

VEKÂYİ‘U‘L-FUZALÂ

Şeyhî‘nin Şakâ‘ik Zeyli

ŞEYHÎ MEHMED EFENDÎ

2. CİLT

TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI YAYINLARI: 93

Tarih ve Toplum Bilimleri Serisi: 12

<i>Kitabın Adı</i>	: VEKÂYİ'U'L-FUZALÂ Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli
<i>Müellifi</i>	: Şeyhî Mehmed Efendi (ö. 1144/1731)
<i>Özgün Dili</i>	: Osmanlı Türkçesi
<i>Hazırlayan</i>	: Doç. Dr. Ramazan Ekinci Celal Bayar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü, Öğretim Üyesi
<i>Editör</i>	: Prof. Dr. Derya Örs
<i>Proje Koordinatörü</i>	: Dr. Göker İnan (Yazma Eser Uzmanı)
<i>Arşiv Kayıt</i>	: Süleymaniye Yazma Eser Ktp. Hamidiye 941 Topkapı Sarayı Müzesi Ktp. Hazine 1308, 1309; Revan 1447 İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Ktp. Türkçe Yazmalar 1535 Millet Yazma Eser Ktp. Ali Emiri Tarih 732
<i>Kitap Tasarım</i>	: Yüksel Yücel
<i>Baskı</i>	: Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş. Dudullu OSB 1. Cadde No. 16 Ümraniye / İstanbul Tel: 444 44 03 www.bilnet.net.tr / Sertifika No. 31345
<i>Baskı Yeri ve Yılı</i>	: İstanbul 2018
<i>Baskı Miktarı</i>	: 1. Baskı, 2000 adet

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Library of Congress A CIP Catalog Record

Şeyhî Mehmed Efendi

Vekâyi'u'l-Fuzalâ, Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli

1. Şeyhî, 2. Şakâ'ik, 3. Tarih, 4. Biyografi, 5. Şiir, 6. Edebiyat, 7. Taşkoprızâde

ISBN: 978-975-17-4068-7 (Takım) 978-975-17-4070-0 (2. Cilt)

Copyright © Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı. Her hakkı mahfuzdur.

Bütün yayın hakları *Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı'na* aittir. Başkanlığın izni olmaksızın tümüyle veya kısmen, hiçbir yolla ve hiçbir ortamda yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

Süleymaniye Mh. Kanuni Medresesi Sk. No: 5 34116 Fatih / İstanbul

Tel.: +90 (212) 511 36 37

Faks: +90 (212) 511 37 00

info@yek.gov.tr

www.yek.gov.tr

VEKÂYİ'U'L-FUZALÂ

ŞEYHÎ'NİN ŞAKÂ'İK ZEYLİ

(İNCELEME - TENKİTLİ METİN - DİZİN)

2. CİLT

Şeyhî Mehmed Efendi
(ö. 1731)

Hazırlayan
Ramazan Ekinci

Editör
Derya Örs

TÜRKİYE
YAZMA
ESERLER
KURUMU
BAŞKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

2. Cilt

[On Dokuzuncu Tabaka - IV. Mehmed (sl. 1058-1099 / 1648-1687)]	
[Şımfu'l-ulemā - devâmı]	957
Şımfu'l-meşâyiḥ ve'ş-şuleḥâ'	1325
Âḥir-i Vefeyât / Zıkr-i Aḥvâl-i Sulṭân	1417
Evlâd-ı kirâmları / Mu'allimleri	1445
[Ricâl-i Devlet]	1445
Vüzerâ-yı 'İzâm	1445
Meşâyiḥ-ı İslâm	1456
Kuzât-ı 'Asâkir-i Rümili	1457
Kuzât-ı 'Asâkir-i Anaṭolı	1460
Kuzât-ı İstanbul	1463
Nuḳabâ-yı Eşrâf	1468
[Kuzât-ı Vilâyet-ı Sâ'ire]	1468-1555
[Mekke, Edirne, Bursa, Mısır-ı Kahire, Şam, Medine, Kudüs, Haleb, Selanik, Yenişehir-i Fenar, Galata, İzmir, Filibe, Bağdad, Üsküdar, Eyyub, Diyarbekr, Kayseriyye, Mağnisa, Sofya, Belgrad, Bosna, Sakız, Erzurum, Trablus-ı Şam, Konya, Lefkoşa, Maraş, Kütahiyye, Tokat, Sire, Ankara]	
Kırım Hânları / Kapudanlar	1557
Mısr Vâlileri	1559
Yeniçeri Ağaları	1561
Şımfu'ş-şu'arâ'	1563
[Âḥir-i Cild-i Evvel]	1786
	[CİLD-İ SÂNÎ]
[Mukaddime]	1787
Yirminci Tabaka - II. Süleyman (sl. 1099-1102 / 1687-1691)	
[Şımfu'l-ulemā]	1788
Şımfu'l-meşâyiḥ	1855

Ankaravî Koca Nakîb-zâde Nakîbü'l-eşrâf Seyyid Mehemmed Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Mehemmed ibnü's-Seyyid Mehemmed. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulţân İbrâhîm Hânî'den tercemesi sebķ iden Nakîbü'l-eşrâf Ankaravî Seyyid Mehemmed Efendi'nün ferzend-i dil-bendi ve maħdûm-ı ħired-mendi Seyyid Mehemmed Efendi'dür. Maskat-ı re'si olan belde-i Ankarâda taħşîl-i neşv ü nemâ ve gerden ü gûş-ı isti'dâdın pür-zeyn ü girân-bahâ idüp 'ulemânuñ birinden aħz-ı mülâzemet ile tarîķ-ı 'ilmîye sülûk ve sebike-i i'tibârın sikke-i erbâb-ı rûsûm ile meskûk itdükden şoñra biñ kırķ toķuz Muħarrem'inde belde-i mezkûreye ķâđi olmuş idi. Elli dört Cumâde'l-ülâ'sında [197^a] ma'zûl ve yirlerine Emîni Mehemmed Efendi mevşûl oldu. Elli beş Receb'inde Emru'llâh-zâde Mehemmed Efendi yerine Kuds-i dârü'l-üns kazâsı tefvîz olunup elli altı Rebî'ül-evvel'inde Kadrî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yerine Medîne-i Münevvere kazâsına naķ olunduķlarında yirleri Mużaffer-zâde Seyyid Mehemmed Şalîh Efendi'ye sezâ görildükde isti'fâ itmekle Takıyyü'd-dîn Efendi'ye i'tâ olındı. Elli yedi Muħarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Seyrek-zâde 'Abdu'r-raħmân Efendi ķâđi-i Harem-i Resûl oldu. Sene-i mezkûre Zî'l-ħicce'sinde Seyrek-zâde Seyyid Yûnus Efendi yerine ħıdmet-i neķâbet-i sâdât-ı kirâm ile ikrâm olındılar. Elli sekiz Şa'bân'ında munfaşıl ve ħıdmet-i celîl-i neķâbete ħalefleri Seyrek-zâde Seyyid 'Abdu'r-raħmân Efendi vâşıl oldu. Altmış dört Zî'l-ķa'de'sinde Menteş-zâde Mehemmed Efendi maħlûlinden Aŗranoş kazâsı¹ arpalık virildi. Altmış altı Cumâde'l-âħire'sinde ħalefleri yirine şâniyen manşıb-ı neķâbet iħsân olunduķda arpalıkları Şâmî Nu'mân Efendi'ye şâyân görildi. Altmış yedi Cumâde'l-âħire'sinde ref' ve yirlerine Kudsî-zâde Şeyħ Mehemmed Efendi terfî' olındı. Sene-i mezbûre Ramażân'ında Bosnevî Bâlî Efendi üzerinden Gemlik kazâsı arpalık 'inâyet olunmuş idi. Bu ħâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ yetmiş sekiz Zî'l-ķa'de'sinde 'âlem-i uķbâya irtiħâl eyledi. Dâvûd Paşa Câmî'-i Şerîfi ħareminde vâlidleri cenbinde defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr meķarim-i aħlâķ ile mezkûr, dâĥil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, heme-i şalâħla mevsûm idi.

1 S 213b.

Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-bâkî ibnü'l-mevlâ Ca'fer. Tabağa-i Sulţân 'Oşmân Hânî vefeyâtından tercemesi *Zeyl-i 'Atâyi'*de tahtır olunan Şireli Ca'fer Efendi'nün netice-i muqaddimât-ı vücûdı ve miyâne-bend-i silkü'l-le'al-i nesl-i mes'ûdı 'Abdü'l-bâkî Efendi'dür. Tarih-ı 'ilme güzer ve ol râh-ı bî-pâyâna sefer kıllup Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi'den mülâzım ve râh-ı tedrise 'azim olup kırk akçe medreseden ma'zül iken biñ otuz bir Receb'inde Mantıķı Aħmed Efendi yirine Ülä-yı Husrev Kethudâ Medresesi ħâricine vâşıl, otuz beş Şafer'inde Bâzâr-başı-zâde Muştafâ Efendi yirine Hâfız Paşa Medresesi'ne nâ'il oldılar. Otuz sekiz Şevvâl'inde Kara Süleymân Efendi yirine Ca'fer Ağa Medresesi virilüp kırk iki Muħarrem'inde Celeb Muştafâ Efendi yirine Edrineķapusu'nda vâķı'a Mihrümâh Sulţân Medresesi iħsân, kırk üç Ramazân'ında Muħarrem-zâde Aħmed Efendi yirine medâris-i Şaħn'uñ biriyle taħşil-i 'izz ü şân eylediler. Kırk dört Şafer'inde Helvacı-zâde Dâmâdı Maħmüd Efendi def'a-i şâniyesi yirine Kütâhiyye kazâsı ħükümeti tefvîz olunduķda ķabûlden ibâ ve 'azl ü inzivâ ihtiyâr itmeleriyle kazâ-yı mezkûr Şerĥi Meħemmed Efendi'ye sezâ görilmiş idi. Kırk sekiz Muħarrem'inde Burusî Meħemmed Efendi yirine Piri Paşa Medresesi tevcih olındı. Kırk toķuz Muħarrem'inde Mûsâ Efendi yirine Hânķâh Medresesi'n câygâh eyleyüp elli iki Şa'bân'ında Raħmetu'llâh Efendi yirine Üsküdar Vâlidisi Medresesi ile taħşil-i 'izz ü câh itmîşler idi. Elli dört Şafer'inde selef-i sâliḫi Celeb Muştafâ Efendi yirine İzmir kazâsıyla tevķir olup elli beş Receb'inde ma'zül ve yirlerine 'İşmeti Meħemmed Efendi mevşül oldı. Elli toķuz Şa'bân'ında selef-i sâliḫi Muştafâ Efendi def'a-i şâniyesi yirine şâniyen kazâ-yı mezkûr 'inâyet olup altmış Şa'bân'ında munfaşıl ve yirlerine Semîn Velî Efendi vâşıl oldı. Altmış beş Cumâde'l-ülâ'sında Bahâyî Efendi Birâderi Aħmed Efendi yirine Halebüş-şehbâ kazâsı ħükümetiyle ser-efrâz, altmış altı Cumâde'l-âħire'sinde [197^b] Monlâ Çelebi maħlûlinden Şâm-ı cennet-meşâm kazâsına naklle mümtâz olup yirleriyle Şirvânî Aħmed Efendi i'zâz olındı. Sene-i mezbûre Ramazân'ında 'azl olup yirleri meşîhat-i İslâmiyye'den munfaşıl Ebû Sa'îd Meħemmed Efendi'ye tevcih olunduķda ķabûlden ibâ itmekle yine şâhibü't-tercemeye ibķâ olındı. Sene-i mezbûre Zî'l-ķa'de'sinde munfaşıl

ve yirlerine H'âce Fesâd-zâde Seyyid Aḥmed Efendi vâşıl oldu. Altmış çoḡuz Zî'l-ḥicce'sinde Şâmî Nu'mân Efendi maḥlûl'inden maḥrûsa-i Burusa ḡazâsiyla tekrîm olındılar. Yetmiş bir Şafer'inde İbşala ḡazâsı arpalığıyla ma'zûl ve yirlerine Bâķî-zâde Es'ad Efendi mevşûl oldu. Yetmiş sekiz Ramażân'ında Çeşmî-zâde Meḡemmed Şâliḡ Efendi ḡabûl itmedüġi Ğalaḡa ḡazâsı, Edrine pâyesi zamîmesiyle rızâ-dâdeleri olduġda arpalıkları Ḳadrî Efendi Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi'ye virildi. Yetmiş çoḡuz Şafer'inde ma'zûl ve yirlerine Ḥaḡḡât 'Ömer Efendi mevşûl olduġdan soñra sene-i mezkûre Rebî'ül-evvel'inde manşib-ı ḡayâtdan daḡı munfaşıl ve rûḡ-ı revânı 'âlem-i 'uḡbâya vâşıl olup Edrineḡapusu ḡâricinde Emîr-i Buḡârî Zâviyesi civârında defn olındılar.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâḡ u istikâmetle meşḡur, mekârim-i aḡlâḡa mâlik, câdde-i inşâfa sâlik, pîr-i mu'ammer-i şâliḡ, şeyḡ-i sa'âdetmend-i müfliḡ, şâfi-fu'âd, pâk-i'tikâd idi.

Kemân-keş Muşḡafâ Efendi

el-Mevlâ Muşḡafâ. 'Alâ'iyeli'dür. Tîr-i vücûdı kemân-ı 'ademden resîde-i nişângâḡ-ı zuḡur ve "Kemân-keş Muşḡafâ Efendi" 'unvânıyla meşḡur olduġdan soñra Dârü's-salḡanatı'l-aliyye maḡmiyye-i Ḳoşḡantîniyye'ye hicret ve Şeyḡü'l-İslâm Aḡî-zâde Ḥüseyin Efendi'den iḡrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib ve aḡz-ı revâtib iderek kırḡ aḡçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında Baġdâdı Aḡmed Efendi yirine maḥrûsa-i Burusa'da Monlâ Ḥusrev Medresesi'ne ḡâric ile 'âric olmış idi. Altmış sekiz Receb'inde Maḡmûd-zâde Meḡemmed Efendi yirine Mollâ Yegân Medresesi iḡsân olunup altmış çoḡuz Muḡarrem'inde Bosnevî Maḡmûd Efendi yirine Ḥamza Beg Medresesi'ne naḡl olındılar. Sene-i mezbûre Rebî'ül-âḡir'inde Murâd Efendi yirine 'Îsâ Beg Medresesi virilüp yetmiş Rebî'ül-evvel'inde selefi Murâd Efendi yirine Ḥanḡeriyye Medresesi'ne gelüp yetmiş iki Cumâde'l-ülâsında Menteş-zâde Dâmâdı İbrâḡim Efendi yirine Ḥazret-i Emîr Medresesi ile tevḡir olunmuşlar idi. Biñ yetmiş çoḡuz Rebî'ül-evvel'inüñ yigirmi sekizinci Ḥamîs günü:

Beyt

Bildürür halk-ı cihānuñ haddini bu rüzgār
Menzilin mülk-i 'adem eyler diker seng-i mezār

vefķınca kemān-ı 'ömrleri¹ be-güsiste-zih-i dest-i ecel olmağın maħrūsa-i merķūmede Zeynī Çelebi Mu'allim-hānesi'nde taş dikmişdür. Medrese-i maħlūleleri Gilānī Seyyid Aħmed Efendi'ye tevciħ olındı.

Merħūm-ı merķūm hişşemend-i ma'ārif ü 'ulūm, 'arşa-i kemān-keşānda menzil almış ve meydān-ı hünerde toz ķoparmış, şālīh ü şāfi-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tikād idi.

Tevfikī-zāde Muştafā Efendi

el-Mevlā Muştafā ibnü'l-mevlā Aħmed. 'Ulemā-yı devlet-i Sulţān İbrāhīm Hānī'de tercemesi zıkr olınan Tevfikī-zāde Aħmed Efendi'nün maħdūm-ı kihteri ve ferzend-i ma'ārif-güsteri Muştafā Efendi'dür. Biñ elli Ramazān'ında ser-zede-i deriçe-i vücūd ve rü-be-rāh-ı şahrā-yı vücūd olup esbāb-ı isti'dād taħşiline sā'i ve merāsım-i tarih-ı 'ilmī[ye] murā'i olmağla Fāzıl Muşlı Efendi ve Uzun 'Alī Efendi'den taħşil-i fezā'il kılup Şeyhü'l-İslām Bahāyī Meħemed Efendi'den mülāzım ve tarih-ı 'ilmīye 'āzim olmuşlar idi. Devr-i medāris-i mu'tāde ile kırķ aķçe medreseye vāşıl ve andan daħı munfaşıl olduķdan sonra [198^a] biñ yetmiş altı Receb'inde Kōğacı Mescidi imtiħānında hem-ser-i aķrān olup Rodosī² Aħmed Efendi yirine Üçbaş Medresesi hāricine 'āric, yetmiş toķuz Rebī'ül-evvel'inde Çāvuş-zāde Aħmed Efendi yirine Zeynī Çelebi Medresesi'ne hareketle mübteħic olmuşlar iken sene-i mezkūre Rebī'ül-āħir'inde rebī-i hayātı mübtelā-yı hāzān ve tarab-hāne-i şafāsı beytü'l-aħzān olup murğ-ı revānı a'lā-yı 'illiyiñe vāşıl olmağla Edrineķapısı hāricinde Emīr-i Buħārī Zāviyesi civārında medfūn ve medrese-i maħlūle ile Tavil Aħmed Efendi memnūn kılındı.

Maħdūm-ı ma'rūf kemāl-i isti'dād ile mevşūf, hālişü'l-cenān, řāhirü'l-lisān, ferzend-i edīb, maħdūm-ı necīb idi.

1 'ömrleri H: 'ömrü S.

2 S 214b.

Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi [Müsâ Paşa H'âcesi]

el-Mevlâ 'Abdu'llâh bin Aḥmed. Vilâyet-i Bosna'dan Pozeğa nâm ḳasabadan neş'et ve ḳaşd-ı ṭahşil-i ma'âlî vü mefâhîr için dârü'l-mülk-i Rûm'a 'azîmet idüp 'Allâmek Meḥemmed Efendi' nûn ḥıdmet i'âdesinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp bi-ḥasebi'l-'âde ḳaṭ'-ı merâtib-i mu'tâde ile kırk akçe medreseden ma'zûl iken biñ kırk sekiz Şevvâl'inde Hevâyî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ḳañlıca'da vâḳı'a İskender Paşa Medresesi ile mesrûr, elli altı Rebî'ül-âḥîr'inde Sivasî-zâde H'âcesi 'Ömer Efendi yirine İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sūrūr eyleyüp elli yedi Rebî'ül-âḥîr'inde Halebî Meḥemmed Efendi yirine Efdaliyye Medresesi i'tâ olunmuş idi. Elli sekiz Cumâde'l-ülâsında selef-i sâliḫi Hevâyî-zâde Efendi yirine Kütâhiyye ḳazâsı 'inâyet olunup elli ṭoḳuz Receb'inde ma'zûl ve yirlerine şâniyen Ḥelvâcî-zâde Aḥmed Efendi mevşûl oldu. Altmış bir Cumâde'l-âḥîre'sinde Ḳuṭb İbrâhîm Efendi yirine 'Uşşâḳ ḳazâsı ilḥâḳıyla şâniyen manşib-ı evvellerine i'âde olındılar. Altmış iki Şa'bân'ında 'azl ve yirlerine Hindî-zâde Ramażân Efendi vaşl olındı. Altmış beş Şevvâl'inde Ḳuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle Şâmî Halîl Efendi yirine Ḳayşeriyye ḳazâsı ḥükümeti tefvîz olındı. Altmış altı Zî'l-ḳa'de'sinde munfaşıl ve yirlerine Ṭarsusî Meḥemmed Efendi vâşıl oldu. Yetmiş Muḥarrem'inde Bosnevî Süleymân Efendi yirine Filibe ḳazâsı iḥsân olunmuş idi. Yetmiş bir Şafer'inde ref' ve yirlerine Bosnevî Aḥmed Efendi terfî olındı. Yetmiş dört Receb'inde Şâmî Şemsü'd-dîn Efendi yirine şâniyen Ḳayşeriyye ḳazâsı virilüp yetmiş beş Şa'bân'ında ma'zûl ve yirlerine Arpacî-zâde 'Alî Efendi mevşûl oldu. Yetmiş sekiz Şevvâl'inde Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Kürd 'Abdü'l-ġanî Efendi yirine Anḳara ḳazâsı tevcîh olındı. Yetmiş ṭoḳuz Rebî'ül-âḥîr'inde ḳâzî iken dâ'in-i ecel müteḳâzî ve ḳazâ-yı vâcibü'l-edâ-yı câna râzî olup 'âlem-i 'uḳbâya irtiḥâl itdüklerinde belde-i mezkûrede Muşallâ nâm maḥalde defn olunup manşib-ı maḥlûl Anḳaravî Meḥemmed Efendi'ye arpalık virildi.

Mevlânâ-yı merḳûm "Müsâ Paşa H'âcesi" demekle mevsûm, şalâḫ u 'iffetle semîr, ekşer-i eyyâmî şâ'im pîr-i rûşen-zamîr idi.

Kec-dehân Dāmâdı 'Abdu'llâh Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'llâh. Civâr-ı salţanat-ı 'aliyyede kaşaba-i Kâsım Paşadan zuhûr ve sevķ-ı mehâr-ı tevfiķ ile cânib-i taħşile taħrîk-i kaţâr-ı sinîn ü şühûr idüp vâşıl-ı ser-menzil-i isti'dâd ve ba'z-ı 'ulemâdan mülâze¹metle ber-murâd olup devr-i merâtib iderek kırķ aķçe medreseye vâşıl ve andan daħı munfaşıl olduķdan şoñra biñ otuz sekiz Şevvâl'inde Fikrî Aħmed Efendi yirine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi'ne zînet-baħşâ, kırķ iki Muħarrem'inde Pirlepeli-zâde Aħmed Efendi yirine Kâsım Paşa Medresesi'ne revnaķ-efzâ olmuşlar idi. Kırķ beş Şa'bân'ında Ezhârî Monlâ Çelebi yirine Etmekcioĝlı Medresesi virilüp elli iki Şa'bân'ında Ebu'l-hayr Meħemmed Efendi yirine Hayrüd-dîn Paşa [198^b] Medresesi'ne irtikâ eyleyüp elli beş Rebî'ü'l-evvel'inde Cerrâh Şeyhî-zâde Meħemmed Efendi yirine İsmihân Sulţân Medresesi iħsân, elli altı Rebî'ü'l-âħir'inde Beyânî Aħmed Efendi yirine Hâşekî Sulţân Medresesi'ne şâyân olup elli yedi Şa'bân'ında Şarı 'Abdu'llâh Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'nün biriyle tekmîl-i 'izz ü şân itmişler idi. Elli toķuz Şa'bân'ında Mekke-i Mükerreme pâyesi zamîmesiyle 'Oşmân-zâde Meħemmed Efendi yirine Yefîşehr każası inâyet olunup altmış Şa'bân'ında ma'zûl ve yirlerine Bahâyî Birâderi Aħmed Efendi mevşûl oldu. Altmış üç Ramazân'ında Minķârî-zâde Yahyâ Efendi yirine Mışr-ı zâtü'l-ehrâm każasıyla ikrâm olunup altmış dört Cumâde'l-âħire'sinde 'azlle telh-kâm ve yirleri Ebu's-su'ud-zâde Meħemmed Şadık Efendi'ye in'am olındı. Altmış altı Ramazân'ında Kudsî-zâde Şeyh Meħemmed Efendi üzerinden Keşân każası arpalık virilüp sene-i mezkûre Şevvâl'inde Edrine pâyesi zamîmesiyle Bâķî-zâde Es'ad Efendi yirine Ğalaţa każası rızâ-dâde-leri olduķda arpalıklarına seleflerine virildi. Altmış yedi Receb'inde munfaşıl ve yirlerine Bâlî-zâde Meħemmed Efendi vâşıl oldu. Sene-i mezbûre Şevvâl'inde Kâdrî Efendi üzerinden Begbâzârî każası arpalık virildi. Yetmiş iki Şevvâl'inde Şeyhî-zâde 'Abdu'r-raħmân Efendi def'a-i şâniyesi yirine İstanbul każası iħsân olunup yetmiş üç Muħarrem'inde ref ve yirlerine 'İzzetî Şeyh Meħemmed Efendi terfî¹ olındı. Bunlara ğalefleri üzerinden Mudurnı każası arpalık virildi.

1 S 215a.

Yetmiş beş¹ senesi hudûdında Beyânî Aḥmed Efendi maḥlûlinden arpalıkları Tatarbâzârı қаzâsına tebdil olınmış idi. Ba'dehu marâz-ı fâlice mübtelâsi sebebiyle biñ yetmiş çoқuz senesi hilâlinde müddet-i ḥayâtı âḥir ve câh-ı vecâhet-i âḥiretle mütefâḥir olup қаşaba-i Қâsım Paşa'da Қанлықозлар nâm maḥalde defn olındılar.

Mevlânâ-yı merķûm fazilet-i 'ilmiyye ile mevsûm, қаzâsi қарin-i 'iffet, sâhib-i ğazâb u şiddet idi. Ṭabaқа-i Sulṭân Murâd Ḥân-ı Râbi' 'ulemâsından tercemesi *Zeyl-i 'Atâyi'*de sebķ iden Kec-dehân 'Abdu'llâh Efendi ile 'aқd-i peyvend-i muşâheret itmekle "Kec-dehân Dâmâdı" dimekle şehîr ve bu 'unvân ile zebân-zed-i şağîr ü kebîr olmuş idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyesiden *Kitâb-ı İcârât*'a gelince *Hidâye*'ye ḥâşiyesi vardır.

Ḥalîl Efendi²

el-Mevlâ Ḥalîl. İstanbulî'dür. 'Ulemâ-yı 'aşrı ḥıdmetlerinden aḥz-ı ser-mâye-i 'ulûm ve kesb-i pîrâye-i mantûķ u mefhûm eyleyüp Şeyḥü'l-İslâm Mu'îd Aḥmed Efendi âsitânesine intisâb ile şeref-i mülâzemetlerin iktisâb itmiş idi. Devr-i medâris iderek³ kırık aқçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış üç Zî'l-қа'de'sinde ibtidâ ihdâs olunan Zeynü'd-dîn Medresesi ḥâricine 'âric olup altmış yedi Receb'inde Defterdâr Aḥmed Çelebi Medresesi'ne naķl olup altmış sekiz Receb'inde Uzun 'Alî Efendi yerine Dizdâriyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmuş idi. Sene-i mezkûre Zî'l-қа'de'sinde Şâlih İmâm-[zâde] Dâmâdı Aḥmed Efendi maḥlûlinden Şâniye-i Қâsım Paşa Medresesi virilüp yetmiş iki Şevvâl'inde 'İşmetî Hışmî Meḥemmed Efendi yerine Şâḥķulu Medresesi'ne taḥrik olındılar. Yetmiş altı Cumâde'l-âḥire'sinde Қарақаş Meḥemmed Efendi yerine Ülä-yı Mesîḥ Paşa Medresesi i'tâ, yetmiş çoқuz Şafer'inde Minķârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine Rûm Meḥemmed Paşa Medresesi sezâ görülmüş iken sene-i merķûme Rebî'ül-âḥir'inde rebî-i ḥayâtı ḥazân-ı resîde olmağla 'arşa-i vücûdı inhidâm olup medrese-i [199^a] maḥlûlesi Zekî Aḥmed Efendi'ye in'âm olındı.

1 Yetmiş beş H: Yetmiş S.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Zeynü'd-dîn. Fi 8 Zî'l-қа'de sene 1063. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 S 215b.

Müteveffâ-yı merhûm kenâre-nişîn-i deryâ-yı 'ulûm, dervîş-nihâd, pâk-i'tikâd idi.

Baldır-zâde Dervîş Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Dervîş Mehemmed ibnü'l-mevlâ eş-Şeyh Mehemmed. Bu tabaka evâ'ilinde tercemesi sebğ iden Baldır-zâde Şeyh Mehemmed Efendi'nün ferzend-i dil-bendi Dervîş Mehemmed Efendi'dür. Biñ on toköz târihinde maħrûsa-i Burusa'da deryâ-yı zulmât-ı 'ademden sâhil-i vücûda vaz'-ı ka-dem kıilup ba'de taħşîl-i'isti'dâd şadr-ı 'âlî-ğadr Ğanî-zâde Nâdirî Efendi'den mülâzemetle ber-murâd olup kaç'-ı menâzil ve tayy-ı merâhil iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ elli bir Receb'inde Hindî-zâde Ramazân Efendi yirine maşkaç-ı re'si olan maħrûsa-i merķūmede Vâ'iziyye Medresesi ħâriciyle be-kâm, elli altı Şa'bân'ında Muħtârî Muştafa Efendi yirine 'İsâ Beg Medresesi'ne ħareketle nâ'ilü'l-merâm olmuş idi. Elli sekiz Cumâde'l-ülâsında Ĥâfîz-zâde 'Alî-cân Efendi yirine Ķadrî Efendi Medresesi virilüp altmış bir Cumâde'l-ülâsı ħurresinde Mu'îd-zâde Maħmûd Efendi yirine Monlâ Yegân Medresesi'ne şâyân görilüp mâh-ı mezbûruñ on beşinci ħünü Ğâzî Ĥudâvendigâr Medresesi sezâ görilmiş iken¹ mâh-ı merķūmuñ selħinde selefleri 'Alî-cân Efendi yirine şâniyen Monlâ Yegân Medresesi'ne tenzil olunup altmış beş Şevvâl'inde Kâmrân-zâde 'Alî Efendi yirine şâniyen Ĥudâvendigâr Medresesi'ne ħareket itmişler idi. Altmış yedi Ramazân'ında Seyyid 'Abdü'l-fettâħ Efendi yirine Ķonya każası tevciħ olunup altmış sekiz Rebî'ül-evvel'inde Müvezzi' Aħmed Efendi yirine Trablus-ı Şâm każasına naħl olunduğlarında yirleri Uzun Ĥasan Efendi'ye arpalık virildi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında ma'zûl ve yirlerine Ĥusrev Efendi mevşûl oldu. Yetmiş bir Rebî'ül-âħir'inde Beyâzî Muştafa Efendi yirine Kaşeriyye każası inâyet olunup yetmiş iki Şa'bân'ında 'azl ve yirlerine Beşerî Mehemmed Efendi vaşl olındı. Yetmiş altı Cumâde'l-âħire'sinde selefleri Müvezzi' Aħmed Efendi def'a-i şâniyesi yirine şâniyen Trablus-ı Şâm każası in'âm olındı. Yetmiş yedi Rebî'ül-evvel'inde munfaşıl ve yirlerine Başmağcı-zâde Nûħ Efendi vâşıl oldu. Ba'dehu marâz-ı felc işâbet itmegin İnegöl każası ma'şetiyle teķâ'üd ihtiyâr itmiş idi. Bu ħâl üzere ħüzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ yetmiş toköz Rebî'ül-âħir'inün on altıncı Sebt ħünü rebî'-i ħayâtî âħir

1 iken H: idi S.

ve dem-beste-i menâfiz ü menâhir¹ olup maħrûsa-i Burusa'da Abdâl Meħemmed Câmî'-i Şerîfi sâhasında vâlidleri cenbinde defn olındılar.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâh-ı ħâlle meşhûr, dervîş-nihâd u müslim-i şâfi-fu'ad idi.

Ĥattât 'Ömer Efendi

el-Mevlâ 'Ömer. Kaşaba-i Mostar'dan zuhûr ve iktisâb-ı fazl-ı mevfûr kaş-dıyla dârü'l-mülk-i İstanbul'a duħûl ve Şeyhü'l-İslâm Aħî-zâde Ĥüseyn Efendi ĥıdmetlerine vuşûl bulup cenâblarından iħrâz-ı şeref-i mülâzemet ve ba'z-ı medâris-i 'ilmiyyede müdâreseye müdâvemet kılup kırık aççe medreseden ma'zûl iken biñ elli toķuz Şa'bân'ında Kabaķulaķ-zâde Meħemmed Efendi yirine Ferhâd Paşa Medresesi ile kâm-revâ olmışlar idi. Altmış iki Zi'l-ka'de'sinde yirlerinde ĥareket-i mişliyye i'tibâr olunup altmış üç Ramażân'ında yirlerinde dâħil i'tibâr olındı. Altmış beş Ramażân'ında İlyâs Dede-zâde Aħmed Efendi maħlûlinden Ĥacî Ĥasan-zâde Medresesi virilüp altmış yedi Receb'inde Ebu'l-ħudâ Efendi yirine Muştafa Ağa Medresesi'ne mevşûl, altmış toķuz Muħarrem'inde Fâzıl Süleymân Efendi yirine Şaħn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mûl olındılar. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında [199^b] selef-i sâlifi Kabaķulaķ-zâde Efendi yirine Kâsım Paşa Medresesi i'tâ, yetmiş bir Şa'bân'ında Berber-zâde 'Abdü'r-raħîm Efendi² yirine Kalendar-ħâne Medresesi sezâ görildi. Yetmiş üç Şafer'inde Edîbî-zâde Seyyid Muştafa Efendi yirine Üsküdar'da vâķî'a Vâlide Sulţân Medresesi iħsân olunup yetmiş beş Muħarrem'inde Kemâl Efendi-zâde Aħmed Efendi yirine Ĥâķâniyye-i Vefâ'da başt-ı seccâde-i ifâde eyleyüp sene-i mezbûre Şa'bân'ında selefî Kemâl Efendi-zâde yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle taħşîl-i 'izz ü şân eylediler. Yetmiş toķuz Rebî'ül-evvel'inde Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâķî Efendi yirine Ġalaťa kazâsı tevcih olınmış iken sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâsında manşîb-ı ĥayâtdan munfaşil ve 'âlem-i 'uķbâya vâşil olup Edrineķapusu ĥâricinde Emîr-i Buħârî Zâviyesi civârında medfûn ve manşîb-ı maħlûl ile Memek-zâde Tezkirecisi Meħemmed Efendi memnûn kılındı.

1 S 216a.

2 Efendi H: -S.

Mevlânâ-yı mersûm hişşedâr-ı ni'met-hâne-i 'ulûm, fûnûn-ı resmîyede akrânıyla müşârik, tekellüfât-ı 'âdiyeyi târik olup kalem-rev-i haţt-ı ta'likde hâme-mişâl hâ'iz-i қаşabü's-sebķ-ı kemâl olmağla kibâr âsitânesine intisâb ve hüsni-kitâbet ile şeref-i taķarrüblerin iktisâb itmiş idi. Bâ-in-cümle tullâba südde-i hayr-hîzi penâh ve müte'allimîne hânesi tekyegâh olmağın "Haţtât 'Ömer Efendi" unvânıyla şöhrat-şî'âr olmuş idi.

Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi {Fâ'izi}

el-Mevlâ es-Seyyid 'Abdu'llâh ibnü'l-mevlâ es-Seyyid' Seyfu'llâh. Bu tabaķa evâ'ilinde tercemesi taķrîr olunan sâdât-ı kirâm ve 'ulemâ-yı a'lâm zümresinden Sa'dî-zâde Seyyid Seyfu'llâh Efendi'nün maḥdûm-ı mes'ûdı Seyyid 'Abdu'llâh Efendi'dür. Ğurre-i ğarrâ-yı vücûdı pertev-endâz-ı maḥla'-ı şühûd olup istifâza-i envâr-ı isti'dâd itdükde taķrîķ-ı tedrîse 'âzim ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım olduķdan soñra devr-i medâris iderek kırķ aķçe medreseden ma'zûl iken biñ elli beş Receb'inde Kāra Çelebi-zâde 'Oşmān Efendi yerine Yūsuf Paşa Medresesi hâriciyle kām-revâ olmuşlar idi. Elli yedi Receb'inde yirlerinde dâḥil i'tibâr olunup sene-i mezkûre² Zi'l-ḥicce'sinde Nâ'ib 'Ömer Efendi yerine Ca'fer Ağa Medresesi'ne revnaķ-efzâ, elli toķuz Receb'inde Hâlıcı-zâde Aḥmed Efendi yerine Sinān Paşa Medresesi'ne şeref-baḥşâ oldılar. Altmış Ramazān'ında şadr-ı a'zam-ı sâbiķ Melek Aḥmed Paşa recâsıyla H'âce Ḥayrüd-dîn müderrisi Tez-kireci 'Abdu'llâh Efendi'ye Şaḥn Medresesi tevcih olunduķda Şeyḥü'l-İslâm-ı vaķt Bahâyi Efendi'ye varup mütehevvirâne kelâm ve dırâzi-i zebânı bâ'is-i ḥaybet ü ḥüsranı olmağın 'azl olunup yirleri Ḥüsām-zâde Meḥemmed Efendi'ye virildi. Sene-i mezkûre Zi'l-ķa'de'sinde Şāmî 'İvâz Efendi yerine Dâvûd Paşa Medresesi i'tâ, altmış iki Muḥarrem'inde Velî-zâde Aḥmed Efendi yerine Şaḥn-ı Şemāniyye'nün birine irtikâ itdiler. Altmış üç Ramazān'ında selef-i sâ-lifi Nâ'ib 'Ömer Efendi yerine Zâl Paşa Sulṫāni Medresesi erzāni görölüp altmış beş Ramazān'ında selef-i sâ-lifi Hâlıcı-zâde Efendi yerine Ḥazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşâri Medresesi ile tekrîm, altmış sekiz Cumâde'l-âḥire'sinde Ḥüseyn Paşa-zâ-de Aḥmed Efendi yerine Medâris-i Süleymāniyye'nün biriyle ta'zîm olındılar.

1 es-Seyyid H: -S.

2 S 216b.

Altmış üç Şa'bân'ında Kürd İshâk Efendi yerine Dârü'l-hadîs-i Süleymân Hânî'ye terfî, yetmiş Receb'inde selefleri İshâk Efendi yerine Selanik kazâsı hükümetiyle tevki' olındılar. Sene-i mezkûre Zi'l-ka'de'sinde 'azl ve yirlerine Âvâre-zâde Mes'ûd Efendi vaşl olındı. Yetmiş beş Şafer'inde yine selefleri İshâk Efendi yerine mahrûsa-i Burusa'da [200^a] hâkim ve revnağ-efrûz-ı mahâfil ü mahâkim olup sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâsında Öreke-zâde Aḥmed Efendi yerine İzmir kazâsına menkûl ve yirlerine Ebû Sa'îd-zâde Aḥmed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde munfaşıl ve yirlerine Hüseyn Paşa-zâde İbrâhîm Efendi vâşıl oldu. Yetmiş sekiz Receb'inde sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḥarâmı ğurresi tevki'tiyle selef-i sâlifleri İshâk Efendi yerine Mekte-i Mu'azzama kazâsıyla ta'zîm olındılar. Yetmiş üç Cumâde'l-âhire'sinde 'âlem-i âhirete sefer kılup manşıb-ı maḥlûle Edrine kâdîsi Hüsâm-zâde Şeyḥ Meḥemmed Efendi'ye muḥarrer kılınup anlaruñ yiri İshâk Efendi'ye maḥar¹ kılındı.

Mevlânâ-yı merkûm 'umde-i maḥâdim-i Rûm, fazîlet ile mümtâz, 'ilm ü 'irfânla ser-efrâz, bi-taḥşîş muḥâdarât ve edebiyâtta nazîri nâdir, elsine-i selâsede şî'r ü inşâya kâdir, merd-i nebîh, maḥdûm-ı vecîh idi.

Âşârlarından Fâ'izî maḥlaşı ile Türkî *Divân*-ı belâgat-şî'arları vardır. Bu birkaç beyt andan nümunedârdur:

Nazm

Giderse jeng-i dili seyr-i sebzezâr-ı feraḥ

Şafâ bağışlasa âvâze-i hezâr-ı feraḥ

Qalur mı lücce-i gird-âb-ı ğamda böyle hemân

Bulur mı zevrağ-ı dil yoḥsa bir kenâr-ı feraḥ

Yeter görildi şeb-i târ-ı miḥnet-i eyyâm

Ümîd odur ki zuhûr eyleye nehâr-ı feraḥ

Âşâr-ı ḥayriyelerinden mâlik oldukları kütübi vaḥf idüp Süleymâniyye Câmî'-i Şerîfi'ne vaz' eylemişdür.

1 kılınup anlaruñ yiri İshâk Efendi'ye maḥar S: -H.

Hâlicî-zâde Ahmed Efendi

el-Mevlâ Ahmed ibnü'l-mevlâ 'Abdu'r-raḥmân. Tabaḳa-i Sulṭân İbrâhîm Hânî'de tercemesi sebḳ iden Hâlicî-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi'nün maḥdûm-ı mihter-i ercmeni Ahmed Efendi'dür. Hâlet-i şîğarında esâtize-i 'aşrı hıdmetlerinde i'mâl-i zihni derrek ve işbât-ı qarîḥa-i pâk kılduḳda 'ulemâ-nuñ birinden mülâzemetle ḳadrini berter ve iḥrâz-ı şeref-i¹ teşrif ile bâlâ-yı isti'dâdın pür-zîver eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ elli üç Şafer'inde Bağdâdî Ahmed Efendi yerine Emre H'âce Medresesi ḥâricine 'âric, elli altı Rebî'ü'l-evvel'inde Küsec Ebü Bekr Efendi yerine Beşiktaş'da vâḳ'â Sinân Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmuşlar idi. Elli yedi Şa'bân'ında Ḳâsım-zâde Meḥammed Şâlih Efendi yerine Sinân Paşa Medresesi'ne mevşül, elli ṭoḳuz Receb'inde Bâḳî-zâde Es'ad Efendi yerine Şahn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Altmış Ramazân'ında 'İzzetî Şeyḫ Meḥammed Efendi yerine İsmihân Sulṭân Medresesi iḥsân, altmış Cumâde'l-ülâs'ında yirlerinde müşıla-i Süleymâniyye i'tibâriyla kesb-i 'izz ü şân eylediler. Altmış üç Ramazân'ında selef-i sâlifleri Bâḳî-zâde Efendi yerine ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibâriyla Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi ile be-kâm, altmış beş Ramazân'ında Âvâre-zâde Mes'ûd Efendi yerine Medâris-i Süley-mâniyye'nün birine ḳıyâm eyleyüp altmış altı Şevvâl'inde 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥammed Efendi yerine Selanik ḳazâsıyla maḳziyyü'l-merâm oldılar. Altmış yedi Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Muḥteşem Emîri Seyyid Meḥammed Efendi mevşül oldu. Yetmiş iki Şafer'inde yine selef-i sâlifleri Bâḳî-zâde Efendi yerine maḥrûsa-i Burusa ḳazâsı ḥükümeti tefvîz olunup sene-i mezbûre Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Hüsâm-zâde Şeyḫ Meḥammed Efendi vaşl olındı. Yetmiş yedi Şafer'inde selef-i sâlifleri 'Abdü'r-raḥîm-zâde Efendi yerine Edrine ḳazâsı 'inâyet olunup yetmiş sekiz Rebî'ü'l-evvel'inde Ahmed Ramazân Efendi maḥlûlünden Birgi ḳazâsı arpalığıyla munfaşıl ve yirlerine ḥalefleri Hüsâm-zâde Efendi vâşıl oldu. Biñ yetmiş ṭoḳuz senesi ḥilâlinde terk-i meşḡale-i dünyâ ve 'azm-i mişṭaba-i 'uḳbâ eyleyüp Ḳoḡacı Dede Câmî'i mezâristânında medfûn ve târiḫ-i vefâtı bu mişra'-ı mevzûndur:

1 S 217a.

Mısrâ' [200^b]

Cennet-i firdevsi Mevlâ Aḥmed'e ide mekân¹

Maḥlûl olan arpalıkları Bosnevî 'Îsâ Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü 'irfânla meşhûr, ḥâsenü'l-aḥlâk, ṭayyibü'l-a'râk , bi'ṭ-ṭab' tuḥfeye mâ'il ve cem'ine şifte-dil idi.

H'âce Fesâd-zâde Seyyid Aḥmed Efendi [Ebu'l-ma'âlî]

el-Mevlâ es-Seyyid Aḥmed ibnü'l-mevlâ 'Ömer el-Mekkinî Bâbî'l-ma'âlî. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân Murâd Hân-ı Râbî"den tercemesi *Zeyl-i 'Atâyi'*de maşṭûr "H'âce Fesâd" demekle meşhûr 'Ömer Efendi'nün maḥdûm-ı sütüde-şifâtı Seyyid Aḥmed Efendi'dür. Kâmet-i isti'dâd-ı mâder-zâdını ḥalâ ve vişâḥ-ı 'ilm ü 'irfân ile muvaşşâḥ u muḥallâ ve mir'ât-ı tab'-ı şafâ-nihâdın mışḳale-i sa'y ü icthâd ile maşḳül ü mücellâ eyledükde nesim-i tevfiḳ-ı Rab-bânî ile ḥareket ve 'ulemânuñ birinden şeref-i mülâzemetem himmet eyleyüp aḥz-ı medâris iderek kırk akçe medreseye mevşûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken bin kırk beş Rebî'ül-evvel'inde Kâba Receb-zâde Muşṭafâ Efendi yirine Hâcî Ḥâsan-zâde Medresesi virilüp kırk tokuz Şevvâl'inde 'Uşşâḳî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirine Beşiktaş Sinân Paşası'na taḥrîk olındılar. Elli bir Rebî'ül-evvel'inde Seyrek-zâde Seyyid 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine Zâl Paşa Medresesi'ne şeref-baḥşâ olup elli dört Şafer'inde Dervîş-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Murâd Paşa-yı Cedid Medresesi ile tecdid-i sürür² eyleyüp elli altı Rebî'ül-âḥir'inde Hâfîz Yûsuf Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ itmişler idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Kâra Çelebi-zâde 'Oşmân Efendi yirine 'Âişe Sulṭân Medresesi iḥsân, elli sekiz Receb'inde Ebu's-su'üd-zâde Meḥemmed Şâdiḳ Efendi yirine Şeh-zâde Medresesi'ne şâyân oldılar. Altmış Şa'bân'ında Ebü Sa'id-zâde Feyzü'llâh Efendi yirine Medâris-i Süley-mâniyye'nün birine terfî, altmış bir Şa'bân'ında selefleri Feyzü'llâh Efendi yirine Dârü'l-ḥadîş-i Süleymâniyye ile sâye-i câhı tevsî' olunmuş idi. Altmış iki Şa'bân'ında 'Acem Meḥemmed Efendi yirine Halebüş-şehbâ kâzâsı i'tâ olunup

1 جنت فردوسی مولا احمده ایدہ مکان

2 S 217b.

altmış üç Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Şa'râni-zâde Mehemmed Efendi mevşûl oldu. Altmış altı Zî'l-ka'de'sinde Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine meşîhat-i İslâmiyye'den munfaşıl Ebû Sa'îd Mehemmed Efendi kabûl itmediği Şâm-ı cennet-meşâm kazâsında murabba'-nişin-i mesned-i ahkâm olup altmış yedi Receb'inde 'azl ve yirlerine Bâkî-zâde Es'ad Efendi vaşl olındı. Yetmiş Şafer'inde Bahâyî Birâderi Aḥmed Efendi yirine Mışr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsıyla ikrâm olunup yetmiş bir Şevvâl'inde ref' ve yirlerine 'Abdü'r-raḥîm-zâde Mehemmed Efendi terfî' olındı. Yetmiş beş Muḥarrem'inde Velî-zâde Aḥmed Efendi yirine şâniyen Mışr-ı Kâhire kazâsı rızâ-dâdeleri olmuş idi. Yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde munfaşıl ve yirlerine Fâzıl Süleymân Efendi vâşl oldu. Bu hâl üzere şümârende-i eyyâm u leyâl iken biñ yetmiş toḫuz senesi ḥudûdında bu 'âlem-i kevn ü fesâddan intikâl ve civâr-ı raḥmet-i Raḥmân'a irtihâl eyledi.

Mevlânâ-yı merḫûm "Ebu'l-ma'âlî" künyetiyle mevsûm, fazilet-i 'ilmiyyesi meşhûd-ı 'ayn-ı 'ulemâ, kazâlarında sedâd u 'iffeti qarîn-i rızâ, ma'ârif-i cüz'iyeden şâhib-i ḥazz-ı mevfûr, deryâ-yı ṭab'ı güher-nişâr-ı manzûm u menşûr, işlâḥ-ı 'âleme sâ'î, ṭarîḫ-ı eslâfa murâ'î idi.

Seyyid Şâlih-zâde Seyyid 'Abdü'l-fettâḥ Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid 'Abdü'l-fettâḥ ibnü'l-mevlâ es-Seyyid Mehemmed Şâlih. Ānifen tercemesi sebḫ iden Ḳayseriyyeli Seyyid Şâlih Efendi'nün ferzend-i ercmeni Seyyid 'Abdü'l-fettâḥ Efendi'dür. Ba'de taḫşîl-i isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris iderek kırḫ aḫçe medreseden [201^a] ma'zûl olduğdan soñra ṭarîḫ-ı kazâyâ sülûk itmiş idi. Biñ altmış yedi Receb'inde Ḳaraḫaş Şeyḫ-zâde Muştafâ Efendi yirine Ḳonya kazâsı tevciḥ olunmuş iken sene-i mezbûre Ramazân'ında 'azl olunup yirleri Baldır-zâde Dervîş Mehemmed Efendi'ye virilmiş idi. Yetmiş üç Şafer'inde Kürd 'Abdü'l-ġanî Efendi yirine Erzenür-rûm kazâsı iḥsân olunup yetmiş dört Şafer'inde ma'zûl ve yirlerine Müftî-zâde Muştafâ Efendi mevşûl oldu. Yetmiş sekiz Şevvâl'inde Başmaḫcı-zâde Nûḫ Efendi yirine Ṭrablus-ı Şâm kazâsı in'am olunup yetmiş toḫuz Şa'bân'ında manşıb-ı ḥayâtdan munfaşıl olup dâr-ı beḫâyâ intikâl eyledüklerinde manşıb-ı maḥlûl Fındıḫ Muştafâ Efendi'ye maḫal görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr idi.

İmâm-zâde İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm ibnü'l-mevlâ Hüseyn¹. Bu ıabaıa evâ'ilinde zikri sebı iden İmâm-ı Sultânî Şâmî Hüseyn Efendi'nün maıdüm-ı mihteri ve ferzend-i ferhunde-aıhteri İbrâhîm Efendi'dür. Ser-mâye-i isti'dâda mâlık ve ıarııı-ı 'ılme sâlık olup² Şeyhü'l-İslâm Hüsâm-zâde 'Abdu'r-raıhâm Efendi hıımetlerinden iıhrâz-ı şeref-i mülâzemet ve râh-ı teditse 'azîmet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aıııe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken bıñ altmıı iki Şa'bân'ında 'Abdü'l-celîl Efendi yirine Süheyl Beg Medresesi hâricine 'âric, altmıı altı Rebî'ü'l-âııir'inde Şadrü'd-dîn-zâde Maıdümü Meıhemmed Emîn Efendi maıhlûlinden Fâııma Hâtün Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuı idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Öreke-zâde Aıımed Efendi yirine Şâh-ı Hübân Medresesi iıhsân olunup altmıı yedi Receb'inde yirlerinde müııla-i Şâıı i'tibâr olındı. Altmıı ıoıuz Muıharrem'inde Haıııâı 'Ömer Efendi yirine Muııtafa Aıa Medresesi'ne mevşül , yetmıı üı Şafer'inde Hâci-zâde Muııtafa Efendi yirine medâris-i Şâıı'uñ biriyile nâ'ilü'l-me'mül olup sene-i mezkûre Ramaıân'ında selef-i sâlıfı 'Abdü'l-celîl Efendi yirine Sinân Paıa Dârü'l-hadııı'ne menkıül olmuıııar idi. Yetmıı altı Muıharrem'inde Hıyrabolı kıazâı arpalığıyla teıâ'üd ve ıarıııden bı'l-küllııye tebâ'üd iıhtıyâr eyleyüp medreseleri Mu'ıd Meıhemmed Efendi'ye virildi. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken bıñ yetmıı ıoıuz Şevvâl'inde 'âlem-i ervâıa intikâl eyledi. Maıhlûl olan arpalıkları Fenâri-zâde Seyyid Meıhemmed Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı merkıüm dâııil-i 'idâd-ı maıhâdım-i Rüm, nık-haşlet, şâfi-ıaviy-yet idi.

Şadrü'd-dîn-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-kerîm ibnü'l-mevlâ Meıhemmed ibnü'l-mevlâ Rûııu'llâh. Bu ıabaıada ânıfen tercemesi sebı iden Şadrü'd-dîn-zâde Rûııu'llâh Efendi'nün maıdümü Meıhemmed Efendi'nün ferzend-i mihter-i ercmendi 'Abdü'l-kerîm Efendi'dür. ıarııı-ı pür-tevfık-ı 'ılmııye 'azîmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iıhrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib ve aıız-ı revâtib iderek kırık aıııe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken Ebu'l-meyâmin

1 Hüseyn H: Muııtafa S.

2 S 218a.

Medresesi hâricine 'âric ve beyne'l-aqrân şeref-i imtiyâz ile mübtehic olmuşlar idi. Biñ yetmiş toqkuz Şevvâl'inde dâr-ı fenâdan rıhlet ve 'âlem-i 'uqbâya 'azîmet itdiler.

Merhûm-ı merkûm şalâh-ı hâlle ma'lûm, t̄alib-i 'ilm ü ma'rifet, maḥdûm-ı nîk-ḥaşlet idi.

Pîr Meḥemmed el-Ḥalebî

el-Mevlâ Pîr Meḥemmed. Belde-i Ḥalebüŝ-şehbâdan zuhûr ve "Pîr Meḥemmed Efendi" demekle meşhûr olup dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden ih̄râz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris ve 'aḳd-i mecâlis iderek kırk aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli Cumâde'l-ülâ'sında Malḡaralı Muştafâ Efendi maḥlûlünden Maḡnisa ḳazâsında vâḳı'a Murâdiyye Medresesi ih̄sân [201^b] olunmuş idi. Elli beş Receb'inde 'azl olunup medresesi Ḥalîl Efendi'ye tevcih olındı. Elli altı Receb'inde ḫalefi yirine şâniyen medrese-i mezbûreye i'âde olunup elli toqkuz Cumâde'l-âhire'sinde Celeb Muştafâ Efendi yirine Maḡnisa ḳazâsı ḫükûmeti daḫı tefvîz olunmuş idi. Altmış Rebî'ül-evvel'inde ma'zûl ve yirlerine İmâm-zâde 'Abdu'llâh Efendi mevşûl oldu. Yetmiş Receb'inde Dervîş-zâde Meḥemmed Efendi def'a-i şâniyesi yirine şâniyen ḳazâ-yı mezkûra ḫâkim olmuşlar idi. Yetmiş iki Şafer'inde munfaşıl ve yirlerine Ḳoçbaŝ Maḥmûd Efendi vâşıl oldu. Ba'de'l-'azl yine ḳazâ-yı mezbûrda Murâdiyye Medresesi ile ḳanâ'at ve ih̄tiyâr-ı 'uzlet eyleyüp ṫarîḳdan bi'l-külliyeye' ferâḡat itdiler. Bu ḫâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ yetmiş toqkuz Zî'l-ḳa'de'sinde irtihâl ve 'âlem-i ervâḫa isti'câl itdüklerinde medrese-i maḥlûleleri Kefevî Ḥüseyin Efendi'ye intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr idi.

Fâzıl Muşlî Efendi

el-Mevlâ el-fâzıl Muşlî bin Mûsâ bin Ḥalîl. Medîne-i Ḳonya'dan zuhûr ve kevkeb-i zât-ı ferḫunde-feri mânend-i baḫter ol sırr-ı zemîne feyz-i nûr idüp cebîn-i hâlî cilvegâh-ı pertev-i şu'ûr ve maṫraḫ-ı şu'â-ı feyz-i mevfürlükte fûrûḡ-ı meş'ale-i hidâyet ile ṫarîḳ-ı 'ilme 'azîmet ve ḳible-i ikbâl-i erbâb-ı kemâle

sevğ-ı râhile-i himmet iderek mazhar-ı cevâhir-i ma'âlî vü mefâhir olup eşât-ı 'ilm ü kemâlî tırâzende-i kabâ-yı istihâli kılmağla "Fâzıl Muşlî Efendi" dimekle meşhûr ve bu 'unvân ile şâhib-i zühûr olduĢda Kürd Burhân Efendi'nün i'âdesinden mülâzım ve ba'z-ı bıķâ'-ı 'ilmiyyede ifâdeye müdâvim olup kırķ açķe medreseden ma'zûl iken biñ elli üç Cumâde'l-ülâ'sında Halebî Meħemmed Efendi yerine Cānbāziyye Medresesi hâricine 'âric, elli altı Receb'inde Nâ'ib 'Ömer Efendi yerine Hâsan Efendi Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuşlar idi. Elli yedi Rebî'ül-âhîr'inde Hâmîdî 'Abdü'r-raħîm Efendi yerine Rüstem Paşa, elli sekiz Receb'inde Çuķacı-zâde Seyyid 'Abdü'r-raħîm Efendi yerine Muştafâ AĢa Medreseleri'nde başt-ı bisât-ı ifade eyleyüp altmış bir Şafer'inde Hüsâm-zâde Meħemmed Efendi yerine Şaħn-ı Şemâniyye'nün birine irtikâ, sene-i mezkûre Şa'bân'ında Bâķî-zâde Es'ad Efendi yerine Üsküdar Mihrümâhı Medresesi'ne i'tilâ itdiler. Altmış dört Cumâde'l-ülâ'sında Âvâre-zâde Mes'ud Efendi yerine Sulţân Selîm-i Qadîm Medresesi ile ta'zîm, altmış yedi Receb'inde Şa'rânî-zâde Ebu's-su'ud Efendi yerine Dârü'l-hadîş-i Süleymân Hânî ile tekrîm olındılar. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında Dîħkî Muştafâ Efendi yerine Hâremenü's-Şerifeyn evķâfı müfettişî olup altmış sekiz Şa'bân'ında Sivasî-zâde H'âcesi 'Ömer Efendi yerine Halebü's-şehbâ kazâsına şehbâl-i himmet açmışlar idi. Altmış toķuz Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Velî-zâde Aħmed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş iki Şafer'inde Şâm-ı şeref-encâm pâyesi zamîmesiyle 'Işķî Hâsan Efendi maħlûlünden Ebâ Eyyûb-i Enşâri kazâsına manşûb kılınup yetmiş üç Rebî'ül-evvel'inde munfaşıl ve yirlerine şâniyen Merħabâ-zâde Aħmed Efendi vâşıl oldu. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında Qarîn-âbâd kazâsı arpalık virildi. Yetmiş altı Cumâde'l-âhîr'inde Burusa pâyesi zamîmesiyle Muħteşem Emîri Seyyid Meħemmed Efendi yerine Ģalaķa kazâsı hûkûmeti tefvîz olunup arpalıkları Kürd İşħâķ Efendi'ye virildi. Yetmiş yedi Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Çavuş-zâde 'Oşmân Efendi mevşûl oldu. Yetmiş sekiz Şevvâl'inde Neffâtî Şeyħ Meħemmed Efendi maħlûlünden Edincik kazâsı arpalık virilmiş idi. Bu hâl üzere güzârende-i evķât iken biñ seksen senesi hüdûdında cām-ı fenâdan mübtelâ-yı sekerât ve [202*] şikeste-sebû-yı ser-çeşme-i hayât oldılar. Toķkapusı hâricinde 'Arâķiyyeci Câmî'i civârında medfûndur. Maħlûl olan arpalıkları Şâmî 'İvâz Efendi'ye maħal görildi.

Mevlânâ-yı mûmâ¹ ileyh *esbağâ'llâhu ni'amehu 'aleyh*,² gencînedâr-ı cevâ-hir-i 'ulûm, deryâ-yı güher-zâ-yı fuhûm olup sebab-i kemâl-i envâ'-ı insânî olan eşnâf-ı kemâlât-ı 'irfânı fûrû' u uşûli ile taḥşîl, bi-taḥşîş funûn-ı 'âliyeyi ebvâb u fuşûliyle tekmi'l idüp şem'-i fâ'izü'l-envâr-ı fazl ile şöhret-şî'âr ve ṭanîn-en-dâz-ı mesâmi'-i aḫṭâr, ders-i ifâdeye şedîdü'l-iştigâl, ḫariş-i deryâ-keşân-ı fazl u kemâl idi.

Aşam Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'llâh bin Meḫammed. Bosna Sarâyı'ndan zühûr ve istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp şadr-ı 'âlî-ḫâdr Bosnevî 'Îsâ Efendi'ye tezkireci ve dâmâdları olmağın şeref-i mülâzemetleriyle ber-murâd olup 'alâ-ḫasebi'l-'âde devr-i medâris-i ifâde iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ otuz üç Cumâde'l-ülâsında Kâra Süleymân Efendi yirine Hurremiyye Medresesi virilüp otuz sekiz Rebî'ü'l-âḫir'inde Şadr-ı A'zam Husrev Paşa Medresesi'n Re'is Efendi H'âcesi Uzun Hasan Efendi'ye tevcih itmekle şifru'l-yed ma'zûl ḫalmışlar³ idi. Otuz ṭoḫuz Receb'i ğurresinde Dâvûd-zâde Muşṭafâ Efendi yirine Hâydar Paşa Medresesi i'tâ olunup mâh-ı mezbûruñ on dördinci ğünü Belĝradî Meḫammed Efendi yirine maḫrûsa-i Edrine'de Ṭaşlık Medresesi'ne ğönderilüp kırk üç Zi'l-ḫa'de'sinde Ramazân Efendi yirine Sirâciyye Medresesi'ne naḫl olunmuş idi. Kırk sekiz Şa'bân'ında Fâṭıma Hânım Medresesi'ne ğelüp elli beş Receb'inde Kâmrân-zâde 'Alî Efendi yirine Silivri'de Pîri Paşa Medresesi sezâ ğöriildi. Elli sekiz Receb'inde Velî-zâde Aḫmed Efendi yirine H'âce Hâyri'd-dîn Medresesi'ne mevşûl, altmış Ramazân'ında Âvâre-zâde Mes'ûd Efendi yirine medâris-i Şaḫn'uñ biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Altmış bir Şa'bân'ında Sivasî-zâde H'âcesi 'Ömer Efendi yirine Edrineḫapusu Mihrümâhi'na pây-ı himmet ḫoyup altmış dörd Cumâde'l-âḫire'sinde yirlerinde müşîla-i Süleymâniyye i'tibâr olunup altmış beş Ramazân'ında İbşîr Paşa İmâmı Mûsâ Efendi yirine Diyârbekr ḫazâsı 'inâyet olındı. Altmış altı Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Şeyḫ Maḫmûd Efendi-zâde Seyyid Muşṭafâ Efendi mevşûl oldı. Yetmiş Şafer'inde Ebu'l-hüdâ Efendi yirine şâniyen ḫazâ-yı mezkûr tevcih olunup yetmiş bir Şafer'inde 'azl ve yirlerine Seyyid 'Abdü'l-mecîd Efendi vaşl olındı. Yetmiş beş Muḫarrem'inde

1 S 219a.

2 "Allah ona nimetinden çokça versin."

3 ḫalmışlar H: ḫalmış S.

selefi Ebu'l-hüdâ Efendi def'a-i sâniyesi yirine şâlişen¹ manşib-ı sâbıklarına i'âde olınduklarında الاوقد يثلث² الشئ لا يثنى الاوقد يثلث² mażmûnı âşkâr olmış idi. Yetmiş altı Receb'inde munfaşıl ve yirlerine Çâvuş-zâde Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Seksen Muhtarrem'inde irtihâl ve ğazâl-i rûhı çerâġâh-ı rahmete isti'câl eyledi. Edri-nekapusı hâricinde Emîr-i Buġârî Zâviyesi civârında medfûn ve naķş-ı seng-i mezârı bu târiġ-i mevzûndur:

Mısrâ'

Rûh-ı 'Abdu'llâh Efendi kıldı firdevsi vaţan³

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü ma'ârifle meşhûr, hoş-şoġbet, nik-ġaşlet âdem idi.

'Abdü'l-ġaffâr Efendi⁴

el-Mevlâ 'Abdü'l-ġaffâr. Maţla'-ı 'ulemâ-yı kibâr ve şöhre-i âfâķ u aķţâr olan ġıţta-i pâk-i Âmid'den bedîdâr ve mażhar-ı elţâf-ı Melik-i Ğaffâr olup esâtize-i 'aşrı pîşġâhında 'ulûm-ı âliyyeye iştigâl ve 'alâ-ķadri'l-bizâ'a taġşil-i ma'ârif ü kemâl itdükden şoñra ţarıķ-ı sa'âdet⁵-refiķ-ı 'ilmîye 'azîmet ve ser-menzil-i maķşûda vuşûle himmet idüp biñ kırık toķuz Şevvâl'inde 'Abdü'r-raġîm Efendi'nün Anaţoli teşrifinden iġrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aķçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış yedi [202^b] Receb'inde ibtidâ ihdâş olınan Çobân Çâvuşbaşı Süleymân Aġa Medresesi hâriciyle kâm-revâ ve⁶ اول مدرس درس بها⁶ oldılar. Yetmiş altı Muhtarrem'inde Anţâķi Muştafâ Efendi yirine Sittî Ĥâtûn Medresesi ile memnûn, sene-i mezbûre Zi'l-ġicce'sinde Seyyid Meġemmed Hâşim Efendi yirine Sâniye-i Mesîġ Paşa Medresesi'ne maķrûn olmuşlar idi. Yetmiş toķuz Rebî'ül-evvel'inde Yek-çeşm Aġmed Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi'ne vâşıl ve âġir-i 'ömrinde ġareket-i dâġil rûtbesine nâ'il olup seksen Rebî'ül-âġir'inde âġir-i kâr emr-i Melik-i Ğaffâr ile 'azim-i dârûl-ķarâr olduklarında medrese-i maġlûle ile Eyyübî Şa'bân Efendi taġşil-i 'izz ü vaķâr eyledi.

1 şâlişen H: -S.

2 "O şey ikilenmez ancak bazen üçlenir."

3 روح عبدالله افندى قبلدى فردوسى وطن

4 Evvelü müderrisin bi-medreseti Çoban Çâvuşbaşı Süleymân Aġa. Fi 25 Receb sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

5 S 219b.

6 "Burada ders okutan ilk müderris."

Mevlânâ-yı merķūm hişşedâr-ı ma'ârif ü 'ulūm, ser-defter-i fuķarâ-yı nâs, mâlik-i gencîne-i faķr u iflâs idi.

Re'isü'l-eṭibbâ Şâlih Efendi [İbn Sülüm]

el-Mevlâ Şâlih bin Naşru'llâh el-ma'rûf bi-İbn Sülüm. Hâk-i pāk-i Halebüş-şeh-bâdan ķarîn-i zühür ve diyârında "İbn Sülüm" dimekle meşhûr olmışlar idi. Evâ'il-i hâllerinde leb-teşne-i zülâl-i fûnûn ve mülâzım-ı ser-çeşme-i 'ulūm-ı mefrûz u mes-nûn olup nihâl-i istihâli haṭire-i 'ilm ü şalâhdan ser-efrâz ve beyne'l-aķrân isti'dâd-ı zâtî ile mümtâz olduğdan soñra fenn-i levâzımü'l-intisâb-ı ṭibba kûşîş ve hekîmâne verziş eyleyüp biraz zamân ol belde dârüş-şifasında ticâret-i tecârib ile ser-mâyedâr olduğda biñ altmış dört Zî'l-ḥicce'sinde şadr-ı a'zam olan İbşîr Muştafâ Paşa ile diyârından hicret ve dârü'l-mülk-i İstanbul'a 'azîmet eyleyüp Ebu'l-feth Sulṭân Meḥemmed Hân Dârüş-şifası'nda re'isü'l-eṭibbâ ve devâ-yı ber'üs-sâ'sı şifâ-sâz-ı her merzâ olmağın eṭibbâ-yı sulṭâniyye zümresine iltihâķ ve aḫz-ı vazîfe-i istihķâķ itmiş idi. Biñ altmış altı Şevvâl'inde re'isü'l-eṭibbâ olan Hammâl-zâde Meḥemmed Efendi terk-i 'âlem-i fânî ve 'azm-i beķâ-yı câvidânî eyleyüp maḥlûl olan ḫidmet-i riyyaset-i eṭibbâ ve Tekfûrtağî kazâsı arpalığı şâhibüt-tercemeye erzânî görildükden soñra yetmiş üç senesinde Ka'be pâyesi ile mükerrrem, yetmiş altı târihinde rütbe-i İstanbul'a vaz'-ı kadem kıldılar. Ba'dehu Anaṭolu şadâreti¹ pâyesi teklîf olunduğda kabûlden ibâ itmişler idi. Yetmiş ṭoķuz târihinde Devlet-i 'Aliyye ile medîne-i Yenîşehr'e vâşıl olup 'ilm-i edyân ve fenn-i ebdân ile ḫaste-dilân ve şikeste-mizâc olanlara menfa'at üzre güzârende-i eyyâm ü leyâl iken biñ seksen Rebî'ül-âḫîr'inüñ üçüncü Cum'a günü ṭabîb-i ṭabî'atı tedbîr-i bedende ķaşır ve perîşân-ı terkîb-i 'anâşır oldu. Medîne-i merķūmede defn olındılar. Maḥlûl olan manşıb-ı riyyaset-i eṭibbâ ve arpalıkları Ḥayâtî-zâde Muştafâ Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı merķūm ma'ârif ü 'ulūm ile mevsûm, edîb ü ķânî', mükrim ü mütevâzî', fenn-i ṭibda mâhir, ḫazâķatde aķrânı nâdir, pîr-i şâlih, sa'âdetmend-i müfliḫ idi.

Âşarlarından fenn-i ṭibda 'Arabî inşâ² ile *Gâyetü'l-itķân* nâm te'lîf-i laṭifleri olduğundan mâ'adâ *Gâyetü'l-beyân* ismiyle müsemmâ Türkî te'lîf-i celil ve eşer-i cemîlleri³ mu'teberdür.

1 şadâreti S: -H.

2 S 220a.

3 cemîlleri H: celîlleri S.

Müsevvid İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm. Medîne-i Kaştamonı'dan zuhûr ve "Müsevvid İbrâhîm Efendi" demekle meşhûr olup 'ulemâ-yı kirâma hıdmet ve birinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib ve aḥz-ı revâtib iderek kırk aççe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl iken biñ yetmiş üç Receb'inde Muḥarrem Efendi yirine Fâtıma Hânım Medresesi hâricine 'âric, yetmiş beş Muḥarrem'inde A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuşlar idi. Yetmiş tokuz Rebi'ül-evvel'inde Şaydî Yûsuf Efendi yirine Sinân Paşa Sultânı Medresesi erzânî görölüp bu hâl üzere güzârende-i eyyâm iken biñ seksen Rebi'ül-âḥir'inde ḥayâtı âḥir [203^a] ve 'âlem-i 'uḡbâya müsâfir oldu. Medrese-i maḥlûlesi Tatar Aḥmed Efendi'ye muḡarrer kılındı.

Merḥûm-ı mezbûr fıkḥ-ı şerîfe intisâbla meşhûr idi.

Şamî Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed Şamî ibn el-Hâc Yûsuf. Vilâyet-i Anaḡolı'da Ermenak nâm kaşabadan hicret ve maḥrûsa-i Burusa'da iḡâmet eylemiş el-Hâc Yûsuf nâm merdûñ şâḥ-ı şecere-i vücûdı ve netice-i muḡaddimât-ı zât-ı mes'ûdı Meḥemmed Şamî Efendi'dür. Biñ kırk târiḡinde Dârü's-salḡanati'l-'âliyye belde-i Koştanḡınıyye'ye kudûm ve devr-i mecâlis-i 'ulemâ-yı Rûm itdükden soñra elli senesi ḥudûdında Ebü Sa'îd Efendi merḥûmuñ def'a-i şâniyye-i şadâret-i Rûm'a teşriflerinden mülâzım ve ḡarîḡ-ı tadrîse 'âzim olup ḡaḡ-ı merâtib iderek elli dört Cumâde'l-ülâ'sında kırk aççe ile 'Alî Kethudâ Medresesi'ne vâşıl, andan daḥı munfaşıl iken altmış dört Şa'bân'ında İşḡâḡ-zâde Meḥemmed Şâliḡ Efendi yirine ibtidâ hâric i'tibâriyla Bâlî Efendi Medresesi'ne vâlî olup altmış altı Şevvâl'inde yirlerinde hareket-i mişliyye i'tibâr olındı. Altmış sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Monlâ-zâde¹ Ḥasan Efendi yirine Ḥammâmiyye Medresesi virilüp sene-i mezbûre Ramazân'ında 'azl olunup yirlerine şâniyen selefleri ḡalef oldu. Altmış tokuz Muḥarrem'inde şâniyen ḡalefleri yirine medrese-i merḡûmeye i'âde olındılar. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında Receb-zâde Şeyḡ Meḥemmed Efendi yirine Şâḡkûlı Medresesi'ne gelüp yetmiş Receb'inde 'Abdü'l-hâdî Efendi yirine Monlâ Gürânî Medresesi erzânî görildi. Yetmiş iki Şafer'inde Şarı 'Abdu'llâh Efendi-zâde 'Abdu'r-raḡmân Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı Cedîd

1 Monlâ-zâde H: Mollâ-zâde S.

Medresesi ile sa'îd olup sene-i merķūme Şevvâl'inde Hâcî-zâde Muştafâ Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi ile kâm-revâ, yetmiş¹ üç Şa'bân'ında Hânım-zâde Mehemmed Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ idüp yetmiş dört Cumâde'l-ülâsında Gümülcineli 'Abdu'llâh Efendi yirine Siyâvuş Paşa Sulţânı Medresesi'ne irtikâ itmişler idi. Yetmiş beş Receb'inde Kilisî Muştafâ Efendi yirine Kâlender-hâne Medresesi'ne uğrayup yetmiş altı Cumâde'l-âhîre'sinde Debbâg-zâde Mehemmed Efendi yirine Şeh-zâde Medresesi'nde baştı seccâde-i ifâde eyleyüp yetmiş sekiz Zî'l-ka'de'sinde selefi Kilisî Muştafâ Efendi maḥlûlünden Süleymâniyye² Medreseleri'nün biriyle tekmi'l-i devre-i merâtib itdiler. Seksen Rebî'ül-âhîr'inde Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi yirine Selanik kazâsı ḥükümeti tefvîz olunmuş iken sene-i merķūme Cumâde'l-ülâsında dâr-ı beķâyâ irtihâl eyleyüp belde-i mezbûrede Ḥamza Beg Câmî'i mezâristânında defn olındı. Manşib-ı maḥlûle Edrineli Aḥmed Efendi mevşûl oldu.

Mevlânâ-yı merḥûm cihet-i fiķhiyye ile ma'lûm:

Mısrâ'

'Ayn şıfat dîde-güşâ mîm gibi beste-dem

vefķınca ekşer-i evķâti şamt-ı dâ'im ile güzâr itmegin Şamtî 'alemi, و من صمت
³ نجا kelâmı, hem-pâye-i müsikî vü naġamî olmuş idi.

Edrineli Hâcî Yahyâ-zâde Aḥmed Efendi

el-Mevlâ Aḥmed ibn el-Hâc Yahyâ. Maḥmiyye-i Edrine'de tüccâr-ı zevî'l-iķtidârdan Hâcî Yahyâ nâm merdün ferzend-i ḥıredmendi olmaġın "Hâcî Yahyâ-zâde Aḥmed Efendi" demekle şehîr ve bu ta'rîfle ma'lûm-ı şaġîr ü kebîrdür. Taḥşil-i 'ilme kûşîş ve kesb-i ma'ârifte verziş idüp 'ulemânuñ birinden mülâzım ve tarîķ-ı tederise 'âzım olduķda devr-i merâtib ve aḥz-ı revâtib iderek kırķ açķe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken ibtidâ masķat-ı re'si olan maḥmiyye-i merķūmede Kâdî 'Abdî Medresesi ḥâricine 'âric olmuş idi. Biñ elli yedi Şa'bân'ında Maḥmûd Efendi yirine Beglerbegi Medresesi virilüp altmış beş Şevvâl'inde Şemsî Hüseyn Efendi yirine Yâķût Paşa Medresesi'ne dâḥil oldu. Sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde yirlerinde ḥareket-i mişliyye i'tibâr

1 yetmiş S: altmış H.

2 S 220b.

3 "Susan kimse kurtulur."

olinup altmış sekiz Cumâde'l-âhire'sinde Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi maḥdümü yirine Hurremiyye Medresesi'ne gelüp [203^b] altmış tokuz Receb'inde Baba Hüseyn Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Üläsı'na mevşül, yetmiş Receb'inde Fikrî Birâderi Hüseyn Efendi yirine Edrine Dârü'l-ḥadışi ile nâ'ilül-me'mül olup yetmiş üç Ramazân'ında selefi Hüseyn Efendi yirine Edrine Bâyezîdiyyesi ile qadr ü menziletleri mezîd oldu. Yetmiş altı Cumâde'l-ülâsında yine selefi Hüseyn Efendi yirine maḥmiyye-i merḳümede Sulṫân Selîm Medresesi ile tekrîm, yetmiş sekiz Receb'inde sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḥarâmı ḡurresi tevḳîtiyle Şâmî 'İvâz Efendi yirine Medîne-i Münevvere qazâsıyla ta'zîm olındılar. Seksen Muḥarrem'inde munfaşıl ve Nâli Meḥemmed Efendi vâşıl olduḡdan soñra bunlar ṫayy-yı merâhil iderek İlḡın nâm menzile dâhil olduḡlarında sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâsında reh-zen-i ecel dâmen-gîr olup teslim-i naḡd-i câna râzî ve şü'ün-ı ḫâli münḫaşır-yı mâzî oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr cihet-i zâtı ma'mûr, mâldâr ve müfliḫ, pîr-i şâlih idi.

Kürd Yûsuf Efendi

el-Mevlâ Yûsuf. Diyârbekr ḳurbinde Hışn-yı Mañşûr nâm ḳaşabadan zühûr ve "Kürd Yûsuf Efendi" dimekle meşhûr olmuş idi. Ṭarîḳ-yı sa'âdet-refîḳ-ı 'ilme 'âzim ve H'âce-zâde 'Abdu'llâh Efendi'den mülâzım olup devr-i merâtib ve aḫz-yı revâtib iderek kırḳ aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ yetmiş Receb'inde 'İşmetî Hışmı Meḥemmed Efendi yirine Na'llı Mescid ḳurbinde Meḥemmed Aḡa Dârü'l-ḥadışi'ne ḫâric ile 'âric, yetmiş beş Ramazân'ında Emîr-i Buḫârî Şeyḫi Dâmâdı Seyyid Aḫmed Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi'ne ḫareketle mübtehic oldılar. Yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Mantıḳî Meḥemmed Efendi yirine 'Abdu'llâh Aḡa Medresesi ile kâm-revâ, seksen Rebî'ül-âḫir'inde Evliyâ Meḥemmed Efendi yirine Şâniye-i Husrev Kethudâ Medresesi i'tâ olunmuş idi. Sene-i mezkûre Cumâde'l-âhire'sinde Devlet-i 'Aliyye medîne-i Yeñişehr'de olmaḡla ṫaraf-yı devlete ordu-yı hümâyûn cânibine 'azîmet eyleyüp eşnâ-yı râhda ḡâ'ib olduḡda medrese-i maḫlûlesi Bâḳî-zâde İsmâ'il Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü ma'ârif ile meşhûr, emşâli miyânında isti'dâd ile 'âlem, şâlih ü nîk-nefs âdem idi.

Ahî-zâde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-ḥalîm ibnü'l-mevlâ Maḥmûd ibnü'l-mevlâ 'Abdü'l-ḥalîm. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân Murâd Ḥân-ı Râbî'den tercemesi *Zeyl-i Aṭâiyî*'de sebḳ iden Ahî-zâde Maḥmûd Efendi'nün maḥdûm-ı kihteri ve devlet-i Sulṭân İbrâhîm Ḥânî 'ulemâsı silkinde tercemesi bu cerîdede taḥrîr olunan Ahî-zâde Maḥmûd Efendi'nün birâderi 'Abdü'l-ḥalîm Efendi'dür. Üstâdân-ı fazl u 'irfân ve ḥikmet-endüzân-ı Aristo-beyân sa'y ü ihtimâmıyla ser-menzil-i isti'dâda vâşıl ve hilâl-i istihâli bedr-i kâmil olmağla 'ulemânun birinden mülâzım ve ṭarîḳ-ı ırşîye 'âzim olup kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ elli altı Rebî'ül-âḥir'inde Âvâre-zâde Mes'ûd Efendi yirine Ülä-yı Mesîḥ Paşa Medresesi ḥâriciyye le kâam-revâ, altmış Zi'l-ḳa'de'sinde Sa'dî Efendi Medresesi'ne revnaḳ-baḥşâ olup altmış dört Şa'bân'ında yirlerinde ḥareket-i mişliyye i'tibâr olınup altmış beş Ramazân'ında 'Oşmân-zâde Feyzül'llâh Efendi yirine Maḳtûl Ḥasan Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Altmış yedi Receb'inde Malğaravî Meḥemmed Efendi yirine Efdaliyye Medresesi virilüp altmış sekiz Şafer'inde Fenârî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Monlâ Gürânî Medresesi erzânî görülmüş idi. Sene-i mezkûre Receb'inde Bükâyî Muştafâ Efendi yirine Ḥânḳâh Medresesi'n câygâh eyleyüp altmış toḳuz Muḥarrem'inde Mü'ezzîn-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Ğazanfer Ağa Medresesi'ne mevşül, yetmiş bir Şa'bân'ında Kevâkibi-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Yetmiş iki Şevvâl'inde Ḳudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Ḥayrüd-dîn Paşa Medresesi'n sezâ, yetmiş dört Cumâde'l-âḥire'sinde 'Abdü'l-celîl Efendi yirine Ḳâsım [204^a] Paşa Medresesi i'tâ olındı. Yetmiş altı Cumâde'l-âḥire'sinde selefleri Tezkireci Meḥemmed Efendi yirine İsmiḥân Sulṭân Medresesi iḥsân, sene-i mezbûre¹ Zi'l-ḳa'de'sinde Kilisî Muştafâ Efendi yirine Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi'ne şâyân oldılar. Yetmiş yedi Ramazân'ında Beyâzî-zâde Aḫmed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'nün biriyle talṭif, yetmiş toḳuz Receb'inde selef-i sâlifleri Fenârî-zâde Efendi yirine Ḳuds-i Şerîf ḳazâsıyla teşrîf olınmışlar idi. Seksen Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Monlâ-zâde Ḥasan Efendi mevşül oldu. Bunlar ṭayy-ı merâḫîl iderek Uluḳışla nâm maḥalle vâşıl olduklarında menâzil-i 'ömri tamâm ve nüzhetgâh-ı firdevse ḥırâm itdiler.

1 mezbûre H: mezkûre S.

Maḥdüm-ı mezbûr ‘ilm ü ma‘rifetden şâhib-i ḥaz̄z-ı mevfür ve ol ḥanedānuñ ḥātīme-iricālidür.

Ḥammāmcı-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed. Belde-i Kostaṅtınıyye'den zühür ve “Ḥammāmcı-zāde Efendi” dimekle meşhûr olmuş idi. ‘Ulemâ-yı ‘aşr ḥıdmetlerinden iştiğāl ve Malğaralı Muştafâ Efendi’ nün Şaḥn Medresesi i‘âdesinden mülâzemetle iḥrâz-ı evvelin-i âmāl eyleyüp devr-i medâris-i¹ mu‘tâde ile kırk akçe medreseden ma‘zûl iken biñ altmış yedi Receb’inde Ḥalil Efendi yirine Ḥ’âce Zeynü’d-dîn Medresesi’ne ḥâric ile ‘âric, yetmiş Ramazân’ında Ḥaṭib-zāde Aḥmed Efendi yirine Zeynî Çelebi Medresesi’ne ḥareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş altı Receb’inde Buzağı Maḥmûd Efendi yirine Şeyḥü’l-ḥarem Medresesi’ne gelüp yetmiş toḫuz Rebî’ül-evvel’inde Şâlih Paşa İmâmı İsmâ’îl Efendi yirine Aḥî Çelebi Medresesi virildi. Seksen Cumâde’l-âḥire’sinde ders ü devri tamâm ve ‘âlem-i ‘uḫbâya ḥirâm eyledükde medrese-i maḥlûlesi Karamanî Aḥmed Efendi’ye in‘âm olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr ḥüsn-i ḥâlle meşhûr, merd-i şâfi-fu‘âd, müslim-i pâk-i’tikâd idi.

Kemâl Efendi-zāde Yaḥyâ Efendi²

el-Mevlâ Yaḥyâ ibnül-mevlâ İbrâhîm. Bu ṭabaḫa evâ’ilinde tercemesi sebḫ eyleyen şaḫr-ı ‘âlî-ḫadr Kemâl Efendi-zāde İbrâhîm Efendi’ nün maḥdüm-ı kihâteri ve Aḥmed Efendi’ nün birâder-i sa‘d-aḫteri Yaḥyâ Efendi’dür. Kirâmuñ biri mülâzemeti ile maḫzar-ı ikrâm ve kırk akçe medrese ile be-kâm olup ma‘zûl olduğdan soñra biñ altmış yedi Muḫarrem’inde ibtidâ iḥdâs olunan Sinân Ağa Dârü’l-ḫadıṣi ile kâm-revâ, altmış sekiz Rebî’ül-âḥir’inde Kâtib-zāde Maḥmûd Efendi yirine Raḥîkî Medresesi sezâ görülmüş idi. Yetmiş iki Şevvâl’inde Şarı Mu‘îd-zāde Meḥemmed Şâlih Efendi yirine Siyâvuş Paşa Medresesi virilüp yetmiş üç Receb’inde ‘azl olunup yirleri Kızııl Müsâ Efendi’ye tevcih olındı. Yetmiş beş Cumâde’l-ülâ’sında Recâyî Muştafâ Efendi maḥlûlünden Şâniye-i Ḥusrev

1 S 221b.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Dârü’l-ḫadıṣ-i Sinân Ağa. Fi 9 Muḫarrem sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

Kethüdâ Medresesi'ne nâ'il, yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Rıfkî Mehemmed Efendi yirine medrese-i mezbûrenün ülâsına vâsıl oldılar. Yetmiş toköz Rebî'ül-evvel'inde Müsevvid İbrâhîm Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi virilmiş idi. Seksen Receb'inde 'arşa-i vücûdî inhidâm olup medrese-i maħlûlesi ile Seyrek-zâde Efendi Seyyid Mehemmed 'Âşım Efendi be-kâm oldu.

Maħdûm-ı mezbûr aħlâk-ı kerîme ile meşhûr, ħâlîsü'l-cenân, tãhirü'l-lisân idi.

Şeh-zâde H'âcesi Seyyid Mehemmed Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Mehemmed. Kaşaba-i Merzifon'da düdmân-ı âli Beṭûl'den zâhir ve cevher-i vücûdî rişte-i silk-i 'ırk-ı tãhir olup ol belde 'ulemâsından kaşr-ı isti'dâdın felek-cenâb ve bünyân-ı elvân-ı 'ilm ü 'irfâna ħarc-ı nağd-i vaqt-i bî-ħisâb eyledükden soñra âheng-i dârü'l-mülk-i Rûm ve ol vaqtda ka'im-mağâm-ı rikâb-ı hümayûn olan Merzifonî Kara Muştâfâ Paşa hem-şehrîsi olmağla âsitânesin veche-i âmâl ü merûm kı lup naazar-ı iksîr-eşerleriyle Şeyhü'l-İslâm Minkârî-zâde Efendi'den mülâzım ve tãriķ-ı tedriσε 'âzım olup kırık aķçe medreseden ma'zûl iken bîñ yetmiş Şafer'inde Ḥalîl Efendi yirine Ülä-yı Mesîḥ Paşa Medresesi ile ikrâm olınmışlar idi. Seksen Muḥarrem'inde [204^b] vezîr-i mezbûr himmetiyle cennet-mekân-ı firdevs-âşiyân Ebu'l-feth Gâzî Sulṭân Mehemmed Ḥân ibn İbrâhîm Ḥân ħazretlerinün rütbe-i isti'dâda pâ-nihâde olan serv-i âzâde-i bâğ-ı salṭanat şeh-zâde-i cüvân-baḥt Sulṭân Muştâfâ Ḥân ħazretlerinün ħidmet-i ta'lîmlerine sevk ve kılade-i himmet ü 'inâyetin gerden-i aḥvâline tãvķ kı lınmış idi. Sene-i mezkûre Şafer'inde Kara Ca'fer Efendi yirine Üsküdar'da vâķı'a Mihrümâḥ Sulṭân Medresesi iḥsân, sene-i merķûme Rebî'ül-âḥir'inde Kabaşakal Aḥmed Efendi yirine medâris-i Şaḥn'ın biriyle taḥşîl-i 'izz ü şân itmişler idi. Sene-i mezbûre Şa'bân'ınuñ yigirmi ikinci yevm-i Erba'â'da mu'allim-ḥâne-i 'âlem-i taḥşîlden¹ remân ve nüzhetgâḥ-ı ervâḥa revân olduklarında yirlerine Seyyid Feyzullâḥ Efendi ħ'âce-i şeh-zâde-i sulṭân-ı cihân olup medrese-i maħlûleleri Kâtib-zâde Maħmûd Efendi'ye şâyân görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, tãhirü'n-neseb, fãḥirü'l-ḥaseb, naḥl-i ser-sebz-i siyâdet, merd-i şâḥib-i sa'âdet idi.

1 S 222a.

Ƙocевi 'Abdü'l-gaffâr Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-gaffâr. Ƙocaili'ndendür.¹ Niçe eyyâm u fuşûl taşşil-i ma'ârif ü 'ulûma meşğûl olup Şerîf-i Şirvânî Efendi'nün der-i sa'âdet-me'âblarına intisâb ve niçe şühür u a'vâm medreselerinde bevvâb ve muntazır-ı eltâf-ı müfettiḥü'l-ebvâb iken Hâzret-i Vehhâb fetḥ-i bâb idüp 'ulemâ-yı 'aşruñ birinden mülâzım ve tarîḳ-ı tedriσε 'âzım olduḡdan soñra devr-i medâris iderek kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış bir Cumâde'l-ülâsında Müvezzi' Aḫmed Efendi yirine Yarḫişâr Medresesi ḫâriciyle be-kâm, altmış beş Ramazân'ında Esîri Birâderi Muştafâ Efendi yirine Şâniye-i Mesîḫ Paşa Medresesi'ne ḫareketle nâ'ilü'l-merâm oldu. Altmış yedi Receb'inde 'azl olunup yirleri Muşli Çavûş-zâde Muştafâ Efendi'ye virilüp sene-i mezbûre Ramazân'ında Fındıklılı 'Abdu'llâh² Efendi yirine şâniyen medrese-i merḳûmeye i'âde olındılar. Altmış sekiz Şafer'inde Anḳaravî Meḫemmed Efendi yirine Cezerî Ƙâsım Paşa Medresesi virilüp sene-i mezkûre Şa'bân'ında Şamtî Meḫemmed Efendi yirine Bâli Efendi Medresesi'ne vâli olmışlar idi. Altmış ṭoḡuz Muḫarrem'inde Bosnevî Ebû Bekr Efendi yirine Süleymân Şubaşı Medresesi'ne dâḫil, yetmiş Şafer'inde Kilisî Muştafâ Efendi yirine Ca'fer Aḡa Medresesi'ne vâsil olup yetmiş üç Rebî'ü'l-evvel'inde 'Ömer Efendi yirine Küçükçekmece'de vâḳı'a 'Abdü's-selâm Medresesi'ne irsâl olunmuş idi. Seksen Şa'bân'ında ḫazîz-i fenâdan evc-i beḳâya irtiḫâl itmekle medrese-i maḫlûleleri 'Îmâd-zâde Seyyid Meḫemmed Efendi'ye intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr *'aleyhi rahmetü'l-Meliki'l-Gâfur*,³ iḫtilâṭ-ı nâsdan mu'riz, kendü ḫâline mütemaḫḫız, münzevî vü ḡuşe-gîr, pîr-i ruşen-zamîr idi.

Şarı Mu'îd Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Vilâyet-i Rûm-ı cennet-rüsûmdan hüveydâ ve beydâ-yı sa'y ü ṭalebdе dîde-düz-ı pertev-i necm-i hüdâ olup şafahât-ı 'âlî maṭraḫ-ı şu'â-yı ilâḫî ve şaḫîfe-i bâli ḳâbil-i nuḳûş-ı nâ-mütenâḫî olmaḡın levâzım-ı tarîḳı mer-tebe-i lâ'ikasında i'dâd itmekle Şeyḫü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi merḫûmuñ medreselerinde mu'îd ve ders ü ifâdelerinden müstefid olup i'âdelerinden mülâzım

1 Ƙocaili'ndendür S: Ƙocaili'nden H.

2 'Abdu'llâh S: 'Abdi H.

3 "Melik ve Gâfur'un (Allah'ın) rahmeti üzerine olsun."

ve ʃarîk-ı kazâya ‘azim ve birkaç ʃaşabada hâkim olarak Rodos kazâsına vâşil ve andan dahı munfaşil olduğdan ʃonra bir elli beş Rebî’ü’l-âhîr’inde pâdişâh-ı deryâ-nevâl hâzretlerine Belgrad kazâsı talebiyle ‘arz-ı hâl eyledükde ber-vefık-ı mes’ul zerre-i ‘inâyetlerine mazhar ve sene-i mezkûre Cumâde’l-âhîre’sinde ʃabûl itmeyen Aḥmed Ramazân Efendi yirine kazâ-yı mezbûr mevleviyyetiyle tâbende-aḥter olmuşlar idi. Elli altı Rebî’ü’l-âhîr’inde munfaşil ve yirlerine Bosnevî Süleymân Efendi vâşil oldu. Altmış bir¹ Cumâde’l-ülâsında Kara Çelebi-zâde ‘Abdü’l-‘azîz Efendi şeyhü’l-İslâm olduklarında [205^a] ba’z-ı aḥbâbınuñ ilkâsıyla ḥuzûrlarına varup bir manşib recâ itdükde müsâ’ade olunmaduğundan mâ’adâ ‘adem-i istiḥkâk² ile cevâb virmeleriyle da’vâ-yı ‘ilm ü fazldan başka mâ-lâ-ya’nî kelâm şudûri bâ’iş-i haybet ü ğarâm olup ol ân cezîre-i Kıbrıs’a nefy ü iclâ olındı. Sene-i merķûme Ramazân’ında efendisi Ebû Sa’îd Efendi şeyhü’l-İslâm oldukları peyâm-ı sürür-encâmıyla ‘avde me’zûn olup altmış iki Şa’bân’ında Şamî Yahyâ Efendi yirine Diyârbekr kazâsı iḥsânıyla cebr-i hâtır kılındı. Altmış üç Ramazân’ında ‘azl olınduklarında yirlerine şâniyen selefleri ḥalef oldu. Altmış dört Zî’l-ka’desinde Mekke-i Mükerreme pâyesi zamîmesiyle Muştaliḥ-zâde Meḥemmed Efendi maḥlûlünden Güzelḥiṣâr kazâsı arpalık virildi. Altmış sekiz Muḥarrem’inde Tâcü’d-dîn-zâde ‘Alî Efendi ʃabûl itmedüğü Filibe kazâsı ‘inâyet olunup arpalıkları ile Muḥarrem-zâde Aḥmed Efendi ri’âyet olındı. Altmış toḥuz Muḥarrem’inde ‘azl ve yirlerine Bosnevî Süleymân Efendi vaşl olındı. Yetmiş beş Cumâde’l-âhîre’sinde İmâm-zâde Meḥemmed Sa’dî Efendi yirine Üskûdar kazâsı sezâvâr görölüp yetmiş altı Cumâde’l-âhîre’sinde ma’zûl ve yirlerine Çâker Ağa-zâde Ḥalil Efendi mevşul oldu. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm ve sübḥa-şümâr-ı şühür u a’vâm iken bir seksen Şevvâl’inde terk-i miḥnetkede-i fânî ve ‘azm-i ‘idgâh-ı câvidânî eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr ‘ilm ü fazlla meşhûr, ḥamîr-i mâye-i şûr u ğavġa, teng-ḥavşala ve bî-müdârâ, dırâzî-i zebânda bî-i’tidâl, muḥtezâ-yı meşrebiyle perîşân-ḥâl, muşâḥabâtında tehevvrî gâlib, ḳuvvet-i ğazabiyyesi temâsük ve şu’urını sâlib, levend-meşreb ve ‘aşık-ı râst-mezḥeb ve sâdik idi.

Mervidür ki velî-nî’meti Şeyhü’l-İslâm Ebû Sa’îd Efendi merḥûm dahı muḥtezâ-yı meşrebiyle dil-ġîr ve ġâh u bî-ġâh müvâcehelerinde dürüş-t-ġülük ile seyr iderdi.

1 Altmış bir H: Yetmiş bir S.

2 S 222b.

Âşârlarından manzûm ferâ'izi ve *Naẓm-ı Hîlye-i Şerîfe-i Nebeviyye'*ye tahrik-i hâme-i gevher-efşân itdükleri şâyi'dür.

Hüsâm-zâde Şeyh Mehemmed Efendi¹

el-Mevlâ Şeyh Mehemmed ibnü'l-mevlâ Hüsâm. Tabağa-i Sulţân Murâd Hân-ı Râbi' 'ulemâsından tercemesi *Zeyl-i 'Atâyi'*de mastûr ve "H'âce Fesâd-zâde Müsveddesi" demekle meşhûr olan Hüsâm Efendi merhûmuñ ferzend-i mihteri ve bu tabağa evâ'ilinde tercemesi sebķ iden Hüsâm-zâde Mehemmed Efendi'nün birâderi Şeyh Mehemmed Efendi'dür. 'Ulemâ-yı 'aşrından ahz-ı ser-mâye-i 'ulûm ve kesb-i pîrâye-i manţûķ u mefhûm eyleyüp Şeyh'ül-İslâm Yahyâ Efendi'den mülâzım ve râh-ı tedrîse 'âzim olup kırķ açķe medreseden ma'zûl iken biñ elli bir Zi'l-hicce'sinde ibtidâ ihdâş olınan Bâlî Efendi Medresesi'ne vâlî olmuşlar idi. Elli altı Rebî'ül-âhîr'inde Kürd 'Abdu'llâh Efendi yirine Sekbân 'Alî Medresesi'ne tahrik olunup sene-i mezkûre Şevvâl'inde Kâsım-zâde Mehemmed Şâlih Efendi yirine Etmekcioğlu Medresesi virilüp elli yedi Zi'l-hicce'sinde Haţib-zâde Aĥmed Efendi yirine Murâd Paşa-yı 'Atîķ Medresesi'nde neşr-i le'âlî-i ders ü tahķik itdiler. Elli çoķuz Ramazân'ında Şâmî Nu'mân Efendi yirine Şahñ-ı Şemâniyye'nün birine sâye şalup altmış bir Şafer'inde Ebu'l-hayr Mehemmed Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne şeref-bahşâ oldılar. Altmış üç Ramazân'ında Nev'î-zâde Mehemmed Efendi yirine Üsküdar'da vâķı'a Vâlîde Sulţân Medresesi ihşân, altmış altı Şevvâl'inde Âvâre-zâde Mes'ûd Efendi def'a-i şâniyesi yirine Medâris-i Süleymâniyye'nün biriyle tekmil-i 'izz ü şân eylediler. Altmış sekiz² Ramazân'ında Muĥteşem Emîri Seyyid Mehemmed Efendi yirine Selanik kaçâsı ĥükümeti tefvîz olunmış idi. Altmış [205^b] çoķuz Şa'bân'ında ma'zûl ve yirlerine Kürd İshâķ Efendi mevşûl oldu. Yetmiş iki Şevvâl'inde Hâlicî-zâde Aĥmed Efendi yirine Burusa kaçâsı 'inâyet olunup yetmiş dört Şafer'inde munfaşıl³ ve yirlerine ĥalefleri İshâķ Efendi vâşıl oldu. Bunlara Edincik kaçâsı arpalık virildi. Yetmiş altı senesi ĥilâlinde arpalıkları Menemen kaçâsına tebdil ve Edincik kaçâsıyla İlahî-zâde Mehemmed Efendi tebcil kılındı. Yetmiş sekiz Rebî'ül-evvel'inde selefleri Hâlicî-zâde Efendi yirine dârü'n-naşr Edrine kaçâsında ĥâkim ve rev-

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Bâlî Efendi. Fi-Zi'l-hicce sene 1051. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 S 223a.

3 munfaşıl S: -H.

nağ-efrüz-ı maḥāfil ü maḥākım oldılar. Yetmiş toḡuz Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḫarāmı ġurresi tevḫītiyle Sa'di-zāde Seyyid 'Abdu'llāh Efendi maḥlülinden Mekke-i Mükerreme ḫazāsına menḫül ve yirlerine ḫalefleri İshāk Efendi mevşül oldu. Seksen Şevvāl'inde Ḥicāz'a irtihāl ve anda inḫikāl itdüġi ḫaberi gelicek manşib-ı maḥlüle Mısr ḫādīsı Minḫārī-zāde Efendi Dāmādı Muştafā Efendi naḫl ve anlaruñ yirine Anḫaravī Meḫemmed Efendi vaşl olındı.

Mevlānā-yı merḫūm ġavvāş-ı biḫār-ı 'ulūm, 'ālim ü fāzil ve merd-i' kāmil, mu'teber-i cumhūr, ḫayr ile mezkūr idi.

Āşār-ı 'ilmiyyelerinden ibtidā-yı *Furḫān-ı Kerīm*'den *Süre-i Mā'idē*'ye varınca tefsīr-i şerīf üzerine ḫāşiyeleri vardur.

*Raḫmetu'llāhi 'aleyh raḫmeten vāsi'aten.*²

'Abdü'r-raḫīm-zāde Meḫemmed Efendi

el-Mevlā Meḫemmed bin ibnü'l-mevlā 'Abdü'r-raḫīm. Bu ḫabaḫa evā'inde şemme-i menāḫıb-ı celīlesi zīver-i şaḫā'if olan Şeyḫü'l-İslām şadru'l-'ulemā'i'l-a'lām 'Abdü'r-raḫīm Efendi'nün maḫdūm-ı mihter-i fezā'ilmendi Meḫemmed Emīn Efendi'dür. Maḫla'-ı ġirībān-ı şühūddan 'ıyān ve vālid-i mācidlerinden iḫtibās-ı envār-ı fazl u 'irfān ḫılıp Ebū Sa'īd Efendi'den mülāzemetle vāşıl-ı dil-ḫ'āḫ ve semt-i tadrīse rü-be-rāḫ olmışlar idi. Biñ elli üç Şafer'inde Şāriḫ-i *Füşüş*-zāde Ḥasan Efendi yirine Ḥāfiż Paşa Medresesi ile ikrām, elli altı Rebī'ül-āḫir'inde Ḥ'āce Fesād-zāde Seyyid Aḫmed Efendi yirine Yeñi Murād Paşa Medresesi ile ihtirām olındılar. Sene-i mezküre Şevvāl'inde Zekāyī Aḫmed Efendi yirine medāris-i Şaḫn'uñ birine uğrayup elli yedi Rebī'ül-āḫir'inde Küsec Yaḫyā Efendi yirine İstanbul'da vāḫı'a Vālide Sultān Medresesi iḫsān, elli sekiz Cumāde'l-ülāsında Yaḫūb Efendi yirine ġalaḫa ḫazāsına şāyān oldılar. Elli toḡuz Receb'inde ma'zül ve yirlerine 'İşmeti Meḫemmed Efendi mevşül olduġdan soñra bunlar peder-i vālā-güherleriyle ḫacc-ı şerīfe revān olup ba'de edā'i'n-nūsük Şām-ı cennet-meşāma vāşıl olduġlarında altmış Rebī'ül-evvel'inde vālidlerine Ḫuds-i Şerīf ḫazāsıyla teveccüh

1 merd-i S: -H.

2 "Allah'ın rahmeti en geniş şekilde onun üzerine olsun."

itmekle murâfağatlarından müfârağat itmeyüp ma'an gitmişler idi. Altmış bir Şa'bân'ında Dârü's-salṭana'ya imâle-i licâm idüp muntazır-ı neyl-i merâm iken altmış dört senesi hîlâinde İstanbul pâyesi zamîmesiyle Kûşaṭası ma'a Bayındır kazâları arpalıklarıyla ikrâm olındılar. Altmış yedi Receb'inde Anaṭolî pâyesi zamîmesiyle Esîrî Meḥemmed Efendi yirine Kõştanṭınıyye kazâsı tevcih ve ol manşıb-ı âlî ile terfih olunup arpalıkları seleflerine virilmiş idi. Sene-i mez-bûre Şa'bân'ında erbâb-ı sūkî tehdid kaçdına Bâzârbaşı nâmına olan mechûlü'l-hâl bakḳâlı ta'zîr itmegin' pîrân-ı ṭarîḳat-ı Bekṭaşıyye ikdâm-ı hıṣâm üzere kıyâm idüp "Dâmen-i 'ırzımız âlûde-i çirk-âb-ı lev'm olmasun." diyü h'âh u nâ-h'âh şâhibü't-tercemeyi nefy ü iclâdan bedel-i 'azlle gûş-mâl ve manşıblarıyla Kâdrî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi nâ'il-i 'izz-i âmâl olmuş iken cürm-i nâ-kerdesi maḍrûb-ı kalem-i nişyân olmaḳ ihtimâliyle ber-muḳtezâ-yı cibillet cenâb-ı fetvâ-intisâba itâle-i lisânî sebebiyle sene-i merḳûme Ramazân'ında Sa'dî-zâde Seyyid Hibetu'llâh Efendi yirine ber-vech-i arpalık Şire kazâsına nefy ü iclâ olunmuş idi. Üç ay tamâm olmadın nâfizül-[206^a] kilem ba'z-ı şüfe'â recâsıyla İstanbul'a 'avde me'zûn, altmış ṭoḳuz Cumâde'l-âhire'sinde selef-i sâlifî Esîrî Meḥemmed Efendi yirine Anaṭolî şadâretiyile memnûn kılınduklarında arpalıkları Kâdrî Efendi'ye virildi. Yetmiş bir Receb'inde ma'zûl ve yirlerine İstanbul kâḍisi Kâdrî Efendi menḳûl, anlaruñ yirine şâniyen Şeyḫî-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi mevşûl olup bunlara Şeyḫî-zâde Efendi üzerinden Balikesir ma'a Balya kazâları arpalık virildi. Yetmiş üç Şevvâl'inde Başmaḳcı-zâde Nûḥ Efendi² yirine şâniyen Şire kazâsı arpalığına tebdil ve Balikesir ma'a Balya kazâlarıyla Ebû Sa'îd-zâde Feyzu'llâh Efendi tebcil olındı. Yetmiş beş Ramazân'ında ḥalef-i sâlifleri 'İşmetî Meḥemmed Efendi def'a-i şâniyesi yirine şadr-ı Rûm ve nâ'il-i müntehiyyü'l-merûm olduklarında arpalıklarına ber-vech-i mevleviyyet Fındıḳ Muşṭafâ Efendi kudûm eyledi. Yetmiş yedi Şafer'inde Çâker Ağa-zâde Ḥalîl Efendi manşıbı olan Üskûdar kazâsı arpalığıyla munfaşıl ve yirlerine şadr-ı Anaṭolî'dan Şeyḫî-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi vâsıl, anlaruñ yirine Ebû Sa'îd-zâde Feyzu'llâh Efendi nâ'il oldu. Yetmiş sekiz Şafer'inde Müvezzi' Aḥmed Efendi 'azlinden şâlişen Şire kazâsına tebdil ve Üskûdar kazâsı arpalığıyla Ece Ya'ḳûb Efendi tebcil kılındı. Seksen Cumâde'l-ülâsında Ebû Sa'îd-zâde Feyzu'llâh Efendi üzerinden Toḳat kazâsı arpalık virilüp Şire

1 S 223b.

2 Efendi H: -S.

kazâsı selefleri Feyzullah Efendi'ye virildi. Sene-i mezkûre Receb'inde 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi yirine şâniyen zînet-dih-i şadr-ı Rûm olduklarında arpalıklarına şâlişen selefleri Feyzullah Efendi nâ'il ve bunlar Selanik'de rikâb-ı hümayûna vâşıl olmuşlar idi. Metâ'ib-i seferiyye sebebiyle ba'z-ı emrâz-ı red-diyye mübtelâ olmalarıyla sene-i mezbûre Zî'l-hicce'sinüñ dördüncü yevm-i Hâmîs -ki pâdişâh-ı 'âlem-penâh hazretlerinüñ medîne-i mezbûreden otağ-ı hümayûnlarına hüruc itdükleri gündür- aḥşama qarib müsâfir-hâne-i dūnyâ-yı bî-beḳâdan maḥmil-bend-i 'azîmet olduklarında medîne-i merḳûmede medfûn ve vefâtlarına Rüşdî Aḥmed Efendi didüğü târiḫ-i mevzûndur:

Mısrâ'

'Abdü'r-raḫîm-zâde 'uḳbâya gitdi nâ-geh'

Manşib-ı maḥlûle İstanbul kâdîsi Dîḫkî Muştafâ Efendi menḳül, anlaruñ yirine şâlişen Bâlî Efendi mevşül oldu.

Mevlânâ-yı merḳûm güzide-i mevâlî-i Rûm, 'âlim ü 'âmil, ferd-i şâmil, ḫidet ü şiddetde yegâne, 'uluvv-i himmetde müfred-i zamâne idi.

'Alî Dede-zâde Aḥmed Efendi

el-Mevlâ Aḥmed ibnü's-Şeyḫ 'Alî. Maḥmiyye-i Ḳoştantîniyye'de tarîḫa-i Ḥalvetiyye meşâyihından Sivasî Efendi merḫûm ḫulefâsından olup Tavuḳbâzarı'nda Dikilitaş ḳurbinde 'Alî Paşa-yı 'Atîḳ Zâviyesi'nde seccâde-nişin-i meşîḫat iken bîñ yetmiş senesi ḫilâlinde civâr-ı² raḫmet-i Raḫmân'a rîḫlet eyleyen Merzifonî Şeyḫ 'Alî Efendi'nüñ ferzend-i ḫiremendi Aḥmed Efendi'dür. Ba'de taḫşîlî'l-isti'dâd Şeyḫü'l-İslâm Yahyâ Efendi'den mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris ide-rek kırık açḳe medreseden ma'zûl iken bîñ elli sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Muḫarrem Efendi yirine Sittî Ḥâtûn Medresesi ḫâriciyle kâm-revâ, altmış Zî'l-ḳa'de'sinde 'Alî Çelebi-zâde Mehemmed Efendi yirine Maḳtûl Ḥasan Paşa Medresesi sezâ görildi. Altmış iki Muḫarrem'inde Ḳulaḳ Şeyḫ-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yirine Şâḫḳulî Medresesi virilüp altmış altı Şa'bân'ında Kefevî Ḥüseyn Efendi yirine EtmekcioḒlu Medresesi'ne taḫrîk olındı. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Kâ-

1 عبدالرحيم زاده عقبابه كندی ناکه

2 S 224a.

tib-zâde Zeynü'l-'âbidîn Efendi yirine Çorlu Medresesi'ne gönderilüp altmış yedi Şa'bân'ında Börekci-zâde Hasan Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Zekeriyâ Efendi Medresesi Ülâsı in'âm olındı. Altmış sekiz Şafer'inde Ebû Sa'îd-zâde Feyzü'llâh Efendi arpalığı olan Tokat kazâsı ber-vech-i mevleviyyet inâyet olunup [206^b] altmış toqkuz Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Mektübî Hüseyn Efendi vaşl olındı. Yetmiş bir Şevvâl'inde 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirine Mar'aş kazâsı virilüp yetmiş iki Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine Ḥamdî-zâde Luṭfu'llâh Efendi vâşıl oldı. Bu hâl üzere ferâğ-ı ḥâtır ile âsüde-bâl iken biñ seksen senesi hilâlinde rûḥ-ı revânî 'âlem-i envâra ittışâl eyledi.

Mevlânâ-yı merḫûm dâḥil-i 'idâd-ı erbâb-ı rüsûm, 'ulûm-ı 'Arabîyye'de mâ-hir, ḥalkla ḥüsn-i mu'âmelele kâdir idi.

Şalâhî Hasan Efendi

el-Mevlâ Hasan. Vilâyet-i Anaṭolı'da Cânîk nâm kaşabadan zuhûr ve âftâb-ı feyz-i nâ-mütenâhîden istifâza-i nûr-ı şu'ûr eyleyüp dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve 'ulemâ-yı kirâma ḥıdmet ile Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi âsitânesine intisâb ve biñ elli yedi Rebî'ül-âḥîr'inde maḥdûmları Feyzü'llâh Efendi'nün müşila-i Şaḥn i'âdelerinden şeref-i'1 mülâzemetle kâ-m-yâb olup ba'de tekmi'l-medâris kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ yetmiş iki Şevvâl'inde Veliyyü'd-dîn Efendi yirine Ḥādım Ḥasan Paşa Medresesi ile be-kâm, yetmiş üç Şevvâl'inde selefi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi ile nâ'ilü'l-merâm oldılar. Yetmiş dört Cumâde'l-âḥîre'sinde Şaydi Yûsuf Efendi yirine Efḍal-zâde dârü'l-ifâdesine dâḥil, yetmiş altı Cumâde'l-âḥîre'sinde Ḥâfız Şa'bân Efendi yirine Sekbân 'Alî Medresesi'ne vâşıl olup yetmiş yedi Ramazân'ında Mandâl Aḥmed Efendi yirine Ḥayrüd-dîn Paşa Medresesi'ne revnaḥ-baḥşâ, yetmiş toqkuz Rebî'ül-evvel'inde La'li-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ eyleyüp seksen Rebî'ül-âḥîr'inde Gümülcinelî 'Abdu'llâh Efendi yirine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ olmuş iken sene-i mezkûre Zî'l-ḥicce'sinde cânib-i âḥirete irtihâl eyleyüp medrese-i maḥlûleleri Müfettiş İbrâhîm Efendi'ye intikâl eyledi.

1 şeref-i H: -S.

Mevlânâ-yı mezbûr feżâ'il-i 'ilmiyye ile meşhûr, nîk-nefs ü pâk-i'tiķâd, dervîş-meşreb ve hâk-nihâd, şalâh u taķvâda bî-bedel, nezâhet ü istikâmet-de đarbü'l-meşel olmağla "Salâhî Hasan Efendi" demekle şehîr ve bu 'unvânla ma'lûm-ı şağîr ü kebîr olmuşlar idi. Üsküdar'da Şeyh Maħmûd Efendi âsitânesinde seccâde-nişîn-i irşâd olan Dîvîtci-zâde Şeyh Meħmed Efendi'den¹ inâbet ve şeref-i muşâheretleriyle taħşîl-i 'izz ü rifat itmiş idi.

Malğaravî Meħmed Efendi

el-Mevlâ Meħmed. Vilâyet-i Rûmili'nde Malğara nâm kaşabadan zuhûr ve ol hıttâda neşv ü nemâ bulmağla "Malğaravî Meħmed Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. Esâtîze-i kirâmdan istifâza-i envâ'-ı ma'ârif ü 'ulûm ve istifâde-i nevâdir-i manţûķ u mefhûm kılup kibâruñ birinden iktisâb-ı şeref-i mülâzemet ve medâris-i 'ilmiyyede edâ-yı hıdmete himmet eyledükden şoñra kırk aķçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış bir Cumâde'l-ülâ'sında Börekli-zâde Hasan Efendi yerine Tûti Latîf Medresesi hâriciyle talţîf, altmış üç Zi'l-hicce'sinde Kefevî Hüseyn Efendi yerine Bergös kaşabasında vâķı'a Meħmed Paşa Medresesi'ne teşrif itdiler. Altmış yedi Receb'inde Kirli Maħmûd-zâde Ahmed Efendi yerine Efđal-zâde dârü'l-ifâdesine pâ-nihâde olup sene-i mezkûre Şa'bân'ında Fikrî Birâderi Hüseyn Efendi yerine Sekbân 'Alî Medresesi virilmiş idi. Altmış sekiz Şafer'inde selefi Hasan Efendi yerine Dâvûd Paşa Medresesi'ne mevşûl, altmış toķuz Cumâde'l-ülâ'sında Kâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine Şaħn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Yetmiş Zi'l-ka'de'sinde Muħarrem-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine 'Alî Paşa-yı Cedid Medresesi'ne sa'id olup yetmiş iki Şevvâl'inde Öreke-zâde Ahmed Efendi yerine Maħmûd Paşa Medresesi ile ķadr ü menziletleri mezîd oldu. Yetmiş üç Receb'inde Anğaravî Meħmed [207^a] Efendi yerine İsmiħân Sulţân Medresesi iħsân, yetmiş dört Cumâde'l-ülâ'sında sene-i âtiye Muħarremü'l-harâmı ğurresi tevķitiyle İlâhî-zâde Meħmed Efendi yerine Medîne-i² Münevvere ķazâsıyla taħşîl-i şevket ü şân itdiler. Yetmiş altı Muħarrem'inde Mü'ezzîn-zâde Şeyh Meħmed Efendi maħlûlinden Mekke-i Mükerreme ķazâsına naķl ü taħvîl ve yirle-riyle 'Abdü'l-celil Efendi tebcil kılındı. Yetmiş yedi Muħarrem'inde munfaşıl ve

1 S 224b.

2 Medîne-i H: -S.

yirlerine Kâmetî-zâde Mehemmed Efendi vâsıl olup bunlara Emînî Mehemmed Efendi maḥlûlinden Bâzârköyî ve Yalaḳ-âbâd ḳazâları arpalıḳ virildi. Seksen bir Muḫarrem'inde dâr-ı fenâdan rıḫlet ve âlem-i 'uḳbâya 'azîmet eyleyüp Üsküdar'da Şeyḫ Maḫmûd Efendi merḫûm âsitânesi ḳurbinde defn olındılar.

Mevlânâ-yı merḳûm 'ilm ü fazîlla mevsûm, bi-taḫşîş fenn-i naḫvde nâdire-i devrân ve fenninde bî-nazîr-i zamân, zühd ü şalâḫla me'lûf, evḳâtı mütâla'a vü 'ibâdete maşrûf, nîk-nefs ü nezihü'l-lisân, ḫasenü'l-aḫlâḳ, kerîmü's-şân idi.

Nedîm Mehemmed Efendi¹ {Nedîm}

el-Mevlâ Mehemmed. Dârü's-salṫanatı'l-'aliyye maḫmiyye-i Ḳoşantınıyye'de bir berberüñ şâḫ-ı şecere-i vücûdı ve nihâl-i ḫadıḳa-i zât-ı mes'ûdıdur. Ev'îl-i ḫâlde leb-teşne-i zülâl-i fûnûn ve mülâzım-ı ser-çeşme-i 'ulûm-ı mefrûz u mesnûn olup şîşe-i dil-i ḳâbilin ezhâr-ı fâ'izü'l-envâr-ı ma'ârif ile tezyîn itdükden soñra esâtîze-i 'aşrdan Fâzıl Monlâ Çelebi merḫûm ḫıdmetlerine vâsıl ve istifâza-i envâr-ı 'inâyetleri ile ḡurre-i ümmîdi bedr-i kâmil olup be-her cihet şâyân-ı nazâr-ı erbâb-ı devlet ve lâyıḳ-ı 'uluvv-i câh u rifat ü menzilet olduḳda Şeyḫü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi merḫûmuñ ṫurre-i ṫâḳ-ı 'inâyetlerinde âşiyâne-sâz ve şeref-i mülâzemetleriyle ser-efrâz olmışlar idi. Devr-i medâris-i mu'tâde ile kırḳ aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında Cenâbî Efendi Medresesi ile² kâ-m-revâ ve³ اول مدرّس درس بها oldılar. Altmış sekiz Receb'inde Ḳaramanî Yûsuf Efendi yerine Sa'dî Efendi Medresesi'ne vâsıl, yetmiş Şafer'inde 'Abdü'l-ḡaffâr Efendi yerine Süleymân Şubâşî Medresesi'ne nâ'îl olup yetmiş bir Şa'bân'ında 'İşmetî Tâbî'i Ḥasan Efendi yerine Nişâncı Paşa-yı 'Atıḳ Medresesi'nde ferş-i seccade-i ders ü taḫḳîḳ itdiler. Yetmiş üç Receb'inde selef-i sâliḫi Yûsuf Efendi yerine Beşiktaş'da vâḳı'a Sinân Paşa Medresesi'ne mevşûl, yetmiş beş Muḫarrem'inde Veliyyü'd-dîn Efendi yerine Rüstem Paşa Medresesi'ne menḳûl, yetmiş altı Cumâde'l-âḫire'sinde Uzun 'Alî Efendi yerine Şaḫn-ı Şemâniyye'nüñ biriyle nâ'ilü'l-me'mûl olup yetmiş ṫoḳuz Rebî'ül-evvel'inde Şarı 'Oşmân Efendi yerine Zâl Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Seksen bir Muḫarrem'inüñ yigirminci İşneyn ḡünü manzûme-i

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Cenâbî Efendi. Fi 8 Şa'bân sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 S 225a.

3 "Burada ders okutan ilk müderris."

aḥvâli perîşân ve dâr-ı âhirete revân olup medrese-i maḥlûleleri Mûsâ-zâde 'Abdü'l-bâķī Efendi'ye iḥsân olındı. Târiḥ-i sâl-i intikallerine Rüşdi Aḥmed Efendi bu gûne dimişdür:

Mısrâ'

Şaḥn-ı cennetde Nedîmâ ol nedîm-i ḳudsiyân¹

Mevlânâ-yı mezbûr mecmû'a-i faẓl-ı mevfûr, şî'r ü inşâda mâhir, ma'ârif-i cüz'iyede külliyyeti zâhir, hem ehl-i 'ilm ü hem şâ'ir, Fârsî'de yed-i ṭulâsı müsellem, şudûr-ı kirâm ḥuzûrında mu'azzez ü mûkerrem, zarîf ü şeh-levend, şâḥib-i ṭarz-ı dil-pesend idi.

Âşârlarından elsine-i selâsede eş'âr-ı dürer-bârları vardır.² Bi-taḥşîş Nedîm maḥlaşı ile Türkî *Divân-ı* belâgat-şi'ârları vardır. Bu eş'âr güftâr-ı âbdârlarından intihâb olındı:

ez-Ḳasâ'id

Ey tâze gül-i bahâr-ı ma'nâ
Ârâyiş-i gülsitân-ı himmet

Ebr-i keremüñ ger itmese feyz
Bî-gevher olurdı kân-ı himmet

Pertev-fiken olmasaydı zâtuñ
Ey mihr-i ziyâ-feşân-ı himmet

Güm-kerde-i râh-ı şubḥ olurdı
Şadr neyyir-i âsmân-ı himmet [207^b]

Ve lehu

'Aceb mi bülbül-i ṭab'um olursa nağme-ṭırâz
Nesîm-i gülşen-i iḳbâlüm oldı ğâliye-sâz

Gubâr-ı pâyuña mânend-i zerre yüz süreli
'Uluvv-i ḳadr ile oldum sipihre reşk-endâz

1 سخن جنتده ندیما اول ندیم قدسیان

2 vardır H: -S.

Ve lehu

Vaşf eyleyemez la'lüni dünyâ söze gelse
 'Aczin ider izhâr Mesîlhâ söze gelse

Remz-i dehen-i teng-i şeker-rîzi müsellem
 Bir söz yiri yok tûti-i güyâ söze gelse

Bahş-i ser-i zülfünde olan 'ukde-i müşkil
 'Uşşâka olur dağdağa-fermâ söze gelse

Bilmez edeb-i bezm-i güli nâleye başlar
 'Aşık geçinür bülbül-i şeydâ söze gelse

'Arz itmek olur hâl-i dilüm dil-bere ammâ
 Gönlümde olan naşş-ı temennâ söze gelse

Ve lehu

Olurdu haşre dek her hâr-ı huşk-ı âteşin şad gül
 Nesîm-i hüsn-i hulkuñ cilvegâh itse gülistânı

Eger mi'mâr-ı fikr-i dür-binüñ itmese tedbîr
 Tarîk-ı 'ilm ü fazluñ nâ-be-hencâr idi erkânı

Cenâbuñ gibi üstâd-ı hünerver itmese himmet
 Kim âbâd eyler idi hândân-ı 'ilm ü 'irfânı¹

ez-Ğazeliyyât

Nigâh-ı mûmteni' ey reşk-i âftâb saña
 Fürûğ-ı dîdeden olsa eger niķâb saña

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 219b, Hamidiye 939 vr. 162'ada şu beyitler yer almaktadır:
 Ne lâzımdur temeddüh kalb-i âgâhuñ güvâhumdur
 Reh-i 'ilm ü hünerde ol ķadar itdüm ki püyânı

Benümle hem-'inân-ı râh olanlar ķaldı menzilde
 Semend-i tiz-kâm-ı ķab'-ı şühüm aldı meydânı

Murâdı 'aks-i ruḥuñ sînesine çekmekdür
O yüzden eyledi âyine intisâb saña

Dil-i şikestemüzüñ alduñ âhını ey zülf
Şabâdan oldı şanursın bu pîç ü tâb saña¹

Nedim ḥâk-i derinden o şūḥuñ ayrılma
Zamânı var olur elbette fetḥ-i bâb saña

Ve lehu

Gönülde 'aks-i ruḥ-ı tâbdârı bâķîdür
Maḥabbet 'âleminüñ nev-bahârı bâķîdür

Ele alursa da âzürde gönüm olmam şâd
Şikeste âyinenüñ inkisârı bâķîdür

Ve lehu

'Ahdin meger ol şūḥ şikest itdi Nedimâ
Bu şive bize şive-i ma'ḥüd degüldür

Ve lehu

Meşreb-i ehl-i fenâdan zevķ alanlar ey Nedim
Neşve-i cām-ı mey-i Hızır-ı beķâ² bilmez nedür

Ve lehu

Sînesin âzürde-i ḥâr itmeseydi bülbülün
Çâk çâk olmazdı gülşende girîbânı gülün

Bî-tekellüf gül gül itmezdi ruḥ-ı cānāneyi
İttiḥâdı olmasaydı rüy-ı yâr ile mülün

1 S 225b.

2 Metinde "Hızr-liķâ"

İntisâbı var iken zülf-i cihân-âşûbuña
Bağda gördüm bu gün hâli perîşân sünbülün

Ve lehu

Ey perî hüsnini ta'birde¹ 'âlem ne disün
Göreni hayret alur görmeyen âdem ne disün

Ve lehu

Semend-i nâz ile pâ-mâle eyler idi tenezzül
Bizüm de vaq'ımız olsa o şeh-süvâr yanında

O gönçeden bizi bir nükhet ile añmak olurdu
Bizüm de kıdrimiz olsaydı rûzgâr yanında

Ve lehu

Vücüdumdan eşer yok künc-i gâmda âhdan gayrı
Gören cism-i nizârum rahm ider ol mâhdan gayrı

Bize 'arz itmesün pervâneveş meclisde germiyyet
Nesin gördün o şem'ün şu'le-i cänkâhdan gayrı

Çoma elden ayağın mey-fürüşuñ gam hücum itse
Penâhı ehl-i 'ışkuñ var mı ol dergâhdan gayrı

Ƙadrî-zâde Seyyid 'Abdü'l-Ƙâdir Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid 'Abdü'l-Ƙâdir ibnü'l-mevlâ es-Seyyid Mehemmed. Bu tabağa evâ'ilinde tercemesi zıkr olınan Ƙadrî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi'nün ferzend-i hıredmendi ve mağdüm-ı dil-pesendi Seyyid 'Abdü'l-Ƙâdir Efendi'dür. Kesb-i ser-mâye-i isti'dâd ve a'dâd-ı fezâ'ili i'dâd idüp ba'z-ı 'ulemâdan mülâzemeti nâ'il ve devr-i medâris iderek kırık aççe medreseye vâşıl ve andan dağı munfaşıl olduğıdan sonra biñ altmış altı Şa'bân'ında Eyyüb

1 ta'birde S: ta'bire H.

Şeyhî-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi yirine Çāvuşbaşı Medresesi hâricine 'aric, yetmiş bir Muḥarrem'inde Şarı Mu'îd-zâde Meḥammed Şâlih Efendi yirine Yûsuf Paşa Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş iki Şafer'inde İsmâ'îl Ağa-zâde 'Alî Efendi yirine Şâniye-i Ḥusrev Kethudâ Medresesi i'tâ, yetmiş üç Receb'inde [208^a] Mandâl Aḥmed Efendi yirine Topkapusı dâhilinde Aḥmed Paşa Medresesi sezâ görildi. Yetmiş beş Muḥarrem'inde 'Alî Efendi yirine Hâfîz Paşa Medresesi virilüp yetmiş altı Cumâde'l-âḥire'sinde Bosnevî 'Alî Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Zekeriyâ Efendi Medresesi Ülâsı ile tekrîm, yetmiş toḡuz Rebî'ü'l-evvel'inde selef-i sâlifi Mandâl Aḥmed Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün biriyle ta'zîm olındılar. Seksen Rebî'ü'l-âḥir'inde 'İşmetî Hışmı Meḥammed Efendi yirine Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi ile ḡadr [ü] menziletleri mezîd oldu. Seksen bir Şafer'inde sinîn-i 'ömri ḡarîn-i ḡitâm olup medrese-i maḥlûleleriyle Ḥekîmbaşı-zâde Yahyâ Efendi ikrâm olındı.

Maḥdüm-ı mezbûr şalâh u 'iffetle meşhûr, seyyid-i şahîḡü'n-neseb, merd-i kâmilü'l-ḡaseb idi.

Ḳoçbaş Maḥmûd Efendi

el-Mevlâ Maḥmûd. Bosna semtinden olmaḡla "Ḳoçbaş Maḥmûd Efendi" demekle meşhûr ve bu 'unvânla zebân-zed-i cumhûrdur. 'Ulemânun birine intisâb ile şeref-yâb ve ḡidmetlerinden mülâzemetle kâm-yâb olup devr-i medâris iderek kırḡ açḡe medreseye mevşûl ve andan dahı ma'zûl iken biñ elli yedi Şa'bân'ında Rodosî Velî Efendi yirine Siyâvuş Paşa Medresesi ile kâm-revâ, elli toḡuz Cumâde'l-ülâ'sında Şaḡır Tezkireci Meḥammed Efendi' yirine Beşiktaş'da vâḡı'a Sinân Paşa Medresesi i'tâ olınmış idi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında Velî-zâde Aḥmed Efendi yirine Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi virilüp altmış dört Rebî'ü'l-evvel'inde Vâni 'Alî Efendi yirine medâris-i Şahn'uñ birine uğrayup altmış beş Ramazân'ında Bosnevî Aḥmed Efendi yirine Ḥânḡâh Medresesi'n câyḡâh eylediler. Altmış altı Şa'bân'ında Şeyhü'l-İslâm-ı sâbiḡ Ḳara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi arpalığı olan Saḡız ḡazâsı mevleviyyeti tevcîh olınduḡda muḡaddem ḡabîr olmaḡla iḡtifâ ve ḡabûlden ibâ itmekle Şaḡḡâf Şeyḡ-zâde 'Abdü'l-bâḡî Efendi'ye sezâ görildi. Altmış yedi Şevvâl'inde selef-i Bosnevî Aḥmed Efendi yirine Bosna ḡaḡîsi olup altmış sekiz Cumâ-

de'l-ülâsında Mü'ezzîn-zâde Aḥmed Efendi yirine Belğrad kazâsına menkûl ve yirlerine Kûlak Şeyḥ-zâde Seyyid Muştafâ Efendi mevşûl oldu. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında 'azl ve yirlerine Beşerî Meḥemmed Efendi vaşl olındı. Yetmiş iki Şafer'inde H'âce Meḥemmed Efendi yirine Mağnisa kazâsı 'inâyet olunup yetmiş üç Muḥarrem'inde munfaşıl ve yirlerine Bâlî-zâde Meḥemmed Efendi vâşıl oldu. Yetmiş yedi Rebî'ül-evvel'inde Çıracı-zâde Meḥemmed Efendi maḥlûlin-den Ebâ Eyyûb-i Enşârî kazâsına manşûb kılınup yetmiş sekiz Rebî'ül-âḥir'inde müteḳâ'id ve yirlerine İmâm-zâde Meḥemmed Sa'dî Efendi müteşâ'id oldu. Seksen bir Şafer'inde dâr-ı fenâdan rihlet ve nüzhetgâh-ı firdevse 'azîmet eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûruñ şiddet ü ḥiddetî gâlib, ğazabı ihtiyârını sâlib, 'ulemâ-yı sâdeden idi.

Küçük Bolevî Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Bolevî'dür. Taḥşîl-i kemâle bezl-i sa'y ü ictihâd ve kesb-i ser-mâye-i isti'dâd eyledükde biñ kırk dört târihinde dârü'l-mülk-i İstanbul'a dâhil olup esâtîze-i 'aşrdan Kiçi Meḥemmed Efendi ve Şeyḥü'l-İslâm Bolevî Muştafâ Efendi'den telemmüz ve ḳand-i mu'ad-ı ifâdelerinden telezzüz eyleyüp elli beş Zî'l-ḥicce'sinde Mu'id Aḥmed Efendi'nün şadr-ı fetvâya teşriflerinden mülâzım ve râh-ı tedrişe 'âzim olmuş idi. Ba'de tekmîl-i medâris kırk akçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında Ca'fer-zâde Ramazân Efendi yirine Havâşş-ı Maḥmûd Paşa Medresesi sezâ görüldükde ḳabûlden ibâ itmekle medrese-i merḳûme Kudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi'ye i'tâ ve bunlar şıfru'l-yed 'azle mübtelâ oldılar. Altmış yedi Receb'inde ḥalefleri yirine medrese-i mezkûre 'inâyet olındı. Yine ḳabûl itmemele altmış sekiz Şafer'inde medrese-i [208^b] merḳûme Nâzûkî-zâde Muştafâ Efendi'ye virildi. Yetmiş Zî'l-ḳa'de'sinde Hâcioğlu Muştafâ Efendi yirine Fâtıma Sultân Medresesi iḥsân olunup yetmiş iki Şevvâl'inde Gümülcineli 'Abdu'llâh Efendi yirine Pîrî Paşa, yetmiş üç Receb'inde Şemsü'd-dîn Efendi yirine Dâvûd Paşa Medreseleri'nde mihrâb-nişîn-i ders ü ifâde olup yetmiş beş Muḥarrem'inde Vardarî Şeyḥ-zâde Abdül-ġani Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün biriyle ik-râm, yetmiş altı Zî'l-ḳa'de'sinde İmâm-zâde Meḥemmed Ḳadrî Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vâḳı'a Meḥemmed Paşa Medresesi ile taḥşîl-i merâm eyleyüp yetmiş tokuz Rebî'ül-evvel'inde Tâvil 'Oşmân Efendi yirine Şâh Sultân

Medresesi'ne şâyân olmuşlar idi. Seksen bir Şafer'inde cısır-i fenâdan 'ubür ve menzil-i bekkâda¹ huzûr eyleyüp medrese-i maḥlûleleriyle Siyâhî Muştâfâ Efendi mesrûr kılındı. Edrinekapası hâricinde Emîr-i Buḥârî Zâviyesi civârından defn olındılar.

Mevlânâ-yı merķûm 'ilm ü fazlla mevsûm, fakîh-i şâlih, merd-i müfliḥ idi. Şeyḥü'l-İslâm Bolevî Muştâfâ Efendi'ye hem-şehrî olmak takrîbiyle kağî-'askerliğinde mektûbcılık hıdmeti ve fetvâlarında hıdmet-i emâneti bunlara sipâriş eylemişler idi. Ba'dehu Minķârî-zâde Efendi merḥûma daḥı fetvâ-emîni oldılar.

Menteş-zâde Dâmâdı İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm. Arnavud aşılıdır. Maḥrûsa-i Burusa'ya hicret ve 'ulemâ-yı kirâma hıdmet ile kibârûn birinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris iderek kırık aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış beş Şevvâl'inde Bıçaķcı-zâde 'Alî Efendi yerine maḥrûsa-i merķûmede Veliyyü'd-dîn-zâde Aḥmed Paşa Medresesi hâriciyle kâm-revâ, altmış sekiz Cumâde'l-âḥire'sinde Receb Efendi maḥlûlinden 'İvâz Paşa Medresesi sezâ görölüp sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde Here-zâde Hüseyn Efendi yerine İnegöl'de İşḥâķ Paşa Medresesi virölüp sene-i merķûme Zî'l-ḥicce'sinde selef-i sâlifî Bıçaķcı-zâde Efendi yerine Kađrî Efendi Medresesi'ne taḥrîk olunmuşlar idi. Yetmiş Receb'inde 'Aḥâ-zâde Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Ḥâzret-i Emîr Medresesi ile tevķîr olup yetmiş iki Cumâde'l-ülâ'sında İlâhî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yerine Sultân Orḥan Medresesi iḥsân olunmuş idi. Yetmiş üç Cumâde'l-ülâ'sında selefî İlâhî-zâde Efendi yerine Ğâzî Ḥudâvendigâr Medresesi sezâvâr görölüp seksen bir Şafer'inüñ yigirmi birinci Erba'â günü sill marazı sebebiyle dâr-ı fenâdan rıḥlet ve 'âlem-i 'uķbâya 'azîmet eyleyüp Bırnarbaşı Mezâristânı'nda defn olup medrese-i maḥlûlesi Vâni Dâmâdı Muştâfâ Efendi'ye maḥal göröldi.

Merḥûm-ı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşḥûr, şâlih ü şâfi-fu'ad, mü'min-i pāk-i tiķâd idi. Sâbıķu't-terceme Mentеш-zâde Maḥmûd Efendi ile 'aķd-i peyvend-i muşâheret itmegin "Menteş-zâde Dâmâdı" dimekle şöhret bulmuş idi.

1 S 226b.

Murâd Efendi

el-Mevlâ Murâd. Bilâd-ı Şarkıyye'de Revân muzâfâtından Hitân nâm kar-yeden zühür ve âftâb-ı feyz-i ezeliiden istifâza-i nûr-ı şu'ur itdükden şofra dâr-ül-mülk-i Rûm'a hicret ve Kürd Kâsım Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp 'ağd-i mecâlis ve aḥz-ı medâris iderek kırk aḳçe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül iken biñ elli bir Şa'bân'ında maḥrûsa-i Burusa'da Monlâ Fenârî Medresesi virilüp altmış bir Cumâde'l-ülâsında dâhil i'tibâr olındı. Altmış sekiz Cumâde'l-ülâsında Muştafâ Efendi yirine 'İsâ Beg Medresesi'ne naḳl olunup altmış çokuz Rebî'ül-âḫir'inde selefi Muştafâ Efendi maḥlûlinden Hañçeriyye Medresesi tevcih olınmış idi. Yetmiş Rebî'ül-evvel'inde tarîḳden ferâḡat ve Erzenü'r-rûm pâyesi zamîmesiyle Hüseyin Paşa-zâde Aḫmed Efendi üzerinden Aḫranos ḳazâsı ma'îşetiyle ḳanâ'at itmiş idi. Yetmiş bir [209^a] Şevvâl'inde ma'îşeti Haḫîb-zâde Aḫmed Efendi'ye virilüp bu ḫâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ seksen bir Rebî'ül-âḫir'inün yigirmi dördinci Şülâsâ günü eyyâm-ı rebî'-i ḫayâtı âḫir ve dem-beste-i menâfız ü menâḫir olup maḥrûsa-i merḳûmede Reyḫân Paşa Maḫallesi'nde vâḳi' mu'allim-ḫânedede defn olındı.

Merḫûm-ı merḳûm dâḫil-i 'idâd-ı erbâb-ı fühûm, nîk-ḫaşlet, şâfi-ḫaviyyet, pîr-i' şâliḫ, sa'âdetmend-i müfliḫ idi.

Şarı 'Abdu'llâh Efendi-zâde 'Abdu'r-raḫmân Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'r-raḫmân ibnü'l-mevlâ 'Abdu'llâh. Bu ḫabaḳa 'ulemâsından maḥrûsa-i Burusa ḳazâsından ma'zûlen biñ yetmiş iki Şafer'inde dâr-ı bekâyâ rıḫlet eyleyüp ânifen tercemeleri taḫrîr olınan Şarı 'Abdu'llâh Efendi'nün maḫdûm-ı celîli ve şâḫ-ı devḫa-i vücûd-ı aşîli 'Abdu'r-raḫmân Efendi'dür. Taḫşîl-i ser-mâye-i 'ulûm ve devr-i mecâlis-i erbâb-ı rûsûm iderek 'ulemânuñ birinden mülâzım ve tarîḳ-ı tadrîse 'âzım olup² kırk aḳçe medreseden ma'zül iken biñ altmış üç Zî'l-ḳa'de'sinde Minḳârî -zâde Efendi Dâmâdı Muştafâ Efendi yirine 'Abdu'r-raḫmân Paşa Medresesi ḫâricine 'âric, altmış yedi Muḫarrem'inde

1 S 227a.

2 'âzım olup S: 'âzimet idüp H.

Ṭavîl 'Osmân Efendi yirine 'Abdu'llâh Ağa Medresesi' ne hareket ile mübtehic olmuş idi. Sene-i mezkûre Ramazân'ında Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi yirine Fâtıma Hâtûn Medresesi ile memnûn kılınıp altmış sekiz Cumâde'l-âhire'sinde Şofyalı İbrâhîm Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne hâkîk olup altmış toköz Muharrem'inde İmâm-zâde Mehemmed Kadri¹ Efendi yirine Emre H'âce Medresesi virilüp yetmiş Receb'inde Bustân-zâde Ebû Bekr Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürûr itmişler idi. Yetmiş iki Şafer'inde selef-i sâlıfî 'Osmân Efendi yirine Zâl Paşa Medresesi'ne kıyâm, yetmiş dört Cumâde'l-âhire'sinde selefî 'Osmân Efendi yirine medâris-i Şah'n'ın birine hıram eylediler. Yetmiş beş Muharrem'inde A'rec 'Ömer Efendi yirine 'Âişe Sulţân Medresesi ihsân, seksen Rebî'ül-âhir'inde Karamanî Yûsuf Efendi yirine Maḥmûd Paşa Medresesi ile taḥşîl-i 'izz ü şân itdiler. Seksen bir Rebî'ül-âhir'inde intikâl eyleyüp medrese-i maḥlûleleri Bosnevî 'Alî Efendi'ye tevcih olındı.

Maḥdûm-ı mersûm ihtilât-ı nâs ile ma'lûm, nîk-ḥaşlet, şâfî ṭaviyyet idi.

Şeyhü'l-İslâm Hüsâm-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'r-raḥmân ibnül-mevlâ Hüsâmü'd-dîn. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulţân İbrâhîm Hânî'den tercemesi sebķ iden Ṭulumcı Hüsâm Efendi'nün aḥter-i burc-ı vücûdî ve gevher-i dürc-i nesl-i mes'ûdî Şeyhü'l-İslâm 'Abdu'r-raḥmân Efendi'dür. Bîñ üç senesi hilâlinde maḥla'-ı giribân-ı şühûddan 'ıyân ve istifâza-i envâr-ı 'ilm ü 'irfân için şem'-i mecâlis-i erbâb-ı fazl u beyân olup Şeyhü'l-İslâm ibn Şeyhü'l-İslâm H'âce-zâde Mehemmed Efendi ḥıdmetlerinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet ve râh-ı tadrîse 'azîmet eyleyüp kırk akçe medreseden ma'zûl iken bîñ otuz iki Receb'inde Menteş-zâde Aḥmed Efendi yirine Ülâ-yı Mesîḥ Paşa Medresesi ḥâricine revnaķ-baḥşâ, otuz yedi Rebî'ül-evvel'inde Raḥmetu'llâh Efendi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi ile kâm-revâ olup otuz sekiz Şevvâl'inde Memek-zâde Muştafâ Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Kırk Receb'inde Ḥasan Efendi-zâde Şeyḥ Mehemmed Efendi yirine Fâtıma Sulţân Medresesi ihsân olınup sene-i mezkûre Ramazân'ında Maḥşûd Efendi 'azlinden şâniyen Rüstem Paşa Medresesi virilmiş idi. Kırk iki Zî'l-ḥicce'sinde selef-i sâlıfî Raḥmetu'llâh Efendi

1 Kadri H: -S.

yirine Şahñ-ı Şemâniyye'nün birine¹ hırâm² eyleyüp kırk dört Şafer'inde selef-i sâlifleri Memek-zâde Efendi yirine 'Âişe Sultân Medresesi'ne şâyân, kırk beş Şa'bân'ında Hamîdî Şeyh-zâde Ahmed Efendi yirine Ayaşofıyya Medresesi ile taḥşil-i³ 'izz ü şân eyleyüp kırk sekiz Zi'l-ḥicce'sinde sefleleri Şeyh-zâde [209^b] Efendi maḥlûlinden Süleymâniyye Medreselerinüñ biriyle tekmi-l-i devre-i medâris itdiler. Elli Zi'l-ka'de'sinde Muşliḥü'd-dîn-zâde Seyyid⁴ 'Abdu'llâh Efendi yirine Halebü'ş-şehbâ kazâsı hükümeti tefvîz olunup elli bir Şa'bân'ında 'İşmetî Meḥemmed Efendi yirine Şâm-ı cennet-meşâm kazâsına naḥle ikrâm ve yirleri Şeyh-zâde Meḥemmed Efendi'ye in'âm olındı. Elli iki Şa'bân'ında ma'zûl ve yirlerine Atlu Dâvûd Efendi mevşûl oldu. Elli dört Şafer'inde Re'isü'l-eṭibbâ Zeynü'l-âbidîn Efendi yirine kazâ-yı Koştañınıyye ile şâha-i 'izz ü iḳbâlleri pür-ṭañtana oldu. Elli beş Rebî'ül-evvel'inde Uzunca-âbâd Hâşköyi ve Keşân kazâları arpalığıyla munfaşıl ve yirlerine Bahâyî Meḥemmed Efendi vâşıl oldu. Elli toḳuz Şevvâl'inde Kabaḳulaḳ-zâde Meḥemmed Efendi yirlerine⁵ Anaṭolî şadâreti müyesser olmuş idi. Altmış Şevvâl'inde 'uzlet-güzîn ve yirlerinde Ḳudsî-zâde Şeyh Meḥemmed Efendi şadr-nişîn oldu. Altmış bir Cumâde'l-ülâsında Şâmî Hüseyñ Efendi üzerinden Tırnova ma'a Şahrâ kazâları arpalık iḥsân olındı. Altmış iki Ramazân'ında Hanefî Meḥemmed Efendi yirine şadr-ı Rûm ve vâşıl-ı müntehiyyü'l-merûm olduklarında arpalıkları H'âce-zâde Mes'ûd Efendi'ye virildi. Altmış üç Şevvâl'inde müteḳâ'id ve maḳâm-ı hükümetlerine şâniyen Memek-zâde Muştafâ Efendi müteşâ'id oldu. Halefleri arpalığı 'Ayntâb kazâsı bunlara virildükde ḳabûlden ibâ itmeleriyle selef-i sâlifleri Ḥasan Efendi-zâde Şeyh Meḥemmed Efendi'ye sezâ görilüp bunlar sene-i mezbûre Zi'l-ka'de'sinde Raḥmetu'llâh Efendi maḥlûlinden Üsküdar kazâsı arpalığıyla ikrâm olındılar. Altmış beş Receb'inde Ebû Sa'id Meḥemmed Efendi'nün def'a-i şâlişeleri yirine meşîḥat-i İslâmiyye elyaḳ u aḥrâ görilmişler idi. Altmış altı Cumâde'l-ülâsında Atmeydâni Vaḳ'ası sebebiyle 'Uşşâḳî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirine Ḳuds-i Şerîf kazâsın ihtiyâr itmeleriyle şadr-ı fetvâda halefleri Memek-zâde Efendi ḳarâr eyledüklerinde maḥlûl olan Üsküdar kazâsına Ebâ Eyyüb-i Enşârî ḳâḫisi Tezkireci 'Abdü'r-raḥîm Efendi menḳûl ve

1 birine H: -S.

2 hırâm H: iḥrâm S.

3 S 227b.

4 Seyyid S: -H.

5 yirlerine H: yirine S.

anların yirine Emînî Mehemmed Efendi mevşül oldılar. Altmış sekiz Muharrem'inde sene-i âtiye Muharremü'l-ḥarâmı ğurre si tevķitiyle Müderris-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi yirine Medîne-i Münevvere kazâsına naql ve yirlerine Şâriḥ-i *Füşûş*-zâde Ḥasan Efendi vaşl olunmuş iken sene-i mezbûre Cumâde'l-âḫire'sinde Başmağcı-zâde Nûḥ Efendi mañşıbı olan Kütâhiyye kazâsı arpalığına tebdil ve yirleriyle Baba Ḥalil-zâde Mehemmed Efendi tebcil kılınıdukdan soñra kable'z-zabṭ kazâ-yı mezkûr¹ yine selefleri Nûḥ Efendi'ye ibķâ ve bunlara altmış toķuz Receb'inde Burusevî Husrev Efendi yirine Trablus-ı Şâm kazâsı sezâ görilmiş idi. Sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde Cize kazâsı arpalığıyla Mısr-ı Kâhire'ye naql ü hareket ve yirleri Konevî 'Abdü'r-raḫim Efendi'ye 'inâyet olındı. On seneden müteçâviz ol diyârda neşr-i ma'ârif ü 'ulûm ve taḥķik-â âdâb u rûsûm üzere evķât-güzâr iken biñ seksen bir Cumâde'l-ülâsı evâsıtında dest-i hâdimül-lezzât giribân-gir-i câme-i ḫayât olduķda dârü'l-ern-i cinâna cân atup Karafe-i Şuğra'da defîn-i zîr-i zemîn oldılar.

Mevlânâ-yı merķûm ziver-i fezâ'il-i 'ulûm ile² mevsûm, bi-taḫşîş fenn-i tefsîr vâdisinde mümtâz, ḫuşûşâ *Tefsîr-i Keşşâf* uñ muntehâ-yı menâzil-i zabṭ u itķânına vuşülle ser-efrâz olduķlarından mâ'adâ envâ'-ı ma'ârif ile ârâste ve enḫâ-yı nevâdir ü leṭâ'if ile pîrâste, zübde-i rûzgâr ve nâdire-i edvâr idi.

Evvelâ ḫüsn-i ḫaṭṭ-ı ta'likde 'İmâd-ı Rûm olduķlarına ḫoş-nüvîsân-ı devr-i kadîm ile müşerref olmuş, pîrân-ı cihân-didenüñ ittifâķları olduģundan başka pâdişâh-ı 'âlî-nijâd Sulṭân Murâd Ḥân merḫûmuñ ḫıdmet-i ta'limleri şerefine erzânî görilmesi 'ilâve-i sâbık, belki müstaķillen delil-i müdde'â [210^a] olmaģa lâyiķdur.

Şâniyen fenn-i kemân-keşide bir mertebe saḫt-bâzû-yı zürmend idi ki keşide-i pençe-i bî-rence kılduķları kemân-ı Rüstem'i ḫiç âferide isti'mâle kâdir olmayup hezâr kullâb-ı âhenin ile ser-i mû taḫrik-i zih-i bî-girihinden pehlevânân-ı 'âlem beyne'l-'aciz olduķları bahşden ḫâric ve vâşıl-ı aķşe'l-me'âricdür.

Şâlişen kuvvet-i pençe-i âhenin ve rûsûḫ u iştîdâd-ı sâ'id-i saḫt-rüyini bir derecededür ki bî-me'ûnet-i şan'at-i cerr-i eşķâl mümkindür ki girân-ı eşyâyı nâḫun-ı güşe-i benân ḫavâle itmekle toḫ-ı şıbyân gibi endâhte-i ṫaraf-ı biyâbân

1 mezkûr H: mezbûr S.

2 S 228a.

ide ve bunlardan mâ'adâ fenn-i feres-rânî ve âyîn-i pehlevânide¹ üstâd-ı nâdir-ekâr ve ferîdü'l-'aşr-ı² bâhirü'l-iqtidâr oldukları muqarrer idi.

*Neuvera'llâhu merķadehu ve 'alâ-sururi'l-cinâni erķadehu.*³

Şâmî Halîl Efendi

el-Mevlâ Halîl bin⁴ 'Abdü'r-raḥîm. Şâm-ı cennet-meşâmdan zâhir ve istifâza-i envâr-ı 'ulûm ile necm-i isti'dâdı zâhir olup diyârı 'ulemâsından taḥşîl-i 'ilm ü 'irfân ve tekmîl-i dâniş ü iz'ân itdükden sonra dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve 'ulemâ-yı kirâma ḥıdmet ile kibârüñ birinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris iderek kırk aççe medreseden ma'zül iken⁵ maskaç-ı re'si olan belde-i mezkûrede me'zûn bi'l-iftâ olmuşlar idi. Bir müddet ol diyârda müftî ve müşkil-güşâ-yı müstefî oldukdan sonra biñ elli altı Receb'inde Şâmî Yahyâ Efendi yirine Trablus-ı Şâm kazâsıyla ikrâm olındı. Elli yedi Rebi'ü'l-âḥir'inde ma'zül ve yirlerine Hindî-zâde Ramazân Efendi mevşül oldı. Elli toquz Ramazân'ında ḥalefi Hindî-zâde Efendi def'a-i şâniyesi yirine şâniyen manşib-ı sâbıklarına i'ade olındılar. Altmış Ramazân'ında 'azl ve yirlerine şâniyen Ünsî 'Abdü'l-laṭîf Efendi vaşl olındı. Altmış dört Şevvâl'inde Üsküdarî Şeyḫ Maḥmûd Efendi-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yirine Kayşeriyye kazâsı 'inâyet olunup altmış beş Şevvâl'inde Ba'lbek kazâsı te'bîdiyle şâniyen maskaç-ı re'si olan Şâm-ı şeref-encâm fetvâsı in'âm olunup yirlerine Bosnevî 'Abdü'llâh Efendi maḳziyyü'l-merâm oldı. On beş seneden mütecâviz ol beldede ifâde ve iftâ ve ol meşgale-i şerîfe ile 'ömrini ifnâ eyleyüp biñ seksen bir Cumâde'l-âḥir'e'sinde mânend-i tāk ḥâşıl olduḡı maḥalde mütevâri-i ḥâk oldı.

Mevlânâ-yı mezbûr fezâ'il-i celîle ile meşhûr, envâ'-ı 'ulûm ile mu'allem, fetvâları metîn ü muḥkem, pîr-i mu'ammer, şalâḫ-ı ḥâlle muḥammer idi.⁶

1 taraf-ı biyâbân idi ve bunlardan mâ'adâ fenn-i feres-rânî ve âyîn-i pehlevânide S: -H.

2 ferîdü'l-'aşr-ı S: mezîdü'l-'aşr-ı H.

3 "Allah onun kabrini nurlandırın ve onu cennet tahtları üzerinde uyutsun."

4 bin H: ibn S.

5 iken S: -H.

6 S 228b.

Ser-bendî-zâde İshâk Efendi¹

el-Mevlâ İshâk ibnü'l-mevlâ Ahmed. Tabağa-i Sulţân Murâd Hân-ı Râbî' 'ulemâsı silkinde tercemeleri bu cerîdede rişte-i taħrîr-keşide kılinan Ser-bendî Kâdî-zâde Ahmed Efendi'nün maħdûm-ı ferhunde-aħteri ve ânifen tercemesi zıkr olunan İsmâ'îl Efendi'nün birâder-i kihteri İshâk Efendi'dür. Talebkâr-ı 'ilm ü 'irfân ve dâhil-i erbâb-ı dâniş ü iz'ân olduĸa Şeyhü'l-İslâm Ebü Sa'id Efendi'den mülâzım ve tarîķ-ı resmîyyeye 'âzim olup kırķ açķe medreseden ma'zûl iken biñ altmış bir Receb'inde Kâraķaş Meħemmed Efendi yirine Kâdî Maħmûd Medresesi ile maħsûdü'l-aķrân olmışlar idi. Altmış dört Şa'bân'ında Kemâl Efendi-zâde Ahmed Efendi yirine Cânbazîyye Medresesi'ne taħrîk olunup altmış beş Ramazân'ında Bökercî-zâde Hasan Efendi yirine Sinân Paşa Sulţânı Medresesi erzânî görildi. Altmış yedi Receb'inde yirlerinde mûşıla-i Şaħn i'tibâr olunup altmış sekiz Receb'inde Kabaķulaķ-zâde Meħemmed Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne menķûl, yetmiş bir Şa'bân'ında Mûsâ-zâde 'Abdü'l-ħalîm Efendi yirine medâris-i Şaħn'ın biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Yetmiş iki Şevvâl'inde Malĸaralı Meħemmed Efendi yirine 'Alî Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürür eyleyüp yetmiş dört Cumâde'l-âħire'sinde Kevâkibi-zâde Şeyħ Meħemmed Efendi yirine Üskûdar'da vâķı'a Mihrümâh Sulţân Medresesi iħsân olunup yetmiş yedi Ramazân'ında İmâm-zâde Meħemmed Kâdrî Efendi yirine 'Alî Paşa-yı 'Atîķ Medresesi'ne ĸaķıķ olup yetmiş toķuz Rebi'ü'l-evvel'inde Bustân-zâde Ebü Bekr Efendi yirine Üskûdar'da vâķı'a Vâlide Sulţân Medresesi sezâ görilmiş idi. Seksen bir Cumâde'l-âħire'sinde Hâfız [210^b] 'Abdu'r-raħmân Efendi yirine Baĸdâd-ı bihişt-âbâd ķazâsıyla ber-murâd oldılar. Sene-i merķûme Şa'bân'ında ĸaber-i fevti vâşıl ve mañşıb-ı maħlûle Tâvil 'Oşmân Efendi nâ'il oldu.

Mevlânâ-yı merķûm ĸâyet-i şiddetle mevsûm, ĸadîdü'l-lisân, muţlaķu'l-'inân idi.

Şofyalı İbrâhîm Efendi² {Şükri}

el-Mevlâ İbrâhîm. Belde-i şâfiye-i Şofya'dan zühür ve ķaç'-ı menâzil-i sinin ü şühür iderek vâşıl-ı ser-ħadd-i kemâl-i şu'ür olup envâ'-ı dâniş ü 'irfân-

1 Bu biyografi S nüshasında 231b-232a varakları arasındadır.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti İbrâhîm Keħudâ. Fi 15 Receb sene 1161. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

la ber-murâd ve dürrüt-t-tâc-ı¹ erbâb-ı isti'dâd olduğdan sonra maḥmiyye-i Kõşantınıyye'ye hicret ve 'Allâme Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet, ba'de tekmi'l-l-medâris kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ altmış bir Receb'inde İbrâhîm Kethudâ Medresesi ile kâam-revâ² بها اول مدرّس درس بها oldılar. Altmış dört Şa'bân'ında yirlerinde hareket-i mişliyye i'tibâr olunup altmış beş Şevvâl'inde Mü'ezzîn-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yerine Kepenekci Sinân Medresesi iḥsân, altmış yedi Receb'inde 'Aṭṭâr-zâde Meḥemmed Efendi yerine Ümmül-veled Medresesi'ne şâyân oldılar. Sene-i mezkûre Ramazân'ında Muḥarrem-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine Nişancı Paşa-yı 'Atıḫ Medresesi'ne ḫaḫîḫ olup altmış sekiz Cumâde'l-âḫire'sinde Ser-bendî-zâde İsmâ'il Efendi yerine Çara Çelebi-zâde Maḥmûd Efendi dârü'l-ifâdesinde ferş-i seccâde-i ders ü taḫḫîḫ itmişler idi. Altmış toḫuz Zî'l-ḫicce'sinde Burusevî Maḥmûd-zâde Meḥemmed Efendi yerine Saḫız ḫazâsı virilüp yetmiş bir Muḥarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Mü'ezzîn-zâde Aḫmed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş beş Muḥarrem'inde 'Abdü'l-ḫâdî Efendi yerine Belḡrad ḫazâsıyla nâ'il-i murâd³ olup yetmiş altı Cumâde'l-ülâsında 'azl ve yirlerine Başımaḫcı-zâde Meḥemmed Efendi vaşl olındı. Seksen Zî'l-ḫa'de'sinde Tatar 'Abdu'llâh Efendi yerine maşḫaṭ-ı re'si olan Şofya ḫazâsı ḫükûmeti tefvîz olunmuş idi. Seksen bir Şa'bân'ında terk-i maşşib-ı ḫayât ve 'azm-i cennât-ı âliyât eyledüklerinde ol beldede medfûn ve maşşib-ı maḫlûl ile râbi'an Şaḫḫâf Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-bâḫî Efendi memnûn ḫılındı.

Mevlânâ-yı merḫûm 'ilm ü faẓlla mevsûm, şâfi-nihâd u⁴ pâk-i'tiḫâd idi. Âşârlarından Şükrî maḫlaşı ile eş'âr-ı belâḡat-şî'arları vardır. Bu ebyât andan nümûnedârdur:

Nazm

Cânlar çekilüp rahmet-i Raḫmân'a giderler
Nev-rûzlarıdır semt-i gülistâna giderler

1 S 228b.

2 "Burada ders okutan ilk müderris."

3 murâd H: merâm S.

4 u S: -H.

Ve lehu

Şanmañ mey-i iķbâlle biz mest-i müdâmuz
Dâ'im ıolusun nüş iderüz 'ışķa ğulâmuz

Tâ bezm-i ezel nüş ideli cām-ı elesti
Ol sâķi-i şîrîn-sühânuñ emrine râmuz

Şâlih Paşa İmâmı İsmâ'ıl Efendi

el-Mevlâ İsmâ'ıl. Belde-i Kostañtınıyye'den zühür ve şadr-ı a'zam-ı sâbık Şâlih Paşa'nuñ imâmetleri hıdmetiyle müşerref olmağın "Şâlih Paşa İmâmı" demekle meşhür olmuş idi. Târîķ-ı sa'âdet-refîķ-ı 'ilmîye 'azîmet ve Şeyhü'l-İslâm 'Abdü'r-rahîm Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris iderek kırķ açķe medreseden ma'zûl iken bîñ elli yedi Rebî'ü'l-âhîr'inde Beşerî Mehemmed Efendi yerine Mollâ Kestel Medresesi hâricine mevşül olmuş iken altmış Receb'inde 'azl olup medreseleri Neffâtî Şeyh Mehemmed Efendi'ye tevcih olındı. Altmış sekiz Receb'inde Kız 'Alî Efendi yerine 'Osmân Efendi Dârü'l-ħadîsi virilüp yetmiş beş Şâfer'inde Beg-zâde Mehemmed Efendi' yerine Ahî Çelebi Medresesi'ne tahrik olup yetmiş toķuz Rebî'ü'l-evvel'inde Muħarrem-zâde Mehemmed Efendi yerine Maķtûl Hâsan Paşa Medresesi sezâ görildi. Seksen Receb'inde Anķaravî Mehemmed Efendi arpalığı olan Anķara ķazâsı mevleviyyet tevcih olup seksen bir Rebî'ü'l-âhîr'inde Ebû Sa'îd-zâde Feyzullâh Efendi arpalığı olan Toķat ķazâsına naķl olunduķlarında yirleri Bâlî Efendi'ye arpalık virildi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında manşib-ı² hayâtdan ma'zûl ve yirlerine Şadrü'd-dîn-zâde Ni'metu'llâh Efendi mevşül oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif-i cüz'iyye ile meşhür idi.

Şalâhî Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed. Vilâyet-i Anaķolı'dan [211*] bedîdâr ve "Şalâhî Mehemmed Efendi" 'unvânıyla şöhret-şî'âr olup ba'de tahşîli'l-isti'dâd dâ-

1 Efendi S: -H.

2 S 229a.

rü'l-mülk-i İstanbul'a 'âzım ve 'ulemānuñ birinden mülâzım olmuş idi. Devr-i medâris iderek kırık aççe medreseye mevşül ve andan dañı ma'zül iken biñ yetmiş bir Muħarrem'inde Ğadrî-zāde Seyyid 'Abdü'l-ğādir Efendi yirine Ğāvuşbaşı Medresesi ħāricine 'āric, yetmiş üç Şevvāl'inde Tatar 'Abdu'r-raħmān Efendi yirine Sa'di Efendi Medresesi'ne ħareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş beş Muħarrem'inde Şahħāf Resül Efendi yirine Ğādım Ğasan Paşa Medresesi virilüp yetmiş toķuz Reb'ü'l-āħir'inde Zekā Aħmed Efendi yirine Şeyħü'l-İslām Ğüseyn Efendi Medresesi in'ām olunmuş idi. Seksen bir Şa'bān'ında ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uķbāya ħıram eyleyüp medrese-i maħlūlesi ile Şeyħü'l-İslām 'Alī Efendi Birāderi Ebū Bekr Efendi ikrām olındı.

Mevlānā-yı mezbūr fazilet-i 'ilmiyye ile meşhūr idi.

Şāhibü't-teşānifi'l-celile Ğayrüd-din Efendi

el-Mevlā Ğayrüd-din bin Nürü'd-din 'Alī bin Zeynü'd-din bin 'Abdü'l-vehhāb el-Eyyübī el-Fārūķi. Silsile-i nesebi Ğāzret-i 'Ömer bin el-Ğaţţāb el-Fārūķ'a peyveste olan veliyy-i mükerrem 'Alī bin 'Alimī ħāzretlerinüñ 'ırķ-ı 'arıķına bes-tedür. Mā-beyne'l-Mısr ve'ş-Şām Remle nām ķasabada toķuz yüz toķsan üç Ra-mazān'ında ziver-i şāħife-i vücūd ve nişānde-i meclis-i şühüd olup ţarıķ-ı 'ilme ber-ķā'ide sülük ve ķurş-ı i'tibārın sikke-i ma'hüde ile meskūk itmişler idi. Beyt-i 'ilm ü şalāħdan ħuliy-bend-i ma'ālī vü mefāħir olmağın diyār-ı Mısr'a sefer ve altı sene 'ulemā-yı 'aşr ħıdmetlerinden istifā-yı ħazż-ı evfer ķılmağla cāh-ı im-tiyāzı ħā'iz ve rütbe-i 'ālü'l-'ālī fā'iz olduğdan soñra biñ [on] üç senesi evāħirinde vaţan-ı aşlilerine 'avdet idüp mevķıf-ı istifādeden mesned-i ifādeye ric'at idüp vezā'if-i ders ü 'ibādet ile ol ķuţırda müteķā'id ve sülük-i ţarıķ-ı erbāb-ı rüsüm-dan mütebā'id olmuşlar idi. Niçe şühūr u a'vām dergāh-ı irşād-penāħları medār-ı maķşad-ı ħavāşş u 'avām iken biñ seksen bir Ramazān'ında:

Beyt

Egerçi ħāne-i pür-naķşdur sarāy-ı cihān
Velī kitābeleri küllü men 'aleyhā fān'

zemzemesiyle bu ħāne-i köhne-saķf-ı cihāndan ravza-i Rıdvān'a intikāl ve dā-rü'n-na'im-i cāvīdāniye irtiħāl eylemişler idi.

1 Kur'an-ı Kerim, Rahmān Suresi, 55/26 ﴿كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ﴾ "Yeryüzünde bulunan her şey yok olucudur."

Mevlânâ-yı mezbûr fezâ'il-i keşîre ile meşhûr, envâ'-ı 'ulûmda müsellemler, huşûşâ 'ulûm-ı dîniyye ve ma'ârif-i yakîniyyede engüşt-nümâ-yı 'âlem, bi-tahşîş hâdîş ü fikh u uşûli ebvâb u fuşûliyle şafha-i hâtırlarında mersûm idüp hergiz kâlem-i mu'ciz-raqamlarına tahrîrden kelâl ve zebân-ı bedî'ül-beyânlarına takrîrden melâl gelmeyüp hemvâre dîde-i sa'y ü ictihâdları çeşm-i encüm gibi bî-h'âb olmağın ravza-i 'ilm ü kemâl ve reşehât-ı aqlâm-i 'anber-fâmlarıyla dâ'imâ münhaşır ve şâd-âb idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden fetâvâları ve *Tenvîr şerhi Minahu'l-Gaffâr*'a ve *Kenz şerhi Aynî*'ye ve *Eşbâh u Neẓâ'ir*'e hâşiyeleri ve *Câmi'ül-fuşûleyn*'e ta'likâtı vardır. Bunlardan mâ'adâ *Meslekü'l-inşâf fi-'ademi'l-farq beyne mes'eleley es-Sübkî ve'l-Haşşâf* ve *el-Fevzû ve'l-ğunm' fi-mes'eleliş-şeref mine'l-üm* nâm risâleleri vardır. Biri dağı elfâz-ı küfrden bir mes'eledede ihtilâf olunmağın Şeyhü'l-İslâm Minķârî-zâde Efendi şâhibü't-tercemededen istifsâr eyledüklerinde 'ale't-tafşîl mücib-i şer'isin beyân eyleyüp irsâl eyledükleri risâledür ve dağı hürûf-ı teheccî üzre müretteb ü mükemmel 'Arabî *Divân*'ları vardır.

Âşâr-ı hayriyyelerinden eṭrâflarında cevâmi'-i 'adîde ta'mîr eylemişlerdür.

*Şekera'llâhu sa'yehü'l-mevfûr.*²

Feridün Ağa H'âcesi Kâra 'Oşmân Efendi³

el-Mevlâ 'Oşmân. Belde-i Sivas kırbinde Zile nâm kaşabadan zühür ve "Feridün Ağa H'âcesi Kâra 'Oşmân Efendi" dimekle meşhûr olmuş idi. Tahşîl-i ser-mâye-i 'ilm ü 'irfân ve tekml-i pîrâye-i dâniş ü iz'ân eyleyüp Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi âsitânesine intisâb ile şeref-i mülâzemetlerin iktisâb idüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aççe medreseden ma'zûl iken [211^b] bîn altmış üç Şa'bân'ında İshâk-zâde Meḥemmed Şâlih Efendi yirine 'Abdu'llâh Ağa Medresesi hâriciyle kâm-revâ olup altmış altı Şevvâl'inde yirlerinde hareket-i mişliyye i'tibâr olunmuş idi. Altmış yedi Muḥarrem'inde 'Allâme-zâde 'Abdu'llâh Efendi maḥlûlünden Topkapısı dâhilinde Aḥmed Paşa Medresesi virilüp altmış sekiz Receb'inde Eyyüb Şeyhî-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi yirine Husrev Ketḥudâ Medresesi Ülâsî'na tahrik olunup altmış çoķuz Şa'bân'ında Minķârî-zâde Efen-

1 S 229b.

2 "Allah onun çok çalışmasının mükâfatını versin."

3 S nüshasında bu biyografi 233a-233b varakları arasındadır.

di Dāmâdı Muştafâ Efendi yirine H'âce Hayrüd-dîn Medresesi'nde mekîn oldılar. Yetmiş Cumâde'l-ülâ'sında Börekci-zâde Hasan Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Mu'îd Ahmed Efendi Medresesi ile ikrâm, sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde Ders-i Âm Mehemmed Efendi yirine Zâl Paşa Medresesi'ne mevşül, yetmiş iki Şafer'inde Kiliş Muştafâ Efendi yirine Ğazanfer Ağa Medresesi'ne menķül, yetmiş üç Receb'inde A'rec 'Ömer Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'den biriyle nâ'ilü'l-me'mül olmuşlar idi¹. Yetmiş dört Cumâde'l-âhire'sinde altmışlı i'tibâriyla Şarı 'Abdu'llâh-zâde 'Abdu'r-raĥmân Efendi yirine şâniyen Zâl Paşa Medresesi sezâ görilüp yetmiş altı Şevvâl'inde Hânım-zâde Mehemmed Efendi yirine Şâh Sulţân Medresesi iĥsân, yetmiş toĥuz Rebî'ül-evvel'inde İmâm-zâde Mehemmed Ķadrî Efendi yirine Ķara Muştafâ Paşa Medresesi ile taĥşil-i 'izz ü şân itmişler idi. Seksen bir Şa'bân'ında Ser-bendî-zâde İshâķ Efendi maĥlûlinden Bağdâd-ı biĥşt-âbâd Ķazâsiyla nâ'il-i murâd olup sene-i mezbûre Şevvâl'inde bunlar daĥı selefî gibi ravza-i Rıdvan'a şitâb itdüklerinde manşib-ı maĥlûl ile Öreke-zâde Ahmed Efendi iktisâb-ı şeref-i bi-ĥisâb eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü şalâĥla meşhûr, emşâli miyânında ĥayr ile mezkûr idi.

Muĥteşem Emîri Seyyid Mehemmed Efendi

el-Mevlâ² es-Seyyid Mehemmed. Ķonevî'dür. Sulţân Ahmed Hân *'aleyhi'r-raĥmetü ve'l-ĝufrân*³ câmi'-i şerifi binâ olunurken Dârü's-salţana'ya dâĥil ve ol ma'bed-i laĥifün ĥıdmet-i te'zînine nâ'il olup ba'dehu re'îsü'l-mü'ezzinîn olduğdan soñra tarîķ-ı 'ilme 'âzim ve H'âce 'Ömer Efendi'den mülâzım olmuşlar idi. Devr-i merâtib iderek kırķ aĥçe medreseden ma'zûl iken biñ elli Cumâde'l-ülâ'sında Şâriĥ-i *Füşûş*-zâde Hasan Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi ĥâriciyle be-kâm olup elli üç Cumâde'l-ülâ'sında Muştafâ Efendi yirine Ķaşaba-i İznik'de vâķ'a Sulţân Orĥan Medresesi'ne irsâl olunmuşlar idi. Elli altı Şafer'inde yirlerinde dâĥil i'tibâr olunup elli yedi Rebî'ül-âĥir'inde Nefes-zâde Muştafâ Efendi yirine 'Alî Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürür, elli sekiz Receb'inde Kûsec 'Alî Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'den birine mürür eylediler. Elli toĥuz Şa'bân'ında Sivasî-zâde

1 olmuşlar idi H: oldılar S.

2 el-Mevlâ S: -H.

3 "Allah'ın rahmeti ve bağışlaması üzerine olsun."

H'âcesi 'Ömer Efendi yirine Hânkâh Medresesi'n tekyegâh eyleyüp altmış bir Şa'bân'ında Âvâre-zâde Mes'ud Efendi yirine Zâl Paşa Sultânı Medresesi erzânî görüldi. Sene-i mezbûre Ramazân'ında Hâţib-zâde Aĥmed Efendi maĥlûlinden maĥrûsa-i Burusa'da Murâdiyye Medresesi tevcĥ olunduĥda ĥabûlden ibâ itmeleriyle altmış iki Muĥarrem'inde medrese-i merĥûme Kûsec Ebû Bekr Efendi'ye sezâ görölüp bunlar şifru'l-yed 'azle mübtelâ oldılar. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında Tezkireci 'Abdü'r-raĥîm Efendi yirine Ęara Muştafâ Paşa Medresesi i'tâ olunup altmış beş Ramazân'ında Nev'î-zâde Meĥammed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'nün birine¹ terfî, altmış yedi Şevvâl'inde Hâlıcı-zâde Aĥmed Efendi yirine Selanik ĥazâsı ĥükûmetiyle tevĥî' olındılar. Altmış sekiz Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Hüsâm-zâde Şeyĥ Meĥammed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş iki Zi'l-ĥa'de'sinde Burusa pâyesi zamîmesiyle Es'ad-zâde [212^a] Seyyid Meĥammed Sa'dü'd-dîn Efendi üzerinden Mudanya ĥazâsı arpalık virilüp yetmiş beş Muĥarrem'inde Halebî Muştafâ Efendi maĥlûlinden Ęalaĥa ĥazâsı rızâ-dâdeleri olup arpalıkları Bosnevî 'İsâ Efendi'ye virildi. Yetmiş altı Cumâde'l-âĥire'sinde 'azl ve yirlerine Muşlı Efendi vaşl olundu. Bunlara Lefke ma'a İznik ĥazâları arpalık virildi. Yetmiş ĥokuz Muĥarrem'inde Edrine pâyesi zamîmesiyle arpalıkları Ęabakulaĥ-zâde Meĥammed Efendi üzerinden Begbâzârî ĥazâsına tebdil, seksen bir Cumâde'l-âĥire'sinde Tavil Ęasan Efendi yirine Ęonya ĥazâsı arpalığıyla tebcil olunduĥlarında Begbâzârî ĥazâsı Uzun Ęasan Efendi'ye tevcĥ olundu. Bu ĥâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken sene-i merĥûme Şevvâl'inde intikâl ve dâr-ı beĥâyâ irtihâl eyledüklerinde Keskin Dede Mezâristânî'nda medfûn ve ĥazâ-yı mezbûr ile İbşîr² Paşa İmâmı Mûsâ Efendi memnûn ĥılındı.

Mevlânâ-yı merĥûm "Muĥteşem Emîri" dimekle mevsûm, serv-i ser-sebz-i bustân-ı siyâdet, pîr-i şâĥib-i sa'âdet, saĥî vü kerîm, mazyâf u ĥalîm idi.

Fâzıl Uzun Ęasan Efendi

el-Mevlâ en-nih'rîr Ęasan bin³ İsmâ'îl. Vilâyet-i Ęaraman'da medîne-i Ęonya ĥurbinde Bayaĥ nâm ĥaryede imâm ve ĥaĥib olan İsmâ'îl Efendi nâm merd-i lebibûn ferzend-i ĥiredmendi Fâzıl Uzun Ęasan Efendi'dür. Sebzezâr-ı

1 birine H: -S.

2 S 230a.

3 bin H: ibn S.

vücûddan demîde ve çemen-i şuffe-i vücûdda âremîde olup nihâl-i istihâli hañire-i 'iffet ü şalâhdan keşide-bâlâ ve livâ-yı isti'dadı himmeti gibi vâlâ olmağla tekmîl-i kemâlât-ı zâhire vü bâtîne kaşdıyla şehr-i Erzincân'a sefer ve 'ulemâ-yı 'aşr dârü'l-ifâdelerinde idâre-i kü'üs-ı fazl u hüner kılmış idi. Ba'dehu dârü'l-'ilm olan medîne-i Diyârbekr'e kudüm idüp Monlâ Çelebi merhûmdan tetmîm-i levâzım-ı hafî vü celi itdükden şoñra şeyhü's-şüyüh-ı ıarıkat-ı 'aliyye 'umde-i e'izze-i meşâyih-ı Nakş-bendiyye Rûmiyye şeyhi Maħmûd Efendi'den inâbet ile meşreb-i fenâdan daħı hişşedâr olmağla iktisâb-ı bereket-i ħıdmet eyleyüp yigirmi seneye qarîb ol eırafda taħallî bi'l-fezâ'il ve taħallî 'anı'r-rezâ'il itmekle şit-i iştihârları 'âlem-gîr olmuş idi. Bîñ otuz bir târiħinde dârü'l-mülk-i İstanbul'a sefer ve der-'ağab Mu'îd Aħmed Efendi nazargâhına gûzer itdükde ba'de isti'lâmî'z-zât Şeyhü'l-İslâm Yaħyâ Efendi merhûma terbiye ve envâ'-ı fazl-ı 'irfânın tenmiye idüp Cenâb-ı Mevlevî ħıdmetlerinden mülâzım ve ıarıķ-ı tadrîse 'âzim olup mürâ'ât-ı merâsim-i ıarıķ ve devr-i mecâlis-i ders ü taħkîķ iderek kırık aķçe medreseye mevşûl ve andan daħı ma'zûl iken bîñ otuz sekiz Rebî'ül-âħir'inde Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi yerine Ĥurremiyye Medresesi ħâriciyle be-kâm olup kırık üç Şafer'inde İznîķ'de Süleymân Paşa Medresesi'ne gönderilüp kırık beş Şa'bân'ında 'Oşmân-zâde Meħemmed Efendi yerine Ĥ'âce Ĥayrüd-dîn Medresesi ile ikrâm olındılar. Elli Receb'inde Kâmetî-zâde Meħemmed Efendi yerine Pîri Paşa Medresesi'ne revnaķ-baħşâ olup elli bir Receb'inde Baħşî-zâde 'Abdü'l-ķâdir Efendi yerine Şaħn-ı Şemâniyye'nüñ birine ħıram eyleyüp elli iki Şa'bân'ında Ĥasan Paşa-zâde 'Abdü'l-bâķî Efendi yerine Siyâvuş Paşa Sulıânı Medresesi erzânî görilüp elli beş Receb'inde Şadrü'd-dîn-zâde Feyzu'llâh Efendi yerine Kâra Muştafâ Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Elli yedi Rebî'ül-evvel'inde İmâm-ı Sulıânî Yûsuf Efendi maħlûlinden Dârü'l-ħadiş-i Süleymâniyye ile tekrîm, elli toķuz Şa'bân'ında Şadrü'd-dîn-zâde Rûħu'llâh Efendi yerine Ĥalebü's-şebâ każası ħükûmetiyle ta'zîm olındılar. Altmış Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Ebu'ssu'üd-zâde Meħemmed Şâdiķ Efendi mevşûl oldu. Altmış üç Ramazân'ında Kâdrî Efendi yerine maħrûsa-i Burusa każası mecrâ-yı zülâl-i ħüküm ü imzâları kılandı. Altmış dört Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Bosnevî 'İsâ Efendi vaş olındı. Altmış altı Şa'bân'ında [212^b] Yanbolı każası arpalıķ virilüp altmış yedi Cumâde'l-ülâ'sında selefleri Rûħu'llâh Efendi yerine Edrine każasında ħâkim

ve revnak-efrüz-ı maḥāfil ü maḥākım olup arpalıkları Şa‘rānī-zāde Ebu’s-su‘ūd Efendi’ye virildi. Altmış sekiz Muḥarrem’inde munfaşıl ve yirlerine ḥalefleri ‘İsā Efendi vāşıl oldu. Bunlara ḥalefleri üzerinden Mudurnı kazası arpalık virildi. Altmış toḫuz Cumāde’l-āḥire’sinde¹ İmām-ı Sulṭānī Şāmī Ḥüseyn Efendi maḥlūlinden İstanbul pāyesi zamimesi ve Sulṭān Aḥmed Ḥān Medresesi ile teḫā‘ūd iḥtiyār itdüklerinde arpalıkları şāniyen ḥalefleri ‘İsā Efendi’ye virildi. Yetmiş altı ḥilālinde medreseleri Mūşulī Maḥmūd Efendi’ye virilüp bunlara Ayazmend kazası arpalık virildi. Yetmiş yedi Şevvāl’inde Seyyid ‘Abdū’s-selām Efendi maḥlūlinden ‘Ayntāb kazāsına tebdil olunmuş idi. Seksen bir Receb’inde Muḥteşem Emīri Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden Begbāzārı kazāsına tebdil ve ‘Ayntāb kazāsıyla İmām-ı Sulṭānī Ḥāfız Meḥemmed Efendi tebcil kılandı. Sene-i mezkūre Şevvāl’inüñ yigirmi birinci Şülāşā günü ‘ālem-i fāniden rū-gerdān ve dārū’s-selāma revān olup Keskin Dede maḫābirinde mişāl-i genc-i maḫzūn mütevārī-i ḥāk-i ‘anber-nümün oldu:

Mısrā‘

Pür-nūr ide Ḥudāy te‘ālā mezārını

Mevlānā-yı merḥūm vāsīṭatü’l-‘aḫd-i ‘ulemā-yı Rūm, şit u şadā-yı fazileti ‘ālem-gİR ve ta‘ayyün-i zātı meşhūd-ı şağİR ü kebİR ve bi’l-cümle ‘ulūm-ı ‘aḫliyye vü naḫliyyede müselleM, diḫḫat-i efkār ve istiḫāmet-i enzārda reşk-endāz-ı ‘Arab u ‘Acem, ferīde-i şadef-i a‘şār, müfred-i cerīde-i rüzgār idi.

‘Uşşāḫī-zāde İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm bin Ḥamza. İstanbullī’dür. Ma‘cūncı ‘Uşşāḫī-zāde Ḥamza Çelebi’nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḥıredmendi İbrāhīm Efendi’dür. Taḫşil-i meleke-i isti‘dād itdükden soñra ṭarīḫ-ı sa‘ādet-refīḫ-ı ‘ilmīye ‘āzim ve Şeyḫül-İslām Ḥanefī Efendi’den mülāzım olup kırk aççe medreseden ma‘zūl ve muntazır-ı neyl-i me‘mūl iken biñ altmış toḫuz Muḥarrem’inde Ḥācī-zāde Muşṭafā Efendi yerine Buḫārīyye Medresesi ḥāricine ‘āric, yetmiş sekiz Ramazān’ında Yarḫişār Medresesi’ne ḥareketle mübtehic olmuşlar idi. Seksen Rebī‘ül-āḫir’inde Eyyübī Şa‘bān Efendi yerine Siyāvūş Paşa Medresesi i‘ṭā olındı. Seksen bir Şevvāl’inde ders ü devri tamām ve eczā-yı vücūdı

fersüde-i dıkkâke-i eyyâm olduğda medrese-i maḥlûleleri Nâ'ib Meḥammed Efendi'ye in'âm olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr meḥâsin-i aḥlâkla meşhûr, ḥânesi mecma'-ı yârân, dest-i sehâsı ḥaclet-dih-i ebr-i bârân, zî-şervet, nîk-ḥaşlet, mazyâf u ḥalîm, müşfik u kerîm idi.

Ḳarakaş Meḥammed Efendi¹

el-Mevlâ Meḥammed. Cezîre-i Saḳız'dan bedîd ve nâ'il-i rûtbe-i dâniş ü did olup ba'de taḥşîli'l-isti'dâd bu ṭabaḳa evâ'ilinde tercemesi sebḳ iden Re'î-sül'-eṭibbâ 'Îsâ Efendi'nün aḳribâsından olmaḡla anlardan mülâzemetle bermurâd olduğdan şofıra devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ kırık sekiz Şevvâl'inde ibtidâ ḥâric i'tibâr olınan Ḳâḍî Maḥmûd Medresesi'ne mevşûl olmış iken elli beş Receb'inde 'azl olunup medrese-i mezbûre Uzun 'Abdu'llâh Efendi'ye tevcîh olındı. Elli sekiz Cumâde'l-ülâ'sında ḥalefleri yirine şâniyen medrese-i sâbıḳalarına i'âde olındılar. Altmış bir Receb'inde şâniyen ma'zûl ve medreselerine Ser-bendî-zâde İshâḳ Efendi mevşûl oldu. Altmış dört Şa'bân'ında Ṭarḥûncı Aḥmed Paşa İmâmî Süleymân Efendi yirine Üçbaş Medresesi virilüp yetmiş iki Şevvâl'inde Emîr-i Buḡârî Şeyḫi Dâmâdı Seyyid Aḥmed Efendi yirine Kepenekci Sinân Medresesi iḥsân olındı. Yetmiş dört Cumâde'l-âḫire'sinde 'Alî Efendi yirine Ülä-yı Mesîḫ² Paşa Medresesi ile kâm-revâ olup yetmiş altı Cumâde'l-âḫire'sinde Mûsâ-zâde 'Abdü'l-bâḳî Efendi yirine Ḥâcî Ḥasan-zâde Medresesi'ne taḥrik olındı. Sene-i mezkûre Zî'l-ḳa'de'sinde [213^a] Ḥ'âce-zâde Seyyid 'Oşmân Efendi yirine Rûm Meḥammed Paşa Medresesi'ne i'tilâ, yetmiş sekiz Zî'l-ḥicce'sinde Tefvîḳî-zâde Meḥammed Efendi yirine Muştafâ Aḡa Medresesi'ne irtikâ eyleyüp yetmiş ṭoḳuz Cumâde'l-ülâ'sında 'Abdü'l-ber Efendi yirine Saḳız ḳazâsı sezâ görildi. Seksen bir Cumâde'l-ülâ'sında mün'azil ve yirlerine Uzun Sa'dî-zâde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi nâ'il oldu. Sene-i mezbûre Zî'l-ḳa'de'sinde manşıb-ı ḥayâtdan daḫı munfaşıl ve 'âlem-i ervâḡa vâşıl olup Ebâ Eyyûb-i Ensârî muntehâsında Vâlide Sarâyı ḥizâsında medfûndur.

1 Evvelü päye-i ḥâric şüden bi-medreseti Ḳâḍî Maḥmûd. Fi-Şevvâl sene 1048. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 S 231a.

Mevlânâ-yı mezbûr “Karaş Efendi” demekle meşhûr olup Tabîb ‘Îsâ Efendi’nün terbiyet-kerdesi olmak da’vâsıyla tıbbâ intisâb gösterür idi.

Cüvânkapucıbaşı Mehemmed Paşa İmâmı ‘Abdü’r-raḥîm Efendi

el-Mevlâ ‘Abdü’r-raḥîm. Dârü’l-mülk-i Karaman olan Konya şehrinden zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ezeliiden istifâza-i nûr-ı şu’ur eyleyüp Dârü’s-saltana İstanbul’a hicret ve şadr-ı a’zam-ı sâbiḳ Cüvânkapucıbaşı Mehemmed Paşa’ya intisâb ile imâmetleri hıdmetiyle kesb-i ‘izz ü rifat itmiş idi. Vezîr-i mezbûr himmetiyle ‘ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım ve rāh-ı tadrîse ‘âzim olup kırk aççe medreseden ma’zûl iken biñ elli beş Rebî’ü’l-evvel’inde Nev’î-zâde Mehemmed Efendi yirine Topkapusı dâhilinde Aḥmed Paşa Medresesi¹ tevcih olunmuş idi. Elli yedi Rebî’ü’l-âḥir’inde ‘azl olunup medresesi Muḥzırbaşı-zâde Aḥmed Efendi’ye virildi. Altmış iki Şa’bân’ında Seyyid ‘Abdü’s-selâm Efendi yirine Erzenü’r-rûm kazâsı iḥsân olunup altmış üç Ramazân’ında ma’zûl ve yirlerine Mu’îd-zâde Maḥmûd Efendi mevşûl oldu. Altmış beş Şevvâl’inde selefi ‘Abdü’s-selâm Efendi yirine maskat-ı re’si olan Konya kazâsı hükümeti tefvîz olunup altmış altı Cumâde’l-âḥire’sinde ‘azl ve yirlerine Karaş Muşliḥü’d-dîn Efendi vaşl olındı. Altmış toḳuz Zî’l-ka’de’sinde Hüsâm-zâde ‘Abdü’r-raḥmân Efendi yirine Trablus-ı Şâm kazâsı in’âm olunup yetmiş bir Şafer’inde munfaşıl ve yirlerine Muḥtârî Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Seksen Şevvâl’inde Nâzûk ‘Abdu’llâh Efendi yirine Mar’âş kâdîsi olup seksen bir Zî’l-ḥicce’sinde ḥicce-i ‘ömri tamâm ve ‘âlem-i ‘uqbâya hıram eyledüklerinde manşıb-ı maḥlûl İmâm-zâde Mehemmed Efendi’ye in’âm olındı.

Merḥûm-ı merḳûm² “Cüvânkapucıbaşı İmâmı” demekle ma’lûm, ḥişşemend-i ma’ârif ü ‘ulûm, dâ’ire-nişîn-i erbâb-ı fuhûm idi.

A’rec ‘Ömer Efendi

el-Mevlâ ‘Ömer. Trabzon sancağında Giresin nâm kaşabadan neş’et ve taḥşîl-i neşve-i kâbiliyyet eyleyüp dârü’l-mülk-i İstanbul’a hicret itdükden soñ-
ra tarîḳ-ı ‘ilmîye sülûk ve ḥareket-i leng ü lûk idüp ba’z-ı ‘ulemâdan mülâ-

1 Medresesi S: -H.

2 merḳûm H: mezbûr S.

zemetle be-kâm ve yegân yegân merâtib-i medâris ile mazhar-ı ikrâm olup kırk aççe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biñ altmış iki Muḥarrem'inde Hüseyñ Paşa-zâde İbrâhîm Efendi yirine Kañılıca'da vâkı'a İskender Paşa Medresesi ile vâsıl-ı kâm olup altmış altı Şa'bân'ında Muḥarrem-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Süleymân Şubası Medresesi'ne tahrik olunup altmış yedi Receb'inde¹ Kevâkibî-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Şâhḫulî Medresesi in'âm olındı. Altmış sekiz Receb'inde 'Aṭṭâr-zâde Meḥemmed Efendi yirine Etmekcioğlu Medresesi virilüp altmış ṭoḫuz Şa'bân'ında Neffâtî Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Koca Muştafâ Paşa Medresesi'ne mevşül, yetmiş Receb'inde Eyyüb Şeyḫî-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi yirine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi'ne menḫül, yetmiş iki Şafer'inde Anḫaravî Meḥemmed Efendi yirine Şaḫn-ı Semâniyye'nün birine nâ'ilül-me'mül olmuşlar idi. Yetmiş üç Cumâde'l-âḫire'sinde selef-i sâlifî Muḥarrem-zâde Efendi yirine 'Âişe Sulṭân Medresesi iḫsân olunup yetmiş beş Muḥarrem'inde Mûsâ-zâde 'Abdü'l-ḫalîm Efendi yirine [213^b] Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi ile ḫadr ü menziletleri mezîd olup yetmiş altı Cumâde'l-âḫire'sinde Şamtî Meḥemmed Efendi yirine Ḳalender-ḫâne Medresesi in'âyetye olındı. Sene-i mezbûre Zî'l-ḫa'de'sinde medrese-i mezkûreden ma'zül ve yirlerine Bustân-zâde Ebû Bekr Efendi mevşül oldu. Yetmiş yedi Rebî'ül-evvel'inde Mîrzâ Meḥemmed Efendi yirine İstanbul'da vâkı'a Vâlide Sulṭân Medresesi'ne şâyân, yetmiş ṭoḫuz Rebî'ül-evvel'inde Ḥaṭṭâṭ 'Ömer Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle taḫşîl-i şevket ü şân itmişler idi. Seksen Receb'inde selef-i sâlifî Kevâkibî-zâde Efendi yirine Halebü's-şehbâ ḫazâsı ḫükümeti tefvîz olunup seksen bir Zî'l-ḫicce'sinde ma'zül ve yirlerine Aḫ Maḫmûd Efendi mevşül oldu. Bunlar ba'de'l-'azl gelürken mâh-ı mezbûruñ evâḫirinde cihân-ı fânîden ayak çeküp manşıb-ı ḫayâtdan munfaşıl ve 'âlem-i ervâḫa vâsıl oldılar.

Mevlânâ-yı merḫûm da'ire-nişîn-i erbâb-ı fühüm, pây-ı zemîn-püyında 'arec ve naḫl ü ḫareketinde ḫarec olmağın "A'rec 'Ömer Efendi" dimekle ma'lûm idi.²

1 S 231b.

2 S 232a.

Berber-zâde 'Abdü'r-rahîm Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'r-rahîm. "Berber-zâde Efendi" demekle ma'rûf ve sâbıku'z-zıkr Nâ'ib Mehemmed Efendi muşâheretiyle mevşûf idi. Târîk-ı 'ilme sevğ-ı râhile-i 'azîmet ve 'ulemânun birinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp pây-e-ber-pây-e ser-mâye-i câhdan taşşil-i vâye iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ elli yedi Şa'bân'ında Süleymân Şubası Medresesi virilüp elli sekiz Şa'bân'ında Ebe-zâde Mehemmed Efendi yirine Bâlî Efendi Medresesi'ne vâlî oldılar. Altmış bir Şa'bân'ında Hısm-zâde 'Abdü'r-rahîm Efendi yirine Ülä-yı Husrev Kethudâ Medresesi'ne dâhil olup altmış iki Zi'l-ka'de'sinde yirlerinde hareket-i mişliyye i'tibâr olunup altmış altı Şa'bân'ında Beşerî Mehemmed Efendi yirine Fetihyye'de vâkı'â Sinân Paşa Medresesi'ne vâsıl olmuşlar idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde selefi Beşerî Efendi yirine Sinân Paşa Medresesi'ne i'tilâ, altmış sekiz Cumâde'l-ülâsında Memek-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi yirine medâris-i Şahn'ın birine irtikâ eyleyüp altmış toğuz Muharrem'inde Esîri Birâderi Muştafâ Efendi yirine Dârül-hadîs-i Sinân Paşa 'inâyet olındı. Yetmiş Receb'inde Çıracı-zâde Mehemmed Efendi yirine Hâşekî Sultân Medresesi ihşân olunup yetmiş bir Cumâde'l-ülâsında Börekci-zâde Hasan Efendi maḥlûlinden Kalendar-hâne Medresesi virilüp sene-i mezkûre Şa'bân'ında Neffâtî Şeyḥ Mehemmed Efendi yirine Şeh-zâde Medresesi'nde baş-ı seccâde-i ifâde itmişler idi. Yetmiş iki Cumâde'l-ülâsında Nâ'ib 'Ömer Efendi maḥlûlinden Kuds-i Şerîf kazâsıyla teşrîf olunup yetmiş üç Rebî'ül-evvel'inde ma'zûl ve yirlerine İlähî-zâde Mehemmed Efendi mevşûl oldılar¹. Yetmiş beş Receb'inde Hayrabolî kazâsı arpalık virilüp yetmiş altı Şevvâl'inde Üsküdarî Şeyḥ Maḥmûd Efendi-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yirine Filibe kazâsı hükümeti tefvîz olındı. Arpalıkları İmâm-zâde Mehemmed Sa'dî Efendi'ye virildi. Yetmiş yedi Şa'bân'ında munfaşıl ve yirlerine Seyyid Ebu'l-beḳâ Eyyüb Efendi vâsıl oldu. Yetmiş toğuz senesi hilâlinde İznîk ve Havâşş-ı Maḥmûd Paşa kazâları arpalık virilmiş idi. Seksen bir Zi'l-hicce'sinde irtihâl ve dârü'n-na'ime isti'câl eyledi. Maḥlûl olan arpalıklarından İznîk kazâsı Hâbil-zâde 'Ömer Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı mezbûr ḥayr ile mezkûr idi.

Karamanî Yüsuf Efendi

el-Mevlâ Yüsuf. Vilâyet-i Karaman'dan zühür ve "Karamanî Yüsuf Efendi" demekle meşhûr olup i'mâl-i meleke-i mâder-zâd ile vâsıl-ı rütbe-i isti'dâd ol-

1 oldılar H: oldı S.

duğda tevfiğ-ı Hüdâ-dâd delil-i râh-ı reşâdı olmağla Dârü's-salṭanati's-seniyye-ye tahrik-i râhile-i 'azîmet ve ṭarîğ-ı sa'âdet-refîğ-ı [214^a] 'ilme şarf-ı mehâr-ı zâmile-i himmet kıllup 'alâ-hasebi'l-'âde hareket ve Şeyhü'l-İslâm 'Abdü'r-rahîm Efendi hüdmetlerinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyledükden soñra şadru'l-ifâde Minḳârî-zâde Efendi merhûmdan dahı telemmüz ve ḳand-i mu'âd-ı ifâde-lerinden telezzüz eyleyüp devr-i medâris-i 'ilmiyye ve aḳz-ı merâtib-i resmiyye iderek kırğ aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış beş Ramazân'ında¹ Ahî-zâde 'Abdü'l-ḫalîm Efendi yerine Sa'dî Efendi Medresesi ḫâriciyle mes'ud, altmış sekiz Receb'inde Muşlî Çavuş-zâde Muşṭafâ Efendi yerine Ferhâd Paşa Medresesi'ne hareketle maḫsûd oldılar. Yetmiş Receb'inde Aḳ Maḫmûd Efendi yerine Bâlî Efendi Medresesi'ne vâlî, yetmiş iki Şafer'inde Mûtevellî 'Alî Efendi yerine Beşiktaş Sinân Paşası ile cevher-i ḳadr ü menzileti mütelâlî olmuş idi. Yetmiş üç Receb'inde Şa'bân-zâde Meḫemmed Efendi yerine Murâd Paşa-yı 'Atîğ Medresesi'ne ḫaḳîğ olup yetmiş dört Cumâde'l-âḫire'sinde Kız 'Alî Efendi yerine medâris-i Şaḫn'ın birine gelüp yetmiş beş Muḫarrem'inde Kilisî Muşṭafâ Efendi yerine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ders ü taḫḳîğ eylediler. Yetmiş yedi Ramazân'ında Uzun 'Alî Efendi yerine Maḫmûd Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşâ, seksen Rebi'ül-âḫir'inde selefi Uzun 'Alî Efendi yerine Ayaşofıyya Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Seksen bir Zî'l-ḫicce'sinde 'azm-i 'âlem-i 'uḳbâ eyledüklerinde medrese-i maḫlûleleri Şâriḫü'l-Mülteḳâ Seyyid Meḫemmed Efendi'ye sezâ görildi.

Mevlânâ-yı merḳûm 'ilm ü fazlla ma'lûm, dervîş-nihâd, pâk-i'tiḳâd idi.

Arpacı-zâde 'Alî Efendi

el-Mevlâ 'Alî bin² Aḫmed. Ḳaştamonî'dür. Biñ toḳuz ḫudûdında maṭla'-ı vücûddan bedidâr olup vâlidi tüccârdan olmağla "Arpacı-zâde" 'unvânıyla şöhret-şî'âr olmuş idi. Şadr-ı 'âlî-ḳadr Biber Birâderi Ḥasan Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet ve ṭarîğ-ı tedrişe 'azîmet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırğ aḳçe medreseye vâsıl ve andan dahı munfaşıl iken biñ altmış iki Ramazân'ında Fikrî Birâderi Ḥüseyn Efendi yerine Behrâmiyye Medresesi ḫâriciyle kâm-revâ, altmış altı Şa'bân'ında 'Aṭâ-zâde Meḫemmed Efendi yerine Ferhâd Paşa Med-

1 S 232b.

2 bin H: ibn S.

resesi sezâ görüldü. Altmış yedi Receb'inde yirlerinde dâhil i'tibâr olunup sene-i mezkûre Ramazân'ında Şofyalı İbrâhîm Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi virilüp altmış sekiz Şa'bân'ında Hâbil-zâde 'Ömer Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Zekeriyâ Efendi Medresesi Şâniyesi'ne tahrik olındılar. Altmış toğuz Zi'l-hicce'sinde selef-i sâlihi İbrâhîm Efendi yirine Çara Çelebi-zâde Mağmûd Efendi Medresesi'ne gelüp yetmiş Receb'inde 'Abdü'l-celil Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Zekeriyâ Efendi Medresesi Ülâsî ile dil-şâd, yetmiş iki Şevvâl'inde Ser-ğad-di Muştafâ Efendi yirine Belğrad kazâsıyla ber-murâd olmışlar idi. Yetmiş üç Receb'inde ma'zûl ve yirlerine 'Abdü'l-hâdi Efendi mevşûl oldu. Yetmiş beş Şa'bân'ında Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi def'a-i şâniyesi yirine Kayşeriyye kazâsı 'inâyet olunup yetmiş altı Ramazân'ında 'azl ve yirlerine Ca'fer-zâde Mağmûd Efendi vaşl olındı. Yetmiş yedi Ramazân'ında halefleri yirine şâniyen manşib-ı merķûma i'ade olındılar. Yetmiş toğuz Cumâde'l-âhire'sinde munfaşıl ve yirlerine Hâfîz Şa'bân Efendi vâşıl oldu. Seksen bir senesi hüdûdında dâr-ı fenâdan âlem-i bâķiye irtihâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâh-ı hâlle meşhûr idi.

Küçük Beyâzi Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Medîne-i Bosna'dan bedid ve mümeyyiz-i siyâh u sefid olduğda ol diyâr 'ulemâsından tahşil-i muğaddimât-ı 'ulûm ve âheng-i dârü'l-mülk-i Rûm idüp 'ulemâ-yı kirâma hüdmet ve birinden ihraz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris iderek kırk aççe medreseden ma'zûl' ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli altı Rebî'ül-âhîr'inde Hüsâm-zâde Şeyh Meğammed Efendi yirine Bâlî Efendi Medresesi'ne hâric ile 'aric olmuş idi. Elli yedi Şa'bân'ında 'azl olunup yirlerine Nûh Efendi [214^b] vaşl olındı. Altmış bir Şa'bân'ında Fennî Yûsuf Efendi yirine Fâtîma Hâtûn Medresesi ile memnûn kılınup altmış dört Şa'bân'ında Hâmid Efendi yirine Kâdî 'Abdü'l-ğalîm Medresesi ile tekrîm olındılar. Altmış yedi Receb'inde Kâdrî Efendi Dâmâdi 'Abdu'llâh Efendi yirine Ca'fer Ağa, altmış sekiz Rebî'ül-evvel'inde Müyeser-zâde Meğammed Efendi yirine Meğammed Ağa Medreseleri ile kâm-revâ, yetmiş Şafer'inde Seyyid Hîşâlî 'Abdu'r-rağmân Efendi yirine Kayşeriyye kazâsı sezâ görülmüş idi. Yetmiş bir Rebî'ül-âhîr'inde ma'zûl ve yirlerine Baldır-zâde

Dervîş Mehemmed Efendi mevşül oldu. Yetmiş dört Şa'bân'ında Raḫmetu'llâh Mülâzımı 'Ömer Efendi yirine Konya kazâsı virilüp yetmiş beş Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Saḫız kâdîsi Tatar 'Abdu'llâh Efendi naql ve anlaruñ yirine Seyyid Hîşâlî Efendi vaşl olındı. Yetmiş toḫuz Cumâde'l-âhire'sinde Mütevellî 'Alî Efendi yirine şâniyen kazâ-yı mezkûr tevcih olunup seksen Cumâde'l-âhire'sinde munfaşıl ve yirlerine Hasan Efendi vâşıl oldu. Seksen bir senesi hilâlinde dâr-ı fenâdan güzer ve 'âlem-i 'uqbâya sefer eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr pîr-i mu'ammer ü ma'mûr, şâlih ü dîndâr, dîde-düz-ı safahât-ı i'tibâr idi.

Şâmî 'Abdü'l-laṭîf Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-laṭîf bin 'Abdü'l-bâkî el-Ba'li el-Ḥanefî el-ma'rûf bi'l-Bahâyî. Medîne-i Şâm-ı cennet-meşâmdan bedîd ve vâşıl-ı rütbe-i dâniş ü dîd olduḫda Ba'lbek nâm beldeye irtihâl ve tekmîl-i 'ulûm-ı zâhireye iştiḡal ve fûnûn-ı edebiyeyi iḫmâl eyleyüp mâlik-i ser-mâye-i isti'dad ve vâşıl-ı şabiḫatü'l-'id murâd olduḫdan soñra dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve şadru'l-ifâde Şeyhü'l-İslâm Minḫârî-zâde Efendi âsitânesine intisâb ile cenâblarından iḫrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib iderek kırḫ açḫe medreseden ma'zûl iken sâlik-i ṭarîḫ-ı kazâ ve nâ'il-i mertebe-i ḫükm ü imzâ olmuş idi. Kaşabât-ı Rûm-ı maḫrûsatü'l-eṭrafda icrâ-yı aḫkâm-ı şer'iyye iderek Tırhala kazâsına vâşıl ve andan dahı munfaşıl olduḫdan soñra biñ yetmiş dört Receb'inde Bâbî Muştafâ Efendi yirine Ṭrablus-ı Şâm mevleviyyetiyle maḫzar-ı iḫrâm-ı kirâm olup yetmiş beş Muḫarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Şadru'd-dîn-zâde Fetḫu'l-lâh Efendi mevşül oldu. Yetmiş yedi Ramażân'ında Başmaḫcı-zâde Mehemmed Efendi yirine Belḡrad mevleviyeti 'inâyet olunup yetmiş toḫuz Cumâde'l-âhire'sinde munfaşıl ve yirlerine Nisbeti 'Alî Efendi vâşıl oldu. Seksen bir Zî'l-ḫicce'sinde Hâbîl-zâde 'Ömer Efendi yirine Filibe kazâsı ḫükümetiyle ta'zim olunmuşlar idi. Seksen iki Muḫarremü'l-ḫarâmı ḡurresinde kazâ-yı mezkûra dâḫil ve on yedinci Sülâşâ günü dâ'in-i ecel teḫazâsıyla dârü'l-emn-i cinâna vâşıl oldılar. Maşîb-ı maḫlûl Ṭavîl Ḥasan Efendi'ye maḫal ḡörüldi.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşḫûr, 'âlim ü fâzıl, kâmil ü mükemmil idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden *İsti'ârât* ve *Metn-i Menâr* nazımları ve üzerine şerhi vardur ve bundan mâ'adâ kaçâ'id-i 'Arabiyye'si bî-nihâyedür.¹

Ece Ya'küb Efendi

el-Mevlâ Ya'küb. Vilâyet-i Kaşamonı'dan qarîn-i neşv ü nemâ ve tarîk-ı pür-tevfîkde hıramân u cilve-nümâ olup sâbıku't-terceme Kaba Receb Efendi'nün hemşire-zâdesi olmağla hizmetlerinden mülâzım ve tarîk-ı tedrişe 'âzim olmuş idi. Ahz-ı medâris iderek kırk aqçe medreseden ma'zül iken bin otuz dört Cumâde'l-âhire'sinde Helvâcî-zâde Dâmâdî Maḥmūd Efendi yerine Şâhkulî Medresesi hâriciyle be-kâm, kırk Receb'inde Husrev Paşa İmâmı Muştafâ Efendi yerine Zâl Paşa Medresesi ile ikrâm olunup kırk iki Ramazân'ında Hekim İshâk Dâmâdî Ahmed Efendi yerine Monlâ Gürânî Medresesi erzânî görülmüş idi. Kırk beş Şa'bân'ında Beyâzî Hasan Efendi yerine Maḥmūd Paşa Medresesi'ne i'tilâ, kırk toquz Şevvâl'inde Esîrî Meḥemmed Efendi yerine medâris-i Şahn'ın birine uğrayup [215^a] elli Zi'l-ka'de'sinde Mużaffer-zâde Seyyid Meḥemmed Şâlih Efendi yerine Siyâvuş Paşa Sulţânî Medresesi'ne irtikâ eylediler. Elli bir Rebî'ül-evvel'inde Ḥamdî Meḥemmed Efendi yerine Şofya kazâsı tevcih olunup elli iki Şevvâl'inde ma'zül ve yirlerine Sincâr Mu'izzü'd-dîn Meḥemmed Efendi mevşül oldu. Elli altı² Rebî'ül-âhîr'inde Bahâyî Meḥemmed Efendi arpalığı olan Üsküdar kazâsı ber-vech-i mevleviyyet'inâyet olunup sene-i mezbûre Receb'inde mübtelâ-yı 'azl-i bî-hengâm ve yirleriyle ber-vech-i arpalık Başmaçcî-zâde Meḥemmed Efendi be-kâm oldu. Elli yedi Şevvâl'inde Bâlî-zâde Muştafâ Efendi yerine Ğalaṭa kazâsıyla cebr-i mâ-fât olunup elli sekiz Cumâde'l-ülâ'sında munfaşıl ve yirlerine 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi vâşıl oldu. Altmış bir Muḥarrem'inde Vize ma'a Sarây kazâsı arpalık virilüp altmış iki Şa'bân'ında Zekâyî Ahmed Efendi yerine Yenışehr kazâsı ihsân olındı. Arpalıkları Mentеш-zâde Ahmed Efendi'ye virildi. Altmış üç Ramazân'ında ma'zül ve yirlerine Ḥamdî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi mevşül oldu. Altmış altı Zi'l-ka'de'sinde Şadrü'd-dîn-zâde Rûḥu'llâh Efendi yerine maḥrûsa-i Burusa kazâsı hükümeti tefvîz olunup altmış yedi Rebî'ül-âhîr'inde ref' ve yirlerine Kâmetî-zâde Meḥemmed Efendi terfî' olındı. Altmış sekiz Receb'inde selef-i

1 S 233b.

2 S 234a.

sâlifleri Esîri Mehemmed Efendi üzerinden Kuşatması kazâsı arpalık virilmiş idi. Altmış üç Receb'inde Merhabâ-zâde Ahmed Efendi yerine Edrine kazâsı müyesser olduğunda arpalıkları halefleri Kâmetî-zâde Mehemmed Efendi'ye tevcih olındı. Yetmiş Şa'bân'ında 'azl olunup yirlerine Bâlî Efendi vâlî oldu. Yetmiş bir Cumâde'l-ülâsında Şarı 'Abdu'llâh Efendi üzerinden Kite ma'a Harmencik kazâları arpalık virildi. Yetmiş sekiz Şafer'inde halef-i sâlifleri 'Abdü'r-rahîm-zâde Efendi üzerinden arpalıkları Üsküdar kazâsına tebdil olunup yetmiş üç Şafer'inde kazâ-yı mezkûr 'Uşşâkî-zâde 'Abdü'r-rahîm Efendi'ye tevcih olduğunda bunlara 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi üzerinden Bolı kazâsı arpalık virildi. Seksen iki Şafer'ine gelince bu dünyâ-yı bî-bekâda müddet-i ikâmetleri tamâm olup semt-i âhirete sefer ve dârü'n-na'ime gûzer kıldı.

Mevlânâ-yı merķûm dâhil-i 'idâd-ı 'ulemâ-yı rûsûm, şâfi-fu'âd, pâk-i'tikâd, pîr-i mu'ammer, şalâh-ı hâlle muhammer idi.

Kürd İshâk Efendi

el-Mevlâ İshâk bin Yahyâ. Dârü'l-mülk-i Tebrîz muzâfâtından Urmıyye kaşabasında bin beş târihinde h'âb-ı 'ademden dide-güşâ ve mişâl-i murğ-ı İshâk lâne-sâz-ı turre-i tâğ-ı 'âlem-i fenâ olmuşlar idi. İ'dâd-ı levâzım-ı isti'dâd ve imdâd-ı feyz-i ilâhîden istimdâd eylemekle diyâr-ı 'ulemâsından kesb-i 'ilm ü ma'rifet, ba'dehu tahşil-i 'ilm için medîne-i Şehbâ'ya 'azîmet eyleyüp ol şehri 'ulemâsından dahı istifâde-i 'ulûm ve istifâza-i man'tûk u mefhûm itdükden sonra mahmiyye-i Koşantınıyye'ye hicret ve şadr-ı 'âlî-ķadr H'âce-zâde 'Abdu'llâh Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet itmîşler idi. Tetmîm-i medâris-i 'ilmiyye ve tekmîl-i merâtib-i resmiyye iderek kırk aķçe medreseye mevşûl ve andan dahı ma'zûl iken bin elli bir Rebî'ül-evvel'inde Küsec Yahyâ Efendi yirine Rahîķî Medresesi hâricine 'âric, elli üç Cumâde'l-ülâsında Haķîb-zâde Ahmed Efendi yerine Ülâ-yı Husrev Kethudâ Medresesi'ne hareketle mübtehic oldılar. Elli altı Şevvâl'inde Hüsâm-zâde Şeyh Mehemmed Efendi yerine Sekbân 'Alî Medresesi virilüp elli sekiz Receb'inde Fâzil Muşlî Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne şeref-baħşâ,¹ elli üç Rebî'ül-evvel'inde İsmâ'il Ağa-zâde Mehemmed Efendi maħlûlinden Kadirğa Limanı'nda vâķı'a Mehemmed Paşa

1 S 234b.

Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Altmış bir Şa'bân'ında Kefevî 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine Şaḥn-ı Semâniyye'nün birine ḥurâm idüp altmış iki Muḥarrem'inde yirlerinde altmışlı i'tibâr olunup altmış dört Cumâde'l-ülâsında Çeşmî-zâde 'Abdu'r-raḥîm Efendi yirine Kâlerder-ḥâne dârü'l-ifâdesine kıyâm eylediler. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında yirlerinde müşıla-i Süleymâniyye i'tibâr olunup altmış altı [215^b] Şevvâl'inde Şaḡır Tezkireci Meḥammed Efendi yirine Ayaşofıyya-i Kebîr Medresesi ile tevķî', altmış yedi Receb'inde Kâsım-zâde Meḥammed Şâlih Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine terfi' olındılar. Altmış sekiz Receb'inde selef-i sâlifleri Fâzıl Muşlı Efendi yirine Dârü'l-ḥadîs-i Süleymân Ḥânî ile tekrîm, altmış tokuz Şa'bân'ında selef-i sâlifi Ḥüsâm-zâde Efendi yirine Selanik kazâsıyla ta'zîm olunmuşlar idi. Yetmiş Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi mevşûl oldu. Yetmiş dört Şafer'inde yine selefleri Ḥüsâm-zâde Efendi yirine maḥrûsa Burusa ḥükümeti tefvîz olunup yetmiş beş Şafer'inde 'azl ve yirlerine ḥalefleri Sa'dî-zâde Efendi vaşl olındı. Yetmiş altı Cumâde'l-âḥire'sinde selef-i sâlifleri Fâzıl Muşlı Efendi üzerinden Kârîn-âbâd kazâsı arpalık ta'yîn olunup yetmiş sekiz Rebî'ül-evvel'inde Ḥavâşş-ı Aḥî kazâlarına tebdîl olındı. Sene-i mezkûre Cumâde'l-âḥire'sinde 'sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḥarâmı ḡurre-si tevķitiyle Fâzıl Süleymân Efendi yirine Mekke-i Mu'azzama kazâsıyla ta'zîm olunduğlarında marâz-ı fâlice ibtilâsı sebeb-i isti'fâsı olmağla ol manşib-ı şerîf ile ḥalefleri Sa'dî-zâde Efendi teşrîf olunup bunlar selef-i sâlifleri Ḥüsâm-zâde Efendi üzerinden Menemen ma'a Foçalar kazâlarına Kâl'a-i Sultâniyye ilḥâkıyla taltîf olındılar. Yetmiş tokuz Cumâde'l-âḥire'sinde yine selefleri Ḥüsâm-zâde Efendi yirine Edrine kazâsıyla mazḥar-ı ikrâm-ı kirâm olmuşlar iken sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde 'azlle telḥ-kâm ve manşib-ı münḥal ile Velî-zâde Aḥmed Efendi be-kâm oldu. Bîñ seksen iki Cumâde'l-âḥire'sinde eyyâm-ı ma'dûde-i ḥayâtı âḥîr ve dem-beste-i menâfîz ü menâḥîr olup Üsküdar'da Kâraca Aḥmed Tekyesi civârında defîn-i zir-i zemîn oldı.

Mevlânâ-yı merķûm 'ilm ü fazlla mevsûm, bi-taḥşîş 'ilm-i tefsîr ü uşûle şedîdül-intisâb, naḥd-i bî-ḥisâb-ı fezâ'ilden fâ'iz-i nişâb, ma'lûmâtı nâ-maḥdûd, fuḥûl-i 'ulemâdan ma'dûd idi.

1 Cumâde'l-âḥire'sinde H: Cumâde'l-ülâsında S.

Şahhâf Şeyh-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-bâkî ibnü'l-mevlâ 'Abdu'r-raḥmân. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân İbrâhîm Hânî'den tercemesi sebḳ iden Şahhâf Şeyh-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi'nün ferzend-i ercmendi 'Abdü'l-bâkî Efendi'dür. Biñ otuz târihinde şehristân-ı vücûda ḳudüm ve ḥavşala-i isti'dâdı mer-tebe-i taḥşîl-i muḳad-dimât-ı 'ulüm itdükte Şeyhü'l-İslâm Es'ad Efendi'den mülâzım ve ṭarîḳ-ı 'il-miye 'âzım olup kırḳ aḳçe medreseden ma'zül iken biñ elli beş Şevvâl'inde muşâhabe-i şehriyâriden birine intisâb ile Şerhî Meḥammed Efendi yirine bâ-ḥaṭṭ-ı hümayün-ı sa'âdet-maḳrûn Ḳayşeriyeye ḳazâsıyla memnûn ve metâ'ib-i tedrisden me'mûn oldılar. Elli altı Rebî'ül-evvel'inde 'azl olunup yirleri şâniyen seleflerine muḳarrer ḳılındı. Sene-i mezkûre Receb'inde İdris Efendi¹ yirine maḥrûsa-i Burusa ḳazâsına terfî olunup elli yedi Muḥarrem'inde ref ve yirlerine Ḥusrev Paşa İmâmı Muştafâ Efendi naşb olındı. Altmış bir Cumâde'l-âḫir'e-sinde Cerrâh Şeyhî-zâde Meḥammed Efendi yirine Ḳonya ḳazâsı virilüp altmış iki Şa'bân'ında ma'zül ve yirlerine Martolos-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi mevşül oldu. Altmış altı Şa'bân'ında ḳabûlden ibâ iden Ḳoçbaş Maḥmûd Efendi yirine Saḳız ḳazâsına rızâ göstermişler iken sene-i mezbûre Şevvâl'inde ḳazâ-yı mezkûra ber-vech-i arpalık meşîḥat-i İslâmiyye'den munfaşıl Ḳara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'aziz Efendi'ye i'tâ ve bunlar şifru'l-yed ibḳâ olındılar. Altmış yedi Rebî'ül-evvel'inde Ḳızıklı Meḥammed Efendi yirine Şofya ḳazâsı rızâ-dâ-deleri olup sene-i merḳûme Zî'l-ḥicce'sinde 'azl ve yirlerine Ṭaşkendî-zâde Sey-yid Muştafâ Efendi vaşl olındı. Yetmiş Zî'l-ḳa'de'sinde Sincâr Mu'izzü'd-dîn Meḥammed Efendi'nün def'a-i ḥâmisesi yirine şâniyen ḳazâ-yı mezkûra i'âde olındılar. Yetmiş iki Şafer'inde ma'zül ve yirlerine Ṭavil Ḥasan Efendi mevşül oldu. Yetmiş altı Rebî'ül-âḫir'inde [216^a] selefleri Mu'izzü'd-dîn Efendi'nün def'a-i sâdisesi maḥlûlinden şâlişen manşıb-ı mezbûr 'inâyet olunup yetmiş yedi Cumâde'l-ülâsında munfaşıl ve yirlerine Beşerî Meḥammed Efendi vâşil oldu. Seksen bir Şa'bân'ında Şofyalı İbrâhîm Efendi maḥlûlinden râbi'an ḳazâ-yı mezbûrda murabba'-nişin-i seccâde-i şerî'at olmuşlar idi. Seksen iki Receb'inde dünyâ-yı denîden güzer ve cânib-i âḫirete sefer itdüklerinde manşıb-ı münḥal Pârsâ Meḥammed Efendi'ye maḥal görildi.

1 S 235a.

Mevlânâ-yı merķūm dâhil-i erbâb-ı rūsūm, ĥulvü'l-lisân, tâhirü'l-cenân idi. Tercemesi *Zeyl-i 'Atâyyî'*de mezkūr Yenîşehr kızâsından ma'zûl iken biñ kırık iki târîhinde cisr-i fenâdan 'ubūr eyleyen 'Abdu'r-raĥmân Emîri Seyyid Meĥemmed Efendi ile 'aķd-i peyvend-i muşâheret itmişler idi.

Şahhâf 'Ömer Efendi

el-Mevlâ 'Ömer. Vilâyet-i Anaṭolî'dan zühûr ve taĥşil-i 'ilm-i şerîf yolında kaç-ı menâzil-i sinîn ü şühûr idüp ba'z-ı 'ulemâdan mülâzım ve tarîķ-ı tedrise 'âzim olup kırık aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş altı senesi ĥilâlinde Şolaķ-zâde Ĥalîl Efendi yerine Ĥâcî Ĥamza Medresesi'ne teşrîf, yetmiş toķuz Rebi'ü'l-evvel'inde Edincikli Meĥemmed Efendi yerine Tûṭî Latîf Medresesi ile talṭif olunmuşlar idi. Seksen iki Receb'inde ders ü devri tamâm ve cânib-i 'uķbâya ĥurâm eyledüklerinde medrese-i maĥlûleleri ile Menteş-zâde 'Abdü'r-raĥîm Efendi ikrâm olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü şalâĥla meşhûr, nîk-nefs ü kem-âzâr, pîr-i şâlih-i sûtüde-kâr idi.

Seyyid Aĥmed el-Gilânî

el-Mevlâ es-Seyyid Aĥmed el-Ĥüseynî el-Gilânî. Vilâyet-i Gilân'dan zühûr ve diyârı 'ulemâsından iktisâb-ı faẓl-ı mevfûr itdükden sonra seyâhatle maĥmiyye-i Kõştanṭıniyye'ye hicret ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iĥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken medîne-i Kâşeriyye'de 'iyâniyye Medresesi tevcîh olunmuş idi. Biñ altmış üç Zî'l-ķa'de'sinde Kâbil-zâde Seyyid Meĥemmed Efendi yerine maĥrûsa-i Burusa'da Sultân Orĥan Medresesi iĥsân, altmış beş Şevvâl'inde Şâmî Ĥalîl Efendi yerine Kâşeriyye kızâsına¹ şâyân görülmüş iken kıbûlden ibâ itmekle manşib-ı mezkūr Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi'ye sezâ ve bunlar şıfru'l-yed ibķâ olunmuşlar idi. Yetmiş bir Zî'l-ĥicce'sinde Kızıķlı-zâde Aĥmed Efendi yerine maĥrûsa-i merķūmede Monlâ Yegân Medresesi tevcîh olup yetmiş dört Muĥarrem'inde Kâmrân-zâde 'Alî Efendi maĥlûlinden Yıldıırım Ĥân Medresesi'ne menķûl, yetmiş toķuz Rebi'ü'l-âĥir'inde Kemân-keş

1 S 235b.

Muştafâ Efendi maḥlûlinden Ḥazret-i Emîr Medresesi'ne mevşûl olmuşlar idi. Bîñ seksen iki Şa'bân'ınun yigirmi toḡuzuncu Cum'a günü terk-i medrese-i bî-esâs-ı nâ-pâydar-ı cihân ve rûḡ-ı revânı 'âzîm-i cinân oldu. Maḥrûsa-i mez-bûrede Ḥazret-i Emîr *ḡuddise sırruhu'l-ḡaḡîr'* türbesi civârında olan maḡâbir-i müsliminde medfûn ve medrese-i maḥlûlesiyle Muşannif Meḡemmed Efendi memnûn ḡılındı.

Merḡûm-ı merḡûm fazîlet-i 'ilmiyye ile ma'lûm idi.

Bahâyî Birâderi Yahyâ Efendi

el-Mevlâ Yahyâ ibnü'l-mevlâ 'Abdü'l-'azîz. Ḥadîḡa-i faẓl u kemâlûn naḡl-bendi ve riyâz-ı 'ilm ü 'irfânun serv-i ser-bülendi, faḡrûl-e'âlî, zuḡrû'l-ahâlî, sâbıḡut-terceme Şeyḡû'l-İslâm Bahâyî Meḡemmed Efendi'nün birâder-i kihter-i Yahyâ Efendi'dür. İ'mâl-i meleke-i mâder-zâd ile dâḡil-i dâ'ire-i erbâb-ı isti'dâd olduḡda 'ulemâ-yı kirâmun birinden mülâzım ve râh-ı tedriσε 'âzîm olup kırḡ açḡe medreseden ma'zûl iken bîñ kırḡ altı Şa'bân'ında İlyâs Efendi maḥlûlinden Ḥaydar Paşa Medresesi ile kâm-revâ olduḡdan šonra kırḡ toḡuz Receb'inde Mıšr ḡaleminde ḡuzât-ı sencîde-šıfâḡ silkine insilâke râzî ve menâšb-ı 'adîdede ḡadî olarak müntehâ-yı merâḡib olan maḡalletül-kübriya vâlî olmuşlar idi. Bîñ altmıš bir Şafer'inde [216^b] birâder-i ekremleri Bahâyî Efendi šeyḡû'l-İslâm bulunmaḡla 'Acem Meḡemmed Efendi def'a-i šâniyesi yirine Filibe mevleviyyetiyle tekrîm olunup sene-i mezkûre Şa'bân'ında ma'zûl ve yirlerine Seyyid 'Abdü's-settâr Muštafâ Efendi mevşûl oldu. Altmıš üç Ramazân'ında šâriḡ-i *Füšûs-zâde* Ḥasan Efendi yirine İzmîr ḡazâsı ḡûkûmetiyle tevḡîr olunup altmıš dört Zi'l-ḡa'de'sinde 'azl ve yirlerine šâniyen Hâšimî-zâde Seyyid Meḡemmed Efendi vašl olındı. Altmıš sekiz Ramazân'ında Ḥâsım-zâde Meḡemmed šâliḡ Efendi yirine Yeñišehr ḡazâsı 'inâyet olunup altmıš toḡuz Şa'bân'ında munfašıl ve yirlerine Monlâ-zâde Seyyid Enes Efendi vâšıl oldu. Yetmiš üç Receb'inde Mekke-i Mûkerreme pâyesi zamîmesiyle ḡalef-i sâlifleri Hâšimî-zâde Efendi yirine ḡalaḡa ḡazâsı rızâ-dâdeleri olmuş idi. Yetmiš dört Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Ḥalebî Muštafâ Efendi mevşûl oldu. Yetmiš beš Şa'bân'ında Mûsâ Paša İmâmı Aḡmed Efendi maḥlûlinden Varna ḡazâsı arpa-lıḡ virildi. Yetmiš sekiz Reb'ü'l-evvel'inde Şa'rânî-zâde Ebu's-su'ud Efendi še-

1 "Çok önemli sırrı mukaddes olsun."

rinden Uzuncaova kazâsı dağı zamîme-i revâtibleri kılınmış idi. Yetmiş toğuz Cumâde'l-ülâsında Debbâg-zâde Mehemmed Efendi yirine Burusa pâyesi zamîmesiyle Şâm-ı cennet-meşâm kazâsıyla ikrâm olunduğlarında arpalıkları İlahî-zâde Mehemmed Efendi arpalık virildi. Seksen Zî'l-ka'de'sinde munfaşıl ve yirlerine halefleri İlahî-zâde Efendi vâşıl olup bunlara Bolı kazâsı arpalık virildi. Seksen iki Ramazân'ında ber-resm-i¹ mu'tad-ı kadim Kâ'im-mağâm Paşa tarafından da'vet ile tekrîm olunmuşlar idi. Ba'de't-tamâmi'l-meclis koçularına süvâr olup Otlukçı Yoğuşı nâm mağalle vuşul bulduklarında füc'eten bu 'âlem-i muteza'zi'ül-erkân ve mevhünü'l-bünyândan civâr-ı rahmet-i Rahmân'a irtihâl ve nüzhetgâh-ı cinâna intikâl eyledüklerinde Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında cedd-i emcedleri H'âce Sa'dü'd-dîn Efendi Zâviyesi sâhasında medfün ve nağş-ı seng-i mezârları mağdüm-ı mihterleri Cezmî Efendi'nün didüğü târih-i mevzündür:

Mısrâ'

Fâtiha Yahyâ Efendi'nün revân-ı pâkine²

Mağlûl olan arpalıkları Memek-zâde Hışmı Mehemmed Efendi'ye 'inâyet olındı.

Mevlânâ-yı merķûm vâşıl-ı 'idâd-ı erbâb-ı mağâdim-i Rûm, vaķûr u edib, mağdüm-ı haşib idi.

Ebu's-su'üd-zâde Mehemmed Şadık Efendi {Şadık}

el-Mevlâ Mehemmed Şadık ibnü'l-mevlâ Mehemmed bin Muştafâ. Şudür-ı devlet-i Sulţân Murâd Hân-ı Râbi'den şemme-i menâķıbı bu mecelleye ziver olan şadr-ı keşîrü'n-nevâl ve celilü'l-efďâl Ebu's-su'üd-zâde Mehemmed Efendi'nün mağdüm-ı ferħunde-aķteri ve ol deryâ-yı meķârim ü 'irfânuñ gevher-i şehvâr-ı şâfi-cevheri hâvîş-şerefeyn, kerîmü't-ţ-ţarafeyn Mehemmed Şadık Efendi'dür ki silsile-i nesebi taraf-ı vâliden 'allâme-i Rûm Ebu's-su'üd Efendi merħûma vâbeste, vâlideleri dağı Şeyhü'l-İslâm Es'ad Efendi kerîmeleri olmağ-la H'âce Sa'dü'd-dîn Efendi cenâblarına peyvestedür. Biñ otuz târihinde şeh-

1 S 236a.

2 فاتحه يحيى افنديك روان پاكته

ristân-ı kademden tayy-ı merâhil-i 'adem ve ma'mûre-i vücûda vaz'-ı kâdem kılmışlar idi. Mu'allimân-ı 'ilm ü 'irfândan istifâza-i 'ilm ü dâniş ve iktihâl-i kuhlü'l-cevâhir-i fazl u bîniş kılip âheng-i mürâ'ât-ı merâsim-i çarîk ve devr-i menâzil-i ders ü taḥkîk eyledükde Şeyḫü'l-İslâm Yahyâ Efendi'den mülâzemetle be-kâm olup kırk aḳçe medreseden ma'zül iken bîn elli bir Rebî'ü'l-evvel'inde H'âce Fesâd-zâde Seyyid Ahmed Efendi yirine Beşiktaş'da vâkı'a Sinân Paşa Medresesi ile kâm-revâ, elli dört Şafer'inde Şu'ayb-zâde İbrâhîm Efendi yirine Kâsım Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşâ olmuşlar idi. Elli beş Zî'l-ḥicce'sinde Taş Meḫammed Efendi yirine Şahn-ı Semâniyye'nün birine ḫurâm eyleyüp elli altı Şevvâl'inde Şarı 'Abdu'llâh Efendi yirine Şeh-zâde dârü'l-ifâdesiyle [217^a] tevķî', elli sekiz Receb'inde Şâlih Efendi-zâde Şeyḫ Meḫammed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine terfî' olındılar. Altmış Ramazân'ında Uzun Ḥasan Efendi yirine Ḥalebü's-şehbâ kazâsı i'tâ olındı. Altmış bir Şa'bân'ında ma'zül ve yirlerine 'Acem Meḫammed Efendi mevşül oldu. Altmış dört Cumâde'l-âḫire'sinde Kec-dehân Dâmâdi 'Abdu'llâh Efendi yirine Mısr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsıyla ikrâm olunup altmış beş Şa'bân'ında sene-i âtiye Muḫarremü'l-ḫarâmı ğurresi tevķîtiyle Şa'rânî-zâde Meḫammed Efendi yirine Mekke-i Mükerrime kazâsına menķül ve yirlerine Şâm kâdîsi 'İzzetî Şeyḫ Meḫammed Efendi mevşül, anlaruñ yirlerine Fâzil Monlâ Çelebi vuşül bulmuş iken sene-i mezbûre Ramazân'ında kazâ-yı Ḥarem-i Şerif Üsküdarî Muştafâ Efendi'ye sezâ ve bular 'azle mübtelâ oldılar. Altmış yedi Receb'inde Muḫtârî Muştafâ Efendi manşıbı olan Mar'aş kazâsı arpalık virildi. Altmış sekiz Muḫarrem'inde Edrine pâyesi zamîmesiyle Kâdrî Efendi yirine Ğalaṫa kazâsı rızâ-dâdeleri olduḳda Mar'aş kazâsına Kütâhiyye¹ kâdîsi Ḥamîdi Maḫmûd Efendi menķül ve anlaruñ yirine Başmaḳcı-zâde Nûḫ Efendi mevşül oldu. Sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde munfaşıl ve yirlerine Riyâzî-zâde 'Abdü'l-laṫîf Efendi vâşıl oldu. Yetmiş bir Muḫarrem'inde Bustân-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi maḫlûlinden Bolı kazâsı arpalık virilmiş idi. Yetmiş iki Ramazân'ında İstanbul pâyesi zamîmesiyle Kâmetî-zâde Meḫammed Efendi yirine Edrine kazâsına ḫâkîm ve revnaḳ-efrûz-ı maḫâfil ü maḫâkîm olduklarında arpalıkları Bahâyî Birâderî Ahmed Efendi'ye tevçih olındı. Yetmiş dört Muḫarrem'inde munfaşıl ve yirlerine Sivasî-zâde H'âcesi 'Ömer Efendi vâşıl olup bunlara ḫalefleri üzerinden Vize ve Kırkkilisâ kazâları

1 S 236b.

arpalık virildi. Yetmiş yedi Muharrem'inde Dıhki Muştafâ Efendi def'a-i şâniyesi yerine İstanbul kazâsına mevşul oldılar. Arpalıkları seleflerine tevcih olındı. Sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâsında ref olunup yirlerine şâniyen Bâli Efendi vâli oldu. Halefleri arpalıkları Edremid ve Bayındır kazâları bunlara virildi. Seksen iki Şevvâl'i evâilinde 'ıdgâh-ı firdevse revân ve vâsıl-ı nüzhetgâh-ı cinân olduklarında Ebâ Eyyüb-i Enşâri civârında cedd-i emcedleri Ebu's-su'ud Efendi mektebi sâhasında medfün ve mahlûl olan arpalıklarıyla Şehlâ 'Abdü'l-bâkî Efendi memnün kılındı.

Mevlânâ-yı merķûm maħdûm-ı ma'âlî-rüsûm, 'ilm ü ma'arif ile meşhûr, hayr ile mezkûr, kelâm-ı Haķķ'da muţlaķu'l-lisân, faşihû'l-beyân idi.

Âşârlarından Şâdiķ maħlaşı ile eş'âr-ı dürer-bârları vardur. Bu beyt andan nümûnedârdur:

Beyt

Şaħn-ı kûy-ı dil-rübâ kim secdegâhumdur benüm
Tâķ-ı ebrû-yı siyâhı kıblegâhumdur benüm

Hasan Efendi-zâde Şeyh Meħemmed Efendi {Şifâyî}

el-Mevlâ eş-Şeyh Meħemmed ibnü'l-mevlâ Hâsan. Şudûr-ı devlet-i Sulţân Murâd Hân-ı Râbi'den tercemesi bu cerîdede zıkr olınan Biber Birâderi Hâsan Efendi merħûmuñ ferzend-i melek-ħişâli ve nihâl-i devħa-i fażl u kemâli Şeyh Meħemmed Efendi'dür. Biñ on dört târiħinde tayy-ı merâħil-i vücûd ve 'arz-ı cemâl-i meclis-i şühûd itmişler idi. İ'dâd-ı muķaddimât-ı 'ulûm ve taħşil-i netice-i manţûķ u mefhûm itdükden soñra Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi hıdmetlerinden mülâzemetle vâsıl-ı kâm ve evvelîn-i ķademe-i 'izz ü a'lâ ile bülend-maķâm olup kırķ aķçe medreseden munfaşıl iken biñ otuz altı Ramazân'ında Memek-zâde Muştafâ Efendi yerine Nişâncı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile sa'id oldılar. Otuz sekiz Şevvâl'inde Hâyri'd-dîn Efendi yerine Fâtıma Sulţân Medresesi ihsân, kırķ Receb'inde Karamanî Süleymân Efendi yerine Şâh Sulţân [217^b] Medresesi'ne şâyân olup sene-i mezkûre Zi'l-ķa'de'sinde Kıyâmî-zâde Meħemmed Efendi yerine Şaħn-ı Semâniyye'nün biriyle taħşil-i 'izz ü şân itdiler. Kırķ iki Rebi'ül-evvel'inde Seyrek-zâde Seyyid Yûnus Efen-

di yirine Kalendar-hâne Medresesi virilüp kırk dört Receb'inde Gül Muştafâ Efendi yirine Sultân Selim-i Qadim Medresesi ile tekrim, elli Cumâde'l-ülâsında Şahhâf Şeyh-zâde 'Abdu'r-rahmân Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zim olındılar.¹ Elli bir Rebî'ü'l-evvel'inde Muşliḥü'd-dîn-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yirine İzmir kazâsıyla tevķir olunup elli iki Şa'bân'ında ma'zül ve yirlerine Baltacı Muştafâ Efendi mevşül oldu. Elli dört Rebî'ü'l-âhir'inde Edrine pâyesi zamimesiyle Cinci Hüseyn Efendi yirine Ğalaṭa kazâsı rızâ-dâdeleri olmuş idi. Elli beş Cumâde'l-âhire'sinde Ankaravî Es'ad Efendi yirine Mısr-ı Qâhire kazâsına naklle esbâb-ı 'izz ü² câhı bâhire olup yirleri Kebîrî Meḥemmed Efendi'ye virildi. Sene-i mezbûre Zi'l-ka'de'sinde 'azl ve yirlerine Bustân-zâde Aḥmed Efendi vaşl olındı. Elli toḡuz Receb'inde 'İşmetî Meḥemmed Efendi üzerinden Güzelḥişâr kazâsı arpalık virilüp altmış Receb'inde Mekke-i Mükerreme pâyesi zamimesiyle Muḥarrem-zâde Aḥmed Efendi yirine Şâm-ı cennet-meşâm kazâsıyla ikrâm olunduḡlarında arpalıkları Şun'î-zâde Seyyid Meḥemmed³ Efendi'ye in'âm olındı. Sene-i merķûme Ramazân'ında Esîrî Meḥemmed Efendi yirine şâniyen Mısr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsına menķül ve yirlerine ḥalefleri Bustân-zâde Efendi mevşül oldu. Altmış bir Cumâde'l-ülâsında munfaşıl ve yirlerine Şadrü'd-dîn-zâde Rûḥu'llâh Efendi vâşıl oldu. Altmış iki Ramazân'ında İstanbul rütbesiyle ikrâm olunup altmış üç Şevvâl'inde selef-i sâlifî Memek-zâde Efendi üzerinden 'Ayntâb kazâsı arpalığıyla be-kâm olmuşlar idi. Altmış altı Şa'bân'ında Şeyḥî-zâde 'Abdu'r-rahmân Efendi yirine ḥâkim-i İstanbul ve nâ'il-i me'mül oldılar. Arpalıkları selefleri Muḥarrem-zâde Efendi'ye tevcih olındı. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde müteķâ'id ve maḡâm-ı ḥükümetlerine selef-i sâlifleri Esîrî Meḥemmed Efendi müteşâ'id olup bunlar Şeyḥü'l-İslâm Qara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi üzerinden Mudanya ve Kürd Ḥalîl Efendi maḡlûlinden Bâzârköyî kazâları arpalığıyla tekrim, altmış sekiz Muḥarrem'inde Anaṭolî şadâreti pâyesiyle ta'zim olındılar. Ba'dehu dîde-i himmeti nigâh-efken-i taḡşîl-i rızâ-yı Hudâ ve güşe-nişin-i ihtiyâr-ı ṭarîķ-ı faḡru fenâ olmaḡın ḡacc-ı Beytu'llâhi'l-Ḥarâm ve ziyâret-i ravza-i seyyidü'l-enâm

1 olındılar H: -S.

2 S 237a.

3 Seyyid S: -H.

'aleyhi'-ş-salâtü ve's-selâm' kaşdıyla medîne-i Konya'ya vuşül ve hânkâh-ı Hâz-ret-i Mevlevî'ye duhül eyledüklerinde çelevi efendilerden seccâde-nişin olan maḥdüm-ı 'ālî-miḳdâr şeyh-i şâhib-iḳtidârdan aḫz-ı dest-i inâbet ve ba'de itmâ-mi'l-menâsik zâviye-i Mevleviyye-i Mışriyye'de iḥtiyâr-ı meşîḫat qarâr-dâdeleri olduḳda cümle mâ-melekin bâzâr-ı cihânda mezâd itmekle eşvâb u emvâlini târmâr ve «موتوا قبل ان تموتوا»² ma'nâsın âşkâr itmiş idi. Ba'de'l-lütteyyâ ve'lletî iki def'a ḳâdî-'asker 'unvânıyla vâlî olduḳı diyâr-ı Mışriyye'de ziy-i ma'hûd-ı Mevlevî ile vâşil ve zâviyeye dâhil olup menâşib-ı i'tibâriyyeden bi'l-külliyeye ḳaç'-ı ümmîd ü recâ itmekle der-'aḳab vaṭan-ı aşlileri olan İstanbul'a âdem gönderüp zevcelerin taṭliḳ ve hânelerin bey' men yezîd itdürdüḳden soñra on seneden mütecâviz vezâ'if-i 'ibâdete meşḡûf ve zâviye-i Mevleviyye'de erbâb-ı isti'fâdeye ifâde-i ders-i *Meşnevî-i Ma'nevî*'ye me'lûf olup sürür u şafâ ile ḥur-rem ve şeb ü rûz [218^a] aşḫâb-ı fenâ fi'llâh ile enîs ü hem-dem, kendü başına sulṭân-ı 'âlem belki künc-i istiḡnâda bî-pervâ:

Mışrâ'

Şâh-ı 'âlem gelse çekmez pâyını dâmânına

ma'nâsın rûşen ü hüveydâ idüp güzârende-i eyyâm ü leyâl iken biñ seksen iki Şevvâl'inde rûḫ-ı pür-fütûḫı bu sarây-ı se-penc ve nüzül-i 'anâ vü rencden ḫadâ'ik-ı ḳuds-i şafâ-me'nûsa ṭayerân ve bülbül-i cânı riyâz-ı gülşen-i cinânda âşiyân eyledi.

Mevlânâ-yı merḫûm 'ilm ü fazlla mevsûm, ḫâvî-i ma'ârif ü kemâlât-ı vehbî, câmi'-i 'ulûm-ı fıtrî vü müktesebî, riyâz-ı ḳalb-i ma'ârif-âyâtı reşḫât-ı şehâb-ı kemâlât ile tâze vü ter ve devḫa-i dil ü cânı enḫâ-yı eşmâr-ı leṭâ'if ile maḫzar, ḫoş-şoḫbet, târik-i külfet, saḫî vü kerîm, ḫalîm ü selîm³ idi.

Âşârlarından Şifâyî maḫlaşı ile eş'âr-ı bî-şümârları vardır. Bu maṭla' güftârlarındandır:

Bejt

Âh-ı pey-der-peyden oldu dil ser-â-pâ muṭtarib
Bâd-ı şarşardan olur bî-şübhe deryâ muṭtarib

1 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

2 Hadîs-i Şerîf: "Ölmeden önce ölünüz." Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ*, Beyrut, 1418, 2/2269.

3 S 237b.

Şa'rânî-zâde Ebu's-su'ûd Efendi

el-Mevlâ Ebu's-su'ûd ibnü'l-mevlâ 'Abdü'r-raḥîm eş-Şa'râvî. Tabaḳa-i Sulṭân Murâd Ḥân-ı Râbî' ulemâsından ḥilâl-i terâcimde raḳam-zede-i kilik-i beyân olan Şa'râvî 'Abdü'r-raḥîm Efendi'nün maḥdûm-ı mihter-i sa'dû's-su'ûdi ve ferzend-i ḥayru'l-ḥalef-i mes'ûdidur. Tıoḳuz yüz tıoḳsan tıoḳuz senesi ḥudûdında diyâr-ı Mıŝriyye'de ser-ber-âverde-i deryâ-yı vücûd ve rû-nihâde-i sâḥil-i ŝühûd olup ol diyâr 'ulemâsından taḥşîl-i 'ilm ü kemâl itdükden ŝoñra dâr'ül-mülk-i İstanbul'a ḥaṭṭ-ı riḥâl ve fużalâ-yı Rûm ḥıdmetlerinde tekmîl-i âdâb u rûsûma iŝtigâl idüp ŝeyḥü'l-İslâm ŝun'ullâh Efendi cenâblarından iḥrâz-ı ŝeref-i mülâzemet ve tarıḳ-ı tadrîse 'azîmet eyleyüp devr-i medâris ve 'aḳd-i mecâlis iderek kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ otuz beş Zî'l-ḥicce'sinde Malḡaralı Muŝtafâ Efendi yirine ḳaŝaba-i Bergös'da vâḳı'a Meḥemmed Paŝa Medresesi sezâ görülmüŝ idi. Otuz tıoḳuz Zî'l-ḳa'de'sinde Ḥanefî Meḥemmed Efendi yirine Ḳadırga Limanı'nda Meḥemmed Paŝa Medresesi'ne naḳl olunup kırık bir Cumâde'l-âḫire'sinde selefleri Ḥanefî Efendi yirine İsmiḥân Sulṭân Medresesi iḥsân, kırık dörd Receb'inde Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâḳî Efendi yirine Şaḥn-ı ŝemâniyye'nün biriyle taḥşîl-i 'izz ü ŝân eylemiŝler idi. Kırık beş Şa'bân'ında Ḳara Süleymân Efendi maḥlûlinden Zâl Paŝa Sulṭânı Medresesi erzânî görölüp elli Cumâde'l-ülâ'sında Çeŝmî-zâde Muŝtafâ Efendi yirine Ḥazret-i Ebâ Eyyûb-i Enŝârî Medresesi ile tevḳî', elli üç Cumâde'l-ülâ'sında İmâm-zâde ŝeyḥ Meḥemmed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine terfi' olındılar. Elli altı Rebî'ül-âḫir'inde Muŝliḥü'd-dîn-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yirine ŝâm-ı cennet-meŝâm ḳazâsıyla ikrâm olunup sene-i mezkûre Receb'inde ḳazâ-yı mezkûr Mülâḳḳâb Muŝliḥü'd-dîn Efendi'ye tevciḥ olunduḳda bunlar Taḳıyyü'd-dîn Efendi maḥlûlinden Ḳuds-i ŝerîf ḳazâsına naḳl olındılar. Elli yedi Rebî'ül-âḫir'inde ma'zûl ve yirlerine ŝadrü'd-dîn-zâde Rûḥu'llâh Efendi mevŝûl oldu. Altmıŝ bir Muḥarrem'inde Kûsec Yahyâ Efendi yirine maḥrûsa-i Burusa ḳazâsı 'inâyet olındı. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında Kirli Ḥânım-zâde Ḥasan Efendi üzerinden İznîḳ ve Çirmen ḳazâları arpalığıyla munfaŝıl ve yirlerine ŝarı 'Abdu'llâh Efendi vâŝıl oldu. Altmıŝ dörd ŝevvâl'inde Ḳadrî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Edrine ḳazâsıyla ta'zîm olunduḳlarında arpalıkları seleflerine virildi. Altmıŝ beş ŝevvâl'inde 'azl ve yirlerine Altıbarmaḳ 'Abdü'l-fettâḥ Efendi vaŝl olındı. Altmıŝ altı Cumâde'l-âḫire'sinde ŝirvânî Aḥ-

med Efendi yirine buķ'alık ile Dārü'l-ħadîş-i Süleymân Hânî erzânî görölüp bir seneden mütecâviz ol buķ'a-i baķı'ada edâ-yı ħıdmet ve şart-ı vâķıf üzere ifâde-i ħadîşe müdâvemet itdiler. Altmış yedi Receb'inde Uzun Ħasan Efendi üzerinden Yanbolı ma'a'n- [218^b] nevâhî kazâları arpalık virilüp medreseleri Fâzil Muşlı Efendi'ye 'inâyet olındı. Sene-i mezbûre¹ Zî'l-ħicce'sinde Muħarrem-zâde Aħmed Efendi yirine İstanbul kazâsına mevşul olduklarında arpalıkları Şeyhü'l-İslâm-ı sâbık Bâlî-zâde Muştafâ Efendi'ye virildi. Altmış sekiz² Şafer'inde müteķâ'id ve maķâm-ı ħükümetlerine ħalef-i sâlifleri 'Abdü'l-fettâħ Efendi müteşâ'id olup bunlara ħalefleri arpalığı Uzuncaova Ħaşķöyü kazâsı tevciħ olındı. Yetmiş Rebî'ül-âħir'inde Anaķolı pâyesi zamîmesiyle selefleri Muħarrem-zâde Efendi üzerinden Güzelĥişâr kazâsı zamîme-i revâtibleri kı- lındı. Yetmiş sekiz Rebî'ül-evvel'inde Şeyhî-zâde 'Abdu'r-raħmân Efendi üzere- rinden maħlûlen³ arpalıkları Tırnova ma'a Şaħrâ kazâlarına tebdil, Uzuncaova kazâsıyla Bahâyî Birâderi Yahyâ Efendi ve Güzelĥişâr kazâsıyla Ebû Sa'id-zâde Aħmed Efendi tebcil kııldılar⁴. Seksen iki Zî'l-ħicce'sinde 'arza-i şühüddan nâ-bedid ve müteveccih-i dergâh-ı Rabb-i mecid olduklarında arpalıkları Ve- liyyü'd-din Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı sâlifü'l-beyân *şubbet 'aleyhi sicâlül-ġufrân*,⁵ fezâ'il-i bî-kerân ile mevsüm, bi-taħşîş 'ilm-i ħadîşde yed-i tülâsı ma'lüm, câmi'-i şerî'at u tarîķat, sâlik-i râh-ı erbâb-ı ħaķıķat, kazâsında istiķâmet ü nezâhetle ma'rûf, tenhâsın- da meşġale-i 'ilm ü 'ibâdetle me'lûf, kemâl-i 'iffet ü diyânetle yegâne, şalâh-ı ħâlde müfred-i zamâne, aħlâķ-ı kerîme ile meşhûr ve nâm-ı nâmîsi ħayr ile mezkûr idi.

'Oşmân-zâde Kemâlü'd-din Efendi⁶

el-Mevlâ Kemâlü'd-din ibnü'l-mevlâ Meħmed. Bu taķaķa evâ'ilinde ter- cemesi şebt olınan 'Oşmân-zâde Meħmed Efendi'nün ferzend-i kihteri ve maħdûm-ı sa'd-aħteridür. Ba'de taħşîli'l-isti'dâd tarîķ-ı sa'âdet-refiķ-ı 'ilmîye

1 mezbûre H: mezkûre S.

2 S 238a.

3 üzerinden maħlûlen H: maħlûlinden S.

4 kııldılar S: kııldı H.

5 "Merhamet kovaları onun üzerine dökülsün."

6 Evvelü müderrisin bi-medreseti Baba Efendi. Fi 3 Rebî'ül-evvel sene 1065. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

‘âzım ve Şeyhü'l-İslâm Ebü Sa'îd Mehemmed Efendi hizmetlerinden mülâzım olup kırk aççe medreseden ma'zül iken biñ altmış beş Rebi'ü'l-evvel'inde Baba Efendi Medresesi hârici ile kâam-revâ ve¹ اول مدرّس درس بها¹ olmuşlar idi. Yetmiş iki Şevvâl'inde Kıpucı-zâde Aḥmed Efendi yirine Ferhâd Paşa Medresesi'ne hareket eyleyüp seksen Rebi'ü'l-âḥir'inde Mekkî Mehemmed Efendi yirine Hâdım Ḥasan Paşa Medresesi i'tâ, seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde 'Imâd-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yirine Küçükçekmece'de vâkı'a 'Abdü's-selâm Medresesi sezâ görilmiş idi. Seksen üç Muḥarrem'inde ders ü devri tamâm ve ravza-i cinâna hırâm itdüklerinde medrese-i maḥlûleleri Kāra Ebü Bekr Efendi'ye in'âm olındı.

Maḥdûm-ı merķûm t̄alib-i intisâb-ı 'ulûm, nîk-ḥaşlet, şâfi-ṭaviyyet idi.

Bustân-zâde Ebü Bekr Efendi²

el-Mevlâ Ebü Bekr ibnü'l-mevlâ Mehemmed 'Abdü'l-kerîm ibnü'l-mevlâ Mehemmed. Bu ṭabaḳa evâ'ilinde tercemesi mürûr iden şadr-ı vâlâ-ḳadr Bustân-zâde Mehemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi'nün nev-bâve-i nihâl-i sâye-güsterî ya'nî ferzend-i fûrüzende aḥteri Ebü Bekr Efendi'dür. Tuḥm-ı isti'dâd-ı mâder-zâdı biḥ-âver-i zemîn-i 'ilm ü 'irfân olup ba'z-ı 'ulemâdan mülâzım ve medâris-i 'ilmiyyede murâ'î-i merâsim olmuş idi. Devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseden ma'zül iken biñ altmış bir Receb'inde iḥdâş olınan Kirmastı Medresesi ibtidâ bunlara i'tâ olunup altmış dört Şa'bân'ında yirlerinde hareket-i mişliyye i'tibâr olındı. Altmış beş Rebi'ü'l-evvel'inde Âmidî Ḥüseyn Efendi yirine Merdümiyye Medresesi virilüp altmış yedi Receb'inde Şehlâ 'Abdü'l-bâḳî Efendi yirine EtmekcioḒlu Medresesi'ne taḥrîk olındı. Altmış sekiz Şafer'inde Kemâl Efendi-zâde Aḥmed Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürûr, yetmiş Receb'inde İşḫâḳ-zâde Mehemmed Şâlih Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine mürûr eyleyüp yetmiş iki Şevvâl'inde Anḳaravî Mehemmed Efendi yirine Zâl Paşa Sulṭânı³ Medresesi erzânî görilmiş idi. Yetmiş dört Cumâde'l-âḥire'sinde Ḳadrî Efendi Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi [219*] yirine Kāra Muşṭafâ Paşa Medresesi sezâ görilüp yet-

1 "Burada ders okutan ilk müderris."

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Kirmastı. Fi 24 Receb sene 1061. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 S 238b.

miş altı Cumâde'l-âhire'sinde 'azl olunup ve yirleri Mîrzâ Mehemmed Efendi'ye virilmiş iken sene-i mezkûre Zî'l-ka'de'sinde A' rec 'Ömer Efendi yirine Kâlelder-hâne Medresesi ihşân, yetmiş sekiz Ramazân'ında Fikrî Birâderi Hüseyn Efendi mahlûlinden Üsküdar'da vâkı'a Vâlide Sulţân Medresesi ile taşşil-i 'izz ü şân itmîşler idi. Yetmiş üç Receb'inde Edibî-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yirine Filibe kazâsına mevşûl, seksen Şa'bân'ında Kuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle İmâm-zâde Mehemmed Sa'dî Efendi yirine Ebâ Eyyüb-i Enşârî kazâsına menkûl ve yirlerine Hâbil-zâde 'Ömer Efendi vuşûl buldı. Seksen bir Zî'l-hicce'sinde 'azl olunup yirleri Ebû Sa'îd-zâde Feyzû'llâh Efendi'ye arpalık virildi. Bu hâl üzere evkât-güzâr iken biñ seksen üç Muharrem'inün on üçüncü İşneyn günü sebzezar-ı âmâlî muşagğar ve rüy-ı dil-cüy-ı zindegânîsi muğber olup güzâr-ı 'adne güzâr itdiler.

Mevlânâ-yı merķûm dâ'ire-nişin-i erbâb-ı rûsûm, merd-i şâfi-fu'ad, mü'min-i pâk-i'tikâd idi.

Başmağcı-zâde Nûh Efendi

el-Mevlâ Nûh ibnü'l-mevlâ Mehemmed bin Hüseyn. Bu şabâka evâ'ilinde tercemesi sebķ iden Başmağcı-zâde Mehemmed Efendi'nün ferzend-i ercmeni ve mağdûm-ı mihter-i huredmendi Nûh Efendi'dür. Taşşil-i ser-mâye-i isti'dâd ve Ebû Sa'îd Efendi'den mülâzemetle ber-murâd olup kırk aççe medreseye vâşil ve andan dahı munfaşil olduğdan şofıra sâlik-i meslek-i kazâ ve mâlik-i ezimme-i hükm ü imzâ olup Rûmili kalem-revinde Tuna Yalısı'nda Harâm kâdîsi iken vâlidleri İstanbul kâdîsi bulunmağla biñ elli beş Zî'l-hicce'sinde Husrev Paşa İmâmı Muştafâ Efendi yirine Sakız kazâsı hükümetiyle be-nâm ve rütbe-i mevlevîyyet ile nâ'ilü'l-merâm oldu. Elli yedi Rebî'ül-âhir'inde ma'zûl ve yirlerine Nefes-zâde Muştafâ Efendi mevşûl oldu. Sene-i mezkûre Zî'l-hicce'sinde Beyânî Ahmed Efendi yirine Yenîşehr kazâsına terfî olındılar. Elli sekiz Rebî'ül-evvel'inde munfaşil ve yirlerine Şâlih Efendi vâşil oldu. Altmış üç Ramazân'ında Kuţb İbrâhim Efendi yirine Mar'aş kazâsı virilüp altmış dört Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Kürd 'Abdü'l-ganî Efendi vaşl olındı. Altmış sekiz Muharrem'inde Hamîdî Mağmûd Efendi yirine Kütâhiyye kazâsı hükümeti tefvîz olunup altmış üç Rebî'ül-evvel'inde ma'zûl ve yirlerine Ramazân Efendi mevşûl oldu. Yetmiş iki Şevvâl'inde Sinobî 'Abdu'llâh Efendi

yirine Şire kazâsı virilüp yetmiş üç Şevvâl'inde 'azl olunup yirleri şâniyen 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi'ye arpalık virildi. Yetmiş yedi Rebî'ül-evvel'inde Baldır-zâde Dervîş Meḥemmed Efendi def'a-i şâniyesi yirine Trablus-ı Şâm kazâsı in'âm olındı. Yetmiş sekiz Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine Seyyid 'Abdü'l-fettâḥ Efendi vâşıl oldı. Bu ḥâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ seksen üç senesi ḥilâlinde intikâl ve 'âlem-i 'uḳbâya irtihâl eyledi.

Mevlânâ-yı merḳûm dâḥil-i 'idâd-ı mevâlî-i Rûm, merd-i şâfi-fu'ad, mü'min-i pāk-i'tiḳâd idi.

İşhâk-zâde Zuhûrî Efendi [Meḥemmed Şâlih] {Zuhûrî}

el-Mevlâ Meḥemmed Şâlih ibnü'l-mevlâ İşhâk. 'Ulemâ-yı devlet-i Sultân İbrâhîm Ḥânî'den tercemesi sebḳ iden Ḳarabâgî İşhâk Efendi'nün ferzend-i nebîl-i ḥasenül-aḥlâḳı ve şâḥ-ı devḫa-i ṭayyibül-a'râḳı Zuhûrî Meḥemmed Şâlih¹ Efendi'dür. Cevher-i ḳâbiliyyet ü şâni ser-mâye-i kesb-i ilm ü 'irfânı olmaḡla taḫşîl-i kemâle verziş eyleyüp şadr-ı kerîmü'ş-şân Mollâ Aḫmed-zâde Nüh Efendi ḫıdmetlerinden iḫrâz-ı şeref-i mülâzemetle be-kâm, ba'dehu kırık aḳçe medrese ile nâ'ilü'l-merâm olduḡdan soñra biñ kırık yedi Zi'l-ḥicce'sinde vâlidleri Mekke-i Mükerreme kazâsıyla tekrîm olunduḡda müfâraḳat itmeyüp ḥacc-ı Beytu'llâhi'l-Ḥarâm ve ziyâret-i ravza-i seyyidül-enâm itmekle [219^b] ıḱḳât-ı farîza-i ḥiccetül-İslâm itmişler idi. Ba'de'l-ḳufül vechetül-âmâl-i ḳabâ'il-i ḳavâbil ve Ka'betül-iḳbâl-i emşâl ü emâşil Mollâ Çelebi merḫûmuñ ḫalka-i ifâdelerine câlis ve istifâde-i fûnûn-ı 'âliyeye mümâris olup ḫâric elli rûtbesine muntazır-ı vuşül iken biñ altmış Zi'l-ḳa'de'sinde Ebe-zâde Meḥemmed Efendi yirine 'Abdu'llâḫ Aḡa Medresesi ḫâriciyle kâm-revâ olup altmış üç Ramazân'ında Ḳâsım-zâde 'Abdu'llâḫ Efendi² yirine Bâlî Efendi Medresesi'ne taḫrîk olındılar. Altmış dört Şa'bân'ında Mü'ezzin-zâde Aḫmed Efendi yirine Emre Ḥ'âce Medresesi virilüp altmış yedi Receb'inde yirlerinde müşâla-i Şaḫn i'tibâr olındı. Sene-i mezbûre Ramazân'ında Beşerî Meḥemmed Efendi yirine Ḳılıç 'Alî Paşa Medresesi sezâ görilüp altmış toḳuz Muḫarrem'inde Börekci-zâde Ḥasan Efendi yirine Şaḫn-ı Şemâniyye'nün birinde başt-ı seccâde-i ifâde eyleyüp yetmiş Receb'inde Müyesser-zâde Meḥemmed Efendi yirine Siyâ-

1 S 239a.

2 Efendi S: -H.

vuş Paşa Sulţānı Medresesi erzānī görülmüş idi. Yetmiş bir Şa'bān'ında Haţţāt 'Ömer Efendi yirine Qāşım Paşa Medresesi'ne gelüp yetmiş üç Receb'inde Ser-bendī-zāde İsmā'ıl Efendi yirine Ayaşofıyya-i Kebîr Medresesi ile tevķîr olındılar. Yetmiş beş Muħarrem'inde Hāmîd Efendi yirine Dārü'l-ħadîş-i Süleymān Hānī erzānī görülp sene-i mezbûre Şevvāl'inde Mentеш-zāde Aħmed Efendi maħlûlinden Yenîşehr qazāsı ħükümeti tefvîz olunmuş idi. Yetmiş altı Şevvāl'inde munfaşıl ve yirlerine Muħarrem-zāde 'Abdu'llāh Efendi vāşıl oldu. Bunlara Ayazmend qazāsı arpalık virildi. Seksen Ramazān'ında selefleri Hāmîd Efendi yirine maħrûsa-i Burusa qazāsına ħākim olmuşlar idi. Seksen bir Reb'ü'l-āħîr'inde Memek-zāde Tezkirecisi Meħemmed Efendi yirine Ğalaţa qazāsına naql ü tebdîl ve yirleriyle Altıbarmaq İbrāhîm Efendi tebcil kılandı. Sene-i mezbûre Zî'l-ħicce'sinde ma'zûl ve yirlerine Uzun 'Alî Efendi mevşûl oldu. Seksen iki Receb'inde Qabaqulaq-zāde Meħemmed Efendi yirine Mışır-ı zātü'l-ehrām qazāsıyla ikrām olındılar. Seksen üç Receb'inde fevti ħaberi vāşıl ve manşıb-ı maħlûle Hışm-zāde 'Abdü'l-bāķî Efendi nâ'îl oldu.

Mevlānā-yı merķûm vāşıl-ı kemāl-i ma'ārif-i 'ulûm, sür'at-i intikāl ile yegāne, vüs'aten ihāţa ve keşret-i maħfûz ile müfred-i zamāne, ħilye-i taķrîrde gül-gün-ı zebānı bād-peymā, lâkin 'arşa-i taħrîrde kümeyt-i ħāme-i çāpük-'inānı esb-i cādū gibi ħayret-efzā, merd-i fāzıl, ferd-i kāmîl idi.

Āşār-ı 'ilmiyyelerinden fûnûn-ı keşîrenüñ mevāzî-'i müşkilisine risāleleri ve kütüb-i mütedāvile belki mālîk oldukları esfāruñ kenārında taħķîķāt-ı ren-gîn-maķāleleri olduğundan mā'adā Zuhûrî maħlaşı ile *Divān*-ı belāġat-'unvānları vardır. Bu eş'ār-ı ābdār nuħbe-i güftār-ı dürer-bārıdır:

ez-Qaşâ'id

Medħ itse ħāk-i pâyını kilik-i güher-feşān
Çeşm-i nigār-ı ma'niye bir sürmedān olur¹

Ve lehu

Seħer ki çeşm-i dile gelmiş idi ħ'āb-ı şafā
Ĥadîş-i kışşa-i ġam bulmuş idi pâyānı

1 S 239b.

Žamîr-i nûrî olur bir çerâĝ-ı bezm-efzûn
 'Arûs-ı ma'niye lafzı ider ŧebistânî

Bahâr-ı gülŧen-i medħinde 'andelîb-i dile
 Virildi mañŧıb u câh-ı hezâr-destânî

ez-Ġazeliyyât

Kân-ı 'iŧ ü 'iŧrete la'l-i Bedaħŧân'dur ħadeħ
 Hem yine la'l-i ŧarâb-ı nâba bir kândur ħadeħ

ŧu'le-efŧândur dehenden ŧanma kim leb-rîz olur
 Āteŧ-i ŧevħ-ı leb-i la'lüñle süzândur ħadeħ

Germi-i ħurŧîd-rüy-ı tâbnâküñle senüñ
 Penbe-süz-ı 'aħl olur billür-ı raħŧândur ħadeħ

Pest ider ħadr-i riyâ endîŧegân-ı 'âlemi
 Dest-i sâħîde Žuhûrî ŧanki mîzândur ħadeħ¹ [220^a]

Ve lehu

Görseñ ol âfeti maħŧûduñı 'arz eyle hemân
 Dest-i ħayret-dehenüñ yoħsa ider beste meded²

Ve lehu

ŧafâ-yı dil ħaber-i vaŧl-ı yâra ħalmıŧdur
 Güŧâd-ı ĝonħe nesîm-i bahâra ħalmıŧdur

Benümle gelmedi dil ħaldı küy-ı dil-berde
 Esîr olup ħam-ı zülf-i nigâra ħalmıŧdur

Ve lehu

O cüŧiŧ kim siriŧk-i dîde-i giryâna ħonmıŧdur
 Ne ŧab'-ı ħulzüme ne meŧreb-i 'ummâna ħonmıŧdur³

1 S nüŧhasında bu beyit yoktur.

2 S nüŧhasında bu beyit yoktur.

3 S nüŧhasında bu beyit yoktur.

Ve lehu

Pervâz idemez murğ-ı dilüm lâne-i ğamdan
Fıkr-i ser-i zülfün aña çün rişte-i berdür

Ve lehu

Nüş-ı şarâb-ı nâb it ruhsâra tâb göster
Evc-i sipihri-i hüsne bir âftâb göster

Bir bûse-i lebünle mehcür-ı vaşlı şâd it
Dil-teşne-i cemâle bir kaçre âb göster

Ve lehu

Meydân-ı nâza rahş şalup türktâz ider
Ğamzeñ şikest-i şaf-ı sipâh-ı niyâz ider

Ve lehu

Pür olması mey-i şevk ile şîşe-i kâlbün
Zamânedен irişen inkisârına degmez

Ve lehu

Mihmân olunca tekye-i sînemde hâsretün
Olur ğamuñ fetile fûrûz-ı çerâğ-ı dâğ

Ve lehu

Dimâğ-ı h'âhişüm eyler zükâm-ı ğamdan âzürde
Gülinden gülsitân-ı 'âlemün bü-yı meşâm alsam

Şikest eyler o sâ'at silî-i bād-ı cefâsıyla
Elinden sâki-i dehrün eger bir lahza câm alsam

Ve lehu

Lâleyi yakdı yine âteş-i pinhân-ı nesîm
Gezdi çarf-ı çemeni micmere-gerdân-ı nesîm

Kendüyi âba urur sūz-ı dil-i bülbül den
Yandı var ise meger gūşe-i dāmān-ı nesīm

Lü'lü-i şebnem ile çıkdı şadefveş gönçe
Mevc-ħiz oldu yine cūşış-i 'ummān-ı nesīm

Ve lehu

Muṭribā bezmi pür itsün dür-i şehvār-ı nefes
İsterüz kim açıla gönçe-i gülzār-ı nefes

Kākül-i nağmeye gel şāne-zen-i rindān ol
Bāde-nūş eyle odur gāze-i ruhsār-ı nefes

Nefesüm virse Zuhūri n'ola maẓmūnuma söz
Dil-i ma'nāda da te'sir ider āşār-ı nefes

Ve lehu

Ey çeşm tā-be-key bu direm-rīzi-i sirişk
Hasretde bir hisāb mı vardur görilmedük

Dāmān-ı keyfi olmaya ālūde-i humār
Cām-ı şarāb-ı nāb mı vardur görilmedük

Ve lehu

Sākī getir o āb-ı revān-ı müselseli
Şu kıoyusun āteş-i ğam-ı hicrūn ocağına

Gördüm Zuhūri mest-i mey-i nāz olup gelür
Bezme gelince düşdüm o dem ben ayağına

Ve lehu

Olmaz mı bir gūşāde Zuhūri 'aceb dūçār
Naķş-ı murād gelmeye mi şeş-der-i dile

Ve lehu

Dilde o kadar cilveger it tâli'-i yârî
Müjgānuñ ile murğ-ı hayāle kafes eyle

Ve lehu

Alursam destüme seyr-i ruhuñla cām-ı şahbāyı
Gözüm icrā ider ser-çeşme-i bāğ-ı temennāyı

Ve lehu

‘Adū āyine-i kılbi şikest ü pāymāl itdi
Aña te’sîr-i zaḥm-ı inkisârı görmedüm gitdi

Ve lehu

Şüret-i nigār şāhid-i nazmum Zuhūriyā
Alduḡca zîr-i destüme kilik-i taḡayyüli

Tatar ‘Abdu’llāh Efendi

el-Mevlā ‘Abdu’llāh ibn el-Ḥāc Meḡemmed. Vilāyet-i Qırım’dan zuhūr ve istifāza-i nūr-ı şu’ur idüp muḡaddimāt-ı ‘ulūmı diyārı ‘ulemāsından taḡşılden soñra dārü’l-mülk-i İstanbul’a dāḡil ve Fetvā-emîni Şeyḡ-zāde Meḡemmed Efendi ḡidmetlerine vāşil olup¹ medāris-i ‘adidelerinde müstefid ve Şeh-zāde Medresesi’nde mu’id olmaḡla biñ kırık çoḡuz Şevvāl’inde Süleymāniyye Medresesi’ne teşriflerinde mülāzemetleriyle şeref-yāb olduḡlarında tekmi’l-i baḡıyye-i fūnūna ‘āzim ve Uzun ‘Alī Efendi ve ‘Abdü’r-raḡīm Efendi derslerine mülāzım olup devr-i medāris iderek kırık aḡçe medreseden ma’zül ve muntazır-ı neyl-i me’mül iken biñ altmış Receb’inde cezîre-i Girid’de vāḡı’ā Ḥüseyn Paşa Medresesi virilüp altmış beş Receb’inde Cellād-zāde ‘Abdü’l-fettāḡ Efendi yirine kaşaba-i Emürce’de Emīr Faḡih Medresesi’ne naḡl olındılar. Sene-i mezküre Ramazān’ında Ser-bendî-zāde İşḡāḡ Efendi yirine [220^b] Cānbāziyye Medresesi’ne gelüp altmış altı Şevvāl’inde yirlerinde dāḡil, altmış yedi Receb’inde yir-

1 S 240a.

lerinde müşâla-i Şahın i'tibâr olunmuş idi. Sene-i mezkûre Ramazân'ında Konevî Mehemmed Efendi yirine Hâfız Paşa Medresesi'ne nâ'il, altmış sekiz Receb'inde Hîşâlî Seyyid 'Abdu'r-rahmân Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Ahî-zâde Hüseyn Efendi Medresesi'ne vâşıl oldılar. Altmış toğuz Muharrem'inde Mektübî Hüseyn Efendi yirine Koca Muştafâ Paşa Medresesi ile kâm-revâ, sene-i mezbûre Rebî'ül-evvel'inde Kulağ Şeyh-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yirine Bosna kazâsı sezâ görölüp yetmiş Şa'bân'ında ma'zül ve yirlerine Bâlî-zâde 'Abdu'llâh Efendi mevşül oldu. Yetmiş üç Ramazân'ında Gölbâzârî Hüseyn Efendi yirine Sağız kazâsı virilmiş idi. Yetmiş dört Rebî'ül-âhîr'inde 'azl olunup yirlerine şâniyen selefleri halef oldu. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde kazâ-yı mezkûrda şâniyen seleflerine halef ve maẓhar-ı ihşân u luğf olmuşlar idi. Yetmiş beş Şevvâl'inde Beyâzî Muştafâ Efendi yirine Konya kazâsına menkûl ve yirlerine selef-i sâlifleri Seyyid Hîşâlî Efendi mevşül oldu. Yetmiş altı Cumâde'l-ülâsında 'azl ve yirlerine Kirli Maħmûd Efendi vaşl olındı. Yetmiş toğuz Rebî'ül-evvel'inde Beşerî Mehemmed Efendi def'a-i ülâsı yirine Şofya kazâsı hükümeti tefvîz olunup seksen Zî'l-ka'de'sinde munfaşıl ve yirlerine Şofyalı İbrâhîm Efendi vâşıl oldu. Seksen üç Receb'inde bād-ı şarşar-ı ecel milket-i hayâtını ğâret ve esîr-i hâk-i mezellet itmîş idi. Sinîn-i 'ömrleri 1kd-ı sâdisi mütecâviz idi.

Mevlânâ-yı merķûm 'ilm ü fazlla mevsûm, meşâğil-i 'ilmiyyeye mâ'il, peyrevî-i selefte şifte-dil, dervîş-nihâd, pāk-i'tiķâd, şedîd ve dîndâr, münzevî ve perhîzkâr idi.

Ķabaķulak-zâde Mehemmed Efendi [Ķabaķulak-zâde Birâder-zâdesi]

el-Mevlâ Mehemmed bin Nûru'llâh. Bu řabaķa evâ'ilinde zıkr-i sebķ iden Ķabaķulak-zâde Ebu'l-irşâd Mehemmed Efendi'nün şınv-ı kihteri Ćâvuşbaşı Nûru'llâh Aĝa'nun ferzend-i sa'd-aķteri olmaĝla "Ķabaķulak-zâde Birâder-zâdesi" demekle şehîr ve bu 'unvânla ma'lûm-ı şaĝîr ü kebîr olmuşlar idi. Biñ otuz senesi hilâlinde dâhil-i meclis-i şühûd ve secde-güzâr-ı şükr-i ni'met-i vücûd olup taĝşil-i fazl u kemâle raĝbet ve cânib-i tekmîl-i nefse şarf-ı 'inân-ı 'inâyet itdükde efâzıl-ı 'aşrdan şadru'l-ifâde Minķârî-zâde Efendi'den telemmüz ve şekkeristân-ı ifâdelerinden telezzüz idüp 'amm-ı kerîmleri Ķabaķulak-zâde Ebu'l-irşâd Efendi'ye muşâheret ile ķarîn-i izdiyâd-ı ķarâbet ve Şerîf Efendi'den nâ'il-i şeref-i

mülâzemet¹ olduklarından şofıra devr-i merâtib ve ahz-ı revâtib iderek kırk aççe medreseye vâsıl ve andan dahı munfaşıl iken bîn elli yedi Şa'bân'ında Ferhâd Paşa-zâde Süleymân Efendi yirine Ferhâd Paşa Medresesi'ne hâric ile âric, elli toköz Şa'bân'ında Uzun 'Abdu'llâh Efendi yirine Şâhkulı Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuşlar idi. Altmış Zi'l-ka'de'sinde Halebî Muştafâ Efendi yirine Şâh-ı Hübân Medresesi ile şadân, altmış iki Zi'l-ka'de'sinde yirlerinde hareket-i mişliyye itibârına şâyân görildiler. Altmış üç Cumâde'l-ülâ'sında Çuğacı-zâde Seyyid 'Abdü'r-rahîm Efendi yirine Piri Paşa Medresesi'ne vuşul bulup altmış altı Şa'bân'ında Koçbaş Maħmüd Efendi yirine Hânkâh Medresesi'n câygâh eyleyüp sene-i merķûme Şevvâl'inde H'âce-zâde Muştafâ Efendi yirine Şahın-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilül-me'mül olmuşlar idi. Altmış yedi Receb'inde Hışım-zâde 'Abdü'l-bâķi Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi ile kâm-revâ, altmış sekiz Receb'inde Muşlı Efendi yirine Kâsım Paşa Medresesi'ne revnaķ-bahşâ olup altmış toköz Şa'bân'ında selef-i sâlifleri Halebî Muştafâ Efendi yirine Şeh-zâde Medresesi'ne naķl olunup yetmiş Şafer'inde Kâtib-zâde Zeynül-'âbidîn Efendi yirine Kara Muştafâ Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. [221^a] Yetmiş bir Muħarrem'inde Şarı 'Abdu'llâh Efendi yirine Hâķâniyye-i Vefâ'da başt-ı seccâde-i ifâde eyleyüp yetmiş iki Şevvâl'inde Çeşmi-zâde Meħemmed Şâlih Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine terfî, yetmiş üç Şevvâl'inde selefleri Çeşmi-zâde Efendi yirine Halebüş-şehbâ kazâsiyla tevķi' olunmuşlar idi. Yetmiş beş Muħarrem'inde ma'zül olup yirleri Çavuş-zâde 'Oşmân Efendi'ye virildükde redd itmegin 'Oşmân-zâde Feyzüllâh Efendi kabûl eyledi. Yetmiş sekiz Receb'inde Begbâzârı kazâsi arpalık ihsân olunup sene-i mezkûre Zi'l-ħicce'sinde yine selefleri Çeşmi-zâde Efendi yirine maħrûsa-i Burusa kazâsında mesned-nişin-i şerî'at olmuşlar idi. Yetmiş toköz Şevvâl'inde Kudsî-zâde Tezkirecisi Meħemmed Efendi yirine İzmir kazâsına naķl ü tebdil² ve yirleriyle Hâmid Efendi tebcil kılındı. Sene-i mezkûre Zi'l-ka'de'sinde 'azl ve yirlerine Hânım-zâde Meħemmed Efendi vaşl olındı. Seksen bir Şevvâl'inde 'Ali Efendi yirine Mısr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsiyla ikrâm olunup seksen iki Receb'inde seksen üç Muħarremül-ħarâmı ğurresi tevķi'tiyle Esiri Birâderi Muştafâ Efendi yirine Mekke-i Mu'azzama kazâsiyla ta'zîm ve yirleriyle İşhâķ-zâde Meħemmed Şâlih Efendi tekrîm olındı. Sene-i mezbûre Receb'inde şâh-ı evreng-i vücûdı ħâl'-i ħil'at-i müste'âr ve serîr-i 'izz ü itibârdan

1 S 240b.

2 naķl ü tebdil S: naķl itdiler H.

bedel-i tahta-i ten-i şüy üzre qarâr eyledi. Ol manşib-ı şerife Şâm kâdîsi 'Abdü'r-rahîm-zâde Mehemmed Efendi teşrîf eyleyüp anlaruñ yirleriyle Şarı 'Oşmân Efendi talâtif olındı.

Mevlânâ-yı merķûm 'ilm ü fazlla mevsûm, sîret ü serîreti memdûh u maħmûd, efrâd-ı 'ulemâdan ma'dûd idi.

Kız 'Alî Efendi'

el-Mevlâ 'Alî. Vilâyet-i Rûmili'nde Yeñişehr eṭrâfında secdegâh-ı vücûda rû-nihâde ve miyân-ı nâsda "Kız 'Alî Efendi" demekle şöhet-dâde olup kesbi ser-mâye-i isti'dâd ve taḫşil-i² 'ilm ü 'irfâna bezl-i ictihâd eyleyüp Uzun Ḥasan Efendi'den daḫı telemmüz ve ḫand-i mu'ad-ı ifâdeleriyle telezzüz itdükden soñra Fikrî Aḫmed Efendi'ye dânişmend olmağla biñ kırk ṭokuz Şevvâl'inde İstanbul Vâldesi Medresesi'nde mu'îd ve elli bir Receb'inde neyl-i mülâzemetle müstefid olup ba'de tekmi'l-medâris kırk aḫçe medreseden ma'zül iken biñ altmış dört Şa'bân'ında Dârü'l-ḫadiş-i 'Oşmân Efendi'ye ibtidâ ḫâric i'tibâr olunup ibtidâ³ bunlara tevcih olındı. Altmış yedi Muḫarrem'inde yirlerinde ḫareket-i mişliyye i'tibâr olunup sene-i mezbûre Receb'inde yirlerinde dâhil i'tibârına sezâ olmışlar idi. Altmış sekiz Receb'inde Kebîrî-zâde Muştafâ⁴ Efendi yirine Ḥâdim Ḥasan Paşa Medresesi i'tâ olındı. Yetmiş bir Muḫarrem'inde Öreke-zâde Aḫmed Efendi yirine Ḥânḫâh Medresesi'n tekyegâh eyleyüp yetmiş üç Receb'inde İmâm-zâde 'Abdü'l-ḫâdir Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün biriyle taḫşil-i 'izz ü câh itdiler. Yetmiş dört Cumâde'l-âḫire'sinde Ḳaramanî Yûsuf Efendi yirine Murâd Paşa-yı 'Atîḫ Medresesi'ne ḫaḫîḫ olup yetmiş altı Cumâde'l-âḫire'sinde Edrine-li Aḫmed Efendi yirine Zâl Paşa Sulṭânı Medresesi erzânî görilüp yetmiş sekiz Zî'l-ḫa'de'sinde Şamtî Mehemmed Efendi yirine Şeh-zâde dârü'l-ifâdesinde ferş-i seccâde-i ders ü taḫḫîḫ itmişler idi. Seksen Rebî'ül-âḫir'inde A'rec 'Ömer Efendi yirine Süleymâniyye medârisinüñ biriyle mazḫar-ı ikrâm, seksen bir Zî'l-ḫicce'sinde 'Uşşâkî-zâde Seyyid 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine Dârü'l-ḫadiş-i Süleymân Ḥânî ile ihtirâm olındılar. Seksen üç Rebî'ül-evvel'inde Aḫ Maħmûd Efendi yi-

1 Evvelü müderrisin bi-Dâri'l-ḫadişi 'Oşmân Efendi. Fi 8 Şa'bân sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 S 241a.

3 ibtidâ S: -H.

4 Muştafâ S: Mehemmed H.

rine Halebüş-şehbâ kazâsı 'inâyet olunmuş idi. Sene-i mezkûre Receb'inde terk-i ârâyiş-i cihân-ı fânî ve 'azm-i nüzhetgâh-ı câvidânî kılmagla manşib-ı mahlûle Gâlağa kâdîsi Tosyevî Mehemmed Efendi menkûl ve anlaruñ yirine Kadri Dâmâdî 'Abdu'llâh Efendi mevşûl oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm-i fıkhâ intisâb ile meşhûr, ekşer-i fûnûn-ı nâfi'ada [221^b] müşârik-i emsâl, keşret-i niyâbet sebebiyle fenn-i şukûkda bâliğ-i mebâliğ-i ricâl, ma'ârif-i celile ile âşinâ, 'ilm-i şerife şedidü'l-i'tinâ idi.

İmâm-ı Sulţânî Hâfız Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed. Vilâyet-i Kaşamonı'dan zühûr ve âftâb-ı feyz-i nâ-mütenâhîden istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp muqaddimât-ı 'ulûmdan hişşedâr olduğdan şoñra ecill-i himmetin hıfz-ı *Ku'rân-ı Kerim*'e şarf ve dürc-i derûn-ın dürer ü cevâhire zarf idüp hâfız-ı *Kelâm-ı Kadîm* olmuş idi. Ba'dehu dârü'l-mülk-i İstanbul'a kudûm ve Şeyhü'l-kurrâ Hâfız Şa'bân Efendi âsitânesin veche-i âmâl ü merûm kılip fûnûn-ı Qur'âniyye'den seb'a ve 'aşere ta'allûmine iştiğâl ve ol vâdide kemâ-yenbağî kesb-i kemâl itmekle Şeyhü'l-İslâm Esîrî Mehemmed Efendi'den mülâzım ve tarîk-ı tadrîse 'âzim olup kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ altmış bir Şa'bân'ında Hişâlî Seyyid 'Abdu'r-rahmân Efendi yirine Qandırâda vâkı'a H'âce Tursun Medresesi hâriciyle memnûn kılinup altmış beş Ramazân'ında Abdü'l-gaffâr Efendi yirine Yarhişâr Medresesi sezâvâr görilüp altmış yedi Şafer'inde Mûsâ-zâde Abdü'l-halîm Efendi yirine Fâtıma Sulţân Medresesi ihsân olındı. Altmış sekiz Şafer'inde Martolos-zâde 'Abdu'r-rahmân Efendi yirine İbrâhîm Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne haqîk olup sene-i mezkûre Şa'bân'ında Konevî Mehemmed Efendi yirine Murâd Paşa-yı 'Atîk Medresesi'nde baş-ı seccâde-i ders ü taḥkîk itmişler idi.¹ Altmış çoquz Cumâde'l-ülâsında imâm-ı sulţânî olan Şâmî Hüseyñ Efendi vedâ'-ı 'âlem-i fânî ve 'azm-i beğâ-yı câvidânî itdüklerinde hıdmet-i imâmet-i sulţânî bunlara erzânî görilüp sene-i merkûme Cumâde'l-âhire'sinde Mekke-i Mükerreme pâyesi zamîmesiyle 'İşmetî Mehemmed Efendi üzerinden Dimetoğa ve Tağardı kazâları arpalığıyla ikrâm olınduklarında medreseleri Hüseyñ Paşa-zâde İbrâhîm Efendi'ye in'âm olındı. Yetmiş Zi'l-ka'de'sinde Dıḥkî Muştafâ Efendi üzerinden arpalıkları Miḥalıc ve Kirmastı kazâlarına tebdil olinup evvelkiler

1 S 241b.

ile Minķārî-zâde Yahyâ Efendi tebcil kılınmış idi. Yetmiş iki Muħarrem'inde Anaçolı pâyesiyle ta'zîm olunup yetmiş üç Şevvâl'inde ol kuvveti fi'le ihrâc ve Şeyhî-zâde 'Abdu'r-raħmân Efendi yirine Anaçolı şadıryla izhâr-ı ibtihâc idüp hıdmet-i imâmet-i sultânî mutaşarrıf oldukları arpalıklarıyla Edrineli İbrâhîm Efendi'ye mâye-i mezîd-i rifat oldu. Yetmiş altı Cumâde'l-ülâsında Qadri Efendi üzerinden Gelibolı kaçâsı arpalığıyla 'azl olunduğlarında yirlerine şâniyen selefleri hâlef oldu. Seksen Receb'inde Seyrek-zâde Seyyid 'Abdu'r-raħmân Efendi yirine şâniyen mesned-nişîn-i şadâret-i Anaçolı olup arpalıkları seleflerine virildi. Seksen bir Receb'inde Uzun Hasan Efendi üzerinden 'Ayntâb kaçâsı arpalığıyla 'uzlet-güzîn ve yirlerinde Minķârî-zâde Efendi Dâmâdı Muştafa Efendi şadr-nişîn oldu. Bunlar edâ-yı nüsük-i İslâm ve ziyâret-i ravza-i seyyidü'l-enâm 'aleyhi'ş-şalâtü ve's-selâma¹ niyyet idüp ba'de kaçâ'i'l-vaţar İstanbul'a duħül müyesser olmuş idi. Seksen üç Receb'inde râh-ı nefesi mesdüd ve müteveccih-i cenâb-ı ma'bûd olup Zeyrek Câmî-i Şerîfi kırbinde Çivi-zâde Mescidi ĥatîresinde medfûn ve maħlûl olan arpalıklarıyla Es'ad-zâde Seyyid Meħemmed Sa'id Efendi memnûn kılındı.

Mevlânâ-yı mezbûr benî nev'î miyânında memdüħ u meşķur, şâhib-i ĥadem ü ĥaşem, mâ'il-i işâl-i kerem, ĥ'ân-ı ni'meti mebzûl, her vechle ma'ķûl idi. Evâ'il-i ĥâlinde niyâbetlerde olduğundan mâ'adâ meşâyih-i İslâm hıdmetlerinde perverde olmuş idi.

'Ankebüt Aħmed Paşa İmâmı Tatar Aħmed Efendi

el-Mevlâ Aħmed. Vilâyet-i Kırım'dan zühür ve kaç'ı menâzil-i sinîn ü şühür idüp muķaddimât-ı 'ulümdan taraf-ı şâlih taħşil itdükden şoıra ârzü-yı seyr-i diyâr-ı Rûm ve dârü'l-mülk-i İstanbul'a kıdüm eyleyüp [222*] vüzerâdan 'Ankebüt Aħmed Paşa'ya intisâb ve imâmetleri hıdmetiyle şeref-yâb olmuş idi. Ba'dehu Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi'den mülâzım ve tarik-ı tedrişe 'âzim olup kırık aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış sekiz Ramazân'ında Şarih-i Mülteķâ Seyyid Meħemmed Efendi yirine Aħmed Ağa Dersiyyesi ile be-kâm, yetmiş bir Şa'bân'ında Nâzükî-zâde Muştafa Efendi yirine Papasoğlı Medresesi in'am olunup yetmiş dört Cumâde'l-âħire'sinde Müfettiş Kâtibi Aħmed Efendi yirine Ĥavâşş-ı Maħmûd Paşa Medresesi

1 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

sezâ görülmüş idi. Yetmiş yedi Ramazân'ında Muṭahhar Efendi yirine Nişancı Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne ḥaḳḳık olup yetmiş ṭoḳuz Rebî'ül-evvel'inde selefi yirine Mollâ Gürânî Medresesi erzânî görölüp seksen Rebî'ül-âḫîr'inde Müsevvid İbrâhîm Efendi maḥlûlinden Fethiyye'de vâkı'a İsmiḫân Sulṭân Medresesi iḥsân olındı. Seksen bir Şafer'inde Resûl Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birinde ferş-i seccâde-i ifâde eyleyüp sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâsı'nda Bosnevî 'Alî Efendi yirine Edrinekapusı Mihrümâhı'na pâ-nihâde olmuşlar idi. Seksen üç Receb'inde civâr-ı rahmet-i Raḥmân'a irtiḫâl eyledüklerinde medrese-i maḥlûlelerine Kellâ Maḥmûd Efendi geldi.

Mevlânâ-yı mezbûr müşâreket-i emşâlle meşhûr idi.

Gölbâzârî Hüseyn Efendi

el-Mevlâ Hüseyn bin 'Abdü'l-ḥalîm. Vilâyet-i Anaṭolı'da Gölbâzârî nâm kaşabadan bedîd olup vâsıl-ı temyîz-i siyâh u sefid ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olduğda maḥaṭṭ-ı riḫâl-i ricâl olan Dârü's-saltâna-i seniyyeye vâsıl olduğdan soñra şudûr-ı kirâmdan Bustân-zâde Yaḫyâ Efendi ḫıdmetlerinden mülâzım ve tarîḳ-ı 'ilmîye 'âzim olup devr-i medâris iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ elli üç Cumâde'l-ülâsında Kaḫpucı-zâde Aḫmed Efendi yirine 'Abdu'l-lâh Ağa Medresesi ḫâricine 'âric, elli yedi Rebî'ül-evvel'inde Kefevî Hüseyn Efendi yirine Şâḫkûlî Medresesi'ne ḫareketle mübtehic olmuşlar idi. Elli sekiz Cumâde'l-ülâsında Mûsâ Paşa İmâmı Aḫmed Efendi yirine Fethiyye'de vâkı'a Sinân Paşa Medresesi erzânî görölüp elli ṭoḳuz Şevvâl'inde Hüsâm-zâde Şeyḫ Meḫammed Efendi yirine Murâd Paşa-yı 'Atîk Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ders ü taḫḳîk itmîşler idi. Altmış bir Zî'l-ka'de'sinde Bağdâdî Aḫmed Efendi yirine Şofya każâsı 'inâyet olunup altmış iki Zî'l-ka'de'sinde ma'zûl ve yirlerine Başmaḫcı-zâde Meḫammed Efendi mevşûl oldu. Altmış dört Zî'l-ka'de'sinde Menteş-zâde Aḫmed Efendi yirine Maḡnisa każâsı sezâ görüldi. Altmış beş Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Dervîş Efendi-zâde Şeyḫ Meḫammed Efendi vaşl olındı. Altmış sekiz Ramazân'ında Uzun Ḥasan Efendi üzerinden Kaonya każâsı virölüp altmış ṭoḳuz Cumâde'l-âḫîre'sinde munfaşıl ve yirlerine Ḥâfîz 'Abdu'r-raḥmân Efendi vâsıl oldu. Yetmiş iki Zî'l-ḫicce'sinde Şâliḫ Efendi-zâde Şeyḫ Meḫammed Efendi maḥlûlinden Saḫız każâsı ḫükümeti tefvîz olınmış

idi. Yetmiş üç Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Tatar 'Abdu'llâh Efendi mevşûl oldu. Yetmiş dört Rebî'ül-âhîr'inde hâlefleri yirine şâniyen kazâ-yı mezkûra î'ade olındılar. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine şâniyen hâlefleri vaş olındı. Seksen Zî'l-ka'de'sinde Pârsâ Mehemmed Efendi yirine Bosna kazâsı rızâ-dâdeleri olmuş idi. Seksen üç Muharrem'inde ma'zûl ve yirlerine 'Aṭâ'ül-lâh Efendi mevşûl oldu. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında manşıb-ı hayâtdan daḥı munfaşıl ve rûḥ-ı revânı 'âlem-i ervâḥa vâşıl olup Üsküdar mezâristânında defn olındılar.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâḥ-ı hâlle mezkûr, güher-bend-i kavâ'id-i 'Arabîyye, fâ'idemend-i fevâ'id-i edebîyye, kemâl-i istiḳâmet-i [222^b] diyânetle şöhre-bend ve hem-râhî-i hidâyet ve te'yîd-i tevfiḳ ile sa'âdetmend idi.

Hekîmbaşî-zâde Seyyid Mes'ûd Efendi {Seyyid}

el-Mevlâ es-Seyyid Mes'ûd ibnü's-Seyyid Mehemmed. Bîñ kırk sekiz târihinde ešnâ-yı sefer-i Bağdâd'da ber-ḥaseb-i ḥükm-i hümayûn on dirhemden ziyâde efyûn isti'mâl itmegin te'sîr-i hevâ-yı fenâ ile cism ü cânın mizâc-ı 'âlem-i imkândan izâle iden Re'isü'l-eṭibbâ Seyyid Mehemmed Efendi'nün maḥdûm-ı mes'ûdı ve netîce-i muḳaddimât-ı zât-ı bih-büdüdur. Vâlid-i mâcîdi ta'lîmi ile ḳâ'ide-i *Ḳânûn* u *Şifâ* ve tedbîr-i mu'alece-i merzâda ṭab'-ı fehmi kâmil ve külliyât-ı 'ilm-i ṭibba zihni ḥâvî vü şâmil olduḳdan soñra Fâzil Uzun Ḥasan Efendi'den telemmüz ve şekkeristân-ı' ifâdelerinden telezzüz idüp taḥşîl-i 'ulûm ve tekmîl-i manṭûḳ u mefhûm itdükde Şeyḫü'l-İslâm Ebü Sa'îd Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet ve ṭarîḳ-ı tadrîse 'azîmet eyleyüp eyleyüp ḳaṭ'-ı merâḫîl-i ṭarîḳ ve devr-i menâzil-i ders ü taḥḳîḳ iderek kırk aḳçe medreseden ma'zûl iken bîñ altmış sekiz Receb'inde Çavuş-zâde Muşṭafâ Efendi yirine Ḳâḫî Maḫmûd Medresesi ḥâriciyle mes'ûd, yetmiş iki Şafer'inde Hâlıcı-zâde Çelebi maḫlûlinden Merdümiyye Medresesi ile maḫsûd olmuş idi. Yetmiş dört Cumâde'l-âḫîre'sinde Kellâ Maḫmûd Efendi yirine Ḥâşoṭabaşî Medresesi virilüp yetmiş beş Muharrem'inde Ḳara Mûsâ-zâde 'Abdü'l-bâḳî Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi'ne taḥrîk olındı. Yetmiş altı Cumâde'l-âḫîre'sinde Mekki Mehemmed Efendi yirine Sa'dî Efendi Medresesi'ne gelüp yetmiş yedi Ramazân'ında 'Abdî Efendi yirine Beşiktaş'da vâḳı'â Sinân Paşa Medresesi'ne mevşûl, yetmiş toḳuz Rebî'ül-ev-

vel'inde Kâraş Mehemmed Efendi yirine Muştâfâ Ağa Medresesi'ne menkûl, seksen Rebî'ül-âhîr'inde Tefvîkî-zâde Mehemmed Efendi yirine Şahın-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilül-me'mûl olmuşlar idi. Seksen bir Zî'l-hicce'sinde Anşâkıyyeli Muştâfâ Efendi yirine Kadirğa Limanı'nda vâkı'a Mehemmed Paşa Medresesi ile kâm-revâ olup seksen üç Cumâde'l-âhire'sinde Sipâhî Muştâfâ Efendi yirine 'Alî Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne hâkîk oldılar. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında dâr-fenâdan civâr-ı rahmet-i Rahmân'a irtihâl eyleyüp medrese-i maḥlûleleri A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi'ye intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, kânûn-ı mu'alece-i merzâya vâkıf ve kâ'ide-i şifâ-yı maḥrûrâta 'ârif, zâbıt-ı esbâb-ı 'âlâmât, câmi'-i fûnûn-ı mu'alecât, seyyid-i şahîhü'n-neseb, zât-ı sûtûde-ḥaseb idi.

Âşârından Seyyid maḥlaşı ile eş'arı vardır. Bu ebyât güftârlarındandır:

Nazm

Beni ḥayrân iden cânâ hep efkâr-ı maḥabbetdür

Ne mümkin zerresin ifşâ ki esrâr-ı maḥabbetdür

Bu cism-i zârum üzre lâleveş baḥdum şu deñlü dağ

Görenler didiler açılmış ezḥâr-ı maḥabbetdür

Ḥattât Tatar 'Abdu'r-rahmân Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'r-rahmân bin¹ Şa'bân. Dârü'l-mülk-i Tatar olan vilâyet-i Kırım'dan peydâ ve qabûl-i sevâda isti'dâdı dağ-ı süveydâ gibi hüveydâ olup diyârı 'ulemâsından taḥşîl-i ser-mâye-i 'irfân ve tekml-i mebânî-i fazl [u] beyân itdükden soñra melce'-i ins ü cân ya'nî taḥtgâh-ı Âl-i 'Osmân olan belde-i Koştanîniyye'ye 'azîmet ve kâm-yâb-ı tarîk-ı 'ulemâ olmağa himmet eyleyüp Şeyḥü'l-İslâm Ebü Sa'îd Efendi'den mülâzım ve râh-ı tedrişe 'âzim olup devr-i medâris iderek kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ yetmiş iki Şafer'inde Mu'îd Mehemmed Efendi yirine Sa'dî Efendi Medresesi ḥâriciyle kâm-revâ, yetmiş üç Şevvâl'inde Resûl Efendi yirine Yûsuf Paşa Medresesi i'tâ olındı. Yetmiş toḳuz Rebî'ül-evvel'inde 'Abdü'l-ğaffâr Efendi yirine şâniye-i Mesîḥ Paşa Medresesi virilüp seksen bir Cumâde'l-âhire'sinde Buzâğı Maḥmûd Efendi

1 bin H: ibn S.

yirine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi'ne nâ'il, sene-i mezkûre Zî'l-ħicce'sinde Beşiktaşî Mehemmed Efendi yirine Etmekcioğlu Medresesi'ne vâşıl olmuşlar idi. Seksen üç [223^a] Şa'bân'ında türktâz-ı râh-ı âlem-i fenâ ve âzim-i âlem-i beķâ olduklarında medrese-i maħlûleleri Sivasî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi'ye sezâ görildi.

Mevlânâ-yı merķûm şalâh-ı ħâlle ma'lûm, sinni seksen sâle bâliğ bir pîr, resm-i ta'likde tîz-dest ve ħaţţât-ı bî-nażîr, kârı taħrîr-i nüşha-i Câmî ve İşâm ve her cüz'inün bahâsı birer eşrefî tamâm idi.

Şamti Birâderi Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ ibn el-Ĥâc Yûsuf. Ānifen tercemesi sebķ iden Şamtî Mehemmed Efendi'nün şınv-ı kihteri olmağın "Şamtî Birâderi" dimekle¹ şehîr ve bu 'unvânla ma'lûm-ı şağır ü kebîr olmuş idi. Ba'de taħşîli'l-isti'dâd 'ulemâyı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris iderek kırķ akçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış üç Şa'bân'ında Ĥaţîb-zâde Efendi yirine maħrûsa-i Burusa'da Leyşî-zâde Medresesi ħâriciyle kâ-m-revâ olup yetmiş iki Zî'l-ķa'de'sinde Sebzi² Seyyid Mehemmed Efendi yirine maħrûsa-i merķûmede Kûsec 'Alî Paşa Medresesi'ne taħrîk olunup seksen bir Şevvâl'inde Kâhveci-zâde Mehemmed Efendi yirine Şarrâfiyye Medresesi virilüp seksen iki Rebî'ül-evvel'inde selefleri Sebzi³ Mehemmed Efendi yirine Bâyezîd Paşa Medresesi sezâ görildi. Seksen üç Receb'inde Bıçakçı-zâde Muştafâ Efendi yirine Ĥamza Beg Medresesi'ne naķl olunup medrese-i mezbûrede erbâb-ı talebe ifâde vü ifâzaya meşđul iken sene-i mezbûre Ramazân'ınuñ altıncı İşneyn günü 'âlem-i fâniden rıĥlet ve 'idgâh-ı ervâĥa 'âzîmet eyledi. Bınarbaşı Mezâristâ-nı'nda defn olındı. Medrese-i maħlûlesi Sirke-zâde İbrâĥîm Efendi'ye tevcîh olındı.

Merĥûm-ı mezbûr, aĥlâķ-ı ĥasene ile meşĥûr, ĥoş-şoĥbet, ķâbil-i üns ü ülfet idi.

1 S 243a.

2 Sebzi S: -H.

3 Sebzi S: -H.

İbşîr Paşa İmâmı Mûsâ Efendi

el-Mevlâ Mûsâ. Tahşîl-i ser-mâye-i 'ilm ü 'irfân¹ ve tekmîl-i pîrâye-i tahkîk u ikân eyleyüp Şadr-ı A'zam İbşîr Muştâfâ Paşa'ya intisâb ve imâmetleri hüdmetiyle şeref-yâb olup ba'z-ı eşrâfdan mülâzım ve tarîk-ı tadrîse 'âzim olmuş idi. Devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk akçe medreseye mevşûl ve andan dahı ma'zûl iken biñ elli yedi Rebî'ül-âhîr'inde Bosnevî Aḥmed Efendi yerine Ḥayrabolı'da Rüstem Paşa Medresesi virilmiş idi. Altmış beş Cumâde'l-ülâsında Dervîş Efendi-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Âmid kazâsıyla ser-âmed olup sene-i mezkûre Ramazân'ında 'azle telh-kâm ve yirleri Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi'ye in'âm olındı. Seksen bir Şevvâl'inde Muḥteşem Emîri Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Konya kazâsı tevcîh olunup seksen üç Ramazân'ında ḥaber-i intikâlî vâşıl olmağla yirleri şâniyen Şireli Maḥmûd Efendi'ye tevcîh olındı.

Mevlânâ-yı merḫûm 'ilm ü şalâh ile ma'lûm idi.

Martolos-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'r-raḥmân ibnü'l-mevlâ Maḥmûd. Ṭabaḳa-i Sulṭân İbrâhîm Ḥânı'de tercemesi mürûr iden Martolos-zâde Maḥmûd Efendi'nün ferzend-i ma'ârif-pîşesi ve maḥdûm-ı ḥayr-endîşesi 'Abdu'r-raḥmân Efendi'dür. Tarîk-ı 'ilme 'âzim ve Mu'îd Aḥmed Efendi'den mülâzım olup devr-i merâtib iderek kırk akçe medreseden ma'zûl ve müterakḳıb-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli yedi Rebî'ül-âhîr'inde Mollâ-zâde Seyyid Enes Efendi yirine Defterdâr Yahyâ Medresesi virilmiş idi. Altmış bir Cumâde'l-ülâsında 'Alî Çelebi-zâde Meḥemmed Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne ḥaḳîḳ olup altmış iki Muḥarrem'inde Beşerî Meḥemmed Efendi yirine Fâṭıma Sulṭân Medresesi iḥsân olunup altmış beş Ramazân'ında Hışm-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirine İbrâhîm Paşa-yı 'Atîk Medresesi'nde başt-ı seccâde-i ders ü tahkîk itmişler idi. Altmış sekiz Şafer'inde Ebu'l-hüdâ Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine sâye şalup sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde Kâtib-zâde Zeynü'l-'âbidîn Efendi yirine Çorlu Medresesi'ne gönderilüp yetmiş Receb'inde 'Abdü'l-muḫṭalib Efendi yirine maḥrûsa-i Edrine'de Sulṭân Selîm Ḥân-ı Şânî Medresesi erzânî görüldi. Yetmiş üç Ramazân'ında [223^b] Şehlâ 'Abdü'l-bâḳî Efendi yirine Ḥâşeki

1 'irfân S: kân H.

Sultân Medresesi ihsân olunup yetmiş dört Cumâde'l-ülâ'sında Edibî-zâde Seyyid Muştafâ¹ Efendi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd kazâsıyla ber-murâd oldılar. Yetmiş beş Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Bosnevî Aḥmed Efendi mevşûl oldu. Seksen Şevvâl'inde 'Uşşâkî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirine Üsküdar kazâsı sezâ görülmüş idi. Seksen iki Şa'bân'ında munfaşıl ve yirlerine Şeyḫ Maḥmûd Efendi-zâde Seyyid Muştafâ Efendi vâsıl oldu. Seksen üç Ramazân'ının leyle-i Kâdr'inde murğ-ı rûḫı bâm-ı fenâdan tayerân ve ḥıyâbân-ı cinânda âşiyân eyleyüp Ebâ Eyyüb-i Enşârî '*aleyhi rahmetü'l-Bârî*'² câmi'-i şerîfinün Bustân İskelesi cânibinde olan kâpusı ḥâricinde vâkî' mezâristânda defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr kâdr-i müşterek-i 'ilm ile meşhûr idi. Yokdan taḥşîl-i sîm ü zer kaydına düşüp kîmyâgerlikde izâ'at-i mâl-i evfer itmîş idi.

Muhtârî Muştafâ Efendi {Muhtârî}

el-Mevlâ Muştafâ. Maḥrûsa-i Burusa'da Muhtâr Efendi nâm bir 'azîzün duḥter-zâdesi olmağın maḥlaş-ı mezbûrî ihtiyâr itmîşdür. Taḥşîl-i 'ilm ü ma'rifet için 'ulemâ-yı kirâma ḥıdmet ile Şeyḫü'l-İslâm Aḥî-zâde Ḥüseyn Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet ve tarrîk-ı tedrîse 'azîmet eyleyüp kırk akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ kırk Zi'l-ḥicce'sinde maskat-ı re'si olan maḥrûsa-i merķūmede Çendik Medresesi virilüp elli dört Receb'inde 'Alî-cân Efendi yirine 'İsâ Beg Medresesi'ne tarrîk olındılar. Elli altı Şa'bân'ında Hindî-zâde Ramazân Efendi yirine Ḥamza Beg Medresesi'ne gelüp altmış bir Cumâde'l-ülâ'sında 'Aḥḥâr-zâde Meḥemmed Efendi yirine Emîr Sultân Medresesi ihsân, altmış altı Zi'l-ka'de'sinde Müvezzi' Aḥmed Efendi yirine Mar'âş kazâsına şâyân olmışlar idi. Altmış yedi Receb'inde Ṭarsusî Meḥemmed Efendi yirine Kâşeriyeye kazâsına naḫl olunup yirleri Ebu's-su'üd-zâde Meḥemmed Şâdiḫ Efendi'ye arpalıḫ virildi. Sene-i mezbûre Zi'l-ka'de'sinde ma'zûl ve yirlerine Bağdâdî Aḥmed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş bir Şafer'inde Konevî 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirine Ṭrablus-ı Şâm kazâsı in'âm olunup yetmiş iki Receb'inde 'azl ve yirlerine Ḥamîdî Maḥmûd Efendi vaşl olındı. Yetmiş sekiz Zi'l-ka'de'sinde Ḥâfiz 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine Bosna kazâsı ḥükû-

1 S 243b.

2 "Bârî'nin (Allah) rahmeti onun üzerine olsun."

meti tefvîz olunmuş idi. Yetmiş çokuz Zî'l-ka'de'sinde munfaşıl ve yirlerine Pârsâ Mehemmed Efendi vâşıl oldu. Bunlar ba'de'l-'azl maskaṭ-ı re'sleri olan maḥrûsa-i mezbûreye duḥûl ve 'uzlet ü inzivâ ihtiyârıyla 'ilm ü 'ibâdete meşḡûl iken biñ seksen üç senesi hilâlinde terk-i câh-ı refi'-i bî-me'al idüp dârü'l-iḳâmet-i beḳâyâ intikâl eyledi. Bıñarbaşı maḳâbirinde defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr Muḥtârî maḥlaşı ile meşḥûr, vecih ü vaḳûr, şâhib-i ma'ârif ü şu'ûr, ḥüsn-i kitâbetde ḳalem gibi 'alem, 'ilm ü ma'rifetde müsellemler, her fenn-i celilden behre-yâb, bi-taḥşîş 'ilm-i şakke şedidü'l-intisâb idi. Bu eş'âr anlaruñ güftârlarındandır:

Nazm

Kimse gün görmez yağınca 'âleme berf-i cedîd
Dehri pervâne çutar ammâ ki meş'al nâ-bedîd

Dest-res olmaz ise vaşla iderdük merḥabâ
Ol daḥı el virmedi zîrâ ki olmaz şimdi 'id

Ve lehu

Zühreye nâr-ı nazar şal gör o kıldan ne çalar
Uydurur mı baḳalum piş-revi ney-zen ne çalar

Ve lehu

Ḳıssa-i tûfânı dünyâda bilür ḳalmazdı hîç
Cûşa gelse dildeki deryâ-yı bî-pâyân-ı 'ışḳ

Olmaḳ isterseñ eger âzâde-ser Muḥtâriyâ
Ol giriftâr-ı belâ-yı derd-i bî-dermân-ı 'ışḳ

Velî-zâde Aḥmed Efendi

el-Mevlâ Aḥmed ibnü'l-mevlâ 'Abdu'r-raḥmân. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṫân Murâd Ḥân-ı Râbi'den tercemesi bu cerîdede sebḳ iden Velî-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi'nüñ ferzend-i fûrüzendi Aḥmed Efendi'dür.¹ Taḥşîl-i rüt-

1 S 244a.

be-i [224^a] isti'dād ve K̄ara Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup kırk akçe medreseden ma'zül ve muntaẓır-ı neyl-i me'mül iken biñ elli beş Receb'inde Āvāre-zāde Mes'ūd Efendi yirine Zeynī Çelebi Medresesi ile mazhar-ı ikrām, elli altı Muḥarrem'inde Şeyḫī-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine¹ Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi ile nā'ilü'l-merām olmuşlar idi. Elli yedi Şa'bān'ında İsmā'il Ağa-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḥ'āce Ḥayrū'd-dīn Medresesi virilüp elli sekiz Receb'inde K̄asım-zāde Meḥemmed Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdid-i 'izz ü rif'at itdiler. Elli toḫuz Şa'bān'ında Şirvānī Aḥmed Efendi yirine Ğazanfer Ağa pāyesine sāye şalup altmış bir Cumāde'l-ülāsında Çuḫacı-zāde Seyyid 'Abdu'r-raḥīm Efendi yirine Şaḥn-ı Şemāniyye'nün birine hırām, altmış iki Muḥarrem'inde Kūsec Ebū Bekr Efendi yirine K̄asım Paşa Medresesi in'ām olındı. Altmış beş Ramazān'ında Üsküdarı Muştafā Efendi yirine İstanbul'da vāḫı'a Vālide Sultān Medresesi iḥsān, altmış sekiz Şafer'inde Nā'ib 'Ömer Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle taḫşil-i 'izz ü şān eylemişler idi. Altmış toḫuz Şa'bān'ında Muşlī Efendi yirine Ḥalebü's-şehbā ḫazāsı i'tā olınup yetmiş Şa'bān'ında ma'zül ve yirlerine Ḥalebī Muştafā Efendi mevşül oldu. Yetmiş dört Muḥarrem'inde Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'id Efendi yirine Mısr-ı K̄āhire ḫazāsıyla kevkeb-i iḫbālī bāhire olmuş idi. Yetmiş beş Muḥarrem'inde munfaşıl ve yirlerine şāniyen Ḥ'āce Fesād-zāde Seyyid Aḥmed Efendi vāşıl oldu. Yetmiş toḫuz Zī'l-ḫicce'sinde Kürd İshāḫ Efendi yirine dārü'n-naşr-ı Edrine ḫazāsı ḫükümeti tefvīz olınup seksen bir Rebī'ül-evvel'inde 'azl ve yirlerine Debbāğ-zāde Meḥemmed Efendi vaşl olındı. Seksen üç Receb'inde Ḥışm-zāde 'Abdu'l-bāḫī Efendi üzerinden Gümülcine ḫazāsı arpalıḫ virildi. Bu ḫāl üzere sübhā-şümār-ı eyyām ü leyāl iken biñ seksen dört Muḥarrem'inün yigirmi yedinci günü enfās-ı ma'düde-i ḫayātı tamām ve rişte-i āmālī güseste-nizām olup Üsküdar'da Şeyḫ Maḥmūd Efendi āsitānesi sāḫasında Muḫ'ad Aḥmed Efendi ile hem-civār olmuşdur. Arpalıḫları Bahāyī Birāderi Aḥmed Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı mezbūr ḫadr-i müşterek-i 'ilm ile meşḫūr, ḫayr ile mezkūr idi.

1 Zeynī Çelebi Medresesi ile mazhar-ı ikrām, elli altı Muḥarrem'inde Şeyḫī-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine S: -H.

Hâfız Efendi Kethudâsı Şâlih Efendi

el-Mevlâ Şâlih. Terkîb-i muqaddimât-ı vücûdî Anaçolı diyârından nakş-ı şahîfe-i şühûd olup İmâm-ı Sultânî Hâfız Mehemmed Efendi'den ihraz-ı şeref-i mülâzemet ve kethudâlıklarını hizmetiyile tahşil-i 'izz ü rifat eyleyüp ba'z-ı medâris-i 'ilmiyyede ihyâ-yı merâsim iderek kırk akçe medreseye vâşıl ve andan dahı munfaşıl olduçdan sonra biñ seksen iki Rebî'ül-âhîr'inde Cenâbî Efendi Medresesi hâricine âric ve beyne'l-aqrân şeref-i imtiyâz ile mübtehic olmuşlar idi. Seksen dört Şafer'inde intikâl eyleyüp medrese-i maħlûlesi Şa'bân Efendi'ye 'inâyet olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr müşâreket-i emşâle mezkûr idi.

'Arûzî Mehemmed Efendi'

el-Mevlâ Mehemmed. Bosneviyyü'l-aşdur. Tahşil-i 'ilm ü 'irfâna küşîş ve tarîk-ı iktisâb-ı fûnûna yolından verziş eyleyüp 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım ve râh-ı tadrîse âzim olup kırk akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış yedi Receb'inde ibtidâ ihdâş olınan Yûsuf Çavuş Medresesi hâriciyle kâm-revâ, yetmiş üç Receb'inde Bosnevî Ahmed Efendi yirine Temürkapu'da vâkı'a Ahmed Paşa Medresesi sezâ görildi. Yetmiş dört Cumâde'l-âhîre'sinde Burhân-zâde İbrâhîm Efendi yirine Bâlî² Efendi Medresesi'ne vâlî olup yetmiş altı Receb'inde selefi Burhân-zâde Efendi yirine Etmekcioğlı Medresesi virilüp seksen Rebî'ül-âhîr'inde Yek-çeşm Ahmed Efendi yirine İbrâhîm Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne haķîk oldılar. Seksen bir Zî'l-ħicce'sinde yirlerinde müşîla-i Şahñ i'tibâr olınup seksen üç Muħarrem'inde Mûsâ-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yirine medâris-i Şahñ'ın birine i'tilâ, sene-i mezkûre Cumâde'l-âhîre'sinde Beşiktaşî Mehemmed Efendi yirine Hayrüd-dîn Paşa Medresesi'ne irtikâ itmişler idi. Seksen dört Rebî'ül-evvel'inün [224^b] yigirmi dördinci Aħad günü 'âlem-i 'uķbâya irtihâl eyleyüp medrese-i maħlûleleri şâniyen selefleri Beşiktaşî Mehemmed Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı merħûm fezâ'il-i 'ilmiyye ile ma'lûm, her fende yed-i tûlâsı zâhir, bi-tahşîş fenn-i 'arûzda mâħîr olmağın " 'Arûzî Mehemmed Efendi" demekle ma'lûm-ı ekâbir ü aşâğir idi.

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Yûsuf Çavuş. Fi-Receb sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 S 244b.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden *Telhîs*'i ebyâtıyla Türki'ye terceme itmişlerdür ve fenn-i 'arûzda dağı müte'addid risâleleri vardur.

Fevrî Maḥmûd Efendi {Fevrî}

el-Mevlâ Maḥmûd. Maḥrûsa-i Edrine'den zühür ve istifâza-i nûr-ı şü'ür idüp 'ulemâ-yı kirâma hüdmet ve birinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet itdükden soñra devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aççe medreseye mevşül ve andan dağı ma'zül iken biñ yetmiş dört Cumâde'l-âḥire'sinde¹ Ebu's-su'ud-zâde Aḥmed Efendi yirine Ḥalîl Paşa Medresesi ile be-kâm, seksen üç Şafer'inde Ders-i 'Âm Şâliḥ Efendi yirine Sa'dî Efendi Medresesi ile nâ'ilü'l-merâm olmuşlar idi. Seksen dört Rebî'ül-evvel'inde fevt olup medrese-i maḥlûleleri Uzun Ḥasan Efendi-zâde Yaḥyâ Efendi'ye 'inâyet olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü ma'rifetden şâḥib-i ḥazẓ-ı mevfûr, deryâ-yı ṭab'ı güher-nişâr-ı manzûm u menşûr, leṭâ'ifi bî-şümâr olduğundan mâ'adâ Fevrî maḥlaşı ile şöhret-şi'âr idi. Bu iki beyt güftârındandır:

Nazm

Gülin ḳomadum ol şüḥuñ cemâli bâğına irdüm
Tenâvül eylesem şeftâlusın bârî ne ğam yirdüm

Ne kim itdümse itdüm Fevriyâ efsûn-ı 'ışk ile
Hele ol verd-i ḥüsni ḥârlardan kesdüm ayırdum

Bâlî Efendi Maḥdûmı Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed. Şudûr-ı kirâmdan âtî't-terceme Bâlî Efendi merḥûmuñ maḥdûm-ı mihteri ve ferzend-i ferḥunde-aḥteri Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥşîli'l-isti'dâd kibârûñ birinden mülâzım ve ṭarîḳ-ı tedrişe 'âzım olup kırık aççe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş ṭokuz Rebî'ül-evvel'inde Ḥammâmî-zâde Meḥemmed Efendi yirine Şeyḥü'l-ḥarem Medresesi ḥâriciyle ḥurrem, seksen üç Rebî'ül-evvel'inde Şâniye-i Nişâncı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile mükerrem olmuşlar idi. Seksen dört Rebî'ül-evvel'inde dâr-ı beḳâyâ irtihâl eyledüklerinde medrese-i maḥlûleleri birâder-i kihterleri 'Abdu'llâh Efendi'ye intikâl eyledi.

1 Cumâde'l-âḥire'sinde S: Cumâde'l-ülâsında H.

Maḥdüm-ı mezbûr ülfet-i yârânla meşhûr idi.

Menkabe

Mervîdür ki kabîl-i mevtinde vâlid-i mâcidleri Beşiktaş'da bağçelerinde sâkin iken merhûm-ı cennet-mekân-ı firdevs-âşiyân Sultân Meḥemmed Hân hazretleri Beşiktaş Sarâyı'nda sa'âdetle qarâr-dâde idiler. Şâhibü't-terceme çelebi efendi İstanbul'dan kayığa binüp şûrb-i duḥân iderek sarây-ı şehriyârî önünden güzer itdükde şevketlü pâdişâh-ı 'âlem-penâh hazretlerinin nazarlarına düş olmağın "Kimdür bu?" diyü su'âl buyurmalarıyla "İstanbul'dan ma'zûl Bâlî Efendi'nün maḥdümudur." didüklerinde "Varuñ kıyâfetiyle deryâya daldırup çıkaruñ." diyü fermân-ı vâcibü'l-iz'ân şudûriyla ol emre iḳdâm olunması bâ'îş-i hacâlet-i 'azîme olup ol hûn-ı ciger ile âhirete sefer eyledi.

Dervîş Efendi

el-Mevlâ Dervîş. Vilâyet-i Konya'dan bedidâr¹ ve dest-yârî-i naḳdîne-i isti'dâd ile mülâzemetle sezâvâr olup ba'z-ı 'ulemâdan mülâzım ve tarîḳ-ı tedrişe 'âzim olmuş idi. Kaç'-ı menâzil ve tayy-ı merâhil iderek kırk aççe medreseye vâşıl ve andan dahı munfaşıl olduḳdan soñra biñ yetmiş toḳuz Cumâde'l-âḫir'inde Tevfiḳî-zâde Muştafâ Efendi yerine Üçbaş Medresesi hâricine 'âric ve beyne'l-aḳrân şeref-i imtiyâz ile mübtehic oldılar. Seksen dört Rebî'ül-evvel'inde eyyâm-ı rebî'-i ḫayâtı tamâm olup 'âzim-i cinân olduklarında medrese-i maḥlûleleri Muḳîm-zâde 'Abdu'r-raḫmân Efendi'ye iḫsân olındı.

Mevlânâ-yı merḳûm ḫâlib-i intisâb-ı 'ulûm, edîb ü vaḳûr, ḫayr ile mezkûr idi.

Altıbarmaḳ İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm bin Hurrem. Bosna Sarâyı'ndan tüccâr-ı zevî'l-iḳtidâr-dan Hurrem nâm merdûn ferzend-i ercmendi Altıbarmaḳ İbrâhîm Efendi'dür. [225^a] Dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve tarîḳ-ı tevfiḳ-ı 'ilmîye 'âzîmet ile 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iḫrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ elli altı Rebî'ül-âḫir'inde Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi yerine Kañlıca'da vâḳı'a İskender Paşa Medresesi ile kâm-revâ ve elli sekiz Şevvâl'inde

1 S 245a.

Hısm-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine Haydar Paşa Medresesi sezâ görölüp elli toköz Receb'inde Sa'di-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yirine Ca'fer Ağa Medresesi i'tâ olındı. Altmış Ramazân'ında yirlerinde hareket-i mişliyye i'tibâr olunup altmış bir Şafer'inde Fâzıl Muşlı Efendi yirine Muştafâ Ağa Medresesi in'âm, altmış dört Cumâde'l-ülâsında 'Âşık Paşa Şeyhî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yirine Şahın-ı Şemâniyye'nün birine hıram eyleyüp altmış beş Ramazân'ında yirlerinde altmışı i'tibarıyla ikrâm olındılar. Altmış altı Rebî'ü'l-âhir'inde 'Abdü'l-muţtalib Efendi yirine Sinân Paşa Dârü'l-hadîsi virilüp sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâsında Hevâyî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi def'a-i şaniyesi yirine Kütâhiyye kazâsında mesned-nişin-i hükümet olmışlar idi. Sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde ma'zül ve yirlerine Mu'id-zâde Maħmûd Efendi mevşül oldu. Altmış yedi Receb'inde Bahâ'ü'd-din-zâde Seyyid 'Abdü'l-mecîd Efendi yirine Mağnisa kazâsı hükümeti tefvîz olunup altmış sekiz Muharrem'inde Çâker Ağa-zâde Halil Efendi yirine İzmir kazâsına menķül ve yirlerine selefleri Halil Efendi mevşül oldu.¹ Sene-i merķûme Cumâde'l-âhire'sinde 'azl ve yirlerine Hüseyin Paşa-zâde Ahmed Efendi vaşl olındı. Yetmiş Cumâde'l-âhire'sinde Çâvuş-zâde Muştafâ Efendi yirine Kuds-i Şerif kazâsıyla teşrif olunup yetmiş bir Şa'bân'ında munfaşıl ve yirlerine H'âce-zâde Seyyid Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Yetmiş dört Muharrem'inde Müderris-zâde 'Abdü'l-laţif Efendi yirine Şâm-ı cennet-meşâm kazâsıyla ikrâm olup yetmiş beş Muharrem'inde ref' ve yirlerine Ünsî 'Abdü'l-laţif Efendi terfi' olındı. Yetmiş toköz senesi hilâlinde Lefke ve Mudurnu kazâları arpalık virildi. Seksen Şa'bân'ında arpalıkları Beyâzî-zâde Ahmed Efendi'ye ta'yîn olunup bunlara seksen bir Rebî'ü'l-âhir'inde İshâk-zâde Mehemmed Şâlih Efendi yirine mahrûsa-i Bursa kazâsı ihşân olındı. Seksen iki Receb'inde ma'zül ve maķâm-ı hükümetlerine halefleri Beyâzî-zâde Efendi vuşül buldı. Seksen dört Cumâde'l-âhire'sinde irtihâl ve kaç'-ı peyvend-i ķil ü ķâl eyleyüp Murâd Paşa-yı 'Atîķ Câmî'-i Şerifi sâhasına defn olındılar. Sinîn-i "ömrleri toķsan² beş hudûdına bâliğ olduķı mervîdür.

Mevlânâ-yı merķûm sâlik-i mesâlik-i erbâb-ı rüsûm, nazar-kerde-i erkân u eşraf, mazhar-ı inâyet ü elţâf, mecâlis-i aşhâb-ı hall ü aķde duħûle murahķaş olmağla ĥadden efzûn, müsâ'adeye maķrûn, zıkr-i bi'l-hayra râğıb, medħ ü senâya tâlib idi.

1 oldı S: oldılar H.

2 S 245b.

Âşâr-ı hayriyyelerinden mahrûsa-i Burusa'da kâdî iken müte'addid cevâmî' ü mesâcid ta'mîr itdürüp ihyâsına bâ'is olmuştur.

Ṭosyalı Mehemmed Efendi¹

el-Mevlâ Mehemmed. Vilâyet-i Anadolı'da Ṭosya nâm kaşabadan zühür ve beyne'n-nâs "Ṭosyevî Mehemmed Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. Ser-mâye-i isti'dâda mâlik ve râh-ı 'ilme sâlik olduğda Nevâlî-zâde Maḥmûd Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemetle ber-murâd ve cenâb-ı mükerrerlerine dâmâd olup aḥz-ı merâtib iderek kırk aççe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında ihdâş olunan Ḥalîl Paşa Medresesi ibtidâ bunlara tevcih, altmış yedi Receb'inde Malğaravî Mehemmed Efendi yirine kaşaba-i Bergös'da Mehemmed Paşa Medresesi ile terfih olındılar. Sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde yirlerine dâhil i'tibâr olunup altmış sekiz Receb'inde Ebû Bekr Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne nakl, yetmiş Zî'l-ka'de'sinde Qara 'Oşmân Efendi yirine Şeyḥü'l-İslâm Mu'îd Aḥmed Efendi Medresesi'ne [225^b] vaşl olındı. Yetmiş iki Şevvâl'inde Mütevellî 'Alî Efendi yirine Qılıç 'Alî Paşa Medresesi'ne mevşûl, yetmiş üç Receb'inde Kilisî Muştafâ Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'den biriyle nâ'ilü'l-me'mûl olmuşlar idi. Yetmiş dört Cumâde'l-âḥire'sinde Fenârî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yirine Edrinekapusı Mihrümâhî'na pây-ı himmet koyup yetmiş altı Cumâde'l-âḥire'sinde Aḳ Maḥmûd Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi virilüp yetmiş tokuz Rebî'ül-evvel'inde A'rec 'Ömer Efendi yirine İstanbul'da vâkı'a Vâlide Sulṭân Medresesi ihşân, seksen Rebî'ül-âḥir'inde yirlerinde ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârına şâyân oldılar. Seksen üç Muḥarrem'inde tekâ'üd ihtiyâr iden Velî Efendi yirine Süleymâniyye Medreseleri'nün biriyle tekmi'l-i devre-i merâtib eyleyüp sene-i mezkûre Rebî'ül-evvel'inde Uzun 'Alî Efendi yirine Ğalaṭa kazâsı ḥükümeti tefvîz olındı. Sene-i mezbûre Receb'inde Kız 'Alî Efendi maḥlûlünden Ḥalebü's-şebâ kazâsına tebdil ve yirleriyle Qadrî Efendi Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi tebcil kılındı. Seksen dört Cumâde'l-âḥire'sinde manşib-ı ḥayâtndan munfaşil ve rahmet-i Raḥmân'a vâşıl olduklarında manşib-ı maḥlûle Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Ebu's-su'ud Efendi nâ'il oldı.

Mevlânâ-yı mezbûr müşâreket-i emşâl ile mezkûr, ḥoş-nüvis ve 'avâm-ı nâs ile enîs, tarîk-ı ihtişâma sâlik ve herkesle ülfete mâlik idi.

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Ḥalîl Paşa. Fi 8 Şa'bân sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

Şamî 'İvâz Efendi

el-Mevlâ 'İvâz bin Yüsuf. Şam-ı dârü's-selâmda biñ on dört senesi hudûdında cilvegâh-ı vücûda vürüd eyleyüp 'ulemâ-yı 'aşrından kesb-i 'irfân ve taḥşîl-i şöhret ü şân itdükden soñra dârü'l-mülk-i İstanbul'a dâhil ve birinden şeref-i mülâzemet vâsıl olup devr-i merâtib iderek kırk akçe medreseden ma'zûl iken biñ kırk tokuz Muḥarrem'inde Tezkireci 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirine Hızır Çelebi Medresesi ḥâricine 'âric, elli beş Receb'inde 'Uşşâķî-zâde Faşîhî Meḥemmed Efendi yirine Şeyḥü'l-İslâm Zekeriyâ Efendi Medresesi Şâniyesi'ne hareketle mübtehic olmuşlar idi. Elli altı Şevvâl'inde Ḥamdî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Meḥemmed Ağa Medresesi virilüp elli sekiz Cumâde'l-ülâsında Kûsec Ebü Bekr Efendi yirine Dâvûd' Paşa Medresesi ile taḥşîl-i merâm, altmış Zî'l-ka'de'sinde 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi yirine Şahn-ı Semâniyye'nün biri in'âm olunmuş idi. Altmış bir Şa'bân'ında Tâcû'd-dîn-zâde 'Alî Efendi yirine Edrine Dârü'l-ḥadişî'ne gönderilüp altmış beş Şevvâl'inde İlahî-zâde Meḥemmed Efendi yirine 'Alî Paşa-yı Cedîd Medresesi ile ḳadri mezîd olup altmış altı Şevvâl'inde yirlerinde müşila-i Süleymâniyye i'tibâr olındı. Altmış yedi Receb'inde Muşlî Efendi yirine Sulṫân Selim-i Ḳadîm Medresesi ile ta'zîm, altmış sekiz Muḥarrem'inde Medîne-i Münevvere pâyesiyle Seyyid Ebu'l-beḳâ Eyyûb Efendi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd ḳazâsı ile tekrîm olunmuşlar idi. Sene-i mezkûre Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Diyârbekr ḳâdîsî Şamî Yahyâ Efendi menḳûl, anlaruñ yirine İbrâhîm Efendi mevşûl oldu. Yetmiş iki Şafer'inde Bosnevî Aḫmed Efendi yirine Filibe ḳazâsı 'inâyet olunup yetmiş üç Şafer'inde 'azl ve yirlerine Naḳîb-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi vaşl olındı. Yetmiş sekiz Muḥarrem'inde Ḳadri Efendi Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi yirine Medîne-i Münevvere ḳazâsıyla tebcil olunup yetmiş tokuz Muḥarrem'inde munfaşıl ve yirlerine Ḥâcî Yahyâ-zâde Aḫmed Efendi nâ'il oldu. Seksen senesi hudûdında Fâzıl Muşlî Efendi maḥlûlinden Edincik ḳazâsı arpalık virildi. Biñ seksen dört Cumâde'l-âhire'sinde dest-i ecelden ḥalâşa mecâl bulmayup civâr-ı raḫmet-i Raḫmân'a intikâl eyledi. Edrineḳapusu ḥâricinde medfûndur. Maḥlûl olan arpalıkları Yahyâ-zâde Muşṫafâ Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı mezbûr müşâreket-i emşâlle mezkûr idi.

Here-zâde Hüseyn Efendi

el-Mevlâ Hüseyn. Maḥrûsa-i Burusa'dan zuhûr ve "Here-zâde Hüseyn Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. Ba'de taḥşîlî'l-isti'dâd 'ulemâ-yı [226^a] kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aqçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış sekiz Receb'inde Kemân-keş Muştafâ Efendi yirine maskaṭ-ı re'si olan maḥrûsa-i merķûmede Monlâ¹ Husrev Medresesi virilüp sene-i mezbûre Zi'l-ka'de'sinde Bıçaqçı-zâde 'Alî Efendi yirine Kadriyye Medresesi'ne taḥrîk olunmuş idi. Yetmiş Cumâde'l-âhire'sinde selefi Bıçaqçı-zâde Efendi yirine Sulṭân Orḫan Medresesi iḥsân, yetmiş bir Şa'bân'ında Gümüşayaq-zâde Meḥemmed Efendi yirine Kütâhiyye kazâsına şâyân görülmüş idi. Yetmiş iki Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Mütevellî 'Alî Efendi mevşûl oldu. Yetmiş beş Şa'bân'ında Fındık Muştafâ Efendi yirine şâniyen manşıb-ı sâbıklarına i'ade olındılar. Yetmiş yedi Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine Meḥemmed Faḥrî Efendi vâşıl oldu. Seksen dört Muḥarrem'inde Mu'abbir-zâde Maḥmûd Efendi yirine Trablus-ı Şâm kazâsı in'âm olup sene-i mezbûre Receb'inde fevti ḫaberi vâşıl ve manşıb-ı maḥlûle Hâcî Hüseyn Efendi nâ'il oldu.

Merḫûm-ı merķûm şalâḫ-ı ḫâlle ma'lûm idi.

Edrineli Çuqacı-zâde Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed bin 'Alî. Maḥrûsa-i Edrine'den² zuhûr ve "Çuqacı-zâde Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. 'Înân-ı 'azîmetin vâdî-i taḥşîle ma'tûf ve naqḫd-i vaqṫ-i 'azîzin cins-i 'ilm ü 'irfâna maşrûf kıılıp Raḫmetu'llâh Efendi'nün Edrine Selîmiyyesi Medreseleri'nden ḫıdmet i'adeleriyle mu'id ve ders ü taḥḫîkînden müstefid olmağla biñ elli Cumâde'l-ülâ'sında ḫareketlerinden mülâzım ve râḫ-ı tadrîse 'azim olup ba'de tekmîlî'l-medâris kırık aqçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Hâcî Yaḫyâ-zâde³ Aḫmed Efendi yirine maskaṭ-ı re'si olan maḥrûsa-i merķûmede Yaḫût Paşa Medresesi ḫâriciyle kâm-revâ olup altmış çoḫuz Muḥarrem'inde Arnavud Hüseyn Efendi yirine Emîniyye Medresesi ile nâ'il-i ümniyye olmuşlar idi. Sene-i mezkûre Re-

1 Monlâ S: Mollâ H.

2 Edrine'den H: Burusa'dan S.

3 S 246b.

ceb'inde derse 'adem-i müdâvemet töhmetiyle 'azl olunup medreseleri Murtażâ Efendi'ye tevcih olındı. Yetmiş Receb'inde Yahyâ-zâde Muştafâ Efendi yirine Câmi'-i 'Atîk Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ders ü taḥkîk eylediler. Yetmiş altı Cumâde'l-ülâsında 'Alâ'iyeli 'Alî Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi'ne mevşül, yetmiş sekiz Receb'inde selefi 'Alî Efendi yirine belde-i mezkûre Dâr-ül'l-ḥadîş'ine vuşül bulup sene-i mezkûre Ramazân'ında yine selefi 'Alî Efendi maḥlûlünden Edrine Bâyezîdiyyesi ile ḳadr ü menziletleri mezîd oldı. Seksen bir Cumâde'l-âhire'sinde selefi sâliḫi Muştafâ Efendi yirine Sulṭân Selim-i Cedîd Medresesi ile tecdîd-i neşât eyleyüp seksen üç Şafer'inde sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḥarâmı ğurresi tevķitiyle Ḥâfîz 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine Medîne-i Münevvere ḳazâsıyla tekrim olunup seksen dört Şa'bân'ında ḥaber-i fevti vâşıl ve manşıb-ı maḥlûle Vardarî Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-ġanî Efendi na'il oldı.

Mevlânâ-yı mezbûr ḥüsn-i ḥulḳla meşḫûr, ḥoş-nüvis, erbâb-ı ma'ârifle celîs idi.

Ḳadri Efendi Merḫûm¹

el-Mevlâ 'Abdü'l-ḳâdir ibnü'l-mevlâ Sinânü'd-dîn Yûsuf ibnü'ş-Şeyḫ Meḫemed. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân 'Oşmân Ḥânî'den tercemesi *Zeyl-i Atâyi*'de sebki den "Baba-zâde Sinânî" demekle be-nâm monlâ-yı meşḫûrü'l-enâmüñ maḥdûm-ı valâ-güheri ve ferzend-i fezâ'il-perveri, şadr-ı 'âlî-ḳadr 'Abdü'l-ḳâdir Efendi'dür. Biñ on târiḫinde ıtırâzende-i ḫil'at-i vücûd ve pertev-endâz-ı meclis-i şühüd olmuşlar idi. Taḥşil-i bizâ'a-i 'ilmiyye ve tekmi'l-i levâzım-ı resmiyye eyleyüp Şeyḫü'l-İslâm Yahyâ Efendi ḫıdmetlerinden mülâzım ve tarîḳ-ı tadrîse 'âzim olup devr-i merâtib iderek kırk aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ kırk dört Şafer'inde 'Acem Meḫemed Efendi yirine Raḫîķî Medresesi ile kâam-revâ olmuşlar idi. Kırk yedi Rebî'ül-evvel'inde Ḥüsâm Efendi yirine Nişancı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile ḳadri mezîd olup [226^b] kırk sekiz Şevvâl'inde Şeyḫü'l-İslâm Zekerıyyâ Efendi Medrese-i² Şâniyesi ibtidâ bunlara in'âm olındı. Elli Cumâde'l-ülâsında Baḫşî-zâde 'Abdü'l-ḳâdir Efendi yirine medrese-i mezbûrenüñ ülâsına vâşıl, elli bir Zi'l-ḳa'de'sinde Ḥandân Efendi taḫillesi yirine Şaḫn-ı Şemâniyye'nün birine na'il olup elli iki Receb'inde Şâh Sulṭân Medresesi iḫsân olunup elli altı Rebî'ül-âḫir'in-

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Şâniye-i Şeyḫü'l-İslâm Zekerıyyâ Efendi. Fi-Şevvâl sene 1048. [H nüshasında bu akyıt yoktur.]

2 Medrese-i H: -S.

de Şadrü'd-dîn-zâde Rûhü'llâh Efendi yirine Üsküdar Vâlidesi Medresesi sezâ görülüp elli yedi Rebi'ül-âhîr'inde selefleri Şadrü'd-dîn-zâde Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle tahşil-i şevket ü şân itmişler idi. Elli sekiz Muḥarrem'inde sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḥarâmı tevķitiyle Sa'dî-zâde Seyfu'llâh Efendi yirine Mekke-i Mu'azzama kazâsı tevcih olunduķda, düyün-ı keşire ihtimâlınsız kazâ-yı vaṭar ḥilâf-ı muḳtezâ-yı 'aķl-ı beşer olup bi-hük-m-i kazâ vü kader ḥuķuķ-ı 'ibâd ile âhirete güzer olunmak ḥavfı mâni'-i ḳabül olmağın ol manşib-ı celilden isti'fâ itmeleriyle sene-i mezkûre Cumâde'l-âhîre'sinde manşib-ı mezbûr tevķit-i mezkûr ile Dâvûd-zâde Muştafâ Efendi'ye¹ tevcih olunup bunlara Begbâzârî kazâsı arpalık ta'yîn olındı. Altmış iki Şa'bân'ında Altıbarmağ 'Abdü'l-fettâḥ Efendi yirine maḥrûsa-i Burusa kazâsıyla be-kâm olduklarında arpalıkları seleflerine in'âm olındı. Altmış üç Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Uzun Ḥasan Efendi mevşûl oldu. Altmış dört Şevvâl'inde Şa'rânî-zâde Ebu's-su'ud Efendi üzerinden İznik kazâsı arpalık virilmiş idi. Altmış beş Zi'l-ka'de'sinde arpalıkları selefleri 'Abdü'l-fettâḥ Efendi üzerinden şâniyen Begbâzârî kazâsına tebdil ve İznik kazâsıyla Eminî Meḥemmed Efendi tebcil kılındı. Altmış altı Şevvâl'inde Şeyḥ-zâde Meḥemmed Efendi yirine Edrine kazâsı tevcih olunmuş iken sene-i mezbûre Zi'l-ka'de'sinde kazâ-yı mezkûr selef-i sâlifleri Şadrü'd-dîn-zâde Efendi'ye sezâ ve bunlar arpalıklarıyla ibķâ olındılar. Altmış yedi Şa'bân'ında Bâlî-zâde Efendi Maḥdûmı Meḥemmed Efendi yirine Ğalaṭa kazâsı rızâ-dâdeleri olup arpalıkları Kec-dehân Dâmâdî 'Abdu'llâh Efendi'ye virildi. Altmış sekiz Muḥarrem'inde Ḥanefî Meḥemmed Efendi üzerinden Dimetoķa ma'a Tağardı kazâları arpalığıyla 'azl ve yirlerine Ebu's-su'ud-zâde Meḥemmed Şâdıķ Efendi vaşl olındı. Sene-i mezbûre Receb'inde selef-i sâlifleri 'Abdü'l-fettâḥ Efendi yirine İstanbul kazâsına vuşul bulduķlarında arpalıkları 'İşmetî Meḥemmed Efendi'ye virildi. Altmış ṭoķuz Receb'inde 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi üzerinden Şire kazâsı arpalığıyla ma'zûl ve yirlerine Minķârî-zâde Yaḥyâ Efendi ḳâđi-i İstanbul oldu. Yetmiş bir Rebi'ül-âhîr'inde Dıḥķî Muştafâ Efendi yirine şâniyen dariûs-saltana kazâsı ḥükümeti tefvîz olunup arpalıkları ber-vech-i mevleviyyet Sinobî 'Abdu'llâh Efendi'ye inâyet olındı. Sene-i merķûme Receb'inde selef-i sâlifleri 'Abdü'r-raḥîm-zâde Efendi yirine Anaṭolî şadâretine menķûl ve yirlerine şâniyen Şeyḥî-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi mevşûl oldu. Yetmiş iki Şevvâl'inde ḥalef-i sâlifleri 'İşmetî Efendi üzerinden Tırnova ma'a

1 S 247a.

Şahrâ kazâları arpalığıyla ma'zül ve yirlerine halefleri İstanbul kâdîsi Şeyhî-zâde Efendi menkûl, anların yirine Kec-dehân Dâmâdî 'Abdu'llâh Efendi vuşûl buldı. Yetmiş üç Rebi'ül-âhîr'inde halef-i sâlifleri Minķârî-zâde Efendi yirine şadr-ı Rûm ve nâ'il-i ğâyetül-ğâyât-ı merûm olduklarında arpalıkları şâniyen Şun'î-zâde Seyyid Mehemmed Efendi'ye tevcîh olındı. Yetmiş dört Muharrem'inde meşğale-i hükümetden istirahat ve halef-i sâlifleri 'İşmetî Efendi şâniyen teşrif-i şadr-ı sa'âdet idüp bunlara halefleri [227*] arpalığı Gelibolî kazâsı 'inâyet olındı. Yetmiş altı Cumâde'l-ülâsında halefleri Şun'î-zâde Mehemmed Efendi mahlûlinden şâniyen Tırnova ma'a Şahrâ kazâlarına tebdil ve Gelibolî kazâsıyla İmâm-ı Sulţânî Hâfîz Mehemmed Efendi tebcil kılındı. Yetmiş yedi Şa'bân'ında halef-i sâlifleri Şeyhî-zâde Efendi yirine şâniyen mesned-efrûz-ı sadâret ve münevîr-i dîvân-ı 'izz ü rifât olduklarında arpalıkları seleflerine virildi. Seksen Rebi'ül-âhîr'inde munfaşıl ve maķâm-ı hükümetlerine Anaţolî şadrından 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi vâşıl ve anların¹ yirine Seyrek-zâde Seyyid 'Abdu'r-raĥmân Efendi nâ'il olup bunlar bu def'a arpalıķdan ibâ itmeleriyle Sulţân Mehemmed ve Sulţân Selîm ve Sulţân Süleymân Hân vaķflarından yevmî yüzer aķçeden cem'an üç yüz aķçe ta'yîniyle iktifâ eylemişler idi. Seksen bir Receb'inde selef-i sâlifleri Dîĥkî Efendi yirine üçüncü def'a murabba'-nişîn-i mesned-i şadâret olup sene-i mezkûre Şevvâl'inde vazife-i mezbûre ile müteķâ'id ve ol maķâm-ı refî'a 'Alî Efendi müteşâ'id oldu. Bu hâl üzere sübĥa-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ seksen dört Şevvâl'i evâĥirinde intikâl ve ĥaţâ'ir-i ĥudse irtihâl eyleyüp Edrineķapusu ĥâricinde Emîr-i Buĥârî Zâviyesi civârında âsûde-i peyĝüle-i laĥd oldılar.

Mevlânâ-yı mezbûr ibtidâ-yı hâlinde şalâĥ u diyânetle meşĥûr, 'uluvv-i şer'iyyede nâdire-i devrân, vaķtinde bî-nażîr-i zamân, mâ-lâ-ya'niden mu'riz, zühd ü 'ibâdete mütemaĥĥız, 'iffet-pîşe, ĥayr-endîşe, pîr-i mu'ammer, şalâĥ-ı hâlle muĥammer idi. Şeyĥül-İslâm Yahyâ Efendi ve Ebû Sa'id Efendi ve Mu'id Aĥmed Efendi zamânlarında fetvâ ĥıdmetinde fîĥh-ı şerîfe etemm-i intisâb taĥşîl eylemişler² idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden *Vâķi'âtü'l-müftiyyîn* ismiyle mezkûr mecmû'a-i meşĥûreleri vardır. Ancaķ zamânlarında vâķi' olan mesâ'ili kütüb-i mu'tebereden cem' ü tedvîn ve fuşûl ü ebvâba tarĥ ile tezyîn itmîşlerdür. el-Ân ĥuzât ve ĥük-kâma mercî olur bir eşer-i laţîfdür.

1 S 247b.

2 eylemişler H: itmîşler S.

Âşâr-ı hayriyyelerinden Bâğçekapısı kurbinde bir mescid-i şerîf ve bir mekteb binâ idüp ¹ «من بنى لله مسجدا بنى الله قصرا فى الجنة» haberine mâ'sadağ olduklarından mâ'adâ Edrinekapısı dâhilinde bir câmi'-i şerîf ve qadr-i kifâye hücerât binâ itmişler idi. el-Ân “Qadrî Efendi Tekyesi” dimekle ma'rûfdur.

*Raḥmetu'llāhi 'aleyh raḥmeten vāsī'aten.*²

Bahāyî Birāderi Aḥmed Efendi

el-Mevlâ Aḥmed ibnü'l-mevlâ 'Abdü'l-'azîz. Bu tabağa evâ'ilinde ziver-i şükûfezâr-ı suṭûr olan Şeyhü'l-İslâm Bahāyî Efendi merḥûmuñ şınv-ı kihteri ve ânifen tercemesi sebḳ iden Yaḥyâ Efendi'nün birāder-i mihteri Aḥmed Efendi'dür. Naḳd-i 'ömr-i bî-bahâsın kesb-i 'ulûma maşrûf ve 'inân-ı 'azîmetin semt-i ma'rifete ma'tûf idüp Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemetle vâşıl-ı kâam olup kırk aççe medreseden ma'zûl ve müterakḳıb-ı vuşûl-i me'mûl³ iken bîn kırk Zî'l-ka'de'sinde Şâlih Efendi-zâde Şeyḥ Meḥemmed Efendi yirine Meḥemmed Ağa Medresesi iḥsân olunmuş idi. Kırk altı Şevvâl'inde t̄arîḳ-ı kaẓāya sülûk rızâ-dâdeleri olmağın qalem-rev-i Rûm-ı cennet-rüsûmda Siroz kaẓâsı şâyân görülmüş idi. Ba'dehu Üsküb ve Tırhala kaẓâlarında daḥı şâhib-i hükm ü imzâ olduqdan şonra bîn altmış Şa'bân'ında birāderleri Bahāyî Efendi şeyhü'l-İslâm iken Kec-dehân Dâmâdî 'Abdu'llāh Efendi yirine Yenîşehr kaẓâsı dest-i hükümetlerine tefvîz olunup altmış bir Şafer'inde Mekke-i Mu'azzama pāyesiyle ta'zîm olındılar. Sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâ'sında ma'zûl ve yirlerine Zekâyî Aḥmed Efendi mevşûl oldu. Altmış üç Zî'l-ka'de'sinde 'Oşmân-zâde Meḥemmed Efendi yirine Şâm-ı cennet-meşâm kaẓâsı in'âm olunup⁴ altmış dört Cumâde'l-ülâ'sında Edrine pāyesi zamîmesiyle Şa'rânî-zâde Meḥemmed Efendi yirine Ḥalebü's-şehbâ kaẓâsına naḳl ü tebdîl ve yirleriyle⁵ 'İzzetî Şeyḥ Meḥemmed Efendi tebcîl kılındı. [227^b] Altmış beş Cumâde'l-ülâ'sında İstanbul pāyesi zamîmesiyle Ebû Sa'îd-zâde Feyzü'llāh⁶

1 Hadîs-i Şerîf: “Her kim Allah rızası için bir mescid bina ederse, Allah da o kişi için cennette bir saray bina eder.” Bkz. Mehmet Yılmaz, *Kültürümüzde Âyet ve Hadisler*, Kesit Yayınları, İstanbul 2013, s. 494.

2 “Allah'ın rahmeti en geniş şekilde onun üzerine olsun.”

3 me'mûl H: -S.

4 olunup H: olındı S.

5 S 248a.

6 Feyzü'llāh S: Feyz H.

Efendi def'a-i sâniyesi yirine Ğalaṭa kazâsına menḳül ve yirlerine Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâḳi Efendi mevşul oldu. Sene-i mezbûre Ramazân'ında Başmaḳcı-zâde Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Menemen ma'a Foḳalar kazâları arpalığıyla 'azl olunup ve yirleri H'âce-zâde Mes'ûd Efendi'ye arpalık ta'yin olındı. Altmış sekiz Şa'bân'ında 'Acem Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Mışr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsıyla ikrâm olunduklarında¹ arpalıkları Şadrü'd-dîn-zâde Rûḥu'llâh Efendi'ye in'am olındı. Yetmiş Şafer'inde munfaşıl ve yirlerine H'âce Fesâd-zâde Seyyid Aḥmed Efendi vâşıl oldu. Yetmiş iki Ramazân'ında Ebu's-su'üd-zâde Meḥemmed Efendi üzerinden Bolı kazâsı arpalık 'inâyet olınmış idi. Yetmiş dört Şafer'inde selef-i sâlifleri 'İzzetî Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Dârü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳoşantıniyye kazâsıyla terfih ve arpalıkları seleflerine tevcih olındı. Sene-i merḳûme Cumâde'l-âḫire'sinde ref ve yirlerine Bosnevî 'İsâ Efendi terfi' olunup bunlar ḫalefleri arpalığı 'Ayntâb kazâsıyla mükerrem oldılar. Yetmiş altı Rebi'ül-âḫir'inde arpalıkları Hezarḡrad ve 'Oşmân-bâzârı kazâlarına tebdil ve 'Ayntâb kazâsıyla ber-vech-i mevleviyyet Seyyid 'Abdü's-selâm Efendi tebcil kılınmış idi. Seksen dört Cumâde'l-âḫire'sinde Uzunca[ova] Hâşköyi kazâsı ile Velî-zâde Aḥmed Efendi maḥlûlinden Gümül-cine kazâsına taḫvil olunup² evvelkiler Esîri Birâderi Muştafâ Efendi'ye tevcih olındı. Sene-i mezkûre Zi'l-ḫicce'sinde yigirmi beşinci İşneyn günü 'ömri âḫir ve dem-beste-i menâḫir olup Ḥazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında cedd-i emcedleri H'âce Sa'dü'd-dîn Efendi Zâviyesi sâḫasında medfûn ve naḳş-ı seng-i mezarları birâderleri Yaḫyâ Efendi'nün maḫdümü Cezmî Efendi didügi târiḫ-i mevezündür:

Mışrâ'

Allâh raḫmet eylesün Aḥmed Efendi'ye³

Maḥlûl olan arpalıkları ḫalefleri Esîri Birâderi Muştafâ Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı merḳûm dâḫil-i 'idâd-ı erbâb-ı rüsüm, ḫoş-ṭab' u ḫoş-şoḫbet, mâ'il-i vaḳâr u ḫaşmet idi.

1 olunduklarında S: olunduḳda H.

2 olunup S: olındı H.

3 الله رحمت ايلسون احمد افندي يه

Çavuş-zâde 'Osmân Efendi

el-Mevlâ 'Osmân. Maħrûsa-i Burusa'da sāhil-i vücûda vürüd ve 'arz-ı cemâl-i şühûd iden Çavuş-zâde 'Osmân Efendi'dür. Tahşil-i şimâr-ı fezâ'il ü ma'ârif ve tekmil-i şî'âr-ı zarâ'if ü le'tâ'if eyledükde Şeyhü'l-İslâm Ahî-zâde Hüseyn Efendi'den şeref-i mülâzemet nâ'il ve ba'de tekmil-i-medâris kırk akçe medreseye vâşıl ve andan dahı munfaşıl iken bin elli altı Şevvâl'inde Çeşmi-zâde 'Abdü'r-raħîm Efendi yirine Raħîkî Medresesi ħâriciyle be-kâm, elli yedi Şa'bân'ında Velî-zâde Ahmed Efendi yirine müşârun ileyh Şeyhü'l-İslâm Hüseyn Efendi Medresesi ile ikrâm olunmuş idi. Elli tokuz Receb'inde Âvâre-zâde Mes'ûd Efendi yirine Koca Muştafâ Paşa Medresesi'ne itilâ, altmış iki Muħarrem'inde Bosnevî Ahmed Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün birine irtikâ itdiler. Altmış üç Ramazân'ında selef-i sâlifî Çeşmi-zâde Efendi yirine Şâh Sulţân Medresesi ihsân, altmış beş Ramazân'ında Muhteşem Emiri Seyyid Meħemmed Efendi yirine Kara Muştafâ Paşa Medresesi ile tahşil-i 'izz ü şân itmîşler idi.¹ Altmış sekiz Receb'inde Hüsâm-zâde Şeyh Meħemmed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm, yetmiş Şafer'inde Monlâ² Ahmed-zâde Seyyid Enes Efendi yirine Yenişehr kazâsı tevcihîyle tekrim olındılar. Sene-i mezbûre Zî'l-ħicce'sinde ma'zûl ve yirlerine Şafvetî Meħemmed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş beş Muħarrem'inde Mekke-i Mükerrreme pâyesi zamîmesiyle Kabaķulak-zâde Meħemmed Efendi yirine Halebüş-şehbâ kazâsı i'tâ olındukda kabûlden ibâ ve sü'-i edebîn ifşâ itmekle bi'z-zarûre cezîre-i Kıbrıs'a nefy ile te'dîb ve iclâ-yı vâtan ile ta'zîb olunmuş idi. İki sene mekş ü ârâmdan sonra [228^a] dârü'l-mülk-i İstanbul'a dâħil ve yetmiş yedi Şevvâl'inde Muşlî Efendi yirine Ğalaťa kazâsına vâşıl oldu. Yetmiş sekiz Cumâde'l-âħire'sinde Anķaravî Meħemmed Efendi yirine Burusa kazâsına nakl olunup yirleri Çeşmi-zâde Meħemmed Şâlih Efendi'ye tevcih olındı. Sene-i mezkûre Ramazân'ında Riyâzî-zâde 'Abdü'l-la'tîf Efendi maħlûlinden Cîsr-i Ergene kazâsı arpalığıyla munfaşıl ve yirlerine ħalefleri Çeşmi-zâde Efendi vâşıl oldu. Ba'dehu Devlet-i 'Aliyye Edrine'de olmaķ taķrîbiyle manşib talebiyle maħrûsa-i Edrine'ye revân ve ³ «وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ» ma'nâ-yı şerîfî 'iyân olup seksen dört Zî'l-ħicce'sinde manşib-ı ħayâtdan damen-keşân ve maħall-i

1 S 248b.

2 Monlâ S: Mollâ H.

3 *Kur'ân-ı Kerîm, Lokman Süresi, 31/34*, "Yine hiç kimse nerede öleceğini bilemez."

hâmûşâna revân olduḡda maḡrûsa-i merḡûmede Üçşerefeli miḡrâbı muḡâbi-
linde defn olındı. Maḡlûl olan arpalıḡları Edibî-zâde Seyyid Muşţafâ Efendi'ye
tevcih olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr müşâreket-i emşâlle meşhûr, emvâl-i keşîreye mâlik,
kütüb-i nefise cem'ine sâlik, ḡazâlarında 'afif, ehl-i keyf olmaḡla kefi geçdükte
mütehevvir ve ḡafif idi.

Ḥamîdî Koca Maḡmûd Efendi

el-Mevlâ Maḡmûd. Ḥamîdî'dür. Dârü'l-mülk-i Ḳoştaḡınıyye'ye ḡudûm
ve 'ulemâ-yı 'aşrdan aḡz-ı nevâdir-i 'ulûm itdükden şoḡra kibâr-ı 'ulemânuñ
birinden mülâzım ve ḡarîḡ-ı tadrîse 'âzım olup ḡırḡ aççe medreseden ma'zûl
ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli bir Cumâde'l-ülâ'sında Şâmî Yahyâ
Efendi yerine Taḡta Ḳâḡî Medresesi ḡâricine 'âric, altmış Zi'l-ḡa'de'sinde yir-
lerinde ḡareket-i mişliyye i'tibârıyla mübtehic olmışlar idi. Altmış bir Cumâ-
de'l-ülâ'sında Müyesser-zâde Meḡemmed Efendi yerine Tevḡî'î Ca'fer Çelebi
Medresesi virilüp altmış iki Şa'bân'ında yirlerinde dâḡil i'tibâr olındı. Alt-
mış altı Şa'bân'ında Berber-zâde 'Abdü'r-raḡîm Efendi yerine Ülä-yı Ḥusrev
Kethüdâ Medresesi ile kâm-revâ, altmış yedi Receb'inde Mu'îd-zâde Maḡmûd
Efendi yerine Kütâhiyye ḡazâsına sezâ görülmüş idi. Altmış sekiz Muḡarrem'in-
de Ebu's-su'üd-zâde Meḡemmed Şâḡıḡ Efendi arpalıḡı olan Mar'aş ḡazâsına
menḡûl ve yirlerine Başmaḡcı-zâde Nûḡ Efendi mevşûl oldu. Sene-i mezkûre
Receb'inde munfaşıl ve yirlerine Naşûḡ Paşa-zâde İmâmı Maḡmûd Efendi vâşıl
oldı. Yetmiş bir Receb'inde Ḥâfız 'Abdü'r-raḡmân Efendi yerine Ḳonya ḡazâsı
ḡükûmeti tefvîz olunup yetmiş iki Receb'inde Muḡtârî Muşţafâ Efendi yerine
Ṥrablus-ı Şâm ḡazâsına naḡlle ikrâm ve yirleri Meḡemmed Faḡrî Efendi'ye
in'âm olındı. Yetmiş üç Receb'inde 'azl ve yirlerine Bâbî Muşţafâ Efendi¹ vaşıl
olındı. Yetmiş altı Cumâde'l²-ülâsı'nda Tatar 'Abdu'llâḡ Efendi yerine şâniyen
Ḳonya ḡazâsı virilmiş idi. Yetmiş yedi Cumâde'l-ülâ'sında ma'zûl ve yirlerine
Mütevelli 'Alî Efendi mevşûl oldu. Seksen üç Ramażân'ında İbşîr Paşa İmâmı
Müsâ Efendi maḡlûlünden şâlişen ḡazâ-yı mezbûr ḡükûmeti tefvîz olunup sek-
sen dört Zi'l-ḡicce'sinde ḡâzî iken dâ'in-i ecel müteḡâzî ve ḡazâ-yı deyn-i vâ-

1 Efendi H: -S.

2 S 249a.

cibü'l-edâ-yı cāna rāzî olup manşib-ı maḥlûl sāniyen Meḥmed Faḥrî Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı merḡūm dāhil-i 'idād-ı erbāb-ı rūsūm, pīr-i mu'ammer, şalāḥ-ı ḥālle muḡammer idi.

Paşa-zāde İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm ibnü'l-mevlā Süleymān. Bosneviyyü'l-aşldur. Bu ṭabaḡa evā'ilinde tercemesi sebḡ iden Ferḡād Paşa-zāde Süleymān Efendi'nün ferzend-i ercmendi İbrāhīm Efendi'dür. Taḡşil-i ser-māye-i isti'dād ve biñ elli beş Muḡarrem'inde şadr-ı 'ālī-ḡadr Ḳara Çelebi-zāde Maḡmūd Efendi'den şeref-i mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile kırḡ açḡe medreseye vāşil ve andan daḡı munfaşil olduḡdan ōñra biñ altmış yedi Receb'inde Çāvuş-zāde Muşṭafā Efendi yerine Ma'lûl-zāde Medresesi ḡāriciyle be-kām, yetmiş dōrt Cumāde'l-āḡire'sinde Zekī Aḡmed Efendi yerine Taḡta Ḳāḡi Medresesi in'ām olındı. Yetmiş ṭoḡuz Rebī'ül-evvel'inde Sivasī-zāde [228^b] Meḡmed Emīn Efendi yerine Süleymān Şubāşı Medresesi virilüp seksen Rebī'ül-āḡir'inde selefi Sivasī-zāde Efendi yerine Ümmü'l-veled Medresesi'ne taḡrik olındı. Seksen bir Muḡarrem'inde Mūsā-zāde Seyyid Muşṭafā Efendi yerine Ca'fer Aḡa Medresesi i'tā olunup seksen üç Muḡarrem'inde Ḳızıl Mūsā Efendi yerine Fetḡiyye'de vāḡı'a Sinān Paşa Medresesi sezā görildi. Seksen dōrt Şevvāl'inde sene-i ātiye Muḡarremü'l-ḡarāmı ḡurresi tevḡitiyle Ser-ḡaddī Muşṭafā Efendi def'a-i şāniyesi yerine Belḡrad ḡazāsıyla nā'il-i murād olmış iken sene-i mezbūre Zi'l-ḡicce'sinde ḡable'z-zabṡ ḡazā-yı mezkūr Şolaḡ-zāde Ḥalil Efendi'ye tevciḡ olunup bunlar şıfru'l-yed ḡalmaḡla elem ü izṡırābından esir-firāş ve sākıṡ-ı rütbe-i inti'āş olup seksen beş Muḡarrem'inde terk-i cihān-ı fānī ve 'azm-i dārü'n-na'im-i cāvidānī eyledi.

Merḡūm-ı mezbūr ḡüsn-i ḡulḡla meşḡūr, şāfi-fu'ād, pāk-i'tiḡād idi.

Muḡarrem-zāde 'Abdu'llāḡ Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāḡ ibnü'l-mevlā Aḡmed. Bu ṭabaḡada ānifen tercemesi taḡrīr olınan Muḡarrem-zāde Aḡmed Efendi'nün ferzend-i miḡteri ve maḡdüm-ı fezā'il-güsteri 'Abdu'llāḡ Efendi'dür. Ṥarīḡ-ı sa'adet-refiḡ-ı 'ilme taḡrik-i

esb-i himmet ve hem-râhî-i tevfiķ ile 'azîmet kılip fâzıl-ı qarâr-dâde Şeyhü'l-İslâm Minķârî-zâde Efendi'den taķşil-i 'ulüm ve şadr-ı 'âlî-kadr H'âce-zâde 'Abdu'llâh Efendi'den iķrâz-ı şeref-i mülâzemetle vâşıl-ı maţlab u merüm olup tekmi'l-i medâris-i resmiyye ile kırķ aķçe medreseye mevşül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biń altmış iki Şa'bân'ında Kâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine Süleymân Şubaşı Medresesi hâriciyle be-kâm olmuşlar idi. Altmış dört Şa'bân'ında yirlerinde hareket-i mişliyye itibâr olunup altmış altı Şa'bân'ında Şadrü'd-dîn-zâde Fetħu'llâh Efendi yerine Kürkcibaşı Medresesi in'âm olındı. Sene-i mezbûre Şevvâl'inde Şehlâ 'Abdü'l-bâķi Efendi yerine Nişancı Paşa-yı 'Atiķ Medresesi'ne haķiķ olup altmış yedi Ramazân'ında Şeyh Maħmüd Efendi-zâde Seyyid Maħmüd Efendi yerine Rüm Meħemmed Paşa Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ders ü taħķiķ itmişler idi. Altmış toķuz Muħarrem'inde selef-i sâlihi 'Abdü'l-bâķi Efendi' yerine 'Alî Paşa-yı Cedid Medresesi ile teccid-i 'izz ü rifat eyleyüp yetmiş Zi'l-ķa'de'sinde Malġaravî Meħemmed Efendi yerine Şahn-ı Şemâniyye'nün birine pây-ı himmet ķomuşlar idi. Yetmiş iki Şafer'inde Hüseyin Paşa-zâde İbrâhîm Efendi yerine 'A'îşe Sultân Medresesi iħsân, yetmiş üç Cumâde'l-âhire'sinde selef-i sâlihi Kâsım-zâde Efendi yerine Gevher Hân Sultân Medresesi'ne şâyân oldılar. Yetmiş dört Cumâde'l-âhire'sinde Mü'ezzîn-zâde Şeyh Meħemmed Efendi yerine Sultân Selîm-i Qadîm Medresesi ile tekrîm, yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde selef-i sâlihi Hüseyin Paşa-zâde Efendi yerine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm olındılar. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde İşhâķ-zâde Meħemmed Şâliħ Efendi yerine Yeńişehr ķazâsında murabba'-nişîn-i mesned-i ħükm ü imzâ olup yetmiş yedi Zi'l-ķa'de'sinde ma'zül ve yirlerine şâniyen Hışım-zâde 'Abdü'l-bâķi Efendi mevşül oldu. Seksen üç Ramazân'ında Beyâzi-zâde Aħmed Efendi yerine maħrûsa-i Bursa ķazâsına ħâkim ve revnaķ-efrüz-ı maħâfil ü maħâkim olmuşlar idi. Seksen dört Receb'inde sene-i âtiye Muħarremü'l-ħarâmı ġurre si tevķitiyle selevleri Beyâzi-zâde Efendi yerine Mekke-i Mükerrme ķazâsına menķül ve yirlerine Minķârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi mevşül oldu. Bunlar ba'de tayyi'l-merâhil Mekke-i Mükerrme'ye vâşıl olduklarında sene-i mezbûre Zi'l-ħicce'sinde mizacı şikest ve ġünden ġüne pest olmaġla taşhîh-i mizâc niyyetiyle dâhil-i Ĥicâz olduklarında biń seksen beş Muħarrem'inde murġ-ı rûhı cânib-i ķudse

[229^a] pervâz eyledi. Manşib-ı maḥlûl selef-i sâlifleri Hısm-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi'ye maḥal görüldü.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, diyâneti gâlib, ḥüsn-i sülûke zâhib bir vücûd-ı mükerrrem idi.

Tezkireci Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ ibn Muştafâ. Vilâyet-i Anaḥolî'da Gaferyât kazâsına tâbî' Kızılyaka nâm kıaryeden ve âftâb-ı feyz-i nâ-mütenâhîden¹ istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp taḥşil-i ser-mâye-i 'ulûm ve tekmîl-i pîrâye-i manṭûḳ u mefhûm itdükden soñra Altıbarmaq 'Abdü'l-fettâḥ Efendi'den mülâzım ve ṭarîḳ-ı tedrişe 'âzim olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ yetmiş dörd Receb'inde Haṭṭâṭ 'Abdu'llâh Efendi yirine Hızır Beg Medresesi ḥâricine 'âric, yetmiş ṭoḳuz Ramazân'ında Külâhî-zâde Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Monlâ Kestel Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmuşlar idi. Seksen üç Muḥarrem'inde Nefes-zâde Seyyid 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine Ümmül-veled Medresesi virilüp seksen dörd Receb'inde Seyrek-zâde Seyyid Meḥemmed 'Âşım Efendi yirine Şeyḫül-İslâm Aḫî-zâde Ḥüseyn Efendi Medresesi in'âm olunmuş idi. Târîḫ-i mezbûrda mesned-nişîn-i şadâret-i Rûm Anḳaravî Meḥemmed Efendi'nün şer'iyâtçı ve tezkirecileri bulunmaḡın sene-i merḳûme Ramazân'ında Devlet-i 'Aliyye ile Ḥâciöḡlîbâzârî kaşabasına dâḫil, seksen beş Muḥarrem'inde rûḥ-ı revânî a'lâ-yı 'illiyine vâşıl olup kaşaba-i mezkûrede defn olındı. Medrese-i maḥlûleleri 'Aṭâ'u'llâh Meḥemmed Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı merḳûm ḥişşedar-ı ma'ârif ü 'ulûm, nîk-ḥaşlet, ḳâbil-i üns ü ülfet idi.

İmâm-zâde Meḥemmed Ḳadrî Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed Ḳadrî ibnü'l-mevlâ eş-Şeyḫ Meḥemmed. Bu ṭabaḳa evâ'ilinde tercemeleri silk-i taḥrîre keşide kıılınan şadr-ı 'âlî-ḳadr İmâm-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi merḫûmuñ maḥdûm-ı ercmendi Meḥemmed Ḳadrî Efendi'dür. İzâ'at-i bizâ'at-i isti'dâd itmemege himmet ve ba'z-ı 'ulemâdan

1 Gaferyât kazâsına tâbî' Kızılyaka nâm kıaryeden ve âftâb-ı feyz-i nâ-mütenâhîden H: -S.

ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış üç Zî'l-hicce'sinde Malğaravî Mehemmed Efendi yirine Tütü Latîf Medresesi ile taltîf, altmış altı Şevvâl'inde Fikrî Birâderi Hüseyñ Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Zekerıyyâ Efendi Medresesi Şâ-nıyesi ile teşrîf olınmışlar idi. Altmış yedi Receb'inde Kemâl Efendi-zâde Aḥmed Efendi yirine Ülâ-yı Mesîḥ Paşa Medresesi ile kâm-revâ, altmış sekiz Receb'inde Ders-i 'Âm Mehemmed Efendi yirine Emre H'âce Medresesi'ne revnaḳ-baḫşâ oldılar. Altmış toḳuz Muḫarrem'inde selefi yirine Fetḫıyye'de vâkı'â İsmihân Sulṫân Medresesi iḫsân, yetmiş iki Şevvâl'inde Ser-bendî-zâde İshâḳ Efendi yirine Şaḫn-ı Semâniyye'nün biriyle taḫşil-i 'izz ü şân eylediler. Yetmiş üç Receb'inde Kız 'Alî Efendi yirine Hânḳâh Medresesi'n tekyegâh eyleyüp yetmiş beş Muḫarrem'inde Hânım-zâde Muḫarrem Efendi yirine Ḳadırğa Limanı'nda vâkı'â Mehemmed Paşa Medresesi'n câygâh itmişler idi. Yetmiş altı Zî'l-ḳa'de'sinde Monlâ-zâde Ḥasan Efendi yirine 'Alî Paşa-yı 'Atîḳ Medresesi'ne ḫaḳîḳ olup yetmiş yedi Ramazân'ında selef-i sâlifleri Hânım-zâde Efendi yirine Ḳara Muştafa Paşa Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ders ü taḫḳîḳ itdiler. Yetmiş toḳuz Rebî'ül-evvel'inde selefleri Monlâ-zâde Efendi yirine Ebâ Eyyüb-i Enşâri Medresesi ile tevḳî', sene-i mezkûre Zî'l-ḫicce'sinde yine selef-i sâlifleri Hânım-zâde Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine terfî' olunup seksen iki Muḫarrem'inde Yenışehrli Mü'min-zâde Mehemmed Efendi yirine şehir-i mezbûr ḳazâsı dest-i ḫükümetlerine tefvîz olınmış idi. Seksen üç Rebî'ül-evvel'inde ma'zûl ve yirlerine Şa'bân-zâde Mehemmed Efendi mevşûl oldu. Seksen beş Rebî'ül-âḫir'inün yigirmi dördinci Sebt günü maḫmil-bend-i 'âlem-i âḫiret ve rû-be-râh-ı 'izzet olup Ḥazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşâri civârında Lâğarî [229^b] Tekyesi ḳurbinde vâlidleri cenbinde defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr müşâreket-i emşâlle meşhûr, ḫoş-şoḫbet, ḳâbil-i üns ü ülfet, hezâr-fenlikde mâhir, her lisânı tekellüme ḳâdir, nik-nefs ü kem-âzâr bir vücûd-ı sûtûde-kâr idi.

Naķibü'l-eşraf¹ Kudsî-zâde eş-Şeyh Mehemmed Efendi² {Şeyhî}

el-Mevlâ eş-Şeyh Mehemmed ibnü'l-mevlâ Mehemmed Kudsî ibnü'l-mevlâ Aḥmed. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân 'Osmân Hânî'den tercemesi *Zeyl-i 'Atâyi*'de maşṭur olup biñ otuz Şevvâl'inde cısır-i fenâdan 'ubür eyleyen Kudsî Mehemmed Efendi'nün maḥdümü fezâ'il-perveri ve nev-bâve-i ḥadîka-i ḥaķâ'ik-güsteri Şeyh Mehemmed Efendi ḥıdmetleridür. Biñ ṭoķuz târiḥinde ṭayy-yı merâḥil-i vücüd iderek vâşıl-ı ser-menzil-i şühüd olup vâlid-i mâcidleri terbiyeleriyle ṭaḥşil-i ma'ârif ü fezâ'ile sâ'î ve tekmil-i âdâb u rüsûma murâ'î olmağla H'âce 'Ömer Efendi'den vâşıl-ı rütbe-i mülâzemet, ba'dehu kırık aķçe ile Behrâmiyye Medresesi'nde seccâde-nişin-i dirâset olmuşlar idi. Biñ otuz Rebî'ü'l-evvel'inde medrese-i mezbûreye bâ-terakķi ḥâric elli i'tibârıyla revnaķ-baḥşâ olup sene-i mezkûre Rebî'ü'l-âḥir'inde 'Uşşâķi-zâde 'Abdü'l-'aziz Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sūrūr eyleyüp sene-i mezbûre Şa'bân'ında Kemâl Efendi-zâde İbrâḥim Efendi yirine Hâdım Ḥasan Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ, otuz bir Receb'inde Aḥî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine irtikâ eylemişler idi. Sene-i merķûme Şa'bân'ında Vaķ'a-i Sulṭân 'Osmân Hânî sebebiyle 'azl olunup medreseleri Naķş-bend-zâde Mehemmed Efendi'ye tevcih olındı. Otuz üç Cumâde'l-âḥire'sinde Sinân-zâde 'Abdü'l-ḥay Efendi maḥlûlinden Etmekcioğlı Medresesi virilüp otuz dört Cumâde'l-âḥire'sinde Kürd Burhân Efendi yirine Ğazanfer Ağa Medresesi'ne mevşûl, otuz beş Ramazân'ında Aḥî-zâde ³ Seyyid Aḥmed Efendi yirine şâniyen medâris-i Şaḥn'ın birine vuşûl buldılar. Otuz sekiz Şa'bân'ında Kınalı-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi maḥlûlinden İsmiḥân Sulṭân Medresesi iḥsân olunup otuz ṭoķuz Zî'l-ķa'de'sinde H'âce-zâde 'Alî Efendi yirine Ayaşofıyya Medresesi ile taltîf, sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde Bâķi-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine Kuds-i Şerîf każâsiyla teşrif olındılar. Kırık Zî'l-ḥicce'sinde ma'zûl ve yirlerine Ser-maḥfil-zâde Mehemmed Efendi mevşûl oldu. Kırık üç Şafer'inde 'Alî Çelebi-zâde 'Alî Efendi yirine Filibe każâsı rızâ-dâdeleri olup kırık altı

1 Naķibü'l-eşraf S: -H.

2 Evvelü päye-i ḥâric şüden bi-medreseyi Behrâmiyye. Fi-Rebî'ü'l-evvel sene 1030. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 S 250b.

Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine ḫalefleri Ser-maḫfil-zâde Efendi vaşl olındı. Kırk tokuz Şevvâl'inde Aḫmed Şihâb Efendi yirine Selanik ḫazâsı ḫükümeti tefvîz olunduḫda Kesbî Çelebi bu güne târiḫ dimişdür:

Mısrâ'

Şimdi Selanik ḫâkimi adıyla Ḫudsî-zâde'dür¹

Elli bir Receb'inde munfaşıl ve yirlerine Şun'î-zâde Seyyid Meḫmed Efendi vâşıl oldı. Elli dört Rebî'ül-evvel'inde Bustân-zâde Meḫmed 'Abdü'l-kerîm Efendi yirine maḫrûsa-i Burusa'da ḫâkim ve pirâye-baḫş-ı maḫâfil ü maḫâkim olmuşlar idi. Sene-i mezkûre Zi'l-ḫa'de'sinde Bahâyî Meḫmed Efendi yirine maḫmiyye-i Edrine ḫazâsına naḫl ü tebdil ve yirleriyle 'İşmetî Meḫmed Efendi tebcil kılınmış iken dördinci günü ḫazâ-yı mezkûr ḫükümetiyle Bosnevî Şa'bân Efendi kâm-yâb ve bunlar üftâde-i gird-âb-ı ıztırâb oldılar. Elli yedi Rebî'ül-âḫir'inde Pravadi ma'a Güzelḫişâr ḫazâları arpalık virilüp sene-i mezbûre Şevvâl'inde Memek-zâde Muştafâ Efendi yirine İstanbul ḫazâsıyla nâ'il-i me'mûl ve arpalıkları olan Pravadi ḫazâsına ḫalefleri Şa'bân Efendi ve Güzelḫişâr ḫazâsına ḫalef-i sâlifleri 'İşmetî Efendi mevşül oldılar. Elli sekiz Muḥarrem'inde müteḫâ'id ve maḫâm-ı 'âlilerine Mûlaḫḫab Muştafâ Efendi müteşâ'id oldı. Altmış Şevvâl'inde Ḫüsâm-zâde 'Abdu'r-raḫmân Efendi yirine Anaḫolı şadı ile bülend-ḫadr oldılar. Altmış bir Cumâde'l-ülâ'sında [230^a] Ḫabaḫulak-zâde Ebu'l-irşâd Meḫmed Efendi yirine şadr-ı Rûm'a naḫl ve yirlerine selef-i sâlifleri Şa'bân Efendi vaşl olındı. Sene-i mezkûre Ramazân'ında Boḫazḫişârî'na irsâl ile ib'âd ve maḫâm-ı ḫükümetlerine Ḫanefî Meḫmed Efendi işâd olındılar. Altmış iki Receb'inde 'avde me'zûn, altmış üç Şafer'inde Muştalîḫ-zâde Meḫmed Efendi üzerinden şâniyen Pravadi ve Yeñibâzâr ḫazâları ile Süleymâniyye vaḫfından yevmî yüz yigirmi beş aḫçe 'ilâve-i revâtibleri kılınmaḫla cebr-i ḫâtır-ı maḫzûn kılındı. Altmış dört Zi'l-ḫa'de'sinde selef-i sâlifleri Memek-zâde Efendi def'a-i şâniyesi yirine şâniyen mesned-nişîn-i şadâret-i Rûm olduḫlarında zamâneleri şu 'arasından biri bu târiḫi dimişdür:

1 شمعی سلتیک حاکمی آدیله قدسی زاده در

Mısrâ'

Olsun mübârek Rûmîlî Kudsî Efendi-zâde'ye¹

Diger

Vâşıl oldı şadr-ı Rûm'a Kudsi-zâde 'adl ile²

Arpalıkları seleflerine 'inâyet olındı. Altmış beş Şevvâl'inde mesned-i şadâretten dâmen-keşân ve yirlerine selef-i sâlifleri Kemâl Efendi-zâde halef olmağla taşîl-i 'izz ü şân eyledükde bunlara halefleri üzerinden Keşân kazâsı arpalık ta'yîn olındı. Altmış altı Cumâde'l-ülâ'sında yine selefleri Memek-zâde Efendi üzerinden şâlişen Pravadi kazâsına tebdîl ve Keşân kazâsıyla Kec-dehân Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi tebcîl kılındı. Altmış yedi Cumâde'l-âhîre'sinde Naķib-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yirine manşib-ı celîl-i neķâbet-i sâdât-ı kirâm ile³ ikrâm ve Menteş-zâde Aħmed Efendi manşibı olan Filibe kazâsı şâniyen ber-vech-i arpalık in'âm olındukda Pravadi kazâsı ile Şeyhü'l-İslâm Bâli-zâde Muştafâ Efendi ihtirâm olındılar. Vâlid-i câmi'ü'l-hurûf Şeyh Feyzî Ĥasan Efendi şadr-ı neķâbetlerine bu güne târiħ dimişdür:

Naẓm

Feyzi ol pāk-nijâduñ iki târiħ gerek
Der-i a'lâ-yı felek pâyesine ithâfa

Menba'-ı ĥilm-i zekâ râtibe Kudsî-zâde
Oldı iķbâle-i nevâlle naķib eşrâfa⁴

Sene-i mezkûre Şa'bân'ında Filibe kazâsı halefleri Bâli-zâde Efendi'ye virilüp bunlara halefleri üzerinde râbi'an Pravadi kazâsı tevcih, altmış sekiz senesi ĥudûdında Varna ve Yeñibâzâr kazâları ilĥâķıyla terfîh olındılar. Bu ĥâl üzere on sekiz sene miķdârı şadr-ı neķâbetde qarâr-dâde olup biñ seksen beş Cumâde'l-âhîre'sinde marâz-ı istisķâ sebebiyle şecere-i müşmirü'l-berere-i vücûdi şarşar-ı kûh-endâz-ı fenâdan fütâde ve gül-berg-i ĥazân-dide gibi ĥâk-i

1 اولسون مبارك روم ايلي قدسى افندى زاده په

2 واصل اولدى صدر روميه قدسى زاده عدل ايله

3 S 251a.

4 اولدى اقبالة نوال ايله تقيب اشرفا

siyâha rû-nihâde olduklarında hânelerine muttaşıl sâhâda defîn-i zîr-i zemîn ve naqş-ı seng-i mezârlarına vâlid-i câmi'ül-ḥurûf didügi târiḥ-i güzîn oldı.

Nazm

Zübde-i âl-i Buḥârî seyyid-i 'âlî-neseb
Şeyḥ Meḥemmed kim ola ḳabr pür-cinân-ı fâ'iḥa

On sekiz yıl olup eşraf-ı kirâm üzre naḳîb
Ḳurb-ı cedd-i pâkine 'azm oldı âḫîr lâ'iḥa

Rıḫletin güş idicek Feyzî didüm târiḥini
Menzili 'adn ola Ḳudsî-zâde'nün el-Fâtiḥa¹

Sinn-i şerîfleri yetmiş altı sâle bâliḡ olmuş idi. Maḥlûl olan şadr-ı neḳâbet Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Sa'id Efendi'ye 'inâyet olındı.

Ol maḥdüm-ı celîlü's-şân *şubbet 'aleyhi sicâlül-ḡufrân*,² 'umde-i maḥâdîm-i 'ulemâ-yı Rûm, hâne-zâd-ı hânedân-ı 'ulûm, ḥasenü'l-aḫlâḳ, ṭayyibü'l-a'râḳ, 'afîfü'z-zât, laṭîfü's-simât, ḥalîm ü selîm, muḥsin ü kerîm, sehâ vü keremde yegâne, semâḫatde müfred-i zamâne, erkân-ı Devlet-i 'Aliyye ḳatında muḥterem, 'ulemâ-yı Rûm miyânında mu'azzez ü mükerrerem olup şadr-ı 'âlî-ḳadr Ḥ'âce-zâde 'Abdu'llâh Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muşâheret itmişler idi.

Âşârlarındanan Şeyḫî maḫlaşı ile eş'âr-ı belâḡat-şî'ârları vardır. Bu ebyât güftâr-ı dürer-bârlarındandır:

Nazm

Nihân olsa gözümde ol ḫayâl-i dilsitân gitmez
Verâ-yı ebre girse mihr-i raḫşândan nişân gitmez [230^b]

Lebûn fikriyle didem ḳan döküp şol meste döndüm kim
Elinden câm-ı leb-rîz-i şarâb-ı erḡavân gitmez

1 منزلی عدن اولاً قدمی زاده نك الفاتحه

2 "Rahmet kovaları onun üzerine dökülsün."

Ne hâlet vardır âyâ ol lebi mülde kaçan görsem
Zülâl-i vuşlatuñ zevki gönülden bir zamân gitmez

Ve lehu

Mestâne süzüp çeşmini oldı nigh-endâz
Murğ-ı dili şayd eyledi ol gözleri şebbâz

Ġam def'ine yetmez mi mey-i şive-i dildâr
Ey dil hele der-beste degül meykede-i nâz

Gülzâr-ı belâgatde sürür eyledi Şeyhî
Bir bülbül-i hoş-nağme ile oldı hem-âvâz

Ve lehu

Küyuñ gibi ehl-i dile bâğ-ı İrem olmaz
Bâğ-ı İrem ol cennet-i feyze harem olmaz

Hem-zâd gerek himmet-i erbâb-ı mekârim
Yoħsa kişi taqlid ile şâhib-kerem olmaz

Bî-minnet-i sâķi mey-i gül-fâm çekilmez
Gülzâr-ı şafânuñ güli bî-hâr-ı Ġam olmaz

Hızr âb-ı hayâtıla da perverde iderse
‘Älemde yine mîve-i bâğ-ı himem olmaz

Güş it ne güzel medħüñ oħur ey gül-i ra'nâ
Şeyhî gibi bir bülbül-i nâzük nağam olmaz

Ve lehu

Ellerde gül yirine mey-i ergävân gerek
Meclisde nuķlimüz leb-i şekker-feşân gerek¹

1 S 251b.

Tertîb-i sūr eyledi gül mevsimi yine
Rez duhterine hâtem-i la'lüñ nişân gerek

Ve lehu

Ol gönçe-femüñ la'li eger olmasa ma'düm
Şekk eyler idüm olduğına noқта-i mevhum

Pertev şala zerrâta ger ol şems-i münîrüm
Hâşâ ki ide bende-i nâ-çizini maħrûm

Biz pîr-i muğāndan tūtalum dest-i irâdet
Zâhid gibi tek olmayalum fâsıķ-ı maħrûm

Ve lehu

Beni gördükce o dildâr kaçâr yanumdan
Hele bu vaz'ı uşandırdı beni¹ cânumdan

Hışm-zāde 'Abdü'l-bākî Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-bākî ibnü'l-mevlâ Yahyâ. Tabaķa-i Sulţān Murād Hân-ı Râ-bi"den tercemesi *Zeyl-i 'Atâyi'*de merķüm Hışm Yahyâ Efendi merħūmuñ maħ-düm-ı mihteri ve bu tabaķada zikri sebķ iden 'Abdü'r-raħîm Efendi'nün birāde-ri 'Abdü'l-bākî Efendi'dür. Taħşîl-i 'ulüm u ma'arife müdâvim ve Şeyhü'l-İslām Yahyâ Efendi'nün hıdmetlerinden mülâzım olup aħz-ı medâris-i celile ve devr-i mecâlis-i cemile iderek kırķ aķçe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biñ elli altı Muħarrem'inde Bosnevî Bâlî Efendi yirine Temürķapu'da Aħmed Paşa Medresesi hâriciyle be-kām, elli sekiz Cumāde'l-ülâsında Rodosî Velî Efen-di yirine Hāydar Paşa Medresesi ile nâ'ilü'l-merām olmuşlar idi. Sene-i mezķüre Şevvâl'inde Behrām Ağa H'âcesi Muştafâ Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürür eyleyüp altmış bir Cumāde'l-ülâsında Hüsâm-zāde Meħemmed Efendi yirine Sinān Paşa Medresesi ile ķadri mezîd oldu. Altmış dört

1 uşandırdı beni S: beni uşandırdı H.

Cumâde'l-ülâsında Çeşmî-zâde Mehemmed Şâlih Efendi yirine Şahın-ı Şemâniyye'nün¹ birine hürâm, altmış beş Ramazân'ında Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Sa'id Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi ile bülend-mağâm oldılar. Altmış yedi Receb'inde selefleri Es'ad-zâde² Efendi yirine Hâkâniyye-i Vefâ'da baş-ı seccâde-i ifâde eyleyüp yetmiş Receb'inde³ Çāvuş-zâde 'Osmân Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle tekmi'l-i devre-i merâtib itdiler. Yetmiş iki Şafer'inde Şafvetî Mehemmed Efendi yirine Yenîşehr kazâsı 'inâyet olunup yetmiş üç Cumâde'l-âhire'sinde ma'zül ve yirlerine birâder-i kihterleri 'Abdü'r-rahîm Efendi mevşül oldu. Yetmiş yedi Zî'l-ka'de'sinde Muharrem-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine sâniyen belde-i mezkûra hâkim olup yetmiş toktuz Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine İzmir kâdîsi Kudsî-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi naql, anlaruñ yirine Burusa kâdîsi Kabaçulak-zâde Mehemmed Efendi vaşl olunup ve anlaruñ yiri Hâmid Efendi'ye maħal görildi. Seksen üç Receb'inde İshâk-zâde Mehemmed Şâlih Efendi maħlûlinden Mısr-ı zâtü'l-çhrâm kazâsıyla ikrâm olunup [231^a] seksen dört Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Seksen beş⁴ Cumâde'l-âhire'sinde üftâde-i pister-i maraz-ı zaħîr iken selef-i sâlifleri Muharrem-zâde Efendi maħlûlinden Mekke-i Mu'azzama kazâsınuñ fermânı vuşûlinden üç gün şonra 'azm-i Ka'be-i maqşûd ve hacc-ı ekber-i dârü'l-hulûd eyleyüp Edrinekapusı hâricinde Emîr-i Buħârî Zâviyesi civârında defn olındı. Manşib-ı maħlûl selef-i sâlifleri Çeşmî-zâde Efendi'ye maħal görildi.

Mevlânâ-yı merçûm maħdûm-ı ma'âlî-rüsûm, kaçdr-i müşterek-i 'ilmden vâyedâr, edîb-i şâhib-i vağâr, ħalîm ü selîm, nîk-nefs ü kerîm idi. Şeyhü'l-İslâm Şun'î-zâde Seyyid Mehemmed Efendi merħûm ile 'ağd-i peyvend-i muşâheret itmişler idi.

Hevâyî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi⁵

el-Mevlâ es-Seyyid Mehemmed bin Muştafâ. 'Uzûbet-i mâ ve leţâfet-i hevâda bî-bahâ olan maħrûsa-i Burusa'da 'Abdü'l-mü'min Câmî'i'nde ħaţîb-i

1 Şemâniyye'nün H: Şemân'urñ S.

2 Es'ad-zâde H: Sa'dî-zâde S.

3 Receb'inde H: Şafer'inde S.

4 Seksen beş H: Seksen S.

5 H nüshasında bu biyografi yoktur.

edîb ve fezâ'il ü ma'ârifden fâ'iz-i naşîb olup *Tezkiretü'ş-şu'arâ*² da² maşûr ve biñ on yedi târihinde cîsr-i fenâdan 'âlem-i bâkîye 'ubûr eyleyen Hevâyî muhâlleş Muştafâ Efendi'nün ferzend-i dil-bendi ve maħdûm-ı ercmeni Seyyid Meħemmed Efendi'dür. Taħşîl-i 'ulûma naħd-i vaħtin şarf ve sâha-i ma'âri-fe 'inân-ı 'azîmetin 'atf idüp 'ulemânun birinden mülâzım ve tarîk-ı tedri-se 'âzim olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk akçe medreseden ma'zûl iken biñ kırk beş Şa'bân'ında İcî-zâde Seyyid Yahyâ Efendi yirine Kañlıca'da vâkı'a İskender Paşa Medresesi ile kâm-revâ, kırk sekiz Şevvâl'inde Dâye-zâde Muştafâ Efendi yirine Topkapusı dâhilinde Aħmed Paşa Medresesi i'tâ olındı. Elli Zî'l-ka'de'sinde Kâmetî-zâde Meħemmed Efendi yirine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi virilüp elli üç Muħarrem'inde Nevâlî-zâde Maħmûd Efendi yirine Saķız kaźası sezâ görildi. Elli dört Şafer'inde ma'zûl ve yirlerine Pirlepelî-zâde Aħmed Efendi mevşûl oldu. Elli yedi Şafer'inde Şu'ayb-zâde İbrâhîm Efendi yirine Kütâhiyye kaźası 'inâyet olunup elli sekiz Cumâde'l-ülâ'sında 'azl ve yirlerine Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi vaşl olındı. Altmış Receb'inde şadr-ı a'zam-ı sâbık Şüfi Meħemmed Paşa İmâmı Meħemmed Efendi yirine Mar'aş kaźası hükûmeti tefvîz olunup altmış bir Cumâde'l-âhire'sinde munfaşıl ve yirlerine Mu'îd-zâde Maħmûd Efendi vâşıl oldu. Altmış iki Şa'bân'ında Burusa Yeñişehri kaźası arpalık virilüp altmış dört Zî'l-ka'de'sinde kaźa-yı mezkûr zamîmesiyle Kızıklı Meħemmed Efendi yirine şâniyen Kütâhiyye kaźası iħsân olunmuş idi. Altmış altı Cumâde'l-ülâ'sında ma'zûl ve yirlerine Altubarmak İbrâhîm Efendi mevşûl olup Burusa Yeñişehri kaźası daħı Kâmetî-zâde Meħemmed Efendi'ye arpalık ta'yîn olındı. Altmış tokuz Receb'inde Beşerî Meħemmed Efendi yirine Belğrad kaźasıyla ber-murâd olup yetmiş Zî'l-ka'de'sinde şâniyen Burusa Yeñişehri kaźası arpalığı ile 'azl ve yirlerine Ser-ħaddî Muştafâ Efendi vaşl olındı. Yetmiş bir Şafer'inde arpalıkları Ğüseyn Paşa-zâde Aħmed Efendi'nün zamîme-i revâtibleri kılındı. Yetmiş üç Şevvâl'inde Bâlî-zâde Efendi Maħdûmı Meħemmed Efendi maħlûlinden Mağnisa kaźası 'inâyet olunup yetmiş beş Muħarrem'inde munfaşıl ve yirlerine Mûsâ-zâde 'Abdü'l-ħalîm Efendi vâşıl oldu. Yetmiş sekiz Zî'l-ka'de'sinde Ğâfîz 'Abdu'r-raħmân Efendi yirine Diyârbekr kaźası tevcih

1 S 252a.

2 Burada kast edilen eser ya Riyâzî'nin *Riyâzü'ş-şu'arâ*sı veya Zehrimârzâde Rızâ'nın *Tezkiretü'ş-şu'arâ*sıdır. Zira Bursalı Hevâyî'den bahseden en eski iki kaynak yukarıda zikredilenlerdir. Bkz. Açıkğöz, agt, s. 266; Zavorcu, age, s. 177.

olinmiş idi. Seksen Ramazân'ında 'azl ve yirlerine Mandâl Aḥmed Efendi vaşl olındı. Seksen beş Cumâde'l-ülâsında Ḥüseyn Paşa-zâde İbrâhîm Efendi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd kızâsıyla ber-murâd olmuşlar idi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında haber-i vefâtı gelüp manşib-ı maḥlûl İsmâ'îl Ağa-zâde 'Alî Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı merķûm dâḥîl-i erbâb-ı rûsûm, 'ilmi miyâne, tarz u tavri âde-miyâne, seyyid-i nesîb, pîr-i münevverü'l-meşîb idi.

Şeyḥ-zâde Efendi Maḥdûmı [Şun'ullâh Meḥemmed]

el-Mevlâ Şun'ullâh Meḥemmed ibnü'l-mevlâ Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḥ Sinân. Bu ṭabaḳa evâ'ilinde tercemeleri taḥrîr olunan Fetvâ-emîni Şeyḥ-zâde Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i kihteri ve maḥdûm-ı ferḥunde-aḥteri Şun'ullâh Meḥemmed Efendi'dür. Kıbîliyyet-i şân-ı maḥdûmî üzere taḥşîl-i ser-mâye-i 'ilm ü 'irfân ve tekmîl-i pîrâye-i dâniş ü iz'ân itdükden sonra 'ulemâ-yı kırâmuñ birinden mülâzım ve râh-ı tadrîse 'âzim olup kırık akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ¹ altmış dört Şa'bân'ında² Şâniye-i Behrâm Kethudâ Medresesi ḥâricine 'âric, yetmiş iki Şafer'inde Dâmâd Meḥemmed Efendi Dârü'l-ḥadîşî'ne ḥareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş yedi Ramazân'ında Ebu's-su'ud-zâde Aḥmed Efendi yirine Temürkapu kırbinde Aḥmed Paşa Medresesi virilüp seksen üç Şa'bân'ında Ca'fer-zâde Şeyḥ Meḥemmed Efendi yirine Papasoglı Dârü'l-ḥadîşî'ne nâ'il, seksen dört Şevvâl'inde Erdebîlî-zâde Dâmâdı Ebû Bekr Efendi yirine Ḥammâmiyye Medresesi'ne vâşıl olmuşlar idi. Seksen beş Şa'bân'ında ders ü devri tamâm ve 'âlem-i uḳbâya ḥıram eyledüklerinde Keskin Dede maḳâbirinde defn olunup medrese-i maḥlûleleri 'Alî Efendi-zâde Meḥemmed Efendi'ye in'âm olındı.

Maḥdûm-ı merķûm fazîlet-i 'ilmiyye ile mevsûm, 'âlim ü fâzıl, şâbb-ı kâmil, ma'ârif-i cüz'iyeden behre-yâb, ekşer-i fûnûnda ḥâ'iz-i nişâb, elsine-i selâşede şî'r ü inşâya kıadir, bi-taḥşîş nazm-ı Türkî'de mâhir, halîm ü selîm, maḥdûm-ı vâcibü't-tekrîm idi.

1 biñ H: -S.

2 S 252b.

Naķibü'l-eşraf Seyrek-zâde es-Seyyid 'Abdu'r-raħmân Efendi¹

el-Mevlâ es-Seyyid 'Abdu'r-raħmân ibnü's-Seyyid Aħmed ibnü's-Seyyid Emru'llâh Meħemmed. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulţân Aħmed Hân-ı Evvel'den tercemesi *Zeyl-i 'Atâyi'*de merķûm Seyrek-zâde Seyyid Meħemmed Efendi'nün maħdûm-ı mihteri Seyyid Aħmed Efendi'nün naħl-i ser-sebz-i çemen-i şuffe-i ercmendi Naķibü'l-eşraf Seyrek-zâde Seyyid 'Abdu'r-raħmân Efendi'dür. Peder-i bedriyyü'l-hasebleri Seyyid Aħmed Efendi kұıtr-ı Rûm-ı cennet-rüsûmda kұzât-ı sûtüde-şifâtdan olup Ahyolı kazâsından munfaşıl iken 'âlem-i âhirete intikâl itdükte bunlar 'amm-i büzürgvârları Seyyid Yûnus Efendi merħûmuñ hacr u terbiyelerinden taħşil-i ser-mâye-i 'ulûm ve ĥıdmetleriyle tekmil-i âdâb-ı rüsûm eyleyüp H'âce 'Ömer Efendi'nün nazâr-ı 'inâyetlerine mazhar olmağla müstaķillen mülâzım ve çarık-ı pür-tevfik-ı 'ilmîye 'âzim olmışlar idi. Devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken bin kırık iki Zi'l-ħicce'sinde Ĥasan Paşa-zâde 'Abdü'l-bâķi Efendi yirine Ülä-yı Mesih Paşa Medresesi ĥâriciyle kâm-revâ, kırık sekiz Şevvâl'inde Ĥasan Efendi Medresesi virilüp elli Cumâde'l-ülâ'sında Aħî-zâde Meħemmed Efendi yirine Zâl Paşa Medresesi'ne revnaķ-baħşâ oldılar. Elli bir Receb'inde Ĥüsâm Efendi yirine Muştafâ Ağa Medresesi'ne mevşûl, elli iki Şa'bân'ında Altıbarmaķ 'Abdü'l-fettâh Efendi yirine medâris-i Şaħn'uñ biriyle na'ilü'l-me'mûl olup elli üç Şafer'inde Necâti-zâde Meħemmed Efendi yirine Bağdâd-ı dârü's-selâm kazâsıyla ikrâm olındılar. Elli dört Cumâde'l-ülâ'sında ma'zûl ve yirlerine Ĥamdî Meħemmed [231^b] Efendi mevşûl oldu. Elli altı Rebî'ül-evvel'inde sene-i âtiye Muħarremü'l-ħarâmı ġurresi tevķitiyle Naķib-zâde Seyyid Meħemmed Efendi yirine Medîne-i Münevvere *dâmet bi'l-envâri müsevvere*² kazâsı sezâ görülüp elli sekiz Muħarrem'inde munfaşıl ve yirlerine Muţahhar Efendi Dâmâdî Aħmed Efendi vâşıl oldu. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında selefi Naķib-zâde Efendi yirine ĥil'at-i neķâbet-tırâz rütbe-i şadâret-i Anaţolı ile muţarraz kılınup ol teşrif-i laţif ile mu'azzez olup arpalık bedeli Ayaşofıyya ve Süleymâniyye ve Sulţân Meħemmed Hân vaķflarından ellişer aķçe ta'yin ile tekrım, altmış bir senesi ĥudûdında Mü'ezzin-zâde 'Abdü'l-ķâdir Efen-

1 S Der-kenâr: Şâhibüt-terceme ĥazretlerinün silsile-i nesebleri *Şaķâik-ı Nu'mâniyye*'de mastûr olan Seyrek Muħyî'd-din Efendi merħûma peyveste olup lâkin beyne'n-nâs Zeyrek-zâde Efendi 'unvânıyla meşhûr olmuşlar idi.

2 "Çepeçevre nurlar içinde olmaya devam etsin."

di mahlûlinden Mudanya kazâsı arpalığıyla ta'zîm olunmuşlar idi. Altmış üç târihinde Rûmili şadreti pâyesin hâ'iz ve gâyetü'l-gâyât-ı me'talibe fâ'iz oldılar. Altmış beş senesi hilâlide Kürd Hâlîl Efendi mahlûlinden Bâzârköyî¹ kazâsı da'î zamîme-i revâtibleri kılınmış idi. Altmış altı Cumâde'l-âhire'sinde şadr-ı ne'kâbet şâniyen selefleri Na'îb-zâde Efendi'ye sezâ ve bunlar arpalıkları olan Mudanya kazâsına iclâ olup sene-i mezkûre Receb'inde sene-i âtiye Mu'harremü'l-harâmı ğurresi tevkîtiyle Ku'tb İbrâhîm Efendi yirine şâniyen Medîne-i Münevvere kazâsı müyesser ve ol sa'âdetle mübeşşer olduklarında arpalıkları Kâra Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi'ye virilmiş iken sene-i merķûme Ramazân'ında selefleri İbrâhîm Efendi'nün fevti haberi vâsıl olmağla manşib-ı mahlûl bunlara tebhîr olındı. Altmış yedi Mu'harrem'inde ref' ve ol manşib-ı celile Müderris-zâde 'Abdü'l-la'tîf Efendi terfî' olup sene-i mezkûre Receb'inde Mu'harrem-zâde A'şmed Efendi üzerinden 'Ayntâb kazâsı arpalığıyla kâmyâb oldılar. Altmış kırkuz Mu'harrem'inde Bâlî-zâde Muştafâ Efendi üzerinden Yanbolî kazâsına tebdîl ve 'Ayntâb kazâsına Mar'aş kâdîsi Zilevî Ma'hmûd Efendi tahvil ve anlaruñ yirleriyle Şirevî Ma'hmûd Efendi tebcil kılındı. Yetmiş iki Receb'inde selefleri Bâlî-zâde Efendi üzerinden Gümülcine kazâsı arpalık ve virilüp seksen Rebî'ü'l-âhir'inde 'İzzetî Şeyh Me'hemmed Efendi yirine bi'l-fi'l mesned-ârâ-yı şadret-i Ana'tolî oldılar. Sene-i mezkûre Receb'inde Yenîşehirli Tu'rhân Beg-zâde da'vâsı sebebiyle merâret-i 'azlle telh-kâm ve yirleri şâniyen İmâm-ı Sul'tânî Hâfîz Me'hemmed Efendi'ye in'âm olup bunlara Eceovası ilhâkıyla halefleri arpalığı Gelibolî kazâsı ta'yîn olındı. Seksen beş Şa'bân'ınun on beşinci Erba'â günü tulü'-ı âftâbdan üç sâ'at mürûrında âftâb-ı 'ömr-i 'azîzleri ufûl ve me'men-i ervâh-ı mü'minîn-i mü'kinîne kufûl eyledi. Ta'yîn ve tahşîşleri üzere sa'âdet-hâneleri kurbinde Debbâğ-zâde Mescid-i Şerîfi sâhasında mütevârî-i hâk-i 'ıtrnâk oldu. Hâne-zâdları ve âsitân-ı efâzıl-penâhlarınun şeref-yâfte-i intisâb ve istinâdı olan Eyyübî Hâfîz Efendi didüğü târih-i la'tîfdür ki nakş-ı mezâr-ı fâ'izü'l-envârları kılınmışdur:

Mısrâ'

Rûh-ı Zeyrek-zâde için ola ihdâ Fâtiha²

1 S 253a.

2 روح زيرك زاده ایچون اوله اهدا فاتحه

Zeyrekzâde'nin vefat tarihi ile düşürülen tarihin sayı değeri örtüşmemektedir. Düşürülen tarih ta'miyeli olabilir.

Maḥlûl olan arpalıkları Ebû Sa'îd-zâde Feyzu'llâh Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı sâlifü'l-beyân *şubbet 'aleyhi sicâlül-gufrân*,¹ ḥâ'iz-i kaçabû's-sebķ-ı 'ilm ü 'irfân, şerîfû'n-nefs-i 'âlî-himmet, kerîmü'l-ḥişâl-i şâfi-taviyyet, 'ulûm-ı 'Arabîyye'de mâhir, fûnûn-ı edebîyyede ḥuliy-bend-i 'uķûdü'l-cevâhir, saḥî vü kerîm, müşfik u raḥîm, ḥasîb ü nesîb, nebîh ü edîb, re'y ü tedbirde 'alem, istikâmetde müselle-i 'âlem idi.

Ḥandân-zâde Meḥemmed Efendi²

el-Mevlâ Meḥemmed ibnül-mevlâ Ḥandân. Bu tabaķa evâ'ilinde tercemesi sebķ iden Ḥandân Efendi merḥûmuñ maḥdûm-ı ercmendi Meḥemmed Efendi'dür. 'Ulûm-ı mütedâvileyi taḥşil ve âdâb-ı nefsi tekmi'l itdükden sonra şadr-ı 'âlî-ķadr Ķara Ķelebi-zâde Maḥmûd Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i [232^a] mülâzemet ve râh-ı tedrîse 'âzîmet eyleyüp devr-i merâtib iderek kırķ aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış yedi Receb'inde ibtidâ ihdâş olınan Şeyḥ Şemsü'd-dîn Medresesi ḥâricine 'âric, altmış sekiz Cumâde'l-ülâsında Ķara Ca'fer Efendi yirine Fuḍayl Efendi Dârü'l-ḥadîşî'ne ḥareketle mübtehic olmuşlar idi. Yetmiş altı Cumâde'l-âḥire'sinde Uzun Sa'dî-zâde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi³ yirine Ümmü'l-veled Medresesi virilüp yetmiş toķuz Rebî'ül-evvel'inde Mûsâ-zâde 'Abdü'l-bâķî Efendi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi i'tâ olındı. Seksen bir Şafer'inde Burhân-zâde İbrâḥîm Efendi yirine Ḥadîce Sultân Medresesi iḥsân, seksen iki Muḥarrem'inde Muḥaḥhar Efendi yirine medâris-i Şaḥn'uñ biriyle taḥşil-i 'izz ü şân eylediler. Seksen üç Muḥarrem'inde Seyyid Meḥemmed Hâşîm Efendi yirine Mu'îd Aḥmed Efendi Medresesi ile ķadri mezîd olup seksen dörd Receb'inde Ḥân-zâde Ḥ'âcesi Muşli Efendi yirine Üsküdar Mihrümâhı Medresesi sezâvâr görilüp seksen beş Muḥarrem'inde Muşli Ķavuş-zâde Muştafâ Efendi yirine Ķandiye ķazâsı 'inâyet olunmuş idi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında fevti ḥaberi gelüp manşıb-ı maḥlûl Ķayşeriyeli Ḥasan Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü ma'ârifle meşhûr, emşâlî miyânında ḥayr ile mezkûr idi.

1 "Rahmet kovaları onun üzerine dökülsün."

2 Evvelü müderrisin bi medreseti Şeyḥ Şemsü'd-dîn. Fi 25 Receb sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 S 253b.

Hânım-zâde Mehemmed Efendi¹ {Cemâlî}

el-Mevlâ Mehemmed. Silivri nâm kasabadan neş'et ve Pîrî Paşa aḥfâdından olmağla “Hânım-zâde Mehemmed Efendi” demekle şöhet bulmuş idi. Târîḫ-ı sa'âdet-refîḫ-ı 'ilmîye 'âzim ve Çeşmî-zâde Muştâfâ Efendi'nün fevtinden mülâzım olup aḥz-ı medâris ve devr-i mecâlis iderek kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış üç Ramazân'ında ibtidâ ihdâs olunan Aşcıbaşı Medresesi hâriciyle kâm-revâ ve ² بها اول مدرّس درس oldu. Altmış yedi Receb'inde İmâm-zâde Mehemmed Kâdrî Efendi yerine Şeyḫü'l-İslâm Zekerıyyâ Efendi Medrese-i Şâniyesi in'am, altmış sekiz Şafer'inde Aḫî-zâde 'Abdü'l-halîm Efendi yerine Efḍal-zâde Medresesi ile taḥşil-i merâm itmişler idi. Altmış toḫuz Cumâde'l-ülâsında 'Aḫḫâr-zâde Mehemmed Efendi yerine ceddî Pîrî Paşa Medresesi virilüp yetmiş bir Şa'bân'ında İshâḫ-zâde Mehemmed Şâliḫ Efendi yerine Siyâvuş Paşa Sulṫânı Medresesi erzânî görilüp yetmiş iki Şevvâl'inde Bustân-zâde Ebû Bekr Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ itdiler. Yetmiş üç Şevvâl'inde Kâdrî Efendi Dâmâdî 'Abdu'llâh Efendi yerine Kâdırğa Limanı'nda vâḫı'a Mehemmed Paşa Medresesi sezâ görilüp yetmiş beş Muḥarrem'inde Monlâ-zâde Ḥasan Efendi yerine Şâh Sulṫân Medresesi iḥsân olındı. Yetmiş altı Şevvâl'inde Mîrzâ Mehemmed Efendi yerine Kara Muştâfâ Paşa Medresesi'ne revnaḫ-efzâ olup yetmiş yedi Ramazân'ında Ḳudsî-zâde Tezkiyecisi Mehemmed Efendi yerine Ḥâşekî Sulṫân Medresesi ile taḥşil-i 'izz ü şân eylediler. Yetmiş toḫuz Rebî'ül-evvel'inde Kevâkibî-zâde Şeyḫ Mehemmed Efendi yerine Medâris-i Süleymâniyye'den biri in'âyet olunup sene-i mezkûre Zî'l-ḥicce'sinde Şâm-ı şeref-encâm pâyesi zamîmesiyle Kabaḫulaḫ-zâde Mehemmed Efendi yerine İzmir ḫazâsıyla tevḫîr olınmışlar idi. Seksen bir Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Ḳâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi mevşûl oldu. Seksen beş Ramazân'ında Edîbî-zâde Seyyid Muştâfâ Efendi üzerinden Cısr-ı Ergene ḫazâsı arpalıḫ ta'yîn olınmış iken mâh-ı mezbûruñ on beşinci günü 'âzim-i dârü'l-hulûd ve cilvegâh-ı şühüddan nâ-bûd olup Silivri ḫaşabasında vâḫı'a ceddî Pîrî Paşa Câmî'-i Şerîfi sâḫasında defn olunup maḥlûl olan arpalıḫları Mîrzâ Muştâfâ Efendi ḫâzretlerine tevcîh olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr “Hânım-zâde” demekle [232^b] meşhûr, 'ilmi miyâne,

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Aşcıbaşı. Fi 22 Ramazân sene 1063. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 “Burada ders okutan ilk müderris.”

tarz u tavrı vezîrâne, on beş kadar gümüş kuşaklı, beli hançerli, sâde-rû hüdmetkâr ile mümtâz ve beyne'l-aqrân ser-efrâz idi.

Âşârlarından Cemâlî maħlaşı ile eş'arı vardır. Bu beyt andan nümünedâr-dur:¹

Nazm

‘Âlem-ârâdur aralarsa cihânı vechi var
Ben hele çıkdum aradan işte ‘aşık işte yâr

‘Abdü'l-ber el-Mısrî

el-Mevlâ ‘Abdü'l-ber. Qâhire-i tãhirede perde-sarây-ı ‘ademden zühür ve ebkâr-ı efkâr-ı ‘ilmiyyeye şarf-ı nefâ’is-i memhür idüp nâ’il-i² derece-i kemâl ve ‘ulüm-ı ‘âliyede vâsıl-ı rütbe-i ‘âlü'l-‘âl olmağla bir müddet Quds-i Şerif’de me’zûn bi’l-iftâ olduktan sonra Dârü’s-salţanatı’l-‘aliyye maħmiyye-i Qostantıniyye’ye ‘azîmet ve Şeyhü’l-İslâm Yahyâ Efendi âsitânesine intisâb ile cenâblarından iħrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris ve ‘ağd-i mecâlis iderek kırk aqçe medreseden ma’zûl ve muntazır-ı neyl-i me’mûl iken biñ altmış dört Ramazân’ında Tavil Nüh Efendi yirine ibtidâ dâhil i’tibâriyla Şâniye-i Kâsım Paşa Medresesi sezâ görülüp altmış yedi Receb’inde yirlerinde hareket-i mişliyye i’tibâr olunup altmış sekiz Muħarrem’inde müşıla-i Şahn i’tibâriyla ‘Alî Beg-zâde Muştafâ Efendi yirine İznik kaşabasında Süleymân Paşa Medresesi i’tâ olındı. Yetmiş Cumâde’l-ülâ’sında Yahyâ-zâde Muştafâ Efendi yirine maħrûsa-i Edrine’de Sirâciyye Medresesi virilüp yetmiş beş Şa’bân’ında Mu’id Meħemmed Efendi yirine Meħemmed Ağa Medresesi’ne naql olunmuş idi. Yetmiş yedi Şevvâl’inde Hişâlî Seyyid ‘Abdu’r-raħmân Efendi yirine Saķız kazâsı hûkûmeti tefvîz olunup yetmiş toķuz Cumâde’l-ülâ’sında ma’zûl ve yirlerine Qaraķaş Meħemmed Efendi mevşûl oldu. Bu hâl üzere meşğûl-i meşâğil-i ‘ilm ü ‘ibâdet iken biñ seksen beş senesi hüdûdında dâr-ı fenâdan rihlet ve ‘âlem-i ‘uķbâya ‘azîmet eyledi.

1 S 254a.

2 perde-sarây-ı ‘ademden zühür ve ebkâr-ı efkâr-ı ‘ilmiyyeye şarf-ı nefâ’is-i memhür idüp nâ’il-i H: perverde-i S.

Mevlânâ-yı mezbûr mecmû'a-i fazl-ı mevfûr, fenninde ferîd, 'aşrında vahîd, merd-i zü-fünûn, maşdar-ı âşâr-ı gün-â-gün, 'ulûm-ı 'Arabîyye'de müfred-i rûzgâr ve nâdire-i edvâr idi.

Mektûbî Hüseyn Efendi

el-Mevlâ Hüseyn. "Mektûbî Hüseyn Efendi" demekle şehîr ve bu 'unvânla ma'lûm-ı şağîr ü kebîr olmuş idi. Ba'de taḥşîli'l-isti'dâd 'ulemâyı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup bi-hasebi'l-'âde devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli beş Muḥarrem'inde medîne-i Kayşeriyye'de Şifâ'iyye Medresesi virilüp elli yedi Şevvâl'inde Şâm-ı cennet-meşâmda Bedre'iyye Medresesi'ne naql olunmuşlar idi. Elli toḫuz Receb'inde Ferhâd Paşa-zâde Süleymân Efendi yirine Ḥammâmiyye Medresesi'ne gelüp altmış bir Şa'bân'ında 'azl olunup medresesi Fennî Yûsuf Efendi'ye tevcih olındı. Altmış dört Şevvâl'inde ḥalefi yirine şâniyen medrese-i mezbûreye i'âde olunup altmış altı Şevvâl'inde Berber-zâde 'Abdûr-raḥîm Efendi yirine Fetḥiyye'de vâkı'a Sinân Paşa Medresesi i'tâ, sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde yirlerinde müşîla-i Şaḥn i'tibârî sezâ görilüp altmış sekiz Zî'l-ka'de'sinde Fikrî Birâderi Hüseyn Efendi yirine Koca Muştafâ Paşa Medresesi'ne i'tilâ eyledi. Altmış toḫuz Muḥarrem'inde 'Alî Dede-zâde Ahmed Efendi yirine Tokat kazâsı ḥükûmeti tefvîz olunup yetmiş Muḥarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Şalbaş-zâde 'Abdû'l-kâdir Efendi mevşûl oldu. Yetmiş üç Ramazân'ında Mütvellî 'Alî Efendi yirine Kütâhiyye kâḫisi olup yetmiş beş Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Fındık Muştafâ Efendi vaşl olındı. Yetmiş sekiz Ramazân'ında şadr-ı a'zam-ı sâbîḫ Köprili Meḥemmed Paşa İmâmı Maḥmûd Efendi yirine Erzenû'r-rûm kazâsı iḥsân olunup seksen bir Cumâde'l-âḫire'sinde munfaşıl ve yirlerine 'Aṭṭâr-zâde Meḥemmed Efendi vâşıl oldu. Biñ seksen [233^a] beş senesi ḥilâlinde dâr-ı fenâdan rıḫlet ve 'âlem-i 'uḫbâya 'azîmet eyleyüp Edrinekapusı ḥâricinde defn olındı.

Merḥûm-ı merḫûm dâḫil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, pîr-i şâliḫ, sa'âdetmend-i müfliḫ idi.

Yenişehirli Mü'min-zâde Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed. Vilâyet-i Rûmili'nde medîne-i Yenişehir'den zühür ve "Mü'min-zâde Efendi" demekle meşhûr olup ba'de taḥşîli'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i merâtib ve aḥz-ı revâtib iderek kırk akçe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl olduḡdan Őnra sâlik-i semt-i kazâ ve mâlik-i ezimme-i ḥükm ü imzâ olmak ârzûsıyla Rûmili kalem-revinde zümre-i kuẓât-ı sûtûde-şifât silkine dâhil ve pây-e-ber-pây-e ba'z-ı menâşıba vâşıl olarak Üsküb kazâsından munfaşıl iken biñ yetmiş toḡuz Cumâde'l-ülâsında merḥûm-ı cennet-mekân-ı firdevs-âşiyân Sulṭân Mehemmed Hân ibn Sulṭân İbrâhîm Hân hazretleri medîne-i merḡûmeye sa'âdetle teşrif buyurduklarında şâhibüt-tercemenün menziline nüzûl itmeleriyle maẓhar-ı iḥsânları olup seksen Receb'inde Selanik meştâsına 'azîmet-i hümayûn buyurduklarında sene-i mezbûre Şevvâl'i ġurresi tevḡitiyle Kudsi-zâde Tezki-recisi Mehemmed Efendi yirine bâ-ḡaṭṭ-ı hümayûn-ı Ővket-maḡrûn maşḡat-ı re'si olan Yenişehir kazâsı ḥükûmetiyle memnûn buyurmuşlar idi. Seksen iki Rebî'ül-evvel'inde ma'zûl ve yirlerine İmâm-zâde Mehemmed Kadri Efendi mevşûl oldu. Bu ḡâl üzere sübhâ-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ seksen beş senesi ḡudûdında dâr-ı beḡâyâ irtihâl eyledi.

Merḡûm-ı merḡûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, ma'ârifden ḡişşemend, aḡrânı miyânında ser-bülend, zî-şervet, ḡâbil-i Őḡbet idi.

Kâsım Çavuş-zâde Seyyid Mehemmed Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Mehemmed. Maḡrûsa-i Edrine'den zühür ve "Kâsım Çavuş-zâde Efendi" demekle meşhûr olup ba'de taḥşîli'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olduḡdan Őnra devr-i merâtib ve aḥz-ı revâtib iderek kırk akçe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl iken biñ altmış Rebî'ül-âḡir'inde maşḡat-ı re'si olan maḡrûsa-i merḡûmede Müttereddidin Medresesi ḡâricine 'âric, altmış beş Şevvâl'inde Çuḡacı Hâcî Medresesi'ne ḡareketle mübtehic olmuş idi. Altmış sekiz Zî'l-ḡa'de'sinde Bâlî-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Taşlık Medresesi virilüp altmış toḡuz Receb'inde Hâcî Yahyâ-zâde Aḡmed Efendi yirine Halebiyye Medresesi'ne menḡûl, yetmiş üç Ramazân'ında Yahyâ-zâde Muşṭafâ Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ülâsı'na

mevşül¹ oldılar. Yetmiş sekiz Ramazân'ında Çuğacı-zâde Mehemmed Efendi yirine Edrine Dârü'l-ğadîşi tevcih olunup seksen bir Cumâde'l-âhîre'sinde se-lefleri Çuğacı-zâde Efendi yirine Edrine Bâyezidiyyesi ile çadr ü menziletleri mezîd oldı. Seksen altı Muğarrem'inde ders ü devri tamâm ve âlem-i 'uğbâya hırâm eyleyüp medrese-i mağlûleleri Edrineli Murtażâ Efendi'ye in'âm olındı.

Merğüm-ı merğüm zühd ü şalâhla ma'lûm, nîk-ğaşlet, şâfi-ğaviyyet idi.

Edrineli Yahyâ-zâde Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ ibnü'l-mevlâ Yahyâ. Mağrûsa-i Edrine'de Sulğân Selim-i Cedîd Medresesi müderrisi iken cîsr-i fenâdan âlem-i bâğkiye 'ubûr ve bu çabağa evâ'ilinde zîkri mürûr eyleyen Halebî Yahyâ Efendi merğümüñ ferzend-i dil-bendi "Yahyâ-zâde Efendi" demekle şehîr Muştafâ Efendi'dür. Tarîğ-ı 'ilme âzîm ve 'ulemânüñ birinden mülâzım olup devr-i medâris iderek² kırğ aççe medreseye vâşıl ve andan dahı munfaşıl iken bin altmış beş Şevvâl'inde Hâcî Yahyâ-zâde Ağmed Efendi yirine maskağ-ı re'si olan mağrûsa-i merğümede Beglerbegi ħâriciyle be-kâm olup altmış yedi Rebi'ü'l-evvel'inde yirlerinde ħareket-i mişliyye i'tibâr olunup altmış çokuz Zi'l-ğa'de'sinde Şemsî Hüseyñ Efendi yirine Sirâciyye Medresesi in'âm olındı. Yetmiş Cumâde'l-ülâ'sında Bâlî-zâde [233^b] 'Abdu'llâh Efendi³ yirine Câmî-i 'Atîğ Medresesi'ne ħağkîğ olup sene-i mezkûre Receb'inde selef-i sâlifleri Hâcî Yahyâ-zâde Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi'nde baş-ı seccâde-i ders ü tağğkîğ itmişler idi. Yetmiş üç Ramazân'ında belde-i merğüme Dârü'l-ğadîşi ile ser-efrâz, yetmiş altı Cumâde'l-ülâ'sında Sulğân Bâyezîd Medresesi'ne sâye-endâz olup yetmiş sekiz Receb'inde Sulğân Selim-i Cedîd Medresesi ile çadr ü menziletleri mezîd oldı. Bu üç medresede 'ale't-tertib seleflerini ta'ğib itmişler idi. Seksen bir Cumâde'l-âhîre'sinde sene-i âriye Muğarremü'l-ğarâmı ħurresi tevğitiyle Burusî Mağmûd-zâde Mehemmed Efendi yirine Medîne-i Münevvere *dâmet bi'l-envâri müsevvere*⁴ çazâsıyla ta'zîm olınmış iken Şâm-ı şeref-encâma vuşüllerinden şofıra sene-i merğüme Ramazân-ı şerîf ħurresinde Monlâ-zâde ħasan Efendi yirine Kuds-i Şerîf çazâsına nağl olunup Medîne-i Münevvere çazâsı tevğit-i mezbûr ile şâniyen Nâlî Mehemmed Efendi'ye tevcih

1 mevşül S: vâşıl H.

2 S 255a.

3 Efendi H: -S.

4 "Çepeçevre nurlar içinde olmaya devam etsin."

olındı. Seksen üç Rebî'ül-evvel'inde ma'zül ve yirlerine Vardarî Şeyh-zâde 'Abdü'l-ğanî Efendi mevşül oldu.¹ Sene-i mezbûre evâhirinde Gelibolı kırbinde Çârdâk kazâsı arpalık ta'yin olunup seksen dört Cumâde'l-âhire'sinde Çârdâk kazâsı Edrineli Aḥmed Efendi'ye virilüp bunlara Āvâre-zâde Mes'ûd Efendi üzerinden Çirmen kazâsı² ve Şâmî 'İvâz Efendi maḥlûlinden Edincik kazâları bedel virildi. Seksen beş Ramazân'ında Nâlî Meḥemmed Efendi üzerinden İbşala kazâsı daḥı zamîme-i revâtibleri kıılınup Edincik kazâsı Muşlî Çâvuş-zâde Muştâfâ Efendi'ye virildi. Bu ḥâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ seksen altı Rebî'ül-evvel'inde intikâl ve 'âlem-i ervâḥa irtihâl eyleyüp maḥrûsa-i merķûmede İstanbul-yolu ta'bîr olınan maḥal mezâristânında defn olındı. Maḥlûl olan arpalıklarından Çirmen kazâsı Çuḫacı-zâde Seyyid 'Abdü'r-raḥîm Efendi'ye ve İbşala kazâsı halefleri Muşlî Çâvuş-zâde Efendi'ye tevcih olındı.³

Mevlânâ-yı merķûm ḥişşe-dâr-ı ni'met-ḥâne-i 'ulûm, nîk-ḥaşlet, şâfi-ṭaviyyet idi.

Nâlî Meḥemmed Efendi {Nâlî}

el-Mevlâ Meḥemmed bin 'Oşmân. Burc-ı neyyir-i velâyet ve dürc-i le'âlî-i kerâmet olan Konya şehrinden bedîdâr ve Nâlî maḥlaşıyla şöhret-şî'âr olan Meḥemmed Efendi'dür. Sâlik-i ṭarîḫ-ı 'ilm ü efdâl ve ol râh-ı bî-pâyânda vü-cüdını nâl idüp Qarabâġî İshâk Efendi'den mülâzım ve ṭarîḫ-ı tadrîse 'âzım olup devr-i merâtib ve aḫz-ı revâtib iderek kırk aḫçe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış ṭoḫuz Rebî'ül-evvel'inde Ḥâcî-zâde Muştâfâ Efendi yirine Seyyid 'Abdü'l-ḳâdir Efendi Medresesi ile şeref-yâb, yetmiş bir Şa'bân'ında Mandâl Aḥmed Efendi yirine Şâniye-i Mesîḥ Paşa Medresesi ile kâm-yâb olmuşlar idi. Yetmiş iki Şevvâl'inde La'lî-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi yirine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi'ne nâ'îl, yetmiş üç Receb'inde Uzun 'Alî Efendi⁴ yirine Şeyḫül-İslâm Zekerıyyâ Efendi Medresesi Şâniyesi'ne vâşıl olup yetmiş beş Muḥarrem'inde 'İşmetî Tâbi'î Ḥasan Efendi yirine Nişancı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürûr eylediler. Yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde selefî Ḥasan Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine ḫıram eyle-

1 mevşül oldu H: -S.

2 kazâsı S: -H.

3 Bu cümle H nüshasında sehven en sona yazılmıştır.

4 S 255b.

yüp yetmiş sekiz Ramazân'ında 'Uşşâkî-zâde Seyyid 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine Murâd Paşa-yı 'Atîk Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ders ü taḥkîk itdiler. Yetmiş toḫuz Zî'l-ḥicce'sinde Hâbil-zâde 'Ömer Efendi yirine İsmihân Sulṫân Medresesi iḥsân olındı.¹ Seksen Muḫarrem'inde Ḥâcî Yaḫyâ-zâde Aḫmed Efendi yirine Medîne-i Münevvere ḳazâsıyla taḫşil-i 'izz ü şân eylediler. Seksen bir Cumâde'l-ülâ'sında manşıbları Burusevî [234^a] Maḫmûd-zâde Meḫemmed Efendi'ye 'inâyet olunup ma'zûlen cânib-i salṫanaya rıḫlet itmişler idi. Sene-i mezkûre Ramazân'ında sene-i âtiye Muḫarrem'ül-ḫarâmı ğurresi tevḫitiyle ḫalefleri Maḫmûd-zâde Meḫemmed Efendi yirine Burusa pâyesi zamîmesiyle şâniyen manşıb-ı evvellerine i'ade olunup emri eṣnâ-yı tarîḳde vuşul bulduğı menzilden ric'at ve ol belde-i mükerremede tekrâr başt-ı bisât-ı şerî'at eyleyüp seksen iki Ramazân'ında munfaşıl ve yirlerine Ḥâfız 'Abdu'r-raḫmân Efendi vâşıl oldu. Sene-i mezkûre Receb'inde Beyâzî-zâde Aḫmed Efendi üzerinden Lefke ḳazâsına Yanbolı ve İbşala ve Ḥavâşş-ı Aḫî ḳazâları zamm olunup bunlara arpalık ta'yîn olındı.² Seksen beş Ramazân'ında Edrine pâyesi zamîmesiy-le Müfettiş İbrâhîm Efendi yirine Selanik ḳazâsı ḫükümeti tefvîz olunmuş idi. Arpalıklarından Lefke ḳazâsı Mütevellî 'Alî Efendi'ye ve Yanbolı ve Nevâḫî-i Yanbolı³ ḳazâları Minḳârî-zâde Efendi Dâmâdı Muştâfâ Efendi'ye tevcîh olındı. Seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında intikâl ve ḳable'l-'azl dârü'n-na'ime irtihâl eyledüklerinde Maḫkeme civârında Seyfu'llâh Efendi Câmî'-i Şerîfi mezâristânında medfûn ve manşıb-ı maḫlûl ile Bosnevî 'Alî Efendi memnûn ḳılındı.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif ile meşhûr, emşâli miyânında imtiyâzı meşhûd, ḳavâbil-i 'aşrdan ma'dûd, şâ'ir-i mâhir, Türkî ve Fârsî ihtirâ'-ı ma'nâya ḳâdir, dervîş-nihâd, pâk-i'tiḳâd idi.

Âşârlarından âyât-ı Ḳur'âniyye'den heft âyet-i kerîmeyi Türkî nazmla tefsîr ve ma'nâ-yı şerîfine münâsib birer ḫikâye ve 'aḳabinde birer münâcât ile tamâm eyleyüp *Miftâḫ-ı Hefḫâne* nâm virmişlerdür. Biri daḫı *Tuḫfetü'l-emşâl* ismiyle mevsûm nazm-ı Türkî ile ḫikâyât-ı laṫıfeyi müşt Emil eṣer-i dil-firibdür. Bu eṣâr-ı âbdâr nümüne-i güftâr-ı dürer-bârlarındandır:

1 olındı H: -S.

2 olındı H: -S.

3 Nevâḫî-i Yanbolı S: Nevâḫî H.

Nazm

Reng alursa vechi var ruhsâr-ı sâķiden şarâb
Sürh ider levnin eger mînâya düşse âftâb

Küşte-i şemşîr-i bî-dâd-ı nigâhuñ bî-'aded
Hâţıra gelmez mi ey hûnî 'aceb rûz-ı hisâb

Müşkil olur hâl-i dil Nâlî ne tedbîr eylesün
Baht-ı bed dil nâ-şekîbâ dil-ber-i 'âlî-cenâb

Ve lehu

Dil-i zâruñ nîgeh-i hasreti bir berberedür
O da aġyâr ile gör tâlî'ümi ber-beredür

Bâr virmez dime her tâze nihâli seyr it
Baġ-ı vaşluñda o [şah-ı]¹ keremüñ ber beredür

Vardı Çîn [ü] Hîoten'e bulmadı bû-yı zülfün
'Azmi Nâlî dil-i sevdâ-zedenüñ Berber'edür

Ve lehu

Faşl-ı bahâr irdi yine 'arz eyledi ruhsâr gül
Gel bâġa sen de gül gibi ey serv-i hoş-reftâr

Ķaddi hevâsı dil-berüñ bükdi belini 'ar'aruñ
Yolda gözi nergislerüñ şeb-tâ-seher bîdâr gül

Fîkr-i lebünle ey şanem gülşende gönçe beste-fem
Yâd-ı ruhuñla dem-be-dem şermende mül bîmâr gül²

Hâţţ-ı 'izzâr-ı dil-rübâ virmez³ dil-i uşşâķa da
Baġ-ı cihânda Nâliyâ açılmadı bî-hâr gül

1 Metinde "şüh-ı"

2 S 256a.

3 Metinde "virdi" şeklinde olan bu kelimenin, anlam gereġi yukarıdaki şekli tercih edilmiştir.

Ve lehu

Dâğlarla şaḥn-ı sînem gülsitânumdur benüm
Şerhalarla ḳad nihâl-i erġavânumdur benüm

Gerçi dūrum iltifât-ı çeşm-i luṭfuñdan şehâ
Tîr-i müjġanuñ velî hâṭır-nişânumdur benüm

Seglerine şimdi küy-ı dil-rübânuñ Nâliyâ
Ba'îş-i âşüb u ġavġâ üstühânumdur benüm

Ve lehu

Mesken itdi dil-i sevdâ-zedemüz taġları
Ṭaġa düşmezdi eger olsa idi bâġları

Zâhid ü vâ'iz ü rind ol şanemüñ hastasıdır
İçlerinde yoġ imiş hâşılı bir şaġları

Alma ey ġonçe-i nev-reste hezâruñ âhın
Hem-nişin itme ruḥuñ gülşenine zâġları

Geçdi çaġı gül-i ḥüsnuñ diyü her dem Nâlî
Çekme ġam dâ'im olur gözlerinüñ çaġları

Mūsâ-zâde Seyyid Muştafâ Efendi¹

el-Mevlâ es-Seyyid Muştafâ ibnü's-Seyyid Mūsâ. Civâr-ı salṭanat-ı 'aliyye-
de Fındıklı nâm ḳarye sükkânından [234^b] zümre-i küttâb-ı zevî'l-elbâbdan
olup biñ seksen iki Rebi'ül-evvel'inde 'azm-i dâri'ül-ḳarâr iden Seyyid Mūsâ
Efendi'nün necl-i necîbi ve ferzend-i ḥasîbi Seyyid Muştafâ Efendi'dür. Taḥşil-i
sevâd ve idâd-ı levâzım-ı isti'dâd eyledükde fużalâ-yı 'aşrdan Monlâ Çelebi ve
Kürd İshâḳ Efendi ḥıdmetlerinden iştiġâl ve her birinden e'izze-i âmâle ittişâl
eyleyüp şadr-ı 'âlî-ḳadr Ḳara Çelebi-zâde Maḥmūd Efendi âsitânesine intisâb

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Ebu'l-fâzil Maḥmūd Efendi der-Ṭop-hâne. Fi-Cumâde'l-âḥire sene
1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

ile müstakillen mülâzemetle kâm-yâb olup devr-i medâris iderek kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış yedi Cumâde'l-âhîre'sinde civâr-ı salţanat-ı 'aliyyede Top-hâne kaşabasında ibtidâ ihdâs olınan Ebu'l-fazl Maħmûd Efendi Medresesi hâricine 'âric, yetmiş iki Şevvâl'inde Mantıķî Meħemmed Efendi yirine Kañlıca'da vâķı'a İskender Paşa Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş altı Cumâde'l-âhîre'sinde Nâzûki-zâde Muştafâ Efendi yirine Hammâmiyye Medresesi virilüp yetmiş toķuz Rebî'ül-evvel'inde Burhân-zâde İbrâhîm Efendi yirine Ca'fer Ağa Medresesi'ne tahrik olındılar. Seksen bir Muħarrem'inde Emîr-i Buħârî Şeyħi Dâmâdı Seyyid Aħmed Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne mevşûl, sene-i mezbûre Zî'l-ħicce'sinde Seyyid Ca'fer Efendi yirine medâris-i Şaħn'ın biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Seksen üç Muħarrem'inde İmâm-ı Sulţânî Meħemmed Efendi hâzretleri yirlerine Kara Çelebi-zâde Maħmûd Efendi Medresesi'ne gelüp seksen dört Zî'l-ħicce'sinde Handân-zâde Meħemmed Efendi yirine Üsküdar'da vâķı'a Mihrümâh Sulţân Medresesi ihsân olındı. Seksen altı Cumâde'l-ülâsında 'âzim-i dergâh-ı Rabb-i Vedûd ve murabba'-nişin-i mesned-i dârü'l-ħulûd olduklarında medrese-i maħlûleleri 'Abdu'llâh-zâde Şeyħ Muştafâ Efendi'ye maħal görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, bülend-himmet, mâ'il-i 'izz ü haşmet, seyid-i 'âlî-neseb idi.

Burusalı İlähî-zâde Efendi [Meħemmed]

el-Mevlâ es-Seyyid Meħemmed ibnü's-Seyyid Yûsuf ibnü's-Şeyħ Ya'ķûb. Sulţân Murâd Hân-ı Şâliş meşâyihü 'idâdında tercemesi *Zeyl-i Atâyi'*de beyân olınan İlähî-zâde Şeyħ Ya'ķûb Efendi merħûmuñ hafid-i sa'idi Meħemmed Efendi'dür. Maħrûsa-i Burusa'dan karîn-i zuhûr ve "İlähî-zâde Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. Validleri intikâlinde nâ-bâliğ kalup tevfiķ-ı Hudâ delil-i râh-ı reşâdı olmağla sinn-i temyîze vâşıl olduklarında maħrûsa-i mezbûrede "Mu'îd-zâde Efendi" demekle şöhret-dâde üstâd-ı emâsil-i zamân dârü'l-ifâdesinde¹ muķad-dimât-ı 'ulûmı temhid ve mebâni-i fûnünü teşyid itdükden şoñra taħşil-i baķıyye-i fûnün için Dârüs-salţana'ya ķudûm ve nâ'il-i merâtib-i merûm olmuş idi. 'Ulemânuñ birinden mülâzım ve tariķ-ı 'ilmîye 'âzim olup devr-i medâris iderek

1 S 256b.

kırk aççe medreseden ma'zül iken biñ altmış sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Murâd Efendi yirine maskaç-ı re'si olan maħrûsa-i merķūmede Monlâ Fenâri Medresesi ile be-kâm, sene-i mezbûre Zi'l-ka'de'sinde Mentеш-zâde Dâmâdi İbrâhîm Efendi yirine 'İvâz Paşa Medresesi ile nâ'ilü'l-merâm olmuşlar idi. Yetmiş Rebî'ül-evvel'inde Kemân-keş Muştafâ Efendi yirine 'İsâ Beg Medresesi virilüp yetmiş bir Zi'l-hicce'sinde Husrev Efendi maħlûlinden Sulţân Orhan Medresesi ihsân olınup yetmiş iki Cumâde'l-ülâ'sında Tavîl Nüh Efendi yirine Ğâzi Hudâvendigâr Medresesi sezâvâr görildi. Yetmiş toķuz Cumâde'l-ülâ'sında Gilânî Seyyid Ahmed Efendi yirine Yıldırım Hân Medresesi ile taħşil-i nâm ü şân idüp ol buķ'a-i baķı'ada neşr-i le'âlî-i 'ilm ü kemâl itdükden soñra taraf-ı Devlet-i 'Aliyye'ye rüy-mâl sebeb-i vuşul-i âmâl olmaķ mülâhazasıyla dârü'n-naşr ve'l-meymene maħmiyye-i Edrine'ye 'azîmet ve Şeyhü'l-İslâm Minkâri-zâde Efendi âsitânesine duħüle ruħşat bulup 'arz-ı kâlâ-yı [235^a] ma'ârif itdükde fi'l-ħaķiķa be-her-ci-het sezâvâr-ı 'âtıfet olmağın ders-i pâdişâhiye idhâl ve hużur-ı şehriyâride 'aķd olınan meclis ricâlinden olduķda biñ seksen üç Şafer'inde Çuķacı-zâde Meħemmed Efendi yirine medreseleri Edrine Selimiyyesi'ne tebdil ve re'isü'l-müderrişin 'unvânıyla tebcil kılınmışlar idi. Seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında sene-i mezkûre Şa'bân'ı ğurresi tevķitiyle Fenâri-zâde Seyyid Meħemmed Efendi yirine İzmir kazâsıyla tevķir olınduklarında mizâclarında nev'en¹ ihţilâl olmağla mâh-ı merķūmda ķable hulûlî't-tevķit vaţanlarına gitmege istizân idüp Edrine'den ikinci merħale olan Bâbâ-yı 'Atiķ kaşabasına duħüllerinde merâhil-i zindeğânisi tamâm ve semt-i 'uķbâya imâle-i licâm eyledüklerinde manşib-ı maħlûl yine seleflerine ibķâ olındı.

Mevlânâ-yı merķūm fazîlet-i 'ilmiyye ile mevsûm, zekî vü faţîn, ħayşiiyyet-i² zâtiyye ile müte'ayyin idi.

Edrineli Çelebi³ [Ahmed]

el-Mevlâ Ahmed bin Meħemmed. Dârü'n-naşr ve'l-meymene maħmiyye-i Edrine'den zuhûr ve "Edrineli Çelebi" dimekle meşhûr olup tarîķ-ı 'ilme

1 mizâclarında nev'en S: nev'en mizâclarında H.

2 ħayşiiyyet-i S: -H.

3 Evvel-i päye-i ħâric şüden bi-medrese'i 'İvâz Efendi. Fi Rebî'ül-evvel sene 1065.

Evvelü müderrişin bi-Dârü'l-ħadışi İbrâhîm Ağa. Fi 6 Muħarrem sene 1067. [H nüshasında bu kayıtlar yoktur.]

güzer ve ol rāh-ı bī-pāyāna sefer kıllup dāhil-i zümre-i erbāb-ı istihkāk olduğda Şeyhü'l-İslām Ebū Sa'īd Efendi'den mülāzım ve medāris-i 'ilmiyyede iştigāle müdāvim olarak bīn elli beş Ramazān'ında kırık aqçe ile İstanbul'da 'İvaz Efendi Medresesi'ne mevşül ve andan dahı ma'zül iken altmış beş Rebī'ül-evvel'inde on aqçe teraqqī ile yirlerinde hāric elli i'tibār olunmuş idi. Altmış yedi Muḥarrem'inde ihdāş olunan İbrāhīm Ağa Dārü'l-ḥadīsi'ne taḥrīk olunup yetmiş Muḥarrem'inde Hāfız Muştafā Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi virilüp yetmiş bir Şa'bān'ında Hāzinedār-zāde Aḥmed Efendi yirine Etmekcioğlu Medresesi'ne gelmişler idi. Yetmiş iki Şevvāl'inde Vardārī Şeyḥ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi yirine Fethiyye'de vāqı'a Sinān Paşa Medresesi ile kām-revā, yetmiş üç Receb'inde 'Uşşāķi-zāde Seyyid¹ 'Abdü'l-bāķi Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne revnaq-efzā olup yetmiş dört Zī'l-ḥicce'sinde Aq Maḥmūd Efendi yirine Şaḥn-ı Şemāniyye'nün birine i'tilā itmişler idi. Yetmiş beş Muḥarrem'²nde Beyāzī-zāde Aḥmed Efendi yirine Zāl Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görölüp yetmiş altı Cumāde'l-āḥire'sinde Muḥarrem-zāde 'Abdü'llāh Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Qādīm Medresesi ile tekrīm, yetmiş sekiz Zī'l-ka'de'sinde Kebīri-zāde Muştafā Efendi yirine Dārü'l-ḥadīş-i Süleymāniyye ile ta'zīm olındılar. Seksen Cumāde'l-ülāsında Şamtī Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Selanik qazası 'ināyet olunup seksen iki Rebī'ül-āḥir'inde 'azl olınduklarında yirlerine selef-i sālifleri 'Uşşāķi-zāde Efendi ḥalef oldu. Seksen üç Şafer'inde Debbāġ-zāde³ Meḥemmed Efendi yirine maskaṭ-ı re'sleri olan Edrine qazası ḥükümeti tefvīz olunup seksen dört Cumāde'l-āḥire'sinde ma'zül ve yirlerine Āvāre-zāde Mes'ūd Efendi mevşül oldu. Ḥalefleri üzerinden bunlara Qaraşu Yeñicesi ve Ḥavāşş-ı Aḥī ve Yahyā-zāde Muştafā Efendi üzerinden Çārdāķ qazaları quzāt-ı qaşabāta tevcīh olındı. Seksen altı Rebī'ül-evvel'inde Mekke-i Mükerra me'v'ud iken ḥilāf-ı me'mūl Şehlā 'Abdü'l-bāķi Efendi yirine Şām-ı şeref-encām qazası virilüp arpalıķları şāniyen ḥalefleri Āvāre-zāde Mes'ūd Efendi'ye tevcīh olındı. Lākin bunlaruñ mir'āt-ı dilinde ġubār-ı küdüret nişeste ve ol ḥavātır ile mizācı şikeste olup sene-i mezküre Cumāde'l-āḥire'sinde kafes-i teninden murġ-ı ruhı ṭayerān ve firdevs-i berini āşiyān eyledüklerinde manşīb-ı maḥlūl Mīrzā Meḥemmed Efendi'ye şāyān görildi.

1 Seyyid S: -H.

2 S 257a.

3 Efendi ḥalef oldu. Seksen üç Şafer'inde Debbāġ-zāde S: -H.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, bi-tahşîş fenn-i celîl-i fîkhda müselleme ve umûr-ı fetâvâda 'alem idi.

Âşârlarından¹ [235^b] Ankaravî Mehemmed Efendi merhûm yirine fetvâ-emîni olmağla mesâ'il-i müftâbih² cem' ü tertîb ve tedvîn ü tevbîb eylemişler idi.

Ser-ḥaddî Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Ser-ḥadd-i İslâmiyye'den olan Bosna Sarâyı'ndan zühûr ve "Ser-ḥaddî Muştafâ Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. Târîk-ı pür-tevfîk-ı 'ilmîye 'azîmet ve Beyâzî Ḥasan Efendi'den ihraz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i resmîyyede edâ-yı hıdmet itdükden sonra kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış yedi Cumâde'l-âhîre'sinde Beyâzî-zâde Ahmed Efendi yirine Yûsuf Paşa Medresesi ile be-kâm olup altmış sekiz Şafer'inde Minḳârî-zâde Efendi Dâmâdı Muştafâ Efendi yirine İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürûr eyleyüp altmış toköz Şa'bân'ında Kevâkîbî-zâde Şeyḫ Mehemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslâm Yahyâ Efendi Medresesi in'âm olunmuş idi. Yetmiş Zi'l-ka'de'sinde Kudsi Şerîf pâyesi zamîmesiyle Hevâyî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yirine Belğrad kazâsıyla ber-murâd olup yetmiş iki Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Arpacı-zâde 'Alî Efendi mevşûl oldu. Yetmiş üç Ramazân'ında Bosnevî Süleymân Efendi defa-i şâniyesi yirine Bosna kazâsı tevcîh olup yetmiş dört Muḥarrem'inde Naḳîb-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yirine Filibe kazâsına naḳl ve yirlerine Ḥâfîz 'Abdu'r-raḥmân Efendi vaşl olındı. Yetmiş beş Şa'bân'ında munfaşıl ve yirlerine Şeyḫ Maḥmûd Efendi-zâde Seyyid Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Yetmiş yedi³ Ramazân'ında Hüseyin Paşa-zâde İbrâhîm Efendi yirine İzmir kazâsıyla tevḳîr olup yetmiş sekiz Şevvâl'inde ref' ve yirlerine Kudsî-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi terfî' olındı. Seksen bir Muḥarrem'inde Nisbetî 'Alî Efendi yirine şâniyen Belğrad kazâsı rızâ-dâdeleri olup seksen beş Muḥarrem'inde 'azl olunduğlarında yirleri Şolâk-zâde Ḥalîl Efendi'ye sezâ görildi. Biñ seksen altı

1 Âşârlarından S: Âşârından H.

2 mesâ'il-i müftâbih S: mesâ'il-i muzırraya H.

3 S 257b.

senesi hilâlinde kârbân-ı ecel ile ser-ḥadd-i 'uḳbâya vâşıl olup Monlâ Gürânî Câmî'-i Şerîfî sâhasında defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü şalâhla meşhûr idi. Evâ'il-i ḥâlinde Köprili-zâdeler şadr-ı a'zam-ı sâbıḳ Aḥmed Paşa ve Muştafâ Paşa'ya teḳarrüb ve intisâb sebebiyle kâm-yâb olmış idi.

Şeyhü'l-İslâm Bolevî Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ ibn el-Ḥâc Aḥmed bin Muştafâ. Medîne-i Bolı'da tüccâr-ı zevî'l-iḳtidârdan el-Ḥâc Aḥmed nâm merdûn ferzend-i fezâ'il-güsteri ve maḥdûm-ı mihter-i sa'd-aḫteri Şeyhü'l-İslâm Bolevî Muştafâ Efendi ḫıdmetleridür. İktisâb-ı re'sül-mâl-i fazl u kemâl ve ṫarıḳ-ı pür-tevfıḳ-ı 'ilme sevḳ-ı cemâl itdükde 'ulemâ-yı 'aşrdan evvelâ ol belde müftîsi Yûsuf Efendi ḫıdmetinde iştiḡâl, ba'dehu âheng-i semt-i Rûm idüp üstâdü'l-efâzıl Uzun Ḥasan Efendi'ye ittişâl ve niçe müddet cüz'ıyyât u külliyâtdan idâre-i kü'ûs-ı kıl ü kâl itdükden soñra Şeyhü'l-İslâm Yaḫyâ Efendi âsitânesine intisâb ve şeref-i mülâzemetlerin iktisâb eyleyüp fetvâ ḫıdmetiyle daḫı şeref-yâb olmuşlar idi. Devr-i medâris-i mu'tâde iderek kırḳ aḳçe medreseden ma'zûl iken Anaṫolı ḳuṫrında ḳuzât-ı sencîde-şıfât silkine münselik olup muvaḳḳaten Aḳçaşehir-i Aydın ḳazâsı tevcih olunmuş idi. Şeyhü'l-İslâm-ı merḳûmuñ ḫıdmet-i tesvîdi ile Bağdâd-ı dârü's-selâm Seferi'ne revân olup ba'de'l-fetḫ ve'z-zafer taḫşil-i ḳadr-i 'âlî ve tekmil-i esbâb-ı mefâḫir ü ma'âlî içün câdde-i müstaḳim-i tedrîse sâlik olmaḡla biñ kırḳ sekiz Zî'l-ḫicce'sinde Şarı 'Alî Efendi-zâde Meḫemmed Efendi yirine Dâvûd Paşa Medresesi i'tâ, kırḳ ṫoḳuz Rebî'ül-evvel'inde Sekbân 'Alî Medresesi'ne revnaḳ-efzâ oldılar. Elli iki Şa'bân'ında Mûsâ Efendi yirine 'Alî Paşa-yı 'Atıḳ Medresesi'nde ifâde-i ders ü taḫḳıḳ [236^a] ve gevher-nişâr-ı mebhâiş-i tedḳıḳ itdiler. Elli beş Muḫarrem'inde Cerrâḫ Şeyḫi-zâde Meḫemmed Efendi yirine tefṫîş-i evḳâf-ı Ḥaremeynü'ş-Şerîfeyn manşıbıyla tekrîm, sene-i mezkûre Rebî'ül-evvel'inde 'İşmetî Meḫemmed Efendi yirine yeden-bi-yed maḫrûsa-i Burusa ḳazâsı ḫükûmetiyle ta'zîm olındılar. Elli altı Rebî'ül-evvel'inde İmâm-zâde Şeyḫ Meḫemmed Efendi yirine Edrine ḳazâsına naḳl ü tebdil ve yirleriyle İdrîs Efendi tbcil ḳılındı. Sene-i mezbûre Receb'inde Başmaḳçı-zâde Meḫemmed Efendi yirine İstanbul ḳazâsına menḳûl ve yirlerine

Ḥanefî Meḥemmed Efendi mevşûl oldu. Elli yedi Rebî'ül-evvel'inde ma'zûl ve yirlerine Memek-zâde Muştafâ Efendi vuşûl bulup bunlara sene-i merķû-me Şevvâl'inde Balıkesir ma'a Balya kazâları arpalık ta'yîn olındı. Altmış üç Şevvâl'inde Anaṭolî pâyesi zamîmesiyle Şeyḥ-zâde Meḥemmed Efendi yirine şâniyen Dârû's-salṭana kazâsı dest-i taşarruflarına tefvîz olunduḡda arpalıkları Sa'dî-zâde Seyfu'llâh Efendi'ye virildi. Altmış beş Cumâde'l-ülâ'sında 'azl ve yirlerine Ğalaṭa kâḡisi Ebû Sa'îd-zâde Feyzu'llâh¹ Efendi naḡl olunup anlaruñ yirleri Ḥaleb kâḡisi Bahâyî Birâderi Aḡmed Efendi'ye virilüp ve anlaruñ yirleri Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâķî Efendi'ye tevcih olunmuş idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Bâlî-zâde Muştafâ Efendi üzerinden Dimetoḡa ve Ṭaḡardı kazâları zamîme-i revâtibleri kıılınup altmış altı Ramaẓân'ında Anḡaravî Es'ad Efendi yirine mesned-ârâ-yı şadâret-i Anaṭolî olduklarında arpalıkları seleflerine virildi. Altmış yedi Cumâde'l-ülâ'sında rütbe-i şadâret-i Rûm iḡsân olunup sene-i mezkûre Şa'bân'ınuñ üçüncü günü Bosnevî Şa'bân Efendi yirine bi'l-fi'l şadru'l-'ulemâ-yı Rûm ve nâ'il-i ġâyetü'l-ġâyât-ı merûm olup yirlerine selef-i sâlifleri 'İşmetî Efendi ḡalef oldu. Mâh-ı mezbûruñ toḡuzuncu günü selefleri Bâlî-zâde Efendi yirine meşḡhat-i İslâmiyye ile kâm-revâ ve ol maḡâm-ı lâzımü'l-iḡtirâma sezâ görildüklerinde yirleri Şun'î-zâde Seyyid Meḥemmed Emîn Efendi'ye i'tâ olındı. Altmış toḡuz Cumâde'l-ülâ'sında İmâm-ı Sulṭânî Şâmî Ḥüseyn Efendi maḡlûlinden Miḡalıc ma'a Kirmastı kazâları arpalıġı 'ilâve-i esbâb-ı ri'âyet oldu. Sene-i mezbûre Cumâde'l-âḡire'sinde munfaşıl ve manşıb-ı fetvâya şadr-ı Anaṭolî'dan Esîrî Meḥemmed Efendi vâşıl, anlaruñ yirine 'Abdü'r-raḡîm-zâde Meḥemmed Efendi nâ'il oldu. Bunlar arpalıkları olan Miḡalıc kazâsına nefy ile mehcür oldılar.² Üç dört ay mürûrında maskaṭ-ı re'sleri olan Bolı kazâsına iclâ olunup ol taḡrîble ḡaḡḡ-ı şıla'ü'r-raḡmi ifâ eyledüklerinden şoñra edâ-yı nüsük-i İslâm kaşdıyla ḡacc-ı Beytu'llâhî'l-Ḥarâm ve ziyâret-i ravza-i seyyidü'l-enâma iştiyâḡ itmeleriyle mes'ûllerine müsâ'ade olunup ba'de kazâ'i'l-vaṭar Mışr-ı Kâḡire'de karar-dâde olmaḡ fermân olunmuş idi. Yetmiş Şevvâl'inde arpalıkları Feyyûm kazâsına tebdîl ve Miḡalıc ma'a Kirmastı kazâlarıyla Dıḡķî Muştafâ Efendi tebcil kıılındı. Seksen bir Cumâde'l-ülâ'sında Ḥüsâm-zâde 'Abdü'r-raḡmân Efendi maḡlûlinden civâr-ı Mışr'da vâķi' Cize kazâsına taḡvîl olındı. Biñ seksen altı Cumâde'l-âḡire'sinde bu kârgâḡ-ı kevn ü fesâddan kaṭ'-ı

1 S 258a.

2 oldılar S: olındılar H.

rişte-i ta'allûk idüp dârü'l-emn-i cinâna revân oldılar. Sinîn-i 'ömrleri 'ıkd-ı şâmine müntehî olmış idi.

Mevlânâ-yı mezbûr fezâ'il-i 'ilmiyye ile meşhûr, envâ'-ı fûnûnda müsellemler, huşûşâ 'ulûm-ı 'akliyyede engüşt-nümâ-yı 'âlem, hâne-i dili maḥzenü'l-esrâr-ı fezâ'il ü ma'ârif olup naḥl-bend-i envâ'-ı leṭâ'if ü zarâ'if, her fende senedi 'âlî, ḥâ'iz-i mefâḥir ü ma'âlî idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden muḥtâcün ileyh olan maḥalle ta'liqâlarından mâ'adâ *Kenz*'e müdevven şerḥleri ve *Eşkal-i Têsis*'e ḥâşiyeleri vardur.

Raḥmetu'llâhi 'aleyh. ¹ [236^b]

Dendâni İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm. "Dendâni İbrâhîm Efendi" demekle meşhûr ve bu ta'rîf ile zebân-zed-i cumhûr olup fetîle-i isti'dâd-ı Ḥudâ-dâdî, şem'-i bezm-ârâ-yı fazl u kemâl olan şadru'l-ifâde Minḡârî-zâde Efendi'den iş'âl itmekle ṭullâb-ı encüm-ḥisâbları kaṭârında şümâr olınup müddet-i medîd mişkâtü'l-envâr-ı ifâdelerinden iktibâs-ı 'ilm ü 'irfân eyleyüp fûnûn-ı âliye vü 'âliyede Mûsâvâr izhâr-ı yed-i beyzâ ile mümtâz ve enḡâ-yı 'ulûm-ı sâmiyetü'r-rüsûmda ser-efrâz olduḡdan ōnra ḡidmetlerinden mülâzım ve ṭarîḡ-ı tedriŋe 'âzim olup kırk aḡçe medreseden ma'zûl² iken biñ seksen iki Rebî'ül-evvel'inde Nevreḡobî Meḡemmed Efendi yirine Eyyühüm Medresesi ḡâriciyle kâam-revâ olup seksen üç Muḡarrem'inde Şâmî 'Abdü'l-bâḡî Efendi yirine Fâṭıma Sulṭân Medresesi iḡsân olındı. Seksen dört Receb'inde Mantıḡî Meḡemmed Efendi yirine Monlâ Gürânî Medresesi erzânî görölüp seksen beş Şafer'inde İmâm-zâde Süleymân Efendi yirine Muşṭafâ Aḡa Medresesi ile mümtâz, sene-i mezkûre Ramazân'ında Şeyḡü'l-İslâm 'Alî Efendi Birâderi Ebû Bekr Efendi yirine Şaḡn-ı Şemâniyye'nün biriyle i'zâz olındılar. Seksen altı Receb'inde 'âlem-i uḡbâya irtihâl ve ḡülzâr-ı cinâna isti'câl eyleyüp medrese-i maḡlûleleri 'Abdü'r-raḡîm-zâde Yahyâ Efendi'ye intihâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, kâmil ü şâmil, dâḡil-i 'idâd-ı efâzil idi.

1 "Allah'ın rahmeti onun üzerine olsun."

2 S 258b.

Edrineli 'Abdu'llâh-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'r-raḥîm bin 'Abdu'llâh. Maḥmiyye-i Edrine'den zuhûr ve " 'Abdu'llâh-zâde Efendi" d imekle meşhûr olup ʔarîḳ-ı pür-tevfîḳ-ı 'ilmîye 'âzim ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım olduḳdan soñra devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış bir Şafer'inde Ebe-zâde Meḥemmed Efendi yirine Hızır Çelebi Medresesi virilüp altmış dört Şa'bân'ında Baba Hüseyñ Efendi yirine maskaḫ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳümede Ḥalebiyye Medresesi'ne naḳl olunmuş idi. Altmış yedi Zî'l-ḳa'de'sinde 'Abdü'l-celîl Efendi yirine Küçükçekmece'de vâḳı'a 'Abdü's-selâm Medresesi in'âm olunup yetmiş Receb'inde Bosnevî Maḥmûd Efendi yirine Mar'aş ḳazâsı ḥükümeti tefvîz olındı. Yetmiş bir Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine 'Alî Dede-zâde Aḫmed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş altı Cumâde'l-ülâ'sında selef-i sâlifî Hüseyñ Efendi yirine şâniyen manşib-ı merḳûma i'âde olunmuşlar idi. Yetmiş yedi Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Eyyûb Şeyḫi-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi vaşl olındı. Seksen iki Rebî'ül-evvel'inde Gümüşayaḳ-zâde Meḥemmed Efendi def'a-i şâlişesi yirine Kütâhiyye ḳâḫisi olup seksen beş Muḫarrem'inde munfaşıl ve yirlerine ḫalefleri 'Abdü'l-laṭîf Efendi vâşıl oldu. Bu ḫâl üzere sübḫa-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ seksen altı senesi ḫilâlinde irtihâl ve 'âlem-i 'uḳbâya intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı merḳûm ḫişşemend-i ma'ârif ü 'ulüm, nîḳ-ḫaşlet, ḳâbil-i üns ü ülfet idi.

Seyrek-zâde Seyyid Meḥemmed 'Âşım Efendi {'Âşım}

el-Mevlâ es-Seyyid Meḥemmed ibnü'l-mevlâ es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmân. Ânifen tercemeleri taḫrîr olınan Naḳîbü'l-eşrâf Seyrek-zâde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmân Efendi merḫûmuñ necl-i necîbi ve maḫdûm-ı ḫasıbi Seyyid Meḥemmed 'Âşım Efendi'dür. Taḫşîl-i 'ilm ü 'irfân ve tekmîl-i dâniş ü iz'ân itdükden soñra Şeyḫü'l-İslâm Esîri Meḥemmed Efendi'nün Medrese-i Bâyezîdiyye'sinde mu'îd ve ḫıdmet i'âdelerinden mülâzemetle müstefîd olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş altı Zî'l-ḳa'de'sinde Buḫâriyye Medresesi sezâ, seksen Rebî'ül-âḫîr'inde 'Oşmân-zâde Kemâlü'd-dîn Çelebi yirine Ferḫâd Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ olmuşlar idi. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında Kemâl Efendi-zâde Yaḫyâ Efendi maḫlûlünden Kürkcibaşı Medresesi virilüp seksen üç Muḫar-

rem'inde 'Alî Efendi Birâderi Ebû Bekr Efendi yerine Şeyhül-İslâm Hüseyn Efendi Medresesi'ne hürâm, seksen [237^a] dört Receb'inde¹ İmâm-ı Sulţânî Mehemmed Efendi hâzretleri yirlerine medâris-i Şah'n'ın biriyle maķziyyü'l-merâm olup seksen beş Ramazân'ında Kâpucu-zâde Aĥmed Efendi yerine Siyâvuş Paşa Sulţânî Medresesi erzânî görülmüş idi. Seksen altı² Şa'bân'ın on beşinci günü -ki vâlidleri intiķâlinden sene-i kâmiledür- ta'ne-i tã'undan sebzezâr-ı hayâtı semûm-zede ve 'işret-sarây-ı hânesi mâtemkede oldu. Edrineķapusu hâricinde Emîr-i Buĥârî Zâviyesi muķâbilinde Seyrek-zâde Seyyid Yunus Efendi cenbinde medfûn ve medrese-i maĥlûleleriyle Ebu's-su'ûd-zâde Aĥmed Efendi memnûn kıldı.

Ol maĥdûm-ı zevîş-şeref şeref ³﴿عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ﴾ ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr, şehâvet-i müfriķe ile mezkûr idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden Kâf-zâde Fâ'izî Efendi merĥûmuñ *Zübdetü'l-eş'âr* nâm *Tezkiretü's-şu'arâ*larını tezyil eyleyüp *Zeylüz-zübde* ismiyle mevsûm kılmışdur. Bundan ma'adâ Âşım maĥlaşı ile Türkî müretteb *Divân-ı belâgat-un-vânları* vardır. Bu eş'âr netice-i tab'-ı sühân-güzârlarıdır:

Nazm

Gel olma meclis-i aĥyârda sebû ülfet
Ayaĥı çek beni öldürdi âh bu ülfet

Ĥaķ-ı siyâhı mıdur yoĥsa yüz bulup çıķdı
O şâh 'azline bir leşker-i ĥulüvv ülfet

Ve lehu

Eşk-i çeşmüm ki ser-i küķe-i cânâne aķar
Cüy-ı dil-cüdur o kim taraf-ı ĥülistâne aķar

Ĥâr u ĥâşâķ şekibümde ķarâr olsun mı
Bu ĥönül şu gibi her serv-i hürâmâne aķar

1 S 259a.

2 Seksen altı H: Seksen S.

3 *Kur'an-ı Kerim, Mâide Sûresi 5/95*, "Allah geçmişi affetmiştir."

Eşk-i ter evvel-i hicründe aqardı ammâ
Şimdi görseñ gözimizden hele cânâ ne aqar

Ser-niyâm içre siyâh ebruyı taħrîk itme
Tîğ-ı ğamzeñ şaķın ey şûh dil ü cânê aqar

‘Āşım ol hoy ki¹ düşer zülfine ruhsârından
Jâle gülden süzilüp sünbül ü reyhâne aqar

Ve lehu

Gönül sırr-ı miyânın eşk-i âteş-tâbdan söyler
Yine ol ğaybdân-ı ‘ışķı gör kim âbdan söyler

Ve lehu

Benüm ey ‘Āşım âteş-pâre nazm-ı dil-nişinümle
Bu güne dâğ-sâz-ı tab‘-ı hussâd olduğum yoķdur

Ve lehu

Ķazâ te’sîri vardur tîğ-ı ‘âlem-gîr-i âhumdan
Niğahuñ cevher itmişler gibi şemşîr-i âhumdan

Nesrî Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed. Bolevî’dür. Himmət-i tab‘-ı çâpük-‘inânı ile yek-sü-vâr-ı meydân-ı ‘ilm ü ‘irfân olup ‘ulemâ-yı ‘aşırından taħşîl-i kemâl ile vâşıl-ı rütbe-i ‘âlü’l-âl olduğda mevâliden birinün âsitânesine intisâb ve şeref-i mülâzemetlerinden iħrâz-ı nişâb idüp devr-i medâris-i mu’tâde ile kırķ aççe medreseden ma’zül iken bîn yetmiş beş Rebî’ü’l-âhîr’inde Kürd İsmâ‘il Efendi yirine Aħmed Çâvuş Medresesi hâricine ‘âric, yetmiş sekiz Receb’inde Erzurümî Mehemmed Efendi yirine Hâşoţabaşı Medresesi’ne harekete mübtehic olup seksen Rebî’ü’l-âhîr’inde Şaħhâf Mehemmed Efendi yirine Fâţıma Sulţân Medresesi iħsân olındı. Seksen bir Muħarrem’inde Mekki Mehemmed Efendi

1 ki S: -H.

yirine Efḍal-zāde Medresesi'nde baṣṭ-ı seccāde-i ifāde eyleyüp sene-i mezkûre Zî'l-ḥicce'sinde Zekî Aḥmed Efendi yirine Nişancı Paşa-yı Cedid Medresesi ile tecdid-i sürür, seksen üç Muḥarrem'inde Evliyâ Meḥemmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemāniyye'nün birine mürür eylemişler idi. Seksen dört Receb'inde 'Abdî Efendi yirine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi sezâ görilüp seksen beş Ramazân'ında Siyâhî Muştafâ Efendi yirine Hâşekî Sultân Medresesi ile taḥşil-i 'izz ü şân itmişler idi. Seksen altı Şevvâl'inde milket-i fenâdan rihlet ve 'idgâh-ı ervâḥa 'azîmet itdüklerinde medrese-i maḥlûlelerinde¹ Grebneşi Muştafâ Efendi ferş-i seccāde-i dirâset eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr "Nesrî Meḥemmed Efendi" demekle meşhûr, fâ'iz-i gencîne-i 'ulûm, ḥâ'iz-i mezâyâ-yı mantûk u mefhûm, fezâ'il-i 'ilmiyye ile ser-efrâz, aḳrânından mümtâz ve vâsıl-ı taḥkîk, mâ'il-i tedkîk, nîk-nefs [237^b] ü hoş-ḥaşlet, pāk-nijād u şâfi-ṭaviyyet idi. Meşâyih-ı İslâm ḥazarâtından ba'zısına vekil-i ders olmağla manzûr-ı nazar-ı kimyâ eşerleri olmuş idi.

Çizmecî-zāde İsmâ'il Efendi

el-Mevlâ İsmâ'il. Maḥrûsa-i Burusa'dan zuhûr ve "Çizmecî-zāde Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. İ'mâl-i meleke-i māder-zād ile vâsıl-ı derece-i isti'dād olduğda tarîḳ-ı pür-tevfîḳ-ı 'ilmîye 'azîmet ve Aḥî-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp 'alâ-ḥasebî'l-'āde devr-i medâris-i mu'tāde ile kırık aççe medreseden ma'zûl iken biñ altmış altı Şa'bân'ında 'Alâ'iyyeli 'Alî Efendi yirine maskaṭ-ı re'si olan maḥrûsa-i merḳûmede Müftî Aḥmed Paşa Medresesi i'tâ, sene-i mezbûre Zî'l-ḳa'de'sinde Manav-zāde 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine Bâyezîd Paşa Medresesi sezâ görildi. Yetmiş Receb'inde Menteş-zāde Dāmādî İbrâhîm Efendi yirine İnegöl'de vâḳı'a İshâḳ Paşa Medresesi'ne naḳl olunup yetmiş beş Rebî'ül-evvel'inde 'İvâz Paşa Medresesi'ne i'tilâ, yetmiş sekiz Şevvâl'inde 'Abdü'l-ḳādir-zāde Receb Efendi yirine Ḥamza Beg Medresesi'ne irtikâ itmişler idi. Yetmiş toḳuz Cumāde'l-ülâ'sında² Sirke-zāde İbrâhîm Efendi yirine Ḳadrî Efendi Medresesi'ne gelüp seksen iki Ramazân'ında Muşannif Meḥemmed Efendi yirine Ḥançeriyye Medresesi'ne vuşûl bulmuşlar idi. Biñ seksen altı Zî'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi altıncı Şülâşâ gicesi

1 S 259b.

2 Cumāde'l-ülâ'sında H: Cumāde'l-âḥire'sinde S.

dâr-ı fenâdan rihlet ve âlem-i bâkiye hicret eyleyüp maħrûsa-i merķūmede Bınarbaşı'nda defn olındı. Medrese-i maħlûlesi Bıçaķcı-zâde Muştafa Efendi'ye virildi.

Merķūm-ı merķūm ma'arif ile ma'lûm, ħalişü'l-cenân, řahirü'l-lisân idi.

Ķadrî Efendi Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'llâh. Kilid-i baħr-i Rûm olan Gelibolı kaşabasından zühür ve âftâb-ı feyz-i ezeliden iktisâb-ı nûr-ı şu'ur idüp Şeyhü'l-İslâm Mu'îd Aħmed Efendi merķūma imâm ve ħıdmetlerinden mülâzemetle be-kâm olmuş idi. Devr-i medâris-i mu'tâde ile kırķ akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli yedi Şa'bân'ında Çâvuş-zâde 'Oşmân Efendi yirine Raħikî Medresesi ħâricine 'âric, altmış iki Muħarrem'inde Ebe-zâde Meħemmed Efendi yirine Siyâvuş Paşa Medresesi'ne ħareketle mübtehic olmuşlar idi. Altmış üç Ramazân'ında Nûħ Efendi yirine Ca'fer Ağa Medresesi virilüp altmış yedi Cumâde'l-ülâ'sında Bükâyî Muştafa Efendi yirine Ĥadice Sultân' Medresesi ihsân olındı. Altmış sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Fâzıl Süleymân Efendi yirine şeyhü'l-İslâm-ı müşârun ileyh Mu'îd Aħmed Efendi Medresesi'ne nâ'il, altmış çoķuz Cumâde'l-ülâ'sında Ĥüseyn Paşa-zâde İbrâħim Efendi yirine Şaħn-ı Şemâniyye'nün birine vâşıl oldılar. Yetmiş Receb'inde Martolos-zâde 'Abdu'r-raħmân Efendi yirine Çorlı Medresesi'ne gönderilüp yetmiş iki Şevvâl'inde Ders-i 'Âm Meħemmed Efendi maħlûlinden Ķadırğa Limanı'nda vâķı'a Meħemmed Paşa Medresesi i'tâ, yetmiş üç Şevvâl'inde Kemâl Efendi-zâde Aħmed Efendi yirine Ķara Muştafa Paşa Medresesi sezâ görildi. Yetmiş dört Cumâde'l-âħire'sinde Ķâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Ebâ Eyyüb-i Enşâri Medresesi ile tekrîm, yetmiş beş Receb'inde sene-i âtiye Muħarremü'l²-ħarâmı ħurresi tevķitiyle 'Abdü'l-celil Efendi maħlûlinden Medîne-i Münevvere każâsıyla ta'zîm olındılar. Yetmiş sekiz Muħarrem'inde munfaşıl ve yirlerine Şâmî 'İvâz Efendi vâşıl oldu. Sene-i mezbûre Ramazân'ında³ Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâķi Efendi üzerinden İbşala każâsı arpalık virildi. Seksen üç Receb'inde Tıosyevî Meħemmed Efendi yirine Ķalaķa każâsı 'inâyet olunup arpalıkları 'İzzetî Şeyh

1 Bu kelime H nüshasında sehven iki kez yazılmıştır.

2 S 260a.

3 Ramazân'ında S: -H.

Meḥemmed Efendi'ye tevcih olındı. Seksen dört Zî'l-ka'de'sinde 'azl [238^a] ve yirlerine Kara Ca'fer Efendi vaş olındı. Seksen altı Zî'l-ḥicce'sinde intikâl ve dârü'n-na'ime irtiḥâl eyleyüp Edrinekapusı ḥâricinde Kadri Efendi merḥûm civârında defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr ḥüsn-i ḥulḳla meşhûr, nîk-nefs ü şâfi-fu'âd, mü'min-i pâk-i'tikâd idi. Şâbıku't-terceme Kâdi-asker Kadri Efendi merḥûma 'aḳd-i peyvend-i muşâheret ile şöhret bulmuş idi.

Seyyid Hişâli Efendi {Hişâli}

el-Mevlâ es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmân. Hişâli mahlaşı ile şehîr ve bu mer-tebe ile ma'lûm-ı şağîr ü kebîrdür. H'ân-ı 'ilm ü ma'rifetden ḥişşemend ve Şeyḫü'l-İslâm Yaḫyâ Efendi'den mülâzemetle behremend olup devr-i merâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl ve müteraḳḳıb-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli dört Receb'inde H'âce Tursun Medresesi ḥâriciyle memnûn kılınup altmış bir Şa'bân'ında 'İşkî Hasan Efendi yerine Silivri'de vâkı'a Pîrî Paşa Medrese-si sezâ görildi. Altmış üç Ramazân'ında yirlerinde dâḥil i'tibâr olınup altmış yedi Receb'inde Mü'ezzîn-zâde Aḫmed Efendi yerine Şeyḫü'l-İslâm Ḥüseyn Efendi Medresesi in'âm, altmış sekiz Receb'inde selef-i sâlifi Hasan Efendi yiri-ne Edrinekapusı Mihrümâhî Medresesi ile ikrâm olunmuşlar idi. Altmış çoḳuz Muḥarrem'inde Seyyid 'Abdü's-selâm Efendi yerine Kaşşeriyye ḳazâsı 'inâyet olınup yetmiş Şafer'inde ma'zûl ve yirlerine Beyâzî Muştafâ Efendi mevşûl oldu. Yetmiş beş Ramazân'ında Tatar 'Abdu'llâh Efendi defa-i sâniyesi yerine Saḳız ḳazâsı ḥükümeti tefvîz olınup yetmiş yedi Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine 'Abdü'l-ber Efendi vaş olındı. Bunlara Şabanca ḳazâsı ma'îšet ta'yîn olındı. Seksen beş Şa'bân'ında Fenârî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden Ḥayrabolı ḳazâsına tebdil olınup Şabanca ḳazâsı ber-vech-i te'bîd 'İvâz Efendi Medresesi müderrisi Maḫmûd-zâde Aḫmed Efendi'ye tevcih olındı. Seksen altı Zî'l-ka'de'sinde Şikârî Yûsuf Efendi yerine Ebâ Eyyûb-i Enşârî ḳazâsına manşûb kılınmışlar idi. Arpalıklarî Rodosî Aḫmed Efendi'ye virildi. Seksen yedi¹ Cumâde'l-ülâsında teslim-i vedî'a-i cân ve 'azm-i dârü'l-ḳarâr-ı cinân eyledüklerinde manşûb-ı mahlûl Seyrek-zâde Ḥâfızî Muştafâ Efendi'ye iḥsân olındı.

1 Seksen yedi H: Seksen S.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, nîk-nefs ü şâfi-fu'âd, seyyid-i pâk-i'tikâd idi.

Âşâr-ı cemîlesinden *Mülteķâ* üzerine şerhi ve Türkî *Divân*-ı eş'arı vardır. Bu şi'r güftâr-ı dürer-bârındandır:

Şi'r

Varur illerle ol şüh-âfetüm 'îş-i müdâm eyler
Gider naķd-i hayâtum yiyüp içdügüm ħarâm eyler

Büküp ser-pençe-i hicrânla bâzû-yı ümmîdüm
Maĥabbet ħamli altında elif ķaddümi lâm eyler

Ṭutulmaz ehl-i 'işķuñ murğ-ı ṭab'ı degme pâ-bende
Hemân yok yire zâhid elde tesbihini dâm eyler

Düşer bir gün ol âhü dâm-ı âgüş-ı Hîşâlî'ye
Ne deñlü vahşi ise nüşha-i Cem anı râm eyler¹

Şalbaş-zâde 'Abdü'l-ķâdir Efendi {Hibrî}

el-Mevlâ 'Abdü'l-ķâdir ibnü'l-mevlâ Ḥasan. Ṭabaka-i Sulṭân Murâd Ḥân-ı Râbî 'ulemâsından tercemesi *Zeyl-i Atâyi*'de sebķ iden Şalbaş Ḥasan Efendi'nün ferzend-i ercendi 'Abdü'l-ķâdir Efendi'dür. Maĥrûsa-i Edrine'den 'azm-i şehristân-ı vücûd ve cilve-i şaĥîfe-i şühûd idüp 'ulemâ-yı 'aşra ĥıdmet ve birinden iktisâb-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırķ aķçe medreseden ma'zül iken biñ kırķ ṭoķuz Cumâde'l-ülâ'sında Baba Ḥalîl-zâde Meĥammed Efendi yirine maĥrûsa-i merķümede İbrâĥîm Paşa Medresesi ħâriciyle be-kâm, elli iki Zî'l-ķa'de'sinde Ḥüseyn Efendi yirine Sirâciyye Medresesi'ne ħareketle nâ'ilü'l-merâm oldu. Elli üç Cumâde'l-ülâ'sında selefi Baba Ḥalîl-zâde Efendi yirine Emîniyye Medresesi virilüp elli dört Şafer'inde Tâcüd-dîn- [238^b] zâde 'Alî Efendi yirine Ṭaşlık Medresesi'ne taĥrik olındı. Elli yedi Şa'bân'ında Câmî'-i 'Atîķ Medresesi'ne ħaķîk olup altmış beş Şevvâl'inde Üçşerefeli Medresesi'ne mevşül, altmış sekiz Cumâde'l-âĥire'sinde

1 S 260b.

Edrine Dârül-hadîsi'ne vuşûl bulup bu üç medresede selef-i sâlifleri Baba Hâlîl-zâde Efendi'yi ta'ķib itdiler. Yetmiş Muħarrem'inde Mektûbi Hüseyn Efendi yerine Tokat kazâsı virilüp yetmiş bir Şevvâl'inde 'azl olındılar. Seksen Receb'inde Ebû Sa'îd-zâde Feyzullâh Efendi arpalığı olan Şire kazâsı ber-vech-i mevleviyyet tevcih olunup seksen bir Rebî'ül-âhîr'inde 'azl olınduklarında yirleri şâniyen Feyzullâh Efendi'ye arpalık virildi. Ba'dehu bunlara Belgrad pâyesi zamîmesiyle Kârîn-âbâd kazâsı ber-vech-i te'bid ta'yîn olındı. Seksen yedi Cumâde'l-ülâsında intikâl ve 'âlem-i 'uķbâya irtihâl eyleyüp maħlûl olan ma'îšet Kaşîr Hasan Efendi'ye 'inâyet olındı.

Mevlânâ-yı merķûm "Şalbaş-zâde Efendi" demekle ma'lûm idi.

Âşârından Hîbrî maħlaşı ile eş'arı olup bu beyt andan nümunedârdur:

Beyt

Biz 'âlem-i âbı ğam-ı dünyâyıla geçdük
Deryâ-yı ğamı zevraķ-ı şahbâyıla geçdük

Zeynü'd-dîn Hısmı Seyyid Meħemmed Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Meħemmed. Bağdâd-ı bihişt-âbâddan bedîd ve nâ'il-i rûtbe-i dâniş ü did olup Dârü's-salţanati'l-'aliyye belde-i Kõştanţınıyye'ye hicret ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iħrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aķçe medreseye mevşûl ve andan daħı ma'zûl iken biñ seksen bir Şevvâl'inde Şamtî Birâderi Muşţafâ Efendi yerine maħrûsa-i Burusâda Kûsec 'Alî Paşa Medresesi hâricine 'âric, seksen iki Ramazân'ında Kavanos İbrâhîm Efendi yerine Müftî Aħmed Paşa Medresesi'ne hareketle mübtehic olmış idi. Seksen yedi Cumâde'l-âhîre'sinüñ ikinci Erba'â günü fevt olup maħrûsa-i merķûmede Bînarbaşı Mezâristânı'nda defn olındı. Medrese-i maħlûlesi Menteşeli Kâđî-zâde Meħemmed Efendi'ye virildi.

Merķûm-ı mezbûr "Zeynü'd-dîn Hısmı Seyyid Meħemmed Efendi" demekle meşhûr, hişsemend-i ma'ârif ü 'ulûm, dâ'ire-nişîn-i erbâb-ı fühûm idi.

'Uşşâķî-zâde 'Abdü'r-raħîm Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'r-raħîm ibnü's-Şeyh Hüsâmü'd-dîn el-'Uşşâķî. Tabaķa-i

Sultân Murâd Hân-ı Râbi' ulemâsından olup bâlâda tercemeleri tahrîr olunan 'Uşşâkî-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi'nün birâder-i kihter-i sa'd-ahteri 'Abdü'r-raḥîm Efendi'dür. Âb-yârî-i feyz-i Hudâ-dâd ile taḥşîl-i meleke-i isti'dâd eyledüklerinde Şeyhü'l-İslâm ibn Şeyhü'l-İslâm H'âce-zâde Meḥemmed¹ Efendi'den mülâzemetle be-kâm olduḡdan soñra devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ kırk Receb'inde Kaba Receb-zâde Muştafâ Efendi yerine Ümmü'l-veled Medresesi ile nâ'ilü'l-merâm oldılar. Kırk dört Cumâde'l-âhire'sinde Esîrî Meḥemmed Efendi yerine Beşiktaş'da vâkı'a Sinân Paşa Medresesi ile kâm-revâ, kırk çokuz Şevvâl'inde Dervîş Efendi-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yerine Koca Muştafâ Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Elli bir Receb'inde Ḥasan Paşa-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi yerine Şahn-ı Semâniyye'nün birine irtikâ eyleyüp elli dört Şafer'inde Kirli Hânım-zâde Ḥasan Efendi yerine Ḥadîce Sultân Medresesi iḥsân, elli beş Receb'inde Öreke Muştafâ Efendi yerine Diyârbekr kazâsına şâyân oldılar. Elli altı Receb'inde ma'zûl ve yirlerine şâniyen Haleb kâdîsi Kürd Monlâ Çelebi menkûl, anlaruñ yirine Şun'î-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi mevşûl oldu. Elli yedi Zî'l-ḥicce'sinde Bustân-zâde Aḫmed Efendi yirine Halebü's-şehbâ kazâsı i'tâ olunup elli sekiz Receb'inde munfaşıl ve yirlerine Şadrü'd-dîn-zâde Rûḫu'llâh Efendi vâşıl oldu. Altmış Receb'inde Vâni Meḥemmed Efendi def'a-i şâniyesi yirine şâniyen Diyârbekr kazâsı virilüp altmış bir [239^a] Receb'inde 'azl ve yirlerine Şâmî Yahyâ Efendi vaşl olındı. Altmış beş Cumâde'l-ülâsında birâder-zâdeleri 'Uşşâkî-zâde Faşîḫî Meḥemmed Efendi yirine Kuds-i Şerîf kazâsıyla teşrif olındılar. Altmış altı Cumâde'l-ülâsında 'azl olunup yirleri meşîḫat-i İslâmiyye'den munfaşıl Hüsâm-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi'ye virildi. Yetmiş Receb'inde Bursa pâyesi zamîmesiyle Aḫmed Ramazân Efendi yirine Ğalaṭa kazâsı 'inâyet olunmuş idi. Ol eṣnâda Üsküdarî Kâdî İbrâhîm Efendi ber-vech-i ta'miye bu güne târiḫ dimişdür:

Nazm

Ṭarḫ idince Ramazân Aḫmed'i kil-k-i târiḫ
'Adl ile açdı gözün câh-ı kazâ-yı Ğalaṭa²

Yetmiş iki Şafer'inde munfaşıl ve yirlerine Riyâzi-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi

1 **S Der-kenâr:** Ramazân Aḫmed 'adedi mişrâ'-ı târiḫ 'adedinden iḥrâc olunup bâkîsi tamâm târiḫdür.

2 عدل ایله آچدی کوزن جاه قضای غلاطه

vâsıl olup bunlara hâlefleri arpalıklar Bıñarhişâr ma'a Keşân ve Uzunköpri kazâları ihsân olındı. Yetmiş üç Şevvâl'inde İslimiyye ma'a Hotalıc kazâlarına tebdil, Bıñarhişâr ma'a Keşân kazâları ile Fâzıl Süleymân Efendi ve Uzunköpri¹ kazâsıyla hâlefleri Riyâzi-zâde Efendi tebcil kılındılar. Yetmiş çokuz Şafer'inde Edrine pâyesi zamîmesiyle Ya'kûb Efendi yirine Üsküdar kazâsı rızâ-dâde-leri olmuş idi. Seksen Şevvâl'inde müteķâ'id ve yirlerine Martolos-zâde 'Abdu'r-raħmân Efendi müteşâ'id oldı. Gemlik ma'a Hırmencik² kazâları bunlara arpalık virildi. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ seksen yedi senesi hilâlinde intikâl ve dâri'ül-hulûda irtihâl eyleyüp Edrinekapusı hâricinde defn olındı. Maħlûl olan arpalıklar Şarı 'Oşmân Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı merħûm şalâh-ı hâlle mevsûm, 'ulûm-ı nâfi'aya şedidü'l-intisâb, umûr-ı dîniyyede kâbil-i nişâb, şâlih ü 'âbid, mecma'-ı maħâmid, işâl-i hayra sâ'î, muķtezâyât-ı huķûķa murâ'î, nefsine ğâlib, meķâlib-i uhreviyyeye tâlib idi.

Sivasî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-vehhâb. Devlet-i Sultân Murâd Hân-ı Râbi'de tercemeleri bu cerîdede beyân olınan 'umdetü'l-meşâyihü'l-kirâm ârif-i bi'llâh, vâsıl-ı ilâ'l-lâh eş-Şeyh 'Abdü'l-mecîd-i Sivasî hâzretlerinüñ kerîme-zâdesi 'Abdü'l-vehhâb Efendi'dür. Mebâni-i 'ulûmı taħşil ve merâsim-i³ erbâb-ı rûsûmı tekmiil itmekle tarîķ-ı tadrîse 'azîmet ve kibârûñ birinden iħrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık akçe medreseye mevşûl ve andan daħı ma'zûl iken biñ yetmiş üç Zî'l-ķa'de'sinde Şalâhî Meħemmed Efendi yirine Çâvuşbaşı Medresesi hâricine 'âric, yetmiş beş Muħarrem'inde Kırımî Sefer Efendi yirine Seyyid 'Abdü'l-kâdir Efendi Medresesi'ne hâreketle mübtehic olup yetmiş çokuz Rebî'ül-âħir'inde selefi yirine Süheyl Beg Medresesi'ne taħrik olınımlar idi. Seksen bir Zî'l-ħicce'sinde Kırımî 'Abdu'r-raħmân Efendi yirine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi ile kâm-revâ, seksen üç Muħarrem'inde Mîrzâ Muştafâ Efendi hâzretleri yirlerine şâniye-i Kâsım Paşa Medresesi sezâ görildi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında selef-i sâlifî 'Abdu'r-raħmân Efendi maħlûlünden Etmekcioğlı Medresesi virilüp seksen dört Cumâde'l-âħire'sinde hâla-zâdesi Meħem-

1 Uzunköpri H: üzerinden Köpri S.

2 Hırmencik S: Çirmencik H.

3 S 261b.

med Emîn Efendi yerine İbrâhîm Paşa-yı 'Atîk Medresesi' ne hâkîk olup seksen altı Şevvâl'inde Trabzonî İbrâhîm Efendi yerine Rüstem Paşa Medresesi i'tâ olunmuş idi. Seksen yedi Şa'bân'ında ders ü devri tamâm ve 'âlem-i 'uqbâyâ hürâm eyledüklerinde medrese-i maḥlûleleri Ders-i 'Âm Şâlih Efendi'ye in'âm olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr "Sivasî-zâde Efendi" demekle meşhûr, nîk-ḥaşlet, şâfi-ṭa-viyyet idi.

Kefevî Hüseyn Efendi [Kedi Hüseyn]

el-Mevlâ Hüseyn. Diyâr-ı Kefe'den bedîdâr ve "Kedi Hüseyn Efendi" demekle şöhret-şî'âr olmuş idi. [239^b] Zamân u evḳâtın taḥşîl-i 'ilme maşrûf ve aḳrânı miyânında ḳâbiliyyetle ma'rûf olduḳdan sonra 'ulemânuñ birinden mülâzım ve tarîḳ-ı tedrişe 'âzim olup kırk aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli Receb'inde Nefes-zâde Muştafâ Efendi yerine Kepenekci Sinân Medresesi iḥsân olunmuş idi. Elli altı Receb'inde Şîrvânî Aḥmed Efendi yerine Şâhḳulî Medresesi'ne taḥrîk olunup elli yedi Rebî'ül-evvel'inde Ḳara Ramazân Efendi yerine Küçükçekmece'de vâḳı'a 'Abdü's-selâm Medresesi ile ikrâm olındılar. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında 'Ayntâb Müftüsü-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine Sinob ḳazâsına manşûb ḳılınmış iken ḳabûlden ibâ itmeleriyle manşib-ı mezkûr Ḳulaḳsız Seyyid 'Abdu'llâh Efendi'ye sezâ görölüp bunlar sıfrü'l-yed 'azle mübtelâ oldılar. Elli sekiz Receb'inde Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi yerine Silivri ḳaşabasında vâḳı'a Pîrî Paşa Medresesi'ne gönderölüp altmış Zî'l-ḳa'de'sinde Kâmrân-zâde 'Alî Efendi yerine Bergös'da Meḥemmed Paşa Medresesi'ne irsâl olındı. Altmış üç Zî'l-ḥicce'sinde Memek-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi yerine EtmekcioḒlu Medresesi'ne gelüp altmış altı Cumâde'l-ülâsında Müderris-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi yerine Hâremeynü's-şerîfeyn müfettişi oldılar. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında Bosnevî Aḥmed Efendi yerine Edrineḳapusu Mihrümâhî'na pây-ı himmet ḳoyup altmış yedi Receb'inüñ on ṫoḳuzuncı günü Çömez Aḥmed Efendi yerine medâris-i Şaḥn'ıñ birine uğrayup mâh-ı mezbûruñ yigirmi ikinci günü Hâmid Efendi def'a-i şâniyesi yerine Ḥasan Efendi Medresesi'ne naḳl olındılar. Altmış sekiz Receb'inde Ḥusrev Efendi yerine maḥrûsa-i Burusa'da Sulṫân Orḫan Medresesi iḥsân olunup sene-i

mezbûre Zî'l-ħicce'sinde Medîne-i Münevvere pâyesiyle teķâ'üd ihtiyâr¹ eyleyüp medreseleri Bıçaķçı-zâde 'Alî Efendi'ye virildi. Yetmiş üç Receb'inde Kıadrî Efendi Dâmâdî 'Abdu'llâh Efendi yirine Çorlı'da Sulţân Süleymân Hân Medresesi'ne şâyân görilüp yetmiş toķuz Rebî'ül-evvel'inde H'âce Meħemmed Efendi yirine Mağnisa'da Sulţân Murâd Hân Medresesi ile tekmil-i 'izz ü şân itmişler idi. Biñ seksen yedi Şa'bân'ında 'âlem-i eşbâħdan cânib-i ervâħa irtiħâl itdüklerinde² medrese-i maħlûleleri Kıırımî Sefer Efendi'ye intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, şâlih ü 'âbid, mecma'-ı maħâmid, pîr-i münevver, zühd ü şalâħla muħammer idi.

İlâhî-zâde Meħemmed Efendi el-İstanbulî³

el-Mevlâ Meħemmed ibnüş-Şeyħ 'Alî. Büldân-ı cihânun mihr-i enveri ve 'âlem-i ħüsnün şems-i ħâveri olan şehir-i İstanbul'da sâħa-i vücûda ķadem-nihâde ve "İlâhî-zâde Efendi" demekle şöhret-dâde olmuş idi. Esâtize-i 'aşrdan Kıçı Meħemmed Efendi ve Fâzıl Muşlî Efendi'den taħşil-i 'ilm ü kemâle müdâvim ve Şeyħül-İslâm Ahî-zâde Hüseyn Efendi'den mülâzım olup tayy-yı merâħil-i t̄arikh ve devr-i menâzil-i ders ü taħķik iderek kırık açķe medreseden ma'zül iken biñ elli altı Receb'inde vâlid-i mâcidinün dersiyyesi olan Husrev Kethudâ Medrese-i Şâniyesi ħâric i'tibâr olunup ibtidâ bunlara tevcih olındı. Elli sekiz Zî'l-ħicce'sinde Kaşîr Hasan Efendi yirine Fâţıma Sulţân Medresesi ihsân, elli toķuz Şa'bân'ında Es'ad-zâde Seyyid Meħemmed Sa'id⁴ Efendi yirine Fetħiyye'de vâķı'a İsmiħân Sulţân Medresesi'ne şâyân görildiler.⁵ Altmış iki Muħarrem'inde yirlerinde müşıla-i Şaħn rütbesi 'inâyet olunup sene-i mezkûre Şa'bân'ında Vâni 'Alî Efendi yirine 'Alî Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i neşât, altmış beş Şevvâl'inde selef-i sâlifi Hasan Efendi yirine medâris-i Şaħn'un birinde başt-ı bisât-ı inbisât itmişler idi. Altmış altı Şevvâl'inde yirlerinde altmışlı i'tibâr olunup altmış yedi Receb'inde [240^a] Dıħķî Muştafâ Efendi yirine Zâl Paşa Sulţânı Medresesi erzânî görilmiş idi. Altmış sekiz Şafer'inde Tâcüd-dîn-zâde 'Alî Efendi yirine Edrine'de Sulţân Selîm-i Cedîd Medresesi ile ķadri mezîd

1 S 262a.

2 itdüklerinde S: eyledüklerinde H.

3 Evvel-i pâye-i ħâric şüden bi-Medrese-i Şâniye-i Husrev Kethudâ. Fi-Receb sene 1056. [H nüshasında bu kayı yoktur.]

4 Sa'id S: Sa'di H.

5 görildiler S: görildi H.

olup sene-i mezbûre Receb'inde 'Abdü'l-muṭṭalib¹ Efendi yirine şāniyen Zāl Paşa Sulṭānī Medresesi'ne i'āde olındılar. Altmış tokuz Şa'bān'ında Çeşmī-zāde Meḥemmed Şāliḥ Efendi yirine Üsküdar Vālidesi Medresesi i'ā, yetmiş Zī'l-ḥicce'sinde Kātib-zāde Zeynü'l-'ābidīn Efendi maḥlūlinden Ebā Eyyüb-i Enşārī ḳazāsı ḥükümeti sezā görüldükde ḳabūlden ibā itmeleriyle selef-i sālifleri Vānī 'Alī Efendi'ye virilüp bunlar şifru'l-yed' azle mübtelā oldılar. Yetmiş üç Rebī'ü'l-evvel'inde Berber-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳazāsıyla teşrif olunup sene-i mezkûre Receb'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ğurresi tevḳītiyle selef-i sālifleri Ḥasan Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳazāsına menḳūl ve yirlerine Neffātī Şeyḫ Meḥemmed Efendi mevşūl oldu. Lākin ba'de edā'i'l-ḥac ḥuccāc-ı zevī'l-ibtihāc ile İstanbul'a 'avdet idüp yirlerine nā'ib naşb itmek sebebiyle İstanköy ceziresine nefy ü iclā olup manşib-ı mezkūr Malġaravī Meḥemmed Efendi'ye tevcih olındı. Yetmiş altı senesi ḥilālinde² Ḳara Ḥüsām-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi üzerinden Edincik ḳazāsı arpalık virildi. Yetmiş yedi Şevvāl'inde arpalıklarḳı ḫalefleri Neffātī Efendi'ye virilüp yetmiş tokuz Cumāde'l-ülā'sında Bahāyi Birāderi Yaḥyā Efendi üzerinden Uzuncaova Ḥāşköyi ḳazāsı arpalığı ile ikrām, seksen Zī'l-ḳa'de'sinde Bursa pāyesi zamīmesiyle selefleri Yaḥyā Efendi yirine Şām-ı şeref-encām ḳazāsı in'ām olınmış idi. Seksen iki Muḥarrem'inde Uzun Ḥasan Efendi maḥlūlinden Begbāzārī ḳazāsı arpalığıyla ma'zūl ve yirlerine 'Abdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi mevşūl oldu.³ Seksen beş Şevvāl'inde Āvāre-zāde Mes'ūd Efendi yirine Edrine ḳazāsıyla tekrīm olunup arpalıklarḳı Minḳārī-zāde 'Abdu'llāḥ Efendi'ye virildi. Sūr-ı ḥümāyūn ḫıdmetinde bulunmaġla seksen altı Cumāde'l-ülā'sında İstanbul pāyesiyle ta'zīm olındılar. Sene-i mezbûre Zī'l-ḥicce'sinde munfaşıl ve yirlerine Müfettiş İbrāḫīm Efendi vāşıl oldu. Bunlara Ebū Sa'īd-zāde Aḫmed Efendi üzerinden Güzelḫişār ḳazāsı arpalık ta'yīn olındı. Seksen yedi Ramazān'ında rüh-ı pür-fütūḫı ḳafes-i bedenden pervāz ve 'andelibān-ı cinān ile dem-sāz olup Ḳoġacı Dede Mescidi miḫrābı ḫizāsında lāne-sāz oldu. Maḥlūl olan arpalıklarḳı Beyāzī-zāde Aḫmed Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü fazlla meşḫūr, ḫoş-ṭab' u ḫoş-şoḫbet, ḳābil-i üns ü ülfet, mażyāf u kerīm, saḫī vü ḫalīm idi.

1 'Abdü'l-muṭṭalib H: 'Abdü'l-laṭīf S.

2 S 262b.

3 oldu H: -S.

Mütevelli 'Alî Efendi

el-Mevlâ 'Alî. Kılıç 'Alî Paşa 'utekâsı evlâdındandır. Ba'de tahşilî'l-isti'dâd ve tarîk-ı sa'âdet-refîk-ı 'ilmîye vaz'-ı kadem ve mezkûr 'Alî Paşa tevliyeti meşrûtası olmağla "Mütevelli 'Alî Efendi" dimekle meşhûr-ı 'âlem olmuş idi. Şeyhü'l-İslâm Şun'u'llâh Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemetle ser-efrâz ve râh-ı tedsrîde seyr-i nişîb ü firâz iderek kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli Rebî'ül-âhîr'inde Zekâyî Aḥmed Efendi yirine Tevkî'i Ca'fer Çelebi Medresesi ile be-kâm, elli sekiz Receb'inde Muḥzırbaşı-zâde Aḥmed Efendi yirine Topkapusı dâhilinde Aḥmed Paşa Medresesi ile nâ'ilül-merâm olmuş idi. Altmış Şa'bân'ında 'azl olunup yirleri Şâriḥü'l-Menâr-zâde Aḥmed Efendi'ye tevcih olındı. Yetmiş Şafer'inde Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi yirine Beşiktaş'da vâkı'a Sinân Paşa Medresesi i'tâ, yetmiş iki Rebî'ül-evvel'inde A'rec 'Ömer Efendi yirine meşrûtası' olan Kılıç 'Alî Paşa [240^b] Medresesi sezâ görüldi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Burusevî Ḥere-zâde Ḥüseyn Efendi yirine Kütâhiyye kazâsı virilüp yetmiş üç Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Mektübî Ḥüseyn Efendi mevşûl oldu. Yetmiş yedi Rebî'ül-evvel'inde Ḥamîdî Maḥmûd Efendi def'a-i şâniyesi yirine Konya kazâsı 'inâyet olunmuş idi. Yetmiş toḡuz Cumâde'l-âhîre'sinde 'azl ve yirlerine şâniyen Beyâzî Muştafâ Efendi vaşl olındı. Seksen beş Ramazân'ında Nâlî Meḥmed Efendi üzerinden Lefke kazâsı ma'şet ta'yin olunup bu ḥâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ seksen yedi senesi ḥilâlide 'âlem-i 'uḡbâya intikâl eyledi. Kaşaba-i Kâsım Paşa'da Üçkoḡlar nâm mezâristânda defn olındı. Mahlûl olan arpalıkları Çömez Aḥmed Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâḥ-ı ḥâlle meşhûr, ḥayrî şerrine gâlib, dâhil-i erbâb-ı me'tâlib idi.

Alahoz Ḥ'âcesi Muştafâ Efendi²

el-Mevlâ Muştafâ. Vilâyet-i Anaḡolı'dan zühûr ve sâbîkâ defter-emîni olup biñ altmış yedi târiḥinde Bosna defterdârı iken katl olınan Alahoz Meḥmed

1 meşrûtası H: meşrûta S.

2 Evvelü müderrisin bi-Dârü'l-ḥadışi Çivi-zâde Efendi. Fi 13 Muḥarrem sene 1075. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

Efendi'nün¹ imâmeti hıdmetinde olmağın “Alahoz H'âcesi” demekle meşhûr olmuş idi. ‘Ulemâ-yı² kirâmuñ birinden mülâzım ve tārık-ı tederse ‘âzım olup devr-i merâtib ve aḥz-ı revâtib iderek kırık aḳçe medreseye vâşıl ve andan daḥı munfaşıl olduḳdan şoñra biñ yetmiş beş Muḥarrem’inde ibtidâ ḥâric i’tibârıyla Çivi-zâde Efendi Dârü’l-ḥadîsi sezâ, seksen Rebî’ü’l-âḥir’inde Kûsec Feyzullâh Efendi yerine Edrineḳapusu’nda Meḥemmed Paşa Medresesi i’tâ olındı. Seksen dört Receb’inde Meḥemmed Efendi yerine Pervîz Efendi Medresesi virilüp seksen altı Şevvâl’inde ‘İmâd-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yerine Rûm Meḥemmed Paşa Medresesi’ne irtikâ itmişler idi. Seksen yedi Ramazân’ında ders ü devri tamâm ve ‘âlem-i ‘uḳbâya ḥıram itdüklerinde medrese-i maḥlûleleri Baḡdâdî-zâde ‘Abdu’llâh Efendi’ye in‘âm olındı.

Mevlânâ-yı merḳûm dâḫil-i dâ’ire-i erbâb-ı rûsûm, nîk-ḥaşlet, şâfi-ṭaviyyet idi.

Edîbî-zâde Seyyid Muştafâ Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Muştafâ ibnü’l-mevlâ ‘Alî. ‘Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân ‘Osmân Ḥânî’den tercemesi *Zeyl-i Aṭâyi*’de merḳûm Edîbî ‘Alî Efendi merḥûmuñ ferzend-i dil-dâdesi ve Bustân-zâde Muştafâ Efendi’nün kerîme-zâdesi Seyyid Muştafâ Efendi’dür. İktisâb-ı faẓl u edeb ve cem’-i ma‘ârif-i mevrûş u mükteseb kılduḳdan şoñra Şeyḫü’l-İslâm ibn Şeyḫü’l-İslâm Yahyâ Efendi âsitânesine intisâb ve hıdmetlerinden mülâzemetle şeref-yâb olup devr-i medâris-i mu’tâde ile kırık aḳçe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma’zûl iken biñ elli yedi Şa‘bân’ında Ḥüsâm-zâde Maḥdûmı Meḥemmed Efendi yerine Ḥızr Çelebi Medresesi ḥâricine ‘âric, altmış Zi’l-ḳa‘de’sinde Ebu’l-hüdâ Efendi yerine Ümmü’l-veled Medresesi’ne ḥareketle mübtehic olmuşlar idi. Altmış bir Şa‘bân’ında Müderris-zâde ‘Abdü’l-laṭîf Efendi yerine Beşiktaş’da Sinân Paşa Medresesi virilüp altmış dört Şa‘bân’ında Vânî ‘Alî Efendi yerine Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdid-i sürür, altmış yedi Receb’inde İmâm-zâde Meḥemmed Sa’dî Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye’nün birine mürûr itmişler idi. Altmış sekiz Şafer’inde ‘Osmân-zâde Feyzullâh Efendi yerine Ḥayrüd-dîn Paşa Medresesi i’tâ olınup yetmiş Cumâde’l-ülâ’sında H'âce-zâde Seyyid Muştafâ

1 sâbîkâ defter-emîni olup biñ altmış yedi târiḫinde Bosna defterdârı iken ḳatlı olınan Alahoz Meḥemmed H: ve ocaḳ ağalarından Alahoz Aḫmed Aḡa’nuñ S.

2 S 263a.

Efendi yirine İsmihân Sulţân Medresesi ihsân, sene-i mezkûre Zî'l-ka'de'sinde İlahî-zâde Mehemmed Efendi yirine Üsküdar'da vâkı'a Valide Sulţân Medresesi ile taşşil-i 'izz ü şân eylediler. Yetmiş üç Cumâde'l-âhire'sinde Ebu'l-beķâ Eyyüb Efendi def'a-i şâniyesi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd [241^a] kazâsıyla bermurâd olup yetmiş dört Cumâde'l-âhire'sinde ma'zül ve yirlerine Martolos-zâde 'Abdu'r-rahmân Efendi mevşül oldu. Yetmiş sekiz Muharrem'inde selefi Ebu'l-beķâ Efendi yirine Filibe kazâsı 'inâyet olunup yetmiş toķuz Receb'inde 'azl ve yirlerine Bustân-zâde Ebû Bekr Efendi vaşl olındı. Seksen dört Zî'l-ħicce'sinde Çâvuş-zâde 'Osman Efendi maħlûlinden Cısr-i Ergene kazâsı arpalık ta'yin olunup seksen beş Ramazân'ında Çâvuş-zâde Muştafa Efendi yirine Üsküdar kazâsı sezâvâr görilüp arpalıkları Hânım-zâde Mehemmed Efendi'ye tevcih olındı. Seksen altı Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine Mandâl Aħmed Efendi vâşıl oldu. Seksen yedi Şevvâl'inde manşıb-ı hayâtdan daħı dâmen-keşân ve 'âlem-i 'uķbâya revân olduķda Edrineķapısı ħâricinde Emîr-i Buħârî Zâviyesi civârında cedd-i emcedi Bustân-zâde¹ Efendi mezâristânında defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü şalâħla meşhûr, dervîş-nihâd, müslim-i pâk-i'tikâd idi.

Mollâ-zâde Hasan Efendi²

el-Mevlâ Hasan. 'Ulemâ-yı³ devlet-i Sulţân Murâd Hân-ı Râbi''den tercemesi *Zeyl-i Aţâyî*'de beyân ve biñ otuz altı Muharrem'inde 'azim-i cinân olan Kürd Burhân Efendi'nün birâder-zâdesidür. Feyz-i Hudâ-dâd ile kâbil-i isti'dâd ve Şeyhü'l-İslâm ibn Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi'den mülâzemetle bermurâd olup kırk açķe medreseden munfaşıl iken biñ altmış Zî'l-ka'de'sinde ihdâs olunan Kâdi Hayrüd-dîn Medresesi ibtidâ bunlara tevcih olunup altmış dört Şa'bân'ında Firüz Ağa Medresesi'ne daħı ⁴اول مدرّس درس بها oldılar. Altmış beş Rebî'ül-evvel'inde 'Allâme-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Hızır Çelebi Medresesi virilüp altmış altı Şa'bân'ında Hâmîdî Maħmûd Efendi yirine Tevķî'i Ca'fer Çelebi Medresesi'ne dâħil, sene-i mezkûre Şevvâl'inde Mektûbi Hüseyn Efen-

1 S 263b.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Kâdi Hayrüd-dîn. Fi 3 Zî'l-ka'de sene 1060. Evvelü müderrisin bi-medreseti Firüz Ağa. Fi-Şa'bân sene 1064. [H nüshasında bu kayıtlar yoktur.]

3 'Ulemâ-yı H: -S.

4 "Burada ders okutan ilk müderris."

di yirine Hammâmiyye Medresesi'ne nâ'il olup altmış sekiz Cumâde'l-ülâ'sında 'Abdü'l-celil Efendi yirine Beşiktaş'da vâkı'a Sinân Paşa Medresesi'ne vâşıl olmuşlar iken sene-i mezbûre Receb'inde bir da'vâ-yı şer'iyyesi zühûr itmekle murâfâ'a için kâ'im-makâm-ı 'aşr Hâsan Paşa ve kâdî-i belde¹ Altıbarmaq 'Abdü'l-fettâh Efendi meclislerinde hâzır olup bi-hasebi'l-beşeriyye mâ-lâ-ya'nî birkaç ratb ü yâbis kelâm şudûrına bâdî olmağla derhâl Şeyhü'l-İslâm Bolevî Muştafâ Efendi'ye inhâ ve tertîb-i cezâ olunmasın recâ itmeleriyle der-'ağab medreseden 'azl ve yirine Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi vaşl olındı. Sene-i merķûme Ramazân'ında Şamtî Mehemmed Efendi yirine şâniyen Hammâmiyye Medresesi tevcih olunup altmış toköz Muharrem'inde Tatar 'Abdu'llâh Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Hüseyn Efendi Medresesi'ne mevşül, yetmiş iki Rebî'ü'l-evvel'inde Şemsü'd-dîn Efendi yirine Mehemmed Ağa Medresesi'ne menķül, sene-i mezkûre Şevvâl'inde Hâbil-zâde 'Ömer Efendi yirine Şah'n-ı Semâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mül olmuşlar idi. Yetmiş üç Receb'inde Kevâkibî-zâde Şeyh Mehemmed Efendi yirine Şah Sultân Medresesi ihsân olunup yetmiş beş Muharrem'inde Kudsî-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi yirine 'Alî Paşa-yı 'Atîķ Medresesi'ne haķîķ olup yetmiş altı Zî'l-ķa'de'sinde Ahî-zâde 'Abdü'l-halîm Efendi yirine İsmihân Sultân Medresesi'ne şâyân görilüp² yetmiş yedi Ramazân'ında Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi ile taķşil-i 'izz ü şân eylediler. Yetmiş toköz Rebî'ü'l-evvel'inde Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle talķif, seksen Ramazân'ında Kuds-i Şerîf kazâsıyla teşrif olunup bu üç rütbede seleflerini ta'ķib itmişler idi. Seksen bir Ramazân'ında 'azl olunup yirleri Medîne-i Münevvere kazâsı tevcih olunan Yahyâ-zâde Muştafâ Efendi'ye sezâ, anlaruñ yirleri şâniyen Nâlî Mehemmed Efendi'ye [241^b] i'tâ olındı. Seksen altı Şevvâl'inde Mu'id Mehemmed Efendi yirine Halebü'-şehbâ kazâsına şehbâl-i himmet açdılar. Seksen yedi Zî'l-ķa'de'sinde intiķâl ve riyâz-ı Rıdvân'a isti'câl eyleyüp Maķâm-ı Şâlihîn nâm maħalde medfun ve manşib-ı maħlûl ile H'âce-zâde Seyyid 'Oşmân Efendi memnûn³ kılındı.

Mevlânâ-yı mezbûr "Mollâ-zâde Efendi" demekle meşhûr, 'ilmi miyâne, tarz u tavrı 'acibâne, zî-şervet, şâhib-i şiddet idi.

1 belde H: beled S.

2 görilüp S: olup H.

3 memnûn S: tebcil H.

Naşru'llâh Efendi

el-Mevlâ Naşru'llâh.¹ Vilâyet-i Rûmili'nde medîne-i Yeñişehr'den zühür ve muhadderât-ı efkâr-ı 'ilmiyyeye şarf-ı nefâ'is-i memhür idüp tarîk-ı 'ilme² 'âzim ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım olup kaç'-ı merâtib ve aHz-ı revâtib iderek kırk akçe medreseye vâsıl ve andan dahı munfaşıl iken biñ yetmiş üç Receb'inde Şeyh Muhyî'd-dîn el-Kecevî Medresesi'ne hâric ile 'âric, yetmiş altı Receb'inde Kec-dehân Dâmâdı-zâde Şeyh Muştafâ Efendi yirine Cänbâziyye Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuşlar idi. Seksen üç Muharrem'inde yirinde dâhil i'tibâr olunup seksen beş Şafer'inde Dâvûd-zâde Muştafâ Efendi yirine Süleymân Şubası Medresesi'ne tahtîk olunmuş idi. Sene-i mezkûre Ramazân'ında Şarı Mehemmed Efendi yirine Lefkoşa kâdîsi olup seksen yedi Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine 'Arab Süleymân Efendi mevşûl oldu. Sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde terk-i cihân-ı fânî ve 'azm-i nüzhetgâh-ı cavidânî eyledi.

Merhûm-ı mezbûr şalâh u takvâ ile meşhûr, nîk-şaşlet, şâfi-çaviyyet idi.

Hâcî 'Ömer-zâde İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm ibn el-Hâc 'Ömer. Maħrûsa-i Burusa'dan neş'et ve "Hâcî 'Ömer-zâde Efendi" demekle şöhet bulup taħşîl-i 'ilme bezl-i ictihâd ve levâzım-ı tarîkı i'dâd eyleyüp 'ulemâ-yı kirâma hıdmet ile kibârûñ birinden ihraz-ı şeref-i mülâzemet itdükden soñra devr-i mecâlis ve aHz-ı medâris iderek kırk akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış üç Şevvâl'inde Gökdereli-zâde Mehemmed Efendi yirine maşkaç-ı re'si olan maħrûsa-i merkûmede Gökdere Medresesi virilüp altmış sekiz Cumâde'l-âhire'sinde Muşannif Mehemmed Efendi yirine Monlâ-yı Cedîd Medresesi'ne tahtîk olmuşlar idi. Yetmiş beş Cumâde'l-âhire'sinde 'Abdü'l-kâdir-zâde Receb Efendi yirine Lâlâ Şâhîn Medresesi sezâ görilüp yetmiş toktuz Muharrem'inde Seyyid Aħmed el-Gilânî yirine Mollâ Yegân Medresesi ihşân olunup seksen üç Şafer'inde selef-i sâlihi Muşannif Mehemmed Efendi yirine Hâzret-i Emîr Medresesi ile tevķîr olmuşlar idi. Ol buķ'a-i laţîfede neşr-i ma'ârif üzere iken biñ seksen sekiz Muharrem'inde intikâl ve riyâz-ı Rıdvân'a isti'câl eyledi. Bınarbaşı'nda

1 S 264a.

2 'ilme S: 'ilm H.

Mevlevî-hâne muķābelesinde medfündür. Medrese-i maḥlûleleri Sebzî Seyyid Meḥammed Efendi'ye tevcih olındı.

Merḥûm-ı merķûm ḥiṣṣedâr-ı ma'ârif ü 'ulûm, şâlih ü müteşerri', âbid ü müteverri' idi.

Ḳara Ca'fer Efendi¹

el-Mevlâ Ca'fer. "Ḳara Ca'fer Efendi" demekle meşhûr ve eczâ-yı ta'rifi bu mertebeye maķşûrdur. Havşala-i isti'dadı miķdârı kesb-i dâniş ü did itdükde 'Abdü'r-raḥîm Efendi'den şeref-i mülâzemeti nâ'il ve biñ elli senesi ḥudûdında kırk aķçe ile Aḥî Çelebi Medresesi'ne vâşıl ve andan daḥı munfaşıl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında Fuḍayl Efendi Dârü'l-ḥadışi ḥâric i'tibâr olunup ibtidâ bunlara tevcih olındı. Altmış sekiz Şafer'inde 'Abdü'l-ġaffâr Efendi yirine Şâniye-i Mesîḥ Paşa Medresesi'ne taḥrîk olunup sene-i mezkûre Şa'bân'ında Arpacı-zâde 'Alî Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi'ne gelüp altmış toķuz Zî'l-ḥicce'sinde selefî 'Alî Efendi yirine Şeyḥü'l-İslâm Zekeriyâ Efendi Medrese-i Şâniyesi [242¹] in'am olunmuş idi. Yetmiş bir Şa'bân'ında Gümülcine-li 'Abdu'llâh Efendi² yirine Şâh-ı Ḥübân Medresesi iḥsân olunup yetmiş iki Şevvâl'inde İmâm-zâde Meḥammed Ḳadrî Efendi yirine Sinân Paşa Sulṫânı Medresesi erzânî görülmüş idi. Yetmiş dört Cumâde'l-âḥire'sinde Şa'bân-zâde Meḥammed Efendi yirine medâris-i Şaḥn'uñ biriyle taḥşil-i merâm, yetmiş beş Muḥarrem'inde Uzun 'Alî Efendi yirine Pîrî Paşa Medresesi'ne ḥırâm eylemişler idi. Yetmiş yedi Ramazân'ında Ser-bendî-zâde İşḥâķ Efendi yirine Üsküdar'da vâķı'a Mihrümâḥ Sulṫân Medresesi ile i'zâz, seksen Şafer'inde Nâlî Meḥammed Efendi yirine İsmihân Sulṫân Medresesi ile mümtâz olup seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde Veliyyü'd-dîn Efendi yirine Ḥâşekî Sulṫân Medresesi ile ser-efrâz kılındılar. Seksen üç Cumâde'l-âḥire'sinde ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla 'İşmetî Ḥışmî Meḥammed Efendi yirine İstanbul'da vâķı'a Vâlide Sulṫân Medresesi ile ikrâm, seksen dört Zî'l-ķa'de'sinde Ḳadrî Efendi Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi yirine Ğalaṫa ḳazâsıyla iḥtirâm olındılar³. Seksen beş Zî'l-ķa'de'sinde 'azl olup yirlerine selef-i sâlifleri 'İşmetî Ḥışmî Meḥammed Efendi ḥalef oldı. Ol

1 Evvelü müderrisin bi-Dârü'l-ḥadışi Fuḍayl Efendi. Fi 8 Şa'bân sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 S 264b.

3 olındılar H: itdiler S.

hâl üzere sübha-gerdân-ı evkât ve şümârende-i enfâs-ı ma'düde-i hayât iken seksen sekiz Rebî'ül-evvel'inde dest-i ecel dâmen-i hayâtın çâk ve mütevârî-i zîr-i hâk eyledi.

Mevlânâ-yı merķûm dâhil-i dâ'ire-i erbâb-ı rüsüm, şab'ı güşâde, hiddet ü şiddeti¹ kemâlde idi.

Çuķacı-zâde es-Seyyid 'Abdü'r-raĥîm Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid 'Abdü'r-raĥîm ibnü'l-mevlâ Meĥammed. Vefeyât-ı devlet-i Sulţân 'Osĥmân Ĥânî'den tercemesi *Zeyl-i 'Atâyi'*de beyân ve Diyârbekr ķâđisi iken biń otuz bir Cumâde'l-âĥire'sinde 'âzim-i cinân olan Çuķacı-zâde Meĥammed Efendi'nün ferzend-i dil-bendi Seyyid 'Abdü'r-raĥîm Efendi'dür. Ba'de taĥşili'l-isti'dâd Şeyĥü'l-İslâm Aĥî-zâde Ĥüseyn Efendi'den mülâzemetle be-kâm ve aĥz-ı medâris-i 'ilmiyye ile nâ'ilü'l-merâm olup devr-i medâris iderek kırķ aķçe medreseden ma'zül iken biń kırķ sekiz Muĥarrem'inde Arnavud Ĥüseyn Efendi yirine Berĝos ķaşabasında vâķı'a Meĥammed Paşa Medresesi sezâ, elli beş Receb'inde Erzurümü İbrâĥîm Efendi yirine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi i'tâ olındı.² Elli altı Receb'inde Şâmî Nu'mân Efendi yirine Fâţîma Sulţân Medresesi iĥsân olunup elli yedi Zî'l-ĥicce'sinde Ĥüsâm-zâde Şeyĥ Meĥammed Efendi yirine Etmekcioĝlu Medresesi virilüp elli sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Tezkireci 'Abdü'r-raĥîm Efendi yirine Muştafâ Aĝa Medresesi'ne mevşül, sene-i mezküre Receb'inde Ĥaĥîb-zâde Aĥmed Efendi yirine Çorlı Medresesi'ne menķül, altmış Zî'l-ķa'de'sinde Sivasî-zâde Ĥ'âcesî 'Ömer Efendi yirine Şaĥn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mül oldılar. Altmış bir Cumâde'l-ülâ'sında Kâmrân-zâde 'Alî Efendi yirine şâniyen Çorlı Medresesi'ne gönderilüp altmış iki Şa'bân'ında Kâtib-zâde Zeynü'l-'âbidîn Efendi yirine Pîri Paşa Medresesi'ne gelüp altmış üç Cumâde'l-ülâ'sında Çıracı-zâde Meĥammed Efendi yirine Ğazanfer Aĝa Medresesi ile ikrâm, altmış dört Cumâde'l-ülâ'sında Fâzıl Muşlı Efendi yirine Üsküdar Miĥrümâhı Medresesi in'âm olunup sene-i mezküre Zî'l-ķa'de'sinde Ĥalebî Meĥammed Efendi yirine İstanbul Vâlidesi Medresesi ile tevķîr ü iĥtirâm olunmuşlar idi. Altmış beş Rebî'ül-ev-

1 şiddeti H: şiddet S.

2 olındı S: olunmuş idi H.

vel'inde Riyâzî-zâde 'Abdü'l-laîf Efendi def'a-i şâniyesi yirine¹ Filibe kazâsı 'inâyet olunup altmış altı Cumâde'l-âhire'sinde ma'zûl ve yirlerine Menteş-zâde Ahmed Efendi mevşûl oldu. Altmış sekiz Zî'l-ka'de'sinde selefi Riyâzî-zâde Efendi üzerinden [242^b] Havâşş-ı Maḥmûd Paşa kazâları arpalığıyla tekâ'üd ve tarikden tebâ'üd ihtiyâr eyleyüp seksen altı Rebî'ül-evvel'inde Yahyâ-zâde Muştafâ Efendi maḥlûlinden Çirmen kazâsı daḥî zamîme-i revâtibleri kılınup² yigirmi sene fâriğ u âzâde dergâh-ı Rabbü'l-'ibâda mütemaḥḥız u âmâde olmuşlar idi. Seksen sekiz Cumâde'l-ülâ'sında 'azm-i güzlâr-ı cinân ve seyr-i riyâz-ı 'âlem-i cân eyleyüp Edrinekapusı ḥâricinde Emîr-i Buḥârî Zâviyesi civârında defn olındılar. Maḥlûl olan arpalıklar 'İşmeti Hışmı Şeyḥi-zâde Meḥemmed Efendi'ye maḥal görüldü.

Mevlânâ-yı mezbûr "Çuḳacı-zâde Efendi" demekle meşhûr, pîr-i şâlih, şa'âdetmend ü müfliḥ idi.

Muşannif Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed. Şehr-i cennetâsâ maḥrûsa-i Burusa'dan hüveydâ ve aḥter-i vücûdî ol burc-ı evliyâdan peydâ olmuş idi. Taḥşil-i fezâ'il-i 'ilmiyyeye bezl-i ictihâd ve i'dâd-ı meleke-i isti'dâd eyleyüp 'ulemâ-yı kirâma ḥıdmet ve Hindî-zâde Ramazân Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet itdükden şofıra devr-i mecâlis-i ifâde ve mürâ'ât-ı taḥḳîḳ u icâde iderek kırık aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken bîn altmış üç Şevvâl'inde 'Oşmân Efendi yirine maskaḳ-ı re'si olan maḥrûsa-i merḳûmede Monlâ-yı Cedîd Medresesi tevcîh olunup altmış sekiz Cumâde'l-âhire'sinde Menteş-zâde Dâmâdî İbrâhîm Efendi yirine Veliyyü'd-dîn-zâde Ahmed Paşa Medresesi sezâ görüldü. Altmış toḳuz Muḥarrem'inde Kemân-keş Muştafâ Efendi yirine Monlâ Yegân Medresesi iḥsân, yetmiş bir Zî'l-ḥicce'sinde Sirke-zâde İbrâhîm Efendi yirine Ḥamza Beg Medresesi'ne şâyân olmuşlar idi. Yetmiş beş Şa'bân'ında selefi Sirke-zâde Efendi yirine 'İsâ Beg Medresesi virilüp yetmiş sekiz Şevvâl'inde Nâzûk 'Abdu'llâh Efendi yirine Ḥançeriyye Medresesi'ne gelüp seksen iki Ramazân'ında Seyyid Ahmed el-Gilânî maḥlûlinden Ḥazret-i Emîr Medresesi ile tevḳîr olunup seksen üç Şafer'inde selefi Sirke-zâde Efendi yirine Şultân Orḫan

1 S 265a.

2 kılınup H: kılındı S.

Medresesi ile taḥşil-i 'izz ü şân itmişler idi. Biñ seksen sekiz Cumâde'l-âhîre'sinüñ on yedinci Şulâsâ günü dâr-ı fenâdan rıhlet ve 'âlem-i bâkîye 'azîmet itdükde maḥrûsa-i merķūmede Bıñarbaşı Mezâristânı'nda defn olunup medrese-i maḥlûlelerinde Bıçaķcı-zâde Muştafa Efendi fers-i seccâde-i dirâset eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr "Muşannif Meḥemmed Efendi" demekle meşhûr, fezâ'il-i keşîre ile şöhrebend, ḥaşâ'il-i celileden behremend idi.

'Abdü'l-ḥalîm Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-ḥalîm ibn Pîr-i Kadem ibnü's-Şeyḫ Naşûḫ. Biñ üç senesi hilâlinde vilâyet-i Anaḫolı'da Şandıķlı kaźâsından neş'et ve taḥşil-i 'ilm ü 'irfâna himmet ile tekmîl-i ser-mâye-i dâniş ü iz'an için üstâdân-ı 'aşra ḥıdmet idüp Şeyḫü'l-İslâm Es'ad Efendi merḥūmuñ talebesi zümresine dâḫil ve şeref-i mülâzemetlerine nâ'il olup devr-i medâris iderek kırık aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken ibtidâ ḥâric ile Ülä-yı Mesîḫ Paşa müderrisi olan Seyrek-zâde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmân Efendi ḥareket itdükde yirleri bunlara 'inâyet olunmak üzere biñ kırık altı Cumâde'l-âḫire'sinde rü'üs-ı muvaḫķat virilüp¹ kırık sekiz Şevvâl'inde tevķiti tamâm ve medrese-i mezbûre ile be-kâm oldılar. Elli bir Rebî'ül-evvel'inde Bâyezîd Efendi yirine Nişancı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile kadri mezîd olup elli iki Şa'bân'ında Şâmî Ḥalîl Efendi yirine Mollâ Gürânî Medresesi erzânî görilmiş idi. Elli altı Rebî'ül-âḫir'inde Zekâyî Aḫmed Efendi yirine Muştafa Medresesi'ne mevşül, elli yedi Rebî'ül-âḫir'inde² Kara Çelebi-zâde 'Oşmân Efendi yirine Şaḫn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mûl olmuşlar idi. Sene-i mezkûre Zî'l-ḫicce'sinde [243^a] Ümmî İbrâḫîm Efendi yirine Sinân Paşa Dârü'l-ḫadışi virilüp elli ḫoķuz Şa'bân'ında selef-i sâlifî Zekâyî Efendi yirine Ayaşofıyya Medresesi'ne terfi', altmış iki Şa'bân'ında 'Alî Bâr Efendi maḥlûlinden Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle tevķi' oldılar. Altmış dört Cumâde'l-ülâ'sında Şarı 'Alî-zâde Meḥemmed Efendi yirine Yeñişehr kaźâsı 'inâyet olunup altmış beş Ramaźân'ında ma'zûl ve yirlerine Nev'î-zâde Meḥemmed Efendi mevşül oldu. Altmış ḫoķuz Muḫarrem'inde Bustân-zâde Aḫmed Efendi yirine Şâm-ı şeref-encâm kaźâsıyla ikrâm olunup sene-i mezkûre Zî'l-ḫicce'sinde munfaşıl ve yirlerine Ebû Sa'id-zâde Aḫmed

1 S 265b.

2 Zekâyî Aḫmed Efendi yirine Muştafa Medresesi'ne mevşül, elli yedi Rebî'ül-âḫir'inde S: -H.

Efendi vâşıl oldu. Yetmiş dört Cumâde'l-ülâ'sında Yanbolı ma'a'n-nevâhî kazâ-ları arpalık virilüp yetmiş altı Ramazân'ında Edrine pâyesi zamîmesiyle Kemâl Efendi-zâde Aḥmed Efendi maḥlûlinden Halebü's-şehbâ kazâsı i'tâ olunmuş idi. Yetmiş yedi Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Beyâzi-zâde Aḥmed Efendi vaşl olındı. Bunlar edâ-yı hiccetül-İslâm ve ziyâret-i ravza-i seyyidül-enâm '*aleyhi's-salâtü ve's-selâm'* kaçdıyla rû-be-râh-ı cânib-i Hicâz ve ba'de edâ'i'n-nüsük sa'âdet-i dâreyn ile mümtâz olduklarından soñra yetmiş tokuz Şafer'inde Hotalıc kazâ-sı zamîmesiyle 'Uşşâķi-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi üzerinden İslimiyye kazâsı arpalık virilüp güşe-gîr-i inzivâ olduğı hâlde mü'tala'a-i 'ilmiyye ile güzâren-de-i eyyâm ve sübhâ-şümâr-ı şühür u a'vâm iken biñ seksen sekiz Şa'bân'ında vefât ve 'azm-i cennât-ı âliyat eyledi. Edrineķapusu ḥâricinde medfûn ve târiḥ-i seng-i mezârı vâlid-i câmi'ül-ḥurûf Şeyḫ Feyzî Ḥasan Efendi didügi târiḥ-i mevzûndur:

Mısrâ'

'Abdü'l-ḥalîm'e cennet-i me'vâ ola maķar²

Maḥlûl olan arpalıkları İmâm-ı Sultânî Meḥemmed Efendi ḥazretlerine virildi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, mâ-lâ-ya'niden mu'riz, tã'at ü 'ibâ-dete mütemaḥḥız, pîr-i şâlih, sa'âdetmend-i müfliḥ idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden tefsîrden *Zehrâveyn*'e ve yine *Sûre-i Nisâ'dan Sû-re-i Hicr*'e gelince ḥâşiyeleri ve me'âniden *Miftâḥ* üzerine müte'alliķât-ı fi'le³ ve *Muṭavvel* üzerine kaçra gelince ḥâşiyeleri ve fıkhdan *Tenvîr* üzerine *Dürrü'l-ḥüķkâm* ismiyle müsemmâ ḥâşiyeleri ve uşûlden *Menâr-ı İbn Melekî* üzerine şümmeye gelince ḥâşiyeye ve naḥvdan *Mollâ Câmî* üzerine enne ḥaberine gelince şerḥleri vardır. Cümlesi nef'den ḥâlî degildir.

La'li-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-'azîz ibn 'Alî. Devlet-i Sultân Aḥmed Ḥân-ı Evvel'de re'î-sü'l-küttâb-ı dîvânî ve menşûr-nüvisân-ı ḥâķânî olan La'li 'Alî Efendi'nün

1 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

2 عبد الحليمه جنت مأوى اول مقر

3 fi'le S: ḥaķla H.

ferzend-i ma'ârif-pîşe ve halef-i hayr-endişesi 'Abdü'l-'azîz Efendi'dür. İ'mâl-i ser-mâye-i isti'dâd ve cins-i fâhîr-i 'ilm ü kemâlî i'dâd iderek Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi hıdmetlerine vâsıl ve şeref-i mülâzemetlerine nâ'il olmuş idi. Devr-i merâtib ve ahz-ı revâtib iderek kırk akçe medreseden ma'zül iken biñ altmış altı Rebî'ül-âhîr'inde Şofyalı İbrâhîm Efendi yirine İbrâhîm Kethudâ Medresesi ile kâm-revâ, yetmiş Cumâde'l-ülâ'sında Seyrek-zâde Efendi Hâfızî Muştafâ' Efendi yirine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi'ne revnağ-bahşâ olup yetmiş iki Şevvâl'inde Bağdâdî-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Ülä-yı Mesîh Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Yetmiş üç Receb'inde Bâbî Muştafâ Efendi yirine İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürür eyleyüp yetmiş beş Muharrem'inde Nisbetî 'Alî Efendi yirine Fethiyye Sinânî Medresesi erzânî görülmüş idi. Yetmiş altı Cumâde'l-âhîre'sinde 'Alî Efendi yirine Ğazanfer Ağa Medresesi'ne mevşül, yetmiş yedi Ramazân'ında Bolevî Birâderî 'Alî Efendi yirine Şah-nı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l- [243^b] me'mül oldılar. Yetmiş tokuz Rebî'ül-evvel'inde Vardarî Şeyh-zâde 'Abdü'l-ġanî Efendi yirine Dâvüd Paşa Medresesi sezâ görölüp seksen üç Muharrem'inde Siyâhî Muştafâ Efendi yirine Şâh Sulţân Medresesi ihsân olındı. Seksen beş Ramazân'ında İmâm-ı Sulţânî Mehemmed Efendi hazretleri yirlerine Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi ile talţîf, seksen sekiz Muharrem'inde 'Abdî Efendi yirine Kuds-i Şerîf kaçâsıyla teşrîf olunmuşlar idi. Sene-i mezkûre Ramazân'ında harîta-i şühüddan nâ-büd ve 'azm-i nüzhetgâh-ı dârü'l-hulüd itdüklerinde manşib-ı maħlül Çâvuş-zâde Muştafâ Efendi'ye maħal görüldi.

Mevlânâ-yı mezbûr haşşiyet-i zâtiyye ile meşhûr, hoş-şoħbet, maħdûm-ı şâfi-ı taviiyyet idi. Semt-i taşavvufa mâ'il olmaġın meşâyih-ı Halvetiyye'den 'umdetül-meşâyih-ı kirâm eş-Şeyh 'Abdü'l-aħad Nürî² Efendi hazretlerinden içtibâs-ı envâr-ı ilâhî ve kesb-i füyûzât-ı nâ-mütenâhî kaçâdıyla bî'at ve hıdmet-i şerîfelerinden taħşîl-i bereket itmiş idi.

Kudsî-zâde Emîri Hâşim Efendi {Hâşim}

el-Mevlâ es-Seyyid Mehemmed Hâşim ibnüs-Seyyid Yûsuf. Maħrûsa-i Burusa'dan zuhûr ve istifâza-i nûr-ı şu'ur idüp hâ'iz-i ser-mâye-i isti'dâd ve

1 S 266a.

2 Nürî S: -H.

bâliğ-i rütbe-i 'aql-ı müstefâd iken şadr-ı 'âlî-ğadr Nakîbü'l-'eşraf Kudsî-zâde Şeyh Mehemmed Efendi mahrûsa-i merķume ķādîsi olduklarında reh-ber-i tevfiķ-ı Hudâ-dâd delil-i rāh-ı reşādı olup âsitânelerine intisāb ile şeref-yāb ve ol zāt-ı kerem-pişeden mazhar-ı luṭf-ı bî-ħisāb olarak ĥıdmetlerinden mülāzım ve tariķ-ı tedriσε 'āzim olmuşlar idi. Devr-i medāris-i mu'tāde ile kırķ aķçe medreseden ma'zūl ve ĥāric elli rütbesine muntazır-ı vuşūl iken biñ altmış yedi Muħarrem'inde Edrineli Aħmed Efendi yerine 'İvāz Efendi Medresesi ile kām-revā, yetmiş iki Şevvāl'inde Nālî Mehemmed Efendi yerine Şāniye-i Mesîh Paşa Medresesi'ne zinet-efzā oldılar. Yetmiş beş Muħarrem'inde yirle- rinde dāhil i'tibār olunup yetmiş altı Cumāde'l-āħire'sinde Şaħħāf Resūl Efendi yerine Tıopķapusu dāħilinde Aħmed Paşa Medresesi'ne taħrîk olındılar. Yetmiş tokuz Rebî'ül-evvel'inde Şalāhî Hasan Efendi yerine Ĥayrū'd-dîn Paşa Med- resesi'ne irtiķā, seksen Rebî'ül-āħir'inde selefi Hasan Efendi yerine Şaħn-ı Şemāniyye'nün birine i'tilā itmişler idi. Seksen bir Muħarrem'inde Ĥ'āce-zāde Seyyid 'Oşmān Efendi yerine Mu'īd Aħmed Efendi Medresesi'ne gelüp seksen üç Muħarrem'inde Bezirci-zāde Maħmūd Efendi yerine Bayram Paşa Medrese- si'ne şāyān, seksen beş Ramāzān'ında Bolevî Birāderi 'Alî Efendi yerine İsmiħān Sulṭān dārül-ifādesinde miħrāb-nişin-i taħķiķ u iķān¹ oldılar. Biñ seksen sekiz Ramāzān'ınun yigirmi yedinci leyle-i Ķadr'de baġteten 'idgāh-ı cināna irtiħāl itdüklerinde Edrineķapusu ĥāricinde Kemāl Paşa-zāde merħūm² muķābilinde medfūn ve naķş-ı seng-i mezār-ı vālid-i cāmî'ül-ħurūf Şeyh Feyzî Hasan Efendi didügi tārîh-i mevzūndur:

Nazm

Seyyid-i 'ālî-neseb Hāşim Mehemmed kân-ı fażl
Ķadr'e irüp 'azm-i firdevs oldı āna lā'iħa

Rūh-ı Ķudsî'yle o şeb pervāz-ı 'illiyyin idüp
Ĥātıruma iki tārîh oldı Feyzî sāniħa

Göçdi çün Hāşim Efendi anı Rabbül-'ālemīn
Hem-civār ide ĥabīb-i ekreme el-Fātiħa³

1 iķān S: itķān H.

2 S 266b.

3 هم جوار ايدہ حبيب اكرمه الفاتحه

Medrese-i maḥlûleleri Muḥarrem-zâde Meḥemmed Efendi'ye tevcih olındı.¹

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr, seyid-i ser-sebz-i çemen-zâr-ı 'ulûm, vâkıf-ı deḳâ'îḳ-ı erbâb-ı rûsûm idi.

Hâşim maḥlaşı ile eş'arları olup bu ebyât güftâr-ı durer-bârlarındandır:

Nazm

Ḳanlar dökilür ḥançer-i ser-tizûn ucundan
 'Aşıklar ölür ḡamze-i ḥûn-rizûn ucundan [244^a]

Raḡbet mi olur gevher ile ḳand-i nebâta
 Cânâ o leb-i la'l-i şeker-rizûn ucundan

Nâr-ı ḥasede yanmadadır 'anber-i sârâ
 Zülfündeki ol bû-yı dil-âvizûn ucundan

Bârî ser-i küyuında senûn niteki Manşûr
 Berdâr olayın kâkül-i nebtizûn ucundan

Ḳan yutmada gülzâr-ı reh-i 'ışḳda Hâşim
 Bülbül-şıfat ol ḡonçe-i nev-ḥizûn ucundan

Ve lehu

Ṭarâvet-baḥşı-i gülzâr-ı ḥüsnün câvidân şanma
 Ser-i küyuında dâ'im cüyveş diller revân şanma

Ayağıyla başar bin zûr-ı bâzû ser-nigün eyler
 Dilâ pîr-i muḡânı cünbişinden nâ-tüvân şanma

Aḳan ḥûn-ı cigerdür k'âteş-i 'ışḳıyla cüş eyler
 Gözümden ḳatre ḳatre dökilen eşk-i revân şanma

Şafâ vü zevḳ-ı derd-i 'ışḳdan dâ'im sürüd eyler
 Çemende bülbülün âvâzesin zâr u fiḡân şanma

1 S nüshasında bu cümle yoktur.

O fettânuñ hemân taḥrîk-i çeşm-i mestidür Hâşim
Gam u âşûba bâ'îş gamze-i nâ-mihribân şanma

Ḳapucı-zâde Aḥmed Efendi¹

el-Mevlâ Aḥmed. Vâlid-i vâlâ-güheri bevvâb-ı sulṭânî zümresinden olmağ-
la “Ḳapucı-zâde Efendi” dimekle meşhûr ve bu ‘unvânla zebân-zed-i cumhûr
olmuşlar idi. Şadr-ı ‘âlî-ḳadr H’âce-zâde ‘Abdu’llâh Efendi âsitânesine intisâb
ve şeref-i mülâzemetleriyle kâmyâb olup biñ elli iki Cumâde’l-âḫire’sinde
kırk aḳçe ile maḥrûsa-i Burusa’da Aḥmed Paşa-yı ‘Atîḳ Medresesi’ne mevşûl
ve andan daḫı ma’zûl olduḳda taḥrîḳ-ı ḳazâya sülûk itmiş idi. Altmış beş Re-
bî’ü’l-evvel’inde Şeyḫü’l-İslâm Ebû Sa’îd Efendi’nün maḥdûm-ı mihteri Aḥ-
med Efendi’nün Selanik ḳazâsında niyâbetleri ḫıdmetinde olmağın maḥdûm-ı
merḳûm recâsiyla ibtidâ ihdâş olınan Şeyḫ Muḫyîd-dîn el-Ḳocevî Medresesi
tevcîh olındı. Altmış yedi Muḫarrem’inde yirlerinde ḫareket-i mişliyye i’tibâr
olunup yetmiş Receb’inde Ḳaramanî Yûsuf Efendi yirine Ferhâd Paşa Med-
resesi virilmiş idi. Yetmiş iki Şevvâl’inde Seyrek-zâde Hâfızî Muşṭafâ Efendi
yirine Efdâl-zâde Medresesi’nde miḥrâb-nişin-i ders ü ifâde olup yetmiş dört
Muḫarrem’inde Bosnevî ‘Alî Efendi yirine Mollâ Gürânî Medresesi erzânî gö-
rülmiş idi. Yetmiş altı Receb’inde yirlerinde müşîla-i Şaḥn i’tibâr olunup yetmiş
yedi Ramazân’ında ‘Abdü’l-ber Efendi yirine Meḫemmed Ağa Medresesi’ne
naḳl olunup yetmiş ṭoḳuz Rebî’ü’l-evvel’inde Nedîm Meḫemmed Efendi yirine
Şaḥn-ı Şemâniyye’nün biriyle taḫşîl-i merâm itdiler. Seksen Rebî’ü’l-âḫir’inde
Mandâl Aḥmed Efendi yirine² Hânḳâh Medresesi’n tekyegâh eyleyüp seksen
üç Muḫarrem’inde Tevfikî-zâde Meḫemmed Efendi yirine Siyâvuş Paşa Sulṭânı
Medresesi inâyet olunmuş idi. Seksen beş Ramazân’ında İsmâ’îl Ağa-zâde ‘Alî
Efendi yirine Üşküdar Vâlidesi Medresesi iḥsân, seksen sekiz Şa’bân’ında ḫâ-
mise-i Süleymâniyye i’tibâriyle Siyâhî Muşṭafâ Efendi yirine İstanbul’da vâḳı’a
Vâlide Sulṭân Medresesi³ ile tekmîl-i ‘izz ü şân itmişler idi. Sene-i mezkûre Şev-
vâl’inde ‘idgâh-ı firdevse revân ve derbân-ı cinân olup medrese-i maḫlûleleri

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Şeyḫ Muḫyîd-dîn el-Ḳocevî. Fî 3 Rebî’ü’l-evvel sene 1065. [H
nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 yirine H: -S.

3 S 267a.

Müsâ-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi'ye ihsân olındı.

Mevlânâ-yı merķûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı rüsûm, hoş-şoĥbet, ķâbil-i ülfet, maĥrem-i esrâr, maşlahat-güzâr idi.

Şâmî 'Abdü'l-bâkî Efendi [İbn Semân]

el-Mevlâ 'Abdü'l-bâkî ibn Aĥmed bin Muĥammed el-ma'rûf bi-İbni's-Semân. Şâm-ı cennet-meşâmdan bedidâr ve ol eṭrâfda "İbn Semân" künyetiyle şöhret-şî'âr olup maşķat-ı re'si 'ulemâsından muķaddimât-ı 'ulûmı temhîd ve mebnâni-i fûnûn-ı mefrûz u mesnûnı teşyîd itdükden şoñra Ķâhire-i fâhireye revân, anda daĥı İbn Ķânim-i Maķdisî ve Seyyid Aĥmed-i Ħamevî'den tek-mîl-i baķıyye-i fazl u 'irfân idüp [244^b] ba'dehu âheng-i dârü'l-mülk-i Rûm ve şadr-ı a'zam-ı sâbık Köprili-zâde Fâzıl Aĥmed Paşa'nuñ âsitânesin veche-i âmâl ü merûm eyleyüp ba'z-ı ķaşâ'id-i belîġa ile ol vezîr-i müşterî-tedbîrûñ manzûrı olup biñ yetmiş yedi târiĥinde Fenâri-zâde Seyyid Meĥammed Efendi'nün Ķuds-i Şerîf ķazâsı teşrîfinden iĥrâz-ı şeref-i mülâzemet itmiş idi. Seksen târiĥinde Devlet-i 'Aliyye ile Yeñişehr ve Selanik seferlerinde bile bulunup vezîr-i müşârûn ileyh himmetiyle ĥuzûr-ı hümâyûnda derse dâhil olmaĥın kırķ aķçe med-reseden ma'zûl iken biñ seksen bir Muĥarrem'inde Nesrî Meĥammed Efendi yirine Fâtıma Sultân Medresesi ihsân, seksen üç Muĥarrem'inde Sivasî-zâde Meĥammed Emîn Efendi yirine Emre Ħâce Medresesi'ne şâyân oldılar. Seksen dört Şevvâl'inde Ferhâd Paşa-zâde İbrâĥîm Efendi yirine Fetĥiyye Sinân Paşası'na gelüp seksen yedi Ramazân'ında 'Abdü'r-raĥîm-zâde Yahyâ Efendi yirine Şaĥn-ı Şemâniyye'nün birine ĥırâm, seksen sekiz¹ Şevvâl'inde Muĥarrem-zâde Meĥammed Efendi yirine Zâl Paşa Medresesi in'âm olınmış idi.

Mışrâ'

دولت تيزرا بقا نبود²

vefķınca sene-i mezkûre Şevvâl'inde ṭa'ne-i ṭâ'undan 'âzim-i dârü'l-ĥulûd ve zıll-ı zâ'il gibi 'arşa-i şühûddan nâ-bûd olup Edrineķapusu ĥâricinde medfûn ve medrese-i maĥlûleleriyle Nefes-zâde Seyyid 'Abdu'r-raĥmân Efendi memnûn ķılındı.

1 seksen sekiz H: seksen S.

2 "Fızla (gelen) devlet (ikbal) kalıcı olmaz."

Mevlânâ-yı mezbûr fezâ'il-i 'ilmiyye ile meşhûr, cevelân-ı zihn ve talâkat-ı lisân şâhîbi, zîkr-i bi'l-hayr ve senâ-yı cemil tâlîbi, nefesi 'azîz, şöhbeti lezîz idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyesinden teşânîf-i keşiresi vardır. İtmâmına muvaffâk olduğu bunlardır: *Esmâ-yı Hüsna Şerhi* ve *Şerh-i Şevâhid-i Monlâ Câmî* ve *Şerhu Muhtaşari't-tehziib fi'l-mantîk*. Nâkıs kıalanlardan 'ilm-i edebde *Mirķâtü's-su'arâ* nâm eşer-i dil-firîb ile hadîs-i şerîfde *Şahîheyn*'i cem' ü tertîb kaçdıyla şürü' itdükleri te'lîf-i laţîf 'acîbdür.

Şeyhü'l-İslâm Minķārî-zâde Yahyâ Efendi

el-Mevlâ el-fâzil ve'l-baħrû'l-kâmil eş-şâmil' Yahyâ ibnû'l-mevlâ 'Ömer eş-şehîr bi-Minķārî. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulţân Murâd Hân-ı Râbi"den tercemeleri *Zeyli' Atâyi'*de merķûm Minķārî 'Ömer Efendi merħûmuñ maħdûm-ı fezâ'il-mevsûmî 'Anķâ-yı kûh-ı haķķâ'ik-ı taħķîk u iķân, şehbâz-ı hevâ-yı fezâ'il ü 'irfân, hürşîd-i âsmân-ı fazl u kemâl, kevkeb-i raħşân-ı mecd ü ma'al, câmi'-i fezâ'il-i ünsiyye, hâvî-i haşâ'il-i ķudsiyye, 'azîmü'l-hulķ ve kerîmü'l-hayâ Şeyhü'l-İslâm Minķārî-zâde Yahyâ Efendi hıdmetleridür:

Nazm

فاضلى كز اثر آتش او روشن شود
آنكه بر خلق جهان برز حقائق مستور
بكر فكرش تتق سر قضارا محرم
دل پاكش نظر لطف خدارا منظور²

Biñ on sekiz târiħinde vâlid-i mâcidleri İbrâhîm Paşa-yı 'Atîķ Medresesi müderrisi³ iken bunlar tayy-ı merâhîl-i vücûd ve ser-menzil-i şühûda vürûd idüp ba'de'l-vuşul ilâ-sinni't-temyîz Üsküdarî Şeyh Maħmûd Efendi ħazretlerinden kırâ'at-ı *Ķur'an*'-ı 'azîmü's-şâna ibtidâ müyesser olmış idi. Biñ otuz dört senesi hilâlinde vâlidleri Mekke-i Mükerrreme ķâdîsi iken merâķî-i dâ-

1 eş-şâmil H: -S.

2 "O öyle bir fâzıldır ki dünya halkına gizli olan hakikatler, onun ateşinin eseriyle aydınlandı. Onun el değmemiş düşüncesi, kaza sırrının perdesine mahrem, tertemiz gönlü de Allah'ın lütuf nazarına manzurdur."

3 S 267b.

rü'l-hulûda müteşâ'id olunca hücre-i hacrinde qarîn-i neşv ü nemâ ve neşve-i isti'dâd-ı Hudâ-dâd ile hadîka-i 'ilm ü dânişde cilve-nümâ olduğundan sonra 'ulemâ-yı 'aşrdan Kiçi Mehemmed Efendi ve eniştereli Velî Efendi'den ve Fâzîl 'Abdü'r-raḥîm Efendi'den iktisâb-ı fazl u edeb ve cem'-i fezâ'il-i mevrûş u mükteseb kıllup Şeyhü'l-İslâm ibn Şeyhü'l-İslâm Es'ad Efendi hıdmetlerinden mülâzemetle be-kâm olmuşlar idi. Kırk kırkçe medreseden ma'zûl iken biñ kırk altı Şevvâl'inde Hâcî [245^a] Yûsuf-zâde Aḥmed Efendi yerine Kürkcibaşı Medresesi hâricine 'âric ve şarf-ı vücûd-ı ma'nâdârları zîbende-i maḥâric olmuş idi. Kırk kırkçe Şevvâl'inde Halebî Mehemmed Efendi yerine Emre H'âce Medresesi'ne revnaḳ-baḥşâ, elli Zî'l-ka'de'sinde İcî-zâde Seyyid Yahyâ Efendi yerine Hâdım Ḥasan Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ olmuşlar idi. Elli bir Rebî'ül-evvel'inde Qadrî Efendi yerine Şeyhü'l-İslâm Zekeriyâ Efendi Medresesi Ülâsî'na müderris ve bünyân-ı fezâ'ili mü'essis olup elli üç Zî'l-ka'de'sinde Ḥüsâm Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine sâye şalup elli dört Şafer'inde Bâyezîd Efendi yerine Pîrî Paşa, elli beş Receb'inde Uzun Ḥasan Efendi yerine Siyâvuş Paşa Sultânı Medreseleri'nde gevher-nişâr-ı fazl u efdâl oldılar. Elli altı Receb'inde Altıbarmaq 'Abdü'l-fettâḥ Efendi yerine Sultân Selîm-i Qadîm Medresesi ile tekrîm, elli sekiz Muḥarrem'inde selef-i sâlifleri Qadrî Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birinde murabba'-nişîn-i mesned-i ta'zîm olup sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḥarâmı ḡurresi tevḳîtiyle Dâvûd-zâde Muştafâ Efendi maḥlûlünden Mekke-i Mu'azzama ḳazâsiyla teşrîf olinmişler idi. Altmış iki Muḥarrem'inde munfaşıl ve ol manşıb-ı celîle Ümmî İbrâhîm Efendi nâ'il oldu. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında Şadrü'd-dîn-zâde Rûḥu'llâh Efendi yerine Mışır-ı Qâhire ḳazâsiyla şevket-i 'izz ü iḳbâlleri bâhire olup altmış üç Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Kec-dehân Dâmâdî 'Abdu'llâh Efendi mevşûl oldu. Altmış altı Şafer'inde 'İzzetî Şeyḫ Mehemmed Efendi yirine şâniyen Mışır-ı zâtü'l-ehrâm ḳazâsiyla ikrâm ve Edrine pâyesi zamîmesiyle ihtirâm olındılar. Sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde 'azl ve yirlerine 'Oşmân-zâde Mehemmed Efendi vaşl olinmiş idi. Bunlar ba'de'l-'azl ümerâ-yı Mışriyye'den Rıdvân Beg'ün menziline ḳarâr üzere iken altmış yedi Cumâde'l-âḥire'sinde halefleri maḥlûlünden şâlişen Qâhire-i bâhire ḥükümeti menşûrî taraf-ı şeriflerine irsâl olındı. Altmış sekiz Muḥarrem'inde munfaşıl ve mesned-i ḥükümetlerine 'Acem Mehemmed Efendi vaşıl oldu. Altmış kırkçe Rebî'ül-evvel'inde

hâttı-ı hümayûn-ı şevket-mağrûn ile mümeyyiz-i 'ulemâ ta'yîn olunup sene-i mez-kûre Receb'inde selef-i sâlifleri Qadri Efendi yirine İstanbul kazâsına vuşul bulmuşlar idi. Sene-i mezbûre Zî'l-ħicce'sinde müteķâ'id ve te'âti-i umûr-ı 'âmmeden mütebâ'id olmalarıyla yirlerine selef-i sâlifleri Rûhu'llah Efendi halef olup bunlara halefleri arpalıkları Menemen ma'a Foçalar kazâları 'inâ-yet olındı. Yetmiş Zî'l-ka'de'sinde İmâm-ı Sulţânî' Hâfız Meħemmed Efendi üzerinden Dimetoka ma'a Tağardı kazâsına tebdil ve evvelkiler ile Bosnevî 'İsâ Efendi tebcil kılındı. Yetmiş iki Cumâde'l-âhîre'sinde Şun'î-zâde Seyyid Meħemmed Emîn Efendi def'a-i sâniyesi yirine münevvir-i evvân-ı şadâret-i Rûm ve hâ'iz-i gâyetül-gâyât-ı merûm olduklarında arpalıkları Bosnevî Şa'bân Efendi'ye virildi. Yetmiş üç Rebî'ül-âhîr'inde selefleri Şun'î-zâde Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm ve müftî-i müşkil-güşâ-yı enâm ve yirleri ile selef-i sâlifleri Qadri Efendi be-kâm oldu. On bir sene miķdârı i'mâl-i hâme-i gevher-nigâr ile izhâr-ı kuvvet-i bâzû-yı fikret ve işbât-ı yed-i tûlâ-yı fazîlet itmişler idi. Seksen dört Rebî'ül-âhîr'inde yed-i kerîme-i yümnîlerinde başdan nâzil mâdde sebebiyle bir veca' peydâ ve veķâyî-i Zeyd ü 'Amr'da ecvibe-i fazlul-ħiţâb tahrîrinden fütür ve 'aczleri zâhir ü hüveydâ olduğundan mâ'adâ pâdişâh-ı kişver-güşâ hazretlerinün [245^b] Leh Seferi'ne hareket-i hümayûnları müte'ayyin ve bunların mizâc-ı şerifleri için metâ'ib-i sefer irtikâbından tezâhüm-i emrâz ve tezâyüd-i a'râz havfî zâhir ü mütebeyyin olmağın ol vaķt mesned-ârâ-yı şadâret-i Rûm olan Anķaravî Meħemmed Efendi hilâfete iftâ ile me'mûr olup cenâb-ı 'âlî-şânları maħmiyye-i Edrine'de karar itmişler idi. Sene-i mezbûre Ramazân'ında pâdişâh-ı İslâm hazretleri Hâcîoğlubâzârı meştâsına vuşul bulduklarında şadâret-i Rûm'dan munfaşıl bunların tilmîz-i hâş ve şâgird-i pür-iħtişâşları olup ibtidâ-yı hâlınden beri terbiyet-kerdeleri olan 'Alî Efendi da'vet olunup sene-i merķûme Zî'l-ka'de'sinün on dördüncü Erba'â günü rikâb-ı hümayûna vâşıl ve Qâ'im-maķâm Muşâhib Muştafâ Paşa vesâletiyle şeref-i dâmen-bûs-i şehriyârîye nâ'il olduķda mezîd-i 'avâţif-ı husrevâniden meşihât-i İslâmiyye ile ikrâm ve şâhibü't-terceme cenâbları daħı kemâ fi'l-evvel ta'yîb-i hâţır buyurulup beş yüz akçe evķâf-ı selâtinden beş yüz akçe daħı cizye mâlından be-her yevm biñ akçe vazîfe-i teķâ'üd ta'yîninden başka sâ'ir zeħâ'ir-i yevmiyye vü şehriyye ihsânıyla tevfir-i² tevķir-i ikrâmlarında ihtimâm-ı tâm buyurulup bâ-hezâr sa'âdet ü iķ-

1 S 268a.

2 tevfir-i S: -H.

bâl ile Hâlic-i Koşantıniyye'ye nâzır Beşiktaş kırbinde yalılarına nüzül eylemişler idi. Biñ seksen sekiz Zî'l-ka'de'sine gelince şikestî-i mizâc ile evkât-güzâr iken ol zât-ı pākîze-şifâtun sem'-i gûş-ı hûşına ¹ «وَاللّٰهُ يَدْعُوْا اِلَى دَارِ السَّلَامِ» âyeti qar' idüp ol da'vet-i vâcibül-icâbete “sem'an ve tã'aten” güyân ber-fehvâ-yı:

Nazm

آن شاهباز انسی چون ترك آشیان کرد
باطائران قدسی پرواز لامکان کرد ²

‘Äzim-i huld-i berîn ve ber- vefkî ³ «فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ» vâşıl-ı a'lâ-yı ‘illiyîn oldılar. Üsküdar kızasında idâd olınan türbe-i lañfede medfün ve vefâtlarına Rüşdî Añmed Efendi didüğü tarih-i mevzundur:

Mısrâ‘

Mesned-i ‘adni ide Minķārî-zâde aşıyan⁴

Ol zât-ı ‘aliyyü’ş-şân *ahlede’llâhu bi-huleli’l-cinân*,⁵ bedr-i âsmân-ı ‘ilm ü kemâl, zînet-efzâ-yı sarây-ı ma‘ârif ü efđâl, muvaşşih-i kalâ'id-i kemâlât, muşahhih-i maķâlât-ı fazl-ı bî-gâyât, vechetül-âmâl-i kabâ'il-i kavâbil, Ka'betül-iķbâl-i emşâl ü emâsil olup mine'l-mejde' ile'l-müntehâ ‘âdet-i marziyye ve sünnet-i seniyyeleri ihyâ-yı ‘ulüm ve tervîc-i leñâ'if-i manñuk u mefhüm idi. Hâķķâ zamânlarında erbâb-ı fazl u dâniş mükerrem ü mübeccel, tã'ife-i cühelâ muhâķķar u müzellel idi.⁶ Hattâ miftâh-ı hızâne-i fezâ'il olan zât-ı mecma'ul-celâ'il-i haşâ'illeri güşâde-sâz-ı ebvâb-ı cevâb-ı bâ-şavâb-ı iftâ ve düstür-efken-i hâll-i müşkil-i müsteftiyân-ı dünyâ olmağla ziver-efzâ-yı mesned-i fetvâ olduklarında aşhâb-ı tarîķı bi-tarîķi'l-imtihân istinñâķ ve sezâvâr-ı ikrâm olındılar. İnâle-i merâmlarıyla terfî'-sâz-ı pây-e büleñd-vâye-i ķaşr-ı i'zâz-ı ‘âlî-tâķ buyurmuşlar idi.

Nazm

Olaldan çeşm-i mihr ü mehde peydâ nür-ı bîñâyî
Ne gördi ne görür bir böyle fazl-ı hayret-efzâyî

1 *Kur'an-ı Kerim, Yûnus Sûresi, 10/25*, “Allah kullarını esenlik yurduna çağırıyor.”

2 “O dostluk doğanı yuvasını terk edince kutsal meleklerle birlikte mekansızlığa uçtu.”

3 *Kur'an-ı Kerim, Kamer Suresi, 54/55*, “Güçlü ve yüce (Allah'ın) huzurunda hak meclisindedirler.”

4 مسند عدنی ایده منقاری زاده آشیان

5 “Allah onu cennet hulleleri içerisinde ebedî kılsın.”

6 S 268b.

nazmına mâ-şadağ olup faziletlerinden mâ'adâ fetvâ vü taqvâda müsellemler, istikâmet ü nezâhetde 'alem, kelâm-ı Hâkık'da mu'tlaqu'l-lisân, kıtâ'ı'l-ırrıq-ı mezâlim ü 'udvân, vecih ü vaqûr, maşdar-ı hayr-ı mevfür idi.

Nazm

Qalem kâdir midür vaşfın beyâna
Şıgar mı baħr-i kulzüm nâvdâna

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden *Âdâb-ı Mîrî* üzerine mu'allaka *Hâşiye-i Şerîfe*'leri vardır. Şavâb-dîd-i fuḥûl ve vâsıl-ı derece-i kabûl olmağın 'inde'l-küll mu'teber ve maḥbûb bir eşer-i merḡûbdur. Bundan mâ'adâ ba'z-ı mevâzi'-i müşkile ve mebhâiş-i mu'zileye risâle ve ta'likâtı vardır.

Âşâr-ı hayriyyelerinden medfen-i mu'ayyen ve türbe-i rûşenleri civârında medrese-i şerîfeleri ve buḡ'a-i laṭîfeleri [246^a] vardır.

*Raḥmetu'llâhi 'aleyh raḥmeten vâsi'aten.*¹

Beşiktaşî Meḥemmed Faḥrî Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed. Halîc-i Koşantıniyye'ye nâzır Beşiktaş kaşabasından zuhûr ve "Meḥemmed Faḥrî Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. Ba'de taḥşîli'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris ve 'aḡd-i mecâlis iderek kırk aḡçe medreseye mevşûl ve andan daḡı ma'zûl olduḡdan soñra sâlik-i meslek-i kazâ ve mâlik-i ezimme-i ḡükm ü imzâ olup biñ elli altı Cumâde'l-âḡire'sinde Ḥanya kazâsı tevcih olındı. Altmış üç Rebî'ü'l-âḡir'inde ma'zûl ve yirlerine Ebe-zâde Meḥemmed Efendi mevşûl oldu. Altmış yedi Zî'l-ḡicce'sinde Baba Ḥüseyn Efendi kabûl itmedüḡi Erzenü'r-rûm kazâsı virilüp altmış sekiz Rebî'ü'l-âḡir'inde 'azl ve yirlerine şâniyen Ḥâfiz 'Abdu'r-raḡmân Efendi vaşl olındı. Yetmiş iki Receb'inde Ḥamîdî Maḡmûd Efendi yirine Ḥonya kazâsı ḡükümeti tefviz olunup yetmiş üç Rebî'ü'l-evvel'inde munfaşıl ve yirlerine Raḡmetu'llâh Efendi Mülâzımı 'Ömer Efendi vâşıl oldu. Yetmiş yedi Şevvâl'inde Ḥere-zâde Ḥüseyn Efendi yirine Kütâhiyye kâḡisi olup yetmiş toḡuz Receb'inde ma'zûl ve yirlerine şâniyen Gümüşayaḡ-zâde Meḥemmed Efendi mevşûl oldu. Bunlara İnegöl-i Burusa kazâsı ma'şet virildi. Seksen

1 "Allah'ın rahmeti en geniş şekilde onun üzerine olsun."

beş Muharrem'inde selefi Maḥmūd Efendi def'a-i şālişesi yirine şāniyen Konya kızāsı tevcih olunup¹ ma'ışetleri Sirke-zāde İbrāhīm Efendi'ye tevcih olındı. Seksen altı Receb'inde mün'azil ve yirlerine Edrineli İbrāhīm Efendi vāşıl oldu. Bu ḥāl üzere güzārende-i evḳāt iken biñ seksen sekiz senesi ḥudūdında 'azm-i cennāt-ı 'āliyāt eyledi.

Merḥūm-ı merḳūm ma'ārif-i cüz'iyeye ile ma'lūm, ḥoş-şoḥbet, ḳābil-i ūlfet idi.

Fāzıl Uzun 'Alī Efendi

el-Mevlā el-fāzıl 'Alī bin Resūl. Biñ on yedi senesi ḥilālinde münbit-i kerīm-i kirām ve ma'den-i cevāhir-i 'ulemā-yı 'izām olan belde-i Konya'da pertev-endāz-ı şaḥife-i vücūd ve ḥadīḳa-tırāz-ı 'ālem-i şühūd olup² şabāvetleri hengāmında vālid-i mācidleriyle hicret ve Şām-ı dārū's-selāmda ḥaṭṭ-ı rahl-i iḳāmet eyleyüp ibtidā e'imme-i ḳurrādan vücūhāt-ı ḳırā'at ile ḥāfız, şāniyen muḳaddimāt-ı 'ulūm-ı mefrūz u mesnūnı muḥāfız olduğdan soñra Sulṭān Murād Ḥān-ı Rābi' 'aşrında Dārū's-salṭana'ya rü-māl ve müddet-i medid Muḥaşşī Şihāb Efendi ve Kiçi Meḥemmed Efendi ve Uzun Ḥasan Efendi ve Monlā Çelebi dārū'l-ifādelerinde iştiḡal idüp serv-i bālā-yı istihāli tırāzende-i ḥil'at-i sa'adet ü iḳbāl ve firāzende-i rāyet-i fāzıl u kemāl olmuş idi. Şadr-ı 'ālī-ḳadr Ḳudsī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi merḥūmdan mülāzım ve ṭariḳ-ı tadrise 'āzim olup ḳaṭ'-ı merātib-i mu'tāde iderek kırık aḳçe medreseden ma'zül iken biñ altmış üç Ramazān'ında Aḫmed Aḡa Dersiyesi'ne ḥāric ile 'āric, altmış beş Rebī'ül-evvel'inde Yūsuf Paşa Ḥ'ācesi Ebū Bekr Efendi yirine Dizdāriyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmuşlar idi. Altmış sekiz Receb'inde 'Abdü'l-hādī Efendi yirine Ḥusrev Kethudā Medresesi Şāniyesi'ne pāy-ı himmet kıoyup altmış ṭoḳuz Zī'l-ḥicce'sinde Çāvuş-zāde Muşṭafā Efendi [yirine] Ḳaānlicāda vāḳı'a İskender Paşa Medresesi'ne naḳl olındılar. Yetmiş bir Şa'bān'ında Ḳara Ca'fer Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyā Efendi Medrese-i Şāniyesi ile ikrām olunup yetmiş iki Şevvāl'inde yirlerinde müşıla-i Şaḥn i'tibār olunmuş idi. Yetmiş üç Receb'inde Küçük Bolevī Muşṭafā Efendi yirine Piri Paşa Medresesi'ne zīnet-baḥşā, yetmiş beş Muharrem'inde selef-i sāilfleri Ca'fer Efendi yi-

1 olunup H: olındı S.

2 S 269a.

rine Şahî'n-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ eyleyüp yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Mîrzâ Mehemmed Efendi yirine Maḥmûd Paşa dârü'l-ifâdesine revnaḡ-efzâ oldılar. Yetmiş yedi Ramazân'ında Kebîrî-zâde Muştafâ [246^b] Efendi yirine Ayaşofıyya Medresesi'nde neşr-i fezâ'il idüp seksen Rebî'ül-âhir'inde Şamtî Mehemmed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine vâşıl olmışlar idi. Seksen bir Zî'l-ḡicce'sinde Şâm-ı şeref-encâm pâyesi zamîmesiyle İshâḡ-zâde Hışmî Mehemmed Şâlih Efendi yirine Ğalaṡa kazâsı rızâ-dâdeleri olup seksen üç Rebî'ül-evvel'inde ma'zül ve yirlerine Ṭosyevî Mehemmed Efendi mevşül oldu. Seksen sekiz Receb'inde Aḡ Maḥmûd Efendi yirine maḥrûsa-i Burusa kazâsında mesned-nişîn-i şer'at oldılar. Seksen ṡokuz Muḡarrem'inde maraz-ı istişkâdan âlem-i ḡudse revân ve câh-ı fenâdan dâmen-keşân olduklarında yirleri Şa'bân-zâde Mehemmed Efendi'ye iḡsân olunup bunlar Maḡkeme ḡurbinde vâḡi' mezâristânda defn olındılar.

Merḡûm-ı merḡûm deryâ-yı güher-rîz-i 'ulûm, vâşıṡatu'l-'ıḡd-ı 'ulemâ-yı fuḡûl, mecma'ul-baḡreyn-i cevâhir-i ma'ḡûl u menḡûl, mû-şikâf-ı deḡâ'ıḡ-ı ḡadîş ü tefsîr, ḡarîr-bâf-ı ḡaḡâ'ıḡ-ı va'z-ı tezkîr, ḡıfz-ı ḡavâ'idde ḡuvvet-i ḡâfıza gibi âlem, keşret-i iḡâṡa-i ma'âḡıdda mânend-i baḡr-i 'aylem, uşûl ü fîrû'da yegâne, mecmû'-ı fînûnda müfred-i zamâne, şalâḡ u taḡvâda ḡarbül-meşel, zâḡir ü bâṡında ḡıdve-i meşâyıḡ-ı kümmel, baḡrül-'ulûm, kenzül-fühûm idi.

Şahḡâf Mehemmed Efendi [ḡabaşakal Mehemmed]

el-Mevlâ Mehemmed. 'Alâ'iyye diyârından bedîdâr ve "ḡabaşakal Mehemmed Efendi" dimekle şöhret-şî'âr olup fâzıl-ı ḡarâr-dâde Minkârî-zâde Efendi merḡûm âsitânesine intisâb ile kethudâlıḡları ḡıdmetiyle kâm-yâb ve şeref-i mülâzemetlerin iktisâb eylemiş idi. Devr-i medâris-i mu'tâde ile ḡırḡ açḡe medreseye vâşıl ve andan daḡı munfaşıl olduḡdan soṡra biñ yetmiş iki Şevvâl'inde Mûsâ-zâde Seyyid Muştafâ' Efendi yirine Ebu'l-fazl Maḡmûd Efendi Medresesi ile kâm-revâ, yetmiş dört Cumâde'l-âḡire'sinde Fîrûz Aḡa Medresesi sezâ görölüp yetmiş altı Cumâde'l-âḡire'sinde selefi yirine ḡanılcâ'da vâḡi'a İskender Paşa Medresesi i'tâ olındı. Yetmiş ṡokuz Rebî'ül-evvel'inde 'Abdu'l-lâḡ-zâde Şeyḡ Muştafâ Efendi yirine Fâṡıma Sulṡân Medresesi iḡsân, seksen Rebî'ül-âḡir'inde Zekî Aḡmed Efendi yirine Rûm Mehemmed Paşa Medre-

sesi'ne şâyân olmuşlar idi. Seksen üç Muḥarrem'inde Nesrî Meḥammed Efendi yirine Nişancı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sūrūr ve seksen dört Rebî'ül-evvel'inde Beşiktaşî Meḥammed Efendi yirine Şah'n-ı Şemâniyye'den birine mūrūr eyleyüp seksen beş Ramazân'ında Kellâ Maḥmūd Efendi yirine Edrinekapusı Mihrümâhı Medresesi'ne ḥaḳîḳ olup seksen altı Şevvâl'inde Seyyid Ca'fer Efendi yirine Murâd Paşa-yı 'Atîḳ Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ders ü taḥḳîḳ itmişler idi. Seksen sekiz¹ senesi ḥilâlinde ḥacc-ı Beytu'llâhi'l-Ḥarâm'a 'azîmet eyleyüp ba'de edâ'i'n-nüsük-i İslâm ve ziyâret-i ravza-i Resûlu'llâh '*aley-hi's-salâti ve's-selâm*,² biñ seksen tokuz Muḥarrem'inde Medîne-i Münevver'e de 'âlem-i ervâḥa ḥurâm itdüklerinde medrese-i maḥlûleleriyle Fenârî-zâde Seyyid Aḥmed Efendi ikrâm olındı.

Mevlânâ-yı merḳûm dâḥil-i 'idâd-ı erbâb-ı rüsûm, şâfi-fu'âd ve pâk-i'tiḳâd idi.

Deli Birâder H'âcesi Bosnevî Aḥmed Efendi

el-Mevlâ Aḥmed. Bosna Sarâyı'ndan zuhūr ve istifâza-i nūr-ı şu'ūr idüp 'ulemâ-yı Rûm ḥidmetlerine vâşıl ve birinden şeref-i mülâzemeti nâ'il olup devr-i medâris iderek kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli beş Rebî'ül-evvel'inde 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirine Ḥayrabolı'da Rüstem Paşa Medresesi ḥâriciyle be-kâm, elli yedi Rebî'ül-âḥir'inde Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi yirine İstanbul'da Yeñi İbrâhîm Paşa Medresesi ile nâ'ilül-merâm olup elli tokuz Receb'inde Çävüş-zâde 'Osmân Efendi yirine Şeyḫü'l-İslâm Ḥüseyn Efendi Medresesi in'âm, altmış bir [247*] Cumâde'l-ülâsında Çeşmî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirine medâris-i Şah'n'uñ biriyle ikrâm olınmışlar idi. Altmış iki Muḥarrem'inde Kefevî 'Abdü'r-raḥîm Efendi maḥlûlünden Ḥânḳâh Medresesi'n câygâh eyleyüp altmış beş Ramazân'ında Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi yirine Edrinekapusı Mihrümâhı Medresesi ile taḥşîl-i 'izz ü câh eylemişler idi. Altmış altı Şa'bân'ında Cellâd-zâde 'Abdü'l-fettâḥ Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan Bosna ḳazâsı ḥükûmeti tefvîz olunup altmış yedi Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Ḳoçbaş Maḥmūd Efendi mevşûl oldu. Yetmiş bir Şafer'inde selef-i sâlifî Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi yirine Filibe ḳazâsı 'inâyet olunup yetmiş iki Şafer'inde 'azl olunup ve yirlerine Şâmî

1 Seksen sekiz H: Seksen S.

2 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

‘İvâz Efendi vaşl olındı. Yetmiş beş Receb’inde Martolos-zâde ‘Abdu’r-raḥmân Efendi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd¹ kazâsıyla nâ’il-i murâd olmuşlar idi. Yetmiş altı Zî'l-ka‘de’sinde munfaşıl ve yirlerine Burusevî Maḥmûd-zâde Meḥemmed Efendi vâşıl oldı. Seksen dört Cumâde’l-ülâ’sında Tavîl Ḥasan Efendi yirine şâniyen Filibe kazâsı virilüp seksen beş Cumâde’l-ülâ’sında müteḳâ‘id ve yirlerine Gümülcinelî ‘Abdu’llâh Efendi müteşâ‘id oldı. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm ü leyâl iken biñ seksen toḳuz Muḥarrem’inde ‘âlem-i ‘uḳbâya intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr ocaḳağalarından Deli Birâder Aḥmed Ağa’nuñ imâmeti hıdmetiyle meşḡul olmağın “Deli Birâder H‘âcesi” dimekle meşḡur olmuş idi.

Müvezzi‘ Aḥmed Efendi²

el-Mevlâ Aḥmed bin ‘Abdü’l-cebbâr. Vilâyet-i Anaḫolı’dan zuhûr ve “Müvezzi‘ Aḥmed Efendi” dimekle meşḡur olup taḫşîl-i ‘ilm ü ma‘rifet ve Şeyḫü’l-İslâm Bahâyi³ Meḥemmed Efendi’den iḫrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib-i mu‘tâde ile kırık aḳçe medreseden ma‘zûl iken biñ altmış Ramazân’ında Yarḫişâr Medresesi ḫâric i‘tibâr olınup ibtidâ bunlara tevcih olındı. Altmış bir Cumâde’l-ülâ’sında Bahâyi Efendi ile ma‘an Midilli cezâresine nefy olunmağla medreseleri ‘Abdü’l-ğaffâr Efendi’ye virildi. Altmış iki Ramazân’ında Bahâyi Efendi şâniyen şadr-ı fetvâya teşrif eyleyüp bunlara sene-i mezkûre Zî'l-ka‘de’sinde Öreke-zâde Aḥmed Efendi yirine Şâniye-i Ḥusrev Kethudâ Medresesi’ni i‘tâ itmişler idi. Altmış üç Rebî‘ü’l-âḫir’inde yirlerinde dâhil i‘tibâr olınup⁴ sene-i mezbûre Ramazân’ında Ḥüseyn Efendi-zâde maḥdûmı yirine Efdâl-zâde Medresesi’nde baş-ı seccâde-i ifâde itdiler. Altmış altı Şa‘bân’ında Koca ‘Ömer Efendi yirine Sinob kazâsına manşûb kılınuḳda ḳabûlden ibâ ve inziivâ ihtiyâr itmekle manşib-ı mezkûr Ḥâlîşî-zâde Efendi’ye sezâ görildi. Sene-i mezkûre Şevvâl’inde ḳabûl itmeyen Ḥâmid Efendi yirine Mar‘aş kazâsı kendüye ‘arz olınuḳda andan daḫı isti‘fâ itmekle Muḫtârî Muştâfâ Efendi’ye tevcih olınup bunlar şifru’l-yed ibḳâ olındı. Altmış yedi Rebî‘ü’l-âḫir’inde Ünsî ‘Abdü’l-laḫîf Efendi def‘a-i şâniyesi yirine Trablus-ı Şâm⁵ kazâsı in‘âm olınup

1 bihişt-âbâd H: bihişt S.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Yarḫişâr. Fi 22 Ramazân sene 1060. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 S 270a.

4 olınup S: olındı H.

5 Trablus-ı Şâm S: Trablusü’ş-Şâm H.

altmış sekiz Rebî'ül-âhîr'inde ma'zûl ve yirlerine Baldır-zâde Dervîş Mehemmed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş bir Şa'bân'ında Mu'îd-zâde Maḥmûd Efendi yirine Anḳara ḳazâsı ḥükümeti tefvîz olındı. Yetmiş iki Receb'inde 'azl olunup yirleri Ebû Sa'îd Efendi'ye arpalık ta'yîn olındı. Yetmiş altı Muḥarrem'inde Şadrü'd-dîn-zâde Fetḥu'llâh Efendi yirine şâniyen Trablus-ı Şâm ḳazâsı virilmiş iken sene-i mezbûre Cumâde'l-âḥire'sinde Fındık Muştafâ Efendi yirine Şire ḳazâsına menḳûl ve yirlerine ḥalefleri Baldır-zâde Efendi mevşûl oldu. Yetmiş sekiz Şafer'inde ref' olunup yirleri 'Abdü'r-raḥîm-zâde [247^b] Meḥemmed Efendi'ye arpalık virildi. Seksen iki Rebî'ül-evvel'inde Ḳayşeriyveli İsmâ'îl Efendi yirine Ḳayşeriyve ḳazâsıyla ikrâm olunup seksen üç Cumâde'l-âḥire'sinde munfaşıl ve yirlerine Şa'rânî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi vâsıl oldu. Seksen sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Şirevî Maḥmûd Efendi def'a-i şâniyesi yirine Diyârbekr ḳazâsı iḥsân olunmuş idi. Seksen toḳuz Şafer'inde şarşar-ı ecel gül-berg-i ḥayâtın bād-ı hevâya tevzî' ve bülbül-i rûḥı gülistân-ı Ḳadîr'e tevdî' eyledükde manşib-ı münḥal ḥalefleri Şa'rânî-zâde Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr ḳadr-i müşterek-i 'ilm ile meşḥûr, bi-taḥşîş Bahâyî Efendi merḥûm zamânında fetvâ ḥıdmeti taḳrîbiyle fıkḥa etemm-i intisâbı ve ol fenn-i celilden vâye-i nişâbı var idi.

Çâker Ağa-zâde Ḥalîl Efendi

el-Mevlâ Ḥalîl. Tâ'ife-i sipâhiyye aḡası olan bir 'abd-i ḥalîşü'l-'ubüdiyye-nüñ ferzend-i fûrüzendi Çâker Ağa-zâde Ḥalîl Efendi'dür. Taḥşîl-i ser-mâye-i 'ulûm ve devr-i mecâlis-i erbâb-ı rüsûm idüp 'ulemânuñ birinden mülâzım ve 'azm-i tarîḳ-ı tederise 'âzim olup devr-i medâris iderek kırk açḳe medreseden munfaşıl iken bin elli bir Şa'bân'ında Ḥabbâziyye Medresesi ḥâricine 'âric, elli altı Receb'inde 'Abdü'r-raḥîm Efendi-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Merdümiyye Medresesi'ne ḥareketle mübteḥic olmuşlar idi. Elli yedi Rebî'ül-âḥîr'inde 'Uşşâḳî-zâde Faşîḥî Meḥemmed Efendi yirine Rûm Meḥemmed¹ Paşa Medresesi ile ikrâm, elli sekiz Zi'l-ḥicce'sinde selefi 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi yirine Şeyḥü'l-İslâm Yaḥyâ Efendi Medresesi in'âm olındı. Altmış bir Şa'bân'ında Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nüñ biriyle vâşıl-ı kâim, altmış iki Muḥarrem'inde yirlerinde altmışı i'tibârıyla maḫzar-ı ik-

1 S 270b.

rām-ı kirām olmuşlar idi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında Şirvânî Aḥmed Efendi yirine Maḥmūd Paşa Medresesi'ne i'tilâ eyleyüp altmış dört Şa'bân'ında yirlerinde müşîla-i Süleymâniyye, altmış yedi Şafer'inde yirlerinde ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârlarıyla¹ sezâ görüldiler. Sene-i mezkûre Receb'inde Şeyhü'l-İslâm-ı sâbiḳ Ḥüsâm-zâde 'Abdü'r-raḥmân Efendi yirine Kuds-i Şerif kazâsı telhîş olunduḳda pâdişâh-ı âlem-penâh tarafından temkîn olunmayup sene-i mezbûre Şevvâl'inde Burusa pâyesi zamîmesiyle Şafvetî Meḥemmed Efendi yirine İzmir kazâsıyla tevḳîr olunmuşlar idi. Altmış sekiz Muḥarrem'inde Altıbarmaq İbrâhîm Efendi yirine Maḡnisa kazâsına menḳûl ve yirlerine selefleri İbrâhîm Efendi mevşûl oldu. Sene-i mezkûre Cumâde'l-âḫire'sinde 'azl ve yirlerine Қаşîr Ḥasan Efendi vaşl olundu. Yetmiş iki Şafer'inde Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Çıracı-zâde Meḥemmed Efendi yirine Üsküdar kazâsına ḥâkim olup yetmiş üç Muḥarrem'inde munfaşıl ve yirlerine Emîni Meḥemmed Efendi vâşıl oldu. Yetmiş altı Cumâde'l-âḫire'sinde Şarı Mu'îd Muştafâ Efendi yirine şâniyen Üsküdar kazâsı sezâvâr görölüp yetmiş yedi Şafer'inde ma'zûl olup yirleri 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ ta'yîn olundu. Seksen beş Şa'bân'ında Fenârî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden Razlıḳ kazâsı² arpalıḳ virilüp seksen toḳuz Rebî'ü'l-evvel'inde 'işretgâh-ı âlem-i ünse sefer ve maḥmil-i tâbût ile cisr-i fenâdan güzer eyledüklerinde maḥlûl olan arpalıḳları ḳuzâta iḥsân olundu.

Mevlânâ-yı merḳûm 'ilm ü fazlla mevsûm, bi-taḥşîş 'ilm-i fîḳhdâ fâ'ıḳu'l-aḳrân, nîk-nefs ü şâḫîb-i iz'ân, pîr-i mu'ammer, şalâḫ-ı ḫâlle muḥammer idi.

Âşârından fîḳhdâ müretteb mecmû'aları vardır.

Baḡdâdî-zâde 'Abdu'llâh Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'llâh ibnü'l-mevlâ Aḥmed. Bu ḫabaḳa vefeyâtında zikri mürûr iden Baḡdâdî Aḥmed Efendi'nün ferzend-i ercmendi 'Abdu'llâh Efendi'dür. Taḫşîl-i ser-mâye-i ḫarîḳ ve kesb-i meleke-i [248^a] ders ü taḫḫîḳ eyleyüp Monlâ Çelebi'den mülâzım ve râh-ı tadrîse 'âzim olup devr-i medâris iderek kırık aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş altı Muḥarrem'inde 'Abdü'l-ḡaffâr Efendi yirine Çobân Çavuş Medresesi ḫâricine

1 i'tibârlarıyla S: i'tibârlarına H.

2 Razlıḳ kazâsı H: -S.

‘âric olup yetmiş toktuz Cumâde'l-âhire'sinde Mü'ezzin-zâde Mehemmed Efendi yirine Mi'mâr Sinân Medresesi ihsân olındı. Seksen beş Ramazân'ında Üsküdarî İbrâhîm Efendi yirine Hâdım Hasan Paşa Medresesi sezâ görölüp seksen altı Ramazân'ında Şahhâf Şeyh-zâde Enes Efendi yirine Şeyhül-İslâm Ahî-zâde Hüseyn Efendi Medresesi in'âm olınup seksen yedi Ramazân'ında Alahoz H'âcesi Muştafâ Efendi yirine Rûm Mehemmed Paşa, seksen sekiz Şa'bân'ında Başmaçıcı-zâde Seyyid 'Alî Efendi yirlerine Haydar Paşa Medreseleri ile ikrâm olındılar. Seksen toktuz Şafer'inde sinîn-i 'ömrleri qarîn-i hitâm olup 'âlem-i 'uqbâya hıram eyledüklerinde medrese-i mahlûleleri ile H'âce-zâde Luţfu'llâh Efendi be-kâm oldı.

Merhûm-ı mezbûr “Bağdâdî-zâde Efendi” dimekle¹ meşhûr, hasenül-ahlâk, tayyibül-a'râk idi.

Ķâmetî-zâde Efendi [Mehemmed]

el-Mevlâ Mehemmed ibnü'l-mevlâ Ķâmetî 'Abdu'r-rahmân. 'Ulemâ-yı devlet-i Sultân Murâd Hân-ı Râbî“den tercemesi *Zeyl-i Aţâyî*'de maştûr bin otuz altı senesi hilâlinde cîsr-i fenâdan menzil-i beķâyâ 'ubûr eyleyen Ķâmetî 'Abdu'r-rahmân Efendi'nün maħdûm-ı melek-nihâdî ve ferzend-i pāk-nijâdî Mehemmed Efendi'dür. Tarih-ı sa'âdet-refîķ-ı 'ilme 'azîmet ve 'ulemânuñ birinden iħrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp bi-hasebi'l-'âde kaķa'-ı merâtib-i mu'tâde ile kırķ aķçe medreseden ma'zûl iken bin kırķ bir Cumâde'l-âhire'sinde Seyyid Ahmed Efendi yirine Pervîz Efendi Medresesi ile kâm-revâ, kırķ toktuz Şevvâl'inde Şeyhî-zâde Şerîf Mehemmed Efendi yirine Pîrî Paşa Medresesi'ne revnaķ-bahşâ olmışlar idi. Elli Receb'inde Semîn Velî Efendi yirine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi'ne mevşûl, elli bir Ramazân'ında Kec-dehân Dâmâdî 'Abdu'llâh Efendi yirine medâris-i Şah'n'ın biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Elli iki Zi'l-hicce'sinde selefleri Velî Efendi yirine Ķadırğa Limanı'nda Mehemmed Paşa Medresesi'ne 'tilâ eyleyüp elli üç Şafer'inde Hândân Efendi yirine Bosna kaķâsı sezâ görölmiş idi. Elli beş Receb'inde ma'zûl ve yirlerine 'Abdü'l-vehhâb-zâde Ahmed Efendi mevşûl oldı. Elli sekiz Receb'inde Maķtûl Ahmed Paşa İmâmı İbrâhîm Efendi yirine Belğrad kaķâsıyla ber-murâd olup elli toktuz Şa'bân'ında 'azl ve yirlerine 'Acem Mehemmed Efendi vaşl olındı. Altmış iki Muħarrem'inde Bâlî

1 S 271a.

Efendi yirine Medîne-i Münevvere kazâsıyla ikrâm olunup altmış üç Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Tezkireci 'Abdü'r-raḥîm Efendi vaşl olındı. Altmış altı Cumâde'l-âhîre'sinde Hevâyî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden Bursa Yenîşehri kazâsı arpalık virilüp altmış yedi Rebî'ül-âhîr'inde Edrine pâyesi zamîmesiyle Ya'ḳûb Efendi yirine maḥrûsa-i Bursa kazâsı 'in'âm olunmuş idi. Sene-i mezbûre Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine selef-i sâlifleri Bâli Efendi vâşıl oldu. Altmış toḳuz Şafer'inde selefleri Ya'ḳûb Efendi üzerinden Kuşatâsı kazâsı arpalık iḥsân olındı. Yetmiş bir Şevvâl'inde ḫalefleri Bâli Efendi yirine Edrine kazâsında baş-ı seccâde-i şerî'at idüp arpalıklarına Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Sa'id Efendi'ye 'inâyet olındı. Yetmiş iki Şevvâl'inde ref ve yirlerine Ebu's-su'ûd-zâde Meḥemmed Şadıḳ Efendi terfî' olındı. Bunlara ḫalef-i sâlifleri Es'ad-zâde Efendi üzerinden şâniyen Kuşatâsı kazâsı arpalık virildi. Yetmiş üç senesi ḫudûdında [248^b] Ḥaṭîb-zâde Aḫmed Efendi maḥlûlünden Aṭranos kazâsı daḫı zamîme-i revâtibleri kılınmış idi. Yetmiş altı Receb'inde sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḫarâmî ḡurresi tevḳîtiyle Malḡaravî Meḥemmed Efendi yirine Mekke-i Mu'azzama kazâsıyla ta'zîm olunduḫlarında arpalıklarına şâniyen selefleri Es'ad-zâde Efendi'ye tevcîh olındı. Yetmiş sekiz Muḥarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Fâzıl Süleymân Efendi mevşûl oldu. Sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâsında selef-i sâlifleri Bâli Efendi defa-i şâniyesi yirine Dârû's-salṭana kazâsıyla taḫşîl-i şeref idüp yetmiş toḳuz Şafer'inde munfaşıl ve yirlerine ḫalef-i sâlifleri Es'ad-zâde Efendi nâ'il olup bunlara Yalaḳ-âbâd kazâsı zamîmesiyle ḫalefleri arpalığı Kuşatâsı kazâsı sâlişen i'tâ olındı. Seksen üç Receb'inde Ḥâmid Efendi yirine şâniyen İstanbul kazâsına¹ vuşûl bulup Kuşatâsı kazâsı 'İzzetî Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye virildi. Sene-i mezkûre Zî'l-ḫicce'sinde müteḳâ'id ve maḫall-i ḫükûmetlerine Esîrî Birâderi Muştafâ Efendi müteşâ'id oldu. Bunlara Yalaḳ-âbâd kazâsı arpalık ta'yîn olındı. Seksen beş Ramaẓân'ında selef-i sâlifleri 'İzzetî Efendi üzerinden Kuşatâsı kazâsı daḫı râbî'an zamîme-i revâtibleri kılınup seksten sekiz Şa'bân'ında Anaṭolî pâyesi zamîmesiyle arpalıklarına Seyrek-zâde Ḥâfızî Muştafâ Efendi manşîbî olan Ebâ Eyyüb-i Enşârî kazâsına tebdîl, Kuşatâsı ve Yalaḳ-âbâd kazâları ile Ḳudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi tebcîl kılınmış idi. Seksen toḳuz Rebî'ül-âhîr'inde milket-i şüretten intikâl ve 'âlem-i bâlâya irtihâl eyledüklerinde Edrineḳapusu ḫâricinde Emîr-i Buḫârî

1 S 271b.

Zâviyesi civârında medfûn ve naqş-ı seng-i mezârları kendü kerîmeleri Şıdķı muħalleş Emetü'llâh Hâtün'ün didügi târih-i mevzundur:

Nazm

Ķâmetî-zâde Efendi idicek 'azm-i cinân
Ağladı anuñ içün mâtem idüp ins ile cân

Didi târih-i vefâtını kıızı Şıdķı anuñ
Ķâmetî-zâde'ye a'lâ-yı İrem ola mekân¹

Maħlûl olan arpalıķları Müfettiş İbrâhîm Efendi'ye tevcîh olındı.

Mevlânâ-yı merķûm maħdûm-ı ma'âlî-rüsüm, maķâm-ı 'iffetde şâbit-ķadem, nik-ħaşlet, pâk-nihâd âdem idi.

Âşâr-ı ħayriyyelerinden Odunķapası dâhîlinde Şarı Temürçi Mescidi'ni vezâ'if ta'yîniyle câmi' eylemişdür.

*Şekera'llâhu sa'yehü'l-mevfûr.*²

Çeşmi-zâde Meħemmed Şâlih Efendi

el-Mevlâ Meħemmed Şâlih ibnü'l-mevlâ Meħemmed Çeşmi. Şudûr-ı devlet-i Sultân Murâd Hân-ı Râbi'den tercemesi bu cerîdede zıkr olınan Çeşmi Meħemmed Efendi'nün maħdûm-ı kihter-i nâzenîni ve nûr-ı çeşm-i cihân-bîni Meħemmed Şâlih Efendi'dür. Şeyhü'l-İslâm Yaħyâ Efendi'den mülâzım ve tarîķ-ı tedrise 'âzim olup kırķ aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli yedi Rebî'ül-âhîr'inde Hüseyn Paşa-zâde Aħmed Efendi yirine Hâcî Ĥasan-zâde Medresesi'nde baş-ı seccâde-i ifâde eyleyüp elli sekiz Cumâde'l-ülâs'ında yirlerinde dâhîl, altmış Ramazân'ında yirlerinde müşîla-i Şaħn i'tibârları olındı. Altmış bir Şa'bân'ında Çâker Ağa-zâde Ĥalil Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Yaħyâ Efendi Medresesi'ne vâşıl, altmış üç Ramazân'ında Çâvuş-zâde 'Oşmân Efendi yirine Şaħn-ı Şemâniyye'nün birine nâ'il olmuşlar idi. Altmış dört Cumâde'l-ülâs'ında Çâvuş-zâde Muştafâ Efendi yirine Murâd Paşa-yı 'Atîķ Medresesi'ne ħaķîķ olup altmış altı Şevvâl'inde Hüsâm-zâde Şeyh

1 قامتى زاده به اعلاى ارم اوله مكان

2 "Allah onun çok çalışmasının mükâfatını versin."

Meḥemmed Efendi yerine Üsküdar Vâlidesi¹ [249^a] Medresesi'nde ferş-i secâde-i ders ü tahkîk itmişler idi. Altmış toğuz Şa'bân'ında Velî-zâde Aḥmed Efendi yerine Süleymâniyye medârisinü'n birine terfî, yetmiş iki Şevvâl'inde Uzun 'Abdu'llâh Efendi yerine Ḥalebü's-şehbâ kazâsı hükümetiyle tevķî' olındılar. Yetmiş üç Şevvâl'inde ma'zül ve yirlerine Kıbaķulaķ-zâde Meḥemmed Efendi mevşül oldu. Yetmiş sekiz Cumâde'l-âḥire'sinde selef-i sâlifleri 'Oşmân Efendi yerine Ğalaṭa kazâsı virilüp sene-i mezkûre Ramazân'ında selefleri 'Oşmân Efendi yerine maḥrûsa-i Burusa kazâsına menķül ve yirlerine Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâķî Efendi mevşül oldu. Sene-i merķûme Zî'l-ḥicce'sinde 'azl ve yirlerine ḥalef-i sâlifleri Kıbaķulaķ-zâde Efendi vaşl olındı. Yetmiş toğuz Rebî'ül-âḥir'inde Bırnarḥişâr ve Keşân kazâları arpalık virilmiş idi. Seksen beş Receb'inde Ḥışm-zâde 'Abdü'l-bâķî Efendi maḥlûlinden Mekke-i Mükerra kazâsıyla tekrîm olup arpalıklarından Keşân kazâsı 'Abdü'r-raḥîm-zâde² Meḥemmed Efendi'ye Bırnarḥişâr kazâsı, Edrineli Aḥmed Efendi'ye virildi. Ba'de edâ'i'n-nüsük ḥuccâc-ı zevî'l-ibtihâc ile 'avdet tenbîh ve yirleri seksen altı Muḥarrem'i ğurresinde Kebîrî-zâde Muştafa Efendi'ye tevķîh olunmuş idi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında Memek-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi üzerinden Bolı ma'a Koñurapa kazâları bunlara arpalık iḥsân olındı. Seksen yedi Şevvâl'inde Beyâzi-zâde Aḥmed Efendi yerine Koştanınıyye kazâsı hükümeti tefvîz olup arpalıkları ḥalefleri Kebîrî-zâde Efendi'ye virildi. Seksen sekiz Şafer'inde ma'zül ve yirlerinde ḥalefleri Kebîrî-zâde Efendi kâḏî-i İstanbul oldu. Sene-i mezkûre Rebî'ül-âḥir'inde Âvâre-zâde Meş'ud Efendi üzerinden Bırnarḥişâr ve Yeñice-i Kıraşu kazâları arpalık ta'yîn olup sene-i merķûme Şa'bân'ında ḥalef-i sâlifleri 'Abdü'r-raḥîm-zâde Efendi üzerinden Kal'a-i Sultâniyye kazâsı daḥı zamîme-i revâtibleri kılındı. Seksen toğuz Cumâde'l-ülâsında 'azm-i firdevs-i berîn eyleyüp maḥrûsa-i Üsküdar'da Ḥamza Faķîḥ Maḥallesi'nde vâķî' ḥâneleri ḥaṭîresinde defîn-i zîr-i zemîn ve naķş-ı seng-i mezârları bu beyt-i ğüzîn vâķî' olmuşdur:

Beyt

Lafzen ü ma'nen bir ehl-i ṭab'a târiḥ it didüm
Didi biñ seksen toğuzda eyledi ḥayf intikâl³

1 Üsküdar Vâlidesi H: Üsküdar'da vâķî'a Vâlide S.

2 S 272a.

3 دیدی بیك سڪسان طقوزده ایلدی حیف انتقال

Maḥlûl olan arpalıkları Mîrzâ Meḥemmed Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı merķûm maḥdûm-ı ma'âlî-rûsûm, memdûḥü'l-fi'âl, maḥmû-dü'l-ḥişâl, 'afif ü nezîh, merd-i nebîh idi. İstanbul kıâdîsi iken is'âre¹ taḳayyüd ile ḥaylî şöhret ü şân virmiş iken ehl-i ṭama' ḥilâf-gîrligiyle dördüncü ayda 'azl itdirilmiş idi.

Beşerî Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed. Vücûd-ı nezâhet-âlûdî ḥâk-i pâk-i İstanbul'dan ḳarîn-i zuhûr ve "Beşerî Meḥemmed Efendi" demekle zebân-zed-i cumhûr olup fâzil-ı ḳarâr-dâde Nâdirî muḥalleş Ğanî-zâde Efendi'nün fevtinden mülâzemetle be-kâm ve ba'z-ı medâris-i 'ilmiyye ile maḳzîyyü'l-merâm olduğdan soñra kırık aççe medreseden munfaşıl iken biñ elli Rebî'ül-âḥir'inde Monlâ² Kestel Medresesi ḥâriciyle kâm-revâ olup elli yedi Rebî'ül-âḥir'inde Çâker Ağa-zâde Ḥalîl Efendi yerine Merdümiyye Medresesi'ne ḥareketle nâ'il-i ümniyye olmuş idi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında Kefevî Ḥüseyn Efendi yerine Küçükçekmece'de vâkı'a 'Abdü's-selâm Medresesi in'am olunup altmış Zî'l-ḳa'de'sinde Muşlî Efendi yerine Fâtıma Sultân Medresesi iḥşân olındı. Altmış iki Muḥarrem'inde Ḳaşîr Ḥasan Efendi yerine Fethiyye Sinânî Medresesi erzânî görölüp altmış üç Ramazân'ında [249^b] yirlerinde müşîla-i Şaḥn i'tibârıyla tekrîm olunup altmış altı Şa'bân'ında 'Âşîḳ Paşa Şeyḫî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yerine Sinân Paşa Medresesi'ne irtikâ, sene-i mezkûre Şevvâl'inde Ḥışm-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi yerine medâris-i Şaḥn'ın birine i'tilâ itmişler idi. Altmış yedi Receb'inde 'İşḳî Ḥasan Efendi yerine Ḳılıç 'Alî Paşa Medresesi virilüp sene-i mezkûre Ramazân'ında Bosnevî Aḥmed Efendi yerine Bosna ḳazâsı sezâ göröldükde ḳabûlden ibâ itmekle manşib-ı mezkûr Ḳoçbaş Maḥmûd Efendi'ye i'tâ³ ve bunlar şıfru'l-yed 'azle mübtelâ oldılar. Altmış sekiz Ramazân'ında Ḳuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle ḥalefleri Ḳoçbaş Maḥmûd Efendi yerine Belğrad ḳazâsı tevcih olındı. Altmış ṭoḳuz Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Hevâyi-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş iki Şa'bân'ında Baldır-zâde Dervîş Meḥemmed Efendi yerine Ḳayşeriyye ḳazâsı 'inâyet olunup yetmiş üç Receb'inde⁴ 'azl ve yirlerine Şâmî Şemsü'd-dîn Efendi vaşl olındı. Yetmiş yedi Cumâde'l-ülâ'sında Şaḥḥâf Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-bâḳî

1 is'âre H: -S.

2 Monlâ S: Mollâ H.

3 i'tâ H: 'inâyet S.

4 S 272b.

Efendi¹ def'a-i şâlişesi yirine Şofya kazâsı hükümeti tefvîz olunup yetmiş toköz Rebî'ül-evvel'inde munfaşil ve yirlerine Tatar 'Abdu'llâh Efendi vâşıl oldu. Seksen dört Şevvâl'inde Pârsâ Mehemmed Efendi yirine şâniyen kazâ-yı mezbûre i'ade olındılar. Seksen beş Ramazân'ında müteķâ'id ve yirlerine Sivasî-zâde Mehemmed Emîn Efendi müteşâ'id oldu. Bu hâl üzere sübha-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ seksen toköz senesi hilâlinde intikâl ve 'âlem-i ervâha irtihâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr kıadr-i müşterek-i 'ilm ile meşhûr idi.

Muşli Çavuş-zâde Efendi² [Muştafâ]

el-Mevlâ Muştafâ ibn Muşli. Maħmiyye-i İstanbul'da "Muşli Çavuş" nâm merdüñ ferzend-i ercmendi Muştafâ Efendi'dür. Taħşil-i 'ilme 'âzim ve 'ulemâ-nuñ birinden mülâzım olup devr-i medâris iderek kırık aķçe medreseden ma'zül iken biñ altmış üç Ramazân'ında Ma'lûl-zâde Dârü'l-ħadîsi'ne ħâric i'tibâr olı-nup ibtidâ bunlara tevcih olındı. Altmış yedi Receb'inde Kıocevî³ 'Abdü'l-ġaffâr Efendi yirine Şâniye-i Mesîħ Paşa Medresesi'ne nakl olındılar. Sene-i mezbûre Ramazân'ında Arpacı-zâde 'Alî Efendi yirine⁴ Ferhâd Paşa Medresesi'ne taħrik olı-nup altmış sekiz Receb'inde İmâm-zâde Mehemmed Kıadrî Efendi yirine Ülä-yı Mesîħ Paşa Medresesi virilüp altmış toköz Muħarrem'inde Kıudsî-zâde Tezkire-cisi Mehemmed Efendi yirine Ĥâcî Ĥasan-zâde Medresesi mesnedġâh-ı ifâdeleri olmuş idi. Yetmiş Şafer'inde Ĥâbil-zâde 'Ömer Efendi yirine Sekbân 'Alî Med-resesi'ne şâyeste kıılınup yetmiş bir Şa'bân'ında 'Uşşâķi-zâde Seyyid 'Abdü'l-bâķî Efendi yirine Kıoca Muştafâ Paşa Medresesi sezâ görilmiş idi. Yetmiş iki Şevvâl'inde selef-i sâlifî 'Alî Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Zekerıyyâ Efendi Medrese-i Üläsî ile ikrâm, yetmiş dört Cumâde'l-âħire'sinde Beyâzî-zâde Aħmed Efendi yirine Şaħn-ı Şemâniyye'nün birine ħurâm eyleyüp yetmiş beş Muħarrem'inde Es'ad-zâde Sey-yid Mehemmed Ebu's-su'üd Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Yaħyâ Efendi Medresesi in'âm olı-nup⁵ yetmiş altı Receb'inde Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi def'a-i şâlişesi yiri-ne Diyârbekr kazâsı hükümeti tefvîz olı-nup yetmiş yedi Receb'inde ma'zül ve yir-lerine Seyrek-zâde Ĥâfızî Muştafâ Efendi mevşül oldu. Seksen bir Muħarrem'in-

1 Efendi H: -S.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Ma'lûl-zâde. Fi 4 Ramazân sene 1063.

Evvelü kıadı bi-kazâ'i Kıandıye. Fi-ġurre-i Muħarrem sene 1081. [H nüshasında bu kayıtlar yoktur.]

3 Kıocevî H: Kıonevî S.

4 yirine S: -H.

5 olındı S: olı-nup H.

de Kuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle Kandiye kazâsı mevleviyeti ibtidâ bunlara 'inâyet olunmuş idi. Seksen beş Muḥarrem'inde munfaşıl ve yirlerine Ḥandân-zâde Meḥemmed Efendi vâsıl oldu. Sene-i mezbûre Ramazân'ında Yahyâ-zâde Muştafâ Efendi üzerinden Edincik kazâsı arpalık virilüp seksen altı Rebî'ü'l-evvel'inde [250^a] selefleri Yahyâ-zâde Efendi maḥlûlinden İbşala kazâsı daḥı zamm olındı. Biñ¹ seksen toḫuz senesi ḥudûdında marâz-ı fâlice ibtilâsı sebebiyle intikâl eyleyüp Edrinekapusı ḥâricinde Emîr-i Buḥârî Zâviyesi civârında defn olındılar. Maḥlûl olan arpalıkları İmâm-zâde Meḥemmed Sa'dî Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm-i fıkhdâ mahâretle meşhûr, fenn-i şakke şedîdü'l-intisâb, Memek-zâde Muştafâ Efendi merḥûm şadrâretinde tezkirecilik ḥıdmetiyle şeref-yâb olmuşlar idi.

Şeyḫü'l-İslâm 'Alî Efendi Birâderi Ebû Bekr Efendi {Nümâyî}

el-Mevlâ Ebû Bekr ibnü's-Şeyḫ Meḥemmed ibnü'l-Ḳâḍî Ḥasan. Vilâyet-i Rûmili'nde Yenîşehr ḫurbinde Çatalca kazâsından nümâyân ve âti't-terceme Şeyḫü'l-İslâm 'Alî² Efendi merḥûmuñ birâder-i kihteri olmaḡla taḫşîl-i şöhret ü şân itmişler idi. Fâzıl-ı ḫarâr-dâde Minḫarî-zâde Efendi merḥûmuñ âsitânesine intisâb ile şeref-i mülâzemetlerin iktisâb eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ seksen bir Şa'bân'ında Şalâḫî Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Şeyḫü'l-İslâm Aḫî-zâde Ḥüseyn Efendi Medresesi ile ikrâm olunup seksen üç Muḥarrem'inde Kec-dehân Dâmâdı-zâde Şeyḫ Muştafâ Efendi yirine Ḳoca Muştafâ Paşa Medresesi sezâ, seksen dört Zî'l-ḫicce'sinde Mekki Meḥemmed Efendi yirine Şaḫn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ itdüklerinde vâlid-i câmi'ü'l-ḫurûf Şeyḫ Feyzî Ḥasan Efendi bu târiḫi dimişdür:

Mısrâ'

Bü Bekr Efendi şaḫn-ı 'ilme luḫf ile başdı ḫadem³

Seksen beş Ramazân'ında Anḫâḫıyyeli Muştafâ Efendi yirine Zâl Paşa Sulṫânı Medresesi erzânî görilüp seksen altı Şevvâl'inde 'Abdî Efendi yirine Şeh-zâde dârü'l-ifâdesine pâ-nihâde olmuşlar idi. Seksen yedi Ramazân'ında Bezirci-zâde

1 Biñ H: -S.

2 S 273a.

3 بو بكر افندى صحن علمه لطف ايله باصدى قدم
Tarihin ebced hesabına göre sayı değeri 1083'tür.

Maḥmūd Efendi yerine Medâris-i Süleymâniyye'den birine terfî, seksen sekiz Ramazân'ında Ebû Sa'îd-zâde Feyzullah Efendi yerine Selanik kızâsı hükûmetiyle tevķî olındılar. Seksen tokuz Receb'inde 'azm-i gülzâr-ı cinân ve seyr-i riyâz-ı âlem-i cân itdüklerinde manşib-ı maḥlûl Grebneşî Muştafâ Efendi'ye ihsân olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü ma'ârif ile meşhûr, esîr-i şöhet-i yârân, nîk-nefs ve şâhib-i 'irfân idi.

Nümâyî maḥlaşî ile eş'arı olup bu beyt güftârındandır:

Nazm

Şalınur yanuñca bî-pervâ diyü şemşirler
Ağız açup her tarafdan atırlar tîrler

Sarây H'âcesi Celeb İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm. Belde-i Üsküdar'dan zühûr ve ufķ-ı vücûddan fâ'izü'n-nûr olup harem-i hâşş-ı sultânîde perverde ve âb-yârî-i luţf-ı pâdişâhî ile terbiyet-kerde olmuş idi. Emsâli miyânında şukķa-firâz-ı imtiyâz ve 'ilm ü dâniş ile bî-enbâz olmağın tarîķ-ı sa'adet-refîķ-ı 'ilmîye 'âzim ve Şeyhü'l-İslâm Minķârî-zâde Efendi'den mülâzım olduğdan sonra kıat'-ı menâzil ve tayy-ı merâhil iderek kırķ aķçe medreseye vâşil ve andan daḥı munfaşil iken biñ yetmiş yedi Ramazân'ında Zekî Aḥmed Efendi yerine Na'llı Mescid kıurbinde Şüfî Meḥemmed Ağa Dârü'l-ḥadışi i'tâ, seksen üç Muḥarrem'inde 'İmâd-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yerine Hâdım Ḥasan Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Seksen beş Ramazân'ında Hâcib-zâde Meḥemmed Efendi yerine Nişâncı Paşa-yı 'Atîķ Medresesi'ne ḥaķîķ olup seksen yedi Ramazân'ında Nefes-zâde Seyyid 'Abdu'r-raḥmân Efendi yerine Şeyhü'l-İslâm Mu'îd Aḥmed Efendi Medresesi'nde baş-ı seccâde-i ders ü taḥķîķ itmişler idi. Seksen tokuz Receb'inde ders ü devri tamâm ve 'âlem-i 'uķbâya [250^b] ḥıram eyleyüp medrese-i maḥlûleleri ile Etmekci-zâde Seyyid 'Alî Efendi ikrâm olındı.

Mevlânâ-yı merķûm ğilmânân-ı şehinşâhîye ta'yîn olunmağla "Sarây H'âcesi İbrâhîm Efendi" demekle ma'lûm idi.

Kızıklı-zâde Aḥmed Efendi

el-Mevlâ Aḥmed ibnü'l-mevlâ Meḥemmed. Bu ṭabaḳa evâ'ilinde tercemesi sebḳ iden Kızıklı Meḥemmed Efendi'nün ferzend-i ercmendi ve maḥdüm-ı ḥıredmendi Aḥmed Efendi'dür. Maḥrûsa-i Burusa'dan zuhûr ve âb-yâri-i feyz-i Ḥudâ-dâd ile istifâza-i nür-ı şu'ur eyleyüp Ḳudsî-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'den mülâzım ve ṭarîḳ-ı tedrîse 'âzım olup devr-i merâtib iderek kırk aççe medreseye mevşül ve andan daḫı ma'zül iken biñ altmış altı Ramazân'ında Nâzûk 'Abdu'llâh Efendi yirine maḥrûsa-i¹ merḳûmede Çendik Medresesi tevcih olunup yetmiş beş Rebi'ül-evvel'inde Çizmeci-zâde İsmâ'îl Efendi yirine İnegöl'de İshâḳ Paşa Medresesi i'tâ olındı. Yetmiş altı Zî'l-ḳa'de'sinde Monlâ Yegân Medresesi iḥsân olunup yetmiş sekiz Şevvâl'inde selefleri Çizmeci-zâde Efendi yirine 'İvâz Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Seksen iki Ramazân'ında 'Abdü'l-ḳâdir-zâde Receb Efendi yirine 'İsâ Beg Medresesi virilüp seksen üç Receb'inde selefi Receb Efendi yirine Ḳadriye Medresesi'ne gelmişler idi. Seksen altı Zî'l-ḳa'de'sinde Aḥmed Efendi yirine Tokat ḳazâsı ḥükümeti tefvîz olunup seksen sekiz Muḥarrem'inde 'azl olunduḳlarında mañşıb-ı mezkûr Bosnevî 'İsâ Efendi'ye arpalık ta'yin olındı. Biñ² seksen ṭoḳuz Receb'inün on sekizinci İşneyn günü intikâl ve 'âlem-i uḳbâya irtihâl eyleyüp maḥrûsa-i merḳûmede çiftlikleri olan Fidyekızıḳı nâm ḳaryede defn olındılar.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâḫ-ı ḥâlle meşhûr, ḥişsemend-i ma'ârif ü 'ulûm, daḫil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm idi.

Âvâre-zâde Mes'ûd Efendi

el-Mevlâ Mes'ûd ibnü'l-mevlâ Muşṭafâ. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân İbrâḫîm Ḥânî'den tercemesi sebḳ iden Âvâre-zâde Muşṭafâ Efendi'nün şâḫ-ı devḫa-i vücûdı ve maḥdüm-ı mes'ûdü'l-vürûdüdür. Biñ on altı senesi ḫilâlinde maḫmiyye-i Edrine'de serâ-perde-i 'ademden meclis-i şühûda vaz'-ı ḳadem ḳılıp ṭarîḳ-ı 'ilme sülûk ve ḳurş-ı i'tibârın sikke-i isti'dâd ile meskûk itdükde Şeyḫül-İslâm Yahyâ Efendi'den ḫil'at-ı mülâzemetle be-kâm olup 'alâ-ḫasebi'l-âde ḳaç'-ı merâtib-i mu'tâde iderek kırk aççe medreseden ma'zül ve ḫâric elli rûtbesine muntazır-ı vuşul iken biñ elli bir Rebi'ül-evvel'inde 'Alî Bâr Efendi yirine Zeynî Çelebi Medresesi ḫâricine 'âric, elli beş Receb'inde Nâ'ib 'Ömer

1 S 273b.

2 Biñ H: -S.

Efendi yerine Ülâ-yı Mesîh Paşa Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuşlar idi. Elli altı Rebî'ül-âhîr'inde 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi yerine Hâfîz Paşa Medresesi'ne revnaḡ-baḡşâ, elli yedi Şa'bân'ında 'Abdü'r-raḥîm-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine Koca Muştafa Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Elli tokuz Receb'inde 'Uşşâkî-zâde Faşîhî Meḥemmed Efendi yerine Şah-nı Şemâniyye'nün birine i'tilâ eyleyüp altmış Ramażân'ında Erzurümü İbrâhîm Efendi yerine Zâl Paşa Sultânı Medresesi erzânî görülmüş idi. Altmış bir Şa'bân'ında Hâmdî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yerine Sultân Selîm-i Qadîm Medresesi ile tekrîm, altmış dört Cumâde'l-ülâsında 'Abdü'l-ḡalîm Efendi yerine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm olındılar. Altmış beş Ramażân'ında Hâşîmî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yerine İzmir kazâsı 'inâyet olındukda [251^a] kabûlden ibâ itmekle şâniyen Merḡabâ-zâde Aḡmed Efendi'ye sezâ ve bunlar şıfru'l-yed ibkâ olınmışlar idi. Altmış altı Cumâde'l-âḡire'sinde Bâkî-zâde Es'ad Efendi yerine şâniyen Süleymâniyye Medreseleri'nün birine i'âde olındılar. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Nev'î-zâde Meḥemmed Efendi yerine Yeñişehr kazâsıyla maḡziyyü'l-merâm olup altmış yedi Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Kâsım-zâde Meḥemmed Şâlih Efendi mevşûl oldu. Yetmiş Zî'l-ka'de'sinde Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yerine Selanik kazâsı ḡükümeti tefvîz olunmuş idi. Yetmiş bir Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine İmâm-zâde 'Abdu'llâh Efendi vaşl olındı. Yetmiş beş Cumâde'l-ülâsında Burusa pâyesi zamîmesiyle Ünsî 'Abdü'l-laḡîf Efendi' maḡlûlinden Şâm-ı dârûs-selâm kazâsıyla ikrâm olunup yetmiş altı Cumâde'l-âḡire'sinde ma'zûl ve yirlerine enişteleri Uzun 'Abdu'llâh Efendi mevşûl oldu. Yetmiş yedi Receb'inde Sivasî-zâde H'âcesi 'Ömer Efendi maḡlûlinden Qaraşu Yeñicesi kazâsına Çirmen ve Havâşş-ı Aḡî kazâları daḡı zamm olunup bunlara arpalık virildi. Seksen dört Cumâde'l-âḡire'sinde Edrineli Aḡmed Efendi yerine maḡmiyye-i Edrine kazâsına ḡâkim ve revnaḡ-efrûz-ı mecâlis ü maḡâkim olup arpalıklarından Qaraşu Yeñicesi ve Havâşş-ı Aḡî kazâları seleflerine ve Çirmen kazâsı Yahyâ-zâde Muştafa Efendi'ye virildi. Seksen beş Şevvâl'inde munfaşıl ve maḡâm-ı ḡükümetlerine İlâhî-zâde Meḥemmed Efendi vâşıl olup bunlara seksten altı Rebî'ül-evvel'inde selefleri Edrineli Aḡmed Efendi üzerinden Qaraşu Yeñicesi ile Bıñarḡişâr kazâları iḡsân olındı. Seksen sekiz Rebî'ül-âḡîr'inde İstanbul pâyesi zamîmesiyle Hekîmbaşî-zâde Yahyâ Efendi yerine Ğalaḡa kazâsına rîzâ göstermişler idi. Arpalıkları Çeşmî-zâde Meḥemmed Şâlih Efendi'ye virildi.

Seksen toqkuz Şa'ban'ında murğ-ı rûhı kafes-i tenden çayerân ve firdevs-i berini âşiyân eyleyüp Edrinekapısı hâricinde Emir-i Buḥârî Zâviyesi civârında medfûn ve naqş-ı seng-i mezârı ber-vech-i ta'miye bu târiḥ-i mevzûndur:

Nazm

Bir du'â-gû geldi didi fevtinûn târiḥini
İde Hâk menzilgehûn Mes'ud Efendi cenneti¹

Manşib-ı maḥlûl Öreke-zâde Aḥmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı merḳûm dâḥil-i 'idâd-ı maḥâdîm-i rûsûm, hoş-şoḥbet, kâbil-i üns ü ülfet, taḳlîde mâ'il ve şoḥbet-i 'avâma şifte-dil idi.

'Abdü'r-raḥîm-zâde Dâvûd Efendi²

el-Mevlâ Dâvûd ibnü'l-mevlâ Meḥemmed ibnü'l-mevlâ 'Abdü'r-raḥîm. Ānifen tercemesi bu taḃaḳada maşṭûr olan şudûr-ı kirâmdan 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi'nün maḥdûm-ı mihteri ve ferzend-i ferḥunde-aḥteri Dâvûd Efendi'dür. Ba'de taḥşîl-i isti'dâd biñ seksen Zî'l-ḥicce'sinde vâlid-i mâcidleri fevtinden mülâzım ve çarîḳ-ı tadrîse 'âzım olup kırk aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken seksen dört Zî'l-ḥicce'sinde 'ammu-zâdeleri Yahyâ Efendi yirine Bâzîrgânbaşı Medresesi ile kâam-revâ, seksen yedi Receb'inde Şa'rânî-zâde Meḥemmed Ramazân Efendi yirine Hâfiṣ Paşa Medresesi i'tâ olındı. Seksen toqkuz Şa'ban'ında maṭ'ünen üftâde-i zîr-i ḥâk ve ḡunûde-i pister-i helâk olduklarında medrese-i maḥlûleleri Hâmid-zâde 'Abdu'llâh Efendi'ye maḥal görildi.

Maḥdûm-ı merḳûm ṭâlib-i meṭâlib-i 'ulûm idi.

Kâsım Paşalı Çavuş-zâde Muştafâ Efendi³

el-Mevlâ Muştafâ. Fuzalâ-yı devlet-i Sulṭân İbrâhîm Hânî'den tercemesi zıkr olınan Çavuş-zâde İbrâhîm Efendi'nün birâder-zâdesi Muştafâ Efendi'dür. Havaşala-i isti'dâdı mertebesi ḥişsemend ve 'ulemânûn [251^b] birinden mülâ-

1 ایده حق منزلکھک مسعود افندی جتتی

2 S nüshasında bu biyografi Kabasakal Aḥmed Efendi'nin biyografisinden sonra gelmektedir.

3 Evvelü müderrisin bi-medreseti Anbâr Gâzî. Fi 8 Şa'ban sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

zemetle behremend olup devr-i merâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında müceddeden ihdâs olunan Anbâr Gâzî Medresesi ibtidâ bunlara tevcih olunup altmış yedi Receb'inde 'Uşşâkî-zâde Seyyid 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine Kâdî Maḥmûd Medresesi'ne tahrik olındılar. Altmış sekiz Receb'inde 'Alâ'iyeli 'Alî Efendi yirine Kañlıca'da vâkı'a İskender Paşa Medresesi virilüp yetmiş Zî'l-ḥicce'sinde Anḡaravî Meḡemmed Efendi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi ile kâ-m-revâ, yetmiş bir Şafer'inde Aḡ Maḥmûd Efendi yirine Kara Çelebi-zâde Maḥmûd Efendi, yetmiş iki Şevvâl'inde Ṭosyalı¹ Meḡemmed Efendi yirine Şeyḡü'l-İslâm Mu'îd Aḡmed Efendi Medreseleri'ne i'tilâ eyleyüp yetmiş beş Muḡarrem'inde Seyrek-zâde Ḥâfızî Muşṭafâ Efendi yirine Sinân Paşa Medresesi'ne irtikâ itmişler idi. Yetmiş ṭoḡuz Rebî'ül-evvel'inde Mu'îd Meḡemmed Efendi yirine Şaḡn taḡillesiyle Sinân Paşa Dârü'l-ḡadîşî'ne pâ-nihâde olup seksen Rebî'ül-âḡir'inde Şeh-zâde Ḥ'âcesi Seyyid Meḡemmed Efendi yirine Üsküdar Mihrümâḡı Medresesi ile taḡşîl-i 'izz ü câḡ eylediler. Seksen bir Şa'bân'ında Ṭavîl 'Oşmân Efendi yirine Kara Muşṭafâ Paşa Medresesi i'tâ olunup seksen dört Receb'inde Şeyḡ Maḥmûd Efendi-zâde Seyyid Muşṭafâ Efendi yirine Üsküdar ḡazâsı sezâ görülmüş idi. Seksen beş Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Edîbî-zâde² Seyyid Muşṭafâ Efendi mevşül oldu. Seksen sekiz Zî'l-ḡicce'sinde La'lî-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi maḡlûlinden Ḳuds-i Şerîf ḡazâsıyla teşrif olunup seksen ṭoḡuz Şevvâl'inde mesmûmen intikâl ve maḡarr-ı ervâḡa irtihâl eyledüklerinde manşîb-ı maḡlûle Ḥân-zâde Ḥ'âcesi Muşlî Efendi ittişâl eyledi.

Mevlânâ-yı merḡûm dâḡil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, ḡoş-şoḡbet, mâ'il-i üns ü ülfet idi.

Menḡabe³

Mervîdür ki tesmîm ḡaşdıyla ziyâfete da'vet olunup ba'de tetmîmî'l-merâsim maḡkemeye 'avdet eyledükde te'sîr-i zehr ile helâk ve üftâde-i pister-i ḡâk-i pâk olduḡı günün irtesi etbâ'ından ba'zılar ziyâretine varduḡlarında cesedi nebş olunup irbâ irbâ maḡṭu' bulınıcaḡ nâ-çâr laḡm ü 'azmın cem' idüp tekrâr mezâra ilkâ iderler.

1 Ṭosyalı H: Ṭosyevî S.

2 S 274b.

3 Menḡabe S: -H.

*Ne'üzü bi'llâhi min-şürûri enfusinâ ve min-seyyi'âti a'mâlinâ.*¹

Ḳabaşakal Aḥmed Efendi²

el-Mevlâ Aḥmed ibn³ Reğâ'ib ibn el-Ḥâc İlyâs. Ḳaşaba-i Bolı'dan zühür ve “Ḳabaşakal Aḥmed Efendi” demekle meşhûr olmuş idi. Bilâd-ı şarkıyyeye sefer ve tekmil-i zevâde-i ‘ilm ü hüner itdükde Şeyhü'l-İslâm Ḥanefî Meḥemmed Efendi hıdmetlerinden mülâzım ve tārık-ı sa'âdet-refîk-ı ‘ilme ‘âzım olup kırk akçe medreseden ma'zül iken Atmeydânî'na nâzır İbrâhîm Paşa Sarâyı'nda huddâm-ı şehriyârî h'âceliğına sezâ, ba'dehu biñ altmış altı Zî'l-ka'de'sinde ibtidâ ihdâş olınan Ḥelvâcıbaşı Medresesi ile kâam-revâ olmuşlar idi. Yetmiş üç Receb'inde Siyâhî Muştâfâ Efendi yerine Monlâ Ḳırımî Medresesi'ne taḥrîk olunup yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Şa'rânî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi yerine Şâh-ı Ḥübân Medresesi ihşân olındı. Sene-i mezkküre Zî'l-ka'de'sinde Tevfîkî-zâde Meḥemmed Efendi yerine İbrâhîm Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne ḥaḳîk olup yetmiş yedi Ramazân'ında Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'ud Efendi yerine Siyâvuş Paşa Sulṫânı Medresesi erzânî görülmüş idi. Yetmiş tokuz Rebî'ül-evvel'inde Anṫâkıyyeli Muştâfâ Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine hırâm idüp seksen Rebî'ül-âḥir'inde Şarı 'Abdu'llâh-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi yerine 'Âişe Sulṫân Medresesi ile [252^a] şâdân oldılar. Seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde Gümülcineli 'Abdu'llâh Efendi yerine Ḳalender-ḥâne Medresesi'nde baş-ı bisâṫ, seksen dört Receb'inde h'âce-i şeh-zâde-i 'âlî-câh es-Seyyid Feyzu'llâh Efendi yerine Ayaşofıyya Medresesi ile taḥşîl-i neşâṫ itmişler idi. Seksen altı Şevvâl'inde Fenârî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yerine İzmir ḳazâsı ile tevḳîr olunup seksen yedi Zî'l-ka'de'sinde ma'zül ve yirlerine Burusevî Maḥmûd-zâde Meḥemmed Efendi mevşül oldu. Bu ḥâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ seksen tokuz Şa'bân'ında intikâl ve dârü'l-üns-i ḳudse irtihâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr cihet-i zâtu ma'mûr, 'âlim ü fâzil, merd-i kâmil idi.⁴

1 “Kötü amellerimizden ve nefsimizin şerlerinden Allah'a sığınırız.”

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Ḥelvâcıbaşı. Fi 17 Zî'l-ka'de sene 1066. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 ibn S: bin H.

4 S nüshasında bundan sonra Abdü'r-raḥîm-zâde Dâvûd Efendi'nin biyografisi gelmektedir. S 275a.

Şarı 'Osmân Efendi¹

el-Mevlâ 'Osmân bin Mehemmed. Vilâyet-i Anaṭolî'da Amâsiyye müftisi Mehemmed Efendi'nün ferzend-i fezâ'ilmendi Şarı 'Osmân Efendi'dür. Hâ'iz-i ser-mâye-i isti'dâd ve bâliğ-i mebâliğ-i 'aql-ı müstefâd olduḡda âheng-i dârü'l-mülk-i İstanbul ve Ğalaṭâ'da vâkı' sarây-ı sulṭânîye duḡl itmiş idi. Anda daḡı ḡarâr itmeyüp mâh-ı cihân-tâb gibi taḡşil-i kemâle 'âzim ve pîr-i cihân-dîde-i âftâb gibi müṭâlâ'a-i şafahât-ı celîleye müdâvim olup dest-yârî-i feyz-i Hüdâ-dâd ile ser-bülend-i erbâb-ı isti'dâd olduḡda tekmil-i 'ilm ü 'irfân ḡaṡdıyla diyâr-ı Kürdistan'a sefer ve yegân yegân fuzalâ-yı şark dârü'l-ifâdelerine güzer itmiş idi. Mollâ Gürânî ve Mardin müftisi 'Alî ve Aḡmed ḡayderânî ve Maḡmüd-ı Mûşulî ve Merre Ḳâsım ve Mollâ Nûru'llâh mecâlis-i ifâdelerinde tenvir-i ḡil ü ḡâl ve niçe zamân âsitân-ı feyz-resânlarında iştigâl ile vâşıl-ı mertebe-i kemâl ve resîde-i rütbe-i 'âlül-'âl olduḡdan šonra tekrâr semt-i Dârûs-salṭana'ya rüy-mâl eyleyüp vezir-i 'âlem-ârâ Köprili-zâde Aḡmed Paşa'ya mu'allim ta'yîn olunmaḡla šeref-yâb ve şadr-ı 'âlî-ḡadr Ḳara Ḳelebi-zâde Maḡmüd Efendi'nün mülâzemetlerin iktisâb idüp devr-i medâris-i 'ilmiyye ve irtikâ-yı merâtib-i resmiyye iderek kırık aḡçe medreseden ma'zûl ve müterakḡıb-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş üç Muḡarrem'inde Bosnevî 'İsâ Efendi binâ itdüḡi Dârü'l-ḡadîş ḡâric i'tibâr olunup ibtidâ bunlara tevcîh olındı. Sene-i mezkûre Rebî'ül-evvel'inde 'Abdü'l-ḡaffâr Efendi yirine Ca'fer Aḡa Medresesi virilüp Dârü'l-ḡadîş daḡı üzerlerinde ḡarâr-dâde ḡılınmış idi. Sene-i mezbûre Receb'inde Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Ebu's-su'ud Efendi yirine ḡâfız Paşa Medresesi'ne nâ'il, yetmiş dört Cumâde'l-âḡire'sinde Debbâḡ-zâde Mehemmed Efendi yirine Ğazanfer Aḡa Medresesi'ne vâşıl olmuşlar idi. Yetmiş beş Muḡarrem'inde Şarı 'Abdu'llâh-zâde 'Abdu'r-raḡmân Efendi yirine Şaḡn-ı šemâniyye'nün biriyle maḡzar-ı i'zâz olduklarında Dârü'l-ḡadîş-i mezbûr 'Arab-zâde eṡ-Şeyḡ 'Abdü'l-vehḡâb Efendi'ye tevcîh olındı. Yetmiş altı Zî'l-ḡa'de'sinde Ṭavil 'Osmân Efendi def'a-i šâniyesi yirine Zâl Paşa Medresesi'ne revnaḡ-baḡşâ, yetmiş ṡoḡuz Rebî'ül-evvel'inde Ṭosyalı Mehemmed Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Seksen Rebî'ül-âḡir'inde Ḳız 'Alî Efendi yirine Medrese-i šeh-zâde mesnedḡâh-ı ifâdeleri olup seksen bir Zî'l-ḡicce'sinde İmâm-zâde Mehemmed Ḳadrî Efendi

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Dârü'l-ḡadîş-i 'İsâ Efendi. Fi-Muḡarrem sene 1073. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm, seksen üç Muḥarrem'inde selef-i sâlifî 'Alî Efendi yirine Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye ile tekrîm olunup sene-i mezkûre Receb'inde 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi yirine Şâm-ı cennet-meşâm kazâsında murabba'-nişîn-i mesned-i aḥkâm olmuşlar [252^b] idi. Seksen beş Cumâde'l-ülâsında ma'zûl¹ ve yirlerine Şehlâ 'Abdü'l-bâkî Efendi mevşûl oldu. Seksen yedi Şevvâl'inde Hâfîz 'Abdü'r-raḥmân Efendi üzerinden Menemen ma'a Foçalar ve 'Uşşâkî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi maḥlûlinden Gemlik ve Ḥarmencik kazâları zamîme-i revâtibleri kılındı. Seksen sekiz Rebî'ül-âḥir'inde Müfettiş İbrâhîm Efendi yirine Edrine kazâsı iḥsân olduğunda Gemlik kazâsı Esîrî Meḥemmed Efendi'ye ve Ḥarmencik ve Menemen ma'a Foçalar kazâları Ḥekîmbaşî-zâde Yaḥyâ Efendi'ye arpalık ta'yîn olındı. Seksen toktuz Rebî'ül-evvel'inde 'uzlet-güzîn ve ḥalefleri 'Abdü'l-bâkî Efendi mesned-i ḥükümetde secâde-nişîn oldu. Sene-i mezkûre Zi'l-ka'de'sinde enfâs-ı ma'düde-i zindegânisi tamâm ve maraz-ı istiskâya ibtilâ sebebiyle cur'a-keş-i câm-ı ḥimâm olup birkaç gün muḥaddem şülüş-i mâlını vücûh-ı birre vaşiyet eyledükde mekteb-i şerîf binâsı için Zencirlikuyı ḳurbinde Nişâncı Paşa-yı Cedîd Câmî'i Şerîfi civârında iştirâ olunan maḥallüñ reh-güzâra nâzır güşesinde defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i bâhire ile meşhûr, envâ'-ı 'ulûma 'ârif ve en-hâ-yı fûnûna vâḳıf, naḥl-bend-i eyvân-ı fûnûn, cins-i şâmil-i mecmû'-ı mefrûz u mesnûn, raḥş-ı ṭab'-ı tâzî-neseb ile meydân-ı fûrsûñ fârisi, bi-taḥşîş memâlik-i fûnûn-ı 'âliyyetü's-şü'ûnuñ ḥârisi idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden eyyâm-ı taleblerinde yazduḳları kütüb-i mevâd ḥavâşında mâl-â-mâl ta'likat-ı laṭifeleri vardır. Her birinden cem' ü tertîb olınsa müstaḳil eşer-i müntefa'un bih olurdu.

Âşâr-ı ḥayriyyelerinden ber-mücib-i vaşiyet medfenleri olan maḥalde şıbyân-ı müslimîn için mektepleri vardır ve mâlik oldukları kütübi vaḳf idüp Sulṭân Selîm Câmî'-i Şerîfi'nde intifâ' olunup iḥrâc olunmamaḳ şart itmişdür.

Şofya Müftîsi Ebu's-su'üd Efendi

el-Mevlâ Ebu's-su'üd. Vilâyet-i Anaṭolî'dan zühûr ve cebin-i ḥâli cilvegâh-ı nûr-ı ş'uûr olduğunda ṭarîḳ-ı sa'âdet-refîḳ-ı 'ilme sevḳ-ı râḥile-i 'azîmet ve 'alâ-ḥasebi'l-âde ḥareket idüp 'ulemânuñ birinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet itmiş idi.

1 S 275b.

Devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül olduğdan sonra Şofya fetvâsı ihsân olunmuş idi. Biñ seksen bir Şevvâl'inde Ruhâ Müftisi-zâde Muştafâ Efendi yirine Lefkoşa kazâsı hükümeti tefvîz olunup seksen beş Muharrem'inde 'azl ve yirlerine Şarı Mehemmed Efendi vaşl olındı. Seksen sekiz Şevvâl'inde Gümüşayağ-zâde Mehemmed Efendi yirine Trablus-ı Şâm kazâsı in'âm olunup seksen toköz Zî'l-ka'de'sinde kâzî iken dâ'in-i ecel mütekâzî olup kazâyâ râzî olduklarında manşib-ı mahlûle Eyyüb Şeyhî-zâde 'Abdü'l-laîf Efendi kâdî oldı.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr idi

Kürd 'Abdü'l-ganî Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-ganî. Belde-i 'Ayntâb'dan zühûr ve "Kürd 'Abdü'l-ganî Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. Tarîk-ı 'ilme güzêr ve tahşil-i 'ilm için Dağıstân semtine sefer eyleyüp ba'de't-tahşil dârü'l-mülk-i İstanbul'a 'azîmet ve Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi hizmetlerinden ihraz-ı şeref-i mülâzemet itdükden sonra devr-i medâris iderek kırk aççe medreseden ma'zül iken biñ elli altı Muharrem'inde ma'rûsa-i Bursa'da Fazlî Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Elli toköz Cumâde'l-âhire'sinde Kulaksız Seyyid¹ 'Abdu'llâh Efendi yirine Sinob kazâsına manşüb kılinup altmış Cumâde'l-âhire'sinde ma'zül ve yirlerine Naşûh Paşa-zâde İmâmı Zilevî Maḥmûd Efendi mevşül oldı. [253^a] Altmış dört Şevvâl'inde Başmaçcı-zâde Nüh Efendi yirine Mar'aş kazâsı hükümeti tefvîz olunup altmış beş Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine 'Abdu'llâh Efendi vaşl olındı. Altmış sekiz Rebî'ü'l-evvel'inde Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Taşkendi-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yirine Şofya kazâsı in'âyet olunup altmış toköz Rebî'ü'l-evvel'inde munfaşıl ve yirlerine ḥâmisen Sincâr Mu'izzü'd-dîn Mehemmed Efendi vâşıl oldı. Yetmiş iki Şafer'inde Kârakaç Muşlihü'd-dîn Efendi yirine Erzenür-rüm kazâsına kudüm eyleyüp yetmiş üç Şafer'inde ma'zül ve yirlerine Seyyid 'Abdü'l-fettâḥ Efendi mevşül oldı. Yetmiş yedi Muharrem'inde Bosnevî Şa'bân Efendi arpalığı olan Anḳara kazâsı in'âyet olunmuş idi. Yetmiş sekiz Cumâde'l-ülâ'sında 'azldan mâ'adâ maḥmiyye-i Edrine'ye ihzâr olunup ba'dehu cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâ ve yirleri Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi'ye i'tâ olındı. Seksen beş Zî'l-ḥicce'sinde Ca'fer-zâde Ramazân Efendi

1 S 276a.

yirine Bosna kazâsı rızâ-dâdeleri olup seksen altı Zî'l-ka'de'sinde Sivasî-zâde Mehemmed Emîn Efendi yirine Şofya kazâsına menkûl ve yirlerine selefleri Sivasî-zâde Efendi mevşûl oldu.¹ Seksen yedi Zî'l-ka'de'sinde mütekkâ'id ve yirlerine 'Aṭâ'u'llâh Efendi müteşâ'id oldu. Seksen toktuz senesi hîlâlinde irtihâl ve 'âlem-i ervâha intikâl eyleyüp Üsküdar'da Toğancılar Meydânı'nda Hasan Paşa Câmî'-i Şerîfi mihrâbî hizâsında medfûn ve naḡş-ı seng-i mezârî Üsküdarî Na'im Efendi didügi târih-i mevzûndur:

Nazm

Na'imâ didiler târih-i fevtin
Be-her dem eyleye Haḡḡ aña rahmet²

Mevlânâ-yı mütercem 'ilm ü ma'ârifle 'alem, evâ'il-i hâlinden 'imle meşhûr, emşâli miyânında hayr ile mezkûr, pîr-i mu'ammer, şalâh-ı hâlde muhammer idi.

Manav-zâde 'Abdu'r-raḡmân Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'r-raḡmân ibnü'l-mevlâ Aḡmed. Bu ṭabaḡa evâ'ilinde tercemesi sebḡ iden Manav Aḡmed Efendi'nün ferzend-i ercmendi ve maḡdûm-ı hîredmendi 'Abdu'r-raḡmân Efendi'dür. Ser-mâye-i isti'dâda mâlik ve ṭariḡ-ı 'ilme sâlik olduḡda 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım ve râh-ı tedrişe 'âzim olup 'alâ-hasebi'l-'âde devr-i merâtib-i mu'tâde ile kırḡ aḡçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli sekiz Cumâde'l-ülâ'sında maḡrûsa-i Bursa'da Perî-peyker Medresesi'ne hâric ile 'âric, altmış bir Şevvâl'inde Maḡmûd-zâde Mehemmed Efendi yirine Hasan Paşa Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuş idi. Altmış dört Şa'bân'ında Muştafâ Efendi yirine Bâyezid Paşa Medresesi sezâ, altmış altı Zî'l-ka'de'sinde Ṭavîl Nüh Efendi yirine Hânçeriyye Medresesi i'tâ olındı. Altmış sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Monlâ Yegân Medresesi şâyân görilüp sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde İznik'de Süleymân Paşa Medresesi'ne naḡl olinup yetmiş iki Cumâde'l-ülâ'sında İlahî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yirine Sulṭân Orḡan Medresesi iḡsân, yetmiş beş

1 oldı H: -S.

2 بهر دم ایله حق اكا رحمت

Mısraın ebced hesabına göre sayı değeri ile Abdülganî Efendi'nin vefat tarihi örtüşmemektedir. Tarih ta'miyeli olabilir.

Receb'inde Hâbîl-zâde 'Ömer Efendi yerine Murâdiyye Medresesi ile taḥşîl-i 'izz ü şân itmişler idi. Biñ seksen toḡuz Zî'l-ḥicce'sinde vedâ'-ı 'âlem-i fânî ve 'azm-i beḡâ-yı câvidânî eyleyüp¹ maḡrûsa-i merḡûmede vâlidleri cenbinde defn olındılar.

Merḡûm-ı mezbûr 'ilm-i ma'ârif ile meşhûr, müdeḡḡık-ı dânişmend, her fenden behremend, evzâ' u eṡvârı müsellemler, pâk-nihâd âdem idi.

Seyyid Kâsım Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Kâsım ibnü's-Seyyid 'Alî. Bünyân-ı vücûdı ḡâk-i pâk-i Burusa'da iltiyâm ve devr-i şühûr u eyyâm ile revnaḡ-ı niḡâm bulup tekmîl-i meleke-i isti'dâd ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd [253^b] olup devr-i medâris ve 'aḡd-i mecâlis iderek kırḡ aḡce medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış sekiz Cumâde'l-âḡire'sinde Ḥâcî 'Ömer-zâde İbrâḡim Efendi yerine maşḡaṡ-ı re'si olan maḡrûsa-i Burusa'da Gökdere Medresesi ḡâricine 'âric, yetmiş beş Şa'bân'ında selefleri yerine Monlâ-yı² Cedîd Medresesi'ne ḡareketle mübtehic olup seksen altı Zî'l-ḡicce'sinde Bâdincânî Meḡmed Efendi yerine Bâyezîd Paşa Medresesi i'tâ olunmuş idi. Seksen toḡuz Zî'l-ḡicce'sinüñ yigirmi dördüncü günü ḡicce-i 'ömri tamâm ve 'âlem-i ervâḡa ḡurâm eyleyüp maḡrûsa-i merḡûmede "Yeñiyir" demekle ma'rûf mezâristânında defn olup medrese-i maḡlûlesi Ḥâlîl-zâde Ḥasan Efendi'ye tevciḡ olındı.

Mevlânâ-yı merḡûm âşinâ-yı deryâ-yı 'ulûm, nîk-nefs ü pâk-i'tiḡâd, ḡase-nü'l-aḡlâḡ ve şâfi-fu'âd idi.

Mu'id-zâde Meḡmed Efendi

el-Mevlâ Meḡmed ibnü'l-mevlâ Meḡmed ibnü'l-mevlâ Meḡmed ibn³ Ḥayrû'd-dîn. Ṭabaḡa-i Sulṡân İbrâḡim Ḥânî vefeyâtında tercemeleri taḡrîr olunan Mu'id-zâde Meḡmed Efendi'nüñ maḡdûm-ı mihteri ve ferzend-i sa'd-aḡteri Meḡmed Efendi'dür. Maḡrûsa-i Burusa'dan dîde-ḡüşâ ve şaḡn-ı vücûda revnaḡ-baḡşâ olup ba'de i'dâdi'l-levâzım ṡarîḡ-ı 'ilmîye 'âzim ve 'ulemânüñ birinden mülâzım olmuş idi. 'Alâ-ḡasebi'l-'âde ṡayy-ı merâḡil-i

1 S 276b.

2 Monlâ-yı S: Mollâ-yı H.

3 ibn S: bin H.

ifâde iderek kırk akçe medreseden ma'zül iken biñ kırk dört Rebî'ül-âhîr'inde maskaṭ-ı re'si olan maḥrûsa-i merḳûmede Perî-peyker Medresesi ḥâricine 'âric, elli bir Rebî'ül-âhîr'inde Lâlâ Şâhîn Medresesi'ne hareketle mübtehic oldılar. Elli üç Cumâde'l-ülâsında Bustân-zâde Şun'u'llâh Efendi yerine Monlâ Yegân Medresesi'ne nâ'il, altmış bir Cumâde'l-âhîre'sinde Hevâyî-zâde Seyyid Meḥammed Efendi yerine Mar'aş kazâsına vâsıl olup altmış iki Şa'bân'ında ma'zül ve yirlerine şâniyen Ẓuṭb İbrâhîm Efendi mevşül oldu. Altmış üç Ramazân'ında Cüvânkapucubaşı Meḥammed Paşa İmâmı 'Abdü'r-raḥîm Efendi yerine Erzenür-rûm kazâsı 'inâyet olunup altmış dört Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Naşûḥ Paşa-zâde İmâmı Zilevî Maḥmûd Efendi vaşl olındı. Altmış altı Zî'l-ka'de'sinde Altıbarmaq İbrâhîm Efendi yerine Kütâhiyye kazâsı iḥsân olunmuş idi. Altmış yedi Receb'inde munfaşıl ve yirlerine Ḥamîdî Maḥmûd Efendi vâsıl oldu. Yetmiş Cumâde'l-âhîre'sinde Cellâd-zâde 'Abdü'l-fettâḥ Efendi yerine Anḳara kazâsı ḥükûmeti tefvîz olunup yetmiş bir Şa'bân'ında ma'zül ve yirlerine Müvezzi' Aḥmed Efendi mevşül oldu. Seksen iki Cumâde'l-âhîre'sinde Fındık Muştafâ Efendi yerine Ṭrablus-ı Şâm kazâsı in'am olunup seksen dört Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Ḥere-zâde Ḥüseyn Efendi vaşl olındı. Seksen sekiz Rebî'ül-âhîr'inde Şadrü'd-dîn-zâde Ni'metu'llâh Efendi yerine Saḳız kazâsı tevcîh olunup seksen toḳuz Rebî'ül-âhîr'inde¹ ma'zül ve yirlerine İmâm-zâde Meḥammed Efendi mevşül olmuş idi. Bunlar ba'de'l-'azl maskaṭ-ı re'si olan medîne-i Burusa'ya nüzül idüp sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinüñ yigirmi altıncı günü Çekirge'de vâkı' mülkleri olan² germ-âbe ḥavzına ğarîḳ olup ğavṭa-ḥor-ı lücce-i yem-i raḥmet olmağın Bıñarbaşı'nda defin-i zîr-i zemîn ve vâlid-i mâcidlerine ḳarîn oldu.

Mevlânâ-yı merḳûm ḳâbil-i naḳş-ı rûsûm-ı 'ulûm, pîr-i şâlih, sa'detmend-i müfliḥ idi.

Bezirci-zâde Maḥmûd Efendi

el-Mevlâ Maḥmûd. Ḳonya şehrinde sâḥa-i vücûda ḳadem-nihâde ve miyân-ı nâsda "Bezirci Maḥmûd Efendi" dimekle şöhret-dâde olmuş idi. Tahşîl-i 'ilm ü kemâle kemâ-yenbağî küşîş ve tekmîl-i âdâb-ı ṭarîḳa fevḳa'l-ḥad verziş itmegin

1 S 277a.

2 olan H: -S.

Şeyhül-İslâm 'Abdür-raḥîm Efendi talebesi silkine dâhil ve şeref-i mülâzemetlerine nâ'il olup ba'de tekmîli'l-merâtib kırk [254^a] aççe medreseden ma'zûl iken bin altmış altı¹ Şa'bân'ında Kilisî Muştafâ Efendi yerine Raḥîkî Medresesi virilüp altmış sekiz Rebî'ül-âhîr'inde Şeyh-zâde Maḥdûmı Meḥammed Şâdık Efendi maḥlûlinden Ḥabbâziyye Medresesi ile be-kâm, yetmiş dört Receb'inde Emîne Kâdın-zâde Ḥasan Efendi yerine Tevkî'i Ca'fer Çelebi Medresesi ile nâ'ilül-merâm oldılar. Yetmiş altı Cumâde'l-âhîre'sinde Ḥalîl Efendi yerine Şâhkulî Medresesi virilüp yetmiş tokuz Rebî'ül-evvel'inde Emîr-i Buḥârî Şeyhî Dâmâdî Seyyid Aḥmed Efendi yerine Efḍaliyye Medresesi'ne tahrik olmuşlar idi. Seksen Rebî'ül-âhîr'inde Siyâhî Muştafâ Efendi yerine Nişâncı Paşa-yı Cedîd Medresesi'ne mevşûl, seksen bir Muḥarrem'inde A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine Şâhn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilül-me'mûl oldılar. Sene-i mezkûre Zî'l-ḥicce'sinde Muşlî Efendi yerine Bayram Paşa Medresesi ile tahşil-i nâm ü şân eyleyüp seksen üç Muḥarrem'inde Bolevî Birâderi 'Alî Efendi yerine Gevher Ḥân Sulṭân Medresesi iḥsân olındı. Seksen beş Şafer'inde Gümülcineli 'Abdu'llâh Efendi yerine Ḥâkâniyye-i Vefâ dârü'l-ifâdesine pâ-nihâde olup seksen altı Şa'bân'ında Ḥekîmbaşî-zâde Yaḥyâ Efendi yerine Medâris-i Süleymâniyye'nün birinde ferş-i seccâde-i ders ü ifâde itdiler. Seksen yedi Ramazân'ında Ḥ'âce-zâde Seyyid 'Osmân Efendi yerine Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye ile ihtirâm, seksen tokuz Rebî'ül-âhîr'inde selefleri Ḥ'âce-zâde Efendi yerine Ḥalebüş-şehbâ kazâsı in'âm olındı. Toksan Rebî'ül-evvel'inde ma'zûl ve yirlerine Tefvîkî-zâde Meḥammed Efendi mevşûl oldu. Bunlar tayy-ı merâhil ve kaç'-ı menâzil iderek Konya'ya vâsıl ve maskaç-ı re'sleri olan şehir-i dil-güşâyâ dâhil olduklarında merâhil-i 'ömri tamâm ve şarâb-ı bezm-i zindegânîsi miskiyyül-ḥitâm oldu.

Mevlânâ-yı merḥûm 'ilm ü fazlla mevsûm, efkâr-ı 'ilmiyye şâhibi, dil-i ilhâm-pezirî feyz-i ḫudsînün muşâhibi idi.

Bosnevî 'Alî Efendi

el-Mevlâ 'Alî bin² Sinân. Kutr-ı Rûm-ı cennet-rüsûmda vilâyet-i Bosna'dan bedîd ve neşvedâr-ı dâniş ü did olup Beyâzî Ḥasan Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i

1 altmış altı S: altmış H.

2 bin H: ibn S.

mülâzemet ve ʔarîk-ı sa'âdet-refîk-ı 'ilmîye 'azîmet idüp ʔaʔ'-ı merâtib ve ahz-ı revâtib iderek kırk ʔaççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış dört Rebi'ül-evvel'inde Fâzıl Uzun 'Alî Efendi yirine Aḥmed Ağa Medresesi'ne ḥâric ile 'âric, altmış yedi Receb'inde Şâriḥ-i *Mültekâ* Seyyid Meḥammed Efendi yirine Kirmastı Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmuş idi. Altmış sekiz Şafer'inde Ser-ḥaddî Muştafâ Efendi yirine Yûsuf Paşa Medresesi virilüp sene-i mezkûre Şa'bân'ında Nâzükî-zâde Muştafâ Efendi yirine Ḥavâşş-ı Maḥmûd Paşa¹ Medresesi'ne taḥrîk olındılar. Altmış ʔoḫuz Muḥarrem'inde Ḥazînedâr-zâde Aḥmed Efendi yirine PapasoḒlu Medresesi'ne vâşıl, yetmiş Şafer'inde Şa'bân-zâde Meḥammed Efendi yirine Ḥâfîz Paşa Medresesi'ne nâ'il oldılar. Yetmiş iki Şevvâl'inde ʔara Ca'fer Efendi yirine Şâh-ı Ḥübân Medresesi iḥsân olunup yetmiş üç Receb'inde Bolevî Birâderi 'Alî Efendi yirine Monlâ Gürânî Medresesi erzânî görildi. Yetmiş dört Cumâde'l-âḥire'sinde Muşli Çavuş-zâde Muştafâ Efendi yirine Şeyḥü'l-İslâm Zekerîyyâ Efendi Medresesi Ülâsî'na şâyân, yetmiş altı Cumâde'l-âḥire'sinde Veliyyü'd-dîn Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün biriyle taḥşil-i 'izz ü şân itmişler idi. Yetmiş ʔoḫuz Muḥarrem'inde 'İşmetî Tâbi'i Ḥasan Efendi yirine Edrineḫapusu Mihrümâhı Medresesi'ne i'tilâ, seksen bir Cumâde'l-ülâ'sında Şarı 'Abdu'llâh-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi maḥlûlinden Maḥmûd Paşa Medresesi'ne irtikâ eylediler. Seksen üç Muḥarrem'inde Sulṫân [254^b] Selîm-i ʔadîm Medresesi ile tekrîm, seksen dört Receb'inde Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm olunup bu iki medresede selef-i sâlifleri Ḥasan Efendi'yi ta'ḫîb itmişler idi. Seksen altı Cumâde'l-âḥire'sinde Nâlî Meḥammed Efendi maḥlûlinden Selanik ʔazâsı ḥükûmetiyle tebcil kılınup² seksen yedi Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Ebû Sa'id-zâde Feyzu'llâh Efendi mevşûl oldu. ʔoḫsan Rebi'ül-âḥir'inde intikâl ve 'âlem-i bâḫiye irtihâl eyleyüp Edrineḫapusu ḥâricinde Emîr-i Buḫârî Zâviyesi civârında defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü faẓlla meşḥûr, istikâmetde 'âlem, 'iffet ü nezâhette müselleme idi. Evâ'il-i ḥâllerinde niyâbetlerde ba'dehu 'İşmetî Efendi şadâretinde tezkirecilik ḫıdmetinde olup Esîrî Birâderi ʔâḫî-asker Muştafâ Efendi ile 'aḫd-i peyvend-i muşâheret eylemişler idi.

1 S 277b.

2 kılınup H: olunup S.

Nisbetî 'Ali Efendi¹

el-Mevlâ 'Alî. Medîne-i Diyârbekr'de perverde ve deryâ-yı 'ademden ser-ber-âverde olup temhîd-i muḳaddimât-ı 'ulûm ve teşyîd-i mebânî-i manṭûḳ u mefhûm eyledükde "Nisbetî 'Alî Efendi" demekle meşhûr ve bu ta'rifle zebân-zed-i cumhûr olmuş idi. Âheng-i tarîḳ-ı sa'âdet-refîḳ ve devr-i mecâlis-i ders ü taḫḳîḳ eyleyüp Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi hıdmetlerine intisâb ve şeref-i mülâzemetlerin iktisâb itdükden sonra bi-hasebi'l-'âde ḳaṭ'-ı merâtib-i mu'tâde iderek kırık aḳçe medreseden ma'zûl ve müterâḳḳıb-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında ibtidâ ihdâş olınan Hâcece Hâtûn Medresesi bunlara tevcîh olunup altmış sekiz Şa'bân'ında Şaydi Yûsuf Efendi yerine 'Abdu'r-raḥmân Paşa Medresesi'ne taḫrîk olınmışlar idi. Yetmiş Cumâde'l-ülâ'sında 'İşmetî Tâbi'î Hâsan Efendi yerine Cânbâziyye Medresesi virilüp yetmiş bir Şa'bân'ında Debbâğ-zâde Meḫemmed Efendi yerine Hûsrev Ketḫudâ Medresesi Ülâsı'na gelmişler idi. Yetmiş üç Receb'inde Edrineli Aḫmed Efendi yerine Fetḫiyye Sinânı Medresesi erzânî görilüp yetmiş beş Muḫarrem'inde Şâriḫ-i *Mültekâ* Seyyid Meḫemmed Efendi yerine Ḳoca Muştafâ Paşa Medresesi'ne ḳıyâm, yetmiş altı Cumâde'l-âḫire'sinde 'İşmetî Hışmı Meḫemmed Efendi yerine Şaḫn-ı Şemâniyye'nün birine hıram eyleyüp yetmiş ḫokuz Cumâde'l-âḫire'sinde Şâmî 'Abdü'l-laṭîf Efendi yerine Belḡrad ḳazâsı in'âm olındı. Seksen bir² Muḫarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Ser-ḫaddî Muştafâ Efendi mevşûl oldı. Seksen beş Şafer'inde Yek-çeşm Aḫmed Efendi yerine Maḡnisa ḳazâsı tevcîh olınmış idi. Seksen altı Receb'inde 'azl ve yirlerine Edrineli Ebû Bekr Efendi³ vaşl olındı. Ṭoḳsan Reb'ü'l-âḫir'inde selefi Başmaḳcı-zâde Meḫemmed Efendi yerine Üsküdar ḳazâsına sezâ görilmiş iken⁴ sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâ'sında manşıb-ı ḫayâtdan munfaşıl ve 'âlem-i ervâḫa vâşıl olup manşıb-ı maḫlûle İsmâ'îl-zâde Muştafâ Efendi nâ'il oldı.

Mevlânâ-yı mezbûr ḳadr-i müşterek-i 'ilm ile meşhûr, cihet-i şî'riyyeden vâyedâr, lâzıme-i tarîḳden behredâr idi.

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Hâcece Hâtûn. Fi 8 Şa'bân sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 Seksen bir H: Seksen S.

3 S 278a.

4 iken H: idi S.

Ṭavîl Ḥasan Efendi

el-Mevlâ Ḥasan. Terkîb-i muḳaddimât-ı vücûdî vilâyet-i Anaṭolî'da Ayaş nâm ḳaşabadan naḳş-ı şahîfe-i şühûd olup sâbîkâ naḳîbü'l-eşrâf olan Anḳaravî Seyyid Meḥemmed Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet ve ṭarîḳ-ı 'ilmî-ye 'azîmet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aḳçe medreseye vâsîl ve andan daḫı munfaşîl olduḳdan ōnra sâlik-i semt-i ḳazâ ve mâlik-i ezimme-i ḫükm [ü] imzâ olmaḫla ba'z-ı bilâd-ı celilede müteşaddî-i icrâ-yı aḫkâm olmuş iken biñ elli beş Şa'bân'ında 'Abdü'n-nebî Efendi maḫlûlinden Lefḳoşa ḳazâ-sı in'âm olunup elli yedi Zî'l-ḳa'de'sinde Hindî-zâde Ramazân Efendi yirine Ṭrablus-ı Şâm ḳazâsına menḳûl ve yirlerine Cânîkî İsmâ'îl Efendi mevşûl oldu. Elli sekiz [255^a] Receb'inde 'azl olunup yirlerine şâniyen selefleri ḫalef oldu. Altmış Şevvâl'inde Şâmî Yaḫyâ Efendi yirine Şîre ḳazâsı 'inâyet olunup altmış bir Şa'bân'ında 'uzlet-nişîn ve yirleri Ḳabaḳulak-zâde Meḥemmed Efendi'ye arpalık ta'yîn olındı. Altmış dört Cumâde'l-âḫire'sinde Ṭarsusî Meḥemmed Efendi yirine şâniyen Ṭrablus-ı Şâm ḳazâsında mesned-nişîn-i aḫkâm olup altmış beş Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Cerrâḫ Şeyḫi-zâde Meḥemmed Efendi mevşûl oldu. Altmış sekiz Muḫarrem'inde Baldır-zâde Dervîş Meḥemmed Efendi yirine Ḳonya ḳazâsı ḫükümeti tefvîz olunup sene-i mezkûre Ramazân'ında Ḳatîl İbrâḫîm Efendi yirine Diyârbekr ḳazâsına menḳûl ve yirlerine Gölbâzârî Ḥüseyn Efendi mevşûl oldu. Altmış ṭoḳuz Muḫarrem'inde 'azl ve yirlerine Ebu'l-hüdâ Efendi vaşl olındı. Yetmiş Şafer'inde Şaḫḫâf Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-bâḳî Efendi yirine Şofya ḳazâsı tevcîh olunup yetmiş üç Receb'inde munfaşîl ve yirlerine Receb-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi vâsîl oldu. Yetmiş altı Ramazân'ında Seyrek-zâde Ḥâfîzî Muştafâ Efendi yirine Maḫnisa ḳazâsı iḫsân olunup yetmiş yedi Ramazân'ında 'azl ve yirlerine Bâbî Muştafâ Efendi vaşl olındı. Seksen iki Muḫarrem'inde Şâmî 'Abdü'l-laṭîf Efendi maḫlûlinden Filibe ḳazâsı ḫükümetiyle maḳziyyü'l-merâm oldılar¹. Seksen dört Cumâde'l-ülâsında ref ve yirlerine Deli Birâder Ḥ'âcesi Aḫmed Efendi naşb olındı. Seksen ṭoḳuz Şa'bân'ında Ḳuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle Ḥüseyn Paşa-zâde İbrâḫîm Efendi def'a-i şâniyesi yirine Bağdâd-ı biḫîşt-âbâd ḳazâsıyla ber-murâd olup ṭoḳsan Cumâde'l-âḫire'sinde raḫmet-i Raḫmân'a vâsîl ve manşîb-ı maḫlûle Erzürümî Meḥemmed Efendi nâ'îl oldu.

1 oldılar H: oldı S.

Mevlânâ-yı merķūm “Tavil Hasan Efendi” demekle ma'lūm, vecih ü vaķūr, Őedid ü cesūr idi.

Mu'īd Meķhemmed Efendi

el-Mevlā Meķhemmed. İstambulı'dır. Bu řabaķa evāilinde zikri sebk iden Őarih-i Fūsūs-zāde Hasan Efendi'nūn medārisinde mu'īd-i mūstefīdi olmaķla “Mu'īd” Őifatıyla ser-būlend-i emāsil ve Őeref-i mūlāzemete vāŐil olup devr-i medāris iderek kırķ aķçe medreseden ma'zūl ve muntazır-ı neyl-i me'mūl iken biń yetmiŐ Őafer'inde Nedīm Meķhemmed Efendi yerine Sa'di Efendi Medresesi hāriciyle be-kām, yetmiŐ iki Rebı'ū'l-evvel'inde 'İsā Aĝa Dāmādı Hasan Efendi yerine Kādı 'Abdü'l-ħalīm¹ Medresesi ile nā'ilū'l-merām oldılar. Sene-i mezkūre Őevvāl'inde Es'ad-zāde Seyyid Meķhemmed Ebu's-su'ūd Efendi yerine Emre Ĥāce Medresesi virilūp yetmiŐ üç Receb'inde Seyrek-zāde Ĥāfızı MuŐtafā Efendi yerine Sekbān 'Alī Medresesi'ne taķrık olındılar. YetmiŐ dört Cumāde'l-āhire'sinde Vardarē Őeyħ-zāde 'Abdü'l-ĝanı Efendi yerine Meķhemmed Aĝa Medresesi'ne mevŐul, yetmiŐ beŐ Őa'bān'ında selef-i sālifī Es'ad-zāde Efendi yerine Őaħn-ı Őemāniyye'nūn biriyle nā'ilū'l-me'mūl olmiŐlar idi. YetmiŐ altı Muħarrem'inde İmām-zāde İbrāħīm Efendi yerine Sinān PaŐa Dārū'l-ħadiŐi tevciħ olunup yetmiŐ řokuz Rebı'ū'l-evvel'inde Ser-bendi-zāde İŐħāķ Efendi yerine 'Alī PaŐa-yı 'Atıķ Medresesi'ne ĥaķıķ, seksen bir Zi'l-ħicce'sinde Őarı 'OŐmān Efendi yerine Őeh-zāde Medresesi'nde mesned-niŐin-i ders [ū] taķķıķ olup seksen üç Muħarrem'inde selefī 'OŐmān Efendi yerine Medāris-i Süleymāniyye'den biri in'ām, seksen beŐ Ramazān'ında selef-i sālifī Es'ad-zāde Efendi yerine Ĥalebū'Ő-Őehbā kazaŐıyla ikrām olındılar. Seksen altı Őevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Mollā-zāde Hasan Efendi mevŐul oldu. Őoķsan Receb'inde milket-i eŐbāħdan ālem-i ervāħa intikāl itdiler.

Mevlânā-yı mezbūr ma'ārif ü 'ulūm ile meŐhūr, mūdeķķiķ-ı dāniŐmend, fażiletle Őöhre-bend, sīret ü serireti [255^b] memdūħ, sebk-rūħ idi.

Siyāhī MuŐtafā Efendi

el-Mevlā MuŐtafā. ĤavāŐŐ-ı āliyye a'mālerinden zuhūr ve “Siyāhī MuŐtafā Efendi” demekle zebān-zed-i cumhūr olmiŐ idi. 'Azm-i řarıķ-ı sa'adet-refiķ

1 S 278b.

idüp Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet itdükden sonra ba'z-ı medârisde müteşaddi-i emr-i dirâset olup kırk aççe medreseden ma'zül iken bin altmış sekiz Receb'inde 'İşmeti Tâbi'i Hasan Efendi yerine Ahî Çelebi Medresesi'ne hâric ile 'âric, yetmiş Receb'inde Derviş Mehemmed Paşa İmamı Şa'bân Efendi mahlûlünden Mollâ Kırımî Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş üç Receb'inde Himmet Efendi yerine Süheyl Beg Medresesi'ne gelüp yetmiş beş Muharrem'inde Kabaşakal Ahmed Efendi yerine şaniyen Monlâ Kırımî Medresesi virilüp yetmiş yedi Ramazân'ında Şalâhî Hasan Efendi yerine Sekbân 'Alî Medresesi sezâ görildi. Yetmiş toktuz Rebi'ül-evvel'inde Muşlî Efendi yerine Nişancı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile kadri mezîd olup seksen Rebi'ül-âhîr'inde selefi Muşlî Efendi yerine Şahn-ı Şemâniyye'nün biriyle tecdîd-i neşât, seksen bir Muharrem'inde Küçük Bolevî Muştafa Efendi mahlûlünden Şâh Sultân Medresesi'nde baş-ı bisât-ı inbisât itmişler idi. Seksen üç Muharrem'inde Müfettiş İbrâhîm Efendi yerine 'Alî Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne haķik olup sene-i mezbûre Cumâde'l-âhîre'sinde Kâra Ca'fer Efendi yerine Hâşekî Sultân Medresesi ihşân, seksen beş Ramazân'ında hâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla Yûsuf Paşa İmamı Ebû Bekr Efendi yerine İstanbul'da vâkı'a Vâlide Sultân Medresesi ile tekmîl-i 'izz ü şân itdiler. Seksen sekiz Zî'l-ka'de'sinde Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Burusevî Maḥmûd-zâde Mehemmed Efendi yerine İzmir kaḫâsiyla tevķîr olınup toktusan Muharrem'inde ma'zül ve yirlerine Gümûlcinelî 'Abdu'llâh Efendi mevşûl oldu. Ba'de'l-'azl sene-i mezbûre ḫudûdında manşib-ı ḫayâtdan daḫı munfaşıl ve 'âlem-i ervâḫa vâşıl olduklarında Keskin Dede Mezâristânı'nda defn olındı.

Mevlânâ-yı merķûm t̄alib-i iḫtinâ-yı şemerât-ı 'ulûm, faḫâhetde ser-efrâz, aḫrânından mümtâz idi.

Hâfız Şa'bân Efendi

el-Mevlâ Şa'bân. Vilâyet-i Anaḫolı'da¹ belde-i Kaştamonı'dan zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ezeliiden istifâza-i nûr-ı şu'ûr eyledükde t̄aleb-i 'ilm ü 'irfâna meşgûl olup bi-taḫşîş 'ilm-i tecvîd ü kıra'atde mâhir ve fenn-i celil-i kıra'ati hıfz ile imtiyâzı zâhir olmaḫla "Hâfız Şa'bân Efendi" dimekle şöhret-yâb ve 'ulemânuñ birinden mülâzemetle kâmyâb olmuş idi. Devr-i medâris-i mu'tâ-

1 S 279a.

de ile kırk¹ akçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında Şadrü'd-dîn-zâde Maḥdûmı Meḥemmed Emîn Efendi yirine Seyyid 'Abdü'l-kâdir Efendi Medresesi ḥâricine mevşûl, altmış sekiz Ramazân'ında ma'zûl olup yirleri Şâriḥ-i *Mültekâ* Seyyid Meḥemmed Efendi'ye tevciḥ olındı. Altmış toḡuz Muḥarrem'inde Şeyḥ Maḥmûd Efendi kerîme-zâdesi Seyyid Maḥmûd Efendi yirine Tevkî'î Ca'fer Çelebi Medresesi 'inâyet olunup yetmiş bir Şa'bân'ında Şaydî Yûsuf Efendi yirine Ḥâcî Ḥasan-zâde dârü'l-ifâdesine pâ-nihâde olup yetmiş üç Receb'inde ḥalef-i sâlifi Şâriḥ-i *Mültekâ* Efendi yirine Etmekcioḡlu Medresesi virilmiş idi. Yetmiş dört Cumâde'l-âḫire'sinde Mu'îd Meḥemmed Efendi yirine Sekbân 'Alî Medresesi ile ikrâm, yetmiş altı Cumâde'l-âḫire'sinde Nedîm Meḥemmed Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi ile taḫşil-i merâm eyleyüp yetmiş toḡuz Cumâde'l-âḫire'sinde Arpacı-zâde 'Alî Efendi def'a-i şâniyesi yirine Kâşeriyeye kâzâsı in'âm olunmuş idi. Seksen Zî'l-ḫicce'sinde 'azl olunup yirlerine Ḥanya kâdîsi İsmâ'îl Efendi naḫl olındı. Seksen beş Muḥarrem'inde Fındık Muştafâ Efendi yirine şâniyen manşıb-ı [256^a] mezkûra i'ade olındılar. Seksen altı Rebî'ü'l-âḫir'inde ma'zûl olup yirleri Bosnevî 'İsâ Efendi'ye arpalık ta'yîn olındı. Toḡsan senesi ḫilâlinde 'âlem-i 'uḡbâya sefer ve maḫşad-ı aşliye güzer eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâḥ-ı ḫâlî meşhûr, ḫâfız-ı *Kelâm-ı Kadîm*, nîk-nefs ü ḫalîm idi.

Uzun Sa'dî-zâde 'Abdü'l-ḫalîm Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-ḫalîm ibnü'l-mevlâ Sa'dî. Bu ḫabaḫa evâ'ilinde tercemesi taḫrîr olınan Uzun Sa'dî Efendi'nün ferzend-i ercmendi ve maḥdûm-ı ḫıredmendi 'Abdü'l-ḫalîm Efendi'dür. Taḫşil-i 'ilm ü kemâle bezl-i mechûd ve tekmîl-i âdâb-ı nefse sa'y-i nâ-maḥdûd itmekle nişâb-ı fezâ ile mâlik ve ḫarîḫ-ı 'ilme sâlik olduḫda 'ulemânuñ birinden mülâzım ve devr-i mecâlis-i derse müdâvim olup kırk akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış sekiz Şa'bân'ında Vardarî Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-ḡanî Efendi yirine Pirinçci Sinân Medresesi iḫsân olunup altmış toḡuz Şa'bân'ında 'Uşşâḫî-zâde Seyyid 'Abdü'l-bâḫî Efendi yirine Maḫtûl Ḥasan Paşa Medresesi'ne taḫrîk olındılar. Yetmiş dört Cumâde'l-âḫire'sinde Mûsâ-zâde 'Abdü'l-bâḫî Efendi yirine Üm-

1 kırk H: -S.

mül-veled Medresesi virilüp yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Tevfikî-zâde Mehemmed Efendi yirine Emre H'âce Medresesi in'am, yetmiş çoķuz Rebi'ül-evvel'inde Kellâ Maħmüd Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Zekeriyâ Efendi Medrese-i Şâniyesi ile ikrâm olındılar. Seksen bir Cumâde'l-ülâ'sında Seyyid Ca'fer Efendi yirine Koca Muştafa Paşa Medresesi'ne vâşıl, sene-i mezkûre Cumâde'l-âhire'sinde Karamaş Mehemmed Efendi yirine Saķız kazâsına nâ'il olmışlar idi. Seksen üç Muħarrem'inde ma'zül ve yirlerine Beg-zâde Mehemmed Efendi mevşül oldu. Seksen yedi Zil-ka'de'sinde Burusevî Maħmüd-zâde Mehemmed Efendi üzerinden Bilecik kazâsı te'bîd virildi. Seksen çoķuz Rebi'ül-evvel'inde Cezmî Mehemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi yirine Bosna' kazâsı tevcih olunup arpalığı sabıķâ İmâm-ı Sulţânî Mehemmed Efendi'ye virildi. Toķsan Cumâde'l-ülâ'sında 'azl ve yirlerine Şalbaş Aħmed Efendi vaşl olındı. Bunlar tayy-ı merâhil ve kaţ'-ı menâzil iderek medîne-i Şofya'ya dâhil olduklarında sene-i mezbûre Receb'inde 'âlem-i 'uķbâya vâşıl oldılar.

Mevlânâ-yı merķûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı fuhûm idi.

'Atţâr-zâde Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed. Ĥamîr-i mâye-i vücûdî reşk-endâz-ı müşğ ü 'anber olan ĥâk-i 'iŗsâ-yı İstanbul'dan zuhûr ve " 'Atţâr-zâde Mehemmed Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. Muķaddimât-ı 'ulûmdan taraf-ı şâlih taħşil itdükden soñra Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi ĥıdmetlerinden mülâzemetle be-kâm olup devr-i medâris ve 'aķd-i mecâlis iderek kırķ aķçe medreseden ma'zül iken biñ elli çoķuz Cumâde'l-âhire'sinde Mu'îd Aħmed Efendi Birâder-zâdesi 'Arif Aħmed Efendi yirine ibtidâ dâhil i'tibârıyla Gelibolı'da Dağı Mehemmed² Efendi Medresesi virilüp altmış çoķuz Şa'bân'ında Ruhâ Müftisi-zâde Muştafa Efendi yirine Sinob kazâsına manşüb kılındılar. Yetmiş Ramażân'ında 'azl olunup yirleri Eyyüb Şeyhi-zâde 'Abdü'l-laţif Efendi'ye tevcih olındı. Seksen bir Cumâde'l-âhire'sinde Mektübî Ĥüseyn Efendi yirine Erzenür-rûm kazâsı inâyet olunup seksen dört Rebi'ül-âhir'inde ma'zül ve yirlerine Nâzûk 'Abdu'llâh Efendi mevşül oldu. Bu ĥâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ toķsan senesi hilâlinde civâr-ı rahmet-i Raħmân'a irtihâl eyledi.

1 S 279b.

2 Mehemmed H: Maħmüd S.

Mevlânâ-yı merķūm dâhil-i 'idād-ı erbâb-ı rūsūm, pîr-i mu'ammer, şalâh-ı hâlle muḥammer idi.

'Uşşâķî-zâde Seyyid 'Abdü'l-bâķî Efendi {Bâķî}

el-Mevlâ es-Seyyid 'Abdü'l-bâķî ibnü'l-mevlâ 'Abdü'r-raḥîm. Ānifen tercemeleri silk-i taḥrîre keşîde kılınan 'Uşşâķî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi'nün dürr-i şadef-i vücûdı ve gevher-i kân-ı nesl-i mes'ûdı Seyyid 'Abdü'l-bâķî Efendi'dür. Biñ otuz tokuz senesi hilâlinde hil'at-i hilķat-i [256^b] vücûd ile şeref-yâfte ve levh-i zühûr u şühûdına şu'â'-ı sa'âdet-bâfte olmuş idi. Sinn-i temyîze dâhil ve derece-i aķl-ı müstefâda vâşıl olduklarında a'yân-ı 'ulemâ-yı Rûm, fermân-fermâ-yı kişver-i 'ulûm olan ḥ'âcegiyân-ı şehristân-ı taḥķîķ ü iķân, şadr-nişînân-ı fezâ'il ü 'irfândan ibtidâ Uzun 'Alî Efendi'nün zânü-zede-i pîşgâh-ı fezâ'ili, ba'dehu Fâzil Monlâ Çelebi ve Uzun Ḥasan Efendi cenâb-larınıñ şem'-i encümen-i ma'ârif-i celâ'ili olmuşlar idi. Niçe zamân ḥıdmet-i pür-meymenetlerinde dâmen-der-miyân olup taḥşîl-i envâ'-ı fezâ'il ü 'irfân ve bereket-i ta'lîm ü irşadlarıyla 'ulûm-ı aķliyye vü nakliyyede fâ'ıķu'l-aķrân ve kuvvet-i mübâḥeşe vü münâzarada müşârun ileyh bi'l-benân oldılar. Şadr-ı kâm-kâr Kâra Çelebi-zâde Maḥmûd Efendi'nün şeref-i mülâzemetleriyle pür-i'tibâr olduklarından sonra devr-i medâris ve aķd-i mecâlis iderek kırık aķçe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında Ser-bendî-zâde İşḫâķ Efendi yerine Kâdî Maḥmûd Medresesi ḥâriciyle mes'ûd olup altmış beş Rebî'ül-âḥîr'inde yirlerinde ḥareket-i mişliyye i'tibâr olunmuş idi. Altmış yedi Receb'inde Aḥî-zâde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi yerine Maḥtûl Ḥasan Paşa Medresesi virilüp altmış tokuz Şa'bân'ında Kâra 'Oşmân Efendi yerine Ḥusrev Keḥudâ Medresesi Ülâsı'na taḥrîk olindılar. Yetmiş Receb'inde A'rec 'Ömer Efendi yerine Koca Muştafâ Paşa Medresesi'ne şeref-baḥşâ, yetmiş bir Şa'bân'ında selef-i sâlifleri İşḫâķ Efendi yerine Bayram Paşa Medresesi'ne revnaķ-efzâ oldılar. Yetmiş üç Ramazân'ında¹ İmâm-zâde İbrâḥîm Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine sâye şalup yetmiş dört Cumâde'l-âḥîre'sinde yine selefleri İşḫâķ Efendi yerine 'Alî Paşa-yı Cedîd Medresesi ile ķadr ü menziletleri mezîd olmuş idi. Yetmiş altı Cumâde'l-âḥîre'sinde Kız² 'Alî Efendi yerine Murâd

1 S 280a.

2 Kız S: Kâra H.

Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne haķik olup yetmiş sekiz Ramazân'ında Bustân-zâde Ebû Bekr Efendi yirine Kâlender-hâne dârü'l-ifâdesinde gevher-nisâr-ı ders ü tahkîk oldılar. Sene-i mezkûre Zî'l-ka'de'sinde Edrineli Aĥmed Efendi yirine Sulţân Selîm-i Kâdîm Medresesi ile tekrîm, seksen Rebî'ül-âĥir'inde Dârü'l-ĥadîs-i Süleymâniyye ile ta'zîm olunup seksen iki Rebî'ül-âĥir'inde Selanik kazâsı ĥükümetiyle ser-efrâz ve ferş-i seccâde-i şerî'at ile ol diyâra sâye-endâz olduklarında "kâdî-i Selanik"¹ lafzı Şeyĥ Müstaķîm Efendi'nün didüĝi târiĥdür. Bu iki rütbede selefleri Aĥmed Efendi'yi ta'ķîb itmişler idi. Seksen üç Rebî'ül-âĥir'inde ma'zûl ve yirlerine Minķârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi mevsûl oldu. Seksen altı Ramazân'ında Kudsî-zâde Tezkirecisi Meĥammed Efendi yirine Mışr-ı Kâhire kazâsı ile kevkeb-i iķbâlleri bâhire olmuş idi. Seksen yedi Zî'l-ĥicce'sinde munfaşıl ve maķâm-ı ĥükümetlerine Ĥâfîz 'Abdu'r-raĥmân Efendi vâşıl oldu. Toķsan Cumâde'l-âĥire'sinde sene-i âtiye Muĥarremü'l-ĥarâmı ĝurresi tevķitiyle ĥalefleri Ĥâfîz 'Abdu'r-raĥmân Efendi yirine Mekke-i Mu'azzama kazâsıyla ta'zîm olunup ĥuccâc-ı bâ-ibtihâc ile Eskişehir'e vuşullerinde mizâclarında nev'en futûr zuhûr idüp iĝmâz-ı 'ayn ile merĥale-be-merĥale mürûr u 'ubûr iderek Konya'ya vuşûl ve şehri-i Mevlevî-i Ma'nevî'ye duĥûl ĝünü a'yân-ı vilâyetden cemm-i ĝafîr-i müstaķbelîn ile ta'yîn olınan menzile nüzûl idüp cebren lî'l-ĥâţır nîm sâ'at miķdârı anlar ile muşâĥib ü mu'âşir olup ba'de'l-vedâ' 'arâz-ı marâz-ı ĥummâ-yı muĥriķaya münķalib ve kemâl-i iztirâb ile mużtarib olmaĝla üçüncü ĝünü dünyâ-yı denâ'et-medârdan ĝürizân ve iĥrâm-ı ekfân ile lebbeyk-ĝüyân-ı 'azm-i Ka'be-i cinân eyledüklerinde ekşer-i ĥuccâc-ı Müslimîn izĥâr-ı ĥüzn-i 'azîm ile cenâzeleri namâzın edâ [257^a] eyleyüp Ĥâzret-i Mevlevî âsitânesi ĥadîķa-i eniķasında defîn ve civârlarında ĥâk-nişîn oldılar. Manşıb-ı maĥlûl Şehlâ 'Abdü'l-bâķî [Efendi]'ye maĥal ĝörüldi.

Mevlânâ-yı mezbûr² 'ilm ü ma'ârif ile meşĥûr, 'ulûm-ı 'akliyye vü naķliyyede mâhir, bi-taĥşîş fenn-i riyâziyyâtda aķrânı nâdir, ĥalîm ü selim, müşfik u kerîm, müteşerri' ü munşif, şâliĥ ü müte'affif, elsine-i şelâşenüñ veķâyî'ine 'ârif ve bi'l-cümle kavâ'idine vâķîf olmaĝla aĥyânen def'-i melâlet-i ĥâţır için edhem-i ĥâme-i 'anberîn-câmelerin meydân-ı şî'r ü inşâda cevlangir idüp mızmar-ı belâĝat u feşâĥat-ĝüsteride³ ĥâ'iz-i ķuţbü's-sebķ-ı me'ânî-perver olurlardı.

1 قاضى سلانك

2 mezbûr H: merķûm S.

3 feşâĥat-ĝüsteride H: feşâĥat u fezâ'ile S.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden evâ'il-i *Beyzâvî*'ye hâşiyeleri ve fî-eyy-i fenn-i kân tedrîs t̄ariķıyla mütâla'a itdükleri kütüb ü resâ'il eṭrâfında tertib ü tedvîn olı-nup müstakîl eṣer olmağa mütemahḥil ta'likâları olduğundan mâ'adâ Bâķî mahlaşı ile *Divân-ı* belâġat-şî'arları vardır. Bu şî'r andan nümunedârdur:

Nazm

Geçeli gerdenüme silsile-i zülf-i dü-tâ

Dil-i şeydâyı hayâlâta düşürdi sevdâ

Hâmdur vâdi-i 'ıŝķ içre o 'âşık mādâm

İtmeye puḥte anı âteş-i derd-i şahbâ

Açmasun sînesini şahn-ı çemende 'uŝşâķ

Görmedük uğraduġın düzaḥa hiç bād-ı şabâ¹

Luṭf idüp cilvegehe nâza çık ey kebk-i hırâm

Munṭazır şîve-i reftârûna yârân-ı şafâ

Bâķiyâ gevher-i nazmuñ ḳomadı la'le revâc

Yiridür olsa ger âvîze-i güş-ı şu'arâ

Naķibü'l-eşrâf Seyrek-zâd es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmân Efendi ile 'aķd-i pey-vend-i muşâheret itmişler idi.

Bosnevî Süleymân Efendi

el-Mevlâ Süleymân. Bosneviyyü'l-aşldur. Dârûs-salṭanati'l-'aliyye maḥ-miyye-i Ḳoşantıniyye'ye 'azîmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aķçe medreseden ma'zül ve munṭazır-ı neyl-i me'mül iken biñ yetmiş beş Şa'bân'ında Sivasî-zâde Meḥem-med Emîn Efendi yerine Hızır Çavuş Medresesi hâriciyle kâm-revâ, seksen bir Muḥarrem'inde Ebe-zâde Meḥemmed Efendi yerine Receb Paşa Medresesi i'tâ olunup seksen beş Ramazân'ında Cezmî Meḥemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi yiri-

1 S 280b.

ne Şâniye-i Kâsım Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Tıoqsan Ramazân'ında fevt olup medrese-i maħlûlesi Trabzonî Seyyid Maħmûd Efendi'ye tevcih olundu.

Merħûm-ı merķûm şalâh-ı ħâlle ma'lûm, 'ilm ü ma'rifetden ħişsemend, akrânı miyânında ser-bülend idi.

Dıĥkî Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ bin Mîrzâ bin Meħemmed bin Yârûm bin Serħân. Biñ on bir Receb'inde ķuıtr-ı Rûm-ı cennet-rûsûmda ķaşaba-i Siroz'dan burûz u zuhûr ve ol belde-i dil-fîrûza mâye-i ibtisâm ü sürûr olup Dıĥkî nisbetiyle şehîr ve bu 'unvân ile zebân-zed-i şağîr ü kebîr olmuş idi. Diyârında muķaddimât-ı 'ulûmı temhîd ve mebânî-i fûnûn-ı âliyyeyi teşyîd eyleyüp Dârü's-salıtana'ya vuşûl ve belde-i tayyibe-i Kostasıtınıyye'ye duħûl müyesser olduķda şadr-ı 'âlî-ķadr Bustân-zâde Meħemmed Efendi âsitânesine istinâd ve şeref-i mülâzemetleriyle ber-murâd olduķdan soñra 'ulûm-ı ĥadîş-i şerife aĥzında 'azîz-i Mışr-ı fazl u 'irfân şâĥib-i tefsîrül-*Ķur'ân* Şihâb Efendi'nün manzûr-ı luıfları olup iktisâb-ı envâ'-ı fûnûn ve kevkeb-i baĥt-ı sâz-kârın semt-i maķşûda reh-nümûn itmegin akrânlarından ser-efrâz olmuşlar idi. Aĥz-ı medâris ve devr-i mecâlis¹ iderek kırık aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ elli altı Şevvâl'inde Seyyid Muştafâ Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi ĥâricine 'âric, altmış Ramazân'ında yirlerinde ĥareket ile mübtehic oldılar. Altmış bir Cumâde'l-âĥire'sinde Çıracı-zâde Meħemmed Efendi yirine Rûstem Paşa [257^b] Medresesi'ne mevşûl, altmış dört Cumâde'l-ülâ'sında Ĥalebî Muştafâ Efendi yirine medâris-i Şaĥn'uñ biriyle nâ'ilül-me'mûl olup altmış beş Ramazân'ında Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yirine Zâl Paşa Sulıtânı Medresesi erzânî görülmüş idi. Altmış altı Şa'bân'ında Ĥâmid Efendi yirine Ĥaremynüş-Şerîfeyn müftîsi² olup altmış yedi Rebî'ül-evvel'inde yirlerinde müşıla-i Süleymâniyye i'tibâr olunup sene-i mezkûre Receb'inde Ĥüseyn Paşa-zâde Aĥmed Efendi yirine Medrese-i Şeh-zâde mesnedgâh-ı ifâdeleri olmuş idi. Şadr-ı A'zam Köprili Meħemmed Paşa'ya intisâbları sebebiyle sene-i mezbûre Şa'bân'ında Boğazĥışârı'na sefer itdüklerinde ordu-yı ĥümâyûn ķazâsıyla kâm-yâb olup Siroz ķazâsı arpalık virildi. Altmış sekiz Şafer'inde Bosnevî 'İsâ

1 mecâlis S: medâris H.

2 müftîsi H: müfettişi S.

Efendi yirine Edrine kazâsı mecrâ-yı zülâl-i hükümetleri kılınup sene-i merķū-me Şevvâl'inde Müderris-zâde Mehemmed Efendi üzerinden Qaraşu Yeñicesi kazâsı arpalığıyla ref¹ olunup yirlerine şāniyen selefleri 'İsā Efendi halef oldu. Yetmiş Şevvâl'inde Bolevî Muştafâ Efendi üzerinden arpalıkları Miħalıç ve Kir-mastı kazâlarına tebdil ve Yeñice kazâsıyla Merħabâ-zâde Aħmed Efendi teb-cil kılındı. Sene-i mezkûre Zî'l-ka'de'sinde Şadrü'd-din-zâde Rūhu'llāh Efendi yirine İstanbul kazâsına pirāye-baħş ve kevkeb-i iķbālleri āftāb-ı dıraħş olup arpalıkları İmām-ı Sulţānî Ĥāfız Mehemmed Efendi'ye virildi. Yetmiş bir Re-bi'ü'l-āħir'inde 'azl ü infişāl ve yirlerine şāniyen Qadri Efendi vāşıl-ı e'azz-i āmāl olmuş idi. Bunlara sene-i mezbûre Ramazān'ında Altıbarmaķ 'Abdü'l-fettāħ Efendi maħlûlinden Edremid ve Bayındır kazâları arpalık ta'yin olındı. Yetmiş altı Receb'inde Bālî Efendi yirine şāniyen İstanbul kazâsı hükümeti tefvîz olunduķda arpalıkları seleflerine virildi. Yetmiş yedi Muħarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Ebu's-su'ūd-zâde Mehemmed Efendi kādî-i İstanbul olup bunlara ĥa-lefleri arpalıkları Vize ve Qırkkilisā kazâları 'ināyet olındı. Seksen Şevvâl'inde Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Sa'îd Efendi yirine şālîşen İstanbul kazâsına mevşûl olup arpalıkları seleflerine tevcih olındı. Sene-i mezbûre Zî'l-ħicce'sin-de 'Abdü'r-raħîm-zâde Mehemmed Efendi maħlûlinden baĥteten şadr-ı Rüm ve nā'il-i müntehiyyü'l-merûm olduķlarında maķarr-ı hükümetlerine şālîşen selef-i sālifleri Bālî Efendi vālî oldu. Seksen bir Receb'inde teķā'üd idüp yirleri-ne şālîşen halef-i sālifleri Qadri Efendi şadr-ı 'ālî-ķadr oldu. Bunlara Muħteşem Emiri Seyyid Mehemmed Efendi üzerinden Begbāzārî ve Ayazmend kazâları arpalık ta'yin olınmış iken ķabûl itmedüklerinde Uzun Ĥasan Efendi'ye virilüp sene-i mezbûre Zî'l-ħicce'sinde Ebü Sa'îd-zâde Feyzu'llāh Efendi üzerinden Şire kazâsı arpalığıyla ta'zîm olındılar. Tıķsan Zî'l-ħicce'sinde ĥicce-i 'ömri tamām ve 'ālem-i ervāħa ĥırām eyledüklerinde Şeyħ Vefā ķurbinde vāķi' Mon-lā Gürānî Cāmi'-i Şerifi Mezāristānî'nda medfün ve naķş-ı seng-i mezārı Ĥayli Efendi didüĥi tārîħ-i mevzundur:

Beyt

Didiler tārîħini Ĥayli ķamu
'Adni me'vā ide Dıħķi'ye İlāh²

1 S 281a.

2 ve naķş-ı seng-i mezārı Ĥayli Efendi didüĥi tārîħ-i mevzundur:

Maḥlûl olan arpalıkları Ḳudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi'ye ta'yîn kıldı.

Mevlânâ-yı merḳûm ser-efrâz-ı 'ulemâ-yı Rûm, envâ'-ı ma'ârif ü 'ulûma şâhib-i mesâs, ehl-i fazl ve ḳânûn-şinâs, zabt-ı ḳavânîn ü rûsûma ḥarîş ü hâ'im, i'tibârât-ı 'örfiyye icrâsına müdâvim, 'iffet ü istiḳâmet ile ma'rûf, kemâl-i faḳâhetle mevşûf, miyân-ı 'avâmda şâhib-i nâm u nişân, medḥ-i 'ulemâ ve ḳaṭ'-ı 'ırḳ-ı cühelâ ile raṭbü'l-lisân, ḥâfız-ı *Ḳur'an-ı Kerîm*, hem ṭabîb ü hem ḥekîm, vüzerâ mecâlisinde muḳtezâ-yı resm üzre ḳadri refî', veḳâyî'-i mu'azzamada müsteşâr ve erbâb-ı cera'ime şefî', ervâḥ-ı mücerrede gibi âlâyiş-i [258^a] ta'al-luḳdan pâk, fazl-ı ḳazâda seyf-i şârim ü ṭiğ-ı Ḍaḥḥâk, vaḳûr u edîb, erîb ü lebib, ḳuvvet-i ḥâfızada 'alem, mesâ'il-i fiḳhiyyede baḥr-i 'aylem idi.

Mervidür ki ṭarîḳa kemâl-i i'tibârları olduḡından icrâ-yı merâsim itmege cân u dilden mâ'il olup ṭarîḳa duḡûl ve 'idâd-ı kibâra vuşûl bulaldan istiḳbâl ve teşyî'i endâze vü miyâr ile ma'lûm idinüp her bir ḥaṭveyi ḳirâṭ ile şatar ve yine ḳirâṭ ile alurdu. Meşelâ bulındukları rûtbenüñ' muḳtezâ-yı teşyî'i ḳapu ḥâricinde olmuş olsa, nîm ḥaṭve ziyâde vü noḳsâna râzî olmayup noḳşanı tek-mîl ile cebr idüp ziyâde olduḡda maḥall-i lâzımında tevaḳḳuf idüp müşeyyi' ol maḥalle rücû' itmedükce vedâ' itmezler idi. Bir yire varduḡda çizmelerini çıkarmayup bisâṭ maḥalline geldüklerinde çuḳadârları ṭabanını bir destmâl ile ḡubârından pâk itmekle iktifâ idüp meşâyih-ı İslâm ve vüzerâ-yı 'izâm mecâlisinde daḡı çizme ile otururlar idi. Bunuñ emşâli rûsûma müte'allik ṭurfe-kâr-lıḳları cümleñün ma'lûmı olup düşdükce naḳl-i meclis-i müsâmere ve fezlek-i defter-i muḥâvere olurlar idi. Ve'l-ḥâşıl ḳaṭ'â i'tibârât-ı resmîyyeye dâ'ir umûr-ı cüz'iyye naḳzına ruḡşat vîrmez ve ḳavânîn ü merâsimden ṭaş ḳoparmaz belki benî nev'inden tehâvün idenleri 'alâ-ḥaseb-i merâtibihim te'dîb idüp ḥ'âh u nâ-ḥ'âh icrâsın iltizâm itdürürler, vüzerâ vü vükelâya bile ṭa'n u teşnî' ismâ'ıyla ḳayd-ı tekellûf ü ṭaşallufa düşürürler idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden mesâ'il-i 'uyûb cem' ü tertîb ve tafşîl ü tebvîb idüp müntefa'un biḥ eşer-i celîle ḳılmaḡla nâ'il-i ecr-i cezîl olmuşlardur.

Beyt

Didiler târiḡini Ḥaylî ḳamu
'Adni me'vâ ide Ḍiḥki'ye İlâh S: -H.
عدنی مأوا ایدہ ضحکی به اله

Ebu's-su'üd-zâde Ahmed Efendi

el-Mevlâ Ahmed ibnü'l-mevlâ Mehemmed Şadıq. Ânifen tercemeleri tahtır olunan Ebu's-su'üd-zâde Mehemmed Şadıq Efendi merhûmuñ mahtdüm-ı mihter-i ercmendi ve ferzend-i hıredmendi Ahmed Efendi'dür. Biñ kırık toquz târihinde ser-ber-âverde-i girîbân-ı vücûd ve rû-nihâde-i sâhil-i şühûd olup temhîd-i muqaddimât-ı ulûm ve teşyid-i mebânî-i manţûk u mefhûm itdükde tarîk-ı tadrîse 'âzîm ve 'ulemânuñ birinden mülâzım olup devr-i medâris iderek kırık aqçe medreseye vâsıl ve andan dahı munfaşıl iken biñ altmış yedi Receb'inde Toşyalı Mehemmed Efendi yirine Halil Paşa Medresesi ile be-kâm, yetmiş dört Cumâde'l-âhire'sinde 'Arûzî Mehemmed Efendi yirine Temürkapu'da Ahmed Paşa Medresesi ile nâ'ilü'l-merâm oldılar. Yetmiş yedi Ramazân'ında Muţahhar Efendi yirine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi i'tâ, yetmiş toquz Rebi'ü'l-evvel'inde Seyyid Mehemmed¹ Hâşim Efendi yirine Topkapusı dahilinde Ahmed Paşa Medresesi sezâ görildi. Seksen bir Zi'l-hicce'sinde Bosnevî Kâssâm Mehemmed Efendi yirine Muştafa Ağa Medresesi'ne revnaq-bahşâ, seksen üç Cumâde'l-âhire'sinde Kızıl Mûsâ Efendi yirine Şahın-ı Şemâniyye'nün birine zînet-efzâ olmışlar idi. Seksen dört Receb'inde selef-i sâlify Kâssâm Mehemmed Efendi yirine Fethiyye'de vâkı'a İsmihân Sultân Medresesi ihsân olunup seksen altı Şa'bân'ında Seyrek-zâde Seyyid Mehemmed 'Âşım Efendi mahtlûlinden Siyâvuş Paşa Sultânı Medresesi erzânî görölüp seksen toquz Şevvâl'inde Şadrü'd-dîn-zâde Mehemmed Şadıq Efendi yirine Hâkâniyye-i Vefâ'da ferş-i seccâde-i ifâde itmîşler idi. Toqsan bir Muhtarrem'inde marâz-ı şill işâbetiyle sebzezâr-ı hayâtı semûm-zede ve 'işret-saray-ı hânesi mâtemkede olup Hazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında cedd-i emcedleri mektebi sâhasında medfûn ve medrese-i mahtlûleleriyle Zekî Ahmed Efendi memnûn kılandı.

Merhûm-ı merkûm mahtdüm-ı zibende-rüsûm, mâ'il-i şohtbet-i yârân, süf-re-güşâ-yı ni'met ü nân idi.

Ebu's-su'üd-zâde Mes'üd Efendi

el-Mevlâ Mes'üd [258^b] ibnü'l-mevlâ Mehemmed Şadıq. Ânifen tercemesi sebki iden Ahmed Efendi'nün birâder-i kihteri ve Ebu's-su'üd-zâde Mehemmed

1 Mehemmed H: -S.

Şadık Efendi merhûmuñ maḥdüm-ı şāni-i ferḥunde-aḥteri Mes'ud Efendi'dür. BİN elli sekiz senesi ḥilâlinde zîver-i çemen-i şuffe-i vücüd ve sāye-endâz-ı şahîfe-i şühüd olmuş idi. Ba'de i'dâdi'l-levâzım rāh-ı tedrîse 'âzım olup şadr-ı¹ 'ālî-ḳadr Ḳadrî Efendi'den mülâzım olduğdan şoñra ḳaç-ı merâtib iderek kırk aḳçe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken bİN seksen dört Şafer'inde Ḳaşır Aḥmed Efendi yerine Kirmastı Medresesi'ne mevşül, seksen sekiz Şevvâl'inde Bālî-zâde 'Abdu'llāh Efendi yerine Şāniye-i Nişāncı Paşa-yı Cedîd Medresesi'ne vuşül bulmuşlar idi. Toḳsan bir Muḥarrem'inde ders [ü] devri tamâm ve maḥ'ünen ravza-i Rıdvan'a ḥıram eyledüklerinde birâderleri cenbinde defn olunup medrese-i maḥlûleleriyle Mekki-zâde Es'ad Efendi ikrâm olındı.

Maḥdüm-ı mezbûr aḥlâḳ-ı kerîme ile meşhûr, ḥâlîşü'l-cenân, ṭâhirü'l-lisân idi.

Burusevî Maḥmûd-zâde Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed bin Maḥmûd. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân Selîm Ḥân-ı Şāni'den tercemesi *Zeyl-i Aṭâyyi*'de maşṭûr olan Kemâlü'd-dîn Ḳara Dede Efendi'nün aḥfâdından olup maḥrûsa-i Burusa'dan ḳarîn-i zuhûr ve "Maḥmûd-zâde Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. 'Ulemâ-yı 'aşra ḥıdmet ve şadr-ı 'ālî-ḳadr Ḳara Çelebi-zâde Meḥemmed Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aḳçe medreseye vâsıl ve andan daḥı munfaşıl olduğdan şoñra bİN elli üç Cumâde'l-ülâ'sında maşḳat-ı re'si olan maḥrûsa-i merḳümede Mu'id-zâde Meḥemmed Efendi yerine Lâlâ Şāhîn Paşa Medresesi virilmiş idi. Altmış Receb'inde Muşṭafâ Efendi yerine 'Îsâ Beg Medresesi'ne taḥrîk olunup altmış bir Cumâde'l-ülâ'sında Baldır-zâde Dervîş Meḥemmed Efendi yerine Ḳadrî Efendi Medresesi iḥsân, altmış beş Şevvâl'inde Monlâ Ye-gân Medresesi'ne şâyân oldılar. Altmış yedi Ramazân'ında Ğâzi Ḥudâvendigâr Medresesi sezâ görölüp bu iki rütbede selefleri Baldır-zâde Efendi'yi ta'ḳîb itmişler idi. Altmış sekiz Receb'inde Başmaḳcı-zâde Meḥemmed Efendi yerine Saḳız ḳazâsı tevcih olunup altmış toḳuz Zi'l-ḥicce'sinde ma'zül ve yirlerine Şofyalı İbrāhîm Efendi mevşül oldu. Yetmiş iki Receb'inde Seyyid 'Abdü'l-me-cîd Efendi yerine Diyârbekr ḳazâsı 'inâyet olunup yetmiş üç Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine şāniyen Ebu'l-hüdâ Efendi vaşl olındı. Yetmiş altı Zi'l-ḳa'de'sin-

1 S 282a.

de Bosnevî Aḥmed Efendi yirine Bağdād-ı bihişt-âbâd kazâsıyla ber-murâd olup yetmiş sekiz Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Diyârbekr kâdîsi Ḥâfız 'Abdu'r-raḥmân Efendi menķûl, anlarıñ yirine Hevâyî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi mevşûl oldu. Seksen bir Cumâde'l-ülâ'sında Nâlî Meḥemmed Efendi yirine Medîne-i Münevvere *dâmet bi'l-envâri müsevvere*¹ kazâsıyla tekrîm olup sene-i mezbûre Ramazân'ında munfaşıl ve ol manşıb-ı celîle şâniyen Nâlî Meḥemmed Efendi nâ'il oldu. Seksen iki Receb'inde Beyâzî-zâde Aḥmed Efendi üzerinden Mudurnî kazâsı arpalık virilüp seksen üç Receb'inde Qadrî Efendi Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi üzerinden Bilecik kazâsı daḡı zamîme-i revâtibleri kılındı. Seksen yedi Zî'l-ka'de'sinde Burusa pâyesi zamîmesiyle Qabaşakal Aḥmed Efendi yirine İzmir kazâsıyla tevķîr olunup arpalıklarından Bilecik kazâsı Uzun Sa'dî-zâde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi'ye ve Mudurnî kazâsı şâniyen Beyâzî-zâde Aḥmed Efendi'ye virildi. Seksen sekiz Zî'l-ka'de'sinde [259^a] munfaşıl ve yirlerine Siyâhî Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Bunlar ba'de'l-'azl maskaṭ-ı re'sleri olan maḥrûsa-i merķûmeye dâḡil olduklarından sonra² marâz-ı felc işabetiyle toḡsan bir Rebî'ül-âḡir'inüñ yigirmi yedinci günü raḡmet-i Raḥmân'a ittîşâl eyledi. Maḥrûsa-i mezbûrede Ḥ'âce Meḥemmed-i Qaramanî Mescidi ḡaṭîresinde defn olındı. Ṭablî-zâde 'Aḡlî Efendi didügi târiḡdür:

Mısrâ'

Sâkin-i cennet-i firdevs ola Maḡmûd-zâde³

Mevlânâ-yı merķûm hem-reng-i erbâb-ı rûsûm, şâfi-derûn u pâk-nihâd, müslim-i kavî-i'tiḡkâd idi.

Pârsâ Meḥemmed Efendi {Şâbir}

el-Mevlâ Meḥemmed bin Muştafâ. Kilîd-i baḡr-i Rûm olan Gelibolı sâḡilinde rû-nümâ-yı mir'ât-ı şühûd ve dest-i sûr-ı sâḡil-i vücûd olmuşlar idi. Vâlidleri 'askerî ṭâ'ifesinden müteferriḡa iken tevfiḡ-ı Ḥudâ-dâd bunlarıñ delîl-i râh-ı reşâdî olmaḡın ṭariḡ-ı sa'âdet-refiḡ-ı 'ilmîye sülûk ve sebîke-i i'tibârın sikk-e-i erbâb-ı isti'dâd ile meskûk itdükde ol belde-i mezkûrede seccâde-nişîn ve mürşid-i fuḡarâ-yı şâbirîn olan "Aḡa-zâde" dimekle şöhret-dâde Mevlevî

1 "Çepeçevre nurlar içinde olmaya devam etsin."

2 S 282b.

3 ساکن جنت فردوس اوله محمود زاده

şeyhi Mehemmed Efendi'den inâbet ve hadeng-i 'azîmeti ğarâz-ı aşîye işâbet idüp niçe zamân dârü'l-ifâdesinde müstefid olup şehîr-i dânişmend ve fazl u kemâlde bî-mânend iken biñ altmış üç senesi hilâlinde şeyh-i celil hâk-i fenâya rû-nihâde olduğda yirlerine sâye-i iclâl ve seccâde-i feyz ü efdâl şalmışlar idi. Yetmiş altı târihinde Hânkâh-ı Mevleviyye'de icrâ-yı âyîn-i tarîkat nehy olındukda Şeyhül-İslâm Minķârî-zâde Efendi âsitânesine istinâdı olmağın bunları tarîk-ı tadrîse duhûl murâd buyurup maşķat-ı re'si olan belde-i mezkûrede Dağî Mehemmed Efendi Medresesi'n ihsân itmişler idi. Sene-i merķûme Cumâde'l-ülâsında Murtażâ Efendi yirine maħmiyye-i Edrine'de Emîniyye, yetmiş sekiz Receb'inde Tâcî İbrâhîm Efendi yirine Câmî'-i 'Atîķ Medreseleri ile tekrîm, yetmiş toķuz Zî'l-ķa'de'sinde Muħtârî Muştafâ Efendi yirine Bosna ķazâsı hûkûmetiyle ta'zîm olındılar. Seksen Zî'l-ķa'de'sinde ma'zûl ve yirlerine Gôlbâzârî Hüseyn Efendi mevşûl oldu. Seksen iki Cumâde'l-âhire'sinde Şahķhâf Şeyh-zâde 'Abdü'l-bâķî Efendi¹ maħlûlinden Şofya ķazâsı tevcihiyle terfih olunup seksen dört Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine sâniyen Beşerî Mehemmed Efendi vaşl olındı. Seksen yedi Ramazân'ında Kuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle İmâm-zâde Mehemmed Sa'dî Efendi yirine Filibe ķazâsıyla taltîf olınmışlar idi. Toķsan Rebî'ül-evvel'inde munfaşıl ve yirlerine selef-i sâlifleri Murtażâ Efendi vâşıl oldu. Bunlar şıla-i raħm için ba'de'l-'azl Gelibolı'ya 'azîmet eyleyüp² vuşûl bulduķlarından soñra toķsan bir senesi hilâlinde 'âlem-i eşbâhdan sefer ve hıtta-i ervâha gûzer itdüklerinde Yazıcı-zâde merħûm civârında defn olındılar.

Mevlânâ-yı merķûm "Pârsâ Efendi" dimekle mevsûm, hoş-fehm ü hoş-şoħbet, güher-nişâr-ı nevâdir-i fazîlet ü ma'rifet, elsine-i şelâse tekellümüne ķâdir, bi-taħşîş şî'r ü inşâda mâhir idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden fenn-i mantıķda İsâğocî'nün *Taşvirât*'ını şerħ eyleyüp ve Monlâ Celâl'ün *Gül ü Nev-rûz* nâm manzûmesin lisân-ı Fârsî'den Türkî nazmla terceme idüp lâkin itmâmına eyyâm müsâ'ade olmamışdur. Bunlardan mâ'adâ Şâbir maħlaşî ile müretteb *Divân-ı eş'âr-ı belâğat-şî'arları* vardır. Bu ebyât nümüne-i güftâr-ı âbdârlarıdır:

1 Efendi S: -H.

2 eyleyüp S: -H.

ez-Kaşâ'id-i Na't-ı Şerif

Hurşid-i 'atâ-pertev-i nüh kıbbe-i eflâk
Şem' -i kerem-efrüz-ı nihân-hâne-i esrâr

Ebr-i keremi âb-dih-i gülşen-i imân
Tiğ-ı dü demi mâhi-i târiki-i ezkâr¹ [259^b]

Bir zerre cemâlerinden eger görmese pertev
İtmezdi gül-i mihrî felek zînet-i destâr

el-Hâşıl o baır-i keremün vaşf-ı kemâlin
İcrâ idemez lüle-i ser-çeşme-i güftâr

Ve lehu

Düşsem ser-i semendine yârûn ğubârvâr
İtmez dil-i şikesteme bir zerre i'tibâr

ez-Gazeliyyât

Sükûn üzre tenüm gerçi zemîn-i hâkdânâsâ
Gönül gerdişdedür ammâ ki da'im âsmânâsâ

Ħadengâsâ der-i devlet-me'âba doğrılıp geldüm
Kad-i ħam-geştemi² dūr itme yanuñdan kemânâsâ

Ve lehu

O ħâl-i 'anberîn kim zînet-i ruşsâr-ı dilberdür
Ruĥ-ı ħurşidde ğüyâ ki süzân olmuş aĥterdür

Gerek faşl-ı ħazân olsun gerekse nev-bahâr olsun
Şeb ü rüzî esîr-i bend-i hicrânun berâberdür

Dem-â-dem zîb-i ğülzâr dilümdür nûr-ı didemdür

O naĥl-i dil-rübâ kim serve hem-ħad şem'a hem-serdür

1 S 283a.

2 ħam-geştemi S: ħam-geşte H.

Süveydâ-yı dil-i pür-nür-ı 'aşık bend-i zülfünde
Tutulmuş 'ukde-i re's üzre güyâ şems-i hâverdür

Ve lehu

Zevk u şafâyı şu'bede-bâzân-ı rûzgâr
Bilmem ne sihr eyleyüp ihfâya çekdiler

Hayfâ ki şimdi nev'-i beşerden haqîkati
İdrîs gibi 'âlem-i bâlâya çekdiler

Ser-mâyem aldı gönli siyeh-kâse eyledi
Ol sürmeler ki nergis-i şehlâya çekdiler

Şâbir görünmez oldu bize yâr kôrkarum
Ağyâr ol perî-ruhı esmâya çekdiler

Ve lehu

Yetiş tâ sâhil-i maqşûda ârâm itme bir yirde
Saña ey âşinâ-yı baħr-i vaħdet âşinâ birdür

Görinmez çehre-i ümmîd her âyineden zîrâ
Sikender bir olur âyine-i 'âlem-nümâ birdür

Bu bezmün bâdesi bulmaz tağayyür sâķi-i nevden
Meṭâlî' bî-şümâr ammâ ki mihr-i pür-ziyâ birdür

Ve lehu

Çekdik el mîve-ħor-ı bâğ-ı vişâl olmağdan
Hişşe ancak bize gülzâr-ı temâşâdandur

Açılır bād-ı nigâh ile perişân olmaz
Şekve-i gönçe hemân dest-i temennâdandur

Her zamân böyle şikest olduğu mir'ât-ı niyâz
Seng-i hâtır-şiken-i va'de-i ferdâdandur

Ve lehu

Dil-ḥaste-i ḥumāra cām-ı şarāb göster
Elmās içinde sākī la'l-i müzāb göster

Ser-rişte-i maḥabbet tā olmaya güsiste
Gāh iltifāt eyle gāh ictināb göster

Dök eşk-i çeşmi ey dil çek āh-ı süznāki
Var āsitān-ı yāra bir āb u tāb göster

Ve lehu

Dest-i şevḳ ol dem ki feryāduñ girībānın tutar
Pençe-i ḥayret gelür fi'l-ḥāl dāmānın tutar

Ġamze irḥā-yı 'inān itse semend-i 'işveye
Dest-i istiġnā licām-ı çeşm-i fettānın tutar

Dinlemez feryādumı ammā 'adūnuñ āh kim
Ḥ'ān-ı vaşlıyla dehān-ı āh u efgānın tutar

Çarḥ-ı bed-kirdāruñ ey Şābir cibilli ḥüyıdur
Seng-i buḥl elbette rāh-ı seyl-i iḥsānın tutar

Ve lehu

Çeküp cām-ı ġamı pinhān yine mesrūrlük göster
Hemīşe mest ol ammā 'āleme maḥmūrlük göster

Süvār ol esb-i ṭab'a 'arşa-i güftārdan şofıra
Yine merdān-ı nazma Rüstem-i pür-zūrlük göster

Ve lehu

O çeşm-i mest ü ebrū ki ġayra rāḥat-ı cāndur
Benüm naşibüme düşdükce şanki tır ü kemāndur

Ve lehu

O rāh-ı ğam ki tütmiş Vâmıķ u Ferhād ayak başmış
Neler çekmiş geçince bu dil-i nā-şād ayak başmış

Neler eyler görüñ naķcīrgāh-ı zühd ü taķvāya
Rikāb-ı esb-i nāza ğamze-i şayyād ayak başmış

Gelüp pīr-i muğāñ bir cām şunmuş bezm-i rindāna
O 'işretğāha şāhib-mesned-i irşād ayak başmış

Çekince tā der-āğūşa 'arūs-ı bıkır-i ma'nānuñ
Tutup muķkem elin dāmād-ı isti'dād ayak başmış

Ve lehu

Ruĥuñdan reng alup gül verd-i ğandānını devşürmüş
Utanmış ķāmetüñden serv dāmānını devşürmüş¹

Murādınca temāşā itmek isterken gönül ammā
Gelüp ser-pençe-i ğayret girībānını devşürmüş

Bu bāğ-ı 'ālemüñ biñ cüst ü cü itseñ yine Şābir
Bulınmaz mīve-i şīrīn-i iĥsānını devşürmüş [260^a]

Ve lehu

Zemīn-i sīneyi hem-reng-i çarķ-ı nil-ğün itsek
Yine ol lālezāruñ dāğın encümnden füzün itsek

Fürüzāñ eylesek şem'-i niyāzı bezm-i vuşlatda
Fetīlin rişte-i cāñ şu'lesin sūz-ı derün itsek

Ve lehu

Hevā-yı ğamda gönül rüzğāruñ üstine çıķduñ
Süm-i semendine düşdüķçe yoĥsa ğāk mi olduñ

1 S 283b.

Nedür bu cüş u ħurüş ey şehîd-i tîğ-ı maĥabbet
Sifâl-i meykede yâĥûd zemîn-i tâk mi olduñ

Ve lehu

Güyâ ki hemân âteş idem bîm-i cefâdan
Bir pâre ışınmış hele dil-ber ĥaber aldum

Ve lehu

Görüp müjgânlarun meftûn çeşm-i dil-firîb oldum
Çemenzâr-ı leb-i deryâ-yı nâza 'andelîb oldum

Ve lehu

Rişte-i taĥkîkden her 'uĥdeyi ĥal eylemek
Köhnekâr-ı nâĥun-ı fikr-i daĥîkümdür benüm

Ve lehu

Metâ'-ı 'ışķuña naĥd-i dil-i şeydâyi ben virdüm
Ġurûr-ı ĥüsni saña âĥ ey hercâyi ben virdüm

Deĥânuñ yâd olındı eyledüm tavşîf-i dendânuñ
Bilinmezken o beyt-i muĥlaķa ma'nâyı ben virdüm

Maĥaldür çâk çâk itsek dil-i maĥzûnımız zîrâ
Eñ evvel destüñe şemşîr-i istiġnâyı ben virdüm

Esîr oldum kemend-i zülf-i yâra ihtiyârumla
Dil-i dîvâneye ser-mâye-i sevdâyı ben virdüm

Ve lehu

Ĥırmen-i şabr-ı 'ışķa âteş-i nâz degmesün
Âteş-i nâz-ı dil-bere âb-ı niyâz degmesün

Ķalmadı cây-ı zaĥm-ı nev sînede ĥiç yoĥ yire
Ĥâturuma o ġamze-i deşne-firâz degmesün

Âyine-i haķıķate ta'n ile virmesün keder
Rüy-ı kelâmuma dem-i ehl-i mecâz degmesün

Ve lehu

Dellâl-ı çarḫ Şâbir iderse sözüm mezâd
Bir cevher-i laṭıfdür ammâ nedür disün

Ve lehu

Ben zerre-i nâ-çizde cân ḳalmadı aṣla
'Arz eyle meded mihr-i ruḫuñ bir ramaḳ olsun

Ve lehu

Biz kendi kendimüz ururuz âteş-i ğama
Ol şem'-i meclis-i kerem olduḳca n'eylesün¹

Ve lehu

Deryâ-yı 'ıṣḳ çünki geçilmez şinâh ile
Gel keşti-i dili sürelüm bād-ı âh ile

Dil ser-nigün-ı tîr-i 'itâbuñ olur hemân
Ḳaşr-ı cemâle çıḳsa kemend-i nigâh ile

Ve lehu

Gönül kim bâğbân-ı gülşenüñdür tîşe-i ğamla
Nihâl-i ârzü-yı ḫâṭır-ı nâ-şâdını kesme

Ve lehu

Bize hergiz güzâr-ı bezm-i hüş el virmez ey sâķī
Olursa bâri ğâhī olmasa luṭfuñ müdâm olsa

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 274b, Hamidiye 939 vr. 198âda şü beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Şikâyet ḳılma zûlminden nazâr ḳıl ol ḫaṭ u ḫâle
Ki bitmez bu çemende ḫârsız gül dâğsız lâle

Ve lehu

Sâde-rûlar 'ıṣḳını dilden çıḳardılar baña
Dil ise âyine-i 'âlem-nümâdur n'eylesün

‘Aceb nâ-puhtedür bâğ-ı hayâlün mîvesi Şâbir
Görinse tâb-ı hurşîd-i cemâl-i yâr o hâm olsa

Ve lehu

İtmez oldı yâr eşk ü âhuma hergiz nigâh
Çıkmasun ey dil şağın gözden gönülde eşk ü âh

Ve lehu

Gönül râhat-nişin-i sâye-i devlet olur Şâbir
O nahl-i nâz-perver meyl iderse çarf-ı ihşâna¹

Ve lehu

‘Uğde-i baht-ı siyâhum hall olurdu şübhesüz
Yanına düşsem eger zülf-i siyekârî gibi

Yâr ile dâd u sited sevdâsına düşmiş rağîb
‘Aklı ol bî-çârenün bir pâre bâzârî gibi

Gül ü Nev-rûz’ındandır

Yine cüş eyledi deryâ-yı âteş
Gönülde kopdı bir feryâd-ı dil-keş

Hurûş itdi hum-ı bezm-i maḥabbet
Nice dil olmasun ser-mest-i ḥayret

Çü mihr-i ‘ışk pertev şaldı câna
Ziyâ-baḥş oldı gülzâr-ı cihâna

Bu ser-cümle sipihr-i ‘ışkdandır
Bu hep te’sîr-i mihr-i ‘ışkdandır

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 274b, Hamidiye 939 vr. 198âda şu beyit yer almaktadır:
Mât itdi chl-i himmeti menşûbe-i felek
Naḥ-ı cihânda cünbiş-i ferzâne ḳalmadı

Şehlâ 'Abdü'l-bâkî Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-bâkî. Nergis-i şehlä-yı vücûdî hâk-i pâk-i Kaştamonî'dan nümâyân ve “Şehlâ 'Abdü'l-bâkî Efendi” demekle ma'lûm-ı 'âlemiyân olup 'ulemâ-yı 'aşrdan mertebe-i' isti'dâdî miqdârı taḥşîl ve esbâb-ı liyâkât u istihâli tekmîl itdükden soñra ba'z-ı şudûrdan mülâzım ve tarîk-ı tedrise 'âzım olup kırk aqçe medreseden ma'zûl iken biñ elli sekiz Zî'l-ḥicce'sinde Müderris-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi yirine Şâniye-i Mesîḥ Paşa Medresesi ḥâriciyle kâm-revâ, altmış iki Şa'bân'ında Şarı 'Abdu'llâh Efendi yirine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi i'tâ olındı. [260^b] Altmış üç Ramazân'ında yirlerinde dâḥîl i'tibâr olunup altmış altı Şa'bân'ında Ser-bendi-zâde İsmâ'il Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne ḥaḫîk olup sene-i mezkûre Şevvâl'inde 'Alî Dede-zâde Aḫmed Efendi yirine Etmekcioḡlı dârü'l-ifâdesinde ferş-i seccâde-i ders ü taḫḫîk itmişler idi. Altmış yedi Receb'inde Şâmî 'İvâz Efendi yirine 'Alî Paşa-yı Cedîd Medresesi ile ḫadri mezîd olup altmış ḫokuz Muḫarrem'inde Öreke-zâde Aḫmed Efendi yirine Şaḫn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ eyleyüp sene-i mezkûre Şa'bân'ında İlähî-zâde Meḫemmed Efendi def'a-i şâniyesi yirine Zâl Paşa Sulṫânı Medresesi erzânî görülmüş idi. Yetmiş iki Şafer'inde Memek-zâde Tezkirecisi Meḫemmed Efendi yirine Üsküdar Mihrümâhı Medresesi virilüp yetmiş üç Receb'inde Hâmîd Efendi yirine Hâşekî Sulṫân Medresesi iḫsân, sene-i mezbûre Ramazân'ında Müyesser-zâde Meḫemmed Efendi maḫlûlinden İstanbul'da vâḫî'a Vâlide Sulṫân Medresesi ile taḫşîl-i 'izz ü şân eyleyüp yetmiş altı Ramazân'ında Kâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Kuds-i Şerîf ḫazâsiyla teşriḫ olunmuşlar idi. Yetmiş sekiz Muḫarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Fenârî-zâde Seyyid Meḫemmed Efendi mevşûl oldu. Seksen iki Şevvâl'inde Ebu's-su'üd-zâde Meḫemmed Şâdîk Efendi maḫlûlinden Bayındır ma'a Edremid ḫazâları arpalık virildi. Seksen beş Rebî'ül-âḫîr'inde Şarı 'Oşmân Efendi yirine Şâm-ı cennet-meşâm ḫazâsiyla ikrâm olunup arpalıkları 'Abdü'r-raḫîm-zâde Meḫemmed Efendi'ye virildi. Seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında 'azl ve yirlerine Edrineli Aḫmed Efendi vaşl olındı. Seksen ḫokuz Rebî'ül-evvel'inde selefi 'Oşmân Efendi yirine Edrine ḫazâsı 'inâyet olunup ḫoksan Cumâde'l-ülâ'sında ref ve yirlerine selefi sâlifleri Tezkireci Meḫemmed Efendi terfi' olındı. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında sene-i âtiye Muḫarremü'l-ḫarâmı ḡurresi tevḫîtiyle 'Uşşâkî-zâde

‘Abdü’l-bâkî Efendi maḥlûlinden Mekke-i Mu‘azzama kazâsıyla ta‘zîm olındılar. Toḡsan bir Cumâde’l-ülâsında tarîḳ-ı âhirete sâlik olup ‘âlem-i ervâḫa vâşıl ve maḥlûl olan manşıb-ı celile Şa‘bân-zâde Meḥemmed Efendi nâ’il oldu.

Mevlânâ-yı merḳûm dâḫil-i ‘idâd-ı mevâlî-i Rûm, evâ’il-i ḫâlinde niyâbetlerde olmaḡın fıkḫ-ı şerîfe şedîdü’l-i’tinâ ve mesâ’il-i şer’iyyeye sedîdü’l-intimâ idi.

Ḳavanoş İbrâḫîm Efendi

el-Mevlâ İbrâḫîm. Maḥrûsa-i Burusa’dan zuḫûr ve “Ḳavanoş İbrâḫîm Efendi” demekle meşhûr olup ba‘de taḫşîli’l-isti’dâd ‘ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olduḡdan soñra devr-i medâris iderek kırḳ açḳe medreseden ma‘zûl ve muntazır-ı neyl-i me’mûl iken biñ altmış iki Zî’l-ḳa‘de’sinde Şamtî Birâderi Muştafâ Efendi yirine maşḳaṭ-ı re’si olan maḥrûsa-i mezbûrede Beşer-zâde Medresesi’ne pâ-nihâde olmuş idi. Seksen bir Şevvâl’inde Sebzi Meḥemmed Efendi yirine Müftî Aḫmed Paşa Medresesi i’tâ olunup seksen iki Ramazân’ında Çavuş-zâde Muştafâ Efendi yirine Vâ’izîyye¹ Medresesi virilüp seksen üç Receb’inde selevî Muştafâ Efendi yirine Bâyezîd Paşa Medresesi sezâ görilüp sene-i mezbûre Receb’inde Şamtî Birâderi Muştafâ Efendi maḥlûlinden Ḥamza Beg Medresesi’ne gelmişler idi. Biñ toḡsan bir senesi Zî’l-ḫicce’sinde fevt olup maḥrûsa-i merḳûmede Bınarbaşı’nda Ḳalender-ḫâne üzerinde olan sâḫada defn olındı. Medrese-i maḥlûlesi Menteş-zâde ‘Abdü’r-raḫîm Efendi’ye virildi.

Merḫûm-ı mezbûr ‘ilm-i ma‘ârif ile meşhûr, bi-taḫşîş ‘ilm-i şakde mâḫîr ve ḫüsn-i kitâbete ḳâdir idi.

Sebzi Seyyid Meḥemmed Efendi {Sebzi}

el-Mevlâ es-Seyyid Meḥemmed ibnû’s-Seyyid ‘Abdu’llâh. Tûṭiyân-ı ḫoş-leḫçe-i belâḡatuñ dil-bendi ve çemenistân-ı şî’r ü inşânüñ ser-bülendi Sebzi Meḥemmed Efendi’dür. Maḥrûsa-i Burusa’dan bedîd ve mümeyyiz-i siyâḫ u sefid olup kesb-i ser-mâye-i isti’dâd ve [261^a] ve Şafvetî Meḥemmed Efendi’den mülâzemetle ber-murâd olduḡdan soñra medâris-i mu’tade ile kırḳ açḳe medreseye mevşûl ve andan dâḫı ma‘zûl iken biñ altmış üç Receb’inde Bı-

1 S 284b.

çağcı-zâde 'Alî Efendi yirine maskat-ı re'si olan maħrûsa-i merķūmede Kūsec 'Alî Paşa Medresesi virilmiş idi. Yetmiř iki Zî'l-ka'de'sinde Müftî Aħmed Paşa Medresesi'ne tahrik olunup seksen bir şevvâl'inde Bıçağcı-zâde Muřtafâ Efendi yirine Bâyezîd Paşa, seksen iki Rebî'ül-evvel'inde İnegöl'de İřhâķ Paşa Medreseleri sezâ görölüp seksen üç şafer'inde Çâvuř-zâde Muřtafâ Efendi yirine 'İvaż Paşa Medresesi i'tâ olunduğdan řońra seksen altı Zî'l-ka'de'sinde Kızıķlı-zâde Aħmed Efendi yirine Kâdiriyye Medresesi iħsân olunup seksen sekiz Muħarrem'inde Hâcî 'Ömer-zâde İbrâhîm Efendi maħlûlünden Hâzret-i Emîr *ķuddise sirrubu'l-ħaķîr*¹ medresesiyle tevķîr olunmiş idi. Medrese-i mezbûrede 'ilm ü 'ibâdete iştiğâl üzere iken bin çoķsan bir Cumâde'l-ülâ'sının ikinci Aħad günü sebze-i ħayâtı pejmürde-i tündbâd-ı memât olup maħrûsa-i mezbûrede Bâzâr-ı Milħ Mu'allim-ħânesi'nde vâlidî cenbinde defn olındı. Hattâ rivâyet olunur ki sebep-i mevti bir şeftâlü çekirdegi olmuşdur. Zamâneleri řu'arâsından Âzerî Efendi didüğü târiħdür:

Nazm

Fıkr iderken Âzerî târiħ-i fevtin gör ķazâ
Mevt-i Sebzî-i bülend-pervâza târiħ **oldı ğam**²

Medrese-i maħlûleleri İbrâhîm Efendi'ye virildi.

Merħûm-ı mezbûr 'ilm ü ma'ârifle meşhûr, ħoř-řoħbet, ķâbil-i üns ü ülfet, şecer-i ser-sebz-i bağ-ı siyâdet olmağın Sebzî maħlařın iħtiyâr itmişler idi.

Âşârlarından *Divân*-ı belâğat-'unvânları vardur. Bu ebyât andan nümüne-dârdur:

Nazm

Hâķîķat revzeninden kesb-i nûr-ı rûy-ı tevħîd it
Meşâmm-ı cânûnı feyz-âşinâ-yı bû-yı tevħîd it

Ve lehu

Gösterüp tûti-i ehl-i dile dildâr ķadeħ
Gûş iderdi nic'olur lezzet-i ğüftâr ķadeħ

1 "Çok önemli sırrı mukaddes olsun."

2 موت سبزی بلند پرواز تاریخ اولدی غم

Var ise virdi şehâ çâh-ı zenâhdânuña dil
Saña dökülmede saçılmada her bâr kadeh

Biri birine girüp meclis-i meyde Sebzî
‘Âkıbet itdi şurâhîyi nigünsâr kadeh

Ve lehu

Kaçan ol serv-i sehî seyr-i gülistâna çıkar
Şahñ-ı gülzâr-ı şafâ bülbül-i nâlâna çıkar

Devr-i çarh-ı felegi gör ki o şîrîn-revişûñ
H’ân-ı vaşlı ser-i küyındaki nâ-dâna çıkar

Sebziyâ esb-i şabâ sür’at-i kilik-i sühanı
‘Arşa-i nazma sürüp şevqla çevgâna çıkar

Ve lehu

Çan ağıtsa çeşm-i hünînüm nağam vâdisidür
‘Andelîb-i gülşen-i hüsnuñ nağam vâdisidür¹

Sâkiyâ devr eylesün câm-ı şarâb-ı hûşkvâr
Bâde-nüşân-ı gamuñ vâdisi Cem vâdisidür

Çatre çatre hün-ı dil rîzân olur andan müdâm
Çâk çâk sînemüz seyl-i sitem vâdisidür

Tab’-ı Sebzî bülbül-i gülzâr-ı küyuñdur senüñ
Nâle-senc olsa n’ola ey gönçe-fem vâdisidür

Ve lehu

Bir kadeh saña da elbette deger ey dil-i zâr
Meclis-i ehl-i dile mey gibi hem-dem olıgör

1 S 285a.

Eyle teslîm-i sühân nükteverân-ı selef
Sebziyâ şâ'ir-i hoş-gü-yı müsellemler olıgör

Ve lehu

Hâk-i rehûn şabâ dile kim armağan virür
Kuḥl-i cilâ-yı merdümün çeşm-i cân virür¹

Şayd-ı dil-i şikeste için çeşm-i şühına
Müjgân ḥadeng-i gâmze vü ebrü kemân virür

Mir'ât-ı nazma şafvet-i pākîze cevheri
Tûṭî-i ṭab'-ı Sebzi-i mu'ciz-beyân virür

Ve lehu

Bâgbâna servden kaç'-ı ta'alluk itdürür
Şive-i reftâr kim ol kâmet-i dil-cüdadur

Sende fem olmaduğın erbâb-ı diḳkat itdi fehm
Nâzeninüm süz hemân ol la'l-i şîrîn-güdadur

Ve lehu

Bezm-i şafâda nağmesi sâz-ı maḥabbetün
Muṭrib-i dest-i şevḳla nâz u niyâz olur

Bezm-i cihânda Sebzi-i şeydâya hem-nefes
Âğâze-i ney-i kâlem-i nağme-sâz olur [261^b]

Ve lehu

Zülf-i hoş-büyuñ kaçan seyr eylesek Sebzi gibi
'Âlemi dil-beste-i sevdâ idendür bu dirüz²

1 Bu mısradaki vezin aksamaktadır.

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 276a, Hamidiye 939 vr. 199'da şu beyit yer almaktadır:
Bu deñlü âyine-i mihr ü mâhına baḳduk
Felek didükleri virânenün nesin gördük

Ve lehu

Kuĥl-i çeşm-i cân idüp ĥâk-i reh-i mey-ĥaneyi
Jeng-i ġamdan ħalbüni şâf eyleyüp cām-ı Cem ol

Olmaĥ isterseñ eger hem-meşreb-i Mecnün-ı 'ıŝĥ
Sebziyâ dil-beste-i zencîr-i zülf-i pür-ĥam ol

Ve lehu

Ben ol kem-ĥaĥre-i deryâ-yı 'ıŝĥam bād-ı himmetle
Reh-i cüş u ĥurüşı baĥr-i bî-pâyâna gösterdüm

İdüp şad pâre mir'ât-ı dil-i 'uŝŝâĥ-ı nâlânı
Ne yüzden 'arz-ı dîdâr itdi gör ol nâz-perverdüm

Ve lehu

Cām-ı meydür dilden ancaĥ def-i jeng-i ġam kılan
Böyle görmiş nazra-i mir'ât-ı cām-ı Cem kılan¹

Mekkî Meĥammed Efendi {Emîni}

el-Mevlâ Meĥammed Emîn ibnü'ş-Şeyĥ Meĥammed. Belde-i Üsküb-i bi-
hişt-üslübdâ "Alaybeg-zâde" demekle şehîr olan Şeyĥ Meĥammed Efendi'nün
ferzend-i füzendi Mekkî Meĥammed Efendi'dür. Biñ yigirmi târihinde mü-
câvir-i 'âlem-i vücüd olup ol şehir 'ulemâsından muĥaddimât-ı 'ulüm taĥşiline
iŝtiġâl ba'dehu berây-ı vuşül-i âmâl Dârü's-salĥana'ya irtihâl eyleyüp Şeyĥü'l-İs-
lâm Bahâyî Efendi'den iĥrâz-ı şeref-i mülâzemet ve tarîĥ-ı 'ilmîye 'azîmet it-
mekle devr-i merâtib ve aĥz-ı revâtib iderek kırık aĥĥe medreseye vâsil ve andan
daĥı munfaşıl olduĥdan ŝoñra Naĥĥâŝ Muştafâ Paşa'nun ĥıdmet-i imâmetiyle
cezîre-i Girid Seferi'ne 'âzîm ve iĥrâz-ı meşübât-ı cemîle ĥaşdıyla ġâĥ u bî-ġâĥ
ġuzât-ı müslimîn ile küffâr-ı ĥâksâre sell-i seyf ĥurüc idüp ceng ü cidâl ve
perĥâŝ u ĥıtâle mülâzım olmalarıyla mirâren ĥîn-i muĥârebeye fenâ-yı 'âle-

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 276a, Hamidiye 939 vr. 199'da şu beyit yer almaktadır:

Ĥalkâ-i zikre müyesser olsa girmek yâr ile
Gösterürdüm zâhid-i sâlûsa devrân itmegi

mi yakinen müşâhede, bir kâmile irâdâtla tarîk-ı Hâk'da mücâhedelerine bâ'ış olup ba'de'l-kuful İstanbul'a duhul müyesser olduğda kâşif-i esrâr-ı ma'nevî vü şürî Şeyh 'Abdü'l-aḥad en-Nürî ḥıdmetlerine intisâb ve eṭvâr-ı tarîkat-ı Ḥalvetiyye'yi iktisâb için tavḳ-ı bî'atı raḳabe-i irâdetine bend ve ḥabl-i sülûk u mücâhede niyyetin peyvend itmîşler idi. Bîñ altmış bir Şafer'inde 'azîz-i mezbûr dâr-ı beḳâya rıḫlet itdükden soñra bunlar tarîk-ı tadrîse 'azîmet itmekle altmış beş Ramazân'ında Hâbil-zâde 'Ömer Efendi yirine Çatalca'da vâḳı'a 'Alî Paşa Medresesi ḥâriciyle kâm-revâ olup yetmiş bir Şa'bân'ında Mekke-i Mükerrerme'de Süleymâniyye Medresesi'n iḫtiyâr eyleyüp mânend-i murḡân-i ḥarem mücâveret-i beyt-i şerif ile mu'azzez ü mükerrer olmaḡla¹ Mekkîlik ile taḫşil-i şöhret ü şân ve ol nisbetle kesb-i 'unvân itdiler. Ba'dehu Dârü's-salṭana'ya 'avdet idüp yetmiş beş Muḥarrem'inde Tatar 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine Sa'dî Çelebi Medresesi virilüp yetmiş altı Cumâde'l-âḫire'sinde Şaḫḫâf Meḥemmed Efendi yirine Fîrûz Aḡa Medresesi'ne taḫrîk olunup yetmiş yedi Ramazân'ında Yek-çeşm Aḫmed Efendi yirine Kâḫî 'Abdü'l-ḫalîm Medresesi ile tekrîm, yetmiş toḡuz Rebî'ül-âḫir'inde² Şalâḫî Meḥemmed Efendi yirine Ḥadîm Ḥasan Paşa Medresesi ile ta'zîm olındılar. Seksen Rebî'ül-âḫir'inde Bezirci-zâde Maḫmûd Efendi yirine Efḫal-zâde Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ifâde eyleyüp seksen bir Muḥarrem'inde selef-i sâlifî Aḫmed Efendi yirine Meḥemmed Aḡa Medresesi'ne mevşûl, seksen üç Muḥarrem'inde Ḥandân-zâde Meḥemmed Efendi yirine Şaḫn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Seksen dört Zî'l-ḫicce'sinde Mûsâ-zâde Seyyid Muşṭafâ Efendi yirine Kara Çelebi-zâde Maḫmûd Efendi dârü'l-ifâdesine pâ-nihâde olup seksen altı Şevvâl'inde Rıfḳî Meḥemmed Efendi yirine Maḫmûd Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşâ, seksen toḡuz Şafer'inde Bosnevî Ḳassâm Meḥemmed Efendi yirine Ayaşofıyya Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Toḡsan bir Cumâde'l-âḫire'sinde marâz-ı istiskâdan 'âlem-i 'uḳbâya rıḫlet itmeleriyle medîne-i Üsküdar'da medfûn ve medrese-i maḫlûleleriyle Tavuḳcî İmâmı 'Alî Efendi memnûn ḳılındı.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif-i [262^a] 'ilmiyye ile meşḫûr, fâzıl u 'âmil, âdâb-ı tarîkatde kâmil, şâliḫ ü müteşerri', ehl-i taḳvâ vü müteverri', ḫalîm ü selîm, nîk-nefs ü kerîm, murtâz u mücâhid, 'âbid ü zâhid idi.

1 S 285b.

2 Rebî'ül-âḫir'inde H: Rebî'ül-evvel'inde S.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden hicret-i Nebeviyye '*aleyhi efdalü's-şalavât ve't-tahîyye*-den kendü zamânlarına gelince tevârîh-i rûzgâr cem' ü tedvîn ve tertîb ü tezyîn itdüklerinden mâ'adâ Emînî maḥlaşî ile eş'âr-ı dürer-bârları daḥî mesmû'dur.

Raḥmetu'llâhi 'aleyh. ²

'İşmetî Hışmı Meḥemmed Efendi³

el-Mevlâ Meḥemmed bin Şeyhî. Şeyhî Efendi nâm bir⁴ merdüñ nev-bâve-i naḥl-i endâzesi ve şadr-ı 'âlî-kâdr 'İşmetî Efendi merḥûmuñ ḥ'âher-zâdesidür. Tahşil-i 'ilm ü kemâle bezl-i mechûd ve tekmil-i âdâb-ı nefse sa'y-i nâ-maḥdûd idüp tarîk-ı 'ilme sâlik ve 'ulemâdan birinüñ talebesi silkine münselik olmaḡla ḥıdmetlerinden mülâzım ve medâris-i resmiyyeye 'âzim olup kırk aḡçe medreseye vâşıl ve andan daḥî munfaşıl iken biñ altmış dört Rebî'ü'l-evvel'inde ihdâs olunan 'İsâ Beg Medresesi ḥâric i'tibâr olup ibtidâ bunlara tevcih olındı. Altmış ṭoḡuz Cumâde'l-âḫire'sinde Debbâḡ-zâde Meḥemmed Efendi yirine Na'llı Mescid ḡurbinde Meḥemmed Aḡa Dârü'l-ḡadîşî'ne taḡrîk olınmışlar idi. Yetmiş Receb'inde Şamti Meḥemmed Efendi yirine Şâhḡulı Medresesi virilüp yetmiş iki Şevvâl'inde 'İsâ Aḡa-zâde Ḥasan Efendi maḡlûlinden Ḥasan Efendi Medresesi'ne naḡl olup yetmiş üç Receb'inde Bâbî Muştafa Efendi yirine Muştafa Aḡa Medresesi'ne vâşıl, yetmiş beş Muḡarrem'inde Ḳaramanî Yûsuf Efendi yirine Şaḡn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-merâm oldılar. Yetmiş altı Cumâde'l-âḫire'sinde Muşlı Çavuş-zâde Muştafa Efendi yirine Şeyḡü'l-İslâm Yahyâ Efendi Medresesi ile ikrâm, yetmiş ṭoḡuz Rebî'ü'l-evvel'inde Veliyyü'd-din Efendi yirine Murâd Paşa-yı Cedid Medresesi ile tevḡîr ü ihtirâm olındılar. Seksen Rebî'ü'l-âḫir'inde Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed⁵ Ebu's-su'ud Efendi yirine Gevher Ḥân Sulṭân Medresesi ihşân, seksen bir Şafer'inde Ser-bendî-zâde İshâḡ Efendi yirine Üsküdar'da vâḡı'a Vâlide Sulṭân Medresesi'ne şâyân oldılar. Seksen üç Muḡarrem'inde Minḡârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine ḡâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla İstanbul'da vâḡı'a Vâlide Sulṭân Medresesi'nde baş-ı seccâde-i ifâde eyleyüp sene-i

1 "Salât ve selâmların en üstünü ona olsun."

2 "Allah'ın rahmeti onun üzerine olsun."

3 Evvelü müderrisin bi-medreseti 'İsâ Beg. Fi 7 Rebî'ü'l-evvel sene 1063. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

4 bir H: -S.

5 S 286a.

mezkûre Cumâde'l-âhire'sinde selef-i sâlifleri¹ Es'ad-zâde Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle tekmil-i devre-i merâtib itmişler idi. Seksen beş Zi'l-ka'de'sinde Kâra Ca'fer Efendi yirine Ğalağa kazâsı hükümeti tefvîz olunup seksen altı Zi'l-ka'de'sinde ma'zûl olup yirlerine Hekimbaşı-zâde Yahyâ Efendi mevşûl oldu. Seksen sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Çukacı-zâde Seyyid² 'Abdûr-rahîm Efendi mahlûlinden Havâşş-ı Maḥmûd Paşa ve Çirmen kazâları arpalık virildi. Toḡsan bir Rebî'ül-evvel'inde Gümûlcineli 'Abdu'llâh Efendi yirine İzmir kazâsı 'inâyet olunduğda arpalıklar Ebû Sa'id-zâde Feyzû'llâh Efendi'nün zâmîme-i revâtibleri kılındı. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında infişâl şûri ve 'azl zarûri görünüp cîsr-i fenâdan menzil-i 'uḡbâya 'ubûr eyledüklerinde manşib-ı mahlûl ile Fındıklılı 'Abdu'llâh Efendi mesrûr oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr “İşmeti Efendi Hışmı” dimekle meşhûr, ḡalişû'l-cenân, tâhirû'l-lisân, şalâḡ u 'iffetde müselleme, ehl-i keyf âdem idi.

Hâbil-zâde 'Ömer Efendi {'Avnî}

el-Mevlâ 'Ömer ibn Meḡemmed. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṡân Murâd Ḥân-ı Râbî'den tercemesi bu cerîdede maştûr olan Hâbil-zâde Meḡemmed Efendi'nün ferzend-i mes'ûdı ve dürr-i girân-mâye-i şadef-i vücûdı 'Ömer Efendi'dür. Esâtîze-i 'aşr dârü'l-ifâdelerine ḡidmet ve tekmil-i mertebe-i isti'dâda himmet itdükde efâzıl-ı 'aşrdan Uzun 'Alî Efendi ḡidmetlerinden iştiḡâl ba'dehu [262^b] 'ulemânuñ birinden iḡrâz-ı şeref-i mülâzemetle nâ'il-i evvelin-i âmâl olmuşlar idi. Bi-ḡasebi'l-âde kaṡ'-ı merâtib-i ifâde iderek kırık aḡçe medreseden ma'zûl ve müterâḡkıb-ı neyl-i me'mûl iken bîñ altmış bir Cumâde'l-âhire'sinde Ḥuşûşî Maḡmûd Efendi yirine Çatalca'da vâḡı'a 'Alî Paşa Medresesi ḡâriciyle be-kâm, altmış beş Ramazân'ında 'azlle telḡ-kâm olduklarında yirleri Mekkî Meḡemmed Efendi'ye in'âm olındı. Altmış altı Cumâde'l-ülâ'sında Nūḡ Efendi yirine Ḥusrev Kethudâ Medrese-i Şâniyesi virilüp altmış yedi Receb'inde yirlerinde dâḡil itibâr olınmış idi. Altmış sekiz Şafer'inde Ḥânım-zâde Meḡemmed Efendi yirine Şeyḡül-İslâm Zekerıyyâ Efendi Medrese-i Şâniyesi ile ikrâm olunup sene-i mezkûre Şa'bân'ında Anḡaravî Meḡemmed Efendi

1 sâlifleri S: sâlifi H.

2 Seyyid H: -S.

yirine Sekbân 'Alî Medresesi'ne mevşül, yetmiş Şafer'inde 'Aṭā-zāde Aḥmed Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi'ne menḫül, yetmiş iki Muḥarrem'inde 'Abdü'l-celil Efendi yirine medâris-i Şaḥn'ın biriyle nâ'ilü'l-me'mül oldılar. Sene-i mezbûre Şevvâl'inde Kâbil Vücüd-zāde Aḥmed Efendi maḥlûlinden Hâmid Efendi qabûl itmedügi maḥrûsa-i Burusa'da Murâdiyye Medresesi'ne gönderilüp yetmiş beş Receb'inde Fenâri-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Gevher Hân Sulṭân Medresesi iḥsân, yetmiş yedi Ramazân'ında Mollâ-zāde Ḥasan Efendi yirine İsmiḥân Sulṭân dârü'l-ifâdesinde miḥrâb-nişin-i taḥḫîk u iḫân olmuşlar idi. Yetmiş toḫuz Zî'l-ḥicce'sinde İmâm-zāde Meḥemmed Kâdrî Efendi yirine Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi virilüp seksen Şa'bân'ında Bustân-zāde Ebü Bekr Efendi yirine¹ Filibe qazâsı hükümeti tefvîz² olındı. Seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde ma'zül ve yirlerine Şâmî 'Abdü'l-laṭîf Efendi mevşül oldı. Bunlara Quds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle İznîk qazâsı arpalık ta'yîn olındı. Seksen sekiz Rebî'ü'l-evvel'inde Şâm pâyesi zamîmesiyle Bâbî Muşṭafâ Efendi yirine Bağdâd-ı biḫîşt-âbâd qazâsıyla ikrâm, arpalıkları Bosnevî Bâlî Efendi'ye in'âm olunmuş iken qazâ-yı mezbûrî qabûlden ibâ itmekle şâniyen Hüseyn Paşa-zāde İbrâhîm Efendi'ye tevcîh olunup bunlar sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḥarâmı ğurre si tevḫîtiyle Şeyḫ Maḥmûd Efendi-zāde Seyyid Muşṭafâ Efendi yirine Medîne-i Münevvere qazâsıyla teşrif olunmuşlar idi. Toḫsan Muḥarrem'inde munfaşıl ve ol manşib-ı celile Kızıl Mûsâ Efendi vâşıl oldı. Bunlara sene-i merḫûme Cumâde'l-âḫire'sinde Aḳ Maḥmûd Efendi üzerinden Ayazmend qazâsı arpalık virildi. Bu ḥâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken bin toḫsan bir Cumâde'l-âḫire'sinde 'âlem-i ervâḫa ḫirâm itdüklerinde maḥlûl olan arpalıkları ḫalefleri Mûsâ Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü faẓlla meşḫûr, 'aşrında mümtâz ve müte'ayyin, faẓl-ı 'irfânı mütebeyyin idi.

'Avnî maḥlaşı ile eş'arı olup bu beyt nümüne-i güftâr-ı âbdârıdır:

Beyt

Ne deñlü olsa da nevmîd ehl-i 'ışḳ yine
Nigâh-ı ḫasret ile intizârı bâḳîdür

1 Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi virilüp seksen Şa'bân'ında Bustân-zāde Ebü Bekr Efendi yirine S: -H.

2 S 286b.

Kâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'llâh ibnü'l-mevlâ Mehemmed. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulţân İbrâhîm Hânî'den tercemesi taḥrîr olınan A'mâ Kâsım-zâde Halebî Mehemmed Efendi'nün ferzend-i ercmendi ve maḥdûm-ı ḥıredmendi 'Abdu'llâh Efendi'dür. Ba'de taḥşîli'l-isti'dâd esâtize-i 'aşrınıñ dârü'l-ifâdelerinde kâ'im ve cem'-i fezâ'il ü ma'ârifeye müdâvim olup 'ulemânuñ birinden mülâzım ve tarîḳ-ı tadrîse 'âzım olmuş idi. Devr-i mecâlis ve aḥz-ı medâris iderek kırık aççe medreseden ma'zûl iken biñ elli sekiz Şa'bân'ında Berber-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi yerine Süleymân Şubaşî Medresesi ḥâricine 'âric, altmış iki Şa'bân'ında 'Oşmân-zâde Feyzu'llâh Efendi yerine Bâlî [263*] Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmuşlar idi. Altmış üç Ramazân'ında 'Alî Çelebi-zâde Mehemmed Efendi yerine Rûm Mehemmed Paşa Medresesi virilüp altmış yedi Receb'inde Edibî-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yerine Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürür eyleyüp altmış toḳuz Muḥarrem'inde selef-i sâlifleri 'Oşmân-zâde Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ itmişler idi. Sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâsında Börekci-zâde Ḥasan Efendi yerine maḥrûsa-i Burusa'da Ğâzî Ḥudâvendigâr Medresesi'ne gönderilüp yetmiş Muḥarrem'inde Fikrî Birâderi Ḥüseyn Efendi yerine Ḳadırğa Limanı'nda Mehemmed Paşa Medresesi i'tâ olındı. Yetmiş iki Şafer'inde Kemâl Efendi-zâde Aḥmed Efendi yerine Gevher Ḥân Sulţân Medresesi'ne şâyân, yetmiş üç Cumâde'l-âḥire'sinde Memek-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi yerine Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi ile taḥşîl-i 'izz ü şân eylediler. Yetmiş dört Cumâde'l-âḥire'sinde Öreke-zâde Aḥmed Efendi yerine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle taḥtîf, yetmiş beş Rebî'ül-evvel'inde Ser-bendî-zâde İsmâ'il Efendi maḥlûlünden Ḳuds-i Şerîf kazâsıyla teşrîf olındılar¹. Yetmiş altı Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Şehlâ 'Abdü'l-bâķî Efendi mevşûl oldu. Seksen bir Ramazân'ında Şâm pâyesi zamîmesiyle Ḥânım-zâde Mehemmed Efendi yerine İzmir kazâsıyla tevķîr olunup seksen iki Rebî'ül-âḥir'inde 'azl ve yirlerine Ebû Sa'id-zâde Feyzu'llâh Efendi vaşl olındı. Seksen dört Zî'l-ḥicce'sinde Esîrî Birâderi² Muştafâ Efendi üzerinden Alakenise ve Hezarğrad kazâları arpalık virilüp seksen yedi Şevvâl'inde Burusa pâyesi zamîmesiyle Mîrzâ Mehemmed Efendi yerine bi'l-fi'l Şâm-ı

1 olındılar H: olındı S.

2 S 287a.

şeref-encâm kazâsıyla ikrâm olunup seksen sekiz Zî'l-ka'de'sinde munfaşıl ve yirlerine Anıâkî Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Toğsan Cumâde'l-ülâ'sında Vardarî Şeyh-zâde 'Abdü'l-ğani Efendi üzerinden Burusa Yenîşehri ve Bâzârköyü kazâları arpalık virildi. Bu hâl üzere sübha-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ toğsan bir Ramazân'ında terk-i cihân-ı bî-bünyâd ve 'azm-i cennet-âbâd-ı me'âd eyleyüp Merdümiyye Medresesi civârında medfûn ve vefâtı bu mısrâ'-ı mevzündür:

Mısrâ'

Halîm ide maķâm-ı Rûh-ı Kâsım-zâde'yi firdevs¹

Maḥlûl olan arpalıkları Grebneşi Muştafâ Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, maḥmûdü'l-ḥişâl, mem-dûḥü'l-fi'âl, ḥalîm ü selîm, müşfik u kerîm idi. Ancak berş ü efyûnuñ mübtelâsı olmağla ehl-i keyfûñ maḥrâsı olmış idi.

Kâtib Maḥmûd Efendi

el-Mevlâ Maḥmûd. Maḥmiyye-i İstanbul'dan bedîd ve nâ'il-i rûtbe-i temyîz-i siyâh u sefid olup ba'z-ı 'ulemâdan mülâzemetle be-kâm ve bi-ḥasebi'l-merâtib menâşıb-ı tedrisle vâşıl-ı merâm olduğdan sonra kırk akçe medreseye mevşül ve andan daḥı ma'zûl iken biñ yetmiş toğuz Rebî'ü'l-evvel'inde Tavuḫcî Paşa İmâmı 'Alî Efendi yirine Pirinçci Sinân Medresesi iḥsân, seksen sekiz Şa'bân'ında Uzun Ḥasan Efendi-zâde Yahyâ Efendi yirine Sa'dî Efendi Medresesi'ne şâyân olup toğsan bir Cumâde'l-ülâ'sında Semerci-zâde Meḥemed Efendi yirine Siyâvuş Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde dâr-ı fenâdan rihlet ve 'âlem-i ervâḫa müsâra'at itdüklerinde medrese-i maḥlûlerinde Debbâğ-zâde Şun'u'llâh Efendi ferş-i seccâde-i dirâset eyledi.

Mevlânâ-yı merķûm müddet-i medîd Ğalaṫa Maḥkemesi'nde başkâtib olmağın "Kâtib Maḥmûd Efendi" demekle ma'lûm, 'ilm-i şakde mâhir, uşûl-i maḥkemede akrâni nâdir, cesîm ü semîn, dervîş-nihâd u miskîn, pîr-i mu'ammer, şalâḫ-ı [263^b] ḥâlle muḥammer idi.

1 حلیم ایده مقام روح قاسم زاده بی فردوس

Eyyüb Şeyhi-zâde 'Abdü'l-laţîf Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-laţîf ibnü's-Şeyh Naşru'llâh. Bu  aba a me  yih ı 'id -dında  ti't-terceme Eb  Eyy b-i En  r  C mi'-i  erifi v 'izi  eyh Naşru'll h Efendi'n n ma d m-ı dil-bendi ve ferzend-i ercmendi 'Abdü'l-laţîf Efendi'd r. Tah sil-i 'ilme t lib ve du ul-i t ri -ı erb b-ı isti'd da r g b olmağın nazar-ı h r  d-e er-i 'ulem ya sez  ve birinden  eref-i m l zemetle k m-rev  olup ba'de tekmil 'l-med ris kırık a  e medreseden ma'z l ve muntazır-ı neyl-i me'm l iken bi  altmış bir  a'b n'ında 'O m n-z de Feyzu'll h Efendi yirine  eyh 'l-h rem Medresesi h riciyle h rrem olup altmış dört  a'b n'ında B li-z de Me emmed Efendi yirine  avu ba ı Medresesi'ne tahrik olındılar. Altmış altı  a'b n'ında  ehl  'Abdü'l-b k  Efendi yirine Cezer  K sım Paşa Medresesi'ne gelüp altmış yedi Receb'inde H amidi Ma m d Efendi yirine H srev Kethud  Medresesi  l s  virilüp altmış sekiz Receb'inde A i-z de 'Abdü'l-h lim Efendi yirine Monl  G r ni Medresesi erz ni g rilmif idi. Altmış t kuz Muh rrem'inde I h k-z de Me emmed  alih Efendi yirine Kılıç 'Ali Paşa Medresesi i't  olunup yetmiş Receb'inde 'At ar-z de Me emmed Efendi yirine Sinob ka asına man ub kılındılar. Yetmiş bir Rebi' l- hir'inde  ik yet sebebiyle 'azlden ma'ad  belde-i mezk rede kal'a-bend olup yirleriyle Sa'di-z de Seyyid Hibetu'll h Efendi behremend oldu. Ba'de'l-afv yetmiş yedi Muh rrem'inde  adri'd-din-z de Ni'metu'll h Efendi yirine Erzen r-r m ka as  h k meti tefviz olunup sene-i mezk re  evv l'inde 'Abdu'll h-z de 'Abd r-rahim Efendi def'a-i  aniyesi yirine Mar'a  ka asına naql   tahvil kılınduklarında yirleri  adr-ı a'zam-ı s b k Köprili Me emmed Paşa İmamı Ma m d Efendi'ye tevcih olundu. Yetmiş sekiz Zi'l-hicce'sinde munfa il ve yirlerine N z k 'Abdu'll h Efendi v sil oldu. Seksen dört Zi'l-hicce'sinde selefleri 'Abd r-rahim Efendi yirine K t hiyye ka as  'in yet olunup seksen yedi  afer'inde ma'z l ve yirlerine H tib-z de A med Efendi mev ul oldu. Seksen t kuz Zi'l-ka'de'sinde  ayd  ka as  ilh kiyla Ebu's-su'ud Efendi ma l linden Trab-lus-ı  am ka asıyla be-k m olup t kusan bir Zi'l-hicce'sinde  zim-i d r s-sel m olduklarında man b-ı ma l le K t hiyye ka isi Ruh  Müftisi-z de Mu tafa  Efendi men ul, anlaru  yirine L h m  'Ali Efendi mev ul oldu.

Mevl n -yı mer um "Eyy b  eyhi Naşru'll h Efendi-z de" dimekle ma'l m, hoş- ohbet, ka abil-i  ns    lfet idi.

Bâbî Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ ibn 'Osmân. Şehr-i dil-güşâ-yı Halebü's-şehbâ nevâhîsin-den Bâb nâm kaşabada pertev-endâz-ı hâne-i vücûd ve vilvesâz-ı meclis-i şühüd olduğda muktezâ-yı fıtrat-ı selîme ve cibillet-i müstaķime üzere kıblegâh-ı taḥşile teveccüh ve ikbâl idüp evvelâ diyârı 'ulemâsından Şeyḫ Ebu'l-cüd-ı Betrûnî ve Şeyḫ Ebu'l-vefâ-yı 'Arzî ve Monlâ İbrâhîm-i Kürdî ve Şeyḫ Cemâlî'd-dîn-i Bâbüli dârü'l-ifâdelerinde taḥşil, ba'dehu biñ elli bir târihinde Şâm-ı cennet-meşâma naḫl ü taḥvîl idüp baķıyye-i 'ulûmı Şeyḫ 'Abdu'r-raḫmân-ı 'İmâdi ve Şeyḫ Necmü'd-dîn-i Ğazzî'den tekmi'l eyleyüp şimâr-ı fezâ'il ü ma'ârif ile ârâste ve şî'âr-ı zarâ'if ü leṭâ'if ile pîrâste olmağla şit ü şadâ-yı fazîleti 'âlemgîr ve Bâbî Efendi 'unvânıyla şehîr olduğdan sonra dârü'l-mülk-i İstanbul'ı veche-i âmâl ve ba'z-ı bıķâ'-ı 'ilmiyye talebine târ-ı niyâzi iş'al kılup biñ elli dört târihinde İstanbul kâḫîsi Hüsâm-zâde 'Abdu'r-raḫmân Efendi'den¹ [264^a] mülâzım ve kaṭ'-ı menâzil-i tariķa 'âzim olup devr-i medâris-i mu'tade ile kırık aķçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış beş Ramazân'ında Cânîkî Sinân Efendi yirine Taḫta Kâḫî Medresesi hâricine 'âric, yetmiş bir Şa'bân'ında Nedîm Meḫemmed Efendi yirine Süleymân Şubaşı Medresesi'ne ḫareketle mübtehic olmuşlar idi. Yetmiş iki Rebî'ü'l-âḫir'inde İsmâ'il-zâde Muştafâ Efendi yirine Ḥammâmiyye Medresesi virilüp sene-i mezkûre Şevvâl'inde Beyâzî-zâde Aḫmed Efendi yirine İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi ile ḫadr ü menziletleri mezîd olup yetmiş üç Cumâde'l-âḫire'sinde² İmâm-zâde İbrâhîm Efendi yirine Muştafâ Ağa Medresesi sezâ görülmüş idi. Sene-i mezkûre Receb'inde Ḥamîdî Maḫmûd Efendi yirine Ṭrablus-ı Şâm kazâsı in'âm olunup yetmiş dört Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Şâmî 'Abdü'l-laṭîf Efendi mevşûl oldu. Yetmiş yedi Ramazân'ında Ṭavîl Ḥasan Efendi yirine Mağnisa kazâsı ḫükümeti tefvîz olunup yetmiş toķuz Receb'inde 'azl ve yirlerine selef-i sâlîfleri İsmâ'il-zâde Efendi vaşl olındı. Bunlar taḥşil-i meşûbât ve ziyâret-i aķribâ-yı ta'alluķât kaşdıyla nîme-i râhdan rû-gerdân ve semt-i Şehbâ'ya germ-'inân olup ḫarye-i Bâb'a dâḫil ve yedi sene 'alet-tevâlî eḫibbâ vü aķribâya nevâzîş ile ücür-ı cezileye nâ'il olduğdan sonra tekrâr İstanbul'a vâşil olup seksen altı Zi'l-³ka'desi'nde Şâm-ı

1 Efendi'den S: mîrî çâyır teşrifinden H.

2 Cumâde'l-âḫire'sinde H: Şafer'inde S.

3 S 288a.

şeref-encâm pâyesi zamîmesiyle İsmâ'îl Ağa-zâde 'Alî Efendi yirine Bağdâd-ı dârûs-selâm kazâsıyla ikrâm olunup seksen sekiz Cumâde'l-ülâ'sında 'azl olunduğlarında yirleri Hâbil-zâde 'Ömer Efendi'ye tevcih olunmağın kabûlden ibâ itmekle şâniyen Hüseyn Paşa-zâde İbrâhîm Efendi'ye sezâ görildi. Toğsan bir Cumâde'l-âhire'sinde sene-i âriye Muḥarremü'l-ḥarâmı ḡurresi tevḳîtiyle Aḳ Maḥmûd Efendi yirine Medîne-i Münevvere kazâsıyla tekrîm olunup sene-i mezkûre Zî'l-ḥicce'sinde menâsik-i ḥiccetü'l-İslâm'ı edâ itdükden soñra ṭavâf-ı beyt-i Ḥudâ iderken def'i-i 'arâz-ı marâz ḥasebiyle mizâcları şikest olmağın menzillerine 'avdet itdüklerinde ḥil'at-i girân-bahâ-yı ḥayât rübüde-i dest-i hâdimü'l-lezzât olup Mu'allâda A'râbî ḥazretlerinüñ ayağı ucında defn olındılar. Manşib-ı maḥlûl şâniyen selefleri Maḥmûd Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr feẓâ'il-i 'ulûm ile meşḥûr, fâ'iz-i ser-çeşme-i nikât-ı 'Arabîyye, râ'iz-i ciyâd-ı mezâyâ-yı edebîyye, lebîb ü erîb, merd-i edîb idi.

Âşâr-ı 'ilmîyyelerinden ma'ḳûl u mergûb 'Arabî eş'âr-ı pür-'unvânı ve pe-sendide müretteb *Dîvân*'ı vardır.

Şeyḥü'l-İslâm Ebü Sa'îd Efendi-zâde Aḥmed Efendi

el-Mevlâ Aḥmed ibnü'l-mevlâ Şeyḥü'l-İslâm Ebü Sa'îd Meḥmed. Sülä-le-i âl-i Ḥasan Cân'dan eben 'an ceddin Şeyḥü'l-İslâm ve kâbiren 'an kâbir 'ulemâ-yı 'izâm olup tercemeleri bu ṭabaḳada silk-i taḥrîre keşide kılinan Ebü Sa'îd Efendi ḥidmetlerinüñ maḥdûm-ı mihteri ve ferzend-i fûrûzende-aḥteri Aḥmed Efendi'dür. Evâ'il-i emrinde menşûr-ı i'tibârı 'unvân-ı isti'dâd-ı mâder-zâd ile ḳarîn-i iştihâr olup vâlid-i mâcidlerinden mülâzım ve tesviye-i umûrı zîmmet-i himmet-i Mevlevî'ye lâzım olmağın ber-resm-i ḳadîm biñ elli dört Zî'lḥicce'sinde Şâlih Efendi-zâde Şeyḥ Meḥmed Efendi yirine ibtidâ müşâla-i Şaḥn i'tibârıyla Gevher Ḥân Sultân Medresesi ile ta'zîm olındılar. Elli altı Rebî'ül-evvel'inde Ḥalebî Meḥmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nüñ biriyle kâm-revâ, elli yedi Rebî'ül-âḥir'inde 'Abdü'l-ḳâdir Efendi yirine Üskûdar Vâlidesi Medresesi'ne revnaḳ-baḥşâ olmuşlar idi. Elli sekiz Zî'l-ḥicce'sinde Minḳârî-zâde Yaḥyâ Efendi yirine medâris-i Süleymâniyye'den birine irtikâ eyleyüp elli toğuz Şa'bân'ında Uzun Ḥasan Efendi yirine Dârü'l-ḥadîş-i Süleymân Ḥânî'de miḥrâb-nişîn-i ders ü taḥdîş oldılar. Altmış Ramazân'ında

Qara Çelebi-zâde 'Osmân Efendi yirine Selanik [264^b] kazâsına säye-i iclâl şalup altmış bir Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Bosnevî 'İsâ Efendi mevşûl oldu. Altmış üç Zî'l-ka'de'sinde 'İşmetî Mehemmed Efendi yirine şâniyen kazâ-yı mezbûra hâkim ve revnağ-efrûz-ı maḥâfil ü maḥâkim olup altmış dört Şafer'inde İstanbul pâyesi irsâliyle tevķîr olınmışlar idi. Altmış beş Receb'inde 'arz-ı istîfâ idüp mesned-i vâlâlarına 'Acem Mehemmed Efendi i'tilâ eyledi. Altmış altı Cumâde'l-âhîre'sinde vâlid-i mâcidleri meşîḥat-i İslâmiyye'den ma'zûlen Mekke-i Mükerra kazâsıyla tekrîm olunduğda bunlar daḥı ma'an revân olup kaç'-ı menâzil iderek Qonya şehrine vâsıl olduklarında ol vaķt çelebi efendilerden âsitâne-i ḥâzret-i Mevlevî'de seccâde-nişîn-i irşad ve delîl-i râh-ı rûşen-i sedâd olan Şeyḫ Hüseyn Efendi'den aḥz-ı dest-i inâbet idüp bir müddet ol beldede iķâmet ve âyin-i Mevlânâ'ya müdâvemet itmişler idi. Ba'de'l-lütteyyâ ve'lleti vâlid-i vâlâ-güherleri Dârûs-salṭana'ya duḥûle murahḥaş olduklarında taraflarından¹ bunlar daḥı 'avde mecbûr olup² ve ba'de'l-mülâkât mesrûr olmuşlar idi. Altmış toķuz Zî'l-ḥicce'sinde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi yirine Şâm-ı dârûs-selâm kazâsıyla ikrâm olındılar. Yetmiş bir Şafer'inde munfaşıl ve yirlerine Üsküdarî Muştafâ Efendi vâsıl oldu. Yetmiş beş Cumâde'l-ülâ'sında Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yirine Burusa kazâsı ḥükümeti tefvîz olunup yetmiş altı Rebî'ül-âhîr'inde müteķâ'id ve maķâm-ı ḥükümetlerine Minķârî-zâde Efendi Dâmâdî Muştafâ Efendi müteşâ'id oldu. Yetmiş sekiz Rebî'ül-evvel'inde Şa'rânî-zâde Ebu's-su'ûd Efendi üzerinden Güzelḥişâr kazâsı arpalık ta'yîn olunmuş idi. Ba'dehu dağdağ-i âmâl-i dünyeviyyeden ferâğat ve menâşib-ı 'ilmîyyeden diyâr-ı Mışriyye'de vâķi' Feyyûm kazâsı arpalığıyla ḳanâ'at idüp seksen altı Zî'l-ḥicce'sinde Qâhire-i şâhireye rıḥlet itdüklerinde Güzelḥişâr kazâsı İlâhî-zâde Mehemmed Efendi'ye virildi. Toķsan bir senesi ḥilâlinde manşib-ı ḥayâtdan daḥı ma'zûl ve ṭaḥt-ı zîlâl-i ebr-i raḥmet-i Raḥmân'a mevşûl oldu.

Mevlânâ-yı merķûm maḥdûm-ı maḥâdîm-i Rûm, ḳalîlül-ķelâm, keşîrül-in'âm, dervîş-nihâd, şâfi-fu'ad idi.

Mışr'dan iki kerre ḥacc-ı beyt-i mükerra ve ziyâret-i ravza-i Resûl-i muḥtarem itmişler idi.

1 taraflarından H: -S.

2 S 288b.

Çömez Aḥmed Efendi

el-Mevlâ Aḥmed bin Ca'fer bin 'Abdü'l-fettâh. Vilâyet-i Anaṭolî'da Silifke kaçabası sükkânından zümre-i tüccârdan Ca'fer nâm merdüñ ferzend-i ḥiredmendi Çömez Aḥmed Efendi'dür. Biñ otuz târihinde cânib-i İstanbul'a rûbe-râh ve çehre-sây-ı efâzıl-ı destgâh olup ibtidâ Kiçi Meḥemmed Efendi'den mebânî-i 'ulûmı taḥşîl, ba'dehu Fâzıl Monlâ Çelebi ve Uzun Ḥasan Efendi'den baқыıye-i levâzımı tekml eyleyüp Ğalaṭa Sarây hümâyünına mu'allim ta'yîn olmuş idi. Yigirmi sene miqdârı kavâbil-i ḥuddâm-ı şehriyârî olduḡdan soñra Şeyḫü'l-İslâm Yaḫyâ Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet ve medâris-i 'adidede müdâreseye müdâvet iderek kırk akçe medreseden ma'zül iken biñ elli üç Zî'l-ka'de'sinde Ḥaṭṭâṭ 'Ömer Efendi yirine Maḫtûl Ḥasan Paşa Medresesi ile kâm-revâ olmuş idi. Elli yedi Şa'bân'ında Tezkireci Meḥemmed Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı 'Atıḫ Medresesi'ne ḫaḫîḫ olup elli sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi yirine Efḡal-zâde Medresesi'nde başt-ı seccâde-i ifâde itdiler. Altmış Ramazân'ında Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi yirine Ḥ'âce Ḥayrû'd-dîn Medresesi'ne mevşül, altmış üç Ramazân'ında Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün [265^a] biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Altmış dört Cumâde'l-ülâ'sında yirlerinde altmışlı i'tibârı, altmış altı Şevvâl'inde yirlerinde müşıla-i Süleymâniyye i'tibâr olunmuş idi. Altmış yedi Receb'inde Nâ'ib 'Ömer Efendi yirine İsmihân Sulṭân Medresesi iḫsân, altmış sekiz Şafer'inde Ḥalebî Muşṭafâ Efendi yirine Ḥâşekî Sulṭân Medresesi ile taḥşîl-i 'izz ü şân itmişler idi. Sene-i mezbûre Cumâde'l-âḫire'sinde Ḥ'âce-zâde Seyyid Muşṭafâ Efendi yirine maḫrûsa-i Burusa'da Sulṭâniyye Medresesi'ne 'alâ-ṭarîḫı't-teḫâ'üd ṭâlib ve ṭarîḫden tebâ'üde râḡıb olmaḡın tevcîh olunduḡından mâ'adâ Edrine pâyesiyle tekrîm ve medrese-i mezbûreye Kite ḫazâsı zamîmesiyle ta'zîm olındılar. Seksen yedi' Ramazân'ında Mütevellî 'Alî Efendi maḫlûlinden Lefke ḫazâsı daḫı zamm olup seksen ṭoḫuz Rebî'ül-âḫir'inde Kite ḫazâsı Aḫ Maḫmûd Efendi'ye virildi. Ba'dehu Mekke-i Mükerreme pâyesiyle mümtâz olup evâḫir-i 'ömrlerinde İstanbul pâyesiyle daḫı i'zâz² olunmuşlar idi. Ṭoḫsan bir Zî'l-ḫicce'sinüñ sekizinci günü vaḫşetgâh-ı dünyâdan irtihâl ve 'işretgâh-ı cinâna intikâl eyledüklerinde maḫrûsa-i merḫümede Ḳayḡan

1 Seksen yedi H: Seksen S.

2 S 289a.

Câmi'-i Şerîfî mihrâbı hizâsında defn olup medrese-i ma'hlûleleri ile Lefke kazâsı Sirke-zâde İbrâhîm Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr fezâ'il-i 'ilmiyye ile meşhûr, riyâz-ı keşîrû'l-hıyâz-ı 'ulûmdan gül-deste-bend, fazîletmend ve şalâh-ı peyvend, ekşer-i eyyâm şâ'im ve riyâzet-i nefse müdâvim, pîr-i şâlih, sa'âdetmend-i müflih idi. Sinîn-i 'ömrleri 'ıkd-ı tâşî'i mütecâviz belki 'âşire mütenâhiz idüğü mervîdür.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden *Binâ Şerhi* ve *Sûre-i Kerîme-i Furkân*'a tefsîri mesmû'dur.

Yûsuf Paşa İmâmı Ebû Bekr Efendi¹ [Aynagöz Ebû Bekr]

el-Mevlâ Ebû Bekr. Belde-i Amâsiyye'den bedîdâr ve "Aynagöz Ebû Bekr Efendi" demekle şöhret-şî'âr olmuşlar idi. Dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve Bahâyî Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ altmış iki Zî'l-ka'de'sinde ibtidâ ihdâş olunan Dizdâriyye Medresesi bunlara tevcih olındı. Altmış beş Rebî'ü'l-evvel'inde Fikrî Birâderî Hüseyin Efendi yerine Pervîz Efendi Medresesi'ne tahrik olup altmış altı Şevvâl'inde Muḥarrem-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine Kürkcibaşı Medresesi virilüp altmış yedi Receb'inde yirlerinde müşîla-i Şahñ i'tibâr olındı. Altmış sekiz Receb'inde Kefevî Hüseyin Efendi yerine Ḥasan Efendi Medresesi'ne gelüp yetmiş iki Rebî'ü'l-evvel'inde 'azl olunmağla medresesi 'Îsâ Ağa-zâde Ḥasan Efendi'ye tevcih olındı. Yetmiş üç Receb'inde 'İşmetî Hışmî Meḥemmed Efendi yerine şâniyen medrese-i mezkûreye i'ade olup yetmiş dört Cumâde'l-âhire'sinde Aḫî-zâde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi yerine Ḥayrüd-dîn Paşa Medresesi'ne irtikâ, yetmiş altı Muḥarrem'inde Mu'îd Meḥemmed Efendi yerine Şahñ-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ itmişler idi. Yetmiş sekiz Zî'l-ka'de'sinde Şâriḫ-i *Mülteḫâ* Seyyid Meḥemmed Efendi yerine Mu'îd Aḫmed Efendi Medresesi'ne mürûr, seksen Rebî'ü'l-âhîr'inde Vardarî Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-ḡanî Efendi yerine 'Alî Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürûr eyleyüp seksen bir Zî'l-ḫicce'sinde Ḳara Ca'fer Efendi yerine İsmiḫân Sulṭân Medresesi iḥsân olındı. Seksen üç Muḥarrem'inde Gümûlcinelî 'Abdu'llâh Efendi yerine Ebâ Eyyüb-i Enşâri Medresesi ile tevḳîr olup seksen dört Receb'inde ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla selevî Ca'fer Efendi yerine İstanbul Vâlidesi Medresesi ile talṭif, seksen

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Dizdâriyye. Fî 14 Zî'l-ka'de sene 1062. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

beş Ramazân'ında Esîri Mehemmed Efendi yirine Kuds-i Şerif kazâsiyla teşrif olinmışlar idi. Seksen altı Zî'l-ħicce'sinde ma'zûl ve yirlerine Top-hâneli Abdî Efendi mevşûl oldu. Toğsan bir târihinde [265^b] manşib-ı hayâtdan dahı munfaşıl ve 'âlem-i ervâha vâşıl olup Edrinekapusı hâricinde defn olındı.

Mevlânâ-yı merķûm kapudan-ı sâbık Yûsuf Paşa'nuñ imâmetleri hıdmetiy-le müşerref olmağın "Yûsuf Paşa İmâmı" dimekle ma'lûm, hişsemend-i ma'ârif ü 'ulûm idi.

Şeyhü'l-İslâm Debbâg-zâde Efendi Birâderi Aħmed Efendi

el-Mevlâ Aħmed ibnü'ş-Şeyh Maħmûd. "Debbâg-zâde Efendi" dimekle şöhret-dâde olup âti't-terceme Şeyhü'l-İslâm Mehemmed Efendi merķûmuñ şınv-ı kihteri olmağla ma'lûm-ı bende vü âzâdedür. Ba'de taħşili'l-isti'dâd tarik-ı 'ilmîye 'âzim ve Naķibü'l-eşraf Kudsî-zâde Şeyh Mehemmed Efendi'den mülâzım olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aķçe medreseye vâşıl ve andan dahı munfaşıl olduķdan soñra¹ biñ seksen yedi Şafer'inde Hasan Efendi yirine Cânbaziyye Medresesi hâriciyle ikrâm, toğsan iki Muħarrem'inde Uzun Hasan Efendi-zâde Yahyâ Efendi yirine Sittî Hâtûn Medresesi in'âm olinmış iken mâh-ı mezkûruñ yigirmi yedinci günü maraz-ı istiskâ sebebiyle intikâl ve 'âlem-i ervâha isti'câl eyleyüp Edrinekapusı hâricinde medfûn ve medrese-i maħlûleriyle Begbâzârî Hüseyñ Efendi memnûn kılındı.

Merķûm-ı merķûm dâhil-i dâire-i erbâb-ı rûsüm, ħalim ü selim, ħâfız-ı Kur'an-ı Kerim, ħuzû' u ħuşû' üzere 'ibâdetde kâ'im ve ekşer-i evķât şavma müdâvim idi.

Şeyhü'l-İslâm Esîri Mehemmed Efendi [Burusalı Efendi]

el-Mevlâ Mehemmed bin Abdü'l-ħalim. Muķaddemâ İbradı kazâsında imâm ve muķtedâ-yı enâm olan Abdü'l-ħalim nâm merd-i şâlihüñ maħdûm-ı mihteri ve ferzend-i sa'd-aħteri Esîri Mehemmed Efendi'dür. Vâlid-i mâcidle-riyle maħrûsa-i Burusa'da tavaţtun itmegin "Burusalı Efendi" dimekle şehir ve zebân-zed-i şağir ü kebîr olmışlar idi. Ol şehrde üstâd-ı kavâbil-i 'aşr olan Mu'id-zâde ve Şeyh Hâfız-zâde Efendiler'den i'dâd-ı levâzım-ı 'ulûm ve şehr-i

1 S 289b.

İstanbul'a kudüm eyledükde Ayaşofıyya kurbinde Şeyh Erdebîlî-zâde Zâviyesi'ne nüzül ve ahz-ı dest-i irâdet ile tariklerine duhûl eyleyüp bir müddet mürûrından sonra Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi âsitânesine istinâd ile Medrese-i Bâyezîdiyye i'âdesinden mülâzemetle ber-murâd olup kırk akçe medreseye vâşıl ve andan dahı munfaşıl iken biñ otuz yedi Muharrem'inde Belğradî Mehemmed Efendi yerine Maqtûl Hasan Paşa Medresesi virilüp kırk Ramazân'ında diyâr-ı Mısr'a 'azîmet itmekle ref' olunup medreseleri Hâfız Mehemmed Efendi'ye tevcih olındı. Kırk üç Ramazân'ında Şadrü'd-dîn-zâde Rûhu'llâh Efendi yerine Beşiktaş'da vâkı'a Sinân Paşa Medresesi ile kâm-revâ, kırk dört Cumâde'l-âhire'sinde Kara Süleymân Efendi yerine Şeyhü'l-İslâm Zekerıyyâ Efendi Medresesi Ülâsı sezâ görildi. Kırk beş Şa'bân'ında Takıyyü'd-dîn Efendi yerine Pîrî Paşa Medresesi'ne gelüp kırk sekiz Muharrem'inde 'Oşmân-zâde Mehemmed Efendi yerine Muştafâ Ağa Medresesi'ne i'tilâ, sene-i mezkûre Zî'l-hicce'sinde Ezhârî Monlâ Çelebi yerine Şahn-ı Şemâniyye'nün birine irtikâ itdiler. Kırk tokuz Şevvâl'inde Hamdî Mehemmed Efendi yerine Çorlu Medresesi'ne gönderilüp elli Cumâde'l-ülâ'sında 'Acem Mehemmed Efendi yerine Gevher Hân Sulţân Medresesi ihsân, elli bir Receb'inde Memek-zâde Muştafâ Efendi yerine Kalendar-hâne Medresesi'ne şâyân olup elli üç Cumâde'l-ülâ'sında Beyâzî Hasan Efendi yerine İstanbul'da vâkı'a Valide Sulţân Medresesi ile taşşil-i 'izz ü şân itmişler idi. Elli dört Cumâde'l-ülâ'sında sene-i âtiye Muharremü'l-harâmı gürresi tevķitiyle selefleri Hasan Efendi yerine Mekke-i Mükerrreme kazâsıyla tekrîm olunup ol eşnâda dârü's-sa'âde hıdmetinden [266^a] ma'zûl olan Sünbül Ağa ile alay gemilerinden pes-mânde İbrâhîm Çelebi kalyonu ile 'azm-i cânib-i Mısr-ı zâtü'l-ehram idüp Rodos'dan yüz altmış mil ba'îd yirde Malta gemilerine dü-çar ve niçe yüz müselmân ile kayd-ı esre giriftâr olmuşlar idi. Ba'de'l-halâş elli tokuz Receb'inde Raĥmetu'llâh Efendi def'a-i şâniyesi yerine Mısr-ı Kâhire kazâsıyla ikrâm olunup altmış Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine şâniyen Şâm kâdîsi Hasan Efendi-zâde Şeyh Mehemmed Efendi menķül, anlaruñ yirine Bustân-zâde Aĥmed Efendi mevşûl oldu. Altmış iki¹ Şevvâl'inde Şâmî Nu'mân Efendi yerine Edrine kazâsı ihsân olunup altmış üç Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Kadri-zâde Seyyid Mehemmed Efendi vaşl olındı. Altmış dört Zî'l-hicce'sinde -taşşılı Memek-zâde Muştafâ Efendi tercemesinde maşţûr- rikâb-ı hümayûna

1 S 290a.

Şeyhü'l-İslâm Ebü Sa'îd Efendi'den şikâyeti muta'zamın 'arz-ı hâl sebebiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunup altmış beş Receb'inde 'avde me'zûn ve sene-i mezkûre Şevvâl'inde Kemâl Efendi-zâde İbrâhîm Efendi üzerinden Uzuncaova Hâşköyî kazâsı arpalığıyla memnûn kılındılar¹. Altmış altı Şevvâl'inde halef-i sâlifleri Hasan Efendi-zâde yirine Dârü's-saltana kazâsı 'inâyet olunduğda arpalıkları Altıbarmaç 'Abdü'l-fettâh Efendi'ye virildi. Altmış yedi Receb'inde ma'zûl ve yirlerine 'Abdü'r-raḥîm Efendi-zâde Meḥemmed Efendi kâḍî-i İstanbul oldu. Bunlara halefleri üzerinden Kuşatması ma'a Bayındır kazâları arpalık ta'yîn olındı. Altmış sekiz Şa'bân'ında 'İşmetî Meḥemmed Efendi yirine Anadolu şadâretiyile be-kâm olduklarında Kuşatması kazâsı Ya'kûb Efendi'ye, Bayındır kazâsı halef-i sâlifleri 'Abdü'l-fettâh Efendi'ye in'âm olındı. Altmış tokuz Cumâde'l-âḥire'sinde Bolevî Muştafâ Efendi yirine meşîhat-i İslâmiyye'ye naklle nâ'ilü'l-merâm ve yirlerine halefleri 'Abdü'r-raḥîm-zâde Efendi kıyâm eyledi. Yetmiş iki Şafer'inde Şarı 'Abdu'llâh Efendi maḥlûlünden Gelibolî kazâsın arpalık ihtiyâr itmîşler idi. Sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâ'sında ma'zûl ve ol maḥkâm-ı vâlâya Rümili şadı Şun'î-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi menkûl, anlaruñ yirine Minḳârî-zâde Yahyâ Efendi mevşûl olduğda bunlar arpalıkları olan Gelibolî kazâsına vuşûl ile me'mûr oldılar. Sene-i mezbûre Şevvâl'inde arpalıkları Rodos kazâsına tebdil ve Gelibolî kazâsıyla selef-i sâlifleri 'İşmetî Efendi tebcil kılınmış idi. Seksen iki senesi hilâlinde edâ-yı nüsük-i İslâm ve ziyâret-i ravza-i seyyidü'l-enâm *'aleyhi efdalü's-şalâtü ve's-selâm*² ile me'mûr olup ba'de kazâ'î'l-vaṭar seksen üç Şa'bân'ında Vardarî Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-ganî Efendi yirine Kuds-i dârü'l-üns kazâsı tevcih olunup seksen beş Ramazân'ında 'azl ve yirlerine Yûsuf Paşa İmâmî Ebü Bekr Efendi vaşl olındı. Bunlar vaṭan-ı aşlîleri olan maḥrûsa-i Burusa'da ḥaṭṭ-i raḥl-i karar itmege ruḥşat-yâb, seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında Bosnevî 'İsâ Efendi üzerinden Birgi ve Mudanya kazâları arpalığıyla kâm-yâb olmuşlar idi. Seksen sekiz Rebî'ül-âḥir'inde Şarı 'Oşmân Efendi üzerinden Gemlik kazâsı daḥı zamîme-i revâtibleri kılındı. Bîñ tokusan iki Şafer'inüñ yigirmi ikinci Erba'â gicesi cîsr-i fenâdan 'ubûr ve ser-menzil-i beḳâda ḥuzûr eyleyüp maḥlûl olan arpalıklarından Birgi ve Mudanya kazâları ile Menteş İbrâhîm Efendi ve Gemlik kazâsı ile Hüseyn Paşa-zâde İbrâhîm Efendi mesrûr kılındılar.

1 kılındılar H: kılındı S.

2 "Salât ve selâmların en üstünü onun üzerine olsun."

Mevlânâ-yı merķūm âşinâ-yı deryâ-yı 'ulūm, [266^b] fūnūn-ı müteddâvilede müşârik-i emsâl, şedidü'l-münâzara, hadidü'l-muḥâvere, levme-i lâ'imden bî-bâk, re'yinde muşır ve ğazabnâk idi. Velî-nî'meti Yahyâ Efendi merḥūm devletinde fetvâ-emîni olmaĝla fîḫa etemm-i intisâbları ve mesâ'il-i fūrū'dan vâye-i nişâbları var idi. Ol 'aşrda 'amme-i 'ulemâ belki ümerâ vü vüzerâyâ mercî' olmuşlar idi.

Es'ad-zâde Seyyid Mes'ud Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Mes'ud ibnü'l-mevlâ es-Seyyid Meḥemmed Sa'îd ibnü'l-mevlâ Meḥemmed Es'ad el-Anḫaravî. Bu ṭabaḫa evâ'ilinde tercemesi sebḫ iden Anḫaravî Meḥemmed Es'ad Efendi'nün nebîre-i ma'ârif-güsteri ve âti't-terceme Naḫîbü'l-eşraf Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Es'ad Efendi'nün maḥdūm-ı mihteri Seyyid Mes'ud Efendi'dür. Ḳâbiliyyet-i Ḥudâ-dâd ile Nefes-zâde Seyyid 'Abdu'r-raḥmân Efendi'den tekmi'l-i meleke-i isti'dâd eyledükden soñra şadr-ı 'âlî-ḳadr Ḳadrî Efendi'den iḫrâz-ı şeref-i mülâzemet ve duḫūl-i ṭarîḳ-ı tedriise 'azîmet eyleyüp kırk aççe medreseden ma'zül iken biñ seksen beş Şafer'inde Trabzonî İbrâhîm Efendi yerine Yenî İbrâhîm Paşa Medresesi ile kâm-revâ, seksen yedi Ramazân'ında Lüḫūmî 'Alî Efendi yerine Eski İbrâhîm Paşa Medresesi'ne revnaḫ-baḫşâ olup ṭoḫsan bir Muḫarrem'inde Ḳarabacaḫ Meḥemmed Efendi yerine Ḳara Çelebi-zâde Maḥmūd Efendi Medresesi ile maḫsūd olmuşlar idi.

Vaḳ'a-i Şem'

Sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâ'sında ol ḫânedânda etbâ' ḫ'âcesi olan Kürd Meḥemmed Efendi bir ḫuşuşda etbâ'ıyla muzâd olmaĝla bir gice birkaç nemek-ḫarâm-ı 'atîd ü 'anîd mezbûruñ dübürine ilḳâ-yı şem' iderler. Ḥ'âce-i derdmend ḫuddâmıyla ol ḳazâ-yı mu'allâḳ işâbetinden bî-aḳl u bî-cân güçle Şaḫn Medresesi'nde ḫücesine cân atup kendüden me'yūs olduĝda âşinâ vü aḳribâsından birkaç müselmâna bu güne vaşiyet ider ki "Eger ben bi-emri'llâhi te'âlâ bu varṭadan helâk olursam benüm dem-i diyetüm Naḫîb Efendi Maḥdūmı Mes'ud Efendi'den da'vâ idüñ." dir. Fî'l-ḫaḳîḳa şabâḫa çıḳmayup ol zaḫımdan fevt olduĝda vâriş-i müteveffâ ibtidâ vâlidleri Naḫîb Efendi'ye varup

yüz bulmaduğda bir 'arz-ı hâl ile divân-ı hümayûna maḥdûmı ihzâr itdüklerin-
de der-ceng-i evvel t̄arîḳden ḥacr fermân olunup medreseleri Seyfî-zâde es-Sey-
yid İbrâhîm Efendi'ye tevcîh olunduğdan ōnra ol fazîlḥa vâlid-i mâcidlerine
daḥı sirâyet idüp neḳâbetden 'azl ve maḥrûsa-i Burusa'ya nefy olındı. Ba'dehu
ol ḥüzn ü melâl maḥdûmuñ revnaḳ-ı zindegânisine kelâl getürüp bîñ ṭoḳsan
iki Rebi'ül-âḥir'inde¹ ta'ne-i t̄â'undan helâk ve mütevarî-i ḥâk-i pâk olup Ed-
rineḳapusu ḥâricinde Emîr-i Buḥârî Zâviyesi civârında medfün ve naḳş-ı seng-i
mezârı 'Ârif 'Abdü'l-bâḳî Efendi didügi t̄arîḳ-i mevzundur:

Beyt

Zamân-ı fevtini ta'yîn için 'Ârif didi t̄arîḳ
Ola 'adn-i berîn Mes'ud Efendi'ye mekân yâ Rab²

Maḥdûm-ı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr, ṭab'ı selim, zihni müs-
taḳîm, ma'ârif-i cüz'iyede mâhir, şî'r ü inşâya ḳâdir idi.

İsmâ'îl Ağa-zâde 'Alî Efendi³

el-Mevlâ 'Alî ibnül-mevlâ Meḥemmed bin İsmâ'îl. Bu ṭabaḳa evâ'ilinde
tercemesi sebḳ iden İsmâ'îl Ağa-zâde Meḥemmed Efendi'nün ferzend-i nazî-
fi ve maḥdûm-ı ḥayrül-ḥalefidür. Zamân-ı nükte-senciden 'aḳd-i ṭufüliyyet
güşâde ve âyîne-i ṭab'-ı şafâ-şifâtı mişḳale-i terbiyet ile cilâ-dâde olduḳda
muḳaddimât-ı 'ulûmı ḳırâ'at itdükden ōnra 'alâ-ḥasebî'r-resm ḥareket ve bîñ
elli dört senesi ḥilâlinde⁴ şadr-ı 'âlî-ḳadr Ḳara Çelebi-zâde Maḥmûd Efendi'den
ihzâr-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp elli altı Zî'l-ḳa'de'sinde kırḳ açḳe ile Baḳḳâl
Pirî Medresesi virilüp ba'de'l-infişâl altmış dört Şa'bân'ında ibtidâ bunlarda
[267^a] ihdâş olınan Revânî Beg Medresesi'nde ḥâric elli rütbesin ihzâr idüp
altmış yedi Receb'inde yirlerinde ḥareket-i ḥâric i'tibâr olınmış idi. Yetmiş
Zî'l-ḳa'de'sinde Köprili Meḥemmed Paşa İmâmı Maḥmûd Efendi⁵ yirine Ḥus-
rev Kethudâ Medresesi'ne vâsıl, yetmiş iki Şafer'inde Ḥâcî-zâde Muşṭafâ Efen-
di yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne nâ'îl oldılar. Yetmiş üç Cumâde'l-âḥire'sinde
'İşmetî Tâbi'i Ḥasan Efendi yirine İbrâhîm Paşa-yı 'Atîḳ Medresesi'ne ḥaḳîḳ

1 Rebi'ül-âḥir'inde H: Rebi'ül-ewel'inde S.

2 اوله عدن برين مسعود افندى به مكان يا رب

3 Evvelü müderrisin bi-medreseti Revânî Beg. Fi 8 Şa'bân sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

4 ḥilâlinde S: -H.

5 S 291a.

olup yetmiş beş Muharrem'inde Bolevî Birâderi 'Alî Efendi yerine Kara Çelebi-zâde Maḥmūd Efendi dârü'l-ifâdesine pâ-nihâde, yetmiş altı Zî'l-ka'de'sinde Şarı 'Oşmân Efendi yerine Şaḥn-ı Semâniyye'nün birinde ferş-i seccâde-i ifâde itmîşler idi. Yetmiş üç Rebi'ü'l-evvel'inde Çâvuş-zâde Muştafâ Efendi yerine Sinân Paşa Medresesi'ne şeref-baḥşâ olup seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde Kabaşakal Aḥmed Efendi yerine 'Â'îşe Sultân Medresesi iḥsân olup seksen üç Muharrem'inde 'İşmetî Hışmı¹ Meḥemmed Efendi yerine Üsküdar Vâlidisi Medresesi sezâ görölüp seksen beş Şa'bân'ında Hevâyî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlûlünden Bağdâd-ı bihişt-âbâd kazâsıyla ber-murâd oldılar. Seksen altı Zî'l-ka'de'sinde ma'zûl ve yirlerine Bâbî Muştafâ Efendi mevşûl oldu. Toksan bir Muharrem'inde Hân-zâde H'âcesi Muşlî Efendi yerine Kuds-i Şerîf kazâsıyla teşrîf olup toktan iki Rebi'ü'l-âḥir'inde munfaşıl ve yirlerine Burhân-zâde İbrâhîm Efendi vâşıl oldu. Bunlar kaç'-ı merâḥil iderek Konya şehrine dâḥil olduklarında merâḥil-i 'ömri tamâm ve 'âlem-i ervâḥa hırâm eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâḥ-ı ḥâlle meşhûr, mâ-lâ-ya'niden mu'riz, meşâḡil-i nâfi'aya mütemaḥḥız idi.

Tavil Aḥmed Efendi

el-Mevlâ Aḥmed. Vilâyet-i Anaḫolı'dan bedidâr ve "Tavil Aḥmed Efendi" demekle şöret-şî'âr olup dârü'l-mülk-i İstanbul'a vâşıl ve şadr-ı a'zam-ı sâbık Kara İbrâhîm Paşa mîr-âḥûr iken imâmetleri ḥıdmetine nâ'il olmuş idi. Ol taḫrîble Minḫârî-zâde Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet ve ḫarîḫ-ı tadrîse 'azîmet eyleyüp devr-i merâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken bîn yetmiş üç Cumâde'l-âḥire'sinde Tefvîḫî-zâde Muştafâ Efendi maḥlûlünden Zeynî Çelebi Medresesi ḫâricine 'âric, seksen Rebi'ü'l-âḥir'inde 'Adilcevâzî 'Ömer Efendi yerine Taḫta Kâḫî Medresesi'ne ḫareketle mübteḫic olmuşlar idi. Seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde Fenârî-zâde Seyyid Aḥmed Efendi yerine Balaban Aḡa Medresesi virölüp seksen üç Muharrem'inde selefi Fenârî-zâde Efendi yerine Ca'fer Paşa Medresesi'ne taḫrik olindılar. Seksen dört Receb'inde yine selefi yerine Ca'fer Aḡa Medresesi'ne mevşûl, seksen altı Cumâde'l-âḥire'sinde 'Abdu'llâḫ-zâde Şeyḫ Muştafâ Efendi yerine Ḥadîce Sultân Medresesi'ne menḫûl, seksen üç Rebi'ü'l-evvel'inde Çâvuş-zâde Aḥ-

1 Hışmı H: -S:

med Efendi yirine Şahın-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mül olup toğsan bir Muharrem'inde Eyyübî Şa'bân Efendi yirine Sinân Paşa Dârü'l-hadîsi'ne vuşul bulmuşlar idi. Toğsan iki Rebî'ül-âhîr'inün on sekizinci Erba'â günü rebî'-i hayâtı âhîr olmağla ders [ü] devri tamâm ve rûh-ı revânı 'âlem-i bälâya hırâm eyleyüp medrese-i mahlûlesi Kâra Ebü Bekr Efendi'ye in'am olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâh-ı hâlle meşhûr, nîk-nefs ü şâfi-fu'ad, müslim-i pâk-i'tikâd idi.

Kaşır Ahmed Efendi

el-Mevlâ Ahmed. Vilâyet-i Anaçolı'dan zühür ve "Kaşır Ahmed Efendi" dimekle meşhûr olup dârü'l-mülk-i İstanbul'a 'azîmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet¹ eyleyüp devr-i medâris-i mu'tade ile kırk aççe [267^b] medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biñ yetmiş toğuz Rebî'ül-evvel'inde Şalbaş Ahmed Efendi yirine Kirmastı Medresesi hâricine 'âric, seksen dört Şafer'inde Fetħu'llâh Efendi yirine Tütü Latîf Medresesi'ne hareketle mübtehic olup seksen toğuz Şa'bân'ında 'Uşşâkî Muştafa Efendi yirine Şâniye-i Mesîh Paşa Medresesi virilmiş idi. Toğsan iki Cumâde'l-ülâsında fevt olup medrese-i mahlûlesi Sirkeci-zâde 'Abdu'llâh Efendi'ye tevcih olındı.

Merhûm-ı merçûm tâlib-i intisâb-ı 'ulûm, şâlih ü şâfi-fu'ad, mü'min-i kavî-i'tikâd idi.

Beşiktaşî Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed. 'Alâ'iyye diyârından neş'et ve taşşil-i neşve-i kâbiliyyet eyleyüp dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve 'ulemâ-yı 'izâma hüdmet ile Âvâre-zâde Mes'ud Efendi'den mülâzım ve tarîk-ı pür-tevfîk-ı 'ilmîye 'âzim olup Hâlic-i Koştanınıyye'de vâkı' Beşiktaş nâm kaşabada tavaçtun itmekle Beşiktaşî Mehemmed Efendi 'unvânıyla ma'rûf olmuşlar idi. Ahz-ı medâris-i 'ilmîyye iderek kırk aççe medresede çille-keş-i erba'in ve dîde-düz-ı rütbe-i hamsin iken biñ altmış toğuz Şa'bân'ında Kızıl Mûsâ Efendi yirine Şâniye-i İbrâhîm Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne haqîk olup yetmiş dört Cumâde'l-âhî-

1 S 291b.

re'sinde Kârakaç¹ Mehemmed Efendi yerine Kepenekci Sinân Medresesi ihsân, yetmiş altı Zî'l-ka'de'sinde İbrâhîm Efendi yerine Tevkî'i Ca'fer Çelebi Medresesi ile şâhib-i nâm u nişân oldılar. Seksen Rebî'ül-âhîr'inde 'Arûzî Mehemmed Efendi yerine Etmekcioğlu Medresesi virilüp seksen bir Zî'l-hicce'sinde Şâdîk Mehemmed Efendi yerine Hayrî'd-dîn Paşa Medresesi sezâ, seksen üç Cumâde'l-âhîre'sinde selefi 'Arûzî Mehemmed Efendi yerine Şâhn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ itmişler idi. Seksen dört Rebî'ül-evvel'inde selefleri 'Arûzî Efendi mahlûlünden Şâniye-i Hayrî'd-dîn Paşa Medresesi'ne şâyân, seksen beş Ramazân'ında La'lî-zâde 'Abdül-'azîz Efendi yerine Şâh Sulţân Medresesi ile taşşîl-i 'izz ü şân eyleyüp seksen toköz Receb'inde Erzincânî Seyyid 'Alî Efendi yerine Medrese-i Şeh-zâde mesnedgâh-ı ifâdeleri olmuş idi. Toğsan iki Receb'inde 'Ârif 'Abdül-bâkî Efendi yerine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle tekrîm olunmuş iken ol hafta içinde irtihâl ve dârü'n-na'ime isti'câl eyledüklerinde medrese-i mahlûleleri 'Adilcevâzî 'Ömer Efendi'ye intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı merķûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, şâfi-fu'ad, pâk-i'tikâd idi.

Ders-i 'Âm Şâlih Efendi {Zihni}

el-Mevlâ Şâlih bin Muştafâ. Maħmiyye-i Kõştanţınıyye'de şâife-i tüccârdan bir merd-i şâlihün şâh-ı şecere-i vücûdi ve netice-i muķaddime-i zât-ı mes'ûdudur. Mâh-ı cihân-tâb gibi taşşîl-i sevâd ve mişâl-i mihr-i tâbdâr 'urûc-ı bürûc-ı isti'dâd eyleyüp fuzâlâ-yı 'aşrdan A'rec Muştafâ Efendi dârü'l-ifâdesine vâşıl ve 'ilm ü ma'ârifden mertebe-i kemâle nâ'il olup hıdmetlerinden mülâzım ve tek-mil-i medârise 'âzim olduķdan sonra Fâzıl Mollâ Çelebi hıdmetlerinden daħı vâşıl-ı derece-i 'âlül-'âl ve nâ'il-i rütbe-i 'âķl-ı fa'âl olduķda mevķıf-ı istifâdeden mesned-i ifâdeye pâ-nihâde ve "Ders-i 'Âm Şâlih Efendi" 'unvânıyla şöhret-dâde olmuşlar idi. Niçe zamân Sulţân Mehemmed Hân Câmî-i Şerîfi'nde ve Dâvûd Paşa Câmî-i'nde ve Kırķ Çeşme ķurbinde Yûsuf Paşa Mescidi'nde 'âķd-i meclis-i ders-i 'âm ve ifâde-i 'ulûma meşğûl ve kırķ aķçe medreseden ma'zûl iken biñ seksen iki Muħarrem'inde Sa'dî Efendi Medresesi hâriciyle tekrîm, seksen üç Muħarrem'inde Erzincânî Seyyid 'Alî Efendi yerine Kâdî

1 Kârakaç S: Kârabâş H.

'Abdü'l-ḥalîm¹ Medresesi ile ta'zîm olındılar. Seksen beş Ramazân'ında Kıyımî [268^a] Sefer Efendi yerine Şeyhü'l-İslâm Zekeriyyâ Efendi Medrese-i Şâniyesi ile ikrâm, seksen yedi Şa'bân'ında Sivasî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi maḥlûlinden Rüstem Paşa Medresesi in'âm olunmuş idi. Seksen dokuz Şa'bân'ında Erzurûmî 'Abdü'l-laṭîf Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye'den birine irtikâ eyleyüp doksan bir Muḥarrem'inde Tavuḫcı Paşa İmâmı 'Alî Efendi yerine 'A'îşe Sulṭân Medresesi'ne şâyân olmuşlar idi. Ba'dehu maraž-ı istisḫâya mübtelâ ve üftâde-i pister-i fenâ iken doksan iki Receb'inüñ üçüncü günü târihiyle müverrahe selefleri 'Abdü'l-laṭîf Efendi yerine 'Alî Paşa-yı 'Atîk Medresesi rü'ûsı irsâl olunup mâh-ı mezbûruñ on dördüncü yevm-i Erbâ'âda intikâl itdüklerinde Edrineḫapusu ḥâricinde Emîr-i Buḫârî Zâviyesi civârında defn olındılar. Telâmizelerinden Şeyh Himmet Efendi-zâde 'Abdu'llâh Efendi bu güne târiḫ dimişdür:

Târiḫ

قد مات استاد الكل²

Ve Nâzım Meḫemmed Efendi daḫı bu târiḫi dimişdür:

Mısrâ'

Şâlih'i Rabbim ide medrese-ârâ-yı na'îm³

Medrese-i maḥlûleleri La'li-zâde Şeyh Meḫemmed Efendi'ye sezâ görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr deryâ-yı faẓl-ı mevfûr, 'ulemâ miyânında imtiyâzı meşhûd, âḫâd-ı fuẓalâdan ma'dûd, vâsıl-ı ḫaḫâ'ik u deḫâ'ik, zamânında hem-aşrına fâ'ik, ḫadîdü'l-lisân, şedîdü'l-beyân idi. Eşnâ-yı dersde su'âl irâd idenlere⁴ şütüm u âzâr muḫarrer ve muḫaddimât-ı 'ulûm tedrisinde daḫı kitâb tutarlar idi. Ebnâ-yı zamânedekşerûñ üstâdı ve delîl-i râh-ı irşâdı olmuşlar idi.

Âşârlarından tedris itdükleri kütüb ḫavâşinde olan taḫrîrâtlarından mâ'adâ Zihni maḫlaşı ile eş'âr-ı dil-güşâları vardır. Bu şi'r güftârlarındandır:

1 S 292a.

2 "Herkesin üstadı olan zat öldü." (Ebced: 1092)

3 صالحی ریم ایده مدرسه آرای نعیم

4 "Bir varmış bir yokmuş."

Şî'r

Cây-ı rāḫat gūşe-i ebrū-yı yār olmuş baña
Ol sebebden sīne-i ğam dāġdār olmuş baña

Maḫz-ı nūr iken cemāl-i āftāb-ı t'al'ati
Ḥayretüm oldur ki ol āşār-ı nār olmuş baña

Raḫnedārum keşmekeşhā-yı felekden Zihniyā
Ḥayret-efzā-yı ğam-ı dil-ber medār olmuş baña

Ebe-zāde Meḫammed Efendi

el-Mevlā Meḫammed. Bu ṭabaqada ānifen tercemesi sebḫ iden Ebe-zāde Meḫammed Efendi'nün birāder-i kihteridür. Ba'de taḫşili'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup kırk aççe medreseden ma'zül iken biñ elli yedi Şa'bān'ında bā-ḫaṭṭ-ı hümayün-ı şevket-maḫrūn Nüh Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi'ne vālī olmuş idi. Elli sekiz Şa'bān'ında Gölbāzārī Ḥüseyn Efendi yirine 'Abdu'llāh Aġa Medresesi'ne taḫrīk olunup altmış Zi'l-ka'de'sinde Edībī-zāde Seyyid Muşṭafā Efendi yirine Hızır Çelebi Medresesi tevcih olunmuş idi. Lâkin ḳabüldeñ ibā itmekle altmış bir Şafer'inde medrese-i merḳūme Sinobī 'Abdu'llāh Efendi'ye sezā ve bunlar şifru'l-yed ibḳā olındılar. Yetmiş beş Rebī'ül-āḫir'inde Süleymān Efendi yirine Receb Paşa Medresesi i'tā, seksen bir Muḫarrem'inde Müftī-zāde Muşṭafā Efendi yirine Ferhād Paşa Medresesi'ne i'tilā itmiş idi. Seksen beş Ramazān'ında Nāzük 'Abdu'llāh Efendi yirine Erzenür-rüm ḳazāsı ḫükümeti tefvīz olunup seksen yedi Receb'inde ma'zül ve yirlerine Ḳara Himmet Efendi mevşul oldu. Bu ḫāl üzere sübḫa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ ṭoḳsan iki senesi ḫilālinde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḫa irtiḫāl eyledi.

Merhüm-ı mezbür "Ebe-zāde Efendi" dimekle meşḫūr, ḫoş-şoḫbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.¹

1 S 292b.

Vişne-zâde 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi {'İzzetî}

el-Mevlâ eş-Şeyh Mehemmed ibnü'l-mevlâ Luţfu'llâh ibnü'l-mevlâ Şeyhü'l-İslâm Zekeriyâyâ. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulţân Murâd [268^b] Hân-ı Râbi' silkinde muntazam kirâm-ı maḥâdim-i sütüde-şifâtdan evâ'il-i ḥâlinde sâlik-i meslek-i' kâzâ ve tâlib-i râhat u şafâ olup evâhir-i *Zeyl*'de raqam-zede-i kill-k-i 'Aţâyî olduğu vech üzere yedi def'a Filibe kâzâsında şâhib-i ḥükm ü imzâ olan "Çelebi Kâdî" demekle şehir, maḥdüm-ı ma'âlî-semîr Şeyhî muḥalleş Luţfu'l-lâh Efendi'nün nihâl-i âzâdesi ve Şeyhü'l-İslâm ibn Şeyhü'l-İslâm Yaḥyâ Efendi merḥumuñ birâder-zâdesi bâkür-ı ḥadiqa-i mecd ü sa'âdet ve nev-bâve-i naḥ-listân-i fazîlet ü ma'rifet, şadr-ı 'âlî-kadr 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi ḥıdmetleridür. Biñ otuz toquz senesi ḥudüdında medîne-i Filibe kırbinde Çâşniğîr nâm zay'ada ziyâ-güster-i meclis-i şühüd ve revnaq-baḥşâ-yı şaḥn-ı vücüd olup vâlid-i mâcidleri kırık bir Zî'l-ḥicce'sinde terk-i dağdağa-i dünyâ eyledükde henüz se sâle bâliğ tıfl olmağın 'amm-i büzürgvârları Şeyhü'l-İslâm Yaḥyâ Efendi ḥacr u terbiyelerinde serv-i âzâdeleri ḥıramân-ı çemen-i şuffe-i isti'dâd olup ibtidâ Hâmid Efendi'den ba'dehu Fâzıl Mollâ Çelebi'den istifâza-i pertev-i 'ilm ü 'irfânla fa'ıku'l-aqrân ve müşârün ileyh bi'l-benân olduḡda şehriyâr-ı Cem-nişân Sulţân Murâd Hân cenâblarından Rümili şadri olan Mu'îd Aḥmed Efendi'ye ḥiṭâben ḥaṭṭ-ı hümayûn ile şeref-i mülâzemeteye maqrûn oldılar. Biñ elli üç Zî'l-ḥicce'sinde 'amm-i büzürgvârları intikâl-i dârü'l-cinân eyledükde Şeyhü'l-İslâm Ebü Sa'îd Efendi kerîmelerin 'aḡd ile dâmâd ve cenâb-ı 'âlileri muşâheretiyle ber-murâd olduḡdan soñra biñ elli beş Receb'inde Oḡcı-zâde Aḥmed Efendi yirine 'amm-i kerîmi Yaḥyâ Efendi medrese-i celilesiyle tekrîm, elli yedi Şa'bân'ında Şafvetî Mehemmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün biriyle ta'zîm olundılar. Elli sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Kara Çelebi-zâde 'Oşmân Efendi yirine İsmiḥân Sulţân Medresesi'ne sâye şalup altmış Ramazân'ında Ḥ'âce Fesâd-zâde Seyyid Aḥmed Efendi yirine Şeh-zâde dârü'l-ifâdesine pâ-y-ı himmet koyup altmış iki Şa'bân'ında Şa'rânî-zâde Mehemmed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birinde murabba'-nişin-i mesned-i iclâl, altmış üç Ramazân'ında selefi Şa'rânî-zâde Efendi yirine Dârü'l-ḥadiş-i Süleymâniyye ile vâşıl-ı rütbe-i 'âlü'l-'âl-i merâtib-i iḡbâl olup altmış dört Cumâde'l-ülâ'sında Bahâyî Birâderi Aḥmed Efendi yirine Dımışkuş-Şâm ḥükümeti ile maḡziy-

1 meslek-i H: -S.

yü'l-merâm oldılar. Altmış beş Ramazân'ında Ebu's-su'üd-zâde Mehemmed Şâdık Efendi yirine Mısr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsına naqlle ikrâm olunduğlarında yirleri Fâzıl Mollâ Çelebi'ye in'âm olunduğlarında yirleri Fâzıl Monlâ Çelebi'ye in'âm olındı. Altmış altı Şafer'inde ma'zül ve yirlerine şâniyen Minķârî-zâde Yaḥyâ Efendi mevşül oldu. Altmış sekiz Cumâde'l-âhire'sinde Şarı 'Abdu'llâh Efendi defa-i şâniyesi yirine maḥrûsa-i Burusa'ya ḥâkim ve revnaḥ-efrüz-ı maḥâfil ü maḥâkim olmuşlar idi. Ḥasan Paşa fitnesine müşâdif olmağın altıncı ayda 'azle ṭâlib olmalarıyla sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde maḥall-i hükümetlerine Hâşimî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi naşb olındı. Yetmiş Zî'l-ka'de'sinde Bosnevî 'İsâ Efendi üzerinden Mudurnı kazâsı arpalık ta'yîn olunmuş idi. Yetmiş üç Muḥarrem'inde Kec-dehân Dâmâdî 'Abdu'llâh Efendi yirine İstanbul kazâsı müyesser olup yetmiş dört Şafer'inde munfaşıl ve maḥâm-ı hükümetlerine selef-i sâlifleri Bahâyî Birâderi Aḥmed Efendi vâşıl oldu. Bunlara ḥalefleri arpalıkları Bolı ma'a Koñurapa kazâları [269^a] iḥsân olındı. Yetmiş¹ çoḡuz Muḥarrem'inde Ebû Sa'id-zâde Feyzullâh Efendi yirine Anaṭolı şadâretıyla mümtâz olunup arpalıkları Ece Ya'ḳûb Efendi'ye virildi. Seksen Rebî'ül-âḥir'inde Ḳadrî Efendi defa-i şâniyesi yirine mesned-i Rûm'a naqlle ser-efrâz olduklarında yirleriyle Seyrek-zâde Seyyid 'Abdu'r-raḥmân Efendi i'zâz olındı. Sene-i mezbûre Receb'inde mürrül-'izâm-ı 'azlle mezâḳ-ı 'işi telḥ olup 'Abdü'r-raḥîm-zâde Mehemmed Efendi şâniyen şîrin-kâm-ı devlet ü iḳbâl olduğda bunlara Balıkesir ma'a Balya kazâları arpalık virildi. Seksen üç Receb'inde Ḳâmetî-zâde Mehemmed Efendi üzerinden Ḳuşaṭası kazâsına tebdil Balıkesir ma'a Balya kazâlarıyla Ḥâmid Efendi tebcil ḳılındı. Seksen beş Ramazân'ında Ḳuşaṭası kazâsı selefleri Ḳâmetî-zâde Efendi'ye virilüp² bunlara mâl-i cizyeden vazîfe ta'yîn olındı. Seksen yedi Cumâde'l-ülâsında Anḳaravî Mehemmed Efendi yirine şâniyen şadr-ı 'âlî-ḳadr-i Rûm ve tekrâren vâşıl-ı müntehiyyü'l-merûm oldılar. Seksen sekiz Şa'bân'ında ma'zül ve mesned-i 'âli-lerine şadr-ı Anaṭolı'dan ḥalefleri Ḥâmid Efendi menḳül, anlaruñ yirine 'Abdü'r-raḥîm-zâde Mehemmed Efendi mevşül oldu. Bunlara 'Abdü'r-raḥîm-zâde Efendi üzerinden Gümülcine ve Uzuncaova Ḥâşköyi ve Keşân kazâları arpalık ta'yîn olındı. Ṭoḡsan iki Şa'bân'ında baḡteten nüzhetgâh-ı cinâna cân atup ṭâ'ir-i ḳudsî-i rûḥı 'azm-i âşiyân-ı ḳadîm ve seyr-i riyâz-ı dârü'n-na'im

1 S 293a.

2 virilüp S: virildi H.

eyledi. Cedd-i büzürgvârları türbesinde 'amm-i kerîmi Yahyâ Efendi cenbinde medfundur. Zamâneleri şu'arâsından Seyyid 'İzzî Çelebi bu târihi demişdür:

Mısrâ'

'Âli-i firdevs ola cây-ı Mehemmed 'İzzetî¹

Mevlânâ-yı merķûm 'aynû'l-a'yân-ı maḥâdim-i Rûm, farṭ-ı zekâ ile ma'rûf, diḳḳat-i enzâr ve selâmet-i efkâr ile mevşûf, çâpûk-süvâr-ı meyâdin-i ma'ârif, gevher-nişâr-ı efânin-i 'avârif, ḥasenü'l-aḥlâḳ, kerîmü't-ṭarafeyn ve ṭayyibü'l-a'râḳ, şoḥbet-i erbâb-ı ma'ârifte şifte, nevâdir-i muṭâyebâta firifte, ḥalîm ü selîm, saḥî vü kerîm, 'ulûm-ı mütedâvilede müşârik-i emşâl, maḥdûm-ı ḳaviyyü's-semâḥa ve pesendide-ḥişâl idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden Kâtib Çelebi merḥûmuñ *Esâmî-i Kütüb'* ine ilḥâḳâtı vardır ve bir miḳdâr *Tezkiretü's-şu'arâ* cem' ü terkîb ve Ḳâf-zâde *Zübde'sine* zeyl olmaḳ üzere şu'arâ-yı Rûm eş'ârını intihâb ve tertîb itmişdür. Lâkin itmâmına² eyyâm müsâ'ade olmayup itmâmına 'avâ'ik u bevâ'ik, mâni' ü 'â'ik olmaḳla müsveddede ḳalmış idi. Faḳîr kendü ḥaṭlarıyla müsveddelerini görmüş idüm. Bunlardan mâ'adâ 'İzzetî maḥlaşı ile müretteb *Divân-ı* belâḡat-unvânları vardır. Bu eş'âr andan nümunedârdur:

ez-Ḳaşâ'id

Şıfat-ı Şubḥ

Sepîde-dem şeh-i ḥâversitân olup Mañşûr
Bozuldı ceyş-i siyeh-ḥayme-i şeb-i deycûr

Buḥâr şanma seḫer gerd ile cihân pür olup
Nişâne-i siyeh-i cünd-i şubḥ itdi zuḫûr

Diyâr-ı maḡribe dek gitdi leşker-i zulmet
Şeh-i zalâmı şebihûn idince leşker-i nûr

1 عالی فردوس اولای جای محمد عزتی

2 itmâmına H: -S.

Şıfat-ı Bahār

Neşve-i feyz-i bahārı 'âlemi şād eyledi
Köhne dünyâyı Hudā tekrār âbād eyledi¹

Lâciverdî sünbülî elvânla zînet virüp
Sünbülistân nâmına bir kaçır bünyād eyledi [269^b]

Rüz u şeb âğüş âğüşa gülüp açılmada
Nev 'arūs-ı bâğa bād-ı şubhı dāmād eyledi

Bâğa 'azm itdi 'arūsân-ı çemen diyü yine
Müjdegâni 'andelib-i zârı âzād eyledi

ez-Ğazeliyyât

Ğarîķ-ı lücce-i gird-âb-ı miħnetem feryād
Yazıķ bulunmadı 'âlemde dest-yâr baña

Ya gerd-i ğamla ya hûn-âb-ı eşk-i ħasretle
Göz açdırur mı görüñ hiç rüzġâr baña

Ve lehu

Gice teşrifüñi va'd eylemişdün şoħbet-i ğayra
Yüri var ey cüvân mest ü bezim-ārā vü ser-keş var

Bahār olmuş nevâya başlamış murġ-ı çemen şimdi
Bün-i her naħl-i gülde bir maķâm-ı hûb u dil-keş var

Ve lehu

Deryâ-yı 'ışķa kıble-i ebrü hevâsına
Şal keşti-i vücüduñı kim rüzġâr yider

1 S 293b.

Ve lehu

Gird-âb-ı lücce-i varṭa ki bî-necâtdur
Yârâna vaz'-ı çarḥ-ı felek ḳat ḳatdur

Âyîne-i mu'allak-ı gerdünda gelse de
Naḳş-ı murâd n'eyleyeyüm bî-şebâtdur

Ve lehu

Ne hoşdur ḥalka ḥalka târ târ olsa o kâküller
Ḳatı zibâ düşer bâğ-ı ruḥuında şaçlı sünbüller

Ve lehu

Yâ Rab bu ne cemâl-i Ḥudâyî ne ân olur
Kâfir görürse ol şanemi Müslimân olur

Ḳârbâniyân-ı 'ışḳ ḳurulmaḳda üstine
Şemşirü'n üstine göresin niçe ḳan olur

Hicrânda ḳanlar ağlaruz ümmîd-i vaşl ile
Yâd eylerüz bu demleri de bir zamân olur

Ve lehu

Miyân-ı lu'betiyâna çıkup görünmez o mâh
Benüm bu bâzi-i devletde ṭâlî'üm yoḳdur

Ve lehu

Olmış o ca'd-ı ḥam-be-ḥam [u] zülf-i müşk-bâr
Şüret-nümâ-yı sünbüle naḳş-ı benefşe-zâr

Bi'n dürlü gösterür felegi çeşm-i 'ibrete
Âyîne-i gönüldeki şad güne inkisâr

'İşk ehl-i derdi sâhil-i maḳşûda irgürür
Alur kenâra mürdelerin baḫr-i bî-ḳarâr

Serv-i çemende kıaddüñe öykünmege senüñ
Ey nev-nihâl-i bâğ-ı leţâfet ne cânı var¹

Ve lehu

Doyar mı seyl-i tûfân-cüş-ı eşk-i berķ-reftâre
Tıtalum 'İzzetî a'dâ yoluñda hâk-i râh olmuş

Ve lehu

Dâğlarla nev-be-nev bu cism-i zârı seyr idüñ
Deşt-i miñnetde açılmış lâlezârı seyr idüñ

Kâkül-i pür-ham yaraşmış kâmet-i mevzûnına
Nañl-i gülde açılan zülf-i nigârı seyr idüñ

Bâd-ı ğamla dilden eksik olmaz aşlâ ıztırâb
Cüş-ı deryâ-yı belâ-yı bî-kenârı seyr idüñ

Ve lehu

ıztırâba düşmegil el virmediyse rûzgâr
Âdemüñ ğöñli muhaşşal 'İzzetî deryâ gerek

Ve lehu

Kenâr-ı cûda düşmiş âba 'aks-i kıaddi cânânunıñ
Çıkarmış naķşını ol serv-i gül-endâm Tıübâ'nuñ

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 284b, Hamidiye 939 vr. 204b'de şu beyit yer almaktadır:

Ve lehu

Zebân-ı h'âhişüme harf-i müdde'â düşmez
Esîr-i derde talebkârî-i devâ düşmez

Güşâd-ı nüşâ-i tâlî'de hasb-i hâl-i dile
Murâdına ğöre bir harf-i âşnâ düşmez

Görinmese ne 'aceb naķş-ı kâr-ı a'mâlüm
Dükân-ı bañt-ı siyeh-kâruma ziyâ düşmez

Ve lehu

Çola alındı hele şad hezâr nâz iderek
O bâz-ı ser-keşi râm eyledüm niyâz iderek

Çekilse kâfilemüz kıblegâh-ı ‘uşşâka
Derây-ı nâleleri nağme-i Hicâz iderek

Güşâd itdi murâd üzre rûzgâr hele
Der-i ümmîdi gehî bend ü gâhî bâz iderek

Ve lehu

Maḥrûm-ı luṭfuñ eyleme ben ḥâksârı da
Kemter ğubâr-ı dest-i bed-emânuñum senüñ

Ve lehu

Hoşuña gelüp hevâsı bu şeb ey hezâr-ı gülşen
Dolaşup benefşezârı ne güzel nevâlar itdün

Ve lehu

Rindân-ı cevri dehr ile âzürdeyem meger
Dest-i zamânedede ser-i engüşti-i ḥayretüm

Ve lehu

Muğber gönül cihânda şafâ-ülfet olmasun
Tek rûzgâra zerre kadar minnet olmasun

Hergiz yapılmasun dil-i vîrân-ı ehl-i derd
Yâ Rabb eski şehre yeñi ‘âdet olmasun

Ve lehu

Ġam-ı hicrûñle seyl-âb-ı sirişküm pür-şitâb olsun
Yıķıldı ḥâṭırum şimden girü ‘âlem ḥarâb olsun¹

1 S 294a.

Ve lehu

Almağa murğ-ı dil-i 'uşşâkı çok nâz eyleme
Şâhbâzum evc-i istignâda pervâz eyleme

Ve lehu

Dolaşup rişte-i cân kâkül-i 'anber-bâra
Döndi ol zülf-i siyeh sünbül-i gisüdâra

Ve lehu

Ne minnetler çeker sâķī-i dehr-i sifle-perverden
Bu bezmün ehl-i dil bir iki cām-ı 'işretin görse [270^a]

Muḥaşşıl dâğıdır n'eylerse eyler çok görür anı
Felek bir iki erbâb-ı dilün cem'iyetin görse

Ve lehu

İder 'aşık seni âvâre deşt-i ğam[da] aldanma
Görinür gerçi kim ol çeşm-i cādū şekl-i âhüda

'Aceb mi dâ'imâ pür-piç ü tâb olsa o gisûlar
Niçe biñ süz-ı dil vardur o zülf-i 'anberin būda

Ve lehu

Kim yumardı çeşmini fikr-i vişâlün olmasa
Kim baķardı 'âleme seyr-i cemâlün olmasa

Hîç 'âlemde nazîr olmazdı saña sevdüğüm
Ḥâṭır-ı aĝyârda naķş-ı ḥayâlün olmasa

Ve lehu

Der-âĝuş itdüĝün pehlüyü yâr-ı mihrیبân şanma
Ḥayâl-i 'aşık-ı şüridedür müy-i miyân şanma

Añılmışdur nişân-ı tîrûñ olmağda dil-i şeydâ
Bizi ey bî-vefâ 'âlemde bî-nâm u nişân şanma

Ruḥı vaşfinda olan şî'r-i pâk ü âbdârumdur
Ḥarîm-i gülsitânda 'İzzetî âb-ı revân şanma

Ve lehu

Şaḫınur 'uşşâḫ dest-i bâzu-yı dildârına
Yoḥsa kim ḫurbân olmaz ḫançer-i zerkârına

Cüş-ı envâr-ı cemâlınden baḫılmaz rûyına
Şan şu'â'-ı mihr atılmış câme-i zer-târına

Bü-yı zülf ü revnaḫ-ı rûyın eger añdurmasa
Bâğ-ı dehrûñ kim baḫar gülzâr u¹ sünbülzârına

Ve lehu

Kim başa çıḫdı ṭurre-i ebrû-kemân ile
Kim söyleşür o ḫançer-i Hindû-zebân ile

Bir cûybârdur ki ide servi der-kenâr
Ḳaddûñ ḫayâli dîde-i eşk-i revân ile

Ve lehu

Ḥaṭ-ı ruḫ u zeḫanın cân-ı zâra gösterme
O bedr-i ḫüsni felek mâhpâre gösterme

Bu 'ışḫ şeş-deridür bunda zâr olan dile baḫ
Güşâd-ı vuşlatı her ḫilekâra gösterme

Ve lehu

Ḥamâme ile gelür yârdan ḫaber ḫaber üzre
Düşerse 'âşîḫ-ı zâre n'ola sefer sefer üzre

Cebîn-i mehveş-i pür-çini resm idüp yed-i kıdret
Binâ-yı hüsnünü tarh eylemiş kemer kemer üzre

Ve lehu

Gönülde ister ise[ñ] niçe yirde dâğ olsa
Elümde lâle gibi bâri bir ayağ olsa

Fetîl-i dâğ-ı derün şu'lelense şevkuñ ile
Zamân-ı devlet-i 'ışkuñda bir çerâğ olsa

Ve lehu

Gelür şâyed diyü şâh-ı hayâlün çeşm-i giryâna
Çıkar seyr itmege tıfl-ı sirişküm dūş-ı müjgâna

Görenler gül konılmış şîşe-i pür-âb zann eyler
Gehî düşdükce 'aks-i rüy-ı âlün çeşm-i giryâna

Ve lehu

Hemîşe girye-i ye's-i pey-â-pey-i dil ile
Dirîğ nüsha-i âmâlüm oldı âb-zede

Siyeh siyeh görinen hâller degüldür hep
O rüy-ı nâzûke virmiş gibi niğâb-zede

Ve lehu

Beni dîvâne itdi başdan mergüle-i zülfün
Yine bir naqş-ı tâze bağladum zencîr uşulinde

Ve lehu

Dil-i ğam-dideye fikr-i ruḥ-ı dilber düşdi
Âba şan pertev-i ḥurşid-i münevver düşdi

Daḥı pâ-beste-i zencîr-i ḥam-ender-ḥam iken
Başuma kayd-ı ḥam-ı zülf-i mu'anber düşdi

Ve lehu

İden Leylâ'yı gülzâr-ı cemâlün naḥl-i mevzûnı
Fezâ-yı 'ışkuñ itmiş Kays'ı da bir bend-i Mecnûn'ı

Yıkıldı kâr-zâr-ı fırkatüñde zaḥm-ı ğamdan dil
Yetişdür sâkiyâ luḫf it kümeyt-i cām-ı gül-günı

Ve lehu

Rüyuñ üzre dökilen zülf-i siyeh-müy gibi
Bâĝ-ı hüsnüñde biten sünbül-i hoş-büy gibi

Bir hırâm eylese biñ mürdeyi ihyâ eyler
Görmedüm öyle kıyâmet kad-i dil-cüy gibi

Sükker-i la'l-i lebün âyine-i ruḫsârüñ
Söyledür 'aşıkı tûḫ-i süḫan-güy gibi

Ağladur 'aşıkı sevdâ-yı hayâl-i kaddüñ
Çeşm-i pür-ḫün u elemnâke düşen müy gibi¹

Ve lehu

Âşüb-ı türktâz-ı nigâh-ı teĝâfüli
İtdi ḫarâb kişver-i şabr u taḫammüli²

Hâkister-i fenâ-yı kühen düdmân-ı 'ışk
Gül gül şüküfte itdi nihâl-i tevekküli³

1 S 294b.

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 285b, Hamidiye 939 vr. 205b'de şu beyit yer almaktadır:
Allâh bilür ki kâkül-i müşĝin şanmışam
Taḫmış meĝer ki başına bir dâne sünbüli

3 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 285b, Hamidiye 939 vr. 206'ada şu beyit yer almaktadır:
İtdün hele şafâyıla pâ-büs-ı dil-rübâ
Sürdüñ eĝerçi yirlere rüy-i tenezzüli

Ve lehu

Âheste şabâ zülf-i siyehtâr bozuldu
Şan leşker-i pür-fitne-i Tatar bozuldu

Her halka-i çinin ki şabâ açdı o zülfün
Bir kâfile-i müşk-i Hoten-bâr bozuldu

Gitdi o tabîb-i dil ü cân şormadı hâlin
Gidükce mizâc-ı dil-i bîmâr bozuldu [270^b]

Ağyâr ile tenhâda reh-i luṭfa düzülmiş
Gördi beni ol ğamzesi mekkâr bozuldu

Ve lehu

Dünyâ ile merdânelik it eyleme dünı
Bu pîre-zenün olmayasın ta ki zebünü

Hîç bâde-i 'işret umilur mı bu cihânda
Görmez misün ey dil bu tehî hum-ı nigünü

Dil mescidini itme şanem-hâne-i âmâl
Ma'mûr idegör 'İzzetiyâ beyt-i derünü

Elmâs Ağa H'âcesi 'Alî Efendi

el-Mevlâ 'Alî. Vilâyet-i 'Anatolî'dan bedîdar ve "Elmâs Ağa H'âcesi 'Alî Efendi" demekle şöhret-şîâr olup tarîk-ı sa'âdet-refîk-ı ilmîye 'azîmet ve Minķârî-zâde Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tade ile kırk aççe medreseden ma'zûl iken bîñ yetmiş iki Şevvâl'inde Seyyid Mehemmed Hâşim Efendi yirine 'İvaż Efendi Medresesi ile be-kâm olmuş idi. Yetmiş toköz Rebî'ül-evvel'inde Atbâzârî Aḥmed Efendi yirine Şâniye-i İbrâhîm Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne haķîk olup seksen üç Şa'bân'ında Tavuķcı Paşa İmâmı 'Alî Efendi yirine Hâşoṭabaşı Medresesi'nde başt-ı seccâde-i ders ü taḥķîk itmişler

idi. Seksen dört Receb'inde Erzurümü 'Abdü'l-laṭîf Efendi yirine Hâcî Hasan-zâde Medresesi'ne ḳadem-nihâde olup seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında Ca'fer-zâde Şeyḫ Meḫemmed Efendi yirine Ḥayrüd-dîn Paşa Medresesi'ne mevşül, seksen sekiz Şa'bân'ında Trabzonî İbrâhîm Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mül olmuşlar idi. Seksen toḳuz Şevvâl'inde selef-i sâlıfî Ahmed Efendi yirine Hânḳâh Medresesi'n câygâh eyleyüp toḳsan bir Şafer'inde Kûsec Ebû Bekr Efendi yirine Siyâvuş Paşa Sulṭânı Medresesi erzânî görülmüş idi. Toḳsan iki Şa'bân'ında ders ü devri tamâm ve 'âlem-i 'uḳbâya ḫıram eyledüklerinde Edrineḳapusu ḫâricinde Emîr-i Buhâri Zâviyesi civârında medfûn ve medrese-i maḫlûleleriyle Hıfzî Muştâfâ Efendi memnûn ḳılındı.

Mevlânâ-yı merḳûm müşâreket-i emşâlle ma'lûm, selîmü't-ṭab'-ı şâfi-nihâd, ḫalîmü'n-nefs-i pâk-i'tiḳâd idi.

Resûl Efendi Birâder-zâdesi Seyyid Meḫemmed Reşîd Efendi {Reşîd}

el-Mevlâ es-Seyyid Meḫemmed Reşîd. Belde-i Ḳaşṭamonı'dan zuhûr ve âti't-terceme Şahḫâf Resûl Efendi'nün birâder-zâdesi olmaḡla meşhûr olup ba'de taḫşîli'l-isti'dâd tarîḳ-ı sa'âdet-refîḳ-ı 'ilmîye 'azîmet ve Şeyḫü'l-İslâm Minḳârî-zâde Efendi'den iḫrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris ve 'aḳd-i mecâlis iderek kırḳ aḳçe medreseden ma'zûl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mül iken biñ toḳsan bir Şafer'inde Tefsîrî-zâde 'Aṭâ'u'llâh Meḫemmed Efendi yirine Muḫarrem Aḡa Medresesi ḫâricine 'âric ve beyne'l-aḳrân şeref-i imtiyâzla mübtehic olmuş idi. Toḳsan iki Ramazân'ında ders-i devri tamâm ve 'âlem-i 'uḳbâya ḫıram eyleyüp Edrineḳapusu ḫâricinde Otaḳcılar nâm maḫalde Meḫemmed Beg Mescidi ḳurbinde defn olunup medrese-i maḫlûlesi Uzun Süleymân Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı merḳûm 'ilm ü ma'ârif ile ma'lûm şî'r ile şî'arı ve Reşîd maḫlaşı ile eş'arı olup bu beyt güftârındandır:

Beyt

Begendüm çeşm ü ebrûsı güzel bir sîm-ber gördüm
Ruḫı âyinesinde gör ki ol mâhuñ neler gördüm¹

1 S 295a.

Sa'dî-zâde Seyyid Hibetu'llâh Efendi¹

el-Mevlâ es-Seyyid Hibetu'llâh ibnü'l-mevlâ es-Seyyid Seyfu'llâh. Bu tabaka evâ'ilinde tercemeleri tahrîr olunan Sa'dî-zâde Seyyid Seyfu'llâh Efendi'nün maḥdüm-ı kihteri ve Seyyid 'Abdu'llâh Efendi'nün birâder-i aşğarı Seyyid Hibetu'llâh Efendi'dür. Temhîd-i muḥaddimât-ı 'ulûma küşîş ve teşyîd-i mebânî-i manṭûk u mefhûma verziş eşnâsında 'ulemâ-yı 'aşruñ birinden mülâzım ve ṭarîḳ-ı pür-tevfîke 'âzım olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı [271^a] neyl-i me'mûl iken biñ altmış Şa'bân'ında ibtidâ bunlarda ihdâs olunan Kırmî Medresesi ile be-kâm olup altmış dört Receb'inde Bağdâdi Aḥmed Efendi yirine Sinob ḳazâsına manşûb ḳılındılar. Altmış beş Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Raḥmetu'llâh Mülâzımı 'Ömer Efendi mevşûl oldu. Altmış yedi Rebî'ül-âḥîr'inde Ḳara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi arpalığı olan Saḳız ḳazâsıyla ikrâm olup sene-i mezbûre Şa'bân'ında Şun'î-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi arpalığı olan Şire ḳazâsına menḳûl ve yirlerine Başmaḳcı-zâde Meḥemmed Efendi mevşûl oldu. Sene-i merḳûme Ramazân'ında 'azl olup yirleri 'Abdü'r-raḥîm Efendi-zâde Meḥemmed Efendi'ye arpalık virildi. Altmış sekiz Muḥarrem'inde Bustân-zâde Aḥmed Efendi arpalığı olan Vize ḳazâsı ber-vech-i mevleviyyet 'inâyet olunmuş idi. Altmış ḩoḳuz Muḥarrem'inde ref' olup yirleri Bâlî-zâde Muşṭafa Efendi'nün zamîme-i revâtibleri ḳılındı. Yetmiş bir Rebî'ül-evvel'inde Eyyüb Şeyḩi-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi yirine şâniyen Sinob ḳazâsı ḩüḩûmeti tefvîz olup yetmiş iki Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Ḳara Himmet Efendi vaşl olıduḩdan soñra bunlar belde-i mezkûrede ḳarâr-dâde olup tavaṭṭun itmişler idi. Seksen dört Muḥarrem'inde 'Abdü'l-ḳâdir-zâde Receb Efendi yirine Toḳat ḳâḩisi olup seksen beş Rebî'ül-âḥîr'inde ma'zûl ve yirlerine Ḳaraḩişâr ḳazâsından munfaşıl Aḥmed Efendi mevşûl oldu. Ṭoḳsan bir Rebî'ül-evvel'inde Şayḩi Yûsuf Efendi arpalığı olan Sinob ḳazâsı şâlişen tevcîh olıdu. Ṭoḳsan iki Şevvâl'inde maṭ'ûnen 'âlem-i ervâḩa² irtiḩâl eyledüklerinde manşib-ı maḩlûl Şaḩḩâf Şeyḩ-zâde Enes Efendi'ye intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı merḳûm dâḩil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, nîk-ḩaşlet, şâfi-ṭaviyyet idi.

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Kırmî. Fi 21 Şa'ân sene 1061. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 'âlem-i ervâḩa H: 'âlem-i 'uḩbâya S.

Emîr-i Buhârî Şeyhi Dâmâdı Seyyid Ahmed Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Ahmed ibnü's-Seyyid Yahyâ. Trabzon sancağında Giresin nâm kaşabadandır. Peder-i ferhunde-ahteri kalem-rev-i Anadolı'da kuzât-ı sütüde-şifât zümresinden olup bunlar belde-i mezküreden bedîd ve vâşıl-ı rütbe-i dâniş ü did olduğda Şeyhü'l-İslâm 'Abdü'r-rahîm Efendi âsitânesine istinâd ile mesrûrül-fu'ad ve hıdmetlerinden mülâzemetle ber-murâd olup biñ altmış bir Şevvâl'inde Cenâb-ı Mevlevî Belgrad'a menfî olduğda hıdmet-i imâmetle-riyle revân olmuşlar idi. Altmış altı Şa'bân'ında efendisi 'âlem-i ervâha intikâ-linden şofra dârü'l-mülk-i İstanbul'a mevşül ve kırk aççe medreseden ma'zül iken altmış yedi Cumâde'l-âhire'sinde Cânîkî Sinân Efendi yerine Qandırâda H'âce Tursun Medresesi ile memnûn kılınup altmış toköz Zî'l-ka'de'sinde Qara Ca'fer Efendi yerine Ümmü'l-veled Medresesi'ne tahtîk olınup yetmiş bir Muharrem'inde Mûsâ-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi yerine Kepenekci Sinân' Medresesi ihsân olındı. Yetmiş iki Şevvâl'inde Mu'îd Mehemmed Efendi yerine Qâdî 'Abdü'l-halîm Medresesi ile tekrîm olınup yetmiş üç Receb'inde Top-hâneli 'Abdu'llâh Efendi yerine Fâtîma Sulţân Medresesi'ne şâyân olmuşlar idi. Yetmiş dört Şa'bân'ında Qara Himmet Efendi mahlûlinden Hâdım Ca'fer Ağa Dârü'l-hadîsi virilüp yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Şalâhî Hasan Efendi yirine Efdâl-zâde Medresesi'ne pâ-nihâde olup yetmiş toköz Rebî'ül-evvel'inde H'âce-zâde Seyyid 'Osmân Efendi yirine Qara Çelebi-zâde Maḥmûd Efendi Medresesi ile maḥsûdü'l-aqrân oldılar. Seksen Rebî'ül-âhîr'inde Müfettiş İbrâhîm Efendi [271^b] yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne mevşül, seksen bir Muharrem'inde Siyâhî Muştafâ Efendi yirine Şahñ-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mûl olup sene-i mezkûre Zî'l-ḥicce'sinde Hekîmbaşî-zâde Yahyâ Efendi yirine Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürür itmişler idi. Seksen üç Cumâde'l-âhire'sinde Seyyid Mes'ûd Efendi yirine Qadırğa Limanı'nda vâkı'a Mehemmed Paşa Medresesi sezâ görilüp seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında Anţâkıyyeli Muştafâ Efendi yirine Sulţân Selîm-i Qadîm Medresesi ile ta'zîm, seksen toköz Şa'bân'ında Grebneşî Muştafâ Efendi yirine Medâris-i Süley-mâniyye'den biriyle tekrîm olındılar. Toқsan bir Rebî'ül-âhîr'inde Trabzonî İbrâhîm Efendi yirine Yeñişehr kazâsı ḥükümeti tefvîz olunmış idi. Toқsan iki Cumâde'l-ülâ'sında 'azl olınup yirlerine Kellâ Maḥmûd Efendi geldi. Sene-i

merķūme Zî'l-ka'de'sinde manşib-ı hayâtdan dağı munfaşıl ve 'âlem-i ervâha vâşıl olup Ebâ Eyyüb-i Enşârî kazâsında Baba Hâyardar-ı Nakş-bendî Zâviyesi sâhasında medfün ve târîh-i vefâtı bu mısrâ'-ı mevzündür:

Mısrâ'

Maķâm-ı rûh-ı Seyyid Aĥmed'i cennât ide Mevlâ¹

Mevlânâ-yı merķūm dâ'ire-nişin-i erbâb-ı rüsüm, ĥalim ü selim, müşfik u kerim, ziyâde ihtişâma mâ'il ve muķteżayât-ı 'unvân icrâsına şifte-dil idi. E'izze-i Nakş-bendiy'e den Hâzret-i Emîrül-Buĥârî *ķuddise sırruhu'l-Bârî*² zâviyesinde seccâde-nişin-i irşâd olan Şeyĥ Seyyid Fażlu'llâh-ı Nakş-bendî cenâblarıyla 'aķd-i peyvend-i muşâheret itmişler idi.

Sirke-zâde İbrâhim Efendi

el-Mevlâ İbrâhim bin 'Abdu'r-raĥmân bin Aĥmed bin Hüsâm. Maĥrûsa-i Burusâdan zuhûr ve "Sirke-zâde İbrâhim Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. Âb-ı engür-ı aşliyyeleri cüş u hurûş-ı ĥum-ı vücûd idüp dâne-ĥin-i ĥüşenâk-i ma'ârif olarak aşrında ĥall ü 'aķde kâdir keskin şâlib olup 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım ve râh-ı tedrise 'âzım olduķdan soñra bi-ĥasebi'l-'âde ķaķ'-ı medâris-i mu'tâde ile kırık aķçe medreseye mevşül ve andan dağı ma'zül iken biñ altmış toķuz Cumâde'l-ülâ'sında Kemân-keş Muştafâ Efendi yirine maşķaķ-ı re'si olan maĥrûsa-i merķūmede Hâmza Beg Medresesi ĥâricine 'âric, yetmiş bir Zî'l-ĥicce'sinde İlâhî-zâde Seyyid Meĥemmed Efendi yirine 'İsâ Beg Medresesi'ne ĥareketle mübtehic olup yetmiş beş Şa'bân'ında Kâdiriyeye Medresesi virilüp yetmiş toķuz Cumâde'l-ülâ'sında Menteş-zâde Dâmâdi İbrâhim Efendi yirine Sulţân Orĥan Medresesi iĥsân, seksen üç Şafer'inde selef-i sâlift İlâhî-zâde Efendi yirine Yıldırım Hân Medresesi ile taĥşil-i 'izz ü şân itmişler idi. Seksen beş Receb'inde Hândân-zâde Meĥemmed³ Efendi yirine Kandıye kazâsı mevleviyeti teklif olunduķda za'f-ı pîriden nâşî isti'fâ ve ķabûlden ibâ itmekle Kâşeriyeli İsmâ'il Efendi'ye virilüp bunlar yine medreselerinde⁴ ibķâ olınmışlar idi. Seksen altı Receb'inde Beşiktaşî Meĥemmed

1 مقام روح سيد احمدی جنات ایدہ مولیٰ

2 "Allah sırrını mukaddes kılsın."

3 S 296a.

4 yine medreselerinde H: şifru'l-yed S.

Fahrî Efendi üzerinden Kuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle İnegöl kazâsı arpalığı dağı zamm olunup¹ toğsan bir Zî'l-ħicce'sinde Çömez Aħmed Efendi maħlûlinden Lefke kazâsı arpalığıyla maħrûsa-i mezbûrede “Yeşil ‘İmarat” dimekle şöhret-dâde olan Sultāniyye Medresesi dağı ‘alâ-ṭarîķı’t-teķâ’üd ‘inâyet olunmuş idi. Bu ħâl üzere güzarende-i eyyâm iken biñ toğsan iki Zî'l-ķa‘de’sinüñ altıncı İşneyn günü ma‘düde-i ħayâtı tamâm ve ‘âlem-i ervâħa [272^a] ħıram eyledükde maħrûsa-i merķûmede derün-ı ħişârda Manastır Mu‘allim-ħānesi’nde defn olunup medrese-i maħlûlesi Şeyħ Vānî Efendi Dāmādî Muşṭafâ Efendi’ye in‘âm olunup arpalıklarî Debbâğ-zāde Meħemmed Efendi’ye tevciħ olındı.

Merħûm-ı mezbûr fazîlet-i bâhire ile meşhûr, müverriħ-i nâdirü'l-emşâl, edîb-i şāhibü'l-fazl ve'l-kemâl idi.

Âşâr-ı ‘ilmiyyesinden *Mefâtiħü'l-fütüh fi-ahvâli’-r-rüh* nâm te’lif-i laṭifleri vardır.

İmâm-zāde Meħemmed Sa’dî Efendi

el-Mevlâ Meħemmed Sa’dî ibnü'l-mevlâ Yûsuf. Ṭabaķa-i Sultān İbrāħim Ĥānî vefeyâtında tercemesi sebķ iden imâm-ı sultānî ve muķtedâ-yı ħāķānî Şāmî Yûsuf Efendi’nün maħdûm-ı vâlâ-nijādî ve netîce-i muķaddimât-ı zāt-ı fezâ’il-nihādî Meħemmed Sa’dî Efendi’dür. Vâlid-i keşîrî’l-maħâmidlerinden aħz-ı ‘ulûm ve tevağğul-i fenn-i âdâb u rûsûm itdükde ‘ulemānuñ birinden mülâzım ve tarîķ-ı tadrîse ‘âzim olup devr-i medâris iderek kırķ aķçe medreseden ma’zûl iken biñ elli yedi Rebî’ül-evvel’inde Cānîķî İsmâ’il Efendi yirine Ĥādım Ĥasan Paşa Medresesi ile kām-revâ olmuşlar idi. Altmış bir Cumâde’l-ülâsında Sinobî Ĥalîl Efendi yirine Monlâ Gürānî Medresesi erzānî görilüp altmış üç Ramażān’ında yirlerinde mûşıla-i Şaħn i’tibārına sezâ oldılar. Altmış altı Şa’bān’ında Kabaķulaķ-zāde Meħemmed Efendi yirine Pîrî Paşa Medresesi’ne mevşûl, sene-i mezkûre Şevvâl’inde ‘Abdü’l-muṭṭalib Efendi yirine Şaħn-ı Şemāniyye’nün biriyle nâ’ilü’l-me’mûl olup altmış yedi Receb’inde Çāvuş-zāde Muşṭafâ Efendi yirine Şāh Sultān Medresesi iħsān olındı. Altmış sekiz Şafer’inde Pîrî Meħemmed Efendi yirine Mağnisa Murādiyyesi Medresesi maħlûle olmaķ zu’mıyla ‘alâ-ṭarîķı’n-nefy medrese-i mezbûreye irsâl olunduķda

1 arpalığı dağı zamm olunup H: arpalık virilüp S.

hâllün aşlı olmamağla şâhib-i evveline ibkâ olunup bunlar 'avde me'zûn ol-
muşlar idi. Altmış çoğuz Muharrem'inde Hişâlî Seyyid 'Abdu'r-raḥmân Efendi
yirine Edrinekapusı Mihrümâhî Medresesi virilüp yetmiş Şafer'inde Naḳîb-zâ-
de Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd kazâsıyla ber-murâd
olmuşlar idi. Yetmiş bir Cumâde'l-ülâ'sında ma'zûl ve yirlerine Şeyḫ Maḥmûd
Efendi-zâde Seyyid Muştâfâ Efendi mevşûl oldu. Yetmiş dört Rebî'ül-evvel'in-
de Emînî Meḥemmed Efendi yirine Üsküdar kazâsı sezâ görilüp yetmiş beş
Cumâde'l-ülâ'sında 'azl ve yirlerine Şarı Mu'îd Muştâfâ Efendi vaşl olındı.
Yetmiş altı Şevvâl'inde Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Berber-zâde
'Abdü'r-raḥîm Efendi üzerinden Hayrabolı ma'a Havâşş-ı Ahî kazâları arpa-
lık virildi. Yetmiş sekiz Rebî'ül-evvel'inde Koçbaş Maḥmûd Efendi yirine
Ebâ Eyyüb-i Enşârî kazâsına mansûb kılınup seksen Şa'bân'ında Kuds-i Şerîf
pâyesi zamîmesi Bâzârköyî kazâsı¹ arpalığıyla ma'zûl ve yirlerine Filibe kâdî-
si Bustân-zâde Ebû Bekr Efendi menḳûl, anlaruñ yirine Hâbîl-zâde 'Ömer
Efendi mevşûl oldu. Seksen altı Şa'bân'ında Burusa pâyesi zamîmesiyle Gü-
mülcineli 'Abdu'llâh Efendi yirine Filibe kazâsı 'inâyet olunup arpalıkları Var-
darî Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-ġanî Efendi'ye tevcih olındı. Seksen yedi Ramazân'ında
munfaşıl ve yirlerine Pârsâ Meḥemmed Efendi vâşıl olup bunlara sene-i mez-
büre Şevvâl'inde Çâvuş-zâde Muştâfâ Efendi üzerinden Edincik ve 'İzzetî Şeyḫ
Meḥemmed Efendi üzerinden İbşala kazâları arpalık ta'yîn olındı. Tõkşan bir
Muharrem'inde Mekke-i Mükerreme pâyesiyle ta'zîm ve Es'ad-zâde Seyyid
Meḥemmed Sa'id Efendi üzerinden Varna kazâsı [272^b] arpalığı zamîmesiyle
tekrîm olındılar. Tõkşan üç Muharrem'inde irtihâl ve 'âlem-i ervâḫa isti'câl
itdüklerinde² maḥlûl olan arpalıkları Aḳ Maḥmûd Efendi'ye intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr "İmâm-zâde Efendi" demekle meşhûr, müşârik-i aḳrân,
edîb-i şâhib-irfân, Türkî ve 'Arabî nazmına kâdir, fenn-i edebde mâhir idi.

Kevâkibî-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Şeyḫ Meḥemmed ibnül-mevlâ İbrâhîm bin Aḫmed ibnü-Şeyḫ
Meḥemmed el-Kevâkibî eş-Şafevî el-Erdebîlî. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân Murâd
Ḥân-ı Râbî'den tercemesi *Zeyli-i Aṭâiyi*'de merḳûm Kevâkibî-zâde İbrâhîm

1 S 296b.

2 itdüklerinde H: eyledüklerinde S.

Efendi merhûmuñ maḥdûm-ı ercmeni Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. Biñ otuz senesi ḥudûdında kevkeb-i sa'd-iḳtirân-ı zâtı ufḫ-ı şühûddan tâli' ü lâmi' olup vâşıl-ı rütbe-i isti'dâd olduklarında Şeyḫü'l-İslâm Ebû Sa'id Efendi'den mülâzemetle ber-murâd¹ olduğdan sonra kırk aççe medreseden ma'zül iken biñ elli toḫuz Şa'bân'ında Şer'ıyyâtı Muşlı Efendi yirine Ḥabbâziyye Medresesi ile kâ-m-revâ olmuşlar idi. Altmış iki Zi'l-ka'de'sinde yirlerinde ḥareket-i ḥâric i'tibâr olunup altmış üç Ramazân'ında Ḳadrî Efendi Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi yirine Siyâvuş Paşa Medresesi'ne revnaḫ-baḫşâ oldılar. Altmış altı Şa'bân'ında 'Alî Dede-zâde Aḥmed Efendi yirine Şâhḫulî Medresesi müderrisi olup altmış yedi Receb'inde Fennî Yûsuf Efendi yirine Şeyḫü'l-İslâm Yaḫyâ Efendi Medresesi in'âm, altmış toḫuz Şa'bân'ında Esîrî Birâderi Muştâfâ Efendi yirine Şaḫn-ı Semâniyye'nün biriyle ikrâm olunmuşlar idi. Yetmiş bir Şa'bân'ında 'Oşmân-zâde Feyzüllâh Efendi yirine Şâh Sulṫân Medresesi iḥsân olunup yetmiş üç Receb'inde Şehlâ 'Abdü'l-bâḳî Efendi yirine Üskûdar Mihrümâhî Medresesi'ne pây-ı himmet koyup yetmiş dört Cumâde'l-âḫire'sinde Martolos-zâde 'Abdu'r-raḫmân Efendi yirine Ḥâşekî Sulṫân Medresesi'ne şâyân olmuşlar idi. Yetmiş beş Muḫarrem'inde Ḥaṫṫâṫ 'Ömer Efendi yirine Üskûdar Vâlidesi Medresesi virilüp yetmiş altı Cumâde'l-ülâ'sında selef-i sâlifleri 'Abdü'l-bâḳî Efendi yirine İstanbul Vâlidesi Medresesi'ne terfi', sene-i mezkûre Zi'l-ka'de'sinde Debbâḡ-zâde Meḥemmed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle tevḳî' olunup yetmiş toḫuz Rebî'ül-âḫir'inde Beyâzi-zâde Aḥmed Efendi yirine Ḥalebüş-şehbâ ḳazâsı i'tâ olındı. Seksen Receb'inde ma'zül ve yirlerine A'rec 'Ömer Efendi mevşül oldı. Seksen beş Ramazân'ında Minḳârî-zâde 'Abdu'l-lâh Efendi yirine maḫrûsa-i Burusa ḳazâsı ḥûḳümeti tefvîz olunup seksen altı Şa'bân'ında 'azl ve yirlerine Memek-zâde Efendi Tezḳirecisi Meḥemmed Efendi vaşl olındı. Seksen yedi Cumâde'l-âḫire'sinde Minḳârî-zâde Efendi Dâmâdı Muştâfâ Efendi üzerinden Ayazmend ma'a² Büy-âbâd ḳazâları arpalık ta'yîn olunmuş idi. Seksen sekiz Receb'inde sene-i âtiye Muḫarrem'ül-ḥarâmı ḡurre-si tevḳîtiyle Mîrzâ Meḥemmed Efendi yirine Mekke-i Mu'azzama ḳazâsıyla ta'zîm olunup arpalıkları Müfettiş İbrâhîm Efendi'ye virildi. Toḫsan Muḫarrem'inde munfaşıl ve yirlerine Ḥâfîz 'Abdu'r-raḫmân Efendi vâşıl oldı. Toḫsan bir Rebî'ül-âḫir'inde Ḥekîmbaşî-zâde Yaḫyâ Efendi üzerinden Menemen

1 ber-murâd S: -H.

2 S 297a.

ma'a Foçalar ve Harmencik kazâları arpalık virilüp sene-i mezbûre Şevvâl'inde hâlefleri Müfettiş İbrâhîm Efendi def'a-i ülâsı yirine mahmiyye-i Kostañtınıyye kazâsı 'inâyet olındukda arpalıklar seleflerine virildi. Toksan iki Muharrem'inde müteķâ'id ve maķâm-ı hükümetlerine selef-i sâlifleri Mîrzâ Mehemmed [273^a] Efendi müteşâ'id oldu. Bunlara hâlefleri arpalıklar Bînarhîşâr ve Kârâşu Yeñicesi ve Kâl'a-i Sultâniyye kazâları [arpalık] ta'yîn olındı. Toksan üç Şafer'inde maraz-ı şîr-pençeden âhirete sefer ve dünyâ-yı bî-beķâdan güzêr eyleyüp Üsküdar'da Hırmenlik nâm mezâristânda defn olındılar. Maḥlûl olan arpalıklarından Yeñice-i Kârâşu ve Bînarhîşâr kazâları hâlef-i sâlifleri Tezki-reci Mehemmed Efendi'ye ve Kâl'a-i Sultâniyye kazâsı selef-i sâlifleri Dâmâd Muştafâ Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı merķûm 'ilm ü şalâḥla ma'lûm, pâkîze-nihâd u ferruḥ-nijâd, müslim-i selimül'-i-tiķâd, zühd ü şalâḥla me'lûf, evķâtı müţâlâ'a vü 'ibâdete maşrûf, nîk-ḥaşlet, şâfi-taviyyet idi.

Mîrzâ Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed bin Ḥabîb. Ba'z-ı eķâşî-i' bilâd-ı şarkıyyede Ḥabîb Beg nâm kimesnenün şemere-i devḥa-i vücûdı olup evâḥir-i devr-i Sultân Murâd Ḥân-ı Râbi'de murâfaķat-ı râḥile-i tevfiķ ile Dârü's-salṭanatı'l-'aliyye mahmiyye-i Kostañtınıyye'ye vâşıl olduklarında 'aşr-ı mezbûrda mesned-nişîn-i şadâret-i 'uzmâ olan Bayram Paşa merḥûmuñ dâḥil-i ḥarem-sarây-ı terbiyeleri olup derḥâl re'sül-mâl-i tullâb-i kemâl olan naķdîne-i isti'dâdların dürüst-i sa'y ü ictihâd idüp i'mâl-i dest-mâye-i dâniş ü 'irfân üzere iken eşnâ-yı merķûmda şehriyâr-ı şîr-nijâd Sultân Murâd Ḥân ḥâzretleri sefer-i Bağdâd'a tevciḥ-i 'inân-ı 'azîmet buyurmalarıyla ķâfile-i teveccühleri resîde-i ser-menzil-i Toķat oldukda paşa-yı merķûm, mevlânâ-yı mezbûruñ henüz ḥadâset-i sinnî olup ve taḥşîl-i ma'ârifine ufaķ olmaḡla bir iki hem-sâlleriyle ta'yîn-i mu'allimîn ve Toķat'da ibķâlarını münâsib-i ḥâl görüp kendüleri sefer-i merķûma 'atf-ı licâm teveccüh buyurmuşlar idi. Eşnâ-yı tariķde paşa-yı merķûmuñ defter-i 'ömrleri tayıy olınup seferleri ser-menzil-i 'uķbâya taḥvîl olınmaḡla şehriyâr-ı zafer-penâḥ ḥâzretleri fetḥ-i Bağdâd ile kâm-revâ olup 'avdetlerinde paşa-yı merḥûmuñ müte'alliķâtından istifsâr itmegin Toķat'da mev-

1 eķâşî-i S: aķâşire H.

lânâ-yı merķūm ile ibķā olan hem-sālleri i'lām olınmağla fermān-ı hümāyūn-ları mūcibince dāhīl-i sarāy-ı hümāyūn olmağın baķıyye-i devr-i Sultān Murād Hānī ve bi'l-cümle zamān-ı salţanat-ı Sultān İbrāhīm Hānī ve bir müddet evā'il-i devr-i Sultān Meĥemmed Hānī'de sarāy-ı hümāyūnda meķş itmekle nīm laĥza izā'a-i bizā'a-i vaķt itmeyüp iĥrāz-ı merātib-i fażl u kemāl ve sābıķ-ı aķrān u emāşil olmalarıyla her ĥâlde mażhar-ı nüvāziş ü tekrīm olup şāyes-te-i eşnāf-ı ikrām oldukları ma'lūm-ı hümāyūn-ı pādīşāhī olmuş idi. Bir müddetden ōñra Büyükoķta H'ācesi 'Oşmān Efendi vefāt itmegın ĥıdmetleriyle şāĥibü't-terceme ĥazretleri çerāğ buyurulup ũaşra çıķduķlarında Şeyĥü'l-İslām Hüsām-zāde 'Abdu'r-raĥmān' Efendi'ye vārid olan ĥaţţ-ı hümāyūn mūcibince bilā-mülāzemet biñ altmış altı Rebī'ül-āĥir'inde İmām-zāde İbrāhīm Efendi yirine ibtidā ĥāric ile Top-hāne kaşabasında vāķı'a Süheyl Beg Medresesi virilüp altmış yedi Receb'inde yirlerinde ĥareket-i ĥāric i'tibār olındı. Altmış sekiz Şa'bān'ında Bolevī Muşţafā Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi i'tā, yetmiş bir Muĥarrem'inde Kız 'Alī Efendi yirine Hādım Ĥasan Paşa Medresesi sezā görildi. Sene-i mezkūre Şa'bān'ında Kāsım Paşalı Çāvuş-zāde Muşţafā Efendi yirine Ĥaydar Paşa Medresesi ile kām-revā, yetmiş iki Şevvāl'inde selefleri Çāvuş-zāde Efendi yirine Kāra Çelebi-zāde Maĥmūd Efendi dārül-ifādesine revnaķ-baĥşā oldılar. Yetmiş üç Receb'inde Receb-zāde Şeyĥ Meĥemmed Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sūrūr, yetmiş dōrt [273^b] Receb'inde Debbāğ-zāde Meĥemmed Efendi yirine Şāĥn-ı Şemāniyye'nün birine mūrūr eyleyüp yetmiş beş Muĥarrem'inde Kebīrī-zāde Muşţafā Efendi yirine Maĥmūd Paşa Medresesi'ne i'tilā, yetmiş altı Cumāde'l-āĥire'sinde Bustān-zāde Ebū Bekr Efendi yirine Kāra Muşţafā Paşa Medresesi'ne irtikā itmişler idi. Sene-i mezbūre Zī'l-ka'de'sinde Kevākibī-zāde Şeyĥ Meĥemmed Efendi yirine ĥāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla İstanbul'da vāķı'a Vālide Sultān Medresesi iĥsān, yetmiş yedi Muĥarrem'inde Şām-ı şeref-encām pāyesi zamīmesiyle Mūşulī Maĥmūd Efendi maĥlūlinden ber-veĥ-i teķā'ūd Sultān Aĥmed Hān Medresesi'ne şāyān oldılar. Yetmiş ũoķuz Rebī'ül-evvel'inde yirlerinde Edrine pāyesi ve Midilli każāsı arpalığı zamīmesiyle tekrīm, seksen beş Muĥarrem'inde yirlerinde İstanbul rütbesiyle ta'zīm olındılar. On seneye qarīb ol buķ'a-i laţifede ifāde-i ders ü taĥķiķ buyurduķlarından mā'adā bi'd-defa'āt

huzûr-ı pâdişâhîde tadrîs için mahmiyye-i Edrine'ye da'ı da'vet olunmuşlar idi. Seksen altı Cumâde'l-âhire'sinde Edrineli Aḥmed Efendi maḥlûlinden bi'l-fi'l Şâm-ı cennet-meşâm kazâsıyla ikrâm olunduğlarında arpalıkları Debbâg-zâde Meḥemmed Efendi'ye virildi. Seksen yedi Şevvâl'inde sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḥarâmı ğurresi tevķitiyle Kudsî-zâde Tezķirecisi Meḥemmed Efendi yerine Mekke-i Mükerreme kazâsı 'inâyet olunup yirleri Kâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi'ye tevcih olındı. Seksen ṭoḫuz Muḥarrem'inde munfaşıl ve ol maḫâm-ı celile selef-i sâliḫleri Kevâkibî-zâde Efendi nâ'il oldı. Sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâsında Çeşmi-zâde Meḥemmed Şâliḫ Efendi maḥlûlinden Kâl'a-i Sulṭâniyye ve Yeñice-i Kâraşu ve Bıñarḫişâr kazâları arpalık ta'yîn olındı. Ṭoḫsan iki Muḥarrem'inde Anatoḫlı şadâreti pâyesi zamîmesiyle ḫalefleri Kevâkibî-zâde Efendi yerine İstanbul kazâsına mevşûl olduklarında arpalıkları seleflerine virildi. Sene-i merķûme Zî'l-ḫicce'sinde ma'zûl ve [yirlerine] İmâm-ı Sulṭânî Meḥemmed Efendi ḫazretleri kâḫdî-i İstanbul oldılar. Bunlara ḫalefleri arpalıkları olan İslimiyye ma'a Hotalıc ve Bilecik kazâları ve A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi üzerinden Kite kazâsı ta'yîn olındı. Evâḫir-i ḫükûmetlerinde mizâclarında i'tilâl vâķi' biñ ṭoḫsan üç Rebî'ül-evvel'inün yigirminci İşneyn ğünü ba'de'l-'aşr dâr-ı fenâdan rıḫlet ve 'âlem-i 'uḫbâya 'azîmet itdüklerinde maḥrûsa-i Üsküdar'da Ṭoğancılar Meydânı'nda ḫayâtlarında i'dâd itdükleri maḫalle defn olındı. Maḥlûl olan arpalıklarından İslimiyye ve Hotalıc ve Bilecik kazâları Bosnevî Kâssâm Maḥmûd Efendi'ye ve Kite kazâsı Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Sa'id Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı mûmâ ileyh *efâza'llâhu sicâlû'r-rahmeti 'aleyh*,¹ fezâ'il-i 'ilmiyye ile ma'lûm, ḫuliy-bend-i² ma'ârif ü 'ulûm, ḫasenül-aḫlâḫ, keşirül-istiḫḫâḫ, şalâḫ u taḫvâda bî-bedel, nezâhet ü istiḫâmetde ḫarbül-meşel, şadâḫat u diyânet ile mevşûf ve emr-i kazâda vera' u 'iffetleri ma'rûf, dervîş-nihâd, pâk-i'tiḫâd idi.

Menḫabe³

Ḥattâ mervîdür ki merḫûm-ı müşârun ileyh evvel-i eyyâm-ı şebâbdan âḫir-i hengâm-ı ḫayât-ı taḫvâ-me'âblarına deĝin libâs-ı vera' u zühd ile ârâste

1 "Rahmet kovaları onun üzerine dökülsün."

2 S 298a.

3 Menḫabe S: -H.

ve kabâ-yı 'iffet ile pîrâste olup aḥvaṭ ile 'amel her ḥâlde 'âdet-i seniyyeleri olmağın yevmen mine'l-eyyâm aḥbâblarından birinün ziyâretine 'azîmet buyurdıklarında ol 'aşrda nev'en süḥan-fehmligi cihetinden mültefit-i ba'z-ı ekâbir olan Ḥâkî nâm Yehûdî'yi şâhib-i meclis ile zânû-be-zânû-yı muşâhabet göricek âteş-i germ-iltihâb-ı ğayret-i dîniyyeleri kânûn-ı derûn-ı diyânet-meşḥûnlarından şerâre-rîz-i ğazâb olup tâ'ife-i mezbûre bilâ-icâb mücib-i istişhâb-ı şoḥbete nâ-sezâ [274^a] ve ḥâ'in-i dîn-i mübîn olmalarıyla ikrâmları ḥilâf-ı şer'-i kavim idüğü bî-merâ olmağın mezbûri meclisden redde müstebid olduklarında mesfûr süḥan-şinâs olmağla mevlânâ-yı merķûm ile mübâḥeşeye ser-âġâz ve benî nev'leri beyninde 'alâ-zu'mihi erbâb-ı ma'ârifden idüğinden nâşî mümtâz idüğün ibrâz itdükde müşârun ileyh ḥâzretleri muḳtezâ-yı kânûn-ı şer'at üzere cevâba âmâde ve cülûd-ı ḥabîşe dibâġat ile ṭahâret-pezîr olmaduğı gibi reşḥa-i 'irfân işkâ-yı cûybâr-ı taşdıķ u iķrârsız ğubâr-ı küfri zâ'il itmemekle tanzîf-i sâḥa-i zimmete mecâl muḥâl idüğün ifâde buyurdukdan soñra tâ'ife-i Yehûd'uñ emâne-i ilâhiyye ile mevtâ ve ba'dehu bi-irâdeti'l-mevlâ ihyâ olindukları vücûd-ı ḥabâşet-âlûdlarında resîde-i şâmme-i mü'minîn olan râ'iḥa-i kerîḥadan nümâyân idüğün beyân ile dâmen-i meclise işâr-ı murdâr-ı bed pend ü nuşḥ buyurmışlar idi. Ḥattâ mezbûr Ḥâkî mevlânâ-yı merķûmuñ şerminâki oldukdan soñra ta'alluķ-ı meşîyyet-i ilâhiyye ile miḥrâb-nişîn-i medrese-i fazl-ı câvidânî Seyyid Nürü'd-dîn eş-Şîrvânî ḥâzretlerinün meclis-i fezâ'il-i ünsiyyelerine dâḥil ve def'-i şübühât ile zâlâm-ı küfr ü tuġyânı zâ'il olmağın nûr-ı İslâm ile tenvîr-i derûn itmişdür.

Şâhibü't-teşânif 'Abdü'l-kâdir el-Baġdâdî

el-Mevlâ 'Abdü'l-kâdir bin 'Ömer. Bîñ otuz târiḥinde aḥşan-ı kılâ' ve aḥsen-i bilâd olan Baġdâd-ı bihişt-âbâddan bedîdâr ve isti'dâd-ı mâder-zâdı maḥhar-ı kabûl-i erbâb-ı i'tibâr olup i'mâl-i meleke-i Ḥudâ-dâd kaşdıyla Şâm-ı dârûs-selâma 'azîmet ve ol belde-i mezkûrede bir mescidde sükûn ve iķâmet idüp muḳaddimât-ı 'ulûmı belde-i merķûme 'ulemâsından telemmüz ve ḳand-i mu'âd-ı ifâdelerinden telezzüz idüp bir seneden mütecâviz anda ḳarâr itdükden soñra bîñ elli senesi ḥilâlinde Mışr-ı Ḳâhire'ye revân ve emâşil-i 'ulemâ-yı Ezher'den taḥşil-i 'ilm ü 'irfân eyleyüp Muḥaşşî Şihâb Efendi ve Şeyḥ Sırrî'd-dîn ve Şeyḥ Burhân el-Me'mûnî ve en-Nûr eş-Şebrâmellisî ve bunlar emşâli fuzalâ-

dan ahz-ı 'ulûm ve vâşıl-ı müntehiyyü'l-merûm olmuşlar idi. Biñ seksen dört Şafer'inde Mısr vâlisi İbrâhîm Paşa ma'zûl olduğda anlar murâfaqatıyla taraf-ı salţanata rûy-mâl idüp Şadr-ı A'zam Köprili-zâde Fâzıl Aĥmed Paşa âsitânesine intisâb ile muntazır-ı neyl-i âmâl iken bi-emri'llâhî'l-Meliki'l-Müte'al bâ'is-i ĥavf-ı helâk u zevâl olur bir marâz-ı hâ'ile mübtelâ olmağın yine Qâhire-i tãhireye¹ 'azîmet ve vaţan-ı iĥâmetlerine nehzat idüp bir müddet daĥı şabr u kanâ'atden şofıra şâniyen semt-i Rûm'a niyyet ve taraf-ı devlete rıĥlet itmişler idi. Bu defa daĥı 'adem-i müsâ'ade-i baĥt perde-keş-i mümâne'et olup 'amâ mertebesine qarîb remed 'illeti² 'arızasıyla meks ü ārâma imkân olmamağın bahren yine Mısr'a 'avdet itdiler. Çok geçmedin sefer-i âĥirete isti'câl ve 'âlem-i ĥudse intiĥâl eyledi.³ و كان ذلك فى احدى الرايعين من سنة ثلاث و تسعين و الف

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, mecmû'a-i fazl-ı nâ-maĥdûd, a'yân-ı 'ulemâdan ma'dûd, fenn-i edebde nâdire-i edvâr ve nevâdir-i muĥâdarât-da ferîde-i şadef-i rûzgâr, selîmü'ş-şoĥbet, ĥasenü'l-ülfet idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden *Kâfiye* ve *Şâfiye Razîsi Şevâhidi* üzerine birer müstaĥil şerĥleri ve İbn Hişâm'ın *Bânet Su'ad* kaşidesi şerĥine hâşiyeleri şâyi' ü meşhûr ve imzâ-yâfte-i ĥabûl-i cumhûrdur.

Es'ad-zâde Seyyid Meĥemmed Ebu's-su'ud Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Meĥemmed Ebu's-su'ud ibnü'l-mevlâ Es'ad. Bu tabaĥa evâ'ilinde tercemesi maşţûr olan şudûr-ı kirâmdan Anĥaravî Es'ad Efendi'nün maĥdûm-ı kihter-i mes'ûdi Seyyid Meĥemmed Ebu's-[274^b]su'ud Efendi'dür. Biñ kırĥ iki Ramazân'ında şahn-ı vücûda vürüd idüp taĥşil-i 'ilm ü kemâle 'âzim ve şadr-ı 'âlî-ĥadr Qara Çelebi-zâde Maĥmûd Efendi'den mülâzım olup biñ elli beş Ramazân'ında kırĥ aĥçe ile İstanbul'da Ferhâd Paşa Medresesi'ne mevşûl ve andan daĥı ma'zûl iken altmış beş Rebî'ül-evvel'inde Monlâ-zâde Ĥasan Efendi yirine ibtidâ ĥâric ile Firûz Ağa Medresesi'ne 'âric, altmış yedi Muĥarrem'inde yirlerinde ĥareket-i mişliyye i'tibârıyla mübteĥic olmuşlar idi. Altmış toĥuz Şa'bân'ında Vardari Şeyĥ-zâde 'Abdü'l-ĥanî Efendi yirine

1 Qâhire-i tãhireye H: Qâhire'ye S.

2 S 298b.

3 "Bu olay 1093 senesinde oldu."

Merdümiyye Medresesi virilüp yetmiş Receb'inde Şarı 'Abdu'llâh-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine Emre H'âce Medresesi'ne gelüp yetmiş iki Şevvâl'inde Bosnevî 'Alî Efendi yirine Hâfız Paşa Medresesi ile kâ-m-revâ, yetmiş üç Receb'inde Aḳ Maḥmûd Efendi yirlerine Yaḥyâ Efendi Medresesi'ne şeref-baḥşâ olup yetmiş beş Muḥarrem'inde Muşlî Çāvuş-zâde Muştafâ Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ itmişler idi. Sene-i mezkûre Receb'inde Şamî Meḥemmed Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭânı Medresesi erzânî görilüp yetmiş yedi Ramazân'ında Hâbil-zâde 'Ömer Efendi yirine Gevher Hân Sulṭân Medresesi iḥsân olındı. Seksen Rebî'ül-âḥir'inde 'Uşşâķî-zâde es-Seyyid 'Abdü'l-bâķî Efendi yirine Sulṭân Selîm-i Qadîm Medresesi ile tekrîm, seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde Kız¹ 'Alî Efendi yirine Süleymâniyye Medreseleri'nün biriyle ta'zîm olındılar. Seksen üç Cumâde'l-âḥire'sinde Şarı 'Oşmân Efendi yirine Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye ile ikrâm, seksen dört Receb'inde Tösyevî Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Halebü's-şehbâ kazâsı in'âm olındı. Seksen beş Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Mu'îd Meḥemmed Efendi mevşül oldı. Töḳsan Rebî'ül-âḥir'inde Şa'bân-zâde Meḥemmed Efendi yirine maḥrûsa-i Burusa kazâsı in'âyet olunduḳda kabûlden ibâ ve manşıb-ı mezbûrdan bedel kazâ-yı Mışr'ı taleb ü recâ itdükde sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâ'sında yirleriyle selef-i sâlifleri Vardarî Şeyḫ-zâde Efendi talṭif ve bunlar Memek-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi üzerinden Bolı ma'a Ḳoñurapa kazâları arpalığıyla tevķif olındılar. Töḳsan bir Şa'bân'ında Kızıl Mûsâ Efendi üzerinden Ayazmend kazâsı daḫı zamîme-i revâtibleri kıılınmış idi. Bu ḥâl üzere sübḥa-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken bin tōḳsan üç Rebî'ül-âḥir'inün dördinci Aḫad gicesi intikâl ve civâr-ı ḳudse irtihâl eyleyüp Edrineḳapusu ḫâricinde Emîr-i Buḫârî Zâviyesi civârında defn olındılar. Maḥlûl olan arpalıklarından Bolı ma'a Ḳoñurapa kazâları H'âce-zâde Seyyid 'Oşmân² Efendi'ye ve Ayazmend kazâsı Trabzonî İbrâḫîm Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı merḳûm âşinâ-yı ma'ârif ü 'ulûm, ḫulv'ül-lisân, ṭâhirü'l-cenân, ḫalûḳ u besîm, maḥdûm-ı ḫalîm, ḫasenü'l-aḫlâḳ, ṭayyibü'l-a'râḳ idi.

1 Kız S: Ḳara H.

2 S 299a.

Çeşmî-zâde Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed ibnü'l-mevlâ 'Abdü'r-raḥîm. Bu ṭabaḫa evâ'ilinde zikri sebḫ iden Çeşmî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi merḥûmuñ maḥdûm-ı erc-mendi ve ferzend-i ḥıredmendi Mehemmed Efendi'dür. Taḫşîl-i 'ilm ü 'irfâna ihtimâm ve i'mâl-i ser-mâye-i isti'dâda sa'y ü iḫdâm idüp devr-i mecâlis-i ifâde vü ḥıdmet ve Şeyḫü'l-İslâm Minḫârî-zâde Efendi'den iḫrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp ba'de tekmîl'l-medâris kırık aççe medreseden ma'zûl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mûl iken biñ seksen dört Şevvâl'inde Mecdî Mehemmed Efendi yirine Fâtıma Ḥânım¹ Medresesi'ne ḥareketle [275^a] mübtehic olup ṭoḫsan iki Cumâde'l-ülâsında Ḳâmetî-zâde Ḥışmî Şeyḫ Mehemmed Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi virilmiş idi. Biñ ṭoḫsan üç Rebî'ül-âḫir'inde 'arşa-i vücûdi inhidâm ve medrese-i maḥlûleleriyle Alaşehirli 'Abdu'llâh Efendi be-kâm oldu.

Maḥdûm-ı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr, pâk-nihâd u nîk-ḫaşlet, güşâde-ṭab' u şâfi-ṭaviyyet idi.

Erzurûmî İsmâ'îl Efendi

el-Mevlâ İsmâ'îl ibnü'l-mevlâ Murtaẓâ. Âtî't-terceme Şeyḫü'l-İslâm es-Seyyid Feyzu'llâh Efendi merḥûmuñ ḥâl-i ḥuceste-ḫişâli olup neseb-i bedriyyü'l-leme'âti ṭabaḫa-i râbî'a-i Şakâ'ik'da tercemeleri maştûr olan şâhibüt-teşânîf Ḳarabâḡî Mehemmed Ḥanefî ḥazretlerine beste olmaḡla Ḳarabâḡ-ı Gence'den bedîdâr ve ibriz-i ḥâlîşül-'ayâr-ı isti'dâdı maẓhar-ı ḳabûl-ı erbâb-ı i'tibâr ol-duḡda vâlid-i mâcidleri Murtaẓâ Efendi'den aḫz-ı ser-mâye-i 'ulûm ba'dehu âheng-i belde-i Erzenü'r-rûm itmişler idi. Ol diyâr-ı celilü'l-i'tibârda müte'ay-yinân-ı rûzgârdan eş-Şeyḫ es-Seyyid Mehemmed Vâni Efendi ḥıdmetlerinde iştiḡâl ile cemî-i fûnûnda fâ'ik ve yenbû'-ı feẓâ'il ü ḫaḳâ'ik olup lisân-ı ḥâlleri:

Nazm

'İlm ü kemâl ü fazılladur iftiḫârımız

'Âlemdede mañşib ile degül i'tibârımız

naẓmını ḳâ'il olmaḡın ol beldede ḳarâr-dâde ve feyz-baḫş-ı erbâb-ı istifâde ol-maları muḳadder ve belde-i mezkûrede Aḫmediyye Medresesi müyesser olmuş idi. Niçe zamân neşr-i 'ilm ü 'irfân üzere güzârende-i eyyâm ve sübḫa-şümâr-ı

1 Ḥânım S: Sulṭân H.

şühür u a'vâm iken biñ toqsan üç senesi hilâlinde intikâl ve 'âlem-i ervâha isti'câl eyledi.

Mevlânâ-yı merķûm fezâ'il-i 'ilmiyye ile ma'lûm, zâhir ü bâtını şalâh u taqvâ ile muṭarrâ ve meḥâsin-i ahlâķ-ı ḥamîde ile müzeyyen ü muḥallâ idi. Birkaç def'a İstanbul'a gelüp vüzerâ-yı erkân-ı salṭanatuñ maķbûl ü manzûrları ve dâhil-i mecâlis-i pür-ḥübûrları olmuşlar idi.

Müttecir 'Abdu'llâh Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'llâh bin Meḥemmed. Maḥrûsa-i Burusa'dan zuhûr ve evâ'il-i ḥâlinde ticâret semtine sâlik olmağla “Müttecir 'Abdu'llâh Efendi” demekle meşhûr olmuş idi. Taḥşil-i 'ilm ü kemâl ve 'ulemâ-yı 'aşr ḥidmetinde iştiğâl eyledükden soñra âheng-i ṭarîķ-ı sa'âdet-refiķa 'âzim ve kibârûñ birinden mülâzım olup devr-i medâris¹ ve 'aķd-i mecâlis² iderek kırk aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında Manav-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine maşķat-ı re'si olan maḥrûsa-i merķûmede Ḥasan Paşa Medresesi ḥâriciyle kâm-revâ, yetmiş Receb'inde Bıçaķcı-zâde Muşṭafâ Efendi yirine 'Arabîyye Medresesi sezâ görilmiş idi. Seksen Receb'inde İbrâhîm Efendi yirine Seyyid Ḥüseyn-i Erzincânî Medresesi erzânî görilüp³ seksen beş Cumâde'l-âḥire'sinde Zübâb Seyyid Aḥmed Efendi yirine Lâlâ Şâhîn Paşa Medresesi virilmiş idi. Seksen altı Zi'l-ķa'de'sinde Sebzi Seyyid Meḥemmed Efendi yirine 'İvâz Paşa Medresesi'ne irtikâ, seksen sekiz Muḥarrem'inde selefti Sebzi Efendi yirine Kâdiriyye Medresesi'ne itilâ itmişler idi. Toqsan üç Receb'inde dâr-ı fenâdan rihlet ve 'âlem-i uķbâya 'azîmet eyleyüp “Yeñiyir” demekle ma'rûf maķâbir-i müslimînde defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, ekşer-i fûnûndan ḥaberdâr, bi-taḥşîş faķâhetle şöhret-şî'âr, müstaķîm ü şâlih, sa'âdetmend-i müfliḥ idi.

Kâplan Paşa İmâmı 'Ömer Efendi

el-Mevlâ 'Ömer. Taḥşil-i meleke-i isti'dâd ve Mużaffer-zâde Seyyid Meḥemmed Şâlih Efendi'den mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris iderek kırk aķçe medreseden ma'zûl iken biñ yetmiş üç Receb'inde Sarây Ḥ'âcesi Aḥmed

1 medâris S: mecâlis H.

2 mecâlis S: medâris H.

3 S 299b.

Efendi yirine Helvâcıbaşı Medresesi'ne hâric ile [275^b] 'âric, yetmiş toktuz Ramazân'ında Tezkireci Muştafâ Efendi yirine Hızır Çelebi Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuş idi. Seksen bir Zi'l-hicce'sinde Edincikli Mehemmed Efendi yirine Bâli Efendi Medresesi'ne vâli olup seksen dört Receb'inde Tavil Ahmed Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi virilmiş idi. Seksen altı Receb'inde Küsec Ebû Bekr Efendi yirine Şâhkulî¹ Medresesi'ne gelüp seksen toktuz Şevvâl'inde Coğrafi Ebû Bekr Efendi yirine Sinân Paşa Sulţânı Medresesi erzânî görölüp toktusan iki Şevvâl'inde Şadrü'd-dîn-zâde Ni'metu'llâh Efendi yirine Bosna kazâsı tevcîh olunmuş idi. Toktusan üç Receb'inde re'âyâdan kefillleme nâmına olan teklîfden ziyâde akçe almağın birkaç şükât taraf-ı devlete ref'-i ruç'a-i iştikâ itmeleriyle mu'âf olmaları için fermân-ı vâcibü'l-iz'ân şudür itmiş iken kaç'â itâ'at göstermemekle ahâlî-i vilâyet maħkemeyi başup kendüyi ve nâ'ibi Ahmed Efendi'yi ve kethudâ ve çukadârını ve bunlardan ma'adâ sekiz nefer huddâmını katl itdükleri haber-i vahşet-eşeri vâşıl olduğda manşib-ı maħlûle İmâm-zâde Mehemmed Efendi nâ'il oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr ev'âl-i hâlinde kapudan-ı sâbık Kaplan Muştafâ Paşa'nun imâmetleri hıdmetiyle meşğûl olmağın "Kaplan Paşa İmâmı 'Ömer Efendi" demekle meşhûr ve eczâ-yı ta'rîfi bu mertebeye maħşûrdur.

Burhân-zâde İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm ibnül-mevlâ Burhân. Tabaka-i Sulţân Murâd Hân-ı Râbî' ülemâsından tercemesi *Zeyl-i Atâyi*'de maştûr olup belde-i Magnisâda Murâdiyye Medresesi müderrisi iken biñ otuz altı Muħarrem'inde cisr-i fenâdan âlem-i bâkiye 'ubûr eyleyen Kürd Burhân Efendi'nün ferzend-i ercmeni ve maħdûm-ı hıredmeni İbrâhîm Efendi'dür. Tahşil-i bizâ'a-i 'ilmiyye ve tek-mil-i âdâb-ı resmiyye idüp Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'id Efendi'nün nazâr-ı inâyetleriyle ber-murâd ve ihrâz-ı şeref-i mülâzemetleriyle mesrûrül-fu'âd olup biñ elli üç Receb'inde kırk akçe ile maħrûsa-i Burusâda Ahî-zâde Medresesi'ne mevşûl ve andan daħı ma'zûl iken biñ altmış altı Şa'bân'ında Halife-zâde Muştafâ Efendi yirine Mi'mâr Sinân Medresesi ihsân, yetmiş iki Şafer'inde Karamanî Yûsuf Efendi yirine Bâli Efendi Medresesi'ne şâyân olmuşlar idi. Yetmiş dört Cumâde'l-ülâsında Şikârî Yûsuf Efendi yirine H'âce Hayrüd-dîn Med-

1 Şâhkulî H: Şâh S.

resesi' ne gelüp yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinüñ dördinci günü Kellâ Maḥmūd Efendi yerine Etmekciogli Medresesi'ne taḥrîk olındı. Mâh-ı mezbûruñ sekizinci günü Anṭâkıyyeli Muştafâ Efendi yerine Ca'fer Ağa¹ Medresesi'ne mevşül, yetmiş toḡuz Rebî'ül-evvel'inde Tefvîkî-zâde Meḥemmed Efendi yerine Ḥadîce Sulṭân Medresesi menḡül, seksen bir Muḥarrem'inde Seyyid Meḥemmed Hâşim Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mül oldılar. Sene-i mezkûre Zî'l-ḥicce'sinde İsmâ'il Ağa-zâde 'Alî Efendi yerine Sinân Paşa Medresesi ile kâm-revâ, seksen dört Receb'inde Evliyâ Meḥemmed Efendi yirine² Sinân Paşa Dârü'l-ḥadîşi sezâ görölüp seksen altı Cumâde'l-âhire'sinde Emîr-i Buḥârî Şeyḫi Dâmâdı Seyyid Aḫmed Efendi yerine Ḳadırğa Limanı'nda vâkı'a Meḥemmed Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ olup seksen sekiz Şa'bân'ında Grebneşi Muştafâ Efendi yerine Ḥâşekî Sulṭân Medresesi iḥsân, toḡsan bir Muḥarrem'inde Mûsâ-zâde 'Abdü'l-bâḡî Efendi yerine ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla İstanbul'da vâkı'a Vâlide Sulṭân Medresesi ile taḥşil-i 'izz ü şân itmîşler idi. Toḡsan iki Rebî'ül-evvel'inde selef-i sâlıfi İsmâ'il Ağa-zâde Efendi yirine Ḳuds-i Şerîf ḡazâsiyla teşrîf olunup toḡsan üç Receb'inde munfaşıl [276^a] ve yirlerine Zekî Aḫmed Efendi vâşıl oldu. Ba'de'l-ḡufül bunlar ṡayy-ı merâḫil iderek Uluḡışla nâm menzile vuşül bulduḡlarında ecel-i 'âcil ḡaṡ'-ı ṡarîḡ-ı ḡayât itmekle teslîm-i naḡdîne-i cân ve 'azm-i dârü'l-ḡarâr-ı cinân eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr miyâne-i 'ilmle meşhûr, ḡadîdü'l-lisân, şedîdü'l-beyân idi.

Grebneşi Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ bin Aḫmed. Vilâyet-i Rûm-ı cennet-rüsûmda Grebneş nâm ḡaşabadan zuhûr ve kevkeb-i zât-ı ferḡunde-feri mânend-i baḡter ol ser-i zemîne feyz-i nûr idüp cebîn-i ḡâlî cilvegâḡ-ı pertev-i şu'ûr ve maṡraḡ-ı şu'a'-ı feyz-i mevfur olduḡda fûrûḡ-ı meş'ale-i hidâyet ile ṡarîḡ-ı 'ilme 'azîmet ve ḡible-i iḡbâl-i erbâb-ı kemâle sevk-ı râḡile-i himmet için dârü'l-mülk-i İstanbul'a revân ve ḡâ'id-i tevḡîḡ-ı Ḥudâ ile hem-'inân olup 'ulemâ-yı aşrdan evvelâ Ders-i 'Âm Şâliḡ Efendi merḡûmdan taḡşil-i muḡaddimât-ı 'ulûm idüp ba'dehu Şeyḡü'l-İslâm, üstâdü'l-'ulemâ'i'l-a'lâm, fâzıl-ı ḡarâr-dâde Minḡârî-zâde

1 S 300a.

2 Sinân Paşa Medresesi ile kâm-revâ, seksen dört Receb'inde Evliyâ Meḥemmed Efendi yirine S: -H.

Efendi âsitânesine intisâb ve bakıyye-i levâzım-ı 'ulûmı anlardan iktisâb eyleyüp hıdmetlerinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet ve niçe zamân taḥşil-i kemâlât-ı insâniyyeye raġbet itmişler idi. Devr-i merâtib ve aḥz-ı revâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ seksen Rebî'ü'l-âḥir'inde Kızıll Yûsuf Efendi yirine Bâzırgânbaşı Medresesi virilüp sene-i mezbûre Cumâde'l-âḥire'sinde Hezarġrad fetvâsı ihşân olındı. Seksen bir Muḥarrem'inde Erzurûmî Meḥammed Efendi yirine Sekbân 'Alî Medresesi ile kâ-m-revâ ve Küçük Bolevî Muştafâ Efendi yirine hıdmet-i emânet-i fetvâ sezâ görilüp seksen üç Muḥarrem'inde Mekki Meḥammed Efendi yirine Meḥammed Aġa Medresesi i'tâ olınup seksen dört Receb'inde Ebu's-su'üd-zâde Aḥmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine irtikâ, seksen beş Ramazân'ında Nesrî Meḥammed Efendi yirine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi'ne i'tilâ itmişler idi. Seksen altı Şevvâl'inde selefi Nesrî Meḥammed Efendi maḥlûlinden Hâşekî Sultân Medresesi ihşân, seksen sekiz Şa'bân'ında Şeyḥü'l-İslâm 'Alî Efendi Birâderi Ebû Bekr Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine şâyân oldılar. Seksen toqşuz Şa'bân'ında selefi Ebû Bekr Efendi maḥlûlinden Selanik kazâsı 'inâyet olınup hıdmet-i emânet-i fetvâ 'Aṭâ'ullâh Meḥammed' Efendi'ye ta'yîn olındı. Toqşsan bir Şafer'inde ma'zûl ve yirlerine Erzincânî Seyyid 'Alî Efendi mevşûl oldı. Bunlara sene-i mezkûre Ramazân'ında Kâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi maḥlûlinden Burusa Yeñişehri ve Bâzârköyî kazâları arpalık ta'yîn olındı. Toqşsan üç Rebî'ü'l-âḥir'inde sene-i mezkûre Şa'bân'ı ġurresinde zabṭ itmek üzere Mîrzâ Muştafâ Efendi ḥazretleri yirlerine Mışr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsıyla ikrâm olınduklarında arpalıkları Trabzonî İbrâhîm Efendi'ye in'âm olındı. Bunlar sene-i merķûme Receb'inde kaṭ'-ı merâḥil-i tarîķ iderek Belen nâm merḥalede intikâl ve raḥmet-i Raḥmân'a isti'câl itdükde merḥale-i mezbûre qarîbi Anṭâkıyye kazâsında defn olınduġı haberi vâşıl ve manşib-ı maḥlûle Tevfikî-zâde Meḥammed Efendi nâ'il oldı.

Merḥûm-ı mezbûr fezâ'il-i 'ilmiyye ile meşhûr, bi-taḥşîş fenn-i celile-i fıķha kemâl-i intisâb ile ma'rûf, hıdemâtında 'iffetle mevşûf, zıkr-i bi'l-ḥayra şâlih, sa'âdetmend-i müfliḥ idi. Şeyḥü'l-İslâm Minķârî-zâde Efendi evâḥirinde ba'dehu 'Alî Efendi evâ'ilinde fetvâ emâneti hıdmetiyle şeref-yâb olmuşlar idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden cem' ü te'lif itdüğü *Mecmû'a-i Fıkhiyye*'leri vardır. el-Ân erbâbı [276^b] beyinde maḥbûb eşer-i mergûbdur.

Bosnevî 'İsâ Efendi

el-Mevlâ 'İsâ bin Mûsâ. Bosna eyâletinde Mostar nâm kaçabadan zuhûr ve "Bosnevî 'İsâ Efendi" dimekle meşhûr olmuş idi. Ba'de taḥşîl-meleke gerd-en-efrûz-ı mezra'a-i merûm olup maḥmiyye-i İstanbul'a kudûm itmiş idi. Tetmîm-i baḳıyye-i isti'dâd ve tekmil-i bizâ'a-i 'ilmiyyeye bezl-i sa'y ü icthâd itdükden şoñra 'ulemânuñ birinden mülâzım ve ʔarîḳ-ı tadrîse 'âzım olup devr-i merâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ kırk altı Şevvâl'inde Necâtî-zâde Meḥemmed Efendi yerine Merdümiyye Medresesi virilüp elli Rebî'ül-âḫir'inde Bozüyük kaçabasında Şâniye-i Kâsım Paşa Medresesi'ne taḫrîk olunup elli bir Receb'inde Minḳârî-zâde Yahyâ Efendi yerine Hâdım Ḥasan Paşa Medresesi i'tâ olındı. Elli beş Receb'inde İmâm-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine 'Alî Paşa-yı Cedid Medresesi ile tecdid-i sürür, elli altı Receb'inde Oḳcî-zâde Aḫmed Efendi yerine Şâhn-ı Şemâniyye'nün birine mürûr eyleyüp elli yedi Rebî'ül-âḫir'inde Şarı 'Alî-zâde Meḥemmed Efendi yerine Maḥmûd Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Elli sekiz Zî'l-ḫicce'sinde Ebû Sa'îd-zâde Aḫmed Efendi yerine Üsküdar Vâlidesi Medresesi ile tekrîm, altmış bir Şafer'inde 'Abdü'r-raḫîm-zâde 'Abdu'llâh Efendi maḥlûlinden Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm olunmuşlar idi. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında selefleri Ebû Sa'îd-zâde Efendi¹ yerine Selanik ḳazâsı ḫükûmeti tefvîz olunup altmış iki Muḫarrem'inde ma'zûl ve yirlerine İsmâ'îl-zâde Meḥemmed Efendi mevşûl oldu. Altmış dört Şevvâl'inde Uzun Ḥasan Efendi yerine maḫrûsa-i Burusa ḳazâsı in'âm olunup ba'de eyyâm İstanbul pâyesi zamîmesiyle ikrâm olındılar. Altmış beş Zî'l-ḳa'de'sinde 'azl ve yirlerine 'Acem Meḥemmed Efendi vaş olındı. Altmış yedi Rebî'ül-evvel'inde Şadrü'd-dîn-zâde Feyzu'llâh Efendi maḥlûlinden Mudurnı ḳazâsı arpalık virilüp altmış sekiz Muḫarrem'inde selefleri Ḥasan Efendi yerine Edrine ḳazâsı tevcihiyle terfih ve arpalıkları seleflerine tevcih olunmuş iken sene-i mezkûre Şafer'inde ḳazâ-yı mezkûra ordu-yı hümayûn ḳâḫîsi Dîḫkî Muştafâ Efendi mevşûl ve bunlar sıfru'l-yed ma'zûl ḳalmışlar idi.

1 Sa'îd-zâde Efendi H: Sa'îd Efendi-zâde S.

Sene-i mezbûre Şevvâl'inde halefleri yirine şâniyen¹ belde-i merķûme kazâsı arpalık ihsân olunup altmış çoķuz Muharrem'inde munfaşil ve yirlerine Merhabâ-zâde Ahmed Efendi vâşil oldu. Sene-i merķûme Şafer'inde Anaķolı şadâreti pâyesi zamîmesiyle taķşil-i 'izz ü şân itdiler. Sene-i mezkûre Cumâde'l-âhire'sinde selef-i sâlifleri Hasan Efendi üzerinden şâniyen Mudurnı kazâsı arpalık ta'yîn olındı². Yetmiş Zi'l-ka'de'sinde Minķârî-zâde Yahyâ Efendi üzerlerinden Menemen ma'a Foçalar kazâlarına tebdil ve Mudurnı kazâsıyla 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi tebcil kılındılar.³ Yetmiş üç Cumâde'l-ülâ'sında Bâlî-zâde Muştafâ Efendi maħlûlinden 'Ayntâb kazâsı arpalığı in'am olunup yetmiş dört Cumâde'l-âhire'sinde Bahâyî Birâderi Ahmed Efendi yirine İstanbul kazâsına mevşul olduklarında arpalıkları seleflerine virildi. Yetmiş beş Receb'inde Kilis kazâsı zamîmesiyle Muhteşem Emîri Seyyid Mehemmed Efendi üzerinden Mudanya kazâsı arpalığıyla ma'zûl ve yirlerine halefleri Merhabâ-zâde Merhabâ-zâde Ahmed⁴ Efendi ķâdî-i İstanbul oldu. Yetmiş çoķuz senesi ĥudûdında Hâlicî-zâde Ahmed Efendi maħlûlinden Birgi kazâsı daħı zamîme-i revâtibleri kılınmış idi. Seksen altı Rebî'ü'l-âhir'inde arpalıkları Hâfız [277^a] Şa'bân Efendi manşıbı olan Kayseriyye kazâsına tebdil ve Mudanya ve Birgi kazâları Esîrî Mehemmed Efendi[ye] tebcil kılınup Kilis kazâsı kuzât-ı kaşâbata virildi. Seksen yedi Receb'inde Rûmili pâyesi zamîmesiyle tekrîm olunmuşlar idi. Seksen sekiz Muharrem'inde Kıızıķlı-zâde Ahmed Efendi manşıbı olan Tokat kazâsı arpalık ta'yîn olunup Kayseriyye kazâsı ber-vech-i mevleviyyet Hâcî Hüseyin Efendi'ye inâyet olındı. Bu ĥâl üzere sübħa-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ çoķsan üç Ramazân-ı şerîfinüñ yigirmi beşinci ĥüni 'idgâh-ı cinâna intikâl ve ravzatü'l-üns-i ĥudse isti'câl eyleyüp Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında H'âce Sa'dü'd-dîn Efendi Zâviyesi sâħasında medfûn ve maħlûl olan arpalıklarıyla Hâfız 'Abdu'r-raħmân Efendi memnûn kılındı.

Mevlânâ-yı merķûm miyâne-i zâtla ma'lûm, pîr-i şâlih-i müteşerri', müte-deyyin ü müteverri', saħî vü kerîm, müşfiķ u ĥalîm idi. Kara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi merħûmla 'aķd-i peyvend-i muşâheret itmegin evâ'il-i ĥâlinde anlara daħı istinâd ile mükerrrem olmuşlar idi.

1 S 301a.

2 olındı S: -H.

3 kılındılar H: kılındı S.

4 Ahmed S: -H.

Tâci İbrâhîm Efendi ['Ulemâ Kavuşu]

el-Mevlâ İbrâhîm. Maħrûsa-i Edrine'den zuhûr ve istifâza-i nûr-ı şu'ûr eyleyüp ba'de tahşîli'l-isti'dâd 'ulemânuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris-i mu'tade ile kırk akçe medreseye mevşûl ve andan dahı ma'zûl iken biñ altmış iki Zî'l-ħicce'sinde maşkaṭ-ı re'si olan maħmiyye-i Edrine'de Kâdî 'Abdî Medresesi ħâricine 'âric, altmış yedi Rebî'ül-evvel'inde Çömlekci-zâde Muştafâ Efendi yirine maħmiyye-i merķûmede İbrâhîm Paşa Medresesi'ne ħareketle mübtehic olmuşlar idi. Altmış toķuz Muħarrem'inde Çuķacı-zâde Meħemmed Efendi yirine Yaķût Paşa Medresesi virilüp yetmiş üç Ramażân'ında Edrineli Ebû Bekr Efendi yirine Taşlık Medresesi tevcih olunup yetmiş altı Cumâde'l-ülâ'sında Câmî'-i 'Atik Medresesi'ne ħaķik oldılar. Yetmiş sekiz Receb'inde Şâniye-i Üçşerefeli Medresesi'ne mevşûl olup bu iki rütbede selefleri Çuķacı-zâde Efendi'yi ta'ķib itdiler. Seksen bir Cumâde'l-âħire'sinde Ülä-yı Üçşerefeli Medresesi'ne menķül, seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında Edrine Dârü'l-ħadîşi ile nâ'ilü'l-me'mül olup bu iki rütbede dahı selefleri Ebû Bekr Efendi'yi ta'ķib itmişler idi.¹ Sene-i mezkûre Şa'bân'ında Murtażâ Efendi yirine Edrine Bâyezîdiyyesi Medresesi ile ħadr ü menzileti mezîd olup toķsan Şafer'inde selefi Murtażâ Efendi yirine Edrine Selîmiyyesi Medresesi ile tahşîli 'izz ü şân itmişler idi. Bu ħâl üzere güzârende-i eyyâm iken biñ toķsan üç Şevvâl'inde 'âzim-i dârü's-selâm ve rûĥ-ı revânı a'lâ-yı 'illiyîni maķâm eyleyüp medrese-i maħlûlesi Luṭfi-zâde Aĥmed Efendi'ye in'âm olındı.

Merĥûm-ı merķûm evâ'il-i ħâlinde "Ulemâ Kavuşu" dimekle, "Tâci İbrâhîm Efendi" dimekle ma'lûm, ĥoş-şoĥbet, ķâbil-i üns ü ülfet idi.

Şâriħ-i Mültekâ Celeb² Efendi

el-Mevlâ Muştafâ bin 'Ömer ibnü's-Şeyĥ Meħemmed. Civâr-ı salṭanat-ı 'aliyyeden belde-i Üsküdar'da neşv ü nemâ bulup sarây-ı 'âmire-i sultânî ĥıdmetiyle şeref-yâb olmaķlığı ħerzânî görilmiş idi. Ol vaķt sarây-ı ĥâşşa ħalifesi olan Ders-i 'Âm Kiçi Meħemmed Efendi'den dâne-ĥin-i istifâde olup meclis-i 'âlilerine mülâzemet ve nazar-ı inâyetleriyle tahşîli-i 'ilm ü ma'rifet eyleyüp ba'dehu sipâhîlik iĥsânıyla taşra çıķduķda bir müddet tazıyî-i bizâ'a-i 'irfân it-

1 S 301b.

2 Celeb H: Ĥaleb S.

meyüp tevfiğ-ı Hâk ve feyz-i Feyyâz-ı muṭlağ zuhûriyla meşâğil-i dünyeviyyeden mu'riz ve efdâl-i 'ibâdât olan meş'ale-i 'ilmiyyeye mütemahhîz olup Süley-mâniyye Câmî-i Şerîfi'nde 'ağd-i meclis-i 'ulûm ve ifâde-i manṭûğ u mefhûm idüp bu sîret-i marziyye [277^b] üzere sübhâ-şümâr-ı leyl ü nehâr ve dîde-düz-ı raḥmet-i Pervedigâr iken biñ ṭoqsan üç senesi hilâlinde 'âlem-i âhirete rıḥlet ve dârü'n-na'im-i cinâna 'azîmet eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü ma'ârif ile meşhûr, îşâl-i ḥayra mâ'il, meşâğil-i 'ilmiyye ile müştâğil idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden *Mültekâ* üzerine şerḥleri vardır. el-Ân mütedâvil ü meşhûr ve mü'ellefi şöhretiyle zebân-zed-i cumhûrdur. Bundan mâ'adâ *Mollâ Câmî* üzerine ta'liḳaları vardır. Cümlesi ḥayyiz-i ḳabûlde vâқи' eşerdür.

Sireli Maḥmûd Efendi

el-Mevlâ Maḥmûd. Şire nâm şehr-i dil-ârâmda neşv ü nemâ ve âb-yâri-i terbiyet-i 'ulemâ ile şafâ bulup 'âzim-i ṭarîğ-ı pür-tevfîğ ve dâḥil-i dâ'ire-i erbâb-ı ders ü taḥḳîğ olmağın 'ulemânun birinden mülâzım ve ṭarîğ-ı tadrîse 'âzim olup ba'de tekmi'l-medâris kırk aḳçe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl olduḳdan soñra ḥâric i'tibârıyla maskaṭ-ı re'si olan belde-i merḳûmede Ḳara Ḳâdî Medresesi tevciḥ olunmuş idi. Ba'dehu dârü'l-mülk-i İstanbul'a vâşıl ve biñ altmış dört Cumâde'l-ülâsında Seyyid Ebu'l-beḳâ Eyyûb Efendi yirine Birgi ḳazâsı mevleviyyetine nâ'il oldu. Altmış beş Zi'l-ḳa'de'sinde 'azl olunup yirleri Beyânî Aḥmed Efendi'ye arpalıḳ virildi. Altmış sekiz Ramazân'ında Zilevî Maḥmûd Efendi yirine Mar'aş ḳazâsı tevciḥ olunup altmış ṭoḳuz Şa'bân'ında ma'zûl ve yirlerine Bosnevî Maḥmûd Efendi mevşûl oldu. Seksen bir Muḥarrem'inde Mandâl Aḥmed Efendi yirine Diyârbekr ḳazâsı 'inâyet olunmuş idi. Seksen iki Ramazân'ında munfaşıl ve yirlerine Ḥicâzî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi vâşıl oldu. Seksen yedi Muḥarrem'inde İsmâ'il-zâde Muştâfâ Efendi yirine şâniyen ḳazâ-yı mezkûra i'âde olunmuşlar idi.¹ Seksen sekiz Cumâde'l-ülâsında ref ve yirlerine Müvezzi' Aḥmed Efendi naşb olındı. Ṭoqsan üç Rebî'ül-evvel'inde Sivasî-zâde Meḥemmed Emîn Efendi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd ḳazâsıyla nâ'il-i murâd olmuş idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde ḳâzî

1 idi S: -H.

iken dâ'in-i ecel mütekkâzi ve kaçâ-yı deyn-i vâcibü'l-edâ-yı câna râzi olduklarında yirlerine Şa'rânî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi kâdî idi.

Mevlânâ-yı mezbûr muhteşem ü vaķûr, ihtîşâma mâ'il, 'ilm ü ma'ârifde müşârik-i¹ emâşil idi.

Celeb² Mûsâ-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-kerîm ibnü'l-mevlâ Mûsâ. Bu tabaķa evâ'ilinde zikri sebķ iden Celeb Mûsâ Efendi'nün ferzend-i sa'd-aķteri ve ânifen tercemesi mezkûr olan 'Abdü'l-ħalîm Efendi'nün birâder-i kihteri 'Abdü'l-kerîm Efendi'dür. Vâlid-i mâcidi İzmir kâdîsi iken biñ kırık yedi târiħinde cilveger-i minaşsa-i vücûd ve ser-zede-i girîbân-ı şühûd olmuşlar idi. Tahşîl-i isti'dâd-ı 'ilmî ve tekmi'l-i âdâb-ı resmî itdükde Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet ve tarîķ-ı tadrîse 'azîmet eyleyüp kırık aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş tokuz Rebî'ül-evvel'inde Zekâyî Dâmâdî Kabaşakal Ahmed Efendi yirine İbrâhîm Kethudâ Medresesi hâriciyle kâm-revâ oldılar. Seksen altı Şevvâl'inde Seyyid Ĥalîl Efendi yirine Başcı İbrâhîm Medresesi ile tekrîm olup seksen tokuz Muħarrem'inde Meħemmed Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Ĥüseyn Efendi Medresesi in'âm olunmuş idi. Toksan bir Muħarrem'inde Ĥacî Yûsuf-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Monlâ Gürânî Medresesi erzânî görölüp toķsan iki Receb'inde İsmâ'îl Efendi hâzretleri yirlerine Beşiktaş'da vâķı'a Sinân Paşâ Medresesi virilmiş idi. Toksan üç Zi'l-ħicce'sinün on altıncı ġünü intikâl ve 'âlem-i âħirete [278^a] irtiħâl eyleyüp Üsküdar'da vâlidleri cenbinde medfûn ve medrese-i maħlûleleriyle Nifi İbrâhîm Efendi memnûn kılındı.

Mevlânâ-yı mezbûr "Mûsâ-zâde Efendi" dimekle meşhûr, zikr-i bi'l-ħayra şâlih, sa'âdetmend-i müfliħ idi.

Başmaķcı-zâde Meħemmed Efendi

el-Mevlâ Meħemmed ibnü'l-mevlâ Meħemmed bin Ĥüseyn. Bu Devlet-i 'Aliyye evâ'ilinde tercemeleri silk-i tahrîre keşide kılınan Başmaķcı-zâde Meħemmed Efendi'nün maħdûm-ı kihter-i Ĥiredmendi Meħemmed Efen-

1 S 302a.

2 Celeb H: Ĥaleb S.

di'dür. Muḳaddime-i lâzıme-i 'ulümü temhîd ve mebânî-i fünûn-ı şihhat-rüsûmı ihkâm u teşyid itdükde Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi'den mülâzemet nâ'il ve devr-i merâtib ile kırk akçe medreseye vâsıl ve andan dahı munfaşıl olduğdan şoñra sâlik-i tarîḳ-ı kazâ ve mâlik-i ezimme-i hüküm ü imzâ olup kuṭr-ı Rûm-ı cennet-rüsûmda Peçuy nâm kaşabaya kâdî olmuşlar idi. Henüz kaydı üzerlerinde iken biñ elli altı Şafer'inde Merḥabâ-zâde Aḥmed Efendi yirine yeden-be-yed Filibe kazâsı 'inâyet olunmuş idi. Elli yedi Rebî'ül-âḥir'inde ma'zûl ve yirlerine Arnavud Hüseyn Efendi mevşûl oldu. Sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde Küsec Yaḥyâ Efendi yirine Selanik kazâsıyla ikrâm olunmuşlar iken elli sekiz Muḥarrem'inde mübtelâ-yı 'azl-i nâ-be-hengâm ve yirleriyle Şiyâmî Efendi şîrîn-kâm oldu. Altmış iki Zî'l-ka'de'sinde Gölbâzârî Hüseyn Efendi yirine Şofya kazâsı virilüp altmış üç Zî'l-ka'de'sinde 'azl ve yirlerine şâlişen Sincâr Mu'izzü'd-dîn Meḥemmed Efendi vaşl olındı. Altmış yedi Şa'bân'ında Sa'dî-zâde Seyyid Hibetu'llâh Efendi yirine Saḳız kazâsı hükümeti tefvîz olunup altmış sekiz Receb'inde munfaşıl ve yirlerine Burusevî Maḥmûd-zâde Meḥemmed Efendi vâsıl oldu. Yetmiş bir Şa'bân'ında Bâlî-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Bosna kazâsı tevcîh olunup yetmiş iki Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine şâniyen Bosnevî Süleymân Efendi vaşl olındı. Yetmiş altı Cumâde'l-ülâsında Şofyalı İbrâhîm Efendi yirine Belğrad kazâsı rızâ-dâdeleri olmuş idi. Yetmiş yedi Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Şâmî 'Abdü'l-laṭîf Efendi mevşûl oldu. Seksen iki Cumâde'l-âḥire'sinde Mandâl Aḥmed Efendi yirine Mağnisa kazâsıyla kâm-revâ olup seksen dört Ramazân'ında¹ ref ve yirlerine Yek-çeşm Aḥmed Efendi naşb olındı. Seksen sekiz Rebî'ül-evvel'inde selefi Mandâl Aḥmed Efendi yirine Üsküdar kazâsı sezâ görilüp ṭoḳsan Rebî'ül-âḥir'inde müteḳâ'id ve maḳâm-ı hükümetlerine Nisbetî 'Alî Efendi müteşâ'id oldu. Bu ḥâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ ṭoḳsan üç senesi ḥilâlinde intikâl ve 'âlem-i ervâḥa irtiḥâl eyleyüp Edrineḳapısı ḥâricinde defn olındılar.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü şalâhla meşhûr, nîk-nefs ü kem-âzâr, pey-rev-i eslâf-ı sûtüde-kâr idi.

Ḥilâl-i terâcim-i Sulṭân Murâd Hân-ı Râbî'de bu cerîdede maşṭûr olan Seyyid 'Alî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muşâheret itmişler idi.

1 S 302b.

‘Adilcevâzi ‘Ömer Efendi¹

el-Mevlâ ‘Ömer. Dârü’l-‘ilm ve’l-‘irfân medîne-i Vân eyâletinden ‘Adilcevâz nâm kıaryeden zühür ve iktisâb-ı ser-mâye-i ‘ilm ü ‘irfâna şarf-ı nuķûd-ı sinin ü şühür idüp taķşil-i ‘ulûma ‘azîmet ve dest-yârî-i sa’y ü mücâhede ile üstâ-dân-ı zamâna hıdmet itmegin fâ’iz-i âmâl ve hâ’iz-i rütbe-i ‘âlû’l-âl olduķdan soñra Tekeli Muştafâ Paşa’ya imâm olup şadr-ı ‘âlî-himmet Kara Çelebi-zâde Ebu’l-fazl Maħmûd Efendi’den nâ’il-i şeref-i mülâzemet olmuşlar idi. ‘Alâ-ħasebi’l-âde devr-i medâris-i [278^b] mu’tâde iderek kırķ açķe medreseden ma’zûl iken biñ yetmiş üç Receb’inde Kellâ Maħmûd Efendi yerine Mağnisalı Çelebi Medresesi ħâricine ‘âric, yetmiş toķuz Rebî’ü’l-evvel’inde Paşa-zâde İbrâhîm Efendi yerine Taħta Kâđi Medresesi’ne ħareketle mübtehic oldılar. Seksen Rebî’ü’l-âħir’inde Nesrî Meħemmed Efendi yerine Hġaşoġabaşı Medresesi virilüp seksen bir Zî’l-ħicce’sinde Atbâzârî Aħmed Efendi yerine Şâh-ı Hübân Medresesi iħsân, seksen dört Receb’inde Ĥaġġat ‘Abdu’llâh Efendi yerine Ĥasan Efendi Medresesi’ne şâyân olup seksen beş Ramazân’ında Grebneşi Muştafâ Efendi yerine Şaħn-ı Şemâniyye’nün biriyle taķşil-i ‘izz ü şân itmişler idi. Seksen altı Şevvâl’inde Atmeydânı’na nâzır İbrâhîm Paşa Sarâyı’nda ihdâs u icâd olunan medreseynün şâniyesiyle kâm-revâ ve ol buķ’a-i cedîdede ²اول مدرس درس بهادد اول oldılar. Toķsan bir Muħarrem’inde ‘Abdü’r-raħîm-zâde Yahyâ Efendi yerine Kalendar-ħâne dârü’l-ifâdesine pâ-nihâde olup toķsan iki Receb’inde Beşiktaşi Meħemmed Efendi maħlûlinden Medâris-i Süleymâniyye’den birisi mesned-gâh-ı ifâdeleri olmuş idi. Toķsan dört Muħarrem’inde bunlaruñ daħı selefleri gibi şarşar-ı fenâ şem’-i ħayâtın nâ-peydâ kıilup medrese-i maħlûleleri selefleri Yahyâ Efendi’ye sezâ görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr ‘ilm ü fazilla meşhûr, memdühü’l-fi’âl, maħmûdü’l-ħişâl, germ-ülfet ve ħoş-şoġbet idi.

‘İşmetî Tâbi’i Ĥasan Efendi [‘İşmetî Efendi Ĥasanı]

el-Mevlâ Ĥasan bin Ĥüseyn ibnü’ş-Şeyġ Ĥasan. Mar’aş sancağında Karş nâm kaşabadan zühür ve pertev-i feyz-i nâ-mütenâhîden istifâza-i nûr-ı şu’ur

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Şâniye-i Sarây-ı İbrâhîm Paşa. Fî 13 Şevvâl sene 1086. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 “Burada ders okutan ilk müderris.”

itdükde taḥşil-i 'ilme sâ'î ve âdâb-ı rüsûma murâ'î olmağla Anḳara Müftîsi Ḳırşehrî Maḥmûd Efendi'den telemmüz ve manṭûḳ u mefhûm ile telezzüz itdükden ōnra Dârü's-salṭana'ya ḳudûm ve devr-i mecâlis-i 'ulemâ-yı Rûm iderek Çeşmî-zâde Efendi âsitânesine duḥûl ve mülâzemet talebiyle 'arz-ı merûm u me'mûl eyledükde ba'de istiṣ'ârî'z-zât şâhibüt-tercemeyi ḳâbil-i ḳabûl ve mülâzemet lâyıḳ-ı vuşûl gördükde ol vaḳt mesned-ârâ-yı şadâret-i Rûm olan Bahâyî Efendi'ye götürüp ba'de beyânî'l-isti'dâd şeref-i mülâzemetleriyle dil-şâd itdürilmiş idi. Biñ elli yedi Rebi'ül-evvel'inde kırık aḳçe ile Bursa'da Ḥalîliyye Medresesi'ne vâşıl ve andan daḥı munfaşıl olduğdan ōnra¹ altmış dört Şa'bân'ında Vânî Meḥemmed Efendi yerine Aḥî Çelebi Medresesi ḥâriciyle kâ-m-revâ olup altmış beş Ramażân'ında yirlerinde ḥareket-i mişliyye i'tibâr olunmuş idi. Altmış sekiz Receb'inde Receb-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yerine Cânbazîyye Medresesi virilüp yetmiş Cumâde'l-ülâ'sında Vardarî Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-ġanî Efendi yerine Nişancı Paşa-yı 'Atîḳ Medresesi'ne ḥaḳîḳ olup yetmiş bir Şa'bân'ında Şa'bân-zâde Meḥemmed Efendi yerine İbrâhîm Paşa-yı 'Atîḳ Medresesi'nde bast-ı seccâde-i ders ü taḥḳîḳ itmişler idi. Yetmiş üç Cumâde'l-âḥire'sinde Beyâzî-zâde Aḥmed Efendi yerine Nişancı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sūrûr eyleyüp yetmiş beş Muḥarrem'inde Mîrzâ Meḥemmed Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine sâye-endâz oldılar. Yetmiş altı Cumâde'l-âḥire'sinde Ṭosyalı Meḥemmed Efendi yerine Edrineḳapusu Mîhrümâhî Medresesi'ne pây-ı himmet ḳoyup yetmiş sekiz Zî'l-ḳa'de'sinde Aḳ Maḥmûd Efendi yerine Ḳâsım Paşa Medresesi'ne revnaḳ-efzâ olmuşlar idi. Seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'ûd Efendi yerine Sulṭân Selîm-i Ḳadîm Medresesi ile tekrîm, seksen üç Muḥarrem'inde selef-i sâlifleri 'Abdü'l-ġanî Efendi [279^a] yerine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm olındılar. Seksen dört Receb'inde selef-i sâlifleri² Şa'bân-zâde Efendi yerine Yenîşehr ḳazâsı tevcîḥ olup seksen beş Ramażân'ında ma'zûl ve yirlerine Şâriḥ-i *Mülteḳâ* Seyyid Meḥemmed Efendi mevşûl oldu. Seksen ṭoḳuz Şevvâl'inde Ḥâfîz 'Abdu'r-raḥmân Efendi yerine Mısr-ı zâtü'l-ehrâm ḳazâsiyla ikrâm olunmuşlar idi. Ṭoḳsan bir Şafer'inde 'azl ve yirlerine ḥalefleri Seyyid Meḥemmed Efendi vaşl olındı. Ṭoḳsan üç Muḥarrem'inde yine selef-i sâlifleri Şa'bân-zâde Efendi yerine Mekke-i Mu'azzama ḳazâsı iḥsân olup ṭoḳsan dört

1 S 303a.

2 sâlifleri S: sâlifi H.

Muḥarrem'inde munfaşıl ve ol manşıb-ı celîle Öreke-zâde Aḥmed Efendi nâ'il oldı. Bunlar kaç'-ı merâhil-i tarîk iderek Medîne-i Münevvere *dâmet bi'l-envâri müsevvere*'ye vâşıl, andan daḥı birkaç merḥale munfaşıl olduḡda menâzil-i 'ömri tamâm ve enfâs-ı ma'düde-i zindegânisi qarîn-i ḥitâm oldı.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr, cerî vü cesûr, 'afif ü ġayûr idi. Evâ'il-i ḥâllerinde 'İşmetî Efendi merḥûm maḥdûmına mu'allim olmağın " 'İşmetî Efendi Ḥasanı" dimekle şöhret-şî'âr olup ibtidâ şadâretlerinde Ğalaṭa kıassâmı ve mektûbcıları olmış idi.

Ḥâcî-zâde Mülâzımı Ḥasan Efendi

el-Mevlâ Ḥasan. Vilâyet-i Karaman'dan neş'et ve "Ḥâcî-zâde Mülâzımı" dimekle şöhret bulmuş idi. Devr-i merâtib ve aḥz-ı revâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ seksen altı Cumâde'l-ülâsında 'Ömer Efendi yirine Aḥmed Çâvuş Medresesi virilüp toḡsan iki Cumâde'l-ülâsında Çeşmî-zâde Meḥemmed Efendi yirine Ḥammâmiyye Medresesi'ne taḥrîk olunmuşlar idi. Toḡsan dört Rebî'ül-âḥir'inde fevt olup medrese-i maḥlûlelerine Şerîf Efendi teşrîf eyledi.

Mevlânâ-yı merḥûm ḥişşedâr-ı ma'ârif ü 'ulûm, şalâḥ u sedâd ile ma'lûm idi.

Şarı Yûsuf Efendi²

el-Mevlâ Yûsuf. Ba'de taḥşîli'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup bi-ḥasebi'l-'âde kaç'-ı medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl iken biñ yetmiş sekiz Cumâde'l-ülâsında ibtidâ ihdâş olınan Defterdâr İbrâhîm Medresesi ḥâriciyle tekrîm olunup seksen dört Şevvâl'inde yirlerinde ḥareket-i ḥâric i'tibâr olındı. Seksen altı Şevvâl'inde Alahoz Ḥ'âcesi Muşṭafâ Efendi³ yirine Pervîz Efendi Medresesi virilüp seksen sekiz Şa'bân'ında Meccî Meḥemmed Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi'ne gelüp toḡsan Şa'bân'ında Ya'ḡûb Efendi yirine Ca'fer Ağa Medresesi sezâ görülmüş idi. Toḡsan bir Cumâde'l-ülâsında Karamanî Aḥmed

1 "Çepeçevre nurlar içinde olmaya devam etsin."

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Defterdâr İbrâhîm. Fi-Cumâde'l-ülâ sene 1078. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 S 303b.

Efendi yirine Sinân Paşa Medresesi'ne irtikâ, toğsan üç Rebî'ü'l-âhîr'inde 'Abdü'l-ḥalîm-zâde Meḥemmed Şâlih Efendi yirine Şah-n-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ eyleyüp toğsan dört Şafer'inde Muştafâ Efendi yirine Kayşeriyye kazâsı hükümeti tefvîz olunmuş iken sene-i mezbûre Rebî'ü'l-âhîr'inde rebî'-i ḥayâtî âhîr ve dem-beste-i menâfiz ü menâhîr olduğı haber vâsıl olmağla manşib-ı maḥlûle Diyârbekr kâdîsi 'Aṭâ'u'llâh Efendi menḳül, anlaruñ yirine 'Abdu'llâh Efendi mevşül oldu.

Merḥûm-ı merḳûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı fühüm, şedîd ü ğayûr, şâhib-i şu'ur idi.

Şadrü'd-dîn-zâde Ni'metu'llâh Efendi

el-Mevlâ Ni'metu'llâh bin el-mevlâ Meḥemmedü'l-emîn ibnü's-Şadrü'd-dîn eṣ-Şirvânî. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân Murâd Ḥân-ı Râbî'den tercemeleri zîver-i Zeyli-i Aṭâiyî olan Şadrü'd-dîn-zâde Meḥemmed Emîn Efendi'nün maḥdûm-ı râbî'i Ni'metu'llâh Efendi'dür. Vâlid-i mâcidleri Dârü's-salṭana'da teserrî itdükleri câriyeden ḥâşil ve çend-mâh mürûrında vâlidleri dârü'n-na'ime vâşil olmağla bir müddetden şoñra vâlidelerin bir kimse tezevvüc idüp anuñla Ḥalebü's-şehbâya revân ve belde-i mezkûrede taḥşil-i şu'ur u iz'ân eyleyüp 'ulemânuñ birinden mülâzım ve tarîḳ-ı ırşîye 'âzim olmuşlar idi. Ba'de tekmi'l-i-medâris kırık aḳçe medreseden ma'zül iken ol şehir medârisinden Ḥalâvî Medresesi iḥsân ve ba'de zamân [279^b] Süleymâniyye i'tibâriyla tekmi'l-i şân itmişler idi. Bîñ altmış toğuz Cumâde'l-ülâsında Zilevî Maḥmûd Efendi yirine 'Ayntâb kazâsı hükümetiyle kâm-yâb olup yetmiş Cumâde'l-ülâsında ma'zül ve yirlerine Ebe-zâde¹ Meḥemmed Efendi mevşül oldu. Yetmiş beş Muḥarrem'inde Ruhâ Müftîsi-zâde Muştafâ Efendi yirine Erzenü'r-rûm kazâsıyla nâ'il-i merûm olup yetmiş yedi Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Eyyüb Şeyḫi-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi vaşl olındı. Seksen bir Şa'bân'ında Şâlih Paşa İmâmı İsmâ'il Efendi maḥlûlinden Toğat kazâsı tevcîh olunmuş idi. Seksen iki Şevvâl'inde ref ve yirlerine 'Abdü'l-kâdir-zâde Receb Efendi naşb olındı. Seksen yedi Muḥarrem'inde Şalbaş Aḫmed Efendi yirine Saḳız kazâsı virilüp seksen sekiz Rebî'ü'l-evvel'inde munfaşil ve yirlerine Mu'îd-zâde Meḥemmed Efendi vâşil oldu. Toğsan bir Şevvâl'inde selefi Aḫmed Efendi yirine Bosna kazâsı hükümeti tefvîz olunup toğsan iki Şevvâl'inde müteḳâ'id ve yirlerine Ḳaplan Paşa

1 Ebe-zâde H: Arpa-zâde S.

İmâmı 'Ömer Efendi müteşâ'id oldu. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ toqsan dört Cumâde'l-ülâ'sında intikâl ve 'âlem-i ervâha ittışâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr kıadr-i müsterek-i 'ilm ile meşhûr, maħbûbü'l-kulûb, maħbûlü'l-üslûb, zât-ı nebîh ve merd-i nezîh, sinni yetmişe kıarıb, pîr-i münevverü'l-meşîb idi.

'Abdü'l-kâdir-zâde Receb Efendi {Kâdirî}

el-Mevlâ Receb ibn el-Ĥâc 'Abdü'l-kâdir. Maħrûsa-i Burusa'da tüccâr-ı zevî'l-ihtirâmıdan el-Ĥâc 'Abdü'l-kâdir nâm merd-i şâlih-i zî-şervetüñ maħdûm-ı ercmendi Receb Efendi'dür. Târîk-ı pür-tevfîk-ı 'ilmîye 'azîmet ve Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi'den iħrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib ve aħz-ı revâtib iderek kırk aqçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış iki târiħinde Gelibolı'da vâkı'a Şarıca Paşa Medresesi tevcîh olunup altmış toquz Muħarrem'inde Muşannif Meħemmed Efendi yirine maskat-ı re'si olan maħrûsa-i merķûmede¹ Veliyyü'd-dîn-zâde Aħmed Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Yetmiş dört Muħarrem'inde Ĥâfız Meħemmed Efendi yirine Lâlâ Şâhîn Paşa Medresesi'ne naql olunup yetmiş beş Şa'bân'ında Ĥamza Beg Medresesi'ne gelüp yetmiş sekiz Şevvâl'inde 'İsâ Beg Medresesi i'tâ olunup bu iki rütbede selefleri Muşannif Meħemmed Efendi'yi ta'kıb itmişler idi. Seksen iki Ramazân'ında Çizmeci-zâde İsmâ'îl Efendi yirine Kâdiriyye Medresesi'ne i'tilâ eyleyüp sene-i mezbûre Şevvâl'inde Şadrü'd-dîn-zâde Nîmetü'llâh Efendi yirine Toqat kıazası ĥükümeti tefvîz olunup seksen dört Muħarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Sa'dî-zâde Seyyid Hibetu'llâh Efendi mevşûl oldu. Seksen sekiz Receb'inde Lüħûmî 'Alî Efendi yirine Mar'aş kıazası virilüp toqsan Cumâde'l-ülâ'sında 'azl ve yirlerine Edrinevî İbrâhîm Efendi vaşl olındı. Toqsan dört Rebî'ül-âħir'inde 'Arab Süleymân Efendi yirine Ankıara kıazâsına ĥâkim olmış idi. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında kıazî iken dâ'in-i ecel müteķâzî ve kıazâ-yı deyn-i vâcibü'l-edâ-yı câna râzî olup medîne-i merķûmede Şeyh Ĥâcî Bayram-ı Velî ĥazretlerinüñ civârlarında defn olındılar. Manşib-ı maħlûl ĥalefleri İbrâhîm Efendi'ye maħal görüldi.

1 S 304a.

Merhûm-ı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr, sahî vü kerîm, müşfik u hâlim, süfre-i ni'meti güşâde, lu'f-ı tab'ı hâdden ziyâde idi.

Kadrî mahlaşı ile sâdece eş'arı olup bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Çeşm-i âhû nigârı kim sevmez

Şayda kâbil şikârı kim sevmez

Büse-i la'l-i yâra cân virürüm

Mîve-i âbdârı kim sevmez

Edincikli Mehemmed Efendi¹ {Şühî}

el-Mevlâ Mehemmed. “Edincikli Mehemmed Efendi” demekle şehîr ve bu ta'rîf ile zebân-zed-i şağîr ü kebîr olmuş idi. Tahşîl-i 'ilme sâ'î ve âdâb-ı tarîk-ı pür-tevfîke murâ'î olup Necâtî-zâde Mehemmed Efendi'den mülâzemetle [280^a] be-kâm ve devr-i medâris iderek kırk aççe medrese ile nâ'ilü'l-merâm olduğdan sonra bin altmış yedi Receb'inde ibtidâ ihdâs olunan 'A'fâr-zâde Medresesi bunlara tevcîh olunmuş idi. Yetmiş üç Receb'inde Rıfķî Mehemmed Efendi yerine Mi'mâr Sinân Medresesi ihşân olunup yetmiş altı Cumâde'l-âhîre'sinde Eyyübî Şa'bân Efendi yerine Tûti Latîf Medresesi ile taltîf olındılar. Yetmiş tokuz Rebî'ü'l-evvel'inde Şolâk-zâde² Hâlîl Efendi yerine Bâlî Efendi Medresesi'ne vâlî, seksen Zî'l-hicce'sinde Ebu's-su'ûd-zâde Aḥmed Efendi yerine Topkapusı dâhilinde Aḥmed Paşa Medresesi ile kadr ü menziletleri mütelâlî oldu. Seksen üç Şa'bân'ında A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi yerine Şeyhü'l-İslâm Yaḥyâ Efendi Medresesi in'âm, seksen beş Ramazân'ında Seyrek-zâde Seyyid Mehemmed 'Âşım Efendi yerine medâris-i Şaḥn'uñ biriyle ikrâm olındılar. Seksen altı Şevvâl'inde Ğalaṭa Sarâyi'nda müceddeden ihdâs olunan medreseteynün şâniyesi ibtidâ bunlara tevcîh olunup tokşan bir Muḥarrem'inde yirlerinde müşîla-i Süleymâniyye i'tibârıyla ta'zîm, tokşan iki Receb'inde Buzağı Maḥmûd Efendi yerine ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla ülâ-yı sarây-ı mezbûr medresesiyle tekrîm olınmışlar idi. Tokşan dört Şa'bân'ında 'âlem-i ervâḥa

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti 'A'fâr-zâde. Fi-Receb sene 1067.

Evvelü müderrisin bi-medreseti Şâniye-i Ğalaṭa. Fi 13 Şevvâl sene 1086. [H nüshasında bu kayıtlar yoktur.]

2 Şolâk-zâde H: Cavlak-zâde S.

müsâ'aret idüp medrese-i maḥlûlelerinde Ebe-zâde 'Abdu'llâh Efendi ferş-i sec-câde-i dirâset eyledi.

Mevlânâ-yı merķûm müşârik-i emşâlle ma'lûm, şâlih ü 'âbid, ḥamâme-i mesâcid idi.

Âşârlarından Şûhî maḥlaşı ile eş'arları vardır. Bu beyt güftârlarındandır:

Beyt¹

Bedenden cân-ı Şûhî çıķmak ister bir ramaķ ḳaldı
Ḥayâl-i yârı gözler ol gözi bîmârdan geçmez

Ḳara İbrâhîm Paşa İmâmı Ḥâfız Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Ḥâfız Muştafâ. Gürciyyü'l-aşldur. Bir ṫarîķla diyârından hicret ve Dârü's-salṫana'ya 'azîmet eyleyüp ol 'aşrda rikâb-ı hümayün ḳâ'im-maḳâmı olan Ḳara İbrâhîm Paşa âsitânesine intisâb ve imâmetleri ḥıdmetiyle kâm-yâb olmuş idi. Vezîr-i mezbûr himmetiyle fâzıl-ı ḳarâr-dâde Şeyḫü'l-İslâm Minḳârî-zâde Efendi'den mülâzım ve râh-ı tedrîse 'azîm olup devr-i medâris iderek kırķ aḳçe medreseye vâşıl ve andan daḫı munfaşıl olduḫdan soñra biñ seksen ṫoḫuz Receb'inde İmâm-ı Sultânî Ḥalîl Efendi yerine Merdümiyye Medresesi ḫâricine 'âric, ṫoḫsan iki Receb'inde 'Abdü'l-ḳâdir Efendi yerine Yarḫişâr Medresesi'ne ḫareketle mübtehic olmuşlar idi. ṫoḫsan dört Şa'bân'ında 'âlem-i ervâḫa ḫıram eyleyüp medrese-i maḥlûleleri yine vezîr-i mezbûr etbâ'ından Dürrî Meḫemmed Efendi'ye in'âm olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr "Ḥâfız Muştafâ Efendi" dimekle meşḫûr, şâfi-fu'âd, pâk-i'tiḳâd idi.

Muzaffer-zâde Dâmâdı Feyzu'llâh Efendi²

el-Mevlâ Feyzu'llâh bin Şalâḫü'd-dîn. Mengenli'dür. Dârü'l-mülk-i İstanbul'a vuşul ve ṫarîķ-ı resmîye duḫul ârzüsüyle Şeyḫü'l-İslâm Aḫî-zâde Ḥüseyn Efendi âsitânesine intisâb ve şeref-i mülâzemetlerin iktisâb eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırķ aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış altı Zî'l-ḳa'de'sin-

1 S 304b.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Meḫemmed Paşa der-Bâb-ı Edrine. Fi 18 Zî'l-ḳa'de sene 1066.

de Edrinekapısı'nda Mehemmed Paşa Medresesi hâricine ¹ اول مدرس درس بها oldılar. Yetmiş altı Ramazân'ında yirlerinde hareket-i mişliyye i'tibâr olunup seksen Rebî'ül-âhir'inde 'Uşşâkî-zâde İbrâhîm Efendi yirine Yarhişâr Medresesi sezâ görilüp seksen dört Receb'inde yirlerinde dâhil i'tibâr olındı. Seksen altı Şevvâl'inde 'Abdü'l-halîm Efendi yirine Tevki'î² Ca'fer Çelebi Medresesi virilüp seksen sekiz Ramazân'ında Hâtib-zâde Aḥmed Efendi yirine Kütâhiyye kazâsı hükümeti tefvîz olunmuş idi. Tıoḡsan Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Ruhâ Müftîsi-zâde Muştafâ Efendi mevşûl oldu.³ [280^b] Tıoḡsan dört Muḡarrem'inde Sirevî Aḥmed Efendi yirine Ḳonya kazâsı tevcîh olunup sene-i mezkûre Ramazân'ında manşib-ı hayâtdan munfaşıl ve 'âlem-i envâra vâşıl olduklarında manşib-ı maḡlûle Edrineli 'Abdu'llâh Efendi nâ'il oldu.

Mevlânâ-yı merḡûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, nîk-ḡaşlet, şâfi-ḡaviyyet idi.

Nâ'ib Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed. Vilâyet-i Rûm-ı cennet-rûsûmda ḡaşaba-i Nevreḡob'dan zuhûr ve "Nâ'ib Mehemmed Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. 'Ulemâ-yı Rûm ḡıdmetlerinden taḡşîl-i ma'ârif [ü] 'ulûm iderek şadr-ı vâlâḡadr H'âce-zâde 'Abdu'llâh Efendi'ye intisâb ve şeref-i mülâzemetlerin iktisâb eyleyüp devr-i medâris ve aḡd-i mecâlis iderek kırḡ aḡçe medreseden ma'zûl iken biñ yetmiş sekiz Ramazân'ında Hâḡḡâḡ 'Abdu'llâh Efendi yirine ḡaşaba-i Ḳâsım Paşa'da vâḡı'a Eyyühüm Medresesi hâricine 'âric, seksen bir Şevvâl'inde 'Uşşâkî-zâde İbrâhîm Efendi maḡlûlünden Siyâvuş Paşa Medresesi'ne ḡareketle mübtehic olup seksen beş Ramazân'ında 'Adilcevâzi 'Ömer Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi virilmiş idi. Seksen altı Şevvâl'inde Erzurûmî 'Abdü'l-laḡîf Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne gelüp seksen sekiz Zî'l-ḡa'de'sinde Şa'rânî-zâde Mehemmed Ramazân Efendi yirine Mehemmed Aḡa Medresesi'ne mevşûl, tıoḡsan bir Muḡarrem'inde 'İmâd-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yirine medâris-i Şaḡn'dan biriyle nâ'ilül-me'mûl olmuşlar idi. Tıoḡsan iki Cumâde'l-ülâsında Ḳadrî Efendi-zâde Aḡmed⁴ Efendi yirine Edrinekapısı

1 "Burada ders okutan ilk müderris."

2 Tevki'î S: Tevfîkî H.

3 oldu H: -S.

4 S 305a.

Mihrümâhı Medresesi'ne pây-ı himmet koyup 70 yıl-ı hicce'sinde Kara Ebû Bekr Efendi yirine Sinân Paşa Dârü'l-ḥadîsi sezâ görülmüş idi. 70 yıl dört Receb'inde ḥacc-ı Beytül-Ḥarâm ve ziyâret-i ravza-i seyyidül-enâm 'aley-hi's-salâtü ve's-selâma¹ niyyet ve ḥuccâc-ı müslimîn ile Ḥicâz'a 'azîmet itmişler idi. Sene-i merḳûme Ramazân'ında Başmaḳcî-zâde Seyyid 'Alî Efendi yirlerine Maḥmûd Paşa Medresesi tevciḥ olunmuş iken² sene-i mezkûre Şevvâl'inde fevti ḥaberi vâsıl ve medrese-i maḥlûlelerine Ḳuyumcî-zâde Meḥammed Efendi nâ'il oldı.

Mevlânâ-yı merḳûm dâḫil-i 'idâd-ı erbâb-ı 'ulûm, semt-i imlâda ḳalem gibi 'âlem ve üslûb-ı ḥücec ü mürâselâtda müselleme-i 'âlem, pîr-i şâlih, sa'âdetmend-i müfliḥ idi. Ba'z-ı kibâra ḥıdmet ile 'izzet ve kemâl-i başîret ü intibâh ile şöhret bulmuş idi.

Gedâyî 'Alî Efendi {Gedâyî}

el-Mevlâ 'Alî. Bosna Sarâyı'ndan zühûr ve istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp tārîḳ-ı pür-tevfîḳ-ı 'ilmîye 'âzim ve 'ulemânuñ birinden mülâzım olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aḳçe medreseye mevşûl ve andan daḫı ma'zûl olduḳdan soñra biñ altmış Rebi'ül-evvel'inde ḳaşaba-i İznîḳ'de vâḳı'a Sulṫân Orḫan Medresesi iḫsân, altmış bir Cumâde'l-âḫire'sinde Kirli Maḥmûd-zâde Aḫmed Efendi yirine İstanbul'da Zeynî Çelebi Medresesi'ne şâyân olmuşlar idi. Altmış iki Şafer'inde Aṫâ-zâde Aḫmed Efendi yirine İznîḳmid ḳaşabasında Süleymân Paşa Medresesi virilüp altmış yedi Receb'inde Seyyid Ḥişâlî 'Abdu'r-raḫmân Efendi yirine Silivri'de vâḳı'a Pîri Paşa Medresesi sezâ görölüp yetmiş Zî'l-ḳa'de'sinde Himmet Efendi yirine Gekibuze'de Muştafâ Paşa Medresesi i'tâ olunmuş idi. Seksen sekiz Şevvâl'inde yirlerinde müşîla-i Şaḫn i'tibâr olunup ol buḳ'a-i celîlede meşḡale-i 'ilm ü 'irfân ile sübḫa-şümâr-ı evḳât iken biñ [281^a] 70 yıl dört Şevvâl'inde vefât eyledüklerinde³ 70 yılın ḫâricinde medfûn ve medrese-i maḥlûleleriyle Üsküdarî 'Abdu'r-raḫmân Efendi memnûn ḳılındı.

Mevlânâ-yı merḳûm 'ilm ü şalâḫla ma'lûm, dervîş-nihâd, pîr-i ḳavî-i'tiḳâd idi.

1 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

2 iken S: idi H.

3 eyledüklerinde H: itdüklerinde S.

Âşârından Gedâyî maḥlaşî ile ilâhiyyâtı vardır. Bu beyt güftârındandır:

Beyt

Tecellî nûrına irmek dilerseñ

Hemân Hû di hemân Hû di hemân Hû

Kec-dehân Dâmâdı-zâde¹ Şeyh Muştafâ Efendi²

el-Mevlâ Şeyh Muştafâ ibnü'l-mevlâ 'Abdu'llâh. Bu ṭabaqada tercemesi sebḳ iden Kec-dehân Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi'nün maḥdûm-ı ma'ârif-perveri ve ferzend-i sa'd-aḥteri Şeyh Muştafâ Efendi'dür. Gevher-i meknûn-ı isti'dâdı terbiyet-i üstâd ile şu'ledâr u tâbnâk olduḡda Şeyhü'l-İslâm Bahâyî Efendi'den mülâzım ve ṭarîḳ-ı tadrîse 'âzım olup biñ elli beş Ramazân'ında evlâd-ı mevâlîden olmaḡla re'sen kırık aḳçe ile Burusa'da Fahrü'd-dîn Paşa Medresesi virildi. Ba'de'l-infişâl altmış yedi Receb'inde ibtidâ ihdâş olınan 'Alî Kethudâ Medresesi hâriciyle kâm-revâ, yetmiş iki Receb'inde el-Hâc Muştafâ Efendi yirine Cânbazıyye Medresesi sezâ görölüp yetmiş üç Şevvâl'inde Selanik Uğrusı 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine 'Abdu'llâh Ağa³ Medresesi'ne revnaḳ-efzâ⁴ oldılar. Yetmiş dört Şa'bân'ında Kâdî 'Abdü'l-ḫalîm Medresesi ile tekrîm olınup yetmiş beş Cumâde'l-âḫire'sinde Fâtıma Sulṭân Medresesi ihşân olındı. Bu iki rütbede selefleri 'Abdu'r-raḥmân Efendi'yi ta'ḳîb itmişler idi. Yetmiş ṭoḡuz Rebî'ül-evvel'inde Tatar Aḫmed Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı 'Atîḳ Medresesi'ne ḫaḳîḳ olup seksen bir Cumâde'l-âḫire'sinde Uzun Sa'dî⁵-zâde 'Abdü'l-ḫalîm Efendi yirine Koca Muştafâ Paşa Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ders ü taḫḳîḳ itmişler idi. Seksen üç Muḫarrem'inde Kâssâm Meḫemmed Efendi yirine Şaḫn-ı Şemâniyye'nün birine sâye şalup seksen dört Receb'inde Muṭaḫhar Efendi yirine Ḥadîce Sulṭân Medresesi'ne şâyân, seksen altı Cumâde'l-âḫire'sinde Mûsâ-zâde Seyyid Muştafâ Efendi maḥlûlinden Üsküdar'da vâḳı'a Mihrümâh Sulṭân Medresesi ile taḫşîl-i 'izz ü şân eyleyüp seksen ṭoḡuz Şa'bân'ında Emîr-i Buḫârî Şeyhî Dâmâdı Seyyid Aḫmed Efendi yirine Sulṭân Selîm-i Qadîm Medresesi

1 Dâmâdı-zâde S: Dâmâdı H.

2 Evvelü müderrisîn bi-medreseti 'Alî Kethudâ. Fî 27 Receb sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 Ağa S: -H.

4 revnaḳ-efzâ H: revnaḳ-baḫşâ S.

5 S 305b.

ile ta'zîm olunmuşlar idi. Tıoksan iki Receb'inde 'Ârif 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine ihdâ-yı Medâris-i Süleymâniyye ile tekmil-i devre-i merâtib eyleyüp tıoksan dıört Rebî'ü'l-evvel'inde selefleri 'Ârif Efendi yirine Selanik kazâsı hükümeti müyesser olmuş iken sene-i mezkûre Şevvâl'inde dârü'n-na'ime irtihâl eyledüklerinde manşib-ı mahlûl Ca'fer-zâde Şeyh Mehemmed Efendi'ye intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı merķûm 'ilm ü ma'ârif ile ma'lûm, şâhib-i ihtişâm u nezâhet, nîk-ııavr u nîk-ııaşlet idi.

Hâcî Hüseyin Efendi Tâbi'-i Muşâhib Paşa

el-Mevlâ el-Hâc Hüseyin. Kaşaba-i Bolı'dan zühür ve istifâza-i nûr-ı şü'ür idüp resm-i erbâb-ı isti'dâd üzere i'dâd-ı levâzım-ı tarıka müdâvim ve 'ulemâ-nuñ birinden mülâzım olup devr-i merâtib ve aıız-ı revâtib iderek kırık aççe medreseden ma'zûl olduıdan sonra sâlik-i semt-i kazâ ve mâlik-i ezimme-i hüküm ü imzâ olmuşlar idi. Anaıolı kalem-revinde Şaydâ Beyrüt kâdısi iken Muşâhib Muştafâ Paşa'ya intisâbları sebebiyle bin seksen dıört Şevvâl'inde Burusevî Here-zâde¹ Hüseyin Efendi maıılulinden Trablus-ı Şâm kazâsına naklle kâm-yâb oldılar. Seksen altı Şa'bân'ında ma'zûl ve yirlerine Gümüşayak-zâde Mehemmed Efendi mevşül oldu. Seksen sekiz Muıharrem'inde Bosnevî 'İsâ Efendi arpalığı olan Kayseriyye kazâsı ber-vech-i mevleviyyet tefviz olunup [281^b] seksen tıokuz Şevvâl'inde 'azl ve yirlerine Aııı Baba-zâde Seyyid Muştafâ Efendi vaşl olındı. Tıoksan iki Cumâde'l-âııire'sinde 'Ömer Efendi yirine şâ-niyen kazâ-yı mezkûra i'ade olunup sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde munfaşıl ve yirlerine el-Hâc Muştafâ Efendi nâ'il olmuş idi. Tıoksan dıört Şevvâl'inde manşib-ı hayâtdan daııı mün'azil ve 'ıdgâh-ı ervâha vâşıl oldu.

Mevlânâ-yı merķûm dâııl-i 'ıdâd-ı erbâb-ı rüsüm, nîk-ııaşlet, şâfi-ııaviyyet idi.

Zekî Aıımed Efendi {Zekî}

el-Mevlâ Aıımed bin 'Abdü'l-ıanı. Kalem-rev-i Anaıolı'da kuzât-ı sencî-de-şıfatdan Bolevî 'Abdü'l-ıanı Efendi nâm merd-i sa'âdetmendüñ ferzend-i ercmendi Zekî Aıımed Efendi'dür. Ser-mâye-i 'ilm ü 'ırfâna mâlik ve tarıık-ı sa'âdet-refik-ı 'ılme sâlik olup şadr-ı 'âli-kâdr 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efen-

1 Burusevî Here-zâde S: Burusevî-zâde H.

di âsitânesine ittîşâl ve müşıla-i Şaĥn medreseleri î'âdelerinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemetle nâ'il-i evvelîn-i âmâl olmuşlar idi. Devr-i medâris ve 'aĥd-i mecâlîs iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ yetmiş iki Şevvâl'inde Bâbî Muştâfâ Efendi yirine Taĥta Kâdî Medresesi ĥâricine 'âric, yetmiş beş Ramazân'ında Kürd Yûsuf Efendi yirine Na'llı Mescid ĥurbinde Meĥammed Aĥa Dârü'l-ĥadîşî'ne ĥareketle mübtehic olmuşlar idi. Yetmiş yedi Ramazân'ında Ĥekîmbaşî-zâde Yahyâ Efendi yirine Ĥasan Efendi Medresesi virilüp yetmiş toĥuz Rebî'ül-evvel'inde Şadrü'd-dîn-zâde Şâdiĥ Meĥammed Efendi yirine Şeyĥü'l-İslâm Aĥî-zâde Ĥüseyn Efendi Medresesi'ne taĥrîk olındılar. Sene-i mezbûre Rebî'ül-âĥir'inde Ĥalîl Efendi maĥlûlinden Rûm Meĥammed Paşa Medresesi ile kâm-revâ olup seksen Rebî'ül-âĥir'inde Mûsâ-zâde¹ Abdü'l-bâķî Efendi yirine Şeyĥü'l-İslâm Yahyâ Efendi Medresesi ile ikrâm olındılar. Seksen bir Muĥarrem'inde Bezirci-zâde Maĥmûd Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sÛrÛr eyleyÛp sene-i mezkÛre Zî'l-ĥicce'sinde Emîr-i Buĥârî Şeyĥî Dâmâdî Seyyid Aĥmed Efendi yirine Şaĥn-ı Şemâniyye'nÛn biriyle ĥâdr [ü] menziletleri mezîd oldu. Seksen üç Muĥarrem'inde Ĥapucî-zâde Aĥmed Efendi yirine Ĥânĥâĥ Medresesi'n câyĥâĥ eyleyÛp seksen beş Şafer'inde Tefvîķî-zâde Meĥammed Efendi yirine 'Âişe Sulţân Medresesi iĥsân olunup seksen sekiz Şa'bân'ında selefleri Tefvîķî-zâde Meĥammed Efendi yirine Ĥara Muştâfâ Paşa Medresesi'ne irtikâ itmişler idi. Toĥsan bir Şafer'inde Ebu's-su'ûd-zâde Aĥmed Efendi maĥlûlinden ĥâmis-i Süleymâniyye î'tibârıyla Ĥâķâniyye-i Vefâ'da ferş-i seccâde-i ifâde eyleyÛp toĥsan üç Receb'inde Burĥân-zâde İbrâĥîm Efendi yirine Ĥuds-i Şerîf ĥazâsıyla teşrîf olınmışlar idi. Toĥsan dört Zî'l-ĥicce'sinde ma'zûl ve yirlerine Rodosî-zâde Ĥaĥţâţ 'Abdu'llâĥ Efendi mevşÛl oldu. Bunlar ĥaĥ'-ı merâĥîl-i ĥufÛl iderek Ĥaraman Ereglisi nâm menzile vuşÛl bulduĥlarında intikâl ve seyr-i riyâz-ı ünse isti'câl itdiler. Sinîn-i 'ömleri altmış sâle yetmiş idi.

Mevlânâ-yı mezbÛr 'ilm ü fazîlla meşĥÛr, ĥoş-şoĥbet, şâĥib-i ma'rifet, Fâr-sî-dân, merd-i şâĥib-i 'irfân idi. 'İzzetî Efendi merĥÛmuñ şadâretleri ĥâlînde mektÛbcıları ve şer'ıyyâtçileri olmuş idi.

Âşârlarından Zekî maĥlaşî ile eş'âr-ı dürer-bârları vardır. Bu beyt güftârlarındandır:

1 S 306a.

Beyt

Sirişke ğarķ idüp nâr-ı ğama yaķma dil ü cânım
İgende âb u tâb-ı hüsne mağrûr olma sulţânım

el-Hâc Muştafâ Efendi

el-Mevlâ el-Hâc Muştafâ. Tahşil-i 'ilm ü ma'arife himmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iħrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib ve ahz-ı revâtib iderek kırķ aķçe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biñ yetmiş bir Şa'bân'ında Nisbeti 'Alî Efendi yirine [282*] Cānbāziyye Medresesi'ne vuşül bulmuş idi. Yetmiş iki Receb'inde Filibe fetvâsına gönderilüp on beş sene miķdârı belde-i merķūmede me'zün bi'l-iftâ olduķdan sonra seksen yedi Zî'l-ķa'de'sinde Edrineli İbrâhîm Efendi yirine Konya kazâsı hükümeti sezâ görülmüş idi. Seksen toķuz Rebî'ül-evvel'inde 'azl olunup yirleri Ebû Sa'îd-zâde Feyzullah Efendi'ye arpalık ta'yîn olındı. Toķsan iki Zî'l-ķa'de'sinde Hâcî Hüseyin Efendi def'a-i şāniyesi yirine Kayşeriyye kazâsı i'tâ olunup toķsan dört Şafer'inde ma'zül ve yirlerine Kabaşakal Yūsuf Efendi mevşül oldu. Sene-i mez-büre evâhirinde manşib-ı hayâtdan dahı mün'azil ve 'ālem-i uķbāya vāşil oldu.

Merħūm-ı merķūm fazîlet-i 'ilmiyye ile mevsūm idi.

Trabzonî İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm ibnü's-Şeyh Receb. Vilâyet-i Trabzon'da Receb Efendi nām şeyhün maħdūm-ı dil-bendi ve ferzend-i ercmeni İbrâhîm Efendi'dür. Biñ elli târihinde sāye-endâz-ı sinin ü şühür ve cilvesâz-ı 'arşagâh-ı burüz u zuhūr olup naķd-i vaķt-i 'ömr-i 'azizlerin¹ şarf-ı nefâ'is-i kâlâ-yı 'ilm ü edeb ve edhem-i isti'dād-ı māder-zād ile kaķ'-ı rāh-ı taleb kılup Hüsām-zāde Şeyh Meħemmed Efendi ve Kuds Müftisi Seyyid 'Abdü'r-raħîm Efendi hıdmetlerinde iştiğāl, ba'dehu fāzil-ı karar-dāde Minķārî-zāde² Efendi dārü'l-ifādesinde idāre-i kü'ūs-ı kıl ü kâl eyledükden sonra Şeyhül-İslām Bolevî Muştafâ Efendi'den mülâzemetle be-kām ve kırķ aķçe medrese ile nā'ilül-merām olmuşlar idi. Ba'de'l-'azl ve'l-infişāl³ biñ seksen Rebî'ül-āhir'inde Üsküdarî Meħemmed Efendi yirine Defterdār Yahyâ Medresesi ile nā'il-i evvelin-i âmāl olup

1 'azizlerin H: 'azizin S.

2 Minķārî-zāde H: -S.

3 S 306b.

seksen iki Şafer'inde 'Acem Yüsuf Efendi maḥlûlinden Bergös'da Meḥemmed Paşa Medresesi'ne gönderilmiş idi. Seksen üç Muḥarrem'inde Atbâzârî Aḥmed Efendi yerine İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürûr eyleyüp seksen beş Şafer'inde Rodosî Aḥmed Efendi yerine Ḥaydar Paşa Medresesi'ne şeref-baḥşâ olup sene-i mezbûre Ramazân'ında yirlerinde müşila-i Şaḥn i'tibâr olunup seksen altı Şa'bân'ında Muḥarrem-zâde Meḥemmed Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne i'tilâ itmişler idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde 'Adilcevâzî 'Ömer Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine uğrayup seksen sekiz Şa'bân'ında Burhân-zâde İbrâhîm Efendi yerine Qadırğa Limanı'nda Meḥemmed Paşa Medresesi i'tâ olındı. Seksen toḫuz Rebî'ül-evvel'inde şadr-ı a'zam-ı sâbîḳ Merzifonî Muştafâ Paşa Çehrîn Seferi'ne 'azîmet buyurduklarında qazâ-yı mu'asker-i sulṭânî erzânî görölüp ba'de'l-feth ve 'z-zafer sene-i mezbûre Zi'l-qa'de'sinde Bolevî Birâderi 'Alî Efendi yerine Yenişehir qazâsıyla ikrâm olındılar. Toḫsan bir Rebî'ül-âḫir'inde ma'zûl ve yirlerine Emîr-i Buḥârî Şeyḫî Dâmâdı Seyyid Aḥmed Efendi mevşûl oldu. Toḫsan iki Cumâde'l-âḫire'sinde Fenârî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine maḥmiyye-i Edrine qazâsıyla mükerrerem olmuşlar idi. Toḫsan üç Cumâde'l-ülâ'sında munfaşıl ve yirlerine Anṭaḫıyyeli Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Bunlara Grebneşî Muştafâ Efendi üzerinden Bâzârköyü ve Burusa Yenişehirî qazâları ve Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'üd Efendi maḥlûlinden Ayazmend qazâsı arpalıḳ ta'yîn olındı. Toḫsan dört Muḥarrem'inde vezîr-i mezbûr Nemçe Seferi'ne revân olduklarında şâniyen ordu-yı hümâyûn qazâsı iḫsân olunup Siroz qazâsı arpalığı zamîmesiyle mükerrerem oldılar. Sene-i mezbûre Rebî'ül-evvel'inde Şa'bân-zâde Meḥemmed Efendi üzerinden Yanbolı [282^b] ma'a'n-nevâhî qazâları daḫı 'ilâve-i esbâb-ı ri'âyetleri kılındı. Sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâ'sında İstanbul pâyesi daḫı 'ilâve-i revâtibleri kılınmış idi. Toḫsan beş Muḥarrem'inde seferden 'avdet olunup Belğrad'a vâşıl olduklarında daḫdaḫa-i âmâl-i dünyeviyyeden âsûde ve taḫt-ı zılâl-i ebr-i raḫmetde ğunûde oldılar. Maḥlûl olan arpalıḫlarından Bâzârköyü ve Burusa Yenişehirî qazâları Bolevî Birâderi 'Alî Efendi'ye ve Yanbolı ma'a'n-nevâhî qazâsı Aḳ Maḫmûd Efendi'ye ve Ayazmend qazâsı Erzürümî Meḥemmed Efendi'ye ve Siroz qazâsı fuḳarâ-yı quzâta iḫsân olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, fûnûn-ı mütedâvilede nişâba vâşıl, mümtâz-ı emşâl ve ser-efrâz-ı emâşil idi.

Ders-i 'Âm Bıçakçı Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed. Uzunçarşu'da bıçakçı iken tevfiğ-ı Hudâ-dâd delil-i râh-ı reşadî olup sâbıkü'z-zıkr A'rec Muştafâ Efendi hizmetlerinde 'mâl-i re'sû'l-mâl-i isti'dâd ile mâlik-i ecnâs-ı fazl u kemâl ve nağd-i râ'ic-i 'ilm ü 'irfân ile hıızâne-i muhâfazası mâl-â-mâl olduğdan sonra ıarık-ı erbâb-ı rüsûma duhûlden ibâ ve Süleymâniyye Câmî'-i Şerîfi'nde dersiyye vazîfesiyle iktifâ itmeleriyle "Ders-i 'Âm Bıçakçı Efendi" demekle nâmdâr olmuşlar idi. Ba'z-ı cihât ile 'alâka ve mekteb h'âceliğın dahı 'ilâve itmekle 'işret ü şafâda karar-dâde olup ikrâ-yı ders ile evkât-güzâr iken biñ toksan beş Muharrem'inde 'azm-i dârü's-selâm ve cennât-ı firdevsi mağâm eyledi.

Mevlânâ-yı merhûm 'ilm ü fazlla mevsûm, 'âlim ü kâmil, üstâd-ı kıavâbil idi.

Seyyid Ebu'l-bekâ Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Ebu'l-bekâ Eyyûb ibnû's-Seyyid¹ Mûsâ. Tabaka-i Sulţân İbrâhîm Hânî'de şu'arâ faşlında tercemesi tahtır olınan Kefe Müftisi Kelimî muhalles Seyyid Mûsâ Efendi'nün şemere-i şecere-i vücûdi ve ferzend-i erc-mend ü mes'ûdudur. Biñ yigirmi sekiz târihinde ol belde-i mezkûrede bedidâr olup kıadem-nihâde-i kıademe-i şühûd ve pertev-endâz-ı 'âlem-i vücûd olduklarında vâlidleri didüğü târihdür:

Nazm

آمد بدنیا فرزندم ایوب
فرخنده طالع کشتم و مسعود
بخشش رسیده از خود الهی
لطف خدا شد تاریخ او بود²

Tahşil-i me'arib ü kemâl ve iktibâs-ı envâr-ı envâ'-ı efdâl itdükde 'ulemâ-nuñ birinden mülâzım ve duhûl-i ıarık-ı 'ilmîye 'âzim olup kırık akçe med-

1 S 307a.

2 Oğlum Eyyub dünyaya geldi, kutlu talihli ve mesut oldum.

Ya Rabbi, kendiliğinden bana bir ikram geldi.

"Allah'ın lütfu oldu." onun [doğum] tarihi oldu. (Ebced: 1028)

reseden ma'zûl olduğdan sonra biñ elli üç Ramazân'ında maskaç-ı re'si olan belde-i Kefe'de Cezeri Kâsım Paşa Medresesi hâriciyle kâm-revâ, ba'de zamân yirlerinde dâhil i'tibârı sezâ görildi. Altmış üç Ramazân'ında Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Karakaş Muşlihü'd-dîn Efendi yirine Birgi mevleviyetiyle ikrâm olunmuşlar idi. Altmış dört Cumâde'l-ülâ'sında ma'zûl ve yirlerine Şirevî Maḥmûd Efendi mevşûl oldu. Altmış yedi Cumâde'l-âhire'sinde Vâni 'Alî Efendi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd kazâsıyla ber-murâd olup altmış sekiz Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Şâmî 'İvâz Efendi vaşl olındı. Yetmiş iki Şa'bân'ında Şeyḥ Maḥmûd Efendi-zâde Seyyid Muştâfâ Efendi yirine şâniyen kazâ-yı mezkûr tevcih olunup yetmiş üç Cumâde'l-âhire'sinde munfaşıl ve yirlerine Edîbî-zâde Seyyid Muştâfâ Efendi vâşıl oldu. Yetmiş yedi Şa'bân'ında Berber-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirine Filibe kazâsı 'inâyet olunmuş iken yetmiş sekiz Muḥarrem'inde şükât-ı 'azîme ref-i ruḳ'a-i meẓâlim-i zemîme itmeleriyle mazhar-ı ḳahr-ı sulṫân-ı dehr olup 'azlinden mâ'adâ [283^a] maskaç-ı re'si olan belde-i Kefe'ye nefy ü iclâ vü irsâl ve mülâzemetine varınca tārîḳı ibtâl olunup yirleri halefleri Edîbî-zâde Efendi'ye intikâl eyledi. Seksen dört senesi hilâlinde ba'z-ı şüfe'â sebebiyle 'avde me'zûn olup Rûmiliḥşârı ḳurbinde İstinye nâm ḳaryede temellük itdügi yalıda sükûn itmiş idi. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ toḳsan beş Şafer'inde intikâl ve 'âlem-i ervâḫa ittîşâl eyledi. Nâzım Meḥemmed Efendi didügi târiḫdür:

Mısrâ'

Fenâdan eyledi Seyyid Ebu'l-beḳâ rihlet¹

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, ḫoş-ṫab' u ḫoş-şoḫbet, mâ'il-i üns-i erbâb-ı ma'rifet idi.

Şahhâf Resûl Efendi²

el-Mevlâ Resûl bin Mûsâ ibnü's-Şeyḥ 'Abdü'r-raḥîm. Vilâyet-i Ḳaştamoni'dan bedîdâr ve sikke-i erbâb-ı isti'dâd ile ḳarîn-i i'tibâr olup Necâtî-zâde Meḥemmed Efendi'nüñ Mekke-i Mûkerreme teşrifinden mülâzım ve tārîḳ-ı tedrişe 'âzim olmuşlar idi. Biñ elli altı Zî'l-ḫicce'sinde ḳırḳ aḳçe ile İstanbul'da

1 فنادن ایلدی سید ابو البقا رحلت

2 EVELU MÜDERRİSİN Bİ-MEDRESETİ H'ÂCE KEMÂLÜ'D-DİN. Fİ 27 RECEB SENE 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

Muhyî'd-dîn Efendi Medresesi'ne vâşıl ve andan dahı munfaşıl iken altmış yedi Receb'inde ibtidâ ihdâs olınan H'âce Kemâlü'd-dîn Medresesi hâricine 'âric, yetmiş iki Şafer'inde Kıadrî-zâde Seyyid 'Abdü'l-kâdir Efendi yirine Yûsuf Paşa Medresesi'ne hareketle mübtehic olup yetmiş üç Şevvâl'inde Şalâhî Hasan Efendi yirine Hâdım Hasan Paşa Medresesi virilüp yetmiş beş Muharrem'inde selefi Kıadrî-zâde Efendi yirine Topkapusı dâhilinde Aḥmed Paşa Medresesi'ne gelmişler idi. Yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde La'li-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi yirine¹ Fethiyye'de vâkı'a Sinân Paşa Medresesi'ne mevşül, yetmiş tokuz Rebi'ül-evvel'inde yine selefleri Kıadrî-zâde Efendi yirine Şeyḫü'l-İslâm Zekeriyâ Efendi Medresesi Üläsi'na menḫül, seksen bir Muharrem'inde² Hekîmbaşı-zâde Yahyâ Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mül oldılar. Sene-i mezbûre Şafer'inde Tatar Aḥmed Efendi yirine Sinân Paşa Sulṭânı Medresesi erzânî görildi. Seksen üç Muharrem'inde Bosnevî 'Alî Efendi yirine Maḥmûd Paşa Medresesi'ne irtikâ, seksen dört Receb'inde Kâsım Paşalı Çavuş-zâde Muştafâ Efendi yirine Kara Muştafâ Paşa Medresesi'ne itilâ itmişler idi. Seksen beş Receb'inde Vardarî Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-ḡanî Efendi yirine Medîne-i Münevvere *dâmet bi'l-envâri müsevvere*³ kazâsıyla teşrif olunup seksen yedi Muharrem'inde munfaşıl ve yirlerine A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi nâ'il oldu. Sene-i mezbûre Cumâde'l-âhire'sinde Minḫârî-zâde Efendi Dâmâdı Muştafâ Efendi üzerlerinden Yanbolı ma'a'n-nevâhî kazâları arpalık virildi. Toksan üç Şevvâl'inde sene-i âtiye Rebi'ül-âhir'i ḡurresi tevḫîtiyle Şikârî Yûsuf Efendi yirine Şâm-ı cennet-meşâm kazâsıyla ikrâm olındılar. Arpalıkları Şa'bân-zâde Meḥammed Efendi'ye virildi. Toksan beş Şafer'inde bâzâr-i 'îşî tamâm ve müddet-i ḫayâtı ḫarîn-i ḫitâm olup Bilâl-i Hâbeşî civârında medfûn ve manşib-ı maḥlûl ile Şeyḫ Maḥmûd Efendi-zâde Seyyid Muştafâ Efendi memnûn kılandı.

Mevlânâ-yı merḫûm dâhil-i 'idâd-ı mevâlî-i Rûm, ibtidâ-yı hâlinde şahḫâflık ile şöhret-şî'âr ve ol vesileyle müntesib-i kibâr olup ḫuşûşâ vezîr-i kiş-ver-güşâ Köprili-zâde Fâzıl Aḥmed Paşa'ya kitâb taḫrîbiyle istinâd ve ol sebeble taḫşil-i [283^b] murâd itmişler idi.

1 yirine S: -H.

2 S 307b.

3 "Çepeçevre nurlar içinde olmaya devam etsin."

Bosnevî Hasan Efendi

el-Mevlâ Hasan. Bosna Sarâyı'ndan zühür idüp cebîn-i hâli cilvegâh-ı nûr-ı şu'ur olduḡda şadr-ı 'âlî-ḡadr Bosnevî Şa'bân Efendi'nün imâmetleri hıdmetiyle kâm-yâb ve şeref-i mülâzemetlerin iktisâb eyleyüp devr-i medâris [ve] 'aḡd-i mecâlis iderek kırḡ aḡçe medreseye vâsıl ve andan daḡı munfaşıl olduḡdan soñra biñ seksen toḡuz Şevvâl'inde Eftas Şeyḡi Seyyid Meḡemmed Efendi yirine İnceḡara Medresesi ḡâricine 'âric, toḡsan dörd Ramazân'ında Şarı Muştafâ Efendi yirine Eminü'l-ḡanem Medresesi zamîmesiyle yirlerinde ḡareket-i mişliyye i'tibârıyla mübtehic olmışlar idi. Toḡsan beş Şafer'inün ikinci ḡünü rûḡ-ı revânı dârü'l-ḡarâra firâr ve medrese-i maḡlûleleriyle Tatar 'Abdu'llâḡ Efendi taḡşil-i 'izz ü vaḡâr eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr idi.

Zübâb Seyyid Aḡmed Efendi {Seyyidi}

el-Mevlâ es-Seyyid Aḡmed ibnü'l-mevlâ es-Seyyid 'Alî. Maḡrûsa-i Burusâdan zühür ve Zübâb laḡabıyla meşhûr olmuş idi. Ba'de taḡşil-i'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâma hıdmet ile İmâm-ı Sultânî Yûsuf Efendi'den mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırḡ aḡçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş beş Rebî'ül-evvel'inde Kızıḡlı-zâde Aḡmed Efendi yirine maşḡat-ı re'si olan maḡrûsa-i merḡûmede Çendik Medresesi ḡâricine 'âric, yetmiş toḡuz Muḡarrem'inde ḡâcî 'Ömer-zâde İbrâḡim Efendi yirine Lâlâ Şâḡin Paşa Medresesi'ne ḡareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen beş Zî'l-ḡa'de'sinde İznîḡ'de Süleymân Paşa Medresesi virilüp toḡsan iki Zî'l-ḡa'de'sinde Bıḡaçḡı-zâde Muştafâ Efendi yirine Sultân Orḡan Medresesi iḡsân olındı. Toḡsan beş Rebî'ül-evvel'inde 'ankebût-ı ecel meḡes-i vücûdını şikâr ve maḡrûsa-i mezbûrede Deveciler maḡberesinde ḡarâr eyledi. Medrese-i maḡlûlesi ḡâfız Meḡemmed Efendi'ye tevcîḡ olındı.

Merḡûm-ı merḡûm şalâḡ-ı ḡâlle ma'lûm, şâf-dil ü sâde-derûn, mir'ât-ı ḡalbi tâbiş-i mihr-i maḡabbetle cilâ-nümûn idi.

Seyyidi maḡlaşı ile eş'ârı ve şanâyî'-i şâ'irânedен 'ârî ḡüftârı¹ olup aḡvâline bu beyti delil ve 'ankebût-ı müşkîn-lu'âb-ı ḡaleme bundan ziyâde taḡvîl virilmedi:

1 S 308a.

Beyt

Ṭurre-i ṭarrârûña yakın iletme şâneyi
Başları çokdur o şâyed ahz ider ağzıyla tel

Bosnevî Bâli Efendi

el-Mevlâ Bâli. Vilâyet-i Bosna kaşabâtınıñ birinden zühür ve taḥşîl-i nûr-ı şu'ûr idüp eyyâm-ı şebâbında dârü'l-mülk-i İstanbul'a vâşıl ve bustâniyân ocağına dâhil olduğdan soñra ol 'aşrda bustâncıbaşı olan Naḳḳâş Muştafâ Ağa'ya imâm olmuşlar idi. Bir müddetden soñra Şeyḫü'l-İslâm Yahyâ Efendi'nün [şeref-i] mülâzemetlerine zafer bulup menâzil-i tadrîsde kaṭ'-ı merâḫil¹ iderek kırk aḳçe medreseye vâşıl ve andan dahı munfaşıl iken biñ kırk toḳuz Zi'l-ka'de'sinde Temürkapu'da Aḫmed Paşa Medresesi ile kâ-m-revâ oldılar. Elli beş Reb'ü'l-evvel'inde Bolevî Muştafâ Efendi yerine Hâremeynüş-Şerîfeyn müfettişi olup sene-i mezkûre Şevvâl'inde İmâm-zâde Şeyḫ Meḫemmed Efendi def'a-i şâniyesi yerine Selanik kazâsıyla ikrâm olındılar. Elli altı Cumâde'l-ülâsında ma'zûl ve yirlerine Husrev Paşa İmâmı Muştafâ Efendi mevşûl oldu. Altmış bir Muḫarrem'inde Şeyḫü'l-İslâm Mu'îd Aḫmed Efendi Birâder-zâdesi [284^a] 'Ârif Aḫmed Efendi yerine Medîne-i Münevvere kazâsı in'âm olunup altmış iki Muḫarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Kâmetî-zâde Meḫemmed Efendi mevşûl oldu. Altmış üç Şevvâl'inde Kâdrî-zâde Seyyid Meḫemmed Efendi üzerinden Gemlik kazâsı arpalık virilmiş idi. Altmış yedi Şevvâl'inde ḫalefleri Kâmetî-zâde Efendi yerine maḫrûsa-i Burusa kazâsı in'âyet olunup arpalıkları Naḳîb-zâde Seyyid Meḫemmed Efendi'ye virildi. Altmış sekiz Şafer'inde 'azl ve yirlerine şâniyen Şarî 'Abdu'llâh Efendi vaşl olındı. Yetmiş Şa'bân'ında Ya'ḫûb Efendi yerine dârü'n-naşr ve'l-meymene maḫmiyye-i Edrine kazâsı ḫükümeti müyesser olmuş idi. Yetmiş bir Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine selef-i sâlifleri Kâmetî-zâde Efendi vâşıl oldu. Yetmiş beş Cumâde'l-ülâsında Merḫabâ-zâde Aḫmed Efendi yerine İstanbul kazâsına vuşûl buldılar. Yetmiş altı Receb'inde ma'zûl ve yirlerine şâniyen Dîḫki Muştafâ Efendi kaḫdî-i İstanbul oldu. Bunlara ḫalefleri arpalıkları Edremid ve Bayındır kazâları ta'yîn olındı. Yetmiş yedi Cumâde'l-ülâsında Ebu's-su'ûd-zâde Meḫemmed Şâdiḳ Efendi yerine şâniyen

1 merâḫil S: menâzil H.

Dârü's-salṭana hükümeti tefvîz olduğunda arpalıkları seleflerine virildi. Yetmiş sekiz Cumâde'l-ülâ'sında munfaşıl ve yirlerine halef-i sâlifleri Qâmetî-zâde Efendi vâşıl oldu. Seksen Zî'l-ḥicce'sinde halef-i sâlifleri Dîḥkî Muştafâ¹ Efendi def'a-i şâlişesi yirine şâlişen İstanbul kazâsını ihtiyâr ve الشى لايشى الاوقد يثلث² mazmûnı aşkâr oldu. Seksen bir Rebî'ül-âḥir'inde Şâliḥ Paşa İmâm-ı İsmâ'îl Efendi manşıbı olan Anḳara kazâsı arpalığıyla teḳâ'üdleri i'ade ve maḳâm-ı hükümet-i Koşantıniyye'de Minḳârî-zâde Efendi Dâmâdı Muştafâ Efendi karar-dâde kılındı. Seksen beş Muḥarrem'inde şeyḫ'ül-İslâm-ı vaḳt 'Alî Efendi ḫazretleri kendülerinün arpalıkları olan 'Ayntâb kazâsını bunlara ercâ ve Ta-bşâr kazâları zamîmesiyle iḥsân ve Anḳara kazâsı ber-vech-i mevleviyyet Anḳaravî-zâde Ḥasan Efendi'ye şâyân görülmüş idi. Seksen yedi Cumâde'l-ülâ'sında Esîrî Birâderi Muştafâ Efendi yirine Anaṭolî şadırlı ile büleḳ-kadr olduklarında arpalıkları seleflerine virildi. Seksen sekiz Rebî'ül-âḥir'inde müteḳâ'id ve yirlerine Ḥâmid Efendi müteşâ'id oldu. Bunlara halefleri arpalıkları Balıkesir ma'a Balya kazâları ile Aydın içinde Sulṭânḫişârî kazâsı Hâbil-zâde 'Ömer Efendi³ üzerinden İznîḳ kazâsı ta'yîn olındı. Ṭoḳsan bir Cumâde'l-ülâ'sında Sulṭânḫişârî kazâsı ibḳâsıyla Es'ad-zâde Seyyid Meḫemmed Sa'id Efendi üzerinden Pravadi ve Yeñibâzâr kazâlarına tebdil olup Balıkesir ma'a Balya ve İznîḳ kazâları selefleri Es'ad-zâde Efendi'ye tevcîh olındı. Ṭoḳsan beş Rebî'ül-evvel'inde dest-i ḳuvvâ-yı nefsâniyyesi taşarruf-ı ḫıṭṭa-i bedenden kütâh ve menzil-i ḫâmûşâna rû-be-râh olup Üsküdar'da defîn-i ḫâk-i siyâh olduklarında maḫlûl olan arpalıklarından Pravadi kazâsı İmâm-ı Sulṭânî Meḫemmed Efendi ḫazretlerine tevcîh olup⁴ Sulṭânḫişârî ve Yeñibâzâr kazâları ḳuzât-ı ḳaşabâta tevcîh olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâḫ-ı ḫâlî meşḫûr, ḫayr-ḫ'âh-ı cümle-i 'âlem, pîr-i mübârek-dem idi.

Şolâḳ-zâde Ḥalîl Efendi

el-Mevlâ Ḥalîl. Ehl-i ḫırfetden İstanbulî Tâḳıyyeci Şolâḳ nâm bir merdün ferzend-i dil-bendi Ḥalîl Efendi'dür. Ba'de taḫşîlî'l-isti'dâd esâtîze-i 'aşr ḫıd-

1 Muştafâ S: -H.

2 "O şey ikilenmez ancak bazen üçlenir."

3 S 308b.

4 olup H: olındı S.

metlerinde iştiğāl ve ‘ulemānuñ birinden mülāzemetle nā’il-i evvelin-i āmāl [284^b] olup devr-i medāris iderek kırk kırkçe medreseden ma’zül iken biñ yetmiş Şafer’inde Kaşır Hasan Efendi yerine Hācī Hamza Medresesi hāric elli ile tevcih olunup yetmiş altı Receb’inde ‘Arūzī Mehemmed Efendi yerine Bālī Efendi Medresesi’ne vālī, yetmiş toğuz Rebī’ül-evvel’inde Hekimbaşı-zāde Yahyā Efendi yerine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile cevher-i kadr ü menzileti mütelālī oldu. Seksen bir Şafer’inde Muḥarrem-zāde Mehemmed Efendi yerine Hāfız Paşa Medresesi in’ām, seksen üç Muḥarrem’inde selefi Muḥarrem-zāde Efendi yerine Şeyhül-İslām Zekeriyā Efendi Medresesi Ūlāsī ile ikrām olunup seksen dört Receb’inde Kec-dehān Dāmādī-zāde Şeyh Muştafā Efendi yerine Şahn-ı Şemāniyye’den biriyle nā’ilü’l-merām olmuşlar idi. Sene-i mezbūre Zī’l-ḥicce’sinde Ser-ḥaddī Muştafā Efendi yerine Belğrad kazāsı mevleviyyetiyle ber-murād olup seksen beş Zī’l-ḥicce’sinde ma’zül ve yirlerine Sirozī es-Seyyid ‘Abdü’l-bākī Efendi mevşül oldu. Seksen toğuz Cumāde’l-ülāsında ‘Aṭā’üllāh Efendi yerine Şofya kazāsı virilüp toğsan Ramazān’ında ‘azl ve yirlerine Kabaşakal Aḥmed Efendi vaşl olındı. Toğsan dört Zī’l-ḥicce’sinde Karabacak Mehemmed Efendi yerine Mağnisa kazāsıyla kām-revā olup toğsan beş Rebī’ül-āḥir’inün üçüncü günü eyyām-ı ‘ömri tamām ve enfās-ı ma’dūde-i zindegānisi qarīn-i ḥitām olduğda manşib-ı maḥlūle Aḥī Baba-zāde Seyyid Muştafā Efendi kıyām eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr ma’arif-i ‘ilmiyye ile meşhūr, “Şolaḫ-zāde Halil Efendi” dimekle şehīr ve ‘iffet ü istiḫāmetle zebān-zed-i şağīr ü kebīr idi.

Şeyhül-İslām Minḳārī-zāde Efendi Dāmādī Muştafā Efendi¹

el-Mevlā Muştafā. Vilāyet-i Kanḳırı’da ‘azm-i şehristān-ı vüçüd ve cilve-i şahīfe-i şühūd idüp taḥşil-i ‘ilm ü ‘irfāna himmet ve üstādān-ı ‘aşra ḥıdmet eyleyüp ser-māye-i fażla mālīk ve tarīḳ-ı ‘ulemāya sālīk olduğda Re’īsül-kütüb Şāmī-zāde Mehemmed² Efendi’ye intisāb ve mu’allim[lik]leriyle şöhret-yāb olduğdan şoñra şadr-ı kerīmül-ḥişāl Kara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi ḥıdmetlerinden mülāzemetle nā’il-i evvelin-i āmāl olup devr-i merātīb ve aḥz-ı

1 Evvelü päye-i hāric şüden bi-medrese-i ‘Abdu’r-raḥmān Paşa der-Ṭosya. Fi-Zī’l-ka’de sene 1059. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 Mehemmed H: Maḥmūd S.

revâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ elli 7okuz Zi'l-ka'de'sinde 7osya'da 'Abdu'r-raħmân Pařa Medresesi ħāriciyle kām-revā ve ¹ اول مدرس درس بها olup altmış üç Ramazān'ında Kevākibī-zāde Şeyĥ Meĥemmed Efendi yirine Cānbāziyye Medresesi'ne revnaĥ-baĥşā olmuşlar idi. Altmış dōrt řa'bān'ında Ebu'l-ħudā Efendi yirine İbrāħīm Pařa-yı Cedid Medresesi ile tecdid-i sūrūr eyleyüp altmış yedi² Receb'inde yirlerinde mūřıla-i řaĥn i'tibār olındı. Altmış sekiz şafer'inde Öreke-zāde Aĥmed Efendi yirine Ĥāce Ĥayrūd-dīn Medresesi'ne mevşul, altmış 7okuz řa'bān'ında Ĥaĥtāt 'Ömer Efendi yirine řaĥn-ı řemāniyye'nūñ biriyle nā'ilü'l-me'mul oldılar. Yetmiş Zi'l-ka'de'sinde Ser-bendī-zāde İsmā'il Efendi yirine 'Alī Pařa-yı 'Atıĥ Medresesi'ne ĥaĥıĥ olup yetmiş iki şafer'inde Fāzıl Süleymān Efendi yirine Ayaşofıyya dārül-ifādesinde miĥrāb-nişin-i ders ü taĥĥıĥ oldılar. Sene-i mezküre řevvāl'inde selefleri Süleymān Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine terfi³, yetmiş üç řevvāl'inde selefi yirine Selanik ĥazāsiyla tevĥī' olındılar.³ Yetmiş beř Muĥarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Ĥāmid Efendi mevşul oldu. Yetmiş altı Rebī'ül-āĥir'inde Ebū Sa'īd-zāde Aĥmed Efendi yirine maĥrūsa-i Burusa ĥazāsı [285*] ĥükümeti tefvīz olunup yetmiş yedi řevvāl'inde 'azl ve yirlerine Anĥaravī Meĥemmed Efendi vařl olındı. Bunlara ĥalefleri arpalıĥları Bıñarĥiřār ma'a Keřān ĥazāları ta'yīn olındı. Yetmiş sekiz řevvāl'inde Esīrī Birāderi Muřtafā Efendi yirine Mışr-ı Ķāhire ĥazāsıyla kevkeb-i iĥbāli zāhire olup seksen řevvāl'inde Ĥūsām-zāde Şeyĥ Meĥemmed Efendi maĥlūlinden Mekke-i Mūkerreme ĥazāsına naĥlle ta'zīm ve yirleriyle ĥalefleri Anĥaravī Meĥemmed Efendi tekrīm olındı. Seksen bir Muĥarrem'inde ma'zûl ve yirlerine ĥalef-i sālifleri Ĥāmid Efendi mevşul oldu. Sene-i mezküre Rebī'ül-āĥir'inde Bālī Efendi'nün def'a-i řālīřesi yirine İstanbul ĥazāsına vuşul bulmuşlar idi. Sene-i mezbūre Receb'inde İmām-ı Sulĥānī Ĥāfız Meĥemmed Efendi def'a-i řāniyyesi yirine Anaĥolı řad-rına menĥul ve yirlerine řāniyen Es'ad-zāde Seyyid Meĥemmed Sa'īd Efendi ĥāđī-i İstanbul oldu. Seksen üç Muĥarrem'inde 'azl ve yirlerine İstanbul ĥāđisi ĥalef-i sālifleri Anĥaravī Efendi naĥl, anlaruñ yirine Ĥāmid Efendi vařl olındı. Sene-i merĥūme Rebī'ül-āĥir'inde Rūmili pāyesi zamimesiyle Ebū Sa'īd-zāde Feyzu'llāĥ Efendi üzerinden Ebā Eyyüb-i Enřārī ĥazāsı arpalıĥ ta'yīn olunup

1 "Burada ders okutan ilk müderris."

2 S 309a.

3 olındılar H: oldılar S.

seksen beş Ramazân'ında Kudsi-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi üzerinden Ayazmend ve Büy-âbâd ve Nâli Mehemmed Efendi üzerinden Yanbolı ma'â'n-nevâhî kazâlarına tebdil ve Eyyüb kazâsı ile Şikârî Yûsuf Efendi tebcil kılınmış idi. Seksen yedi Cumâde'l-âhire'sinde Ayazmend ve Büy-âbâd kazâları selef-i sâlifleri Kevâkibî-zâde Şeyh Mehemmed Efendi'ye ve Yanbolı ma'â'n-nevâhî kazâları Şahhâf Resûl Efendi'ye virilüp bunlara selefleri Ebû Sa'îd-zâde Feyzullâh Efendi üzerinden Gelibolı kazâsı bedel virildi. Tıoqsan üç Şafer'inde Kevâkibî-zâde Şeyh Mehemmed Efendi ma'hlûlinden Qal'a-i Sulţâniyye kazâsı dağı zamîme-i revâtibleri kılınmış idi. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ tıoqsan beş Rebî'ül-âhir'inde eyyâm-ı zindegânileri tamâm ve enfâs-ı ma'dûde-i hayâtı qarîn-i hitâm olup Hazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında Eski Nişâncı nâm maħalde i'dâd itdükleri türbe-i maşşûsada defn olunup ma'hlûl olan arpalıkları Debbâg-zâde Mehemmed Efendi'ye tevcih olındı.

Merhûm-ı mezbûr 'ilm ü fazîlet ile meşhûr, nîk-ħaşlet, mazhar-ı şu'â'-ı baħt u devlet, ma'arif-i 'ilmiyye ile şöhre-bend, ħaşâ'il-i celileden behremend, mâ-lâ-ya'niden mu'riz, meşâğil-i nâfi'aya mütemaħħız, şâliħ ü müteverri', ħâkim-i müteşerri', selîmü't-ıtab'-ı şâfi-nihâd, ħalîmü'n-nefs-i pâk-i'tikâd idi. Şeyhül-İslâm, fâzıl-ı meşhûrül-enâm, şadru'l-ifâde Minħârî-zâde Efendi merhûm ile 'aħd-i peyvend-i muşâheret sebebiyle vâşıl-ı ser-menzil-i 'izz ü rifat olup¹ "Dâmâd Efendi" 'unvânıyla şöhet bulmuşlar idi.

Âşâr-ı ħayriyyelerinden türbeleri civârında buħ'a-i laţife ve ħücerât-ı naţife-yi müstemil medrese-i celileleri vardur.

*Şekera'llâhu sa'yehü'l-cemil.*²

Rodosî Ahmed Efendi³

el-Mevlâ Ahmed. Cezîre-i Rodos'da vâşıl-ı sâhil-i vücûd ve tarîħ-ı talebde gevher-yâb-ı maħşûd olup Şeyhül-İslâm Şun'î-zâde Seyyid Mehemmed Efendi mensübâtından olmağla ħıdmetlerinden mülâzemetle be-kâm olmuş idi. Devr-i medâris-i mu'tâde ile kırħ aħçe medreseye mevşûl ve andan dağı ma'zûl

1 S 309b.

2 "Allah onun güzel ħalışmasının mükâfatını versin."

3 EVELU müderrisin bi-medreseti Ĥâcî İlyâs. Fi-Cumâde'l-âhire sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

iken biñ altmış yedi Cumâde'l-âhire'sinde ibtidâ ihdâs olunan Hâcî [285^b] İlyâs Medresesi hâricine 'âric, yetmiş üç Şafer'inde Karakaş Mehemmed Efendi yirine Üçbaş Medresesi'ne hareketle mübtehic oldılar. Yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde İbrâhîm Efendi yirine Fâtıma Hânım Medresesi virilüp seksen Rebî'ül-âhîr'inde Beg-zâde Mehemmed Efendi yirine Hasan Efendi Medresesi'ne tahrik olunmuş idi. Seksen üç Cumâde'l-âhire'sinde İmâm-zâde Süleymân Efendi yirine Haydar Paşa Medresesi'ne gelüp seksen dört Receb'inde yirlerinde müşâla-i Şahn-ı tîtibârî in'âm olındı. Seksen beş Şafer'inde Şadrüd-dîn-zâde Şadık Mehemmed Efendi yirine Beşiktaş'da vâkı'a Sinân Paşa Medresesi'ne vâşıl, sene-i mezkûre Ramazân'ında Sivasî-zâde Mehemmed Emîn Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün birine nâ'il olmuşlar idi. Seksen altı Şevvâl'inde bi-emri'llâhi te'âlâ a'mâya mübtelâ olup nûr-ı dîdesi zalâma mübeddel ve hâsse-i bâsırası muhtel olmağın Hayrabolî kazâsı ma'îşetiyle peygüle-nişîn-i ferâğat olup medrese-i mahlûleleri Cevherî-zâde Mehemmed Efendi'ye pâyeci 'izz ü rifat oldu. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ toğsan beş Cumâde'l-ülâ'sında şehbâz-ı rûhı dîde-düz-ı nîmet ü nâz ve evc-i 'illiyîne ruḥşat-yafte-i pervâz olduḡa maḥlûl olan arpalıklarıyla kuḡâtdan Vefâyi Aḡmed Efendi i'zâz olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, selîmü'ş-şadr u ḡânî', der-vîş-nihâd u mütevâzi' idi.

İbrâhîm Efendi Tâbi'-i Esîri Mehemmed Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm. Târîḡ-ı tevfiḡ-ı 'ilmîye 'azîmet ve Şeyhü'l-İslâm Esîri Mehemmed Efendi'den iḡrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris iderek kırḡ açḡe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş beş Şa'bân'ında maḡrûsa-i Burusa'da Seyyid Hüseyn-i Erzincânî Medresesi erzânî görilüp seksen Receb'inde Veliyyü'd-dîn-zâde Aḡmed Paşa Medresesi'ne naḡl olunup toğsan bir¹ Cumâde'l-ülâ'sında Sebzî Seyyid Mehemmed Efendi maḥlûlünden Hazret-i Emîr Medresesi ile tevḡîr olunmuşlar idi. Biñ toğsan beş Cumâde'l-âhire'sinün yigirmi altıncı Sebt günü intiḡâl ve 'âlem-i ervâḡa isti'câl eyleyüp maḡrûsa-i merḡümede Bînarbaşı'nda defn olındı.

Merḡûm-ı mezbûr şalâḡ-ı hâlle meşhûr, ma'ârifden ḡişşemend, aḡrânı miyânında ser-bülend idi.

1 toğsan bir S: toğsan H.

Fettâh-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-'azîz ibnü'l-mevlâ 'Abdü'l-fettâh. Bu tabağa evâ'ilinde tercemesi sebğ iden Altıbarmaq 'Abdü'l-fettâh Efendi merhûmuñ maḥdûm-ı kihteri ve ferzend-i ferḥunde-aḥteri 'Abdü'l-'azîz Efendi'dür. Tahşil-i 'ilme muvaffaq ve erbâb-ı¹ isti'dâda mülḥaq olup ba'z-ı 'ulemâdan mülâzım ve kaḥ'-ı menâzil-i ṭarîka 'âzım olup devr-i medâris iderek kırk aḥçe medreseye vâşıl ve andan daḥı munfaşıl olduḡdan soñra biñ ṭoḡsan üç Rebi'ül-âḥir'inde İshâk-zâde 'Ârif Meḥemmed Efendi yirine Tûṭî Laṭîf Medresesi'ne teşrif ve ol buḡ'a-i celile ile taltîf olunmuşlar idi. Ṭoḡsan beş Ramazân'ında eyyâm-ı ma'dûde-i ḥayâtı tamâm ve sübhâ-i enfâs-ı ḡarîn-i ḥitâm olup medrese-i maḥlûleleri Gümrük-emîni H'âcesi Meḥemmed Efendi'ye in'âm olındı.

Maḥdûm-ı merḡûm 'ilm ü ma'ârif ile ma'lûm, emşâli² miyânında isti'dâd ile 'alem, şâlih ü nîk-nefs âdem idi.

Vizeli İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm. Hilâl-i vücûdı Vize kaşabası maṭla'ından zuhûr ve âftâb-ı feyz-i [286^a] ezelden istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp ṭarîk-ı tevfiḡ-ı 'ilmîye 'azîmet ve Ḳâmeti-zâde Meḥemmed Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aḥçe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl iken biñ ṭoḡsan bir Şafer'inde Ṭavîl 'İsâ Efendi yirine Anbâr Ğâzî Medresesi ile kâm-revâ, ṭoḡsan bir³ beş Rebi'ül-âḥir'inde Bekrî-zâde 'Alî Efendi yirine Firûz Aḡa Medresesi i'tâ olunmuş idi. Sene-i mezkûre Ramazân'ında 'idḡâh-ı ervâḡa müsâra'at itmekle medrese-i maḥlûlelerinde Şirevî Maḥmûd Efendi-zâde Meḥemmed Efendi ferş-i seccâde-i dirâset eyledi.

Mevlânâ-yı merḡûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, ḡoş-şoḡbet, şâhib-i ma'rifet idi.

Edrineli 'Abdü'l-bâḡî Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-bâḡî. Maḡrûsa-i Edrine'den zuhûr ve istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım ve râh-ı tadrîse 'âzım olup devr-i merâtib ve aḡz-ı revâtib iderek kırk aḥçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı

1 erbâb-ı H: âdâb-ı S.

2 S 310a.

3 ṭoḡsan bir S: ṭoḡsan H.

neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş tokuz Şevvâl'inde Hasan Efendi yirine maskaç-ı re'si olan maħrûsa-i merķūmede Şāh Melek Medresesi ħāriciyle be-kām, seksen bir Cumāde'l-āħire'sinde Hācī Toğan Medresesi'ne ħareketle nā'ilü'l-merām olmuş idi. Seksen dört Şafer'inde Luṭfi-zāde Meħemmed Efendi yirine belde-i mezkūrede İbrāhīm Paşa Medresesi virilüp seksen altı Cumāde'l-ülāsında Mīr-i Mīrān Medresesi iħsān olındı. Seksen tokuz Receb'inde Sirāciyye Medresesi'ne taħrik olunup bu iki rütbede selefleri Luṭfi-zāde Efendi'yi ta'ķib itdiler. Toķsan Şafer'inde Şeyħ-zāde İbrāhīm Efendi yirine Emīniyye Medresesi'ne gelüp toķsan üç Zī'l-ķa'de'sinde Taşlık Medresesi tevcīh olunup toķsan beş Rebī'ül-āħir'inde Cāmī-i 'Atīķ Medresesi'ne ħaķīķ olup bu iki rütbede daħı selefleri İbrāhīm Efendi'yi ta'ķib itmişler idi. Sene-i mezbūre Şevvāl'i evāħirin-de ders ü devri tamām ve 'idgāh-ı ervāħa ħurām eyleyüp medrese-i maħlūlesi Yahyā-zāde Aħmed Efendi ħazretlerine maħal görildi.

Merħūm-ı merķūm ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm, nīk-ħaşlet, şāfi-ṭabī'at¹ idi.

Semerci-zāde Meħemmed Efendi

el-Mevlā Meħemmed bin Muştafā. Vilāyet-i Kaştonı'dan zūhūr ve "Semerci-zāde Efendi" demekle meşhūr olmuş idi. Ba'de zūhūrī'l-isti'dād taħşil-i 'ilme ṭālib ve tekmīl-i ma'āriife rāġib olmaġla Dārū's-saṭṭanati'l-'aliyye belde-i Koşantınıyye'ye ķudūm ve devr-i mecālis-i 'ulemā-yı Rūm itdükde Neffāti Şeyħ Meħemmed Efendi'den Kuds-i Şerīf ķazāsı teşriflerinden mülāzım ve ṭarıķ-ı tedriise 'āzim olup ba'de tekmīli'l-medāris kırık aķçe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ seksen üç Şa'bān'ında Şeyħ-zāde Şun'u'llāh Meħemmed Efendi yirine Temürķapu'da vāķı'a Aħmed Paşa Medresesi ħāriciyle kām-revā, seksen tokuz senesi Receb'inde Seyfi-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi sezā görildi. Toķsan bir Cumāde'l-ülāsında İzmir Müftüsü-zāde Seyyid Meħemmed Efendi yirine Şāh-ı Hūbān Medresesi iħsān olunup toķsan üç Rebī'ül-āħir'inde Seyyid Ya'ķūb Efendi yirine Hācī Hasan-zāde dār'ül-ifādesine ķadem-nihāde olup toķsan beş Rebī'ül-āħir'inde selefi yirine Şeyħü'l-İslām Zekerıyyā Efendi Medresesi Ūlāsı ile ikrām olunmuşlar idi. Sene-i mezbūre Zī'l-ķa'de'sinüñ on ikinci ġünü meslūlen terk-i² cihān-ı bī-sebāt ve 'azm-i cennāt-ı

1 şāfi-ṭabī'at H: şāħib-i ṭabī'at S.

2 S 310b.

‘âliyât eyleyüp Edrinekapusı hâricinde defn olındı. Medrese-i [286^b] maḥlûlesi Şaḥḥâf Şeyḥ-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi’ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr ‘ilm ü fazıla meşhûr, diḳḳat-i efkâr-ı ‘ilmiyyede kâmil, ‘âlim ü fâzıl, ekşer-i ‘ulûma intisâbı, ḥikemiyyât u riyâziyyâtıdan daḥı vâye-i nişâbı olduğundan mâ‘adâ umûr-ı hâriciyyede müdebbir ü müsteşâr, ḥıdemâ-tında istiḳâmetle şöhret-şi‘âr, me‘mûnü’l-ülfet, lezîzü’ş-şoḥbet, ḥasenü’l-liḳâ, sedîdü’z-zekâ, ḥayr-ḥ‘âh-ı ‘âlem, nîk-nefs âdem idi.

Bâli-zâde ‘Abdu’llâh Efendi {Rifâtî}

el-Mevlâ ‘Abdu’llâh ibnü’l-mevlâ Bâli. Bu ṭabaḳada ânifen tercemeleri silk-i taḥrîre keşide kılinan şudûr-ı kirâmdan Bâli Efendi merḥûmuñ maḥdûm-ı kihter-i ḥıredmendi ‘Abdu’llâh Efendi’dür. Ba‘de taḥşîli’l-isti‘dâd ṭarîḳ-ı ‘ilmî-ye ‘âzîm ve ‘ulemânuñ birinden mülâzım olup kırık aḳçe medreseden ma‘zûl ve muntazır-ı neyl-i me‘mûl iken biñ seksen dört Rebi‘ü’l-evvel’inde birâder-i mihterleri Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Şâniye-i Nişâncı Paşa-yı Cedîd Medresesi sezâ görölüp seksen sekiz Şevvâl’inde Fındık Muştafâ Efendi yirine Fâṭıma Sulṭân Medresesi iḥsân olınmış idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem’inde selefi yirine Efḍâl-zâde Medresesi’ne pâ-nihâde olup ṭoḳsan iki Cumâde’l-ülâsında Begler Ḥ‘âcesi Aḥmed Efendi yirine Şeyḥü’l-İslâm Yaḥyâ Efendi Medresesi ile ikrâm, ṭoḳsan dört Ramazân’ında Beyâzi-zâde Maḥmûd Efendi yirine medâ-ris-i Şaḥn’dan biriyle taḥşîl-i merâm itmişler idi. Ṭoḳsan beş Zî’l-ḳa‘de’sinüñ on sekizinci günü irtihâl ve ‘âlem-i ervâḥa isti‘câl itdüklerinde medrese-i maḥlû-leleri Ḳâmetî-zâde Şeyḥî Meḥemmed Efendi’ye intiḳâl eyledi.

Maḥdûm-ı merḳûm ma‘ârif ile mevsûm idi. Naḳîbü’l-eşrâf Es‘ad-zâde Efendi merḥûm ile ‘aḳd-i peyvend-i muşâheret itmişler idi.

Âşârlarından Rifâtî maḥlaşı ile eş‘ar-ı dürer-bârları vardır. Bu beyt andan nümunedârdur:

Nazm

Gönül geçdi bu bâḡuñ sünbülinden yâsemeninden
Velî geçmez o zülf-i müşg-bû-yı ‘anberininden

Ꞑuyumcı-zâde Mehemmed Efendi¹

el-Mevlâ Mehemmed. Bir zergerüñ ferzendi olmağın “Ꞑuyumcı-zâde Efendi” demekle şehir ve bu ta'rifle ma'lûm-ı şağır ü kebır olmış idi. Taşşıl-i 'ilme küşiş ve tekmil-i ma'ârifeye verziş idüp 'ulemânuñ birinden ih'râz-ı şeref-i mülâzemet ve râh-ı tedrişeye 'azîmet eyleyüp kırk aqçe medreseden ma'zül iken biñ yetmiş toquz Cumâde'l-ülâsında Cezmî Mehemmed 'Abdü'l-kerim Efendi yirine Anbâr Ğâzî Medresesi virilüp seksen beş Ramazân'ında Ebe-zâde Mehemmed Efendi yirine Ferhâd Paşa Medresesi'ne hareketle kârevâ olmışlar idi. Seksen yedi Şa'bân'ında Coğrafi Ebû Bekr Efendi yirine Ümmül-veled Medresesi'ne gelüp seksen sekiz Rebî'ül-evvel'inde Esîri Birâderi Ğâdi-'asker Burusî Muştafâ Efendi'nün müceddeden binâ itdükleri medreseleri ibtidâ bunlara tevcih olındı. Toqsan bir Muharrem'inde Dâvûd-zâde İbrâhim Efendi yirine Fetihyeye'de vâkı'a Sinân Paşa Medresesi'ne irtikâ, toqsan iki Receb'inde Hıfzî Muştafâ Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den² birine itilâ eyleyüp toqsan üç Rebî'ül-âhîr'inde Çivi-zâde 'Aṭâ'ullâh Efendi hazretleri yirlerine Rüstem Paşa Medresesi'ne zinet-baḥşâ, toqsan dört Ramazân'ında Nâib Maḥmûd Efendi yirine Sinân Paşa Dârü'l-ḥadısi itâ olınup sene-i mezbûre Şevvâl'inde selefi maḥlûlinden Maḥmûd Paşa Medresesi'ne revnaq-efzâ olmışlar idi. Toqsan beş Zî'l-qa'de'sinde enfâs-ı ma'dûde-i ḥayâti tamâm ve medrese-i maḥlûleleriyle Ğaramanî Aḥmed Efendi be-kâm oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr [287^a] ma'ârif ile³ meşhûr, târikü'l-külfet, lezizü's-şoḥbet idi.

Vâlide Kethudâsı İmâmı Süleymân Efendi

el-Mevlâ Süleymân. Vilâyet-i Bosna'dan zuhûr ve kaç'-ı menâzil-i sinin ü sühûr idüp ârzü-yı diyâr-ı Rûm ve dârü'l-mülk-i İstanbul'a kudüm itdükde Vâlide Sulṭân Kethudâsı Muştafâ Efendi'ye intisâb ile imâmetleri ḥıdmetin iktisâb ve anlaruñ himmetiyle Şeyhü'l-İslâm Minḳarî-zâde Efendi'nün mülâzemetleriyle kâm-yâb olmış idi. Ba'de tekmilî'l-medâris kırk aqçe medreseden

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Ğâdi-'asker Muştafâ Efendi. Fi 27 Rebî'ül-evvel sene 1088 [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 Süleymâniyye'den H: Şemâniyye'den S.

3 S 311a.

ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biñ yetmiş beş Şa'bân'ında Sivasî-zâde Mehemmed Efendi yirine Hızır Çāvuş Medresesi hâricine 'âric, seksen bir Muharrem'inde Ebe-zâde Mehemmed Efendi yirine Receb Paşa Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuşlar idi. Seksen beş Cumâde'l-ülâ'sında Şafâyî Muştafâ Efendi yirine yine¹ ibtidâ hâric ile Zeynî Çelebi Medresesi'ne tenzîl olunup seksen yedi Ramazân'ında Yek-çeşm Süleymân Efendi yirine Kepenekci Sinân Medresesi ihsân olındı. Toğsan iki Receb'inde Şarı Aḫmed Efendi yirine Şâniye-i Kâsım Paşa Medresesi'ne gelüp toğsan dört Ramazân'ında Trabzonî Mehemmed Efendi yirine İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi ile kâdr ü menziletleri mezîd oldı. Toğsan beş Zî'l-ḥicce'sinüñ onuncı günü ḥicce-i 'ömri tamâm ve 'âlem-i ervâḫa hırâm eyleyüp medrese-i maḫlûleleri Bosnevî 'Abdü'l-bâkî Efendi'ye in'âm olındı.

Mevlânâ-yı merḫûm dâhil-i 'idâd-ı 'ulemâ-yı rüsûm, nîk-ḫaşlet, şâfi-ṭaviyyet idi.

Müsâ-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-bâkî ibnül-mevlâ Müsâ. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân Murâd Ḥân-ı Râbî'den tercemesi bu cerîdede mezkûr olan Kâra Müsâ Efendi'nüñ ferzend-i ercmeni Müsâ-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi'dür. Noḫta-i vücûdî zîver-i şahîfe-i şühûd² olup taḫşîl-i sevâda bezl-i mechûd iderek 'alâ-ḫasebi'l-'âde hareket ve duḫûl-i tarîḫa himmet eyleyüp Şeyḫü'l-İslâm Yahyâ Efendi'den mülâzemetle be-kâm olduğdan soñra devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aḫçe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biñ altmış yedi Receb'inde Monlâ-zâde Ḥasan Efendi yirine Kâdî Ḥayrüd-dîn Medresesi hâricine 'âric, yetmiş Şafer'inde Beyâzî-zâde Aḫmed Efendi yirine Kepenekci Sinân Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş bir Muharrem'inde Emîr-i Buḫârî Şeyḫi Dâmâdî Seyyid Aḫmed Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi virilüp yetmiş dört Cumâde'l-âḫîre'sinde Yûsuf Paşa İmâmı Ebû Bekr Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi'ne gelmişler idi. Yetmiş beş Muharrem'inde Ḥân-zâde Ḥ'âcesi Muşli Efendi yirine Ḥâcî Ḥasan-zâde Medresesi'ne pâ-nihâde olup yetmiş altı Cumâde'l-âḫîre'sinde İsmâ'il-zâde Muştafâ Efendi yirine Ḥaydar

1 yine H: -S.

2 şühûd S: vücûd H.

Paşa Medresesi ile kām-revā olmuşlar idi. Yetmiş toqkuz Rebî'ül-evvel'inde 'İşmetî Hısmı Mehemmed Efendi yirine Şeyhül-İslām Yaḥyâ Efendi Medresesi in'âm, seksen Rebî'ül-âhîr'inde Kadri-zâde Seyyid 'Abdü'l-kâdir Efendi yirine medâris-i Şemâniyye'den biriyle ikrâm olındılar. Seksen bir Muḥarrem'inde Nedim Mehemmed Efendi maḥlûlinden Zâl Paşa Medresesi sezâ görölüp sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde selef-i sâlıfî Ebû Bekr Efendi yirine 'Alî Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürûr itmişler idi. Seksen yedi Ramazân'ında La'li-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi yirine Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi iḥsân, seksen sekiz Şevvâl'inde ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla Kapucı-zâde Aḥmed Efendi maḥlûlinden İstanbul'da vâkı'a Valide Sulṭân Medresesi ile taḥşil-i 'izz ü şân itdiler. Toqsan bir Muḥarrem'inde Şâm-ı şeref-encâm pâyesi zamîmesiyle Öreke [287^b]-zâde Aḥmed Efendi yirine Ğalaṭa kazâsında¹ murabba'-nişîn-i mesned-i aḥkâm olmuşlar idi. Toqsan iki Muḥarrem'inde 'azl olunup yirleri Ankaravî Mehemmed Efendi'ye arpalık ta'yîn olındı. Toqsan altı Rebî'ül-evvel'inde bir kölesini ḍarb u tehdîd murâd itmek ile ol yezîd mübâşir-i emri-i 'azîm olup şâhibü't-tercemeyi şehîd itmiş idi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm-i kâffe sa'y ile meşhûr, gûşe-gîr-i inzivâ, merd-i bî-pervâ idi.

Ķara Himmet Efendi

el-Mevlâ Himmet. Vilâyet-i Anaṭolî'dan bedîd ve nâ'il-i rûtbe-i dâniş ü did olup dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve şadr-ı a'zam-ı sâbık Köprili Mehemmed Paşa'ya intisâb ile 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp ba'de tekmîli'l-medâris kırık aḳçe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl iken biñ altmış toqkuz Muḥarrem'inde Gelibolî'da Muşṭafâ Paşa Medresesi i'tâ olunup yetmiş Zî'l-ḳa'de'sinde Veliyyü'd-dîn Efendi yirine Marzubân Hâtûn Medresesi'ne naḳl olunmuş idi. Yetmiş iki Şevvâl'inde Sa'di-zâde Seyyid Hibetu'llâh Efendi yirine ber-vech-i mevleviyyet Sinob kazâsına manşûb ḳılınup yetmiş beş Muḥarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Emîne Ḳadın-zâde Ḥasan Efendi mevşûl oldu. Seksen yedi Receb'inde Ebe-zâde Mehemmed Efendi yirine Erzenür-rûm kazâsı iḥsân olunup toqsan Cumâde'l-ülâ'sında 'azl ve yirlerine Edrinevî 'Abdu'llâh Efendi vaşl olındı. Toqsan bir Zî'l-ḳa'de'sinde ḥalefi yirine

1 S 311b.

sâniyen manşib-ı mezkûra î'ade olunup toğksan dört Zi'l-hicce'sinde munfaşıl ve yirlerine Şarı Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Bîñ toğksan altı senesi hüdudında intikâl ve âlem-i ervâha irtiyhâl eyledi.

Merhûm-ı mezbûr “Kara Himmet Efendi” dimekle meşhûr, pîr-i mu'ammer, şalâh-ı hâlle muhammer idi.

Üsküdarî Şeyh Maħmûd Efendi-zâde Seyyid Muştafâ Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Muştafâ bin Meħemmed. Bu tabakada tercemesi sebķ iden Üsküdarî Şeyh Maħmûd Efendi merhûmuñ kerîme-zâdesi Seyyid Maħmûd Efendi'nün birâder-i mihteri ve 'azîz-i müşarun ileyhün hafîd-i sa'd-aħteri Seyyid Muştafâ Efendi'dür. Şîgar-ı sinninde Şeyhü'l-İslâm 'Abdü'r-raħîm Efendi hıdmetlerinden mülâzemetle be-kâm olup çok geçmedin bîñ elli sekiz Muħarrem'inde Şarı 'Abdu'llâh Efendi yirine yeden-be-yed İzmir kıazâsıyla tevķîr olunup bilâ-meşakķati't-tedris mevleviyyetde kıarâr itdüklerinde:

Mışrâ'

دولت تيزرا بقا نبود¹

mazmûnı âşkâr olup sene-i mezbûre Receb'inde 'azlle telh-kâm ve yirleriyle Baltacı Muştafâ Efendi sâniyen be-kâm oldu. Mervîdür ki şâhibüt-terce-me on sekiz yaşında mülâzım olup ber-resm-i me'nûs kıaşd-ı dâmen-bûs ile Şeyhü'l-İslâm 'Abdü'r-raħîm Efendi huzûrına varduķlarında ba'de't-tebrîk “Karıben mevleviyyetle mesrûr olasuz.” diyü du'â iderler. Birķaç gün mürûrında Şeker-pâre Kıadın recâsıyla manşib-ı mezbûra nâ'il olup 'örf ve üst ile huzûrlarına vâşıl olduķda “Çelebi hayrın görmeyesin.” diyü hitâb idicek bunlar daħı “Yâ Sultânüm! Mülâzım olduğumuzda kıarıben mevleviyyete himmet buyurmuşdıñuz. Fe-li'llâhi'l-ħamd zâyi' olmadı.” didükde “Bizüm murâdımuз yoluyla dimekdür.” cevâbıyla ilzâm itmişler idi. Fi'l-ħaķîķa ol rütbenün hayrı görilmeyüp bîñ altmış üç Şevvâl'inde Seyyid 'Abdü'l-mecîd Efendi def'a-i sâniyesi yirine Kıayşeriyye kıazâsı tevķih olunmuş idi. Altmış dört Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Şamî Ĥalil Efendi mevşûl oldu. Altmış altı Şevvâl'inde Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi yirine Diyârbekr kıazâsı virilüp altmış yedi Ramazân'ında 'azl

1 “Hızla (gelen) devlet (ikbal) kalıcı olmaz.”

ve yirlerine şâlişen Şâmî Yahyâ Efendi vaşl [288^a] olındı. Yetmiş bir Cumâde'l-ülâsında İmâm-zâde Mehemmed Sa'dî Efendi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd kazâsıyla¹ ber-murâd olup yetmiş iki Şa'bân'ında munfaşıl ve yirlerine şâniyen Ebu'l-bekâ Eyyüb Efendi vâşıl oldı. Yetmiş beş Şa'bân'ında Ser-ḥaddî Muştafâ Efendi yirine Filibe kazâsı 'inâyet olunup yetmiş altı Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Berber-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi mevşûl oldı. Seksen iki Şa'bân'ında Martolos-zâde 'Abdü'r-raḥmân Efendi yirine Üsküdar kazâsı sezâvâr görilmiş idi. Seksen dört Receb'inde 'azl ve yirlerine Kâsım Paşalı Çavuş-zâde Muştafâ Efendi vaşl olındı. Seksen sekiz Muharrem'inde A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Medîne-i Münevvere kazâsıyla ta'zîm olunmuşlar idi. Seksen toktuz Muharrem'inde munfaşıl ve yirlerine Hâbil-zâde 'Ömer Efendi vâşıl oldı. Bunlara toktusan Cumâde'l-âḥire'sinde Aḳ Maḥmûd Efendi üzerinden Büy-âbâd kazâsı arpalık virildi. Toktusan beş Rebi'ül-âḥir'inde Burusa pâyesi zamîmesiyle Şaḥḥâf Resûl Efendi maḥlûlinden Şâm-ı dârü's-selâm kazâsıyla ikrâm olındılar. Arpalıkları ber-vech-i mevleviyyet Alaşehrli 'Abdu'llâh Efendi'ye tevcih olındı. Toktusan altı Rebi'ül-âḥir'inde kâzî iken dâ'in-i ecel mütekkâzî ve kâzâ'-yı deyn-i vâcibü'l-edâ-yı câna râzî olup yirlerine Kellâ Maḥmûd Efendi kâdî oldı.

Mevlânâ-yı mezbûr ḥüsn-i ḥâlle meşhûr, nîk-nefs ü ferruḥ-nijâd, dervîş-nihâd, pâk-i tiḳâd, zî-şervet, mâ'il-i şoḥbet, ḥalîm ü selîm, mazyâf u² kerîm idi.

Erzurümü Velî Efendi

el-Mevlâ Velîyyü'd-dîn. Belde-i Erzenü'r-rûm'dan zuhûr ve âftâb-ı luṭf-ı nâ-mütenâhî-i ilâhîden istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp cins-i nefis-i faẓl u kemâl kesbine ṭâlib ve 'arâ'is-i nefâ'is-i 'ulûma velî ve ebkâr-ı efkâr-ı fûnûna müstevlî olmağa râḡîb olduḳda terk-i râḥat u ḥuzûr ve Daḡıstân ve 'Acem 'ulemâsı ve Âmidî 'Abdü'r-raḥmân Efendi ve Şeyh Seyyid Mehemmed el-Vânî Efendi ḥıdmetlerinde cem'-i nefâ'is-i nâ-maḥşûr idüp miyân-ı erbâb-ı 'ilm ü 'irfânda kemâl-i istihâl ile mümtâz ve serv-i ser-sebz gibi ḥil'at-i faẓl-ı bî-kerân ile ser-efrâz olduḳda şit u şadâ-yı iştihârî âfâk-gîr ve ṭanîn-endâz-ı mesâmi'-i şaḡîr ü kebîr olup maskaṭ-ı re'si olan belde-i mezkûrede Ḥâtüniyye Medresesi ile kanâ'at ve niçe müddet irşâd-ı talebe-i 'ulûma bezl-i himmet ve efḍal-i 'ibâdât

1 S 312a.

2 ü H: -S.

olan ta'lîm-i 'ilm ü hikmete şarf-ı miknet ü kudret idüp bu hâl-i hüceste-me'al ile güzârende-i eyyâm ü leyâl iken biñ toğsan altı senesi hilâlinde pertev-i nür-ı vücûdı muzmañil ve 'âlem-i kudse müsta'cil olmuş idi. Sinn-i şerîfleri yetmiş beş sâle yetmiş idi.

Mevlânâ-yı müşârun ileyh *şubbet sicâlû'r-rağmeti 'aleyh*,¹ muğtedâ-yı ahlâf, hayrül-halef-i eslâf, fâzıl-ı müşârün ileyh bi'l-benân, üstâd-ı talebe-i zamân, şadr-nişîn-i fazl u hüda, reh-ber-i erbâb-ı 'ilm ü taqvâ, pey-rev-i 'ulemâ-yı 'âmilin ve sâlik-i meslek-i şulehâ-yı müteverri'in, ferd-i şâmil, merd-i kâmil idi. Merhûm-ı cennet-mekân-ı firdevs-âşiyân Sulţân Mehemmed Hân-ı Râbi' zamânında birkaç defa İstanbul'a gelüp huzûr-ı hümayûnda derse hâzîr olup rütbe-i fazlı meşhûd-ı erbâb-ı fazl u kemâl olmuş idi.

Bosnevî 'Abdü'l-bâkî Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-bâkî. Bosna Sarâyı'ndan zuhûr ve istifâza-i nür-ı şu'ur idüp 'ulemâ-yı Rûm mecâlis-i ifâdelerinde tağşil-i ma'ârif ü 'ulûm iderek Şârih-i *Füşûş*-zâde Hasan Efendi hıdmetlerinden mülâzım ve şariğ-ı tadrise 'âzim olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk [288^b] aqçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ seksen beş Ramazân'ında H'âce-zâde Luţfu'llâh Efendi² yerine Muhyî'd-dîn el-Çocevî Medresesi hâricine 'âric, toğsan bir Muğharrem'inde Dâvûd-zâde Mehemmed Efendi yerine Başçı İbrâhîm Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuş idi. Toğsan dört Ramazân'ında Vâlide Kethüdâsı İmâmı Süleymân Efendi yerine Şâniye-i Kâsım Paşa Medresesi ile kâam-revâ olup toğsan altı Rebî'ül-evvel'inde selefi Süleymân Efendi mağlûlinden İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi ile qadr ü menziletleri mezîd olmuş iken sene-i mezbûre Rebî'ül-âhîr'inüñ altıncı günü rebî'-i hayâtı mübtelâ-yı hazân ve şarab-hâne-i şafâsı beytü'l-ağzân olup 'âlem-i ervâha irtihâl ve seleflerine itişâl itdüklerinde medrese-i mağlûleleri Tezkireci 'Alî Efendi-zâde Mehemmed Efendi'ye intikâl eyledi.

Merhûm-ı merçûm fazîlet-i 'ilmiyye ile ma'lûm idi.

1 "Rahmet kovaları onun üzerine dökülsün."

2 S 312b.

Hanlı-zâde Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed. Medîne-i Âmid kırbinde Hân nâm kıasaba sükkânından bir merd-i sa'âdetmendüñ ferzend-i hıredmendi olmağla “Hanlı-zâde Efendi” dimekle şehîr ve bu ta'rîfle ma'lûm-ı şağîr ü kebîr olmışlardır. İbtidâ Velî Efendi'den telemmüz ba'dehu Kürd 'Abdu'r-rahmân Efendi dârü'l-ifâdesinde telezzüz idüp kesb-i kemâl ve tahşîl-i rütbe-i fazîlet ü istihâl eyledükde medîne-i mezbûrede vâkı' 'Alî Paşa Medresesi ihsân olınup Mes'üdiyye Medresesi dahı ilhâk olınmış idi. Şît u şadâ-yı iştiyhârî 'âlem-gîr olduğda vezîr-i müşterî-tedbir Köprili-zâde Fâzîl Aḥmed Paşa taraf-ı devlete da'vet idüp birâder-i kihterleri Muştafâ Beg ve 'ammu-zâdeleri Hüseyn Çelebi'ye mu'allim ta'yîn itmişler idi. Ba'de zamân vilâyetlerine revân olup talebe ve muhaşşîline ifâde-i 'ilm ü 'irfân üzere güzârende-i evkât iken şadr-ı a'zam-ı sâbîk Merzifonî Kara Muştafâ Paşa zamânında şâniyen dârü'l-mülk-i İstanbul'a da'vet olınduklarında iltifât-ı bî-kerânına mazhar olduğundan mâ'adâ biñ toḳsan bir Cumâde'l-ülâsında Seyyid Ca'fer Efendi yirine bu'âlik ile Dârü'l-ḥadîş-i Süleymân Hânî erzânî görilmekle tekrîm olınup müştâğil-i vazîfe-i ta'lîm ü tefhîm oldılar. Toḳsan dört târihinde paşa-yı merḳûm ile Peç Seferi'ne gidüp 'avdetde vezîr-i mezbûr 'arşa-i şühüddan nâ-büd kıılınmağla bunlar bilâ-sened kıalmışlar idi. Toḳsan altı Cumâde'l-ülâsında medreseleri Bâkî-zâde İsmâ'îl Efendi'ye tevcih olınup bunlar şifru'l-yed kıalduğda vaḫanlarına 'azîmet idüp eşnâ-yı ḫarîḳde intikâl ve 'âlem-i ervâḫa isti'câl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet ü kemâl ile meşhûr, aḳrânından mümtâz, 'ulemâ-yı şark beyninde ser-efrâz idi.

Âşârlarından uşûl-i ḫadîşde *Nuḫbe Şerḫi* üzerine ta'likâtı meşhûrdur.

Haleb Müftisi Kevâkibî-zâde Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed bin Ḥasan bin Aḥmed bin Ebü Yahyâ Şeyḫ Mehemmed el-Kevâkibî eş-Şafevî el-Erdebîlî. Ânifen tercemesi sebḳ iden Kevâkibî-zâde Şeyḫ Mehemmed Efendi merḫûmuñ 'ammîleri Ḥasan Efendi'nüñ maḫdûm-ı hıredmendi Mehemmed Efendi'dür. Halebüş-şehbâdan bedîd ve nâ'îl-i rütbe-i dâniş ü did olup vâlid-i mâcidleri Ḥasan Efendi kıuḫr-ı Anaḫolî'da kıuzât-ı sûtüde-şifâtdan olmağla bunlar dahı tahşîl-i 'ilme himmet ve esâtize-i

‘aşr dâri’l-ifâdelerine ‘azîmet ile kesb-i kemâl ve nâ’il-i derece-i ‘âlî’l-‘âl olmuşlar idi. Şeyhü’l-İslâm Yahyâ Efendi’den mülâzım ve tarîk-ı tedrise ‘azim olup devr-i medâris ve ‘ağd-i mecâlis iderek kırk akçe medreseye mevşül ve andan dahı ma’zül olduğdan¹ sonra bir² tarîkî ihtiyâr [289^a] itmeyüp maskat-ı re’sleri olan Halebü’ş-şehbâda me’zûn bi’l-iftâ oldılar. Bir müddetden sonra Mekke-i³ Mükerreme pâyesiyle ta’zîm ve Sermîn kazâsı arpalığıyla tekrîm olındılar. Bu hâl üzere sübha-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ toksan altı senesi hudûdında intikâl ve ‘âlem-i uqbâya irtihâl eyledi.

Mevlânâ-yı müşârun ileyh *şubbet sicâlû’r-raḥmeti ‘aleyh*,⁴ envâ’-ı fezâ’il ile ârâste ve haşâ’il-i celile ile pîrâste, her fende mâhir, mecmû’â-i cevâhir-i nevâdir, baḥrû’l-‘ulûm, kenzü’l-fühûm, pîr-i mu’ammer, şalâh-ı hâlîle muḥammer idi.

Hicâzî-zâde Seyyid ‘Abdu’llâh Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid ‘Abdu’llâh bin Meḥemmed el-Hicâzî. Medîne-i Halebü’ş-şehbâdan zuhûr ve isti’dâd-ı mâder-zâd ile istifâza-i nûr-ı şu’ur itdükde ‘ulemâ-yı ‘aşrından müftî-i beled Kevâkibî-zâde Meḥemmed Efendi’den ve Meḥemmed Emîn Lârî’den ve bunlar emşâli fuzalâdan taḥşîl-i ‘ulûm ve tekmîl-i mantûḫ u mefhûm ile emâşil-i emşâlden mümtâz ve serv-i ser-sezb gibi ser-efrâz olduğda ol şehrdede Medrese-i Halâviyye tevcihiyle şîrîn-kâm ve neḳâbet-i eşrâf ile maḫhar-ı ikrâm olup Diyârbekr pâyesiyle ta’zîm ve mevleviyyet rütbesiyle tekrîm olındüğdan sonra şîr-i iştihârî vezîr ibnü’l-vezîr Köp-rili-zâde Fâzıl Aḫmed Paşa sem’ine ḫar’ itmekle âsitâneye da’vet ve meclis-i ‘âlilerine duḫûle ruḫşat virilmekle taḥşîl-i ülfet idüp nedîm-i ḫâş mertebesinde ihtîşâş bulduğda ba’z-ı ḫavâşî şûret-i ḫayır-ḫ’âh u şadâkatkârîde şâhibü’t-tercemeye naşîhat idüp “Devletüñ ‘adem-i beḳâsı beyyin ve fîrşat fevti kemâl-i ḫamâkatdan idüğü müte’ayyindür. İmdi siz bu intisâb ile vezîrden bir manşib taleb itseñüz ol ân ḫâşil ve maḫlabıñuza nâ’il olur idinüz.” diyü itmâ’ itmekle bunlar dahı ol ârzüda oldukların ‘arz u inhâ ve birkaç def’a dil-ḫ’âhların niyâz u recâ itmeleri ba’iş-i i’râz ve iltifât-ı sâbıḳadan iğmaz olup biñ seksen iki Ramazân’ında Şireli Maḫmûd Efendi yirine muḫaddemâ mutaşarrıf olduğü

1 olduğdan H: olduklarından S.

2 bir S: -H.

3 S 313a.

4 “Rahmet kovaları onun üzerine dökülsün.”

pâyeden bi'l-fi'l Diyârbekr kazâsı tevcih olındı. Seksen üç Cumâde'l-ülâ'sında şükât sebebiyle ma'zûl ve yirlerine şâniyen Seyrek-zâde Hâfızı Muştafâ Efendi mevşûl oldı. Bunlar dūr-â-dūr ma'rûh u mehcūr kalduğda bi'l-âhîre vaţan-ı aşlılerine vuşûle sebep olmağ mülâhazasıyla seksen toğuz târihinde Devlet-i 'Aliyye ile Edrine'ye gelüp yigirmi gün miğdarı qarârdan soñra yine 'avdet ve kendüye Quds-i Şerif kazâsı ve sâdât teftîşi tevcih olunmağ iş'at idüp bu vechle diyârına revâna bahâne itmekle Haleb'e dâhil, ba'dehu menzil-be-men-zil teftîş-i sâdât iderek Mışr'a vâşıl olmış idi. Anda dahı teftîşe taşaddı eyledükde ahâli-i Qâhire müsâ'ade itmeyüp belki bir fesâda mü'eddî olmağ ihtimâliyle rû-be-râh-ı cânib-i Hicâz ve ba'de kazâ'îl-vaţar belde-i Şehbâ'ya säye-endâz olmuşlar idi. Toğsan altı Cumâde'l-ülâ'sında ehl-i beled ictimâ'yla katl olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ulûm-ı 'Arabîyye ve fûnûn-ı edebîyyede kemâl ile meş-hûr, envâ'-ı ma'ârif ile ârâste ve enhâ-yı fezâ'il ile pîrâste, elsine-i şelâse tekellümine kâdir, envâ'-ı haţla enhâ-yı inşâ taḥrîrinde mâhir, hoş-şoḥbet ü nedim, zarif ü fehîm idi.

Ekşer-i evkât ikâ'-ı mekr ü fesâdât iderdi. Meşelâ tevki'ât-ı sulţâniyyeye taḳlîd idüp dîvânî haţla menâşib fermânı taḥrîr ve zamânında olan hükkâm imzâsına teşbîh iderek istediği mâddeye [289^b] hüccet imlâ vü taşîr idüp muḥayyer-i 'ukûl, efâ'il-i nâ-ma'ḳûl iderdi.

'Aṭâ'u'llâh Efendi [Bâli-zâde Efendi 'Aṭâsı]

el-Mevlâ 'Aṭâ'u'llâh. Vilâyet-i Qaştamoni'dan bedid ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olduğda ṭaşşil-i bizâ'a-i 'ilmiyye ve tekmil-i âdâb-ı resmîyye eyleyüp şadr-ı 'âlî-kadr H'âce-zâde 'Abdu'llâh' Efendi'den mülâzım ve ṭariḳ-ı tadrîse 'âzim olup devr-i medâris-i mu'tade ile kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış yedi Rebî'ül-âhîr'inde Bâli-zâde Meḥemmed Efendi yirine Papasoğlı Medresesi virilüp sene-i mezkûre Şa'bân'ında Neffâtî Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Hâmid Efendi Medresesi'ne gelmişler idi. Yetmiş Şafer'inde yirlerinde ḫareket-i mişliyye i'tibâr olunup yetmiş iki Şafer'inde Anṭâkıyyeli Muştafâ Efendi yirine Başçı İbrâhîm Medresesi ile tekrîm, yetmiş altı Cumâde'l-âhîre'sinde Muḫarrem-zâde Meḥemmed Efendi yirine Pervîz Efendi Medresesi ile ta'zîm olmuşlar idi. Yet-

miş toğuz Rebî'ül-evvel'inde Bezirci-zâde Maḥmūd Efendi yerine Şâhḫulı Medresesi'ne gelüp seksen bir Cumâde'l-âhire'sinde Kec-dehân Dâmâdi-zâde Şeyḫ Muştâfâ Efendi yerine Nişancı Paşa-yı 'Atîk Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ders ü taḥkîk itmişler idi. Seksen üç Muḥarrem'inde Gölbâzârî Hüseyn Efendi yerine Bosna kazâsı hükümeti tefvîz olunup seksen dört Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Ca'fer-zâde Ramazân Efendi mevşûl oldu. Seksen yedi Zî'l-ka'de'sinde Kürd 'Abdü'l-ganî Efendi yerine Şofya kazâsı virilüp seksen toğuz Cumâde'l-ülâsında 'azl ve yirlerine Şolaḫ-zâde Ḥalîl Efendi vaşl olındı. Toğsan üç Receb'inde Ankaravî-zâde Ḥasan Efendi yerine Diyârbekr kazâsı 'inâyet olunup toğsan dört Rebî'ül-âhir'inde Şarı Yûsuf Efendi maḥlûlinden Kayşeriyye kazâsına naql ü tebdîl ve yirleriyle 'Abdü'llâh Efendi tebcil kılındı. Toğsan beş Cumâde'l-âhire'sinde munfaşıl ve yirlerine ḫalef-i sâlifleri Ramazân Efendi vâşıl oldu. Toğsan altı Cumâde'l-ülâsında marâz-ı zâtü'l-cenbden intiḫâl eyleyüp Edrineḫapusu ḫâricinde Emîr-i Buḫârî Zâviyesi civârında defn olındılar.

Mevlânâ-yı mezbûr kemâl-i nezâhet ile meşhûr, vaḫûr u muḫteşem, ferḫunde-dem âdem idi. Şeyḫü'l-İslâm Bâlî-zâde Efendi âsitânesine intisâbları olmağın "Bâlî-zâde Efendi 'Aḫâsı" dirlerdi.

Çatalcalı Ḥasan Efendi

el-Mevlâ Ḥasan ibnü'l-mevlâ 'Alî. Bu ḫabaḫada zikri sebḫ iden Küsec 'Alî Efendi'nün ferzend-i ercmendi Ḥasan Efendi'dür. Vilâyet-i Rûmili'nde Çatalca ḫaşabasından bedîdâr ve dest-yârî-i naḫdîne-i isti'dâd ile mülâzemetle sezâvâr olup ba'z-ı 'ulemâdan mülâzım ve ḫarîḫ-ı tadrise 'âzim olmuş idi. ḫaḫ-ı menâzil ve ḫayy-ı merâḫil iderek kırḫ aḫḫe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ toğsan Şevvâl'inde Aḫmed Efendi yerine ḫâḫî Maḥmūd Medresesi ḫâricine 'âric, toğsan bir Muḥarrem'inde Malâḫiyeli Muştâfâ Efendi yerine 'Abdu'r-raḫmân Paşa Medresesi'ne ḫareketle mübteḫic olup toğsan dört Ramazân'ında Eftâs Şeyḫî Seyyid Meḫemmed Efendi yerine Şeyḫü'l-İslâm Hüseyn Efendi Medresesi ile ikrâm olındılar. Toğsan beş Receb'inde Şaḫḫâf Şeyḫ-zâde Enes Efendi yerine Sinob kazâsına manşûb kılınmış idi. Toğsan altı Receb'inde [290^a] fevti ḫaberi vâşıl ve manşıb-ı maḫlûle Kerpiḫci-zâde Meḫemmed Efendi nâ'il oldu.

Merhûm-ı merķûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, şâfi-fu'âd, ķavi-i'tikâd idi.

Ķudsî-zâde Seyyid Meĥammed Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Meĥammed ibnü'l-mevlâ Naķibü'l-eşraf Şeyĥ Meĥammed ibnü'l-mevlâ es-Seyyid Meĥammed Ķudsî. Bu tabaķaya ziver olan ecil-lerden Naķibü'l-eşraf Ķudsî-zâde Şeyĥ Meĥammed Efendi merhûmuñ necl-i' necibi ve maĥdûm-ı ĥasibi maĥâdîm-i kirâmuñ ercmendi Seyyid Meĥammed Efendi'dür. İ'mâl-i ser-mâye-i isti'dâd ve cins-i fâķir-i 'ilm ü kemâli i'dâd itdük-de bâ-ĥaţţ-ı hümayûn-ı sa'âdet-maķrûn şudûr-ı kirâmdan 'Abdü'r-raĥîm-zâde mihteri Meĥammed Efendi'nün mülâzemetleriyle ikrâm olunduķlarından² soñra esâtize-i 'aşrdan Ders-i 'Âm Şâlih Efendi ve Ķara Ĥalîl Efendi ve Cevherî-zâde Meĥammed Efendi mecâlis-i ifâdelerinden taĥşil-i ma'ârif ü 'ulûm ve i'dâd-ı levâzım-ı âdâb u rûsûm eyleyüp devr-i merâtib ve aĥz-ı revâtib iderek kırķ aķçe medreseden ma'zûl iken biñ seksen altı Ramazân'ında Ķadri Efendi-zâde 'Abdü'llâh Efendi yirine Ĥâdım Ĥasan Paşa Medresesi ile kâm-revâ, seksen toķuz Şa'bân'ında Ķaramanî Aĥmed Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne revnaķ-baĥşâ olup toķsan iki Receb'inde Ķaplan Paşa İmâmı 'Ömer Efendi yirine Sinân Paşa Sultânı Medresesi erzânî görölüp toķsan beş Cumâde'l-âĥire'sinde Ĥâmid Efendi-zâde 'Abdü'llâh Efendi yirine medâris-i Şaĥn'uñ birine i'tilâ itmişler idi.

Beyt

Egerçi ĥâne-i pür-naķşdur sarây-ı cihân
Velî kitâbeleri *kuillü men 'aleyhâ fân*³

mışdâķınca toķsan altı Şevvâl'inün yigirmi dördüncü İşneyn günü ta'ne-i tã'un-dan helâk ve vâlid-i mâcidleri cenbinde üftâde-i ĥâk-i pâk olup naķş-ı seng-i mezârları ĥâl-i fâķir-i câmi'ü'l-ĥurûf Mecdî Meĥammed Efendi didüĝi târiĥ-i mevzûndur:

Mısrâ'

Mekânın cennet-i 'adn ide Ķudsî-zâde'nün Mevlâ⁴

1 necl-i H: naĥl-i S.

2 S 314a.

3 *Kur'ân-ı Kerîm, Rahmân Süresi, 55/26* ﴿كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ﴾ "Yeryüzünde bulunan her şey yok olucudur."

4 مكانن جنت عدن ايدة قدسى زاده نك مولا

Medrese-i maḥlûleleri Dâvûd-zâde Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Maḥdûm-ı merḳûm ṭâlib-i ma'ârif ü 'ulûm, evzâ' u eṭvârı maḳbûl, kesb-i kemâle meşḡûl, semîn ü ten-âver, maḥdûm-ı vecâhet-güster idi.

İmâm-zâde Süleymân Efendi

el-Mevlâ Süleymân ibnü'l-mevlâ Ḥüseyñ eş-Şâmî el-İmâm. Bu ṭabaḳa evâ'ilinde tercemesi sebḳ iden imâm-ı sultânî ve muḳtedâ-yı ḥâḳânî Şâmî Ḥüseyñ Efendi merḥûmuñ maḥdûm-ı kihteri ve İbrâhîm Efendi'nün birâder-i sa'd-aḥteri Süleymân Efendi'dür. Vâlid-i mâcidlerinden mülâzım ve Ṭrabzonî İbrâhîm Efendi'den taḥşîl-i ma'ârifte 'âzim olup devr-i medâris iderek kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış yedi Receb'inde Tevfîḳî-zâde Meḥemmed Efendi yerine Bâzîrgânbaşı Medresesi hâriciyle 'âric, sene-i mezkûre Zî'l-ḥicce'sinde yirlerinde ḥareket i'tibârıyla mübtehic olmuşlar idi. Yetmiş dört Cumâde'l-âḥîre'sinde Paşa-zâde İbrâhîm Efendi yerine Ma'lûl-zâde Medresesi'nde baş-ı seccâde-i ifâde eyleyüp yetmiş ṭoḳuz Rebî'ül-evvel'inde Mûsâ-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yerine Ḥammâmiyye Medresesi'ne taḥrîk olunmuşlar idi. Seksen bir Şa'bân'ında Ḥ'âce es-Seyyid Feyzüllâh Efendi yerine Ḥaydar Paşa Medresesi'ne mevşûl, seksen üç Cumâde'l-âḥîre'sinde Ebu's-su'ûd-zâde Aḥmed Efendi yerine Muştafâ Aḡa Medresesi'ne menḳûl, seksen beş Şafer'inde Mü'min-zâde Meḥemmed Efendi yerine Şaḡn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mûl [290^b] oldılar. Seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında Mantıḳî Meḥemmed Efendi yerine Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürûr eyleyüp seksen yedi Ramazân'ında Erzincânî Seyyid 'Alî Efendi yerine 'Alî Paşa-yı 'Atîḳ Medresesi'ne ḥaḳîḳ olup ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Burhân-zâde¹ İbrâhîm Efendi yerine Ḥâşekî Sultân Medresesi iḥsân olındı. Ṭoḳsan beş Rebî'ül-âḥîr'inde ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla Cevherî-zâde Meḥemmed Efendi yerine İstanbul'da vâḳı'â Vâlide Sultân Medresesi ile talṭîf, ṭoḳsan altı Cumâde'l-âḥîre'sinde Ḥaṭṭât 'Abdu'llâh Efendi yerine Ḳuds-i Şerîf ḳazâsiyla teşrîf olunmuşlar idi. Ṭoḳsan yedi Muḥarrem'inde vefâtı ḥaberi gelüp manşib-ı maḥlûl Erdebîlî-zâde [Dâmâdı] Küsec Ebû Bekr Efendi'ye maḥal görildi.

1 Burhân-zâde H: Burhân Efendi-zâde S.

Mevlânâ-yı merķūm dâhil-i 'ulemâ-yı rūsūm,¹ nazîf ü nezîh, zarîf ü nebîh idi.

Tezkireci 'Alî Efendi-zâde Mehemmed Efendi²

el-Mevlâ Mehemmed bin 'Alî. Vâlid-i mâcidi 'Alî Efendi şadr-ı 'âlî-ķadr Kara Çelebi-zâde Mehemmed Efendi'nün muşâheretleriyle şeref-yâb ve tezki-recilikleri hıdmetiyle kâim-yâb olup cenâblarından mülâzım ve tarîķ-ı ķazâyâ 'âzim olmağla Rûmili ķalem-revinün eşrâfından olmuş idi. Şâhibü't-terceme dağı hâl-i mükerremleri Kara Çelebi-zâde Maĥmūd Efendi'den nâ'il-i şeref-i mülâzemet ve râh-ı tedrîse 'azîmet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırķ aķçe medreseye mevşül ve andan dağı ma'zül iken biñ seksen dōrt Receb'inde ibtidâ ihdâş olınan Şâniye-i Rûm Mehemmed Paşa Medresesi ile kâim-revâ, toķsan bir Muĥarrem'inde Fettâh-zâde 'Abdü'l-bâķî Efendi yerine Dizdâriyye Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Toķsan beş Şâfer'inde Beñli Şa'bân Efendi yerine Tevkî'î Ca'fer Çelebi Medresesi virilüp toķsan altı Rebî'ü'l-âĥir'inde Bosnevî 'Abdü'l-bâķî Efendi maĥlûlünden İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sūrūr itmişler idi. Toķsan yedi Rebî'ü'l-âĥir'inün yigirmi ikinci günü bunlar dağı selefi gibi dâr-ı fenâdan rıĥlet ve 'âlem-i ervâĥa 'azîmet eyleyüp medrese-i maĥlûlelerinde Bekrî-zâde 'Alî Efendi ferş-i seccâde-i dirâset eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr, hoş-şoĥbet ü nîk-ĥaşlet, ķâbil-i üns ü ülfet idi.

Aĥî Baba-zâde Seyyid Muştafâ Efendi [Sekbân Emîr Efendi]

el-Mevlâ es-Seyyid Muştafâ. Medîne-i Anķarâdan zuhûr ve "Aĥî Baba-zâde Sekbân Emîr Efendi" demekle meşhûr olup dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve Nakîbü'l-eşrâf Anķaravî Seyyid Mehemmed Efendi'den iĥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırķ aķçe medreseye mevşül ve andan dağı ma'zül olduğdan soñra sâlik-i meslek-i ķazâ ve Anaťolı ķalem-revinde birķaç manşıba mâlik-i ezimme-i ĥükm ü imzâ olmuşlar idi. Biñ yetmiş bir Şa'bân'ında Ebe-zâde Mehemmed Efendi yerine ber-veĥ-i mevleviyyet

1 S 314b.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Şâniye-i Rûm Mehemmed Paşa. Fî 15 Şa'bân sene 1084. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

‘Ayntâb kazâsıyla kâm-yâb olup yetmiş iki Cumâde'l-âhire'sinde ‘azl olunup yirleri Bâlî-zâde Muştafâ Efendi'ye arpalık virildi. Seksen dört Ramazân'ında Beg-zâde Mehemmed Efendi yerine Saķız kazâsı hükümeti tefvîz olunup seksen beş Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Şalbaş Ahmed¹ Efendi mevşûl oldu. Seksen tokuz Şevvâl'inde Hâcî Hüseyin Efendi yerine Kayseriyye kazâsı ihsân olunup tokusan bir Rebî'ül-evvel'inde ‘azl ve yirlerine ‘Ömer Efendi vaşl olındı. Tokusan beş Cumâde'l-ülâ'sında Şolaķ-zâde Halîl Efendi maħlûlinden Mağnisa kazâsı sezâ görölüp tokusan altı [291^a] Cumâde'l-ülâ'sında munfaşıl ve yirlerine halefleri ‘Ömer Efendi vâşıl oldu. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ tokusan yedi Rebî'ül-âħir'inde rebî'-i ħayâtı âħir ve dem-beste-i menâfîz ü menâħir oldu.

Merħûm-ı merkûm dâħil-i ‘idâd-ı erbâb-ı rûsûm, şâfi-fu'âd, pâk-i'tikâd idi.

Emîne Kadın-zâde Hasan Efendi²

el-Mevlâ Hasan. Belde-i Kaşamonı'dan zühûr ve “Emîne Kadın-zâde Hasan Efendi” demekle meşhûr olup ‘ulemâ-yı kirâma hıdmet ile birinden iħrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib ve aħz-ı revâtib iderek kırk açķe medreseye mevşûl ve andan daħı ma'zûl iken biñ altmış beş Rebî'ül-evvel'inde ibtidâ iħdâş olınan Hâcî Ĥamza Medresesi ħâricine ‘âric, yetmiş Şafer'inde Yek-çeşm Ahmed Efendi yerine Koğacı Dede Medresesi'ne ħareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş bir Şa'bân'ında Ĥâfîz Şa'bân Efendi yerine Tevķî'î Ca'fer Çelebi Medresesi virölüp yetmiş beş³ Muħarrem'inde Ĥimmet⁴ Efendi yerine Sinob kazâsına manşûb kılınmış idi. Yetmiş tokuz Cumâde'l-ülâ'sında ma'zûl ve yirlerine ‘Arab Süleymân Efendi mevşûl oldu. Seksen dört Muħarrem'inde İmâm-zâde Mehemmed Efendi yerine Mar'aş kazâsı hükümeti tefvîz olunup seksen beş Şa'bân'ında ‘azl ve yirlerine Ruhâ Müftisi-zâde Muştafâ Efendi vaşl olındı. Seksen yedi Receb'inde Şalbaş-zâde ‘Abdü'l-ķâdir Efendi maħlûlinden

1 Ahmed H: -S.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Hâcî Ĥamza. Fi 8 Rebî'ül-evvel sene 1065. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

Bu biyografi Nuruosmaniye 3453'te “Dihki Efendi”den sonra gelir ve Hasan Efendi'nin “1090'da” vefat ettiği kayıtlıdır.

3 yetmiş beş H: yetmiş S.

4 S 315a.

ber-vech-i te'bid Qarîn-âbâd kazâsı ta'yîn olunup bu hâl üzere şümârende-i ey-yâm u leyâl iken biñ toqsan yedi Cumâde'l-ülâ'sında dâr-ı fenâdan rıhlet ve 'âlem-i bâkîye 'azîmet eyledi. Mahlûl olan arpalıkları Bosnevî Qassâm Mehemmed Efendi'ye virildi.

Merhûm-ı merķûm ma'ârif-i cüz'iyeye ile ma'lûm, hoş-şoĥbet, şâfi-ţaviyyet idi.

Muţţalib-zâde Mehemmed Şâlih Efendi¹

el-Mevlâ Mehemmed Şâlih ibnü'l-mevlâ 'Abdü'l-muţţalib. Bu tabaqada tercemesi taĥrîr olınan Qaramanî 'Abdü'l-muţţalib Efendi'nün maĥdûm-ı erc-mendi ve ferzend-i ĥiredmendi şâhibü'l-ifâde 'Abdü'l-muţţalib-zâde Mehemmed Efendi'dür. 'Unfuvân-ı şebâbında muķaddimât-ı 'ulûmı temhîd ve me-bânî-i mütünü teşyîd itdükden soñra 'ulemânuñ birinden şeref-i mülâzemeteye nâ'il ve kırık aççe medreseye vâşıl ve andan dahı munfaşıl iken biñ seksen dört Rebî'ü'l-evvel'inde ibtidâ ihdâş olınan Qâđî-zâde Mehemmed Efendi Medresesi in'am, seksen toqsuz Rebî'ü'l-evvel'inde Ebe-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Taĥta Qâđî Medresesi ile be-kâm olup toqsan iki Receb'inde Celeb Ĥasan Efendi yirine Fâţıma Sulţân Medresesi iĥsân olındı. Toqsan üç Zî'l-ĥicce'sinde Nîfi İbrâhîm Efendi yirine Şeyĥü'l-İslâm Zekerıyyâ Efendi Medrese-i Şâniyesi ile ikrâm olunup toqsan altı Rebî'ü'l-evvel'inde Qâmetî-zâde Şeyĥî Mehemmed Efendi yirine Qara Çelebi-zâde Maĥmûd Efendi Medresesi tevcĥ olınmış idi. Toqsan yedi Receb'inde rûz-ı firûz-ı ĥayâtı şâma ve müddet-i zindegânisi encâma irişüp Edrineķapusu ĥâricinde Emîr-i Buĥârî Tekyesi ķurbinde vâlidleri civârında medfun ve medrese-i maĥlûleleriyle Çeşmî-zâde Tâbî'î Ĥasan Efendi memnûn kılandı.

Mevlânâ-yı merķûm maĥdûm-ı fütüvvet-rüsûm, 'âlim ü fâzıl, şâbb-ı kâmil, kerîmü'l-aĥlâķ, tayyibü'l-a'râķ, saĥî vü kerîm, müşfik u ĥalîm, her fende ser-efrâz, tefevvuķ-ı akrân ile mümtâz, şalâĥ u taķvâya mütemaĥĥız, muķtezayât-ı nefsâniyyeden mu'riz, ferîşte-nihâd, mü'min-i pâķ-i'tiķâd idi. 'Uşşâķî-zâde es-Seyyid 'Abdü'l-bâķî Efendi ile 'aķd-i peyvend-i muşâheret itmişler idi.

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Qâğî-zâde Mehemmed. Fi 8 Rebî'ü'l-evvel sene 1084. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

İsmâ'îl-zâde Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ ibnü'l-mevlâ Mehemmed ibnü'l-mevlâ İsmâ'îl. Bu tabaka evâ'ilinde zikri sebķ iden İsmâ'îl-zâde Mehemmed Efendi'nün maħdüm-ı ħiredmendi Muştafâ Efendi'dür. 'Alâ-ħasebi'l-isti'dâd kesb-i ma'ârif-e [291^b] bezl-i ictihâd iderek tarih-ı sa'âdet-refik-ı 'ilmîye 'âzim¹ ve Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi'den şigar-ı sinlerinde mülâzım olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırķ akçe medreseden ma'zül iken biñ altmış dört Şa'bân'ında Eyyüb Şeyhi-zâde 'Abdü'l-laţif Efendi yirine Şeyhü'l-ħarem Medresesi ile ħurrem olup altmış yedi Receb'inde yirlerinde ħareket-i mişliyye i'tibâr olunup altmış sekiz Şa'bân'ında Mîrzâ Mehemmed Efendi yirine Süheyl Beg Medresesi'ne taħrik olunmuşlar idi. Yetmiş Cumâde'l-ülâ'sında Gümülcineli 'Abdu'llâh Efendi yirine Ĥammâmiyye Medresesi virilüp yetmiş iki Şafer'inde Monlâ-zâde Ĥasan Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Ĥüseyn Efendi Medresesi ile ikrâm olındılar. Yetmiş dört Cumâde'l-âħire'sinde Şalâhî Ĥasan Efendi yirine Ĥaydar Paşa Medresesi² sezâ görilüp yetmiş altı Cumâde'l-âħire'sinde Şârih-i *Mülteķâ* Seyyid Mehemmed Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün birini cilvegâh eyleyüp yetmiş yedi Ramazân'ında selef-i sâlifleri 'Abdu'llâh Efendi yirine Ĥânķâh Medresesi'n câygâh itmişler idi. Yetmiş tokuz Receb'inde Bâbî Muştafâ Efendi yirine Mağnisa kızâsı sezâ görilüp seksen bir Muħarrem'inde ma'zül ve yirlerine Diyârbekr kıdîsi Mandâl Aħmed Efendi menķül, anlaruñ yirine Şirevî Maħmüd Efendi mevşül oldu. Seksen beş Zî'l-ħicce'sinde Muţahhar Efendi yirine Diyârbekr kızâsı 'inâyet olunup seksen yedi Muħarrem'inde 'azl ve yirlerine şâniyen Şirevî Maħmüd Efendi vaşl olındı. Toksan Cumâde'l-ülâ'sında Nisbeti 'Alî Efendi maħlûlinden Üsküdar kızâsı ħükümeti tefvîz olunmuş idi. Toksan bir Ramazân'ında munfaşıl ve yirlerine Eyyübî Şa'bân Efendi vâşıl oldu. Toksan beş Receb'inde Şa'rânî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd kızâsıyla bermurâd olup toksan yedi Cumâde'l-ülâ'sında ma'zül ve yirlerine ħalefleri Şa'bân Efendi mevşül oldu. Bunlar tayy-ı merâhil iderek Diyârbekr'e vâşıl olduklarında sene-i mezkûre Receb'inde dâr-ı fenâdan güzer ve 'âlem-i 'uķbâya sefer eyleyüp belde-i mezkûrede defn olındılar.

Merħüm-ı merķüm ma'ârif-i 'ilmîyye ile ma'lûm, maħmüdü'l-ħişâl, memdühü'l-fi'âl, kızâsında müte'affif ü müstaķîm, maħdüm-ı müşfik u kerîm idi.

1 'âzim S: 'azîmet H.

2 S 315b.

Ḳudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed bin Ferruḥ. Ḳul ṭâ'ifesinden Ferruḥ nâm mu'taḳuñ ferzendi iken tevfiḳ-ı Ḥudâ reh-nümâ-yı ṭarîḳ-ı hüdâ olup Şemme-i isti'dâd ve 'alâ'im-i rüŐ ü sedâd zuhûriyla Şadr-ı 'âlî-ḳadr Ḳudsî-zâde Efendi âsitânesine intisâb ve tezkirecilikleri ḥidmetiyle Şeref-yâb olup cenâb-ı mükerrerlerinden mülâzım ve ṭarîḳ-ı sa'âdet-refiḳe 'âzim olduḳdan Őoñra devr-i medâris-i mu'tâde ile kırḳ aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında Küçük Bolevî Muştafâ Efendi yerine ḤâŐköy'de vâḳı'a Maḥmûd Paşa Medresesi ḥâriciyle kâm-revâ olmuşlar idi. Altmış beş Rebî'ül-evvel'inde yirlerinde ḥareket-i mişliyye i'tibâr olunup altmış yedi Receb'inde Fenâri-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yerine Maḡnisalı Çelebi Medresesi virilüp altmış sekiz Şafer'inde Ḥazinedâr-zâde Aḥmed Efendi yerine Ḥâcî Ḥasan-zâde dâri'ül-ifâdesine pâ-nihâde olup altmış ṭoḳuz Muḥarrem'inde İmâm-zâde İbrâḥim Efendi yerine Şâh-ı Ḥübân Medresesi iḥsân olındı. Yetmiş Cumâde'l-ülâsında Edîbî-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yerine Ḥayrû'd-dîn Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḥŐâ, yetmiş iki Şevvâl'inde Aḥî-zâde 'Abdü'l-ḥalim Efendi yerine Őaḥn-ı Şemâniyye'nün birine irtikâ itmişler idi. Yetmiş üç Receb'inde Mü'ezzîn-zâde Őeyḥ [292^a] Meḥemmed Efendi yerine 'Alî Paşa-yı 'Atîḳ Medresesi'ne ḥaḳîḳ olup yetmiş beş Muḥarrem'inde 'Abdü'l-celil¹ Efendi yerine İsmihân Sultân Medresesi ile taḥŐil-i rifat ü Şân, yetmiş altı Cumâde'l-âḥire'sinde Kebîri-zâde Muştafâ Efendi yerine ḤâŐekî Sultân Medresesi'ne Şâyân oldılar. Yetmiş yedi Ramazân'ında selef-i sâlifleri Fenâri-zâde Efendi yerine Ḥâḳâniyye-i Vefâ'da ferş-i seccâde-i ifâde eyleyüp yetmiş sekiz Şevvâl'inde Ser-ḥaddî Muştafâ Efendi yerine İzmir ḳazâsiyla tevḳîr olunmuşlar idi. Yetmiş ṭoḳuz Şevvâl'inde Burusa pâyesi zamîmesiyle ḤıŐm-zâde 'Abdü'l-bâḳî Efendi yerine Yenîşehr ḳazâsına menḳûl ve yirlerine Burusa ḳâdîsi Ḳabaḳulaḳ-zâde Meḥemmed Efendi mevşûl, anlaruñ yirlerine Ḥâmid Efendi vuşûl buldı. Seksen Receb'inde 'azl ve yirlerine YenîŐehrli Mü'min-zâde Meḥemmed Efendi² vaşl olındı. Bunlara Ayazmend ve Büy-âbâd ḳazâları arpalıḳ virildi. Seksen beş Ramazân'ında selef-i sâlifleri Kebîri-zâde Efendi yerine Mışr-ı zâtü'l-ehrâm ḳazâsiyla ikrâm olunduḳ-

1 'Abdü'l-celil H: 'Abdü'l-ḥalim S.

2 S 316a.

larında arpalıkları Minķārī-zāde Efendi Dāmādı Muşţafâ Efendi'ye in'âm olındı. Seksen altı Ramazân'ında sene-i âtiye Muşarremü'l-ħarâmı ğurresi tevķitiyle selefleri Kebîrî-zāde Efendi yirine Mekke-i Mükerrreme ķazâsına naklle tekrîm ve yirleriyle 'Uşşâķî-zāde es-Seyyid 'Abdü'l-bâķi Efendi ta'zîm olındı. Seksen sekiz Muşarrem'inde munfaşıl ve ol manşıb-ı celile Mîrzâ Meħemmed Efendi vâşıl oldı. Bunlara sene-i mezkûre Şa'bân'ında Aşranos ķazâsı zamîmesiyle Kâmetî-zāde Meħemmed Efendi üzerinden Ķuşaşası ve Yalaķ-âbâd ķazâları arpalık ta'yîn olındı. Seksen toķuz Rebî'ül-evvel'inde yine selefleri Kebîrî-zāde Efendi yirine Dârûs-salţana ķazâsı ħükümeti tefvîz olunup arpalıkları seleflerine virildi. Toķsan Rebî'ül-âħîr'inde Ebû Sa'id-zāde Feyzüllâh Efendi üzerinden Ķonya ķazâsı arpalığıyla ma'zûl ve yirlerine Müfettiş İbrâħîm Efendi ķâđi-i İstanbul oldı. Sene-i mezbûre Zî'l-ħicce'sinde Dıĥķi Muşţafâ Efendi maħlûlinden Şire ķazâsına tebdil ve Ķonya ķazâsıyla ber-vech-i mevleviyyet Ķaşîr Ħasan Efendi tebcil ķılındı. Toķsan dört Rebî'ül-evvel'inde yine selefleri Kebîrî-zāde Efendi yirine Anaķolı şadırlıya bülend-ķadr olduklarında arpalıkları Beyâzî-zāde Aħmed Efendi'ye tevcih olındı. Lâkin ol eşnâda dimâġında zâhir olan ihtilâl ve şu'ûrına 'arîz olan i'tilâl yevmen-fe-yevmen mütezâ'id olmaġla sene-i mezkûre Ramazân'ında bi'l-iķtizâ müteķâ'id ve yirlerine Minķārî-zāde 'Abdü'llâh Efendi müteşâ'id olup bunlara ĥalefleri üzerinden Edremid ve Begbâzârı ve Bayındır ķazâları arpalık virildi. Lâkin yine bî-hengâm ma'zûl olmaķ kederiyle dahı bi'l-kül-liyye şu'ûrî zâ'il ve nûr-ı 'aķlı 'atıl olup bî-bâk ü bî-pervâ üç sene miķdârı ġüzârende-i şubĥ u mesâ iken toķsan yedi Ramazân'ında tayy-ı 'ömr-i bî-sebât ve dest-i âħîr-i merĥabâ-yı 'idġâh-ı ĥayât eyledi. Edrineķapusu ĥâricinde Emîr-i Buĥârî Zâviyesi civârında medfûn ve naķş-ı seng-i mezârı ĥâl-i câmi'ül-ħurûf Mecdî Meħemmed Efendi didüġi târiĥ-i mevzundur:

Mışrâ'

Maķâmuñ cennet-i 'adn ide Raħmân¹

Maħlûl olan arpalıkları Ħâfîz 'Abdu'r-raħmân Efendi'ye ta'yîn olındı.

Mevlânâ-yı merķûm dâĥil-i 'idâd-ı kibâr-ı Rûm, muĥteşem ü vaķûr, tarz u tavrı müselleme-i cumhûr, ĥalûķ u nezîh, merd-i nebîh idi.

1 مقامك جنت عدن ايدہ رحمان

Mü'min-zâde İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm bin 'Abdü'l-mü'min. Eşrâf-ı [292^b] kuzât-ı MıŖriyeye'den dâhil-i mecâlis-i a'yân, belki hoş-şoğbetlikle nâzende-i cihân olan 'Abdü'l-mü'min Efendi'nün mağdüm-ı dil-bendi İbrâhîm Efendi'dür. Biñ altmış dört târiğinde 'âlem-i ervâğdan sefer ve milket-i eşbâğa güzer kı lup ba'de tağşil-i'l-isti'dâd vâlid-i mâcîdleri iğdâmıyla muğkaddimât-ı 'ulümü Ders-i 'Âm Beñli Muştafâ Efendi'den telemmüz, ba'dehu Nefes-zâde es-Seyyid 'Abdu'r-rağmân Efendi'den dahı levâzım-ı 'ulümü telezzüz idüp şeyĖü'l-İslâm fâzıl-ı meşhûdü'l-enâm MinĖârî-zâde Efendi'den iğrâz-ı Ŗeref-i mülâzemet ve ŖarîĖ-ı tedriŖe 'azîmet eyleyüp kırĖ aĖĖe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biñ toğsan Ŗevvâl'inde Trabzonî Seyyid MaĖmüd Efendi yirine Ülä-yı MesîĖ PaŖa Medresesi Ėâricine 'âric, toğsan beş Rebî'ül-âğir'inde Es'ad-zâde İmâmî Meğhemmed Efendi yirine FuĖayliyye Medresesi'ne Ėareketle mübtehic olmuşlar idi. Toğsan yedi Ŗevvâl'inde mâtem-serâ-yı fâniden 'idĖâĖ-ı bâğkiye 'azîmet itmeleriyle medrese-i mağlûlelerinde GüzelĖiŖârî AĞmed Efendi ferş-i seccâde-i dirâset eyledi.¹

Mağdüm-ı mezbür "Mü'min-zâde Efendi" dimekle meşhûr, Ŗâlib-i ma'ârif ü 'ulüm, nev-heves mağdüm idi.

Muğahhar-zâde Muğahhar Efendi²

el-Mevlâ MuĖahhar ibnü'l-mevlâ AĞmed. 'Ulemâ-yı devlet-i SulĖân Murâd Ėân-ı Râbî"den tercemesi *Zeyl-i 'Atâyi*'de tağrîr olınan MuĖahhar Efendi'nün Ėafid-i reŖîdi ve bu ŖabaĖa evâ'ilinde zikri sebĖ iden "MuĖahhar Efendi Dâmâdı" dimekle Ŗehir AĞmed Efendi'nün mağdüm-ı sa'idi MuĖahhar Efendi'dür. Sinn-i temyîze resîde olduğda ŖarîĖ-ı pür-tevfîğ-ı 'ilmîye 'azîmet ve Ŗadr-ı 'âlî-Ėadr Ėara Ėelebi-zâde MaĖmüd Efendi'den iğrâz-ı Ŗeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'Ėâde ile kırĖ aĖĖe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biñ altmış altı Zî'l-Ėa'de'sinde ibtidâ ihdâş olınan ŖâliŖe-i Yahyâ Medresesi Ėâriciyle kâm-revâ olmuşlar idi. Yetmiş bir Ŗa'bân'ında RaĖmetu'llâĖ Mülâzımı 'Ömer Efendi yirine Fâğıma Ėâtün Medresesi ile memnün kı lınup yetmiş üç

1 S 316b.

2 Evelu müderrisin bi-medreseti ŖâliŖe-i Yahyâ. Fi 23 Zî'l-Ėa'de sene 1066. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

Receb'inde Nâli Mehemmed Efendi yerine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi sezâ görüldü. Yetmiş beş Muḥarrem'inde Top-ḥâneli 'Abdu'llâh Efendi yerine Nişancı Paşa-yı 'Atîk Medresesi ḥaḳîḳ olup yetmiş yedi Ramazân'ında Çapucı-zâde Ahmed Efendi yerine Monlâ Gürânî Medresesi erzânî görülmüş idi. Yetmiş toḳuz Rebî'ül-evvel'inde Seyyid Mes'ud Efendi yerine Beşiktaş'da vâkı'a Sinân Paşa Medresesi'ne mevşül, seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde Kellâ Maḥmüd Efendi yerine Şah-n-ı Semâniyye'den biriyle nâ'ilü'l-me'mül oldılar. Seksen iki Muḥarrem'inde Ḥandân-zâde Mehemmed Efendi yerine Ḥadîce Sulṫân Medresesi iḥsân, seksen dört Zî'l-ka'de'sinde Seyrek-zâde Ḥâfız Muştafâ Efendi yerine¹ Diyârbekr kazâsına şâyân olmuşlar idi. Seksen beş Zî'l-ḥicce'sinde ma'zül ve yirlerine İsmâ'il-zâde Muştafâ Efendi mevşül oldu. Seksen yedi târiḥinde ba'z-ı şükât riḳâb-ı hümayûna ref-i ruḳ'a-i iştikâ itmeleriyle bâ-ḥaṫṫ-ı hümayûn-ı sa'âdet-maḳrûn ṫariḳden ḥacr olunmuş idi. On sene miḳdârı ma'zül ḳalmış iken toḳsan yedi Receb'inde cerâ'im-i 'afv olunup 'Abdü'l-ḳâdir Efendi yerine Ḳandiye kazâsı ber-vech-i mevleviyyet inâyet olındı. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde dâr-ı fenâdan rihlet ve 'âlem-i ervâḫa 'azîmet itmekle toḳsan sekiz Muḥarrem'inde ḥaber-i fevti vâşıl ve manşıb-ı maḥlûle Şâmî Şâliḫ Efendi nâ'il oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr mekârim-i aḫlâḳ ile meşḫûr, nîk-nefs ü şâfi fu'ad, müslim-i pâk-i tiḳâd idi. [293*]

Ḳayşeriyeli İsmâ'il Efendi

el-Mevlâ İsmâ'il. Belde-i Ḳayşeriyeye'den zuhûr ve istifâza-i nûr-ı şu'ur idüp Dârü's-salṫanati'l-'aliyye maḫmiyye-i Ḳoşantıniyye'ye 'azîmet ve Şeyḫü'l-İslâm Ebû Sa'id Efendi'den iḫrâz-ı şeref-i mülâzemet itmîşler idi. Devr-i medâris iderek kırık aççe medreseden ma'zül olduğdan soñra sâlik-i meslek-i ḳazâ ve mâlik-i ezimme-i ḫükm ü imzâ olmuşlar idi. Rûmili ḳalem-revinde birkaç menâşıbdâ icrâ-yı aḫkâm-ı şer'iyye eyleyüp biñ seksen târiḥinde Cezîre-i Girid'de Ḥanya kazâsı mevleviyyetine mevşül, seksen bir Muḥarrem'inde Ḥâfız Şa'bân Efendi yerine maskaṫ-ı re'si olan Ḳayşeriyeye kazâsına menḳül oldılar. Seksen iki Rebî'ül-evvel'inde 'azl ve yirlerine Müvezzi' Ahmed Efendi vaşl olındı. Toḳsan Zî'l-ka'de'sinde Ḥâcib-zâde Mehemmed Efendi yerine Magnisa kazâsı virilüp toḳsan iki Rebî'ül-evvel'inde ma'zül ve yirlerine Beg-zâde Mehemmed Efendi

1 yirine S: -H.

mevşül oldu. Tıoksan altı Şafer'inde selefi Hâcib-zâde Efendi yirine Diyârbekr kâzâsı 'inâyet olunmuş idi. Tıoksan yedi Rebî'ü'l-âhîr'inde¹ munfaşıl ve yirlerine Kâbaşakal Aḥmed Efendi vâşıl oldu. Sene-i mezkûre evâhîrinde intikâl ve âlem-i ervâha irtihâl itmişler idi.

Merḥûm-ı mezbûr fezâ'il-i 'ilmiyye ile meşhûr, muhteşem ü vaḳûr, şâhib-i başîret ü şu'ûr idi.

Kebîri-zâde Muştafâ Efendi²

el-Mevlâ Muştafâ ibnü'l-mevlâ Meḥemmed el-Kebîri. Bu ṭabaḳa evâ'ilinde tercemeleri merḳûm Kebîri Meḥemmed Efendi merḥûmuñ netice-i muḳad-dimât-ı vücûdî ve ferzend-i ḥayru'l-ḥalef-i mes'ûdî Muştafâ Efendi'dür. 'Ulemâ-yı 'aşrından kesb-i ser-mâye-i istihkâḳ ve ṭâ'ife-i 'ilmiyye-i erbâb-ı rûsûma iltihâḳ idüp Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi merḥûmdan nâ'il-i şeref-i mülâzemet ve sezâvâr-ı irtifâ'-ı ḳadr ü menzilet olduḳda ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zûl ve ḥâric elli rütbesine muntazır-ı vuşûl iken biñ altmış üç Ramazân'ında Süd-lice'de müceddeden ihdâs olınan Cemâlü'd-dîn Medresesi'ne ḥâric i'tibârıyla âric, altmış altı Şevvâl'inde İmâm-zâde İbrâhîm Efendi yirine Fâtıma Ḥânım Medresesi'ne ḥareket ile mübtehic olmuşlar idi. Altmış yedi Receb'inde yirlerinde dâhil i'tibâr olup sene-i mezbûre Ramazân'ında Ders-i 'Âm Meḥemmed Efendi yirine Ḥâdım Ḥasan Paşa Medresesi ile kâ-m-revâ, altmış sekiz Receb'inde Monlâ-zâde Ḥasan Efendi yirine Beşiktaş'da vâḳı'a Sinân Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḥşâ oldılar. Yetmiş Şafer'inde Mûsâ-zâde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi yirine İstanbul'da Sinân Paşa Medresesi'ne gelüp yetmiş iki Şafer'inde Fenâri-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün birine ḥıram eyleyüp yetmiş üç Receb'inde Malḡaravî Meḥemmed Efendi yirine Maḥmûd Paşa Medresesi'ne irtikâ itmişler idi. Yetmiş beş Muḥarrem'inde Kevâkibi-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Ḥâşekî Sulṭân Medresesi iḥsân olup yetmiş altı Cumâde'l-ülâsında Beyâzi-zâde Aḥmed Efendi yirine Ayaşofıyya-i Kebîr Medresesi ile tevḳîr olındılar. Yetmiş yedi Ramazân'ında Debbâḡ-zâde Meḥemmed Efendi yirine Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye ile nâ'il-i ümniyye olmuşlar idi. Yet-

1 S 317a.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Cemâlü'd-dîn der-Südlice. Fi 4 Ramazân sene 1063. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

miş sekiz Zî'l-âhicce'sinde 'Alî Efendi yirine Selanik kazâsı tevcih olunup seksen Rebî'ül-âhîr'inde ma'zûl ve yirlerine Şamtî Mehemmed Efendi mevşul oldu. Seksen dört Şevvâl'inde Hışm-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine Mısr-ı Kâhîre kazâsıyla kevkeb-i ikbâli bâhire olup seksen beş Ramazân'ında sene-i âtiye Muharremü'l-âharâmî gürresi tevkiyle Çeşmî-zâde Mehemmed Şâlih Efendi yirine Mekke-i Mu'azzama kazâsına naklle ta'zîm ve yirleriyle [293^b] Kudsi-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi tekrîm olındı. Seksen yedi Muharrem'inde munfaşıl ve yirlerine halefleri Tezkireci Efendi nâ'il oldu. Sene-i mezbûre Şevvâl'inde Çeşmî-zâde Efendi üzerinden Bolı ma'a Koñurapa kazâları¹ arpalık ta'yîn olındı. Seksen sekiz Şafer'inde İstanbul kazâsı hükümetinde yine seleflerine halef ve mazhar-ı ihşân u luğf olduklarında arpalıkları Memek-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi'ye virildi. Seksen toqkuz Rebî'ül-evvel'inde ma'zûl ve yirlerine halefleri Kudsi-zâde Tezkirecisi Efendi mevşul oldu. Bunlara halefleri arpalıkları Kuşatası ve Atranos ve Yalaq-âbâd kazâları ta'yîn olındı. Toqsan iki Cumâde'l-âhîre'sinde selef-i sâlifleri Debbâq-zâde Efendi yirine mesned-nişîn-i şadr-ı Anaçolı olduklarında arpalıkları seleflerine tevcih olındı. Toqsan dört Rebî'ül-evvel'inde Esîrî Birâderi Muştafa Efendi üzerinden 'Ayntâb ma'a Tabşarvarı kazâları arpalığıyla müteka'id ve yirlerine halefleri Tezkireci Mehemmed Efendi müteşâ'id oldu.² Bu hâl üzere sübha-şümâr-ı eyyâm iken biñ toqsan yedi Zî'l-âhicce'sinün 'arefe günü hicce-i 'ömri tamâm ve ravza-i Rıdvân'a hıram eyleyüp haçâ'ir-i dârü's-selâma imâle-i licâm itdüklerinde zamâneleri şu'arâsından Tecellî Efendi bu târihi dimişdür:

Mısrâ'

Dâhil-i bezm-i beka' oldu Kebîrî-zâde³

Ebâ Eyyüb-i Enşârî qurbinde Eski Nişancı nâm maçalde kâ'in 'umdetül-meşâyihî'l-kirâm Şeyh Sivasî Efendi merhûm türbeleri civârında medfûn ve mahlûl olan arpalıklarıyla halef-i sâlifleri Memek-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi memnûn kılandı.

Mevlânâ-yı merkûm kenâre-nişîn-i deryâ-yı 'ulûm, ma'arif ü kemâlde ser-bülend-i emşâl, şalib-i rütbe-i 'âlül-'âl, 'izzet-i nefse mâ'il, teqaddüm-i aqrân itmege

1 kazâları S: kazâsı H.

2 S 317b.

3 داخل بزم بقا اولدی کبیری زاده

şifte-dil idi. Pâyında 'arec ve meşyinde 'avec zâhir ü hüveydâ iken çarıkında kaç'-ı nişib ü firâz iderek merâtib-i 'aliyyeye irtikâ ile ser-efrâz olmuş idi.

Hüseyn Paşa-zâde İbrâhîm Efendi [Paşa-zâde Efendi]

el-Mevlâ İbrâhîm ibn Hüseyn Paşa. Bu tabağa ricâlınden tercemesi raqam-zede-i kilik-i câmi'ül-hurûf olan Darb-hânci Hüseyn Paşa-zâde Ahmed Efendi'nün birâder-i kihteri İbrâhîm Efendi'dür. Şadr-ı mekârim-i destgâh H'âce-zâde 'Abdu'llâh Efendi'den şeref-i mülâzemeti nâ'il ve ba'de tekmîli'l-medâris kırk aççe medreseye vâşil ve andan dağı munfaşil olduğdan sonra biñ elli sekiz Şevvâl'inde Altıbarmaq İbrâhîm Efendi yerine Kañlıca'da vâkı'a İskender Paşa Medresesi hâriciyle kâm-revâ, altmış iki Muħarrem'inde 'Alî Dede-zâde Ahmed Efendi yerine Maqtûl Hasan Paşa Medresesi'ne revnağ-baħşâ oldılar. Altmış üç Cumâde'l-ülâ'sında Kabağulağ-zâde Meħemmed Efendi yerine Şâh-ı Hübân Medresesi iħsân, altmış altı Şa'bân'ında Şer'ıyyâtî Muşli Efendi yerine Zâl Paşa Medresesi'ne şâyân olmuşlar idi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında yirlerinde müşila-i Şahñ i'tibâr olup altmış toquz Muħarrem'inde Berber-zâde 'Abdü'r-raħîm Efendi yerine Şahñ-ı Şemâniyye'den birine sezâvâr oldılar. Sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâ'sında İmâm-ı Sultânî Hâfız Meħemmed Efendi yerine Murâd Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne haqîk olup yetmiş bir Şa'bân'ında 'Işķi Hasan Efendi yerine 'A'îşe Sultân dârü'l-ifâdesinde miħrâb-nişin-i taħķik u iķân olup yetmiş iki Şafer'inde selevi Hasan Efendi yerine Hâşekî Sultân Medresesi ile taħşil-i 'izz ü şân itmişler idi. Sene-i mezbûre Cumâde'l-âħire'sinde [294^a] selev-i sâlifî Berber-zâde Efendi yerine Medrese-i Şeh-zâde mesnedgâh-ı ifâdeleri olup yetmiş üç Cumâde'l-âħire'sinde Hışm-zâde 'Abdü'r-raħîm Efendi yerine Medâris-i Süleymâniyye'den birine pâ-nihâde olmuşlar idi. Yetmiş altı Cumâde'l-âħire'sinde Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yerine İzmir każasıyla tevķir olup yetmiş yedi Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine Ser-ħaddî Muştafa Efendi mevşûl oldu. Seksen üç Receb'inde Öreke-zâde Ahmed Efendi yerine Bağdâd-ı dârü's-selâm każası in'âm olup seksen beş Cumâde'l-ülâ'sında 'azl ve yirlerine Hevâyi-zâde Seyyid Meħemmed Efendi vaşl olındı. Seksen sekiz Cumâde'l-ülâ'sında kağbûl itmeyen Hâbil-zâde 'Ömer Efendi yerine Burusa

pâyesi zamîmesiyle şâniyen kazâ-yı mezkûr tevcih olunmuş idi. Seksen toktuz Şa'bân'ında munfaşıl ve yirlerine Tâvil Hasan Efendi vâşıl oldu. Toqtan iki Safer'inde Esîri Mehemmed Efendi mahtlûlinden Gemlik kazâsı arpalık virildi. Toqtan dört Zî'l-hicce'sinde Edrine pâyesi zamîmesiyle A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine şâniyen İzmir kazâsı hükûmeti müyesser olduğda arpalıkları Hân-zâde H'âcesi Muşli Efendi'ye virildi¹. Toqtan altı Cumâde'l-ülâsında mütekâ'id ve yirlerine Kızıl Mûsâ Efendi müteşâ'id² oldu. Toqtan yedi Zî'l-hicce'sinde intikâl ve dâr-ı âhirete irtihâl eyleyüp Koca Muştâfâ Paşa Câmî'-i Şerîfi bāğçesi mezâristânında birâderleri cenbinde defn olındılar.

Mevlânâ-yı mezbûr "Paşa-zâde Efendi" dimekle meşhûr, kazâsında müs-takîm, zât-ı selim idi.

'Aâtâ Efendi Birâderi 'Abdu'r-rahtmân Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'r-rahtmân. Âtî't-terceme Şeyhü'l-İslâm 'Aâtâ'u'llâh Mehemmed Efendi'nün birâder-i kihteri 'Abdu'r-rahtmân Efendi'dür. Kûze-i vücûdı hâk-i pâk-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî'den bedîdâr ve " 'Aâtâ Efendi Birâderi" dimekle şöhet-şî'âr olmuş idi. Kesb-i ser-mâye-i isti'dâd için i'mâl-i meleke-i mâder-zâd idüp Şeyhü'l-İslâm Minķârî-zâde Efendi'den mülâzemetle be-kâm olup devr-i merâtib ve ahtz-ı revâtib iderek kırk ahtçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ seksen yedi Ramazân'ında Kâmetî-zâde Şeyhî Mehemmed Efendi yirine Halil Paşa Medresesi hâriciyle kâm-revâ, toqtan iki Receb'inde Şahhâf Şeyh-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yirine Ahî Çelebi Medresesi sezâ görülmüş idi. Toqtan beş Cumâde'l-âhire'sinde Muştâhib Paşa İmâmı İbrâhîm Efendi yirine Kâdî 'Abdü'l-halîm Medresesi ile tekrîm, toqtan yedi Zî'l-ka'de'sinde Kara Halil Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Debbâğ-zâde Mehemmed Efendi Medresesi ile ta'zîm olındılar. Toqtan sekiz Muhtarrem'inün üçin-ci günü ders ü devri tamâm ve 'âlem-i uktbâya hıram itdüklerinde medrese-i mahtlûleleriyle Anķaravî Efendi etbâ'ından Şeyhî Mehemmed Efendi ikrâm olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr ahtlâķ-ı kerîme ile meşhûr, hâlîşü'l-cenân, tahirü'l-lisân idi.

1 virildi H: virilüp S.

2 S 318a.

Gümülcineli 'Abdu'llâh Efendi¹

el-Mevlâ 'Abdu'llâh. Kıtır-ı Rûm-ı cennet-rüsümde Gümülcine kaçabası-
sından zühür ve "Gümülcineli 'Abdu'llâh Efendi" dimekle meşhûr olmuş idi.
Tarih-ı 'ilme sülûk ve sebike-i zâtın sikke-i erbâb-ı rüsüm ile meskûk itdükte
Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi'den mülâzemetle be-kâm ve biñ elli târihinde kırk
akçe ile İstanbul'da Derviş Çelebi Medresesi ile nâ'ilü'l-merâm olup andan dağı
ma'zül ve hâric elli rütbesine muntazır-ı vuşul iken biñ altmış dört Şa'bân'ında
ibtidâ ihdâş olunan Ahmed Çavuş Medrese-i Cedîdesi'ne hâric ile 'âric, altmış
yedi Ramazân'ında Şarı 'Abdu'llâh-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirine 'Abdu'l-
lâh Ağa Medresesi'ne hareketle mübtehic [294^b] olmuşlar idi.² Altmış tokuz
Şa'bân'ında Şamtî Meḥemmed Efendi def'a-i şâniyesi yirine Hammâmiyye
Medresesi virilüp yetmiş Cumâde'l-ülâ'sında Kudsî-zâde Tezkirecisi Meḥem-
med Efendi yirine Şâh-ı Hübân Medresesi iḥsân olunup yetmiş bir Şa'bân'ında
Hânım-zâde Meḥemmed Efendi yirine Piri Paşa Medresesi'ne gelüp yetmiş
iki Şevvâl'inde selefi Hânım-zâde Efendi yirine Siyâvuş Paşa Sultânı Medre-
sesi erzânî görülmüş idi. Yetmiş dört Cumâde'l-âhire'sinde selef-i sâlifî Şamtî
Meḥemmed Efendi yirine Şâhn-ı Şemâniyye'nün birine hürâm eyleyüp yet-
miş beş Muḥarrem'inde İmâm-zâde Meḥemmed Kadri Efendi yirine Hânkâh
Medresesi'n tekyegâh itmîşler idi. Yetmiş yedi Ramazân'ında Karamanî Yûsuf
Efendi yirine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi ile kâm-revâ, seksen Rebi'ül-âhir'in-
de Veliyyü'd-dîn Efendi yirine Kalendar-hâne Medresesi i'tâ olındı. Seksen
bir Zi'l-ḥicce'sinde Vardarî Şeyḥ-zâde 'Abdü'l-ġanî Efendi yirine Ebâ Ey-
yüb-i Enşârî Medresesi'ne nakl olunup seksen üç Muḥarrem'inde Şa'bân-zâ-
de Meḥemmed Efendi yirine hâmis-i Süleymâniyye i'tübâriyla Hâkâniyye-i
Vefâda ferş-i seccâde-i ifâde eyleyüp seksen beş Cumâde'l-ülâ'sında Bosnevî
Ahmed Efendi yirine Filibe kazâsı sezâ görüldi. Seksen altı Şa'bân'ında ma'zül
ve yirlerine İmâm-zâde Meḥemmed Sa'dî Efendi³ mevşul oldu. Toksan Muḥar-
rem'inde Şâm-ı şeref-encâm pâyesi zamîmesiyle Siyâhî Muştafâ Efendi yirine
İzmir kazâsıyla tevķir olunup toḡsan bir Rebi'ül-evvel'inde 'azl ve yirlerine 'İş-
metî Hısmî Meḥemmed Efendi vaşl olındı. Toksan dört Zi'l-ḥicce'sinde Bo-
levî Birâderi 'Alî Efendi yirine maḥrûsa-i Burusa kazâsı ḥükümeti tefvîz olunup

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Ahmed Çavuş. Fi 8 Şa'bân sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 idi H: -S.

3 S 318b.

çoğsan beş Zî'l-ka'de'sinde munfaşıl ve yirlerine Top-hâneli 'Abdu'llâh¹ Efendi vâşıl oldu. Toğsan sekiz Muğharrem'inde Mekke-i Mükerrreme pâyesi zamîmesiyle Atbâzârî Ahmed Efendi yirine Medîne-i Münevvere kazâsı 'inâyet olunmuş idi. Sene-i mezkûre Rebî'ül-evvel'inde haber-i fevti vâşıl ve manşib-ı mağlûle Dâvûd-zâde Muştafa Efendi nâ'il oldu.

Mevlânâ-yı merķûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, nîk-haşlet, şâfi-çaviyyet idi.

Nâzûk 'Abdu'llâh Efendi {Nâzûk}

el-Mevlâ 'Abdu'llâh ibn Meğhemmed. Vücûd-ı nâzenîn-i melek-simâtı mağrûsa-i Burusa'dan qarîn-i zuhûr ve "Nâzûk 'Abdu'llâh Efendi" dimekle meşhûr olmuş idi. Vâlidleri Meğhemmed Çelebi tüccârdan olmağla evâ'il-i hâlinde pişe-i vâlîde duğul eyleyüp bir müddetden soñra resm-i erbâb-ı isti'dâd üzre devr-i mecâlis-i 'ilm ü hüner ve hıdmet-i efâzıl-ı ferhunde-siyer kıilup şadr-ı vâlâ-ğadr Kara Çelebi-zâde Ebu'l-fazl Mağmûd Efendi hıdmetlerinden mülâzım ve tarîk-ı tadrise 'âzım olup kırık aççe medreseden ma'zûl iken biñ altmış bir Şevvâl'inde Manav-zâde 'Abdu'r-rağmân Efendi yirine maskat-ı re'si olan mağrûsa-i merķûmede Perî-peyker Medresesi hâricine 'âric ve beyne'l-ağrân şeref-i imtiyâz ile mübtehic olmuş idi. Altmış dört Şa'bân'ında Çendik Medresesi virilüp altmış altı Ramazân'ında Vâ'iziyye Medresesi'ne gelüp yetmiş beş Receb'inde Kemân-keş Muştafa Efendi yirine Hañçeriyye Medresesi ile nâ'il-i ümniyye olup yetmiş sekiz Şevvâl'inde Eyyûb Şeyhi-zâde 'Abdu'l-lañif Efendi yirine Mar'aş kazâsına şâyân oldılar. Seksen Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Cüvânğapucıbaşı İmâmî 'Abdu'r-rağîm Efendi mevşûl oldu. Seksen dört Rebî'ül-âğir'inde Atğtar-zâde Meğhemmed Efendi yirine Erzenür-rûm kazâsıyla vâşıl-ı merûm [295^a] olup seksen beş Ramazân'ında 'azl ve yirlerine Ebe-zâde Meğhemmed Efendi vaşl olındı. Toğsan bir Şevvâl'inde Edrinevî İbrâhîm Efendi yirine şâniyen Mar'aş kazâsı virilüp çoğsan üç Receb'inde munfaşıl ve yirlerine Hüseyn Efendi-zâde Yahyâ Efendi vâşıl oldu. Toğsan altı Şevvâl'inde Edrineli 'Abdu'llâh Efendi yirine Konya kazâsı hükümeti tefvîz olunmuş idi.

1 'Abdu'llâh S: 'Abdi H.

Topksan sekiz Rebî'ü'l-evvel'inde fevti haberi gelüp manşib-ı maḥlûl şâniyen K̄ara Ḥasan Efendi'ye maḥal görildi. Şadrü'd-dîn-i K̄onevî ḥazretleri civârında defn olındı.

Merḥûm-ı merḳûm teşne-leb-i mâ'ül-hayât-ı 'ulûm, her fenden behremend, ezhâr-ı gün-â-gün-ı ma'ârifden gül-deste-bend, 'ilmi nişâba vâsıl, ser-mâyedâr-ı ma'ârif-i fezâ'il, nihâl-i nâzûk-i gülzâr-ı nezâket ve gencîne-i cevâhir-i feşâhat, şâ'ir-i siḥr-sâz, kâmil-i nükte-perdâz, mevâlî-i 'izâm beyninde mu'azzez ü mükerrerem ve taşavvuf-şinâsîde müselleme-i 'âlem¹ idi.

Âşâr-ı celilelerinden fenn-i taşavvufda *İnsân-ı Kâmil* nâm te'lif-i dil-pezîri olduğundan mâ'adâ Nâzûk maḥlaşı ile *Divân-ı eş'âr-ı belâgat-şî'ârı* vardır. Bu bir iki beyt andan nümunedârdur:

Nazm

Bu baḥrûn lüccesinden çıkmışuz dür-dâne-yüz cânâ
Bu deñlü âşinâlık var niçün biğâne-yüz cânâ

Diriğ eyler mi bizden bir şerer bu meclisün şem'î
Bu bezmün tâ seḫer devr eyleyen pervâne-yüz cânâ²

Ve lehu

Şimdi қо baḥr-i ḥayretdür mekânüm Nâzûkâ
Kimse bilmez kıymetin bir şâf lü'lüdüdür sebeb³

Ve lehu

Ḳaddüne her kim elif didiyse mevzûn söylemiş
Nazm iden güftâr-ı pâkûn dürr-i meknûn söylemiş⁴

Ve lehu

Ḥadengi cânuma te'sîr ider geçüp tenden
Muḥaşşıl ey dil-i şeydâ ne şaklayın senden

1 'âlem H: 'âbid S.

2 Bu şiir S nüshasında yoktur.

3 Bu beyt S nüshasında yoktur.

4 Bu beyt S nüshasında yoktur.

Ve lehu

Saña dil-beste niçe gül-deste
Sen velî nev-şüküfte nev-reste

Nuṭṭuñ ihyâ-yı mürdegân ider
Söyle 'uṣṣâka ḳalmasun ḥaste¹

Tîr-i müjgânuñ olalı dil-düz
Çoḳ ṣikâr oldı zülfüne beste

Cândan ümmîd riştesin keserüz
Ḳaşlaruñ yayı olsa peyveste

Nice dil-beste olmasun saña
Nâzük-i dil-şikeste vâreste

Ve lehu

Terk itme seyr-i reng-i gül-i verd-i sâdeyi
Elden düşürme 'ârif iseñ câm-ı bâdeyi²

Ve lehu

Gelür fenâya virür bezm-i ḳahve-nüşânı
Meded yirine şoyına efendi mestânı³

Bekrî-zâde 'Alî Efendi

el-Mevlâ 'Alî ibnü'ş-Şeyḥ Kemâlü'd-dîn ibnü'ş-Şeyḥ Bedrü'd-dîn. Silsile-i nesebleri Ḥâzret-i Ebâ Bekrî'ş-Şiddîḳ cenâblarına peyveste olup Bekrî-zâde-likle şöhret-dâde olan âtî't-terceme Aḥmed Efendi'nün birâder-i kihter-i ḥı-redmendi 'Alî Efendi'dür. Bin kırık altı târîḫinde Şâm-ı cennet-meşâmda vâşıl-ı ser-ḥadd-i vücüd ve dâḫil-i şehristân-ı şühüd olup diyârı 'ulemâsından aḥz-ı

1 S 319a.

2 Bu beyit H nüshasında "söylemiş" redifli matladan sonra gelmektedir.

3 H nüshasında bu beyit yoktur.

pîrâye-i muḳaddimât-ı 'ulûm ve kesb-i ser-mâye-i manṭûḳ u mefhûm itdükden soñra Şeyhü'l-İslâm Minḳârî-zâde Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet ve râh-ı tedrişe 'azîmet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aḳçe medreseye mevşûl ve andan dahı ma'zûl iken maskaṭ-ı re'si olan belde-i mezkûrede Cüvâniyye Medresesi 'inâyet olunmuş idi. Ba'dehu dârü'l-mülk-i İstanbul'a duḫûl ve biñ ṭoḳsan iki Rebî'ül-evvel'inde Begbâzârî Hüseyn Efendi yirine ḳaşaba-i Ḳâsım Paşa'da Eyyühüm Medresesi'ne vuşûl bulmuşlar idi. Ṭoḳsan üç Zî'l-ḥicce'sinde Fetḫiyyeli Emîn Meḫemmed Efendi yirine Firûz Aḡa Medresesi virilüp ṭoḳsan beş Rebî'ül-âḫir'inde Çeşmî-zâde Tâbi'i Ḥasan Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan yedi Cumâde'l-ülâ'sında Tezkireci 'Alî Efendi-zâde Meḫemmed Efendi maḫlûlinden İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi ile ḳadr [ü] menziletleri mezîd olmuş idi. Ṭoḳsan sekiz [295^b] Rebî'ül-evvel'inün on içinci Ḥamîs günü rebî'-i ḫayâtı mübtelâ-yı ḫazân ve ṭarab-ḫâne-i şafâsı beytül-aḫzân olup 'âlem-i uḳbâya irtihâl ve seleflerine ittişâl itdüklerinde medrese-i maḫlûleleri Sirkeci-zâde 'Abdu'llâh Efendi'ye intikâl eyledi. Sinleri elli iki sâle bâliḡ olmuş idi.

Mevlânâ-yı mezbûr "Bekrî-zâde Efendi" 'unvânıyla meşhûr, nik-nefs ü ḫalûḳ, şadîḳ u şadûḳ idi.

Dürri Meḫemmed Efendi {Dürri}

el-Mevlâ Meḫemmed bin 'Alî bin Ğiyâşü'd-dîn. Vilâyet-i Anaṭolı'da Bolı ḳaşabasından bedîd ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olup Muşâḫib Muşṭafâ Paşa'ya ḳarâbetleri olmaḡla âsitânelerine intisâb ile ḡılmânân-ı şehriyârî zümresine duḫûle ruḫşat-yâb olmuş idi. Taḫşîl-i 'ilme himmet ve Şeyhü'l-İslâm Minḳârî-zâde Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp ṭaşra çıḳduḡda vezîr-i mezkûruñ enişteleri Yeşilli Meḫemmed Efendi'nün menziline nüzûl ve kırk aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ ṭoḳsan iki Receb'inde Çeşmî-zâde Meḫemmed Emîn Efendi yirine Zeynî Çelebi Medresesi ḫâriciyle be-kâm, ṭoḳsan üç Zî'l-ḥicce'sinde Uzun Ḥasan Efendi-zâde Yaḫyâ Efendi yirine Ḥusrev Kethudâ Medrese-i Şâniyesi ile nâ'ilü'l-merâm olup ṭoḳsan dört Şevvâl'inde Şarı Aḫmed Efendi yirine Ḥâfîz Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşâ, ṭoḳsan altı Rebî'ül-evvel'inde Nîfi İbrâhîm Efendi yirine Beşiktaş'da vâḳı'a Sinân Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ olup ṭoḳsan yedi Şa'bân'ında Yek-çeşm Süleymân Efen-

di yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine i'tilâ itmişler idi.¹ Tıoşşan sekiz Rebî'ül-evvel'inün on dördüncü günü eyyâm-ı rebî'-i hayâtı âhîr ve dem-beste-i menâfîz ü menâhîr² olduklarında Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında defn olunup medrese-i maḥlûleleri Begler H'âcesi Aḥmed Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü ma'ârif ile meşhûr, şî'r ü inşâyâ kâdir, mecmû'a-i leṭâ'if ü nevâdir, zât-ı mûkerrem, melek-hîşâl âdem idi.

Âşarlarından Dürrî maḥlaşı ile eş'âr-ı dürer-bârları olup bu şî'r güftâr-ı âbdârlarındandır:

Nazm

Raḳîb el uzadırmış o şûḥ-ı ṭannâza
Niçün cesâret idersün şikâr-ı şehbâza

Felek varaḳları berbâd olurdu âhumdan
Eger ki rişte-i mihr olmasaydı şîrâze

İderdi sîm-i sirişkümle naḳd-i şabrûma meyl
Eger o şâh-ı kerem ḳalmasa çoḡa aza

Hicâb idüp ḳızarur dem-be-dem ruḥ-ı âli
Meger ki milket-i gülzâra geldi gül-i tâze

Sezâ görilse ne var baña câme-i devlet
Metâ'-ı himmete Dürrî olur mı endâze

Beg-zâde Meḥammed Efendi

el-Mevlâ Meḥammed. Vilâyet-i Rûmili'nde Prizren nâm ḳaşabadan zuhûr ve "Beg-zâde Meḥammed Efendi" dimekle meşhûr olup dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve 'ulemâ-yı kirâma ḥıdmet ile hem-şehrîsi Arnavud Ḥüseyin Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib ve aḥz-ı revâtib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş iki Muḥarrem'inde Şirevî Aḥmed Efendi yirine Aḥî Çelebi Medresesi ḥâricine 'âric,

1 S 319b.

2 menâfîz ü menâhîr S: menâhîr ü menâfîz H.

yetmiş beş Cumâde'l-âhire'sinde Şadrü'd-dîn-zâde Şâdık Mehemmed Efendi yirine Papasoglı Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş çoğuz Rebî'ül-evvel'inde Zekî Aḥmed Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi virilüp seksen Rebî'ül-âḥir'inde Tatar Aḥmed Efendi yirine Monlâ Gürânî Medresesi erzânî görilmiş idi. Sene-i mezkûre Zî'l-ḥicce'sinde yirlerinde mûşıla-i Şaḥn i'tibâr olunup seksen üç Muḥarrem'inde Uzun Sa'dî-zâde [296^a] 'Abdü'l-ḥalîm Efendi yirine Saḫız kaẓası ḥükümeti tefvîz olunmuş idi. Seksen dört Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Aḥî Baba-zâde Seyyid Muştafâ Efendi mevşûl oldu. Seksen yedi Zî'l-ka'de'sinde Sirozî Seyyid 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine Belgrad kaẓasıyla ber-murâd olup seksen çoğuz Rebî'ül-evvel'inde 'azl ve yirlerine Ṭavîl Muştafâ Efendi vaşl olındı. Ṭoḫsan iki Rebî'ül-evvel'inde Kaşşeriyeli İsmâ'îl Efendi yirine Maḡnisa kaẓasıyla kâam-revâ olup ṫoḫsan üç Cumâde'l-ülâ'sında munfaşıl ve yirlerine Üsküdarî Mehemmed Efendi vâşıl oldu. Ṭoḫsan sekiz Rebî'ül-âḥir'inde sene-i mezkûre Receb'i ḡurresi tevḫîtiyle Eyyübî Şa'bân Efendi yirine Baḡdâd-ı dârü's-selâm kaẓasıyla ikrâm olunmuş iken mizâcınıñ inḫirâfı sebebiyle gidemeyüp sene-i merḫûme Cumâde'l-ülâ'sınıñ onıncı İşneyn ḡünü dâr-ı fenâdan ḡüzer ve 'âlem-i 'uḫbâya sefer eyleyüp Edrinekaşısı ḥâricinde Emîr-i Buḫârî Zâviyesi civârında medfûn ve mañşıb-ı maḥlûl ile Mandâl Aḥmed Efendi memnûn kılındı.

Mevlânâ-yı mezbûr şalâḫ u sedâd ile meşḥûr, ḫoş-şoḫbet, şûḫ-ṫabî'at idi.

Aḥmed Efendi

el-Mevlâ Aḥmed ibnü'l-mevlâ Mehemmed¹. Ṭarîḫ-ı sa'âdet-refîḫ-ı 'ilmîye 'azîmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iḫrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i mecâlis ve aḫz-ı medâris² iderek kırık aḫçe medreseye mevşûl ve andan daḫı ma'zûl iken biñ ṫoḫsan Rebî'ül-evvel'inde Malâṫî Ḥasan Efendi yirine Kaḫdî Maḥmûd Medresesi³ ḥâricine 'âric ve beyne'l-aḫrân şeref-i imtiyâz ile mübtehic olmuş idi. Ṭoḫsan sekiz Cumâde'l-ülâ'sında fevt olup medrese-i maḥlûlesi 'Abdü'l-vehḫâb Efendi'ye tevcîḫ olındı.

Merḫûm-ı merḫûmuñ aḫvâli ancaḫ bu mertebe ma'lûm oldu.

1 ibnü'l-mevlâ Mehemmed H: -S.

2 devr-i mecâlis ve aḫz-ı medâris S: devr-i medâris H.

3 S 320a.

Şafâyi Muştafâ Efendi¹

el-Mevlâ² Şafâyi Muştafâ³. Kütâhiyye sancağında Gedüs kazâsındandır⁴. Ba'de tahşilî'l-isti'dâd tarîk-ı sa'âdet-refîk-ı 'ilme güzêr ve ol râh-ı bî-pâyâna sefer kıilup 'ulemâ-yı kirâma hıdmet ve Şeyhü'l-İslâm Hüsâm-zâde 'Abdu'r-rahmân Efendi'den ihraz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris iderek kırk akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış yedi Receb'inde ibtidâ ihdâs olunan Fahrî Hâtûn Medresesi ile memnûn kıılınmış idi. Yetmiş iki Şafer'inde Seyyid Mes'ûd Efendi yerine Kâdî Maḥmûd Medresesi'ne tahrik olınup seksen iki Muḥarrem'inde Cevherî-zâde Meḥemmed Efendi yerine Zeynî Çelebi Medresesi virilmiş idi. Seksen beş Cumâde'l-ülâsında Bosnevî Muştafâ Efendi yerine Silivri'de Pîri Paşa Medresesi'ne gönderilüp toḡsan iki Cumâde'l-ülâsında Ḳarabâğî Yûsuf Efendi yerine Küçükçekmece'de vâkı'a 'Abdü's-selâm Medresesi in'âm olınmış idi. Toḡsan sekiz Cumâde'l-ülâsınıñ on dördinci Cum'a günü ders ü devri tamâm ve 'âlem-i ervâḫa hıram itdükle-rinde medrese-i maḥlûleleriyle Malâṫî Ḥasan Efendi ikrâm olındı.

Mevlânâ-yı merḡûm dâḫil-i 'idâd-ı erbâb-ı fühüm, hoş-şoḫbet, ḡâbil-i ül-fet, ḡüşâde-rû, laṫife-ḡû idi. Sinni 'ıkd-ı şâmine ḡarîb, pîr-i münevver'ül-meşîb iken telvîn-i meḫâsin ile şâb-ı meḫîb ḡorinür idi.

Beyâzi-zâde Aḫmed Efendi

el-Mevlâ Aḫmed ibnü'l-mevlâ Ḥasan. Bu ṫabaḡa evâ'ilinde tercemeleri tahrîr olunan Beyâzi Ḥasan Efendi merḡûmuñ maḫdûm-ı şâfi-ḡüheri ve fer-zend-i fezâ'il-ḡüsteri şudûr-ı [296^b] kirâmuñ ercmendi Beyâzi-zâde Aḫmed Efendi'dür. Biñ kırk dört târiḫinde ḡadem-nihâde-i ḡademe-i vücûd ve sâye-endâz-ı şâh-râh-ı şühûd olup muḡaddimât-ı 'ulûmı mertebe-i lâ'ıḡasında i'dâd ve tahşil-i ser-mâye-i isti'dâd eyleyüp Fâzıl Monlâ Çelebi merḡûmdan istifâza-i envâr-ı 'ulûm ve Uzun Ḥasan Efendi'den istifâde-i envâ'-ı mantûḡ u meḫûm itdülden şoñra Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'id Efendi'den mülâzemetle

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Fahrî Hâtûn. Fi 27 Receb sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 el-Mevlâ S: -H.

3 Muştafâ H: Muştafâ Efendi S. [Metin boyunca dikkat edildiğinde nisbe, ya da künye biyografi başında verilirken "efendi" ibaresi kullanılmadığı için H nüshası tercih edilmiştir.]

4 ḡazâsındandır S: sancağındandır H.

be-kâm olmuşlar idi. Biñ elli altı Ramazân'ında kırk aççe ile Edrine'de Kâdî Süleymân Medresesi'ne mevşül ve andan dahı ma'zül iken altmış beş Ramazân'ında Kirli Maḥmūd-zâde Aḥmed Efendi yirine Yûsuf Paşa Medresesi hâriciyle kâm-revâ olup altmış yedi Cumâde'l-âḥire'sinde Şofyalı İbrâhîm Efendi yirine Kepenekci Sinân Medresesi iḥsân olunmuş idi. Yetmiş Şafer'inde Receb-zâde Şeyḥ Meḥemmed Efendi yirine İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sūrūr eyleyüp yetmiş iki Şafer'inde yirlerinde dâhil i'tibâr olunup sene-i mezkûre Şevvâl'inüñ altıncı günü Şamtî Meḥemmed Efendi yirine Nişancı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile qadr ü menziletleri mezîd oldu. Mâh-ı mezbûruñ yigirmi sekizinci günü yirlerinde müşila-i Şaḥn i'tibâr olunup yetmiş üç Receb'inde Qudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nüñ birine sâye-endâz olup yetmiş dört Cumâde'l-âḥire'sinde Bustân-zâde Ebû Bekr Efendi yirine Zâl Paşa Sultânı Medresesi erzânî görülmüş idi. Yetmiş beş Muḥarrem'inde İshâk-zâde Meḥemmed Şâlih Efendi yirine Ayaşofıyya Medresesi'ne terfî', yetmiş altı Cumâde'l-âḥire'sinde¹ Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle tevķî' olındılar. Yetmiş yedi Şevvâl'inde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi yirine Halebü'ş-şehbâ kazâsı sezâ görölüp yetmiş toḫuz Rebî'ü'l-âḥir'inde ma'zül ve yirlerine Kevâkîbî-zâde Şeyḥ Meḥemmed Efendi mevşül oldu. Seksen Şa'bân'ında Altıbarmaq İbrâhîm Efendi üzerinden Burusa pâyesi zamîmesiyle Lefke ve Mudurnı kazâları arpalık ta'yîn olunup seksen iki Receb'inde selefleri Altıbarmaq İbrâhîm Efendi yirine bi'l-fi'l maḥrûsa-i Burusa kazâsı mecrâ-yı zülâl-i ḥüküm ü imzâları olmuş idi. Arpalıklarından Lefke kazâsı Nâli Meḥemmed Efendi'ye Mudurnı kazâsı Maḥmūd-zâde Meḥemmed Efendi'ye virildi. Seksen üç Ramazân'ında sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḥarâmı guresi tevķîtiyle 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi yirine Mekke-i Mu'azzama kazâsına naklle ta'zîm ve yirleriyle Muḥarrem-zâde 'Abdü'llâh Efendi tekrîm olındı. Seksen beş Muḥarrem'inde munfaşıl ve yirlerine ḥalefleri Muḥarrem-zâde Efendi vâsıl oldu. Seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında Debbâğ-zâde Meḥemmed Efendi yirine İstanbul kazâsına ḥâkim ve revnaq-efrûz-ı maḥâfil ü maḥâkim oldılar. Seksen yedi Şevvâl'inde ma'zül ve yirlerine Çeşmî-zâde Meḥemmed Şâlih Efendi kâdî-i İstanbul oldu. Bunlara İlâhî-zâde Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Güzelḥişâr ve Burusevî Maḥmūd-zâde Meḥemmed Efendi üzerinden Mudurnı kazâları

1 S 320b.

arपालık virildi. Toğsan bir Muğarrem'inde Hâmid Efendi yirine yeden-bi-yed vâşıl-ı şadâret-i Rûm ve nâ'il-i ğâyetül-ğâyât-ı merûm olduklarında arपालıkla- rı seleflerine virildi. Toğsan dört Rebi'ül-evvel'inde selef-i sâlifleri Tezkireci Mehemmed Efendi üzerinden Şire kazâsı arपालığıyla müteşâ'id ve mağâm-ı hükümetlerine Esîri Birâderi Muştafâ Efendi müteşâ'id [297^a] oldu. Toğsan yedi Zi'l-hicce'sinde Memek-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi üzerinden Bınarhişâr ve Çarâşu Yeñicesi kazâları dağı zamîme-i revâtibleri kılinup Ana- tolihişârı verâsında Çarılıca kaçabasında vâki' yalılarında güzârende-i eyyâm iken eyyâm-ı zindeġânileri çarîn-i hitâm olmağla biñ toğsan sekiz Cumâde'l-ülâsı- nuñ on dördinci Cum'a günü ravza-i Rıçvân'a hıram itdüklerinde Üsküdar'da Divitci-zâde Efendi merhûm zâviyesi sâhasında defn olınup mağlûl olan arpa- lıklar Minkâri-zâde 'Abdu'llâh Efendi'ye tevçih olındı.

Merhûm-ı mezbûr mecmû'a-i fazl-ı mevfûr, gencîne-i kavâ'id-i 'Arabıyye'ye dest-yâz, dağme-i hâfızası mağzenü'l-ğakâ'ik-ı râz, bi-tağşîş fenn-i kelâmuñ ze- bândarı ve ol 'ilm-i lâzımu'l-intisâbuñ mağzen-i esrârı, vâdisinde ferid, 'aşırında vahid, cesim ü besim, vecih-i 'azim idi.

Âşâr-ı 'ilmiyelerinden *İşâratül-merâm min-ibârâti'l-imâm* ismiyle mev- süm İmâm-ı A'zam hazretlerinin *Fıkh-ı Ekber*'i üzerine şerhleri olduğundan mâ'adâ *Sevâniñü'l-ülüm* ismiyle mevsüm fünûn-ı sâdiseyi câmi' te'lif-i celileleri ve *Fıkh-ı Ebsat* ve *Kitâbü'l-âlem* ve *Kitâbü'l-vaşıyye* nâm risâleleri meşhûr ve ba'z-ı resâ'il ü ta'likâtları mezkûrdur.

Hâmid Efendi

el-Mevlâ Hâmid bin Muştafâ. Vilâyet-i Anaçoli'da Ağsarây nâm beldede hâşıl ve terbiyet-i üstâdân-ı 'aşr ile mertebe-i kabûle vâşıl olduğda biñ kırk yedi senesi evâhirinde âheng-i dârü'l-mülk-i Rûm ve Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi âsitânesin veche-i âmâl ü merûm kılip şeref-i mülâzemetle kâm-revâ olmağı niyâz u recâ eyledükde fuçalâ-yı müderrisinden Hâci Yûsuf-zâde Ağmed Efendi'ye¹ isti'lâm-ı isti'dâd için irsâl eyleyüp bunlar dağı bir ders taçririyle 'arz-ı bizâ'a-i 'ilmiyye eyledükde sefer-i zafer-i reh-ber-i Bağdâd'dan çufül idince- ye dek Şahın müderrislerinden 'Acem Mehemmed Efendi'ye dânişmend ta'yin

1 S 321a.

olmuşlar idi. Ba'de'l-feth ve'z-zafer vâşıl-ı sa'âdet-mağar olduklarında Sulţân Bâyezid Medrese-i Celilesi'ne duhûl ve biñ elli Şafer'inde i'âdelerinden şeref-i mülâzemete vuşul bulduklarından sonra ol âsitâneye istinâd taqrîbiyle birâder-zâdeleri 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi'ye üstâd ta'yîn olundılar. Elli bir Rebî'ül-âhîr'inde kırk aççe ile Fenârî Ahmed Paşa Medresesi'ne mevşul ve andan dağı ma'zûl iken elli tokuz Ramazân'ında Yûsuf Paşa H'âcesi Nûh Efendi yerine Kâđî 'Abdü'l-ħalîm Medresesi ħâriciyle tekrîm, sene-i mezkûre Zî'l-ka'de'sinde Ħaremynü'ş-Şerîfeyn evkâfî teftîşi manşıbiyla ta'zîm olunup altmış iki Zî'l-ka'de'sinde yirlerinde ħareket-i mişliyye, altmış üç Ramazân'ında yirlerinde dâĥil i'tibâr olunmuş idi. Altmış dört Şa'bân'ında Fennî Yûsuf Efendi yerine Ħasan Efendi Medresesi virilüp altmış beş Ramazân'ında yirlerinde mûşıla-i Şaĥn i'tibâr olındı. Altmış altı Şa'bân'ında 'Abdu'llâh Efendi yerine Mar'aş kazâsı tevcîh olunduğda ħabûlden ibâ ve 'azl ü inzivâ ihtiyâr itmişler idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Fikrî Birâderi Ħüseyn Efendi yerine şâniyen medrese-i mezbûreye naql olunduğlarında manşıb-ı mezkûr Müvezzî' Ahmed Efendi'ye tefvîz olunup ol dağı redd itdükde Muĥtârî Muştafâ Efendi ħabûl eyledi. Altmış yedi Receb'inde Kefevî Ħüseyn Efendi yerine Şaĥn-ı Şemâniyye'nün birine ħıram eyleyüp altmış sekiz Cumâde'l-âĥire'sinde Uzun 'Abdu'llâh Efendi yerine Üskûdar Mihrümâhı Medresesi sezâ görülmüş idi. [297^b] Yetmiş bir Muĥarrem'inde Kabaĥulağ-zâde Mehemmed Efendi yerine Kara Muştafâ Paşa Medresesi ile kâ-m-revâ olup yetmiş iki Şafer'inde Kâbil Vücûd-zâde Ahmed Efendi maĥlûlünden maĥrûsa-i Burusa'da Murâdiyye Medresesi tevcîh olunduğda anı dağı ħabûl itmeyüp sıfru'l-yed ma'zûl ħalmışlar idi. Sene-i mezkûre Cumâde'l-âĥire'sinde Ħüseyn Paşa-zâde İbrâĥîm Efendi yerine Ħâşekî Sulţân Medresesi iĥsân, yetmiş üç Receb'inde Neffâtî Şeyh Mehemmed Efendi yerine Dârü'l-ĥadîş-i Süleymân Ħânî ile taĥşîl-i 'izz ü şân itmişler idi. Yetmiş beş Muĥarrem'inde Minĥârî-zâde Dâmâdı Muştafâ Efendi yerine Selanik kazâsı 'inâyet olunup yetmiş altı Ramazân'ında ma'zûl ve yirlerine 'Alî Efendi mevşul oldu. Yetmiş tokuz Şevvâl'inde selef-i sâlifleri Kabaĥulağ-zâde Efendi yerine maĥrûsa-i Burusa kazâsı virilmiş idi.¹ Seksen Ramazân'ında sene-i âtiye Muĥarremü'l-ĥarâmî ğurre si tevkîtiyle selef-i sâlifleri Dâmâd Efendi yirine Mekke-i Mükerrreme kazâsına naql ve yirlerine İşĥâğ-zâde Mehemmed Şâlih Efendi vaşl olındı. Seksen iki Muĥarrem'inde munfaşıl ve ol manşıb-ı celîle Esîri

1 kazâsı virilmiş idi H: ħâđisi olmuş idi S.

Birâderi Muştafâ Efendi nâ'il oldı. Seksen üç Muharrem'inde Ankaravî Mehemmed Efendi yirine İstanbul kazâsı hükümeti tefvîz olunmuş idi. Sene-i mezkûre Receb'inde 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi üzerinden Balıkesir ma'a Balya kazâları arpalığıyla mün'azil ve maķâm-ı hükümetlerine şâniyen Kâmetî-zâde Mehemmed Efendi nâ'il oldı. Seksen sekiz Rebî'ül-âhîr'inde Bâlî Efendi yirine Anaṭolî şadâretiyle be-kâm olduklarında arpalıkları seleflerine virildi. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında selefleri 'İzzetî Efendi def'a-i şâniyesi yirine şadr-ı Rûm'a naķlle nâ'ilü'l-merâm olduklarında yirleriyle 'Abdü'r-raḥîm-zâde Mehemmed Efendi ikrâm¹ olındı. Ṭoķsan bir Şafer'inde² müteķâ'id ve maķâm-ı hükümetlerine Beyâzî-zâde Aḥmed Efendi müteşâ'id olup bunlara maķaṭ-ı re'sleri olan Aķsarây kazâsı zamîmesiyle ḥalefleri arpalıkları Mudurnı ve Güzelhîşâr kazâları ta'yîn olındı. Ṭoķsan sekiz Şafer'inde ḥazîne-i hümayûnda müzâyaķa olmağla mühimmât-ı seferiyye için zî-kıymet-i ķudret³ olan kimselerden müşâdere tertîbine Kâ'im-maķâm Receb Paşa Sarâyı'nda 'aķd-i meclis-i meşveret olunup 'ulemâ vü meşâyih da'vet ve şadır olan fermân kırâ'at olınduķda cemî'-i 'ulemâ 'adem-i cevâza ittifaķ eyleyüp şâhibüt-tercemeyi cevâba a'zâ itdüklerinden şofıra meclis-i ma'ķudda cümle sükût idüp bunlar cevâba taşaddî itmekle def'-i meclis olunup ol gice cezîre-i Rodos'a nefy ü iclâ olındı. Sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâsında cezîre-i Kıbrıs'a irsâl olunmuşlar⁴ idi. Sene-i mezbûre Şa'bân'ınıñ on beşinci Leyle-i Berât'da ḥummâ-yı muḥriķa sebebiyle şu'le-i şem'-i ḥayâtı ḥâmid ve rûd-ı dâ'imü'l-vürûd-ı zindeġânîsi câmid olup cezîre-i mezkûrede vâķî 'Ayaşofıyya Câmî'-i Şerifi miḥrâbı ḥizâsında defin ve mütevârî-i ḥâk-i 'anberîn oldı. Maḥlûl olan arpalıklarından Güzelhîşâr kazâsı Mîrzâ Muştafâ Efendi ḥazretlerine ve Mudurnı ve Aķsarây kazâları Ṭop-ḥânelî 'Abdu'llâh Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazîlla meşhûr, a'yân-ı 'ulemâdan ma'dûd ve ḥaşâ'il-i maḥşûsası nâ-maḥdûd, ḥiddet-i lisân ile mu'allem, keşret-i ihâṭa ile 'alem, sinîn-i 'ömri seksen sâle ķarîb, pîr-i münevverü'l-meşîb idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden uşûl-i fıķḥ-ı şerîfde Mollâ Ḥusrev'ün *Mir'ât* ve *Mirķât* üzerine ḥâşiyeleri meşhûrdur.

1 ikrâm H: kirâm S.

2 S 321b.

3 zî-kıymet-i ķudret H: zî-ķudret S.

4 olunmuşlar H: olunmuş S.

Seyrek-zâde Hâfızı Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Medîne-i Kaştamonı'dan bedîd ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olup Naķibü'l-eşraf Seyrek-zâde es-Seyyid 'Abdu'r-raħmân [298^a] Efendi merhûmuñ hâne-zâdı ve âsitân-ı efâzıl-penâhlarının şeref-yäfte-i intisâb u istinâdı olmağın "Seyrek-zâde Efendi Hâfızı" demekle şehîr ve bu 'unvânla ma'lûm-ı şağîr ü kebîr olmuş idi. İbtidâ medreselerinde mu'îd ve derslerinden müstefid olup hıdmet i'âdelerinden mülâzım u müderris, ba'dehu imâmetle-riyle müteşerrif olmağın meclislerinde muşâhib ü mücâlis olup ol zât-ı mekârim-simâtuñ yâr-ı ğarı ve eyyâm-ı felâket ve zamân-ı miñnetde ğam-güsârı olmuşlar idi. Biñ elli üç Rebi'ü'l-evvel'inde kırk aççe ile Şâlîse-i Yahyâ Medresesi'ne mevşül ve andan daħı ma'zül iken altmış iki Şafer'inde Dîvîtcî-zâde Şeyh Muştafâ Efendi yirine Monlâ Kestel Medresesi hâricine 'âric, altmış sekiz Cumâde'l-âhire'sinde Aķ Maħmûd Efendi yirine Şemsî Paşa Medresesi'ne hareketle mübtehic oldılar. Altmış toķuz Muħarrem'inde selefleri Maħmûd Efendi yirine Pervîz Efendi Medresesi virilüp yetmiş Şafer'inde Şikârî Yûsuf Efendi yirine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi i'tâ olındı. Sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâsında Şemsü'd-dîn Efendi yirine Efđal-zâde Medresesi'ne pâ-nihâde olup yetmiş iki Şevvâl'inde Debbâğ-zâde Meħemmed Efendi yirine Sekbân 'Alî Medresesi'ne mevşül, yetmiş üç Receb'inde 'Abdü'l-hâdî Efendi yirine Sinân Paşa Medresesi'ne menķül, yetmiş beş Muħarrem'inde Çâvuş-zâde Muştafâ Efendi yirine Mu'îd Aħmed Efendi Medresesi'ne vuşül bulup yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Mûsâ-zâde 'Abdü'l-halîm Efendi maħlûlinden Mağnisa ķazâsı hûkûmetiyle nâ'ilü'l-me'mûl olmuşlar idi. Sene-i mezkûre Ramazân'ında ma'zül ve yirlerine Tavîl Hasan Efendi oldu. Yetmiş¹ yedi Receb'inde Muşlı Çâvuş-zâde Muştafâ Efendi yirine Diyârbekr ķazâsı 'inâyet olınup yetmiş sekiz Cumâde'l-ülâsı'nda mün'azil ve yirlerine Hâfız 'Abdu'r-raħmân Efendi nâ'il oldu. Seksen üç Cumâde'l-ülâsında Hicâzî-zâde Seyyid 'Abdü'llâh Efendi yirine şâniyen ķazâ-yı mezkûra i'âde olındılar. Seksen dört Zî'l-ķa'de'sinde 'azl ve yirlerine Muṭahhar Efendi vaşl olındı. Seksen yedi Receb'inde Hişâlî Seyyid 'Abdu'r-raħmân Efendi maħlûlinden Ebâ Eyyüb-i Enşârî ķazâsına manşüb ķılınup seksen sekiz Şa'bân'ında 'azl olınup yirleri Kâmetî-zâde Meħemmed Efendi'ye

1 oldı S: -H.

2 S 322a.

arपालिख ता'यिन ओलन्दि. ढुक्खन इकि कुमदे'ल-अहिरे'सिन्डे एय्युबि शा'बान एफन्दि यिरिने उस्कुदार काजसि इहसान ओलन्मिष इदि. ढुक्खन दुवत मुहाररम'िन्डे मुन्फाशल वे यिररिने फिन्दि कुमुस्ताफा एफन्दि वाशल ओलदि. बिन् ढुक्खन सेकिस सेनेसि हिलालिन्डे नुक्कुद-ि ओमरि तामाम वे मुद्देत-ि जिन्डेगानिसि कारिन-ि हिताम ओलुप हाजरेत-ि एबा एय्युब-ि एन्शारी जिवारिन्डा देफतेदर कामि'-ि शेरिफि हातिरेसिन्डे देफन ओलन्दिदर.

मेव्लाना-यि मेजबुर मा'arif-ि 'िल्मिये इले मेशहुर, ज़ाति नामिना ग़ालिब, जिक्-ि बि'ल-हायरा तालिब,¹ शि'र उ इन्शया क़ादिर, बि-ताहशिश तारिह-गुयलुक़डा माहिर, हालिम उ सेलिम, साहि वु करिम इदि.

Kellâ Maḥmūd Efendi

el-Mevlâ Maḥmūd. Vilâyet-i Ḥâmid'den zuhûr ve "Kellâ Maḥmūd Efendi" demekle meşhûr olup tarih-i sa'adet-refik-i 'ilmîye 'âzim ve Şeyhül-İslâm 'Abdûr-raḥîm Efendi'den mülâzım olmuş idi. Devr-i merâtib ve ahz-ı revâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken bin altmış Ramazân'ında Taşkendi Şeyh Ḥabîb Medresesi hâricine 'âric, altmış dört Şa'bân'ında Begşehri'nde İsmâ'îl Beg Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuş idi. Altmış beş Rebî'ül-evvel'inde yirlerinde hareket-i mişliyye itibâr olunup [298^b] altmış yedi Muḥarrem'inde medrese-i merkûme ilhâkıyla İstanbul'da Cenâbî-zâde Ḥasan Efendi Medresesi'ne nakl olındılar. Altmış tokuz Cumâde'l-âhire'sinde Ḥüseyn Efendi yirine Hızır Çelebi Medresesi'ne gelüp yetmiş iki Şevvâl'inde Mü'min-zâde Meḥemmed Efendi yirine Mağnisalı Çelebi Medresesi virilüp yetmiş üç Receb'inde Tefîkî-zâde Meḥemmed Efendi yirine Ḥaşoṭabaşı Medresesi'ne tahrik olındılar. Yetmiş dört Cumâde'l-âhire'sinde Ḥâfız Şa'bân Efendi yirine Etmekcioğlı Medresesi'ne gelüp yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Nâlî Meḥemmed Efendi yirine Şeyhül-İslâm Zekeriyâ Efendi Medrese-i Şâniyesi ile ikrâm, yetmiş tokuz Rebî'ül-evvel'inde Şahḥâf Resûl Efendi yirine Fetḥiyye'de vâkı'a Sinân Paşa Medresesi in'âm olındı. Seksen Ramazân'ında Şeh-zâde Ḥ'âcesi Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Şahn-ı Şemâniyye'nün birine irtikâ, seksen bir Zîl-ḥicce'sinde Evliyâ Meḥemmed Efendi yirine Ğazanfer Ağa Medresesi'ne itilâ itmishler idi. Seksen üç Receb'inde Tatar Aḥmed Efendi maḥlûlinden Edrinekapusı Mih-rümâhı Medresesi'ne pây-ı himmet koyup seksen beş Ramazân'ında Seyyid

1 tâlib S: -H.

Meḥammed Hâşim Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi sezâ görölüp seksen altı Cumâde'l-âhire'sında Top-hâneli 'Abdu'llâh Efendi yirine Qalender-hâne dârü'l-ifâdesine pâ-nihâde olmuşlar idi. Seksen toqkuz Şevvâl'inde selef-i sâlifleri Tevfikî-zâde Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine terfi', toqqsan iki Cumâde'l-ülâ'sında Emîr-i Buḥârî Şeyḫi Dâmâdî Seyyid Aḥmed Efendi yirine Yeñişehr qazâsı ḥükümetiyle tevḫî' olındılar. Toqqsan üç Receb'inde ma'zül ve yirlerine selef-i sâlifleri Mü'min-zâde Efendi mevşül, toqqsan altı Receb'inde Şeyḫ Maḥmûd Efendi¹-zâde Seyyid Muştafâ Efendi maḥlûlinden Şâm-ı dârü's-selâm qazâsıyla maḫziyyü'l-merâm olup toqqsan yedi Şa'bân'ında 'azl ve yirlerine Bâḫî-zâde İsmâ'il Efendi vaşl olındı. Toqqsan sekiz Muḥarrem'inde Aḫ Maḥmûd Efendi üzerinden Nevâḫî-i Yanbolı qazâsı arpalıq virilmiş idi. Bu ḥâl üzere güzârende-i eyyâm iken sene-i mezkûre Cumâde'l-âhire'sinde intikâl ve 'âlem-i 'uqbâya irtihâl itdüklerinde maḥlûl olan arpalıqları Vardarî Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-ḡanî Efendi'ye tevcih olındı.

Merḥûm-ı merḫûm dâḫil-i 'idâd-ı 'ulemâ-yı rûsûm, nîk-ḫaşlet, merd-i şâfi-ṭaviyyet idi.

'Arab Şâlih Efendi

el-Mevlâ Şâlih. Şâm-ı cennet-meşâmdan zuhûr ve “ 'Arab Şâlih Efendi” dimekle meşhûr olmuş idi. Taḫşîl-i 'ilm-i ehemmi meşâlih ve ekşer-i fûnûndan iḥrâz-ı taraf-ı şâlih kıılmaḡla 'ulemânuñ birinden mülâzım ve râh-ı tedrişe 'âzim olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aqçe medreseye mevşül ve andan daḫı ma'zül olduqdan soñra maskaṭ-ı re'si olan belde-i mezkûre medârisinden ba'z-ı bıḡâ'-ı 'ilmiyyede ifâde-i fûnûn-ı 'ilmiyyeye müdâvemmet ve ba'de-hu dârü'l-mülk-i İstanbul'a 'azîmet eyleyüp biñ seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında Nâ'ib-zâde Seyyid Meḥammed Efendi yirine Sinob qazâsına manşüb kıılınmış idi. Seksen yedi Zi'l-ḫicce'sinde ma'zül ve yirlerine ber-vech-i arpalıq Şaydî Yûsuf Efendi mevşül oldu. Toqqsan üç Rebî'ü'l-evvel'inde Ruhâ Müftîsi-zâde Muştafâ Efendi yirine Trablus-ı Şâm qazâsı in'am olınup toqqsan beş Receb'inde 'azl olınduqlarında [299^a] yirlerine selefleri² Nâ'ib-zâde Efendi ḫalef oldu. Toqqsan sekiz Muḥarrem'inde Muṭahhar Efendi maḥlûlinden Qandiye qazâsı

1 S 322b.

2 selefleri H: selef-i sâlifleri S.

virilüp sene-i mezkûre Ramazân-ı şerifinüñ¹ on altıncı günü bunlaruñ dağı se-
lefleri gibi enfâs-ı ma'düde-i hayâtı tamâm ve 'idgâh-ı ervâha hıram eyleyüp
manşıb-ı mahlûl kuzât-ı kaşabâta in'âm olındı.

Merhûm-ı merķûm t̄alib-i intisâb-ı 'ulûm, vecih ü vaķûr, Şedid ü ğayûr idi.

Nâşır-zâde Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed ibnü's-Şeyh Nâşır. Medîne-i Diyârbekr'de me'zûn
bi'l-iftâ olan Şeyh Nâşır Efendi'nün ferzend-i ercmeni ve maĥdûm-ı ĥired-
mendi Nâşır-zâde Mehemmed Efendi'dür. 'Alâ-ĥasebi'l-'âde devr-i mecâlis-i
ifâde iderek fâzıl-ı karar-dâde Şeyhü'l-İslâm Minķârî-zâde Efendi âsitânesine
intisâb ile Şeref-i mülâzemetlerin iktisâb eyleyüp devr-i merâtib ve aĥz-ı revâ-
tib iderek kırķ aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ
seksen beş Őevvâl'inde 'UŐşâķî MuŐtafâ Efendi yerine Dârü'l-ĥadîŐ-i Ćivi-zâde
ĥâricine 'âric, toķsan bir Muĥarrem'inde Kürd 'Alî Efendi yerine Koĝacı Dede
Medresesi'ne ĥareketle mübtehic olmış idi. Toķsan üç Zî'l-ĥicce'sinde Tatar
'Abdu'llâh-zâde Yahyâ Efendi yerine Top-ĥâne'de vâķı'a Karabaş Muştafâ Aĝa
Medresesi ile kâ-m-revâ, toķsan altı Cumâde'l-ülâ'sında Şarı Muştafâ Efendi
yerine Erzenû'r-rûm każâsı sezâ görülmüş idi. Toķsan sekiz Receb'inde munfaşıl
ve yirlerine Ĥüseyn Efendi-zâde Yahyâ Efendi vâşıl oldu. Bunlar ba'de'l-'azl
sene-i merķûme Şevvâl'inde rihlet ve 'idgâh-ı ervâha müsâra'at eyledi.

Merhûm-ı merķûm fazilet-i 'ilmiyye ile ma'lûm, ĥuliy-bend-i cevâhir-i
manţûk u mefhûm, dâ'ire-nişin-i erbâb-ı fûhûm idi.

Vânî Dâmâdı Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Erzenû'r-rûmî'dür. Bu t̄abaķa meşâyihü 'idâdında âti't-ter-
ceme Şeyh Mehemmed el-Vânî² Efendi'nün dâmâdı olmaĝın biñ yetmiş iki
târîĥinde Şeyh-i mezbûr ile ma'an maĥmiyye-i Edrine'ye dâĥil ve Şeyhü'l-İslâm
Minķârî-zâde Efendi'den Şeref-i mülâzemeti nâ'il olmuşlar idi. Devr-i merâtib
iderek kırķ aķçe medreseden ma'zûl iken biñ seksen bir Şafer'inde Menteş-zâ-
de Dâmâdı İbrâĥim Efendi maĥlûlinden maĥrûsa-i Burusa'da Ğâzî Ĥudâven-

1 Ramazân-ı Őerifinüñ S: Ramazân'ında H.

2 S 323a.

digâr Medresesi sezâvâr görölüp toğsan iki Zi'l-ka'de'sinde Sirke-zâde İbrâhîm Efendi maħlûlinden "Yeşil 'İmâret" dimekle şehir Sulţânîyye Medresesi iħsân olınmış idi. Ol buğ'a-i laţîfede seccâde-nişîn-i dirâset iken biñ toğsan sekiz sene-i evâhirinde âlem-i 'uğbâya rıhlet itdüklerinde maħrûsa-i merķûmede Zindânķapusu ķurbindeki maķâbirde defn olındı. Medrese-i maħlûleleri 'Üryânî 'Alî Efendi'ye maħal görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü ma'ârif ile meşhûr, ĩşsemend-i ekşer-i 'ulûm, "Vânî Efendi Dâmâdı" dimekle ma'lûm idi.

Esîrî Birâderi Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ bin 'Abdü'l-ħalîm. Bu řabaķada ânifen tercemesi sebķ iden Şeyhü'l-İslâm Esîrî Meħemmed Efendi'nün birâder-i kihteri ve şınv-ı 'azîz-i fezâ'il-güsteri Muştafâ Efendi'dür. Taħşil-i 'ilm ü 'irfân ve 'imâl-i meleke-i iz'ân itdükde maħrûsa-i Burusa'da Mu'îd-zâde Meħemmed Efendi'den telemmüz ve ĩ'ân-ı ifâdelerinden telezzüz idüp ba'dehu mürebbî-i ķavâbil ve üstâd-ı emâşil olan Şeyhü'l-İslâm 'Abdü'r-raħîm Efendi ve şadru'l-ifâde Minķârî-zâde Efendi pîşgâh-ı ifâdelerinde müstefid olmağla bilâ-irtiyâb her fenden fâ'iz-i nişâb ve lâ-yık-ı kabûl-i üli'l-elbâb olup Şeyhü'l-İslâm ibn Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi'den şeref-i [299^b] mülâzemeti nâ'il-i ser-efrâz¹ ve kırık aķçe medrese ile mümtâz olduķdan soñra medrese-i mezbûreden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış iki Şa'bân'ında Şehlâ 'Abdü'l-bâķî Efendi yerine Şaniye-i Mesîħ Paşa Medresesi ĩâriciyle kâm-revâ olup altmış dört Şa'bân'ında yirlerinde ĩareket-i mişliyye i'tibâr olunup altmış beş Ramazân'ında Fâzil Süleymân Efendi yerine ĩaydar Paşa Medresesi'ne zînet-baħşâ oldılar. Altmış yedi Receb'inde yirlerinde müşıla-i Şaħn i'tibâr olunup sene-i mezkûre Ramazân'ında Uzun 'Abdü'llâh Efendi yirine Sinân Paşa Dârü'l-ħadîşî'ne gelmişler idi. Altmış toğuz Muħarrem'inde Ser-bendî-zâde İsmâ'il Efendi yirine Şaħn-ı Şemâniyye'nün birine sâye-endâz olup sene-i mezbûre Şa'bân'ında 'Alî Āelebi-zâde Meħemmed Efendi yirine Gevher ĩân Sulţân Medresesi'ne başt-ı bisâţ-ı 'irfân itmişler idi. Yetmiş Receb'inde ĩışm-zâde 'Abdü'r-raħîm Efendi yirine Sulţân Selîm-i Āadîm Medresesi ile tekrîm, yetmiş bir Şa'bân'ında 'Aşık Paşa Şeyhî-zâde Seyyid Meħemmed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm olındılar. Yetmiş iki Şafer'inde

1 mülâzemeti nâ'il-i ser-efrâz H: mülâzemetlerine ser-efrâz S.

Üsküdarî Muştafâ Efendi yirine Şâm-ı dârü's-selâm kazâsında murabba'-nişin-i mesned-i aḥkâm olup yetmiş üç Muḥarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Müder-ris-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi mevşûl oldu. Yetmiş yedi Receb'inde selef-i sâlifleri Fâzîl Süleymân Efendi yirine Mısr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsı hükümeti tefviziyle ik-râm olunmuşlar idi. Yetmiş sekiz Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine Minḳârî-zâde Efendi Dâmâdî Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Seksen iki Muḥarrem'inde Hâmid Efendi yirine Mekke-i Mu'azzama kazâsıyla ta'zîm olındılar. Seksen üç Muḥarrem'inde munfaşıl ve yirlerine Ḳabaḳulaḳ-zâde Meḥemmed Efendi vâşıl oldu. Sene-i mezkûre¹ Zî'l-ḥicce'sinde Ḳâmetî-zâde Meḥemmed Efendi def'a-i şâniyesi yirine Ḳoştanṭuniyye kazâsıyla nâ'il-i ümniyye olmuşlar idi. Seksen dört Cumâde'l-âḫire'sinde ma'zûl ve yirlerine 'Abdü'r-raḫîm-zâde Meḥemmed Efendi ḳâḏî-i İstanbul oldu. Bunlara Bahâyi Birâderi Aḫmed Efendi üzerinden Hezarḡrad ma'a Alakenîse kazâları arpalık ta'yîn olındı. Sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde ḫalefleri Bahâyi Birâderi Aḫmed Efendi maḫlûlinden Gümülcine ma'a Uzuncaova Ḥâşköyi kazâlarına tebdîl ve evvelkiler ile Ḳâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi tebcil kılındı. Seksen beş Receb'inde Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Sa'id Efendi yirine revnaḳ-efrûz-ı şadâret-i Anaṭolî olup arpalıkları ḫalefleri 'Abdü'r-raḫîm-zâde Efendi'ye virildi. Seksen yedi Cumâde'l-ülâsında munfaşıl ve yirlerine Bâlî Efendi nâ'il oldu. Bunlara ḫalefleri arpalıkları 'Ayntâb ma'a Tabşârvarî kazâları tevcîh olındı. Ṭoḳsan dört Rebî'ü'l-evvel'inde Beyâzi-zâde Aḫmed Efendi yirine mesned-nişin-i şadâret-i Rûm ve vâşıl-ı maṭlab u merûm olduklarında arpalıkları Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi'ye virildi. Ṭoḳsan altı Cumâde'l-ülâsında Ṭavuḳcî Paşa İmâmı 'Alî Efendi manşıbı olan Üsküdar kazâsı arpalığıyla müteḳâ'id ve maḳâm-ı hükümetlerine şâniyen Anḳaravî Meḥemmed Efendi müteşâ'id oldu. Ṭoḳsan sekiz Zî'l-ḥicce'si ḡurresinde ḫicce-i 'ömri tamâm ve maḫmûmen 'id-gâh-ı cinâna ḫıram eyledüklerinde Ḳoḡacı Dede Câmî'i civârında ta'yîn itdükleri tarih-ı 'amme nâzır ḡüşede medfûn ve naḳş-ı seng-i mezarları Şeyḫ Müstaḳîm Efendi didüḡi târiḫ-i mevzûndur:

Nazm [300*]

Müstaḳîmâ kıl du'a ile anuñ târiḫini

İde Allâh Muştafâ'ya cennet-i 'adni maḳâm²

1 S 323b.

2 ایدہ اللہ مصطفیٰ یہ جنت عدننی مقام

Mahlûl olan arpalıkları ber-vech-i mevleviyet 'İmâd-zâde Seyyid Mehemmed Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı merķûm şadr-ı 'ulemâ-yı Rûm, ekşer-i 'ulûmdan hişşemend, aķrânı miyânında ser-bülend, kazâsında sâlik-i râh-ı eslem, evzâ' u eṭvârı müsellemler, mazbûṭü'l-eṭrâf, muķallid-i vaķâr-ı eslâf, şerret-i vâfire ve şevket-i bâhire şâhibi idi.

Ḳaşîr Ḥasan Efendi

el-Mevlâ Ḥasan. Belde-i Ḳaşeriyeye'den nümâyân ve "Ḳaşîr Ḥasan Efendi" demekle ma'lûm-ı 'âlemiyân olmuş idi. Ba'de taḫşîli'l-isti'dâd levâzım-ı ṭarîķı i'dâd ve Fikrî Aḫmed Efendi'den mülâzemetle ber-murâd olduķdan soñra devr-i medâris iderek kırık akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ kırık yedi târiḫinde medîne-i İzmir'de vâķı'a Fâ'ik Paşa Medresesi tevcih olunmuş idi. Elli iki Zî'l-ḫicce'sinde Ḥamîdî 'Abdü'r-raḫîm Efendi yirine Ṭûṭî Laṭîf Medresesi ile taḫṭîf olunup elli dört Şafer'inde Bâķî-zâde Es'ad Efendi yirine Ḥâcî Ḥasan-zâde dârü'l-ifâdesine ḳadem-nihâde olmuş iken elli beş Receb'inde 'azl olunup yirleri Ḥüseyn Paşa-zâde Aḫmed Efendi'ye virildi. Elli sekiz Rebi'ül-âḫir'inde 'Aṭâ-zâde Aḫmed Efendi yirine Fâṭıma Sulṭân Medresesi iḫsân, sene-i mezkûre Zî'l-ḫicce'sinde Çâker Ağa-zâde Ḥalîl Efendi yirine Rûm Mehemmed Paşa Medresesi'ne şâyân oldılar. Altmış bir Cumâde'l-ülâsında ma'zûl ve yirlerine 'Alî Çelebi-zâde Mehemmed Efendi mevşûl oldu. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında Ḥ'âce-zâde Seyyid Muşṭafâ Efendi yirine Fetḫiyye'de vâķı'a Sinân Paşa Medresesi i'tâ, altmış iki Muḫarrem'inde Çâvuş-zâde 'Oşmân Efendi yirine Ḳoca Muşṭafâ Paşa Medresesi sezâ görölüp altmış beş Ramazân'ında Çâvuş-zâde Muşṭafâ Efendi yirine medâris-i Şaḫn'ın birine i'tilâ' itmişler idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Tâcüd-dîn-zâde 'Alî Efendi yirine Edrine Bâyezîdiyyesi'ne gönderölüp altmış altı Zî'l-ķa'de'sinde Ḳaba Ḥalîl Efendi yirine Pîrî Paşa Medresesi'ne gelölüp altmış yedi Şevvâl'inde Receb-zâde Efendi yirine Siyâvuş Paşa Sulṭânı Medresesi erzânî görölmiş idi. Altmış sekiz Şafer'inde Çömez Aḫmed Efendi yirine İsmiḫân Sulṭân Medresesi iḫsân olunup sene-i mezkûre Cumâde'l-âḫire'sinde selef-i sâlifleri Çâker Ağa-zâde Efendi yirine Mağnisa ḳazâsı ḫükümeti tefvîz olındı. Altmış ṭoķuz

Receb'inde ma'zül ve yirlerine şâniyen Dervîş Efendi-zâde Mehemmed Efendi mevşül oldu. Yetmiş üç Muharrem'inde Fennî Yüsuf Efendi yirine Medîne-i Münevvere *dâmet bi'l-envâri müsevvere'* kazâsı ile tekrîm olunmuşlar idi. Yetmiş dört Muharrem'inde munfaşıl ve yirlerine İlâhî-zâde Mehemmed Efendi nâ'il oldu. Seksen Cumâde'l-âhire'sinde Küçük Beyâzî Muştâfâ Efendi def'a-i şâniyesi yirine Konya kâdîsi olup seksen bir Cumâde'l-âhire'sinde 'azl ve yirlerine Muhteşem Emîri Seyyid Mehemmed Efendi vaşl olındı. Tıoksan sekiz Rebî'ül-evvel'inde Diyârbekr pâyesi zamîmesiyle Nâzûk 'Abdu'llâh Efendi maḥlûlinden şâniyen kazâ-yı mezkûr 'inâyet olunmuş idi. Sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'si guresinde terk-i kuyûd-ı bî-sûd-ı cihân ve Ka'betü'l-'uşşâk-ı mecma'-ı liḳâ'ullâha kefen-ber-düş idüp revân olduklarında manşib-ı maḥlûle Kütâhiyye kâdîsi 'Arab Süleymân Efendi menḳûl, anlaruñ yirine Kamanîçe kâdîsi Keşf Kâtibi 'Ömer Efendi mevşül olup anlaruñ yiri kuzât-ı kaşabâta tevcîh olındı.

Mevlânâ-yı merḳûm ma'ârif-i 'ilmiyye ile ma'lûm, pîr-i şâlih, sa'âdetmend-i [300^b] müflîh idi.

Naḳîbü'l-eşraf Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Sa'id Efendi² {Sa'id}

el-Mevlâ es-Seyyid Mehemmed Sa'id ibnü'l-mevlâ Mehemmed Es'ad. Bu ṭabaḳa evâ'ilinde tercemeleri silk-i taḥrîre keşide kılinan Anḳaravî Es'ad Mehemmed Sa'id³ Efendi merḳûmuñ maḥdûm-ı sa'd-aḫteri ve ânifen tercemesi sebḳ iden Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Ebu's-su'ud Efendi'nün şınv-ı mihteri Naḳîbü'l-eşraf Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Sa'id Efendi ḥıdmetleridür. Taraf-ı mâderden nesebleri belde-i Anḳara'da sâkin 'umdetül-meşâyihü'l-kirâm es-Seyyid Zeynü'l-'âbidîn Efendi'ye peyveste olup biñ yigirmi sekiz Muharremü'l-ḥarâmında ser-ḥadd-i 'ademden ḳufûl ve şehristân-ı vücûda nüzül eyleyüp i'mâl-i meleke-i Hudâ-dâd ile taḫşîl-i 'ulûma bezl-i icthâd iderek üstâd-ı ḳavâbil-i enâm 'Abdü'r-raḫîm Efendi ḥıdmetlerinde iştiḡâl ile iktisâb-ı 'ilm ü edeb ve cem'-i ser-mâye-i mevrûs u mükteseb ḳılup Şeyḫü'l-İslâm ibn Şeyḫü'l-İslâm Yaḫyâ Efendi merḳûmdan nâ'il-i şeref-i mülâzemet ve medâris-i

1 "Çepeçevre nurlar içinde olmaya devam etsin."

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Kara Çelebi-zâde Ebu'l-fazl Maḫmûd Efendi. Fi 16 Sevvâl sene 1056. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 Sa'id H: Es'ad S.

'ilmiyyede müteşaddî-i hıdmet-i dirâset olarak kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ elli altı Şevvâl'inde Kâra Çelebi-zâde Ebu'l-fazl Maḥmūd Efendi Medresesi ile kām-revā بها اول مدرّس درس بها¹ olmuşlar idi. Elli sekiz Muḥarrem'inde Kâtib-zâde Zeynü'l-'âbidîn Efendi yirine Fetḥiyye'de vâkı'a İsmihân Sulṭân Medresesi iḥsân, elli toḫuz Receb'inde yirlerinde müşıla-i Şaḥn i'tibârına şâyân oldılar. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında Nâ'ib 'Ömer Efendi yirine Siyâvuş Paşa Sulṭânı Medresesi erzânî görölüp altmış iki Muḥarrem'inde Kūsec 'Alî Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ, altmış üç Ramazân'ında² Hüsâm-zâde Şeyḥ Meḥemmed Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne irtikâ itmişler idi. Altmış beş Ramazân'ında Kâsım-zâde Meḥemmed Şâlih Efendi yirine Hâkânîyye-i Vefâda baş-ı seccâde-i³ ifâde⁴ eyleyüp altmış yedi Receb'inde altmış toḫuz Muḥarremü'l-ḥarâmı ğurresi tevķitiyle Şirvânî Aḥmed Efendi yirine Mekke-i Mu'azzama kazâsıyla ta'zim olındılar. Yetmiş Muḥarrem'inde munfaşıl ve ol manşib-ı celile Sivasî-zâde H'âcesi 'Ömer Efendi nâ'il oldı. Yetmiş bir Şevvâl'inde Kâmetî-zâde Meḥemmed Efendi üzerinden Kuşaṭası kazâsı arpalık virilüp yetmiş iki Şevvâl'inde 'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi yirine Mışr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsı in'âm olunup arpalıkları ile şâniyen selefleri Kâmetî-zâde Efendi ikrâm olındı. Yetmiş dört Muḥarrem'inde ma'zûl ve yirlerine Velî-zâde Aḥmed Efendi mevşûl oldı. Yetmiş altı Receb'inde Edrine pâyesi zâmimesiyle ḫalefleri Kâmetî-zâde Efendi üzerinden şâniyen Kuşaṭası kazâsı arpalık ta'yîn olınmış idi. Yetmiş toḫuz Şafer'inde selefleri Kâmetî-zâde Efendi yirine İstanbul kazâsına vuşûl bulduklarında arpalıkları şâlişen seleflerine tevķih olındı. Seksen Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine şâlişen Dıḫkî Muşṭafâ Efendi vâşıl oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıkları Vize ve Kırkkilîsâ kazâları ta'yîn olındı. Seksen bir Receb'inde Minḳârî-zâde Efendi Dâmâdı Muşṭafâ Efendi yirine şâniyen İstanbul kazâsı ḫükümeti tefvîz olunup arpalıkları Fenârî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi'ye virildi. Seksen iki Şafer'inde müteķâ'id ve maḳâm-ı ḫükümetlerine Anḳaravî Meḥemmed Efendi müteşâ'id oldı. Seksen üç Receb'inde İmâm-ı Sulṭânî Ḥâfîz Meḥemmed Efendi maḥlûlünden 'Ayntâb kazâsı arpalığıyla kām-yâb olup

1 "Burada ders okutan ilk müderris."

2 Ramazân'ında H: Muḥarrem'inde S.

3 S 324b.

4 ifâde H: -S.

seksen dört Rebî'ül-evvel'inde hâlefleri Ankaravî Mehemmed Efendi yirine mesned-nişin-i şadâret-i Anaṭoli olduklarında arpalıkları 'Alî Efendi'ye virildi. Seksen beş Receb'inde Kudsî-zâde [301*] Şeyh Mehemmed Efendi maḥlûlinden riyâset-i sâdât-ı kirâm manşib-ı celîliyle ikrâm olunduğlarında yirleriyle Esîrî Birâderi Muştâfâ Efendi nâ'il-i merâm olup bunlara selefleri Kudsî-zâde Efendi merḥûm arpalıkları Varna ve Pravadi ve Yeñibâzâr kazâları ta'yîn olındı. Toḫsan bir Cumâde'l-ülâ'sında maḥdûm-ı me'sûdları tercemesinde vâkı'a vaḫ'a sirâyetiyle ma'zûl ve 'alâ-tarıḫı'n-nefy maḥrûsa-i Burusa'ya mevşûl olduklarında manşib-ı celîl-i neḫâbet Seyyid Ca'fer Efendi'ye 'inâyet olunduğundan mâ'adâ arpalıkları olan Pravadi ve Yeñibâzâr kazâları Bâlî Efendi'ye ve Varna kazâsı İmâm-zâde Mehemmed Sa'dî Efendi'ye tevcih olunup bunlara hâlefleri Bâlî Efendi üzerinden Balıkesir ma'a Balya ve İznîḫ kazâları virildi. Toḫsan üç Şafer'inde İstanbul'da menzillerine duḫûle me'zûn oldular. Sene-i mezbûre Rebî'ül-evvel'inde Mîrzâ Mehemmed Efendi maḥlûlinden Kite kazâsı daḫı zamîme-i revâtibleri kılınmış idi. Toḫsan beş Zî'l-ḫicce'sinde Rûmili pâyesi zamîmesiyle Ebû Sa'id-zâde Feyzullâh Efendi üzerinden Saḫız kazâsı arpalığı daḫı 'ilâve-i esbâb-ı ri'âyetleri olup toḫsan yedi Cumâde'l-ülâ'sında hâlefleri Seyyid Ca'fer Efendi yirine şâniyen şadr-nişin-i neḫâbet ve taḫşil-i 'izz ü rifat itdüklerinde Saḫız kazâsı ber-vech-i mevleviyyet Lüḫûmî 'Alî Efendi'ye ve İznîḫ kazâsı ber-vech-i arpalık Bosnevî Kâssâm Mehemmed Efendi'ye 'inâyet olunmuş idi. Toḫsan sekiz Zî'l-ḫicce'sinüñ on ikinci günü 'Abdü'r-raḫîm-zâde Mehemmed Efendi üzerinden Toḫat kazâsı daḫı zamîme-i revâtibleri kılınmış idi¹. Mâh-ı mezbûruñ on toḫuzuncı Aḫad günü² âdet-i me'lûfeleri üzere şalât-ı şubḫı Sulṫân Mehemmed Ḥân Câmî'-i Şerîfi'nde edâ eyleyüp ḫânelerinde ta'mîr eyledükleri ḫammâm müheyyâ olmağın doḫrı ḫammâma duḫûl itmişler idi. İbtidâ ḫarâret-den ḫâşıl olan ebḫire-i reddiyye dimâğlarına şu'ud itdükde infi'âl-i mâ iḫsâsıyla câmekâna ḫurûc ve bir sâ'at zamâniyye mürûr itmedin rûḫ-ı revânî a'lâ-yı 'il-liyyîne 'urûc eyleyüp Ebâ Eyyûb-i Enşârî ḫazretleri civârlarında defn olındılar. Maḥdûm-ı fezâ'il-perverleri Kâşif Seyyid Mehemmed Sa'dü'd-dîn Efendi bu gûne târiḫ-i merşîye-âmîz dimişler idi:

1 zamîme-i revâtibleri kılınmış idi S: zamîme kılındı H.

2 S 325a.

Nazm

‘Âzim-i bezm-i Resûl oldu naķīb-i sādāt
Kerbelâ nâlesini hıaķ getürdi yâde

Kâşifâ fazlına mı ağlayalum hıulķına mı
Gelmeye mişli anuñ dehr-i hazân-âbâde

Rıhlet itdükde beķâ mülkine dindi târiķ
Ķâ'id-i raķmet ola Es'ad Efendi-zâde¹

Manşıb-ı maħlûl-i neķâbet H'âce es-Seyyid Feyzu'llâh Efendi'ye maħal görilüp arpalıķlarından Toķat ķazâsı ber-vech-i mevleviyyet Gümrükci Maħmûd Aĝa H'âcesi Meħemmed Efendi'ye ve Balıkesir ma'a Balya ve İznik ķazâları ber-vech-i arpalıķ Fenâri-zâde Seyyid Meħemmed Efendi'ye ve Kite ķazâsı şâniyen selefleri A'rec-zâde Efendi'ye 'inâyet olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü ma'ârif ile meşhûr, pür-şevķ ü pür-gû, dâ'imâ ģande-rû, şadıķ u şadûķ, murâ'î-i ģuķûķ idi.

Âşârlarından Sa'id maħlaşı ile eş'arları vardır. Bu şî'r zâde-i şab'-ı ģuher-bârlarıdır:

Nazm

Semtimüzde yine bir dil-ber-i ra'nâ gördüm
Ķüyyâ mürde-dile Ĥazret-i 'İsâ gördüm

Açılup tâze nihâl üzre ģül-i ra'nâlar
Dil-i şeydâyı aña bülbül-i ra'nâ gördüm

Şeb-i zülfinde o ferģunde ruģ u ģâllerin
Ķayret-i bedr-i ķamer reşķ-i Şüreyyâ gördüm

Pençe-i zülfine dil-murĝı urulmazsa Sa'id
Evc-i rifatde Hümâ'yı aña hem-pâ gördüm [301^b]

1 قاید رحمت اولاسعد افندی زاده

Şeyhü'l-İslâm Ankaravî Mehemmed Efendi¹

el-Mevlâ Mehemmed bin Hüseyn. Zât-ı mekiyyü's-simâtı vilâyet-i Ankarâda tüccâr-ı zevî'l-iqtidârdan Hüseyn nâm bir merdûn maḥdûm-ı kerî-mü'l-aḥlâkı ve gevher-i silkü'l-le'âl-i ṭayyibü'l-a'râkı şeyhü'l-İslâm kıdvetü'l-'u-lemâ'î'l-a'lâm Ankaravî Mehemmed Efendi ḥıdmetleridür. Dest-yârî-i tevfiḳ-ı Ḥudâ-dâd ile sülük-i râh-ı reşâd idüp müftî-i beled ve üstâd-ı emced Kırşehirli Maḥmûd Efendi ḥıdmetlerinden istifâza-i 'ilm ü ma'ârifeye bezl-i meḥûd ve istifâde-i zevârif ü 'avârifeye sa'y-i nâ-maḥdûd eyleyüp vâşıl-ı ser-ḥadd-i kemâl ve ḥâ'iz-i mertebe-i 'âlül-'âl olduğdan sonra Şeyhü'l-İslâm ibn Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi nazar-ı 'inâyetleriyle behremend ve ihrâz-ı şeref-i mülâzemetleriyle sûdmend olmuşlar idi. Ba'z-ı medârise müderris ve bünyân-ı ifâdeyi mü'essis olup kırk aççe medreseden ma'zûl ve ḥâric elli rütbesine muntazır-ı vuşûl iken bin altmış² Şevvâl'inde Na'llı Mescid ḳurbinde Mehemmed Ağa Dârü'l-ḥadısi ibtidâ ḥâric i'tibâr olunup bunlara i'tâ olındı. Altmış altı Şevvâl'inde Yûsuf Paşa İmâmı Ebû Bekr Efendi yirine Pervîz Efendi Medresesi'ne taḥrîk olunup altmış yedi Receb'inde Eyyûb Şeyḫi-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi yirine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḥşâ ve fetvâ emâneti ḥıdmeti sezâ görildi. Altmış sekiz Şafer'inde Malġaravî Mehemmed Efendi yirine Sekbân 'Alî Medresesi virilüp sene-i mezbûre Şa'bân'ında Ḥalife-zâde Muştafâ Efendi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Altmış ṭoḳuz Muḥarrem'inde Naḳîb-zâde Seyyid 'Abdu'llâh³ Efendi yirine 'Âişe Sultân Medresesi iḥsân, yetmiş Receb'inde Mü'ezzîn-zâde Şeyḫ Mehemmed Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün birinde miḥrâb-nişîn-i taḥḳîḳ u iḳân olmuşlar idi. Yetmiş iki Şafer'inde Şehlâ 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine Zâl Paşa Sultânı Medresesi erzânî görilüp sene-i mezkûre Şevvâl'inde Ser-bendî-zâde İsmâ'îl Efendi yirine İsmihân Sultân Medresesi'ne şâyân, yetmiş üç Receb'inde Minḳârî-zâde Efendi Dâmâdı Muştafâ Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle taḥşil-i 'izz ü şân eyleyüp yetmiş dört Rebî'ül-evvel'inde Ḥısm-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi maḥlûlünden Yeñişehr ḳazâsı mecrâ-yı zülâl-i ḥükm ü imzâları ḳılındı. Yetmiş beş Receb'inde ma'zûl ve yirlerine Menteş-zâde Aḫmed Efendi mevşûl oldı.

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Dârü'l-ḥadısi-i Mehemmed Ağa der-ḳurb-ı Na'llı Mescid. Fi 7 Şevvâl sene 1060. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 altmış H: altı S.

3 S 325b.

İstanbul'a 'avdetlerinde sâniyen hıdmet-i emânet-i fetvâ ile şeref-yâb, yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Fâzıl Süleymân Efendi üzerinden Bırnarhışar ve Keşân kazâları arpalıklarıyla kâm-yâb oldılar. Yetmiş yedi Şevvâl'inde selef-i sâlifleri Dâmâd Efendi yirine mahrûsa-i Burusa kazâsıyla tekrîm olunduğlarında kendüler emânetde qarâr-dâde olmalarıyla taraflarından nâ'ib irsâl olunmağ üzere ta'zîm olindılar. Arpalıkları seleflerine ta'yîn olındı. Yetmiş sekiz Cumâde'l-âhire'sinde ma'zûl ve yirlerine Ğalağa kâdîsi Çâvuş-zâde 'Oşmân Efendi menkûl, anlaruñ yirine Çeşmî-zâde Mehemmed Şâlih Efendi mevşûl oldu. Yetmiş toquz Rebî'ül-âhir'inde Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi yirine maskat-ı re'sleri olan Anqara kazâsı arpalık ta'yîn olındı. Seksen Receb'inde sene-i mezkûre Şevvâl'i tevki-tiyle yine selef-i sâlifleri Dâmâd Efendi yirine Mısr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsıyla ik-râm olunduğlarında arpalıkları ber-vech-i mevleviyyet Şâlih Paşa İmâmı İsmâ'îl Efendi'ye in'âm olındı. Seksen bir Receb'inde sene-i âtiye Muħarremü'l-ħarâmı ğurresi tevki-tiyle Hâmîd Efendi yirine Mekke-i Mükerreme kazâsı menşûr-ı taraf-ı şerîflerine irsâl olunup yirleri 'Alî Efendi'ye tevcîh olunmuş iken kable'z-zâbt İstanbul'a da'vet olunduğlarında ol manşıb-ı celîl ile Esîri Birâderi Muştafâ Efendi tebcil [302^a] kılındı. Seksen iki Şafer'inde Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Sa'id Efendi def'a-i sâniyesi yirine İstanbul kazâsı in'âyet olunmuş idi. Seksen üç Muħarrem'inde yine selef-i sâlifleri Dâmâd Efendi yirine Ana-toli şadrına menkûl ve yirlerine selefleri Hâmîd Efendi kâdî-i İstanbul oldu. Seksen dört Rebî'ül-evvel'inde hâlef-i sâlifleri 'Alî Efendi yirine âftâb-ı cihân-tâb gibi bir burcdan bir burca taħvîl ve bilâ-'azl ve'l-infişâl ğâyetü'l-ğâyât-ı merûm olan şadr-ı Rûm'a tebdil olunup yirlerine selef-i sâlifleri Es'ad-zâde Efendi hâlef oldu. Seksen yedi Cumâde'l-âhire'sinde Murtaẓâ-âbâd ve Yörûkan-ı Anqara ve Çuqurcuğ kazâları ilhâkıyla maħdümları Hâsan Efendi manşıbı olan sâniyen Anqara kazâsı arpalığıyla müteķâ'id ve maķâm-ı vâlâlarına sâniyen 'İz-zetî Şeyh Mehemmed Efendi müteķâ'id oldılar.¹ Toqsan iki Muħarrem'inde Mûsâ-zâde 'Abdü'l-bâķî Efendi yirine Ğalağa kazâsı arpalık virilüp Anqara kazâsı ber-vech-i mevleviyyet Hâṭib-zâde Aħmed Efendi'ye tevcîh olındı. Toq-san altı Cumâde'l-ülâsında Esîri Birâderi Muştafâ Efendi yirine sâniyen mes-ned-nişîn-i şadâret-i Rûm olduklarında Ğalağa kazâsı ber-vech-i mevleviyyet Vardarî Şeyh-zâde 'Abdü'l-ğanı² Efendi'ye virildi. Toqsan yedi Zî'l-ka'de'sinde

1 oldılar H: oldı S.

2 S 326a.

selef-i sâlifleri 'Alî Efendi yirine mesned-ârâ-yı maḳâm-ı vâlâ ya'nî Şeyhü'l-İslâm-ı müşkil-güşâ olduklarında Rüşdi Aḫmed Efendi didüğü târiḫdür:

Mısrâ'

عالم الفقه محمد و عليه الفتوى¹

Târîḫ-i Dîger

Müfti-i rüy-ı zemîn oldı Meḫemmed Emîn²

Rümili şadâretin Ebû Sa'îd-zâde Feyzu'llâh Efendi'ye sezâ gördiler. Biñ toḳsan sekiz Zî'l-ḫicce'sininüñ yigirmi altıncı yevm-i Aḫad'de intikâl ve 'ıdgâh-ı er-vâha irtihâl itdüklerinde Ḳoğacı Dede Câmi'i mezâristânında güzergâha nâzır maḫalde medfûn ve naḳş-ı seng-i mezârları Nazîm Çelebi didüğü târiḫ-i mev-zündür:

Mısrâ'

Müfti-i dehr idi ḫayf göçdi Meḫemmed Emîn³

Sinn-i şerifleri 'ıkd-ı tāsî'a ḳarîb olmış idi. Maḳâm-ı refi'-i fetvâya bi'l-fi'l revnaḳ-efrüz-ı şadr-ı Rüm olan Debbâğ-zâde Meḫemmed Efendi naḳl olunup yirlerine şâniyen Ebû Sa'îd-zâde Feyzu'llâh Efendi vaşl olındılar.

Mevlânâ-yı mûmâ ileyh *efâza'llâhu şe'âbibü ḡufrânehu 'aleyh*,⁴ câmi'i 'ulûm-ı ma'ḳûl u menḳûl, ser-defter-i 'ulemâ-yı fuḫûl, cemî-i fûnûna muḫtaş ve künûz-ı rumûz-ı ḫaḳâ'ıḳa murahḫaş, bi-taḫşîş fûrû' u uşulde mâhir, bî-tekellûf iftâya ḳâdir, nuḳûd-ı fezâ'il-i nâ-maḫdûd, efrâd-ı fuzalâdan ma'dûd, ḫarîr-bâf-ı taḫḳîḳ, mû-şikâf-ı tedḳîḳ, vaḳûr u vecîh, edîb ü nebîh, fenn-i tefsîrde mücâhid, mesâ'il-i fıḫhiyyede müctehid, baḫr-i râ'ıḳ-ı 'ilm ü 'ırfân, kenzü'd-deḳâ'ıḳ-ı taḫḳîḳ u iḳân, vâdisinde ferîd, menâşıblarında 'ıffet ü istikâmetle vaḫîd, şalâbet ü vaḳâr ile meşhûr, ḫayr-ḫ'âh-ı cumhûr, ḫalîm ü selîm, müşfiḳ u kerîm idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden mesâ'il-i fıḫhiyyede mecmû'aları vardur. İbtidâ-yı ḫâlınden intihâ-yı ḫuceste-me'âllerine gelince cem' ü tertîb ve tehzîb ü tevbîb

1 "Fıkıh âlimi Mehemmed'tir. Fetva da böyledir."

2 مفتی روی زمین اولدی محمد امین

3 مفتی دهر ایدی حیف کوچدی محمد امین

4 "Allah en duru maḡfîret tanelerini ona lutfetsin."

itdükleri mecmû'adur ki ekşeriyâ mesâ'il-i müftâbihe irâd eylemişlerdür. el-Ân cumhûr beyninde mütedâvil ü maqbûl ve imzâ-yâfte-i qâbul-i 'ulemâ-yı fuḥûldur.

Âşâr-ı ḥayriyelerinden maskaṭ-ı re'sleri olan Anḳara şehrinde bir câmi'-i şerîf ve ḥücerâtı müşt Emil bir ders-ḥâne-i laṭîf binâ eyleyüp ve yigirmi dört kadar çeşme icrâ ve bir ḥammâm-ı dil-güşâ ve âyende vü revende içün bir kâr-bân-sarây ve bir mekteb-i bi-hemtâ binâsıyla ol diyârı ihyâ itdüklerinden mâ'adâ izdiyâd-ı vaḳflarından vaşiiyetleri mücibince şehir-i İstanbul'da bir medrese-i laṭîfe binâ olunup dâḥil ḥareketi rütbesinde evvel ü şânî vü sâliḥ i'tibârıyla üç 'aded müderris vaz' olunmağla vezâ'if-i mertebe ta'yîn olındı.

*Şekera'llâhu sa'yehü'l-cemil.*¹ [302^b]

1 "Allah onun güzel emeklerinin karşılığını versin."

Şıfı'ül-meşâyihü'l-'izâm ve'ş-şulehâ'i'l-kirâm *ellezîne intekalû fi-hâzihi'd-Devleti'l-'Aliyye kıddesa'llâhu te'âlâ esrârehümü'l-hafıyye'*

Minhüm

eş-Şeyh Mehemmed en-Nakş-bendî ['Azîz-zâde Şeyh Mehemmed]

eş-Şeyh Mehemmed. Maħrûsa-i Burusa'dan zuhûr ve “ ‘Azîz-zâde Şeyh Mehemmed Efendi” demekle meşhûr olup vâlid-i mâcidleri hacr u terbiyelerinde neşv ü nemâ ve hücre-i şalâh u taqvâda perveriş-yâb u cilve-nümâ olduğundan sonra ser-mâye-i kemâl-i ma'rifete tâlib ve tarîk-ı şüfiyyeye râğib olmağla maħrûsa-i merķûmede meşâyih-ı Nakş-bendiyye'den Hâzret-i Emîr *kıddise sırruhu'l-haşîn*² zâviyesinde seccâde-nişîn-i meşihat olan Şeyh 'Alî Efendi'den inâbet, ba'dehu cenâblarıyla 'ağd-i peyvend-i muşâheret itmişler idi. Biñ yigirmi târihinde şeyh-i müşârun ileyh tekyegâh-ı beķâyâ rû-be-râh olduklarında bunlar yirlerinde seccâde-nişîn olup irşâd-ı tâlibîn üzere iken³ biñ elli tokuz Şa'bân'ında çiftliklerinden 'avd maħallinde süvâr oldukları esb-i tünd-hırrâm ser-keşlik itmekle üftâde-i hâk-i helâk olduklarında Hâzret-i Emîr Türbesi sâhasında defîn ve hulefâ-yı sâlifine karîn oldu. Maħlûl olan zâviyelerinde maħdûmları Şeyh Muştafâ Efendi câ-nişîn oldu.

Şeyh-i mezbûr aħlâk-ı kerîme ile meşhûr, cerâ'im-i şağâ'ir ü kebâ'irde dâmeni ni pâk ve derûnı envâr-ı tevhid ile tâbnâk idi.

Şeyh Muştafâ en-Nakş-bendî

eş-Şeyh Muştafâ ibnü'ş-Şeyh Mehemmed. Tercemesi sebķ iden Şeyh Mehemmed Efendi'nün ferzend-i ercmendi ve maħdûm-ı hıredmendi Şeyh Muştafâ Efendi'dür. Ba'de taħşîli'l-isti'dâd vâlid-i mâcidlerinden inâbet ve tek-mil-i tarîkat eyleyüp biñ elli tokuz Şa'bân'ında vâlidleri maħlûlinden maħrûsa-i Burusa'da Zâviye-i Hâzret-i Emîr'de seccâde-nişîn olmuş idi. Vâlidlerinden sonra

1 “Devlet-i Aliyye'de (yüce devlette) sonsuzluk yurduna geçenler –Allah Te'âlâ gizli sırlarını mukaddes eylesin-”

2 “Çok önemli sırrı mukaddes olsun.”

3 S 326b.

ancağ seksen gün miqdârı mu'ammer olup¹ sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinüñ on üçüncü Cum'a günü 'âlem-i beğâyâ rıhlet eyleyüp vâlidleri cenbinde defn olındılar. Yirlerine mağdümları Şeyh İbrâhîm Efendi seccâde-nişîn-i meşîhat oldu.

Mağdüm-ı mezbûr şalâh-ı hâlle mezkûr idi.

eş-Şeyh İbrâhîm en-Nakş-bendî

eş-Şeyh İbrâhîm en-Nakş-bendî. Tabaka-i Sulţân Murâd Hân-ı Râbî' meşâyihü 'idâdında tercemesi bu cerîdede sebğ iden Rûmiyye Şeyhi Seyyid² [Mağmûd]³ Efendi'nün hulefâsından Şeyh İbrâhîm Efendi'dür. Fâtih-i Bağdâd-ı bihişt-âbâd merhûm u mağfürun leh Sulţân Murâd Hân hazretleri Diyârbekr'de birkaç eyyâm ikâmeti eşnâsında müşârun ileyh Rûmiyye Şeyhi'nün keşret-i ahlâbından nâşî hurûc ihtimâliyle tîğ-ı dirîğ ile vücûdını 'arşa-i şühûddan nâ-bûd itdükde şâhibü't-terceme bu vağ'adan soñra ol diyâr-ı nezâhet-fezâdan hicret ve mağrûsa-i Burusa'da vaz'-ı raht-ı ikâmet itmiş idi. Niçe rûzgâr meşğül-i evrâd u ezkâr iken biñ altmış senesi hilâlinde intikâl ve 'âlem-i 'uqbâyâ irtihâl eyleyüp mağrûsa-i merķûmede Bıñarbaşı mağâbirinde defn olındı.

Merhûm-ı merķûm keşret-i mücâhede vü riyâzetle ma'lûm, pîr-i şâlih, sa'âdetmend-i müflih idi.

Şeyh Mehemmed Eşrefî

eş-Şeyh Mehemmed. Mağrûsa-i Burusa'dan bedîd ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olup kesb-i feyz-i nûr-ı şu'ûr ile ser-efrâz ve aqrân-ı emsâlinden mümtâz olduğdan soñra bir taqrîble kaçaba-i İznik'e revân ve anda Eşref-zâde fuğarâsıyla ihtilât ve taşîl-i nâm u şân iderek Şeyh Sırrî 'Alî Efendi'nün kerîmelelerini tezevvüc idüp ol bahâne ile tarîka-i Eşrefiyye'ye irtibât itmişler idi. Bir müddetden soñra maskat-ı re'si olan mağrûsa-i merķûmede vâkı'a Zâviye-i Eşrefiyye'ye teşrif idüp müddet-i medîd dervîşân ile müdâvemet-i zikr ü tevîhid üzere iken biñ altmış senesi hudûdında eşref-i mağâm-ı bihişte [303^a] hıram ve zâviyeleri ħurbindeki türbe-i şerîfede ârâm itmişlerdür.

1 olup H: oldı S.

2 Seyyid S: Şeyh H.

3 Metinde sehven "Mehemmed" yazılmıştır.

‘Azîz-i mezbûr kemâl-i zâhir ü bâtınla meşhûr, ‘âlim ü ‘âbid, muttakî vü zâhid idi.

Ƙarabaş Şeyh Mehemmed el-Halvetî

eş-Şeyh Mehemmed. Ermenakiyyü'l-aşl olup resm-i ‘abâsı üzere serine destâr-ı siyeh ‘alâmet itmegin “Ƙarabaş Şeyh Mehemmed Efendi” dimekle şöhret-nümâ olmuş idi. Aşrı ‘ulemâsından telemmüz ile temyîz-i siyâh u sefid itdükden sonra ba‘z-ı meşâyih-ı Halvetiyye’ye hıdmet ile ahz-ı izn ü icâzet idüp mahrûsa-i Burusa’da Veled-i Enbiyâ Maħallesi mescidinde muħtedâ-yı nâs ve merhûm Sulţân Mehemmed Hân Câmî’-i Şerîfi’nde kürsî-nişîn-i va‘z u naşihat olmağın halkla ülfet ü istinâs üzere iken bin altmış Rebî’ül-evvel’inde âzâde-ser-i ‘alâ’ik-ı dârü’l-fenâ olup Hâzret-i Emîr *Ƙuddise sirruhu’l-ħaḫîr*¹ ħaḫî-resinde mestûr-ı² ħâk-i siyâhdur.

Şeyh-i mezbûr cihâd-ı nefste muzaffer ü manşûr, vâ’iz ü müzekkir, muħad-diş ü müfessir, ‘âlim ü ‘âmil, mürşid-i kâmil idi.

‘Ârif-i Bi’llâh eş-Şeyh ‘Abdü’l-aħad en-Nürî Efendi {Nürî}

eş-Şeyh Evħadü’d-dîn Ebu’l-mekârim ‘Abdü’l-aħad en-Nürî ibn Muş-liħü’d-dîn Muştafa Şafâyî ibn İsmâ’îl³ ibn Ebî’l-berekât.

Nazm

Ey ħâme-i ‘anberîn câme
Feyyâz-ı muħaddesî ‘imâme

Ol şâhid-i nazma zînet-efzâ
Ol ġâliye-sâz-ı rüy-ı ma’nâ

Ƙıl âb-ı ħayât-ı nazmı cârî
Zulmât-ı ‘ademden eyle sârî

1 “Çok önemli sırrı mukaddes olsun.”

2 mestûr-ı H: mütevârî-i S.

3 S 327a.

Vir kâlib-i harfe rûh-ı ma'nâ
Göster yine mu'cizât-ı 'İsâ

Evşâf-ı 'azîzi hoş-nigâr it
Levh-i hüneri benefşezâr it

Gel eyleyelüm senüñle tavşîf
Ya'nî ki cenâb-ı pîri ta'rîf

'Abdü'l-aḥad ism ü Nûri maḥlaş
Ol pîr idi feyz-i külle muḥtaş

Ḳuṭb olduğına delîl ismi
Kim Ḳuṭbuñ olur bu ism resmi

Nûrî idi maḥlaş aña zîrâ
Nûr olmuş idi begüm ser-â-pâ

Neşr eyleyüp 'âleme velâyet
Gösterdi cihân cihân kerâmet

Peder-i bedriyyü'l-ḥasebleri Şafâyî Muştafâ Efendi eşrâf-ı Ḳuzât-ı sütü-de-şifâtdan 'âlim ü 'âmil bir merd-i kâ mildür ki ṭabaḳa-i Sulṭân Murâd Ḥân-ı Râbi'de tercemeleri taḥrîr olunan 'umdetü'l-meşâyihî'l-kirâm Sivasî Efendi ḥazretlerinüñ 'ammîleri ve Şâriḥü'l-Mülteḳâ Sivas Müftîsi İsmâ'il Efendi'nüñ ferzend-i ḥasenü's-serîreleridür ve vâlide-i müşfikaları daḫı müşârün ileyh Sivasî Efendi merḥumuñ hemşîre-i muḥteremeleridür. Şâhibü't-terceme ḥazretleri biñ üç târiḫinde 'âlem-i ḡaybdan ḥazîz-i şühûda nüzül eyleyüp ḥâl-i büzürgvârları Sivasî Efendi ṭaraf-ı salṭanatdan da'vet olınduklarında ma'an İstanbul'a 'azîmet idüp 'ulemâ-yı 'aşr ve fużalâ-yı dehrden taḫşîl-i 'ulüm-ı zâhire ve ḥâl-i mükerrerlerinden tekmiñ-i âdâb-ı ṭarîḳat itmekle irtiḳâ-yı merâtib-i bâṭıne eyledükden şoñra Midilli cezîresine ḫalîfe naşb u ta'yîn itmişler idi. Cezîre-i mezbûreye vuşul ve irşâd-ı ṭalibîn ile meşḡul iken biñ otuz iki

târîhinde Şeyh Sinân Efendi maḥlûlinden İstanbul'da Meḥemmed Ağa Zâviyesi meşîhati iḥsân ve ḥâl-i mükerrerleri şeref-i muşaheretleriyle taḥşîl-i 'izz ü şân itmişler idi. Kırk bir Cumâde'l-âḥire'sinde Bosnevî 'Oşmân Efendi yirine Sulṭân Meḥemmed Hân Câmî'-i Şerîfî va'zîyyesine şâyân, elli iki senesi ḥilâlinde selefleri yirine Sulṭân Bâyezîd Câmî'-i Şerîfî'nde kürsî-nişîn ve müfessir-i kelâm-ı Rabbü'l-âlemîn olup elli yedi senesi ḥudûdında Evliyâ-zâde Muştafâ Efendi maḥlûlinden Ayaşofıyya-i Kebîr kürsîsinde gevher-nişâr-ı va'z u tezkîr olmuşlar idi. Biñ altmış bir Şafer'inüñ ibtidâ Cum'asında 'âzim-i ḥarem-sarây-ı kurb-ı ilâhî ve vâsıl-ı füyûzât-ı nâ-mütenâhî olduklarında:

Beyt

'Âlimün mevti imiş ḥaḳ bu ki mevt-i 'âlem
Fevtine itdi feleklerde melekler mâtem

fehvasınca ekşer-i ahâlî-i İstanbul maḥzûn u melûl edâ-yı şalât-ı cenâzeler için Câmî'-i Sulṭân Meḥemmed [303^b] Hânî'ye ḥâzır olup pîr-zâdeleri Sivasi-zâde Şeyh 'Abdü'l-bâkî Efendi ḥazretleri imâmetleriyle şalâtlarına kıyâm ve ba'de'l-itmâm birkaç biñ âdem ile parmak üzerinde teşyî' iderek Edrinekapusı ḥâricinde Nişancı Câmî''i kurbinde şeyḫü'l-meşâyih Sivasî 'Abdü'l-mecîd Efendi merḥûm türbe-i şerîfeleri civârlarında ta'yîn itdükleri maḥalde defin ve mişâl-i genc-i maḥzûn medfûn-ı zîr ü zemîn olduklarında aḡniyâ-yı eḥibbâlarından Yûsuf Ağa-zâde Muştafâ Ağa bir türbe-i laṭife binâ itmişlerdür. Ḥulefâlarından vâlid-i câmi'ül-ḥurûf Şeyh Feyzî Ḥasan Efendi didügi târiḫdür ki ketb ü şebt olunmuşdur:

Beyt

Terk-i dünyâ itdi kuṭbü'l-vâsılîn
Ya'ni şeyḫüm Ḥazret-i 'Abdü'l-aḥad

Nûr idi toḡdı vü ṭolundı yine
Ṭutdı kevnî zûlmet-i firḳat meded

Bezm-i fâniden çeküp bir dem ayak
Oldı mest-i meclis-i 'ışḳ-ı Şamed

‘Îş-i ‘âlemden ferâğat eyledi
İtdi qurb-ı üns-i Mevlâ’ya sened¹

Feyziyâ didüm o dem târihini
Gitdi bezm-i cennete ‘Abdü’l-aḥad²

Dİger ḥalifeleri Şeyḥ Naẓmî Meḥemmed Efendi daḥı bu târiḥi dimişdür ki taḥrîr olındı:

Nazm

Pîrüm ki ğavş-i a‘zam kuṭb-ı vaḥîd-i ‘âlem
Şeyḥü’ş-şüyüh-ı a‘lem Hızır-ı reh-i hidâyet

Zâhirde ‘ilm-i fetvâ bâtında ‘ilm-i taḥvâ
Baḥr-i muḥîṭ-i tefsîr fülk-i ḥadîs ü ḥikmet

‘Allâme-i şerî‘at fehḥâme-i ṭarîḳat
Feyyâz-ı nûr-ı ‘irfân vehḥâb-ı remz-i vaḥdet

Müşkil-güşâ-yı rü’yâ ḥallâl-i fenn-i esmâ
Ol maẓhar-ı müsemmâ ol âdem-i ḥaḳîḳat

İdüp revân-ı pâki pervâz bu cihândan
İḳlîm-i qurbı itdi ḥâṭır-güzîn-i rıḫlet

Ḥasretle Naẓmi didüm târiḥ-i fevtin anuñ
‘Abdü’l-aḥad Efendi olsun muḳîm-i cennet³

Ḥazret-i ‘azîz-i muḥarrerü’l-evşâf, cur‘a-nüş-ı selef-i eslâf, kemâlât-ı zâhire vü bâtına ile meşḥûr, miyân-ı meşāyihda nebâhat ü ‘izz ü şân ile mezkûr, ‘âlim ü fâzıl u ‘âbid, murtâz u muttaḳî vü mücâhid, maṭla‘-ı envâr-ı sırr-ı mektûm,

1 S 327b.

2 كيتدی بزم جنته عبد الاحد

3 عبد الاحد افندى اولسون مقیم جنت

‘alâ’îk-ı dünyeviyyeden ma‘şûm, enfâs-ı müteberrikesi kılûb-ı nâsa mü’essir, meclis-i şerîfi ‘âlem-i uhrâyı müzekkîr, te’vîl-i rü’yâda mülhem, mu‘tekad-i cümle-i ‘âlem, ser-ḥadd-i ‘ulûm-ı nefiseyi ḥâ’iz, tecelliyât-ı kudsîyyeye fâ’iz, ‘ârif-i vâşıl, mürşid-i kâmil, şems-i felek-i hidâyet ve şemse-i eyvân-ı kerâmet, Nûrî maḥlaşı ile güher-bend-i eş’âr ve cevâhir-i meknûn-ı esrâr ile mu-faşşal-sâz-ı silkü'l-le’âl-i âşâr idi. Bu ebyât o cümleden nümünedâr[dur]:

Nazm

Yâ Ḥabîba’llâh kaçan kâlkâr cemâlünden niḳâb
Maḥv olur Nûrî ziyâ şalmaz cihâna âftâb

Şanki fânûs-ı ḥayâlîdür ḥıyâm-ı âsmân
Da’imâ şem‘-i cemâlünle döner ey mâh-tâb

Sırr-ı ‘ışk-ı feyz idelden Nûri’ye Feyyâz-ı gayb
Cûşa geldi şevk-ı ‘ışkuñla döner san âşyâb

Ve lehu

Virdi yağmaya yine hûş-ı dili gayret-i ‘ışk
Ne ‘aceb ḥâle düşürdi bizi bu ḥâlet-i ‘ışk

Şunalı ağzuma sükker lebini şâhid-i zevk
Tatlu cânumdan uşandırdı beni lezzet-i ‘ışk

Ehl-i derdün dökilür sîneleri ṭablâsâ
Tutdı âfâkı yine ṭaṭṭana-i şevket-i ‘ışk

‘İşk vaşfında zebân-ı ‘urefâ lâl oldu
Gitdi eglenmedi ta’rif ile mâhiyyet-i ‘ışk

Cins ü faşlı bilüp câmi‘ ü mâni‘ olamaz
Vaşfa gelmez hele keyfiyyet-i kümeyt-i ‘ışk

Gerçi meydân-ı ḥaḳîkatde niçe er geldi
Kaldı ammâ ki bekâretle yine bint-i ‘ışk

Cur'a-nüşân-ı haqîkatle varup bir sâ'at
İdelüm 'âlem-i vahdetde bu gün 'işret-i 'ışk

Bezm-i Sivasî'de hayrân olalum ey abdâl
Gerçek erdür bize esrârı virür hayret-i 'ışk [304^a]

'Akla tîmâr idelüm gelmedin eyyâm-ı cünûn
Gele dîvâne senûnle içelüm şerbet-i 'ışk

Yağdı erbâb-ı dilûn cânını sûz-ı sühanuñ
Nûriyâ sende ne bu mertebe germiyyet-i 'ışk

Ve lehu

Eser 'ışkuñ yeli eşhâra karşı
Öter bülbülleri gülzâra karşı

Cemâlûn şu'lesinden tâbdârum
Yanar pervaneyüm ol nâra karşı

Yapar mi'mârı 'ışkuñ dâr-ı 'ışkı
Yıkar dil dârını dildâra karşı

Kerâmet

Hzret-i 'azîzûn kerâmât-ı 'ıyâniyyeleri meşhûr ve hâlât-ı seniyyeleri zebân-zed-i cumhûr olup Şeyh Nazmî Efendi merhûm *Hediyyetü'l-ihvân* nâm te'liflerinde nakl iderler ki yevmen mine'l-eyyâm cümleden biri 'azîz hâzretleri Rûmilîhişârı semtinde bir mesîrede ihvân ile qarâr buyurmuşlar idi. Nâ-gâh bir sâ'il dervîş zâhir olup "Şey'en li'llâh!" didi. Hzret-i 'azîzûn yanlarında aççeye müte'allîk bir şey'i mevcûd olmamağla ihvâna hitâb idüp "Dervîşûn mes'ûline müsâ'ade idüñ." buyurduklarında ol dervîş "Azîzüm! Evliya'ullâh türâbı altun iderler, ben sizden isterüm." diyicek:

Beyt

از کرامات بلند اولیا
اولا شعرت و آخر کیمیا¹

manṭūḳınca ‘azîz ḥazretleri “bi’smi’llâhi’r-Raḥmâni’r-Raḥîm” diyüp yirden bir ḳabza ḥâk alup dervîşün avcına dökçükde birḳaç dâne meskûk zer-i ḥâlîş olmış idi, diyü rivâyet itmişdür.

Kerâmet

Biri daḥı yine Nazmî Efendi merḥûm *Hediyyetü'l-ihvân*’da naḳl buyurmuş-lardur ki ḥazret-i ‘azîzün ḥulefâsından Anḳaravî Ḳarabaş Maḥmûd Efendi ehl ü ‘iyâlini Anḳara’dan İstanbul’a naḳl murâd itdükde ‘azîz ḥazretleri ḥarc-ı râh için bir avuç aḳçe iḥsân idüp “Ta’dâd itmeñ, âḥir-i ‘ömrünüze dek size kâfidür.” buyurdılar. Mezbûr Maḥmûd Efendi naḳl ider ki “Ol aḳçe ile ehl ü ‘iyâlümü İstanbul’a naḳl idüp ve yedi sene miḳdârı ol aḳçeden meşârifüm şarf itdüm. Aşlâ noḳşan gelmedi. Ammâ her bâr ḳalbümde ta’dâd itmek ḥ’âhişin def iderdüm. ‘Âḳıbet bu ḥâṭıra baña ğâlib olup ta’dâd itdükde beş yüz aḳçe imiş. Birḳaç güne varmadan noḳşân ve tefâvût geldi.” diyü rivâyet itmişdür.

Kerâmet

Kerâmât-ı bâhirelerinden biri daḥı bu faḳîr-i câmi’ü'l-ḥurûfuñ vâlidî merḥûm Şeyḥ Feyzî Ḥasan Efendi’den mesmû’-ı faḳîrdür ki bu vechle naḳl buyururlar idi. Şîğar-ı sinnümde Nürî Efendi ḥazretlerinün evşâf-ı şerîfeleri gûş-zedüm olmağla ḳalbümünden ‘azîm maḥabbet itmiş idüm. Sinnüm on sekiz sâle bâliğ olduḳda ḥummâ-yı muḥriḳa ḥastalığına mübtelâ olup ḥayâtumdan me’yûs olmaḳ mertebeleri zuhûr itmiş idi. Bir gün ešnâ-yı ḥarâretümde bey-ne’n-nevm ve’l-yaḳaza bir pîr-i nürânî zuhûr eyleyüp ve gelüp şadruma cülûs ve yed-i mübârekleleriyle sînemi şîğayup “Elem çekme oğul. Marazuñ def oldı.” diyü tebsîr eyledi. Fî’l-ḥaḳîḳa yevmen fe-yevmen saḳâmetüm şîḥḥate tebdîl olup biz tâm ḥâşıl olduḳdan soñra ol müşâhedem olan şahş ziyî-yi meşâyîḥdan

1 “Velilerin büyük kerametlerinden ilki şiidir, ikincisi kimyadır. (maddeleri altına çevirmedi)”

olmanın vech-i mübârekin der-hâşır itmiş idüm. Şehr-i İstanbul'un cevâmî'ini ni geşt iderek 'âkıbet bir Cum'a günü Sulţân Bâyezîd Hân Câmî'-i Şerîfî'nde ba'de'l-Cum'a 'azîz-i müşârun ileyh hâzretleri kürsî-i va'za şu'ud buyurdıklarında gördüm ki hastelikde zâhir olan pîrdür. İsm-i şerîfini ve zâviyelerini haber aldıkda maḥabbetüm daḥı mütezâ'id olup şabra mecâlüm kalmayıp hemân ol gün âsitâne-i 'azîze dâhil ve meclis-i şerîflerine vâşıl olup aḥz-ı dest-i inâbetleriyle müşerref oldum. Hâzret-i 'azîz dâr-ı beḳâyâ irtihâl idinceye dek hıdmet-i şerîflerinden münfek olmayup vâlideynümün menziline varmak müyesser [304^b] olmadı." diyü rivâyet buyururlar idi. Hâzret-i 'azîzün kerâmât-ı celileleri taḥdîd ü tavşifden bîründür ancak bu muḥtaşarda bu miḳdâr ile iktifâ olındı.

Ravvaḥa'llâhu ervâḥabüm ve ḳaddesa'llâhu esrârahüm.¹

Şeh-zâde Câmî'i Şeyhî Velî Efendi

eş-Şeyḫ Veliyyü'd-dîn bin Yûsuf. Şebinkarâhişârî ḳaşabasından zuhûr ve taḥşîl-i 'ilm ü 'irfâna şarf-ı nuḳûd-ı sinîn ü şühûr eyleyüp dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve ḳuṭb-ı felek-i velâyet Üsküdarî Hüdâyî Seyyid² Maḥmûd Efendi cenâblarından inâbet istedikden sonra İstanbul'da Aḳsarây ḳurbinde Hâdîce Sulţân Câmî'-i Şerîfî civârında Seyyid Yûsuf Efendi Mektebi'nde hıdmet-i hilâfet, ba'de zamân Aḫmed Aḡa³ Mescidi'nde imâmet ve her Cum'a gününde Çobân Çavuş Câmî'i'nde va'z u naşîḫat ile evḳât-güzâr olup ba'dehu Hâlîl Paşa Câmî'-i Şerîfî va'ziyyesine naḳl olunmuşlar idi. Bîñ otuz iki senesi hilâlinde Ḳâḏî-zâde Meḫmed Efendi yirine Sulţân Selîm-i Ḳadîm va'ziyyesiyle tekrîm, ḳırk bir senesi ḥudûdında Şeh-zâde Câmî'-i Şerîfî va'ziyyesine naḳl ile ta'zîm olındılar. Bîñ altmış bir senesinde intikâl ve ravza-i cinâna isti'câl itdiklerinde medîne-i Üsküdar'da Ḳaraca Aḫmed Tekyesi'nde medfûn ve târiḫ-i vefâtları şu'arâ-yı zamânelerinden Nehcî Çelebi didüḡi mişrâ'-ı mevzündür:

Mısrâ'

Vaşl-ı Raḫmân'a sefer ḳıldı Veliyy-i kâmil⁴

1 "Allah, onların ruhlarını yüceltsin ve sırlarını mukaddes kılsın."

2 Seyyid S: -H.

3 S 328b.

4 وصل رحمانه سفر قیلدی ولی کامل

Maḥlûl olan va'zîyyesi Şeyḫ İsmâ'îl Efendi-zâde Şeyḫ Aḥmed Efendi'ye tev-cih olındı.

'Azîz-i merḫûm kemâl-i 'ilm ü fazlla mevsûm, zâhid ü 'âbid, keşirü'l-maḥâ-mid idi.

Mevlevî Şeyhi Âdem Efendi {Âdem}

eş-Şeyḫ Âdem. Belde-i Anṭâliyye'den zuhûr ve ğurre-i cebin-i isti'dâdı âftâb-ı 'inâyet-i ezeliyyeden istifaza-i nûr-ı şu'ur idüp elf-i kâmil ḥudûdında tal'at-efrûz-ı vücûd ve pertev-endâz-ı maṭla'-ı şühûd olup vâsıl-ı rütbe-i isti'dâd ve nâ'îl-i derece-i 'aql-ı müstefâd olduḡda ibtidâ zu'emâ zümresine dâhil ve biñ otuz senesinde Ḥotin Seferi'ne 'asâkir-i İslâm ile vâsıl olmuşlar idi. Ba'de'l-ḳufûl ol ṭarîḡden 'udûl eyleyüp:

Beyt

Gel ḳulaḡ tut nâya gör feyz-i dem-â-dem n'idügin
Añla âheng-i uşûl-i devr-i Âdem n'idügin

mefhûmınca ṭarîḡa-i Mevleviyye'ye sâlik olup biñ kırḡ târiḡinde Ğalaṭa'da vâḳi' Mevlevî-hâne'ye vuşûl ve seccâde-nişin olan Şeyḫ İsmâ'îl Efendi mihmân-hâ-nesine duḡûl idüp bir müddet ḳarâr üzre iken kırḡ bir Cumâde'l-âhire'sinde şeyḡ-i merḫûm İsmâ'îl Efendi merḡûm olduḡda tekye-i maḥlûle şâhibüt-ter-cemeye maḡal görölüp yigirmi seneden mütecâviz 'ibâdât ü ṭâ'at ile güzârende-i evḳât oldılar. Altmış üç Cumâde'l-ülâ'sında ṭaraf-ı baḡrden edâ-yı farîza-i ḡacca niyyet idüp Mışr-ı Ḳâhire'ye vuşûllerinden şoñra sene-i mezkûre Ramazân-ı şerifinde intikâl-i dârü'l-cinân ve irtihâl-i ravza-i Rıdvan itdüklerinde belde-i mezkûrede vâḳi'a âsitâne-i Mevlânâ saḡâsında defn olındılar. Vefâtlarına Nişâri Ḥüseyn Efendi didügi târiḡdür:

Mışrâ'

Ola me'vâ cennet-i firdevs-i a'lâ Âdem'e¹

Maḥlûl olan zâviyelerinde 'Arzî Meḡemmed Efendi seccâde-nişin-i meşîḡat oldı.

1 اوله ماوی جنت فردوس اعلا آدمه

'Azîz-i merķûm murâ'î-i kavâ'id-i rûsûm, muhteşem ü vaķûr, şehâvet ü keremle maşdar-ı hayr-ı mevfûr idi.

Âşârlarından Âdem mahlaşı ile eş'arları vardır. Bu şi'r andan nümunedâr-dur:

Nazm

Sükût itsem şafâlanmaz açılısam baña râm olmaz

Ķıyâmet Ķopmayınca Ķışşâ-i 'ışķum tamâm olmaz

Ele al hâtır-ı yârânı elden düşmesün sâgar

MaĶabbet câmı sâķi elde dâ'im ber-devâm olmaz

Görince bildüm Âdem ben anuñ keyfiyyet-i Ķâlin

Olur gâhî şafâ-yı câm-ı mey ammâ müdâm olmaz [305^a]

Mevlevî Şeyhî AĶa-zâde Efendi [MeĶammed]

eş-ŞeyĶ MeĶammed. Neyyir-i hayyir-i vücûdı vilâyet-i AnaĶolı'dan zuhûr ve encümen-i vücûda feyz-i nûr idüp evâ'il-i Ķâlde iştiĶâl ve tenvîr-i mebahîş ile bedr-i tamâm gibi taĶşîl-i kemâl eyleyüp 'ulûm-ı¹ 'Arabîyye'de mâhir ve fûnûn-ı 'aķliyye vü naķliyyede mecmû'a-i nevâdir olduĶdan sonra sâlik-i silk-i erbâb-ı tarîķat ve mâlik-i ezimme-i şer'at ü Ķaķîķat olmaĶla ba'z-ı küberâ-yı meşâyih-ı Mevlevîyye Ķıdmetlerine vâşıl ve dest-yârî-i sa'y ü mücâhede ile şeyĶ-i kâmil ve baĶr-i şâmil² olup medîne-i Ķonya'da seccâde-nişîn-i meşîĶat olan Sinân Efendi'den Ķilâfete me'zûn olmaĶla tarîķa-i Mevlevîyye'de vâşıl-ı ser-menzil-i murâd ve nâ'il-i rûtbe-i irşâd olduĶdan sonra Gelibolı'da vâķı'a Mevlevî-Ķâne kendüler için binâ olunup seccâde-nişîn ve delîl-i râh-ı dîn ve mürebbî-i mücâhidin olmışlar idi. Biñ otuz senesinde şadr-ı a'zam-ı sâbîķ Arnavud Ķüseyn Paşa Beşiktaş'da Mevlevî-Ķâne binâsına şürü' eyleyüp şâĶibü't-terceme Ķazretlerini meşîĶat için da'vet itdüklerinde anlar daĶı imtişâl idüp gelmişler idi. Otuz bir Receb'inde yine Gelibolı'ya hicret ve zâviyelerinde iķâmet eyleyüp temşiyet-i mehâm-ı ricâl ve terbiyyet-i erbâb-ı Ķâl üzere iken biñ altmış üç se-

1 'ulûm-ı S: 'amm-ı H.

2 S 329a.

nesi hilâlinde intikâl ve 'âlem-i ervâha irtihâl eyleyüp zâviyeleri sâhasında defn olunduğlarında yirlerine kendü terbiyet-kerdeleri Pârsâ Mehemmed Efendi câlis-i seccâde-i meşîhat oldu.

'Azîz-i merķüm "Ağa-zâde Efendi" demekle ma'lûm, şem'-i mihrâb-ı mücâhede, ğarķ-ı deryâ-yı müşâhede, mazhar-ı kerem ü kerâmet, pîr-i şâhib-himmet idi.

Âsâr-ı 'ilmiyyelerinden muhâkķikâne eş'âr ve ilâhiyyât-ı bedâyi'-şi'ârları vardır. Bu şi'r güftâr-ı belâgat-ı unvânlarındandır:

Nazm

Vâriş-i 'ilm-i ledünnî âdem-i ma'nâ bizüz

Vâķıf-ı sırr-ı rumûz-ı 'allemel-esmâ' bizüz

Faķr ile faķr eyledük mülk-i ferâgat şâhiyuz

Lâ'ubâliyüz egerçi 'ârif ü dâna bizüz

Mazhar-ı Monlâ-yı² Rûm'uz *Meşnevî* burhânımız

Sâlik-i râh-ı haķıķat vâsıl-ı Mevlâ bizüz

Bizdedür sırr-ı Muħammed nuķķ-ı pâk-i Mevlevî

Maħzen-i genc-i ilâhî şâhib-i esmâ bizüz

Bende-i evlâd-ı Aħmed ħâk-i râh-ı Muştafâ

Murtażâ nuñ 'aşıķiyuz çâker-i Zehrâ bizüz

Münkir-i âl-i 'abâya tiğdur her nuķķımız

Ķâhir-i a'dâ-yı tîz-seyf-i Mevlânâ bizüz

Ķazret-i sulţân-ı 'ışķa ķul idelden kendimüz

Fırķa-i nâcîden olduķ urvetü'l-vuşķâ bizüz

1 *Kur'an-ı Kerîm, Bakara Süresi* 2/31, ﴿وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا﴾ "Allah, Âdem'e bütün isimleri öğretti."

2 Monlâ-yı H: Mollâ-yı S.

Kerâmet

Müşârun ileyh hazretlerinin kerâmât-ı bâhirelerindenür ki bunlar için Beşiktaş'da şadr-ı a'zam-ı sâbık Arnavud Hüseyn Paşa binâ eylediği zâviye-i Mevleviyye'de qarâra rızâ virmişler iken nâ-gâh biñ otuz bir Receb'inün yedinci günü vaqt-i seherde fuqarâsına Gelibolı sefinelerinden birini ihzâr ve hemân ol ânda fuqarâsıyla süvâr olup Kumkapu hizâsına varduqlarında fuqarâsına hitâb idüp "Bizüm için Beşiktaş'da zâviye binâ eyleyen Hüseyn Paşa bu sâ'atde şehîden 'azm-i 'uqbâ eyledi. *Rahmetu'llâhi 'aleyh.*" diyüp hayr du'â idüp Gelibolı cânibine 'azim oldılar. Fî'l-haқиқа ol hînde Vaқ'a-i Sulţân 'Oşmân Hânî zühür eyleyüp mezbûr Hüseyn Paşa eşkıyâ tasalluţıyla şehîd olmuş idi.

eş-Şeyh Maħmûd el-Hulvî el-Gülşenî {Hulvî}

eş-Şeyh Maħmûd el-Hulvî ibn Aħmed. Vâlidleri sarây-ı 'âmire helvâcıbaşısı iken şâhibü't-terceme toқuz yüz seksen iki târihinde İstanbul'da Şehr-emîni kırbinde tevellüd idüp ba'de taħşîli's-şu'ur bunları daħı helvâcıyân-ı hâşşa defterine kıyd itdükden soñra vâlidleri sa'yıyla taħşil-i ser-mâye-i 'ulüm ve tek-mil-i levâzım-ı mantıқ u mefhüm eyleyüp toқuz yüz toқsan altı târihindeki sinn-i şerifleri on altı 'adede bâliğ olduқda vâlidleri ile hacc-ı şerife 'azîmet ve tariқ-ı hacda [305^b] Koca Muştafâ Paşa Zâviyesi şeyhi Necmü'd-dîn Hasan Efendi ile refâkat idüp Şâm-ı şerifden İstanbul'a ma'an gelmişler idi.¹ Vâlidleri himmetiyle dîvân-ı hümayün çâvuşları zümresine vâşıl olup ba'dehu altmış biñ aқçe ze'âmet ihşân olındı. Biñ yedi Rebî'ül-evvel'inde Uyvar Seferi'nde hâzır olmamaқ cihetiyle ze'âmeti âħara tevcih olunup biñ on târihinde vâlid-i mâcidleri intiқâl-i dâr-ı âħiret itdükde bunlar Koca Muştafâ Paşa Zâviyesi şeyhi sâlifü'z-zıkr Hasan Efendi'den inâbet ve zâviye-i merķümede bir hücrede iķâmet itmişler idi. Ba'dehu ârzü-yı seyâħat ile Mısr-ı Kâhire'ye hicret ve zâviye-i Gülşenî'de seccâde-nişin-i meşihât olan Necibü'd-dîn Seyyid Hasan Efendi ile şöħbet eyleyüp yine İstanbul'a vuşüllerinde Muştafâ Paşa Zâviyesi'ne dâħil oldılar. Biñ on dört senesi hilâlinde zâviye-i mezbûr şeyhi Necmü'd-dîn Şeyh Hasan Efendi inhâsıyla Dâvûd Paşa Câmî-i Şerifi va'ziyyesi ihşân olındı. Yigirmi sekiz senesinde tekrâr hacc-ı şerife 'azîmet eyleyüp ba'de edâ'i'n-nüsük şâniyen

1 S 329b.

Mısr-ı Kâhire'ye 'a'f-ı 'inân ve zâviye-i Gülşeni'ye revân olup târîh-i merķûm-da seccâde-nişin olan Hüseyn Efendi-zâde İbrâhîm Efendi'den aḫz-ı dest-i inâbet itmekle şeyḫ-i müşârun ileyh İstanbul'da olan Gülşeni fuķarâsını terbiye için yedlerine ḫilâfet-nâme 'inâyet buyurmuşlar idi. Şâhibü't-terceme Dârü's-salṭana'ya dâḫil olduklarında vâlidleri ḫânesin on 'aded ḫücreyi müştemil bir zâviye ve semâ'-ḫâne binâ ve eṭrâfından¹ daḫı birkaç müte'ehhilin oṭaları iḫdâs eyleyüp ṭarîka-i Gülşeniyye'ye şart itmişler idi. Bu ḫâl üzere Cum'a günü Dâvûd Paşa Câmî'i'nde ve hafta günlerinde Sulṭân Aḫmed Ḥân ve Şeh-zâde ve Sulṭân Meḫammed Ḥân Câmî'ileri'nde daḫı va'z u naṣîhat ile evķât-güzâr iken bin altmış dört senesi ḫilâlinde dâr-ı fenâdan rıḫlet ve 'âlem-i 'uḫbâya 'azîmet eyleyüp zâviyeleri dâḫilinde defn olındılar. Nişârî Hüseyn Efendi bu gûne târîḫ dimişdür:

Mısrâ'

Cân-ı Ḥulvî eyledi iḫbâl şehd-i cennete²

Şeyḫ-i merķûm ma'ârif-i 'ilmiyye ile mevsûm, 'âlim ü 'âmil, vâ'iz ü kâmil, riyâdan mu'riz, meşâgil-i 'ibâdete mütemaḫḫız idi.

Her yevm-i Erba'âda zâviyelerinde *Meşnevî* tedsîs idüp yigirmi otuz zâkir ile âyin-i Gülşeni üzere 'aḫd-i cem'iyyet iderler idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden silsile-nâme-i meşâyiḫ beyânında *Lemezât* ismiyle mevsûm te'lifleri ve *Ḥamse-i Yahyâ'*ya nazîreleri olduğundan mâ'adâ Ḥulvî maḫlaş ile ilâhiyyât u eş'arları vardır. Bu ebyât güftârlarındandır:

Nazm

Câm-ı Cem'in nûş itmege cân u gönül eyler ṭaleb
Ehl-i ḫaḫîķat nûş idüp mestânelerdür cümle heb

Bir cur'asın nûş eyleyen dehri ferâmûş eyleyen
Ma'nâ sözün gûş eyleyen merdüm dise olmaz 'aceb

Ger cinn ü ger ins ü melek seyrângehi olsa felek
Çalışmasaḫ geçmez dilek mürşid olur Ḥulvî sebeb

1 eṭrâfından H: eṭrâfinuñ S.

2 جان حلوی ایلدی اقبال شهد جنته

eş-Şeyh es-Seyyid Süleymân el-Halvetî {Süleymân}

eş-Şeyh es-Seyyid Süleymân, 'Alâ'iyye diyârından zühür ve müsta'id-i feyz-i şu'ûr olduğdan sonra maħrûsa-i Burusa'ya hicret eyleyüp tarikâ-i Halvetiyye meşâyihından maħrûsa-i merķūmede Aħmed Paşa-yı Fenârî Zâviyesi'nde secâde-nişin olup Toķatî Şeyh Hâyri'd-din Efendi'nün dâmâdı olan Şeyh 'Alî Efendi'den inâbet itdüklerinden sonra işâretleriyle belde-i Koşantınıyye civârında Kâsım Paşa kaşabasına gelüp bir müddet anda ikâmet itdiler. Biñ yigirmi beş târihinde mezbûr Şeyh 'Alî Efendi:

Beyt

Cismüm egerçi 'âlem-i nâsütta velî
Tâvus-ı rûha bâğ-ı Kuds cilvegâhdur

mazmûnı üzere tâ'ir-i per-gâzâr-ı [306^a] bihişt olmaları qarîb olduğda işâret-i 'aliyyeleriyle Süleymân Efendi merķūmı medîne-i Burusa'ya da'vet idüp serîr-i 'izzet-maşîr-i meşîhate erzânî buyurmışlar idi. Bunlar daħı ol cây-ı vâlâda şubh u şâm merhem-sâz-ı zaħm-ı nâsûr-ı derûn ve zencîr-i âhen-i mücâhede ile 'ifrit-i nefsi ser-geşti zebûn itmek üzere iken:

Beyt

İdüp berbâd taħtın taħta-i tâbûd ider devrân
Bu mülk-i bî-beķânun âdem olursa Süleymân'ı

mışdâķınca biñ altmış dört Cumâde'l-ülâ'sının yigirmi yedinci Erba'â günü kabîl-i 'aşrda fâriğ-i iķbâl-i erike-i fenâ olup nigîn-i hayâtı düzdîde-i 'ifrit-i tîzdest-i ecel itdükde Câmî'-i Kebîr'de cemâ'at-i keşîr ile şalâtı edâsından sonra zâviye-i merķūmede 'azîzi civârında defn olındı.

Şeyh-i sâlifü'l-beyân zühd ü taķvâ ile müşârun ileyh bi'l-benân, memdûh-ı ehl-i intibâh, güzîde-i ârif-i bi'llâh idi.

Âşârlarından sâdece ilâhiyyâtı vardır. Bu bir² iki beyt andan nümünedâr-dur:

1 S 330a.

2 bir H: -S.

Nazm

Evliyânun¹ şırrın tıyan hayrân olur gezer yürür
Dost yolına cāna kıyan kendüzinden bezer yürür

Gönlini Hakk'a bağlayup yāruñ vişālin añlayup
Âh idüben ağlayu[ben] kendüzinden bezer yürür

Süleymān tırma sen ağla vaqt ile işüñi şağla
Göñlüñi bir yire bağla niçün tırmaz gezer yürür

Oğlan Şeyhi İbrāhīm Efendi

eş-Şeyh İbrāhīm. Vālid-i vālā-güherleri Egri Dere nām kaşabada tüccār-ı zevī'l-iqtidārdan zī-şervet ve şāhib-i şevket iken tevfiğ-ı Hudā rāh-ı reşāda reh-nümā olup kendüler sinn-i temyīze vāşıl olduklarında cānib-i İstanbul'a 'azīmet ve Egrikapu Zāviyesi'nde seccāde-nişin-i irşād olan meşāyiğ-ı Hılve-tiyye'den Şeyh 'Osmān Efendi'den bī'at idüp bir müddet hıdmetlerinde olduğundan sonra Dāhil-i Sūr'da Aқsarāy Tekyesi'ne hālife naşb olunmuşlar idi. Zāviye-i mezbūrede seccāde-nişin-i hılāfet olup icrā-yı āyın-i tariқata āğāz idüp yevmen fe-yevmen şit-i iştiḥārī 'ālem-gir ve "Oğlan Şeyhi" demekle zebān-zed-i şağır ü kebir olmuşlar idi. Tekyesi maḥall-i zihām, mecma'ı ešnāf-ı enām olmağın 'ulemā vü vüzerā ḥāzır olup fuқarā vü zu'afā duḥūle mecāl bulmazlar idi. Elli sene miқdārı bu minvāl üzere güzārende-i eyyām ü leyāl iken biñ altmış beş Rebī'ül-evvel'inde dārü'l-қarār-ı raḥmet-medāra rıḫlet eyledüklerinde aḥbāb-larından Ṭal'atī Hüseyñ Efendi didügi tārīḫdür:

Mısrā'

Cennet olsun maқāmuñ İbrāhīm²

Yirleri Cism-i Laṭif Şeyh İsmā'il Efendi'ye 'ināyet olındı.

Şeyh-i merқūm dāhil-i 'idād-ı meşāyiğ-ı Rüm, selimü'ş-şadr-ı derviş-nihād, mü'min-i pāk-i'tiқād, pır-i mu'ammer, şalāḫ-ı ḥālle muḥammer idi.

1 Evliyānuñ S: Evliyā H.

2 جنت اولسون مقامك ابراهيم

Mısraın sayı değeri 1066'dır. Tarih ta'miyeli olabilir.

Âşârlarından muhakkıķkâne eş'âr-ı dil-güşâları vardır. Bu birkaç beyt andan nümünedârdur:

Nazm

Cihânı cümle zâtında görür zâhir dil-i dâna
Dil-i dâna da zâhirdür eger dünyâ eger 'uķbâ

Dil-i dânad an iste her ne isterseñ maħabbetle
Dil-i dânadurur fehm eyler iseñ cennetül-me'vâ

Sözi farķ eyleyen sözden haķıķat kâr-ı dânadur
Sözi farķ itmeyen sözden olupdur aħmaķ-ı ħamķâ

Anadan toĝma gözsüzseñ karadan ĝayrı görmezsün
Görür mi rüy-ı elvânı karañuluķda nâ-binâ

Anadan toĝma gözsüz gibidür nâķıř olan idrâķ
Ne fehm eyler o sözlerde rumüz-ı nükte-i ĝarrâ

Öz 'aķlı ile billürü mümâşıldür dir elmâsa
Berâberdür dise elmâs billüra dinür ħâřâ

Dürüst mi'yâr olan şarrâfa řorarsañ cevâhirden
Kaşırcı boncuĝın cevher şanandan olmayasun tâ

Başiretle baş ar cem'ine mevķüf 'âlemi görmek
Nařardârı¹ görür iki cihânı dide-i binâ²

Başiretsiz baş ar gördüğünñ hiç ħükmi yok ařla
Baş ar [çeşm]-i³ başiret cân gibidür fi'l-meşel maħzâ [306^b]

Başiret řâĝibi insân-ı dâna 'ayn-ı 'âlemdür
Görür gördüğünü söyler dimez bir söz 'ale'l-'amyâ

1 Naşardârı H: Nümüdârı S.

2 S 330b.

3 Metinde "cism-i"

Ki zîrâ sırr-ı Hâkık'a mazhar olmaz degme bir âdem
Şığar mı kaçreye bî-ḥadd ü bî-pâyân olan deryâ

Yılan ağzına düşse kaçre-i Nisân döner zehre
Şadef ağzına düşse dürr olur mevzûn-ı müsteşnâ

Kelâm-ı ehl-i Hâk ol kaçre-i Nisân'a beñzer kim
İşitse kalb-i kâbil ḥâşıl eyler kenz-i lâ-yefnâ

Velî nâ-kâbilün ağzına düşse zehr olur fi'l-ḥâl
Döker zehrini ol sâ'at derûnından ider igvâ

Nazar kııl cânuña cânuñda gâlib kaçığı cânibdür
Ne cânib gâlib ise cânâ cânuñ menzili cânâ

Leṭâfetden keşâfetden ne kesb itdünse dünyâda
O menzildür qarârgâhuñ biri esfel biri a'lâ

Bunu bil kim kaçan bir destiyi şu ile ṭoldursañ
Kırılrsa desti ṭoprağa şu şuya olunur ilķâ

Leṭâfet kesb iderseñ menzilün a'lâdan a'lâdur
Keşâfet kesb iderseñ ger olursuñ cümleden eşķâ

Leṭâfet kesb idersen ṭâlî'ün burc-ı sa'âdetdür
Şu'â'-ı şems-i vaḥdetde olursuñ ekrem ü etķâ

Sa'âdet ehlişün devlet senüñdür iki 'âlemde
Bu sözlerden uyanmaķlık gelürse cânuña cânâ

Dir *en-nâsü niyâmün*¹ bir ḥadîşinde Resûl'llâh
Öliecek ḥalk uyanurlar *fe sübhâne'llezîr*² iḥyâ

1 "en-Nâsü niyâmun fe-izâ mâtû intebehû" "İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar." Hz. Ali'ye atfedilen bir söz. Bkz. Mehmet Yılmaz, *Kültürümüzde Âyet ve Hadisler*, Kesit Yayınları, İstanbul 2013, s. 564.

2 *Kur'ân-ı Kerîm, Yâ-Sîn Sûresi*, 36/83, ﴿فَمَسْبُحَانَ الَّذِي يَبْدُوهُ مَلَكُوتٌ كُلُّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ "Her şeyin mülkü

Uyanduñ¹ kendüñe geldüñse a'lemsin vü ekremsin
Yüzünden aşkâr olur cihâna kudret-i Mevlâ

Bu neş'etden ölümden ön ölenlerdür uyanıklar
Ölüp dirildiler Hâk varlığıyla oldılar ihyâ

O hâl üzre nazâr kıldı bu ekvâna uyanıklar
Bulardur bağı yanıqlar mişâl-i lâle-i hamrâ

Şeyh Veli Efendi

eş-Şeyh Veliyyü'd-dîn. Menteşe aqâtârından zühür ve sevq-ı mehâr-ı tevfiğ ile cânib-i taḥşile taḥrik-i qaṭâr-ı sinîn ü şühür idüp râh-ı talebde taḥammül-i meşâkḳ-ı bî-hisâb ve te'dîb-i edîb ile 'ilm ü edebi iktisâb itdükde Qâḍî-zâde Şeyh Meḥemmed Efendi'den daḥı taḥşil-i kemâl ve tekmi'l-i esbâb-ı cemâl eyledükdün şoñra biñ otuz iki senesi hilâlinde Qâḍî-zâde Meḥemmed Efendi yirine Sulṭân Selîm Hân Câmî'-i Şerîfi va'ziyyesiyle tekrîm olunup elli iki târihinde Şeyh 'Abdü'l-aḥad Efendi yirine Sulṭân Meḥemmed Hân Câmî'-i Şerîfi va'ziyyesi tevcih olunmuş idi. Altmış beş Şa'bân'ında intikâl ve firdevs-i berine irtiḥâl eyleyüp Topkapusı ḥâricinde üstâdi Qâḍî-zâde Efendi civârlarında defin-i zîr-i zemîn ve yirlerine Üstüvânî Şeyh Meḥemmed Efendi vâ'iz-i güzîn oldı.

Şeyh-i merḳûm fazîlet-i 'ilmiyye ile mevsûm, cerî vü cesûr, merd-i vaḳûr idi.

Şeyh Mu'îd Efendi

eş-Şeyh Mu'îd. Belde-i İzmir'den nümâyân ve "Mu'îd Efendi" 'unvânıyla meşhûr-ı âlemiyan olmuş idi. 'Ulemâ-yı 'aşrından mebânî-i 'ulûmı taḥşil, ba'dehu maḥrûsa-i Burusa'da Qâbîl Vücûd-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi ve Manav Aḥmed Efendi dârü'l-ifâdelerine dâhil olmağla baḳıyye-i fûnûnı tekmi'l itdükden şoñra Mu'îd-zâde Meḥemmed² Efendi'den mülâzım ve râh-ı tedrişe

kendi elinde olan Allah'ın şanı ne kadar yücedir! Siz de O'na döneceksiniz."

1 Uyanduñ S: Uyayduñ H.

2 Meḥemmed H: -S.

‘âzim olup devr-i medâris iderek kırk akçe medreseden ma'zûl iken cânib-i meşîhate meyl idüp mahrûsa-i merķūmede Küsec ‘Ömer-zâde Hasan Efendi Câmî'î'nde Şeyh 'Aliyy-i Semerķandı tārîķi üzere seccâde-nişin ve merķūm u mağfûrun leh Çelebi Sulţân Meĥammed Hân Câmî' -i Şerîfi'nde vâ'iz-i güzîn olup Yıldırım Bâyezîd Hân Câmî' -i Şerîfi'nde daĥı ders-ĥ'ân-ı 'âmme-i tâlîbîn iken biñ altmış altı Receb'inüñ sekizinci Erba'â günü 'âzim-i dârü'l-beķâ olduķda reh-güzâr-ı câmî' -i Hâzret-i Emîr'de vâķi' serv sâyesinde mütevârî-i ĥâk-i 'ıtrnâk oldu.

Merķūm-ı mezbûr¹ fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, vâ'iz ü müzekkir, muĥad-diş ü müfessir idi.

Nâcî Şeyh Hüseyn Efendi {Nâcî}

eş-Şeyh Hüseyn ibn 'Ömer. Diyâr-ı Kürdistân'dan zuhûr ve kaç'-ı menâzil-i sinîn ü şühûr idüp muķaddimât-ı 'ulûmdan taraf-ı şâlih taĥsil itdükden soñra ârzü-yı seyr-i diyâr-ı Rûm ve biñ kırk [307*] dört târiĥinde dârü'l-mülk-i İstanbul'a ĥudûm eyleyüp manzûr-ı kibâr-ı 'ulemâ-yı Rûm olmışlar idi. Kırk beş senesi ĥilâlinde mahrûsa-i Burusa'da Câmî' -i Kebîr'de yevmü's-Şülâşâ va'ziyyesi ve Sulţân Orĥan Câmî' -i Şerîfi imâmeti tevcih olunmaĥla mahrûsa-i merķūmeye 'âzîmet eyleyüp ĥalka-beste-i cem'iyet ve maĥfil-nişin-i va'z u naşîĥat iken biñ altmış yedi Cumâde'l-âĥire'sinde 'âlem-i 'uķbâya rihlet ve şaĥn-ı fenâdan menzil-i beķâya hicret itdüklerinde Bıñarbaşı maķâbirinde defn olındılar.

Şeyh-i mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, 'âbid-i müteverri', zâhid-i müteşerri', ĥâfız-ı *Kelâm-ı Kadîm*, ĥâmil-i nikât-ı *Furķân-ı 'Azîm* idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden Nâcî maĥlaşı ile sâdece eş'arı vardır. Bu beyt andan nümünedârdur:

Nazm

Ola gelmişdür aĥbâb birbirine tuĥfe göndermek
Şenâdur armaĥanı maĥlaşuñ Nâcî-i ĥoş-güyuñ

1 S 331a.

eş-Şeyh es-Seyyid Kemâlü'd-dîn Efendi

eş-Şeyh es-Seyyid Kemâlü'd-dîn. Kaşaba-i Lârende'de tahşil-i 'ilm ü kemâl idüp ba'dehu seyhâtle maħmiyye İstanbul'a vâşil ve belde-i Üsküdar'da Şeyh Maħmüd Efendi âsitânelerine dâhil olmuş idi. Biñ otuz sekiz senesinde ħazret-i şeyh 'azm-i 'illiyîn eyledükde maķâmlarına maħrûsa-i Burusa'da Eyyüb Efendi Zâviyesi'nde seccâde-nişin olan Şeyh Aħmed Efendi mekin olduķdan soñra yirlerine ħulefâ-yı 'azizden Şeyh 'Abdü'r-raħim Efendi'yi istiĥlâf itmişler idi. Bir müddet mürürında merķümü 'azl idüp yirine şâhibüt-tercemeyi irsâl eylediler. Ba'dehu aşĥâb-ı aġrâz inhâsıyla bunları daħı 'azl idüp yirlerine ħulefâ-yı 'azizden Şeyh Yahyâ Efendi'yi gönderdiler. Bunlar ba'de'l-'azl maħrûsa-i merķümede Temürtaş Maħallesi'ne hicret eyleyüp bir müddetden soñra Çelebi Sultân Meħammed Ĥân Câmî'-i Şerîfi imâmı olan Şerbetci-zâde şarâb-ı mevti nüş itmekle yirine imâm ve muķtedâ-yı enâm oldılar. Ba'dehu câmî'-i mezbûrda seccâde-güster-i meşihât ve kürsî-nişin-i va'z u naşihât olan Ķarabaş Efendi meydân-ı ecelde terk-i ser itmekle bunlar ol serîre daħı şu'üd eyledüklerinden soñra kemâl-i 'ömr-i 'azizleri maħall-i zevâle ħarîn olup biñ altmış yedi târiħinde hevdec-süvâr-ı ħâfile-i râh-ı beķâ olduķda merĥale-i âħirin ħurb-i Ĥazret-i Emîr'de defindür.

Şeyh-i mezbûr şalâħ u taķvâ ile mezkûr idi.

Eyyüb Şeyhi Naşru'llâh Efendi

eş-Şeyh Naşru'llâh ibnü's-Şeyh 'Ömer Bâkî. Dîde-i 'ibret-bîni ebr-i bahârâsâ gevher-efşân ve Bâkî maħlaşı ile şöhret-dâde-i 'âlemiyân olup Sultân Aħmed Ĥân-ı Evvel meşâyihı silkinde tercemeleri *Zeyl-i 'Atâyyî*'de beyân olunan Ĥazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî Câmî'-i Şerîfi şeyhi Şireli 'Ömer Efendi'nün maħdüm-ı sa'd-aħteri Şeyh Naşru'llâh Efendi ĥıdmetleridür. Tahşil-i 'ilm-i şerîf ve keşâfet-i nefsi talĥîf eyledükden soñra biñ yigirmi târiħinde vâlid-i mâcidleri 'âzim-i firdevs-i a'lâ olduķlarında ol maķâma bunlar irtikâ eyleyüp kırķ yedi sene ol ma'bed-i şerîfde vâ'iz ü müzekkir ve muħaddis ü müfessir olmuşlar idi. Altmış yedi senesi ĥilâlide âlâyiş-i dünyâdan pâk ve câmî'-i şerîf miħrâbı ĥizâsında zâviye-nişin-i ĥâk olup maħlûl olan va'ziyyeleri Miftâħi-zâde Aħmed Efendi'ye maħal görildi.

Şeyh-i merķūm ma'ārif-i 'ilmiyye ile mevsūm, 'ābid ü zāhid, murtāz u mücāhid idi.

Üsküdarī Şeyh Maḥmūd Efendi-zāde Şeyh Seyyid Mes'ūd Efendi

eş-Şeyh es-Seyyid Mes'ūd. Ṭabaķa-i Sulṭān Murād Ḥān-ı¹ Rābi' meşāyiḫı silkinde tercemeleri maşṭūr olan ķuṭb-ı felek-i velāyet, mażhar-ı kerem ü kerāmet Üsküdarī Şeyh Seyyid Maḥmūd Efendi merḫūmuñ ḫafidi Şeyh Seyyid Mes'ūd Efendi'dür. Taḫşil-i 'ilm ü kemāle bezl-i ictihād ve tekmil-i meleke-i isti'dād itdükden soñra cedd-i emcedi ṭarīķına sülūk ve teber-i ḫuceste-tebār-ı isti'dādın āteş-i mücāhedede mesbūk idüp medīne-i Üsküdar'da [307^b] āsitāne-i 'azizde seccāde-nişin olan Muķ'ad Aḫmed Efendi'den inābet ve tekmil-i ādāb-ı ṭarīķat eylemiş idi. Biñ kırık ṭoķuz Zī'l-ḫicce'sinde mezķūr Aḫmed Efendi dār-ı beķāya rıḫlet eyledükde yirlerinde seccāde-nişin-i meşīḫat oldılar. Kemāl-i nezāhet ü taķvā ile sübhā-şümār-ı eyyām ve mu'tekad-i ḫavāşş u 'avām iken biñ altmış yedi tāriḫinde 'ālem-i ervāḫa ḫurām ve firdevs-i a'lāyı maķām eyledüklerinde yirlerinde Şeyh Cennet Meḫemmed Efendi kıyām eyledi.

'Aziz-i merķūm maḫdūm-ı ma'ālī-rūsūm, kemāl-i zühd ü şalāḫla ma'rūf, meḫāsin-i aḫlāķ-ı kerīme ile mevşūf, ma'den-i şadāķat, mażanne-i kerāmet, maṭla'-ı envār-ı siyādet, mażhar-ı āşār-ı sa'ādet idi.

Zākir-zāde Şeyh 'Abdu'llāh Efendi {Zākirī}

eş-Şeyh 'Abdu'llāh bin Şa'bān. Vālid-i mācidleri Üsküdarī Hüdāyi Efendi merḫūmuñ zākirbaşısı olmağın “Zākir-zāde Efendi” dimekle meşḫūr olmuşlar idi. Ol 'aziz-i şāḫib-ḫimmetden aḫz-ı dest-i irādāt u inābet itdükden soñra çok geçmedin ḫazret-i pīr-i 'ālī-şān intikāl-i ravza-i cinān itmeleriyle ḫalīfele-ri Muķ'ad Aḫmed Efendi ḫıdmetlerinden tekmil-i esmā ile mücāz ve ādāb-ı ṭarīķat ile ser-efrāz olup ḫilāfetle belde-i Mağnisa'ya irsāl buyurmuşlar idi. Bir müddet soñra Şeyh İsmā'il Efendi işāretleriyle maḫmiyye-i Ḳoştañṭınıyye'ye gelüp ba'de eyyām Zeyrek Zāviyesi tevcih olunup ba'dehu 'Alī Paşa-yı 'Atiķ Cāmi'-i Şerifi ḫareminded Ḳāsım Çelebi Zāviyesi'ne naķl olındılar. Ba'dehu ḫaşaba-i Ṭop-ḫāne'de Kılıç 'Alī Paşa Cāmi'-i Şerifi va'ziyyesine nā'il ve biñ altmış altı Zī'l-ḫicce'sinde Üşṭüvāni Meḫemmed Efendi yirine Ebu'l-feth

1 S 331b.

Sulţân Meĥemmed Hân Câmi‘-i Şerîfi kürsisine vâşıl olmuşlar idi. Altmış sekiz Muĥarrem’inde ‘âlem-i fâniden rihlet ve menzil-i bâķiye ‘azîmet itdüklerinde:

Mısrâ‘

Ķıl cinân-ı ĳudsüni yâ Rabbenâ aña maķar¹

mısrâ‘ı târiĥ-i intikâlleri vâķi‘ olmuş idi. Üsküdar’da Miskînler ĳurbinde defin ve yirlerine Erdebilî-zâde Şeyĥ Aĥmed Efendi kürsi-nişin oldu. Sinîn-i ‘ömrleri ‘ıķd-ı sâdise mütenâhiz idi.

‘Azîz-i mezbûr ‘azm-i şân ile meşĥûr, meclis-i va‘zı mü’essir, terkîķ-i ĳulûb itmekde mâhir idi.

Âşârlarından Zâkirî mahlaşu ile ilâhiyyât u eş‘arları olup bu ilâhî güftârlarındandır:

Nazm

Ey ĳamu mücrimleri şâd eyleyen ĳufrân ile
 Toplayup cümle ‘ibâdın ‘afv ile iĥsân ile
 ‘Âmil olanlardan eyle cümlemüz Ķur‘ân ile
 Yâ ilâhe’l-‘âlemîn ü yâ mücibe’s-sâ’ilin

Ey ĳamu dertlülere dermân iden Pervedigâr
 Ay u ĳünü yürüdüp ĥalk eyleyen Perverdigâr
 Cümlemüze raĥmet eyle yâ ilâhî Kirdigâr
 Yâ ilâhe’l-‘âlemîn ü yâ mücibe’s-sâ’ilin

Yâ ilâhî bu faķiri ĳıl belânuñ şâbiri
 Virdüĳün ni‘metlerüñe eyle dilin şâkiri
 Eylesün bülbül-şıfať zıkr-i cemilün Zâkirî
 Yâ ilâhe’l-‘âlemîn ü yâ mücibe’s-sâ’ilin

Mısrî ‘Ömer Efendi

eş-Şeyĥ ‘Ömer ibn Pîr Meĥemmed ibn Şemsü’d-dîn es-Sivasî. Ķıţb-ı dâ’ire-i kerâmet, âftâb-ı âsmân-ı velâyet, Şemsü’l-mille ve’d-dîn Aĥmed Efendi cenâblarınıñ ferzend-i es‘adı, Pîr Meĥemmed Efendi’nün maĥdûm-ı ĥıredmendi Mısrî

1 قیل جنان قدسکی یا ربنا اکه مقرر

‘Ömer Efendi’dür. Kaşaba-i Zile’den zühür ve pertev-i mihr-i ilâhîden istifâza-i nûr-ı şu‘ur itdükde ‘ammu-zâdeleri ‘umdetü’l-meşâyihü’l-kirâm Sivasî Şeyh ‘Abdü’l-mecîd¹ Efendi hıdmetlerinden ta‘allüm ü tefehhüm ile ‘ulûm-ı zâhirede hâ‘iz-i kemâlât-ı vehbî vü müktesebî olduğda dîde-i himmeti nigâh-efken-i merâtib-i haqîkat ya‘nî vâkıf-ı esrâr-ı erbâb-ı t̄arîkat olmağın h̄azret-i p̄irden b̄i‘at idüp meşğûl-i müşâhede vü riyâzet olmuşlar idi. H̄azret-i şeyh taraf-ı saltanata da‘vet olınduğda bunlar dağı murâfaqat eyleyüp İstanbul’a vuşûllerinden soñra Beşiktaş’da vâkı‘a Sinân Paşa Hânkâhı’na h̄alîfe naşb olunmuşlar² idi. Ba‘dehu kaşaba-i T̄op-h̄âne’de vâkı‘a [308^a] Qarabaş Zâviyesi’ne naql olunup bir müddetden soñra İstanbul’da “Şüfîler Tekyesi” demekle ma‘rûf zâviyede seccâde-nişîn-i meşîhat, ba‘de zamân Kılıç ‘Alî Paşa Câmî’-i Şerîfi va‘ziyyesi dağı ‘inâyet olunmuş idi. Biñ otuz toköz senesi hilâlinde Mısr-ı Qâhire’de vâkı‘a Zâviye-i Nizâmiyye mağlûle olmağın Mısr vâlisi olan T̄abaniyaşşı Mehemmed Paşa H̄azret-i Şeyh ‘Abdü’l-mecîd-i Sivasî Efendi’ye ‘ubûdiyyet-nâme irsâl idüp “H̄ulefâñuzdan birini naşb buyurasuz.” diyü recâ itmeleriyle ‘azîz h̄azretleri dağı şâhibüt-tercemeyi irsâl buyurmuşlar idi. On beş sene miğdârı ol beldede t̄alibîni irşâd ve tenvîr-i kulûb-ı ‘ibâd üzere iken biñ elli üç senesi evâhirinde şadr-ı a‘zam olan Cüvânkapucıbaşı Mehemmed Paşa ile beynehümâda ‘alâka-i mağabbet olmağın taraf-ı devlete da‘vet ve der-‘akâb şâniyen Şüfîler Zâviyesi’n kendülerine ‘inâyet idüp birkaç günden soñra Sulţân Selîm-i Qadîm va‘ziyyesiyle dağı tekrîm olunup almış bir Şafer’inde Bosnevî ‘Oşmân Efendi yirine Süleymâniyye kürsisinde gevh̄er-nişâr-ı esrâr-ı *Qur‘ân-ı Kerîm* oldılar. Altmış toköz Zîl-‘hicce’si evâhirinde intikâl ve ‘âlem-i ervâha irtihâl eyleyüp zâviyelerinde defn olındılar. Mağlûl olan va‘ziyyeleri Erdebîlî-zâde Aḥmed Efendi’ye tevcîh olındı.

Şeyh-i merķûm rişte-keş-i cevâhir-i ‘ulûm, mecâlis-i va‘zı mü‘eşşir, keşret-i cevâhir-i nevâdir ile mânend-i baḥr-i zâhir, t̄alâqat-i lisân, ‘uzûbet-i beyân ile meşhûr, mağbûb-ı kulûb-ı cumhûr idi. Müddet-i medîd Mısr-ı Qâhire’de iḳâmet itmeleriyle “Mısrî ‘Ömer Efendi” demekle şöhret bulmuşlar idi.

eş-Şeyh Seyyid Muşlî Efendi

eş-Şeyh es-Seyyid Muşlî ibnüş-Şeyh es-Seyyid Süleymân. Maḥrûsa-i Burusâda Aḥmed Paşa-yı Fenârî Zâviyesi’nde seccâde-nişîn olup ânifen terceme-

1 S 332a.

2 olunmuşlar H: olmuşlar S.

si sebğ iden ʔarîka-i meşâyiḥ-i Ḥalvetiyye'den Şeyḥ Seyyid Süleymân Efendi merḥumuñ maḥdümü Şeyḥ Seyyid Muşlî Çelebi'dür. Vâlid-i mâcidlerinden inâbet eyleyüp biñ altmış dört Cumâde'l-ülâsında vâlidleri¹ intikâl-i dâr-ı âḥiret eyledükde yirlerine seccâde-güster-i meşîḥat olmuşlar idi. Altmış toḡuz târiḥinde Celâlî Ḥasan Paşa maḥrûsa-i merḡûmeye istilâ itmekle def'ine istimdâd için cānib-i İstanbul'a revân olmuşlar idi. Celâlî-i mezkûr ḥaberdâr olmaḡın âdem irsâl eyleyüp Emîr 'Alî Cezîresi ḡurbinde irişüp şeyḥ-i mezbûri dâḥil-i meclis-i neşât-engîz-i şehîdân ve hem-zânû-yı ḥavrâ-yı bihişt-i cāvidân itdüklerinde na'şları cezîre-i merḡûmeye götürilüp defn olındı.² Mesnedlerine Ḳālîbî Şeyḥ Aḡmed Efendi cā-nişin oldu.

Şeyḥ-i mezbûr keşret-i mücâhede ile meşḥûr idi.

İştîbî-zâde Şeyḥ Seyyid Aḡmed Efendi

eş-Şeyḥ es-Seyyid Aḡmed ibnü's-Şeyḥ es-Seyyid Muştafâ ibnü's-Şeyḥ es-Seyyid 'Abdü'l-kerîm. Ṭabaḡa-i Sulṫân Aḡmed Ḥân-ı Evvel meşâyiḥından tercemesi *Zeyl-i Aṫâyi*'de mezkûr olan ʔarîka-i meşâyiḥ-ı Ḥalvetiyye'den "İştîbî Emîr Efendi" demekle şehir Seyyid 'Abdü'l-kerîm Efendi'nün ḥafîdi Şeyḥ Seyyid Aḡmed Efendi'dür. Vilâyet-i Rûmilî'nde İştîbî ḡaşabasında şâḡa-i³ zuḡûra vaż'-ı ḡadem idüp vâlid-i mâcidi Şeyḥ Muştafâ Efendi ḡacr u terbiyesinde perveriş-yâb ve tekmîl-i netâ'ic-i âdâb idüp vâlid-i maḥrûsa-i Burusa'da seccâde-nişin iken fevt olduḡda yirine cā-nişin oldu. Niçe zamân meşḡûl-i irşâd-ı ṫalîbin ve mürebbî-i sâlikin iken biñ yetmiş Rebî'ül-evvel'inün toḡuzuncı gicesi zâtü'l-cenb marâzından sâ'at-i "ömri tamâm olup zâviyesi ḡaṫiresinde defn olındı.

Merḡûm-ı mezbûr kerâmât-ı celile ile meşḥûr idi.

Şaḡlı İbrâḡim Efendi {Şıḡkî}

eş-Şeyḥ İbrâḡim bin Muştafâ. Vâlid-i mâcidleri ḡünkâr şolaḡlarından İznikmidli Muştafâ Çelebi'dür ki evâḡir-i ḡâlinde ʔarîkat-ı Naḡş-bendiyye'ye sülûk itmişdür. Bunlar biñ [308^b] târiḥinde İstanbul'da Şırt Ḥammâmı ḡurbinde vâşıl-ı ser-ḡadd-i vücûd ve ser-nihâde-i pîşḡâḡ-ı 'âlem-i şüḡûd olmuşlar idi. Biñ

1 vâlidleri H: -S.

2 olındı H: olinup S.

3 S 332b.

beş târihinde vâlidleri intikâlinde sonra mu'allim-i Sulţân Aḥmed Ḥân-ı Evvel Ḥürpeşteli Muştâfâ Efendi'nün terbiyelerine duhûl ve muḳaddimât-ı 'ulûmı anlardan iz'ân ü ḳabûl idüp biñ on iki Receb'inde Sulţân Aḥmed Ḥân ḫazretleri revnaḳ-efrûz-ı tâc u taḫt olduklarında üstâdları maḫdûmın ḫazîneoḫasına idḫâl itmeleriyle bunlar daḫı ol şerefe işâl olunmuşlar idi. Bir müddetden sonra ḫâşoḫaya ta'yîn olındılar. On sene miḳdârı ḫarem-i pâdişâhîde taḫşil-i ma'ârif ü 'ulûm eyleyüp yevmen mine'l-eyyâm pâdişâh-ı zî-şân Sulţân Aḥmed Ḥân ḫazretleri Üsküdarı Şeyḫ Maḫmûd Efendi ḫazretlerini sarây-ı ḫümâyûna da'vet eyleyüp¹ mazhar-ı ikrâm-ı tâmları olduğın şâhibü't-terceme müşâhede itmekle ol sâ'at ḳalbinden ḫazret-i 'azîze maḫabbet ḫâşıl olup pâdişâh-ı merḳûmdan me'zûnen şeyḫ-i müşârun ileyh ḫazretleriyle ma'an âsîtâne-i 'azîze dâḫil olduklarından sonra bî'at ü inâbetleriyle müşerref olmuşlar idi. Biñ otuz beş târihinde Silistre ḳaşabasına ḫalîfe ta'yîn olup kırık sekiz Şevvâl'inde seccâde-nişin-i 'aziz olup Muḳ'ad Aḥmed Efendi ta'yini ile maḫmiyye-i Edrine'de Şeyḫ Ḥalîl Efendi maḫlûlünden Dizdâr-zâde Zâviyesi'ne naḳl buyurmuşlar idi. Biñ yetmiş Receb'inün yigirminci Şülâsâ günü mu'tâd-ı ḳadimleri üzere şalât-ı şubḫı edâ murâd itdüklerinde farzuñ ikinci rek'atında 'andelib-i nâḫıḳası beste-dem ve per-zenân-ı 'âlem-i 'adem oldılar. Eḫibbâlarından Nâ'îli Çelebi bu güne târiḫ dimişdür:

Mısrâ'

Yöneldi Şaçlı İbrâḫîm Efendi ḳurb-ı Mevlâ'ya²

Şeyḫ-i mezbûr muḳaddimât-ı 'ilmiyye ile meşḫûr, 'ulûm-ı zâḫire vü fûn-ı bâḫıneye şâmil, mürşid-i kâmil ü mükemmil, envâr-ı ilâhiyyeye müstaḡraḳ, mazhar-ı tecelliyât-ı Ḥaḳ idi.

Âşârlarından Şıdḳî maḫlaşı ile eş'arları ve 'âşîḳâne ilâhileri vardır. Bu beyt güftârlarındandır:

Beyt

Bülbül niyâz için güle faşl-ı bahâr arar
'Âşîḳ maḫabbet itmegiçün gül-'izâr arar

1 eyleyüp H: idüp S.

2 یونلدى صجلى ابراهيم افندى قرب مولايه

Mısraın ebced hesabına göre sayı değeri ile İbrahim Efendi'nin vefat tarihi örtüşmemektedir. Düşürülen tarih ta'miyeli olabilir.

eş-Şeyh İbrâhîm-i Basrîkî Efendi

eş-Şeyh İbrâhîm. Bosna Sarayı'nda Basrîk nâm maħalleden bedîdâr ve "Basrîkî İbrâhîm Efendi" dimekle şöhret-şî'âr olmuşlar idi. Taħşîl-i 'ilm ü 'irfân ve 'ulûm-ı zâhireden mertebe-i nişâbı taħkîk u iķân itdükden sonra çarîķa-i Hâlvetiyye meşâyihından Öziçeli Muşlihü'd-dîn Efendi'den inâbet ve hıdmetlerinden tekmil-i çarîķat eyleyüp ba'dehu belde-i mezkûrede bir zâviye binâ idüp anda çarâr ve 'ibâdât u tã'ât ile evķât-güzâr iken biñ yetmiş senesi hilâlinde vefât ve 'azm-i cennât-ı 'âliyât itdüklerinde fâtiķ-i belde-i mezkûre Sulţân Meħammed Hân Câmî-i Şerifi ħaķiresinde defn olındı.

'Azîz-i mezbûr şem'-i şeb-efrûz-ı fazl-ı mevfûr, kuvvet-i zâhire vü bâtınede müselleme, kerâmât-ı celile ile mu'allem, yüz yigirmi yaşında bir âdem idi.

Mevlânâ-zâde Şeyh Hüseyn Efendi

eş-Şeyh Hüseyn. Silsile-i nesepleri Mevlânâ Celâlüd-dîn-i' Rûmî ħazretlerine peyveste olup medîne-i Konyada vâķı'a âsitâne-i Mevlânâda 'Ârif Efendi yirine seccâde-nişîn-i meşihât ve delîl-i râh-ı ħaķîķat olmuşlar idi. Ol buķ'a-i mübarekede neşr-i ma'ârif ve nişâr-ı leţâ'if üzere iken biñ yetmiş bir senesi hilâlinde menzil-i fâniden güzër ve 'âlem-i âħirete sefer itdüklerinde yirlerine 'Abdü'l-ħalîm Efendi ħalef oldu.

'Azîz-i merķûm ħişşedâr-ı ma'ârif ü 'ulûm, dervîş-ţab' u seħâ-güster, ni'met-güzâr u fuķarâ-perver, pîr-i mu'ammer, şalâķ-ı ħâlîle muħammer, mu'azzez ü mükerrem, nik-ħaşlet âdem idi.

Üştüvânî Şeyh Meħammed Efendi

eş-Şeyh Meħammed bin Aħmed bin Meħammed. Hilâl-i vücûdı biñ on [309^a] yedi Muħarrem'inde Şâm-ı cennet-meşâm ufķından zühûr ve feyz-i nâ-mütenâhî-i ilâhiden istifâza-i meleke-i şu'ûr itdükde 'ulemâ-yı 'aşrından taħşîl-i 'ulûm ve tekmil-i âdâb-ı manţûķ u mefħûm eyledükden sonra Mışr-ı Kâhire'ye niħlet ve baķıyye-i fûnûn taħşîline himmet itmiş idi. Biñ otuz târiķinde diyârına 'avdet ve bir müddet iķâmet eyleyüp ba'dehu dârü'l-mülk-i

Rûm'a sefer ve cânib-i bahırden güzer iderken sefâ'in-i küffâra râst gelmeğin kayd-ı esre giriftâr olmuş idi. Ba'de'l-halâş dârü'l-mülk-i İstanbul'a kudüm ve Ayaşofıyya Câmî'-i Şerîfi'nde direk dibinde 'ağd-i mecâlis-i 'ulûm itmekle tahşil-i şöhret ve bâ'ış-i cem'iyet olup dâ'imâ ol sütün-ı summâkıye istinâd itdükleri ecilden "Üştüvânî Efendi" dimekle meşhûr olmuş idi. Biñ altmış beş Şa'bân'ında Velî Efendi mahlûlinden Ebu'l-feth Sulţân Mehemmed Hân Câmî'-i Şerîfi'nde kürsi-nişin-i va'z u tezkîr ve gevher-nişâr-ı tahdîs ü tefsîr oldılar. Altmış altı Zî'l-hicce'sinde bâ'ış-i kııl ü kâl ve sebeb-i ihtilâl olacak kelimâta cesâret itmeleriyle cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâ ve yirleri Zâkir-zâde 'Abdu'llâh Efendi'ye sezâ görildi. Ba'de zamân cezîre-i mezkûreden maskaţ-ı re'sleri olan Dımışk-ı Şâm'a rihlet ile me'mûr ve belde-i mezkûrede medrese-i Selîmiyye tevcihiyle mesrûr olmuşlar idi. Biñ yetmiş iki Muharrem'inüñ on altıncı Erba'a günü 'azm-i dârü's-selâm ve cennât-ı firdevsi maķâm eyledi.

Şeyh-i merķüm¹ 'ilm ü fażlla mevsüm,² 'âlî-himmet, şâhib-i 'azîmet, levme-i lâ'imedden bî-bâk ve nehy-i münker itmede çâpük ü çâlâk idi.

Âşârından şalât haķķında Türkî risâlesi vardır. el-Ân "Üştüvânî Risâlesi" dimekle şöhret bulmuşdur.

Miftâhî-zâde Şeyh Ahmed Efendi

eş-Şeyh Ahmed bin³ İbrâhîm bin 'Abdu'llâh. Vâlid-i mâcidleri Koşantınıyye hışnı ebvâbından Narlıkapu'nuñ miftâhdarı olmağın "Miftâhî-zâde Efendi" dimekle şehir ve bu ta'rifle ma'lûm-ı şâgîr ü kebîr olmuşlar idi. Şîgar-ı sinlerinde Koca Muştâfâ Paşa Zâviyesi'nde seccâde-nişin-i irşâd olan Necmü'd-dîn Hasan Efendi'den inâbet, ba'dehu 'Adlî Efendi'ye hıdmet eyleyüp 'âķıbet câ-nişinleri Seyyid Mehemmed Efendi'den tekmi'l-i tarîkat itmişler idi. Biñ kırk târihinde Bustân Efendi yirine Şâh Sulţân Câmî'i'nde kürsi-nişin, altmış yedi senesi hilâlinde Naşru'llâh Efendi mahlûlinden Ebâ Eyyüb-i Enşarî Câmî'-i Şerîfi'nde müfessir-i *Kitâb-ı Mübîn* olmuşlar idi. Yetmiş iki senesi hudûdında edâ-yı farîza-i İslâm'a niyyet ve hacc-ı Beytu'llâhî'l-Harâm'a 'azîmet idüp Şâm-ı cennet-meşâma dâhil olduklarında merâhil-i 'ömri tamâm ve en-

1 merķüm H: mezbûr S.

2 mevsüm H: meşhûr S.

3 bin H: ibn S.

fâs-ı ma'düde-i hayâtı qarîn-i hitâm olup Bilâl-i Habeşî hazretleri civârlarında defn olındılar. İntikâlleri haberi vâsıl-ı rütbe-i tahkîk olduğda yirlerine İspiri 'Alî Efendi haķîķ oldu.

'Azîz-i mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, meḥâsin-i ahlâķ ile mevşûf, kerâmât-ı celile ile ma'rûf' idi.

Mevlevî Şeyhî Zihnî Dervîş Şâlih Efendi

eş-Şeyḫ Şâlih. Maḥrûsa-i Burusa'dan zuhûr ve âftâb-ı feyz-i² ilâhiden istifâza-i nûr-ı şu'ur idüp tarîķ-ı resmiden keşîde-'inân-ı himmet ve cânib-i tek-mil-i nefse girân-ı rikâb-ı 'azîmet olmağla hevâ-yı şevķ-ı 'âlem-i haķîķat ile berbâd-dâde-i 'âlem-i mecâz ve Konya'da âsitâne-i Mevlânâ'da seccâde-nişîn-i irşâd olan Ebû Bekr Efendi'den duḫûl-i gencîne-i râza mücâz olup gûşe-nişîn-i ḫumûl ve mücâhedeye meşğûl iken biñ otuz târiḫinde Cününî Aḫmed Efendi maḫlûlinden maḥrûsa-i merķûmede vâķı'a Mevlevî-ḫâne'de seccâde-nişîn-i meşîḫat olmışlar idi. Yetmiş üç Şevvâl'inüñ on dördinci Ḥamîs gicesi irtiḫâl ve 'âlem-i envâra ittîşâl eyledi. Fevtine bu gûne târiḫ dinilmişdür:

Mısrâ'

Rûḫ-ı Şâlih Ded'e'ye [309^b] oķıyalum Fâtîḫa³

Cününî Dede cenbinde defn olunup yirlerine maḫdümları Şeyḫ Meḫem-med Dede cā-nişîn oldu.

Şeyḫ-i mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr, ḫoş-şoḫbet, nîķ-ḫaşlet âdem idi⁴.

Cihân-gîr Şeyhî Ḥasan Efendi

eş-Şeyḫ Ḥasan. Vilâyet-i Anaḫolı'da Ḥarpût kaşabasından neş'et ve sinn-i temyîze vâsıl olduğdan soñra maḥrûsa-i Burusa'ya hicret eyleyüp tevfiķ-ı Ḥudâ delil-i râh-ı reşâdı olmağla meşâyih-ı Ḥalvetiyye'den ṭabaķa-i Sultân

1 ma'rûf S: -H.

2 S 333b.

3 روح صالح دده به اوقتيالم فاتحه
Mısrâ'ın ebced hesabına göre sayı değeri ile Salih Dede'nin vefat tarihi örtüşmemektedir. Düşürülen tarih ta'miyeli olabilir.

4 âdem S: -H.

İbrâhîm Hânî'de tercemesi sebğ iden Ya'kûb Efendi hıdmetlerinden tekmil-i âdâb-ı ʔarîk ve zevk-ı çâşnî-i taḥkîk itmişler idi. Bîñ altmış sekiz Şevvâl'inde maḥrûsa-i merķûmeye Celâlî Ḥasan Paşa müstevlî olmağın 'azîzleri ile hicret ve Dârü's-salṭana'ya rıḥlet eyleyüp Ḥazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında Baba Ḥaydar-ı Naḫş-bendî Zâviyesi'ne duḥûl ve dört sene ḳadar daḥı ol maḥalde 'ibâdet ü ʔâ'ate meşğûl olduklarından şoñra 'azîzleri işâretiyle ḳaşaba-i Ṭop-ḥâne'de vâkı' "Cihân-gîr Câmî-i Şerîfi" dimekle zebân-zed-i şağîr ü kebîr olan ma'bed-i dil-güşâya ḥalîfe naşb olunup irşâd-ı 'ibâda me'zûn ve sâlikân-ı râh-ı ḫaḳîḳate reh-nümûn oldılar. Bir zamân câmî-i şerîfde 'ibâdet eyleyüp ba'dehu civârında bir zâviye binâsına muvaffaḳ olmağla ihtiyâr-ı güşe-i 'uzlet itmişler idi. Bîñ yetmiş dört Rebî'ül-âḫîr'inde seyr-i ilâ'llâh ve 'azîmet-i civâr-ı raḫmet-i İlâh itdüklerinde zâviye-i mezkûrede ta'yîn buyurdukları maḥalde defn olunup Rüşdî Efendi bu târiḫi demişdür:

Târiḫ

Olmasa bir eksigi târiḫ-i kâmil fevtine

Rüşdiyâ olurdu *ḳâd mâte mevâlî'ül'-ârifin*²

Yirleri vaşiyetleri mücibince ḫalifeleri Fetḫu'llâh Efendi'ye tevcih olındı.

'Azîz-i mezbûr kerâmât-ı celîle ile meşḫûr, âteş-i işḳ-ı ilâhînün ibrîz-i şâfi-güheri, deryâ-yı sırr-ı ḫaḳîḳatün dürr-i girân-mâye-i dürrî-peykeri,, sübḫa-senc-i evrâd u ezkâr, nezâhet-şi'âr u taḳvâ-dişâr, 'arif ü mükemmel, ḳıdve-i meşâyih-ı kümmel, mu'teḳad-i 'âlem, ta'bîr-i rü'yâda müselleme, müte'âfif ü ḳânî', kerîmü't-ṭab' u mütevâzi', erbâb-ı ʔarîḳata emîn, pey-rev-i 'ibâd-ı şâliḫîn, pîr-i nûrânî-i mu'ammer, maḫabbet-i ilâhiyye ile muḫammer, sinn-i şerîfleri ṭoḳsan sâle ḳarîb, pîr-i münevverül-meşîb idi.

Menḳabe³

'Azîzlerine sebeb-i irtibâṭları bu güne mervîdür ki bunlar maḥrûsa-i Burusa'ya 'azîmet itdüklerinde şeyḫleri henüz tekye binâsına şürü' itmişler. Kesbi

1 mevâlî'ül' S: mevâlî'ül' H.

2 'ârifin H: 'âlemin S.

ḳd مات موالى العارفين "Âriflerin efendisi öldü." "ebced: 1074"

3 Menḳabe S: -H.

ma'îşet için renc-berlik hıdmetiyle muqayyed olduklarında beynehümâda 'alağa vü maḥabbet ḥāşil olmağla kendülerden bî'at ve boğazına bir koyun postu geçürüp yedi sene ol hey'etle hıdmet itmiş idi. Binâ'en 'alâ-zâlik pûte-i sa'y ü talebde kâl ve ümmî iken vâsıl-ı merâtib-i 'âlül-'âl olup yetmiş seksen miqdârı ḥalîfesi zuhûr eylemiş idi.

*Raḥmetu'llâhi 'aleyh raḥmeten vâsi'aten.*¹

Bosnevi Şeyh 'Osmân Efendi

eş-Şeyh 'Osmân. Bosna Sarâyı'ndan zuhûr ve istifâza-i nûr-ı şu'ur idüp dârü'l-mülk-i İstanbul'a vuşul ve Hekîm Çelebi Tekyesi'ne nüzül itdükde zâviye-i mezkûrede² tarîka-i Nakş-bendiyye'den seccâde-nişîn ve şeyh-i şâhib-temkîn olan Şireli Aḥmed Efendi'den bî'at ve tekmil-i tarîka-i ḥ'âceğâna himmet itmişler idi. Biñ otuz bir târihinde Şeh-zâde İmâmı Şeyh Muştafâ Efendi yirine Sulṭân Meḥemmed Hân Câmî-i Şerîfi va'ziyyesiyle mürşid-i 'ibâd ve delil-i râh-ı reşâd olup otuz dört senesi hilâlinde şeyhleri Aḥmed Efendi intikâl-i dâr-ı âḥiret itdüklerinde zâviye-i mezbûrede yirlerine seccâde-nişîn-i meşîḥat oldılar. Kırk beş senesi hilâlinde Şeyh İsmâ'îl Efendi yirine Sulṭân Bâyezîd Hân Câmî-i Şerîfi va'ziyyesine nakle ḳadr ü menziletleri mezîd olmuş idi. Elli iki senesi ḥudûdında Evliyâ-zâde Şeyh Muştafâ Efendi yirine Câmî-i Süleymân Hânî'de vâ'iz ü müzekkir ve muḥaddîş ü müfessir olup altmış bir Şafer'inde Şeyh 'Abdü'l-aḥad Efendi maḥlûlinden Ayaşofıyya-i Kebîr kürsisinde gevher-[310^a] nişâr-ı va'z u tefsîr oldılar. Yetmiş dört Şevvâl'inde 'âlem-i âḥirete sefer ve 'idgâh-ı cinâna güzer eyleyüp Silivriḳapusu ḥâricinde medfûn ve târiḫ-i intikâlleri Şeyh Nazmî Efendi didüğü mışrâ'-ı mevzûndur:

Mışrâ'

'Osmân Efendi ide me'vâyı mesken ü câ³

Maḥlûl olan va'ziyyeleri Erdebîlî-zâde Şeyh Aḥmed Efendi'ye tevcîḥ olındı.

'Azîz-i mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, zî-şervet, murâ'î-i merâsim-i tarîḳat idi.

1 "Allah'ın rahmeti en geniş şekilde onun üzerine olsun."

2 S 334a.

3 عثمان افندی ایده مأوایی مسکن و جا

Şeyh Cennet Efendi [Meḥemmed] {Fenâyi}

eş-Şeyh Meḥemmed ibn İshâk. Ḥalîc-i Koştanîniyye'ye nâzır kaşaba-i Ṭop-hâne'de mütevatṭın erbâb-ı aqlâmdan İshâk Efendi nâm merdûn ferzend-i kihteri şeyh-i celîl Cennet Efendi ḥıdmetleridür. Birâder-i mihterleri Aḥmed Çelebi Üsküdarî Şeyh Maḥmûd Efendi ḥâzretlerinden bî'at ve bunlar vâlidleri tarîkıında vâsıl-ı ḥıdmet-i kitâbet olmuşlar idi. Yevmen mine'l-eyyâm birâderleri delâletiyile ḥâzret-i 'azîzün ziyâretine 'azîmet ve ḥuzûr-ı şerîflerine varduıkları anda inâbe vü bî'at itmişler idi. Bir müddet ḥıdmetlerinde olduḡdan soñra 'aşâdârları olup on yedi sene tamâmında Simâv ḳazâsına istiḥlâf buyurdılar. Ḥâzret-i 'azîz intiḳâl-i dârü'l-cinân idinceye dek ol kaşabada meḳş ü ârâm, ba'dehu cânib-i İstanbul'a imâle-i licâm idüp maşḳat-ı re'sleri olan kaşaba-i Ṭop-hâne'de gûşe-nişin-i inzivâ ve mütevekkil-i Ḥudâ-yı bî-hemtâ iken biñ altmış yedi târiḥinde 'azîz-zâdeleri Seyyid Mes'ûd Efendi maḥlûlinden Üsküdar'da vâkı'a âsitâne-i 'azîzde seccâde-nişin-i tarîḳat olmuşlar idi. Yetmiş beş Cumâde'l-âḥire'sinün yigirmi üçüncü günü riḥlet ve cennet-i 'adne 'azîmet itdüklerinde türbe-i maḥşûsada mişâl-i genc-i maḥzûn medfûn ve ziyâretgâh-ı aşâb-ı deründur. İntiḳâllerine Şeyh Nazmî Meḥemmed Efendi didüğü târiḥdür:

Mışrâ'

Cennet Efendi'ye ola dâr-ı cinân mekân¹

ve Üsküdarî Nâli Meḥemmed Efendi daḡı bu târiḥi dimişdür:

Mışrâ'

Ehl-i cennet aldı bûyın Cennet'ün²

maḥlûl olan maḳâmları Ğafûrî Şeyh Maḥmûd Efendi'ye naşib oldu.

'Azîz-i merḳûm 'umde-i meşâyih-ı Rûm, kerâmât-ı celile ile ma'rûf, mücâhedât u riyâzât ile mevşûf, nesim-i 'anber-şemim-i fenâ-fi'llâh, tal'at-efrûz-ı beḳâ-bi'llâh, dîde-düz-ı şafahât-ı 'âlem, pîr-i şâḥib-ḳadem, mübarek âdem, sinin-i 'ömrleri 'ıḳd-ı şâmini mütecâviz belki tâsi'a mütenâhiz idi.

Âşârlarından Fenâyi maḥlaşı ile ilâhiyyât-ı bedâyi'-şi'ârları vardur. Bu ebyât güftâr-ı dürer-bârlarındandur:

1 جنت افندی به اوله دار جنان مکان

2 اهل جنت آلدی بوین جنتک

Nazm

Yâ ilâhî âsitânunî ḥasteye dârü's-şifâ
 Şerbet-i vaşluñ içenler buldı her derde devâ
 Baḥr-i raḥmet kaṭresi yanında cümle yoğ olur
 Her ne deñlü çoğ olursa bizde cürm ile ḥaṭâ
 Ger ziyâ-yı şems-i zâtuñ irmez ise sâlike
 Nice kaṭ' ider menâzil kıandan irişür 'aṭâ'¹
 Maḥz-ı fazluñdan ilâhî vâkıf it esrâruña
 İdelüm her ḥâl ile sırr-ı Resûl'e iḳtidâ
 Zerre görünmez Fenâyî işbu 'âlem 'ârife
 Bir demine vuşlatuñ iki cihân olmaz bahâ

Ve lehu

'Işık atınuñ süvârı irişdi menziline
 Lâğar ḥar ile zâhid bekler kâpuda nevbet²

Ve lehu

Cân u dil şehrin ezelden eyledi yağmâ-yı 'ışık
 Ol cihetden düşdi bu 'âlemlere ğavġâ-yı 'ışık
 Derde düşendür bilenler ehl-i derdün ḥâleti
 Gör niçe 'âkılleri Mecnûn ider Leylâ-yı 'ışık
 Gel gülistân seyirin eyle çık kafesden ey hezâr
 Cennet-i kudse 'urüc it bulasın me'vâ-yı 'ışık
 Zâhir olup sırrımız 'âlemlere fâş eyledi
 Hem-dem olaldan bu sırra noḳṭa-i sevdâ-yı 'ışık
 Çünkü mevcûd nuṭk imiş 'âlemde 'ışka ey maḳâm
 Bize bildürdi Fenâyî reh-ber-i Mevlâ-yı 'ışık [310^b]

1 S 334b.

2 Bu beytin mısraları farklı vezinlerle kaleme alınmıştır.

eş-Şeyh 'Arzî Mehemmed Efendi {'Arzî}

eş-Şeyh Mehemmed. Vilâyet-i 'Ayntâb'dan zühür ve âftâb-ı feyz-i Hâk'dan iktibâs-ı nûr-ı şu'ür idüp diyârı 'ulemâsından taḥşîl-i 'ulûm ve tekmîl-i manṭûk u mefhûm eyleyüp vechetü'l-âmâl ü merûm olan dârü'l-mülk-i İstanbul'a ḡudûm itdükde fuzalâ-yı müderrisinden Ḡara Mûsâ Efendi ḡidmetlerine vâşil ve dânişmendânî zümresine dâhil olmuş idi. Ba'dehu râh-ı ḡaḡîḡate 'atf-ı 'inân-ı 'azîmet ve tekmîl-i âdâb-ı nefse himmet ile ḡıdve-i erbâbü'z-zühhâd Şeyḡ 'Abdü'l-mecîd-i Sivasî Efendi ḡazretlerinden inâbet itdüklerinden šoñra:

Beyt

Nevâ-yı neyde rûḡ-efzâ olur 'uşşâḡa bir dem var
Dilâ ney gibi nâlân olmada bir özge 'âlem var

mışdâḡınca derûnlarında ḡarîḡa-i Mevleviyye'ye bir incizâb ḡâşıl olmaḡın 'azîz-i merḡumuñ išâretleriyle Ḡalaḡa Mevlevî-ḡânesi şeyḡi Âdem Efendi âsitânelerine varup ilbâs-ı ḡırḡa vü külâḡ ile šeref-yâb ve ḡıra'atcilik ḡidmeti ta'yîniyle manzûr-ı nazar-ı bî-ḡisâbları olmaḡla biñ altmış üç târiḡinde Âdem Efendi ḡacc-ı Beytu'llâhi'l-Ḡarâm'a niyyet ve ziyâret-i ravza-i seyyidü'l-enâm '*aleyhi š-šalâtü veš-selâma*¹ 'azîmet itdüklerinde bunlar yirlerine vekîl naşb olunmuşlar idi. Sene-i mezkûre evâḡirinde Âdem Efendi'nün 'âlem-i 'uḡbâya rıḡletleri ḡaberi vâşil ve mešîḡat-i mezbûreye šâḡibü't-terceme ḡazretleri nâ'il olduḡlarında Nişâri Ḡüseyn Ḡelebi bu ebyât-ı laḡîfe ile gevher-nişâr târiḡ olmuşdur:

Nazm

Uşûl-i devri ḡün Âdem Efendi'nün tamâm oldu
Didüm âyâ bu kâr-ı dil-nüvâza kim muḡayyeddür

Bu efkâr ile ḡ'âb-âlûde iken dîde-i ḡab'um
Görindi nûr-ı Mevlânâ ki ol nûr-ı ser-âmeddür

Didi kim ey Nişâri böyle taḡrîr eyle târiḡin
Degildür devr-i Âdem ḡeḡdi o devr-i Muḡammed'dür²

Bu ḡâl üzre âsitân-ı feyz-âşinâları maşrıḡ-ı envâr-ı fazl u 'irfân ve menba'-ı zülâl-i luḡf u iḡsân iken biñ yetmiş beş Zi'l-ḡa'de'sinde 'arâz-ı marâz sebebiyle

1 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

2 دكلدر دور آدم كچدی او دور محمددر

'âlem-i ervâha sefer eyleyüp zâviye-i merķûme civârında defn olındılar. Ehib-bâlarından ħurûf-ı menķûta ile Zekî 'Alî Efendi didügi târiĥdür:

Nazm

Şarf-ı dür¹ medârı ile didi Zekî târiĥin
 'Arzi Dede câyını Ĥaķ ide firdevs ebed²

Yirleri Dervîş Çelebi'ye tevcih olındı.

Şeyĥ-i mezbûr fazilet-i 'ilmiyye ile meşhûr, hoş-şoĥbet ü germ-ülfet, nîk-ĥaşlet ü şâfi-taviyyet, *Meşnevî-i Mevlevî* taķrîrinde mâhir, elsine-i şelâse tekellümüne ķâdir, nezih ü zarîf, vücûd-ı şerîf idi.

Âşârlarından 'Arzî maĥlaşı ile Türkî *Dîvân-ı* belâgat-'unvânları vardır. Bu ebyât andan nümünedârdur:

Nazm

Dîdâr-ı yârı görmez isem ĥasret öldürür
 Görsem belâyı gör ki beni ĥayret öldürür³

Miĥnetle ölmek ehl-i belâya girân gelür
 Şâd ol gönül ki ĥam seni bî-minnet öldürür

Pinhân olup helâküm için n'eyler ol perî
 Ėâfil görünse ĥod beni ol ĥalet öldürür

Ve lehu

Esîr iden beni ol dil-firibâne nigâhuñdur
 Alan şabr u ķarârüm gûşe-i çeşm-i siyâhuñdur

Büküp ķaddüm belâ gerdân-ı râh-ı 'ışk iden dâ'im
 Siyeh ebrûlarıñla dâmen-i taraf-ı külâhuñdur

Gice tâ şubĥa dek bîdâr iden 'Arzî-i nâ-kâmı
 Şabâĥu'l-ĥayr ile cânâ selâm-ı şubĥgâhuñdur

1 dür S: dili H.

2 عرضى دده جانينى حق ايدہ فردوس ابد

3 S 335a.

Ve lehu

Niçün süz-ı derûnın 'âşık-ı bî-dil nihân eyler
Anı bir gün nesîm-i şubh-ı vuşlat hüd 'ıyân eyler

Şağın vaz'-ı tegâfül-güne-i dildâra aldanma
Seni şâyed o nahl-i nâz-perver imtihân eyler

Ne deñlü ser-keş olsa yâr dermânı tegâfüldür
Mizâc-ı 'ışka ammâ ol revâ 'Arzî ziyân eyler

Ve lehu

Her nigâh-ı nâz kim ol çeşm-i şür-engîz ider
Dâmen-i müjgânını 'âşıklarun gül-rîz ider [311^a]

Uğraduğca dem-be-dem nûk-i hayâl-i gamzesi
Lâlezâr-ı sîne-i 'uşşâkı neşter-hîz ider

'Âşıkâ rahminden ağlar şanmañuz ol mest-i nâz
Şan'atıyla şu virüp tîğ-ı nigâhın tîz ider

Gönline girse 'aceb mi gonçenün bād-ı nesîm
Bü-yı zülfin gülşene geldükce dest-âvîz ider

Ve lehu

Bir nihâl-i nâzdur kıddün senün ey nahl-i ter
Her budâğında anun bir tâze şeftâlû çıkar

Ve lehu

Hat şanma çeşm-i kec-nigeh-i nâ-sezâ için
Bâb-ı hârim-i 'arız-ı dildâra perdedür

Ve lehu

'Âşıkam cevri eyleme âh-ı hâzinümden şağın
İnkisâr-âlûde âh-ı âteşinümden şağın

İrmesün gül-berg-i bâğ-ı hüsnüñe gerd-i huzân
Gird-i bād-ı nâle-i hasret-i zeminden şakın

Ve lehu

İder zülf-i perîşânın mu'anber şânededen şoñra
Alur 'aşıklarun gönlin ele ammâ neden şoñra

Ve lehu

Bir gönçe-dehen tıfıla ülfet yeñilendi
Dâğ-ı kühen-i mihr ü maḥabbet yeñilendi

Hükme eyledi mülk-i dile bir tıfl-ı cüvân-baḫt
Tuğrâ-yı kühen-sâl-i 'adâlet yeñilendi

Şimden girü yâ Hû seni ey şabr u taḥammül
Germiyyet-i hengâme-i fırsat yeñilendi

'Arz it güher-i' nazmuñı erbâbına 'Arzî
Ser-mâye-i dükkân-ı belâgat yeñilendi

Zeyniyye Şeyhî Kemâlü'd-dîn Efendi

eş-Şeyh Kemâlü'd-dîn eş-Şeyh Meḥemmed. Sulṭân Murâd Hân-ı Râbî' meşâyihü 'idâdından tercemesi bu cerîdede mastür olan tarîka-i Zeyniyye meşâyihü'nden Şeyh Meḥemmed Efendi'nün ferzend-i ercmendi Şeyh Kemâlü'd-dîn Efendi'dür. Maḥrûsa-i Burusa'da serâ-perde-i 'ademden şaḥn-ı vücûda vâz'-ı qâdem kılip ba'de taḫşîli'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i merâtib ve aḫz-ı revâtib iderek pây-e-i infişâl-i erba'ine mâlik ve semt-i kazâ-yı pür-mehâlike sâlik iken ol râh-ı zemîme-i ḫaṭarnâküñ encâmına 'arif olduḫda âmâl-i manşıb-ı kazâdan ibâ eyleyüp biñ kırk Cumâde'l-ülâsında vâlid-i mâcidi 'âzim-i 'âlem-i 'uqbâ olduḫda yirleri-ne seccâde-nişin oldı. Bu ḫâl üzere güzârende-i eyyâm iken biñ yetmiş altı

1 güher-i S: gehî H.

Şa'bân'ın yigirmi toktuzuncu günü sinn-i şerifleri kemâlin bulup marâz-ı istişkâdan dârü's-selâma revân olduğuda zâviye-i mezbûrede defn olındı. Yirlerinde maħdümları Şeyh Meħmed Efendi seccâde-nişin oldu.

Şeyh-i mezbûr ħüsn-i sülûkle meşhûr, kemâl-i zühd ü şalâhla ârâste ve ħil-ye-i taķvâ vü diyânetle pîrâste, tâ'ât u 'ibâdete müdâvim ve icrâ-yı merâsim-i tarîķata mülâzım idi.

Açıkbaş Şeyh Maħmûd en-Nakş-bendi {Resmî}

eş-Şeyh es-Seyyid Maħmûd ibn es-Seyyid Aħî Maħmûd ibn es-Seyyid Meħmed ibn es-Seyyid Meħmed el-Mülaķķab bi-Baba muħalleş 'Acizî. Tabaķa-i Sulţân Murâd Ĥân-ı Râbi' meşâyihü 'idâdında tercemesi bu cerîde-de masţûr olan¹ tarîķa-i Nakş-bendiye meşâyihündan Rûmiyye Şeyhi Seyyid Maħmûd Efendi'nün birâder-zâdesi deşt-i pehnâ-yı velâyetün ser-i bürehne dil-dâdesi Açıkbaş Seyyid Maħmûd Efendi'dür. Belde-i Âmid'de 'âlem-i ğaybdan ķadem-nihâde-i minâşsa-i vücûd ve rû-be-râh-ı 'âlem-i şühûd olup sinn-i temyîze resîde olduķlarında tarîķ-ı şüfiyyeye 'azîmet ve 'amm-ı kerimlerinden tevbe vü inâbet ve aħz-ı dest-i irâdet itmiş idi. Bir müddetden sonra belde-i Koştançıniyye'ye vâsıl, ba'de zamân maħrûsa-i Burusa'ya dâħil olup maħrûsa-i merķümede Dâye Ĥâtün Câmî'î'nde ve Câmî'-i Kebîr'de ħalka-bend-i cem'iyet iken biñ yetmiş yedi Rebî'ül-âħir'inün on beşinci Cum'a günü vaķt-i 'aşrdâ temâşâ-yı nüķûş-ı ħâtır ķarib-i gülzâr-ı beķânun baş açık divânesi olmağın 'azm-i dârü'l-mülk-i melekût eyleyüp Dâye Ĥâtün Câmî'î ħatîresinün cânib-i ğarbisinde mütevârî-i ħâk-i mezâr-ı mağfîret-medârdur.

Mısrâ'

Raħmetin kıla ziyâde ol Mu'în²

târîĥ-i vefâtlarıdır.

'Azîz-i mezbûr cezbe vü istiğrâķ ile meşhûr, kâşif-i esrâr-ı ilâhî, mażhar-ı envâr-ı [311^b] tecelliyât-ı nâ-mütenâhî, şâħib-i vech ü ħâl, zamîr-i münîri 'ışķ u maħabbetle mâl-â-mâl idi.

Resmî maħlaşıyla bu le'âlî-i girân-ķadr-i ķudsiyye, gencîne-i güher-rîz-i belâğat olan ũab'-ı mü-şikâflarından şâdir olmuşdur:

1 S 335b.

2 رحمتن قبله زياده اول معين

Nazm

Ey şems-i şabâ âh-ı seherden hâzer eyle
 Luţf eyle bize feyz-i nazardan haber eyle
 Güm-geşte-i nâ-yâbuña ey dil irişürsen
 Feryâd-ı şebângâh u figân-ı seher eyle
 Zevk-ı ebedî ister iseñ bezm-i fenâda
 Ervâh şıfat-ı kayd-ı şuverden güzër eyle
 Fevrî varayum dirseñ eger 'arş-ı kabûle
 Resmî gibi sen dağı vaţandan sefer eyle

Şeyh Ya'kûb Efendi-zâde

eş-Şeyh Mehemmed ibnü's-Şeyh Ya'kûb. Tabağa-i Sulţân İbrâhîm Hânî meşâyihi 'idâdında tercemeleri bu cerîdede masţûr, maħrûsa-i Burusa'da Kara-ağac Mahallesi'nde vâkı'a zâviyede seccâde-nişîn-i meşîhat iken cısr-i fenâdan 'ubûr eyleyen tarîka-i Halvetiyye meşâyihiından Şeyh Ya'kûb Efendi'nün dürr-i şadef-i vücûdı ve gevher-i kân-ı nesl-i¹ mes'ûdudur. Vâlid-i mâcidlerinün nazâr-ı 'inâyetleriyle tekml-i âdâb-ı tarîkat eyleyüp biñ elli iki târihinde vâlidleri maħlûlinden zâviye-i merķûmede seccâde-nişîn ve şem'-i miħrâb-ı 'izz ü temkîn olmuşlar idi. Bu hâl üzere sübhâ-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ yetmiş yedi Cumâde'l-ülâsınuñ on yedinci İşneyn günü intiķâl ve 'alem-i ervâha irtiħâl eyledüklerinde vâlidleri cenbinde medfûn ve târih-i vefâtları bu mısrâ'-ı mevzûndur:

Mısrâ'

Hü idüp Ya'kûb Efendi-zâde rihlet eyledi²

Maħlûl olan zâviyelerinde maħdümları Şeyh İbrâhîm Efendi câ-nişîn oldu. 'Azîz-i mezbûr kemâl-i mücâhede ile meşhûr, şâlih ü müteşerri', 'âbid ü müteverri' idi.

Ķalıbî eş-Şeyh Aħmed Efendi

eş-Şeyh Aħmed. Cezâyir ve Tûnus semtlerini seyâhat ile taħşil-i 'ilm ü

1 nesl-i S: -H.

2 هو ايدوب يعقوب افندى زاده رحلت ايلدى

‘irfân ve fazîlet-i bâhire ile fâ’iķu’l-aķrân olup ¹ الكاسب حبيب الله fehvâsınca pişeleri çüb-i tirâşideden sâhte kâlib-fürüş olmağın beyne’l-enâm ol şöhretle be-nâm olmuşlar idi. Biñ altmış toķuz târihinde maħrûsa-i Burusa’da meşâyih-ı Hâlvetiyye’den Seyyid Süleymân-zâde Seyyid Muşli Efendi yirine Aħmed Paşa-yı Fenârî Zâviyesi’nde mesned-nişîn olup zâviye-i mezbûrede mürşid-i şâlibîn ve mürebbî-i sâlikîn iken biñ yetmiş yedi târihinde vücûd-ı sîm-tâb-ı sencîde-‘ayârın kâlib-ı kâbre rîhte idüp eşbâh-ı cismi zâviye-i mezbûre sâhasında medfûndur. Maħlûl olan zâviyeleri Debbâğ-zâde Muştafâ Efendi’ye tevcih olındı.

‘Azîz-i mezbûr ‘ilm ü² ‘irfânla meşhûr idi.

eş-Şeyh Yahyâ Efendi

eş-Şeyh Yahyâ. ‘Umdetü’l-müfessirîn Şeyh Yahyâ Efendi’dür ki Mısr-ı Kâhire’den zühür u burüz idüp ‘aşrı ‘ulemâsından fazîlet-i bâhire ile müşârun ileyh bi’l-benân olan Altıbarmaķ Meħemmed Efendi’den telemmüz ile aħz-ı ‘ulûm u fûnûn itdükden soñra nâ’il-i rütbe-i mülâzemet ve semt-i kâzâya rağbet idüp Mısr kaleminde ba’z-ı menâşıb zabt itmiş iken:

Beyt

Gül-i hadîķa-i kâm olsa ser-be-ser ‘âlem
Bu hârzâr-ı ta‘alluķda bir giyâha değiş³

mefhûmınca sâlik-i řariķa-i şüfiyye olup medîne-i Üsküdar’da kıdvetü’l-meşâyih-ı’l-kirâm Şeyh Maħmûd Efendi ģazretlerinden aħz-ı dest-i inâbet idüp niçe müddet ģıdmet-i imâmetlerinde evķât-güzâr olmuş idi. Müşârun ileyh Şeyh Maħmûd Efendi ģazretleri bu ‘âlem-i nâsütdan maķâm-ı lâhûta ‘urûc itdüklerinde yirlerine Şeyh Muķ‘ad Aħmed Efendi seccâde-nişîn olduķdan soñra maħrûsa-i Burusa’da kendülerine meşrûta olan Eyyûb Efendi Zâviyesi’ne Şeyh Seyyid Kemâlî’l-dîn Efendi yirine şâhibü’t-tercemeyi kâ’im-maķâm naşb itmişler idi. Ol mesned-i vâlâda tevģid ü ezķâr-ı [312*] Mevlâ ile meşğül olup Câmî-i Kebir’de daħı haftada iki gün kürsî-nişîn-i va’z u naşîhat ve rûz u şeb taleb-i rızâ-yı

1 “Çalışıp kazanan Allah’ın sevgili kuludur.”

2 S 336a.

3 değiş S: değişür H.

Ḥudâ'ya müdâvemet üzere iken biñ yetmiş yedi Cumâde'l-âhire'sinüñ on dördinci günü rû-be-râh-ı dâr-ı beḳâ olup zâviye-i mezbûrede medfundur.

Merḥûm-ı mezbûr ḥüsn-i ḥulḳ ile meşhûr, beşüşü'l-vech ve târikü'l-külfet, ehl-i fazîlet, şâhib-i 'ilm ü edeb, ṭab'ı mühezzeb 'azîz idi.

eş-Şeyh Mehemmed Özbek

eş-Şeyh Pîr Mehemmed. Diyâr-ı Buḫara'dan zuhûr ve "Özbek Şeyh" demekle meşhûr olmuş idi. Ba'de taşşilî'l-isti'dâd ṭarîḳ-ı Nakş-bendiyye'de vâsıl-ı ser-menzil-i murâd ve nâ'il-i rütbe-i irşâd olduḡdan şoñra:

Beyt

Älemi gözden geçür hem-dide ol ḥurşid ile
Olma dil-beste yine ammâ cihânuñ naḳşına

vefḳınca ki seyâhat-i der-miyân niçe sevâd-ı a'zam ve büldân-ı mu'azzamı çeşm-i güzâr seyran olarak maḫrûsa-i Burusa'da Ḳavaḳlı Mescidi ḳurbinde Mu'allim-hâne'de post-güster-i genc-i iḳâmet ve ser-mâye-i evḳâtı şarf-ı reh-i ṭâ'at u 'ibâdet iderek biñ yetmiş yedi târiḫinde tâb-hâne-i ḫarâbe-i cihândan âheng-i temâşâ-yı ḳuşûr-ı bî-ḳuşûr-ı bihişt idüp Mu'allim-hâne-i mezkûre ḫaṭiresinde medfundur.

'Azîz-i merḳûm şalâḫ u taḳvâ ile ma'lûm, pîr-i kühen-sâl, maḫanne-i ḫâl olup naḫîf ü bî-mecâl iken şabâḫ u leyâl evrâd u ezḳâra iştiḡâl üzere idi.

eş-Şeyh Zâkir Ebû Bekr Efendi

eş-Şeyh Ebû Bekr. Maḫrûsa-i Burusa'dan zuhûr ve "Zâkir Ebû Bekr Efendi" demekle meşhûr olup maḫrûsa-i merḳûmede ṭarîḳa-i meşâyih-ı Ḥalvetiyye'den Ḳaraaḡac Zâviyesi şeyhi Ya'ḳûb Efendi âsitânesine intisâb ve cenâblarından inâbet ile maḫzar-ı feyz-i bî-ḫisâb olmuşlar idi. Maḫrûsa-i mezbûrede Za'ferân-lık Mescidi'nde ḫalka-bend-i zikr ü ṭâ'at ve ḫıdmet-i imâmet ile meşḡul iken biñ yetmiş yedi senesi evâḫirinde ârzûmend-i rü'yet-i gülzâr-ı cinân ve nüzhetgâh-ı firdevse revân olup zâviyede medfûn ve târiḫ-i vefâtı Ṭabli-zâde 'Aḳlî Efendi didüḡi mışrâ'-ı mevzûndur:

Mısrâ'

Çıldı tevhid ile dünyadan sefer¹

'Azîz-i mezbûr hüsn-i hâlle mezkûr, ber-güzîde-fi'âl, şeyh-i celilü'l-hişâl idi.

Bejt

Âhîret ister iseñ dünyede giryân ol kim
H'âbda ağlayan ey dil uyanup gülse gerek

mazmûnı üzere dem-â-dem eşk-rîz-i çeşmesâr-ı rıkkat ve fuķarâ-yı şâbirinden
mâlik-i genc-i şâyegân-ı kanâ'at olmağın:

Mısrâ'

کیمیایی به از قناعت نیست²

me'mûliyle cenâb-ı kâsımü'l-erzâk-ı 'ale'l-ıtlâkden mâ'adâ hîç kesden ümmîd-
vâr-ı kerem-i nân ve ğayrıdan h'âhende-i³ dâne-i haldal-i ihşân degül idi.

Âsâr-ı hayriyyelerinden meşcid-i mezkûrda vaz'-ı minber-i vâlâ ve mücedde-
den bir minâre-i bülend binâ itmişler idi. Ezkâr u eşvâtda üstâd-ı nâdirü'l-mişâl
olup ba'z-ı maķâmâtında muşanna' şavtları vâşıl-ı sem'-i müsiķî-şinâsân-ı ahâlî-
dür.

Mevlevî Şeyhi el-Hâc Ahmed Dede Efendi

eş-Şeyh Ahmed. Dârüs-salţanati'l-'aliyye maħmiyye-i Koşantıniyye'den
Yediķulle semtinden ser-efrâz ve taħşil-i ma'ârif-i 'ilmiyye ile emşâli beyinde
mümtâz olduķda Yenîķapı Mevlevî-hânesi'nde seccâde-nişin-i irşâd olan Şa-
bühî Şeyh Ahmed Efendi'den cur'a-keş-i raħîķ-i haķîķat ve hıdmetlerinden aħz-ı
dest-i inâbet idüp kırâ'atçileri daħı olmuşlar idi. Biñ elli yedi târiħinde şeyhleri
'azm-i a'lâ-yı 'illiyin eyledükde yirlerine seccâde-nişin olup niçe zamân icrâ-yı
âyin-i hażret-i Mevlevî ve taħķîķ-ı esrâr-ı kitâb-ı *Meşnevî* itdükden şonra yet-
miş yedi senesi hilâlinde hacc-ı bejt-i Hudâ ve ziyâret-i ravza-i seyyidü'l-enbiyâ

1 قلدی توحید ایله دنیادن سفر

2 "Kanaatten iyi kimya yoktur."

3 S 336b.

'aleyhi ş-şalâtü ve's-selâma'¹ 'azîmet itmişler idi. Ba'de edâ'i'n-nüsük Medîne-i Münevvere *dâmet bi'l-envâri müsevvere*²ye vuşul bulduklarında yetmiş sekiz Muharrem'inde merâhil-i 'ömri tamâm ve enfâs-ı ma'düde-i zindegânileri qarîn-i hitâm olup İbn 'Abbâs *rağiyallâhu te'âlâ 'anhümâ*³ civârlarında defn olındılar. [312^b] Mahlûl olan zâviyeleri Qârî Aḥmed Dede Efendi'ye tevcih olındı.

Şeyh-i mezbûr kemâl-i şalâh ile meşhûr, muttakî vü 'âbid, müteşerri' ü zâhid, mâ-lâ-ya'niden mu'rîz, meşâgil-i 'ibâdâta mütemaḥḥîz idi.

Gâfûrî Şeyh Maḥmûd Efendi {Gâfûrî}

eş-Şeyh Maḥmûd. Kilid-i baḥr-i Rûm olan Gelibolı sâhilinden bedid ve fâ'iz-i rütbe-i dâniş ü did olduḡda diyârı 'ulemâsından mebânî-i 'ulümü taḥşil ve merâsim-i erbâb-ı rûsûmı tekmiil eyledükden sonra dârü'l-mülk-i İstanbul'a vuşul ve 'ulemânüñ birinden dânişmendânî silkine duḡul idüp şeref-i mülâzemetle be-kâm ve kırık aççe medrese ile nâ'ilü'l-merâm olmuş idi. Yevmen mine'l-eyyâm medîne-i Üsküdar'a güzâr ve Şeyh Maḥmûd Efendi merḥûm âsitânelerinde seccâde-nişin olan Muḡ'ad Aḥmed Efendi ziyâretleriyle huḡûrlarında qarâr ve cevâhir-i va'z u tezkirlerinden aḡz-ı envâr itdüklerinde:

Nazm

Cân râh-ı maḡabbetden bir bû-yı vefâ aldı
Ol râ'ihadan buldum ben ḡâne-i ḡummârı

mazmûnı üzere istişmâm-i ḡaḡîkat itmegin âteş-i 'iştâk ilâhiden ḡalib-i ḡalblerinde bir şerâre zâhir olup ba'de't-tevdî' sefine ile Kız Kulesi muḡabelesine geldüklerinde ḡalet-i uḡrâ hüveydâ ve maḡabbet-i ḡudâ-yı bî-hemtâ peydâ olmaḡın ol ân mülâzemet tezkirelerin deryâya ilkâ ve derûnlarından iḡrâc-ı ḡubb-ı mâ-sivâ eyleyüp der-aḡab 'avdet ve ḡazret-i şeyh-i müşârun ileyhden bî'at itmişler idi. Bir müddet merâsim-i ḡariḡati edâ ve âdâb-ı ehl-i ḡaḡîḡati icrâ itdüklerinden sonra maşḡat-ı re'sleri olan Gelibolı ḡaşabasına ḡalife ta'yîn olındılar. Ba'dehu İstanbul'a 'avdet ve Monlâ Zeyrek Câmî-i Şerîfi'nde kürsî-nişin-i va'z u naşîhat olup Üsküdar'da vâkı'a Vâlide Sulḡân Câmî-i Şerîfi va'ziyyesi daḡı iḡsân olunmuş idi. Biñ yetmiş Şafer'inde Erdebîlî-zâde Aḡmed Efendi yerine Sulḡân Meḡemmed ḡân Câmî-i Şerîfi kürsisine naḡl olup yet-

1 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

2 "Çepeçevre nurlar içinde olmaya devam etsin."

3 "Allah ondan razı olsun."

miş beş Cumâde'l-âhire'sinde Cennet Efendi 'âlem-i 'uqbâya sefer ve bunlar maķâmlarına cilveger olduķa:

Mısrâ'

Maķâm-ı pîre irdi şimdi Maķmûd¹

mısrâ'ın târih dimişler idi. Bu hâl üzere evķât-güzâr iken yetmiş sekiz Cumâde'l-ülâsında intikâl-i dârü'l-ķarâr ve 'azm-i mezâr-ı fâ'izü'l-envâr eyleyüp pîr-i tarîķat ve delil-i râh-ı haķîķatleri olan Muķ'ad Aķmed Efendi merhûm civârlarında medfûn ve nişângâh-ı tîr-i du'â-yı ehl-i derûn olduķlarında Üsküdarî Nâli Meķammed Efendi didügi târihdür:

Mısrâ'

Aķıñuz Maķmûd Efendi rûķına el Fâtihâ²

Seccâde-i meşihât³ Dîvîtci-zâde Şeyh Meķammed Efendi'ye 'inâyet olındı.

'Azîz-i merķûm fezâ'il ü ma'ârif ile mevsûm, zâhire vü bâtına şâmil, zamânında ser-efrâz-ı emâşil, dâ'ire-i meclisi hırmen-i ferâ'id, idâre-i kü'ûs-ı kelâmı neşve-rîz-i fevâ'id, vâzihü't-ta'bîr, vâsi'ût-taķrîr, ehl-i hâl, şâhib-i kemâl idi.

Âşârlarından Ğafürî maķlaşı ile ilâhiyyât-ı şerîfe ve ğazeliyyât-ı laţîfeleri vardır. Bu ebyât-ı zîbâ ol zât-ı bî-hemtânıñdur:

ez-Ğazeliyyât

O haķ kim şafha-i pāk-i ruķ-ı canâna yazmışlar
Duhân âyetleridür kim gümüş fincâna yazmışlar

Degül ebrü o bir tuĝrâ-yı ğarrâdur ki çekmişler
Cemâli emridür kim 'âşîķ-ı nâlâna yazmışlar

Ve lehu

Feyz-i nighle bu dil-i nâ-şadı mest ider
Bir neşvedür ki ğamze-i cellâdı mest ider

1 مقام پیره ایردی شمدی محمود

2 آچیکز محمود افندی روحنه ال فاتحه

3 S 337a.

Luţf-ı nigâh-ı  urfe h r m-ı Őanavberi
Bezm-i çemende nergis   ŐimŐadı mest ider

  abil midür ki ol gözi  h  Őik r ola
Her bir nighde bi n dil-i Őayy dı mest ider

Dil Şem'asını m ye-i Őev  eylemek degül
D v d-ı n z istese p l dı mest ider

Kilk-i  af ri girye-i gevher-niŐ r ile
G h  düşer ki h me-i  st dı mest ider

Ve lehu

 atlu sözlerle beni a lmasun dir amm 
Sükker-i la'li o Ő hu n da ı  o  Şu götürür [313^a]

Ve lehu

Ta ayy l deyrine kim h me-i  st d ayak başmış
Ne M n  varmış ol semte ne h d Bihz d ayak başmış

Cem li 'aksini  g Őına alma   m diyle
Cef  v  cevrine  henger n f l d ayak başmış

Ru -ı gül-g nu na Şebnem gibi gönlüm düşüp s k i
O bezm-i hüsne bir c m-ı felek-b ny d ayak başmış

Gelüp h t -ı siy h  leşker-i fitne yüze çıkmış
Sar y-ı hüsn-i Ő henŐ h-ı dehre y d ayak başmış

Tezerv-i luţf-ı Şi'ri yok bu güne bir Őik r itmiş
 af ri gerçi bu v d de  o  Őayy d ayak başmış

ez- l hiyy t

Dil zevra ını cürm   h t  ba rine Őaldu 

Gird-âb-ı hevâ vü heves-i ğaffete talduk
 Çün ka'r-ı yem-i mağfiretünden haber alduk
 Yâ Rabb senün luţfuña ihsânuña kalduk

Yok bizde 'amel kim ola şâyeste-i dergâh
 Hep sehv-i zeledür işimüz her dem ü her gâh
 Feyz-i keremün ile bu yolda bize hem-râh
 Yâ Rabb senün luţfuña ihsânuña kalduk

Olmazsa cenâbuñdan eger luţf ile ihsân
 Maţlûba zafer bulmağa kâdir midür insân
 Sen eyle Ğafürî kûlunuñ derdine dermân
 Yâ Rabb senün luţfuña ihsânuña kalduk

Ve lehu

Micmer-i kalbün pür idüp aĥger-i tevĥid ile
 Cânuñı eyle mu'aţţar 'anber-i tevĥid ile

Sidre vü Tübâ degül 'arş-ı mu'allâdan geçer
 Hâkka kim pervâz iderse şeh-per-i tevĥid ile

Mazhar-ı envâr-ı Hâk itmek dilersen kalbüni
 Çâk çâk it sineñi gel ĥançer-i tevĥid ile

'Azm-i râh-ı Ka'be-i maşşûd iden erbâb-ı 'ışk
 Hem-rikâb olmağ gerekdür reh-ber-i tevĥid ile

Ey Ğafürî anda câ'iz ki gele sultân-ı 'ışk
 Dil sarâyın kıl müzeyyen ziver-i tevĥid ile

eş-Şeyh İbrâhîm en-Nakş-bendî

eş-Şeyh İbrâhîm ibnü's-Şeyh Muştafâ. Maĥrûsa-i Burusa'da Ĥazret-i Emîr Zâviyesi'nde meşâyih-ı Nakş-bendiyye'den eş-Şeyh Muştafâ Efendi'nün maĥdûm-ı ĥiredmendi Şeyh İbrâhîm Efendi'dür. Maĥrûsa-i merķümede şahn-ı vü-cûda cilveger olup biñ elli toĥuz Zi'l-ka'de'sinde vâlid-i mâcidleri maĥlûlünden zâviye-i mezkûrede seccâde-güster-i meşîhat olmışlar idi. Fuĥarâ-yı tâlîbîni ir-

şād üzere iken biñ yetmiş sekiz târîhinde bunlar dañı vâlidleri gibi atdan düşüp mecrûh olmağla eyyâm-ı¹ şâhib-firâş olduğdan sonra terk-i tâb-hâne-i cihân ve 'âzim-i dârü'ş-şifâ-yı rahmet-i Rahmân olduklarında zâviye-i mezbûre sâhasında defn olundılar. Mañdûmları Şeyh Şâlih Efendi cā-nişinleri oldu.

Şeyh-i merķūm şalâh u taķvâ ile mevsūm idi.

eş-Şeyh 'İbâdiyyü'l-Halveti

eş-Şeyh 'İbâdiyyü'l-Halveti. Tekfūrtağı kaşabasından zuhūr ve dil-i il-hâm-pezîri mücellâ-yı nūr-ı şu'ūr olduğda taḥşil-i mühimmât-ı 'ulūm ve dârü'l-mülk-i İstanbul'a kudūm idüp ṭarîka-i Halvetiyye meşâyihından İstanbuli Şeyh Ḥabîb Efendi'den aḥz-ı dest-i inâbet ve tekmil-i âdâb-ı ṭarîkat ve icâzet ile maşkaṭ-ı re'sleri olan Tekfūrtağı kaşabasına irsâl itmîşler idi. Kaşaba-i merķūmede² seccâde-nişin ve gūşe-güzin-i 'izz ü temkîn olup ihyâ-yı merâsim-i ṭarîkat ve irvâ-yı leb-teşne-i kân-ı maḥabbet üzere iken biñ yetmiş sekiz Ramazân'ında civâr-ı rahmete rihlet eyleyüp kaşaba-i mezbûrede defn-i zîr-i zemîn ve zâviyelerinde Şeyh Muşli Efendi cā-nişin oldu.

'Azîz-i mezbūr mihr-i fa'izü'n-nūr gibi bezl-i nevâl ile meşhūr, âyende vü revendeyi ķurş-ı nân u ni'met ile ziyâfet mu'tâdı ve du'âsından istimdâd idenlere dest-gîrî-i himmet resm ü nihâdı, luṭfi şâmil, şeyh-i kâmil idi.

eş-Şeyh es-Seyyid Ya'ķub Efendi

eş-Şeyh es-Seyyid Ya'ķub Efendi. Belde-i Kayseriyye'den âheng-i dârü'l-mülk-i Rûm ve ṭarîkat-ı Nakş-bendiyye meşâyihından Ḥekîm Çelebi Zâviyesi'nde seccâde-nişin-i irşâd olan Müftü Ahmed Efendi âsitânesine kudūm [313^b] idüp cenâblarından bî'at ve taḥşil-i 'ulūm-ı zâhire vü bâṭıneye himmet itdükden 'azizleri ta'yîniyle Egriķapu ḥâricindeki zâviyeye ḥalîfe naşb olunup ba'dehu Ḥalîl Paşa Câmî-i Şerîfi va'ziyyesi virilmiş idi. Biñ altmış beş Şa'bân'ında Üstüvânî Meḥemmed Efendi yirine Sultân Selîm-i Qadîm kürsîsiyle tekrîm olunup yetmiş dört Şevvâl'inde A'mâ Meḥemmed Efendi yirine Sultân Bâyezîd Ḥân meşîḥati iḥsân olınmış idi. Yetmiş ṭoķuz Şafer'inde ebkem ü lâl ve dârü'n-na'ime irtiḥâl itdüklerinde maḥlûl olan va'ziyyeleri İspiri 'Alî Efendi'ye intikâl eyledi.

1 S 337b.

2 merķūmede H: mezbûrede S.

Şeyh-i mezbûr ‘ilm ü fazlla meşhûr, benî nev‘i miyânında muvaqqar, pîr-i münevver idi.

Âşârlarından *Mecâlis-i Va‘ziyye*’leri vardır.

Meczûb-ı İlähî Köstekci Hüseyn Dede

eş-Şeyh Hüseyn. Vilâyet-i Anaçolı’da Kazdağı’ndan zuhûr ve “Köstekci Hüseyn Dede” demekle meşhûr olup cezbe-i ilâhiyyeye mazhar ve âteş-i ‘ışk-ı cān-sûz ile hâkister olmağın dârü’l-mülk-i İstanbul’a vuşul ve Topkapısı dâhilinde Aḥmed Paşa Medresesi’nde bir hücreye duhûl itmiş idi. Dâ’imâ köstek işleyüp ahyānen kibāra getürdükdte teberrüken alup bir miqdār aqçe ile tatyiḅ iderlerdi. Biñ yetmiş toquz târiḫinde fevt olup Topkapısı hâricinde defn olındı.

‘Azîz-i merḫûm mu‘teḫād-i kibār u şîḡar-ı ḫalk-ı Rûm, ‘ulemā vü vüzerā yanında mu‘azzez ü mükerrem, miyân-ı nâsda ‘azîz ü muḫterem, meczûb-ı ilâhî, mazhar-ı feyz-i nâ-mütenâhî, sözleri ser-â-ser rumûz, sînesi maḫzen-i künûz idi.

eş-Şeyh Erdebîlî-zâde Aḥmed Efendi

eş-Şeyh Aḥmed ibnü’s-Şeyh Meḫemmed ibn el-Ḥâc Pîrî. Târîkat-ı Ḥalvetiyye’den olup Sulṭân Süleymân Ḥân-ı Evvel meşâyihü ‘idâdında tercemesi *Zeyl-i Atâyi*’de mezkûr olan Erdebîlî-zâde Şeyh Meḫemmed Efendi’nün aḫfâdından Ayaşofıyya-i Kebîr Câmi’-i Şerîfi ḫurbinde zâviyeleri olan Şeyh Meḫemmed Efendi’nün ferzend-i ercmendi Şeyh Aḥmed Efendi’dür. Biñ on yedi târiḫinde ‘âlem-i hestîden ser-ber-âverde-i mertebe-i isti’dâda pâ-nihâde olduḡda i‘mâl-i’ mişḡale-i sa’y ü himmet ve tîḡ-ı ṭab‘-ı pür-âb u tâbın cevherdâr-ı ‘ilm ü ma‘rifet ḫılup maḫabbet-i ilâhiyyeyi ḳâlîb-i ḳalbe ifrâḡ itmekle ḳat‘-ı merâtîb ü menâşıbdan ferâḡat ve Top-hâne ḳaşabasında vâḳı’a Ḳarabaş Zâviyesi şeyḫi Mükâşif Meḫemmed Efendi’den aḫz-ı dest-i inâbet itmişler idi. Biñ otuz altı ḫilâlinde Gül Câmi’i’nde cum‘a va‘ziyyesi iḫsân olınup elli yedi senesi ḫudûdında vâlid-i mâcidleri maḫlûlinden zâviye-i mezkûrelerinde seccâde-nişîn ve ba‘z-ı va‘ziyyeleri tevcihîyle nâşih-i güzîn olmuşlar idi. Altmış sekiz Muḫarrem’inde Zâkir-zâde Şeyh ‘Abdu’llâh Efendi maḫlûlinden Ebu’l-fetḫ Sulṭân Meḫemmed Ḥân Câmi’-i Şerîfi’nde va‘z u tezḳîr ve naḳl-i ḫadîs

ü tefsîr itmekle şîr-i iştiḥârları 'âlem-gîr olup yetmiş Şafer'inde Mısrî 'Ömer Efendi maḥlûlinden Süleymâniyye kürsisine terfî ile tevķîr olunup yetmiş dört Şevvâl'inde Bosnevî 'Oşmân Efendi maḥlûlinden Ayaşofiyya-i Kebîr kürsisine naklle ikrâm olınmışlar idi. Seksen Şa'bân'ında terk-i tekyegâh-ı fânî ve 'azm-i dârü'n-na'im-i cavidânî eyledüklerinde va'ziyyeleri A'mâ Meḥammed Efendi'ye erzânî görölüp zâviyeleri ile maḥdûm-ı mihterleri Meḥammed Efendi'ye tevcîh olındı.

'Azîz-i mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, a'yün-i nâsda 'azîm, şeyḫ-i vacîbüt-ta'zîm idi.

Emîr-i Buḥârî Şeyḫi Seyyid 'Abdu'llâh Efendi

eş-Şeyḫ es-Seyyid 'Abdu'llâh ibnü's-Seyyid H'âce Fazlu'llâh en-Naķş-bendî. Ṭabaķa-i Sulṭân Murâd Hân-ı Râbî meşâyiḫı 'idâdında tercemeleri bu cerîde de maşṭûr olup maḥmiyye-i Koşantınıyye'de Ebu'l-feth Sulṭân Meḥammed Hân Câmî'-i Şerîfi kırbinde vâkı'a Emîr-i Buḥârî Zâviyesi'nde seccâde-nişîn-i meşîḫat olan es-Seyyid H'âce Fazlu'llâh en-Naķş-bendî ḫazretlerinüñ maḥdûm-ı ercmendi es-Seyyid 'Abdu'llâh Efendi'dür. Ba'de taḫşîl-ı isti'dâd [314^a] vâlid-i mâcîdleri ḫıdmetlerinde vâşıl-ı şabîḫatü'l-'id-i murâd ve nâ'il-i mertebe-i irşâd olup tarîķ-ı Naķş-bendiyye'de rükn-i rekîn ve bin kırķ altı Zî'l-ķa'de'sinde vâlid-i mâcîdleri maḥlûlinden zâviye-i merķûmede câ-nişîn olmuşlar idi. Bu ḫâl üzere 'ibâdet ü ṭâ'at ile sübḫa-gerdân-ı eyyâm u leyâl iken bin seksen Şevvâl'inde irtihâl ve 'âlem-i 'uķbâya intikâl eyleyüp Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında Baba Ḥaydar-ı Naķş-bendî Zâviyesi sâḫasında medfûn ve vâlid-i keşîrül-maḫâmidlerine maḫrûndur. Maḥlûl olan zâviyeleri maḥdûm-ı mükerremeleri es-Seyyid Fazlu'llâh Efendi ḫazretlerine tevcîh olındı.

Şeyḫ-i mezbûr cezbe-i ilâhiyye ile meşhûr, şeref-i neseb ü celâlet-i ḫaseble ma'rûf, eṭvâr-ı erbâb-ı ḫâl ile münis ü me'lûf, şâḫib-i cezbe vü âgâḫ, reste-i silk-i ricâlu'llâh idi.

Mevlevî Şeyḫi Yûsuf Dede Efendi

eş-Şeyḫ Yûsuf. Konevî'dür. Bin on dört târiḫinde vâşıl-ı ser-menzil-i vücûd ve dâḫil-i şehristân-ı şühûd olup ser-mâye-i ṭab'-ı mâder-zâd ile vâşıl-ı

nişâb-ı isti'dâd olduğdan sonra belde-i merķūmede vâkı'a âsitâne-i Mevlânâda seccâde-nişin olan Bustân Efendi'den külâh-ı peşmîn giyüp rû-be-râh-ı t̄arîķ-ı Mevlevî olmuşlar idi. Ba'dehu Dârü's-salţanati'l-'aliyye maħmiyye-i Kõştantıniyye'ye hicret ve Ğalaţa Mevlevî-h̄ânesi'nde iķâmet eyleyüp ney-zenlige heves itmekle:

Beyt

Naĝamât eylemege başladı şanma anı sen
Ehl-i derdün şanemâ âteşin üfler ney-zen

mışdâķınca zâviye-i mezbûre şeyhi ta'yini ile ney-zenbaşılık hıdmetine vâşıl oldular. Ney-zenlikde aķrânı nâdir ve çeng çalmada dahı mâhir olmaĝla pâdişâh-ı ĝitî-penâh ya'nî Sulţân Murâd Hân-ı 'âlî-câh hâzretlerinün sem'-i hümâyûnlarına reside olduğda fermân-ı şerifleri¹ mûcibince meclis-i şeriflerine vâşıl ve ĝilmânân-ı hâşşa zümresine dâhil olup elţâf-ı bî-nihâyelerine nâ'il olmuşlar idi. Cülüs-ı hümâyûn-ı Sulţân İbrâhim Hânî'de taşra çıkup Beşiktaş kaşabasında² vâkı'a Mevlevî-h̄âne'de 'uzlet ü inzivâ ihtiyâr ve zâviye-i mezbûre şeyhi Hasan Ded'e'nün kerimesin tezevvüc itmekle karar eylediler. Biñ yetmiş Rebî'ül-evvel'inde Nâcî Ahmed Efendi yirine zâviye-i merķūme meşihati tevcih olunmuş idi. Seksen Zî'l-ka'de'sinde intikâl ve 'azm-i dergâh-ı Zü'l-celâl eyledüklerinde zâviye-i mezkûre sâhasında medfün oldular. Sinn-i şerifleri altmış altı sâle bâliğ olmuş idi. Vefâtlarına Fennî Meħemmed Efendi bu ĝüne târiķ dimişdür:

Târiķ

Vâşıl-ı sırr-ı Hudâ hâzret-i Derviş Yûsuf
Bü-yı pirâhen-i vaşl ile olup şevķ-engiz

İrdi Ya'ķüb-şifat aşl-ı merâm-ı ķurbe
ĝuş-ı cânına o dem irdi şadâ-yı ber-hiz

Fenniyâ ĝuş idicek fevtini didüm târiķ
Oldı Yûsuf Dedemüz Mışr-ı na'im iķre 'aziz³

1 S 338b.

2 kaşabasında H: -S.

3 اولدی یوسف دده مز مصر نعیم ایچره عزیز

Mahlûl olan zâviyeleri kendü terbiyet-kerdeleri Şeyh Mehemmed Efendi hazretlerine sezâ görildi.

Şeyh-i merķūm mehâsin-i¹ ahlâkla mevsūm, ‘ilm ü ma‘arifden hişsedâr, elsine-i şelâsede şî‘r ile şöhret-şî‘âr, hâlîm ü selîm, hâfız-ı *Kur‘ân-ı Kerîm*, hoş-şoĥbet, nîk-haşlet idi.

Âşâr-ı ‘ilmiyyelerinden enbiyâ ‘aleyhimü’ş-şalâtü ve’s-selâm² hazarâtınuñ mu‘cizât-ı şerîfelerin Fârsî lisân üzre on biñ beyt miķdârı nazm idüp *Ravzatü’n-nûr* tesmiye itdüklerinden mâ‘adâ Türkî eş‘âr-ı belâgat-şî‘ârları vardır. Bu ebyât güftâr-ı âbdârlarındandır:

Nazm

Taşavvurumda olan naķş-ı hâl-i ‘anber-bû
Derûn-ı dilde olan dâġ-ı mâh-tâb gibi

Ġarîķ-ı lücce-i baĥr-i ĥayâtıyam yâruñ
Libâs-ı ten arada vâķı‘a niķâb gibi [314^b]

Ve lehu³

Dil-i hezâra gül-i bâġ u râġ yetmez mi
Beli belâ-keşe künc-i ferâġ yetmez mi

Şikeste ĥâtır olan ‘aşık-ı sitem-zedeye
Derûn-ı sînedeki süz-ı dâġ yetmez mi

O süz-ı ‘işķla şevķ-ı fenâ-yı Ferĥâd’a
Şadâ-yı tişe ile ‘aks-i taġ yetmez mi

Hazân irişdi güle gitdi ‘andelib-i çemen
O güne bezmgehe şavt-ı zâġ yetmez mi

Didüm bu güne sūĥan ĥâlüne münâsibdür
Ney ü ķudüm u semâ‘ate yasaġ yetmez mi

1 mehâsin-i H: mecâlis-i S.

2 “Salât ve selâm onların üzerine olsun.”

3 Ve lehu H: -S.

Rubâ'ıyyât

Kırbânuñ olam nedür bu düzdide nigâh
 Dünyâyı helâk eyledi ol çeşm-i siyâh
 Ol havf ile ervâh-ı mücerred dirler
Lâ-havle ve lâ-kuvvete illâ bi'llâh'

eş-Şeyh A'mâ Küsec Mehemmed Efendi

eş-Şeyh Mehemmed. Semend-i himmeti vâdî-i talebde cilve-sâz ve germ-
 'inân-ı halbe-i hakâ'ik-ı râz olup Kâdî-zâde Şeyh Mehemmed Efendi'den
 ser-mâye-i fazl u kemâli ihrâz itdükden sonra taḥşil-i 'ilm ü 'irfân ile vâsıl-ı
 dil-h'âh ve semt-i meşîhate rû-be-râh olmuşlar idi. Biñ elli yedi senesi hilâlinde
 Şeyh 'Abdü'l-aḥad Efendi yerine Sulṭân Bâyezîd Hân va'ziyyesi iḥsân olunup
 yetmiş dört Şevvâl'inde Erdebilî-zâde Şeyh Aḥmed Efendi yerine Süleymâniyye
 ye kürsisine naql olındılar.² Seksen Şa'bân'ında selefleri Erdebilî-zâde Efendi
 maḥlûlünden Ayaşofıyya-i Kebîr va'ziyyesiyle tevķir olunmuşlar idi. Seksen iki
 Zî'l-ka'de'sinde 'azm-i gülnâr-ı cinân ve seyr-i riyâz-ı 'âlem-i cân itdüklerinde
 va'ziyyeleri İspirî 'Alî Efendi'ye şâyân görildi.

Şeyh-i merķûm ḥişşedâr-ı ekser-i 'ulûm, müteverri' ü müteşerri', edib ü
 mütevâzi' idi. Evâḥir-i 'ömrlerinde³ 'amâ 'arızasına mübtelâ olmağla "A'mâ
 Mehemmed Efendi" demekle şehîr ve bu nâm ile zebân-zed-i şağîr ü kebîr
 olmuşlar idi.

eş-Şeyh Şa'bân Efendi

eş-Şeyh Şa'bân. Vilâyet-i Kaşamonı'dan zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ilâhîden
 istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp ba'de taḥşil-i'l-isti'dâd ṭarîķ-ı şüfiyyeye 'azîmet ve bel-
 de-i merķûmede Kaşamonî Şa'bân Efendi Zâviyesi'nde seccâde-nişin-i irşâd
 olan Ḥalvetiyye meşâyihından Çorumlu Şeyh İsmâ'îl Efendi'den aḥz-ı dest-i

1 Hadîs-i Şerîf: "(Her türlü) kuvvet ve kudret ancak Allah'tadır." Bkz. Mehmet Yılmaz, *Kültürümüzde Âyet ve Hadisler*, Kesit Yayınları, İstanbul 2013, s. 406.

2 olındılar S: -H.

3 S 339a.

inâbet ve tekmil-i âdâb-ı tarîkat eyleyüp belde-i Kostañtiniyye'ye vâsıl olduğundan sonra Hâzret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında H'âce Sa'dü'd-dîn Efendi Zâviyesi tevcih olunmuş idi. Zâviye-i merķūmede¹ seccâde-nişin-i irşâd ve delil-i râh-ı reşâd iken biñ seksen iki târihinde intikâl ve 'âlem-i 'uķbâya irtihâl eyledi. Zâviye-i mezbûre sâhasında defn olunup maħdūmları Şeyh Yahyâ Efendi cā-nişinleri oldu.

Şeyh-i mezbûr şalâh u taķvâ ile meşhûr, 'âbid ü zâhid, muttaķî vü mücâhid idi.

Mevlevî Şeyhî Neşâti Efendi {Neşâti}

eş-Şeyh Aħmed. Gülbün-i vücûdı hâk-i pāk-i Edrine'den zâhir ve Neşâti maħlaşı ile mecma'-ı mazâhir olup taħşil-i ma'ârif-i 'ilmiyye ve tekmil-i âdâb-ı resmiyye eyledükde küberâ-yı Mevleviyye'den Gelibolı Mevlevî-hânesi'nde seccâde-nişin-i irşâd olan Ağa-zâde Şeyh Meħmed Efendi hıdmetlerine vâsıl ve şeref-i bî'atlerine nâil olup bir müddet hıdmetlerinde kıyâma âğâz itdükden sonra irşâd-ı erbâb-ı isti'dâda mücâz olmuşlar idi. Biñ seksen bir târihinde Şeyh 'Osmân Dede maħlûlinden maskaķ-ı re'sleri olan maħrûsa-i Edrine Mevlevî-hânesi'nde seccâde-nişin ve şeyh-i güzîn olduklarında ehıbbâlarından Rüşdi Aħmed Efendi didüğü târihdür:

Mısrâ'

Oldı yümn ile Neşâti Mevlevi'ye râh-ber²

Seksen beş Şevvâl'inde 'âzim-i 'âlem-i ervâh ve târik-i milket-i eşbâh olup zâviyeleri ķurbinde Murâdiyye Cāmi'-i Şerifi mezâristânında medfûn ve naķş-ı seng-i mezârları Rüşdi Efendi ve Vehbî Ćelebi didükleri târih-i mevzundur:

li-Rüşdi Efendi:³

Mısrâ' [315^a]

Bezm-i gülzâr-ı na'im ola Neşâti'ye maķâm⁴

1 merķūmede H: mezbûrede S.

2 اولدى يمن ابله نشاطى مولوى به رهبر

3 li-Rüşdi Efendi S: -H.

S nüshasında Rüşdi Efendi'nin tarihi ile Vehbî Ćelebi'nin tarihinin yerleri deĝişmiştir.

4 بزم كلزار نعيم اوله نشاطى به مقام

li-Vehbî Çelebi:

Mısrâ‘

Ola Aḥmed Neşâti merḳadün nür¹

Şeyḫ-i mezbür Neşâti mahlaşıyla meşhür, Fârsî-dân, şâhib-i ma‘ârif ü ‘irfân idi.

Âsâr-ı ‘ilmiyyelerinden *Kavâ'id-i Dürriyye* nâm lügatleri ve manzûm *Hil-ye-i Enbiyâ'*ları olduğundan mâ‘adâ Türkî ve Fârsî eş‘âr-ı âbdârları ve müdevven *Divân-ı* belâgat-şi‘arları vardır. Bu ebyât andan nümünedârdur:

ez-Ḳaşâ'id

Mihr ü meh kim iki sevdâger seyâhat-pîşedür
‘Arz iderler ‘âleme kâfûr u ‘anber rûz u şeb

Mühre-i mihr ü mehûn gerdün derûn-ı hoşḳadan
Birini izhâr idüp birini gizler rûz u şeb

Mihr ü mehden ḫavf ile iki kedû bend eyleyüp
Baḫr-i ḫayretde felek olmuş şinâver rûz u şeb

Ve lehu

Nedür bu feyz-i nesim-i şafâ ki şimdi olur
Olursa ehl-i dilün ḡonçe-i derûnı ḡüşâd

Ḳuruldı meclis-i şâdi sürüldi câm-ı ümîd
Şunuldı nuḳl-ı emel aldı dil felekden dâd

Felek müsâ‘ade-i ḫâtır eyleyüp âḫir
Açıldı revzen-i ṭâli‘ görindi rûy-ı murâd

Zihî muvâfaḳat-ı baḫt kim dil-i zâre
Olursa ancak olur şeş-der-i emel de ḡüşâd

1 اوله احمد نشاطی مرقدك نور

Ve lehu

Muṭrib-i ḥāme alup sâz-ı ḥayâli deste
Yine şad şevkle mızrâb-zen-i ma'nâdur

'Aklı zencîr-i be-pâ cû gibi şahrâya şalan
Serv-ķâmet yine bir şüh-ı perî-simâdur

Dîde-i terde ḥayâl-i ruḥı zibâ yaraşur
Güyyâ şîşe ile iki gül-i ra'nâdur¹

Gösterür şem' gibi şevķ ile kendin 'aşık
Kârı giryeyle yine süz-ı dilin ifşâdur

Benüm ol nâzım-ı pür-zür-ı niżâm-endişe
Ki leķâfetle sözüme reşk-i dür-i yek-tâdur

Āb-ı fikrümle çemenzâr-ı sühân tâze vü ter
Nâvdân-ı ķalemüm aña 'aceb mecrâdur

Ve lehu

Eyyâm-ı ḥazân irdi çemen zerd-nümâdur
Bülbülleri bâğuñ yine bî-berg ü nevâdur

Her zîr-i dirahṫı çemenüñ olmada pür-zer
Üstâd-ı ḥazân var ise gencîne-güşâdur

Dârâ-yı kerem-pîşe ki meşşâta-i luṫfi
Pirâye-dih-i rûy-ı 'arûsân-ı recâdur

Ey Ḥusrev ü Cem-mertebe mecmû'a-i zâtuñ
Bu nükte 'aceb nüşha-i esrâr-ı Ḥudâ'dur

1 S 239b.

Gitdükce güzellense n'ola şahid-i nazmum
Bu hüsni viren dâ'im aña luḡf-ı edâdur

Ṭab'um şadef-i dânişe bir gevher-i yek-tâ
Nazmum çemen-i ma'rifete cüy-ı şafâdur

Her bir sühânım tâze gül-i bâğ-ı taḡayyül
Hâmem aña bir bülbül-i pâkîze-nevâdur

Ve lehu

Ḳalem ki vesme-keş-i nev-'arûs-ı ma'nâdur
Hemîşe-zîb-dih-i ḡaclegâh-ı inşâdur

Ḳalem ki siḡr ile ḡaṭ'-ı reh-i ḡayâl eyler
Egerçi silsile-i ḡaṭ hemîşe ber-pâdur

Ḳalem ki şifte-i şâhid-i taḡayyüldür¹
Cünûn-ı 'işk ile ser-der-hevâ-yı sevdâdur

Ne ḡâme gülşen-i ḡâlet-fezâ-yı i'câza
Siyeh bahâr-ı leṭâfetle serv-i ra'nâdur

Ne ḡâme şâhid-i müşkîn-ḡabâ-yı ma'nâya
Midâd-ı sürḡ-i ḡayâl ol benân-ı zîbâdur

Zihî mütercim-i esrâr-ı ḡayb kim kârı
Edâ-yı nâzûk ile her zebânı icrâdur

Ḡubâr-ı dergehi kim tütüyâ-yı binişdür
Hemîşe zîb-dih-i dide-i temennâdur

Bu feyz-i şevḡ ile bir genc girdi destüme kim
Zebân-ı ḡâme cevâhir-nişâr-ı ma'nâdur

1 Bu mısradâ vezin aksamaktadır.

Nigîn-i la'line virmiş sevâd ile zînet
Lebinde şanma haţ-ı nev-demîde peydâdur

Hayâl olınsa çıkar geh hilâl ü geh hançer
Ol iki mışra'-ı ebrû 'aceb mu'ammâdur

Şafaqla tâbiş-i hurşîdi dir gören sâķi
Fürûğ-ı 'aķs-i 'izâruñla reng-i şahbâdur

Bu şi'r-i dil-keş ile bu kaçîde-i garrâ
Şadefçe-i yem-i ma'nâda dürr-i yek-tâdur [315^b]

'Aceb mi dâmen-i emvâcı olsa pür-gevher
Degül kaçîde bu bir kılzüm-i güher-zâdur

Hemişe tâ ki kalem âb-ı feyz idüp carî
Riyâz-ı ma'rifete nâvdân-ı zibâdur

Ve lehu

Şandum ham-ı zülfinde görüp hâlini yâruñ
İtdi gâzabuñ fitneyi der-çenber-i 'âlem

Kaldum ğam ile zâr güşâd olmadı hergiz
Bir kerre murâdumca der-i şeş-der-i 'âlem

Mir'ât-ı cihânda görine râz-ı me'ânî
'Adlûñ ola bir mertebe rüşenger-i 'âlem

Ve lehu

Yine zevâli muķarrer degül mi fikr eyle
Cihânı mihr gibi eylesen de zîr-i nigîn

Bürehne-ser mi degülsin şabâh-ı maşşerde
Serüñde şem' gibi olsa efser-i zerrîn

Firâz-ı evce de çıksañ mişâl-i tîr eger
İder seni yine bir gün zamâne hâk-nişîn

Ve lehu

Olsa dillerden 'aceb mi zûlmet-i ğam ber-ţaraf
Zerre-perver âftâb-ı 'âlem-ârâdur gelen

Sâyesinde baht-yâb olsun yine erbâb-ı dil
Bir Hümâ-fer dâver-i Sî-murğ-sîmâdur gelen

Hâr u haş gibi idüp a'dâ-yı dîni pây-mâl
Eylemiş emvâcını der-pîş deryâdur gelen

el-Hâzer ey hâr-ı dâmen-gîr-i şeh-râh-ı sitem
Berğ-ı hırmen-süz-ı baht-ı cân-ı a'dâdur gelen

Bîm-i tîği itdürüp a'dâ-yı dîne ser-fürü
Her ţarafdan geh hârâc u geh hedâyâdur gelen¹

Hâmesinden dir gören cârî midâd-ı pâkini
Nâvdân-ı feyzden âb-ı muşaffâdur gelen

Pâyine kâbil mi diller aqmamağ cûlar gibi
Cilve-rîz-i 'işve ol nahl-i dil-ârâdur gelen

Ve lehu

Vücûd-ı kâmilî bir nüşâ-i şun'-ı ilâhidür
Ki pür-ma'nâ-yı hikmetdür ser-â-ser çâr bâb üzre

Olurdu zûlmet-i şeb ber-ţaraf bir dağı 'âlemden
Düşeydi sâye-i temkîni cirm-i âftâb üzre

1 S 340a.

Olurdu cevher-i nâ-yâbla pür bir baħr-i bî-sâhîl
Düşeydi ebr-i cüdından eger ھاڑre serâb üzre¹

Ve lehu

Encüm gibi sipâh-ı 'adû nâ-bedîd olur
Zâhir olunca zer-'alem-i mihr-peykeri

Şâhib-ķırân-ı 'arşa-i nazmum ki nazmumuñ
Olmış tamâm kişver-i ma'nâ musahħarı

Hâmem ki çeşmesâr-ı sühandur şafâ ile
Mîzâb-ı feyzden aķıdır mâ'-yı Kevşeri

Rengîni-i edâyile her beyt-i nâzüküm
Vâlâ hadîka-i sühanuñ verd-i aħmeri

ez-Ġazeliyyât

'Âşık olurdu fikr-i leb-i yârdan cüdâ
Olsaydı âb gevher-i şhvârdan cüdâ

Dil târ-târ-ı ğuşsa vü cân çâk-çâk-i ğam
Mânend-i şâne zülf-i siyekârdan cüdâ

İtmiş sevâd-ı haţţ-ı ruħın dilde cilveger
Da'im duħanı eylemeyen nârdan cüdâ

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 329b, Hamidiye 939 vr. 256'da şu beyit ler yer almaktadır:

Ve lehu

O yekke-tâz-ı cihân kim sezâdur eylerse
Semend-i devleti şaħn-ı felekde cevlânı

Şemîm-i hıllkı mu'aţţar-kün-i dimâĝ-ı cihân
Ġubâr-ı reh-güzeri sürme-i şîfâhânî

Fürûĝ-ı tal'atı pertev-fürüz-ı mihr-i felek
Raħîķ-ı tab'ı şafâ-baħş-ı keyf-i rüħânî

Cihân-ı mekrümetüñ Hâtem-i kerem-baħşı
Sipih-ı ma'deletüñ âftâb-ı raħşânı

Olmaz Neşâtiyâ keder-i jeng-i hicr ile
Mir'ât-ı sine 'aks-i ruh-ı yârdan cüdâ

Ve lehu

Gülistân-ı dilün kim gülleri dâğ-ı belâdur hep
Nesîmi âh-ı hasret cüyü eşk-i gam-fezâdur hep

Perîşân olmamak mümkün midür 'ışkuñda diller kim
O müşkîn tırra-i pür-ham gibi ser-der-hevâdur hep

N'ola hün-ı ciger rîzân olursa şîşe-i dilden
Gelen dest-i sitemle dem-be-dem seng-i cefâdur hep

Ve lehu

Gerd-i şad gamla ki âlüde aķar cüy-ı taleb
Ola mı 'aks-i temâşâ-yı meh-i rüyü taleb

Pây-ı dil ile dirâz olmaz idi olmasa ger
Rîze-seng-i elem-i ye's ile pür küy-ı taleb

Şâh-ı ümmîd-i Neşâti nice olsun sîr-âb
Bâğ-ı dilde katı âheste aķar cüy-ı taleb¹

Ve lehu

Cilvegâh-ı nâza kim ol âfet-i meh-rû çıkār
Her tarafdan evc-i çarha şevk ile biñ hû çıkār

Cân atar bî-çâreler gâhî niyâm-ı nâzdan
Kaşd-ı zaħm-ı cân ile ol hañçer-i ebrû çıkār

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 330a, Hamidiye 939 vr. 256b'de şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Hať şanma o bir nüşâ-i i'câz-nümâdur
Zâhir dile anda niçe ma'nâ-yı maħabbet

Zeyn itmede güllerle ruh-ı yârî Neşâti
Germiyet-i şahbâda olan feyz-i tarâvet

Remzden hâlî degül naqş-ı cemâl-i dil-rübâ
Haft-ı la'li bir mu'ammâdur ki şeftâlû çıkar

Yâsemenden ser-zede sünbül şanur seyr eyleyen
Güşe-i destârdan kim zülf-i 'anber-bû çıkar

Demdür ey kilk-i Neşâti şevk ile gâvvâş olup
Zib-bağş ol baħr-i ma'nâdan yine lü'lü çıkar¹ [316^a]

Ve lehu

Çeşm-i mihre tütüyâ eyler felek her zerresin
Ârzü-yı sâye-i kıaddünle ol kim hâk olur

Ve lehu

Müydan ince miyân-ı çeşm-i fettânum mıdur
Rişte-i bârik-i dil mi yâ reg-i cânım mıdur

Ve lehu

Şevkuz ki dem-i bülbül-i şeydâda nihânuz
Hûnuz ki dil-i gönçe-i hamrâda nihânuz

Biz cism-i nizâr üzre döküp dâne-i eşki
Çün rişte-i cân gevher-i ma'nâda nihânuz

Hem gül gibi rengîni-i ma'nâ ile zâhir
Hem neşe gibi hâlet-i şahbâda nihânuz

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 330a, Hamidiye 939 vr. 256b'de şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Her hûn-ı dide penbe-i dâğ üzre kim düşer
Hasret-zemîn-i sinede güller güşâd olur

Levh-i hayâle naqş-ı haţuñ kim çeker gönül
Aña sevâd-ı merdüm-i dide midâd olur

Ve lehu

Dil pâre pâre zaḥm ile pürdür derünımız
Şâhid degül mi gözden aḳan cüy-ı hünımız

Biz kim mişâl-i şîşe-i mey pâk-meşrebüz
Birdür bizüm hemîşe derün u birunımız¹

Ve lehu

Görüp dür-dâne-i eşk-i dü çeşmüm pençe-i mercân
Kızarmış şermsâr-ı reşk olup deryâdan el çekmiş

Ve lehu

Ey bezm-i şevke muṭrib-i ferruḥ-dem-i neşât
Şal gûş u hûşa nağme-i zîr ü bem-i neşât

Bağduḳca ḥaṭṭ-ı yâra gönül şevḳ-yâb olur
Hâlet-fezâ zihî çemen-i ḥurrem-i neşât²

Olmaz mı mülk-i dilde Süleymânlık eylemek
Girmez ḳalır mı destimize ḥâtem-i neşât

Ve lehu

Çâk oldu ḥâr-ı ye's ile dâmân-ı ârzü
Ḥayfâ açılmadı gül-i bustân-ı ârzü

Dest-i ümîd beste vü bâzû-yı dil şikest
Ḳaldı derûnda 'uḳde-i pinhân-ı ârzü

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 330a, Hamidiye 939 vr. 257'da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

O rind-i pâk-dil kim dâmen-i dünyâdan el çekmiş
Fenâ-yı dehri ṭuymuş ḥ'âhiş-i bî-câdan el çekmiş

Şabâ geşt eylemiş gülzârı bü-yı zülf-i dil-berle
Çenâr-ı bâğı gördüm sünbül-i ra'nâdan el çekmiş

2 S 340b.

Tâb-ı temûz-ı ye's ile ma'lv oldu 'âkıbet
Mânend-i kaçre baħr-i firâvân-ı arzû

Ve lehu

Zâhid ayağı yir mi başar şimdi Neşâtî
Mey rîhte bîn pâre yatur câm şikeste

Ve lehu

Sebû-yı gönçe ber-düş-ı nihâl-i tâzedür şimdi
Şurâhî der-bağal sâķi de refâre ayağ başsun¹

Ve lehu

Olursa şâne ile keşmekeş ziyâde daħı
Ne fitneler çopa gör zülf-i dil-rübâda daħı

Çeker mi çarħ-ı sitemger cefâdan el hergiz
Tamâm-ı kişt-i dili virmeyince bâda daħı

Bisât-ı² meclisi tayy itdi sâķi-i devrân
İrişmedin elimüz sâğar-ı murâda daħı

Ve lehu

Girye kim mestî-dih-i endîşedür her kaçresi
Meyle pür reşk-âver-i şad şîşedür her kaçresi

Hâmem ol mîzâb-ı gülzâr-ı sühandur kim benüm
Âb-yâr-ı naħl-i hikmet-rîşedür her kaçresi

Vaşf-ı hâlün kim yazar levħ-i beyâna kilk-i ter
Dâğ-ı şad üstâd-ı sâħir-pîşedür her kaçresi

1 S nüshasında bu beyitle bir önceki beytin yirleri değışmiştir.

2 Bisât-ı H: Neşâtî S.

Bâde-i nazm-ı Neşâti kim şarâb-ı feyzdür
 Âb-ı rüy-ı şâhid-i endişedür her kaşresi

Hâciöğlibâzârı Şeyhi Maḥmūd Efendi

eş-Şeyḥ Maḥmūd. Vücūd-ı pür-cüdü elf-i kâmil ḥudūdında Karadeniz yalısında Balçık kaşabasından vürüd idüp ba'de'l-bülûğ ilâ-sinni't-temyîz muḳaddimât-ı 'ulûma nâ'il ve derece-i isti'dâd-ı tâma vâşıl olduḳda 'inân-ı himmeti cânib-i İstanbul'a şarf idüp Hekîm Çelebi Tekyesi'nde tārîka-i 'aliyye-i ḥ'âcegândan seccâde-nişin-i irşâd olan Şireli Şeyḥ Aḥmed Efendi ḥıdmetleriyle şeref-yâb olduklarından tervîc-i ba'z-ı aḥbâb ile şâhid-i mülâzemet dil-beste olmaḳla müderrisîn-i kirâmdan Receb Efendi'nün dânişmendânî silkine münselik ve ba'de'l-mülâzemet tārîk-ı każâya sâlik olup Rûm-ı cennet-rüsüm kalem-revinde ḳuzât-ı sûtüde-şifât zümresine duḥûl ve ba'z-ı menâşıba vuşûl müyesser olmuş iken ber-muḳtezâ-yı zuhûr-ı ḥikmet Hâciöğlibâzârı kaşabası şeyhi Meḥemmed Efendi 'âzim-i dâr-ı âḥiret olduḳda râh-ı każâdan süy-ı meşîhate 'udûl rızâ-dâdeleri olmaḳın zâviye-i maḥlûle bunlara tevciḥ olındı. Bir müddetden sonra talaḳḳî-i 'ulûm-ı âliye vü 'âliye itdükleri esâtizelerinden Bolevî Muştâfâ Efendi mesned-i fetvâya irtikâ itdüklerinde şâhibü't-tercemeye kaşaba-i mezbûrede vâḳi' Câmî'-i 'Atîḳ Medresesi'n ḥâric i'tibârıyla iḥsân itmişler idi. Niçe zamân 'ulûm-ı şettâ ifâdesiyle şümârende-i eyyâm ü leyâl iken biñ seksen beş senesi ḥilâlinde intikâl ve ravza-i Raḥmân'a irtihâl [316^b] eyledi.

Şeyḥ-i mezbûr kemâlât-ı 'ilmiyye ile meşhûr, ḥalîm ü selîm, müşfik u kerîm, nûr-ı mücessem, pîr-i mükerrer idi.

Debbâg Yûnus-zâde Şeyḥ Muştâfâ Efendi

eş-Şeyḥ Muştâfâ bin Yûnus. Maḥrûsa-i Burusa maḥallâtından merḥûm Sulṫân Murâd Ḥân-ı Şânî Maḥallesi'nde Post-pîrâ Yûnus nâm bir mü'ezzin-i dil-keş-şadânuñ ferzend-i ḥiredmendi Şeyḥ Muştâfâ Efendi'dür. 'Ulemâ-yı aşrından istifâde-i 'ulûm u fûnûn idüp edîm-i sinesi cild-i kitâb-ı fezâ'il ve ḥırka-i peşmînesi maḥfaza-i eczâ-yı ḥaşâ'il olduḳdan sonra belde-i Ḳoştanṫınıyye'ye

hicret ve 'umdetül-meşâyihi'l-kirâm Ümmî Sinân-zâde Hasan Efendi'den ahz-ı dest-i inâbet eyleyüp niçe zamân hıdmet-i 'aliyyelerinde püyân olduğdan sonra bîñ yetmiş yedi senesinde maskat-ı re'si olan maḥrûsa-i merķûmeye irsâl idüp Zâviye-i Aḥmed Paşa-yı¹ Fenârî'de Qālîbî Şeyḥ Aḥmed Efendi maḥlûlin-den izn-i şeyḥ ile post-nişîn oldu. Meşgûl-i tevḥîd ü ezkâr ve evķâtını maşrûf-ı t'at-i Perverdigâr iderken bîñ seksen beş târiḥinde terk-i âsâyiş-i gülzâr-ı fenâ eyledükde "Şârvân-ı Mükahḥal Şeyḥ Meḥemmed Maḥberesi" dimekle meşhûr güristânda medfundur. T'ablî-zâde 'Aklı Efendi didüğü târiḥdür:

Mışrâ'

Ola firdevs-i a'lâ aña meşvâ²

Zâviye-i maḥlûlelerinde Qâsım Paşalı Şeyḥ Muştâfâ Efendi qarâr idüp ba'de müddet İstanbul'a naql itmekle Qonevî Seyyid Meḥemmed Efendi post-nişîn oldu.

Merḥûm-ı mezbûr aḥlâq-ı ḥasene ile meşhûr, 'âlim ü 'ârif, kemâlâta vâķıf idi.

Âşârlarından debbâğ ḥirfetine müte'allik fütüvvet-nâme tarzında risâle-i laṭîfeleri vardur.

eş-Şeyḥ Aḥmed el-Qâdirî el-Ma'rûf bi-Gîsüdâr {Qâdirî}

eş-Şeyḥ Aḥmed. Gencîne-i esrâr-ı Qâdiriyye'nün ḥişşemendi Gîsüdâr Şeyḥ Aḥmed Efendi'dür. Maḥmiyye-i Edrine ḳurbinde Vüidine nâm ḳaşabadan zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ezeliiden istifâza-i nûr-ı şu'ûr itdükden sonra dârül-mülk-i İstanbul'a hicret ve Bâķî-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp ba'de tekmi'lîl-medâris kırķ aḳçe medreseden ma'zûl iken sâlik-i meslek-i ḳazâ ve mâlik-i ezimme-i ḥüküm ü imzâ olmuş idi. Birḳaç ḳaşabaya ḳâdî olduğdan sonra tariḳa-i meşâyiḥa meyl ü rağbet ve vâsıl-ı ser-menzil-i ḥaḳîḳat olmağa 'azîmet idüp ḳaşaba-i Top-ḥâne'de âsitâne-i âsmânsâları olan 'umdetül-meşâyihi'l-Qâdiriyye Şerîf Ḥalîl Efendi'den ahz-ı

1 S 341a.

2 اوله فردوس اعلا اكه مئوى

Mısraın ebced hesabına göre sayı değeri ile Mustafa Efendi'nin vefat tarihi örtüşmemektedir. Düşürülen tarih ta'miyeli olabilir.

dest-i inâbet ve müddet-i medîd edâ-yı hıdmetden şofra seyâhat ile Bağdâd-ı bihişt-âbâda dâhil ve kûtbü's-Şamedânî Mevlânâ Şeyh 'Abdü'l-kâdir-i Gilânî hazretlerinin hâk-i iksîr-iştimâllerine çehre-mâl olmağa vâşil oldu. Ba'dehu mahrûsa-i Burusa'ya nakl idüp Kaşşâblar Tekyesi'nde niçe zamân bast-ı post-ı iķâmet ve pîrâye-bahş-ı seccâde-i meşîhat iken biñ seksen altı Cumâde'l-ülâ'si-nuñ yigirminci günü sâṭûr-ı mergle kaşşâb-ı ecel gûsfend-i hayâtını çâk itmekle K̄aragülleli nâm mevzi'de reme-i mevtâya mülhâk oldu.

Merhûm-ı mezbûr mükâşefe¹ ile meşhûr, mürşid-i 'adîmü'n-naẓîr, maḥ-bûb-ı k̄ulûb-ı şaġîr ü kebîr, ḥalîm ü selîm, şâhib-i ṭab'-ı müstaķîm idi.

Âşarlarından K̄âdirî maḥlaşî ile ba'z-ı vâridât-ı ilâhiyyeleri vardur. Bu birkaç beyt andan nümûnedârdur:

Nazm

Dil odur kim ola dâ'im maḥrem-i râz-ı şühûd
Ṭayy ide kevneyni 'arşa eyleye her dem şu'ûd

Âķıl iseñ gel tefekkûr eyle kendi zâtuñ
Men 'aref sırrına vâķıf olana olur dürüd

Virmedünse Ḥâķ'dan özgeye gönül ey² K̄âdirî
'Arşa-i 'işk içre sensin maẓhar-ı ism-i Vedüd

Ve lehu

Mest-i 'işkuz bilmezüz dünyâ vü mâfihâ nedür
Zâhidüñ imrûzı vâ'iz didüġi ferdâ nedür

Lâ-mekânuz rûḥ-ı k̄udsilerledür pervâzımız
Ṭâ'irân-ı evc-i lâhûtuz bize me'vâ nedür

Âlem-i ma'nâ deminden nûş idenler bildiler
Bezmi-i âlemde dem-â-dem devr iden şahbâ nedür

1 mükâşefe S: mükâşif H.

2 ey S: -H.

Terk-i tecridüz fenâ fi'llâh yegâne vâdiyüz
Bilmişüz baħr-i ademde ol d r-i yek-t  nedür [317^a]

V k f-ı esr r-ı ma'n y m dime ey  dir 
G r -ı baħr-i vaħdet olan bildiler ma'n  nedür

 mm  Sin n-z de Şeyh H san Efendi

eş-Şeyh H san bin Meħmed. D r s-saltanati'l-'aliyye maħmiyye-i oştan niyye'den neş'et ve idüp " mm  Sin n-z de" demekle şöret bulmuşlar idi. Ser-m ye-i ab'-ı m der-z d ile v s l-ı niş b-ı isti'd d olduklarından sonra Keçeciler İm mı Meħmed Efendi'den taħs l-i 'ilm   'irf n ile v s l-ı dil-h' h ve ar k-ı sa'adet-ref k-ı şüfiyyeye r -be-r h olmağın  mm  Sin n Efendi' cen blarının ker me-i mükerremeleri ya'n  ş hib t-terceme hazretlerinin cedde-i muħteremeleri olan B n -y   hret h dmetlerinden b at, ba'dehu Egriapulu uadar Şeyh Meħmed Efendi'den in bet eyleyüp ve Mu' d-z de Efendi'den daħı tekm l-i ar kat itdükden sonra Şeyh 'Abd l-aħad Efendi hazretlerinin terbiyeleriyle v s l-ı esr r-ı ha kat olup azz z Şeyh Meħmed Efendi maħl linden Kürkcibaşı C mi'-i Şerifi urbinde v k 'a z viye meşihatiyle f 'iz-i şeref-i hil fet olmuşlar idi. Bi  seksen sekiz Cum de'l- l sında Boğuk 'Abd ll h Efendi yerine Sult n Meħmed H n C mi'-i Şerifi kürsisinde müfessir-i ur'an-ı 'azim ş-ş n oldular. Sene-i mezb re Şevv l'inde intik l ve 'idg h-ı erv ha isti'c l eyledüklerinde Şehr-emini urbinde olan z viyede v lidleri cenbinde defn olundular. Himmet-z de Şeyh 'Abd ll h Efendi did ği t rih d r:

Mısr '

انتقل القطب جوار المعيد²

ve R şd  Aħmed Efendi daħı bu t rihi demiş d r:

1 S 341b.

2 "Kutub, yaratanın civarına gitti." (ebced: 1088)

Beyt

Geldi biri didi kim fevtine târîhdür
Ümmi Sinân-zâde'nün rûhı için Fâtiha¹

Maḥlûl olan va'ziyyeleri Bolbolcu-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi'ye ta'yîn olup zâviyelerinde² maḥdûm-ı mükerrerleri Şeyḫ Hüseyn Efendi seccâde-nişîn oldılar.

'Azîz-i merḫûm vâşıl-ı sırr-ı mektûm, 'âbid ü zâhid, murtâz u mücâhid, pîr-i nûrânî, ṭabîb-i rûhânî, mazanne-i kerâmet, 'azîz-i şâhib-himmet, dîde-düz-i 'âlem-i ıtlâḫ, ğavṭa-ḥor-ı baḥr-i istiğrâḫ, kürsî-nişîn-i naḫl-i tefsîr, ser-ḥalka-i tevḥîd ü tezkîr, 'âlim ü 'âmil, kâmil ü şâmil, kerâmet-i zâhire, maḫâmât-ı fâhire şâhibi 'azîz idi.

Mevlevî Şeyḫi 'Abdî Dede-zâde Seyyid Ḥalîl Efendi

eş-Şeyḫ es-Seyyid Ḥalîl ibnü's-Şeyḫ 'Abdî. Ṭabaḫa-i Sulṭân Murâd Ḥân-ı Râbî' meşâyihından tercemeleri evâḫîr-i *Zeyl-i 'Atâyi'*de sebḫ iden ḫaşaba-i Kâsım Paşâ'da vâḫı'a Mevlevî-ḫâne'nün bânîsi 'Abdî Dede'nün nihâl-i ḫadîḫa-i vücûdı ve netice-i muḫaddimât-ı şühûdı Seyyid Ḥalîl Efendi'dür. Biñ yigirmi dört târîḫinde ḫadem-nihâde-i 'âlem-i eşbâḫ olup tekmîl-i meleke-i isti'dâd eyledükde esâtize-i zamândan Kürd 'Abdu'llâh Efendi ve Monlâ Çelebi ve 'Abdü'r-raḫîm Efendi'den taḫşîl-i ser-mâye-i 'ulûm ve itḫân-ı manṭûḫ u mefhûm itmîşler idi. Ḳırḫ bir senesi ḫilâlinde vâlid-i mâcidleri intîḫâlinden soñra zâviyelerinde seccâde-nişîn ve şeyḫ-i ṭarîḫat-ı Mevlânâ Celâlü'd-dîn olup neşr-i le'âlî-i 'irfân üzere güzârende-i eyyâm iken seksen sekiz Zî'l-ḫicce'sinün yigirmi birinci günü ḫicce-i 'ömri tamâm ve 'âlem-i 'uḫbâya ḫîrâm eyledüklerinde zâviye-i merḫûmemede defn olındılar. Zekî 'Alî Efendi bu güne târîḫ³ dimişdür:

Mışrâ'

Vasaṭ-ı 'adn ola maḫâm-ı Ḥalîl⁴

Yırlarına maḥdûmları Seyyid Meḫemmed Efendi seccâde-nişîn oldı.

1 امی سنان زاده نك وحي ايچون فاتحه

2 zâviyelerinde H: zâviyeleri civârında S.

3 güne târîḫ S: târîḫi H.

4 وسط عدن اول مقام خليل

Şeyh-i merķūm fazîlet-i 'ilmiyye ile mevsūm, sīne-i bī-kīnesi menba'-ı der-yā-yı 'ulūm, zāmīr-i münīri maṭla'u'l-envār-ı sırr-ı mektūm, 'ābid ü zāhid, keşī-rū'l-maḥāmid idi.

Ṭaraf-ı māderlerinden nesebleri Medīne-i Münevvere'de medfūn Seyyid Müberred-i Şīrāzī'ye beste olmağın 'ırķ-ı 'arīķı nesl-i ṭāhire peyveste idi.

Şekūri Şeyh Mūsā Efendi {Şekūri}

eş-Şeyh Mūsā. Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Kōstanīniyye'den zuhūr ve āftāb-ı feyz-i ezeliiden istifāza-i nūr-ı şu'ūr idüp intisāb-ı muḫad-dimāt-ı 'ulūm u fūnūn ve iktisāb-ı [317^b] levāzım-ı mefrūz u mesnūn itdükden soñra ṭarīķa-i [Celvetiyye'den]¹ Üsküdarī Maḥmūd Efendi merḥūm āsitānesin-de seccāde-nişin-i irşād olan Ğafūrī Şeyh Maḥmūd² Efendi'den inābet ve tek-mil-i ādāb-ı ṭarīķat eyleyüp Koca Muşṭafā Paşa Cāmi'-i Şerifi³ ḫurbinde Şeyh Hüseyn Fennī maḥlūlinden "Bāzīrgān Tekyesi" dimekle meşhūr-ı 'ālemiyān olan zāviyede seccāde-nişin-i meşīḫat olmuş idi. Germ-sāz-ı meclis-i irşād u naşīhat iken biñ seksen ṭokuz Muḫarrem'inde dār-i fenādan rıḫlet ve 'ālem-i 'uḫbāya 'azimet eyleyüp Edrineķapusu ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civā-rında defn olındı.

Şeyh-i merķūm ḫişsemend-i⁴ ma'ārif ü 'ulūm, kürsī-nişin-i va'z u tezkīr, nāķil-i ḫadīs ü tefsīr idi. Şekūri maḫlaşı ile eş'arı olup bu beyt güftārındandır:

Beyt

Bāğ-ı ḫalbūn āb-ı istiğfār ile ḫıl sebz ü ter
Gülşen-i feyz-i ilāhīden açılısun verd-i ter

Şemleli-zāde Şeyh Aḫmed Efendi {Rindī}

eş-Şeyh Aḫmed el-Gülşenī. Beyne'n-nās "Şemleli-zāde Şeyh Aḫmed Efen-di" dimekle ma'rūf bir kāmīl-i ma'rifet-şināsdur. Ḥadāset-i sinninde taḫşīl-i

1 Metinde "Ḥalvetiyye'den".

2 Şeyh Maḥmūd

3 S 342a.

4 ḫişsemend-i H: ḫişşedar-ı S.

‘ilm ü ‘irfân ile fâ’ıku’l-akrân ve zübde-i ehl-i *Ḳur’ân* bir nükte-senc-i Fârsî-dân olmağla maḥmil-bend-i maṭiyye-i seyâhat olup Mısr-ı Ḳâhire’de pây-ı semend-i müsâferete ‘aḳd-i ‘ıḳâl-i mücâveret eyleyüp âsitâne-i Gülşenî’de seccâde-nişin olan Muḥyî-zâde Şeyḥ Ḥasan Efendi’den inâbet ve niçe zamân ḥıdmet itmekle gonçe-i ümmîdi şüküfte ve ğubâr-ı ‘alâ’ıḳ-ı fâniyeden sâḥa-i zamîri refte itmiş idi. Şeyḥ-i mezbûruñ işâret-i ‘aliyyeleriyle maḥrûsa-i Burusa’ya visâde-güster-i nüzül olup ‘Alî Mest Zâviyesi’nde ḥıdmet-i imâmet ve Câmî’-i Kebîr ḳurbinde merḥûm Şeyḥü’l-İslâm Ḳara Çelebi-zâde ‘Abdü’l-‘azîz Efendi Mu‘allim-ḥânesi’nde ta‘lîm-i şıbyâna müdâvemet üzre iken bin seksen toḳuz Cumâde’l-ülâsınuñ yigirmi yedinci Aḥad günü ‘andelib-i nağme-pervâz-ı rûḥ-ı laṭîfleri gülşen-i cinânda âşiyân idüp zâviye-i mezbûrede defîn-i zîr-i zemîn oldu.

‘Azîz-i mezbûr ma‘ârif ile meşhûr, ḥoş-nüviş, erbâb-ı ma‘ârifle celis olup Rindî maḥlaşı ile bu birḳaç beyt gülzâr-ı ṭab‘-ı laṭîflerinden çepîde-i dest-i in-tihâbdur:

Nazm

Ḥâmüşluğum zîb-dih-i ḥâne-i ḥayret

Pür-ğüylüğüm zînet-i kâşâne-i ḥayret

Ġam-ḥâne-i dil miḥnet-i derd ile hemânâ

Gencür-ı zer-i zîver-i vîrâne-i ḥayret

Meşşâta-i ğam alsa eline ‘aceb olmaz

Zülf-i dil-i şad pârem için şâne-i ḥayret

Her encümene şem‘-i maḥabbet şala pertev

Eṭrâfın alur leşker-i pervâne-i ḥayret

Üftâde-zâde eş-Şeyḥ İbrâhîm Efendi

eş-Şeyḥ İbrâhîm¹ ibnü’ş-Şeyḥ Muştafâ ibnü’ş-Şeyḥ Meḥammed Üftâde. Maḥrûsa-i Burusa’dan bedîdâr ve eben ‘an ceddin “Üftâde-zâde Efendi” di-

1 eş-Şeyḥ İbrâhîm S: -H.

mekle şöhret-şî'âr olmuşlar idi. Vâlid-i mâcidleri Üftâde Şeyh Mehemmed Efendi'nün maḥdûm-ı mihterleri Şeyh Muştâfâ Efendi'dür ki maḥrûsa-i merķûmede vâlidleri zâviyelerine seccâde-nişîn-i meşîḥat iken biñ on yedi senesinde dâr-ı beķâyâ rıḫlet itmişler idi. Bunlar vâlid-i mâcidleri intiķâlin-den şoñra Üsküdarî Hüdâyî Maḥmûd¹ Efendi âsitânesine gelüp hıdmetlerinden tekmi'l-i sülûk-i ṭarîķat ve taḫşîl-i lezâ'iz-i esrâr-ı şerî'at u ḫaķîķat itmekle hıdmet-i 'azîzde bi'l-külliyeye mâ-sivâdan ferâġat ve ķalib-i ķalbe ifrâġ-ı ibrîz-i maḥabbet idüp biñ otuz sekiz târiḫinde maḥrûsa-i merķûmede vâlidleri maķâ-mında seccâde-nişîn olmaġa me'mûr oldılar. Elli seneden mütecâviz ol buķ'a-i celilede irşâd-ı erbâb-ı zühd ü şalâḫ üzere iken biñ seksen ṭoķuz Ramazân-ı şerîfinüñ on dördinci Sebt gicesi şabâḫ-ı 'ömri vâşıl-ı ervâḫ olup müceddeden ta'mîr itdükleri Türbe Câmî'i'nde medfûn [318^a] ve eb ü cedlerine maķrûn olduklarında târiḫ-i intiķâlleri² bu mışrâ'-ı mevzûn vâķi' oldı:

Mışrâ'

Geçdi biñ seksen ṭoķuzda cennete ķutb-ı zamân³

Maḥdûm-ı mükerremleri Şeyh Mehemmed Efendi câ-nişînleri oldı.

'Azîz-i mezbûr maṭla'ü'l-esrârdan fâ'izü'n-nûr, âsitân-ı irşâd-penâhı ķible-gâḫ-ı erbâb-ı 'irfân, şî't-i iştihârî ṭanîn-endâz-ı mesâmî'-i ekvân, 'azîmü'r-riyâzet, keşîrül-'ibâdet, mine'l-mebde' ile'l-müntehâ devr-i ebvâb n'idüġin bilmez ve serv-i ser-efrâz-ı şaḫn-ı istiġnâ olup bir ferde ser-fürü ķılmaz, ḫaķdan mütecâ-nib, erbâb-ı zâhirden hârib, pîr-i nûrânî-i mu'ammer, şalâḫ-ı ḫalle muḫammer idi. Sinn-i şerîfleri 'ıķd-ı tâsi'i mütecâviz belki 'aşîre mütenâhiz olmaķ üzere mervîdür.

Menķabe⁴

Naķl olunur ki Üsküdarî Maḥmûd Efendi ḫazretleri cedd-i şâhibü't-terceme Üftâde Efendi cenâblarınıñ ḫalîfeleri olmaķ taķrîbiyle ḫayâtlarında⁵ bir gün Maḥmûd Efendi ḫazretlerine ḫiṭâb idüp "Bizüm evlâdimuzdan biri, sizden

1 Maḥmûd H: -S.

2 intiķâlleri H: vefâtları S.

3 S 342b.

كچدی بیک سڪسان طقوزده جتته قطب زمان

4 Menķabe S: -H.

5 ḫayâtlarında H: cenâblarında S.

aḥz-ı inâbet idüp terbiyeñüz ile vâşıl-ı sırr-ı ḥaḳîḳat olacaḳdur.” diyü nebî-relerinüñ bu ṭarîḳle tekmil-i sülüklerin keşf buyurmuşlar imiş. Ba'det-tekmil bunlar maḥrûsa-i Burusa'ya ḫilâfetle me'mûr olduklarında ḫazret-i pîrden müfâraḳat mücib-i ḫüzn ü kürbet olmaḳla “Sulṭānum, ḫāk-i pāye ziyâret ḳaç günde bir ruḫşat-yäfte-i cenâb-ı 'ālî-menḳabet olur?” diyü su'âl buyurduklarında Maḥmûd Efendi ḫazretleri daḫı “Biz sizüñ ḫıdmetiñüz için bu vaḳte deḡin tevaḳḳuf eyledük.” diyü cevâb buyurmuşlar idi. Fi'l-vâḳi' bunlar Burusa'ya vuşul bulduklarında der-'aḳab ḫazret-i pîrün intikâli ḫaberi vâşıl olmuş idi.

Raḫmetu'llāhi 'aleyh raḫmeten vâsi'aten.¹

Şeyḫ Seyyid Maḥmûd en-Naḳş-bendi

eş-Şeyḫ es-Seyyid Aḫî Maḥmûd ibnü's-Seyyid Ḳâsım. Bu ṭabaḳa meşâyiḫi 'idâdında ānifen tercemeleri taḫrîr olınan meşâyiḫ-ı Naḳş-bendiyye'den Açıḳbaş Şeyḫ Seyyid Maḥmûd Efendi'nün birâder-zâdesi Şeyḫ Seyyid Aḫî Maḥmûd Efendi'dür. Masḳaṭ-ı re'sleri belde-i Vān olup behre-yâb-ı feyz-i ḫāne-i şu'ur u 'irfān ve 'andelib-i gülşen-i taḫḳîḳ u iḳān olduḳdan soñra maḥrûsa-i Burusa'ya hicret ve 'amm-ı mükerremlerinden inâbet ile tekmil-i âdâb-ı ṭarîḳat eyleyüp biñ yetmiş yedi Rebî'ül-âḫir'inde 'amm-i kerîmleri tekyegāh-ı bihişte rıḫlet buyurduklarında yirlerine seccâde-güster-i meşîḫat olmuşlar idi. Bu ḫâl üzere sübḫa-şümâr-ı eyyām u leyāl iken biñ ṭoḳsan Rebî'ül-âḫir'inün on beşinci Cum'a gicesi ² الموت اخ النوم feḫvâsınca firâşende-i ḫ'âb-nüşin-i 'ademe āḡâz ve ḫamāme-i rûḫ-ı laṭifleri 'âlem-i lâ-mekāna pervâz itmekle Dāye Ḥātün Cāmi'i ḫaṭîresinde medfün ve hem-civâr-ı ḳabr-i 'amm-i mükerrem-i zü-fünündür. 'Aḳli Şeyḫ 'Alî Efendi bu güne târiḫ dimişdür:

Beyt

İşidüp 'Aḳli-i dil-ḫaste didi fevtine târiḫ

Cinān ola Aḫî Maḥmûd'a dâ'im menzil-i me'vâ³

Yirlerine veled-i necîbleri Seyyid Muşṭafâ Efendi seccâde-güster-i meşîḫat oldı.

1 “Allah'ın rahmeti en geniş şekilde onun üzerine olsun.”

2 “Uyku ölümün kardeşidir.”

3 جنان اوله آخی محموده دایم منزل مأوی

‘Azîz-i mezbûr mekârim-i ahlâk ile meşhûr, şüh-ıtab‘ u sebûk-rûh, evzâ‘ u eṭvârı memdûh idi.

Mevlevî Şeyhî Kârî Ahmed Efendi

eş-Şeyh Ahmed. Vilâyet-i Rûmili’nde Ergiri nâm kaşabadan zühür ve taḥşîl-i bizâ‘a-i ‘aql u şu‘ur itdükde ṭarîk-ı sipâhiyâna sülûk itmiş idi. Ba‘dehu tevfiḳ-ı Hudâ ‘inân-ı ‘inâyetin ma‘tûf-ı semti fenâ ve kıble-nümâ-yı himmetin delîl-i âsitan-ı Mevlânâ kılmagla medîne-i Konya’ya revân ve çelevi efendilerden ‘Arif Mehemmed Efendi cenâbların cüyân olup yedlerinden hırka vü kisve ilbâsıyla bir müddet hıdmetlerinde kâ‘im ve murâ‘î-i’ âyîn-i merâsim oldukdan soñra maḥmiyye-i İstanbul’a ‘azîmet ve Yenîkapu hâricindeki zâviyede şeyh olan Şabûhî Ahmed Efendi’ye hıdmet ve anlardan tekmîl-i ṭarîkat idüp dâr-ı beḳâyâ rihletlerinden soñra halefleri el-Hâc [318^b] Ahmed Dede’nün daḥî² kârî’ü’d-dersi olmagın “Kârî Ahmed Dede” dimekle şöret bulmuşlar idi. Bîñ yetmiş sekiz senesi hilâlinde sâlifü’z-zıkr Ahmed Dede Medîne-i Münevver’de fevt olmagla yirlerine bunlar seccâde-nişîn-i ṭarîkat oldılar. Tıoḳsan senesi hudûdında bunlar daḥî intikâl ve civâr-ı raḥmet-i Raḥmân’a irtihâl eyledüklerinde zâviye-i mezkûre civârında defîn-i zîr-i zemîn ve yirlerine Nâcî Ahmed Efendi post-nişîn oldı. Zekî Ahmed Efendi didügi târihdür:

Mısrâ‘

Ḳuṭb-i pāk Ahmed Dede rûhına oḳı Fâtıha³

Şeyh-i mezbûr kemâl-i şalâhla meşhûr, müteheccid ü ‘âbid, pîr-i keşîrül-maḥâmid idi. Otuz seneden mütecâviz şehre ayak başmayup ihtiyâr-ı vaḥdet ve ḥalḳla ihtilâṭdan ‘uzlet itmişler idi.

‘Acibe⁴

İttifâkât-ı ‘acibedendür ki tekye-i mezbûrede qarâr-dâde olan meşâyihuñ ekşerî Ahmed ismiyle müsemâdur. Hattâ şöyle rivâyet olunur ki bir iki def’a

1 cüyân olup yedlerinden hırka vü kisve ilbâsıyla bir müddet hıdmetlerinde kâ‘im ve murâ‘î-i H: -S.

2 S 343a.

3 قطب پاك احمد دده روحينه اوقى فاتحه

4 ‘Acibe S: -H.

sâ'ir ism ile müsemmâ olanlara tevcih olunup bir sebep ile birkaç gün içinde ref' olunmuşdur.

İzmiri Seyyid Ahmed Efendi

eş-Şeyh es-Seyyid Ahmed. Hâk-i pâk-i İzmir'den zühür ve iktisâb-ı ser-mâ-ye-i 'ilm ü 'irfâna şarf-ı nüküd-ı sinin ü şühür idüp ol diyâra nisbetle meşhûr ve huliy-bend-i cevherdâr-ı 'aql u şu'ur olduğdan sonra dârü'l-mülk-i İstanbul'a kudüm ve mertebe-i fazileti ma'lûm-ı 'âlem-i Rûm olduğda vezâ'if-i kürsî-i va'z u tezkîr ta'yini ile tevkîr olunup Kalendar-hâne Câmî-i Şerîfi va'ziyyesi virilmiş idi. Bin yetmiş beş Cumâde'l-âhire'sinde 'Arab-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi yirine Sulţân Selim-i Qadim Câmî-i Şerîfi va'ziyyesiyle ta'zim, seksen Şa'bân'ında selefleri yirine Ebu'l-feth Sulţân Mehemmed Hân Câmî-i Şerîfi kürsisine naklle tekrîm olunup seksen iki Zi'l-ka'de'sinde yine selefleri yirine Sulţân Bâyezîd Hân¹ Câmî-i Şerîfi va'ziyyesiyle kâdr ü menziletleri mezîd olmuş idi. Seksen çokuz Receb'inde hacc-ı Beytu'llâhi'l-Harâm'a niyyet ve ziyâret-i ravza-i seyyidü'l-enâm '*aleybi's-salâtü ves-selâma*² 'azîmet eyleyüp ba'de edâ'i'n-nüsük çoksan Rebî'ül-evvel'inde haber-i fevti vâsıl ve mahlûl olan va'ziyyelerine Bolbolcu-zâde 'Abdü'l-kerim Efendi nâ'il oldu.

Şeyh-i merkûm 'umde-i meşâyiḥ-ı Rûm, ḥadis ü tefsirde yegâne, laṭîf taḥrîrde müfred-i zamâne, vecih ü vaḳûr, zâhir ü bâṭını ma'mûr, şâlih ü müteşerri', 'âbid ü müteverri' idi.

Divitci-zâde Şeyh Mehemmed Efendi {Tâlib}

eş-Şeyh Mehemmed ibnü's-Şeyh Muştafâ. Vâlid-i mâcidleri Divitci Muştafâ Efendi'dür ki evâ'il-i ḥâllerinde devvât şan'atiyle evkât-güzâr iken tevfiḳ-ı Hudâ delil ü reh-nümâ olup Üsküdarî Hudâyî Maḥmûd Efendi merḥûm hul-fâsından Muḳ'ad Ahmed Efendi'den bî'at ve ba'de taḥşîli'l-kemâl Kaştamonı kaşabasına ḥalife-i ṭarîkat naşb itmîşler idi. Bir müddetden sonra dârü'l-mülk-i İstanbul'a 'avdet ve 'ulemânuñ birinden ihraz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp ba'de

1 Hân H: -S.

2 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

3 laṭîf S: luṭf-ı H.

tekmîlî'l-medâris kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ altmış bir Cumâde'l-âhire'sinde¹ Neffâtî Şeyh Mehemmed Efendi yirine Monlâ Kestel Medresesi hâricine 'âric, altmış iki Şafer'inde Vâni 'Alî Efendi yirine maħrûsa-i Üsküdar'da Vâlîde Sulţân Dârü'l-ħadîsi'ne hareketle mübtehic olmuşlar idi. Altmış yedi Şevvâl'inde terk idüp maħrûsa-i merķūmede Bülbülderesi nâm maħallede bir zâviye binâ eyleyüp irşâd-ı 'ibâd üzere iken dârü'n-na'ime irtiħâl eyledüklerinde yirlerine maħdūmları şâhibüt-terceme ħazretleri cā-nişin olmuşlar idi. Lâkin² tekmîl-i tarîkat-ı lâzime-i meşihât olmağın vâlid-i keşirü'l-maħâmidleri ħulefâsından Fidâncı Şeyh Mehemmed Efendi'den aħz-ı dest-i inâbet ile tekmîl-i sülûk itdiler. Yetmiş sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Ğafûrî Şeyh [319^a] Maħmūd Efendi maħlûlinden âsitâneye şeyh ta'yîn olunup ebnâ-yı tarîķi terbiyet üzere iken biñ toķsan Receb'inde dâr-ı fenâdan rihlet ve 'âlem-i bākîye 'azîmet itdüklerinde vâlidleri civârında defn olındılar. Vefâtlarına ber-vech-i ta'miye bu güne târiħ dinilmişdür:

Nazm

Düşdi bir târiħ-i zîbâ lafzen ü ma'nâ aña
 'Azim-i Ħaķķ oldu biñ toķsanda ķuţbü'l-'ârifin³

Yirleri Şeyh Selâmî Efendi'ye tevcih olındı.

Şeyh-i mezbûr "Dîvîtcî-zâde Efendi" demekle mevsûm, fazîlet-i 'ilmiyye ile mu'allem, zâhir ü bâtını müsellem, mu'tekad-i cumhûr, lâyıķ-ı şenâ-yı mevfûr idi.

Âşârlarından Tâlib maħlaşı ile ilâhiyyâtı u eş'arları vardur. Bu ilâhî güftârındandır:

Nazm

Yandum kül oldum 'ışķ meydânında
 Koķar gül oldum 'ışķ meydânında
 Gül idüm şoldum nûriyla toľdum
 Bilmezem n'oldum 'ışķ meydânında

1 Cumâde'l-âhire'sinde S: Cumâd H.

2 S 343b.

3 عازم حق اولدى بيك طقسانده قطب العارفين

‘Işık-ı Hâk geldi benliğüm aldı
Bir adum kaldı ‘ışık meydânında

Bî-hüş olmışam ser-hoş olmışam
Medhüş olmışam ‘ışık meydânında

Ağlarum gülmem gözlerüm silmem
N’olduğum bilmem ‘ışık meydânında

Tâlib de hayrân ‘ışık ile sūzân
Olmışdur giryân ‘ışık meydânında

Koca Muştafâ Paşa Şeyhi es-Seyyid ‘Alâ’ü’d-dîn Efendi

eş-Şeyh es-Seyyid ‘Alâ’ü’d-dîn ibnü’s-Şeyh Hasan Necmü’d-dîn. Tabağa-i Sulţân İbrâhîm Hânî meşâyihünde tercemeleri bu cerîdede merķûm eş-Şeyh es-Seyyid Kirâmü’d-dîn Efendi merhûmuñ şınv-ı kihteri eş-Şeyh es-Seyyid ‘Alâ’ü’d-dîn Efendi’ hüdmetleridür. Biñ on altı târihinde ‘âlem-i şühûda vürüd idüp taşşil-i ulûm ve tekml-i levâzım-ı manţûk u mefhûm itdükden şofra Koca Muştafâ Paşa Zâviyesi’nde seccâde-nişîn-i meşihat olan hâl-i mükerrerleri Seyyid Mehemmed Efendi’den bî‘at ve tekml-i çarîkat eyleyüp biñ elli bir senesi hilâlinde birâder-i mihterleri sâlifü’z-zıkr Kirâmü’d-dîn Efendi maḥlûlinden zâviye-i merķûmede mekîn ve şeyh-i şâhib-temkîn olmağla tâlibini² irşâd ve ‘ibâd-ı sâlikîne delil-i râh-ı reşâd olmişlar idi. Altmış iki târihinde ḥacc-ı Beytu’llâhi’l-Ḥarâm ve ziyâret-i ravza-i seyyidü’l-enâm ‘aleyhi’s-şalâtü ve’s-selâma³ ‘azîmet eyleyüp ba‘de’l-ķufûl zâviyelerine vuşûl ile karar ve ârâyîşi kürsî-i büleñd-i‘tibâr iken biñ ṭoḫsan bir Receb’inde vaḥşetgâh-ı fâniden sefer ve nüzhetgâh-ı cinâna güzer eyledüklerinde Zeki ‘Alî Efendi bu güne târih dimişdür:

Mısrâ‘

Geçdi ķuṭb-ı Hâk ‘Alâ’ü’d-dîn Efendi Fâtihâ⁴

1 Efendi S: -H.

2 tâlibini S: tâlibin H.

3 “Salât ve selâm onun üzerine olsun.”

4 كچدى قطب حق علاءالدين افندى فاتحه

Câmi'-i Şerîf sâhasında vâkı'a türbe-i maşşûsada defn-i zîr-i zemîr ve yirlerine maşdüm-ı mükerremleri es-Seyyid Nûrû'd-dîn Efendi hazretleri seccâde-nişîn ve şeyh-i güzîn oldılar.

'Azîz-i merķûm kemâl-i şalâhla mevsûm, pîr-i 'âbid, merd-i mücâhid idi.

Zeyniyye Şeyhî Mehemmed Efendi

eş-Şeyh Mehemmed ibnü's-Şeyh Kemâlü'd-dîn. Bu tabaķa meşâyihü 'idâdında ânifen tercemesi sebķ iden maħrûsa-i Burusa'da meşâyih-ı Zeyniyye'den Şeyh Kemâl Efendi'nün dürr-i şadef-i vücûdı ve gevher-i kân-ı nesl-i mes'ûdı Şeyh Mehemmed Efendi'dür. Maħrûsa-i merķûmede 'arşa-i vücûda vuşul ve 'âlem-i şühûda duħül idüp sinn-i temyîze resîde olduķda taħşîl-i 'ilme himmet ve vâlid-i mâcidlerinden inâbet itmişler idi. Biñ yetmiş altı Şa'bân'ında vâlidleri maħlûlünden maħrûsa-i mezbûrede vâkı'a zâviye-i¹ Zeyniyye'de bunlar câ-nişînleri olup 'ibâdet ü t'âta müdâvim iken biñ toķsan bir Zi'l-ka'de'sinüñ on yedinci günü 'azm-i dârü'n-na'im eyleyüp zâviye-i merķûme sâhasında defn olındılar. Yirlerinde maşdümaları Şeyh Mehemmed Efendi post-nişîn oldu.

Şeyh-i merķûm hişsemend-i ma'ârif ü 'ulûm, dervîş-nihâd, nik-nefs ü pâk-i'tiķâd idi.

Ķâ'imî Şeyh Hâsan Efendi {Ķâ'imî}

eş-Şeyh Hâsan. Bosna Sarâyı'ndan zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ezelden istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp taħşîl-i 'ilm [319^b] ü 'irfân ile vâşıl-ı dil-ħ'âh ve t'arîķ-ı sa'âdet-refîķ-ı şüfiyyeye rû-be-râh olup meşâyih-ı Halvetiyye'den Öziçeli Şeyh Muşlihü'd-dîn Efendi'den inâbet ve maskaķ-ı re'si olan belde-i mezkûrede vâkı'a Silaħdâr Paşa Zâviyesi'nde seccâde-nişîn-i t'arîķat olmuş idi. Ba'dehu kaşaba-i İzvornîķ'e seyâhat ve anda iķâmet eyleyüp bu hâl üzre sübħa-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ toķsan bir senesi hilâlinde intikâl ve 'âlem-i ervâha isti'câl eyledi.

'Azîz-i mezbûr kerâmât-ı 'aliyye ile meşhûr, 'ilm-i cifrde mahâreti zâhir ve ilâhiyyât u eş'ârda bî-naẓîr şâ'ir, te'sîr-i enfâsı nebtîz, cezbesi ģâlib 'azîz idi.

Aşârlarından Ķâ'imî maħlaşı ile 'ilm-i cifrde *Divân-ı belâgat*-'unvânları vardır. Bu birkaç beyt andan nümunedârdur:

1 S 344a.

Nazm

Bi-hamdi'llâh bu demlerde bize tevfiğ idüp Bârî
Şataşduñ h'âceye haqqâ idelüm kıtlu bâzârı

Hağa dâ'im uyan cânlar sivâ rengin yuyan cânlar
Anı bunda duyan cânlar kıomadı vech-i astârı

Başar halkı görür dâ'im başiret Hağ ile kıâ'im
Başar her dem olur nâ'im başiret görmede yârı

İçerü gel gözün açup şuverden zâtuña uçup
Bu ince köprüden geçüp seyir kııl vech-i Settâr'ı

Şeyh Muhyî'd-dîn el-Burusevî

eş-Şeyh Muhyî'd-dîn. Maħrûsa-i Burusa'da şahn-ı vücûda vaz'-ı kıadem itmegin "Burusevî Şeyh Muhyî'd-dîn Efendi" dimekle şöhret-şi'âr ve bu maħlaş-ı laţifi taħallüş itmekle iftiħâr itmişlerdür. Diyâr-ı Rûm-ı cennet-rûsümdan Megri nâm kıaşabada meşâyih-ı Halvetiyye'den mürşid-i kâmil ve muħaqqıķ-ı fâzil Câhidî Efendi hulefâsından Şeyh 'Alî Efendi'den taķbîl-i yed-i inâbet ve aħz-ı varaķ-pâre-i icâzetden soñra maşķat-ı re'si olan maħrûsa-i merķûmede zeyl-i cebelde Üçközler nâm maķâm-ı nüzhet-fezâda bir câmi'-i bî-hemtâ ve âsitâne-i mu'allâ tarıh u binâ idüp fuķarâ ile leylen ü nehâren meşğül-i tevħid ü ezķâr iken:

Mısrâ'

عاقبت منزل مأوا وئى خاموشانست¹

mazmûnı üzere bîn toķsan bir Zî'l-ħicce'sinüñ yedinci gicesi kııyık marazından dem-beste olup tayy-ı naţ'-ı ħayât ve güşe-gir-i dârü's-şamt-ı memât oldu. Zâviyeleri kıurbinde medfündür. Vefâtına ħâlen kıâ'im-maķâmı olan maħdüm-ı mükerremleri Şeyh 'Abdî Efendi'nüñ didügi târiħdür:

1 "Bizim son konağımız suskunların olduğu mezarlık vadisidir."

Beyt

Didi naqline beķā dārına 'Abdî târiḥ
Gitdi cānı virüben ķuṭb-ı zamān cānāna¹

Merḥüm-ı mezbür riyāzet ü mücāhede ile meşhür idi.

Āşārından aḥvālü't-ṭarīķ-ı 'aliyye-i şüfiyyede *Müşāhede* ve *Tevḥid-nāme* ve *İbret-nümā* nām risāleleri vardur.

Mevlānā-zāde Şeyḥ es-Seyyid 'Abdü'l-ḥalīm Efendi

eş-Şeyḥ es-Seyyid 'Abdü'l-ḥalīm. Mevlānā Celālü'd-din-i Rümī neslinden Seyyid 'Abdü'l-ḥalīm Efendi'dür. Sālik-i rāh-ı erbāb-ı ḥaķīķat ve vāķıf-ı esrār-ı ṭarīķat olup biñ yetmiş bir senesi ḥilālinde Şeyḥ Hüseyn Efendi maḥlülinden āsitāne-i Mevlānā'da cā-niṣin-i 'izz ü temkīn olmuşlar idi. Tıoķsan bir senesi ḥudūdında terk-i tekyegāh-ı fānī ve 'azm-i dārü'n-na'im-i cāvidānī eyleyüp yirleri veled-i necibleri Seyyid Bustān Efendi'ye erzānī görildi.

Şeyḥ-i mezbür kemāl-i 'irfān ile meşhür, şālih ü şāfi-fu'ād,² mü'min-i pāk-i'tiķād idi.

eş-Şeyḥ Sa'idā

eş-Şeyḥ Sa'idā. Diyār-ı Buḥārā'dan zuhūr ve āftāb-ı feyz-i ezeliiden istifāza-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp ṭarīķa-i Naķş-bendiyye meşāyihü ile şöḥbet ve kibāruñ birinden aḥz-ı dest-i inābet itmişler idi. Bir müddetden soñra arzū-yı seyāḥat ve cānib-i Rüm'a 'azimet itmekle dārü'l-mülk-i İstanbul'a vuşul ve civār-ı Ḥazret-i Ebā Eyyüb-i Enşārī'de bir menzile duḥül idüp birkaç sene iķāmet ve 'ulemā-yı Rüm ile şöḥbet eylediler. Ba'dehu vaṭan-ı aşlilerine ric'at ve yirlerinden ḥareket eyleyüp ṭayy-ı merāḥil ve ķaṭ'-ı menāzil iderek diyār-ı Başra'ya dāḥil ve biñ tıoķsan iki senesi ḥudūdında ruḥ-ı revānı a'lā-yı 'illiyiyyine vāşıl olduķda [320^a] belde-i merķūmede medfün ve nişāngāh-ı tır-i du'ā-yı ehl-i derün oldılar. Şeyḥ-i mezbür şalāḥ u taķvā ile meşhür, ehl-i 'ilm ü şāḥib-i ma'rifet, mecma'u'l-baḥreyn-i şerī'at u ḥaķīķat idi.

1 كندی جانی و یروین قطب زمان جانانه

2 S 344b.

Âşârlarından zebân-ı Fûrs'de *Divân-ı* belâgat-'unvânları vardır. Bu iki beyt andan nümunedârdur:

Nazm

انکشت تعرض نرسیده سخنم را
آسیب خزان راه ندیده چمنم را

عضوم همه پر خار چو ماهی بود اما
هرکز نخلد خار تعلق بدنم را¹

Ders-i 'Âm Çelebi [Meḥemmed]

eş-Şeyḥ Meḥemmed ibnü's-Şeyḥ 'Alî. Dârü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Kıştañınıyye'de Bâlî Paşa Câmî'-i Şerîfi şeyḥi 'Alî Efendi'nün maḥdûm-ı rûşen-güheri ve ferzend-i fezâ'il-güsteri "Ders-i 'Âm Çelebi" demekle şehîr Meḥemmed Efendi hıdmetleridür. Kırk üç târihinde şahn-ı sarây-ı 'âleme hırâm idüp 'ulemâ-yı a'lâmdan Fâzıl Monlâ Çelebi ve Uzun Ḥasan Efendi ve Müfettiş Süleymân Efendi ve Sulṭân Meḥemmed Ḥân Câmî'-i Şerîfi vâ'izi Velî Efendi hıdmetlerinden taḥşil-i envâ'-ı 'ulûm ve tekmil-i enḥâ-yı âdâb u rüsûm eyledükden soñra ba'z-ı cevâmi'de 'aḳd-i meclis-i ders ü ifâde itmekle "Ders-i 'Âm Çelebi" 'unvânıyla şöhret-dâde olmuşlar idi. Ba'dehu ṭarîḳ-ı meşîhate sülûk idüp Orta Câmî'i va'ziyyesi iḥsân olındı. Biñ seksen iki Zî'l-ka'de'sinde Boğuş 'Abdu'llâh Efendi yirine Sulṭân Selîm-i Kâdim Câmî'-i Şerîfi kürsisine terfî ile tevķîr, ṭoḳsan Rebi'ül-evvel'inde Bolbolcu-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi yirine Câmî'-i Ebu'l-fetḥ Sulṭân Meḥemmed Ḥân'da kürsî-nişin-i va'z u tezkîr oldılar. Ṭoḳsan beş Şafer'inde 'azm-i dârü'n-na'im-i cinân ve 'âlem-i 'uḳbâya revân olduklarında maḥlûl olan va'ziyyeleri el-Ḥâc Evḫad şeyḥi Seyyid Ḥüseyn Efendi'ye şâyân görildi. Ṭopḳapusu ḥâricinde Kâdi-zâde Meḥemmed Efendi merḥûm civârlarında defn olındılar.

1 "Saldırı parmağı benim sözüme ulaşmış değildir.
Yolun sonbaharının felaketi benim bahçemi görmüş değildir.
Tüm uzuvlarımda balğınki gibi kılçıklar vardır amma
(Dünyaya) Bağlılık dikenleri asla bedenime batmaz."

Şeyh-i mezbûr 'ilm ü fazlla meşhûr, 'âlim ü 'âbid, mütevekkil ü zâhid, 'ış-i sîr ile kâni', hâlim ü selim ü mütevâzî', nefesine gâlib, huşâm-ı dünyâdan mütecâhib, nâdire-i edvâr, ferîde-i şadef-i rûzgâr idi.

Himmet Efendi {Himmet}

eş-Şeyh Himmet ibn el-Hâc 'Alî Merdân. Vilâyet-i Bolı'dan zuhûr ve taşşil-i isti'dâd u şu'ur eyleyüp biñ on sekiz târihinde dârü'l-mülk-i İstanbul'a kudüm itdükde 'alâ-hasebî'r-rüsûm hareket ve Seyrek-zâde Seyyid Yûnus Efendi hıdmetlerinden iktisâb-ı şeref-i mülâzemet itmişler idi. Medâris-i resmiyyeye vâşil ve kırk aççe medreseye nâ'il ve andan dahı munfaşil olduğdan şoñra nîme-i râhdan semt-i âhara 'atf-ı 'inân-ı 'azîmet ve hem-râhî-i tevfiğ ile sâlik-i tarîğ-ı Hâğ olmağa himmet itmekle küberâ-yı meşâyiğ-ı tarîğ-a-i Hâlvetiyye'den Bezirci-zâde¹ Şeyh Mehemmed Efendi hâlifesi Şeyh Hüsâmü'd-din Efendi'den bî'at ve tekmil-i tarîğat itdüklerinden şoñra şıla-i rahm için Bolı kazâsına rihlet ve tarîğ-a-i Bayramiyye meşâyiğundan Bolevî el-Hâc Aşmed Efendi nâm pîr-i kâmiden inâbet ve ba'de's-sülûk cenâblarından nâ'il-i hilâfet oldılar. Bir müddetden şoñra defterdâr-ı sâbığ İbrâhîm Efendi nâm şâhibü'l-hayr Yefîbâğçe qurbinde bunlar için bir zâviye binâ idüp anda 'ibâdât ü tã'âta meşğul olmuşlar idi. Biñ elli bir senesi hilâlide Kâsım Paşa Câmî-i Şerîfi'nde kürsî-nişîn-i va'z u tezkîr olup seksen târihinde va'ziyye-i mezkûreyi veled-i necîbleri Şeyh 'Abdu'llâh Efendi'ye kaşr-ı yed itmişler idi. Tõksan senesi hudûdında maşdûm-ı mûkerremleri müşârun ileyh Şeyh 'Abdu'llâh Efendi hâzretleri Hâlîl Paşa Câmî-i Şerîfi va'ziyyesine naql olınduklarında Kâsım Paşa Câmî-i Şerîfi [320^b] va'ziyyesi şâniyen bunlara tevcîh olındı. Sene-i mezkûre evâhîrinde hüsn-i ihtiyârlarıyla İstanbul'da Dâvûd Paşa Câmî-i Şerîfi vâ'izi Kâsım Paşalı Şeyh Efendi ile va'ziyye-i mezkûreye tebdil eylediler. Bu hâl üzere Dâvûd Paşa Câmî-i Şerîfi'nde kürsî-nişîn-i va'z u naşîhat ve irşâd-ı tãlibîne himmet ile hâğka-bend-i cem'iyet iken biñ tõksan beş Şafer'inüñ on altıncı Şülâşâ günü rihlet ve 'âlem-i ervâha 'azîmet eyleyüp yirlerine maşdûm-ı mûkerremleri Şeyh 'Abdu'llâh Efendi hâzretleri seccâde-nişîn-i meşîhat oldu. Üsküdar'da

1 S 345a.

Bezirci-zâde Efendi Türbesi'nde şeyhleri civârında medfün ve sâl-i intikâllerine veled-i necîbleri sâlifü'z-zıkr Şeyh 'Abdu'llâh Efendi hâzretleri ber-vech-i ta'miye didügi târih-i mevzündür:

[Beyt]¹

Didi biri ye's ile nâle-i cānkāh idüp
Fevtine târihdür **hâtime-i evliyâ**²

'Azîz-i mezbûr zühd ü şalâh ile meşhûr, vâ'iz ü müzekkir, muhaddîş ü müfessir, maẓanne-i kerâmet, pîr-i şâhib-himmet idi.

Âşârlarından muhâkkiķâne ilâhiyyât u eş'ârları vardır. Bu ebyât güftârlarındandır:

Nâzm

Sivâdan kalbünü pâk it gönül mir'ât-ı Raḥmân'dur
Şafâdan sîneñi çâk it gönül mir'ât-ı Raḥmân'dur

Ve lehu

Nâr-ı 'ışka yanmayanlar nûr-ı Raḥmân bulmadı
Varlığından geçmeyenler sırr-ı Sübhân bulmadı

Aḥvel olup ikilikden vahdete irişmeyen
'Ucb idüp kendin görenler kâmil insân bulmadı

Mübtelâ-yı 'ışk olanlar derde dermân bulmadı
Ol ṭabîbe irmeyenler derde dermân bulmadı

Bî-vücûd olup gönülden sürmeyen[ler] me'mûnı
Ḥâke yeksân olmayınca baḥr-i 'ummân bulmadı

Ehl-i Ḥaḫḫ'ı münkir iken aña Himmet n'eyesün
Şirki sürmeyen aradan kâmil insân bulmadı

1 Metinde "Mısrâ"

2 فوتنه تاريخدر خاتمه اوليا

Ve lehu

Gönül 'ışkuñ ile bir yana döndi
Şafâdan sîneler 'ummâna döndi

Qurulsun meclis-i 'uşşâk yir yir
Dü çeşmüm mest oluben kıana döndi

Sürülsün meclis-i ehl-i hâkîkat
Ezel bezminde çün peymâna döndi

Figânum gülşen içre 'andelibün
Seherde itdügi efgâna döndi

Erenlerden irişdi bize Himmet
Gedâlar kıalmayup şâhâna döndi

eş-Şeyh 'Abdu'llâh Efendi

eş-Şeyh 'Abdu'llâh, Maħrûsa-i Burusa'dan nümâyân ve sâlik-i tarîk-ı taħşîl-i 'ilm ü 'irfân olup esâtize-i 'aşrdan Mu'îd-zâde Meħemmed Efendi ve Hâfız-zâde Aħmed Efendi ve Baldır-zâde Şeyh¹ Meħemmed Efendi'den telemmüz ve kıand-i mu'âd-ı ifâdelerinden telezzüz itdükden sonra Baldır-zâde² Efendi ile 'akd-i peyvend-i muşâheret ve Şeyhü'l-İslâm Kıara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi'den nâ'il-i şeref-i mülâzemet olmuş idi. Devr-i medâris-i resmîyye ile kırk akçe medreseye mevşül ve andan daħı ma'zül olduğdan sonra va'z u naşihat semtine sâlik olup maħrûsa-i merķümede Hişâr Câmî'i'nde hıdmet-i imâmet ü hiţâbet ve Câmî-i Kebîr'de va'z u naşihatle meşğül iken bin toğsan beş târihinde meserret-hâne-i bihişt-i berîne intikâl itmegin Umür Beg Câmî'i kıurbinde mütevârî-i hâk-i mezâr-ı rahmet-medârdur. Vefâtlarına Bâdin-cânî-zâde 'Abdu'llâh Efendi bu güne târih dimişdür:

Mısrâ'

İtdi 'Abdu'llâh Efendi 'azm-i dergâh-ı İlâh³

1 S 345b.

2 Baldır-zâde H: Baldır-zâde Şeyh S.

3 ایندی عبد الله افندی عزم درگاه اله

Merhûm-ı mezbûr zühd ü takvâ ile meşhûr, vâ'iz-i 'azbül'-beyân, nâsih-i faşihül-lisân idi.

Nefesanbârı Zâkir eş-Şeyh 'Osmân Efendi

eş-Şeyh 'Osmân. 'Andelîb-i hoş-elhân-ı vücûdî belde-i Kayseriyye'den zuhûr u 'ıyân ve hıramân-ı gülşen-i cihân olup sâlifü'z-zikr Abaza şeyhi es-Seyyid 'Abdü'r-rahîm Efendi' nün zâkirbaşısı olmağla biñ kırık [321^a] dört târihinde ma'ân Üsküdar'a gelmişler idi. Şeyh-i mezbûr mazhar-ı kahr-ı sulţân-ı dehr olduğda bunlar Üsküdar'da Vâlide Sulţân Medresesi'nde karar-dâde iken 'umdetül-meşâyihi'l-'izâm kuţbül-vâsılın Şeyh 'Abdül-aḥad en-Nürî Efendi'ye intisâb ve şeref-i bî'atlerin iktisâb eyleyüp himmet-i 'aziz ile Bustân-zâde Yahyâ Efendi'den mülâzım ve tarîk-ı tadrîse 'âzim olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık akçe medreseye vâsıl ve andan dahı munfaşıl olduğdan sonra maskat-ı re'sleri olan belde-i mezkûrede Şâhibiyye Medresesi buḳ'alık ile tevcih olunup ba'dehu yirlerinde hâric i'tibârı dahı alınmış idi. Dimâğına nesim-i fenâ vezân ve gülşen-i âmâlî mübtelâ-yı hazân olmağın tarîkden ferâgat ve Üsküdar'da Şemsî Paşa Câmî'i'nde vâ'iz ve zâviyesinde seccâde-nişin-i meşîhat olmuş idi. Bir müddetden sonra mahmiyye-i İstanbul'da Tercemân Yunus Zâviyesi ve câmî'-i şerîfi va'ziyyesi maḥlûl olmağla bunlara ihsân olunup bu hâl üzere ma'lûm-ı 'ulemâ vü eşraf ve şit u şadâ-yı iştiḥârı tanîn-endâz-ı mesâmi'-i etrâf iken biñ toḳsan beş Rebî'ül-âḥir'inde intikâl ve 'âlem-i ervâḥa irtiḥâl eyleyüp zâviye-i mezkûrede Şeyh 'Ömer Efendi civârında defn olındı. Şeyh Nazmî Efendi merhûm bu güne târiḥ dimişdür:

Mısrâ'

Vâh uçdı bülbül-i tevḥîd cennet bezmine¹

Maḥlûl olan zâviyeleri Şeyh 'İsâ Efendi'ye tevcih olındı.

Şeyh-i merkûm hişşedâr-ı ma'ârif ü 'ulûm, va'zında leḫâfet, nefesinde ḫalâvet, hoş-şoḫbet ü germ-ülfet, şâhib-i şecâ'at, meclis-i tevḥîdüñ bülbül-i güyâsı, tarîk-ı Ḥaḳḳ'ın bînâsı, Dâvûdî-bülend nefesine ḫavâşş u 'avâm müştâḳ ve taḳsîm ü ilâhîsine ehl-i tevḥîd 'uşşâḳ, nefesi lezîz ü bülend ü vâfir, tarz u tavrı

1 واه اوچدی بلبل توحید جنت بزمنه

hüb u nâdir olduğundan “Nefesanbârî” diyü şöhret-şî'âr-ı nâdire-i rûzgâr idi.

Âşârlarından mahlaşdan 'ârî ilâhiyyât u eş'arları vardır. Bu ilâhî güftârlarındandır:

Nazm

Ziyâlar virdi nûrıyla dil ü câna seher zikri
Şafâlar bahş idüp vaşl itdi Sübhân'a seher zikri

Seherde bülbül-i şürîdeveş efgâna başlatdı
Gönül mülkini döndürdi gülistâna seher zikri

İrişdi bir haber ilhâm-ı Mevlâ'dan dil [ü] câna
Ki vâkıf eyledi esrâr-ı sulţâna seher zikri¹

Giceler şubha dek zâr it gözün yaşın revân eyle
Dilersen döndüre derdünü dermâna seher zikri

Hudâ haqqı benüm 'ömrüm ki bir özge şafâdur bu
Sebebdür râh-ı taḥkîk içre 'irfâna seher zikri

Bi-ḥamdi'llâh ḥalâş idüp 'anâşır bend [ü] bağından
Müyesser kıldı vuşlat Derviş 'Oşmân'a seher zikri

eş-Şeyh Şun'u'llâh el-Celvetî

eş-Şeyh Şun'u'llâh. Masḫat-ı re'si belde-i Amâsiyye olan Şeyh Şun'u'llâh Efendi'dür. Evâ'il-i ḥâlinde vâlî-i Mısr olan 'Ömer Paşa'nun imâmeti ḥıdmetinde olup ba'dehu taḥşil-i 'ilm için maḥmiyye-i Edrine'de ba'z-ı medâris-i celilede karar itdükdün sonra maḥmiyye-i İstanbul'da tarîka-i Celvetiyye meşâyihından “Atbâzârı Şeyhî” demekle şehir şâhibüt-teşânîfi'r-râ'ika ve't-te'lîfâti'l-fâ'ika es-Seyyid 'Oşmân Efendi dâ'iresinde silsile-bend-i bî'at ve niçe müddet cârü-keş ḥıdmeti olup hezâr sa'y ü ictihâddan sonra mücâzen maḥrûsa-i Bursa'da Na'l-bend-zâde Maḥallesi'nde câ-nişin-i meşîḥat iken bin ḫoḫsan beş

1 S 346a.

târîhinde bi-şun'ı Hudâ bu dâr-ı ğurûrdan sarây-ı sürûra irtihâl idüp Bıñarba-şı maqberesinde Şeyh Üftâde Efendi fuqarâsı miyânında üftâde-i hâk-i mezâr-ı mağfîret-medârdur.

Merhûm-ı mezbûr 'ilm ü 'irfân ile meşhûr, eṭvâr-ı Celvetî'ye 'ârif ve 'ilm-i ta'bire vâkıf olup 'Arabâne âvâz-ı hûb ile tilâveti ve haṭṭ-ı ta'lik-ı laṭif ile haylî hoş-kitâbeti var idi.

Mısrâ'

Hudâ nûriyla memlû ide kabrin

Ḳulaksız İmâmı eş-Şeyh Meḥemmed Efendi

eş-Şeyh Meḥemmed. Vilâyet-i Anaṭolı'dan [321^b] zuhûr ve taḥşil-i 'ilm ü 'irfâna şarf-ı nuḳûd-ı sinîn ü şühûr eyleyüp dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve civâr-ı salṭanat-ı 'aliyyede Kâsım Paşa'da Ḳulaksız Mescidi'nde imâm olmağla "Ḳulaksız İmâmı" dimekle şöhret bulmuş idi. Bir müddetden sonra maḥmiyye-i İstanbul'da Hâlîl Paşa Câmî-i Şerîfi va'ziyyesi sezâ görölüp biñ ṭoḳsan Re-bî'ül-evvel'inde "Ders-i Âm Çelebi" dimekle şehir Şeyh Meḥemmed Efendi yirine Sulṭân Selîm Hân Câmî-i Şerîfi va'ziyyesine naḳlle taḥşil-i 'izz ü şân itmişler idi. Ol ma'bed-i laṭifde ḥalka-bend-i cem'iyet ve güher-nişâr-ı va'z u naşîhat iken biñ ṭoḳsan beş târihinde 'âlem-i 'uḳbâya irtihâl itdüklerinde maḥlûl olan va'ziyyeleri Atbâzârî eş-Şeyh es-Seyyid 'Oşmân Efendi'ye intikâl eyledi.

Şeyh-i mezbûr fezâ'il-i celîle ile meşhûr, ehl-i taḳvâ ve müteverri', tâbi'-i sünnet ve müteşerri' idi.

eş-Şeyh es-Seyyid Meḥemmed el-Vânî Efendi

eş-Şeyh es-Seyyid Meḥemmed bin Bistâm. Belde-i Vân eyâletinden tâli' ü dıraḫşân ve "Vânî Efendi" 'unvânıyla meşhûr-ı 'âlemiyân olan Şeyh es-Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Resîde-i rûtbe-i isti'dâd ve vâsıl-ı derece-i 'âql-ı müs-telefâd olduklarında taḥşil-i 'ilm ü 'irfâna 'azîmet ve büldân-ı 'Acem'i seyâhate niyyet idüp ibtidâ Tebrîz'e dâhil ve andan Ḳarabâğ-ı Gence'ye vâsıl olup Monlâ Nürü'd-dîn ve Ḳarabâğî İsmâil Efendi ve Veliyyü'd-dîn Efendi ve Meḥemmed 'Abdü'l-mü'min Efendi ḥıdmetlerinin pişgâh-ı fezâ'il-penâhlarından deryüze-ger-i le'âlî-i fehm ü itḳân itdükden sonra Erzenür-rûm'a revân olmuşlar idi. Biñ altmış ṭoḳuz Zî'l-ḥicce'sinde vezîr-i kişver-güşâ Köprili-zâde Fâzıl Aḥmed Paşa

Erzenü'r-rüm eyâletine vâli ve düstür-ı celilü'l-ma'âlî olup medîne-i mezbûre-ye vâşil ve şâhibü't-terceme ile germ-ülfet ve beynehümâda kemâl-i maḥabbet ḥâşıl olmuş idi. Yetmiş iki Rebi'ü'l-âḫir'inde şadr-ı a'zam olduklarında bunları maḥrûsa-i Edrine'ye da'vet ve şevketlü pâdişâh-ı zamân Sulṭân Meḥemmed Ḥân ḥazretlerine terbiyet itmeleriyle maḥzar-ı iltifât-ı bî-nihâyeleri oldu. Yetmiş altı Rebi'ü'l-âḫir'inde İstanbul'da¹ Vâlide Sulṭân Câmi'-i Şerîfi tamâm olduḡda va'ziyyesiyle ikrâm olındılar. Ṭoḡsan dörd târiḫinde Şadr-ı A'zam Merzifonî Muştafâ Paşa ile ma'an Peç Seferi'ne revân olup şüret-i 'aks-i maṭlûb nümâyân ve cümle Devlet-i 'Aliyye erbâbında kemâl-i perîşânî zâhir ü 'iyân olmaḡla Edrine'ye 'avde me'zûn, ba'dehu maḥrûsa-i Burusa'da Kestel nâm ḫaryede vâkı' çiftliklerine varmaḡa ruḡşat-yâfte-i hümayûn olmuş idi. Ol mevzi'de âsûde-ḫâl ve güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ ṭoḡsan altı Zî'l-ḫa'de'sinüñ on üçüncü yevm-i Cum'âda 'arâz-ı marâz sebebiyle terk-i daḡdaḡa-i cihân ve 'azm-i nüzhetgâh-ı câvidân idüp ḫarye-i mezbûrede medfûn-ı daḡme-i fenâ ve mütevarî-i ḫâk-i pâk-i 'anbersâ oldılar. Maḫlûl olan Vâlide Sulṭân² Câmi'-i Şerîfi va'ziyyesi maḫdûm-ı şânileri Seyyid Maḫmûd Efendi'ye iḫsân olındı.

Şeyḫ-i mezbûr "Vânî Efendi" dimekle meşhûr, mihr-i sipihr-i 'ilm ü 'irfân, ḫurşid-i âsmân-ı deḡâ'ik-ı taḫḫik u iḫân, mecma'ü'l-baḫreyn-i 'ilm ü 'amel, ḫâtîme-i eslâf-ı 'ulemâ-yı kümmel, her fende mâhir, ḫall-i ḡavamız-ı 'ulûma ḫâdir, câmi'ü'l-fürü' ve'l-uşul, şâmilü'l-ma'ḫul ve'l-menḫul, ḫızâne-i ḫâfızası menba'-ı fevâ'id ü nevâdir, 'ulûm-ı şettâda maḫfûzâtı vâfir idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden tefsîr-i nazm-ı kerîmde *Arâ'is-i Ḳur'ân* nâm kitâb-ı müsteḡabları olduḡundan mâ'adâ *Ḥulâşatü't-tefâsîr* ve *Ḥâşîye-i Mecmû'-ı Eḡâvil* ve *Kitâbu Mebd'e ü Me'âd Ehli'l-fesâd* ve *Fi'd-da'avât A'mâli'l-yevm ve'l-leyle* ve *Risâle fi-küllü Fünûn-ı Şettâ* nâm te'lif-i laṭifleri vardır.

Âşâr-ı ḫayriyyelerinden sâlifü'z-zikr Kestel nâm ḫaryede [322^a] bir câmi'-i laṭif-i dil-nişin ve ma'bed-i güzin-i mü'minîn ve bir medrese-i celile-i nüzhet-efzâ ve 'imâret-i laṭife-i fuḫarâ vü zu'afâ binâ, civâr-ı salṭanat-ı 'aliyyede bâlâ-yı ḫarye-i Çengâl'de vâkı' iḫyâ-kerdeleri olan maḫalde ki bir câmi'-i şerîf-i dil-güşâ ve bir ḫücerât-ı 'adideyi muḫteviyye medrese-i 'ibret-nümâ iḫdâş itmîşlerdür. el-Ân "Vânî Efendi Ḳaryesi" dimekle meşhûrdur.

1 S 346b.

2 Sulṭân S: -H.

Karabaş 'Alî Efendi

eş-Şeyh 'Alî. Vilâyet-i Anaṭolî'da Sivas sancağına tâbî 'Arabgîr kaşabasından neş'et, ba'dehu belde-i Kaşamonî'ya hicret eyleyüp meşâyiḥ-ı Halvetiyye'den Kaşamonî Şa'bân Efendi Zâviyesi'nde seccâde-nişin-i meşîḥat olan Çorumlu Şeyh İsmâ'il Efendi'den inâbet, ba'dehu anların ḥalîfesi Kaşamonî Muştafâ Efendi'den tekmîl-i ṭarîkat itmişler idi. Bir müddet ḥıdmetlerinde mekîn olduklarından soñra Melen kaşabasına ḥalîfe naşb u ta'yîn buyurdılar. Ba'de zamân Kâlafat nâm kıryeye revân ve neşr-i ḥulefâ itmekle taḥşîl-i nâm ü şân itdiler. Biñ seksen târiḥinde medîne-i Üsküdar'a vâşıl ve Rûm Meḥemmed Paşa Câmî'-i Şerîfi'ne dâḥil olup ol maḥalde karar ihtiyâr eyleyüp seksen beş senesi ḥilâlide Şeyh Meḥemmed Efendi maḥlûlünden medîne-i merķūmede vâkı'a Vâlide-i 'Atîk Zâviyesi iḥsân olındı. Ṭoḫsan Şa'bân'ında ba'z-ı nâ-sezâ kelimât isnâdıyla Limni cezîresine nefy ü iclâ ve zâviyeleri Bolbolcı-zâde Şeyh 'Abdü'l-kerîm Efendi'ye sezâ görildi. Ṭoḫsan altı târiḥinde me'zûnen ḥacc-ı Beytu'llâhi'l-Ḥarâm'a niyyet ve ziyâret-i ravza-i Resû'llâh *'aleyhi's-salâtü ve's-selâma'* 'azîmet itmişler idi. Ba'de edâ'i'n-nüsük cânib-i Mışr'a 'avdet eyleyüp toḫsan yedi Şafer'inüñ ikinci Cum'a günü Kâl'a-i Naḥl nâm mevzi'e dâḥil ve mizâclarınıñ inḥirâfı sebebiyle rûḥ-ı revânî 'âlem-i ervâḥa vâşıl oldu. Mevzi'-i merķūmda Şeyh Meḥemmed-i Ğaznevî Türbesi² civârında defn olındılar.

Şeyh-i mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, vecîḥ ü vaḫûr, zâhir ü bâḫını ma'mûr, mürşid-i kâmil ü müteşerri', 'âbid ü zâhid ü müteverri', "Karabaş Şeyh 'Alî Efendi" dimekle³ şehîr ve bu 'unvânla ma'lûm-ı şağîr ü kebîr olmuşlar idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden Şeyh-i Ekber ḥazretlerinin *Füṣûşü'l-ḥikem*'ini şerḥ itdüklerinden mâ'adâ *Ṭarîkat-nâme* ve *Ta'bir-nâme* nâm te'lifleri vardır.

Ayaşofıyya Ḥaṭîbi⁴ Şeyhü'l-ḳurrâ Şa'bân Efendi

eş-Şeyh Şa'bân bin Muştafâ bin 'Abdu'llâh. Vâlid-i mâcidleri Bosna Sarâyı ḳurbinde bir kıryeden zuhûr idüp dârü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudûm ve Ḳumḳapu semtinde tezevvüc ü te'ehhül itmekle nâ'il-i maḳşûd u merûm olmuş idi. Bunlar biñ on altı Şa'bân'ında zîver-i çemen-i şuffe-i vücûd ve vâşıl-ı

1 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

2 S 347a.

3 dimekle H: -S.

4 Ayaşofıyya Ḥaṭîbi S: -H.

bezmgâh-ı meşhûd olup ba'de taḥşîl-i isti'dâd şeyhü'l-fenn-i 'ilm-i kıra'at olan Evliyâ Mehemmed Efendi'ye hıdmet ve sā'ir 'ulemâdan aḥz-ı envâ'-ı 'ulûm u ma'rifet idüp niçe zamân şem'-i cân-güdâz-ı mihrâb-ı taḥşîl ve ḳandil-i ci-ger-sûz-ı hânḳâh-ı sa'y-i cemil olduḳdan soñra ḥazîz-i istifâdeden nâ'il-i evc-i ifâde olup 'aḳd-i meclis-i ders-i 'âm ve ta'lîm-i vücûhât-ı kelâm-ı Melik-i 'Allâm itmekle şit-i iştihârî 'âlem-gîr ve şadâ-yı i'tibârî şabâ-mesîr olduḳda Ḳadîrga Limanı'nda vâḳı'a Mehemmed Paşa Câmî'i'nde imâm ve muḳtedâ-yı enâm oldılar. Mertebe-i fazîletleri meşhûd-ı şaḡîr ü kebîr olmaḡın hıdmet-i imâmet-i Câmî-i Ebu'l-feth Sulṫân Mehemmed Hân ile tevḳîr olındılar. Ba'dehu Hâşekî Sulṫân Câmî-i Şerîfi ḥitâbetiyle tebcil, andan Üsküdar'da vâḳı'a Vâlide Sulṫân Câmî-i Şerîfi ḥitâbetine tebdil olındı. Şadr-ı A'zam Merzifonî Muştâfâ Paşa'ya intisâb ve zerre-i inâyetlerin iktisâb itmeleriyle Süleymâniyye Câmî-i Şerîfi ḥitâbetine naḳl olınup bir müddetden soñra Ayaşofıyya-i Kebîr Câmî-i Şerîfi ḥitâbeti tevcîhiyle şeyhü'l-e'imme ve re'isü'l-ḥuṫabâ olmuşlar idi. Biñ ṫoḳsan yedi Cumâde'l-ülâsında [322^b] 'âzim-i dârü'l-ḥulûd ve vâşıl-ı civâr-ı Rabb-i Vedûd olduḳlarında Edrineḳapusu ḥâricinde Emîr-i Buḫârî Zâviyesi civârında defn olındılar. Maḫlûl olan Ayaşofıyya-i Kebîr Câmî-i Şerîfi ḥitâbeti İstanbul'da Bâḡçeḳapusu dâḫilinde Vâlide Sulṫân Câmî-i Şerîfi ḥaṫîbi 'Alî Efendi'ye ve Ebu'l-feth Sulṫân Mehemmed Hân Câmî-i Şerîfi imâmeti kendü maḫdûmları Muştâfâ Efendi'ye tevcîh olındı.

Şeyh-i merḳûm fazîlet-i 'ilmiyye ile ma'lûm, bi-taḥşîş 'ilm-i tecvîdde ve fûnûn-ı Ḳur'âniyye'de nazîri nâdir, meziyyet-i şalâḫ u teverru' ile ol mertebe ta'ayyün ve şöhret bulmuş idi ki vezîr-i müşârûn ileyh 'indinde mertebe-i übüvvete resîde-i ḳadr ü menzilet taḥşîl eylemişler idi. ez-Cümle maḫlûle olan vezâ'if-i cihât bunların re'yiyle müstaḫaḳḳîne tevcîh olınup sā'ir e'imme vü ḥuṫabâ umûrî daḫı bunlardan su'âl olunurdu. Hıffâz cem' olunduḡı meclisde lehce-i maḫşûşalar ile ibtidâ bunlar miftâḫ-ı fütûḫ olurlardı.

*Raḫmetu'llâhi 'aleyh raḫmeten vâsi'aten.*¹

Şeyh Mu'abbir Ḥasan Efendi

eş-Şeyh Ḥasan ibn 'Ömer. Bosna Sarâyı'nda Mostar nâm ḳaşabada zühûr ve istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp vâlid-i mâcidleri alaybeglerinden iken bunlar taḥşîl-i leṫâ'if-i 'ilm ü 'irfân için Bosna Sarâyı'na revân olup emşâlleri beyninde

1 "Allah'ın rahmeti en geniş şekilde onun üzerine olsun."

fâ'iz-i kemâl ve hâ'iz-i mertebe-i istihâl olduğdan şoñra âheng-i dârü'l-mülk-i İstanbul ve medâris-i Ebu'l-feth tetimmâtınuñ birine duhûl idüp anda dahı bir miqdâr ikâmet¹ ba'dehu ıarıka-i Nakş-bendiyye meşâyihından Ayaşofıyya şeyhi Bosnevî 'Osmân Efendi'den ahz-ı dest-i inâbet ve yigirmi sene miqdârı Hekim Çelebi Zâviyesi'nde şeyh-i mezbûruñ hıdmetlerine itâ'at itmekle hilâfete me'zûn olup 'azîz-zâdeleri 'Abdu's-şamed Efendi üzerlerinde olan zâviyeyi hüsn-i ihtiyârlarıyla bunlara ferâgat itmişler idi. Ba'dehu Şeyh Vefâ Câmî'-i Şerifi'nde kürsî-nişîn-i mevâ'iz ü neşâ'ih oldılar. Tıoksan bir târihinde hacc-ı şerife revân olup edâ-yı nüsük-i İslâm ve ziyâret-i ravza-i seyyidü'l-enâm 'aleyhi's-salâtü ve's-selâm² itdiler. Ba'de'l-kufül hânelerine vuşul bulup tıoksan sekiz Receb'inde intikâl-i dâr-ı cinân itdüklerinde Üsküdar kıurbinde Öküz Limanı nâm maħalde defn olındı. Himmet Efendi-zâde 'Abdu'llâh Efendi bu güne târih dimişdür:

Mışrâ'

Mu'abbir geldi geçdi düş gibi bu cisrden eyvâ³

Şeyh-i mezbûr nezâhet ü nebâhet ile meşhûr, 'iffet ü şalâhla ma'rûf, ma'ârif-i 'ilmiyye ile mevşûf, ta'bîr-i rû'yâda nâdire-i rûzgâr ve te'vil-i 'âlem-i menâmda feride-i şadef-i a'sâr, pîr-i nûrânî, mażhar-ı esrâr-ı Furkânî idi.

eş-Şeyh Naşûh Efendi

eş-Şeyh Naşûh ibnü's-Şeyh Mehemmed ibnü's-Şeyh Naşûh. Tıabaķa-i Sulţân Murâd Hân-ı Râbi' meşâyihı 'idâdında tercemeleri bu ceridede maştıur olan meşâyih-ı ıarıka-i Halvetiyye'den Akşehrli Naşûh Efendi-zâde Şeyh Mehemmed Efendi'nün maħdûm-ı dil-bendi Şeyh Naşûh Efendi'dür. Maħrûsa-i Burusa'da tevellüd idüp bâliğ-i rütbe-i şu'ur ve kemâl-i ma'rifetle meşhûr olduğdan şoñra biñ târihinde vâlid-i mâcidleri maħlûlinden maskaıt-ı re'si olan maħrûsa-i merķûmede dâhil-i hişârda Filboz Câmî'ı kıurbinde olan zâviyelerinde seccâde-nişîn olup te'sîr-i nefes-i iksîr-ayâr-ı peder-i büzürgvârlarıyla niçe dil-i siyâh-ı haıâķarı kıâbil-i tevbe-i Naşûh idüp şeh-râh-ı riyâzet ü mücâhedede şubh u şâm zıkr ü tevħid-i Pervedigâr'a şarf-ı naķdîne-i eyyâm iderken

1 S 347b.

2 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

3 معبر كلدی كچدی دوش كبی بو جسردن ایوا

biñ toqsan sekiz senesi hilâlinde ‘azim-i cinân olup zâviyeleri pîşgâhında lü'lü'-i vücûd-ı laţifleri şadef-i hâkde nihân oldu.

Merhûm-ı merķûm ‘ilm ü ma‘ârif ile ma‘lûm, ‘âbid ü zâhid, murtâz u mücâhid idi.

eş-Şeyh ‘Abdü’r-rezzâķ Şa‘bân Efendi¹

eş-Şeyh Şa‘bân. Vilâyet-i Anaţoli’da İnebolı ķaşabası civârından zühûr ve “Şeyh ‘Abdü’r-rezzâķ Efendi” dimekle meşhûr olup taķşil-i ma‘ârif-i ‘ulûm ve tekmil-i levâzım-ı mantûķ u mefhûm itdükden sonra civâr-ı salţanat-ı ‘aliyyeden ķaşaba-i Kâsım Paşada Servi Maħallesi’nde Kızanlık Çeşme Mescidi’nde imâm ve muķtedâ-yı enâm olmuş idi. Biñ yetmiş toquz Şafer’inde İspirî ‘Alî Efendi yerine Hâzret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî Câmî’-i Şerîfi va‘ziyyesi tevcih olı-nup ol buķ’a-i mübarekede vâ’iz ü nâşih ve ser-çeşme-i ifâdeleri teşne-lebân irşâd için tereşsuħ iken biñ toqsan sekiz târiħinde rihlet ve dârü’l-üns-i ķudse ‘azimet itdüklerinde maħlûl olan va‘ziyyeleri Şeyh Süleymân Efendi hâzretle-rine tevcih olındı.

Merhûm-ı merķûm ğavvâş-ı biħâr-ı ‘ulûm, vâ’iz ü müzekkir, muħaddis ü müfessir, ehl-i ‘ilm ve şâlih, sa‘âdetmend-i müfliħ idi.

Ma‘lûm ola ki bu Devlet-i ‘Aliyye’de bilâd-ı şelâse ve eţrâf-ı memâlik-i ‘Osmâniyye’de intiķâl-i dârü’l-ķarâr iden ‘ulemâ-yı ‘izâm ve meşâyih-ı kirâm keşşerehümü’llâhu ilâ-yevmi’l-ķıyâm² bî-nihâye olup ancak [323^a] bunların aħvâline vuķûf müyesser olmamağla bu mertebe iktifâ olındı.

Mışrâ‘

ای شیخ پاک دامن معذور دار مارا³

1 H nüshasında bu biyografi yoktur.

2 “Kıyamet gününe kadar Allah sayılarını artırısın.”

3 “Ey eteği temiz (iffetli) şeyh, bizi mazur gör.” Bu mısra Hâfiz-ı Şirâzi’ye aittir.S 348a.

**Âhir-i Vefeyât-ı 'Ahd-i Sulţân ibn es-Sulţân es-Sulţân Meĥammed
Hân ibn es-Sulţân İbrâhîm Hân Nüh-dehüm-i Gevher-i Silk-i Neseb-i
'Oşmânî dâme memdüden bi'l-'avni'r-Rabbânî'**

Ol sulţân 'âlî-şānuñ evvel-i salţanatlarından âhir-i devletlerine varınca carî olan aĥvâl-i ferĥunde-fâlûñ icmâlidür.

**Zikr-i Aĥvâl-i es-Sulţânü'l-a'zam ve'l-ĥâķānî'l-ekrem es-Sulţân
el-Gâzî Meĥammed Hân ibn es-Sulţân İbrâhîm Hân ibn es-
Sulţân Aĥmed Hân 'aleyhimü'r-raĥmetü ve'l-ġufrân'**

Ol dürretüt-tâc-ı selâţîn-i naşfet-âyîn ve ħurretül-'ayn-ı ibtihâc-ı abâ vü ecdâd-ı güzîn, dibâce-i divân-ı salţanat, ĥâşiye-perdâz-ı nüşĥa-i ma'delet, âftâb-ı cihân-ârâ-yı evc-i ĥaşmet, mâh-ı münîr-i hâle-i 'azamet, ma'nî-i rengîn-i manzûme-i şecâ'at, 'uĥde-güşâ-yı rişte-i memleket, Tehemten-i ĥaşm-efken, Ķahramân-ı düşmen-şiken, pâdişâh-ı 'âlem-ârâ, şâĥib-ķırân-ı ĥişver-güşâ, ĥâţır-nüvâz-ı 'ulemâ, vera'-âmüz-ı şuleĥâ, lezzet-şinâs-ı çâşnî-i ĥilm ü vaķâr, dâmen-çîn-i âlâyîş-i 'ucb u istikbâr, ġayret-keş-i dîn-i mübîn, mâye-i âsâyîş-i müslimîn, gevher-i dürc-i cihân-bânî, 'âlem-efrâz-ı 'arşa-i şâĥib-ķırânî, a'zamü's-selâţîn, ekremü'l-ĥavâķîn:

Nazm

Hâmi-i dîn mu'in-i şer'-i mübîn
Ĥâzret-i pâdişâh-ı rüy-ı zemîn

Vâriş-i milket-i Süleymânî
Âb-ı rüy-kerde-i 'Oşmânî

Ya'ni Sulţân Meĥammed-i Gâzî
'Âlemi tüttdi 'adli âvâzı

Nazm

O bir şâhenşeh-i firüz-ı baĥt-ı sa'd-aĥterdür
Ezelden baĥt u taĥt-ı feth ü naşr aña muĥadderdür

1 "Allah'tan gelen bir yardım ile uzayıp gitsin."

2 "Allah'ın rahmeti ve bağışlaması üzerine olsun."

O sulţân-ı serîr-ârâ-yı evreng-i şehinşâhî
Geh ednâ çâkerândur gehî zerrîn-efserdür

Der-i devlet-me'âbî âşiyân-ı tã'ir-i şevket
Harîm-i bârgâhı lâne-i naşr-ı Hümâ-ferdür

Enîs-i bezm-i medhî zulmet-i ğamdan rehâ bulmuş
Şebistân-ı hayâle vaşf-ı zâtı şem'-i enverdür

Cenâb-ı Hâzret-i Sulţân Mehemmed Hân-ı Gâzî kim
Türâb-ı âsitânı melce'-i Dârâ vü dâverdür

Kevkeb-i ferhunde-i zât-ı mes'ûdları sâl-i ihdâ ve hamsîn ve elf şehr-i şiyâ-
mınuñ leyle-i 'arefesinde sâ'at-i sâbi'ada maţla'u'l-envâr-ı şühûda raşşân ve
neyyir-i zât-ı bedriyyü'l-leme'atları şahn-ı sarây-ı âlem-i imkâna nür-efşân ol-
duklarında maḥz-ı ilhâm-ı Rabbânî ile Şânî-i Vâni'nün didüğü târiḥdür:

Nazm

Hamdü li'llâh tâze bir gül geldi bâĝ-ı âleme
Gülsitân-ı Hâzret-i Sulţân İbrâhîm'den

Âsmân-ı salţanatdan toĝdı bir mihr-i münîr
İrtifâ'-ı kâdri 'âlî-pâye-i tefhîmden

Şâniyâ gökde melekler didiler târiḥini
Nürdür geldi Mehemmed şulb-i İbrâhîm'den¹

ve Cevrî Çelebi'nün daḥı mîzâb-ı hâme-i gevher-bârlarından çekide olan mür-
vârid-i âbdârdur:

Nazm

Şehenşâh-ı cihân Sulţân İbrâhîm-i zî-şân kim
Sa'âdetle odur zînet-fezâ-yı mesned-i iclâl

1 نوردرد كلدى محمد صلب ابراهيمدن

Bi-ḥamdî'llâh ki ol 'âlî-nijâduñ şulb-i pâkinden
Gelüp bir şâh-zâde devleti itdi hümâyün-fâl

Du'â-yı ḥayr ile Cevrî didi şeh-zâdeye târiḥ
Ola Sulṭân Meḥemmed âftâb-ı maṭla'-ı iḳbâl¹

Biñ elli sekiz Receb'inüñ on sekizinci yevm-i mübârek-i sebtde pây-ı taḥt-ı salṭanata sâye ve evreng-i sa'âdete pîrâye şalup bûs-ı dâmen-i sa'âdet-me'nûs-larıyla erkân-ı devlet icrâ-yı merâsim-i bî'at itdüklerinde şu'arâ-yı Rûm'uñ merd-i ma'ârif-pesendi sâlifü'z-zikr Cevrî Efendi didüğü târiḥdür:

Nazm

Bi-ḥamdî'llâh yine devr eyleyüp gerdün murâd üzre
Nümâyân itdi ḥalka vech-i maḳşûd u temennâyı²

Sipîhr-i salṭanatda oldı lâmi' bir meh-i ḡarrâ
Ki nûrı zerre itdi âftâb-ı 'âlem-ârâyı

Cihâna pâdişâh olduḡda târiḥin didi Cevrî
Cülûs-ı Ḥân Meḥemmed eyledi âsûde dünyâyı³ [323^b]

Mâh-ı mezbûruñ yigirmi altıncı Aḥad güninde mu'tâd-ı ḳadîm üzere Ḥazret-i Ebâ Eyyûb-i Enşârî raḡiya'llâhu 'anhu'l-Bârî⁴ merḳad-i şerîfine cânib-i deryâdan 'azîmet buyurup vüzerâ-yı 'izâm bendeleri maḥall-i mezbûrda ḥâzır bulunmaḡla levâzım-ı ziyâret itmâm olınuḡdan soñra teberrüken ol türbe-i mübârekede kılıç ḳuşanup fuḳarâya bezl-i 'aṭâyâ iderek 'azîm alay ile Edrineḳapusu'ndan sarây-ı hümâyûnlarına 'avdet ve eṣnâ-yı ṭariḳde merâḳid-i ecdâd-ı emcâdların daḡı ziyâret buyurdılar.

Sene-i mezkûre Şevvâl'inde eṣḳıyâ-yı sipâh Atmeydânı'nda cem'iyet ve nâ-sezâ ḡareket itmeleriyle muḳtezâ-yı şer'-i şerîf üzere müdâfa'aları içün şudür iden fermân-ı pâdişâhî mücibince vüzerâ-yı 'izâm ve 'ulemâ-yı kirâm ve

1 اوله سلطان محمد آفتاب مطلع اقبال

2 S 348b.

3 جلوس خان محمد ایلدی آسوده دنیایی

4 "Bârî Allah ondan razı olsun."

meşâyih ve sâdât ve ocağağaları cemî'an süvâr olup ve 'umûmen yeñiçeri ve 'acemî oğlanları ve tersâne neferâtı müsellaḥ ve müretteb ileri yürüyüp maḥall-i mülâkâtda bî-tevaḥḫuf cenge mübâşeret ve bir miḫdâr muḥârebeden soñra fi'l-hâl dâne-i tüfenkle aşḫâb-ı cem'iyyeti perâkende vü perîşân eylediler.

Ve¹ yine mâh-ı mezbûrda ḳuṭṭâ'-ı ṭarîḳden olup Anaṭolı semtinde zuḥûr ve re'âyâ vü berâyâya işâl-i ḥasâret ü şürûr iden Ḳara Ḥaydaroğlı Meḥemmed nâm ḥarâmîyi Ḥamîd sancağı mütesellimi Abaza Ḥasan Ağa aḫz u giriftâr ve âsitâne-i sa'âdete ihzâr eyledükde şalb olındı.

Elli ṭoḳuz Şafer'inde Özbek Ḥânı Nûr Meḥemmed Ḥân kendüye izḫâr-ı 'uḫûḳ u 'işyân iden oğlı 'Abdü'l-'aziz Ḥân'dan iştikâ idüp ṭaraf-ı pâdişâhiden aña pend ü naşîhatle meşḫûn bir nâme-i hidâyet-nümûn ve ḳurb-ı memleketlerinde vâḳî' Hindüstân pâdişâhına ve 'Acem şâhına daḫı işlâḫ-ı zâtü'l-beyn ḥuşûşına imdâd u i'ânet ve her vechle ḥaḳḳ-ı civârı şıyânet itmeleriçün birer nâme-i ḥümâyûn ihşân buyrulmaḳ temennâsıyla âsitâne-i sa'âdete irsâl itdüğü Seyyid 'Abdü'l-mennân nâm elçisi İstanbul'a dâḫil ve divân-ı ḥümâyûna vâşıl olup pâye-i serîr-i salṭanata rûymâl ve nâme vü hediiyesin 'arz eyledi.

Sene-i mezbûre Rebî'ül-evvel'inde Nemçe ḳralı tecdid-i şulḥ recâsıyla tehniye-i cülûs-ı ḥümâyûn için irsâl eyledüğü elçinün daḫı nâme vü hediiyesi pâye-i serîr-i a'lâya 'arz olındı.

Mâh-ı Rebî'ül-âḫir'de Ḳapudan Voynuḳ Aḫmed Paşa ḳânûn üzere donanma-yı ḥümâyûn ile çıkup Aḳdeñizboğazı ḥâricinde sedd-i râḥ olmaḳ zu'mıyla lenger-endâz-ı ḳarâr olan küffâr gemilerini yirlerinden izâle ḳaşdıyla selâmetle boğazdan 'ubûr ve Midilli cânibine mürûr eylediler. Lâkin ḳadîmden maḳarr-ı donanma Saḳız Limanı iken bu def'a Anaṭolı ḳıyılarından Ḳarafoça² Limanı'na dâḫil olduklarında 'ale'l-ḡafle küffâr gemileri başup beyne's-şalâteynden zülmet-i leyle dek muḥarebe-i şedîde vâḳî' oldı. Ol eñnâda sefâ'in-i İslâmiyye'den bir mavna giriftâr-ı dest-i³ küffâr-ı ḥâksâr ve üç dört pâre gemi ve yedek iḫrâḳ ve bu ma'reke-i şedîdeden ḫaylî nüfûs-ı müslimîn ervâḫ-ı şühedâya ilḫâk olındı.

1 ve H: -S.

2 Ḳarafoça H: Ḳaraca S.

3 dest-i S: -H.

Sene-i merķūme Cumāde'l-ülâ'sında Özbek Hânı Nür Mehemmed Hân'ın recasına müsâ'ade buyrulup oĝlı 'Abdü'l-'azîz Hân'a ve Hind pâdişâhına ve 'Acem şâhına birer nâme-i hümâyün ve kendünün niyâz-nâmesine dahı tesliye-ti müştemil cevâb-nâme taħrîr olunup elçisine izn virildi. Ve Hind pâdişâhına gidecek nâme-i hümâyün için 'ulûfeli müteferriķalardan Seyyid Muhyî'd-dîn ta'yîn buyruldu.

Mâh-ı mezbûruñ yigirmi' yedinci günü 'Acem şâhından vâfir hedâyâ ile iki fîl getüren Mehemmed Kılı nâm elçi pâye-i serîr-i a'lâya rûymâl idüp nâme vü hedâyâsın 'arz eyledi.

Sene-i mezkûre Cumāde'l-âhire'sinde 'Acem ve Nemçe elçilerine 'avde izn virildi.

Bu eñnâda ebnâ-yı sipâhiyândan Gürce Nebî nâm şâhib-i iltizâm muķad-demâ ba'z-ı muķaṭa'ât zabṭ idüp zimmetinde vâfir mâl-ı mîrî bâķî ķalmaĝ-la ṭaraf-ı mâliyeden bi'd-defe'ât [324^a] muṭâlebe ve taḥt-ı iltizâmında olan muķaṭa'ât âhara tevcîh olunup mîriye geķen akķesi dahı ilkâ olmuş idi. 'Âķıbet ķahr u mu'âheze ihtimâline vücûd virüp kendüyi muḥâfaza için başına bir miķdâr eşķiyâ cem' itmekle Atmeydâni Vaķ'ası'nda firâr idenler dahı mezbûra ittibâ' idüp ve muķaddemâ ķatl olunan Kāra Hāydaroĝlı Mehemmed'ün et-bâ'ından olan Kāṭırcıoĝlı nâm ķaṭı'ı'ṭ-ṭarîķ dahı kendüye pâdâş ve adı fesâd ve harem-i muḥteremden çıkma Kazzâz Aḥmed'i dahı idlâl ü ifsâd itmegin bi-bâķ ü bi-pervâ âheste refṭâr ile 'azm-i ṭaraf-ı Üskûdar itdükleri vâşıl-ı mesâmi'-i erbâb-ı devlet olduķda Şadr-ı A'zam Murâd Paşa ve yeñiçeriaĝası, 'umümen sipâh ve yeñiçeri ve zu'emâ ve erbâb-ı tîmâr ve cebeci ve ṭopcı ve sâ'ir ṭavâ'if-i 'asker Üskûdar'a geķmege me'mûr olup mîr-i 'alem ile sancaĝ-ı şerîf dahı istişhâb olunmuş idi. Kāyışbınarı nâm maḥalde vâķi' muķâbele vü muķâtelede müşâhede-i şüret-i hîrmân ile cem'iyet-i erbâb-ı şekâ perişân olup ḥayme vü ḥargâhları zabṭ olunduķdan soñra şadr-ı a'zam ḥazretleri 'alem-i Resûlu'llâh ile İstanbul'a 'avdet buyurdılar.

Sene-i mezkûre Receb'inde Gürce Nebî a'vânından Kazzâz Aḥmed, Akķsehr begi dâmına giriftâr ve ķayd u bend ile âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunup Barmaķķapu'da şalb olındı.

Sene-i merķūme Şa'bān'ında re'is-i eşkıyā Gürci Nebî dahı Kırşehir begi İshāk Beg'ün tığ-ı intikāmı ile ğaltide-i hāk-i helāk olup kellesi dergāh-ı 'ālî önünde 'ibret-nümā-yı 'ālemiyān oldı.

Sene-i mezbūre Şevvāl'inün on beşinci Cum'a gicesi pâdişāh-ı 'ālem-penāh hazretleri sünnet-i seniyye-i hitān buyurup cümle erkān-ı devlet sarāy-ı 'āmireye da'vet olunup Sulţān Süleymān ve Sulţān Aĥmed ve Sulţān Selīm nām birāderleri dahı ol emr-i mesnūn ile ikrām ve sarāy-ı hümāyūnda bir hafta tertib-i sūr-ı sūrūr-encām buyruldı.

Sene-i mezkūre Zî'l-ka'desinde Kaçırcıoĝlı nām şakî Gürci Nebî Vaķ'a-sı'ndan şoñra hidāyet-i Hāk'la sū-i sülükinden tevbe ve rücü' idüp emānla dergāh-ı pâdişāhiye vāsil olduķda cerā'imi 'afv olunup Begşehri sancaĝı ihsān buyruldı.

Nazm

Anuñçün ğālib oldı āl-i 'Oşmān cümle şāhāna
İderler merĥamet tā'ib olan erbāb-ı tuĝyāna

Keremdür dā'imā bu hānedān-ı devletūn kārı
'Aceb mi olsalar mazĥar hemişe 'avn-i Raĥmān'a

Bin altmış Ramazān'ınun yigirmi ikinci günü Müneccimbaşı Hüseyn Efen-di kendi kārı olmayan ba'z-ı umūr-ı mu'azzamaya qarışup kibār-ı devleti tekdır ve a'dāsını teksir itmek sebebiyle 'azl ve ĥabs olunup manşıbı Fikrî'den maķlūb Hāsan Çelebi'ye virildükden şoñra ba'z-ı şüfe'ā iltimāsiyla ĥabsden ıtlāk olı-nup İstinye nām ķaryede ķarār ve netice-i aĥvālini evzā'-ı felekiyyeden istiĥbār üzere iken mah-ı merķūmuñ yigirmi sekizinci gününde ber-mūcib-i fermān-ı hümāyūn cellād-ı Mirriĥ-nihād elinde giriftār-ı kemend-i ecel olup deryāya ilķā olındı.

Bin altmış bir Cumāde'l-āĥire'sinde Kapudan Hüsām Beg-zāde 'Alî Paşa donanma-yı hümāyūn¹ ile Aķdeñiz'e revān olup Naķşabara aņası ķurbinde küf-fār-ı ĥāksāruñ donanması zāhir olup vaķt-i 'aşrdan aĥşama dek ceng ü peykār idüp aĥşam olmaĝın cengden ferāĝat ve cānibinden müfāraķat lāzım geldükde donanma-yı hümāyūn şulanmaķ için Naķşabara aņasına ric'at itmişler idi. Küf-

fâr gemileri 'ale's-şabâh üzerlerine gelüp tekrâr hârb ü kıtâle şürü' olunduğda donanma-yı hümâyûndan bir mavna ve on beş kadar geminüñ kimi istilâ-yı küffâr ve kimi temevvüc-i tûfân-ı nâr ile telef oldu.

Sene-i mezbûre Receb'inde muḳaddemâ üç sene Yeñiil voyvodası olan Abaza Ḥasan Ağa bu def'a dahı voyvodalık kemâ-kân kendüye muḳarrer ve iḥsân buyrulmaḳ için bezl-i maḳdûr idüp [324^b] mîriye peşini geḫmiş iken ocaḳ ağalarından Bektaş Ağa hilâf-gîrligiyle voyvodalık âhara tevcih olıcaḳ Abaza Ḥasan Ağa harekete¹ gelmeğın bellü başlulardan Kürd Meḫemmed ve Ḥādım Ḳarındaşı Ḥasan ve Cündi Yûsuf ve dahı niḫe sipâhiler mezbûra tabi'iyet ve Üsküdar'da 'azîm dernek ve cem'iyet eyledüklerinde ba'de'l-lütteyyâ ve'letî taraf-ı mîriye geḫen mâlları virilüp Üsküdar'dan ref' olunmaları fermân olunmış idi. Lâkin çünki Abaza Ḥasan Ağa me'mûlinden maḫrûm münkesir ü dil-gîr ol deñlü cem'-i keşîr ile Üsküdar'dan maḫmil-bend-i 'azîmet olduḳda ocaḳ ağalarına rağmen yeñiçeri tã'ifesine ta'addî ve ta'arruz iderek memleketi pây-mâl ve re'âyâyı perîşânü'l-hâl itdükleri ma'rûz-ı dergâh-ı pâdişâh-ı giti-penâh olduḳda derhâl Sivas vâlisi İbşîr Paşa üzerlerine irsâl olındı.

Sene-i mezkûre Ramazân'ında Azaḳ müstaḫfızlarına irsâl olıncaḳ yüz yigirmi yük ḫurde züyûf aḳçeyi, ocaḳ ağaları re'yiyle taraf-ı mîriden yüz altmış bir altuna tebdil, bâr-ı girânını erbâb-ı ḫirefe tekmiñ murâd olduḳda fuḫarâ-yı ešnâf şadr-ı a'zama niyâz-güne 'arz-ı hâl itdüklerinde ber-muḫtezâ-yı zamân cevâbları ye's ü ḫüsrân olmağın cümle ehl-i sūḳ dükkânlarını ḳapayup cem'iyet-i 'azîme ile Şeyḫü'l-İslâm Ḳara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi ḫânesine cem' olup ḫ'âh u nâ-ḫ'âh² şeyḫü'l-İslâmı ḳaldırıp sarây-ı hümâyûna varduḫlarında cemî'-i tekâlîf-i muḫdeşeden mu'âf olmaları bâbında ḫaḫḫ-ı hümâyûn iḥsân olunmış iken ḳanâ'at itmeyüp tekrâr Bâbü's-sa'âde öninde feryâda âğâz ve Vezîr Melek Aḫmed Paşa'nun 'azlini niyâz itmeleriyle ol sâ'at mühr-i vezâret ḫuzûr-ı hümâyûnda vüzerâ-yı ḳubbe-nişinândan Siyâvuş Paşa'ya 'inâyet olınmağla herkes dağılup mekânlarına gıtdiler.

Mâh-ı mezbûruñ on beşinci gicesi "Ḳara Çâvuş" dimekle ma'rûf Yeñiçeri Ağası Muştafâ Ağa ve yeñiçeri keḫudâsı Muştafâ Ağa ve ağalıḫdan müteḫâ'id Bektaş Ağa ittifaḳ-ı kilem³ üzere ağaḳapusunda cem' olup ḫarem-i hümâyûn

1 harekete H: -S.

2 Şeyḫü'l-İslâm Ḳara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi ḫânesine cem' olup ḫ'âh u nâ-ḫ'âh S: -H.

3 kilem S: ḫükm H.

ağalarından kendülere izrâr kaçd iden Uzun Süleymân Ağa ve İsmâ'îl Ağa ve 'Alî Ağa'nun Mısr'a iclâ olınmaları için şadr-ı a'zamâ âdem irsâl itmeleriyle anlar dağı leyle-i mezbûrede dördüncü sâ'atde vâkı' hâli huzûr-ı hümayûna telhîş eyledükde mücib-i fermân-ı sulţânî harem-i hümayûn ğilmânı ve deñizde bustâniyân yek dest ve hemvâr edevât-ı kârzâr ile ârâste olup şadr-ı a'zam dağı da'vet olunup ocağ ağaları ile yek-dil olmak töhmetiyle ol gice Vâlide-i 'Atîk ile bustâncıbaşının rûhları izâle olunup cemî'an ehl-i manşib gerek 'ulemâ ve gerek ocağ ağaları cümle tebdil olındı. İrtesi sarây-ı hümayûn' kapuları güşâde olup 'alem-i Resûl-i Ekrem *şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem*² Ortakapu'ya çıkarılıp "Ül'l-emre itâ'at itmeyenler üzerine nefir-i 'âm buyruldı." diyü şehre münâdiler perâkende olunduğda 'umûmen sipâh ve huşûşâ yeniçeri ocağının umûr-dîdeleri³ ve sâ'ir şunûf-ı 'askerî itâ'at-i ül'l-emre püyân olarak sancağ-ı şerîf sâyesine ilticâ itmeleriyle mezkûr ağalara birer beglik ihsânıyla ahz u katl olındılar.

Muqaddemâ beyân olunduğı üzere Abaza Hâsan Ağa'nun üzerine İbşîr Paşa serdarlığı ile ta'yîn olunmuş idi. Lâkin cinsiyet hasebiyle ittifağ idüp istimâlet göstermegile Hâsan Ağa'nun cem'iyeti gitdükce izdiyâd bulup Eskişehir şahrâsında elli bin kadar 'askerûn ictimâ'ı istimâ' olunduğda Anaçolı beglerbegisi Dervîş Mehemmed Paşa Burusa muhâfazasına ta'yîn olunmak ve Üsküdar'a toplar ve 'asker geçürmek tahmîn olunurken işlâh-ı zâtü'l-beyn için Boynıyara-lı Mehemmed Paşa ve Silâhdâr [325^a] Ağası ve ocağdan turnacıbaşı gönderilüp İbşîr Paşa'ya Haleb eyâleti ve Hâsan Ağa'ya türkmân ağalığı ve Hâdım Karındaşı⁴ ve Kürd Mehemmed'e birer voyvodalık 'arzları irsâl olunduğda cümlesinin murâdı hâşıl olmağın ol ğâ'ile-i hâ'ile mündefi' oldı.

Bin altmış iki Zî'l-hicce'sinin on altıncı gicesinde İstanbul'da Bezzâzistân-ı Cedîd kırbinde bir berber dükkânından bi-emri'llâhi te'âlâ âteş peydâ olup yigirmi sâ'atde Mağmûd Paşa Câmî'i ve Vâlide Sulţân Hânı ve Kara Muştafâ Paşa Türbesi ve Darb-hâne ve Kadırğa Limanı Sarayı ve Peyk-hâne mâbeynlerinden olan 'umûmen sarâylar ve hâneler ve mesâcid ü cevâmî' ve hân ve hammâm ve dekâkin bi'l-külliyeye muhterik oldı.

1 S 350a.

2 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."

3 umûr-dîdeleri H: umûr-dîde S.

4 karındaşı H: karındaşına S.

Biñ altmış üç Rebi'ül-evvel'inde Güzelhışâr'da bir zelzele-i 'azîme olup bir anda kaçabanuñ ekşer-i binâları münhedim ve üç biñ kadar âdem binâ altında helâk ü mün'adim olduğundan mâ'adâ kırk güne dek ol eṭrâf zelzeleden hâlî olmayup yirler yarı olup siyâh u mülevven şular zühür eyledi.

Biñ altmış dört Ramazân'ında otuz kadar Moskov şaykası Bolı sancağına tâbi' Eregli nâm kaçaba sâhilinde vâşıl olup biñden ziyâde ehl-i İslâmı seby ü ihlâk ve kaçaba-i mezkûreyi şadme-i şu'le-i âteş ile tüde-i hâk itdüğünden mâ'adâ râst geldükleri gemiyi zincir-i teşhîre bend ve sevâhiline qarîb olan kıyeleri nâr-ı kâhra sipend itmege kıyâm itdükleri haber-i bâridi vârid olmağın yetmiş kadar Üsküdar kıyığına her tâ'ifeden 'asker tahmül ve hil'at-i hüdmet-i ser-'askerî ile eyâlet-i Karaman'dan ma'zül Maḥmûd Paşa tebcil kıılınıp Karaman'ıze irsâl olındı.

Sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde Kapudan Murâd Paşa donanma-yı hümâyün ile Akdeñizboğazı'nda Serviburnı nâm maḥalde küffâr-ı hâksârıñ donanmasına râst gelüp 'azîm muharebeden sonra küffârıñ birkaç kıalyonı aḥz u giriftâr ve birkaçı ihrâk bi'n-nâr olmağla firâr ve perîşân oldılar.

Biñ altmış beş Receb'inde sipâh ve yeñiçeri sarây-ı hümâyûna cem' olup sadr-ı a'zam-ı cedîd İbşîr Muştafâ Paşa'nuñ kıatlıni recâ itmeleriyle mes'ûllerine müsâ'ade olınmağla cem'ıyyetleri def kıılındı.

Altmış altı Cumâde'l-ülâ'sında nâ-gâh yeñiçeri ve sipâh Atmeydânı'na cem' olup Dârü's-sa'ade Ağası Behrâm Ağa ve Kapuagası Aḥmed Ağa ve Haşoṭabaşı Hasan Ağa ve H'âce Bilâl Ağa¹ ve Hazinedâr Yûsuf Ağa ve Vâlide Sulṭân Ağası H'âce İbrâhîm Ağa sipâhîler ağalığı pâyesiyle müteḳâ'id Şa'bân Hâlif ve menkûhesi Melekî Kadın -ki muşâḥabe-i vâlide-i shehşâh-ı mu'azzam olmağ ile mültecâ-yı âlem olmuş idi- ve Kıl Kethüdâsı 'Osman Ağa ve Güm-rük-emîni Hasan Ağa ve Tersâne-emîni Şâlih Ağa ve Ermeni ḥarâccısı Muştafâ Ağa ve Çingâne begi Deli Birâder Aḥmed Ağa ve Hâlıcı-zâde Meḥmed Paşa'nuñ kıatlerin iltimâs itmeleriyle cümlesi aḥz u kıat olınıp meyyitleri erbâb-ı cem'ıyyete teslim olınduğda Atmeydânı'ndaki dıraḥt-ı çenâra âvîhte kıılınıp ol dıraḥt şecere-i Vaḳvaḳ'a nümüdâr olduğda şu'arâdan Târzi Çelebi bu kııṭ'ayı dimişdür:

1 S 350b.

Nazm

Güş-ı Mirrih'e irüp tañtana-i tığ-ı celâl
Lerzenâk itdi bu ğavġâkede-i nüh-ı tākı

Oldı maħmûr niçe mest-i ħarâb-ı devlet
Câm-ı iķbâle ne tarḥ itdi bilinmez sākı

Bâġbân-ı felek-i kîne-güzârı seyr it
Atmeydânı'na dikdi şecer-i Vaķvaķ'ı

Beş gün miķdârı bu hengâmeden dükkânlar açılmayup çârşu ve bazar mu'aṭṭal kalmış idi.

Sene-i mezbûre Receb'inde bâ'ış-i fitne vü fesâd olan eşkıyâdan Rûm Ḥasan ve Şamlı Meħemmed ve Yamaķ 'Alî ve Kâra 'Osmân ve sâ'ir yigirmi miķdârı kimse aḥz u katıl olınup vücûd-ı ħabâset-âlûdlarından [325^b] 'âlem taḥîr ve meserret-baḥş-ı kûlûb-ı bernâ vü pîr oldu.

Sene-i merķûme Ramazân'ında Kıpudan Ken'an Paşa kırk beş kıṭ'a kadirġa ve yedi mavna ve yigirmi yedi kalyon cem'an yetmiş toķuz pâre sefine ile Aķdeñizboġazı'nda karar iden küffâr-ı ħâksâr donanmasıyla cenge 'azîmet ve ba'de'l-vuşul ħarb ü kıtâle mübâşeret itdüklerinde bi-emri'llâhi te'âlâ rüzġâr muḥâlif olmaġın baştarde ile yedi sekiz tersâne gemileri ve on iki miķdârı beg gemisi necât bulup sekiz pâre kadirġa esîr-i küffâr, mâ'adâsı iḥrâķ bi'n-nâr olup küffârdan ancak beş gemi helâk oldu.

Mâh-ı mezbûrda vâlî-i Şâm Boynieġri Meħemmed Paşa mühr-i hümayûnla şâd-kâm ve yirleriyle Ḥâşekî Meħemmed Paşa ikrâm olınup Diyârbekr eyâleti daḥı Türkmân Aġası Abaza Ḥasan Aġa'ya in'âm olındı.

Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Bozcaṭa ve Limni cezîresi dest-i istilâ-yı küffâra giriftâr oldu.

Mâh-ı mezbûruñ yigirmi beşinci Cum'a gününde Boynieġri Meħemmed Paşa şadâret-i 'uzmâdan ma'zûl ve yirine Köprili Meħemmed Paşa mevşûl oldu.

Biñ altmış yedi Rebi'ül-âḥir'inde Diyârbekr vâlîsi Abaza Ḥasan Paşa, Murtaza Paşa yirine Ḥalebü's-şehbâya naql ve yirlerine selefi Murtaza Paşa vaşl olındı.

Gazve-i Ülä

Bozcağa Seferi'dür. Sene-i mezbüre Şa'bân'ında pâdişâh-ı İslâm hazretleri Bozcağa ve Limni ceziresinin dest-i istilâ-yı küffârdan tahlişi için Şadr-ı A'zam Köprili Mehemmed Paşa'yı ser-asker ta'yîn idüp Çapudan Topal Mehemmed Paşa dağı donanma-yı hümâyün ile irsâl olunmuş idi. Sene-i mezkûre Zî'l-ka'de'sinde himmet-i şadr-ı a'zam ile Bozcağa dest-i a'dâdan halâş olmağla 'alâ-rağmi'l-a'dâ üç gice deryâ donanması oldu.

Gazve-i Şâniye

Yanova Seferi'dür. Mâ-tekkaddemden beri Eflak ve Boğdan voyvodaları gibi Devlet-i 'Aliyye bendelerinden olan Erdel kralı Rağofçioğlı esläfi gibi kendi hâlinde olmayup zu'm-ı fâsîdince oğlı Erdel hâkimi ve kendi Leh kralı olmak sevdâsıyla hilâf-ı rızâ-yı pâdişâhî hareket ve Leh' üzerine 'azîmet itdükde Leh kralı dergâh-ı pâdişâhîye mürâca'at itmegin biñ altmış sekiz Muharrem'inün onıncı Hamîs günü pâdişâh-ı 'âlem-penâh hazretleri Rağofçioğlı üzerine sefer niyetiyle maħmiyye-i Koştançiniyye'den hareket-i hümâyün buyurup mâh-ı mezbûruñ yigirmi beşinci günü Edrine şehrine dâhil ve sene-i mezbüre Şafer'inde Limni ceziresi dağı feth olunduğdan sonra şadr-ı a'zam hazretleri dağı Edrine'de rikâb-ı hümâyûna vâşıl olup 'alâ-rağmi'l-a'dâ Edrine'de üç gün üç gice donama ve şenlikler oldu.

Sene-i mezbüre Ramazân'ında Şadr-ı A'zam Köprili Mehemmed Paşa 'asâkir-i manşûreye serdâr naşb olunup Erdel memleketine irsâl olunmuş idi.

Sene-i merķûme Zî'l-ka'de'sinde bi-'avni'llâhi Meliki'l-Müte'âl bî-ceng ü cidâl Rağofçioğlı taşarrufında olan Yanova Çal'ası fethi müjdesi serdâr-ı zafer-şî'âr tarafından Edrine'de rikâb-ı hümâyûna işâl olunduğda 'alâ-rağm-i a'dâ yedi gün yedi gice memâlik-i maħrûsada şehir donanması fermân olındı.

Vecdî Çelebi didüğü târih'dür:

Mısrâ'

Mülk-i pâk-i Yanova feth Mehemmed Paşa²

1 S 351a.

2 ملك پاك ينوه فتح محمد پاشا

Ba'de'l-feth ve'z-zafer biñ altmış toköz Muḥarrem'inde Dârüs-salṭanati's-seniyye'ye müraca'at buyruldu. Muḳaddemâ Erdel Seferi'ne me'mûr olan beglerbegilerden Haleb vâlisi Abaza Ḥasan Paşa cerâ'im-i sâbıkası sebebiyle ḳatli için rikâb-ı hümayûna şadr-ı a'zam tarafından 'arz olunduğı muḳarrer olmak mülâhazasıyla Haleb'den birkaç menzil hareket ve sefer-i hümayûna 'azîmet üzere iken ferâgat itdüğü muḳaḳḳaḳ olduḳda bi-ḥasebi'l-iḳtîzâ Bağdâd muḥâfazasına ta'yîn olunmuş idi. Ol ḥuşûşda daḫı fermâna itâ'at itmeyüp Şâm vâlisi Ṭayyâröğlü [326^a] Aḥmed Paşa ve birkaç beglerbegiler daḫı mezbûra tabi'iyet ve cümlesi Ḳonya şahrâsında otuz biñ kadar eşḫâş-ı muḫtelife ile cem'iyet idüp şadr-ı a'zamuñ izâlesiçün hem-zebân-ı ittifâḳ olmalarıyla izḫâr-ı tuḡyân iderek Burusa havâlisine nüzül eyledükleri ma'rûz-ı dergâh-ı şehriyâri olduḳda ḳatlı ü izâleleri bâbında aḫz olunan fetvâ-yı şerîfe mücibince eṭrâf u eknâfa nefir-i 'âm fermân olup biñ altmış toköz Rebi'ü'l-evvel'inde mezkûr Abaza Ḥasan Paşa ve etbâ'ını Serdâr Murtażâ Paşa Halebü's-şehbâda ḳatlı ve kelle-i bî-devletlerin rikâb-ı şehriyâriye irsâl eyledükde taraf-ı pâdişâhiden nüvâziş-i 'azîmi mutazammın ḫaṭṭ-ı hümayûn ile ḳılıç ve ḳaftan irsâl olındı.

Sene-i mezbûre Şevvâl'inüñ onuncı İşneyn günü pâdişâh-ı 'âlem-penâh hazretleri 'alâ-ṭarîḳı't-teferrüc Üsküdar'dan maḫrûsa-i Burusa'ya 'azîmet buyurup mâh-ı mezbûruñ yigirmi sekizinci Cum'a günü 'azîm alay ile maḫrûsa-i merḳûmeye daḫil oldılar.

Biñ yetmiş Muḥarrem'inüñ onuncı günü sa'âdet ile maḫrûsa-i mezkûreden hareket buyurup eṭrâfı âheste geşt ü güzâr iderek Çârdâḳ'dan ḳadırğa ile Geliboli'ya vâşıl ve sene-i mezkûre Şafer'inüñ yigirminci günü 'azîm alay ile maḫmiyye-i Edrine'ye daḫil oldılar.

Sene-i mezbûre Zi'l-ḳa'de'sinüñ on altıncı Cum'airtesi günü vaḳt-i 'aşra ḳarîb Odunḳapısı ḫâricinde bir dükkândan âteş zuḫûr ve bi-emri'llâhi te'âlâ eṭrâf u eknâfa kemâl-i şiddetle mürûr idüp Unḳapanı'na varınca cümle kerâsteci' dükkânları ve sa'ir deḳâkin ve Aḡaḳapısı ve Süleymâniyye ve Sulṭân Bâyezîd eṭrâfı ve Sulṭân Meḫmed Ḥân Câmî-i Şerîfleri cânibleri ve yeñiçeri oḡaları Monlâ Gürânî'ye ve Dâvûd Paşa Maḫkemesi'ne varınca ve Taḫt-ı Ḳal'a ve maḫallât-ı Yehûdi ve eṭrâf-ı Bezzâzistân ve Maḫmûd Paşa ve Ḥ'âce Paşa ve

Atmeydâni'na ve Kadirğa Limanı'na dek ve Kumkapu ve Şamatya semtleri yanup harâb olup eşvâb u eşkâllerin hıfz için cây-ı emn mülâhaza itdükleri mekânlara naql idenlerün ba'zıları mâllarıyla bile yandılar. Bunca mesâcid ve cevâmi' ve menâr ve medâris ve dekâkin-i bi-şümârdan mâ'adâ iki yüz seksen biñ hâne miqdârı ihrâk bi'n-nâr olmağ üzere "Giceli gündüzli tamâm kırık toçuz sâ'at yanmışdur." diyü Edrine'de rikâb-ı hümâyûna 'arz u i'lâm olındı. Şu'arâdan ba'z bu güne târih dimişdür:

Mısrâ'

Yandı biñ yetmişde 'âlem hey meded¹

Sene-i mezbûre Zî'l-ħicce'sinde Seyyidî Aħmed Paşa ve İsmâ'il Paşa, Serdâr 'Alî Paşa ile Varat Kâl'ası'nı fetħ ü teshîr müyesser olup rikâb-ı hümâyûna 'arz olunduğda 'alâ-rağm-i düşmenân üç gün üç gice memâlik-i maħrûsada şehr donanması fermân olındı.

Biñ yetmiş bir Muħarrem'inde şevketlü pâdişâh-ı 'âlem-penâh ħazretleri devlet ü sa'âdet ve kevkebe-i ħaşmet ü mehâbet birle şehri Edrine'den ħareket-i hümâyûn buyurup sene-i mezbûre Şafer'inüñ altıncı İşneyn günü 'azîm alay ile şehri İstanbul'a vuşul müyesser oldu².

Sene-i mezkûre Receb'inüñ yigirmi toçuzuncı Çehâr-şenbe güninde kable'z-zuhr bi-emri'llâhi te'âlâ güneş tutilup kavl-i münecimîn üzere bervech-i taħmîn on iki işbı'dan ancağ bir işbı' ħalup küsûf-ı külli vâki' olup öyle ezânları oğınurken ħalk-ı cihân zulmet içinde buçuğ sâ'at ħayrân u ser-gerdân oldılar. Zamâne şu'arâsından biri bu târihi dimişdür:

Mısrâ'

Öyle namâzın şem'ile kıldurdı ol ħayy-i Aħad³

Sene-i mezbûre Zî'l-ħicce'sinde şevketlü pâdişâh-ı 'âlem-penâh ħazretleri kevkebe-i ħâkânî ve şevket-i şâhib-ķırânî birle belde-i Koşantıniyye'den ħareket-i hümâyûn buyurup maħrûsa-i Edrine'ye 'azîm alayla vuşul buldılar.

1 ياندى بيك يتمشده عالم هي مدد

2 oldu H: olduğda S.

3 اويله نمازين شمعله قلدردى اول حي احد

Bin yetmiş iki Rebî'ül-evvel'inün yedinci Bâzâr gicesinde Vezîr-i A'zam Köprili Mehemmed Paşa bi-emri'llâhi te'âlâ [326^b] mübtelâ olduğu maraz u 'illet sebebiyle dâr-ı âhîrete rihlet idüp irtesi gün pâdişâh-ı 'âlem-penâh hazretleri merhûm-ı mezbûruñ oğlu Vezîr Fâzıl Aḥmed Paşa'yı ḥuzûr-ı hümâyûnlarına da'vet idüp hâtem-i vekâleti bi'z-zât mübârek dest-i şerîfleriyle teslim buyurdılar. Ol maḥalde kânûn-ı kadîm üzre iki şevb-i¹ ḥil'at-i fâhire, biri semmûr kürkli, biri sâde ilbâs u ikrâm buyruldu.

Sene-i merķûme Şa'bân'ında pâdişâh-ı 'âlem-penâh hazretleri şehir-i Edrine'den Dârû's-salṭanatî'l-'aliyye belde-i Koşantıniyye'ye 'azîmet buyurduklarından sonra bin yetmiş üç Şa'bân'ınun toқuzuncı İşneyn günü İstanbul'dan hareket buyurup mâh-ı mezbûruñ yigirmi sekizinci Sebt günü teşrîf-i hümâyûnların ile ahâlî-i Edrine mesrûrül-bâl oldılar.

Ġazve-i Şâlişe

Uyvar Seferi'dür. Nemçe kralı tarafından Erdel ḳal'alarına ta'arruz olunmak şullḥ u şalâḥa muğâyir olmağın kerrât u merrât haber gönderilmiş iken memnû' olmayup zu'm-ı² fâsidi üzere Erdel³ ḳilâ'ına mâlik olmak sevdâsiyla Erdel memleketine ta'addîsi ve tecävüzi mesmû'-ı pâdişâhî olıcaḳ la'in-i mezbûruñ üzerine sefer olunmak için fermân-ı hümâyûn şudûr ve Şadr-ı A'zam Köprili-zâde Aḥmed Paşa serdârlıḡa me'mûr buyrulup sene-i mezbûre Ramazân'ında Edrine'den hareket eyleyüp Uyvar Ḳal'ası cânibine revân oldu. Bin yetmiş dört Şaferü'l-ḥayrınun yigirminci günü bi-'avni'llâhi te'âlâ ḳal'a-i mezbûre fetḥ ü teşhîr olunduğı müjdesi Edrine'de rikâb-ı hümâyûna 'arz olunduḡda 'alâ-rağmi'l-'adâ-yı dîn cemî'-i memâlik-i maḥrûsaya yedi gün yedi gice donanma ve tezyîn fermân olındı. Şu'arâdan Nâ'ilî Çelebi bu güne târiḥ dimişdür:

Mışrâ'

Ṭonandı sū-be-sū 'âlem alındı ḳahr ile Uyvar⁴

ve vâlid-i cāmî'ül-ḥurûf Şeyḫ Feyzî Ḥasan Efendi daḡı bu güne dimişdür:

1 şevb-i S: levş-i H.

2 zu'm-i S: 'azm-i H.

3 S 352a.

4 طونندی سوبسو عالم الندی قهر ایله اویوار

Nazm

Birisi çıkdı didi fethine Feyzî târih
Kesdi küffârın alup Uyvar'ı Aḥmed Paşa¹

Bin yetmiş beş Muḥarrem'inde serdâr-ı ekrem Aḥmed Paşa Nemçe kralı ile yigirmi sene tamâmına dek 'aḳd-i muşâlaḫa itdükdün soñra seferden ric'at eyleyüp sene-i mezbûre Zi'l-ḫicce'sinüñ yigirmi sekizinci Aḫad günü Edrine'de rikâb-ı hümayûna vâşıl oldı.

Bin yetmiş altı Muḥarrem'inüñ toḫuzuncı Şülâsâ günü Nemçe elçisi gelüp Edrine'de hedâyâların 'arz idüp dâmen-büs-ı şehriyârî ile müşerref olduḫdan soñra ḫuzûr-ı hümayûnda ḫil'at ilbâs olındı.

Sene-i mezbûre Şafer'inüñ on birinci Aḫad günü şevketlü, mehâbetlü pâ-dişâh-ı 'âlem-penâh ḫazretleri Edrine'den ḫareket-i hümayûn buyurup Gelibolı cänibinden Boḫazḫişârî'nı teferrüc buyurduḫlarından soñra sene-i mezbûre Rebî'ül-âḫir'inüñ ikinci İşneyn günü sa'âdetle taḫtgâh-ı İstanbul'ı teşrîf buyurdılar. Vâlide Sulṫân ḫazretlerinin Bağçeḫapusu ḫurbinde binâ buyurduḫları câmi'-i şerif ü ma'bed-i laṫîf ḫarîn-i ḫitâm olmaḫın mâh-ı mezbûruñ yigirminci Cum'a günü Vâlide Sulṫân ḫazretleri Ḥâşekî Sulṫân ve şeh-zâde-i 'âlî-şân ile muḫaddemce varup ba'dehu pâdişâh-ı 'âlem-penâh ḫazretleri ber-vech-i ihtimâm alay-ı tām ile ol mecma'-ı dil-güşâyâ duḫûl idüp şalât-ı Cum'a edâ olınduḫdan soñra erkân-ı Devlet-i 'Aliyye'ye 'alâ-ḫasebi merâtibihim ḫila'-ı fâḫire ve semmür kürkler ilbâsıyla ikrâm olındı.

Sene-i mezbûre Ramazân'ınüñ yigirmi beşinci günü şevketlü, mehâbetlü pâ-dişâh-ı 'âlem-penâh ḫazretleri İstanbul'dan ḫareket-i hümayûn buyurup âheste revişle Çatalca ve Sarây-ı Vize cänibinden geşt ü güzâr iderek sene-i merḫûme Zi'l-ḫa'de'si Ḥamîs günü sa'âdetle Edrine şehrine dâḫil oldılar.

Gazve-i Râbi'a

Girid Seferi'dür. Mâh-ı mezbûruñ beşinci İşneyn günü Girid cezîresine Şadr-ı A'zam Köprili-zâde Aḥmed Paşa serdâr ta'yîn olunup [327^a] revân oldılar.

1 كسدى كفارن الوب اويوارى احمد پاشا

Biñ yetmiş yedi Muharrem'inde şâh-ı 'Acem 'Abbās-ı Şāni 'ālem-i 'uqbāya hıram eyleyüp ferzendi Şāh Süleymān tahtgāh-ı İrān'da kıyām gösterdi.

Biñ yetmiş sekiz Rebi'ül-āhir'inün yigirmi üçüncü Erba'ā günü şevketlü pādīşāh-ı 'ālem-penāh hāzretleri Edrine'den hareket-i hümāyūn buyurup geşt ü güzār ve şayd u şikār iderek sene-i mezbūre Cumāde'l-āhire'sinün sekizinci Cum'a gününde Filibe'ye vāşil olduḡdan soñra bir aya qarīb eṡrāf u cevānibi seyr ü şikār eyleyüp sene-i mezkūre Receb'inün ikinci Aḡad günü sa'ādetle yine şeh-r-i Edrine'ye teşrif buyurdılar.

Biñ yetmiş toḡuz Şāfer'inün üçüncü Sebt' günü pādīşāh-ı 'ālem-penāh hāzretleri yine Edrine'den hareket-i hümāyūn buyurup ṡayy-ı merāḡil iderek sene-i mezbūre Cumāde'l-ülā'sinün onıncı Erba'ā günü sa'ādetle medīne-i Yeñi-şehr'e dāḡil oldılar.

Nūr-ı dīde-i şehriyār-ı 'ālem sa'ādetlü şehzāde-i cüvān-baḡt Sultān Muşṡafā Ḥān hāzretlerine ḡ'āce ta'yīn olunmaḡ murād-ı hümāyūn olmaḡla biñ seksen Muharrem'inde medīne-i Yeñişehr muzāfātından Toḡan ḡaryesinde 'ālī oṡaḡlar ve çerkeler ḡurılıp vüzerā-yı 'izām ve şeyḡü'l-İslām ve şadreyñ efendiler ve naḡīb efendi ve sā'ir erkān-ı devlet maḡall-i merḡūma cem' olup Seyyid Meḡemmed Efendi ḡ'āce ta'yīn olup lākin teberrüken Vāñi Efendi bed' itdürüp ba'de'd-du'ā dīvān tertibi üzere cümlesin iṡ'ām ve ba'dehu ilbās-ı ḡil'at ile ikrām olındılar.

Sene-i mezbūre Cumāde'l-ülā'sı ḡurresinde emānla Ḥāndiye Ḥal'ası fetḡ ü teşḡir olup rikāb-ı hümāyūna 'arz olunduḡda raḡmen 'ale'l-a'dā memālik-i maḡrūsada üç gün üç gice donanma fermān olındı. Bu fetḡ-i mübīne erbāb-ı 'irfāndan Ḥāmdī Efendi bu ḡüne tāriḡ dimişdür:

Nazm

Lafzen ü ma'nen didiler Ḥāmdiyā tāriḡini

Luṡf-ı İzed oldı biñ seksende fetḡ-i Ḥāndiye²

Māh-ı merḡūmuñ on altıncı İşneyñ günü şevketlü pādīşāh-ı 'ālem-penāh hāzretleri medīne-i Yeñişehr'den hareket ve cānib-i Selanik'e 'azīmet-i hümāyūn

1 S 352b.

2 لطف ایزد اولدی بیک سکسنده فتح قندیه

buyurup sene-i mezbûre¹ Receb'inün on ikinci Cum'a güninde meştâ-yı Selanik'de kudüm-i pâdişâhiyle müşerref oldu. Beş ay miqdârı mekşden sonra sene-i merķûme Zî'l-hicce'sinün on birinci Hamîs günü şahrâ-yı Selanik'den Edrine cânibine 'azîmet-i hümâyün buyrulup tayy-ı merâhil iderek biñ seksen bir Muħarrem'inün onıncı Cum'a gününde Edrine ħurbinde Temürtaş şahrâsına nüzül müyesser oldu.

Sene-i mezbûre Şafer'inün on dördüncü Erba'â günü serdâr-ı şadâret-şî'âr 'âlem-i Resûl'llâh *'aleyhi's-salâtü ve's-selâm*² ve 'asâkir-i İslâm ile ordu-yı hümâyuna mülħak olup dâmen-büs-ı şehriyâriyle müşerref oldu.

Mâh-ı mezbûrûn on yedinci Sebt günü 'azîm alay tertib olunup şevket-i ħâķânî ve kevkebe-i şâhib-ķırânî birle şehir-i Edrine'ye duħul buyruldu.

Sene-i mezbûre Reb'ül-evvel'inün memâlik-i maħrûsada olan mey-ħâne-lerün hedmine fermân şadır olup min-ba'dü şühür u ħaşabâtta ve bi'l-cümle şer'en bey'i câ'iz olmayan maħalde ħamr bey' olunmamaķ için 'azîm yasağ ve tenbih ü te'kid olunup ħamr emâneti daħı ref olındı.

Biñ seksen iki Muħarrem'inün beşinci gün pâdişâh-ı 'âlem-penâh ħazretleri Edrine'den ħareket-i hümâyün buyurup tayy-ı menâzil iderek sene-i merķûme Şafer'inün yigirmi dördüncü Hamîs günü Destbut yaylaķını kudümleriyle müşerref eylediler. Üç ay miqdârı ârâm u ħarâr ve şayd u şikâr eyleyüp sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâsınun yigirmi altıncı gününde Edrine şehrine nüzül-i hümâyün buyruldu.

Ġazve-i Ġâmise

Ġamaniçe Seferi'dür. Leh keferesinün şulħa muğâyir ba'z-ı evzâ'-ı şenî'i istimâ' olunmağın biñ [327^b] seksen üç Şafer'inde pâdişâh-ı 'âlem-penâh ħazretleri bi'z-zât maħrûsa-i Edrine'den ħareket-i hümâyün buyurup ħať'-ı menâzil ve tayy-ı merâhil iderek Ġamaniçe Ġal'ası'nun etrâfi ihâta olunup nüzül olınduğdan sonra metris mühimmâtı ihzâr olunmağla bir ħoldan Şadr-ı A'zam Aħmed Paşa Rümili 'askeri ve yeñiçeri ağası ile³ bir ħoldan Muşâhib-i Şehriyâri Muştafâ Paşa Anaťoli 'askeri ile ve bir ħoldan ķâ'im-maķâm paşa Ġaraman ve

1 mezbûre H: mezkûre S.

2 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

3 S 353a.

Sivas eyâletleri 'askeri ile muhâşara eyledüklerinde leylen ve nehâren ziyâde ihtimâm ve ikdâm-ı tām olunup on gün muhâşarâdan sonra küffâr-ı hâksâr tâlib-i emân olmağın sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâ'sının onuncu günü Kamanîçe Qal'ası tevâbî' ü levâhîkiyla zamîme-i memâlik-i pâdişâhî olduqda üç gün üç gece donanma fermânları perâkende olduqdan sonra Leh kralı ile dağı muşâlağa olunup sürür u şâdmânî ile 'avdet eyleyüp sene-i mezbûre Şa'bân'ının on sekizinci günü mahrûsa-i Edrine'ye dâhil oldılar. Valid-i câmi'ül-hurûf Şeyh Feyzî Hasan Efendi bu güne târih dimişdür:

Nazm

Te'alâ'llâh yine Sulţân Mehemmed Hân-ı deryâ-dil
Gâzâ kaçdına gitdi sâlik oldu râh-ı eymeden

Cihâd-ı fi-sebîli'llâh niyyet eyleyüp gitdi
Recâ-yı fetih ü nuşret eyleyüp Mevlâ-yı zü'l-menden

Çaını ot tıķup birkaç gün içre Leh kıralının
Kaçup gitdi görünmez baş çıkarmaz bâm u revzenden

Şeh-i Cem-haşmetün fetihine Feyzî iki mısra'da
Muvaffâkdur iki târihe dil Feyyâz-ı zü'l-menden

Zihî himmet bu kim Sulţân Mehemmed kıldı on günde
Kamanîçe mülkini biñ seksen üçde aldı düşmenden¹

ve Nâbî Efendi'nün dağı rişte-i tahrîre keşide buyurdukları târih-i laîfîdür:

Nazm

Sulţân-ı dîn şehenşeh-i dünyâ hidiv-i dehr
Sulţân Mehemmed âb-ı ruķ-ı baht-ı sermedî

Ol şâhbâz-ı bâzu-yı tevfiķ 'azm idüp
Açdı Kamanîçe üzre cenâh-ı mü'eyyedi

1 قمنچه ملكنى بيك سكسان اوچده الدى دشمندن

Pîrâmenin muhâşara idüp o Ʒal'anuñ
İtdi havâle üstine ceyš-i ser-âmedi

Ol küfr ile leb-â-leb olan köhne deyrler
Cümle Muħammed ümmetinüñ oldı ma'bedi

Şındırdı bütlerin o Ĥalîl-i şanem-şiken
Küfr içre Ʒoymadı o Ĥişâr-ı mümeħhedı

Târîhini felekde melek yazdı Nâbiyâ
Düşdi Ʒamançe Ĥışnına nür-ı Muħammedi¹

Ĝazve-i Sâdise

Lazdin ve Evman Seferi'dür. Leh Ʒralı Ʒarafından mücib-i naƷz-ı 'ahd olur ba'zı Ĥareket nümâyân olup cümleden biri henüz 'ahd-nâmelerinde be-her sene der-'uhde itdükleri yigirmi iki biñ altun irsâliyelerin rikâb-ı hümâyûna göndermeyüp tedârikinde nev'en 'adem-i iƷtidârların ta'allül ve bahâne itdüklerinden ķayı 'adâvet üzere vaz' u Ĥareketleri istimâ olinmağın mezbûruñ üzerine tekrâr 'umûm üzere sefer muƷarrer olup bi'z-zât Ĥazret-i pâdişâh-ı zıllu'llâh dağlı 'azîmetine niyyet buyrulmağla biñ seksen dört Rebî'ül-âħir'inde maħrûsa-i Edrine'den Ĥareket-i hümâyün buyrulup ƷaƷ'-ı merâhil iderek sene-i mezbûre Ramazân-ı şerîfinüñ üçüncü Şülâsâ günü meştâ-yı hümâyün olan Ĥâciöğlibâzârı Ʒaşabasına vuşul muƷarrer oldı.

Biñ seksen beş Rebî'ül-evvel'inde kevkebe-i Ĥusrevânî kemâl-i şâhâne birle Ʒaşaba-i mezkûreden Ĥareket ve menzil-be-menzil 'azîmet buyrulup sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâsında Turla Şuyı'ndan 'ubür olındı.

Mâh-ı mezbûruñ on dördüncü Ĥamîs günü Lazdin Ʒal'ası Ʒurbine vâşıl olduklarından şoñra muhâşara olınup mâh-ı merƷûmuñ on yedüncü günü [328^a] bi-'avni'llâhi te'âlâ teşhîri müyesser oldı. Sükkânı esîr olup Ʒal'ayı Ĥâke berâber yıƷdılar.

1 دوشدی قمنجه حصنه نور محمدی

Mâh-ı mezbûruñ yigirmi birinci Hamîs günü Kâ'im-mağâm Muştafâ Paşa Evman Kal'ası üzerine¹ serdâr ta'yîn olunup Anaṭoli ve Rûmili 'askeri ve on oṭa yeñiçeri ile Akşu'yı geçüp kal'a-i mezkûreyi ba'de'l-muḥâşara sene-i mezbûre Cumâde'l-âhire'sinüñ üçüncü Şulâsâ günü üç yirden lağam yürüdüp yürüyüş ile altı sâ'at muḥârebe-i şedîde vuḳû'ından soñra fetḥ ü zafer müyesser olup sükkânî 'ammesi katıl olunup kal'ayı ḥâke berâber yıkdılar ve ḳurbinde Ḳopança nâm bir palanḳa üzerine Seyyidiöğlü gitmiş idi. Mâh-ı mezbûruñ beşinci Hamîs günü fetḥ olunup ricâli tu'me-i şemşir ve şıbyân u nisâsı esir oldu ve İbrâhîm Paşa Manastır nâmındaki palanḳa üzerine musallaṭ olup ba'de'z-zafer kimi tu'me-i şemşir ve kimi esir oldu. Netice-i kelâm bu seferde alınan palanḳalar ḥâke berâber olup kırık biñden mütecâviz esirüñ penc ü yeki alındı. Küffâr-ı ḥâksâr bir yirden baş göstermekle ve evân-ı şitâ daḥı ḳarîb olmağla 'avdet ve maḥrûsa-i Edrine cânibine külliyyetle 'azîmet olunup sene-i merḳûme Şa'bân'ında pâdişâh-ı 'âlem-penâh ḥâzretleri şân-ı şevket ü dârât ile dâḥil-i sarây-ı sürûr oldılar.

Biñ seksen altı Muḥarrem'inde pâdişâh-ı 'âlî-câh ḥâzretleri şeh-zâdegân-ı cüvân-baḥt, şâyestegân-ı tâc u taḥt Sulṭân Muştafâ Ḥân ve Sulṭân Aḥmed Ḥân ḥazarâtını ḥitân murâd buyurup ve kerîme-i mükerrereleri Ḥadîce Sulṭân ḥâzretini daḥı vezîr-i şânî Muşâhib Muştafâ Paşa'ya tezvîc ḳaşd buyurmalarıyla menâşib mutaşarrıfı vüzerâ-yı 'izâm ve emîrül-ümerâ-yı şâhib-ihtişâm sūr-ı hümayûna da'vet ve mühimmât-ı sūr muḳaddimâtına mübâşeret olunup muḳaddemâ İstanbul'da defterdâr ḳâ'im-mağâmı Meḥemmed Efendi emîn-i sūr ta'yîn buyrulup ḥil'at ilbâs olındı.

Sene-i mezkûre Şafer'inüñ yigirmi altıncı günü maḥrûsa-i Edrine'de sarây-ı hümayûn meydânı ḳanâdil ve envâ'-ı zîb ü zînetlerle tezyîn olunup 'âlî oṭaḳlar ve çerkeler ḳurıldı. On beş gün tamâmına dek vüzerâ ve 'ulemâ ve sâdât ve meşâyih ve e'imme ve ḥuṭebâ ve yeñiçeri ve sipâh ve cebeci ve ṭopcu ocaḳları ve ḳapucibaşlar ve müteferriḳa ağalar ve ıṣṭabl-ı 'âmire ḥalkı ve dîvân ḥ'âceleri ve Rûmili ve Anaṭoli ḳuzâtı ve ahâlî-i şeh'r cümlesi ziyâfet olunup ḥ'ân-ı devletden ḥişşedâr oldılar. Bu on beş günün gicelerinde meydân-ı sarây-ı hümayûn keşret-i meşâ'il ü ḳanâdille rûz-ı rûşen gibi aydınlık ve şabâhlara dek envâ'ından

1 S 353b.

şenlik ve şâdmânlık olup her gün ikindiden sonra eşnâf-ı ehl-i hîref tertîb üzere otağ-ı hümâyûn önünden şenliklerle geçüp pîş-keşlerin 'arz idüp du'âlar iderlerdi. Ba'dehu kendülere maşşûş ta'yîn buyrılan maħalde ziyâfet ü i'tâm olunup giderler idi. Bundan sonra on beş gün dahı duħter-i sa'd-aħter-i şehriyârî Haddice Sulţân ħazretlerinüñ sür-ı pür-sürürları için ziyâfet tertîb olındı. Sene-i mezkûre Rebî'ül-âħir'inüñ on dördinci İşneyn günü sür-ı hümâyûn tamâm oldı¹. Vâlid-i cāmî'ül-ħurûf Şeyħ Feyzî Ĥasan Efendi tehniye-i sür için rikâb-ı hümâyûna ihdâ itdüğü târiħ-i laţîfdür:

Nazm

Te'âlâ'llâh yine Sulţân Meħemmed Ĥân-ı Ġâzî kim
Cihânı kıldı luĤ-ı devletiyle sür-ı bî-hemta

İdüp şeh-zâde-i sa'd-aħterün himmet ħitânına
Bütün dünyâyı itdi sür ile müstağrağ-ı na'mâ

İder ħaddince herkes tehniye sür-ı hümâyûna
Faħîrâne iki târiħ kıldum ben dahı mühdâ [328^b]

Meh-i mevlüde irüp cüd ile biñ seksen altıda
Dilâ ihyâ olındı Muştafâ'nuñ sünneti a'lâ²

Biñ seksen yedi Muħarrem'inüñ yigirmi toĤuzuncı İşneyn günü kevkebe-i ħusrevânî ve şevket-i şâhâne ile Edrine'den ħareket buyrulup tayy-ı menâzil iderek sene-i mezbûre Rebî'ül-evvel'inde İstanbul'a vâsıl ve otağlarla OĤmeydânî'na nâzil oldılar. Beş ay mekşden sonra sene-i merĤûme Şa'bân'ınüñ ikinci Sebt günü yine Edrine şehrine 'azîmet olunup mâh-ı mezbûruñ yigirminci Sülâsâ gicesi Şadr-ı A'zam Köprili-zâde Aħmed Paşa 'âzim-i 'âlem-i 'uĤbâ olup mühr-i şadâret-i Ĥâ'im-maĤâm Merzifonî Ĥara Muştafâ Paşa'ya sezâ görildi.

Sene-i merĤûme Zî'l-ħa'de'sinde şevketlü pâdişâh-ı 'âlem-penâh ħazretleri Edrine'den İstanbul'a ħareket-i hümâyûn buyurdılar.

1 oldı H: olındı S.

2 S 354a.

دلا احيا اولندی مصطفی نك ستنى اعلى

Bin seksen toktuz Muḥarrem'inün on yedinci Ḥamīs gicesi ki 'azīm bir şe-
dīd rüzgār eṣup Galaḫa'da vāḫi' Büyükkülle'nün sivri külāhı üftāde-i ḫāk ve
altında bir ādem helāk oldu.

Ġazve-i Sābi'a

Çehrin Seferi'dür. Yedi sekiz yıl muḫaddem¹ envā'-ı mürāca'at ve 'arz-ı 'ubū-
diyyeti sebebiyle taraf-ı hümayūndan ṭabl u 'ālem iḫsān olunup bunca zamān
bendegān-ı dergāh-ı pādişāhī zümresinden 'ad olınan Ḳazaḫ ḫaṭmānı Dora-
şenḫo nām la'in "Mosḫov'a tābi' olup Ḳazaḫ memleketinün dārü'l-ḫükümeti
olan Çehrin Ḳal'ası'na Mosḫov keferesi müstevlī ve mutaşarrif olmışlardır."
diyü Ḳırım ḫānı Selīm Giray 'arz itmegin sene-i mezküre Rebī'ül-evvel'inün
sekizinci Sebt günü külliyyetle Dārü's-salṭana'dan ḫareket ve Çehrin Seferi'ne
'azimet-i hümayūn buyrulup ḫaṭ'-ı merāḫil-i ṭariḫ iderek Ḥācīoḫlıbāzārī'na
varılduḫda Şadr-ı A'zam Muşṭafā Paşa serdār ta'yin olunup sene-i merḫūme
Cumāde'l-ülāsınun yigirmi toktuzuncı Şülāsā günü ḫal'a altından nüzül, irtesi
Erba'a günü -ki ḡurre-i Cumāde'l-āḫire'dür- dört ḫoldan metrise girilüp leyl
ü nehār envā'-ı kārzār ile meşḡul iken bi-'ināyeti'llāhi te'ālā sene-i mezküre
Receb'inün üçüncü günü ḫal'a-i merḫūmenün derün u birünü dāḫil-i ḫabza-i
taşarruf-ı müslimīn olup fetḫ-i mübīn vāḫi' olmaḫla sene-i mezbüre Şa'bān'ı-
nün üçüncü Şülāsā günü yedi gün yedi gice donanma fermān olunup memā-
lik-i maḫrūsa tezyin olındı. Ba'dehu 'avdet olunup bin toktusan Rebī'ül-evvel'i-
nün toktuzuncı Penc-şenbe günü pādişāh-ı 'ālem-penāḫ ḫazretleri 'azīm alay ile
Ṭopḫapusı'ndan şehir-i İstanbul'a dāḫil olduḫlarında teşrif-i hümayūn-ı şeh-
riyārī için şehir donanması fermān buyrulup üç gün üç gice deryāda ve şehirde
'azīm şenlikler oldu. Rüşdi Aḫmed Efendi bu güne tāriḫ dimişdür:

Mısrā'

Muşṭafā Paşa dögüp seyf ile aldı Çehrin'i²

Māh-ı mezbūrda Fenārḫapusı dāḫilinde āteş zuhūr eyleyüp vāfir ḫāne ve
dekākīn muḫterik oldu. Zekī 'Alī Efendi didüḫ tāriḫdür:

1 muḫaddem H: miḫdārı S.

2 مصطفى پاشا دوکوب سيفله الی چهرینی

Beyt

Dindi Zekî bu harîka târih
Yağdı Fener'in gice Sitanbul¹

Biñ toğsan bir Cumâde'l-âhire'sinde maħmiyye-i Koşantınıyye'de Aķsarây semtinde Haffâf 'Abdu'llâh Çelebi nâm şahsuñ hâtunı yine ol maħalle qarîb dükkânı olan bir qazzâz Yehüdî ile mücâma'atda bulunmaq üzere şehâdet ve haķlarında mücib-i şer'-i şerîf hüküm ü hüccet olınuğdan soñra Atmeydânı'na ihzâr olınuğ mezbür 'avret [329^a] recm ve mesfür Yehüdî katlı olıdı.

Sene-i mezbûre Şevvâl'inde pâdişâh-ı 'âlem-penâh hâzretleri şehir-i Edrine'ye 'azîmet-i hümâyün buyurup dört ay mekşden soñra yine Dârü's-salţana-i seniyyeye ric'at buyurdılar.

Ġazve-i Şâmine

Peç Seferi'dür.² Engürüs keferesi naķz-ı 'ahd ü peymân idüp ser-hadd-i memâlik-i İslâmiyye dâhilinde qal'a vü palanķalar ihdâş ve ol havâlîde her bâr katlı-nüfûs ve ğâret-i emvâlî ihtilâl-i 'azîm irâş itmekle bi'z-zât sefer-i hümâyün-ı cihân-bânî muķarrer olmağın biñ toğsan üç Şevvâl'inde cânib-i Edrine'den 'azîmet-i hümâyün buyruldı. Biñ toğsan dört Muħarrem'inde maħrûsa-i Edrine'den hareket ve Belğrad cânibine 'azîmet olıdı.

Sene-i mezbûre Şafer'inüñ evâhirinde Ġalaţa'da vâķı'a Ķurşunlı Maħzen bi-ķazâ'i'llâhi te'âlâ âteş işâbetiyle muħterik olmağla derünında bir Mışır hâzinesi miķdârı mâl telef oldu.

Sene-i mezkûre Reb'ü'l-evvel'inüñ yedinci gicesi Odunķapusu hâricinden harîķ zuhûr iderek kerâsteciler muħterik olduğan soñra Ayazmaķapusu dâhilinden Süleymâniyye Câmî'-i Şerîfi ķurbine dek müntehî olup irtesi vaķt-i duħâda münţefî oldu.

Sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâ'sında pâdişâh-ı İslâm hâzretleri kaç'-ı menâzil-i tarîķ iderek dârü'l-cihâd olan medîne-i Belğrad'a vâşıl olduğan soñra Şadr-ı A'zam Muşţafâ Paşa Nemçe keferesi üzerine ser-'asker ta'yîn buyrulup 'asâkir-i İslâm ile Belğrad'dan hareket eylediler.

1 یقدى فون كيجه ستنبول

2 S 354b.

Mâh-ı mezbûrda İstanbul'da "Tavşantaşı" demekle ma'rûf olan maḥal ḳurbinde vâḳi' Defterdâr Ḥasan Efendi'nün ḥānesi ve eṭrāfında vâḳi' büyüṭ-ı keṣīre ve dekākīn muḥterik olup ḥattâ Sulṭān Bāyezīd Ḥān Cāmi'-i Şerīfi'nün şol taraftaki minārenün külāhı daḫı sūzān oldu.

Sene-i mezbûre Receb'inün on ṭoḳuzuncı günü serdār-ı ekrem 'asker-i İslām ile ṭayy-ı merāḫil iderek Peç şaḫrāsına nüzül ve metrise duḫül itdiler.

Sene-i merḳūme Şa'bān'ınun on birinci Şūlāsā günü maḫrūsa-i Edrine'de Vālide Sulṭān ḥazretleri intiḳāl-i dār-ı cinān itdüklerinde ba'de'l-ḡasil ve ş-şalāt taḫtū'r-revāna taḫmīl olup ketḫudāları Ḥüseyn Aḡa ile irtesi Çehār-şenbe günü Ḳumburgos menziline vāşil olduklarında şandal irsāl ve Ḥāmīs günü vaḳt-i 'aşrda Yalı Köşki'ne işāl olup ḳā'im-maḳām paşa ve sa'ir 'ulemā ḳānūn üzere istiḳbāl idüp türbelerinde defn olındılar. Şeyḫ Nazmī Efendi bu güne tāriḫ dimişdür:

Mısrā'

Maḳām-ı Vālide Sulṭān olsun cennetü'l-a'lā'

'Asākir-i İslām Peç Ḳal'ası'nı altmış gün miḳdārı muḫāşaradan ḥālī olmayup eyyām-ı muḫāşaranun imtidādından nāşī leşker-i İslāmiyān'da za'f u fütür zuḫūr itdüğinden mā'adā küffār-ı la'īn sa'ir kefere-i düzaḫ-ḳarinden istimdād ve bī-nihāye 'asker i'dād idüp sene-i mezbûre Ramazān'ınun yigirminci Aḫad günü ordu üzerine hücum eyledükde 'asākir-i İslām ḡālib iken keşret ü vefret bā'ış-i şüret-i hezīmet olmaḡla nā-çār 'avdet olınuḫda cısr daḫı maḳṭū' bulınuḫ ehl-i İslām'dan nüfūs-ı keşireye şehādet naşīb olduḫdan soñra Esterḡon ve Cigerdelen nām ḳal'alar dest-i a'dāya giriftār oldu.

Sene-i mezbûre² Şevvāl'inün yigirminci günü pādīşāh-ı 'ālem-penāḫ ḥazretleri Belḡrad'dan ḥareket-i hümāyūn buyurup ṭayy-ı merāḫil iderek māh-ı Zī'l-ḫicce'nün on üçüncü günü şehr-i Edrine'de ḳarār buyurdılar.

Biñ ṭoḳsan beş Muḫarrem'inde ḥaṭṭ-ı hümāyūn ile Ḳuyucıbaşı Ḡazzāzoḡlı Aḫmed Aḡa irsāl olup Belḡrad'da Şadr-ı A'zam [329^b] Muştafā Paşa³ tārik-i dār-ı fenā ve 'āzim-i menzil-i 'uḳbā itdürüldükde mühr-i şadāret Ḳā'im-maḳām İbrāḫīm Paşa'ya sezā görildi.

1 مقام والده سلطان اولسون جنت اعلى

2 mezbûre H: mezkûre S.

3 Paşa S: -H.

Bu eşnâda Ayamavra ve Preveze al'aları Venedik keferesinin dest-i istilâsına giriftâr oldu.¹

Biñ osan altı senesi² hudüdında Uyvar al'ası üzerine Nemçe keferesi musalla olmaqla dest-i taarruflarından alâ mümkün olmaduğından mâ'adâ Novigrad ve onlo ve oros (?) ve Vac ve Vieđrad al'aları dağı telvis-kerde-i fi'e-i fâcire-i keferede oldu. Bu eşnâda Venedik keferesi Mora ceziresinde vâkı' Moton ve oron ve Anabolı ve Varadin al'alarına müstevli olup bi'l-küllüyye cezire-i mezkûreyi zabt itdiler.

Biñ osan yedi Muarrem'inde Vezir-i A'zam ara İbrâhım Paa ğâ'ile-i seferiyeden tahli-i giribân için izhâr-ı temârüz idüp umür-ı cumhûra ta'ıl ve kâr-ı sefere tebtıl göstermenin amaniçe'de sipeh-sâlâr olan Bosnevî Süleymân Paa rikâb-ı hümayûna taleb ve isti'câl ve âtem-i vezâret ile iclâl olunup selefi İbrâhım Paa cezire-i Rodos'a nefy ü iclâ olındı.

Mâh-ı mezbûrda pâdiah-ı âlem-penâh azretleri Edrine'den areket ve cânib-i İstanbul'a 'azîmet eyleyüp sa'âdetle sarây-ı hümayûnların terif buyurdılar.

Sene-i merûme ilâinde Nemçe keferesi Budin al'ası'nı muaşara itmekle sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâsında adr-ı A'zam Süleymân Paa ser-asker ta'yin olunup irsâl olunmuş idi. Lâkin imdâd u i'ânet idemeduği ecilden al'a-i mezkûre ve erafında olan ıla' cümlesi küffâr-ı düzağ-arârûn dest-i menûsına giriftâr olmaqla 'asker-i İslâm Ösek al'ası urbine 'avdet itmişler idi. Sene-i mezbûre Şevvâl'inde adr-ı A'zam Süleymân Paa 'asâkir-i İslâm ile Varadin al'ası urbine nüzül eyleyüp birkaç gün meksden sonra metâ-yı Belgrad'a 'azîmet ve rücû olındı.

Biñ osan sekiz Muarrem'inde al'a-i Segedin telvis-kerde-i dest-i düşmen-i dîn oldu.

Sene-i mezbûre a'bân'ında adr-ı a'zam ve 'asâkir-i İslâm Belgrad'dan areket ve Ösek ahrâsında iâmet üzere iken sene-i merûme Ramazân'ınıñ onıncı günü tâbûr-ı küffâr dağı gelüp 'asâkir-i İslâm'ın muabelesinde arâr eyledi. Mâ-beynde bir midâr muarebeden sonra küffâr-ı âksâr firâr semtin

1 S nüshasında bu cümle yoktur.

2 S 355a.

tutmuş idi. Muqeddemâ Budin vâlisi Uzun İbrâhîm Paşa'nun bölükbaşı olan Yegen 'Osmân bir taqrîble Anatólı yaqasına güzâr idüp hevâsına tâbî' niçe levendât eşkıyâsın başına cem' ile emvâl-i re'âyâyı yağma vü gâret ve ebnâ-yı sebîle îşâl-i hasârete cesâret itmiş idi. Hâlâ ne miqdâr levendât tedârik idebilürse ma'an sefere getürmek üzere fermân ve Qaraşişâr şancağı ile ser-çeşmelik bâ-haıtt-ı hümayün kendüye ihşân olınmağın birkaç biñ hezeleyi başına cem' idüp mâh-ı mezbûruñ yigirmi beşinci günü ordu-yı hümayûna vâşıl ve ser-çeşmelik hıdmetine nâ'il olduqdan sonra serdâr-ı a'zamuñ re'yiyle 'asâkir-i İslâm Ösek cistrini 'ubûr idüp küffâr-ı hâksârı ta'kıb itdüklerinde melâ'in-i hâsirîn tekrâr qarşulayup cenge şürü' itmişler idi. Lâkin 'asâkir-i İslâm'a bir miqdâr hezîmet vâkı' olup düşmen-i dîn topları zabı itdüğü şadr-ı a'zamuñ manzûrı olduqda sancağı şerîfi alup girüye ric'at itmekle 'asâkir-i İslâm dağı bi'l-cümle qarşu yaqaya geçüp Ösek Qal'ası pişgâhında qarâr eyledüklerinden sonra mağall-i merķûmdan dağı hareket idüp ve Loķovar nâm menzilde dağı üç gün mekşden sonra [330^a] Haleb vâlisi Vezîr Siyâvuş Paşa'yı bi'l-cümle ordu-yı hümayün¹ ağırlığı ile mağall-i merķûmda birkaç gün mekşe me'mûr eyleyüp şadr-ı a'zam kendüsi bir miqdâr 'asâkir-i İslâm ile sebük-bâr sene-i mezbûre Şevvâl'inün yigirmi üçüncü günü Tuna üzerindeki cisrden Varadin cânibine 'ubûr eyledi. Bu vaq'a-i hâ'ileden sonra 'asâkir-i İslâm'ın Şadr-ı A'zam Süleymân Paşa kendüye sū'-i kaşdlarını mülâhaza itmegin mâh-ı mezbûruñ yigirmi yedinci günü sancağı şerîfi alup Defterdâr Seyyid Muştafa Paşa ve Re'isü'l-kütâb Mehemmed Beg ile Belgrad cânibine 'alâ-tarıķı'l-isti'câl firâr ve Tuna donanması sefinelerine süvâr olup Ruscuķ'da çıķmaķ üzere 'âzim-i dergâh-ı devlet-medâr ve gelüp mağmiyye-i İstanbul'da ihtifâ ve qarâr eyleyüp defterdâr ve re'is sancağı şerîfi Qâ'im-maķâm Receb Paşa'ya teslim eylediler. Mecmū'-ı 'asâkir-i İslâm serdârsız qalup perişân olduklarından mâ'adâ bu kadar zamân muqaddimât-ı sa'y ü iķdâmları netice-bağş-ı haybet ü hüsrân olduğundan ne ideceklerin bilemeyüp biraz güft ü gûdan sonra Amâsiyye ketħudâ yiri Küçük Mehemmed ve kul ketħudâsı Câdü Yûsuf Ağa tedbîrleriyle hem-zebân-ı ittifaķ ve beynlerinde şurûṭ u imân ile 'ahd ü mişâk idüp Haleb vâlisi Siyâvuş Paşa'yı kendülere serdâr ta'yîn itdükden sonra Süleymân Paşa'nun katlini ve Siyâvuş Paşa'nun ser-'askerliğini recâyı müş'ir mağzar ile her ocaqdan ikişer âdem

1 S 355b.

ta'yîn idüp nehr-i Tuna'dan menzil kayıklarıyla sene-i mezbûre Zi'l-ka'de'si gürresinde rikâb-ı hümayûna irsâl eylediler. Mağzar rikâb-ı hümayûna vâşil olduğda mes'üllerine müsâ'ade olunup Silahdâr-ı Şehriyârî Hasan Ağa ve Defterdâr Seyyid Muştafâ Paşa ve Re'is Mehemmed Beg ile sancağ-ı şerîf ve mühr-i vezâret Siyâvuş Paşa'ya irsâl olunmağla Belğrad şahrâsında 'asâkir-i İslâm'a vuşul bulup teslim eylediler. Bu eşnâda küffâr-ı hâksâr İstolni Belğrad ve Sigetvar kal'alarına müstevlî olup zabt eyledi. Ordu-yı hümayûnda ref-i livâ-yı fesâd u şekâvet iden yeñiçeri ocağı çâvuşlarından "Fetvâci" demekle ma'rûf Ahmed Çâvuş ve ikinci mülâzımbaşî Ahmed ve diğeri Ahmed ve Malâtıyye kethudâ yiri Çolak Hüseyin ve Toğat kethudâ yiri Ebü Yusufoğlu Hamza ve Kurşunlu kethudâ yiri Mehemmed ve Adana kethudâ yiri Kel Pîri ve Sivas kethudâ yiri Deli Pîri ve Kayseriyyeli Seyyid Mehemmed ve Baltacı Kürd Hüseyin ve Kel Hasan, Fetvâci-ı mezbûr ile hem-sebak-ı mekr ü telbis olan Hâci 'Alî ve Qandilci nâm birkaç iblis¹ ve sâ'ir sipâh ser-bölükleri ve levendât ve bölükbaşîları kendü dil-h'âhları üzere vezâret Siyâvuş Paşa'ya zühür idüp her ne murâd itdiler ise taraf-ı Devlet-i 'Aliyye'den müsâ'ade olunduğın gördüklerinde mâh-ı mezbûruñ yigirmi sekizinci günü Siyâvuş Paşa'nuñ otağı öninde cem'iyet idüp Defterdâr Seyyid Muştafâ Paşa'yı ve Tezkireci-i Evvel Muhtârî Efendi ve Tezkireci-i Şânî Luţfi Efendi ve Defter-emîni 'Acem-zâde Hüseyin Efendi'yi kaıl itdüklerinden soñra yeñiçeri ağası Tekfûrtağlı Muştafâ Ağa'yı ma'zûlen Boğazhişâr muhâfazasına ta'yîn idüp Kul Kethudâsı Câdü Yûsuf Ağa'yı yeñiçeri ağası itdiler.

Sene-i mezbûre Zi'l-hicce'si gürresinde Karadeñizboğazı kırbinde Kavağ-bâğçesi ustası, şadr-ı a'zam-ı sâbık Süleymân Paşa'yı bulup rikâb-ı hümayûna getürdükde katıl olunup ser-i mağtû'ı hağt-ı hümayûn ile Hâşekî Müsâ Ağa yediyle ordu-yı hümayûna irsâl olındı.

Mâh-ı mezbûruñ onıncı günü Filibe'de ordu-yı [330^b] hümayûna mülâkât olunup hağt-ı hümayûnı Siyâvuş Paşa'ya teslim ve ser-i² mağtû'ı mağzar-ı cumhûra 'arz u tağdim eyledi.

Bu eşnâda kâ'im-mağâm-ı rikâb-ı hümayûn Receb Paşa 'azl ü firâr ve mesned-i kâ'im-mağâmide Boğazhişârı muhâfızı Köprili-zâde Muştafâ Paşa qarâr eyledi.

1 iblis H: -S.

2 S 356a.

Mâh-ı mezbûruñ on toktuzuncu günü ordu-yı hümâyün Edrine'ye dâhil ve Şolakçeşmesi şahrâsına nâzil olduklarından sonra her ocağdan ikişer âdem ta'yîn eyleyüp Sultân Süleymân Hân'ı iclâs için İstanbul'a irsâl eylediler. Anlar dağı mâh-ı mezbûruñ yigirmi beşinci günü 'alâ-cenâhî'l-isti'câl cânib-i İstanbul'a şitâb eyleyüp dâhil olduklarında ol gece a'yân-ı devlet ve erkân-ı saltanat ile meşveret eyleyüp irtesi -ki biñ toktan toktuz Muşarrem'inün ikinci Sebt günidür- Kâ'im-makâm Köprili-zâde Muştafa Paşa ve Şeyhü'l-İslâm Debbâğ-zâde Mehemmed Efendi ve sâ'ir ulemâ-yı kirâm ve meşâyih-ı zevî'l-ihtirâm Ayaşo-fıyya-i Kebîr Câmî-i Şerîfî'nde şalât-ı şubhî edâdan sonra sarây-ı hümâyûna cem' olup ittifâk-ârâ-yı cumhûr ile pâdişâh-ı 'âlem-penâh hazretlerinin birâder-i kihter-i 'âlî-şânı ya'nî cenâb-ı Sultân Süleymân Hân'ı iclâs-ı taht-ı İlhanî itdürölüp Sultân Mehemmed Hân hazretleri:

Nazm

Dünyâ evinde olmayıcağ bir huzûr-ı kalb
Fânî cihânı n'eylelüm câvidân tutuñ

mazmûnı üzere ta'yîn olınan mağalde sükûn u 'uzlet ve dağdağ-i dünyeviyyeden serv-i âzâd gibi dâmen-keş ve riştekar olup güft ü şenidden ferâğat itdiler.

Müddet-i Saltanatları

Kırk sene ve beş ay ve on dört gün olmuş idi.

Ol pâdişâh-ı 'âlî-şân reşk-endâz-ı şâhân-ı cihân, mânend-i mihr-i fâ'izü'n-nûr, dâver-i Dârâ-zuhûr, muṭî-i şe'âir-i nebeviyye, murâ'î-i şe'âir dîniyye, himmeti kâmil, merḫameti şâmil, muḫibb-i ulemâ vü şulehâ, müşfik-ı zu'afâ vü fuḫarâ, sultân-ı 'âlî-ḫadr ü Cemşid-fer, Keyḫusrev ü Sikender-efser, menâhîden mu'riz, şalâh u taḫvâya mütemaḫḫız idi. Devletlerinde bî-cürm bir ferd âzürde olmayup herkes kendi umûrında münferid idi.

Âşârlarından mağlaşdan 'ârî eş'âr-ı âbdârları vardur. Bu iki beyt güftâr-ı dürer-bârlarındandır:

Nazm

Gönül ne Gökşu'ya mâ'il ne Şarıyar'a gider
Sipâh-ı gâmdan emîn olmağa Hîşâr'a gider

Ve lehu

Ey Mehemmed mu'cizât-ı Aḥmed-i Muhtâr ile
Umarum maḡlûb ola a'dâ-yı dîn ü devletüm

Zikr-i Ḥayrât u Ḥasenât

Muḡaddemâ Bozcaaḡa'ya küffâr istilâ itmekle boḡazda birbirine muḡâbil iki ḡal'a yapılması lâzım gelmeḡin biñ yetmiş târiḡinde ol emr-i lâzım bunlaruñ fermânıyla vücûd buldı. Yetmiş altı senesi ḡilâlinde Dâvûd Paşa Mescid-i Şerîfi'n câmi'i itdiler ve vâlide-i müşfiḡaları şâḡibü'l-ḡayrât ve'l-ḡasenât sulṡân ḡazretleri daḡı maḡmiyye-i İstanbul'da Bâḡçeḡapusu dâḡilinde deryâya nâzır maḡalde, zerrîn külâhlı her biri üçer şerefeli iki minâre-i sengini müstemil bir câmi'-i şerîf-i dil-ḡüşâ ve bir ma'bed-i laṡif-i feraḡ-fezâ binâsın murâd eyledüklerinde emvâl-i cezîle ile imdâd eyleyüp himmet-i 'âliyeleriyle itmâm olındı.

Nev-bâve-i bâḡ-ı 'adl ü dâd olan evlâd-ı emcâd-ı sa'âdet-nihâdlarıdur

Sulṡân Muşṡafâ Ḥân ḡazretleri vâriş-i tâc u taḡt-ı ḡâḡânî olmuşlardur. İnşâ'âllâhu te'âlâ aḡvâleri ṡabaḡalarında mufaşşalan beyân olunur. Biri daḡı şevketlü, mehâbetlü pâdişâhımız ḡazretleri *dâme devâmê'l-âlemîn*. Âmîn. Sâ'irlerinüñ aḡvâli ma'lûm olmamaḡla işâret olunmadı.¹

Mu'allimleri

Vâlid-i mâcidleri imâmı Şâmî [331^a] Yûsuf Efendi mâte fi-Şafer sene 1057. Ba'dehu yirlerine Şâmî Ḥüseyn Efendi imâm ve mu'allim naşb olunup ba'de'l-cülûs yine ibḡâ olındı. Şümme mâte fi-Cumâde'l-ülâ sene 1069.

Vüzerâ-yı 'İzâm

Şûfi Mehemmed Paşa

Şûfi Mehemmed Paşa, sâbıkâ vezâretle defterdâr olan Bâḡî Paşa keṡudâsıdır. Paşası vefâtından soñra ba'z-ı ḡıdemâtda istiḡdâm olunup biñ otuz sekiz Rebi'ül-âḡir'inde Ḥalîl Aḡa yirine yeñiḡeri aḡası olmuş idi. Sene-i mezkû-

1 S 356b.

re Şa'bân'ında Ken'ân Paşa yirine Budin vâlisi olup kırk Rebi'ül-âhîr'inde Kâştamonı eyâletine naql ve yirlerine Murtażâ Paşa vaşl olındı. Kırk altı Rebi'ül-âhîr'inde İbrâhîm Efendi yirine defterdârlık manşıbı sezâvâr görildi. Elli dört Cumâde'l-âhire'sinde ma'zûl ve yirlerine Şâlih Paşa mevşûl oldı. Elli sekiz Receb'inde vâki' cülûs-ı hümâyûndan bir gün muqaddem Şad-pâre Aḥmed Paşa yirine şadr-ı a'zam olup elli toquz Cumâde'l-ülâsında 'azl ve yirlerine Yeñiçeri Ağası Murâd Ağa naql ve anlaruñ yirine Kâra Çāvuş Muştafâ Ağa vaşl olındı. Bunlar bir hafta miqdârı bustâncıbaşı oḫasında giriftâr-ı mazîk ḫabs olınduḫdan soñra Malğara kaşabasına nefy ü iclâ ve ba'de eyyâm kafes-i cismi murğ-ı rûḫundan ihlâ olındı.

Vezîr-i mezbûr "Şüfi Meḫemmed Paşa" dimekle meşhûr idi.

Âşâr-ı ḫayriyesinden Mevlevî-ḫâne Yeñiçapusu dâhîlinde bir câmi'-i şerîf binâ eyleyüp ḫıdmetine vezâ'if-i mürettebe ta'yîn eylemişdür.

Murâd Paşa

Murâd Paşa, Arnavud aşılıdır. Yeñiçeri ocaḫında neşv ü nemâ bulup yoluyla yeñiçeri kethudâsı ve sekbânbaşı olmuş idi. Biñ elli sekiz Zî'l-ḫicce'sinde Kâra Muştafâ Paşa kethudâsı Meḫemmed Ağa yirine yeñiçeri ağalığı iḫsân olındı. Elli toquz Cumâde'l-ülâsında Şüfi Meḫemmed Paşa yirine şadâret-i 'uzmâya naql olındılar. Altmış Şa'bân'ında Siyāvuş Paşa yirine Budin eyâletine gönderilüp yirlerine Melek Aḥmed Paşa şadru'l-vüzerâ oldı. Altmış üç Şevvâl'inde 'azl olunup yirleri Ken'ân Paşa'ya iḫsân olındı. Altmış dört Muḫarrem'inde Çāvuş-zâde Meḫemmed Paşa yirine manşıb-ı ḫapudanî erzânî görilmiş idi.

Melek Aḥmed Paşa

Melek Aḥmed Paşa, fi'l-aşl Abaza cinsindendir. Ḥarem-i hümâyûn-ı sulṫâniye duḫûl ve silâhdârlık rütbesine vuşûl bulup taşra çıḫduḫda Şâm-ı şeref-encâm eyâleti ile ikrâm olunup biñ elli üç Muḫarrem'inde Şâm vâlisi iken Kâya Sulṫân tezvîc olındı. Elli altı târiḫinde Diyârbekr eyâleti virilüp elli sekiz Şevvâl'inde ma'zûl ve İstanbul'a vuşûl bulduḫda ḫubbe-nişin olmuş idi. Sene-i mezkûre Zî'l-ḫicce'sinde Mûsâ Paşa yirine Bağdâd-ı biḫişt-âbâd eyâleti viri-

lüp elli toqkuz Zî'l-ka'de'sinde 'azl olındı.¹ Altmış Şa'bân'ında şāniyen Bağdād eyāleti tefvîz olınmış iken irtesi günü Murād Paşa yirine mühr-i vezāret erzāni görildi. Altmış bir Ramazān'ında 'azl olınup Siyāvūş Paşa şadr-ı 'ālî olduqda bunlara Silistre eyāleti virildi. Altmış dört Zî'l-ħicce'sinde Yūsuf Paşa yirine İstanbul kā'im-maḳāmı olup altmış beş Rebî'ül-āħir'inde Vān eyāletine gönderildi. Ba'de'l-'azl yetmiş üç² Muħarrem'inüñ on yedinci günü maṭ'ünen İstanbul'da fevt oldu.

Vezîr-i mezbûr mü'eddeb ü vaḳûr, ḫalîm ü selîm, müşfik u kerîm idi.

Siyāvūş Paşa

Siyāvūş Paşa. Bu daḫı Abaza cinsindendür. Harem-i ḫāşş-ı sulṭāniye vāşıl ve silāḫdārлық rütbesine nā'il olmuş iken biñ elli Cumāde'l-ülâ'sında Deli Hüseyn Paşa yirine ḳapudanlık manşıbı iḫsāniyla ṭaşra çıḳup elli bir Zî'l-ka'de'sinde ma'zûl ve yirlerine tersāne ketḫudāsı Uzun Piyāle Paşa mevşûl oldu. Elli üç Ramazān'ında Erzenü'r-rüm eyāleti 'ināyet olınup elli beş târiħinde ḳubbe-nişin-i vezîr-i güzîn olmuş idi. Bir haftadan soñra Silistre sancaḡı virilüp ba'dehu Bolı paşası [331^b] olup ba'de'l-'azl şāniyen ḳubbe-nişin oldu. Altmış bir Ramazān'ında Melek Aḫmed Paşa yirine şadr-ı a'zam olmuş iken sene-i mezkûre Şevvāl'inde 'azlinden mā'adā Malğara ḳaşabasına nefy ü iclā ve mühr-i şadāret Gürci Meḫemmed Paşa'ya sezā görildükden soñra bunlar Bosna muḫāfazasına fermān olındılar. Ba'dehu şāniyen Silistre eyāletine naḳl olınup altmış altı Rebî'ül-āħir'inde Deli Hüseyn Paşa yirine Girid ceziresine ser-'asker ta'yîn olınmışlar idi.

Gürci Meḫemmed Paşa

Meḫemmed Paşa Gürciyyü'l-aşldur. Ba'z-ı eyāletlere vālî olduqdan soñra biñ otuz yedi Şafer'inde Şām vālisi iken Noğay Paşa yirine Diyārbekr'e naḳl olınmış idi. Otuz sekiz Rebî'ül-āħir'inde ma'zûl ve İstanbul'a vuşûl bulduqda ḳubbe-nişin oldu. Qırq bir Rebî'ül-evvel'inde Tıyyār Meḫemmed Paşa yirine Erzenü'r-rüm eyāleti virilmiş iken sene-i mezkûre Receb'inde 'azl olındı. Qırq sekiz târiħinde Mar'aş sancaḡı tefvîz olınup elli beş târiħinde Derviş Meḫem-

1 olındı H: olınup S.

2 S 357a.

med Paşa yirine şâniyen Şâm-ı şeref-encâma nakl olındı. Ba'de'l-'azl yine kûbe-nişin olmış iken altmış bir Zî'l-ka'de'sinde Siyâvuş Paşa yirine vezîr-i a'zam oldı. Altmış iki Receb'inde 'azl olunup hâtem-i vekâlet-i 'uzmâ Tarhuncı Aḥmed Paşa'ya i'tâ olunmış idi. Bunlar bir müddet Yediğülle'de ḥabs olunduğdan soñra Oḥri sancağıyla İstanbul'dan ihrâc olındılar. Altmış üç Şa'bân'ında ba'z-ı şüfe'â tavassutıyla İstanbul'da vâkı' ḥânesinde 'uzlete ruḥşat virilmiş iken zabt-ı lisân itmemele sene-i mezkûre Ramazân'ında Borı-zân Muştafa Paşa yirine Tımışvar eyâletine gönderildi. Altmış altı Cumâde'l-âhire'sinde Kıbrıs eyâleti virilüp ba'dehu Budin muḥâfazasına ta'yîn olunmuş idi. Yetmiş altı Şevvâl'inde haber-i intikâlî rikâb-ı hümayûna vâsıl olduğda eyâlet-i mezbûre Tımışvar vâlisi Kâsım Paşa'ya tevcîh olındı.

Vezîr-i mezbûr "Gürce Meḥemmed Paşa" dimekle meşhûr idi.

Ṭarḥuncı Aḥmed Paşa [Müsâ Paşa Kethudâsı]

Aḥmed Paşa, Arnavud aşillıdır. Dâhil-i ḥarem-sarây-ı sulṭânî olan ğilmânân-ı ḥâşşadan iken bin kırk Rebî'ül-âhir'inde Silahdâr Müsâ Paşa Mıṣr eyâletiyle çıktuğda bu daḥı bölük sipâhîliği ile çıkup ba'dehu mezbûra kethudâ olmağla "Müsâ Paşa Kethudâsı" dimekle şöret bulmuşdı. Ba'dehu Şad-pâre Aḥmed Paşa'ya daḥı kethudâ olup bin elli sekiz Şevvâl'inde Melek Aḥmed Paşa yirine Diyârbekr eyâleti 'inâyet olunmuş idi. Elli toḫuz Muḥarrem'inde Seyyid Meḥemmed Paşa yirine Mıṣr eyâletine tebdil olunup altmış bir Muḥarrem'inde ma'zûl ve İstanbul'a vuşul bulduğda bir müddet ḥabs ü mu'âheze olındı. Altmış iki Receb'inde Gürce Meḥemmed Paşa yirine şadru'l-vüzerâ olmuş idi. Altmış üç Rebî'ül-âhir'inde maḫhar-ı' ğazab-ı ḫusrevânî olmağla katl olunup maḫrûsa-i Üsküdar'da defn olındı.

Vezîr-i mezbûr "Ṭarḥuncı Aḥmed Paşa" dimekle meşhûr idi.

Dervîş Meḥemmed Paşa

Dervîş Meḥemmed Paşa, Çerkesiyyü'l-aşldır. Ṭabaniyaşşı Meḥemmed Paşa'nuñ kethudâsı iken bin kırk yedi târihinde Küçük Aḥmed Paşa def'a-i şâniyesi yirine Şâm-ı şeref-encâm eyâleti tefvîz olunup kırk sekiz Rebî'ül-âhir'inde

Ṭayyâr Meḥemmed Paşa yirine Diyârbekr eyâletine naḳl olındı. Qırk çoḳuz Muḥarrem'inde Küçük Ḥasan Paşa yirine Bağdâd muḥâfızı olup elli dört Şa'bân'ında Mostarî Muştafâ Paşa yirine Ḥalebü's-şehbâ eyâleti i'tâ olındı. Elli beş târiḥinde Anaṭolî beglerbegisi olup elli çoḳuz Rebî'ül-âḥir'inde Silistre vâli-si olmış idi. Altmış bir Ramazân'ında şâniyen Anaṭolî eyâleti virilüp altmış iki Cumâde'l-âḥire'sinde Ḥüsâm Beg-zâde 'Alî Paşa [332^a] yirine ḳapudan olup altmış üç Rebî'ül-âḥir'inde Ṭarḥüncü Aḥmed Paşa maḥlûlinden şadr-ı 'uzmâya naḳl olındılar. Altmış dört Zi'l-ḥicce'sinde nâ-gâḥ felc marâzına mübtelâ ve şâhib-firâş ve mümteni'üd-devâ olmaḡla munfaşıl, altmış beş Rebî'ül-evvel'inde rûḥ-ı revânî raḥmet-i Raḥmân'a vâşıl olduḡda Dikiliṭaş ḳurbinde 'Alî Paşa-yı 'Atiḳ Câmi'-i Şerîfi sâḥasında defn olındı.

Vezîr-i merḳûm tefevvuk-ı aḳrân ile mevsûm idi.

İbşîr Muştafâ Paşa

İbşîr Muştafâ Paşa, Abaza cinsidür. Mîr-âḥûr iken biñ elli beş Ramazân'ında Deli Ḥüseyn Paşa yirine Budin beglerbegiliḡiyle çıḳup ba'dehu Vân muḥâfazasına ta'yîn olınmış idi. Elli altı târiḥinde Şâm-ı cennet-meşâma naḳl olunup elli sekiz Rebî'ül-evvel'inde 'Alî Paşa yirine Sivas eyâleti virilmiş idi. Altmış bir Zi'l-ḳa'de'sinde Ḥüseyn Paşa yirine Ḥalebü's-şehbâya vâli, altmış dört Zi'l-ḥicce'sinde Dervîş Meḥemmed Paşa yirine mühr-i vezâret iḥsâniyla cevher-i ḳadr ü menzileti mütelâlî oldı. Altmış beş Receb'inde cem'iyet-i eşḳiyâ sebebiyle ḳatlı olup Barmâḳḳapu'da Ḳara Muştafâ Paşa Türbesi'nde defn olındı.

Vezîr-i merḳûm "İbşîr Muştafâ Paşa" dimekle ma'lûm, cerî vü cesür, şedid ü ḡayûr idi.

Murâd Paşa

Murâd Paşa, ḳapudan iken biñ altmış beş Receb'inde İbşîr Muştafâ Paşa yirine şâniyen şadru'l-vüzerâ olmuş idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde şadâretten isti'fâ itmekle Meḥemmed Paşa yirine Şâm eyâleti virilüp ḳaṭ'-ı merâḥil iderek Ḥamâ nâm menzile vâşıl olduḡlarında ḥummâ-yı muḥriḳaya mübtelâ ve 'âzim-i 'âlem-i 'uḳbâ olup ḳaşaba-i mezkûrede defn olındı.

Vezîr-i mezbûr 'uluvv-i himmetle meşhûr idi.

Süleymân Paşa

Süleymân Paşa, Ermeniyyü'l-aşldur. Harem-i hâşş-ı sultânide rikâbdâr iken biñ altmış bir Zî'l-hicce'sinde Kâra Hasan Ağa-zâde Hüseyn Ağa yirine yeñiçeri ağalığıyla çıqup altmış üç Rebî'ül-âhîr'inde 'azl olunup vezâretle kûbbe-nişin oldu. Altmış beş Şevvâl'inde Murâd Paşa'nun def'a-i şâniyesi yirine şadr-ı a'zam olup altmış altı Cumâde'l-âhîre'sinde 'azl olunup Bosna eyâletine gönderildi. Altmış toqkuz Zî'l-ka'de'sinde İsmâ'îl Paşa yirine İstanbul kâ'im-mağâmı olup yetmiş bir Şafer'inde Akkirmân muhâfazasına me'mûr olmuş idi. Yetmiş beş Zî'l-ka'de'sinde Uzun İbrâhîm Paşa yirine şâniyen İstanbul kâ'im-mağâmlığına vuşul bulup yetmiş altı Zî'l-hicce'sinde kûbbe-nişin iken Gürci İbrâhîm Paşa mahlûlinden Erzenür-rûm¹ eyâletine gönderilmiş idi. Ba'dehu Humuş vâlisi olup biñ seksen üç Zî'l-hicce'sinde İbrâhîm Paşa yirine şâniyen Bosna eyâleti virildi. Ba'de'l-'azl maħrûsa-i Üskûdar'da olan menzillerinde mütekkâ'iden qarâr ve 'uzlet ü inzivâ ihtiyâr eyleyüp sübha-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ toqsan sekiz Şevvâl'inde intikâl ve 'âlem-i ervâha irtihâl eyleyüp maħrûsa-i merkûmede defn olındı.

Vezîr-i merkûm hilm ü vaqâr ile ma'lûm idi.

Şürnâ-zen Muştafâ Paşa

Şürnâ-zen Muştafâ Paşa, Arnavud aşılıdır. Dergâh-ı 'âlî kâpucibaşılarında iken biñ elli toqkuz Muharrem'inde Küçük Hasan Paşa yirine Rümili eyâleti ihsân olınmış idi. Altmış Cumâde'l-âhîre'sinde İbrâhîm Paşa yirine defterdârlık manşibiyla ikrâm olunup sene-i mezbûre Şevvâl'inde ma'zûl ve Karaman eyâletine mevşûl oldu. Altmış iki Şa'bân'ında Seyyid Muştafâ Paşa yirine şâniyen hıdmet-i defterdâri sezâvâr görilüp altmış üç Cumâde'l-ülâsında selefi Seyyid Muştafâ Paşa yirine Tımişvar eyâletine gönderildi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde 'azl olunup Bozcağa muhâfazasına me'mûr oldu. Altmış beş Receb'inüñ on beşinci günü Dellâk Muştafâ Paşa yirine manşib-ı kâpudânî erzânî görilmiş idi. Altmış altı Cumâde'l-ülâsı'nuñ ikinci günü Süleymân Paşa 'azlinden mühr-i vezâret Girid cezîresinde ser-'asker olan Deli Hüseyn [332^b] Paşa'ya irsâl olınduğda bunlar kâ'im-mağâm naşb olındı. Mâh-ı mezbûruñ sekizinci günü

1 S 358a.

zuhûr iden Atmeydânı Vağ'ası'nda hâtem-i şadâret Sipâhî Mehemmed irsâliyle 'avdet itdürülüp bunlara 'inâyet olunmuş iken sâ'at-i râbî'ada "Bu bir ehl-i ğarazdur şadâret-i 'uzmâ bir ğayrı bendelerine ihsân buyrulmağ recâ olunur." diyü cumhûr-ı 'asker tarafından Rûm Hasan rikâb-ı hümâyûna 'arz-ı niyâz itmekle 'azl olunup kapudanlıkda ibkâ olındı. Sene-i mezkûre Cumâde'l-âhîre'sinde Erzenü'r-rûm eyâletine gönderildi. Altmış yedi Rebî'ül-evvel'inde fevti haberi vâşıl ve eyâlet-i mezbûreye Gürci Muştafâ Paşa nâ'il oldı.

Vezîr-i mezbûr cerâ'et ü cesâret ile meşhûr idi.

Siyâvuş Paşa

Siyâvuş Paşa. Silistre eyâletinden cezîre-i Girid'e ser-'askerlikle me'mûr olup gitmek üzere iken biñ altmış altı Cumâde'l-ülâ'sında dört sâ'at vezîr-i a'zam olan Şürnâ-zen Muştafâ Paşa yirine şâniyen vekîl-i muṭlağ olmuş idi. Sene-i mezkûre Receb'inde mübtelâ olduğu hummâ-yı muḥrika marazından intikâl ve rahmet-i Haḫḫ'a isti'câl eyledi. Seyyid Rızâ Çelebi didüğü târihdür:

Mısrâ'

Cân ile vâşıl-ı Haḫ oldu Siyâvuş Paşa¹

Paşa-yı mezbûr cerî vü cesûr, şedîd ü ğayûr, mehîb ü vaḫûr idi.

Boyniegrî Mehemmed Paşa

Boyniegrî Mehemmed Paşa. Çâvuşbaşılığdan biñ elli beş târihinde Karaman eyâleti virilüp elli toḫuz Cumâde'l-ülâ'sında şâniyen çâvuşbaşı olmuş idi. Altmış bir Şevvâl'inde Diyârbekr eyâleti virilüp Abaza Hasan Paşa üzerine ta'yîn olınduğda kabûlden ibâ itmekle Kanije eyâletine nefy ü iclâ olındı. Ba'del-'afv Şâm eyâleti ile ikrâm olunup altmış altı Receb'inde Siyâvuş Paşa fevt olduğda mühr-i vezâret bunlar için Şâm'a irsâl olındı. Sene-i mezkûre Ramazân'ında âsitâneye vuşullerinden sonra sene-i merḫûme Zî'l-ka'de'sinde ma'zûl ve birkaç gün habs olunup ba'dehu Malğara'ya irsâl ve andan daḫı şâniyen Kanije eyâletine işâl² olındı. Ba'de'l-'azl hâşlar ta'yîni ile müteḫâ'iden İstanbul'da qarâr

1 جانيله واصل حق اولدى سياوش پاشا

2 S 358b.

eyleyüp bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ yetmiş altı Receb'inüñ yigirmi dördüncü Seb't günü intikâl ve dâr-ı beķâyâ irtihâl eyledi.

Vezîr-i merķûm 'aql u rüşd ile ma'lûm, umûr-dîde, kâr-ı âzmûde, şalâh u diyânetle şehîr, pîr-i rûşen-zamîr idi.

Köprili Mehemmed Paşa

Mehemmed Paşa, Arnavud aşılıdır. Harem-i hümayûndan çıkup Husrev Paşa'ya hazînedâr olup ba'dehu Kara Muştafa Paşa şadâretinde mîr-i âhûr-luķdan sancaķ virilmiş idi. Biñ altmış bir Zî'l-ħicce'sinde Köstendil sancağına gönderilüp altmış altı Şevvâl'inde Trablus-ı Şâm eyâleti in'âm olunmuş idi. Henüz yirinden hareket itmedin sene-i mezkûre Zî'l-ķa'de'sinde Boynegri Mehemmed Paşa yirine şadru'l-vüzerâ olup yetmiş iki Rebî'ül-evvel'inüñ yedinci Bâzâr gicesinde intikâl ve dârü'n-na'îme irtihâl eyledüklerinde na'şları Edrine'den İstanbul'a işâl olunup Vâlide Hammâmî kurbinde ta'yîn olunan türbelerinde medfûn ve târih-i vefâtlarına Râcî Efendi didüğü mışrâ'-ı mevzûndur:

Mışrâ'

Dâr-ı 'adni Köprili Paşa ide cây u mekân¹

Vezîr-i mezbûr vâķıf-ı aħvâl-i cumhûr, nigeħbân-ı devlet, ķatı'-ı 'ırķ-ı erbâb-ı şirret idi.

Âşâr-ı hayriyyelerinden türbeleri civârında Dârü'l-ħadiş ve Hendek nâm maħalde bir kârbân-sarây binâ eyleyüp evķâf-ı keşire ta'yîn eylemişlerdür.

Köprili-zâde Fâzıl Ahmed Paşa

Fâzıl Ahmed Paşa. Tercemesi sebķ iden Köprili Mehemmed Paşa'nun maħdûm-ı mihter-i celîli ve şâh-ı devħa-i vücûd-ı aşîlidir. Biñ kırık beş târihinde pertev-endâz-ı 'âlem-i [333^a] vücûd ve şem'-i nûr-efşân-ı meclis-i şühûd olup cevher-i zât-ı kerîmi âb u tâb-ı isti'dâdla girân-bahâ ve terbiyet-i üstâdân-ı ülü'n-nühâ ile pür-zîb ü bahâ olmağla taħşîl-i 'ilm ü kemâle müştâğil ve ser-mâye-i ma'ârif-i 'ilmiyyeye nâ'il olduķda Kara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi'den mülâzım ve târîķ-ı tadrîse 'âzim olmuşlar idi. Devr-i medâris-i

¹ دار عدنی کوپریلی پاشا ایده جای و مکان

mu'tâde ile kırk akçe medreseye vâsıl ve andan dahı munfaşıl olduğdan soñra biñ altmış bir Receb'inde ibtidâ ihdâs olınan Aĥmed Paşa nâm bir medrese ile kâm-revâ بها اول مدرس درس ¹ oldılar. Altmış yedi Muĥarrem'inde Müderris-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi yirine Kâsım Paşa Medresesi'ne revnaĥ-baĥşâ, sene-i mezkûre Rebî'ül-âĥir'inde Naĥîb-zâde Seyyid 'Abdü'llâh Efendi yirine medâris-i Şaĥn'uñ birine zînet-efzâ oldılar. Sene-i mezbûre Cumâde'l-âĥire'sinde Muşlî Efendi yirine Sulṭân Selîm-i Kâdîm Medresesi ile tekrîm olunup sene-i merĥûme Receb'inde medreseden ferâġat eyleyüp yirleri Şâmî 'İvâz Efendi'ye tevcih olunmaġla tarîĥ-ı 'ulemâdan ĥurûc, altmış toĥuz Zî'l-ĥicce'sinde Erzenûr-rûm eyâletiyile mesned-i vezârete 'urûc itmişler idi. Yetmiş bir Rebî'ül-evvel'inde Şâm-ı şeref-encâma naĥlle ikrâm, sene-i mezbûre Zî'l-ĥa'de'sinde dârü'l-mülk-i İstanbul'a kâ'im-maĥkâm naşb olındılar. Yetmiş iki Muĥarrem'inde vâlid-i mâcîdleri ĥaste vü 'alîl olmaġın umûr-ı 'âmme ta'tîl olmamak için bunlar maĥrûsa-i Edrine'de rikâb-ı ĥümâyûna da'vet olunup yirlerine tevkiil olınmışlar idi. Sene-i merĥûme Rebî'ül-evvel'inde vâlid-i 'âlî-şânî vâsıl-ı raĥmet-i Sübhânî olduġda maĥkâmlarına vezîr-i Âşaf-ı bî-naẓîr oldılar. Mezâķî Süleymân Efendi didüġi târiĥdür:

Mışrâ'

Aldı mühri kerem ü 'adl ile Aĥmed Paşa²

On beş seneden mütecâviz şadâret-i 'uzmâda muĥîm olup seksen yedi Şafer'inde pâdişâh-ı 'âlem-penâh³ ĥazretleri Dârü's-salṭanati'l-'aliyye maĥmiyye-i Kõştanṭıniyye'ye 'azîmet eyleyüp ba'de'l-vuşûl bunlaruñ mizâcları ma'lûl olmış idi. Sene-i mezkûre Şa'bân'ında pâdişâh-ı Cem-nişân dârü'n-naşr-ı Edrine'ye revân olduġlarında şâĥibü't-terceme 'illet-i mizâc sebebiyle baĥren Silivri'ye, andan Çorlu ile Çarışdıran beyninde Ergene Şuyı ĥurbinde vâķi' Çarabiber Çiftligi'ne nüzûl eyledükde ber-muĥtezâ-yı taĥdir-i Rabbânî mâh-ı mezkûruñ yigirmi altıncı gicesi 'azm-i dârü'n-na'im-i câvidânî eyleyüp ba'de't-techîz ve't-tekfîn na'sları 'arabaya taĥmîl olunup İstanbul'da vâlidleri cenbinde defn-i zîr-i zemîn oldı. Sâlifü'z-zîkr Mezâķî Efendi bu güne târiĥ dimişdür:

1 "Burada ders okutan ilk müderris."

2 آلدی مهری کرم و عدلیله احمد پاشا

3 S 359a.

Mısra'

Oldı nūr ile cilā merķad-i Aḥmed Paşa¹

Vezîr-i merķūm “Fâzîl Aḥmed Paşa” dimekle mevsūm, dāḥîl-i ‘idād-ı er-bâb-ı fezâ’il, ehl-i ma‘arîf şoḥbetine mâ’il, zekî vü vaķūr, seḥâ vü kerem ile meşhūr, ḥayr-ḥ’âh-ı devlet, vezîr-i şâḥîb-himmet idi.

Âşâr-ı ḥayriyyelerinden maḥmiyye-i İstanbul’da türbeleri civârında bir kitâb-ḥâne binâ, kütüb-i nefîse ile iḥyâ² idüp talebe-i ‘ulūma vaķf ve vazîfe-i vâfire ta’yîniyle kitâb-ḥânelerinde ‘ulūm-ı nâfi‘a tedrîsin şart eylemişlerdür ve Ḳandiye’de bir câmi‘ icâd idüp ḥuddâmına vezâ’if tertîb ü ta’yîn itmîşlerdür.

*Şekera’llâhu sa’yehü’l-cemîl.*³

Merzifonî Kara Muştafâ Paşa

Muştafâ Paşa, Merzifonî’dür. Şadr-ı A‘zam Köprili Meḥemmed Paşa ḥıd-metiyle kām-yâb olup silaḥdârı, ba‘dehu telḥîşçileri olmağla biñ altmış sekiz Zî’l-ḥicce’sinde mîr-i âḥûr-ı şehriyârî olmuşlar idi. Yetmiş Cumâde’l-âḥire’sinde Silistre eyâleti erzânî görölüp yetmiş bir Ramazân’ında Diyârbekr eyâletine teb-dîl, yetmiş iki Receb’inde Ḥüsâm Beg-zâde ‘Abdü’l-ḳâdir Paşa yirine manşıb-ı ḳapudânî ile tebcîl ḳılındı. Yetmiş üç Ramazân’ında Uyvar Seferi iḳtizâsıyla Şadr-ı A‘zam Köprili [333^b] -zâde Aḥmed Paşa tarafından rikâb-ı ḥümâyûna ḳâ’im-maḳâm naşb olınduklarında ḳapudanlık manşıbı daḥı üzerlerinde ibḳâ olınmış idi. Yetmiş beş Zî’l-ḥicce’sinde şadr-ı a‘zam rikâb-ı ḥümâyûna vâşıl olup yetmiş altı Şafer’inde bunlar ḳapudanlığla İstanbul’a dâḥîl oldılar. Sene-i mezkûre Ramazân’ında ḳapudanlığdan ma’zûl ve şâniyen rikâb-ı ḥümâyûn ḳâ’im-maḳâmlığına vuşûl bulmuşlar idi. Seksen yedi Şa‘bân’ında müşârun ileyh Köprili-zâde Aḥmed Paşa intiḳâl-i dâr-ı beḳâ eyledükde yirlerine şadru’l-vü-zerâ oldılar. Ṭoḳsan dört Zî’l-ḳa‘de’sinde Peç Seferi’nden ‘avdet eyleyüp medî-ne-i Belğrad’a dâḥîl, ṫoḳsan beş Muḥarrem’inde maḫzar-ı ḳahr-ı sulṫân-ı dehr olmağla rûḫ-ı revânî ‘âlem-i uḳbâya vâşıl oldu. Medîne-i mezkûrede Ḥâric-i Sûr’da defn olındı.

1 اولدی نوريله جلا مرقد احمد پاشا

2 iḥyâ H: -S.

3 “Allah onun güzel emeklerinin karşılığını versin.”

Vezîr-i mezbûr hûsn-i hulkla meşhûr, icrâ-yı merâsime kıâdir, levâzım-ı salţanatda mâhir idi.

Ƙara İbrâhîm Paşa

İbrâhîm Paşa, Bayburdlı'dur. Şâbıku'z-zıkr Şadr-ı Azam Merzifonî Muştafâ Paşa'nuñ kethudâsı iken biñ seksen iki Rebî'ül-âhîr'inüñ ikinci günü mîr-i âhûr-ı şağîr ve mâh-ı mezbûrün yigirmi altıncı günü mîr-i âhûr-ı kebîr-i şehriyârî olmağla tevķîr olunup seksen yedi Ramazân'ında vezâret ihşânıyla kıubbe-nişin olmış idi. Seksen sekiz Ramazân'ında Seyyidî-zâde Mehemmed Paşa yirine manşıb-ı kıapudanî erzânî görilüp seksen tokuz Rebî'ül-evvel'inde Çehrin Seferi'ne serdâr olan müşârun ileyh efendisî¹ Muştafâ Paşa yirine ²rikâb-ı hümâyün kıâ'im-maķâmı ğı 'inâyet olunup kıapudanlık manşıbı dağı üzerlerinde ibķâ olınmış idi. Toksan Rebî'ül-evvel'inde kıapudanlık Kıaplan Muştafâ Paşa'ya tevķih olunup bunlar kıubbe-nişin kıalmışlar idi. Toksan dört Muħarrem'inde Peç Seferi taķrîbiyle vezîr-i mezbûr tarafından şâniyen rikâb-ı hümâyün kıâ'im-maķâmı olup toksan beş Muħarrem'inde veliyy-i ni'meti mûmâ ileyh Muştafâ Paşa maķâmına 'âric ve mühr-i vezârete neyl ile mübtehic olmış idi. Toksan yedi Muħarrem'inde 'azlınden mâ'adâ cezîre-i Rodos'a nefy ü iclâ, toksan sekiz Şa'bân'ında cezîre-i mezkûrede kıafes-i teni murğ-ı rûhından ihlâ kıılındı.

Vezîr-i mezbûr "Ƙara İbrâhîm Paşa" demekle meşhûr idi.

Bosnevî Süleymân Paşa

Süleymân Paşa, Bosneviyyü'l-aşldur. Sarây-ı hümâyün ğelvâcılarından iken taşra çıķduķda çâvuşbaşı olup ba'dehu biñ seksen üç Zî'l-ķa'de'sinde şadr-ı a'zam-ı sâbıķ Köprili-zâde Fâzil Aħmed Paşa'ya kethudâ olmış idi. Seksen yedi Ramazân'ında Ƙara İbrâhîm Paşa yirine mîr-i âhûr-ı kebîr olup toksan beş Muħarrem'inde vezâretle kıubbe-nişin, sene-i mezkûre Rebî'ül-âhîr'inde Leh keferesi üzerine ser-'asker ta'yîn olındı. Toksan yedi³ Muħarrem'inde selefi Ƙara İbrâhîm Paşa yirine şadâret-i 'uzmâ ihşân, sene-i mezkûre Receb'inde

1 S 359b.

2 yirine H: yirlerine S.

3 Toksan yedi H: Toksan S.

Budin Qal'ası istihlâş için serdâr olup 'asâkir-i İslâm ile Nemçe keferesi üzerine revân olmuş idi. Ba'de'l-kuful toqsan sekiz Şevvâl'inde Varadin Qal'ası qurbine vuşul bulduklarından sonra 'asâkir-i İslâm'ın kendüye sū'-i qaşdlarını müşâhede itdükde sancağ-ı şerifi alup Tuna fırqatasıyla der-i devlete firâr ve şehri İstanbul'da ihtifâ ihtiyâr itmiş iken sene-i mezkûre Zî'l-ħicce'sinde aħz u qaṭl olındı.

Vezîr-i mezbûr "Bosnevî Süleymân Paşa" dimekle meşhûr idi.

Siyâvuş Paşa

Siyâvuş Paşa. Biñ toqsan sekiz Zî'l-qa'de'sinde Süleymân Paşa yirine vezîr olmuş idi. Zamânında cülûs-ı hümayûn vâkı' olup devlet-i Sulṭân Meḥemmed Ḥânî bunda ḥatm oldı.

Meşâyiḥ-ı İslâm

'Abdü'r-raḥîm Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Meḥemmed Ḥânî'de müftî bulunup ba'dehu 'azl olındılar. Fî 8 Receb sene 1059.

Bahâyî Meḥemmed Efendi şadr-ı Rûm'dan [334^a] müteḳâ'id iken şeyḥü'l-İslâm olup ba'dehu 'azl olındılar. Fî 10 Cumâde'l-ülâ sene 1061.

Qara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi fetvâ pâyesi olmuş iken bi'l-fi'l şeyḥü'l-İslâm olup ba'dehu müteḳâ'id oldılar. Fî 16 Ramazân sene 1061.

Ebû Sa'îd Meḥemmed Efendi şâniyen şeyḥü'l-İslâm olup ba'dehu müteḳâ'id oldılar. Fî 12 Ramazân sene 1062.

Bahâyî Meḥemmed Efendi şâniyen mesned-nişin-i şadr-ı fetvâ olup ba'dehu dâr-ı beḳâyâ rıḥlet itdiler. Fî 13 Şafer sene 1064.

Ebû Sa'îd Meḥemmed Efendi şâlişen mesned-i fetvâya müteşâ'id olup ba'dehu müteḳâ'id oldılar. Fî 3 Receb sene 1065.

Ḥüsâm-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi şadr-ı Rûm'dan ma'zül iken şeyḥü'l-İslâm olup ba'dehu Quds-i Şerîf qazâsıyla teḳâ'üd ihtiyâr eylediler. Fî 8 Cumâde'l-ülâ sene 1066.

Memek-zâde Muşṭafâ Efendi şadr-ı Rûm'dan ma'zül iken yevm-i mezbûrda üç

sâ'at miḳdârı müftî olup ba'dehu müteḳâ'id oldılar. Fî 8 Cumâde'l-ülâ sene 1066.

H'âce-zâde Mes'ûd Efendi Rûmili pâyesiyle Anaḫolı'dan ma'zül¹ iken şeyḫü'l-İslâm olup ba'dehu müteḳâ'id oldılar. Fî 25 Ramazân sene 1066.

Hanefî Meḫemmed Efendi şadr-ı Rûm'dan ma'zül iken şeyḫü'l-İslâm olup ba'dehu müteḳâ'id oldılar. Fî 3 Şafer sene 1067.

Bâlî-zâde Muştafâ Efendi şadr-ı Anaḫolı'dan müteḳâ'id iken şeyḫü'l-İslâm olup ba'dehu ma'zül oldılar. Fî 9 Şa'bân sene 1067.

Bolevî Muştafâ Efendi şadâret-i Rûm'dan mesned-i fetvâya naḫl olunup ba'dehu müteḳâ'id oldılar. Fî 26 Cumâde'l-âḫire sene 1069.

Esîri Meḫemmed Efendi şadr-ı Anaḫolı'dan mesned-i fetvâya naḫl olunup ba'dehu müteḳâ'id oldılar. Fî 12 Cumâde'l-ülâ² sene 1072.

Şun'î-zâde Meḫemmed Emîn Efendi şadr-ı Rûm'dan mesned-i fetvâya naḫl olunup ba'dehu 'azl olındılar. Fî 9 Rebî'ül-âḫir³ sene 1073.

Minḫârî-zâde Yahyâ Efendi şadâret-i Rûm'dan mesned-i fetvâya naḫl olunup ba'dehu müteḳâ'id oldılar. Fî 14 Zî'l-ḫa'de sene 1084.

'Alî Efendi şadr-ı Rûm'dan ma'zül iken şeyḫü'l-İslâm olup ba'dehu müteḳâ'id oldılar. Fî-Zî'l-ḫa'de sene 1097.

Anḫaravî Meḫemmed Efendi şadâret-i Rûm'dan mesned-i fetvâya naḫl olunup ba'dehu 'âzîm-i 'âlem-i 'uḫbâ oldılar. Fî 26 Zî'l-ḫicce sene 1098.

Debbâğ-zâde Meḫemmed Efendi şadr-ı Rûm'dan mesned-i fetvâya naḫl olunup zamânlarında cülûs-ı hümayûn-ı Sulṫân Süleymân Hânî vâḫi' oldı.

Ḳuzât-ı 'Asâkir-i Rûmili

Mülaḫḫab Muştafâ Efendi İstanbul ḳâḫisi iken şadr olup yevm-i cülûsda ḳatlı olındı. Fî 18 Receb sene 1058.

Ḳara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi İstanbul'dan ma'zül iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 8 Şevvâl sene 1059.

1 S 360a.

2 Cumâde'l-ülâ S: -H.

3 Rebî'ül-âḫir S: -H.

Memek-zâde Muştafâ Efendi Anaṭolî'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 16 Şevvâl sene 1060.

Ḳabaḳulaḳ-zâde Ebu'l-irşâd Meḥemmed Efendi Anaṭolî'dan munfaşıl iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 19 Cumâde'l-ülâ sene 1061.

Ḳudsî-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Anaṭolî'dan şadr-ı Rûm'a naḳl olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî 15 Ramazân sene 1061.

Ḥanefî Meḥemmed Efendi Anaṭolî'dan müteḳâ'id iken şadr olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 7 Ramazân sene 1062.

Ḥüsâm-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi Anaṭolî'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 11 Şevvâl sene 1063.

Memek-zâde Muştafâ Efendi şâniyen şadr olup müteḳâ'id oldu. Fî 12 Zî'l-ḥicce sene 1064.

Ḳudsî-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi şâniyen şadr olup ba'dehu müteḳâ'id oldu. Fî 17 Şevvâl sene 1065. [334^b]

Kemâl Efendi-zâde İbrâhîm Efendi Anaṭolî'dan munfaşıl iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 27 Ramazân sene 1066.

Şa'bân Efendi Anaṭolî'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 3 Şa'bân sene 1067.

Bolevî Muştafâ Efendi Anaṭolî'dan Rûm'a naḳl olunup ba'dehu maḳâm-ı fetvâya terfî olındı. Fî 9 Şa'bân sene 1067.

Şun'î-zâde Seyyid Meḥemmed Emîn Efendi Anaṭolî'dan müteḳâ'id iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 14 Receb sene 1068.

Bustân-zâde Meḥemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi Anaṭolî pâyesiyle İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 29 Rebî'ü'l-evvel sene 1069.

'İşmetî Meḥemmed Efendi Anaṭolî'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu müteḳâ'id oldu. Fî-ğurre-i Receb sene 1071.¹

Şun'î-zâde Seyyid Meḥemmed Emîn Efendi şâniyen şadr olup ba'dehu fetvâya naḳl olındı. Fî 12 Cumâde'l-âḫire sene 1072.

1 S 360b.

Minķārî-zâde Yahyâ Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu maķâm-ı fetvâya terfî olındılar. Fî 9 Rebî'ül-âhîr sene 1073.

'Abdü'l-kâdir Efendi Anaķolî'dan munfaşıl iken şadr olup ba'dehu müteķâ'id oldu. Fî-Muķarrem sene 1074.

'İşmetî Meķemmed Efendi şâniyen şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1075.

'Abdü'r-raķîm-zâde Meķemmed Efendi Anaķolî'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 20 Şafer sene 1077.

Şeyhî-zâde 'Abdu'r-raķmân Efendi Anaķolî'dan şadr-ı¹ Rûm'a naķl olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 14 Şa'bân sene 1077.

'Abdü'l-kâdir Efendi şâniyen şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 25² Rebî'ül-âhîr sene 1080.

'İzzetî Şeyh Meķemmed Efendi Anaķolî'dan şadr-ı Rûm'a naķl olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 20 Şa'bân sene 1080.

'Abdü'r-raķîm-zâde Meķemmed Efendi şâniyen şadr olup ba'dehu fevt oldu. Fî 4 Zî'l-ħicce sene 1080.

Dîhki Muştafa Efendi İstanbul kâdîsi iken şadr-ı Rûm'a naķl olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî 15 Receb sene 1081.

'Abdü'l-kâdir Efendi şâlişen şadr olup ba'dehu müteķâ'id oldu. Fî 22 Şevvâl sene 1081.

'Alî Efendi Mışr kâzâsı tevcîh olunmuş iken yoldan döndürülüp şadr-ı Rûm'a naķl olunup ba'dehu 'azl olındılar. Fî 13 Rebî'ül-evvel sene 1084.

Anķaravî Meķemmed Efendi Anaķolî'dan şadâret-i Rûm'a naķl olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 16³ Cumâde'l-ülâ sene 1087.

'İzzetî Şeyh Meķemmed Efendi şâniyen şadr olup ba'dehu müteķâ'id oldu. Fî 7 Şa'bân sene 1088.

1 şadr-ı S: şadâret-i H.

2 25 H: 15 S.

3 16 H: 26 S.

Ḥâmid Efendi Anaṭolî'dan şadr-ı Rûm'a naḳl olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî 25 Muḥarren sene 1091.

Beyâzî-zâde Aḥmed Efendi İstanbul'dan munfaşıl iken şadr olup ba'dehu müteḳâ'id oldı. Fî 7 Rebî'ül-evvel sene 1094.

Esîrî Birâderî Muştafâ Efendi Anaṭolî'dan ma'zül iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî 23 Cumâde'l-ülâ sene 1096.

Anḳaravî Meḥemmed Efendi şâniyen şadr olup ba'dehu maḳâm-ı fetvâya terfi' olındı. Fî-Zî'l-ḳa'de sene 1097.

Ebû Sa'id-zâde Feyzullâh Efendi Anaṭolî'dan ma'zül iken şadr olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 4 Ramazân sene 1098.²

İmâm-ı Sulṫânî İbrâhîm Efendi Anaṭolî'dan şadr-ı Rûm'a naḳl olunup ba'dehu müteḳâ'id oldı. Fî 22 Zî'l-ḥicce sene 1098.

Debbâğ-zâde Meḥemmed Efendi Anaṭolî'dan müteḳâ'id iken şadr olup ba'dehu maḳâm-ı fetvâya terfi' olındı. Fî 26³ Zî'l-ḥicce sene 1098.

Ebû Sa'id-zâde Feyzullâh Efendi şâniyen şadr olup zamânında cülüs-ı hümayûn-ı Sulṫân Süleymân Ḥânî vâḳi' oldı.

Ḳuzât-ı 'Asâkir-i Anaṭolî

Memek-zâde [335^a] Muştafâ Efendi İstanbul'dan ma'zül iken şadr olup yevm-i cülüs-ı hümayûn-ı Sulṫân Meḥemmed Ḥânî'de ḳâḏî-asker bulunmuş idi. İrtesi gün 'azl olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

Ḳabaḳulaḳ-zâde Ebu'l-irşâd Meḥemmed Efendi İstanbul'dan munfaşıl iken şadr olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 8 Şevvâl sene 1059.

Hüsam-zâde 'Abdu'r-raḥmân⁴ Efendi İstanbul'dan ma'zül iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 16 Şevvâl sene 1060.

Ḳudsî-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zül iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 19 Cumâde'l-ülâ sene 1061.

1 'azl olındı S: ma'zül oldı H.

2 1098 H: 1097 S.

3 26 H: 29 S.

4 S 361a.

Şa'bân Efendi Edrine'den ma'zûlen İstanbul pâyesi olmuş iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 23 Ramazân sene 1061.

H'âce-zâde Mes'ûd Efendi Burusa'dan ma'zûlen Rûmili pâyesi olmuş iken Anaçolı şadrı olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 7 Ramazân sene 1062.

Bâlî-zâde Muştafâ Efendi şadr-ı Rûm'dan munfaşıl iken Anaçolı [şadrı] olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 23 Muşarrem sene 1062.

Kemâl Efendi-zâde İbrâhîm Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 11 Şevvâl sene 1063.

İmâm-zâde Şeyh Mehemmed Efendi râbî'an şadr olup ba'dehu müteķâ'id oldu. Fî 12 Zî'l-ķa'de sene 1064.

Şun'î-zâde Seyyid Mehemmed Emîn Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 16 Şevvâl sene 1065.

Anķaravî Es'ad Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu müteķâ'id oldu. Fî 27 Ramazân sene 1066.¹

Bolevî Muştafâ Efendi İstanbul'dan munfaşıl iken şadr olup ba'dehu şadâret-i Rûm'a naķl olındı. Fî 3 Şa'bân sene 1067.

İşmetî Mehemmed Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 14 Receb sene 1068.

Esîrî Mehemmed Efendi İstanbul'dan munfaşıl iken şadr olup ba'dehu maķâm-ı fetvâya terfî' olındı. Fî 26 Cumâde'l-âhire sene 1069.

'Abdü'r-raķîm-zâde mihteri Mehemmed Efendi İstanbul'dan müteķâ'id iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Receb sene 1071.

'Abdü'l-ķâdir Efendi İstanbul ķâdîsi iken Anaçolı şadrına naķl olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1072.

Şeyhî-zâde 'Abdu'r-raķmân Efendi İstanbul ķâdîsi iken Anaçolı şadrına naķl olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 17 Şevvâl sene 1073.

İmâm-ı Sultânî Hâfîz Mehemmed Efendi Anaçolı pâyesi olmuş iken bi'l-fi'l şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 10 Cumâde'l-ülâ sene 1076.

1 1066 H: 1067 S.

Şeyhî-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi şâniyen şadr olup ba'dehu şadâret-i Rûm'a naḳl olındı. Fî 20 Şafer sene 1077.

Ebû Sa'îd-zâde Feyzû'llâh Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu mütekâ'id oldı. Fî 17 Muḥarrem sene 1079.

'İzzetî Şeyh Meḥemmed Efendi İstanbul'dan munfaşıl iken şadr olup ba'dehu şadr-ı Rûm'a naḳl olındı. Fî 25 Rebî'ü'l-âḫir sene 1080.

Seyrek-zâde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmân Efendi neḳâbetden ma'zûl iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 20 Şa'bân sene 1080.

İmâm-ı Sultânî Hâfız Meḥemmed Efendi şâniyen şadr olup ba'dehu mütekâ'id oldı. Fî 26 Receb sene 1081.

Minkârî-zâde Efendi' Dâmâdı Muştafâ Efendi İstanbul kıâdîsi iken Anaḫolî şadrına naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fî 6 Muḥarrem sene 1083.

Anḫaravî Meḥemmed Efendi İstanbul kıâdîsi iken Anaḫolî şadrına naḳl olınup ba'dehu şadr-ı Rûm'a naḳl olındı. Fî 13 Rebî'ü'l-evvel sene 1084.²

Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Sa'îd Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup [335^b] ba'dehu şadr-ı neḳâbete naḳl olındı. Fî-Receb sene 1085.

Esîri Birâderi Muştafâ Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr³ olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 16 Cumâde'l-ülâ sene 1087.

Bâlî Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 28 Şafer sene 1088.

Hâmid Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu şadr-ı Rûm'a naḳl olındı. Fî 7 Şa'bân sene 1088.

'Abdü'r-raḫîm-zâde kihteri Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 7 Rebî'ü'l-âḫir sene 1090.

Debbâğ-zâde Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu mütekâ'id oldı. Fî-Cumâde'l-âḫir sene 1092.

1 Efendi H: -S.

2 1084 H: 1083 S.

3 S 361b.

Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 7 Rebi'ül-evvel sene 1094.

Ûdsî-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu müteķâ'id oldı. Fî-Ramazân sene 1094.

Minķârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi İstanbul pāyesiyle Burusa'dan ma'zûl iken şadr olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 12 Zî'l-ħicce sene 1095.

Ebû Sa'id-zâde Feyzu'llâh Efendi şāniyen şadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muħarrem sene 1097.

İmām-ı Sulţānî İbrāhîm Efendi Rūmili pāyesi olmuş iken Anaķolı şadrı olup ba'dehu şadr-ı Rūm'a naķl olındı. Fî 5 Ramazân sene 1098.

Müfettiş İbrāhîm Efendi İstanbul ķādîsi iken Anaķolı şadrına naķl olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî 22 Zî'l-ħicce sene 1098.

'Abdü'r-raħîm-zâde kihteri Mehemmed Efendi şāniyen Anaķolı şadrı olup zamānında cülûs-ı hümāyûn-ı Sulţān Süleymān Ĥānî vāķi' oldı.

Ķuzāt-ı İstanbul

Muşliħü'd-dîn-zâde es-Seyyid 'Abdu'llâh Efendi yevm-i cülûs-ı hümāyûn-ı Sulţān Mehemmed Ĥānî'de İstanbul ķādîsi bulunup irtesi 'azl olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

Kemāl Efendi-zâde İbrāhîm Efendi Filibe'den ma'zûl iken İstanbul ķādîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 5 Receb sene 1059.

Şun'î-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Mışır'dan ma'zûl iken İstanbul ķādîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bān sene 1060.

Ĥı'āce-zâde 'Alî Efendi Mışır'dan ma'zûl iken İstanbul ķādîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî 9 Şafer sene 1061.

Anķaravî Es'ad Efendi Mışır'dan ma'zûl iken İstanbul ķādîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 13 Receb sene 1061.

Bustān-zâde Mehemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul ķādîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 23 Ramazân sene 1061.

Beyzâî Hâsan Efendi Bursa'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 26 Ramazân sene 1062.

'İşmetî Mehemmed Efendi Gâlağa'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu Selanik kâzâsına naql olındı. Fî 4 Şevvâl sene 1062.

Sa'dî-zâde Seyyid Seyfu'llâh Efendi Gâlağa kâdîsi iken İstanbul'a naql olup mütekkâ'id oldı.¹ Fî 14 Rebî'ül-âhîr sene 1063.

Rahmetu'llâh Efendi Mısr'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 7 Şevvâl sene 1063.

Fetvâ-emîni Şeyh Mehemmed Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl-i bî-hengâm vâkî' oldı. Fî 20 Şevvâl sene 1063.

Bolevî Muştafâ Efendi Anaṭolî pâyesi zamîmesiyle şâniyen İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 26 Cumâde'l-ülâ sene 1065.

Ebû Sa'id-zâde Feyzu'llâh Efendi Gâlağa kâdîsi iken² İstanbul'a naql olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 5 Receb sene 1065.

Necâtî-zâde Mehemmed Efendi Edrine'den [336*] ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 16 Şevvâl sene 1065.

Şeyhî-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu mütekkâ'id oldı. Fî 7 Şa'bân sene 1066.

Hâsan Efendi-zâde Şeyh Mehemmed Efendi Mısr'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 8 Şevvâl sene 1066.

Esîrî Mehemmed Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 6 Receb sene 1067.

'Abdü'r-raḥîm-zâde mihteri Mehemmed Efendi Gâlağa'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 16 Şa'bân sene 1067.

Ḳadri-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-gurre-i Şevvâl sene 1067.

Muḥarrem-zâde Aḥmed Efendi Gâlağa'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu mütekkâ'id oldı. Fî 17 Zî'l-ḥicce sene 1067.

1 mütekkâ'id oldı H: 'azl olındı S.

2 S 362a.

Şa'rânî-zâde Ebu's-su'ûd Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 9 Şafer sene 1068.

Altıbarmaq 'Abdü'l-fettâh Efendi Burusa'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 29 Receb sene 1068.

'Abdü'l-kâdir Efendi Ğalaṭa'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Receb sene 1069.

Mınḡârî-zâde Yaḡyâ Efendi Mıṡr'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 15 Zî'l-ḡicce sene 1069.

Şadrü'd-dîn-zâde Rûḡu'llâh Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 20 Zî'l-ḡa'de sene 1070.

Dıḡkî Muṡṡafâ Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 27 Rebî'ül-âḡir¹ sene 1071.

'Abdü'l-kâdir Efendi ṡâniyen İstanbul kâdîsi olup ba'dehu Anaṡolî ṡadrına naḡl olındı. Fî-ḡurre-i Receb sene 1071.

Şeyḡî-zâde 'Abdu'r-raḡmân Efendi ṡâniyen İstanbul kâdîsi olup ba'dehu Anaṡolî ṡadrına naḡl olındı. Fî-Şevvâl sene 1072.

Kec-dehân Dâmâdî 'Abdu'llâh Efendi Ğalaṭa'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ḡurre-i Muḡarrem sene 1073.

'İzzetî Şeyḡ Meḡemmed Efendi Burusa'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu müteḡâ'id oldu. Fî-Şafer sene 1074.

Bahâyi Birâderi Aḡmed Efendi Mıṡr'dan ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 25 Cumâde'l-âḡire sene 1074.

Bosnevî 'İsâ Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 11 Receb sene 1075.

Merḡabâ-zâde Aḡmed Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 11 Ramazân sene 1075.

Bâlî Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Receb sene 1076.

1 Rebî'ül-âḡir H: Rebî'ül-evvel S.

Dihki Muştafâ Efendi şaniyen İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 15 Muḥarrem sene 1077.

Ebu's-su'üd-zâde Meḥemmed Şâdık Efendi Edrine'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1077.

Bâlî Efendi şaniyen İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1078.

Ḳâmetî-zâde Meḥemmed Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fî 15 Şafer sene 1079.

Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Sa'id Efendi MıŖ'dan ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvâl sene 1080.

Dihki Muştafâ Efendi¹ şâlişen İstanbul kâdîsi olup ba'dehu şadr-ı Rûm'a [336^b] naḳl olındı. Fî 4 Zî'l-ḥicce sene 1080.

Bâlî Efendi şâlişen İstanbul kâdîsi olup ba'dehu müteḳâ'id oldı. Fî 26 Re-bî'ül-âḫir sene 1081.

Minḳârî-zâde Dâmâdî Muştafâ Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu şadr-ı Anaḫolî'ya naḳl olındı. Fî 26 Receb sene 1081.

Es'ad-zâde Seyyid Meḥemmed Sa'id Efendi şaniyen İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1082.

Anḳaravî Meḥemmed Efendi MıŖ'dan ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu şadr-ı Anaḫolî'ya naḳl olındı. Fî 6 Muḥarrem sene 1083.

Ḥâmid Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âḫire sene 1083.

Ḳâmetî-zâde Meḥemmed Efendi şaniyen İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 26 Zî'l-ḥicce sene 1083.

Esîrî Birâderî Muştafâ Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 19 Cumâde'l-ülâ sene 1084.

'Abdü'r-raḫîm-zâde kihteri Meḥemmed Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1085.

1 S 362b.

Debbâğ-zâde Meḥemmed Efendi Edrine'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1086.

Bevâzî-zâde Aḥmed Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1087.

Çeşmî-zâde Meḥemmed Şâlih Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu mütekâ'id oldı. Fî-Şafer sene 1088.

Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1089.

Ḳudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 8 Rebî'ül-âhîr sene 1090.

Müfettiş İbrâhîm Efendi Edrine'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 7 Şevvâl sene 1091.

Kevâkibî-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî 20 Muḥarrem sene 1092.

Mîrzâ Meḥemmed Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu mütekâ'id oldı. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1092.

İmâm-ı Sulṭânî Meḥemmed Efendi Yenîşehir'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1094.

Aḳ Maḥmûd Efendi İstanbul pâyesiyle Medîne'den ma'zül iken bi'l-fi'l İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 7 Rebî'ül-evvel sene 1094.

Şa'bân-zâde Meḥemmed Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1095.

Ḥekîmbaşı-zâde Yaḫyâ Efendi Burusa'dan ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1096.

Ḥ'âce-zâde Seyyid 'Oşmân Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 9 Cumâde'l-ülâ sene 1097.

Müfettiş İbrâhîm Efendi sāniyen İstanbul kâdîsi olup ba'dehu Anaṭolî şad-rına naḳl olındı. Fî 5 Ramazân sene 1098.

¹ 'azl olındı S: ma'zül oldı H.

Fenârî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 22 Zî'l-âhicce sene 1098.

Anâkâyyeli Muştafâ Efendi Mekke'den ma'zûl iken İstanbul kâdîsi olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Süleymân Hânî vâkı' oldu.

Nuķabâ-yı Eşrâf

Anġaravî Naķib-zâde Seyyid Mehemmed Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Mehemmed Hânî'de naķibü'l-eşrâf bulunup ba'de'l-cülûs [337^a] ma'zûl oldu. Fî 24 Receb sene 1058.

Seyrek-zâde Seyyid¹ 'Abdu'r-raġmân Efendi Medîne-i Münevvereden ma'zûl iken Anaġolî pâyesiyile naķibü'l-eşrâf olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 10 Cumâde'l-âġire sene 1066.

Naķib-zâde Seyyid Mehemmed Efendi şâniyen naķibü'l-eşrâf olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 18 Rebî'ü'l-âġir sene 1067.

Ķudsî-zâde Şeyġ Mehemmed Efendi Rümîli şadâretinden munfaşıl iken naķibü'l-eşrâf olup ba'dehu fevt oldu. Fî-evâġir-i Cumâde'l-âġire sene 1085.

Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Sa'îd Efendi Anaġolî kâdî-'askeri iken şadr-ı neķâbete naķl olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 3 Cumâde'l-ülâ sene 1091.

Seyyid Ca'fer Efendi Dârü'l-ġadiş-i Süleymâniyye müderrisi iken naķibü'l-eşrâf olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1097.

Es'ad-zâde Seyyid Sa'îd Mehemmed Efendi şâniyen naķibü'l-eşrâf olup ba'dehu fevt oldu. Fî 19 Zî'l-âhicce sene 1098.

H'âce-zâde es-Seyyid Feyzu'llâh Efendi Rümîli pâyesine mutaşarrıf² iken naķibü'l-eşrâf olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Süleymân Hânî-i Şânî vâkı' oldu.

Ķuzât-ı Mekke-i Mükerreme

Sa'dî-zâde Seyfu'llâh Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Mehemmed Hânî'de Mekke-i Mükerreme kâdîsi bulunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ġurre-i Muġarrem sene 1059.

1 S 363a.

2 Rümîli pâyesine mutaşarrıf H: Rümîli pâyesi ile Sulţân Aġmed Hân Medresesi müderrisi S.

Minḳārî-zâde Yahyâ Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1062.

Ümmî İbrâhîm Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şafer sene 1062.

Hânım-zâde Ḥasan Efendi Şâm kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu fevt oldu. Fî-Zî'l-ka'de sene 1063.

İcî-zâde Seyyid Yahyâ Efendi Kuds kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1065.

Şa'rânî-zâde Meḥammed Efendi Haleb kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1066.

Üsküdarî Muştafâ Efendi İstanbul Vâlidesi Medresesi müderrisi iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1068.

Şirvânî Aḥmed Efendi Haleb kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu fevt oldu. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1068.

Es'ad-zâde Seyyid Meḥammed Sa'id Efendi Hâḳâniyye-i Vefâ Medresesi müderrisi iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1070.

Sivasî-zâde H'âcesi 'Ömer Efendi Haleb'den ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1071.

Müsâ Paşa İmâmî Aḥmed Efendi İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1073.

Fennî Yüsuf Efendi Medîne-i Münevvere kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1074.

'Alî Çelebi-zâde Meḥammed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1074.

Mü'ezzîn-zâde Şeyḥ Meḥammed Efendi Sulṭân Selîm Medresesi müderrisi iken Mekke kâdîsi olup ḳable'z-zabṭ Mısr'da fevt oldu. Fî-Şevvâl sene 1074.

Malğaravî Meḥammed Efendi Medîne kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1077.

Ḳāmetî-zāde Meḥemmed Efendi Edrine'den ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1078.¹

Fāzıl Süleymān Efendi² Mısr kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup lâkin ba'de'l-hac mücâveret itmeyüp gelmekle [337^b] ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Receb sene 1078.

Sa'dî-zāde Seyyid 'Abdu'llāh Efendi İzmir'den ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Cumāde'l-âḫire sene 1079.

Ḥüsām-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Edrine kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şevvāl sene 1080.

Minḳārî-zāde Dāmādî Muştafâ Efendi Mısr kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1081.

Ḥāmid Efendi Burusa kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1082.

Esîrî Birāderî Muştafâ Efendi Mısr'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1083.

Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Efendi Mısr kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1083.

'Abdü'r-raḫîm-zāde Meḥemmed Efendi Şām kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muḥarrem sene 1084.

Beyāzî-zāde Aḫmed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1085.

Muḥarrem-zāde 'Abdu'llāh Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-evāsıt-ı Muḥarrem sene 1085.

Çeşmî-zāde Meḥemmed Şālîḫ Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1086.

Kebîrî-zāde Muştafâ Efendi Mısr kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1087.

Ḳudsi-zāde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi Mısr kâdîsi iken Mekke'ye naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1088.

1 1078 S: -H.

2 S 363b.

Mîrzâ Mehemmed Efendi Şâm kâdîsi iken Mekke'ye nakl olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muḥarrem sene 1089.

Kevâkibî-zâde Şeyḫ Mehemmed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1090.

Hâfîz 'Abdu'r-raḥmân Efendi Mısr kâdîsi iken Mekke'ye nakl olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1091.

Şehlâ 'Abdü'l-bâkî Efendi Edrine'den ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1091.

Şa'bân-zâde Mehemmed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1093.

'İşmetî Tabî'î Ḥasan Efendi Mısr'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1094.

Öreke-zâde Aḫmed Efendi Edrine pâyesiyle Ğalaṭa'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1095.

Hı'âce-zâde Seyyid 'Osmân Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1096.¹

Anṭâkî Muştafâ Efendi Edrine'den ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1097.²

Mîrzâ Muştafâ Efendi ḫazretleri Mısr'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı³. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1098.

Bolevî Birâderi 'Alî Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1099.

Erzincânî Seyyid 'Alî Efendi Mısr'dan ma'zül iken Mekke kâdîsi olup zamânında cülüs-ı hümayûn-ı Sulṭân Süleymân Ḥân-ı Şânî vâkî' oldu.

Kuzât-ı Edrinetü'l-maḫmiyye

Muştalîḫ-zâde Mehemmed Efendi cülüs-ı hümayûn-ı Sulṭân Mehemmed Ḥânî'de Edrine kâdîsi bulunup ba'de'l-cülüs 'azl olındı. Fî 19 Receb sene 1058.⁴

1 1096 H: 1097 S.

2 1097 H: 1098 S.

3 'azl olındı H: ma'zül oldılar S.

4 1058 S: -H.

Bustân-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi¹ Burusa'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 2² Cumâde'l-âhire sene 1059.³

Necâtî-zâde Mehemmed Efendi Mekke'den [338^a] ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 14 Şa'bân sene 1060.

Sa'dî-zâde Seyfu'llâh Efendi Mekke'den ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu Ğalaṭa kâzâsına naql olındı. Fî 4 Muḥarrem sene 1061.

Fetvâ-emîni Şeyḥ-zâde Mehemmed Efendi Ğalaṭa kâdîsi iken Edrine'ye naql olunup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 13 Receb sene 1061.

İsmâ'îl-zâde Mehemmed Efendi Mekke'den ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu Selanik kâzâsına naql olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1061.

Şâmî Nu'mân Efendi Kayseriyye'den ma'zûl iken bâ-ḥaṭṭ-ı hümayûn Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 26 Ramazân sene 1062.

Burusî Mehemmed Efendi Mısr'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 15 Şevvâl sene 1063.

Ḳadrî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Burusa'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 14 Şevvâl sene 1064.

Şa'rânî-zâde Ebu's-su'ûd Efendi Burusa'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 16 Şevvâl sene 1065.

Altıbarmaq 'Abdü'l-fettâḥ Efendi Burusa'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 7 Şa'bân sene 1066.

Fetvâ-emîni Şeyḥ-zâde Mehemmed Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken şâniyen Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 8 Şevvâl sene 1066.

'Abdü'l-ḳâdir Efendi Burusa'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 8 Zî'l-ḳa'de sene 1066.

Şadrü'd-dîn-zâde Rûḥu'llâh Efendi Burusa kâdîsi iken Edrine'ye naql olunup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 7 Cumâde'l-ülâ sene 1067.

Uzun Ḥasan Efendi Burusa'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Muḥarrem sene 1068.

1 S 364a.

2 2 S: 10 H.

3 1059 S: -H.

Bosnevî 'İsâ Efendi Burusa'dan ma'zül iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 25 Şafer sene 1068.

Dıhki Muştafâ Efendi Şeh-zâde Medresesi müderrisi ve ordu-yı hümayün kâdîsi olduğdan şofra Edrine'ye naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1068.

Bosnevî 'İsâ Efendi sâniyen Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı¹. Fî 28 Muḥarrem sene 1069.

Merḥabâ-zâde Aḥmed Efendi İzmir'den ma'zül iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1069.

Ece Ya'qûb Efendi Burusa'dan ma'zül iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 20 Şa'bân sene 1070.

Bosnevî Bâlî Efendi Burusa'dan ma'zül iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 7 Şevvâl sene 1071.

Kâmetî-zâde Meḥammed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-gurre-i Şevvâl sene 1072.

Ebu's-su'üd-zâde Meḥammed Şâdık Efendi Ğalaṭa'dan ma'zül iken İstanbul pâyesiyle Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muḥarrem sene 1074.

Sivasî-zâde H'âcesi 'Ömer Efendi Mekke'den ma'zül iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl oldu. Fî-Şafer sene 1075.

Bâkî-zâde Es'ad Efendi Burusa'dan ma'zül iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1076.²

'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥammed Efendi Mısr'dan ma'zül iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1077.

Ḥâlıcı-zâde Aḥmed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1078. [338^b]

Ḥüsâm-zâde Şeyḥ Meḥammed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu Mekke'ye naql olındı. Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1079.

Kürd İshâk Efendi Burusa'dan ma'zûlen Mekke kâzâsi virilmiş iken Edrine'ye naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1079.

1 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

2 S 364b.

Velî-zâde Aḥmed Efendi MıŖ'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 18 Rebî'û'l-evvel sene 1081.

Debbâğ-zâde Meḥammed Efendi Şâm'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 9 Şafer sene 1083.

Edrineli Aḥmed Efendi Selanik'den ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 18 Cumâde'l-ülâ sene 1084.

Âvâre-zâde Mes'ûd Efendi Şâm'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1085.

İlâhî-zâde Meḥammed Efendi Şâm'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1086.

Müfettiş İbrâhîm Efendi Selanik'den ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'û'l-âḥir sene 1088.

Şarı 'Osmân Efendi Şâm'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Rebî'û'l-evvel sene 1089.

Şehlâ 'Abdü'l-bâkî Efendi Şâm'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 10 Cumâde'l-ülâ sene 1090.

Memek-zâde Tezkirecisi Meḥammed Efendi Burusa'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu¹. Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1091.

Fenârî-zâde Seyyid Meḥammed Efendi İzmir'den ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1092.

Laz İbrâhîm Efendi Yeñişehr'den ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1093.

Anṭâkî Muştafâ Efendi Şâm'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1094.

Evliyâ Meḥammed Efendi Şâm'dan ma'zûl iken Edrine kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Receb sene 1095.

Şariḥ-i *Mülteḳâ* Seyyid Meḥammed Efendi MıŖ'dan ma'zûl iken Mekke pâyesiyle Edrine kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1095.

1 ma'zûl oldu H: 'azl olındı S.

Muṣlî Efendi uds-i Şerîf'den ma'zûl iken Edrine âdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1097.

A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi İzmir'den ma'zûl iken Edrine âdîsi olup ba'dehu 'azl olundu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1098.

Şaydî Yûsuf Efendi Şâm'dan ma'zûl iken Edrine âdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1099.

Sirozî Seyyid 'Abdü'l-bâķî Efendi Filibe'den ma'zûl ordu-yı hümayûn âdîsi olmuş iken Edrine âdîsi olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şânî vâķî' oldu.

uzât-ı Burusatü'l-mahrûsa

Beyânî Aḥmed Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Meḥemmed Hânî'de Bursa âdîsi bulunup ba'de'l-cülûs ma'zûl oldu. Fî 29 Receb sene 1058.

Beyâzî Ḥasan Efendi Mekke'den ma'zûl iken Bursa âdîsi olup ba'dehu 'azl olundu. Fî-Muḥarrem sene 1060.

adrî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi Medîne'den ma'zûl iken Bursa' âdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1060.

Küsec Yahyâ Efendi Selanik'den ma'zûl iken Bursa âdîsi olup ba'dehu 'azl olundu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1061.

Şa'rânî-zâde Ebu's-su'ûd Efendi uds'den [339^a] ma'zûl iken Bursa âdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 13 Şa'bân sene 1061.

Şarî 'Abdu'llâh Efendi Üsküdar'dan ma'zûl iken Bursa âdîsi olup ba'dehu 'azl olundu. Fî-Şevvâl sene 1061.

Altıbarmaķ 'Abdü'l-fettâh Efendi Selanik'den ma'zûl iken Bursa âdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şa'bân sene 1062.

'Abdü'l-ķâdir Efendi Mekke-i Mükerreme azâsı tevĉih olunmuş iken able'z-zabtı teķâ'üd ihtiyâr itdükden Şonra Bursa âdîsi olup ba'dehu 'azl olundu. Fî 22 Ramazân sene 1063.

Uzun Hasan Efendi Haleb'den ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 14 Şevvâl sene 1064.

Bosnevî 'Îsâ Efendi Selanik'den ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 21 Zî'l-ka'de sene 1065.

'Acem Mehemmed Efendi Selanik'den ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 19 Cumâde'l-âhire sene 1066.

Şadrü'd-dîn-zâde Rûhu'llâh Efendi Mısr'dan ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu Edrine'ye naql olındı. Fî 8 Zî'l-ka'de sene 1066.

Ece Ya'kûb Efendi Yenişehir'den ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'ül-âhir sene 1067.

Kâmetî-zâde Mehemmed Efendi Medîne'den ma'zûl iken Edrine pâyesiyle Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şevvâl sene 1067.

Bâlî Efendi Medîne'den ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 20 Şafer sene 1068.

Şarı 'Abdu'llâh Efendi Eyyûb kâdîsi iken şâniyen Burusa'ya naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî 5 Cumâde'l-âhire sene 1068.

'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi Mısr'dan ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ka'de sene 1068.

Hâşimî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi İzmir'den ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1069.

Şâmî Nu'mân Efendi Edrine'den ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu katl olındı. Fî-Zî'l-ħicce sene 1069.

Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi Şâm'dan ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şafer sene 1071.

Bâkî-zâde Es'ad Efendi Şâm'dan ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şafer sene 1072.

Hâlıcı-zâde Aħmed Efendi Selanik'den ma'zûl iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1072.

Hüsâm-zâde Şeyh Mehemmed Efendi Selanik'den ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şafer sene 1074.

Kürd İshâk Efendi Selanik'den ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1075.

Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi Selanik'den ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu İzmir'e naql olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1075.¹

Ebû Sa'id-zâde Aḥmed Efendi Şâm'dan ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 15 Rebî'ül-âhîr sene 1076.

Mînkârî-zâde Dâmâdı Muştafâ Efendi Selanik'den ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvâl sene 1077.

Anḳaravî Mehemmed Efendi Yeñişehr'den ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-âhîre sene 1078.

Çavuş-zâde 'Oşmân Efendi Ğalaṭa kâdîsi iken Burusa'ya naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî 12 Ramazân sene 1078.

Çeşmî-zâde Mehemmed Efendi Şâm'dan ma'zül iken Ğalaṭa kazâsı virildükde qabûl itmeyüp Burusa'ya naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 10 Zi'l-ḥicce sene 1078. [339^b]

Ḳabaḳulaḳ-zâde Mehemmed Efendi Ḥaleb'den ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu İzmir'e naql olındı. Fî-Şevvâl sene 1079.

Ḥâmid Efendi Selanik'den ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu Mekte'ye naql olındı. Fî-ḡurre-i Ramazân sene 1080.

İshâk-zâde Zuhûrî Mehemmed Şâlih Efendi Yeñişehr'den ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu Ğalaṭa'ya naql olındı. Fî-Rebî'ül-âhîr sene 1081.

Altıbarmaq İbrâhîm Efendi Şâm'dan ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1082.

Beyâzî-zâde Aḥmed Efendi Ḥaleb'den ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1083.

Muḥarrem-zâde 'Abdu'llâh Efendi Yeñişehr'den ma'zül iken Burusa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 25 Receb sene 1084.

1 S 365b.

Minḳārî-zâde 'Abdu'llâh Efendi İstanbul pāyesiyle Selanik'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 4 Ramazân sene 1085.

Kevākîbî-zâde Şeyḥ Meḥemmed Efendi Ḥaleb'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1086.

Memek-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi Ğalaṭa'dan ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 7 Receb sene 1087.

Aḳ Maḥmûd Efendi Ḥaleb'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 9 Receb sene 1088.

Uzun 'Alî Efendi Ğalaṭa'dan ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Muḥarrem sene 1089.

Şa'bân-zâde Meḥemmed Efendi Yeñişehr'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 6¹ Rebî'ül-âḫîr sene 1090.

Vardarî Şeyḥ-zâde 'Abdü'l-ġanî Efendi Medîne'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1091.

Ḥekîmbaşı-zâde Yahyâ Efendi Ğalaṭa'dan ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 20 Rebî'ül-âḫîr sene 1092.

Ḥ'âce-zâde es-Seyyid 'Oṣmân Efendi Ḥaleb'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1093.

Bolevî Birâderi 'Alî Efendi Yeñişehr'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ḫicce sene 1094.

Gümülcineli 'Abdu'llâh Efendi İzmir'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 15 Zî'l-ḳa'de sene 1095.

Fındıklılı 'Abdî Efendi İzmir'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şafer² sene 1097.

Rıfḳî Meḥemmed Efendi Ḥaleb'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 15³ Rebî'ül-âḫîr sene 1098.

'Ârif 'Abdü'l-bâḳî Efendi Selanik'den ma'zûl iken Burusa ḳâḏîsi olup zamâ-nında cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Süleymân Ḥân-ı Şânî vâḳî' oldu.

1 6 H: -S.

2 S 366a.

3 15 H: -S.

Ḳuzât-ı Mıṣru'l-Ḳâhire

Emru'llâh-zâde Meḥemmed Efendi cülüs-ı hümayün-ı Sulṭân Meḥemmed Ḥânî'de Mıṣr-ı Ḳâhire ḳâḏisi bulunup ba'de'l-cülüs 'azl olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

Raḥmetu'llâh Efendi Şâm ḳâḏisi iken şâniyen¹ Mıṣr'a naḳl olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1059.

Esîri Meḥemmed Efendi Mekke ḳazâsına tevcîh olunup deryâdan giderken küffâra esîr ve ba'de'l-ḥalâş Mıṣr ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Ramazân sene 1060.

Ḥasan Efendi-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Şâm'dan ma'zül iken şâniyen Mıṣr ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 14 Cumâde'l-ülâ sene 1061.

Şadrü'd-dîn-zâde Rûḫu'llâh Efendi Ḥaleb'den ma'zül iken Mıṣr ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1062.

Minḳârî-zâde Yahyâ Efendi Mekke'den ma'zül iken Mıṣr ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî 22 Ramazân sene 1063.

Kec-dehân Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi Yeñişehr'den [340^a] ma'zül iken Mıṣr ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-âḫire sene 1064.

Ebu's-su'üd-zâde Meḥemmed Şadıḳ Efendi Ḥaleb'den ma'zül iken Mıṣr ḳâḏisi olup ba'dehu Mekke'ye naḳl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1065.

'İzzetî Şeyḫ Meḥemmed Efendi Şâm ḳâḏisi iken Mıṣr'a naḳl olındı ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şafer sene 1066.

Minḳârî-zâde Yahyâ Efendi Edrine pâyesi zamîmesiyle şâniyen Mıṣr ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 8 Zî'l-ḥicce sene 1066.

'Oṣmân-zâde Meḥemmed Efendi Şâm'dan ma'zül iken Mıṣr ḳâḏisi olup ba'dehu³ fevt oldı. Fî-Cumâde'l-âḫire sene 1067.

Minḳârî-zâde Yahyâ Efendi şâlişen Mıṣr ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḫarrem sene 1068.

1 şâniyen S: -H.

2 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

3 ba'dehu S: -H.

'Acem Mehemmed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Receb sene 1068.

Bahâyî Birâderi Aḥmed Efendi Ğalaṭa'dan ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şafer sene 1070.

Ḥ'âce Fesâd-zâde Seyyid Aḥmed Efendi Şâm'dan ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1071.

'Abdü'r-raḥîm-zâde Mehemmed Efendi Selanik'den ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvâl sene 1072.

Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Sa'id Efendi Mekke'den ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1074.

Velî-zâde Aḥmed Efendi Haleb'den ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Muḥarrem sene 1075.

Ḥ'âce Fesâd-zâde Seyyid Aḥmed Efendi şâniyen Mısr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1076.

Fâzıl Süleymân Efendi Selanik'den ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu Mekke'ye naḳl olındı. Fî-Receb sene 1077.

Esîri Birâderi Muştafâ Efendi Şâm'dan ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvâl sene 1078.

Minḳârî-zâde Dâmâdı Muştafâ Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu Mekke'ye naḳl olındı. Fî-Şevvâl sene 1080.

Anḳaravî Mehemmed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mısr¹ kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvâl sene 1081.

Ḳabaḳulaḳ-zâde Mehemmed Efendi İzmir'den ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu Mekke'ye naḳl olındı. Fî-Receb sene 1082.

İşâḳ-zâde Mehemmed Şâlih Efendi Ğalaṭa'dan ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Receb sene 1083.

Ḥışm-zâde 'Abdü'l-bâḳî Efendi Yenîşehr'den ma'zül iken Mısr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1084.

1 S 366b.

Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi Selanik'den ma'zûl iken MıŖr kâğisi olup ba'de-hu Mekke'ye nağl olındı. Fî 4 Ramazân sene 1085.

Ƙudsî-zâde Tezkirecisi Meĥemmed Efendi YenŖehr'den ma'zûl iken MıŖr kâğisi olup ba'de-hu Mekke'ye nağl olındı. Fî 5 Ramazân sene 1086.

'UŖŖâķî-zâde es-Seyyid 'Abdü'l-bâķî Efendi Selanik'den ma'zûl iken MıŖr kâğisi olup ba'de-hu 'azl olındı. Fî-ġurre-i Zî'l-ĥicce sene 1087.

Ĥâfız 'Abdu'r-raĥmân Efendi Medîne'den ma'zûl iken MıŖr kâğisi olup ba'de-hu Mekke'ye nağl olındı. Fî-ġurre-i Ŗevvâl sene 1089.

'İŖmetî Tâbî'i Ĥasan Efendi YenŖehr'den ma'zûl iken MıŖr kâğisi olup ba'de-hu ma'zûl oldı. Fî-ġurre-i Ŗafer sene 1091.

Ŗâriĥ-i Mültekâ Seyyid Meĥemmed Efendi YenŖehr'den ma'zûl iken MıŖr kâğisi olup ba'de-hu 'azl olındı. Fî-ġurre-i Rebî'ül-âĥir sene 1092.

Mîrzâ Muştafâ Efendi ĥazretleri YenŖehr'den ma'zûl iken MıŖr kâğisi olup ba'de-hu 'azl olındı. Fî-ġurre-i Ŗa'bân sene 1093.

Tevfikî-zâde Meĥemmed Efendi Ĥaleb'den ma'zûl iken MıŖr [340^b] kâğisi olup ba'de-hu ma'zûl oldı. Fî-ġurre-i Zî'l-ĥicce sene 1094.

Erzincânî es-Seyyid 'Alî Efendi Selanik'den ma'zûl iken MıŖr kâğisi olup ba'de-hu ma'zûl oldı. Fî-ġurre-i Receb sene 1096.

Ŗadrü'd-dîn-zâde Sâdıķ Meĥemmed Efendi Ĥaleb'den ma'zûl iken MıŖr kâğisi olup ba'de-hu 'azl olındı. Fî-ġurre-i Muĥarrem sene 1098.

es-Seyyid Ca'fer Efendi Ŗadr-ı neķâbetden ma'zûl iken MıŖr kâğisi olup zamânında cülüs-ı ĥümâyün-ı Sulţân Süleymân Ĥân-ı Ŗânî vâķi' oldı.

Ƙuzât-ı Ŗâm-ı Ŗeref-encâm

Raĥmetu'llâĥ Efendi cülüs-ı ĥümâyün-ı Sulţân Meĥemmed Ĥânî'de Ŗâm kâğisi bulunup ba'de'l-cülüs MıŖr'a nağl olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

ÇeŖmî-zâde Muştafâ Efendi Ĥaleb'den ma'zûl iken Ŗâm kâğisi olup ba'de-hu fevt oldı. Fî 10 Cumâde'l-ülâ sene 1059.

Muĥarrem-zâde Aĥmed Efendi YenŖehr'den ma'zûl iken Ŗâm kâğisi olup ba'de-hu ma'zûl oldı. Fî-Receb sene 1060.

Hasan Efendi-zâde Şeyh Mehemmed Efendi Mısr'dan Yenişehir'den ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu şâniyen Mısr'a naklı olındı. Fî-Ramazân sene 1060.

Bustân-zâde Aḥmed Efendi Haleb'den ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1061.

Kirli Hânım-zâde Hasan Efendi Haleb'den ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu Mekke'ye nakl olındı. Fî-Şa'bân sene 1062.

'Osmân-zâde Mehemmed Efendi Yenişehir'den ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1063.

Bahâyî Birâderi Aḥmed Efendi Yenişehir'den ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu Haleb'e nakl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1064.

'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye'den Şâm kâdîsi olup ba'dehu Mısr'a nakl olındı.¹ Fî-Ramazân sene 1065.

Fâzıl Monlâ Çelebi 'Alî Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1066.

Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi Haleb'den ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 8 Zî'l-ka'de sene 1066.

H'âce Fesâd-zâde Seyyid Aḥmed Efendi Haleb'den ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Receb sene 1067.

Bâkî-zâde Es'ad Efendi Galaṭa'dan ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Rebî'ü'l-evvel sene 1068.

Bustân-zâde Aḥmed Efendi şâniyen Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Muḥarrem sene 1069.

'Abdü'l-ḥalîm Efendi Yenişehir'den ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1069.

Ebû Sa'îd-zâde Aḥmed Efendi Mekke'den ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şafer sene 1071.

Üsküdarî Muştafâ Efendi Mekke'den ma'zül iken Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1072.

¹ S 367a.

Esîri Birâderi Muşţafâ Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Şâm kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muħarrem sene 1073.

Müderris-zâde 'Abdü'l-laţif Efendi Medîne'den ma'zül iken Şâm kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muħarrem sene 1074.

Altıbarmağ İbrâhîm Efendi Kuds'den ma'zül iken Şâm kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muħarrem sene 1075.

Ünsî 'Abdü'l-laţif Efendi İzmir'den ma'zül iken Şâm kâğisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1075.

Âvâre-zâde Mes'ud Efendi Selanik'den ma'zül iken Şâm kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1076.

Uzun 'Abdü'llâh Efendi Haleb'den ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle Şâm kâğisi [341^a] olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1077.

Debbâğ-zâde Meħemmed Efendi Dârü'l-ħadış-i Süleymâniyye'den Şâm kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1079.

Bahâyî Birâderi Yaħyâ Efendi Ğalaţâ'dan ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle Şâm kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ka'de sene 1080.

İlâhî-zâde Meħemmed Efendi Medîne'den ma'zül iken Şâm kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muħarrem sene 1082.

'Abdü'r-raħîm-zâde Meħemmed Efendi Edrine'den ma'zül iken Şâm kâğisi olup ba'dehu Mekke'ye nağl olındı. Fî-Receb sene 1083.

Şarı 'Osmân Efendi Dârü'l-ħadış-i Süleymâniyye'den Şâm kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1085.

Şehlâ 'Abdü'l-bâkî Efendi Kuds-i Şerif'den¹ ma'zül iken Şâm kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 15 Cumâde'l-ülâ sene 1086.

Edrineli Aħmed Efendi Edrine'den ma'zül iken Şâm kâğisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Cumâde'l-âħire sene 1086.

Mîrzâ Meħemmed Efendi İstanbul pâyesiyle Sulţân Aħmed Hân Medresesi müderrisi iken Şâm kâğisi olup ba'dehu Mekke'ye nağl olındı. Fî-Şevvâl sene 1087.

1 Kuds-i Şerif'den H: Kuds'den S.

Ḳāsım-zāde 'Abdu'llāh Efendi İzmir'den ma'zül iken Burusa pāyesi zamīmesiyle Şām ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-ğurre-i Zī'l-ḳa'de sene 1088.

Anṭākī Muşṭafā Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Şām ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-ğurre-i Muḥarrem sene 1090.¹

Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi Dārü'l-ḥadīs-i Süleymāniyye'den Şām ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-ğurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1091.

Evlüyā Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Şām ḳāḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ğurre-i Zī'l-ḳa'de sene 1092.

Şayḏi Yūsuf Efendi Eyyüb'dan ma'zül iken Şām ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-ğurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1094.

Şaḫḫāf Resül Efendi Medīne'den ma'zül iken Şām ḳāḏisi olup ba'dehu fevt oldu. Fī-Şafer sene 1095.

Şeyḫ Maḫmūd Efendi-zāde es-Seyyid Muşṭafā Efendi Medīne'den ma'zül iken Burusa pāyesi zamīmesiyle Şām ḳāḏisi olup ba'dehu fevt oldu. Fī-Rebī'ü'l-āḫir sene 1096.

Kellā Maḫmūd Efendi Yeñişehr'den ma'zül iken Şām ḳāḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ğurre-i Şa'bān sene 1097.

Bāḳī-zāde İsmā'il Efendi Dārü'l-ḥadīs-i Süleymāniyye'den Şām ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-ğurre-i Zī'l-ḳa'de sene 1098.

Şa'bān-zāde Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Anaṭolı pāyesi zamīmesiyle Şām ḳāḏisi olup zamānında cülüs-ı hümayün-ı Sulṭān Süleymān Ḥān-ı Şānī vāḳi' oldu.

Ḳuzāt-ı Medīnetü'l-münevvere

Muṭaḫhar Efendi Dāmādı Aḫmed Efendi cülüs-ı hümayün-ı Sulṭān Meḥemmed Ḥānı'de Medīne ḳāḏisi bulunup ba'dehu Şeyḫü'l-ḫarem ḡadri ile maḳtül oldu. Fī-Receb sene 1059.

Mu'īd Aḫmed Efendi Birāder-zādesi 'Ārif Aḫmed Efendi Üsküdar Mih-rümāhı Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Muḥarrem sene 1061.

1 S 367b.

Bosnevî Bâli Efendi Selanik'den ma'zûl iken Medîne kıâğisi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Muğarrem sene 1062.

Ķametî-zâde Meğemmed Efendi Belđrad'dan ma'zûl iken Medîne kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muğarrem sene 1063.

Tezkireci 'Abdü'r-rağım Efendi Ķara Muştafa Paşa Medresesi müderrisi iken Medîne kıâğisi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-đurre-i Muğarrem sene 1064.

İmâm-zâde 'Abdü'llâh Efendi Mağnisâ'dan ma'zûl iken Medîne kıâğisi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Muğarrem sene 1066.

Ķuţb İbrâhım Efendi [341^b] Mar'aş'dan ma'zûl iken Medîne kıâğisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Ramazân sene 1066.

Seyrek-zâde es-Seyyid 'Abdü'r-rağmân Efendi şadr-ı neķâbetden ma'zûl iken Medîne kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muğarrem sene 1067.

Müderris-zâde 'Abdü'l-laţif Efendi Ķâsım Paşa Medresesi müderrisi iken Medîne kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı¹. Fî-Muğarrem sene 1069.

Baba Ķalil-zâde Meğemmed Efendi Edrine Dârü'l-ĥadışi'nden Medîne kıâğisi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Muğarrem sene 1071.

Fennî Yüsun Efendi Ķalender-ĥâne Medresesi müderrisi iken Medîne kıâğisi olup ba'dehu Mekke'ye naķl olındı. Fî-Muğarrem sene 1073.

Ķaşır Ħasan Efendi Mağnisâ'dan ma'zûl iken Medîne kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muğarrem sene 1074.

İlâhî-zâde Meğemmed Efendi Ķuds kıâğisi iken Medîne'ye naķl olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-đurre-i Muğarrem sene 1075.

Malđaravî Meğemmed Efendi İsmiĥân Sulţân Medresesi müderrisi iken Medîne kıâğisi olup ba'dehu Mekke kıazâsına naķl olındı. Fî-đurre-i Muğarrem sene 1076.

'Abdü'l-celil Efendi İsmiĥân Sulţân Medresesi müderrisi iken Medîne kıâđisi² olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Receb sene 1076.

1 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

2 S 368a.

Ḳadri¹ Efendi Dāmādi 'Abdu'llāh Efendi Eyyüb'dan ma'zül iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Muḥarrem sene 1078.

Şāmī 'İvāz Efendi Filibe'den ma'zül iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fī-Muḥarrem sene 1079.

H̄cācī Yahyā-zāde Aḥmed Efendi Edrine'de Sulṭān Selīm Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fī-ğurre-i Muḥarrem sene 1080.

Nālī Meḥemmed Efendi İsmihān Sulṭān Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fī-ğurre-i Cumāde'l-ülā sene 1081.

Maḥmūd-zāde Meḥemmed Efendi Bağdād'dan ma'zül iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ğurre-i Muḥarrem sene 1082.

Nālī Meḥemmed Efendi şāniyen Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fī-Ramazān sene 1082.

H̄fız 'Abdu'r-raḥmān Efendi Bağdād'dan ma'zül iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fī 15 Şafer² sene 1084.

Çuḳacı-zāde Meḥemmed Efendi Edrine'de Sulṭān Selīm Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Şa'bān sene 1084.

Vardarī Şeyḥ-zāde 'Abdü'l-ğānī Efendi Ḳuds ḳāḏisi iken Medīne'ye naḳl olunup ba'dehu ma'zül oldı. Fī-Receb sene 1085.

Şaḥḥāf Resül Efendi Ḳara Muştafā Paşa Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldı.³ Fī-ğurre-i Muḥarrem sene 1087.

A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi 'Alī Paşa-yı 'Atiḳ Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ğurre-i Muḥarrem sene 1088.

Üsküdarī Şeyḥ Maḥmūd Efendi-zāde Seyyid Muştafā Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fī-Muḥarrem sene 1089.

Hābil-zāde 'Ömer Efendi Filibe'den ma'zül iken Medīne ḳāḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ğurre-i Muḥarrem sene 1090.

1 Ḳadri S: Dürri H.

2 Şafer S: -H.

3 ma'zül oldı H: 'azl olındı S.

Kızıl Mūsâ Efendi Eyyüb Medresesi müderrisi iken Medîne kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muḥarrem sene 1091.

Aḳ Maḥmūd Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mekke pāyesiyle Medîne kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1093.

Buzağı Maḥmūd Efendi Ūlā-yı Sarāy-ı Ğalaṭa Medresesi müderrisi iken Medîne kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1095.

Murtaẓā Efendi Filibe kaçāsından ma'zül iken Medîne kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1096.

Atbāzārī Aḥmed Efendi [342^a] Şāniye-i Sarāy-ı Ğalaṭa Medresesi müderrisi iken Medîne kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1098.

Gümülcineli 'Abdu'llāh Efendi Burusa'dan ma'zül iken Mekke pāyesi zamīmesiyle Medîne kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Rebī'ül-evvel sene 1098.

Dāvūd-zāde Muştafā Efendi İstanbul'da Vālide Sulṭān Medresesi müderrisi iken Medîne kâdîsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḥān-ı Şānī vāki' oldu.

Ḳuzāt-ı Ḳuds-i Şerīf

Uzun Sa'dī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Meḥemmed Ḥānī'de Ḳuds-i Şerīf kâdîsi bulunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Rebī'ül-āḥir sene 1059.

Celeb Mūsā Efendi Medîne'den ma'zül iken Ḳuds-i Şerīf¹ kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Rebī'ül-evvel sene 1060.

'Abdü'r-raḥīm Efendi meşīhat-i İslāmiyye'den munfaşıl iken Ḳuds-i Şerīf kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumāde'l-ülā sene 1061.

Şafvetī Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Zi'l-ka'de sene 1062.

İcī-zāde Seyyid Yahyā Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds kâdîsi olup ba'dehu Mekke'ye naḳl olındı. Fî-Şevvāl sene 1064.

'Uşşākī-zāde Faşīḥī Meḥemmed Efendi Ḥākāniyye-i Vefā Medresesi müderrisi iken Ḳuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumāde'l-ülā sene 1065.

1 Ḳuds-i Şerīf S: Ḳuds H.

2 S 368b.

'Uşşâkî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi Diyârbekr'den ma'zûl iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1066.

Ḥüsâm-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi şadr-ı fetvâdan munfaşıl iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldılar. Fî-Muḥarrem sene 1068.

Şâriḥ-i *Füṣûṣ*-zâde Ḥasan Efendi İzmîr'den ma'zûl iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Muḥarrem sene 1069.

Çavuş-zâde Muştafâ Efendi Ayaşofıyya Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1070.

Altıbarmaq İbrâhîm Efendi İzmîr'den ma'zûl iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Şa'bân sene 1071.

Ḥ'âce-zâde Seyyid Muştafâ Efendi İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Şevvâl sene 1071.

Nâ'ib 'Ömer Efendi Eyyüb'dan ma'zûl iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Rebî'ül-âḥir¹ sene 1072.

Berber-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi Şeh-zâde Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1073.

İlâhî-zâde Meḥemmed Efendi kazâ-yı Eyyüb'ı kabûl itmemekle Kuds kazâ-sı virilüp ba'dehu Medîne'ye naql olındı. Fî 15² Receb sene 1073.

Neffâtî Şeyḫ Meḥemmed Efendi Dârü'l-ḥadiş-i Süleymâniyye'den Kuds kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı³. Fî-Muḥarrem sene 1075.

Ser-bendî-zâde İsmâ'il Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1075.

Ḳâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 15 Ramazân sene 1076.

Şehlâ 'Abdü'l-bâkî Efendi İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1078.

1 Rebî'ül-âḥir H: Rebî'ül-evvel S.

2 15 S: -H.

3 'azl olındı H: ma'zûl oldı S.

Fenârî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Hâkânîyye-i Vefâ Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1079.

Ahî-zâde 'Abdü'l-halîm Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1080.

Monlâ-zâde Hasan Efendi [342^b] Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1081.

Yahyâ-zâde Muştafâ Efendi Medîne kazâsı tevcih olunduğdan sonra kab-le'z-zabıt Kuds'e naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1083.

Vardarî Şeyh-zâde 'Abdü'l-ganî Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu Medîne'ye naql olındı. Fî-Şa'bân sene 1083.

Esîrî Mehemmed¹ Efendi şadr-ı fetvâdan mütekkâ'id iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 15 Ramazân sene 1085.

Yûsuf Paşa İmâmı Ebû Bekr Efendi İstanbul'da Vâlide Sulţân Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-hicce sene 1086.

Fındıklılı 'Abdî Efendi Şeh-zâde Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muhtarrem sene 1088.

La'li-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Ramazân sene 1088.

Çavuş-zâde Muştafâ Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şa'bân sene 1089.

Muşlî Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muhtarrem sene 1091.

İsmâ'il Ağa-zâde 'Alî Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'ül-âhîr sene 1092.

Burhân-zâde İbrâhîm Efendi İstanbul'da Vâlide Sulţân Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Receb sene 1093.

Zekî Ahmed Efendi Hâkânîyye-i Vefâ Medresesi müderrisi iken Kuds kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-hicce sene 1094.

1 S 369a.

Haṭṭât 'Abdu'llâh Efendi K̄ara Muṣṭafâ Paṣa Medresesi müderrisi iken K̄uds k̄aḏîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1096.¹

İmâm-zâde Süleymân Efendi İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken K̄uds k̄aḏîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1097.²

Erdebîlî-zâde Dâmâdı Kûsec Ebû Bekr Efendi İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken K̄uds k̄aḏîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Rebî'ü'l-evvel sene 1098³

Başmaḳcı-zâde es-Seyyid 'Alî Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken K̄uds k̄aḏîsi olup zamânında cülûs-ı hümâyûn-ı Sulṭân Süleymân Hân-ı Şânî vâқи' oldu.

Kuzât-ı Halebü's-şehbâ

'Uşşâkî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi cülûs-ı hümâyûn-ı Sulṭân Meḥemmed Hânî'de Haleb k̄aḏîsi bulunup ba'de'l-cülûs 'azl olındı. Fî 19 Şa'bân sene 1058.

Şadrü'd-dîn-zâde Rûḥu'llâh Efendi K̄uds'den ma'zûl iken Haleb k̄aḏîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1059.

Uzun Ḥasan Efendi Dârü'l-ḥadîş-i Süleymâniyye'den Haleb k̄aḏîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Ramazân sene 1060.

Ebu's-su'üd-zâde Meḥemmed Şâdıḳ Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Haleb k̄aḏîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1061.

'Acem Meḥemmed Efendi Filibe'den ma'zûl iken Haleb k̄aḏîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şa'bân sene 1062.

H'âce Fesâd-zâde Seyyid Aḥmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Haleb k̄aḏîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Ramazân sene 1063.

Şa'rânî-zâde Meḥemmed Efendi Dârü'l-ḥadîş-i Süleymâniyye'den Burusa pâyesi zamîmesiyle Haleb k̄aḏîsi olup ba'dehu Mekke'ye naḳl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1064.

1 Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1096 H: Fî-Cumâde'l-âhire S.

2 1097 H: 1096 S.

3 1098 S: -H.

Bahâyî Birâderi Aḥmed Efendi Şâm kâğisi iken Edrine pāyesi zamīmesiyle Ḥaleb'e naql olunup¹ ba'dehu İstanbul pāyesi zamīmesiyle Ğalaṭa kâzāsına naql olındı. Fî-Cumāde'l-ülâ sene 1065. [343^a]

Ca'fer-zāde 'Abdü'l-bākî Efendi İzmir'den ma'zül iken Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu Şâm'a naql olındı. Fî-Cumāde'l-âḥire sene 1066.

Şirvānî Aḥmed Efendi Dārü'l-ḥadıṣ-i Süleymāniyye'den Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu Mekke'ye naql olındı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1067.

Ḥasan Paşa-zāde 'Abdü'l-bākî Efendi İzmir'den ma'zül iken Edrine pāyesi zamīmesiyle Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Muḥarrem sene 1068.

Sivasî-zāde H'ācesi 'Ömer Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bān sene 1068.

Fāzıl Muşlı Efendi Dārü'l-ḥadıṣ-i Süleymāniyye'den Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Receb sene 1069.

Velî-zāde Aḥmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bān sene 1070.

Ḥalebî Muştafā Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şa'bān sene 1071.

Uzun 'Abdü'llāh Efendi Dārü'l-ḥadıṣ-i Süleymāniyye'den Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvāl sene 1072.

Çeşmî-zāde Meḥemmed Şālih Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvāl sene 1073.

Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı². Fî-Muḥarrem sene 1075.

'Oşmān-zāde Feyzü'llāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı.³ Fî-Rebî'ül-evvel sene 1076.

Kemāl Efendi-zāde Aḥmed Efendi Dārü'l-ḥadıṣ-i Süleymāniyye'den Ḥaleb kâğisi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Şa'bān sene 1076.

1 S 369b.

2 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

3 ma'zül oldı H: 'azl olındı S.

‘Abdü’l-ḥalīm Efendi Şām’dan ma’zül iken Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu ma’zül oldu. Fî-Şevvāl sene 1077.

Bevâzî-zâde Aḥmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu ‘azl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde’l-ülâ sene 1079.

Kevâkibi-zâde Şeyḥ Meḥemmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu ma’zül oldu.¹ Fî-ğurre-i Receb sene 1080.

A’rec ‘Ömer Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu ‘azl olındı. Fî 13 Zî’l-ḥicce sene 1081.

Aḳ Maḥmūd Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu ma’zül oldu. Fî-Rebî’ül-evvel sene 1083.

Ḳız ‘Alî Efendi Dârü’l-ḥadıṣ-i Süleymâniyye’den Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu fevt oldu. Fî-Receb sene 1083.

Ṭosyevî Meḥemmed Efendi Ğalaṭa kâḏisi iken Ḥaleb’e naḳl olunup ba’dehu fevt oldu. Fî-Cumâde’l-âḫire sene 1084.

Es’ad-zâde Seyyid Meḥemmed Ebu’s-su’üd Efendi Dârü’l-ḥadıṣ-i Süleymâniyye’den Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu ma’zül oldu. Fî-Ramazân sene 1085.

Mu’id Meḥemmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu ‘azl olındı. Fî-ğurre-i Şevvāl sene 1086.

Monlâ-zâde Ḥasan Efendi Ḳuds’dan ma’zül iken Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu fevt oldu. Fî-Zî’l-ḥicce sene 1087.

Ḥ’âce-zâde Seyyid ‘Oṣmân Efendi Dârü’l-ḥadıṣ-i Süleymâniyye’den Ḥaleb kâḏisi olup² ba’dehu ma’zül oldu. Fî-ğurre-i Rebî’ül-âḫir sene 1089.

Bezirci-zâde Maḥmūd Efendi Dârü’l-ḥadıṣ-i Süleymâniyye’den Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu ‘azl olındı. Fî-ğurre-i Rebî’ül-evvel sene 1090.

Tevfîkî-zâde Meḥemmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu ma’zül oldu. Fî-ğurre-i Rebî’ül-âḫir sene 1091.

Şadrü’d-dîn-zâde Sâdıḳ Meḥemmed Efendi Dârü’l-ḥadıṣ-i Süleymâniyye’den Ḥaleb kâḏisi olup ba’dehu ‘azl olındı. Fî 3 Receb sene 1092.

1 ma’zül oldu H: ‘azl olındı S.

2 S 370a.

Rıfķi Meħemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Haleb kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muħarrem sene 1094.

Muħarrem-zāde Meħemmed Şālîh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Haleb kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Cumāde'l-ülâ [343^b] sene 1095.

Erzurūmî 'Abdü'l-laťif Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Haleb kâđisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvāl sene 1096.

Ebe-zāde 'Abdü'llāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Haleb kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şafer sene 1098.

Cevherî-zāde Meħemmed Efendi Dārü'l-ħadîş-i Süleymāniyye'den Haleb kâğisi olup zamānında cülüs-ı hümayün-ı Sulţān Süleymān Hān-ı Şānî vāķi' oldu.

Κuzāt-ı Selanik

Şıyāmî Efendi cülüs-ı hümayün-ı Sulţān Meħemmed Hānî'de Selanik kâğisi bulunup ba'de'l-cülüs ma'zül oldu. Fî 19 Receb sene 1058.

Altıbarmaq 'Abdü'l-fettāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî-Şa'bān sene 1059.

Κara Çelebi-zāde 'Osmān Efendi İstanbul'da Vālide Sulţān Medresesi müderrisi iken Selanik kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazān sene 1060.

Ebū Sa'īd-zāde Aħmed Efendi Dārü'l-ħadîş-i Süleymāniyye'den Selanik kâđisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1061.

Bosnevî 'İsā Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muħarrem sene 1062.

İsmā'īl-zāde Meħemmed Efendi Edrine kâğisi iken İstanbul pāyesiyle Selanik'e naķl olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvāl sene 1062.

'İşmetî Meħemmed Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Selanik kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî-Zi'l-ķa'de sene 1063.

1 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

2 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

Ebû Sa'îd-zâde Aḥmed Efendi şâniyen Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Receb sene 1065.

'Acem Meḥammed Efendi Ḥaleb'den ma'zûl iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1065.

'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥammed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şevvâl sene 1066.

Ḥalıcî-zâde Aḥmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1067.

Muḥteşem Emîri Seyyid Meḥammed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Ramazân sene 1068.

Ḥüsâm-zâde Şeyḥ Meḥammed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı¹. Fî-Şa'bân sene 1069.

Kürd İshâk Efendi² Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye'den Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Receb sene 1070.

Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye'den Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ka'de sene 1070.

Âvâre-zâde Mes'ûd Efendi Yenişehir'den ma'zûl iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1071.

İmâm-zâde 'Abdu'llâh Efendi Üsküdar'dan ma'zûl iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şevvâl sene 1072.

Fâzıl Süleymân Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1073.

Minkârî-zâde Dâmâdı Muştafâ Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Muḥarrem sene 1075.

Ḥâmid Efendi Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye'den Selanik kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1076.

'Alî Efendi Ğazanfer Ağa Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1078.

1 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

2 S 370b.

Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye'den Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Rebî'ü'l-âḫir sene 1080.

Şamti Meḥemmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1080.

Edrineli Aḫmed Efendi Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye'den Selanik kâdîsi olup [344^a] ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ḡurre-i¹ Rebî'ü'l-âḫir sene 1082.

'Uşşâkî-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi Dârü'l-ḥadîs-i Süleymâniyye'den Selanik kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ḡurre-i² Rebî'ü'l-âḫir sene 1083.

Minkârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu.³ Fî-ḡurre-i Rebî'ü'l-âḫir sene 1084.

Müfettiş İbrâhîm Efendi Şeh-zâde Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 4⁴ Ramazân sene 1085.

Nâlî Meḥemmed Efendi Kuds-i Şerîf'den ma'zûl iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1086.

Bosnevî⁵ 'Alî Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ḡurre-i Receb sene 1087.

Ebû Sa'îd-zâde Feyzullâh Efendi İzmir'den ma'zûl iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1088.

Şeyḫü'l-İslâm 'Alî Efendi Birâderi Ebû Bekr Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Receb sene 1089.

Grebneşi Muştafâ Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şafer sene 1091.

Erzincânî es-Seyyid 'Alî Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.⁶ Fî 3 Receb sene 1092.

1 ḡurre-i H: -S.

2 ḡurre-i H: -S.

3 ma'zûl oldu H: 'azl olındı S.

4 4 H: -S.

5 Bosnevî H: -S.

6 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

‘Arif ‘Abdü’l-bâkî Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba‘dehu ma‘zûl oldu. Fî-ğurre-i Rebî‘ü’l-evvel sene 1094.

Kec-dehân Dâmâdî-zâde Şeyh Muştafâ Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba‘dehu fevt oldu. Fî-Şevvâl sene 1094.

Ca‘fer-zâde Şeyh Mehemmed Efendi Süleymâniyye Medresesi¹ müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba‘dehu ma‘zûl oldu. Fî-ğurre-i Cumâde’l-ülâ sene 1096.

‘Abdü’r-raḥîm-zâde Yahyâ Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Selanik kâdîsi olup ba‘dehu ma‘zûl oldu². Fî-ğurre-i Şa‘bân sene 1097.

‘Îsâ-zâde Mehemmed ‘Azîz Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Burusa pâyesi zâmîmesiyle Selanik kâdîsi olup ba‘dehu ma‘zûl oldu. Fî-ğurre-i Şa‘bân sene 1098.

Çavuş-zâde Aḥmed Efendi Dârü’l-ḥadîs-i Süleymâniyye’den Selanik kâdîsi olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Süleymân Hân-ı Şânî vâkî‘ oldu.

Ḳuzât-ı Yeñişehr-i Fenâr

Seyyid Şâlih Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Mehemmed Hânî’de Yeñişehr-i Fenâr kâdîsi bulunup ba‘de’l-cülûs ma‘zûl oldu. Fî 19 Receb sene 1058.

‘Oşmân-zâde Mehemmed Efendi Mağnisa’dan ma‘zûl iken Yeñişehr kâdîsi olup ba‘dehu ‘azl olındı. Fî-Şa‘bân sene 1059.

Kec-dehân Dâmâdî ‘Abdu’llâh Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Mekke pâyesi zâmîmesiyle Yeñişehr kâdîsi olup ba‘dehu ma‘zûl oldu. Fî-Şa‘bân sene 1060.

Bahâyî Birâderi Aḥmed Efendi Rûmili ḳuzâtından iken Yeñişehr kâdîsi olup ba‘dehu ‘azl olındı. Fî-Cumâde’l-ülâ sene 1061.

Zekâyî Aḥmed Efendi İstanbul’da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâdîsi olup ba‘dehu ma‘zûl oldu. Fî-Şa‘bân sene 1062.

Ya‘ḳûb Efendi Ğalaṭa’dan ma‘zûl iken Yeñişehr kâdîsi olup ba‘dehu ‘azl olındı. Fî-Ramazân sene 1063.

1 S 371a.

2 ma‘zûl oldu H: ‘azl olındı S.

Şarı 'Alî-zâde Meḥemmed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Edrine pāyesi zamī-mesiyle Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî-Cumāde'l-ülâ sene 1064.

'Abdü'l-ḥalīm Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı.² Fî-Ramazān sene 1065.

Nev'î-zâde Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı.³ Fî-Şevvāl sene 1066.

Āvāre-zâde Mes'ūd Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâđisi olup [344^b] ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvāl sene 1067.

Ḳāsım-zâde Meḥemmed Şālīḥ Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazān sene 1068.

Bahāyî Birāderi Yaḥyā Efendi İzmir'den ma'zül iken Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şa'bān sene 1069.

Monlā-zâde Seyyid Enes Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1070.

Çāvuş-zâde 'Oşmān Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Zi'l-ḥicce sene 1070.

Şafvetî Meḥemmed Efendi İzmir'den ma'zül iken Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı⁴. Fî-Şafer sene 1072.

Ḥışm-zâde 'Abdü'l-bākî Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumāde'l-āḥire sene 1073.

Ḥışm-zâde 'Abdü'r-raḥīm Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Şafer sene 1074.

Anḳaravî Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Receb sene 1075.

İşḫāk-zâde Meḥemmed Şālīḥ Efendi Dārü'l-ḥadış-i Süleymāniyye'den Yeñişehr kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvāl sene 1076.

1 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

2 ma'zül oldı H: 'azl olındı S.

3 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

4 ma'zül oldı H: 'azl olındı S.

Muḥarrem-zāde 'Abdu'llāh' Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ka'de sene 1077.

Hışm-zāde 'Abdü'l-bākî Efendi şāniyen Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvāl sene 1079.

Ḳudsî-zāde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi İzmir kâdîsi iken Burusa pāyesi zamîmesiyle² Yeñişehr'e naql olunup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvāl sene 1080.

Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi Üsküb'den ma'zül iken Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 13 Zî'l-ḥicce sene 1081.

İmām-zāde Meḥemmed Ḳadrî Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-evāḫir-i Şafer sene 1083.

Şa'bān-zāde Meḥemmed Efendi ḥāmis-i Süleymāniyye i'tibāriyla Hāḳāniyye-i Vefā Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.³ Fî 4 Receb sene 1084.

'İşmetî Tābî'i Ḥasan Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı.⁴ Fî 4 Ramazān sene 1085.

Şāriḫ-i *Mültekā* Seyyid Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ḡurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1086.

Mîrzā Muştafā Efendi ḫazretleri Ḳamaniçe'den ma'zül iken Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldılar. Fî-ḡurre-i Şa'bān sene 1087.

İmām-ı Sultānî Meḥemmed Efendi ḫazretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ḡurre-i Ramazān sene 1088.

Bolevî Birāderi 'Alî Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ḡurre-i Zî'l-ka'de sene 1089.

Ṭrabzonî İbrāḫîm Efendi ordu-yı ḥümāyün kâdîsi iken Yeñişehr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'ül-āḫir sene 1091.

1 S 371b.

2 Burusa pāyesi zamîmesiyle H: -S.

3 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

4 ma'zül oldı H: 'azl olındı S.

Emîr-i Buḥārî Şeyḫi Dāmâdî Seyyid Aḥmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kıâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1092.

Kellâ Maḥmûd Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kıâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1093.

Mü'min-zâde Meḥemmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kıâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1094.

İmâm-ı Sulṭânî Kıba Ḥalîl Efendi Süleymâniyye Medresesi [345^a] müderrisi iken Yeñişehr kıâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1096.

Fenârî-zâde Seyyid Aḥmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kıâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1097.

'Aṭâ'ullâḫ Meḥemmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kıâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1098.

Şa'rânî-zâde Meḥemmed Ramazân Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr kıâḏisi olup zamânında cülüs-ı hümayün-ı Sulṭân Süleymân Ḥân-ı Şânî vâkı' oldu.

Ḳuzât-ı Ğalaṭa

'Abdü'r-raḫîm-zâde Meḥemmed Efendi cülüs-ı hümayün-ı Sulṭân Meḥemmed Ḥânî'de Ğalaṭa kıâḏisi bulunup ba'de'l-cülüs ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1059.

'İşmetî Meḥemmed Efendi Ebâ Eyyüb-i Enşârî'den ma'zül iken Ğalaṭa kıâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1060.

Şeyḫ-zâde Meḥemmed Efendi Şâm'dan ma'zül iken Edrine pâyesi zamîmesiyle Ğalaṭa kıâḏisi olup ba'dehu Edrine'ye naḫl olındı.¹ Fî-Muḥarrem sene 1061.

Sa'dî-zâde Seyfu'llâḫ Efendi Edrine kıâḏisi iken Ğalaṭa'ya naḫl olunup ba'dehu² ma'zül oldu. Fî-Şa'bân sene 1061.

Ebû Sa'id-zâde Feyzu'llâḫ Efendi Dârü'l-ḥadıṣ-i Süleymâniyye müderrisi iken Ğalaṭa kıâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1062.

1 olındı H: olınup S.

2 S 372a.

Ḳara Çelebi-zâde Maḥmūd Efendi şadr-ı Rüm'dan ma'zül iken Ğalaṭa ḳazâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldu. Fî-Zî'l-ḳa'de sene 1063.

Muḥarrem-zâde Aḥmed Efendi Şâm'dan ma'zül iken Edrine pâyesi zamîmesiyle Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ḳa'de sene 1064.

Ebū Sa'îd-zâde Feyzū'llāh Efendi şāniyen Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu İstanbul ḳazâsına naḳl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1065.

Bahâyî Birâderi Aḥmed Efendi Ḥaleb ḳâḏisi iken İstanbul pâyesi zamîmesiyle Ğalaṭa'ya naḳl olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1065.

Ḥ'âce-zâde Mes'ūd Efendi şadr-ı Anaṭolî'dan ma'zül iken Ğalaṭa ḳazâsı arpalık virilüp ba'dehu şadr-ı fetvâya naḳl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1066.

Bâḳî-zâde Es'ad Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvâl sene 1066.

Kec-dehân Dâmâdî 'Abdu'llāh Efendi Mıṣr'dan ma'zül iken Edrine pâyesi zamîmesiyle Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1067.

Bālî-zâde Meḥemmed Efendi Şaḥn Medresesi müderrisi iken Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şa'bân sene 1067.

Ḳadri Efendi Edrine'den ma'zül iken Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1068.

Ebu's-su'ūd-zâde Meḥemmed Şadıḳ Efendi Mıṣr'dan ma'zül iken Edrine pâyesi zamîmesiyle Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Zî'l-ḳa'de sene 1068.

Riyâzî-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi Filibe'den ma'zül iken Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu Üsküdar ḳazâsına naḳl olındı. Fî-Rebî'ü'l-âḫir sene 1069.

Aḥmed Ramazân Efendi Üsküdar ḳâḏisi iken Ğalaṭa'ya naḳl olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1070.

'Uşşâḳî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi Ḳuds-i Şerîf'den ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şafer sene 1072.

Riyâzî-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi şāniyen Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1073.

Hâşimî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Ğalața [345^b] kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1073.

Bahâyî Birâderi Yaĥyâ Efendi Yeñişehr'den ma'zül iken Mekke pâyesi zamîmesiyle Ğalața kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1074.

Ĥalebî Muştafâ Efendi Ĥaleb'den ma'zül iken Ğalața kâğisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Muĥarrem sene 1075.

Muĥteşem Emîri Seyyid Mehemmed Efendi Selanik'den ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle Ğalața kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âĥire sene 1076.

Fâzıl Muşlı Efendi Ebâ Eyyüb-i Enşârî'den ma'zül iken Ğalața kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvâl sene 1077.

Çavuş-zâde 'Oşmân Efendi Yeñişehr'den ma'zül iken Ğalața kâğisi olup ba'dehu Burusa'ya naĥl olındı. Fî-Cumâde'l-âĥire sene 1078.

Çeşmî-zâde Mehemmed Şâlih Efendi Ĥaleb'den ma'zül iken Ğalața kâğisi olup Burusa'ya naĥl olındı. Fî-Ramazân sene 1078.

Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâķî Efendi Burusa'dan¹ ma'zül iken Edrine pâyesi zamîmesiyle Ğalața kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî-Şafer sene 1079.

Ĥaĥrât 'Ömer Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Ğalața kâğisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî 5 Cumâde'l-ülâ sene 1079.

Memek-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi İzmir'den ma'zül iken Ğalața kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Rebî'ül-âĥir sene 1081.

İşĥâķ-zâde Mehemmed Şâlih Efendi Burusa kâğisi iken Ğalața'ya naĥl olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muĥarrem sene 1082.

Uzun 'Alî Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Şâm pâyesi zamîmesiyle Ğalața kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1083.

Ṭosyevî Mehemmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Ğalața kâğisi olup ba'dehu Ĥaleb'e naĥl olındı. Fî-ğurre-i Receb sene 1083.

1 S 372b.

2 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

Ḳadri Efendi Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi Medîne'den ma'zûl iken Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ḳa'de sene 1084.

Ḳara Ca'fer Efendi İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-ğurre-i Zî'l-ḳa'de sene 1085.

'İşmetî Hışmı Mehemmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ḳa'de sene 1086.

Hekimbaşı-zâde Yahyâ Efendi Süleymâniyye Medresesi'nden munfaşıl iken Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Rebî'ü'l-âḫir sene 1088.

Âvâre-zâde Mes'ûd Efendi Edrine'den ma'zûl iken İstanbul pâyesi zamîmesiyle Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu fevt oldı. Fî 17 Şa'bân sene 1089.

Öreke-zâde Aḫmed Efendi Bağdâd'dan ma'zûl iken Edrine pâyesi zamîmesiyle Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 15 Muḫarrem sene 1091.

Müsâ-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi ḫâmis-i Süleymâniyye i'tibâriyla¹ İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken Şâm pâyesi zamîmesiyle Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 15 Muḫarrem sene 1092.

Anḳaravî Mehemmed Efendi şadr-ı Rûm'dan ma'zûl iken Ğalaṭa ḳazâsı arpalık virilüp ba'dehu şâniyen şadr-ı Rûm'a naḳl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âḫire sene 1096.

Vardarî Şeyḫ-zâde 'Abdü'l-ğanî Efendi Burusa'dan ma'zûl iken Mekke pâyesi zamîmesiyle Ğalaṭa ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-ğurre-i Muḫarrem sene 1098.

Aḳ Maḫmûd Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken [346^a] Ğalaṭa ḳâḏisi olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Süleymân Ḥân-ı Şânî vâḳi' oldı.

Ḳuzât-ı İzmir

Üsküdarî Şeyḫ Maḫmûd Efendi-zâde Seyyid Muşṭafâ Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Mehemmed Ḥânî'de İzmir ḳâḏisi bulunup ba'de'l-cülûs Mısr'a naḳl olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

1 ḫâmis-i Süleymâniyye i'tibâriyla H: -S.

Celeb Muştafâ Efendi şâniyen İzmir kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu.¹ Fî-Şa'bân sene 1059.

Ca'fer-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi şâniyen İzmir kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî-Şa'bân sene 1060.

Semîn Velî Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu Üsküdar'a naql olındı. Fî-Zî'l-ka'de sene 1060.

Hâşimî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Üsküdar kâdîsi iken İzmir'e naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şa'bân sene 1061.

Hasan Paşa-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1062.

Şârih-i *Füştûş*-zâde Hasan Efendi İstanbul'da Vâlide Sulţân Medresesi müderrisi iken³ İzmir kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1063.

Bahâyî Birâderi Yahyâ Efendi Filibe'den ma'zül iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.⁴ Fî-Zî'l-ka'de sene 1064.

Hâşimî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle şâniyen İzmir kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1065.

Merhabâ-zâde Ahmed Efendi Eyyüb'dan ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle İzmir kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1066.

Şafvetî Mehemmed Efendi Kuds'den ma'zül iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvâl sene 1067.

Çâker Ağa-zâde Halil Efendi hâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla Maḥmūd Paşa Medresesi müderrisi iken Burusa pâyesi zamîmesiyle İzmir kâdîsi olup ba'dehu Maḡnisa'ya naql olındı. Fî-Muḡarrem sene 1068.

Altıbarmaq İbrâhîm Efendi Maḡnisa kâdîsi iken İzmir'e naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-âḡire sene 1068.

Hüseyn Paşa-zâde Ahmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken

1 ma'zül oldu H: 'azl olındı S.

2 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

3 S 373a.

4 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

İzmir kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1069.

Ḥamîdî 'Abdü'r-raḥîm Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Receb sene 1070.

Menteş-zâde Aḥmed Efendi Filibe'den ma'zül iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1071.

Ünsî 'Abdü'l-laṭîf Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1073.

Memek-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi müderrisi iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1074.

Öreke-zâde Aḥmed Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1075.

Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi' Burusa kâdîsi iken İzmir'e naql olunup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1076.

Ḥüseyn Paşa-zâde İbrâhîm Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1077.

Ser-ḥaddî Muştafâ Efendi Filibe'den ma'zül iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvâl sene 1078.

Ḳudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi Ḥâkâniyye-i Vefâ Medresesi müderrisi iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu Burusa pâyesi zamîmesiyle Yeñişehr kazâsına naql olındı. Fî-Şevvâl sene 1079.

Ḳabaḳulak-zâde Meḥemmed Efendi Burusa kâdîsi iken İzmir'e naql olunup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1079.

Ḥânım-zâde Meḥemmed Efendi Süleymâniyye Medresesi [346^b] müderrisi iken Şâm pâyesi zamîmesiyle İzmir kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1081.

Ḳâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi Ḳuds'den ma'zül iken İzmir kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ² sene 1083.

1 Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi H: -S.

2 ğurre-i Cumâde'l-ülâ H: 25 Rebi'ül-âhir S.

Ebû Sa'îd-zâde Feyzullâh Efendi şadr-ı Anaṭolı'dan ma'zül iken İzmir kâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1085.

Fenârî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi Kuds'den ma'zül iken Şâm-ı şeref-encâm pâyesi zamîmesiyle İzmir kâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1086.

Kabaşakal Aḥmed Efendi Ayaşofıyya Medresesi müderrisi iken İzmir kâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i² Zi'l-ka'de sene 1087.

Burusevî Maḥmûd-zâde Meḥemmed Efendi³ Medîne'den ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle İzmir kâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Zi'l-ka'de sene 1088.

Siyâhî Muştafâ Efendi ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle İzmir kâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1090.

Gümülcinelî 'Abdu'llâh Efendi Filibe'den ma'zül iken Şâm pâyesi zamîmesiyle İzmir kâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Rebi'ül-evvel sene 1091.

'İşmetî Hışmî Meḥemmed Efendi Ğalaṭâ'dan ma'zül iken İzmir kâḏisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şa'bân sene 1091.

Fındıklılı 'Abdu'llâh Efendi Kuds'den ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle İzmir kâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muḥarrem sene 1093.

A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi Medîne'den ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle İzmir kâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî muntaşif-ı⁴ Şevvâl sene 1094.

Hüseyn Paşa-zâde İbrâhîm Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Edrine pâyesi zamîmesiyle İzmir kâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1096.

Kızıl Mûsâ Efendi Medîne'den ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle İzmir kâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1097.

Erzurûmî Meḥemmed Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle İzmir kâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Şafer sene 1098.

1 ğurre-i H: -S.

2 ğurre-i H: -S.

3 S 373b.

4 muntaşif-ı H: ğurre-i S.

Buzağı Maḥmūd Efendi Medīne'den ma'zül iken Burusa pāyesi zamīmesiyle İzmir kâdîsi olup zamānında cülüs-ı hümāyün-ı Sulṭān Süleymān Hān-ı Şānī vāқи' oldu.

Ḳuzāt-ı Filibe

Müderriş-zāde Meḥemmed Efendi cülüs-ı hümāyün-ı Sulṭān Meḥemmed Hānī'de Filibe kâdîsi bulunup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-Zī'l-ḥicce sene 1058.

Riyāzī-zāde 'Abdü'l-laṭif Efendi Edrine'de Sulṭān Selīm Medresesi müderriş-i iken Filibe kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Ramazān sene 1059.

Emru'llāh-zāde Meḥemmed Efendi Mışır'dan ma'zül iken Tatarbāzārı ilḥākıyla Filibe kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-Ramazān sene 1060.

'Acem Meḥemmed Efendi Belğrad kâdîsi iken Filibe'ye naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Şafer sene 1061.

Bahāyī Birāderi Yaḥyā Efendi Mışır'da Maḥalle ḳazāsından ma'zül iken Filibe kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-Şa'bān sene 1061.

Seyyid 'Abdü's-settār Muştafā Efendi Ebā Eyyüb-i Enşārī Medresesi müderriş-i iken Filibe kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Şa'bān sene 1062.

Emīnī Meḥemmed Efendi Belğrad'dan ma'zül iken Filibe kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-Ramazān sene 1063.

Riyāzī-zāde 'Abdü'l-laṭif Efendi şāniyen Filibe kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Rebī'ü'l-evvel sene 1065.

Çuḳacı-zāde Seyyid 'Abdü'r-raḥīm Efendi İstanbul'da Vālide Sulṭān Medresesi müderriş-i iken Filibe kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-Cumāde'l-ülā sene 1066.

Menteş-zāde [347^a] Aḥmed Efendi Mağnisā'dan ma'zül iken Filibe kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fī-Cumāde'l-ülā sene 1067.

Ḳudsi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi naḳībü'l-eşraf iken Filibe ḳazāsı arpa lıḳ virilüp ba'dehu Pravadi ḳazāsına tebdil olındı. Fī-Şa'bān sene 1067.

Bâlî-zâde Muştafâ Efendi meşîhat-i¹ İslâmiyye'den munfaşıl iken Filibe kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Yanbolı ma'a'n-nevâhî kazâlarına tebdil olındı. Fî-Zî'l-ħicce sene 1067.

Şarı Mu'îd Muştafâ Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Filibe kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî-Muħarrem sene 1069.

Bosnevî Süleymân Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Filibe kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı.³ Fî-Muħarrem sene 1070.

Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi Kayşeriyye'den ma'zül iken Filibe kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1071.

Bosnevî Aħmed Efendi Bosna'dan ma'zül iken Filibe kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şafer sene 1072.

Şamî 'İvâz Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Filibe kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1073.

Naķib-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Filibe kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Muħarrem sene 1074.

Ser-ħaddî Muştafâ Efendi Bosna kâğisi iken Filibe'ye naķl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1075.

Şeyħ Maħmūd Efendi-zâde Seyyid Muştafâ Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Filibe kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvâl sene 1076.

Berber-zâde 'Abdü'r-raħîm Efendi Kuds'den ma'zül iken Filibe kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1077.

Seyyid Ebu'l-beķâ Eyyüb Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Filibe kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Muħarrem sene 1078.

Edibî-zâde Seyyid Muştafâ Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Filibe kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1079.

Bustân-zâde Ebü Bekr Efendi Üsküdar'da Vâlîde Sulţân Medresesi müderrisi iken Filibe kâğisi olup ba'dehu Eyyüb kazâsına naķl olındı. Fî-Şa'bân sene 1080.

1 S 374a.

2 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

3 ma'zül oldı H: 'azl olındı S.

Hâbil-zâde 'Ömer Efendi Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi müderrisi iken Filibe kıâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Zî'l-ħicce sene 1081.

Şamî 'Abdü'l-laťif Efendi Belğrad'dan ma'zül iken Filibe kıâđisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî 17 Muħarrem sene 1082.

Ŧavil Ğasan Efendi Mağnisa kıazâsından¹ ma'zül iken Filibe kıâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1084.

Bosnevî Aħmed Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken şaniyen Filibe kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1085.

Gümülcineli 'Abdü'llâh Efendi Ğamis-i Süleymâniyye i'tibârıyla Ğâķâniyye-i Vefâ Medresesi müderrisi iken Filibe kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1086.

İmâm-zâde Meħemmed Sa'di Efendi Eyyüb'dan ma'zül iken Burusa pâyesi zamîmesiyle Filibe kıâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî muntaşif-ı Ramazân sene 1087.

Pârsâ Meħemmed Efendi Şofya'dan ma'zül iken Filibe kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1090.

Edrineli Murtażâ Efendi Edrine'de Sulťân Selim Ğân Medresesi müderrisi iken Kıuds-i Şerif pâyesi zamîmesiyle Filibe kıâđisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Şevvâl² sene 1091.

Sirozî Seyyid 'Abdü'l-bâķi Efendi Belğrad'dan ma'zül iken Filibe kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1093.

Mandâl Aħmed Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken Filibe kıâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 15 Rebî'ül-âħir³ sene 1095.⁴

Luťfî-zâde Aħmed Efendi Edrine Sulťân Selim Ğân Medresesi müderrisi iken Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Filibe kıâđisi olup ba'dehu [347^b] 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1096.

1 Mağnisa kıazâsından H: Mağnisa'dan S.

2 Şevvâl H: Şa'bân S.

3 Rebî'ül-âħir H: Rebî'ül-evvel S.

4 S 374b.

Ankaravî-zâde Hâsan Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Edrine pâyesi zamîmesi ve Tatarbâzârı ilhâkıyla Filibe kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Receb sene 1098.

Bekr Çelebi-zâde Mehemmed Efendi Edrine'de Sulţân Selim Hân Medresesi müderrisi iken Filibe kâdîsi olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldı.

Kuzât-ı Bağdâd-ı Bihîşt-âbâd

Sincâr Mu'izzü'd-din Mehemmed Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Mehemmed Hânî'de Bağdâd kâdîsi bulunup ba'dehu 'azl olındı. Fî 12 Şa'bân sene 1059.

Bosnevî Süleymân Efendi Belğrad'dan ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Muğarrem sene 1061.

Fâzıl Monlâ Çelebi 'Alî Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şa'bân sene 1062.

Vânî Mehemmed Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1063.

Ünsî Abdül-laţif Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1065.

Bosnevî Süleymân Efendi Bosna'dan ma'zül iken şâniyen Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1066.

Vânî 'Alî Efendi 'Âişe Sulţân Medresesi müderrisi iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1067.

Ebu'l-beğâ Seyyid Eyyüb Efendi Birgi'den ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muğarrem sene 1068.

Şâmî 'İvâz Efendi Sulţân Selim Medresesi müderrisi iken Medîne-i Münnevver pâyesi zamîmesiyle Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Receb sene 1068.

Şâmî Yahyâ Efendi Diyârbekr kâdîsi iken Bağdâd'a naql olunup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî-Muğarrem sene 1069.

¹ 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

Naķib-zāde Seyyid 'Abdu'llāh Efendi 'Ā'işe Sulţān Medresesi müderrisi iken Bağdād kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şafer sene 1070.

İmām-zāde Meħemmed Sa'dī Efendi Edrineķapusu'nda Mihrümāh Sulţān Medresesi müderrisi iken Bağdād kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumāde'l-ülā sene 1071.

Şeyħ-zāde Seyyid Muşţafā Efendi Diyārbekr'den ma'zül iken Bağdād kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şa'bān sene 1072.

Ebu'l-beķā es-Seyyid Eyyüb Efendi şāniyen Bağdād kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumāde'l-āħire sene 1073.

Edibī-zāde Seyyid Muşţafā Efendi Üsküdar'da Vālide Sulţān Medresesi müderrisi iken Bağdād kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumāde'l-āħire sene 1074.

Martolos-zāde 'Abdu'r-raħmān Efendi Hāşekī Sulţān Medresesi müderrisi iken Bağdād kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1075.

Bosnevī Aħmed Efendi Filibe'den ma'zül iken Bağdād kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-gurre-i Zi'l-ķa'de sene 1076.

Burusevī Maħmūd-zāde Meħemmed Efendi Diyārbekr'den ma'zül iken Bağdād kâđisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvāl sene 1078.

Hāfiz 'Abdu'r-raħmān Efendi Diyārbekr' kâğisi iken Bağdād'a naķl olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumāde'l-āħire sene 1081.

Ser-bendī-zāde İşhāķ Efendi Üsküdar'da Vālide Sulţān Medresesi müderrisi iken Bağdād kâğisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Zi'l-ħicce sene 1081.

Қара 'Oşmān Efendi Қара Muşţafā Paşa Medresesi müderrisi iken Bağdād kâğisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şevvāl sene 1082.

Öreke-zāde Aħmed Efendi İzmir'den ma'zül iken Şām pāyesi zamimesiyle Bağdād kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1083.

Hüseyn Paşa-zāde [348^a] İbrāhīm Efendi İzmir'den ma'zül iken Bağdād kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumāde'l-ülā sene 1085.

Hevâyî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şa'bân sene 1085.

İsmâ'il Ağa-zâde 'Alî Efendi Üsküdar'da Vâlide Sulţân Medresesi müderrisi iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1086.

Bâbî Muştafâ Efendi Mağnisâ'dan ma'zül iken Şâm-ı şeref-encâm pâyesi zamîmesiyle Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1088.

Ĥüseyn Paşa-zâde İbrâhîm Efendi şâniyen Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şa'bân sene 1089.

Ṭavîl Ḥasan Efendi Filibe'den ma'zül iken Kuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1090.

Erzurûmî Mehemmed Efendi Üsküdar'da Vâlide Sulţân Medresesi müderrisi iken Kuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvâl sene 1091.

Sivasî-zâde Mehemmed Emîn Efendi Diyârbekr kâdîsi iken Bağdâd'a naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1093.

Şireli Maḥmûd Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şevvâl sene 1093.

Şa'rânî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1095.

İsmâ'il-zâde Muştafâ Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1097.

Eyyübî Şa'bân Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı¹. Fî-ğurre-i Receb sene 1098.

Mehemmed Efendi Bağdâd kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şa'bân sene 1098.

Mandâl Aḥmed Efendi Filibe'den ma'zül iken Bağdâd kâdîsi olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Süleymân Ḥân-ı Şânî vâkî' oldu.

1 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

Κuzât-ı Üsküdar

Hâsan Paşa-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi cülüs-ı hümayün-ı Sulţân Mehemmed Hânî'de Üsküdar kâdîsi bulunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şafer sene 1059.

Şarı 'Abdu'llâh Efendi İzmir'den ma'zül iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 14¹ Şa'bân sene 1060.

Hâşimî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Medîne pâyesi zamîmesiyle Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu İzmir'e naql olındı. Fî-Zî'l-ka'de sene 1060.

Semîn Velî Efendi İzmir kâdîsi iken Üsküdar'a naql olunup gelürken eşnâ-yı râhda fevt oldu. Fî² Zî'l-ka'de sene 1060.

'İşî Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken Mekke-i Mükerreme pâyesi zamîmesiyle şâniyen kazâ-yı mezkûr arpalık virilüp ba'dehu fevt oldu. Fî 21 Cumâde'l-ülâ sene 1061.

Ahmed Ramazân Efendi şâniyen Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu Mağnisa'ya naql olındı. Fî-Şevvâl sene 1061.

Bustân-zâde Mehemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Üsküdar kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Tatarbâzârı kazâsına tebdil olındı. Fî-Ramazân sene 1062.

Beyânî Ahmed Efendi Eyyüb'dan ma'zül iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1063.

Rahmetu'llâh Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Üsküdar kazâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldu. Fî-Zî'l-ka'de sene 1063.

Hüsâm-zâde 'Abdu'r-rahmân Efendi şadr-ı Rüm'dan ma'zül iken Üsküdar kazâsı arpalık virilüp ba'dehu şadr-ı fetvâya naql olınduklarında kazâ-yı mezkûr ber-vech-i arpalık yine üzerlerinde ibkâ olunup meşihat-i İslâmiyye'den 'azllerinden şoñra Kuds kazâsına naql olındılar. Fî [348^b] Cumâde'l-ülâ sene 1066.

Tezkireci 'Abdü'r-rahîm Efendi Eyyüb kâdîsi iken Üsküdar'a naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1066.

1 14 H: -S.

2 S 375b.

Bâlî-zâde Muştafâ Efendi şadr-ı Anaṭolî'dan ma'zûl iken Üsküdar kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Pravadi kazâsına tebdil olındı. Fî-Şafer sene 1067.

Şu'ayb-zâde İbrâhîm Efendi Kütâhiyye'den ma'zûl iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Cumâde'l-âhîre sene 1067.

Ahmed Ramazân Efendi şâlişen Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Şevvâl sene 1067.

İmâm-zâde 'Abdü'llâh Efendi Medîne'den ma'zûl iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Şevvâl sene 1068.

Müderris-zâde Mehemmed Efendi Eyyüb'dan ma'zûl iken Mekke-i Mükerrime pâyesi zamîmesiyle Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu şâniyen Eyyüb'a naql olındı. Fî-Muḥarrem sene 1069.

Ahmed Ramazân Efendi râbi'an Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu Ğalaṭa'ya naql olındı. Fî 15 Rebî'ül-âhîr¹ sene 1069.

Ünsî 'Abdü'l-laṭîf Efendi Ṭrablus-ı Şâm'dan ma'zûl iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 6 Receb sene 1070.

Çıracı-zâde Mehemmed Efendi Hâşekî Sulṭân Medresesi müderrisi iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1072.

Çâker Ağa-zâde Halîl Efendi Mağnisa'dan ma'zûl iken Medîne pâyesi zamîmesiyle Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Muḥarrem sene 1073.

Emînî Mehemmed Efendi Eyyüb'dan ma'zûl iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1074.

İmâm-zâde Mehemmed Sa'dî Efendi Bağdâd'dan ma'zûl iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1075.

Şarı Mu'îd Muştafâ Efendi Filibe'den ma'zûl iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âhîre sene 1076.

Çâker Ağa-zâde Halîl Efendi şâniyen Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Şafer sene 1077.

1 Rebî'ül-âhîr H: Rebî'ül-evvel S.

'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi şadr-ı Rûm'dan ma'zûl iken Üsküdar kıazâsı arpalık virilüp ba'dehu Şire kıazâsına tebdil olındı. Fî-Şafer sene 1078.¹

Ece Ya'ķûb Efendi Edrine'den ma'zûl iken Üsküdar kıazâsı arpalık virilüp ba'dehu Bolı kıazâsına tebdil olındı. Fî-Şafer sene 1079.

'Uşşâķî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi Ğalaṭa'dan ma'zûl iken Edrine pâyesi zamîmesiyle Üsküdar kıâğisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 9 Şevvâl sene 1080.

Martolos-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi Bağdâd'dan ma'zûl iken Üsküdar kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 16 Şa'bân sene 1082.

Şeyḫ Maḥmûd Efendi-zâde Seyyid Muşṭafâ Efendi Filibe'den ma'zûl iken Üsküdar kıâğisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 4 Receb sene 1084.

Ķâsım Paşalı Ķâvuş-zâde Muşṭafâ Efendi Ķara Muşṭafâ Paşa Medresesi müderrisi iken Üsküdar kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 4 Ramazân sene 1085.

Edîbî-zâde Seyyid Muşṭafâ Efendi Filibe'den ma'zûl iken Üsküdar kıâđisi² olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 13 Şevvâl sene 1086.

Mandâl Aḫmed Efendi Maĝnisa'dan ma'zûl iken Üsküdar kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ĝurre-i Rebî'ü'l-evvel sene 1088.

Başmaķcı-zâde Meḥemmed Efendi Maĝnisa'dan ma'zûl iken Üsküdar kıâğisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 6 Rebî'ü'l-âḫir³ sene 1089.

Nisbetî 'Alî Efendi Maĝnisa'dan ma'zûl iken Üsküdar kıâğisi olup ba'dehu fevt oldı. Fî 10 Cumâde'l-ülâ sene 1090.

İsmâ'il-zâde Muşṭafâ Efendi Diyârbekr'den ma'zûl iken Üsküdar kıâğisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 10 Ramazân sene 1091.

Eyyübî Şa'bân Efendi Eyyüb'dan ma'zûl [349^a] iken Üsküdar kıâğisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî 15 Cumâde'l-ülâ sene 1092.

Seyrek-zâde Ḥâfızı Muşṭafâ Efendi Eyyüb'dan ma'zûl iken Üsküdar kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ĝurre-i Muḫarrem sene 1094.

1 S 376a.

2 kıâğisi S: -H.

3 Rebî'ü'l-âḫir H: Rebî'ü'l-evvel S.

Fındık Muştafâ Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 15 Rebi'ü'l-âhîr sene 1095.

Ṭavuçcı Paşa İmâmı 'Alî Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Üsküdar kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âhîre sene 1096.

Esîrî Birâderi Muştafâ Efendi şadr-ı Rûm'dan ma'zül iken Üsküdar kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ħicce sene 1098.

'İmâd-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi Ülä-yı Sarây-ı Ğalaṭa Medresesi müderrisi iken Medîne pâyesi zamîmesiyle Üsküdar kâdîsi olup zamânında cülüs-ı hümayûn-ı Sulṭân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldu.

Ḳuzât-ı Ḥazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî

Re'îsü'l-eṭibbâ 'İsâ Efendi cülüs-ı hümayûn-ı Sulṭân Meḥemmed Hânî'de Ḥavâşş-ı 'Aliyye kâdîsi bulunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1058.

Öreke Muştafâ Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî 13 Şa'bân sene 1059.

Beḡânî Aḥmed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Edrine pâyesi zamîmesiyle Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 17 Receb sene 1060.

Merḡabâ-zâde Aḥmed Efendi Filibe'den ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1061.

Ebu'l-ḡayr Meḥemmed Efendi Üsküdar'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken Eyyüb kâdîsi' olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1062.

Celeb Muştafâ Efendi İzmir'den ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî 22 Ramazân sene 1063.

Müderris-zâde Meḥemmed Efendi Filibe'den ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1064.

Halebî Meḥemmed Efendi İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi müderrisi iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1065.

Ḥamîdî 'Abdü'r-raḡîm Efendi Medîne'den ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu Üsküdar'a naḡl olındı. Fî 12 Cumâde'l-âhîre sene 1066.

Emînî Mehemmed Efendi Filibe'den ma'zül iken Mekke pâyesi zamîmesiyle Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şa'bân sene 1067.

Şarî 'Abdu'llâh Efendi Burusa'dan ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu şâniyen Burusa'ya naql olındı. Fî-Şafer sene 1068.

Nâ'ib 'Ömer Efendi Süleymâniyye Medresesi müderrisi iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 9 Muharrem sene 1069.

Müderris-zâde Mehemmed Efendi Üsküdar kâdîsi iken şâniyen Eyyüb'a naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-âhîre sene 1069.

Bustân-zâde Mehemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi şadr-ı Rüm'dan munfaşıl iken Eyyüb kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu Bolı kâzâsına tebdil olındı. Fî 20 Şafer sene 1070.

Kâtib Maḥmūd-zâde Zeynü'l-'âbidîn Efendi Kâra Muştâfâ Paşa Medresesi müderrisi iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1070.

Vânî 'Alî Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Şafer sene 1072.

'İşkî Ḥasan Efendi Ḥaşekî Sulṭân Medresesi müderrisi iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî 27 Şafer sene 1072.

Muşlî Efendi Haleb'den ma'zül iken Şâm pâyesi zamîmesiyle Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu ma'zül [349^b] oldu. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1073.

Merḥabâ-zâde Aḥmed Efendi Edrine'den ma'zül iken İstanbul pâyesi zamîmesiyle Eyyüb kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu İstanbul'a naql olındı. Fî-Receb sene 1075.

Baba Ḥalîl-zâde Mehemmed Efendi Medîne'den ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1076.

Çıracı-zâde Mehemmed Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1077.

Qoçbaş Maḥmūd Efendi Maḡnisa'dan ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 9 Rebî'ül-evvel sene 1078.

İmâm-zâde Mehemmed Sa'dî Efendi Üsküdar'dan ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fi-Şa'bân sene 1080.

Bustân-zâde Ebü Bekr Efendi Filibe kazâsından Kuds pâyesi zamîmesiyle Eyyüb'a naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fi-Zî'l-hicce sene 1081.

Ebû Sa'id-zâde Feyzu'llâh Efendi şadr-ı Anaçolı'dan munfaşıl iken Eyyüb kazâsı arpalık virilüp ba'dehu İzmir kazâsına naql olındı. Fi-Cumâde'l-ülâ sene 1083.

Minğârî-zâde Dâmâdı Muştâfâ Efendi şadr-ı Anaçolı'dan munfaşıl Rümili pâyesi zamîmesiyle Eyyüb kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Ayazmend ve Bûy-âbâd ve Yanbolı ma'a'n-nevâhî kazâlarına tebdil olındı. Fi 4 Ramazân sene 1085.

Şaydî Yûsuf Efendi Dâvûd Paşa Medresesi müderrisi iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fi 13 Şevvâl sene 1086.

Seyyid Hîşâlî 'Abdu'r-rahmân Efendi Sağız'dan ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fi-Cumâde'l-ülâ sene 1087.

Seyrek-zâde Hâfız Muştâfâ Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fi-Şa'bân sene 1088.

Kâmetî-zâde Mehemmed Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Anaçolı pâyesi zamîmesiyle Eyyüb kazâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldu. Fi-Rebî'ül-âhîr sene 1089.

Müfettiş İbrâhîm Efendi Edrine'den ma'zül iken Eyyüb kazâsı arpalık virilüp ba'dehu İstanbul'a naql olındı. Fi-Rebî'ül-âhîr sene 1090.

Ebû Sa'id-zâde Feyzu'llâh Efendi şadr-ı Anaçolı'dan munfaşıl Selanik kazâsından ma'zül iken şâniyen Eyyüb kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Tatarbâzârı ve Havâşş-ı Maḥmûd Paşa ve Çirmen kazâlarına tebdil olındı. Fi 13 Muḥarrem sene 1091.

Eyyübî Şa'bân Efendi Dâri'ül-ḥadıṣ-i Sinân Paşa Medresesi müderrisi iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fi-Cumâde'l-âhîre sene 1091.

Hâfız 'Abdu'r-rahmân Efendi Mekke'den ma'zül iken İstanbul pâyesi zamîmesiyle Eyyüb kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Toḳat kazâsına tebdil olındı. Fi-Şevvâl sene 1093.

Yek-çeşm Aḥmed Efendi Qandıye'den ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Rebî'ül-âḥir sene 1096.

Şalbaş Aḥmed Efendi Bosna'dan ma'zül iken Eyyüb kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1097.

Ḥ'âce es-Seyyid Feyzu'llâh Efendi Sulṭân Aḥmed Ḥân Medresesi müderrisi iken Rümili pâyesi zamîmesiyle Eyyüb kâzâsı arpalık virilüp zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Süleymân Ḥân-ı Şânî vâkı' oldu.

Ḳuzât-ı Diyârbekr

Ümmî İbrâhîm Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Meḥammed Ḥânî'de Diyârbekr kâdîsi bulunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî [350^a] Rebî'ül-âḥir sene 1059.

Vânî Meḥammed Efendi şâniyen Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 17 Receb sene 1060.

'Uşşâkî-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi Ḥaleb'den ma'zül iken şâniyen Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 24 Receb sene 1061.

Şâmî' Yahyâ Efendi Şire'den ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1062.

Şarı Mu'îd Muşṭafâ Efendi Belğrad'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 22 Ramazân sene 1063.

Şâmî Yahyâ Efendi şâniyen Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî 16 Şevvâl sene 1064.

Derviş Efendi-zâde Meḥammed Efendi Qayseriyye'den ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1065.

İbşîr Paşa İmâmı Mûsâ Efendi Ḥayrabolı'da Rüstem Paşa Medresesi müderrisi iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1065.

Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi Edrineqapusı'nda Mihrümâh Sulṭân Medresesi müderrisi iken Diyârbekr³ kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 17 Şevvâl sene 1066.

1 Şâmî H: -S.

2 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

3 S 377b.

Üsküdarî Şeyh Maḥmūd Efendi-zāde Seyyid Muştafâ Efendi Kayseriyeye'den ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1067.

Şamî Yahyâ Efendi şâlişen Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu Bağdâd'a naql olındı. Fî 15 Receb sene 1068.

Qatîl İbrâhîm Efendi Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1068.

Uzun Ḥasan Efendi Konya kâdîsi iken Diyârbekr'e naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1069.

Ebu'l-hüdâ Efendi Siyâvuş Paşa Sulţânı Medresesi müderrisi iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şafer sene 1070.

Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi şâniyen Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şafer sene 1071.

Seyyid 'Abdü'l-mecîd Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1072.

Burusevî Maḥmūd-zāde Meḥemmed Efendi Saḫız'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvâl sene 1073.

Ebu'l-hüdâ Efendi şâniyen Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muḥarrem sene 1075.

Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi şâlişen Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1076.

Çâvuş-zāde Muştafâ Efendi Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi Medresesi müderrisi iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1077.

Ḥâfız Muştafâ Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1078.

Ḥâfız 'Abdu'r-raḥmân Efendi Konya'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu Bağdâd'a naql olındı. Fî-Şevvâl sene 1078.

Hevâyî-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1080.

1 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

Mandâl Ahmed Efendi Hânkâh Medresesi müderrisi iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu Mağnisa'ya nakl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1081.

Şireli' Maḥmūd Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1082.

Ḥicâzî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1083.

Ḥâfız Muştafâ Efendi şâniyen Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehü 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1084.

Muṭahhar Efendi Ḥadîce Sulṭân Medresesi müderrisi iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1085.

İsmâ'il-zâde Muştafâ Efendi Mağnisa'dan [350^b] ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî-Muḥarrem sene 1087.

Şirevî Maḥmūd Efendi şâniyen Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1088.

Müvezzi' Ahmed Efendi Qayşeriyye'den ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1089.

Şa'rânî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi Qayşeriyye³den ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1090.

Sivasî-zâde Meḥemmed Emîn Efendi Bosna'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu Bağdâd'a nakl olındı. Fî-Şevvâl sene 1091.

Anḳaravî-zâde Ḥasan Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1093.

'Aṭâ'u'llâh Efendi⁴ Şofya'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu Qayşeriyye'ye nakl olındı. Fî-Rebî'ül-âḥir sene 1094.

Ḥâcib-zâde Meḥemmed Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şafer sene 1096.

1 Şireli H: -S.

2 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

3 S 378a.

4 Efendi S: -H.

Kayseriyeli İsmâ'îl Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'ül-âhîr sene 1097.

Kabaşakal Aḥmed Efendi Şofya'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Receb sene 1098.

Karabacak Meḥemmed Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Diyârbekr kâdîsi olup zamânında cülüs-ı hümayün-ı Sulṭân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldı.

Κuzât-ı Kayseriyye

Seyyid 'Abdü'l-mecîd Efendi cülüs-ı hümayün-ı Sulṭân Meḥemmed Hânî'de Kayseriyye kâdîsi bulunup ba'de'l-cülüs 'azl olındı¹. Fî 19 Receb sene 1058.

'Abdü'l-vehhâb-zâde Aḥmed Efendi Bosna'dan ma'zül iken Kayseriyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Ramazân sene 1059.

Şâmî Nu'mân Efendi Şahın Medresesi müderrisi iken Kuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle Kayseriyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Receb sene 1060.

Dervîş Efendi-zâde Meḥemmed Efendi Şofya'dan ma'zül iken Kayseriyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 12 Cumâde'l-ülâ sene 1061.

Seyyid Şâlih Efendi Yeñişehr'den ma'zül iken Kayseriyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1062.

Seyyid 'Abdü'l-mecîd Efendi şâniyen Kayseriyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvâl sene 1063.

Üsküdarî Şeyḥ Maḥmüd Efendi-zâde Seyyid Muştafâ Efendi İzmir'den ma'zül iken Kayseriyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 16 Şevvâl sene 1064.

Şâmî Halil Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Kayseriyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 16 Şevvâl sene 1065.

Bosnevî 'Abdü'llâh Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Kayseriyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ka'de sene 1066.

Ṭarsusî Meḥemmed Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Kayseriyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şa'bân sene 1067.

1 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

Muhtârî Muştâfâ Efendi Mar'aş kâdîsi iken Kâşerîyye'ye nakl olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ka'de sene 1067.

Bağdâdî Aḥmed Efendi Bosna'dan ma'zûl iken Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ka'de sene 1068.

Seyyid' Abdü's-selâm Efendi Konya'dan ma'zûl iken Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1069.

Seyyid Hişâlî 'Abdu'r-raḥmân Efendi Edrinekapusu Mihrümâhı Medresesi müderrisi iken Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 9 Şafer sene 1070².

Beyâzî Muştâfâ Efendi Meḥemmed Ağa Medresesi müderrisi iken Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu³ 'azl olındı. Fî 7 Rebi'ü'l-âḥir sene 1071.

Baldır-zâde Dervîş Meḥemmed [351^a] Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zûl iken Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şa'bân sene 1072.

Beşerî Meḥemmed Efendi Belgrad'dan ma'zûl iken Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1073.

Şâmî Şemsü'd-dîn Efendi Dâvûd Paşa Medresesi müderrisi iken Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Receb sene 1074.

Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi Filibe'den ma'zûl iken şâniyen Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1075.

Arpacı-zâde 'Alî Efendi Belgrad'dan ma'zûl iken Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1076.

Ca'fer-zâde Maḥmûd Efendi Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu.⁴ Fî-ğurre-i Ramazân sene 1077.

Arpacı-zâde 'Alî Efendi şâniyen Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.⁵ Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1079.

Ḥâfız Şa'bân Efendi Rüstem Paşa Medresesi müderrisi iken Kâşerîyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1080.

1 Seyyid H: -S.

2 1070 S: 1071 H.

3 S 378b.

4 ma'zûl oldu H: 'azl olındı S.

5 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

İsmâ'il Efendi Hıyâzî kazâsından Kâşeriyeye'ye nakl olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Şafer sene 1082.

Müvezzi' Ahmed Efendi Şire'den ma'zûl iken Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1083.

Şa'rânî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi Dârü'l-ğadîs-i Sinân Paşa Medresesi müderrisi iken Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1084.

Fındık Muştafâ Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zûl iken Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu 'azl oldu. Fî-ğurre-i Muğarrem sene 1085.

Hâfız Şa'bân Efendi şâniyen Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Rebî'ül-âhir sene 1086.

Bosnevî 'İsâ Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken Kâşeriyeye kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Tokat kazâsına tebdil olındı. Fî-Muğarrem sene 1088.

Hâcî Hüseyin Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zûl iken Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1089.

Ahî Baba-zâde Seyyid Muştafâ Efendi Sağız'dan ma'zûl iken Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1091.

'Ömer Efendi Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi müderrisi iken Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1092.

Hâcî Hüseyin Efendi şâniyen Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1092.

el-Hâc' Muştafâ Efendi Konya'dan ma'zûl iken Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Şafer sene 1094.

Şarı Yüsuf Efendi Şahn Medresesi müderrisi iken Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Rebî'ül-âhir sene 1094.

'Aṭâ'ullâh Efendi Diyârbekr kazâsından Kâşeriyeye'ye nakl olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1095.

Ca'fer-zâde Ramazân Efendi Belğrad'dan ma'zûl iken Kâşeriyeye kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Rebî'ül-âhir sene 1097.

1 el-Hâc S: -H.

Müftî-zâde Muştâfâ Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zûl iken Kayseriyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Receb sene 1098.

Cezmî Mehemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi Belğrad'dan ma'zûl iken Diyârbekr pâyesi zamîmesiyle Kayseriyye kâdîsi olup zamânında cülüs-ı hümayûn-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldı.¹

Ḳuzât-ı Mağnisa

İpekci 'Abdü'l-kâdir Efendi cülüs-ı hümayûn-ı Sulţân Mehemmed Hânî'de Mağnisa kâdîsi bulunup ba'de'l-cülüs ma'zûl oldı. [351^b] Fî 19 Receb sene 1058.

Baltacı Muştâfâ Efendi Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1059.

Pîr Mehemmed Efendi Mağnisa Murâdiyye Medresesi müderrisi iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 6 Rebî'ü'l-evvel sene 1060.

İmâm-zâde 'Abdü'llâh Efendi Ğalaţâ'dan ma'zûl iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Rebî'ü'l-evvel sene 1061.

Sincâr Mu'izzü'd-dîn Mehemmed Efendi Bağdâd'dan ma'zûl iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1061.

Aḫmed Ramazân Efendi Üsküdar kâdîsi iken Mağnisa'ya naql olunup ba'dehu ma'zûl oldı.² Fî-Ramazân sene 1062.

Nevâlî-zâde Maḫmûd Efendi Bosna'dan ma'zûl iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî 22 Ramazân sene 1063.

Menteş-zâde Aḫmed Efendi Şofya'dan ma'zûl iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1064.

Gölbâzârî Hüseyin Efendi Şofya'dan ma'zûl iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1065.

Dervîş Efendi-zâde Şeyḫ Mehemmed Efendi Diyârbekr'den ma'zûl iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 4 Zî'l-ka'de sene 1066.

1 S 379a.

2 ma'zûl oldı H: 'azl olındı S.

Seyyid 'Abdü'l-mecid Efendi Kayseriyye'den ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 19 Receb sene 1067.

Altıbarmaq İbrâhîm Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu İzmir'e nakl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1068.

Çâker Ağa-zâde Hâlîl Efendi İzmir kâdîsi iken Mağnisa'ya nakl olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1068.

Kaşır Hasan Efendi İsmihân Sultân Medresesi müderrisi iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî-Receb sene 1069.

Dervîş Efendi-zâde Meḥammed Efendi şâniyen Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1070.

Pîr Hâce Meḥammed Efendi şâniyen Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1072.

Koçbaş² Maḥmûd Efendi Belğrad'dan ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muḥarrem sene 1073.

Bâlî-zâde Meḥammed Efendi Ğalaṭa'dan ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şevvâl sene 1073.

Hevâyî-zâde Seyyid Meḥammed Efendi Belğrad'dan ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muḥarrem sene 1075.

Müsâ-zâde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi müderrisi iken Mağnisa kâdîsi olup fevt oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1076.

Seyrek-zâde Hâfızî Muşṭafâ Efendi Mu'îd Aḥmed Efendi Medresesi müderrisi iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1076.

Ṭavîl Hasan Efendi Şofya'dan ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1077.

Bâbî Muşṭafâ Efendi Ṭrablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1079.

İsmâ'îl-zâde Muşṭafâ Efendi³ Hânḳâh Medresesi müderrisi iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1081.

1 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

2 Koçbaş H: - S.

3 S 379b.

Mandâl Aḥmed Efendi Diyârbekr kâdîsi iken Mağnisa'ya nakl olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1082.

Başmağcı-zâde Meḥemmed Efendi Belğrad'dan ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1084.

Yek-çeşm Aḥmed Efendi Pîri Paşa Medresesi müderrisi iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 11 Muḥarrem sene 1085.

Nisbeti 'Alî [352^a] Efendi Belğrad'dan ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu.¹ Fî-ğurre-i Receb sene 1086.

Edrineli Ebü Bekr Efendi Edrine Dârü'l-ḥadîsi müderrisi iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1087.

Anḳaravî-zâde Ḥasan Efendi Anḳara kâdîsi iken Mağnisa'ya nakl olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1088.

Fındık Muştafâ Efendi Kayşeriyye'den ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1089.

Muşâhib Paşa İmâmı Aḥmed Efendi Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvâl sene 1089.

Ḥâcib-zâde Meḥemmed Efendi Şahn Medresesi müderrisi iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1090.

Kayşeriyeli İsmâ'îl Efendi Kayşeriyye'den ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1092.

Begbâzârî Meḥemmed Efendi Belğrad'dan ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1093.

Üsküdarî Meḥemmed Efendi Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi müderrisi iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1094.

Şolağ-zâde Ḥalîl Efendi Şofya'dan ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî 10 Rebî'ül-âhir sene 1095.

Aḥî Baba-zâde Seyyid Muştafâ Efendi Kayşeriyye'den ma'zül iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1096.

1 ma'zül oldu H: 'azl olındı S.

2 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

Meflûc 'Ömer Efendi Kayseriyye'den ma'zûl iken Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Receb sene 1097.

Edrineli Ebû Bekr Efendi Belgrad'dan ma'zûl iken Kuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle Mağnisa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ħicce sene 1098.

Şakkāk Fındık Muştafâ Efendi Kandiye'den ma'zûl iken Mağnisa kâdîsi olup zamânında cülûs-ı hümâyûn-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Sâni vâkı' oldu.

Kuzât-ı Şofya

Hâfız Yûsuf Efendi cülûs-ı hümâyûn-ı Sulţân Meħemmed Hânî'de Şofya kâdîsi bulunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 19 Receb sene 1059.

Menteş-zâde Aħmed Efendi Konya'dan ma'zûl iken Mekke pâyesi zamîmesiyle Şofyâ kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî-Ramazân sene 1060.

Nefes-zâde Muştafâ Efendi Saķız'dan ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-evâħir-i Ramazân sene 1060.

Bağdâdi Aħmed Efendi Erzenür-rûm kâdîsi iken Şofya'ya naķl olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ķa'de² sene 1061.

Gölbâzârî Hüseyñ Efendi Murâd Paşa-yı 'Atîķ Medresesi müderrisi iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu³ 'azl olındı.⁴ Fî-Zî'l-ķa'de sene 1062.

Başmaķcı-zâde Meħemmed Efendi Selanik'den ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 24 Zî'l-ķa'de sene 1063.

Sincâr Mu'izzü'd-dîn Meħemmed Efendi Mağnisa'dan ma'zûl iken şâlişen Şofya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 14 Şevvâl sene 1064.

Şâlih-zâde Şeyħ Meħemmed Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Şafer sene 1066.

Sincâr Mu'izzü'd-dîn Meħemmed Efendi râbi'an Şofya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ķa'de sene 1066.

1 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

2 Fî-ğurre-i Zî'l-ķa'de S: Fî-Zî'l-ķa'de H.

3 S 380a.

4 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

Çızıklı Mehemmed Efendi Kütâhiyye'den ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Rebî'ü'l-evvel sene 1067.

Şahhâf Şeyh-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi Saķız'dan ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 19 Zî'l-ħicce sene 1067.

Çaşkendî-zâde [352^b] Seyyid Muştafâ Efendi Bosna'dan ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Rebî'ü'l-evvel sene 1068.

Kürd 'Abdü'l-ġani Efendi Mar'aş'dan ma'zûl iken Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Şofya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî-Rebî'ü'l-evvel sene 1069.

Sincâr Mu'izzü'd-dîn Mehemmed Efendi ħâmisen Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ķa'de sene 1070.

Şahhâf Şeyh-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi şâniyen Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şafer sene 1072.

Çavil Ĥasan Efendi Diyârbekr'den ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1073.

Receb-zâde Şeyh Mehemmed Efendi Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi müderrisi iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ġurre-i Receb sene 1074.

Sincâr Mu'izzü'd-dîn Mehemmed Efendi sâdisen Şofya kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Rebî'ü'l-âħir sene 1076.

Şahhâf Şeyh-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi şâlişen Şofya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1077.

Beşerî Mehemmed Efendi Kayşeriyye'den ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Rebî'ü'l-evvel sene 1079.

Tatar 'Abdu'llâh Efendi Konya'dan ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ķa'de sene 1080.

Şofyalı İbrâhim Efendi Belġrad'dan ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şa'bân sene 1081.

Şahhâf Şeyh-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi râbi'an Şofya kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Receb sene 1082.

¹ 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

Pârsâ Mehemmed Efendi Bosna'dan ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şevvâl sene 1084.

Beşerî Mehemmed Efendi şaniyen Şofya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 4 Ramazân sene 1085.

Sivasî-zâde Mehemmed Emîn Efendi Şahn Medresesi müderrisi iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu Bosna'ya naql olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1086.

Kürd 'Abdü'l-ğanî Efendi Bosna kâdîsi iken Şofya'ya naql olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1087.

'Aṭâ'ullâh Efendi Bosna'dan ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1089.

Şolaḡ-zâde Hâlıl Efendi Belğrad'dan ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1090.

Ḳabaşakal Aḡmed Efendi Hâyrü'd-dîn Paşa Medresesi müderrisi iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 3 Receb sene 1092.²

Etmekci-zâde Seyyid 'Alî Efendi Mu'îd Aḡmed Efendi Medresesi müderrisi iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Rebî'ül-âḡir sene 1094.

Ṭavîl Muştafâ Efendi Belğrad'dan ma'zûl iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1096.

Şehlâ 'Abdu'r-raḡmân Efendi Mu'îd Aḡmed Efendi Medresesi müderrisi iken Şofya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Muḡarrem sene 1098.

Ḳâsım Paşalı Çavuş-zâde Hüseyn Efendi Efdaliyye Medresesi müderrisi iken Şofya kâdîsi olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulṫân Süleymân Hân-ı Şanî vâḡi' oldu.

Ḳuzât-ı Belğrad

İbrâḡim Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulṫân Mehemmed Hân'de Belğrad kâdîsi bulunup ba'de'l-cülûs 'azl olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

Ḳâmetî-zâde Mehemmed Efendi Bosna'dan ma'zûl iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 12 Şa'bân sene 1059.

1 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

2 S 380b.

'Acem Mehemmed Efendi İzmir'den ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu Filibe'ye nakl olındı. Fî-evâhîr-i Ramazân sene 1060.

Handân [353*] Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 14 Receb sene 1061.

Emînî Mehemmed Efendi Ankarâ'dan ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 11 Şevvâl sene 1061.

Meşîhat-i İslâmiyye'den munfaşıl 'Abdü'r-raḥîm Efendi fetvâsı zamîmesiyle Belğrad kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî 7 Şa'bân sene 1066.

Küsec 'Alî Efendi Siyâvuş Paşa Sultânı Medresesi müderrisi iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 19 Receb sene 1067.

Mü'ezzin-zâde Aḥmed Efendi Aḥî-zâde Ḥüseyn Efendi Medresesi müderrisi iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1068.

Çoçbaş Maḥmûd Efendi Bosna kâdîsi iken Belğrad'a nakl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fî 11 Şa'bân sene 1068.

Beşerî Mehemmed Efendi Kılıç 'Alî Paşa Medresesi müderrisi iken Kuds pâyesi zamîmesiyle Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Receb sene 1069.

Hevâyî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 12 Zî'l-ka'de sene 1070.

Ser-ḥaddî Muştafâ Efendi Şeyḥü'l-İslâm Yaḥyâ Efendi Medresesi müderrisi iken Kuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle Belğrad kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1072.

Arpacı-zâde 'Alî Efendi Zekerıyyâ Efendi Medresesi Ülâsı'ndan Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Receb sene 1073.

'Abdü'l-hâdî Efendi Rüstem Paşa Medresesi müderrisi iken Medîne-i Münevver¹ pâyesi zamîmesiyle Belğrad kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1075.

Şofyalı İbrâhîm Efendi Saḳız'dan ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1076.

Başmaḳcı-zâde Mehemmed Efendi Bosna'dan ma'zül iken Belğrad kâdîsi

1 Medîne-i Münevver^e H: Medine S.

olup ba'dehu ma'zül oldu.¹ Fî-Ramazân sene 1077.

Şâmî 'Abdü'l-laṭîf Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âḫire sene 1079.

Nisbetî 'Alî Efendi Şaḥn Medresesi müderrisi iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu² ma'zül oldu. Fî-Muḥarrem sene 1081.

Ser-ḥaddî Muştafâ Efendi İzmir'den ma'zül iken sāniyen Belğrad kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ḫicce sene 1084.

Şolaḫ-zâde Ḥalîl Efendi Şaḥn Medresesi müderrisi iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i³ Zî'l-ḫicce sene 1085.

Sirozî Seyyid 'Abdü'l-bākî Efendi Rümili kuzâtından iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1087.

Beg-zâde Meḥammed Efendi Saḫız'dan ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1089.

Ṭavîl Muştafâ Efendi Ḳamaniçe'den ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1090.

Ca'fer-zâde Ramazân Efendi Bosna'dan ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu.⁴ Fî-ğurre-i Ramazân sene 1091.

Edrineli Ebū Bekr Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1093.

Cezmî Meḥammed 'Abdü'l-kerîm Efendi Bosna'dan ma'zül iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1094.

'Abdü'l-ḫalîm Efendi Şaḥn Medresesi müderrisi iken Belğrad kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1095.

Şireli Aḫmed Efendi Ḳonya'dan ma'zül iken Belğrad [353^b] kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Receb sene 1097.

Ya'ḳûb Efendi Bosna kâdîsi iken Belğrad'a naḫl olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1098.

1 ma'zül oldu H: 'azl olındı S.

2 S 381a.

3 ğurre-i S: -H.

4 ma'zül oldu H: 'azl olındı S.

Etmekci-zâde Seyyid 'Alî Efendi Şofya'dan ma'zûl iken Belğrad kâdîsi olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldu.

Κuzât-ı Bosna

Nevâlî-zâde Maħmûd Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Meħemmed Hânî'de Bosna kâdîsi bulunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Rebî'ü'l-âhîr sene 1059.

Hâlîl Efendi Mar'aş'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-selh-i Cumâde'l-âhîre¹ sene 1060.

'Arab İmâm-zâde Hâsan Efendi şâniyen Bosna kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 24 Receb sene 1061.

Hâmdî-zâde Luţfu'llâh Efendi Anğara'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1062.

Bosnevî Süleymân Efendi Bağdâd'dan ma'zûl iken Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Bosna kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 22 Ramazân sene 1063.

Taşkendî-zâde Seyyid Muştafâ Efendi Konya'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 16 Şevvâl sene 1064.

Bağdâdî Aħmed Efendi Şofya'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1065.

Cellâd-zâde 'Abdü'l-fettâh Efendi Birgi'den ma'zûl iken Bosna² kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu³. Fî 4 Receb sene 1066.

Bosnevî Aħmed Efendi Edrineçapısı Mihrümâhı Medresesi müderrisi iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.⁴ Fî 6 Şevvâl sene 1067.

Çoçbaş Maħmûd Efendi Hânkâh Medresesi müderrisi iken Saķız kazâsı virildükde kabûl itmeyüp 'azl ihtiyâr itmekle Bosna kazâsı virilüp ba'dehu Belğrad'a naķl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1068.

Κulaķ Şeyh-zâde Seyyid Muştafâ Efendi Şahın Medresesi müderrisi iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Rebî'ü'l-evvel sene 1069.

1 Fî-selh-i Cumâde'l-âhîre S: Fî-Cumâde'l-âhîre H.

2 H nüshasında sehven Belgrad yazılmıştır.

3 ma'zûl oldu H: S 'azl olındı.

4 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

Tatar 'Abdu'llâh Efendi' Koca Muştâfâ Paşa Medresesi müderrisi iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 15 Şa'bân sene 1070.

Bâlî-zâde 'Abdu'llâh Efendi Edrine'de Câmi'-i 'Atîk Medresesi müderrisi iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 15 Şa'bân sene 1071.

Başmağcı-zâde Mehemmed Efendi Sağız'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şevvâl sene 1072.

Bosnevî Süleymân Efendi Filibe'den ma'zûl iken şâniyen Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Ramazân sene 1073.

Ser-ğaddî Muştâfâ Efendi Belğra'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu Filibe'ye naql olındı. Fî-Muğharrem sene 1074.

Hâfız 'Abdu'r-rağmân Efendi Konya'dan ma'zûl iken Medîne pâyesi zamîmesiyle Bosna kâdîsi olup ba'dehu Diyârbekr'e naql olındı. Fî-Zî'l-ka'de sene 1078.

Muhtârî Muştâfâ Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ka'de sene 1079.

Pârsâ Mehemmed Efendi Edrine'de Câmi'-i 'Atîk Medresesi müderrisi iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ka'de sene 1080.

Gölbâzârî Hüseyin Efendi Sağız'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 25 Muğharrem sene 1083.

'Aṭâ'u'llâh Efendi Nişancı Paşa-yı 'Atîk Medresesi müderrisi iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu 'azl [354^a] olındı. Fî-ğurre Receb sene 1084.

Ca'fer-zâde Ramazân Efendi Üçşerefeli Şâniyesi Medresesi müderrisi iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ğicce sene 1085.

Kürd 'Abdü'l-ğanî Efendi Anğara'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu Şofya'ya naql olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1086.

Sivasî-zâde Mehemmed Emîn Efendi Şofya kâdîsi iken Bosna'ya naql olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 15 Ramazân sene 1087.

Cezmî Mehemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi Sinân Paşa Medresesi müderrisi iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1089.

Sa'dî-zâde 'Abdü'l-ḥalîm Efendi Saḫız'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1090.

Şalbaş Aḫmed Efendi Saḫız'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1091.

Şadrü'd-dîn-zâde Ni'metu'llâh Efendi Saḫız'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1092.

Ḳaplan Paşa İmâmı 'Ömer Efendi Sinân Paşa Sulṭânı Medresesi müderrisi iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ahâlî-i memleket eşkiyâsı hücumıyla katlı olındı. Fî 15 Receb sene 1093.

İmâm-zâde Meḫemmed Efendi Saḫız'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1095.

Ya'ḳûb Efendi Saḫız'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu Belğrad'a naḳl olındı. Fî-ğurre-i Receb sene 1097.

Şeyḫ-zâde İbrâhîm Efendi Edrine'de Ḥalebiyye Medresesi müderrisi iken Bosna kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1098.

Alaşehirli 'Abdu'llâh Efendi Bûy-âbâd'dan ma'zûl iken Bosna kâdîsi olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Süleymân Ḥân-ı Şânî vâkı'ı oldu.

Ḳuzât-ı Saḫız

Ḳızıḳlı Meḫemmed Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Meḫemmed Ḥânî'de¹ Saḫız kâdîsi bulunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 10 Ramazân sene 1059.

Başmaḳcı-zâde Meḫemmed Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken Saḫız ḳazâsı arpalıḳ virilüp ba'dehu ref' olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1061.

Ḳızıḳlı Meḫemmed Efendi Ḳuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle şâniyen Saḫız kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 15 Cumâde'l-ülâ² sene 1061.

Ḳara Çelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi meşîḫat-i İslâmiyye'den munfaşıl iken Saḫız ḳazâsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Mudanya ḳazâsına tebdîl olındı. Fî-Şa'bân sene 1066.

1 S 382a.

2 Fî 15 Cumâde'l-ülâ S: Fî-Cumâde'l-ülâ H.

Şahhâf Şeyh-zâde 'Abdü'l-bâkî Efendi Konya'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvâl sene 1066.

Ķara Ķelebi-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi[']ye] şâniyen Saķız kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu Gelibolı kâzâsına tebdil olındı. Fî-Rebî'ül-âhîr sene 1067.

Sa'dî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi Sinob'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu Şire'ye naķl olındı. Fî 18 Şa'bân sene 1067.

Başmaķcı-zâde Meĥammed Efendi Şofya'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 15 Receb sene 1068.

Burusevî Maĥmûd-zâde Meĥammed Efendi Ğâzî Hudâvendigâr Medresesi müderrisi iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 12 Zî'l-ĥicce sene 1069.

Şofyalı İbrâhîm Efendi Ķara Ķelebi-zâde Maĥmûd Efendi Medresesi müderrisi iken Saķız kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muĥarrem sene 1071.

Mü'min-zâde [354^b] Aĥmed Efendi Belĝrad'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1072.

Ķulak Şeyh-zâde Seyyid Muştafa Efendi Bosna'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Şevvâl sene 1072.

Şâlih-zâde Şeyh Meĥammed Efendi Anķara'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Zî'l-ĥicce sene 1072.

Gölbâzârî Hüseyn Efendi Konya'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1073.

Tatar 'Abdu'llâh Efendi Bosna'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1074.

Gölbâzârî Hüseyn Efendi şâniyen Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ĝurre-i Şevvâl sene 1074.

Tatar 'Abdu'llâh Efendi şâniyen Saķız kâğisi olup ba'dehu Konya kâzâsına naķl olındı. Fî-ĝurre Şevvâl sene 1075.

Ĥişâlî Seyyid 'Abdu'r-raĥmân Efendi Ķayşeriyye'den ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ĝurre-i Şevvâl sene 1077.

'Abdü'l-ber Efendi Mehemmed Ağa Medresesi müderrisi iken Saķız kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1079.

Ķaraķaş Mehemmed Efendi Muştafâ Ağa Medresesi müderrisi iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1081.

Uzun Sa'dî-zâde 'Abdü'l-halîm Efendi Ķoca Muştafâ Paşa Medresesi müderrisi iken Saķız kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 25 Muħarrem sene 1083.

Beg-zâde Mehemmed Efendi müşıla-i Şahn i'tibarıyla Mollâ Gürânî Medresesi müderrisi iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 4 Receb sene 1084.

Aħî Baba-zâde Seyyid Muştafâ Efendi 'Ayntâb'dan ma'zül' iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 4 Ramazân sene 1085.

Şalbaş Aħmed Efendi Ümmü'l-veled Medresesi müderrisi iken Saķız kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muħarrem sene 1087.

Şadrü'd-dîn-zâde Ni'metu'llâh Efendi Toķat'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1088.

Mu'îd-zâde Mehemmed Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Rebî'ül-âħir sene 1089.

İmâm-zâde Mehemmed Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1090.

Anķaravî Ya'ķüb Efendi Ca'fer Ağa Medresesi müderrisi iken Saķız kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1092.

Gümüşayaķ-zâde Mehemmed Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Saķız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1093.

Ebû Sa'îd-zâde Feyzu'llâh Efendi şadr-ı Anaťolı'dan munfaşıl iken Saķız kazâsı arpalıķ virilüp ba'dehu şāniyen Anaťolı şadāretine naķl olındılar.² Fî-Zi'l-ħicce sene 1095.

Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Efendi şadr-ı neķābetden ma'zül iken Rūmili pāyesi zamīmesiyle Saķız kazâsı arpalıķ virilüp ba'dehu şāniyen şadr-ı neķābete naķl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1097.

1 S 382b.

2 olındılar S: olındı H.

Lühümî 'Alî Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Sağız kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1098.

Ebû Sa'îd-zâde Feyzu'llâh Efendi şadr-ı Rûm'dan munfaşıl iken şâniyen Sağız kazâsı arpalık virilüp şâniyen şadâret-i Rûm'a nağl olındı.¹ Fî 28 Zî'l-hicce sene 1098.

Memek-zâde Tezkirecisi Mehemmed Efendi Edrine'den ma'zül iken Rûmili pâyesi zamîmesiyle Sağız kazâsı arpalık virilüp zamânında cülüs-ı hümâyün-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şâni vâkı' oldu.

Ķuzât-ı Erzenü'r-rûm

AĶmed Paşa İmâmı [355^a] 'Ömer Efendi cülüs-ı hümâyün-ı Sulţân Mehemmed Hânî'de Erzenü'r-rûm kâğisi bulunup ba'de'l-cülüs 'azl olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

Emîr Hâsan-zâde AĶmed Efendi şâniyen Erzenü'r-rûm kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1059.

Ķara Ramazân Efendi şâniyen Erzenü'r-rûm kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ka'de sene 1060.

Bağdâdi AĶmed Efendi Şofya'dan ma'zül iken Erzenü'r-rûm kâğisi olup ba'dehu Şofya'ya nağl olındı. Fî 13 Receb sene 1061.

Seyyid 'Abdü's-selâm Efendi Ķuzât'dan iken Erzenü'r-rûm kazâsı ber-vech-i mevleviyyet tevcîh olınup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1062.

CüvânĶapucıbaşı H'âcesi 'Abdü'r-raĶîm Efendi ĶopĶapusu'nda AĶmed Paşa Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rûm kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Ramazân sene 1063.

Mu'îd-zâde Mehemmed Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Erzenü'r-rûm kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 16 Şevvâl sene 1064.

Zilevî MaĶmûd Efendi Sinob'dan ma'zül iken Erzenü'r-rûm kâğisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 16² Şevvâl sene 1065.

Hâfîz 'Abdü'r-raĶmân Efendi Merzifon'da İlbeg (?) Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rûm kâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1066.

1 olındılar S: olındı H.

2 16 H: Ķurre-i S.

Kulaksız Seyyid 'Abdu'llâh Efendi Sinob'dan ma'zül iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu¹ ma'zül oldu. Fî-Şevvâl sene 1067.

Hüseyn Efendi Edrine'de Üçşerefeli Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Zî'l-ħicce sene 1067.

Beşiktaşî Mehemmed Fahrî Efendi Hanyâ'dan ma'zül iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Rebî'ül-âhîr sene 1068.

Hâfız 'Abdu'r-raħmân Efendi şâniyen Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu Konya'ya naql olındı. Fî-Cumâde'l-âhîre sene 1069.

Şadrü'd-dîn-zâde Fetħu'llâh Efendi Monlâ Gürânî Medresesi'nden müteķâ'id iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Zî'l-ķa'de sene 1070.

Karakaş Muşliħü'd-dîn Efendi Konya'dan ma'zül iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1072.

Kürd 'Abdü'l-ġanî Efendi Şofya'dan ma'zül iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şafer sene 1073.

Seyyid 'Abdü'l-fettâh Efendi Konya'dan ma'zül iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şafer sene 1074.

Müftî-zâde Muştafâ Efendi Sinob'dan ma'zül iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Muħarrem sene 1075.

Şadrü'd-dîn-zâde Ni'metu'llâh Efendi 'Ayntâb'dan ma'zül iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1076.

Eyyüb Şeyħî-zâde 'Abdü'l-laťif Efendi Sinob'dan ma'zül iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu Mar'aş kazâsına naql olındı. Fî-Şevvâl sene 1077.

Şadr-ı A'zam Köprili Mehemmed Paşa İmâmı Maħmud Efendi Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ġurre-i Şa'bân sene 1078.

Mektübî Hüseyn Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âhîre sene 1081.

'Aťtâr-zâde Mehemmed Efendi Sinob'dan ma'zül iken Erzenü'r-rüm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Rebî'ül-âhîr sene 1084.

1 S 383a.

Nâzûk 'Abdu'llâh Efendi Mar'aş'dan ma'zûl iken Erzenü'r-rûm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 4 Ramazân sene 1085.

Ebe-zâde Mehemmed Efendi Ferhâd Paşa Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rûm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-ğurre-i Receb sene 1087.

Çara Himmet Efendi Sinob'dan ma'zûl iken Erzenü'r-rûm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1090. [355^b]

'Abdu'llâh Efendi Edrine'de Yâkût Paşa Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rûm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1091.

Çara Himmet Efendi şâniyen Erzenü'r-rûm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-hicce sene 1094.

Aşam Şarı Muştafâ Efendi Emînü'l-ğanem Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rûm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1096.

Nâşır-zâde Mehemmed Efendi Çarabaş Muştafâ Ağa Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rûm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Receb sene 1098.

Ûseyyn Efendi-zâde Yahyâ Efendi Mar'aş'dan ma'zûl iken Erzenü'r-rûm kâdîsi zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldı.

Çuzât-ı Trablus-ı Şâm

Çavil Hasan Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Mehemmed Hânî'de Trablus-ı Şâm kâdîsi bulunup ba'de'l-cülûs 'azl¹ olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

Hindî-zâde Ramazân Efendi şâniyen Trablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Ramazân sene 1059.

Şâmî Halil Efendi şâniyen Trablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî-Ramazân sene 1060.

Ünsî 'Abdü'l-laţîf Efendi Mar'aş'dan ma'zûl iken Trablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldı.³ Fî 13 Receb sene 1061.

Şâlih Efendi-zâde Şeyh Mehemmed Efendi Birgi kâdîsi iken Trablus-ı Şâm'a naql olunup ba'dehu 'azl olındı. Fî 24 Zî'l-ka'de sene 1062.

1 S 383b.

2 'azl olındı H: ma'zûl oldı S.

3 ma'zûl oldı H: 'azl olındı S.

Ṭarsusî Meḥemmed Efendi Ṭarsus müftisi iken Medîne-i Münevvere¹ pâyesi zamîmesiyle Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 20 Cumâde'l-âḥire sene 1064.

Ṭavîl Ḥasan Efendi Şire'den ma'zûl iken şâniyen Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu². Fî-ğurre-i Ramazân sene 1065.

Cerrâḥ Şeyḫi-zâde Meḥemmed Efendi Konya'dan ma'zûl iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1066.

Ünsî 'Abdü'l-laṭîf Efendi Bağdâd'dan ma'zûl iken şâlişen Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Rebî'ül-âḥir sene 1067.

Müvezzi' Aḥmed Efendi Efḍaliyye Medresesi'nden ma'zûl iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Rebî'ül-âḥir sene 1068.

Baldır-zâde Dervîş Meḥemmed Efendi Konya kâdîsi iken Ṭrablus-ı Şâm'a naḳl olunup ba'dehu ma'zûl oldu.³ Fî-Şa'bân sene 1068.

Ḥusrev Efendi Burusa'da Sulṭân Orḫan Medresesi müderrisi iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Receb sene 1069.

Ḥüsâm-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi meşîḫat-i İslâmiyye'den munfaşıl iken Ṭrablus-ı Şâm kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Cize kazâsına naḳl olındı. Fî-Zî'l-ka'de sene 1069.

Konevî 'Abdü'r-raḥîm Efendi Konya'dan ma'zûl iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı⁴. Fî-Şafer sene 1071.

Muḫtârî Muşṭafâ Efendi⁵ Kayşeriyye'den ma'zûl iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Receb sene 1072.

Ḥamîdî Koca Maḥmûd Efendi Konya kâdîsi ma'zûl iken Ṭrablus-ı Şâm'a naḳl olunup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Receb sene 1073.

Bâbî Muşṭafâ Efendi Muşṭafâ Ağa Medresesi müderrisi iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Receb sene 1074.

1 Medîne-i Münevvere H: Medîne S.

2 ma'zûl oldu H: 'azl olındı S.

3 ma'zûl oldu H: 'azl olındı S.

4 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

5 Efendi S: -H.

Şâmî 'Abdü'l-laṭîf Efendi Tırhala'dan ma'zül iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muḥarrem sene 1075.

Şadrü'd-dîn-zâde Fetḫü'llâh Efendi Erzenü'r-rüm'dan ma'zül iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Muḥarrem sene 1076.

Müvezzi' Aḥmed Efendi Anḫara'dan ma'zül iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu Şire kazâsına naḫl olındı. Fî-Cumâde'l-âḫire sene 1076.

Baldır-zâde Dervîş Meḫemmed Efendi Ḳayseriyye'den ma'zül iken şâniyen Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ḡurre-i Rebî'ül-evvel sene 1077.

Başmaḫcı-zâde Nüh Efendi Şire'den [356^a] ma'zül iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ḡurre-i Şevvâl sene 1078.

Seyyid 'Abdü'l-fettâḫ Efendi Erzenü'r-rüm'dan ma'zül iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ḡurre-i Şa'bân sene 1080.

Fındıḫ Muştafâ' Efendi Şire'den ma'zül iken Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1082.

Mu'îd-zâde Meḫemmed Efendi Anḫara'dan ma'zül iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Muḥarrem sene 1084.

Ḥacî Hüseyin Efendi Şaydâ Beyrüt kâdîsi iken Ṭrablus-ı Şâm'a naḫl olunup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ḡurre-i Şa'bân sene 1084.²

Here-zâde Hüseyin Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Receb sene 1086.

Gümüşayak-zâde Meḫemmed Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1088.

Ebu's-su'üd Efendi Lefḫoşa'dan ma'zül iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-ḡurre-i Zî'l-ḫa'de sene 1089.

Eyyüb Şeyḫi-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi Küyâhiyye'den ma'zül iken Ṭrablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Zî'l-ḫa'de sene 1091.

Ruhâ Müftisi-zâde Muştafâ Efendi Kütâhiyye kâdîsi iken Ṭrablus-ı Şâm'a naḫl olunup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ḡurre-i Rebî'ül-evvel sene 1093.

1 S 384a.

2 S nüshasında Hacı Hüseyin-zâde ile Here-zâde'nin yirleri deḡişmiş vaziyettedir.

'Arab Şâlih Efendi Sinob'dan ma'zül iken Trablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Receb sene 1095.

Nâ'ib-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Lefkoşa'dan ma'zül iken Trablus-ı Şâm kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şafer sene 1098.

Erzurümî Mehemmed Efendi İzmir'den ma'zül iken Trablus-ı Şâm kazâsi arpalık virilüp ba'dehu kazâ-yı mezbûr mevleviyyet oldı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1098.

Şahhâf Şeyh-zâde Enes Efendi Sinob'dan ma'zül iken Trablus-ı Şâm kâdîsi olup zamânında cülüs-ı hümayûn-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldı.

Kuzât-ı Konya

Menteş-zâde Mehemmed Efendi cülüs-ı hümayûn-ı Sulţân Mehemmed Hânî'de Konya kâdîsi bulunup ba'de'l-cülüs 'azl olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

Cânîkî İsmâ'il Efendi Lefkoşa'dan ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvâl sene 1058.

Hızr Efendi Konya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-selh-i¹ Cumâde'l-âhire sene 1059.

Cânîkî İsmâ'il Efendi şaniyen Konya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 6 Rebî'ü'l-âhir sene 1060.

Cerrâh Şeyhî-zâde Mehemmed Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 3 Cumâde'l-âhire sene 1061.

Şahhâf Şeyh-zâde 'Abdül-bâkî Efendi Burusa'dan ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1062.

Martolos-zâde 'Abdül-kerîm Efendi Kuds-i Şerîf'den ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı.³ Fî-selh-i Şevvâl sene 1063.

Çara Ramazân Efendi Erzenü'r-rüm'dan ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 16 Şevvâl sene 1064.

1 selh-i H: -S.

2 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

3 ma'zül oldı H: 'azl olındı S.

'Abdü's-selâm Efendi Erzenü'r-rüm'dan ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 16 Şevvâl sene 1065.

'Abdü'r-raḥîm Efendi Erzenü'r-rüm'dan ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî 23 Cumâde'l-âhîre sene 1066.

Çarağaç Muşlihü'd-dîn Efendi Birgi'den ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu.² Fî 7 Receb sene 1067.

Seyyid 'Abdü'l-fettâh Efendi kuzâtdan iken Konya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1067.

Baldır-zâde Dervîş Meḥemmed Efendi Ğâzî [356^b] Hüdâvendigâr Medresesi müderrisi iken Konya kâdîsi³ olup ba'dehu Trablus-ı Şâm'a naql olındı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1068.

Ṭavîl Ḥasan Efendi Trablus'-ı Şâm'dan ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu Diyârbekr kazâsına naql oldu. Fî-Ramazân sene 1068.

Gölbâzârî Hüseyin Efendi Mağnisa'dan ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-âhîre sene 1069.

Ḥâfız 'Abdü'r-raḥmân Efendi Erzenü'r-rüm kâdîsi iken Konya'ya naql olunup ba'dehu 'azl olındı.⁴ Fî-Receb sene 1071.

Ḥamîdî Maḥmûd Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu Trablus-ı Şâm'a naql olındı. Fî 3 Receb sene 1072.

Meḥemmed Faḥrî Efendi Erzenü'r-rüm'dan ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1073.

Raḥmetu'llâh Mülâzımî 'Ömer Efendi 'Abdü's-selâm Medresesi müderrisi iken Konya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şa'bân sene 1074.

Beyâzî Muştafâ Efendi Kayseriyye'den ma'zül iken Konya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1075.

Tatar 'Abdü'llâh Efendi Saçız kâdîsi iken Konya'ya naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1076.

1 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

2 ma'zül oldu H: 'azl olındı S.

3 S 384b.

4 'azl olındı H: ma'zül oldu S.

Ḥamîdî Maḥmûd Efendi şâniyen Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-ülâ sene 1077.

Mütevellî 'Alî Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 20 Cumâde'l-ülâ sene 1079.

Beyâzî Muştafâ Efendi şâniyen Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1080.

Ḳaşîr Ḥasan Efendi Medîne'den ma'zül iken Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1081.

Muhteşem Emîri Seyyid Meḥemmed Efendi Ğalaṭa'dan ma'zül iken Erzenür-rûm pâyesi zamîmesiyle Ḳonya kazâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldı. Fî-Şevvâl sene 1081.

İbşîr Paşa İmâmî Mûsâ Efendi Diyârbekr'den ma'zül iken Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Ramazân sene 1083.

Ḥamîdî Maḥmûd Efendi şâlişen ma'zül iken Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1084.

Meḥemmed Faḥrî Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken şâniyen Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Receb sene 1086.

Edrinevî İbrâhîm Efendi Câmî'-i 'Atîk Medresesi müderrisi iken Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ka'de sene 1087.

el-Ḥâc Muştafâ Efendi Filibe müftisi iken Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Rebî'ü'l-evvel sene 1089.

Ebû Sa'îd-zâde Feyzu'llâh Efendi Selanik'den ma'zül iken Ḳonya kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Eyyüb kazâsına tebdil kılındı. Fî-Rebî'ü'l-âhir sene 1090.

Ḳudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Ḳonya kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Şire kazâsına tebdil olındı. Fî 7 Zî'l-ḥicce sene 1090.

Ḳara Ḥasan Efendi 'Abdü's-selâm Medresesi müderrisi iken Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 3 Receb sene 1092.

Şirevî Aḥmed Efendi İbrâhîm Paşa-yı Cedîd Medresesi müderrisi iken

Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1094.

Küsec Feyzullah Efendi Kütâhiyye'den ma'zûl iken Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Ramazân sene 1094.

Ḳonyalı 'Abdu'llâh Efendi Erzenür-rüm'dan ma'zûl iken Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1096.

Nâzük 'Abdu'llâh Efendi Mar'aş'dan ma'zûl iken [357^a] Ḳonya' kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1098.

Ḳaşîr Ḥasan Efendi Diyârbekr pâyesi zamîmesiyle şâniyen Ḳonya kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1098.

'Arab Süleymân Efendi Kütâhiyye kâdîsi iken Ḳonya'ya naql olunup zamânında cülûs-ı hümayün-ı Sulṭân Süleymân Ḥân-ı Şânî vâki' oldu.

Ḳuzât-ı LefḲoşa

Ruhâ Müftîsi-zâde Muşṭafâ Efendi Erzenür-rüm'dan ma'zûl iken LefḲoşa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Şevvâl sene 1081.

Ebu's-su'üd Efendi Şofya müftîsi iken LefḲoşa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî-Muḥarrem sene 1085.

Şarı Meḥammed Efendi Fâtîma Sulṭân Medresesi müderrisi iken LefḲoşa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 4 Ramazân sene 1085.

Naşru'llâh Efendi Süleymân Şubaşı Medresesi müderrisi iken LefḲoşa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1087.

'Arab Süleymân Efendi Sinob'dan ma'zûl iken LefḲoşa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1089.

Nâ'ib-zâde Seyyid Meḥammed Efendi Sinob'dan ma'zûl iken LefḲoşa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ğurre-i Receb sene 1091.

Merzifonî Meḥammed Efendi Merzifon'da müderris iken LefḲoşa kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu.³ Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1093.

1 S 385a.

2 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

3 ma'zûl oldu H: 'azl olındı S.

Eyyübî Sürürî Muştafâ Efendi Süleymân Şubaşı Medresesi müderrisi iken Lefkoşa kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âhire sene 1096.

Kürd 'Abdü'l-ḥalîm Efendi Papasoğlu Medresesi müderrisi iken Lefkoşa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Receb sene 1097.

Aşam Şarı Muştafâ Efendi Erzenür-rüm'dan ma'zül iken Lefkoşa kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Şafer sene 1098.

Sürürî Muştafâ Efendi şāniyen Lefkoşa kâdîsi olup zamānında cülüs-ı hümayün-ı Sulṭān Süleymân Ḥān-ı Şānī vāqī' oldı.

Ḳuzāt-ı Mar'aş

Ḳaraḳaş Şeyḫ-zāde Muştafâ Efendi cülüs-ı hümayün-ı Sulṭān Meḥammed Ḥānī'de Mar'aş kâdîsi bulunup ba'de'l-cülüs 'azl olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

Şūfî Meḥammed Paşa İmāmı Meḥammed Efendi Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 17 Receb sene 1060.

Hevāyî-zāde Seyyid Meḥammed Efendi Kütāhiyye'den ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 14 Cumāde'l-âhire sene 1061.

Mu'īd-zāde Maḥmūd¹ Efendi Mollā Yegān Medresesi müderrisi iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bān sene 1062.

Ḳuṭb İbrāhîm Efendi Kütāhiyye'den ma'zül iken şāniyen Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 22 Ramazān sene 1063.

Başmaḳcı-zāde Nūḫ Efendi Yeñişehr'den ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 16 Şevvāl sene 1064.

Kürd 'Abdü'l-ḡanī Efendi Sinob'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 16 Şevvāl sene 1065.

'Abdu'llāh Efendi Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî 28 Şa'bān sene 1066.

Müvezzi' Aḫmed Efendi Sinob'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Zi'l-ḳa'de sene 1066.

1 Maḥmūd H: Meḥammed S.

2 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

Muhtârî Muştafâ Efendi Emîr Sulţân Medresesi müderrisi iken Mar'aş kâdîsi olup¹ ba'dehu Kayseriyye'ye nakl olındı. Fî-ğurre-i Receb sene 1067.

Ebu's-su'ud-zâde Mehemmed Şâdık Efendi Mekke'den ma'zül iken Mar'aş kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Edrine pâyesi zamimesiyle Galaţa kazâsına nakl [357^b] olındı. Fî 9 Muharrem sene 1068.

Hamîdî Maḥmûd Efendi Kütâhiyye kâdîsi iken Mar'aş kazâsına nakl olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1068.

Naşûh Paşa-zâde İmâmı Maḥmûd Efendi Erzenür-rûm'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu 'Ayntâb'a nakl olındı. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1068.

Şirevî Maḥmûd Efendi Birgi'den ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 15 Şa'bân sene 1069.

Bosnevî Maḥmûd Efendi Burusa'da Hâmza Beg Medresesi müderrisi iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 6 Receb sene 1070.

'Abdu'llâh-zâde 'Abdû'r-raḥîm Efendi 'Abdû's-selâm Medresesi müderrisi iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 16 Şevvâl sene 1071.

'Alî Dede-zâde Aḥmed Efendi Tokat'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu.² Fî 6 Şevvâl sene 1072.

Hamdî-zâde Luṭfu'llâh Efendi Hanyâ'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muharrem sene 1074.

Edrinevî Hüseyin Efendi Üçşerefeli Medresesi müderrisi iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1076.

'Abdu'llâh-zâde 'Abdû'r-raḥîm Efendi şâniyen Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1077.

Eyyüb Şeyḫi-zâde 'Abdül-laṭîf Efendi Erzenür-rûm kâdîsi iken Mar'aş'a nakl olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1078.

Nâzûk 'Abdu'llâh Efendi Hañçeriyye Medresesi müderrisi iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Şevvâl sene 1080.

1 S 385b.

2 oldu H: -S.

Cüvânkapucibaşı İmâmı 'Abdü'r-raḥîm Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1081.

İmâm-zâde Meḥemmed Efendi Hanyâ'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1084.

Emîne Kadın-zâde Kaşîr Ḥasan Efendi Sinob'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1085.

Ruhâ Müftîsi-zâde Muştâfâ Efendi Lefkoşa'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1086.

Şahḥâf Şeyḥ-zâde Enes Efendi Hüseyn Efendi Medresesi müderrisi iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1088.

Lühümî 'Alî Efendi İbrâhîm Paşa-yı 'Atîk Medresesi müderrisi iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Receb sene 1088.

'Abdü'l-kâdir-zâde Receb Efendi Toḫat'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1090.

Edrinevî İbrâhîm Efendi Konya'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1091.

Nazûk 'Abdu'llâh Efendi Erzenü'r-rûm'dan ma'zül iken şâniyen Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Receb sene 1093.

Hüseyn Efendi-zâde Yahyâ Efendi Ümmü'l-veled Medresesi müderrisi iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1095.

Kaşîr Ḥasan Efendi Konya'dan ma'zül iken Mar'aş kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1097.¹

Nu'mân Efendi Ferhâd Paşa Medresesi müderrisi iken Mar'aş kâdîsi olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Süleymân Hân-ı Şâni vâkî' oldu.

Ḳuzât-ı Kütâhiyye

Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi cülûs-ı hümayûn-ı Sulṭân Meḥemmed Hânî'de Kütâhiyye kâdîsi bulunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 16 Receb sene 1059. [358*]

1 S 386a.

Helvâcî-zâde Ahmed Efendi şâniyen Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 6 Rebî'ül-âhîr sene 1060.

Kıtb İbrâhîm Efendi 'Ayntâb'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 13 Cumâde'l-âhîre sene 1061.

Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi 'Uşşâk kazâsı ilhâkıyla şâniyen Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1062.

Hindî-zâde Ramazân Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu fevt oldı. Fî-Cumâde'l-âhîre sene 1063.

Kızıklı Mehemmed Efendi Saķız'dan ma'zül iken Kuds pâyesi zamîmesiyle Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1064.

Hevâyî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Burusa Yeñişehri kazâsı zammıyla şâniyen Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 12 Cumâde'l-ülâ sene 1066.

Altıbarmaq İbrâhîm Efendi Dârü'l-ħadîs-i Sinân Paşa Medresesi müderrisi iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 4 Zî'l-ka'de sene 1066.

Mu'id-zâde Mehemmed Efendi Erzenü'r-rüm'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Receb sene 1067.

Ĥamîdî Maĥmûd Efendi Ülä-yı Ĥusrev Kethudâ Medresesi müderrisi iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu Mar'aş kazâsına naķl olındı. Fî 9 Muĥarrem sene 1068.

Başmaqçı-zâde Nüh Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1069.

Ĥara Ramazân Efendi Ĥonya'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 22 Cumâde'l-ülâ sene 1070.

Gümüşayak-zâde Mehemmed Efendi Fethiyye'de Sinân Paşa Medresesi müderrisi iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şa'bân sene 1071.

Ĥere-zâde Ĥüseyn Efendi Sulţân Orĥan Medresesi müderrisi iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şevvâl sene 1072.

Mütevellî 'Alî Efendi Ĥılıç 'Alî Paşa Medresesi müderrisi iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Ramazân sene 1073.

Mektübî Hüseyn Efendi Toğar'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu.¹ Fî-ğurre-i Muḥarrem sene 1075.

Fındık Muştafâ Efendi Hanyâ'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu Şire'ye nakl olındı. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1075.

Here-zâde Hüseyn Efendi şâniyen Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Şevvâl sene 1077.

Meḥemmed Faḥrî Efendi Konya'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1079.

Gümüşayak-zâde Meḥemmed Efendi şâniyen Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1082.

Edrineli² 'Abdu'llâh-zâde 'Abdü'r-raḥîm Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup³ ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1084.

Eyyüb Şeyḫî-zâde 'Abdü'l-laṭîf Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Şafer sene 1087.

Ḥaṭîb-zâde Aḥmed Efendi Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 22 Şa'bân sene 1088.

Küsec Feyzullâh Efendi Tevḳî'î Ca'fer Çelebi Medresesi müderrisi iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1090. [358^b]

Ruhâ Müftîsi-zâde Muştafâ Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu Ṭrablus-ı Şâm'a nakl olındı. Fî 15 Muḥarrem sene 1092.

Lühümî 'Alî Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1094.

Sâ'atî Aḥmed Efendi Edrine'de Sirâciyye Medresesi müderrisi iken Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ḥicce sene 1096.

Gümüşayak-zâde Meḥemmed Efendi Saḳız'dan ma'zül iken şâlişen⁴ Kütâhiyye kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Receb sene 1098.

1 ma'zül oldu H: 'azl olındı S.

2 Edrineli S: -H.

3 S 386b.

4 şâlişen S: -H.

'Arab Süleymân Efendi Ankarâ'dan ma'zûl iken Kütâhiyye kâdîsi olup zamânında cülûs-ı hümâyûn-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldu.

Ḳuzât-ı Toġat

Ḳurd Meġammed Efendi Şire'den ma'zûl iken Toġat kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1060.

Kemâl Efendi-zâde İbrâhîm Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken Toġat ħazâsı arpalık virilüp ba'dehu şadr-ı Anaġolı'ya naġl olındı. Fî 24 Muġarrem sene 1063.

Şun'î-zâde Seyyid Meġammed Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken Toġat ħazâsı arpalık virilüp ba'dehu Anaġolı şadâretine naġl olındı. Fî-Zî'l-ħa'de sene 1064.

İmâm-zâde Şeyġ Meġammed Efendi Anaġolı şadrından ma'zûl iken Toġat ħazâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldu. Fî-Şevvâl sene 1067.

Ebû Sa'îd-zâde Feyzû'llâh Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken Toġat ħazâsı arpalık virilüp ba'dehu Tatarbâzârcığı ħazâsına tebdil olındı. Fî-Rebî'ül-âġir sene 1068.

'Alî Dede-zâde Aġmed Efendi Ülä-yı Zekerıyyâ Medresesi müderrisi iken Toġat kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Muġarrem sene 1069.

Mektübî Hüseyin Efendi Ḳoca Muştafâ Paşa Medresesi müderrisi iken Toġat kâdîsi olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-ġurre-i Muġarrem¹ sene 1070.

Şalbaş-zâde 'Abdü'r-raġmân Efendi Edrine'de Dârü'l-ġadîş Medresesi müderrisi iken Toġat kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.² Fî-Muġarrem sene 1071.

Ebû Sa'îd-zâde Feyzû'llâh Efendi [şadr-ı] Anaġolı'dan ma'zûl iken Rümili pâyesi zamîmesiyle şâniyen Toġat ħazâsı arpalık virilüp ba'dehu Şire ħazâsına naġl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1080.

'Abdü'r-raġîm-zâde Meġammed Efendi şadr-ı Rüm'dan ma'zûl iken Toġat ħazâsı arpalık virilüp ba'dehu şâniyen şadr-ı Rüm'a naġl olındı. Fî-Receb sene 1080.

1 Fî-ġurre-i Muġarrem S: Fî-Muġarrem H.

2 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

Ebū Sa'îd-zâde Feyzullâh Efendi şadr-ı Anaṭolî'dan ma'zûl iken Toḡat ḡazâsı şâlisen arpalıḡ virilüp ba'dehu şâniyen Şire ḡazâsına tebdil olındı. Fî-Rebî'ül-âḡir sene 1081.

Şâlih Paşa İmâmı İsmâ'il Efendi Anḡara ḡâḡisi iken Toḡat'a naḡl olunup ba'dehu fevt oldı. Fî-Şa'bân sene 1081.

Şadrü'd-dîn-zâde Ni'metullâh Efendi Erzenü'r-rüm'dan ma'zûl iken Toḡat ḡâḡisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Şa'bân sene 1082.

'Abdü'l-ḡâdir-zâde Receb Efendi Burusa'da ḡâdiriyye Medresesi müderrisi iken Toḡat ḡâḡisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Muḡarrem¹ sene 1084.

Sa'dî-zâde Seyyid Hibetullâh Efendi Sinob'dan ma'zûl iken Toḡat ḡâḡisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ḡurre-i Rebî'ül-âḡir sene 1085.

Aḡmed Efendi ḡaraḡiḡâr ḡazâsından munfaşıl iken Toḡat ḡâḡisi olup ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-ḡurre-i Zî'l-ḡa'de sene 1086.

Ḳızıḡlı-zâde Aḡmed Efendi Ḳadriyye Medresesi müderrisi iken Toḡat ḡâḡisi olup [359^a] ba'dehu ma'zûl oldı. Fî-Muḡarrem sene 1088.

Bosnevî 'İsâ Efendi İstanbul'dan ma'zûl iken Toḡat ḡazâsı arpalıḡ virilüp ba'dehu fevt oldı. Fî-Ramazân sene 1093.

Hâfiz 'Abdu'r-raḡmân Efendi Mekke'den ma'zûl iken Anaṭolî pâyesi zamîmesiyle Toḡat ḡazâsı arpalıḡ virilüp ba'dehu Begbâzarı ve Edremid ve Bayındır ḡazâlarına tebdil olındı. Fî-Zî'l-ḡa'de sene 1097.

'Abdü'r-raḡîm-zâde Meḡemmed Efendi şadr-ı Anaṭolî'dan ma'zûl iken Toḡat ḡazâsı arpalıḡ virilüp ba'dehu şâniyen Anaṭolî şadâretine naḡl olındı. Fî 12 Zî'l-ḡicce sene 1098.

Naḡibü'l-eşraf Es'ad-zâde Seyyid Meḡemmed Sa'îd Efendi naḡibü'l-eşraf iken Toḡat ḡazâsı arpalıḡ virilüp ba'dehu fevt oldı. Fî 19 Zî'l-ḡicce sene 1098.

Gümrükci² Maḡmüd Aḡa H'âcesi Meḡemmed Efendi ḡayrüd-dîn Paşa Medresesi müderrisi iken Toḡat ḡâḡisi olup zamânında cülüs-ı hümayün-ı Sulṡân Süleymân Ḥân-ı Şâni vâḡi' oldı.

1 S 387a.

2 Gümrükci S: Kiçi H.

Κuzât-ı Şire

Kemâl Efendi-zâde İbrâhîm Efendi cülüs-ı hümayün-ı Sulţân Meĥemmed Hânî'de Şire kıazâsı arpalığı bulunup ba'de'l-cülüs İstanbul kıazâsına naql olındı. Fî 19 Receb sene 1058.

Kebîrî-zâde Meĥemmed Efendi Edrine'den ma'zül iken İstanbul pâyesi zamîmesiyle Şire kıazâsı arpalık virilüp ba'dehu ref' olındı. Fî-ğurre-i Ramazân sene 1059.

Şâmî Yahyâ Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Şire kıâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî 13 Şevvâl sene 1060.

Ṭavîl Hasan Efendi Trablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Şire kıâğisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 15 Şa'bân sene 1061.

Qabaqulaq-zâde Ebu'l-irşâd Meĥemmed Efendi şadâret-i Rüm'dan mufaşıl iken Şire kıazâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldı. Fî-Şevvâl sene 1061.

Bâlî-zâde Muştafâ Efendi şadr-ı Rüm'dan ma'zül iken Şire kıazâsı arpalık virilüp ba'dehu Anaçolı'ya naql olındı. Fî-Ramazân sene 1062.

Anqaravî Es'ad Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Şire kıazâsı arpalık virilüp ba'dehu Anaçolı'ya naql olındı. Fî 16 Şevvâl sene 1065.

Şun'î-zâde Seyyid Meĥemmed Efendi Anaçolı'dan munfaşıl iken Şire kıazâsı arpalık virilüp ba'dehu şadr-ı Rüm'a naql olındı. Fî 12 Şa'bân sene 1067.

Sa'dî-zâde Seyyid Hibetu'llâh Efendi Saqız kıâğisi iken Şire'ye naql olunup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Ramazân sene 1068.

'Abdü'r-raĥîm-zâde Meĥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Şire kıazâsı arpalık virilüp ba'dehu şadr-ı Anaçolı'ya naql olındı. Fî-Cumâde'l-âĥire sene 1069.

'Abdü'l-kâdir Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Şire kıazâsı arpalık virilüp ba'dehu şâniyen İstanbul kıazâsına naql olındı. Fî-Rebî'ül-âĥir sene 1071.

Sinobî 'Abdu'llâh Efendi Kıonya'dan ma'zül iken Şire kıâğisi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Şevvâl sene 1072.

Başmağcı-zâde Nüh Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Şire kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı.¹ Fî-Şevvâl sene 1073.²

'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi şadr-ı Anaṭolî'dan ma'zül iken şâniyen Şire kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu şadr-ı Rüm'a naḳl olındı. Fî-Ramazân sene 1075.

Fındık Muştafâ Efendi Kütâhiyye kâdîsi iken Şire'ye naḳl olunup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-âḫire sene 1076.

Müvezzi' Aḫmed Efendi Trablus-ı Şâm kâdîsi iken Şire'ye naḳl olunup ba'dehu ma'zül oldı.³ Fî-Şafer sene 1077.

'Abdü'r-raḥîm-zâde Meḥemmed Efendi şadr-ı Rüm'dan [359^b] ma'zül iken şâlişen Şire kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu Toḳat kâzâsına naḳl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1080.

Ebû Sa'id-zâde Feyzu'llâh Efendi şadr-ı Anaṭolî'dan ma'zül iken şâniyen Şire kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu şâlişen Toḳat kâzâsına naḳl olındı. Fî-Receb sene 1080.

Şalbaş-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi Toḳat'dan ma'zül iken Şire kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldı. Fî-Rebî'ül-âḫir sene 1081.

Ebû Sa'id-zâde Feyzu'llâh Efendi şâniyen Şire kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu şâlişen Eyyüb kâzâsına tebdil olındı. Fî 13 Zî'l-ḫicce sene 1081.

Dıḫki Muştafâ Efendi şadr-ı Rüm'dan ma'zül iken Şire kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldı. Fî-Zî'l-ḫicce sene 1090.

Ḳudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Şire kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu şadr-ı Anaṭolî'ya naḳl olındı. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1094.

Beyâzî-zâde Aḫmed Efendi şadr-ı Rüm'dan munfaşıl iken Şire kâzâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1098.

Minḳârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi Anaṭolî'dan ma'zül iken Şire kâzâsı arpalık virilüp zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulṫân Süleymân Ḥân-ı Şânî vâḳi' oldı.

1 'azl olındı H: ma'zül oldı S.

2 S 387b.

3 ma'zül oldı H: 'azl olındı S.

Kuzât-ı Anḳara

Ḥamdî-zâde Luṭfu'llâh Efendi cülüs-ı hümâyün-ı Sulṭân Meḥmed Hânî'de Anḳara ḳâḏisi bulunup ba'de'l-cülüs ma'zül oldu. Fî 19 Receb sene 1058.

Emînî Meḥmed Efendi Bağdâd'dan ma'zül iken Anḳara ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1059.

Keder-zâde Seyyid Meḥmed Efendi şâniyen Anḳara ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1060.

Çivi-zâde Şeyḥ Meḥmed Efendi şadr-ı Rüm'dan ma'zül iken Anḳara ḳazâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldu. Fî 10 Cumâde'l-ülâ sene 1061.

Ḳara Çelebi-zâde Maḥmûd Efendi şadr-ı Rüm'dan ma'zül iken Anḳara ḳazâsı arpalık virilüp ba'dehu Ğalaṭa ḳazâsına tebdil olındı. Fî 6 Şevvâl sene 1062.

Ḥanefî Meḥmed Efendi şadr-ı Rüm'dan ma'zül iken Anḳara ḳazâsı arpalık virilüp ba'dehu Dimetoḳa ve Dağardı ḳazâlarına tebdil olındı. Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1067.

Fetvâ-emîni Şeyḥ-zâde Meḥmed Efendi Edrine'den ma'zül iken Anaṭolî pâyesi zamîmesiyle Anḳara ḳazâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldu. Fî-Şevvâl sene 1068.

Şâlih-zâde Şeyḥ Meḥmed Efendi Şofya'dan ma'zül iken Anḳara ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1069.

Cellâd-zâde 'Abdü'l-fettâḥ Efendi Bosna'dan ma'zül iken Anḳara ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1070.

Mu'îd-zâde Meḥmed Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Anḳara ḳâḏisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Şa'bân sene 1071.

Müvezzi' Aḥmed Efendi Ṭrablus-ı Şâm'dan ma'zül iken Anḳara ḳâḏisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Receb sene 1072.

Ebû Sa'îd-zâde Meḥmed Efendi meşîḥat-i İslâmiyye'den munfaşıl iken Anḳara ḳazâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldu. Fî-Rebî'ül-evvel¹ sene 1073.

1 S 388a.

Bosnevî Şa'bân Efendi şadr-ı Rüm'dan ma'zül iken Anğara kazâsı arpalık virilüp ba'dehu fevt oldu. Fî 14 Muğarrem sene 1077.

Kürd 'Abdü'l-ğanî Efendi Erzenü'r-rüm'dan ma'zül iken Anğara kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1078.

Bosnevî 'Abdu'llâh Efendi Qayşeriyye'den ma'zül iken Medîne-i Münevve-re pâyesi zamîmesiyle Anğara kâdîsi olup ba'dehu fevt oldu. [360*] Fî-ğurre-i Rebî'ül-âhir sene 1079.

Anğaravî Meğhemmed Efendi Burusa'dan ma'zül iken Anğara kazâsı arpalık virilüp ba'dehu Mış kâdîsi oldu. Fî-Şevvâl sene 1080.

Şâlih Paşa İmâmî İsmâ'il Efendi Maqtül Hâsan Paşa Medresesi müderrisi iken Anğara kâdîsi olup ba'dehu Toğat kazâsına naql olındı. Fî-Rebî'ül-âhir sene 1081.

Bâlî Efendi İstanbul'dan ma'zül iken Anğara kazâsı arpalık virilüp ba'dehu 'Ayntâb kazâsına naql olındı. Fî-ğurre-i Zî'l-ħicce sene 1085.

Anğaravî-zâde Hâsan Efendi Mış kuzâtından iken Anğara kâdîsi olup ba'dehu Mağnisa'ya naql olındı. Fî-Receb sene 1087.

Anğaravî Meğhemmed Efendi şadr-ı Rüm'dan ma'zül iken şâniyen Anğara kazâsı arpalık virilüp ba'dehu ber-vech-i arpalık Gâlaça kazâsına naql olındı. Fî 15 Muğarrem sene 1092.

Hâtib-zâde Ağmed Efendi Kütâhiyye'den ma'zül iken Anğara kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Muğarrem sene 1093.

'Arab Süleymân Efendi Lefğosa'dan ma'zül iken Anğara kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Rebî'ül-âhir sene 1094.

Burusevî 'Abdü'l-kâdir-zâde Receb Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Anğara kâdîsi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî-ğurre-i Zî'l-ka'de sene 1094.

Edrinevî İbrâhîm Efendi Mar'aş'dan ma'zül iken Anğara kâdîsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muğarrem sene 1096.

Minğârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi şadr-ı Anağolî'dan ma'zül iken Anğara kazâsı virilüp ba'dehu Şire kazâsına tebdil kılındı. Fî-ğurre-i Cumâde'l-âhire sene 1098.

Sivasî-zâde Meḥemmed Emîn Efendi Bağdâd'dan ma'zûl iken Anḳara ḳâḏî-si olup zamânında cülûs-ı hümâyûn-ı Sulṭân Süleymân Hân-ı Şânî vâḳî' oldu.

Devlet-i Sulṭân¹ Meḥemmed Hânî'de Olan Kıırım Hânları²

İslâm Giray ibn Selâmet Giray cülûs-ı hümâyûn-ı Sulṭân Meḥemmed Hânî'de Kıırım Hânı bulunup ba'dehu fevt oldu. Fî-Ramazân sene 1064.

Meḥemmed Giray şâniyen İslâm Giray yirine ḥân olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 4 Ramazân sene 1076.

Âdil Giray bin Çobân Giray, Meḥemmed Giray defa-i şâniyesi yirine ḥân olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 23 Zî'l-ḥicce sene 1082.

Selîm Giray ibn Bahâdır Giray, Âdil Giray yirine ḥân olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1088.

Murâd Giray, Selîm Giray yirine ḥân olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Zî'l-ḥicce sene 1095.

Selîm Giray şâniyen Murâd Giray yirine ḥân olup zamânında cülûs-ı hümâyûn-ı Sulṭân Süleymân Hân-ı Şânî vâḳî' oldu.

Devlet-i Sulṭân Meḥemmed Hânî'de Olan Ḳapudanlar

Voynuḳ Aḥmed Paşa cülûs-ı hümâyûn-ı Sulṭân Meḥemmed Hânî'de ḳapudan bulunup ba'dehu Girid ceziyesinde Suda Ḳal'ası ḳurbinde³ şehîd oldu. Fî-Şa'bân sene 1059.

Bıyıḳlı Muşṭafâ Paşa Rûmili beglerbegisi iken ḳapudan olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 2 Şevvâl sene 1059.

Ḥaydar Ağa-zâde Meḥemmed Paşa ḳubbe-nişîn iken ḳapudan olup ba'dehu ma'zûl oldu. Fî 5 Şevvâl sene 1060.

Ḥüsâm Beg-zâde 'Alî Paşa Rodos begi iken ḳapudan olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Cumâde'l-âḥire sene 1062.

1 Devlet-i Sulṭân H: Zamân-ı Devlet-i Sulṭân S.

2 Hânları S: Hânileri H.

3 S 388b.

Dervîş Mehemmed Paşa Anaṭolî beglerbegisi iken ḳapudan olup ba'dehu şadâret-i 'uzmâya naḳl olındı. Fî 20 Rebî'ü'l-âhîr sene 1063.

Çavuş-zâde Mehemmed Paşa Sivas vâlisi iken ḳapudan olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 4 Muḫarrem sene 1064.

Murâd Paşa şadâret-i 'uzmâdan ma'zül iken ḳapudan olup ba'dehu şâniyen şadru'l-vüzerâ oldı. Fî 4 Receb sene 1065.

Dellâk Muştafâ Paşa ḳubbe-nişîn iken ḳapudan olup ba'dehu ma'zül oldı. [360^b] Fî 15 Receb sene 1065.

Şürnâ-zen Muştafâ Paşa Bozcaṭa muḫâfızı iken ḳapudan olup ba'dehu Erzenür-rüm eyâletine naḳl olındı. Fî 3 Cumâde'l-âḫîre sene 1066.

Hâlıcı-zâde Dâmâdî Muştafâ Paşa Anaṭolî eyâletinden ma'zül iken ḳapudan olup ba'dehu Mışır vâlisi oldı. Fî 9 Receb sene 1066.

Ken'an Paşa Silistre vâlisi iken ḳapudan olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 26 Ramazân sene 1066.

Seyyidî Aḫmed Paşa Silistre vâlisi iken ḳapudan olup ba'dehu Bosna vâlisi oldı. Fî 24 Şafer sene 1067.

Ṭopal Mehemmed Paşa Ṭımışvar beglerbegisi iken ḳapudan olup ba'dehu Saḳız muḫâfazasına me'mûr oldı. Fî 14 Rebî'ü'l-evvel sene 1068.

Çavuş-zâde Mehemmed Paşa şâniyen ḳapudan olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 14 Şevvâl sene 1068.

Delî Hüseyin Paşa cezîre-i Girid'de ser-'asker iken şâniyen ḳapudan olup ba'dehu Rûmîli eyâletine naḳl olındı. Fî 7 Rebî'ü'l-evvel sene 1069.

'Alî Paşa Vâlide Sulṭân ketḫudâsı iken ḳapudan olup ba'dehu Belḡrad cânîbine ser-'asker ta'yîn olındı. Fî 5 Şa'bân sene 1070.

Hüsâm Beg-zâde 'Alî Paşa şâniyen ḳapudan olup ba'dehu fevt oldı. 22 Cumâde'l-âḫîre sene 1072.

'Abdü'l-ḳâdir Paşa ibnü'l-mezkûr 'Alî Paşa ḳapudan olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Receb sene 1072.

Merzifonî Muştafâ Paşa Diyârbekr eyâletinden ma'zül iken çapudan olup ba'dehu rikâb-ı hümayün kı'im-mağâmı oldu. Fî 21 Ramazân sene 1076.

Çaplan Muştafâ Paşa eyâlet-i Şâm'dan ma'zül iken çapudan olup ba'dehu Haleb eyâletine naql olındı. Fî-Zî'l-ħicce sene 1082.

'Alî Paşa ümerâ-yı deryâdan Mora sancağına mutaşarrıf iken çapudan olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-ğurre-i Rebî'ül-evvel sene 1087.

Seydî-zâde Mehemmed Paşa Rümili vâlisi iken çapudan olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 17 Ramazân sene 1088.

Çara İbrâhîm Paşa kubbe-nişin iken çapudan olup ba'dehu rikâb-ı hümayün kı'im-mağâmı oldu. Fî 12 Rebî'ül-evvel sene 1090.

Çaplan Muştafâ Paşa Haleb vâlisi iken şâniyen çapudan olup ba'dehu fevt oldu. Fî 13 Zî'l-ka'de sene 1091.

Silahdâr-ı şehriyârî "Küçük Sipâhî" demekle şehîr Muştafâ Paşa silahdârlıktan çapudan olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 15¹ Rebî'ül-evvel sene 1095.

Muşâhib Muştafâ Paşa kubbe-nişin iken çapudan olup ba'dehu cezîre-i Mora üzerine ser-'asker oldu. Fî-Muħarrem sene 1096.

Mışrılı-zâde İbrâhîm Paşa ümerâ-yı deryâdan iken çapudan olup zamânında cülûs-ı hümayün-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldu.

Devlet-i Sulţân Mehemmed Hânî'de Olan Mışr Vâlileri

Şerîf Mehemmed Paşa cülûs-ı hümayün-ı Sulţân Mehemmed Hânî'de Mışr vâlisi bulunmuş idi. Ba'dehu 'azl olındı. Fî 21 Şafer sene 1059.

Çarhüncü Aħmed Paşa Diyârbekr vâlisi iken Mışr'a naql olunup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 6 Şafer sene 1061.

Hâdım 'Abdu'r-raħmân Paşa kubbe-nişin iken Mışr vâlisi olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 5 Şevvâl sene 1062.

Hâşekî Mehemmed Paşa kubbe-nişin iken Mışr vâlisi olup ba'dehu ma'zül oldu. Fî 4 Şa'bân sene 1066.

1 S 389a.

Hâlicî-zâde Dâmâdî Muştafâ Paşa kapudan iken Mısr'a naql olunup ba'de-hu 'azl olındı. Fî 8 Ramazân sene 1067.

Şeh-süvâr -zâde Gâzî Mehemmed Paşa Şâm vâlisi iken Mısr'a naql olunup ba'de-hu katl olındı. Fî-Şevvâl sene 1070.

Gürcî Muştafâ Paşa [361*] Mısr vâlisi olup ba'de-hu ma'zül oldı. Fî 23 Ramazân sene 1071.

İbrâhîm Paşa defterdâr iken Mısr vâlisi olup ba'de-hu 'azl olındı. Fî 5¹ Ramazân sene 1074.

'Ömer Paşa silahdâr-ı şehriyârî iken Mısr vâiligiyle çıqup² ba'de-hu ma'zül oldı. Fî 25 Şa'bân sene 1077.

Şüfî İbrâhîm Paşa Sivas eyâletinden ma'zül iken Mısr vâlisi olup ba'de-hu fevt oldı. Fî-Cumâde'l-âhîre sene 1079.

Qaraqaş 'Alî Paşa Silistre vâlisi iken Mısr'a naql olunup ba'de-hu fevt oldı. Fî 5 Şa'bân sene 1080.

Kethudâ İbrâhîm Paşa Haleb vâlisi iken Mısr'a naql olunup ba'de-hu 'azl olındı. Fî 23 Şafer sene 1084.

Cânbolâd-zâde Hüseyñ Paşa Budun eyâletinden ma'zül iken Mısr vâlisi olup ba'de-hu ma'zül oldı. Fî 5 Cumâde'l-âhîre sene 1086.

Ahmed Paşa defterdâr iken Mısr vâlisi olup ba'de-hu 'azl olındı. Fî 27 Şafer sene 1087.

'Abdu'r-rahmân Paşa Bağdâd vâlisi iken Mısr'a naql olunup ba'de-hu ma'zül oldı. Fî 20 Cumâde'l-ülâ sene 1091.

'Oşmân Paşa Anaçolı vâlisi iken Mısr'a naql olunup ba'de-hu 'azl olındı. Fî 20 Cumâde'l-ülâ sene 1094.

Hamza Paşa Vâlîde Sulţân kethudası iken Mısr vâlisi olup ba'de-hu ma'zül oldı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1098.

Hasan Paşa Hâşekî Sulţân kethudası iken Mısr vâlisi olup zamânında cülüs-ı hümayün-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldı.

1 5 H: 4 S.

2 vâiligiyle çıqup H: vâlisi olup S.

Devlet-i Sultân Mehemmed Hânî'de Olan Yeñiçeri Ağaları

Seyyid Muştafâ Ağa cülüs-ı hümayün-ı Sultân Mehemmed Hânî'de yeñiçeri ağası bulunup ba'de'l-'azl Bolı eyaleti virildi. Fî-ğurre-i Şa'bân sene 1058.

Çara Muştafâ Paşa Kethudâsı Mehemmed Ağa yeñiçeri ağası olup ba'de'l-'azl Diyârbekr eyaleti tevcih olındı. Fî 29 Zî'l-hicce sene 1058.

Murâd Ağa sekbânbaşılığdan mütekkâ'id iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu mühr-i şadâret ihsân olındı. Fî 7 Cumâde'l-ülâ sene 1059.

Çara Çavuş Muştafâ Ağa yeñiçeri ağası olup ba'de'l-'azl katl olındı. Fî 16 Ramazân sene 1061.¹

Çara Hasan Ağa-zâde mihteri Hüseyñ Ağa sekbânbaşılığdan yeñiçeri ağası olup ba'dehu mütekkâ'id oldı. Fî 15 Zî'l-hicce sene 1061.

Süleymân Ağa rikâbdâr-ı şehriyâri iken yeñiçeri ağası olup ba'de'l-'azl vezâretle kubbe-nişin oldı. Fî-ğurre-i Rebi'ül-âhir sene 1063.

Gürçi Muştafâ Paşa dülbend ağası iken vezâretle yeñiçeri ağası olup ba'dehu Çarñe eyâletine naql olındı. Fî 26 Muharrem sene 1064.

Ken'an Paşa silahdâr-ı şehriyâri iken vezâretle yeñiçeri ağası olup ba'dehu kubbe-nişin oldı. Fî 9 Şevvâl sene 1065.

Mehemmed Ağa mîr-âhür-ı kebîr iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 6 Cumâde'l-ülâ sene 1066.

Mehemmed Ağa sekbânbaşılığdan yeñiçeri ağası olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 8 Cumâde'l-ülâ sene 1066.

Maħmüd Ağa çukağâr-ı şehriyâri iken vezâretle yeñiçeri ağası olup ba'dehu katl olındı. Fî 12 Şa'bân sene 1066.

Hüseyñ Paşa çukağâr-ı şehriyâri iken vezâretle yeñiçeri ağası olup ba'dehu 'azl olındı. Fî 24 Zî'l-ka'de sene 1066.

Suhrâb Mehemmed Ağa mîr-âhür-ı kebîr iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu Sivas eyaleti virildi. Fî 7 Şevvâl sene 1067.

'Alî Ağa dergâh-ı 'alî kapucıbaşılardan iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu katl olındı. Fî-Cumâde'l-ülâ sene 1068.

1 S 389b.

Kundağcı-zâde Kınbur Muştafâ Ağa sekbânbaşı iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu Bağdâd eyaleti virildi. Fî 7 Receb sene 1072.

Bosnevî Şâlih Ağa çavuşbaşı iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu Şâm eyaleti virildi. Fî-Şafer sene 1075.

Murâd Paşa Yegeni Muştafâ Ağa yeñiçeri ağası olup ba'dehu nehr-i Raba muhârebesinde şehîd oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1075.

Muharrem Ağa -kethudâ-yı Köprili Mehemmed Paşa- [361^b] yeñiçeri ağası olup ba'dehu Kütâhiyye vâlisi oldu. Fî-Muharrem sene 1076.

İbrâhîm Ağa çavuşbaşı iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu Sivas vâlisi oldu. Fî-Zî'l-ka'de sene 1076.

Uzun İbrâhîm Paşa kethudâ iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu İstanbul kâ'im-makâmı oldu. Fî 28 Zî'l-hicce sene 1079.

'Abdu'r-rahmân Paşa kethudâ beg iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu Bağdâd vâlisi oldu. Fî 24 Rebî'ül-evvel sene 1085.

Kara Hasan Ağa-zâde Muştafâ Ağa sekbânbaşı iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Ramazân sene 1089.

İbrâhîm Paşa kethudâ beg iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu Erzenü'r-rüm eyaleti virildi. Fî 12 Cumâde'l-ülâ sene 1090.

Tekfûrtağlı Muştafâ Ağa sekbânbaşı iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu Kaniye vâlisi oldu. Fî-Rebî'ül-evvel sene 1095.

Zî'l-fikâr Ağa sekbânbaşı iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu Sakız muhâfazasına ta'yîn olındı¹. Fî 3 Rebî'ül-evvel sene 1097.

Çolak Hasan Ağa kethudâ beg iken yeñiçeri ağası olup ba'dehu 'azl olındı. Fî-Muharrem sene 1098.

Tekfûrtağlı Muştafâ Paşa şâniyen yeñiçeri ağası olup ba'dehu Boğazhişarı muhâfazasına ta'yîn olındı. Fî-Zî'l-ka'de sene 1098.

Yûsuf Ağa kethudâ beg iken yeñiçeri ağası olup zamânında cülûs-ı hümayûn-ı Sulţân Süleymân Hân-ı Şânî vâkı' oldu.

¹ 'azl olındı H: ma'zûl oldu S.

Şıfı'ş-şu'arâ'i ellezîne intekalü fi-hâzîhi'd-Devleti'l-'Aliyye'

Bu Devlet-i 'Aliyye şu'arâsından olup 'ulemâ-yı kirâm ve meşâyih-ı zevî'l-ihtirâm² silkinde tercemeleri tahtır olınan kibâr-ı sütüde-eçvârdan mâ'adâ şî'r-âşinâ olup 'âlem-i 'uqbâya 'azîmet eyleyen şu'arâ-yı şâhib-ma'rifetün tercemele-ridür ki hürûf-ı teheccî üzre zıkr ü beyân olunur.

Edîb [Halebî Maḥmûd]

Edîb, Halebî Maḥmûd Efendi'dür. Ba'de taḥşîl-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup kırk aççe medreseden ma'zûl olduḡdan soñra sâlik-i semt-i kazâ ve mâlik-i ezimme-i hükm ü imzâ olmuş idi. Anaṡolu kalem-revinde Alaşehr kazâsından munfaşıl iken Devlet-i 'Aliyye ile medîne-i Yenîşehr'de mülâzemetde olmaḡla biñ³ yetmiş ṡoḡuz senesi hîlâlinde 'âlem-i 'uqbâya rihlet eyleyüp medîne-i mezkûrede defn olındı. Bu beyt güftârındandır:

Beyt

Destün diyemem cûd u keremde yeme beñzer
Kim reşha-i cûdına göre yem neme beñzer

Bezmî [İstanbulî Muştafâ]

Bezmî Muştafâ Çelebi, İstanbulî'dür. Yenîkapu hâricinde vâkı'a Mevlevî-hâne'nün bânisi Meḡammed Efendi'nün hafididür. Yenîçeri ḡoricularından iken biñ altmış ṡoḡuz târiḡinde fevt oldı. Bu şî'r güftârındandır:

Nazm

Gül-i sūrîye teşbîh eylesem baḡduḡca ruḡsârûñ
Ba'id olmaz niḡâhından kızarsa 'aşîḡ-ı zârûñ
Ferâmüş itdürür telḡi-i güftâr-ı ḡazab-hîzûñ
Mezâḡ-ı cânı şîrîn eyledükce ḡand-i güftârûñ
Görüp ârâmı ḡalmaz 'aşîḡuñ üftân olur ḡâke
Çemân olduḡca serv-i ḡâmetüm nâz ile reftârûñ

1 "Devlet-i Aliyye'de (yüce devlette) [âhirete] geçenler."

2 S 390a.

3 biñ H: -S.

Bezmî [Yasağcı-zâde İbrâhîm]

Bezmî İbrâhîm bin Ramazân. Vilâyet-i Bosna'dan bedidâr ve “Yasağcı-zâde İbrâhîm Çelebi” dimekle şöhret-şî'âr olmuş idi. Dîvân-ı hümayûn küttâbından iken teğâ'üd ihtiyâr itmiş idi. Ağa-yı yeñiçeriyân Tekfûrtağlı Muştafâ Paşa'nuñ hem-nişini olmağla biñ çoqsan dört Muharrem'inde Peç Seferi'ne bile gidüp sene-i mezkûre Ramazân'ında derûn-ı haymede pây-ı yemînine humpare işâ-betiyle şehîden 'azm-i 'âlem-i 'uqbâ eyledi. Şeyh Himmet-zâde 'Abdu'llâh Efendi didügi târihdür:

Mısrâ'

Aldı ayağdan mey-i cām-ı şehâdet Bezmî'yi¹

Mezbûr ma'ârif ile meşhûr, hoş-şoşbet, nedîm-i şüh-ıtabî'at [362^a] idi.

Âşârından müretteb *Dîvân-ı* eş'arı vardır. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Ba'ış figân u nâleme ol mâh-rû mıdır
Yohsa vişâle bende olan ârzû mıdır

Güş eylemez mi ol meh-i nâ-mihribân 'aceb
Te'sîri yok mı nâlelerüm güft ü gû mıdır

Her bir nigâhuñ olmada zaħm-âver-i derûn
Şemşîr-i tîzûn ey şeh-i hûbân dü rû mıdır

Seyl-i sirişk-i dîde-i hûn-bârdan ğaraz
Âyâ sevâd-ı dâğ-ı dili şüst ü şû mıdır

Pendî [Kâsım Paşalı 'Oşmân]

Pendî, Kâsım Paşalı 'Oşmân Çelebi'dür. Yeñiçeri kâtiblerinden iken biñ yetmiş senesi hilâlinde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

1 الدى اياقدن مى جام شهادت بزى مى

Beyt

Eşk-i çeşmüm seyl idüp kıldum rehinde cüybâr
Kim o şâh-ı hüsne zaḥmet virmeye gerd [ü] ğubâr

Bahâyî [İstanbulî Fikrî] [Küfrî Ḥasan]

Bahâyî, İstanbulî Fikrî'den maqlüb Ḥasan Çelebî'dür. Fenn-i nücümde mâhir olmağın bîn altmış Ramazân'ında katl olunan Müneccimbaşı Ḥüseyn Efendi yerine ser-müneccimîn olup yetmiş bir Şafer'inde 'azm-i 'âlem-i beḳâ itdükde yiri "Müneccimek" demekle şehîr Meḥammed Efendi'ye sezâ görildi.

Mezbûr hicv ü tezyîfe mâ'il olduğu ecilden Küfrî laḳabıyla meşhûr olmuş idi. Bu beyt anundur:

Beyt

Eyledi çünkim anı âb-ı sirişküm sîr-âb
Sînede dâğlarum her birisi lâle olur¹

Behcetî [Ḥüseyn]

Behcetî Ḥüseyn Çelebi. Belde-i Koştantıniyye'den neş'et eyleyüp dîvân-ı hümâyün kâtiblerinden olmuş idi. Niçe zamân târiḥcilik manşibiyla ser-bülend-i aḳrân olduğdan sonra bîn toḳsan beş senesi ev'îlinde Belğrad'da fevt oldı. Müretteb *Dîvân-ı eş'ârı* vardır. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Öper yâruñ lebin dil ḥaṭṭ-ı 'anber-fâma katlanmaz
Bozar ol tıfl-ı şeydâ rüzesin aḳşama katlanmaz

Ve lehu

Dîdemüzden gitmez oldı reng-i rüy-ı ṭal'atüñ
Bülbül-i nâlâniyuz ol gülsitân-ı behcetüñ

Ve lehu

Bir mihrî sev ki rüyına meh-tâb reşk ide
Şâfi-i cism-i hoş-terine âb reşk ide

1 S 390b.

Sevdâ-yı vaşl-ı yâr ile ol öyle muztarib
Endâm-ı lerzenâküne sîm-âb reşk ide

Dendânuñı lebünde görüp şöyle añların
Dürç-i 'aķıķde dür-i nâ-yâb reşk ide

Tâ'ib [İstanbulî Mehemmed]

Tâ'ib, İstanbulî Mehemmed Çelebi'dür. Nâ'ili Muştafâ Efendi'nün perverdesidür. Dîvân-ı hümayün kâtiblerinden iken biñ tokşan beş târihinde fevt oldı. Müretteb *Dîvân-ı eş'arı* vardır. Bu ebyât güftârındandır:

ez-Ķaşâ'id

Çâre-sâz-ı zaħm-ı ħ'ârân-ı ħadeng-i ma'siyet
Dil-nüvâz-ı ħâķır-ı bî-çâregân-ı ħam-güsâr

Müşg-bîz eyler dimâħ-ı bî-dilân-ı 'âlemi
Nefħa-i gülzâr-ı aħlâķıyla bād-ı nev-bahâr

Gerd-i şad ħamyâze-i miħnetle olmazmış hele
Sînede âyîne-i derk-i taħayyül jengdâr

ez-Ķazeliyyât

Baħşâyîş-i feyz ile şunup câm-ı şarâbı
Bezm ehline sâķi kerem ü luķfi müdâm it

Ve lehu

Ķaldı 'âciz dil tekâpuyında şayd-ı ħ'âhişüñ
Bend olaldan rişte-i refţârına pây-ı ümî

Ve lehu

Ķâl-i 'izârı nâfe-i âhû-yı ħüsn iken
Gör çin-i zülfin 'âşık-ı bî-dil ħaķâ bilür

Ve lehu

Yolında hâk olan bî-dilâna ta'n itmeñ
Hırâma gelmiş o mest [ü] harâb görmişler

Ve lehu

Şu deñlü eşk-i çeşmin bezl ider kim Tâ'ib-i bî-dil
O şûha 'arz-ı kâlâ itmege bir mâ-cerâ bulmaz

Cem'î [İstanbulî Mehemmed]

Cem'î, İstanbulî Mehemmed Efendi'dür. Taḥşîl-i 'ilme 'azîmet ve 'ulemâ-nuñ birinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aqçe medreseye vâşıl ve andan daḥı munfaşıl iken sâlik-i semt-i қаzâ ve mâlik-i ezimme-i ḥükm ü imzâ olmuş idi. Rûmili қalem-revinde birkaç manşı-ba ḥâkim olduqdan şonra biñ yetmiş senesi ḥilâlinde [362^b] 'âlem-i ervâḥa rıḥlet eyledi.

Mezbûr ma'arif ile meşhûr idi. Müretteb ü mükemmel *Divân*-ı eş'arı vardır. Bu ebyât andan nümunedârdur:

ez-Қаşâ'id

Baña ne küy-ı riyâ-yı fezâ-yı 'ilm ü hüner
Ḥidiv-i ma'reke-pîrâ-yı 'arşa-i ma'nâ

Penâh-ı dîn-i ümem kıblegâh-ı ehl-i himem
Ziyâ-yı mihr-i kerem şeb-çerâğ-ı baḥr-i şehâ

Nesîm-i himmetinüñ menzil-i riyâz-ı kerem
Kümeyt-i ḥâmesinüñ cilvegâḥı dest-i 'aḫâ

Ve lehu

Bu âvâzeyle ser-ḥayl-i 'adūnuñ
Gözinden uçdı murğ-ı ḥ'âb-ı râḫat¹

1 Revan 1446 vr. 371'âda ve Hamidiye 939 vr. 320'âda bu beyitten önce şu beyit gelmektedir:

Hoşâ ey müjde-güy-ı fetḥ ü nuşret
Hümâyün-maqdem ü ferḥunde-tal'at

Muḥaşşal şāhid-i iḳbāl-i şāha
Güzel yaḳışdı ol Baḡdādi ḫil'at

Sürüp a'dāyı esbābı içinden
Ḳılıç ḳoydı şeh-i Rüstem-şecā'at¹

O şeh kim berr ü baḫri ḳıldı lertzān
Sürüp her yaña esb-i bād-sür'at

Olur şeh māt kendü ḫānesinde
Piyāde sürse şāh-ı ehl-i sünnet

Ve lehu

Sütür-ı nazmı tınāb-ı ḫıyām-ı 'irfāndur
Nihāl-i ḫāme-i mevzūnı ol ḫıyāma 'imād

Ne dem ki tişe-i ḫāmeyle şehri 'irfānda
Binā-yı ḫāne-i endişeye urur bünyād

Hezār yirden olur tār-ı nazmına beste
Ḳumāş-ı nev-be-nev-i kār-ḫāne-i icād

Ve lehu

Derūnum baḫr-i zehḫār-ı süḫandur
Kelāmum dürr-i şehvār-ı süḫandur

Nesīm-i rūḫ-baḫş-ı nuḫḳ-ı ḫāmem
Bahār-efrüz-ı gülzār-ı süḫandur

Ḳabābı noḳḫadur üstinde anuñ
Sütür-ı nazmum enhār-ı süḫandur

Kenâr-ı saır-ı eş'arumda her nûn
Şikenc-i zülf-i ebkâr-ı sühandur

Fezâ-yı midhatinde âb-ı nazmum
Riyâz-ı feyz-i enhâr-ı sühandur¹

Ve lehu

Hamdü li'llâh ki yine dâmen ü ceyb-i âmâl
Oldı gül-berg-i neşât ile bugün mâl-â-mâl²

Hamdü li'llâh ki olup necm-i hidâyet hâdî
Eyledi kaç'-ı menâzil o meh-i burc-ı kemâl³

- 1 Revan 1446 vr. 371b'de ve Hamidiye 939 vr. 320b'de bu beyitten önce şu beyit gelmektedir:
Kelâmum naqd-i hâşşü'l-hâş-ı ma'nâ
Dilüm şarrâf-ı bâzâr-ı sühandur
- 2 Revan 1446 vr. 371b'de ve Hamidiye 939 vr. 320b'de bu beyitten önce şu beyitler gelmektedir:
Zülf-i içre görinen şanma ruḥ-ı dilberdür
Sünbülîstânda açılmış gül-i nâz-güsterdür

Eyü fikr eyle gülistân-ı me'ânî hurrem
Nem-i kilkiyle çemenzâr sühan-ı hoş-terdür

Âb-ı dil-cû-yı sühandur yazılan eş'arı
Nokta-i zer degül üstindeki nilüferdür

Ve lehu

Açar rumûz ile mâ-fi'z-zamîr gönçeleri
Çemende bād-ı şabâ kâşif-i velâyetdür

Mezâk-ı 'âlemi şîrîn iderse kilki n'ola
Nihâl-i neyşekeristân-ı istiḳâmetdür

Riyâz-ı tab'-ı hâzân-didegân endüha
Bahâr-ı devleti ser-mâye-i meserretdür

Zamân-ı ma'deletinde gürüh-ı ehl-i fesâd
Şu deñlü muhtefi-i küşe-i ferâgatdur

Ki tîr-i saht-ı kemân-ı fiten çü ehl-i şalâh
Cihânda çille-nişin-i maḳâm-ı hayretdür

Ve lehu

Nev-bâve-i dıraht-ı recânûñ da vaḳti var
Olma ḥariş ḥâm-ı tãma' hep olur biter

- 3 Revan 1446 vr. 371b'de ve Hamidiye 939 vr. 320b'de bu beyitten önce şu beyit gelmektedir:
Hamdü li'llâh ki şeb-i Qadr'e irüp buldı yine
Baḥr-i telḥ-âb-ı emel çâşni-i âb-ı zülâl

Maṭla'-ı mihr-i seḥā gevher-i iklîl-i 'aṭā
 Âb-ı rüy-ı 'ulemâ çeşme-i 'ilm ü âmāl

Şems-i Bircîs-eşer mäh-ı cihân-tâb-ı hüner
 Şadef-i mihr-i güher lücce-i deryâ-yı maḳâl

O şeh-i kişver-i ma'nâ ki anuñ evşâfın
 Yazsa ger ḥal ile bir şâ'ir-i pākîze-maḳâl

Nün-ı mazmün-ı dil-ārâsı bu ḥâletle olur
 Sâḳ-ı sîmîn-i 'arûs-ı süḥana zer ḥalḥâl

Naẓm-ı pākinde gören nükte-i rengini şanur
 Düşdi bir cüy-ı şafâ-güstere berg-i gül-i âl¹

Ve lehu

Li'llahi'l-ḥamd ki pergâr-ı sipihr-i a'zam
 Yine devr eyledi ber-vefḳ-ı murâd-ı 'âlem

Güş idüp bād-ı şabâdan yine bu peygâmi
 Göklere atdı külâhını buḥûr-ı Meryem

İrdi ol 'ahd-i feraḥ kim ola erbâb-ı hüner
 Bezm-i ebkâr-ı şebistân-ı ümîde maḥrem

1 Revan 1446 vr. 371b'de ve Hamidiye 939 vr. 320b'de bu beyitten sonra şu beyitler gelmektedir:
 Naẓm-ı cân-perveri bir cüy-ı şafâ-güster iken
 Tûṭi-i ḥâmesini söyledür âyine-mişâl

Bâr-ı 'adliyle ḳad-i fitne dü-tâdur her dem
 Ḥalkâ-i ṭurre-i ḥübân aña olmuşdur dâl

Tek ü pü eyler iken gülşen-i evşâfında
 Dile şunuldu bu gül-deste-i gülzâr-ı ḥayâl

Güft-güy-ı gül ü gülşen uzanurdu Cem'i
 Bülbül-i ṭab'umı sermâ-yı sitem itmese lâl

Râh-ı ümmîde türâb olmağla kişt-i emel
 Eşheb-i kec-rev-i çarḫ eyledi anı pâ-mâl

Esb-i maḳşûda süvâr it beni ayaklandur
Pâymal eylemeden ceşş-i cihân-gîr-i elem¹

Ve lehu

Müjde ey ğam mürde-dil 'İsî-i devrândur gelen
Dide rûşen âftâb-ı burc-ı 'irfândur gelen²

Naḳş-ı sümme-i esbi rengîn lâle-i deşt-i 'Irâḳ
Hâk-i pâyı kuḫl-ı a'yân-ı Şıfâhân'dur gelen³

Zarf-ı isti'dâdını herkes müheyyâ eylesün
Hâme-i deryâ-yı reşk-i ebr-i Nisân'dur gelen

Gülbün-i iḳbâli ser-sebz ola hem andan müdâm
Hep meşâmm-ı ehl-i ṭab'a bû-yı iḫsândur gelen

Mevc-ḫîz olsa n'ola tûmâr-ı Cem'î cüyveş
Nuḫḳ-ı cân-baḫşı nesîm-i bağ-ı Rıdvân'dur gelen⁴

1 Revan 1446 vr. 372'âda ve Hamidiye 939 vr. 321'âda bu beyitten sonra şu beyitler gelmektedir:
Şeb-i endüha erbâb-ı hüner itmiş iken
Der-i maḳşûdını güm-geşte-i şahrâ-yı sitem

Nâ-gehân cânib-i iḳbâlden oldı zâhir
Meş'al-i luḫf-ı Hudâvend-i pesendide-şiyem

2 Revan 1446 vr. 372'âda ve Hamidiye 939 vr. 321'âda bu beyitten sonra şu beyitler gelmektedir:
Müjde ey âteş-nişin-i ğarḳagâh-ı intizâr
Hızr-ı deryâ âşinâ-yı luḫf u iḫsândur gelen

3 Revan 1446 vr. 372'âda ve Hamidiye 939 vr. 321'âda bu beyitten sonra şu beyitler gelmektedir:
Secde-i şükr iderek yârân teveccüh eylesün
Âsitânı kıble-i erbâb-ı 'irfândur gelen

4 Revan 1446 vr. 372'âda ve Hamidiye 939 vr. 321'âda bu beyitten sonra şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Süzen-i âhla engüşte-i bâlîn-i ḫayâl
Nice bir çehre-fürüş-ı emel-i cân olsun

Nice bir ḫurde-fürüşân-ı dükân-ı 'âlem
ḫurde-gîr-i sülhan-ı nâdire-sencân olsun

Eşk-i revġan eşer-i çeşm-i terûn yâ nice bir
Âteş-efrûz-ı dil-i şekve-güzârân olsun

Ḳâdim-i (?) şûr o şâhenşeh-i nazmuñ ḳalemi
Nâzım-ı ḫâl-i dil-i nükte-şinâsân olsun

Hâşre dek gül-bün-i iḳbâli olup ḫurrem hem
Zıll-ı memdüdü nişimengeh-i a'yân olsun

Ve lehu

Gözümde eşk dem-âlûde kalb ise pür-ğün
Bir oldı hâşılı şimdi derün ile bîrün

‘Aceb mi bâde-i ħûn-ı sirişküm olsa revân
Yine sebû-yı dili rûzgâr itdi nigûn¹

O şem‘-i şu‘le-fırûz-ı hünergeh dâ‘irdür
Vücûd-ı pâkini fânûs-ı çerĥ-i minâ-gûn [363^a]

Şehâb-ı evc-i fazilet ki reşha-rîz olsa
İder sevâhîl-i ma‘nâyı pür dür-i meknûn

Zülâl-i şab‘ına leb-teşne selsebil-i sühân
Nihâl-i nazmına dil-beste ğonçe-i mazmûn

Cemâl-i şab‘ına şüretger-i sühân ħayrân
‘Arûs-ı nazmına meşşâta-i kalem meftûn

Ve lehu

Zihî zamân-ı revân-baĥş u ħâlet-efzâyî
Ki buldı rûtbe-i ğam ħâlet-i Mesîhâ’yı

Zihî tereşşuh-ı ebr-i ‘inâyet-i Bârî
Ki itdi tâze vü ter köhne bâĝ-ı dünyâyı

Pür itdi gevher-i kâm ile sâķî-i eyyâm
Mişâl-i câm-ı tehî dâmen-i temennâyı²

1 Revan 1446 vr. 372âda ve Hamidiye 939 vr. 321âda bu beyitten sonra şu beyitler gelmektedir:
Bu denlü bend geçerken yanından ayrılmaz
Ne siĥr ider dile bilmem o turre-i şeb-gûn

Cihânda şalib-i ħ‘ân-ı vişâl-i yâr olanuñ
Şikest olur dili mânend-i kâse-i Mecnûn

Hemîşe şa‘na-zen-i büstân-ı Rıĥvân’dur
Zülâl-i çeşme-i vaşluñla ğülsitân-ı derün

2 S 391b.

Felek geh seng-i ğamın aldırur arılıqumda
 Şikest ider yine mir'at-ı alb-i Şeydâyı

ez-Gazeliyyât

Kemer-bendin çözüp yârı der-âĝûŐ eylemiş a'dâ
 Meded gird-âbdan gird-âba düşmüş ol dür-i yek-tâ¹

Ve lehu

Andan 'aceb mi bû-yı vefâ itsem recâ
 ara gönüllidür o perî lâleveş dilâ²

Ve lehu

Gûş-ı dilden ref' idüp yâ Rabb ğaffet perdesi
 ıl çerâĝ-ı meclis-i 'işka fetil-i pür-ziyâ

Âdemi gözden nihân eyler girince çeşmine
 Özge kuhl-i simyadur[ur] Cem'iyâ hâk-i fenâ

Ve lehu

Çok ana sebep olmuş idi bezm-i bütânda
 Âhir ele virdi boĝazı Şişe-i Şahbâ

Ve lehu

Sürer meydân-ı 'işretde anı düşdüke bî-pervâ
 Maĝabbet ehli ayrılmaz kümeyt-i bâdeden cânâ

1 Revan 1446 vr. 372a-372b'de ve Hamidiye 939 vr. 321a-321b'de bu beyitten sonra Şu beyitler gelmektedir:

Döner bir nâvdân-ı hûn-feŐâna Şerha-i sinem
 Güzâr itdükce andan hânçer-i cânâna âbâsâ

Daĝı sen gird-bâd-ı âh-ı 'uşŞâk ile oynarsın
 Dimezsın ĝuŐumı bir ĝün burur ey gül-bün-i ra'nâ

Dem-â-dem başına toprak Őaçar derd ü ĝamuñ ol kim
 Ola mânend-i Cem'i derd-nûş-ı sâĝar-ı Şahbâ

2 Revan 1446 vr. 372a-372b'de ve Hamidiye 939 vr. 321a-321b'de bu beyitten sonra Şu beyit gelmektedir:
 Narĝına indürür seni hük-m-i azâ Őaĝın
 Kendüni çok yuĝardan öĝüp Őatma vâ'izâ

Ve lehu

Ordu-yı şâh-ı gül çemenistâna çıkdı hep
Yârân kümeyt-i câm ile seyrâna çıkdı hep

Her sâlik olduğum reh-i ser-küçe-i ümîd
Hayfâ ki semt-i vâdi-i hırmâna çıkdı hep

Etfâl gibi meclis-i 'işretde şîşeler
Zânū-yı pîr-i bâde-perestâna çıkdı hep

Naṭ'-ı ğamuñ piyâdeleri üft ü hîz ile
Ser-'arsa-i maḥabbete ferzâne çıkdı hep

Cem'î gelince bezme o ḳaddi ḳıyâmetüm
Genc-i nihân-ı meykede meydâna çıkdı hep¹

Ve lehu

Dilün sükûnına² hep ḥaṭṭ-ı yârdur bâ'is
Benüm de ḥayretüme ol ğubârdur bâ'is

'Ulüvv-i ḳadrine her şu'lenün mişâl-i ğubâr
Gehî müsâ'ade-i rûzgârdur bâ'is

Ve lehu

Cisr-i seyl-âb-ı ğamı câm-ı muşaffâ ile geç
Öyle cây-ı ḥaṭarı esb-i sebük-pâ ile geç

Mevc-ḥîz olmadın ey dil daḥı deryâ-yı melâl
Anı bir himmet idüp zevraḳ-ı şahbâ ile geç

1 Revan 1446 vr. 372a-372b'de ve Hamidiye 939 vr. 321a-321b'de bu beyitten sonra şu beyit gelmektedir:

Cemşîd ocağı söyünür mi bu cihânda

Cem'î nefes itmiş aña pîrân-ı ḥarâbât

2 sükûnına S: sükûtına H.

Hâne-i cân-ı 'adū reşk ile sūzān olsun
Dergehinden o yalın yüzli dil-ārā ile geç

Ve lehu

Külüng-i ğamla kuhsār-ı belāda ey dil-i nā-şād
Benüm başuma geldi ser-güzeşt-i tīşe-i Ferhād

Yeter ser-geşte hāl itdün meded ey şem'-i bezm-ārā
Çü bir başuña luṭf it eyle dil pervānesin āzād

Ve lehu

Gönül sırr-ı dehān-ı yarı dāğ-ı sineden söyler
Yine ol ğaybdān-ı 'ışkı gör āyineden söyler¹

Ve lehu

Ṭotalum sürmege sākī kümeyt-i cām-ı Cem vardur
Ne çāre dilde ammā ṭağlar deñlü elem vardur

'Adūya geh zebānın gāh la'lin emdürür dil-ber
Dil ağız virmez ammā kim niçe bīmār-ı ğam vardur

Ve lehu

Ḥaṭṭuñ ki sāye-i gül-i ḥandān-ı fitnedür
Ebr-i ṭarāvet-efken-i bustān-ı fitnedür

Zāhir olunca fülk-i dili kıldı muzṭarib
Ḥaṭṭ-ı ruḥuñ ki mevce-i 'ummān-ı fitnedür

Ve lehu

Ḳoş kümeyt-i bādeyi dülāb-ı cāma sākīyā
Şaḥn-ı bāğ-ı bezmi şād-āb eyle kim Cem devridür

1 Revan 1446 vr. 372a-372b'de ve Hamidiye 939 vr. 321a-321b'de bu beyitten sonra şu beyit gelmektedir:
Sākīyā şemşir-i ğam zaḥmına merhem yok mıdır
Sürseñe destüñde yoḥsa sāğar-ı Cem yok mıdır

Ve lehu

Ne dem ki zâhir ola baħr-i 'ışda gird-âb
Piyâle anda hemân fülk-i bî-ķarâra döner

Girince ħalka-i zikre o mâh ey Cem'î
Sevâd-ı dîdelerüm ebr-i ķaķre-bâra döner

Ve lehu

Kendüyi Kûh-ken'e nisbet idermiş aġyâr
Ĥayr gelmez başına seyr idesin âķir kâr

Ve lehu

Dil ķiķverini almaġa ol Şeh Şitâb ider
Ĥavfım budur ki bu yürüyüşle ħarâb ider

Ve lehu

Mir'ât-ı ħab'a ħa'n-ı 'adû virmez inkisâr
Uzak ġider el atduġı ħaŐ ey dil-i nizâr [363^b]

Mânend-i Şem' aġlamaġa yâra ħâlini
RuĥŐat virür mi âdeme evzâ'-ı rûzgâr

Şehd-i lebün ġubâr-ı ħaķuñ vaŐfin eyleyüp
Ĥalt-ı kelâma başladı 'uŐŐâķ-ı dil-figâr¹

Ve lehu

Ĥamzesi dest ber-âverde-i Şad pîşe-i nâz
Ĥonĥe-i la'l-i lebi zîb-dih-i Şişe-i nâz

1 Revan 1446 vr. 373a'da ve Hamidiye 939 vr. 322a'da bu beyitten sonra Şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Kümeyt-i bâde sensiz rind-i bî-ârâma râm olmaz
Benânuñ gibi Őâķi aña bir simîn-licâm olmaz

O mihr-i 'âlem-i iķbâlden bir feyz olmazsa
Ber-i ümmid ey Cem'î ķalır yıllarca ħâm olmaz

Dâmen-i hüsni şaķınmaz mı ğubârından anuñ
Tir urdı dil-i vîrâna yeter tîşe-i nâz¹

Cem'iyâ düşmedi sâķî bize bir luţf itmek
Gitdi derdest-i niyâz olmadı hîç şîşe-i nâz

Ve lehu

Minnetle bize bâde-i iķbâl gerekmez
Hep virdüğüñ ey sâķi-i çarķ al gerekmez

Zühdüñ ne ķumâş olduğını biz bilürüz gel
Ey şüfi alup şatmaña² dellâl gerekmez

Ve lehu

Yine bir cur'a ile bâde-keş-i sâğar-ı feyz
Eyledi cümle ğubâr-ı dilümi cevher-i feyz

Olsa eşķâl-i me'ânî n'ola andan zâhir
Girdi fânüs-ı dile şem'-i ziyâ-güster-i feyz

Oldı pîrâye-dih-i gerden-i bîkr-i nazmum
Dizilüp rişte-i ilhâma yine gevher-i feyz

Gelmedi 'âlem-i endişeme tertîb ü nizâm
Olmayınca dilüm ey Cem'i şeh-i kişver-i feyz

Ve lehu

Gülşen-i ķalbe şalındı yine seyl-âb-ı neşât
Her tarafından aña ķonsa n'ola murğ-âb-ı neşât

Çemen-i 'işreti şādâbter itdi el-ħaķ
Ser-i mîzâb-ı şurâhîden aķup âb-ı neşât

1 S 392a.

2 alup şatmaña H: olup şanma ki S.

Seherî şâdrevân-ı kadehi bir görsek
Mey-i gül-günla devr eylese dülâb-ı neşât

Lücce-i 'ışda yoqla sen anı ey Cem'î
Her bahırde bulunur mı dür-i nâ-yâb-ı neşât

Ve lehu

Şarşar-ı endühla cüş itmedin 'ummân-ı 'ışk
Zevrağ-ı şahbâyı çeksün durmasun rindân-ı 'ışk

Ve lehu

Ser-i küyında çeşmüm olmamışken hün-feşân olmak
Neden ol pür-cefâ ben hâkden dâmen-keşân olmak¹

Ve lehu

Oldı manzûrı dil o sîm-berûn
Körligine 'adû-yı bî-başaruñ

Ve lehu

Göñlin nice alsun ele erbâb-ı niyâzuñ
İçmekden eli ditrer o mest-i mey-i nâzuñ

Ve lehu

Uyup şabâya yine turre-i siyehkâruñ
Huzûr-ı kalbini uçurdu 'aşık-ı zâruñ

Ve lehu

1 Revan 1446 vr. 373âda ve Hamidiye 939 vr. 322b'de bu beyitten sonra şu beyitler gelmektedir:

Gözünle yirdüñ ey hâsîd bulayduñ dâğ u sitem ger
Elinde çok mı ben bî-çârenüñ bir pâre nân olmak

Ve lehu

Cânâ beni hayretde görüp lâl mi şanduñ
Kân ağladuğum hâsret ile âl mı şanduñ

Feth idüp memleket-i Çîn'i ser-â-ser zülfün
 Kızıl elmaya degin itdi musahhar zülfün

Hâk-i pâyuña ne yüzden varılır bilmez idi
 Dil-i Cem'î'ye eger olmasa reh-ber zülfün

Ve lehu

Gubâr-ı meykedeyi tütüyâ bilürse n'ola
 Gözi o kapuda açıldı rind-i mey-h'aruñ

Ve lehu

Sîneme şerhalar açup itdi firâr ey gönül
 Hâşılı yâr-ı bî-vefâ çizdi kenâr ey gönül¹

Ve lehu

Âlûde-i hâk-i reh idüp cism-i figârum
 Tozı toza katmış gelür ol şâh-süvârum²

1 Revan 1446 vr. 373b'de ve Hamidiye 939 vr. 323'da bu beyitten sonra şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

O şem'-i nâz ile hem-meclis oldı bir şeb
 Aña yanar yağılır añadur harâret-i dil

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 373b ve Hamidiye 939 vr.323a'da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Virüp sâkiye varum bir kümeyt-i tiz-kâm alsam
 Belâ vâdilerinde kalmasam râh-ı merâm alsam

Mişâl-i Kays-ı şeydâ bâğbân-ı 'ışka ey Cem'î
 Virüp dil cevherin bir taze serv-i hoş-hurâm alsam

Ve lehu

Bahtum sipihre tâbi' olur rîf'at istesem
 Dünyâyı teng ider başuma vüs'at istesem

Gerdün hum-ı şarâba nemek-riz-i reşk olur
 Sâki-i t'âlî'ümden eger 'işret istesem

Ben de dönerdüm üstüne hurşidveş felek
 'Âlemde zerre deñlü eger şöhet istesem

Ve lehu

Firib-i râh-ı ümid olmağ ile kişt-i merâm
 Ayaqladı anı esb-i sipihri-i nâ-fercâm

Ve lehu

Şiddet eylerse eger şarşar-ı derd-i hicrân
Şâh-ı cismümde qarâr eyleyemez bülbül-i cân

Sîneden geçdi velî geçmedi cânâ tîrûn
Ötesi işlemedi hâşılı ey kaşı kemân

Câ-be-câ dâğ ile bir top-ı münakkaşdur dil
Yirlere çalsa 'aceb mi anı eţfâl-i zamân

Reşha-i ebr-i hayâlümle bozuldı Cem'î
Nağş-ı dîvân-ı kühen tarz-ı Zâhîr ü Selmân¹

Cihânda âkıl olan nağş-ı dehre meyl itmez
K'anuñ ne mâh u ne mihrindedür şebât u devâm

Ve lehu

Çüb-i gamzeyle açup bâb-ı dil-i nâlânım
Gönlüme girdi yine ol şeh-i 'âlî-şânım

Ve lehu

İdüp kaç'-ı ta'alluğ la'l-i nâb-ı dil-rübâlardan
Çekildüm câm-ı 'işretten kesildüm âşnâlardan

Derûnum hânesin kıldı münevver pertev-i mihrûn
Şikest oldı egerçi câm-ı dil seng-i cefâlardan

Ve lehu

Çurtulurdum kâr-ı miñnetden mişâl-i Küh-ken
Başuma dermânım olsa ey büt-i Şîrin-dehen

Çışsa-i derd ü gamı benden su'âl it kim hemân
Ser-güzeşt-i tişedür Ferhâd başından geçen

Ben o Ferhâdam ki ey Cem'î külüng-i fikrûme
Âhenin olsa çayanmaz küh-ı vâdi-i sülhan

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 373b-374a ve Hamidiye 939 vr.323a-323b'de şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Âvâre-i maħabbete Ferhâd-ı bî-sütün
Oldı benân-ı tişe-i merg ile reh-nümün

Dîvâne eyledi dil-i meyyâlimüz şoyup
Câdü-yı fikr-i ğabğabı bir sib-i pür-füsün

Mînâ-yı dilde çolmaz idi âb-ı eşkümlle
Dest-i dile şunulmasa gül-deste-i cünün

Ve lehu

Elde kadehle yârı çeksem kenâre dirdüm
Ayağı ile dâma düşmiş şikârdur bu¹

Ve lehu

Duhter-i rez ki gele bezmgeh-i ümmîde
Ayağın yu şuyın iç ey dil-i hasret-dîde²

Dil kanda gıtdüğün niçe bilsün fütâdeler
Şeb-dîz-i zülf-i yârda var na'l-i bâz-gün

Seyl-i sirişk-i çeşmüm ile halk-ı 'âlemi
Fâş oldu Cem'iyâ yine genc-i ğam-ı derün

Ve lehu

Ğarğ oldu dilâ lücce-i envâr-ı cemâle
Bir fülk-i nigün-sârdur ebrü mü şanursın

Meylün neden ey serv-i sehî gülbün-i bâğa
Sen herkesi kendün gibi çoğru mü şanursın

Ve lehu

Dest-i a'dâdan halâş olmağa gördüm çâre yok
Âteş urdum süz-ı dilden keşti-i ümmîde ben

Ve lehu

Getür ayağına niçe şeh-i Cem-menişi
Hüm-ı pür-bâde gibi mu'tekif-i 'uzlet olan

Rüzgâr ile göz açdurmasa câ'iz felege
Cem'iyâ hâk-i der-i dâver-i zî-şevket olan

- 1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 374a ve Hamidiye 939 vr. 323b'de şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Fitne yüz buldı dem-i ğamze-i dil-düzında
Hüsni-i hatm oldu kitâb-ı ruḥ-ı firûzında

Bezm ider her büt-i yâkût-lebi ey Cem'î
Mey-fürüşuñ ne var ol âteş-i ğam-süzında

- 2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 374a ve Hamidiye 939 vr. 323b'de şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Şafâ-yı cüy virür ehl-i tab'a ey Cem'î
Selâset-i sülhanum sebzezâr vaşında

Ve lehu

Deryâ-yı ğam itdi yine emvâcını zâhir
Sâki çekelüm zevrağ-ı şahbâyı kenâre

Bin pâre olup tîğ-ı sitemle yine Cem'î
Gülzâr-ı maḥabbetde bu gün döndi hezâre

Ve lehu

Hezârân seng-i ʔa'n-ı dil-ıırâş ursa riyâ ehli
Düşürmez sâğar-ı şahbâyı destinden şafâ ehli

Cihânda hûşe-çîn-i hırmen-i ikbâl-i çarh olmaz
Dilâ bir habbeye muhtâc olursa ger fenâ ehli

Gice bezm-i 'adûda mest idüp şoyduñ diyü yârı
Şurâhînüñ boğazın aldılar derd ü belâ ehli

Şarâb-ı la'l-i cânân üzre baş oynatmadan kaçmaz
Habâbâsâ olan meydân-ı 'ışk içre hevâ ehli¹

Ve lehu

Herkes 'aceb mi görse yine sâğar-ı müli
Bezm-i çemende yağıdı şabâ meş'al-i güli²

Ve lehu

Hâlvetkede-i 'âşık-ı nâlâna gelür mi
Ol ğamzesi kâfir 'aceb imâna gelür mi

Luţf eyle şabâ baña bir ağız haber eyle
Ol ğonçe-dehen seyr-i gülistâna gelür mi

Sâķi ne dise cümle elinden gelür ammâ
Bir câmıla gör meclis-i rindâna gelür mi

- 1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 374a ve Hamidiye 939 vr. 323b-324a'da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Devlet-i dehr buz üstinde imiş kılma heves
Ki o yolda niçe Dârâ vü Sikender düşdi

Çehresâ-yı kâdemün olalı çün tıfl-ı sirişk
İ'tübâr-ı niğehünden dil-i kemter düşdi

Cem'iyâ ol gözi şebbâzi şikâr itdi 'adû
Hâyf dihkân eline báz-ı Hümâ-per düşdi

- 2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 374b ve Hamidiye 939 vr. 324a'da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Bezmün görüp habâb ile câm-ı bilürünü
Vâ'iz bihişti aňladı bildi kuşürünü

Ve lehu

Açılsun şerha-i dil zaħm-ı bend-i cânımız geldi
Sürülsün merhem-i mey sâķiyâ cânânımız geldi

Öpüp dâmânını sürsek 'aceb mi dide-i câna

Sâķi-nâme'sindendür [364*]

O sâġar mişâl-i meh-i tâbdâr
K'ola ġalka-i bezmle hâle[d]âr

Gözüm ebrveş ġatre-efşân olur
Riyâz-ı dilüm sebz ü ġandân olur

Ėanı sâķi ol mihr-i ġarġ-ı şühüd
O revnaġ-dih-i ġâr-bâġ-ı vücüd

Getür řem'-i cânı fűrüzân idüp
Neyistân-ı idrâķi süzân idüp¹

O şem'-i ġıred-süz ile mâh u sâl
Sipâhî-i dilde Sikender-mişâl

‘İnân-efken-i gerden-i raġş olam
Talebķâr-ı âb-ı revân-baġş olam

Ki tâ ref' olup źulmet-i mâ-sivâ
Ola ‘âlem-i cân u dil pür-ziyâ

Ėopup ġülgâr-ı kûyından ġül-i ġandânımız geldi

Uyardı dide-i ġam-didemüz ġ'âb-ı taġayyürden
Seġer ki Cem'iyâ ol mihr-i nür-efşânımız geldi

Ve lehu

Ėaġ gelüp ‘arızına ġüsn ü bahâlar ġitdi
Muġribâ bildüġün evvelki hevâlar ġitdi

Ėalmadı bir eli aġzına uyar meclisde
Biribirine uyup naġme-serâlar ġitdi

Bezm-i mey âġir olup sâķi getürdi ayaġı
Düşdi pâyine anuñ ‘iş u şafâlar ġitdi

Şeyġ-i rindâna ġice sâķi-i Cem-meşreb ile
Ayaġ üzre ġoriřüp itdi du‘âlar ġitdi

Cem'iyâ herkes olursa n'ola ġüm-kerde-ġariķ
Yolı erkânı bilen râh-nümâlar ġitdi

Cevrî [İstanbulî İbrâhîm]

Cevrî, İstanbulî İbrâhîm Efendi'dür. Küttâb-ı dîvân-ı sulţânî zümresinden iken biñ altmış beş târihinde 'azm-i dârü's-selâm ve 'âlem-i ervâha hırâm eyledi. Dâ'î Çelebi didüğü târihdür:

Mışrâ'

Eyle yâ Rab Cevrî'ye firdevs-i a'lâda mekân¹

Merhûm-ı merķûm 'ilm ü ma'ârif ile ma'lûm, ekşer-i fünûnda mâhir, hoş-nüvîslikde ve hûsn-i kitâbetde aķrânı nâdir idi.

Âşârından müretteb ü mükemmel *Dîvân-ı* belâgat-ı unvânı olduğundan mâ'adâ *Cezîre-i Meşnevî* ismiyle mevsûm *Meşnevî-i Mevleviyye*'nün üç yüz altmış miķdârı ebyâtunuñ her bir beytini beşer beytle terkîb-i bend üslûbında Türkî şerhleri ve Hâķkânî'ye nazîre olmak üzere *Hilye-i Çihâr-yâr-ı Güzîn riğvânü'llâhi te'âlâ* 'aleyhim ecma'in² ve *Melheme* nâm manzûmeleri vardır. Bu ebyât *Dîvân*'larından intihâb olındı:

ez-Kaşâ'id

Gel ey kalem dü zebânlık mahâretin göster
Sözünde hüküm ü bedî' ü beyânı kıl icrâ

Ve lehu

'Aceb mi sũ-be-sũ gũlzârda cũlar revân olsa
Ki sulţân-ı bahârũ şimdi hükmi böyle cârîdür³

Ve lehu

Lebinden nũkte fehmi eyle dil-i ma'nâda pinhân ol
Dilâ hem cân-ı 'âlem kıl özũn hem 'âlem-i cân ol

Eger bir cây-ı âsâyiş dilerseñ çin-i zũlfinde
Geçüp cem'iyet-i hâţır hevâsından perişân ol

1 ايله يا رب جورى يه فردوس اعلا ده مكان

2 "Allah onların hepsinden razı olsun."

3 H nüshasında bu beyit yoktur.

Eger hâk-i vücûduñ cevher-i 'ışk itmek isterseñ
 Ğubâr-ı pây-ı merdân ol türâb-ı kûy-ı rindân ol

Mağabbet derdini cânuñda şağla merd-i kâbilseñ
 Vücûduñ hâk idince rûzgâr ol gevhere kân ol

Düşünme keyf-i esrâr-ı cihâna kalma hayretde
 Bu ma'nânuñ hayâlinden geçüp sen mest-i 'irfân ol

Ve lehu

Şad bâreka'llâh kim felek luğf üzre devrân eyledi
 Kâm aldı hep ins ü melek dünyâya ihsân eyledi

Nağl-i çemenzâr-ı recâ Tübâ'ya ta'n itse sezâ
 Bâğ-ı ümîdi bu şafâ reşk-i gülistân eyledi

Mazmûn olup dürr-i 'Aden pür-gevher oldı her sühan
 Her tab'ı feyz-i zül'minen hem bağr u hem kân eyledi

Kıldum nağam bülbül gibi açıldı tab'um gül gibi
 Rengîn kelâmum mül gibi keyfin nümâyân eyledi

Hâmem yazup bir şi'r-i terînden revân oldı şeker
 Ehl-i mezâkuñ bu eşer zevkin firâvân eyledi

Hağtuñ görünmez bir perî zülfüñ anuñ bâl ü peri
 Ol gizlü fitne dilleri pür-bîm ü lerzân eyledi

Ebrûlaruñ ebr-i belâ bārânı şemşîr-i kazâ
 'ışk ehlini bu mâcerâ havf ile giryân eyledi

ez-Ğazeliyyât

'Aşık-ı rindem ki şahbâ neşve-i dildür baña
 Ğamze-i dil-ber bu keyfiyyetle mâ'ildür baña

Ve lehu

İder âzürde yâ murğ-ı belâ yâ tîşe-i miñnet
Bu vâdide olur 'ışk ehline bir derd-i ser peydâ

Ve lehu

Hayâl-i haţ-ı ruhuñdur ğubâruma bâ'ış
Budur küdüret-i mir'at-ı kâruma bâ'ış

Mağabbetüñ yine âyînemi dürüst eyler
Ne deñlü olsa ğamuñ inkisâruma bâ'ış

Şarâb-ı la'lüñi vaşf eyledi baña Cevrî
Budur şafâ-yı dil-i neşve-dâruma ba'ış

Ve lehu

Haţ-ı ruhuñ ki odur 'aşıka bahâr-ı ümîd
Olur hevâsı ile tâze sebzezâr-ı ümîd

'İzârüña dil-i pâkize meyl iderse n'ola
Ki ol bihişt-i şafâdur bu cüybâr-ı ümîd

Yoluñda cismümi hâk eylemek muğarrerdür
Eger müsâ'ade eylerse rûzgâr-ı ümîd

Nühüfte noқта-i hâlünde ma'ni-i şad kâm
O noқтаdur dil-i ser-geşteye medâr-ı ümîd¹

Ve lehu

Haţ-ı şî'rüm bahâr-ı ma'nâdur
Sühânım cüybâr-ı ma'nâdur [364^b]

Noқта-i kil-k-i nükte-perdâzum
Çarh-ı hikmet-medâr-ı ma'nâdur

1 S 393a.

Ṭab'-ı şâfi nihâd-ı pākîzem
Baḥr-i gevher-nişâr-ı ma'nâdur

Hüsn-i ta'bîr ü lafz-ı renginüm
Yüsuf-ı gül-'izâr-ı ma'nâdur

Ve lehu

'Aceb midür dil-i Cevrî düşerse 'uḳdelere
Esîr-i miḥnet-i bend-i belâ-yı zülfündür¹

Ve lehu

Jäleveş bir gönçe-i ra'nâya düşdi gönlimüz
Sâyeasâ bir sehî bâlâya düşdi gönlimüz

Der-kenâr eyler miyüz ol dürr-i pâki bilmezüz
'Işḳ ile bir bî-kerân deryâya düşdi gönlimüz²

Ve lehu

Gerçi kemter ḳaṭre-i Nisân-fiṭratdur gönül
Gevher-i yek dâne-i deryâ-yı ḥikmetdür gönül

Zerreveş gerçi ḡubâr-âlüdedür baḳsañ yine
Cevher-i âyîne-i ma'nâ vü şüretdür gönül

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 375a ve Hamidiye 939 vr. 325âda şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Bir dil ki rişte-i ser-i zülfünle bend olur
Tebîḥ-i âh u zârî melâ'ik-pesend olur

Ve lehu

Ṭab'-ı Cevrî hem-zebân olsa leb-i cânânla
Güş-i i'câza dür-i ḡüftârını mengüş ider

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 375a ve Hamidiye 939 vr. 325âda şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Câm-ı hüsnün cür'a-i şahbâ-yı âlidür lebün
'Ayn-ı luḳfuñ ḳaṭre-i âb-ı zülâlidür lebün

Ḳalmasa 'âlemde hergiz ma'ni-i mübhem yine
Râz-dân-ı ḥikmetün cây-ı su'âlidür lebün

Ṭab'-ı Cevrî tercemân-ı ma'ni-i ilhâmdur
Nükte-i ḡüftârınıñ nâzûk ḡayâlidür lebün

Seng-diller destine Cevrî düşürmekden şaşın
Şişe-i pür-bâde-i 'ışk u maḥabbetdür gönül

Ve lehu

Haṭ-ı lebin okıyup nükteden ḥaberdâr ol
Lisân-ı ğayb gibi tercemân-ı esrâr ol

Ve lehu

Râz-ı derûn-ı ğonçeyi fâş itse vechi var
Bir sâġar ile eyledi ref'-i ḥicâb gül

Ve lehu

Sâķiyâ âyîne-i sâġarı göster görelüm
Nice seyr eyledi dünyâyı Sikender görelüm

Ķays'ı lâ-ya'ķıl idüp Kûh-ken'i ķıldı helâk
Bâde-i câm-ı maḥabbet bizi n'eyler görelüm

Şeb-i ġamda olalum muntazır-ı şubḥ-ı ümîd
Gösterür mi o ġüni çarḥ-ı sitemger görelüm

Ve lehu

Râzıyam devrân beni bir laḥza ḥandân itmesün
Tek ġubâr-ı ġuşsa-ı dehr ile ḥayrân itmesün

Yaķmasun geçdüm murâdum şem'ini herġiz felek
Tek şeb-i târîk-i ġamda zâr u giryân itmesün

Açmasun dil ġonçesin bâġ-ı cihânda rûzgâr
Ḥâṭırum tek berg-i gül gibi perîşân itmesün¹

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 375b ve Hamidiye 939 vr. 325'a da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Rind olup el çekme zâhid sâġar-ı pür-bâdeden

Ve lehu

Güm oldı 'aqlum o şūhuñ dehānı fikrinde
 Hayāle döndi vücūdum miyānı fikrinde

İrişdi za'fa tenüm hāme içre nāl gibi
 O sīm-sā'idüñ ey dil benānı fikrinde

Pür itdi hūnla bağrum hadeng-i ğamze-i yār
 Kemāna döndi kadüm ebruvānı fikrinde

Ġubār-ı ğuşşa alur 'aqluñı şaķın Cevrī
 O şūhuñ olma haṭ-ı dilsitānı fikrinde

Ve lehu

Zerre isek zerre-i hurşid-i raḥşānuz hele
 Hāk isek de hāk-i pāy-ı dil-şināsānuz hele

Ma'rifetdür ādemi temyīz iden hayvāndan
 Añlaruz bu nüktenüñ ma'nāsın insānuz hele

Olmaz erbāb-ı dile cem'iyet-i hāṭır naşib
 Rūzgāruñ böyle vaz'ından perişānuz hele

Ġam degül Cevrī bizi nā-dān iderse süfte-dil
 Gevher-i silk-i қаbül-i nüktesencānuz hele

Ve lehu

Bir dil ki hemişe sürinür hāk-i rehūñde
 Elbette yir eyler ser-i zülfi siyehūñde

Maḥv olunca naķş-ı kandil-i tehī seccādeden

Feyz-i cām-ı şāf ile āyine eyle qalbūñı
 Qıl temāşā şüret-i ma'nāyı levḥ-i sādeden

Cāndan keser ümmîdini 'âlem bağışuñdan
Şemşîr-i kızâ var gibi dest-i nîgehüñde

Ve lehu

Dil-i pâki gören ol kâkül-i pür-tâb üzre
Kaṭre-i jāle şanur süñbül-i sîr-âb üzre

Düşürince ruḥuñā ṭurre-i pür-çînüñi bād
Muḫṭarib mevc-i girih-gîre döner âb üzre

Ve lehu

Dil olmağ için ḥâk ile yeksân kâdeminde
Çokdan ṭolaşur ṭurre-i pür-pîç ü ḥamında

Cevrî bu kadar itmez idi ma'nâyı teşhîr
İklîm-i süḥan olmasa ḥükm-i kâleminde

Ve lehu

Fitne yâruñ ḥâl ü zülfin dâne vü dâm eyledi
Ḥ'âba vardı güşe-i çeşminde ârâm eyledi

Ve lehu

Ne deñlü mest-i pür-ḥ'âb olsa çeşm-i 'işve-perdâzı
Yine bir laḫza destinden düşürmez sāğar-ı nâzı

Ve lehu

Evc-i istiğnâda pervâz itmez oldu murğ-ı dil
Nâ-gehân bir çeşmi şeh-bâza şikâr olmuş gibi¹

Keşti-i dil sâhil-i ğamda nigün olmuş yatur
Baḫr-i 'ışık içre muḫâlîf rûzgâr olmuş gibi

1 S 393b.

Silk-i nazmı başladı Cevrî müzeyyen kılmağa
Gevher-i genc-i sühandan hişşedâr olmuş gibi

Ve lehu¹

Bulmağa reh-güzer-i memleket-i ma'nâyı
Pîş-rev idinelüm Hâzret-i Mevlânâ'yı [365^a]

Târ-mâr eyleyelüm tabla-i hestîyi tamâm
Rûh-ı 'Aţţâr'a yine aınduralum yağmâyı

Dilimüz nây-şifat mağzen-i esrâr olsun
Âteşin âh ile pür-süz idelüm dünyâyı

Girelüm tîğ-ı kanâ'atle bu gün meydâna
Ser-te-ser feth idelüm kişver-i istignâyı

Maţla'-ı şems-i haqîkat olalum ey Cevrî
Zerreşe şaymayalum mihr-i cihân-ârâyı

ez-Cezîre-i Meşnevî

Perde olmaz nür-ı 'ışka cism ü dil
İdemez püşide bahri kâh u gil

Rûy-ı 'ummân örtilür mi kâh ile
Şems olur mı tîre gerd-i râh ile

Mâni' olmaz mevc-i deryâya ğubâr
Sâye itmez çehre-i hurşîdi nâr

Perde-i cân eyleme hâk-i teni
Seyl-i 'ışka vir bu hâşâk-i teni

Tâ ki sen de Hâzret-i Monlâ gibi
Diyessin cüş eyleyüp deryâ gibi

1 Ve lehu H: -S.

کہ کی باشد کو بیوشد روی آب
طین چی باشد کو بیوشد آفتاب¹

Âb-ı tevbe bîh-i 'ömre irse ger
Feyz-i evvelde olur şād-ı ebter

Cüyveş cārī iken daḥı bu āb
Bîh-i 'ömri andan eyle behre-yāb

Tā ki bîhinden gidüp yebs-i fesād
Şāhsārından bite bār-ı murād

Bu zülālün böyledür keyfiyyeti
Âb-ı Hızr' un bundadır ḥāşiyeti

Var iken sa'y itmege imkân daḥı
Rüzgāruñ bulmadın pâyân daḥı

بیخ عمرت را بده آب حیات
تا درخت عمر گردد با نبات²

Tā dü çeşmün olmayınca eşk-bār
Ravza-i ümmidün olmaz sebzezār

Giryedür bāğ-ı dili ser-sebz iden
Feyz umarsañ fāriğ olma giryeden

Giryedür ser-çeşme-i fevz ü necāt
Giryedür dil-mürdeye āb-ı ḥayāt

1 Mesnevi, IV, 826. beyit: Saman kim ki suyun üstünü örtün? Balçık ne ki güneşi kapatsın Bkz. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, *Mesnevi-i Ma'nevî*, (çev. Derya Örs-Hicabî Kırlangıç), Türkiye Yazma Eserler Kurumu Yay., İstanbul 2015, s. 505.

2 Mesnevi, V, 2223: "Ömrünün köküne âbıhayat dök de hayat ağacın yeşerip bitki versin." Mevlânâ, age, s. 695.

Olmayınca âb-ı dide selsebîl
Şîr-i rahmet-teşneye olmaz sebîl

İtmeğiçün bendeye feyz-i 'atâ
Böyle cârî oldu fermân-ı Hudâ

گفت فلیکُو کثیرا گوش دار
تا بریزد شیر فضل کردگار¹

ez-Hilye-i Çihâr-yâr-ı Güzîn

Yaraşur bulsa bu nazm-ı garrâ
Na't-ı Peygamber ile ferr ü bahâ

Hilye-pîrâ-yı cemâl-i ma'nâ
Şüret-efzâ-yı cemâl-i ma'nâ

Cevher-i âyîne-i hüsn-i ezel
Pertev-i nûr-ı Hudâ 'azze ve cel

Zînet-efzâ-yı sarây-ı imkân
Revnağ-efrûz²-ı revâ-yı dil ü cân

Serv-i bî-sâye-i bustân-ı vücûd
Nağş-pîrâye-i eyvân-ı vücûd

Kendü hüsninden idüp aña naşîb
Eyledi Hâk anı kendüye habîb

Müy idi şan bedeninde o miyân
Aña olurdu kemer bâr-ı girân

1 Mesnevi, V, 137: [Allah] "Çok ağlayın buyurdu; bu söze kulak ver de Allah'ın bağışı sana sütünü akıtsın." Mevlânâ, age, s. 616.

2 Metinde "efrâz"

'Alem-i dîn-i mübîn idi o kıad
Zıllı olsa n'ola memdûd ebed

N'ola sürh oldu ise çeşmi müdâm
Mest idi câm-ı maḥabbetle tamâm

Şem' -i kâfûrî idi ol gerden
Câmi' -i dîni iderdi rûşen¹

ez-Melḥeme-i Manzûme

Zâhir olursa necm-i gîsüdâr
Nitekim zülf içinde ḥâl-i 'izâr

Ḳatı çok fevt ola bu yıl nisvân
Ola âzâde kıayddan merdân

Zir-i ebrûda çün ruḥ-ı dil-ber
Eyleye şems burc-ı kıavsde maḳar

Gökde kıavs-i kızaḥ görünse eger
Göstere rûzgâr reng-i diger

Ya'ni naḳş-ı sipihr-i bûkıalemûn
Görine her nazarda gûn-â-gûn

Tiğ-ı tîz ile leşker yir yir
Mağribiler başın tırâş ideler

Gide sermâda cümle ser-mâye
Isına ḥalk faşl-ı germâye

Feyz-i bârân ile taşup cûlar
Nehri deryâya döndüre şular

1 Son dört beyit S nüshasında yoktur.

Bu kühen tekyede konılsa eger
Süfre-i hâle içre kırş-ı kamer

Mâl ü ni'metle şâd ola ümerâ
Künc-i miñnetde ğam yiye fuķarâ

Hem deñizde gemiler ola helâk
Tütüyâ ola çeşm-i tâcire hâk

Zâl-i gerdüna necm-i ğisüdâr
Nâ-gehân olsa zînet-i ruhsâr

Ya'ni şatıranc-bâz-ı devr-i zamân
Lu'b u manşüba sîni ide 'iyân

Çoķ oyun göstere bu lu'bet-bâz
Niçe rûhı alup kıoya açmaz

Yağsa gökden tekerek¹ bî-pâyân
Tolusun nüş ide ğamuñ insân

Şeh-süvâr-ı kazâ bu meydânda
Toz kıoparsa miyân-ı cevlanda

Gerdiş-i rüzgâr-ı nâ-hemvâr²
Vire âyîne-i kıulüba ğubâr

Çekile âb u huşk ola enhâr
Lîk gözlerde yaş ola bisyâr

Âsmândan zemîne ger düşe nâr
Yana ğam âteşine halk-ı diyâr [365^b]

1 tekerek S: silkerek H.

2 S 394a.

Hâk dökse zemîne dest-i semâ
Böyle gevher-nişâr olur hükemâ

Âdem'e dâne gösterüp devrân
İde dâm-ı çama'da ser-gerdân

Hâfız [Muşafâ] [Haylî Hâfız]

Hâfız Muşafâ Çelebi, Burusevî'dür. Sulţân Murâd Hân-ı Râbi' şu'arâsı silkinde tercemesi bu cerîdede masţûr olan Burusevî Haylî [Aḥmed]¹ Beg'ün perverdesi olmağın "Haylî Hâfız" dimekle meşhûr olmuş idi. Biñ altmış beş senesi hilâlinde fevt oldu.

Merhûm-ı mezbûr ma'ârif ile meşhûr, nîk-ḥaşlet, nedîm ü ḥoş-şoḥbet, ḥan-de-rûy, laţife-gûy kimesne idi. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Açılsa gonçe-i iḳbâl-i gülistân görsem
Tebessüm eylese nâz ile ol dehân görsem

Pür olsa lâle vü sünbüle büstân yir yir
Çemende bâde-i la'lin erğavân görsem

Döşendi naç'-ı bahârî-i gülsitân Hâfız
Ne fer virür yine bu revnaç-ı cihân görsem

Ve lehu

Tel-ḥûnla âlûde olursam ben olaydum
Ol Yûsuf-ı sîmîn-tene pîrâhen olaydum

Ser-tâ-be-ḳadem dâğ olursam da olaydum
Tek ol şeh-i Rüstem-menişe cevşen olaydum²

1 Bu isim bütün nüshalarda "Meḥemmed" şeklinde yazılmıştır. Bilindiği üzere IV. Murad devrinde yaşamış ve Haylî mahlasını kullanmış yegâne şair Haylî Aḥmed Bey'dir.

2 S nüshasında bu şiir yoktur.

Harîmî [Merzifonî 'Abdu'llâh]

Harîmî, Merzifonî 'Abdu'llâh Çelebi'dür. Biñ altmış altı senesi hudüdında fevt oldı. Bu beyt güftârındandır:

Beyt

Mihnet-i 'ışka esîr itdi beni devr-i felek
Düşeyüm râh-ı belâya der-i dil-ber diyerek

Hamdî

Hamdî, İstanbulî'dür. İsmi dahı Hamdî'dür. Ba'de tahşili'l-isti'dâd tarîk-ı 'il-miye 'azîmet ve Şeyhü'l-İslâm Bâli-zâde Muştafâ Efendi'den ihraz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris iderek kırık aqçe medreseye vâşıl ve andan dahı munfaşıl olduqdan soñra semt-i kazâya sâlik olmış idi. Biñ tokşan beş senesi hudüdında irtihâl ve 'âlem-i âhirete intikâl eyledi. Bu iki beyt güftârındandır:

Nazm

Fitne-i çeşmi ile gamze-i cādüsından
Korqarum dil kaçarak çâh-ı zenahtâna düşer

Hamdi açmazsa niqâbın saña Leylâ-yı murâd
Dil-i Mecnûn-şifat deşt-i beyâbâna düşer

Hâkî [Meḥemmed]

Hâkî. Nâmı Meḥemmed'dür. Civâr-ı Kostañtınıyye'de kıarye-i Hâş'dan bedîdâr ve Müsevî iken hidâyet-i Sübḥanî ve tevfiq-ı Rabbânî irişüp şeref-i imân ve İslâm'a sezâvâr olduqda İstanbul gümrüğinden yevmî yüz elli aqçe vazîfeden mâ'adâ kifâyet miqdârı ta'yînât ihşân olındı. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ yetmiş sekiz senesi târihinde irtihâl ve 'âlem-i uqbâya intikâl eyledi.

Mezbûr 'ulûm u ma'ârif ile meşhûr idi. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Def-i Daḥḥâk-i gama ma'nâda âhenger kadeḥ
Şerr-i Ye'cüc-i melâle sedd-i İskender kadeḥ

Büs-i la'lûn bî-tekellûf itse her dem ğam degül
Aldı ağzuñ ölçisin evvelden ey dil-ber kadeh

Münkalib şanmañ hevâya dem-be-dem tâc-ı habâb
'İşkuñ ile göklere atar külâh-ı ser kadeh

Tevbe itdi bâdeye Hâkî talâka şart idüp
Boş olur şimden girü ağzına alsa ger kadeh

Ve lehu

Mey-i gül-günü seyr it pāk-meşreb bir güherdür bu
Egerçi iştiḥârı duḡter-i rez gerçek erdür bu

Göreydi penc beyt-i nazmını her şâḫib-i ḫamse
Dir idi Hâkî el-ḫaḫ ḫâric ez-'aḫl-ı beşerdür bu

Ve lehu

İntisâb-ı şeref-i şoḫbetini dil araya
Dil muḫârin olalı oldı yakın buraya

Ḥaylî [Kırkkilisâlı Aḫmed]

Ḥaylî, Aḫmed Efendi'dür.¹ Vilâyet-i Rûmili'nde Kırkkilisâ kaşabasından zuhûr ve kaḫ'-ı menâzil-i sinin ü şühûr eyleyüp Şadr-ı A'zam Köprili-zâde Fâzil Aḫmed Paşa'ya intisâb² ve tezkirecilikleri ḫıdmetiyle şeref-yâb olup ba'dehu şadru'l-vüzerâ Merzifonî Muştafâ Paşa'nun daḫı manzûr-ı luḫfı olmuş idi. Biñ ḫoḫsan dört târiḫinde Şarı Muştafâ Efendi yirine manşib-ı mevḫûfâtiye nâ'il olup ḫoḫsan yedi senesi ḫilâlinde ma'zûl ve yirlerine Yek-çeşm Muştafâ Efendi mevşûl oldı. ḫoḫsan sekiz senesi ḫudûdında rûz-nâmçe-i evvel manşibında muḫîm iken meştâ-yı Belğrad'da 'âzim-i dârü'n-na'im olduklarında belde-i mezbûrede Defterdâr Câmî'i sâḫasında [366^a] defn olındılar. Müretteb ü mü-kemmel *Divân-ı* belâğat-unvânı vardır. Bu ebyât güftârındandır:

1 Efendi'dür S: Efendi H.

2 S 394b.

Nazm

Uçurduñ bāz-ı nāz-ı yārı ey feryād n'eylersin
İderse kaçd-ı murğ-ı cāna ol şayyād n'eylersin

Şehīd-i tīg-ı 'ışk-ı dil-ber olmağsa murād ey dil
Yine Hızr-ı haçından idüp istimdād n'eylersin

Dehānın resm idersin tūtalum biñ sa'y ü diğkatle
Anuñ yā nükte-i cān-bağşın ey Bihzād n'eylersin

Dil-i sengin-i yārı cehd idüp nerm eylemezseñ de
Varup taşlar kesüp taşlarda ey Ferhād n'eylersin

Ve lehu

Şem' ser-keşlik ider serv gibi bir er idi
Āteş-i fırkat-i cānānı ki gördi eridi

Dā'ī [Meḥammed]

Dā'ī Meḥammed Efendi. Civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede Qaradeñizboğazı'na qarīb "Beykoz" dimekle meşhūr kaçabadan zuhūr eyleyüp kırk sene miğdārı ol mağalde imāmet ü haṭīb ve mu'allim-i mekteb-i şıbyān iken biñ yetmiş tārīhinde fevt oldı. Bu şi'r güftārındandır:

Nazm

'Arz idüp sūz-ı ğam-ı 'ışkını pervāne biraz
Yandı yağıldı gice şem'-i şebistāna biraz

Pehlevān-ı şerer-i nār ğamuñla tūtüşup
Girdi meydāna gönül cān ile merdāna biraz

Hārlarla şalınur diyü dem-ā-dem şebnem
Gice ter düşdi çemende gül-i ḥandāna biraz¹

1 Bu şiir XVI. asırda yaşamış Dā'ī Abdu'r-rahman Efendi'ye aittir. Bkz. Ramazan Ekinci, *Dā'ī Meḥmed Efendi, Nevhatü'l-uşşâk*, Gece Kitaplığı Yay., Ankara 2016, s. 15.

Dāniş [İstanbulî Şeyh 'Alî Dede]

Dāniş. 'Ulemā-yı devlet-i Sulţān Murād Hān-ı Rābî' den tercemesi bu cerīdede taḥrīr olunan Nevālī-zāde 'Aṭā' u'llāh Efendi'nün ḥafidi İstanbulî Şeyh 'Alî Dede'dür. Tārīḫa-i Mevleviyye'ye sülūk ve ḫurş-ı i'tibārın ol sikke ile meskūk itmiş idi. Ḳuds-i Şerīf'de vāḫı'a āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişin-i meşīḫat iken biñ ṭoḫsan beş senesi ḥudūdında fevt oldu. Bu şi'r güftārındandır:

Şi'r

Āh-ı 'aşīḫdan ḫazer itmezsın ey sīmīn-beden
Ḳorḫarum bir gün olur pejmürde ol [sīmīn-beden]¹

Dāḡlar yaḫdum ser-ā-pā sīne-i 'uryānuma
Cism-i zārum lālezār oldu çü şaḫrā-yı Yemen

Bir nigāh-ı luḫf ile güldür bu ben üftādeyi
Yohsa bu 'ālem baña cānā olur² Beytü'l-ḫazen

Zār u giryān eyleme ben bülbül-i şūrīdeñi
Bū-yı vaşluñla anı şād it gel ey gül-pīrehen

Baḫt-ı beddendür dime Dāniş yeter şekvāyı ḳo
Dā'imā erbāb-ı ṭab'a böyledür çarḫ-ı kühen³

Dānişî [Aḫmed]

Dānişî Aḫmed Efendi, İstanbulî'dür. Tārīḫ-ı pür-tevfīḫ-ı 'ilmīye 'āzim ve şadr-ı 'ālī-ḫadr H'āce-zāde 'Abdu'llāh Efendi'den mülāzım olup devr-i medāris-i mu'tāde ile kırık aḫçe medreseden ma'zül iken Rūmili ḫalem-revinde birḫaç manşība ḳāḫī olduḫdan soñra terk idüp remmāl olmuş idi. Biñ altmış senesi ḥudūdında fevt oldu. Bu ebyāt güftārındandır:

1 Metinde "sīm-ten"

2 olur H: olup S.

3 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 377a ve Hamidiye 939 vr. 327b'de şu beyit yer almaktadır:

Ve lehu

Dür itme meded rüyuñı ey meh nighümden

Luḫf eyle güzel başuñ için geç günehümden

Nazm

Bâğ-ı vaşlın gözleme ey dil ruḡ-ı dildârı gör
 Âdem iseñ cennete kıılma nazar dîdârı gör

Da'imâ ġayra metâ'-ı vaşlını mebzül idüp
 Saña istiğnâ şatar ol şâhid-i bâzârı gör

Fırşatı fevt eyleme meclisde dil-ber mest iken
 Öp elin düş ayağına Dânişî yalvarı gör

Ve lehu

Nâşihûñ pendiyle 'ışk-ı dil-rübâdan geçmezüz
 Cümleden geçsek olur câm-ı şafâdan geçmezüz

Gice gündüz zülf ü rüyı dil-rübâdur fikrimüz
 Bu hevesden dönmezüz biz ol hevâdan geçmezüz¹

Tîr-i müjgânuñ 'aceb mi eyleseñ hâtır-nişân
 Baş u cândan geçmişüz ol kaşı yâdan geçmezüz

Zâkirî [Kurd-zâde Aḡmed]

Zâkirî Aḡmed Efendi. Medîne-i Filibe'den zühür ve "Kurd-zâde" demekle meşhûr olup ba'de'l-mülâzemet tarîk-ı kazâya râzî ve Rûmili kalem-revinde birkaç mansıba kâdî olduğdan soñra Karaferye kazâsından ma'zûl iken biñ toḡsan yedi târiḡinde fevt oldı. Belde-i mezkûrede medfûndur. Bu iki beyt anuñdur:

Nazm

Bu âh u eşk ile eyler cihâna sırrımı iḡşâ
 Yanar kıan ağıların iki gözümdendür yine şekvâ

1 S 395a.

Ne deñlü düzağ-ı ğamda yanarsañ Zākiri şükr it
Ki ol şâh-ı kerîmüñ raħmeti deryâsı müstevfâ

Zihni [Halebî Meħemmed]

Zihni Halebî Meħemmed Efendi. Anaṭolı alem-revinde uzât-ı sencî-de-şifât zümresinden idi. Biñ seksen [366^b] senesi ħilâlinde medîne-i Yeñi-sehr'de bâb nâ'ibi iken fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Dilâ şabr it şaın dür olma yâruñ âsitânından
Düşürmez murğ-ı zîrek-beççe kendin âşiyânından

Resmî [Muştafâ]

Resmî. Bu abakada zikri seb iden şâriħü'l-Meşnevi Re'isü'l-küttâb 'Abdu'llâh Efendi'nün ferzend-i ercmendi Muştafâ Efendi'dür. Cebeciler kâtibi olup biñ altmış altı senesi ħudûdında cezîre-i Girid'e revâne olmuş idi. ayy-ı merâhil iderek Anabolı al'ası'na dâħil olduda rûħ-ı revânı a'lâ-yı 'illiyyîne vâşıl oldu. Medfeni andadır. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Âşüfteligin şorma ben 'âşık-ı şeydânuñ
Huşyâr ola mümkün mi mest-i mey-i hicrânunuñ

Resmî-i Diğer [Muħterem]

Resmî Muħterem Efendi. Mağnisî'dür. Belde-i mezkûrede me'zûn bi'l-iftâ iken biñ seksen beş târiħinde fevt oldu. Bu beyt güftârındandır:

Beyt

Mest-i 'ışam çarħ câm-ı lâle-günumdur benüm
Nüh ıbab anda ħabâb-ı ser-nigünumdur benüm

Rızâ [Zehrimâr-zâde Mehemmed]

Rızâ Seyyid Mehemmed Efendi. Maħrûsa-i Edrine'den zühür ve "Zehrimâr-zâde" demekle meşhûr olmuş idi. Ba'de taħşîli'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris iderek kırık aķçe medreseye mevşûl ve andan daħı ma'zûl iken sâlik-i meslek-i ķazâ ve mâlik-i ezimme-i hûkm ü imzâ olmağla Rûmili ķalem-revinde birkaç manşiba vuşûl bulduğdan soñra biñ seksen iki Ramazân'ında maskať-ı re'si olan maħrûsa-i merķûmede rikâb-ı hümâyûnda mülâzemetde iken intiķâl ve 'âlem-i 'uķbâya irtiķâl eyledi.

Âşârlarından *Divân*-ı eş'arlarından mâ'adâ biñ târiħinden bed' idüp biñ elli târiħine gelince *Tezkiretü's-su'arâ* taħrîr eylemişdür. Bu eş'ar *Divân*'ından intihâb olındı:

ez-Ķaşâ'id-i Na't-ı Şerîf der-Şîfat-ı Mihr ü Meh

Mihr ü meh kim 'âlemi seyrân iderler rûz u şeb
Naķş-ı lu'b-engîz-i dünyâya gülerler rûz u şeb

Çarħ-ı lu'bet-bâzı seyr it beyza-i mihr ü mehî
Hoķķa-i gerdûn-ı dündan zâhir eyler rûz u şeb

Câm-ı mihri ıolı ġayb eyler hilâli gösterür
Hırķa-i eflâkden âfâķa yek-ser rûz u şeb

Cân u dilden mihr ü meh şanma felek bî-irtiyâb
Âşıķuñdur tâb-ı ber-dil dâğ-ı ber-ser rûz u şeb

Pür-metâ'-ı 'işķ-ı pâküñle kerîmâ mihr ü meh
İki keştîdür yürüdü baħr-i aħzar rûz u şeb

Mihr ü meh şanma felek olup şefâ'at sâ'ili
İki kâse gösterür iħsânüñ ister rûz u şeb

Mihr ü meh mir'at-ı vechüñde cemâlüñ gördiler
Devr iderler şevķden tâ rûz-ı maħşer rûz u şeb

Şıfat-ı Şitâ

Şadefdür berf eṭrâfında şimdi ḥavzlar ṭoñdı
Görindi bâğda âyîne-i İskenderî yir yir

Degüldür tûde tûde berf-i tünd-bâd şarşardan
Şitâ gülzârı ihrâḫ eyledi ḥâkisteri yir yir¹

Olup yaḥ-beste her bir yir ki gûyâ âhen olmuşdur
Yine cünd-i şitâya çekdi sūsen ḥançeri yir yir

Yine nuṭḫa gelürse ṭûṭi-i dil bir beden şimdi
Görüp şaḥn-ı serâda tûde tûde sükkeri yir yir

Şıfat-ı Şitâ

Virdi serdî-i hevâ dil şîşesine inkisâr
Bâde-i şevḫ u ṭarab olsa içinde târumâr

Câm-ı billûr oldu yaḥ-beste şarâb-ı sürḥ ile
Dest-i sâḫîde anı şâḥında şandum ebr-i nâr

'Aksi düşmiş üstine şandum muḥennâdur yedi
Yâ benânında la'liden buzlu bir ḥâtem ṭutar

Rişte-i yaḥla anı bend eyledi şimdi şitâ
Sâye-i bîd ü servde ḥoş geçerdî cüybâr

Zevraḫ-ı şahbâ yem-i zevḫ u şafâda beste miḥ
Yelkeni pîr-i muḡânuñ şuda şimdi şermsâr

İrdi eyyâm-ı şitâ düşdi şovukluk araya
İtmez oldu gülşene feyz-i bahârî cüybâr [367*]

1 S 395b.

Câme-i sebzîn degışdirdi gülistân u fezâ
Şimdi qar yağdı qabâyile müzeyyen kühsâr

ez-Gazeliyyât

Metâ'-ı nâzı ber-düş eylese ol dil-ber-i ra'nâ
Gerekdür göstere naqd-i niyâzı 'aşık-ı şeydâ

Ayağına eger varmazsa rindân şanma muğberdür
Nedim-i ğam-güsâridur muğânuñ sâgar-ı şahbâ

Ve lehu

Şâfdur âyîne gibi dil-i meyyâl-i Rızâ
N'eylesün çarh-ı denî virmedi aña şüret

Ve lehu

Geçdi hevâ-yı bâde-i la'linden ey Rızâ
Şimdi dilün şafâ-yı cihândan ferâğı var

Ve lehu

Geç bâdeden şafâ-yı dil-i mübtelâ budur
Sa'y it şarâb-ı la'line qalbe cilâ budur

Tiğ-ı cefâyıla beni pür-yâre eyleyüp
Ağlatmış idi bendesini mâcerâ budur

Ekşer kelâmı qand-i lebün vaşfidur şehâ
Şi'r-i Rızâ'da lezzet-i zevk u şafâ budur

Ve lehu

Şağın ruğın qoyup itme ta'alluqı zülfe
Kim itse sâyede câ pertev-i ziyâ düşmez

O nev-nihâlden itme ümîd-i şeftâlû
Şağın bu hâm çama'dur Rızâ saña düşmez

Ve lehu

Fânûsa döndi za'fla cisim-i zebûnımız
Şem' oldu anda şu'le-i dâğ-ı derûnımız

Ve lehu

Eyleseñ sevdâ-yı zülfin kûlzüm-i efkârda
Zevrak-ı mazmûn için kullâbdur endişemüz

Ve lehu

Reh-i semt-i vefâya gerçi kim cânân ayak başmış
Düşürmüş ehl-i 'ışkı sâki-i hicrân ayak başmış
Ta'accüb eyleme altun ile vezn olduğın Yûsuf
Girüp mîzâna ol şâhenşeh-i hûbân ayak başmış

Ve lehu

Çoyup hicrânda gitdi dil-rübâ 'âşık niyâz eyler
Umulmaz çarh-ı kec-reftârdan ol mâhî döndürmek

Ve lehu

Andan el almağ murâd iden ehibbâ-yı zamân
Ayağın almağ dilerler n'eyesün pîr-i muğân

Ve lehu

İtdi dilde çün hayâl-i zülfi câ şimden girü
Ârzü-yı seyr-i şâm itmem dilâ şimden girü

Cüybâr itmek murâduñdur sirişküm añladum
Oldı ma'lûm ey perî-rû mâcerâ şimden girü

Ve lehu

Eyledi pür-jeng mir'ât-ı dili ehemmi-i Rızâ
Rû-nümâ olmağ ne mümkün şâhid-i iqbâl ise

Ve lehu

Âşâr-ı haţ-ı yâr gözümde uçar oldı
Bir nâme kebüterle bu nâlâna gelür mi

Ve lehu

N'ola te'sîr-i derûn itse ğubâr-ı ğam-ı vehm
Âķıbet tîr-i sitem sînemi ğırbâl itdi

Ve lehu

Gözüm yaşıyla mûlar zâhir oldı şahn-ı sînemde
Çemendür şanki bārân ile zîr-i hâkden çıķdı

Ve lehu

Emvâc-ı yem-i ğam ki keder virdi vücûda
Ol hüzn ile dil zevraķ-ı câm-ı Cem'e düşdi¹

Ve lehu

O haţţ-ı nev ki hüsn-i rüy-ı dildârı füzûn itdi
Beni hayretle esrâr-ı kazâ ammâ zebûn itdi

Raĝib [Meĥammed]

Raĝib Meĥammed Çelebi. Aĝrıbozî'dür. Biñ toķsan altı senesinde fevt ol-
muşdur. Bu ebyât anuñdur:²

Nazm

Hâl-i siyehin kim ruĥ-ı pür-tâbda gördüm
Şan kevkebümü pençe-i meh-tâbda gördüm

Efkâr-ı ruĥuñla n'ola dil muţtarib olsa
Bir tâze güli şîşe-i sîm-âbda gördüm

1 S nüshasında bu beyitle bir önceki beyit yer deĝiştirmiş vaziyettedir.

2 S 396a.

Kıt'a

Ey gönül şahın-ı çemende leb-i deryâ seyrin
Bir şanemle idegör kām alasın dünyādan

Yohsa bir dişleri dür kâmeti serv olmayıcağ
Ne biter şahın-ı çemenden ne çıkar deryādan

Rif'atî [Meḥemmed]

Rif'atî Meḥemmed Efendi. Nâzilli kızasında me'zûn bi'l-iftâ iken biñ yetmiş târihinde 'azm-i 'âlem-i 'uqbâ eyledi. Bu iki beyt güftârındandır:

Nazm

Âlüfte nazm-ı pāküme dürr-i girân-bahâ
Emvâc-ı baḥr-i ṭab'uma deryâ revân virür

Kâm-ı şabâya müşg-i kelâmumdan irse bûy
Revnağ-fezâ-yı reng-i gül ü gülsitân virür

Zârî [Muştafâ]

Zârî Muştafâ Efendi. Bosna Sarâyı muzâfâtından Öziçe nâm kaçabadan zuhûr ve kaç'-ı menâzil-i sinin ü şühûr eyleyüp diyârı 'ulemâsından kesb-i 'ilm ü ma'rifet ba'dehu dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret idüp 'ulemânuñ birinden mülâzım ve tarîk-ı kızâya 'âzim olmuş idi. [367^b] Biñ ṭoḡsan sekiz senesi ḫilâlinde fevt oldı. Şâbit Efendi didügi târiḫdür:

Mısrâ'

Zârî Efendi merḫadi nûr-ı cemil ola¹

Merḫûm-ı merḫûm şâḫib-i ma'ârif ü 'ulûm, her fende mâhir, bi-taḫşîş şî'r ü inşâda aḫrânı nâdir idi.

Âşârından müretteb ü mükemmel *Divân-ı* belâğat-ı unvânı olduğundan mâ'adâ manzûm *Gazâ-nâme*'si vardır. Bu eş'âr-ı âbdâr güftâr-ı dürer-bârından nümûnedârdur:

1 زاری افندی مرقدی نور جمیل اوله

Şi'r

Âlûde-dem-i hayz-ı şafaqla şeb-i yeldâ
Her şâm-ı çinîn-i mehi itse n'ola ilqâ

Taḥşil-i rızâ-cüyü cānān için eyle
Ağyāra daḥı zîr-i leb izhâr-ı tevellâ

Her çend ki seyr olsa gedâ çeşm-i maḥabbet
Tıoymaz yine âbiş-ḥor-ı dîdârîna cāna

Sâķide ser-engüşt-i piyāle-be-kefi gör
Beş gönçe miyânında şüküfte gül-i ḥamrâ

Her beyt-i perî-ṭal'at [ki] nazmumda nihāndur
Zârî niçe gencîne-i esrâr-ı ḥabâyâ

Ve lehu¹

Şevķ-ı ruḥuñla dâ'im enhâr pây-der-gil
Fikr-i ḳadûñle serv-i gülzâr pây-der-gil

Hâşıl idince âdem kişt-i emelde dāne
Olur reh-i hevesde bisyâr pây-der-gil

Ümmîd-i mîve-i kām iden bu gülşen içre
Olmaķ gerek mişâl-i eşcâr pây-der-gil

Bu gevheri bulınca kân-ı süḥanda Zârî
Ḥaylî dem oldı şaḥş-ı efkâr pây-der-gil

Ġazâ-nâme'sindendür

Ser-māye-i şâ'irān dükenmez
Dünyâ dükenür yalan dükenmez

1 Ve lehu H: -S.

Zühdi [Ahmed]

Zühdi, Kürdistânî Ahmed Efendi. Ba'de'l-mülâzemet sâlik-i meslek-i kazâ ve Anadolı kalem-revinde birkaç manşibda müteşaddî-i icrâ-yı hüküm ü imzâ olmuş idi. Bin seksen yedi hilâlinde fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Âşık-ı şem'-i ruhuñ pervâne dirler gönline
Bes harîk-ı nâr-ı işkuñ yana dirler gönline

Sâmi'î ['Abdü'l-kerîm]

Sâmi'î 'Abdü'l-kerîm Efendi. Bosna Sarâyı'ndan bedîd ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olup tarîk-ı sa'âdet-refîk-ı 'ilmîye 'azîmet ve Kâmetî-zâde Mehemmed Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk akçe medreseye mevşül ve andan dağı ma'zül olduğdan sonra bir tarîka sülûk itmeyüp tekâ'üd ihtiyâr itmiş idi. Bin toksan altı târihinde İstanbul'da fevt olup Hâzret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî *radi'ya'llâhu 'anhu'l-Bârî*² civârında medfün ve târih-i vefâtı La'lî-zâde Şeyh Mehemmed didüğü mısra'-ı mevzündür:

Mısra'

'Abdü'l-kerîm Efendi'ye firdevs ola maķâm³

Merhûm-ı mezbûr 'ilm ü ma'arif ile meşhûr, hoş-şoĥbet ü nîk-ĥaşlet, münşî-i pâk-ĥabî'at idi.

Âşârlarından müretteb *Divân-ı eş'âr-ı belâgat-şî'ârî* olduğundan mâ'adâ müdevven *Münşe'ât*¹ olup ve *Siyer-i Veyisî* ye bir miķdâr zeyl yazmışlardır. Bu ebyât güftâr-ı dürer-bârlarındandır:

Nazm

O serv-i nâza bir kerre hevâdâr olmamız vardur
El irsün irmesün vaşla ĥalebkâr olmamız vardur

1 S 396b.

2 "Bârî Allah ondan razı olsun."

3 عبد الكريم افنديه فردوس اول مقام

Ve lehu

Şeb-i firçat ne kadar tîre vü târ olsa yine
Biz hayâl eyleyerek bir meh-i tâbân buluruz

Eşheb-i tab'a süvâr olsañ eger Sâmi'iyâ
Kâfiye her ne kadar teng ise meydân buluruz¹

Ve lehu

Gâh hurşîd ü gehî meh diyerek gâh melek
O sehî servi çağ eflâke çıkarduğ överek

Bir içim şudur o meh-pâre götürmez mişlin
Dönse biñ yıl dağı dülâb-ı sebük-seyr-i felek²

Ve lehu

Vaşf eyle diyü geh dehenüm gâh miyânum
Söyletme beni yok yire ey rûh-ı revânum

Sâmi [Alaybegi Yünus]

Sâmi Yünus. Alaybegidür. Anañoli'da Mûşul nâm şehr-i dil-ârâmdan zühür

1 Bu şiir H nüshasında yoktur.

Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 379a ve Hamidiye 939 vr. 330'ada şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Sübhasın zâhid 'aceb elde dem-â-dem ne tutar
Öyle şad pâre tehî dâmla âdem ne tutar

Ve lehu

Ya perîdür o meh-likâ ya melek
Yohsa bizden ne var firâr idecek

Şerhalar dâğlarla iş bitmez
Zer-i sürh ile nuçre pâre gerek

Olayum dirseñ işte ber-ñurdâr
Şarıl ol nev-nihâl 'işveye pek

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 379a ve Hamidiye 939 vr. 330'ada şu beyit yer almaktadır:

Ve lehu

Kürsîde söyle var ise bir gayrı müşkilün
Vâ'iz duñanı ağzuña alma yanar dilün

ve âftâb-ı feyz-i ezelden istifâza-i nûr-ı şu'ûr eyleyüp evâ'il-i hâlinde Diyâr-bekr eyâletinde alaybegi olmuş idi. Ba'dehu terk idüp ıtırîka-i Mevleviyye'ye sülûk eyledi. Bir müddetden sonra dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve Muşâhib Muştâfâ Paşa'nun âsitânelerine intisâb ve şeref-i şohbetleriyle kesb-i 'izz ü rifat itmiş idi. Evâhir-i ömründe Ğalaţâ'da vâkı'a [368^a] âsitâne-i Mevlânâ'da hücre-nişin-i kanâ'at ve güşe-güzin-i ferâğat olmuş iken biñ ıoksan yedi târihinde vaţan-ı aşlışı ârzüsü ile ıat'-ı menâzil ve ıayy-ı merâhil iderek vâşıl-ı Mûşul olmağâ bir ıonak ıalduğda murğ-ı rûhı merhale-i beğâyâ revân ve bâğ-ı cinâna ıayerân eyledükde evlâd u müte'allikât ıarşu gelmişler idi. Na'sı Mûşul'a işâl ve defn eylediler.

Merhûm-ı mezbûr 'ilm ü ma'ârif ile meşhûr, Fârsî-dân, hoş-ıtab' u şâhib-i 'irfân, gül-deste-bend-i şükûfezâr-ı ma'ârif, pîrâye-i hadîka-i zara'if ü leţâ'if, şî'rde mükemmel *Dîvân*'ı ve ma'rifetle hayli nâm u nişânı var idi. Bu eş'âr nezâket-i ıab'ın iş'âr ider:

ez-Ķaşâ'id-i der-Şıfat-ı Şeb

Bu şeb kim rüyına zülfin ıağıtdı şâhid-i dünyâ
Niğâba çekdi rüyın reşkden mihr-i cihân-ârâ
Çerâğân eyleyüp bâm-ı felekde cevher-i evvel
Kevâkibe müzeyyen oldı saıkf-ı günbed-i ĥadıra

ez-Ķazeliyyât

Nağmeye âğâz idüp gülşende murğ-ı hoş-nevâ
Muırib-i bezm-i şafâdan 'âleme virdi ĥınâ
Müjde kıldı ĥâk-i pâ-y-i yârdan virdi ĥaber
Şimdi geldi ayağı tozı ile bād-ı şabâ
Sâmiyâ şî'rün senün her mecma'ı teşrif idüp
Dâ'im oıurlar anı her yirde yârân-ı şafâ

Ve lehu

Ey ıâmet-i serv-i bâğ-ı hayret
Yaıduñ dile bunca dâğ-ı hayret

Yandurdu hayâl-i rüy-ı âlûn
Şâm-ı gamuma çerâğ-ı hayret

Ve lehu

Çeşm-i siyehûn ma'reke-ârâ-yı kıyâmet
T arz-ı nigehtûn bâ'ış-i gavgâ-yı kıyâmet

Meh-rûlara zülfûn tağıdup 'arz-ı cemâl it
Kim rûşen ola sırr-ı tecellâ-yı kıyâmet

Sâmî ola kim şöyle mey-i 'ışkla ser-mest
Ne bîm-i 'azâb ola ne ferdâ-yı kıyâmet¹

Ve lehu

Her hürde şayda bâz-ı tabî'at uçurmazam
Bir tırna telli görse benüm çağırım çeker

Ve lehu

Künc-i lebinde hâli ki 'aks-i nezâredür
Dâmân-ı hürde muhterik olmuş sitâredür

Ve lehu

Ekmeyen biçmedi bu mezra'ada el-hâşıl
Kime lâzım ise ekmek aña lâzım ekmek

Ve lehu

Bağduğda kıyâs itdüm hâl-i leb-i cânâna
Bir zâğ-ı siyeh konmuş ser-çeşme-i hayvâna

Ve lehu

Ne deñlü ülfet itse Qays vahşilerle şahrâda
Yine vâ-bestedür qalb-i hazîni zülf-i Leylâda

Yir itdüm hâṭır-ı şâh u gedâda bulmadum Sâmi
Diyâr-ı nîstiveş cây-ı emniyyet bu dünyâda

Sipâhî [Bosnevî Muştafâ]

Sipâhî, küttâb-ı dîvân-ı sulṭâniden Bosnevî Muştafâ Efendi'dür. Biñ altmış iki târihinde fevt oldı. Bu iki beyt anuñdur:

Nâzm

Küyına var o mehûn eyle fezâ vü efgân
N'ola bu hâlle ey dil ola vaşla imkân

Derdüme çâre benüm şerbet-i la'l-i lebidür
Fâ'ide yoq eger eylerse devâlar Loqmân

Sezâyî ['Abdu'r-raḥmân]

Sezâyî. Ṭabaḳa-i Sulṭân İbrâhîm Ḥânî şu'arâsından tercemesi bu cerîdede zıkr olınan Edâyî¹ Receb Efendi'nün birâder-i kihteri 'Abdu'r-raḥmân Efendi'dür. Ba'de'l-mülâzemet sâlik-i ṭarîḳ-ı ḳazâ ve mâlik-i ezimme-i ḥükm ü imzâ olmış idi. Biñ seksen târihinde fevt oldı. Bu beyt güftârındandır:

Beyt

Eşkini baḥr-i muḥîṭ itse Sezâyî yiri var
Mâcerâ-yı ğamı bir dil-ber-i maġrûr iledür

Sa'îdî [Edrinevî Aḥmed]

Sa'îdî, Edrinevî Aḥmed Efendi'dür. 'Ulemânuñ birinden mülâzım ve ṭarîḳ-ı ḳazâyâ 'âzim olmuş idi. Ba'z-ı bilâd-ı celilede icrâ-yı aḥkâm-ı şer'iyye ile be-kâm olduḳdan soñra biñ seksen senesi ḥudûdında fevt oldı. Bu beyt güftârındandır:

Beyt [368^b]

Yoluña cânımız fedâ idelüm
Ölmedin borcımız edâ idelüm

1 Edâyî H: Dayı S.

Sükkerî [Zekerîyyâ]

Sükkerî Zekerîyyâ Efendi. Bosna Sarâyi'ndan zühür ve âftâb-ı feyz-i ezeli-den iktisâb-ı nûr-ı şu'ur idüp diyârı 'ulemâsından telemmüz ve çand-i mu'ad-ı ifâdelerinden telezzüz itdükdün sonra biñ seksen iki târihinde dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve hem-şehrîsi Mezâkî Süleymân Efendi terbiyesiyle şadr-ı a'zam-ı sâbîk Köprili-zâde Fâzıl Aḥmed Paşa âsitânesine intisâb ile kesb-i 'izz ü rifat eyleyüp dîvân-ı hümayûn kâtibleri zümresine dâhil olmuş idi. Biñ çoḡsan yedi senesi hilâlinde maḥûnen intikâl ve 'âlem-i ervâha irtiḥâl eyleyüp Edri-neḡapısı ḥâricinde medfûndur.

Merḥûm-ı merḥûm ma'ârif ü zarâ'if ile ma'lûm idi. Müretteb ü mükemmel *Dîvân-ı eş'ârı* vardır. Bu ebyâtından nümünedârdur:

Nazm

Âkıbet kâl-i maḥabbetle dil-i âhen-sirişt
Cevher-i âyine-i şûret-pezîr-i 'ışk olur

Ve lehu

Dâḡdan fehm olunur süz-ı derûn-ı 'uşşâḡ
Lâleden küşte-i ḡam ḥâk-i mezârın bilürüz

Bulmamış sencileyin bû-yı vefâ ey bülbül
Âh u zâr eyler o gülşende hezârın bilürüz

Ve lehu

Perişân oldu diller dâm-ı zülf-i pîç-i pîçinden
Şabâ sen himmet it müşkil-ḡüşâlık şânedan gelmez

Gönül ser-mest-i câm-ı bâde-i feyz-i ilâhîdür
Bu resme neşve-baḡşî meşreb-i peymânedan gelmez

Ve lehu

Meşḡ-ı şikenc-i zülfün idüp her seḡer şabâ
Rûyuñda kıl ḡalemle yazar 'anberîn-i çin

Ve lehu

Nedür o turreler o şûh-ı dil-nüvâzumda
Ki halka halka olur gerden-i niyâzumda

Yanup yakılmada bî-ihtiyâr olur hayfâ
O şem'-i hüsnî eritdüm bu şeb-güdâzumda¹

Ve lehu

O hoy kim tâb-ı meyden zâhir oldu ol cebîn üzre
Dökülmüş kaçre kaçre şebnem ancağ yâsemîn üzre

Süleymân Beg

Süleymân Beg. Bu tabağa vüzerâsı evâ'ilinde zikri sebğ iden Şüfî Mehemmed Paşa'nuñ ferzend-i ercmendi ve mağdüm-ı hıredmendidür. Biñ toğsan toğuz senesinde fevt oldu. Bu iki beyt anuñdur:

Nazm

Leb-i dil-ber şarâbdur gūyâ
Dil-i 'aşık kebâbdur gūyâ

Ebruvân mâh-ı nev cebîn meh-tâb
'Ârızî âftâbdur gūyâ

Sûzî [Mardinî Derviş 'Oşmân]

Sûzî, tarîka-i Mevleviyye'den Mardinî Derviş 'Oşmân'dur. Biñ seksen beş senesi hilâlinde fevt oldu. Bu ebyât anuñdur:

Nazm

Tâ seher 'ışqla bîdâr ola gör kim ey dil
Şeb-i vuşlatda ne rü'yâ vü ne h'âb isterler

1 S 397b.

Ve lehu

Ḥam-ḳad-i dâ'ire-i rûḥ-ı revândur kemerüñ
Mâr-ı pîçîdeleri rişte-i cândur kemerüñ

Kârbân-ı dil-i 'uşşâḳı şikâr itmek için
Dolaşup belde gezer niçe zamândur kemerüñ

Siyâmî [Meḥemmed]

Siyâmî Meḥemmed Çelebi. 'Acemiyyü'l-aşl olmağla vilâyetine mensûbiyetle taḥallüş itmişdür. Dîvân-ı hümayün kâtiblerinden iken biñ altmış beş târiḥinde fevt oldı. Bu şi'r anuñdur:

Nazm

Gelince ḥaṭṭı ğamı gitdi ḥâne-i dilden
Benümlle ḳalmadı aḥşama gör ne mihmândur

Ḥayâl-i la'li ile tende ḳanlu şerḥa degül
Yem-i dilde yetişmiş nihâl-i mercândur

Cemâl-i Leyli'ye baḳmağla her bün-i müyü
Göz olmağın ten-i Mecnün hemişe 'uryândur

Şânî ['Abdü'l-kerîm]

Şânî 'Abdü'l-kerîm Efendi. Hilâl-i vücudı evc-i burc-ı Diyârbekr'den nümâyân ve âftâb-ı 'inâyetden müstefiz-i envâr-ı 'ilm ü 'irfân olduḳdan soñ-ra Dârü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳoşantıniyye'ye vâsıl ve küttâb-ı dîvân-ı sulṭânî zümresine dâḫil olmuş idi. Biñ elli bir târiḥinde merḥûm Sulṭân Meḥemmed Ḥân '*aleyhi'r-rahmeti ve'l-ğufrân'* ḫazretlerinin vilâdetlerine:

Mısrâ'

Nürdur geldi Meḥemmed şulb-i İbrâhîm'den²

1 "Allah'ın rahmeti ve bağışlaması üzerine olsun."

2 نوردر كلدی محمد صلب ابراهيمدن

tārîh-i ğarrāsını didükde [369^a] ber-vech-i te'bîd Vān defterdârlığı ihsân olındı. Seksen yedi senesi hilâlinde tārîk-ı hicce-i 'ömri tamâm ve 'âlem-i uq̄bāya hırâm eyledi. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Ḥammām-ı sîne vaqf-ı hayālîdür o şehûn
Ser-ķubbesinde didelerüm aña şîşedür

Ve lehu

Ders-i hûbân-ı kütüb-ḥâne-i işrâkıyyün
Ne tekellüm ne kitâb ü ne ḥiṭâb isterler

Ve lehu

Ṭarf-ı çemen güşâde vü söz ile sâza gel
Nây-ı 'İrâķ'ı al ele muṭrib Ḥicâz'a gel

Ve lehu

Ruḥuñda zülf ile ol ṭurre-i ṭarrâr bir yirde
Hemân cennetde ṭāvus ile maḥrem mâr bir yirde

Şifâyî ['Abdü'l-bâķî]

Şifâyî, tārîka-i Gülşeniyye'den 'Abdü'l-bâķî Efendi'dür. Fenn-i tıbda mahâret-i olmağla maḥlaş-ı mezbûrı ihtiyâr itmiş idi. Maḥrûsa-i Edrine'de Murâdiyye Dârü's-şifâsı'nda ḥekîmbaşî iken biñ yetmiş beş senesi ḥudûdında râh-ı nefesi beste-dem ve ğavṭa-ḥor-ı deryâ-yı 'adem oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Tâze dil-ber ķolına dâĝ yaķarsa yaķışur
Ġâyet a'lâ yaraşur tâze nihâl üstine gül

Şifâyî-i Diğer [İstanbulî Meḥammed]

Şifâyî, İstanbulî Meḥammed Çelebi'dür. Belde-i Magnisa'da Murâdiyye Dârü's-şifâsı'nda re'îsü'l-eṭibbâ iken biñ yetmiş sekiz senesi hilâlinde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Servün cününü var diyü taḥrîk idüp hevâ
Zencîr ile ayağını bend itdi cüybâr

Şefî'î [Kefevî Seyyid Meḥemmed]

Şefî'î, Kefevî Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Târîka-i Mevleviyye'ye sülûk itmiş idi. Biñ¹ seksen iki ḥudûdında fevt oldu. 'Ârif 'Abdü'l-bâkî Efendi ḥazretleri didüğü târiḥdür:

Mıṣrâ'

Dervîş Meḥemmed Şefî'î²
Bu beyt güftârındandır:

Beyt

Zebân olsa tenüünde her ser-i müyuñ ḥicâb olmaz
Sükût itmek gibi 'âlemde nâ-dâna cevâb olmaz

Şekîbî [Müneccimek Meḥemmed]

Şekîbî Münecimek Meḥemmed Çelebi. İstanbullîdür. 'İlm-i nücûma iş-tiğâl ile ol fenden taḥşil-i kemâl eyleyüp biñ yetmiş bir Şafer'inde Fikrî'den³ maḥlûb Ḥasan Çelebi yirine re'isü'l-müneccimîn olup yetmiş altı Şevvâl'inde Belğrad pâyesi zamîmesiyle Kemerredremid ḳazâsı arpalık ta'yîn olunmuş idi. Yetmiş sekiz senesi ḥilâlinde irtihâl ve 'âlem-i ervâḫa isti'câl itdüklerinde manşib-ı maḥlûl Şeyḫ Aḥmed Efendi'ye intikâl eyledi.

Merḥûm-ı mezbûr 'ulûm-ı riyâziyyede mahâretle meşhûr idi. Bu beyt güftârındandır:

Beyt

Yine çarḫ-ı felek luḫfiyla gün gösterdi 'uşşâḳa
Dönen dülâbda ol âftâb-ı 'âlem-ârâdur

1 S 398a.

2 درویش محمد شفیعی

3 Fikrî'den S: Küfrî'den H.

Şinâsî [‘Abdu’r-raḥmân]

Şinâsî, kuẓât-ı sencîde-şifâtdan ‘Abdu’r-raḥmân Efendi’dür. Biñ seksen altı târihinde intiḳâl eyledi. Bu iki beyt güftârındandır:

Nazm

Çâk çâk itdi tenüm ḥaçer-i hicr-i dil-ber
Yârdan hiç bu ḳadar yareye merhem mi gelür

Künc-i firḳatde bulup ‘aşıkı tenhâda ḳomaz
Ey Şinâsî ḡam-ı dil-ber gibi hem-dem mi gelür

Şehdî [Diyârbekrî Yahyâ]

Şehdî, Diyârbekrî Yahyâ Efendi’dür. Medîne-i Şofya’da mesned-nişîn-i iftâ iken biñ seksen iki târihinde ‘azm-i ‘âlem-i ‘uḳbâ eyledi. Bu şi’r güftârlarındandır:

Şi’r

Ol perî-ruḥları üstinde ki ḡisü götürür¹
Siḥr içün ‘aşıkına şan iki cādü götürür

Görinen girye degül dîde-i ‘aşıkda şehâ
Yollaruñ şulamaḡa şîşe ile şu götürür

Dili geh ḡuşşa ider ḥâneye da’vet geh ḡam
Şimdi pek ‘izzeti var o getürür bu götürür

Dil-i Şehdî ki gider cezbe-i ‘ışḳ ile saña
Beñzer ol kâha ki sür’atle anı şu götürür

1 Bilindiği üzere Türkçe kelimelerin Arap harfleriyle yazımında kelime kökünde “e” ünlüsü hariç bütün ünlüler yazılmaktadır. Bir sözcük içinde arka arkaya gelen iki hecede aynı ünlü harf varsa bazen bu ünlü harflerin ilki yazılmamaktadır. Yukarıdaki şiirin redifi olan “götürür” kelimesinde de bu tasarruf sözkonusudur. Kelime “كشورر” şeklinde yazılmıştır. İmlâsı gereği “getürür” şeklinde okunabilecek olan bu sözcük ma’nâ gereği “götürür” şeklinde okunmuştur.

Şehdî-i Diğer [İstanbulî Muştafâ]

Şehdî, küttâb-ı divân-ı sulţâniden İstanbulî Muştafâ Çelebi'dür. Bin ıokşan sekiz¹ senesi hudûdında fevt oldu. Bu beyt anuğdur:

Beyt

Geh şikest-i hâtır eyler geh mürüvvet gösterür
Gör benüm mir'ât-ı tab'um niçe şüret gösterür

Şehrî [Malâtiyyeli 'Alî]

Şehrî, Malâtiyyeli 'Alî Çelebi'dür. Nefî merhûmuñ perverdesidür. Divân-ı hümayûn kâtibleri [369^b] zümresine dâhil, ba'dehu Şadr-ı A'zam Gürci Mehemmed Paşa'nuñ tezkirecileri hıdmetine vâsil olmuş idi. Bin yetmiş bir târihinde fevt oldu. Şeyh Nazmî Efendi didügi târihdür:

Mısrâ'

Âh Şehrî göçdi bezm-i cennete²

Merhûm-ı merķûm hoş-ıtab' u ma'ârif-âşinâ âdem idi.

Âşârından müretteb *Divân-ı* belâgat-'unvânı vardır. Bu eş'âr andan nümû-nedârdur:

ez-Kaşâ'id-i Şıfat-ı Bahâr

Şu deñlü virdi nezâket zemîne luıf-ı bahâr
Ki pây-ı båd-ı şeherden bile olur efgâr

Ṭıbâ'-ı şu'le-mizâcân-ı âsmân u zemîn
Şafâdan oldılar ol güne muhtelit-envâr

Ki düşse pertev-i hürşid dest-i hûbâna
Mufâraķat idemez iħtilâṭ-ı hınnâvâr

Bisâṭ-ı hâke olur rengi ile sâye-fiken
Kemâl-i luıf-ı hevâdan şükûfe-i eşcâr

1 ıokşan sekiz S: ıokşan H.

2 أه شهري کوچدى بزم جنته

Çemen-zemîn-i cihân oldu şöyle 'anber-hîz
Dimâğa sāye-i gül dahı bûy ider izhâr¹

Ve lehu

İdince cilve benânumda kîlk-i müşg-âgîn
İder şâhîfe-i eş'arımı nümüne-i Çîn

Devâtum ol hum-ı i'câz-ı 'İsevîdür kim
Revân nûk-i kâlemden ma'âni-i rengîn

Kelâm-ı şâfum ider kec-ğayâli râst-nümâ
Mişâl-i âyine vü mün'akis nüvişte-nigîn

Ve lehu

Gönül bir âfet-i devrânun oldu hayrânı
Ki mihre hânde ider maşrıq-ı girîbânı

Virür tebessüm-i la'l-i leb-i gül-efşânı
Derûn-ı bülbül-i taşvîre zevk-ı nâlânı

Zebân-ı tûti-i taşvîri nükte-senc eyler
Edâ-yı mu'cize-i la'l-i sükker-efşânı

1 S 398b.

Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 381b ve Hamidiye 939 vr. 333âda şu beyitler yer almaktadır:

Ĥurûş-ı 'ışkîla ol bir gülün nevâ-senci
Ki aña ola ezel gülün ü ebed gülzâr

O nazra-senc-i merâyâ-yı zât-ı muṭlağ kim
Mezâk-ı şevkine dil-teşne lezzet-i didâr

Gerim-teveccüh-i âyine-i tecelli kim
Olur nezâresine *len terâni* âyinedâr

Miyâne-i müteğâlif-mizâc-ı azdâda
Olaydı ĥükm-i kâzâ vaz'ı imtizâc-güzâr

Olurdu sāye ile nûr-ı muhteliğ-eczâ
Mişâl-i nûr-ı nigâh u siyâhi-i ebşâr

Gül-i riyâz-ı nübüvvet Mehemmed-i Şâdıķ
Ki kıldı bûyı mu'aţţar meşâm-ı imânı

Der-âğuş itmedi hergiz şadefçe-i taķdır
Vücüd-ı pâki gibi dürr-i baķr-i imânı

İşâre-i 'adem-i sâye-i mübârekidür
Şebîh-i zâtı 'adîm olduğına burhânı

Vücüd-ı pâkini kıldı muķşâib-i taķdır
Yekün-ı cümle-i peyğamberân-ı Yezdânı

ez-Ġazeliyyât

Çek zevķ ile zehr-âb-ı ğamı ey dil-i şeydâ
Minnetle olan câm-ı Cem'i itme temennâ

Ve lehu

Disem müjeñde mi dil yoĥsa ebruvânda mıdur
Virür ya tîr ile yâ tiğ ile cevâb baña

Ve lehu

Dil-süz iden ol âfeti tâb-ı nazարumdur
Nitsün o yaķan göñlümi kendi şererümdür

Ve lehu

Şikâyet eyleme ey Şehri tîre-baĥtuñdan
Senün de şem'-i murâduñı bir yaķar bulunur

O 'âlem-i keremün bâğ-ı luţf-ı şab'ında
Hemîşe ehl-i dile naĥl-i bârver bulunur¹

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 382a ve Hamidiye 939 vr. 333b'de şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Ümîdi ehl-i derdün gülbün-i gülzâr-ı şasretdür
Reh-âverd-i bahârı deste deste ĥâr-ı şasretdür

Ve lehu

Bir âftâba ta'ne ider yâra 'âşıkuz
Olsa 'aceb mi zerreden artık raķibimiz

Ve lehu

Bir sencileyin âyine-i râz ele girmez
Bir bencileyin tûti-i i'câz ele girmez

Bir sencileyin ğonçe-i mestür açılmaz
Bir bencileyin bülbül-i ğammâz ele girmez

Bir sencileyin âyine-i ğüsne münâsib
Bir Şehri gibi rind-i nazâr-bâz ele girmez

Ve lehu

Baķmadı ğarf-i temennâma o mecmû'a-i nâz
Zâyî' oldu bu ķadar eyledüğüm 'ışķ-ı niyâz

Ve lehu

Âh kim Şehri şıfat derdi hilâl itdi beni
Yırde gökde mişli yoķ meh-pâresi bir kimsenün

Ve lehu

Dâm-ı derûna dâne-i eşkin nişâr ider
Murğ-ı ğayâl-i dil-beri şayyâddur gönül¹

'Aceb mi her şehid-i ârzünüñ nevha perdâzi
Gelürse meşhedüm üzre ki şiven-zâr-ı ğasretdür

Dilâ germ olma iķbâl-i bahâra 'andelibâsâ
Bizüm ğülzârımızda sebz olan ezhâr-ı ğasretdür

Eger itmezse âh-ı sine-zâdum ol büte te'sir
Ta'accüb itme ey dil ğâne-zâd-ı nâr-ı ğasretdür

Muğaşşal bir ğülîstân oldu ğül ğül dağ ile sinem
O ğülzâr içre Şehri 'andelib-i zâr-ı ğasretdür

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 382a ve Hamidiye 939 vr. 334âda şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Cilve eyler gördüm aķ sâdeyle ol nâzük-beden
Ēüyiyâ nağl-i ğülü pehlüya çekmiş yâsemen

Ve lehu

Aķ sâde giyüp kıaddin 'arz eyledi aķbâba
Dönmiş o gül-endâm bir şîşe-i mey-i nâba

Ve lehu

Başdan çıkarur 'ırzuñı pā-māl ider âķır
Ey şâne şaķın zülf-i perîşâna ıtolaşma

Ve lehu

İtdi firâr leşker-i nâz u teğâfülin
Bilmem ne söyledi yetişüp haķ kulağına

Ve lehu

Çeşm-i giryân-ı niyâza mîl-i nevmîdi çeküp
Eyledüm kaķ'-ı nażar hüsni dil-ârâdan bile [370*]

Ve lehu

Ol şüh dırâz eyleye dek pençe-i nâzı
Çâk eyledi hayfâ ki girîbân-ı niyâzı
Gel virme şabâ-yı dile ruşşat kıatı ey dil
Şâyed ki güşâd eyleyiser gönçe-i nâzı¹

Ve lehu

Dil sine döğüp âh ider bezm-i elemde
Muķrib yüri var başuña çal def ile nâzı

Ve lehu

Gönçe oldı la'l-i gül-gün cevâb-ı rüzeden
Mâh-ı tâbânım hilâl oldı ĥisâb-ı rüzeden

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 382a-382b ve Hamidiye 939 vr. 334'da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Dil temâşâ-yı ruķ-ı nev-ķaķ-ı yâr itmedi mi
Mevsim-i gülde 'aceb faşl-ı bahâr itmedi mi
Bezm-i vuşlatda o mellâķ-ı yem-i 'işve vü nâz
Zevraķ-ı bâde ile meyl-i kenâr itmedi mi

Heves-i mîve-i bûs-i leb-i nev-reste iden
Tâma'-ı ĥâmı 'aceb kendüye bâr itmedi mi

Ve lehu

Zülf-i dil-ber ki bî-nazîr oldı
Başlar üzre aña yir oldı

Ve lehu

Dırâz itsün felek şimden girü dâmân-ı maşşudı
Ki ben nevmîd olup kaç' eyledüm dest-i temennâyı

Ve lehu

Ser-i zencîr-i zülfünde hilâl-ebrûna mensûbuz
Anuñçün bize ey meh-çehre Şehrîlik 'alem kıldı

Şeyhî [Ayaşî-zâde Seyyid Mehemmed]

Şeyhî Ayaşî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi. Ba'de'l-mülâzeme t̄arîk-ı kazâya sülûk eyleyüp Anaçolı k̄alem-revinde ba'zı menâşıba vâli olmış idi. Bîñ seksen¹ t̄arîhinde fevt oldı. Bu beyt güft̄arındandır:

Beyt

Ġamze-i dildârla şol deñlü şöhet eylerüz
Hûnı mey dâğ-ı dili câm-ı maħabbet eylerüz

Şâ'ib [İstanbulî Sâ'atî-zâde 'Alî]

Şâ'ib, İstanbulî Sâ'atî-zâde 'Alî Çelebi'dür. Bîñ yetmiş üç senesi hilâlinde fevt oldı. Bu beyt güft̄arındandır:

Beyt

Ser-fürü itsem 'aceb mi h̄âk-i pây-i yâra ger
Gice gündüz ser-fürü itmekdedür şems ü kamer

Şadıķı [Mehemmed]

Şadıķı, zümre-i kuzât-ı sütüde-şıfâtdan Mehemmed Efendi'dür. Vilâyet-i Anaçolı'da Nâzilli k̄aşabasındandır. Bîñ seksen yedi senesi h̄udûdında intikâl eyledi. Bu şî'r güft̄arındandır:

1 S 399a.

Şi'r

Gördüm ol servi şokınmış ruḥ-ı âl üstine gül
Gör ne rengin yaraşur gör gül-i âl üstine gül

Meclis-i yâra duḥûl itmegiçün gülşende
Naḥller bağladı her tâze nihâl üstine gül

'Aks-i ruhsârı dilümde o mehûn Şadıkiyâ
Aña beñzer kıoyalar âb-ı zülâl üstine gül

Şâfi¹ [Yeñişehrli Dervîş Aḥmed]

Şâfi, Yeñişehrli Dervîş Aḥmed'dür. Biñ yetmiş altı târihinde fevt oldı. Bu iki beyt anuñdur:

Nazm

Sîne pür-dâğ-ı gamuñdur nâleler bülbüllerüm
Eşk-i çeşmümden alur neşv ü nemâyı güllerüm

Düd-ı âhum revnaḥ-ı bâğ-ı deründur dâ'imâ
Açılır faşl-ı ḥazân bilmez benüm sünbüllerüm

Şubḥî [Bolevî Aḥmed]

Şubḥî, zümre-i sipâhiyândan Bolevî Aḥmed Çelebi'dür. Biñ seksen târihinde Girid ceziresinde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Bezm-i ğamda cism-i pür-ḥûn kâse-i Cem'dür baña
İl feraḥ kesb itdüğü mey mâye-i ğamdur baña

Şadrî [Şeyḥ Selâmî-zâde 'Abdü'l-bâkî]

Şadrî, Şeyḥ Selâmî-zâde Seyyid 'Abdü'l-bâkî Efendi'dür. Vilâyet-i Rümili'n-de Pravadi kaçabasından zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ezelden istifâza-i nûr-ı şu'ur ey-

1 Şâfi H: Şadıki S.

leyüp 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım ve ʔarık-ı ʔazâya 'âzim olup ʔuʔr-ı Rûm-ı cennet-rüsûmda ba'zı ʔaşabalara ʔâdî olmuş idi. Biñ seksen iki târîhinde intiḳâl eyledi. Müretteb *Dîvân-ı eṣ'ârı* vardır. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Gönlüm aḳıtdı kendüye bir âteṣîn-mizâc
İtmez şanurdum âbla ben âteṣ imtizâc

Ve lehu

Pîr-i muḡân meykedede meyle eglenür
Dervîṣ-i zâr tekyede yâ neyle eglenür

Ve lehu

Ḳıṭ'a meṣḳ eyler iken seyr idüp ol bü'l-hevesi
Didüm ey şûḥ-ı cihânum ne 'aceb ʔıṭ'añ var

Ve lehu

Bu bîkr-i fikrûme Şadrî doḡunmamış kimse
Bu deñlü keṣret iken reh-güzâr-ı şehr-i sühân

Ve lehu

'Âṣıḳ öldürme durur diyü hemîṣe ʔaşd
Ḥaṭṭuña zülfi siyeh niḳe ʔaraltı aşdı

Şıdkî Paşa [Muṣṭafâ]

Şıdkî, Muṣṭafâ Paşa'dur. Emâsil-i emşâlle müşârik ve ʔarık-ı 'ilme sâlik olup küttâb-ı dîvân-ı sulṭânî silkine münselik olmuş idi. Ba'zı vüzerâ-yı 'izâmuñ tez-kireciligi ḥıdmetinde istiḥdâm olunmaḡın mazḥar-ı luṭf-ı bî-ḥisâb ve ʔarıkı ile re'isü'l-küttâb olduḡdan soñra biñ kırık yedi târîhinde vezâret ile muvaḳḳı'-i dîvân-ı sulṭânî oldılar. Ba'de'l-'azl biñ yetmiş üç Muḥarrem'inde¹ âḫirete irtihâl ve raḥmet-i Raḥmân'a isti'câl eyledi.

1 biñ yetmiş üç Muḥarrem'inde H: biñ altmış beş târîhinde S.

Merhûm-ı merķûm ıuġrâyi-i mülk-i Rûm, mecmû'a-i 'avârif ü ma'ârif,
naġl-bend-i zara'if ü leta'if, ġulġul-endâz-ı nâm u nişân, paşa-yı 'âlî-şân idi.¹

Âşârlarından [370^b] müretteb ü mükemmel *Divân*-ı belâgat-'unvânları vardır. Bu eş'âr andan nümunedârdur:

ez-Ķaşâ'id

Bâġ-ı devletde Ķad-i mevzûni serv-i ser-bülend
Büstân-ı ma'rifetde kilki naġl-i mîve-dâr

Külçe-i mihri felek şaymazdı herġiz zerreye
Olsa iksîr-i ġubâr-ı dergehinden ġişşe-dâr

Zîhn-i şâfi 'âleme âyîne-i ġitî-nümâ
Câm-ı 'adli bâ'iş-i def'-i ġumâr-ı inkisâr

Kâġıdum deryâ ġaıum mevc ü Ķalem ġavvâş olup
Eyledüm 'ummân-ı dilde dür-i medġûn der-kenâr

Baġr-i zehġâr-ı me'âniye sefine olmasa
Sâġil-i nazma dilüm olmazdı böyle dür-nişâr

Olalı sebbâġ-ı dil deryâ-yı fikre ġavıta-zen
Görmedüm vaşfuñ gibi merdâne dürr-i şâġvâr

Çün şenâ zevraġları 'ummân-ı fikri seyr idüp
Şurıa-i luıf-ı ilâġi birle buldılar kenâr

İrdi mevsim kim donanma-yı ġümâyün-ı du'â
Şalınup baġr-i icâbetde ide ġeşt ü ġüzâr

Tâ ki keştî-i hilâli mevce-i şâm u seġer
Ķulzüm-i çarġ içre ide ġeh nihân ġeġ âşkâr

ġaġ te'âlâ keştî-i 'ömrün ġaıadan şaġlasun
Bâd-bân-ı 'azmiñe olsun musaġġar rüzġâr

1 S 399b.

Rüşen olsun bezm-i devletde çerâğ-ı 'izzetüñ
Şem'-i fânüs-ı murâduñ her dem olup şu'le-dâr

Sâye-i zıll-ı Hudâ'da ber-murâd ol dâ'imâ
Zevrak-ı ikbâlüñi hıfz eylesün Pervedigâr

Ve lehu

Demidür bülbül-i endîşe olup nağme-tırâz
Çemenistân-ı tahayyülde ola velvele-sâz

Açılıp gönçe-i hâtır ola şâd u hurrem
Gül-i ümmîd ile ser-sebz ola dest-yâr-ı niyâz

Ve lehu

Ġam-ı cüduñla muṭarrâ çemenistân-ı kerem
Bâd-ı luṭfuñla güşâde gül-i ḥandân-ı kerem

Ġonçe-i ḥavf u recâ bulmaz idi neşv ü nemâ
Gülsitân-ı emele yağmasa bârân-ı kerem

Hâr u ḥâşâk-i ḥaṭâ ḳanda giderdi 'acebâ
Sürmese bir ṭarafa mevce-i 'ummân-ı kerem

Ve lehu

Gele ey fâris-i meydân-ı belâgat-encâm
Eyle raḥş-ı süḫana sen daḫı taḫrik-i licâm

Gele ey 'arşa-i nazm içre silahşor-ı süḫan
Göster ehl-i dile bâzîçe-i şemşîr-i kelâm

Nâvek-i fikri kemân-ı dile şöyle gezle
Ki ire menzil-i maḳşûda siḫâm-ı ilhâm

Şöyle sür raḥş-ı dili şaḫn-ı ḫıyâm-ı nazma
Ki saña reşk ile taḫşîn ide rûḫ-ı Ḥayyâm

Şöyle şal şevk ile çevgân-ı hayâli ki gele
Şahñ-ı meydân-ı emelde elüñe güy-ı merâm

ez-Ġazeliyyât

Câm-ı Cem la'l-i lebün mir'ât-ı İskender ruhuñ
Anı bakup görmesün yâ Rab rakı̄b-i bed-liķâ

Ve lehu

Vaḡti var devr-i gülün eldeki cām-ı meyi gör
Âdemi bülbül iden sâġar-ı pey-der-peyi gör

Vaşf-ı gül şavt-ı hezârı kim oḡur kim dînler
Ḳadeḡ-i bâde-i gül-gün u şadâ-yı neyi gör

Ve lehu

Mest-i mey-i bî-reng-i fenâ olsa bir 'aşık
Ḳonmaz dil-i şâfına anuñ jeng-i 'alâ'ik

Sen tut ayaġın pîr-i ḡarâbât-ı elestün
El atduġı taş ile o cām olmaz ufanık

Ve lehu

Göstermez idi semtini ol Ka'be-i cânuñ
Şaf olmasa mir'ât-ı dili ḡıble-nümānuñ

Ve lehu

Ḥut ümîd ol bî-vefānuñ va'd-i bî-peymānına
Kim bilür şāyed gele bir gün vefā meydānına¹

Her ne deñlü ḡāk-i pāy olsam yolında ol mehün
Sāye şalmaz üstüme irmez elüm dāmānına

1 S nüshasında bu beyit yoktur.

Âftâbum seyl-i eşküm 'âlemi ğarķ itmesün
Bir nazār ķıl ben ğubârũn dide-i giryânına

Ve lehu

Sâķiyâ çũnki beķâ yoķ bu fenâ dünyâda
Bir iki ğũn sũrelũm bâri ayak şahrâda

Ve lehu

Ne cevlan ider idũm 'arşa-i nazm içre ey Şıdkĩ
Semend-i hâķıra vaşl-ı dil-ârâ sine-bend olsa¹

Ṭâlib ['Ömer]

Ṭâlib. Rũmili ķalem-revinde ķuzât-ı sencide-şifâtdan 'Ömer Efendi'dür.
Bĩn yetmiş beş senesi hĩlâlinde fevt oldu. Bu ebyât anuñdur:

Nazm [371^a]

Şarâb-ı Kevs'er'ũn baħş itdi vâ'iz âb u tâbından
Uşandurdi dil-i mey-h'âreyi dünyâ şarâbından

Ve lehu

Dem-i şebâb geķer neşve-i şarâb gibi
Ķalur gözũnde o demde hâyâl-i h'âb gibi

Şeb-i firâķ baña câme-h'âb-ı âteş olur
Şabâħa dek dönerũm derd ile kebâb gibi

Ṭâlib-i Diğer [Bosnevĩ Aħmed] [Sũleymâniyyeli Aħmed]

Ṭâlib, Bosnevĩ Aħmed Efendi'dür². Dīvân h'âcelerinden iken re'isũ'l-küt-tâb olmuş idi. Bĩn seksen beş târiħinde fevt olup Şeyh Vefâ Câmî'-i Şerĩfi hâķĩ-resinde defn olındı. Sũleymâniyye Câmî'-i Şerĩfi civârında sâkin olmağın "Sũleymâniyyeli Aħmed Efendi" demekle daħı meşhũrdur. Bu ebyât anuñdur:

1 S 400a.

2 Efendi'dür H: Efendi S.

Nazm

Şabâ o zülf-i girih-gîri pîç ü tâba düşürdüñ
Fütâde dilleri bîhûde ızırâba düşürdüñ

Şeb-i vişâl o mâha didüñ fesâneñi Tâlib
Hikâyet-i şeb-i hicrânı mâh-tâba düşürdüñ

Ve lehu

Mümkün olmaz vaşl-ı dil-ber keşret-i ağıyardan
Güyyiâ bir gönçedür el irmez aña hârdan

Ayağı başmazdı Manşûr' un şafâdan yirlere
Aña vuşlat kapusu açıldı zîrâ dârdan

Nağd-i şabrum aldı gamzeñ diyü da'vâ eyledüm
Yâr ile bir büseye şarf itdiler inkârdan

Çeşm-i mestinden nigâh-ı luţf idersen ârzü
Tâlibâ dermân umarsın derdüñe bîmârdan

Tâli'i [İşhâk]

Tâli'i İshâk Efendi. Belde-i Koşantıniyye'den zühür ve âftâb-ı feyz-i ezeli-
den istifâza-i nûr-ı şu'ur eyleyüp tarîk-ı pür-tevfîk-ı 'ilmîye 'azîmet ve 'ulemâ-
yı kirâmuñ birinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet itdükden şoñra devr-i medâ-
ris-i mu'tâde ile kırk aqçe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül iken sâlik-i
semt-i kazâ ve ba'zı menâşib-ı celilede murabba'-nişin-i mesned-i hüküm ü imzâ
olmuş idi. Bîñ yetmiş bir senesinde fevt oldu. Bu şi'r anuñdur:

Şi'r

Bâde-i işret sirişk-i lâle-günumdur benüm
Âteş-i hasret dil-i ahger-nümünumdur benüm

Ol kadar hâliş-i muhkem imtiñân-ı işkda
Kim hured meftûn-ı tedbîr-i cününumdur benüm

Neşve-bağış-ı hâtır-ı endîşe-i çâlâk-ıtab'
Feyz-i cāvîd hayâl-i zü-fününumdur benüm

Kâm-bağış-ı 'âlem-i 'irfânla ammâ beni
Tâli'î nâ-kâm iden baht-ı zebünumdur benüm

Tâhir [Burusevî 'Abdu'llâh]

Tâhir, Burusevî 'Abdu'llâh Çelebi'dür. Bîn seksen sekiz senesi hudûdında fevt oldu. Bu eş'âr güftârındandır:

Nazm

Hâzer tiğ-ı nigâhından o şûhuñ kim emân bilmez
Ruħı bir nev-zuhûr-ı 'işvedür yahşi yaman bilmez

Derünum dâğla pürdür yine raħm itmez ey Tâhir
Muھاşşıl derd-i dilden ol büt-i nâ-mihribân bilmez

Ve lehu

'Azm idüp meykedeye câm-ı muşaffâ çekelüm
Heves-i la'lûn ile bâde-i hamrâ çekelüm

Mazhar-ı nazra-i şad çeşm-i 'itâbuz şimdi
Gelüñ ol âfeti teşhîr için esmâ çekelüm

Tâb'î [İstanbulî İsmâ'îl]

Tâb'î, İstanbulî İsmâ'îl Çelebi'dür. Bîn altmış dört senesi hudûdında fevt oldu. Bu şi'r anuñdur:

Şi'r

Kim dir saña bülbül gibi feryâd u figân it
Pervâne gibi 'ışkuñı var dilde nihân it

Bir çok bilür âfetdür o 'arz eyleme hâlün
Ruhsârına hasretle hemân bir nigerân it

Tek ğayrı şeref-yâb-ı nigâh-ı sitem itme
Hep tîr-i cefâna dil-i Tâb'î'yi nişân it¹

Tâb'î-i Diğer [Selanikî Mehemmed]

Tâb'î, zümre-i sipâhiyândan Selanikî Mehemmed Ağa'dur. Biñ yetmiş dört târihinde fevt oldu. Bu şi'r anuñdur:

Nazm

Dil-i süzâna hayâl-i haç-ı dil-ber düşdi
Güyyâ micmer-i pür-âteşe 'anber düşdi

Çeşm-i pür-nemde karar eyledi 'aks-i ruh-ı yâr
Âb-ı şâfiye meger pertev-i hâver düşdi

'Arşa-i ma'rekegâh-ı reh-i 'ışkuñda şehâ
Niçe diller tütülup niçe dil-âver düşdi

Saňa kassâm-ı kazâ tâc u kabâ virdükde
Zâhid [ü] rind-i mey-âşâma da sâgar düşdi [371^b]

Tâb'iyâ pey-reviyüz şimdi o maħdümüñ kim
Tâze çarızı şu'arâ hayline reh-ber düşdi

Tarzî [Mehemmed]

Tarzî Mehemmed Efendi. Dârûs-salţanati'l-'aliyye maħmiyye-i Kõstantıniyye'den bedîd ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olduğdan soñra 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iħrâz-ı şeref-i mülâzemet ve çarık-ı tadrise 'azîmet eyleyüp kırk aççe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül iken semt-i kazâ rızâ-dâdesi olup

1 S 400b.

Rūmili kalem-revinde birkaç manşiba kâdî olmuş idi. Biñ yetmiş iki senesi hilâlinde fevt oldu. Hâmî Efendi didüğü târihdür:

Mısrâ'

فوت شد طرزى بلا دیده¹

Âşârından müretteb ü mükemmel *Divân-ı* belâgat-‘unvânı vardır. Tıflî lisânından manzûm *Vâsiyyet-nâme*'si hüd meşhûr-ı cihândur. Bu eş‘âr güftâr-ı² dürer-bârından nümünedârdur:

Nazm

Gönül mir'atı kim şad pâre-i dest-i hayâlündür
Yine her pâresinden cilveger naqş-ı cemâlündür

Ve lehu

Şahbâ-yı nâz-ı çeşmini kim bî-emân ider
Düzdide bir nigâhla hâtır-nişân ider

Ol pür-girişme mest kılıç gânzeler beni
Âhîr zamân fitneye şâhib-kırân ider

Ve lehu

Nâzıyla öldürür yine yok ruşat-ı niyâz
Ol nâzenin bir söze yüz biñ 'itâb ider

Rindân-ı bâde-h'ârda görseñ neler çeker
Her meclisinde anlara vâ'iz 'azâb ider

Gül-gün iderse âteş-i terden o gül-ruhuñ
Revnaq-fürüz-ı bezmüne âb u tâb ider

Şahbâ-yı nâzdan yine geçgin o gânzeler
Tarzî görünme gözine yoğsa harâb ider

1 "Zorluklar görmüş Tarzî öldü."

2 güftâr-ı H:-S.

Ve lehu

Lâlezâr-ı çemen-ârâ-yı bahâr-ı hasret
Perveriş-yäfte-i dîde-i hûnbârumdur

Her kaçan ki gele pervâza Hümâ-yı ma'nâ
Târziyâ dâm-ı hayâl içre giriftârumdur

Ve lehu

Yine sen dest-gîr-i feyz-peymâ ol bize sâķî
Bilürsin şeyh ü zâhid 'âşık-ı mey-h'âra el virmez

'Acebdür kârı her sevdâger-i kâlâ-yı nâziik kim
Alur naķd-i şekîb-i 'âşıkı bâzâra el virmez

Girîbân-ı murâda dest-res maķşûd ise Târzi
Aña ser-pençe-i himmetden özge çâre el virmez

Ve lehu

Bir nigâh-ı nîm-mest-i fitne-engîz eyledün
N'eyledün zâlim şikest-i câm-ı perhîz eyledün

Ėamze-i mest-i mey-i 'işveñle yıķduñ 'âlemi
Sâğar-ı tãķat-rübâ-yı nâzı leb-rîz eyledün

Eblaķ-ı mevzûn-hırâm-ı kilküñe Târzi yine
Ser-zemîn-i ş'ri cevlâñgeh-i Şeb-dîz eyledün

Ve lehu

Derûn-ı verdi yaķmaz dildeki evrâduñ ey bülbül
Gönülden ķopmayınca âh-ı âteş-zâduñ ey bülbül

Gezer vâdî-be-vâdî nağme pür eķrâfa vaķşisin
Bu vâdilerde kimdür söyleye üstâduñ ey bülbül

Nefes tut söyleme esrâr-ı 'ışkı keşf-i râz itme
Açılma rûzgâra terk idüp mu'tâduñ ey bülbül

İşitdüm sen de T̄arzî gibi esmâya muḳayyedsin
Çekilmez mi şanursın 'ışk-ı gülle aduñ ey bülbül

Ve lehu

Haṭ-ı 'izârına meyli gönülden eyle tırâş
Cemâl-i yârı taleb kııl niḳâbı n'eylersün¹

Ve lehu

İtdüñ nevâ-yı nâleyi bezm-i firâḳda
'Uşşâḳ-ı bî-nevâ gibi evc-i 'Irâḳ'da

Ve lehu

Ne ṭâli'dür vişâle va'degâh itdükce nev-rûzı
Felek taḥvîl ider ol âftâb-ı 'âlem-efrûzı

Ve lehu

'Âşık gözedür urmağa her tîr-i nigâhı²
Sen şakla ḫaṭâdan o cefâ-keşi ilâhî

Ve lehu

Ḥasret-i yâr ile eşk-i dide-i hünbârdur
Eyleyen şâd-âb şimdi gülşen-i derd ü ğamı³

Görmeyen cām-ı Cem'i âyîne-i İskender'i
Görsün ey T̄arzî benüm âyîne-i endişemi

1 S 401a.

2 her tîr-i nihâğı S: taḳhîr-i nigâhı H.

3 gülşen-i derd ü ğamı S: gülşen-i verd-i ter-i ğamı H.

Ṭıflî [İstanbulî Aḥmed]

Ṭıflî, İstanbulî Aḥmed Çelebi'dür. Kibâr hıdmetinde perveriş bulup şöhetlerinden behremend olmuş idi. Ğayet bî-nazîr *Şeb-nâme* ve ba'zı ser-güzeşti olmağ üzere muḥtera' ve bedihî hikâyât-ı muḥayyele naḳl idüp aşlı cümleüñ ma'lûmı iken ḥaylî âb u tâb virmekle erbâb-ı devletüñ manzûrı olup ḥattâ şehenşâh-ı 'âlî-nijâd merḥûm Sulṭân Murâd Hân ḥazretlerine nedim ve dâhil-i bezm-i hümâyûn-ı [372^a] mu'allâ-ḥarîm olmağın bu taḳrîble gümrükden ve ba'z-ı evḳâfdan vazîfeler idinüp hoş-vaḳt idi. Biñ yetmiş târiḥinde fevt oldu. Silivriḳapusu ḥâricinde medfûn ve naḳş-ı seng-i mezârı aḳribâsından Şeyḫ Nazmî Efendi didüğü târiḥ-i mevzûndur:

Beyt

Niyâz ile Cenâb-ı Ḥaḳḳ'a Nazmî fevtine târiḥ
Didüm gehvâre-i cennetde Ṭıflî'ye maḳâm eyle¹

Âşârından müretteb ü mükemmel *Dīvân*'ı vardır. Bu eş'âr güftâr-ı dürrer-bârındandır:

ez-Ḳaşâ'id

Şıfat-ı Bahâr

Yine açıldı gülistânda gönçe-i gülzâr
Ḥazîne-i çemenüñ mührin açdı bād-ı bahâr

Egerçi anı nesîm-i şitâ söyündürdi
Nefesle yaḳdı yine şem'-i verd-i bâğ-ı hezâr

Ṭaḳındı barmağına la'l-i ḥâtemin gülbün
Ḳuşatdı bir kemer-i sîm gülşene enhâr

Görindi pençe-i ḥünîn-i şâhbâz gibi
Çemende 'ârif-i bînâ gözine zülf-i nigâr

Şabâ şikeste ider şanma şâḥ-ı eşcârı
Çemen ḥuṭûṭını i'râblar nesîm-i bahâr

1 ديدم گهواره جنته طفلی به مقام ايله

Kenâr-ı bâğa gelüp yine gönçe-i zanbak
‘Aceb mi çıksa temâşâ-yı gülşene ezhâr

O şâh-ı milket-i ‘irfâna şunmağa kâğıd
Reh-i çemende tutar elde güyyiâ tûmâr

Vağâr u hilmüñe beñzerdi ola fi'l-cümle
Hemîşe el sözine uymasa ger kühsâr

Şıfat-ı Hâme¹

Ol dem ki hâme cilve-i bî-ihtiyâr ider
İsterse levh-i mihri me‘ânî nigâr ider

Hâmem o Hızır-ı ‘âlem-i terkîbdür benüm
Âyine olsa reh-güzer-i sebzâr ider

Şâh-ı hayâl-i leşker-i encüm-şükûh ile
Hep tengnâ-yı şakq-ı kalemde güzâr ider

Hâmemdür anı kîse-i ta‘bîre derc iden
Ol naqdi kim muhâsib-i fikret şümâr ider

Şıfat-ı Sünbül

Destine aldı yine bir kalem-i ter sünbül
İtdi ezhârı celî haţtıla defter sünbül

Egnine giydi ser-â-pâ yine bir halka cübbe
Hayli ezhâra olup merd-i dil-âver sünbül

Jäleler yine ocağına şu koydı anuñ
Düdlar çıqdı kıyâs eyleme yir yir sünbül

1 Hâme H: Câme S.

Zîr-i bâl itmez idi beyzasını gülşende
Eger olmasa piyâz ile kebüter sünbül

Şâh-ı mercândur o kim çıkdı yem-i ahðerden
Sebzezâr içre kıyâs eyleme ahmer sünbül

Lâciverd ile gülistânda olan bismiledür
Var ise sünbül-i sa'diye berâber sünbül¹

Hoğğabâz oldu idüp hoğğaların cümle nigün
Mühre-i şebnemi garğ eyledi yek-ser sünbül

Gülsitân içre minâreyle kanâdile döner
Pertev-i luţfuñ ile olsa münevver sünbül

Beñzemez zülf-i dil-âvîzüñe renginde degül
Gerçi çok başludur ey rûh-ı muşavver sünbül

Ve lehu

Ṭağıtımış turre-i müşkînini çîn-i cebîn üzre
Yine bir leşker-i pür-fitne düşmiş mülk-i Çîn üzre

Yir itdi 'aks-i müjgânuñ bu çeşm-i hürde-bînümde
Mişâl-i nağş-ı hâtem levh-i la'lîn-i nigîn üzre

ez-Ġazeliyyât

Söyledükce leblerün hem gonçe hem güldür baña
Kâkül-i ham-der-hamuñ bir saçlı sünbüldür baña

Ve lehu

Görün 'uşşâğ-ı bîmâra hayât-ı câvidânâsâ
Şalın geşt ü güzâr it sevdüğüm rûh-ı revânâsâ

1 S 401b.

Görün keşti-nişin olmuş leb-i deryâda ol mâhî
Nüzül itmiş şanur bir kâlib-ı bî-rûha cânāsâ

Olursun hişşe-yâb elbette pâ-būsından ey Tıfî
Ser-i kûyında rû-ber-ğâk olursuñ âsitânāsâ

Ve lehu

Olmış ancak yine seyl-ğurde musat̄tar kâğıd
Üstüñ'ânî şayıllur hasteye beñzer kâğıd [372^b]

Hâtemün yine nezâketle çıkarmış nağşın
Vaşf idüp la'lüni ey rûğ-ı muşavver kâğıd

Ve lehu

Seni teşhîre gönül cân ile tedbîrdedür
Nâle dâmen-be-miyân hıdmet-i te'sîrdedür

Tab'um iqlîm-güşâ pâdişeh-i ma'nâdur
Hâme şehr-i sühan-ı tâzeyi taħrîrdedür

Dehen-i tengine bir söz mi bulunmaz ammâ
Hüner ol nükte-i ser-besteyi ta'bîrdedür

Ve lehu

Her gördüğü perîye gönül mübtelâ olur
Ammâ dimez ki sonra görünmez belâ olur

Düş sâye gibi pâyine ol nağl-i tâzenün
Bir gün gelür ki mîve-i mihr ü vefâ olur

Bağmaz yüzine sonra dil-i nâ-tüvânumuñ
Mir'âte bağmasun o perî ğod-nümâ olur

Ve lehu

Cüşâ getürdi baħr-i ğamı yine rûzgâr
İtsem 'aceb mi keşti-i ümmîdi der-kenâr

Ṭâ'n itme dilde işler ise zaħm-ı ħançerüñ
Dil yarası oñulmaz eyâ şüh u şivekâr

Çoқdur nihâl-i ħameyi taħrîk ider velî
Ma'nâ düşürmedür aña ey ħaşm-ı nâ-bekâr

Ve lehu

Gerçi âhum rûzgâr ile yirin eflâk ider
Seyl-i eşküm sînemi naқş-ı riyâdan pâk ider

Çarĥ-ı dün-perverden umma kâm-ı dil kim âdemi
Gevher-i maқşûdına vâşıl idince ħâk ider¹

Ve lehu

Bu lücce keşti-i Nüh'a necât virmiş işitdük
O da zamân ile bir kerre rûzgârına düşmiş²

Ve lehu

Mir'ât-ı dile ħışmıla mestâne baқarsuñ
Maқşûd şikest itmek ise yâ ne baқarsuñ

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 385b ve Hamidiye 939 vr. 338b'de şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

'Aşıka itmez tenezzül dil-ber-i mümtâzımız
Kendüye her şaydı yâr itmez bizüm şebbâzımız

Ezber eyler ders-i nâzi gülsitânda 'işveden
Bir ayağı üstine çürmüş o serv-i nâzımız

Ve lehu

Ĥayâl-i zülf-i bütân ile dil ki ğurbete gitdi
Henüz güş-zedi oldı ki Ç'in diyârına düşmiş

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 385b ve Hamidiye 939 vr. 338b'de şu beyit yer almaktadır:

Ve lehu

Göñlümi dâ'im çeküp ol 'arız-ı gül-gûna zülf
Ĥâşılı ser-rişte oldı bu dil-i pür-ĥûna zülf

Âvâre kebüter gibi gitmek hevesiyle
Gelseñ de eger meclise yâbâne baķarsuñ

Ve lehu

Diriĝâ aşınâlar yâd olur şöbet murâd itsek
Tolar aĝyâr ile her gûşa cem'iyet murâd itsek

Bozardı ĝonçe-i şad berg gibi rûzgâr âhîr
Gelüp hûnîn diller bir yire 'işret murâd itsek

Gelür bād-ı maħabbet yine Tıflî pür-hurûş eyler
Çekilsek cüyveş bir gûşe-i 'uzlet murâd itsek

Ve lehu

Vireli bâĝda revnaķ gül-i âl üstine gül
Şeh-levendüm taķınur kırmızı şâl üstine gül

Hâşıdur var ise sulţân-ı bahâruñ gülşen
Jâle naķdini alır sâl-be-sâl üstine gül¹

Dâĝlar sîনে dil nâlede güyâ ķodılar
Ķafes-i bülbül-i şürîde-maķâl üstine gül²

Ve lehu

Çıķ seyr-i bâĝa âfet-i şubh-ı kıyâmet ol
Şeb-zindedâr-ı 'işkla necm-i hidâyet ol

Ķandîl-i 'arşı düd-ı dilüñden münevver it
Anda sarây-ı vuşlata şem'-i haķîķat ol³

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 386a ve Hamidiye 939 vr. 338b'de şu beyit yer almaktadır:

Dâmen-efşân yetiş ey bülbül-i şürîde yetiş
Çıķdı gülşende ser-i şâh-ı nihâl üstine gül

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 386a ve Hamidiye 939 vr. 338b'de şu beyit yer almaktadır:

Şî'r-i üstâddaki gülleri seyr it Tıflî
Dökdi evrâķını bir âb-ı zülâl üstine gül

3 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 386a ve Hamidiye 939 vr. 339'a'da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Mir'ât-ı kâlbe baq ki odur ârzü-yı dil
 'Aks-i ruhuñla tâ görelüm biz de rüy-ı dil¹

Bir taş bağırlı bir gözi mestün elindedür
 Dâ'im şikest olursa 'aceb mi sebû-yı dil

Ṭıffı güm eyledi ham-ı zülfünde gönlini
 'Ömri içinde görmedi bî-çâre rüy-ı dil

Ve lehu

İrişdi mevsim-i 'işret görindi şüret-i gül
 Bahâr geldi yüreklendi inlerin bülbül

Gehî miyânuñı gâhî dehânuñ eyledi cây
 N'ola görünmese gâ'iblere qarışdı gönül

Ḥayâl-i ğamla yaturken yine ayaklandum
 Şunınca destüme sâķi-i şüh-sâĝar mül

Ve lehu

Ser-şafha-i hevâya yazmaķda naķş-ı dil-keş
 Kilk-i zebân-ı terle şüretger-i tekellüm

Bend itdi dest-i nâzı ol bâĝbân-ı ħüsnün
 Gül-deste-i niyâza bir gönçe-i tebessüm

Ve lehu

Teshîrine kim vefķle yaruñ heves itdüm
 Murĝ-ı dili âvâre iken der-ķafes itdüm

Bahâr eyyâmıdır güllerle dil-şâd olmada bülbül
 Açıl ey gönçe-i bâĝ-ı melâĥat söylemezseñ gül

Ruĥuñ 'aksi ķadeķde tâb-ı mey ruĥsâr-ı âlüñde
 Açıldı gülşen-i bezmünde ğüyâ iki ķatmer (?) gül

Şem‘-i dili âhumdur iden sūhte Tıflî
Şüfî-i riyâ-pîşe dimiş ben nefes itdüm

Ve lehu

Ne kayd başuña Tıflî tedârük-i dünyâ
Yanarsa şem‘-i emel rûzgârı n‘eyleyelim¹

Ve lehu

Çoma elden ayağı ey dil-i efsürde-dimâğ
Câm-ı mey tütma dimiş zâhid-i nâ-dân tütalum²

Ve lehu

Nihâde havz-ı devât üzre nâvdân-ı kalem
Şu virdi gülşen-i ebyâta bâğbân-ı kalem³

Ve lehu

Felek hemvâre hürşid olsa olmam zerresi anuñ
Gubâr-ı küyuñ olmağdur recâmuz hâk-i pâyundan [373^a]

Bir iki mîve-i ma‘nâ düşürdüm çüb-ı hâmemle
Zemîn-i intikâle nañl-i kilik-i nükte-zâyundan

Pes-i âyineden ta‘lîm-i tütî eyledün güyâ
Düşürdün şab‘umı taqlîde nazm-ı dil-güşâyundan⁴

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 386a ve Hamidiye 939 vr. 339’da şu beyit yer almaktadır:
Niçe pür-mihnet ile rûze-i hicrân tütalum
Varalum meykedeye câm-ı draşşân tütalum

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 386b ve Hamidiye 939 vr. 339’da şu beyit yer almaktadır:
Geçelim bâde-i gül-gün ile bañr-i ğamdan
Tıfliyâ zevraç-ı câm mey-i draşşân tütalum

3 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 386b ve Hamidiye 939 vr. 339’da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Ser-â-pâ hüsni-bî-hemtâña söz yok ey Mesihâ-dem
‘Acab mi olsa mir‘ât-ı ruñuñ tütîleri ebkem

Şağın dil-teşne olma çeşme-i hürşid-i raşşâna
Serâbâsâ hemân bir gösterişdür Tıfliyâ ‘âlem

4 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 386b ve Hamidiye 939 vr. 339’da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Ey melek-hû sen perî-sîmâyı teşhîr itmege
Nâmuñı bilmek diler oldur 'adûyı ad için

Ve lehu

Ol büt-i âhen-dilün haç kapladı devr-i femin
Zerger-i hüsne sevâd itdürdi şandum hâtemin¹

Şâneye nice perîşân olmasun dil-besteler
Zülf-i hoş-büyından ayırmış o şûhün perçemin

Gitmeyen râh-ı gâma irmez vişâlün şehrine
Dide-giryân olmayan görmez maḥabbet 'âlemin

Dideden kan dökme tek ümmîd-i vaşl-ı yâr ile
Tıflı-i zevk-âşinâ dünyâya virmez bir demin

Ve lehu

N'eylerüz halka-i tevḥîde girüp ey meh-rû
Diyelüm şüfî-i nâ-dâna ırağdan yâ Hû

Bir niçe şekle koyar günde dil-i maḥzûnı
Görmedüm gâmze-i fettânına beñzer cādû

Devr-i la'lünde 'aceb keşreti var meykedenün
Kırılır bir biri üstine şurâhî vü sebû

Tıflıyâ sözlerüme bende Zâhîr ü Ḥusrev
Tâb'uma hâme-i çâlâk gulâm-ı Hindû

Ḥaḳîkat 'âlemin mir'ât-ı ışk-ı pâkden gördük
Senün sâkî ne gördük sâğar-ı gîti-nümâyuñdan

Ve lehu

Tirüni pür-tâb kılma sine-i ḥussâd için
Şeh-süvârum baña gönder hâtır-ı nâ-şâd için

1 S nüshasında bu beyit yoktur.

Ve lehu

Nağşını âyîne de görmüş de kalmış bî-mecâl
Ben de bakdum kaldum ol nâ-mihribânun nağşına

Ve lehu

Ey şâne şakın zülf-i perîşâna toğunma
Tel kırma meded hâtır-ı yârâna toğunma

Ve lehu

Nihâl-i mîvedâr-ı ma'rifetden çüb-ı hâmemle
Niçe ma'nâ düşürdüm hâşılı bâğ-ı belâgatde

Ve lehu

Dil-beste olurdu hat-ı dil-ber yüze gelse
Kim söyleşür ol gönçe-dehenle söze gelse

Ve lehu

Dil-i âvâreyi ol şüh dest-i cevr ile kapdı
Gönül şehrin yıkup seng-i sitemle hâtırum yapdı

Ve lehu

Yasağ olup yine peymânenen şarâb çekildi
Tehî kalup ayağı şanki cüy-ı âb çekildi

Niğâbdan seni hâlî görünce meclis-i meyde
Garîb nükteler oldu 'aceb hicâb çekildi

Muḥadderât-ı çemen seyre çıkdı var ise Tıflı
Harîm-i bâğa yine perde-i şehâb çekildi

Ve lehu

Anun kim fikr-i gîsü-yı girih-gîründür efkârı
Ser-i zülfünde murğ-ı reste ber-pâdur dil-i zârı

'Arağ-rîz olmuş ol ruḥsâr-ı şerm-engîzi seyr eyle
Çıķarmış baḥr-i envâr-ı cemâlün dürr-i şehvârı

Ḥayâliyle görüşmek ḥ'âbda mümkün midür Ṭıflî
Maḥabbet ehli zirâ düşde görmez baḥt-ı bîdârı

Ve lehu

Gel yetiş ben zâra göster rûy-ı âlin gül gibi
Gözlerüm yollarda ḳaldı şeh-süvârum pül gibi¹

Her saçı müşkine meftûn olma virme gönlünü
Kendüni ey dil perîşân eyleme sünbül gibi

Râh-ı 'ışķuında ayaklanmaḳ dilerseñ Ṭıfliyâ
Ol sehî-ḳaddün şarıl ayağına kâkül gibi

Ve lehu²

Ser-i küyuında gözetmez yine mehcür gibi
Dostum baña yakın geldi 'adü dür gibi

Ve lehu³

Bezm ehli yine şaḥne-i devrâna başıldı
Girdi ele rez duḫteri mey-ḥâne başıldı

Âb-ı mey-i nâb ile çeküp rıṭl-ı girânı
Bir pâre ğubâr dil-i dîvâna başıldı

Ve lehu⁴

Dil kendüyi ol ḥusrev-i ḥübâna düşürdi
Bir gevher-i pâkîzeyi 'ummâna düşürdi

1 S 402b.

2 Ve lehu H: -S.

3 Ve lehu H: -S.

4 Ve lehu H: -S.

Rahş-ı emelüm aldı 'inân-ı dili elden
Âhîr sürerek vâdi-i hicrâna düşürdi

Ey 'âşık-ı âvâre yetiş kûy-ı nigâra
Ağyâr o meh-pâreyi mestâna düşürdi

Vaşf eyler iken çâh-ı zenaḥdânuñı Tıffî
Ruḥsârûña bir maṭla'-ı şâhâne düşürdi

Tal'atî [Hüseyn]

Tal'atî Hüseyn Efendi. Hâk-i pâk-i Anḳara'dan bedîd ve dâhil-i dâ'ire-i dâniş ü dîd olup taḥşîl-i mer-tebe-i isti'dâd ve şadr-ı 'âlî-ḳadr Bustân-zâde Meḥem-med Efendi'den mülâzemetle¹ iḥrâz-ı şeref-i² murâd eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl olduḳdan soñra sâlik-i semt-i ḳazâ ve mâlik-i ezimme-i ḥükm ü imzâ olmuş idi. Biñ yetmiş beş senesi ḥilâlinde Ḳızılcatuzla'da ḳâḍî iken fevt oldu. *Dîvân*'ı görölüp bu ebyât intihâb olındı.

Nazm [373^b]

Biñ yıl da olsa 'ömri ḳişinüñ ne ḳârı var
Nûḥ'üñ da bir müsâ'ade-i rûzgârı var

Ve lehu

Bu tekye bizüm tekye-i 'işretkedemüzdür
Dervîşlerüz Ḥazret-i Âdem dedemüzdür³

Ve lehu

Alur eṭrâfını pervâneveş 'uşşâḳ gird-â-gird
Yalın yüzli ocaḳdan ḳıḳma bir maḥbûbdur âteş

1 mülâzemetle S: -H.

2 şeref-i H: -S.

3 Bu beyit Vefeyât-ı Ayvansarâyî'de Ankaravî İsmail Rüsûhî Efendi'ye ait olarak gösterilmiştir. Murabba olduḳu bildirilen şiirin devamı şu şekildedir:

Mesken ezeli cennet idi bizlere ammâ

Dür eyleyen andan bizi Havvâ ebemizdür

Bkz. Ramazan Ekinci (hzl.), *Hâfız Hüseyn Ayvansarâyî, Vefeyât-ı Ayvansarâyî*, Buhara Yay., İstanbul 2013, s. 160.

Ve lehu

Sîne-i zaḥm-âşinâ-yı dâğdârı seyr idüñ
Gülşen-i ğamda biten tâze bahârı seyr idüñ

Ṭal'atî-i Dîġer [Edrinevî Meḡemmed]

Ṭal'atî, dergâh-ı 'âlî şolaqlarından Edrinevî Meḡemmed Çelebi'dür. Biñ yetmiş sekiz târihinde fevt oldu. Bu şi'r anuñdur:

Şi'r

Kim görürse lebüñi la'l-i Bedaḡşân şanur
Seyr iden 'arızuñı mihr-i dıraḡşân şanur

Tâze dâġuñı gören sâ'id-i sîmîñünde
Bir nihâl üzre açılmış gül-i ḡandân şanur

Câ-be-câ ḡunıdurur zâhir olan Ferhâd'uñ
Anı şaḡrâda gören lâle-i Nu'mân şanur

Ṭayyibî [İstanbulî Meḡemmed]

Ṭayyibî, İstanbulî Meḡemmed Çelebi'dür. Dîvân-ı ḡümâyün kâtiblerindendir. Mışr-ı Qâhire ve Bağdâd-ı bihişt-âbâd vâlilerinden ba'zılara dîvân kâtibî olmuş idi. Biñ ṫoḡsan târihinde fevt oldu. Müretteb *Dîvân*-ı eş'ârı vardır. Bu ebyât andan nümunedârdur:

Nazm

Qomaz keş-â-keş-i dâmân-ı vaşlı dest-i niyâz
O mest-i nâz qo çeksün ayaġ-ı istiġnâ

Ve lehu

Ġarḡ itdi zevraḡ-ı dili emvâc-ı ıztırâb
Ruḡsârı üzre zülfi olunca girih-ber-âb

Ve lehu

Var meykedede ayağın öp pîr-i muğānuñ
Bâr-ı ğamı çekme hum-ı şahbāyı bedüş it

Ve lehu

Böyle faşl-ı hübdā zāhid dükēl ma'zürdur
Hürmet itse bādeye şeyhü'l-ḥarem¹ nev-rüzdur

Ve lehu

Gelse hurūşa kılzüm-i hün-ābe-i ciger
Her dīde bir şādefçe-i dürr-i yetīm olur

Ve lehu

Ey nev-niyāz itme recā būs-i la'lini
Bāğ-ı emelde şanma gül-i ārzü kıpar

Ve lehu

Anda bulunmasa ne 'aceb bāde-i neşāt
Mīnā-yı hātır olmadı hiç inkisārsuz

Āh it gerekse sāhil-i ümmīde ittişāl
Keştī-i ārzü yürimez intizārsuz²

Ve lehu

Harāret-i dilimüz āteş üzre āteş olur
O şu'le-cū şakın açdırmāsun dehānımızı

‘Ārif [Vişālī-zāde Meḥemmed]

‘Ārif, ṭabaḳa-i Sulṭān İbrāhīm Ḥānī şu‘arāsından tercemesi sebḳ iden

1 şeyhü'l-ḥarem S: şeyh-i ekrem H.

2 S 403a.

Vişâli'nün ferzend-i ercmendi Mehemmed Efendi'dür. Hâk-i pâk-i Kütâhiyye'den zühür ve Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi'den mülâzemetle mesrûr olduğdan sonra terk idüp bir tarîka sülûk itmemiş idi. Biñ altmış sekiz senesi hudûdında fevt oldu. Bu beyt güftârındandır:

Beyt

'Andelîbüñ cigeri pâreleridür yir yir
Bağda zînet olan şanma ki dal üstine gül

'Ârif-i Dîger [Burusevî Mehemmed]

'Ârif, maħrûsa-i Burusa sükkânından hâşşa beytü'l-mâl emîninün ferzend-i ercmendi Mehemmed Ağâ'dur. Vüzerâdan Sâ'atci Mehemmed Paşa'ya intisâb ve Sivas vâlîsi olduğda dîvân efendiligi hıdmetiyle kâm-yâb olup ba'de'l-'azl paşa-yı merķûm ile maħmiyye-i Kõştançınıyye'ye gelmiş idi. Biñ seksen sekiz târihinde İstanbul'da fevt oldu.

Merķûm-ı mezbûr ma'ârif-i cüz'iyeye ile meşhûr, fenn-i müsikîde mâhir ve şan'at-i hurdekârîde aķrânı nâdir idi. Müretteb *Dîvân*-ı eş'arı vardır. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Güşâd it çîn-i ebrûnı nesîm-i nâz ile cânâ
Açıl gül-ğonçelerle vaķtidür ey ğonçe-i ra'nâ
Tâğıt zülf-i siyâhuñ rüyuña kâkül-perişân ol
İğen başdan yine meftûnuñ olsun sünbül-i ğarrâ

Ve lehu

Ķıl müretteb ķaşr-ı 'îşi câmını sâğardan it
Hep der ü dîvârını kâşî ruĥ-ı enverden it
Kimse mengüş eylemez ğuş-ı ķabûle nazmuñı
Sen gerek 'Ârif dür-i yek-tâ gerek gevhenden it

Ve lehu

Ey ğamzesi âşüb dil-i zâr-ı maḥabbet
Zehr-i nigehi şerbet-i bîmâr-ı maḥabbet

Fehm eyleyemez naḳş-ı ḥaṭ u zevk-ı dehânuñ
Dil olmayıcaḳ vâlih-i esrâr-ı maḥabbet¹ [374^a]

Çâk eyleme gel sîne-i pür-dâġuñı 'Ârif
Açılmaya tâ ğonçe-i ġülzâr-ı maḥabbet²

Ve lehu

Zülfün nesîm-i nâz kim gösterdi cânâ mevc mevc
Zülfün içinde görünür ol rûy-ı zibâ mevc mevc

ġül-ġünü câmeyle hemân bir ġonçedür ol nev-cüvân
Çıksa görünür ġülsitân ol verd-i ra'nâ mevc mevc

'Ârif süḥanda bî-bedel deryâ disem aña maḥal
Dîvânını işbu ġazel gösterdi zîrâ mevc mevc

Ve lehu

Rûz u şeb şu'le virür meclis-i rindâna ḳadeḥ
Beñzemez zerre ḳadar mihr-i dıraḥşâna ḳadeḥ

Mey-i nâb ile berâber olıcaḳ beñzer imiş
Yine bir şuyı ġüzel la'l-i Bedaḥşân'a ḳadeḥ

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 387b ve Hamidiye 939 vr. 341'a da şu beyit yer almaktadır:

Hep dilde olan tîrlerüñdür müje şanma
Ĥûn-ı dil ile çıktı yaḳup nâr-ı maḥabbet

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 388a ve Hamidiye 939 vr. 341'a da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Ĥaste-i 'işka devâ-sâz olmaḳ isterseñ ṭabîb
Yâ şarâb-ı dil-ġüşâdan yâ leb-i dil-berden it

Tîr-i âhı 'âşıkun lâ-büd saña te'sîr ider
Döstüm ḳalbün gerek âhen gerek mermerden it

Ve lehu

El virmedi felekde bize çün¹ şafâ-yı 'id
Ey dil ğam ile eyleyelüm merĥabâ-yı 'id

Ve lehu

Sâ'id-i sîmîni üzre dâĝ urup dâĝ üstine
Bâĝbân-ı ĥüsnine ħatmer ħaranfûl gösterür

'İşvekârüm taĥînur destârına sünbülleri
Şîve-i ihâm ile 'uşşâĥa kâkül gösterür

Ve lehu

Çıkarsa 'Ârif 'aceb mi sürürü ĥâtırdan
Ġam-ı şikence-i zülfün dili güşâde ider

Ve lehu

Def-i ğam kıлмаĝ için ĝahi semend-i taḫ'â
Binüben 'arşa-i ma'nâda tek ü tâz iderüz

Ve lehu

Dest-i ĝamla n'ola çâk olsa giribân-ı heves
Eşk-i ĥasretle pür oldı yine dâmân-ı heves

Dâ'imâ anda esen bād-ı semüm-ı ĝam iken
Nice ser-sebz ola 'âlemde gülistân-ı heves

Ve lehu

Pey-rev olurdu râh-ı belâ içre nâleme
Kılsa şadâyı râst-ı dilün çalmasa ceres

'Ârif çekerdi kendi eliyle kemendini
Mañşür gibi zülfüne bulsaydı dest-res

1 bize çün S: çün bize H.

Ve lehu

Çemen-zâr-ı leâfet rüyı kıad-i dilsitân nâzük
Hırâmı dil-pesend-i nâz ol serv-i revân nâzük

Hezârân telh-kâmı neş'e-yâb-ı câm vişâl eyler
Birin ağıyaruñ itmez vâkıf ol şîrîn zebân nâzük¹

Der-âgüş eylemek mümkün mi 'Ârif dest-i endişe
Hayâle gelmez aşlâ olmuş ol deñlü miyân nâzük

Ve lehu

Ser-be-ser dâğla zeyn oldu bu cism-i zârum
Beñzer ol naķş ola fânüs-ı hayâl üstine gül

Hasret-i rüyı ile 'Ârif o gül-berg-i teruñ
Bite kabrümde ölüsem gül-i âl üstine gül

Ve lehu

Gitdücce o serv-i sitemüm olmada sirişk
Pâyına gözüm yaşını dökdükce dem-â-dem

'Ârif aña yâr ola mı cem'iyet-i hâtır
Bir dil ki ola zülf-i perîşânla maħrem

Ve lehu

Zemîn-i dilde 'Ârif feyz-i enfâs-ı tabî'atle
Nihâl-i kilik-i eş'arum yine bir verd-i ter virsün

Ve lehu

Şeh-i kişver-güşâ-yı mülk-i naz olduğumu 'Ârif
Bile halk-ı cihân budur ğaraz tertîb-i divândan

1 S 403b.

Ve lehu

Bilmez mezâk-ı derd ü ğamı 'işret ârzü
Mecrûh-ı dâğ-ı hasret olur vuşlat ârzü

Âyine-i şikeste-dile bir nezâre kııl
Gel gör şafâyı sen dağı ey şihhat ârzü

Ve lehu

Düşüp eşk-i revânum 'aks-i dâğum ser-be-ser hâke
Degüldür mâh u encüm hâkden naşş itdüm eflâke

Ten-i zârı kıomaz bir lahza âhum gird-bâd eyler
Ġubâr olsam ser-i küyuında düşsem hâr ü hâşâke

Ümîd-i dühtî itmem dağı hayyât-ı t'âli'den
Girîbân-ı dilümde bakduğumca çâk-ber-çâke

Ne lâzım rütbe-i 'irfândan bahş eylemek 'Ârif
Sühân mi'yâr-ı dânişdür görince ehl-i idrâke

Ve lehu

Bu şeb düşümde zağmuma ben merhem urmuşam
Ol mü-miyânı sineye lâbüd şaram gibi

'Âşimî [Meḥemmed]

'Âşimî Meḥemmed Efendi ibnü's-Şeyḥ Muḥyî'd-dîn. Vâlid-i mâcidi Muḥyî'd-dîn Efendi kaşaba-i Geyve'de meşâyih-ı Naşş-bendiyye'den bir pîr-i sâl-hürde olup maḥrûsa-i Burusa'ya hicret ve baş-ı seccâde-i iḳâmet eyledükde maḥrûsa-i mezbûrede Dâḫil-i Sür'da Ḥelvâyî Mescidi'nde imâm ve muḳtedâ-yı enâm olmuş idi. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm iken şâhibü't-terceme serâ-perde-i 'ademden şaḫn-ı vücûda vaz'-ı ḳadem eyleyüp 'ahd-i şebâbda sipâh tarîḳına sülûk itmiş idi. Bir müddetden sonra tevfiḳ-ı ilâhî menâhî ve melâhîden 'âşimî olmağla câ nib-i şalâḫa meyl-i tâm ve taḫşil-i [374^b] 'ilm ü ma'rifete

teşmîr-i sâ'id-i ihtimâm eyleyüp cins-i fâhîr-i 'ilm ü ma'ârif e şarf-ı naqdîne-i evkât ve netîce-bahş-ı isti'dâd olmak için tertîb-i mu'addimât idüp:

Beyt

Nev'iyâ lâzım degül olmak fülân ibn fülân
Ma'rifet kesb eyle tek bir âdem ol âdem gibi

mazmûnı üzere dâhil-i ravza-i haqâ'ik u 'irfân ve iktinâ-yı şemerât-ı taḥkîka şâyân olduğda 'ulemâ-yı 'izâmuñ ta'lîm-hâne-i ifâdelerine dâhil ve iḥrâz-ı şeref-i mülâzemetle tîr-i me'mûli hedef-i ḥuşûle vâsıl olup devr-i medâris ve 'aḫd-i mecâlis iderek birkaç pâyeye pîrâye-bahş olduğdan sonra kırk aḫçe medreseye mevşûl ve andan daḫı ma'zûl iken biñ yetmiş yedi Rebî'ü'l-âḫîr'inüñ onıncı İṣneyn günü nâ-kâm u nâ-ümid 'azm-i nüzhetgâh-ı câvid eyledi. Maḫrûsa-i merḫûmede Bînarbaşı'nda medfûndur. Müretteb *Dîvân*-ı eş'arı vardır. Bu ebyât güftâr-ı dürer-bârındandır:

Nazm

Kaşd-ı cân eyler şehâ bir bî-emândur ḥançerüñ
Kañ ile âlüdedür ḫaylî zamândur ḥançerüñ

Teşne-diller gördüğü demde nice cân virmesün
Bir güzel belden çıkar âb-ı revândur ḥançerüñ

Ve lehu

N'ola zaḫm-ı ḫadeng-i cevriñi sînemde şaḫlarsam
Baña bir ḡonçe-i nev-bâvedür ol yârdan geldi

'Abdî [İstanbulî 'Abdu'llâh]

'Abdî, İstanbulî 'Abdu'llâh Çelebi'dür. Ânifen tercemesi sebḫ iden Sâmi muḫalleş Yunus Alaybegi'nüñ terbiyet-kerdesidür. Biñ seksen altı senesi¹ ḫilâlinde fevt oldu. Bu beyt güftârındandır:

1 S 404a.

Beyt

Ƙanıyla yazup nâmesini mülk-i 'ademden
Şehr-i çemene eyledi irsâl Ƙaranfûl

'Adnî [Receb Dede]

'Adnî, Receb Dede'dür. Maħrûsa-i Belğrad'da vâkı'a âsitâne-i Mevlânâda seccâde-nişîn-i ƘarîƘat iken biñ Ƙoşsan beş târihinde 'azm-i 'âlem-i âhîret eyledi. Bu beyt anuñdur:

Beyt

O 'âşık kim cemâl-i yârı her yirde şühüd eyler
İgen nemnâk-i çeşmin 'âlem-i 'ışƘa vürüd eyler

'İzzetî [Diyârbekrli Meħemmed]

'İzzetî, ebnâ-yı sipâhiyândan Diyârbekrli Meħemmed Beg'dür. Biñ yetmiş beş senesi ğudûdında fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Dil zevrağını baħr-i ğama şaldı rûzgâr
Çekse kenâr-ı vaşla bizi âşinâ-yı 'ışƘ

'Uzletî [Meħemmed] [Degirmenci-zâde]

'Uzletî, Meħemmed Çelebi'dür. Dârü's-salğanatı'l-'aliyye maħmiyye-i Ƙoştañtıniyye'den zühür ve "Degirmenci-zâde" dimekle meşhür olup zümre-i yeñiçeriyândan iken terk idüp ƘarîƘa-i Mevleviyye'ye sülük ve Ƙurş-ı i'tibârın ol sikke ile meskûk itmiş idi. Biñ yetmiş Ƙoşuz senesi ğilâlide fevt oldı. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Yine ğançer-be-dest ol dil-rübâ mestâne olmağ var
Yine bu hây u hüy ol âfet-i devrâne olmağ var

Ya vuşlat el vire yâ göstere yüz şüret-i hicrân
Yüri var 'arz-ı ğâl it ey dil-i şeydâ ne olmağ var

Ve lehu

Görüp peyk-i bahârı cünd-i gülşen
Didiler nergise hep dide rüşen

Dikildi tûğ-ı şâhî şahın-ı bâğa
Çeküp tîğın zırh-püş oldu süsen

‘Ömrî [Âmidî ‘Ömer]

‘Ömrî, ‘Ömer Efendi’dür. Belde-i Âmid’den zühür ve cebîn-i hâli cilvegâh-ı nûr-ı şu’ûr olduğda maḥmiyye-i Kõştanḥiniyye’ye ‘azîmet ve Re’isü’l-küttâb Şâmî-zâde Efendi’ye intisâb ile kesb-i rifâat eyleyüp küttâb-ı dîvân-ı sulḥânî zümresine vâşıl olmuş idi. Biñ yetmiş iki târiḥinde intikâl ve ‘âlem-i ‘uḫbâya irtiḥâl eyledi.

Merḥûm-ı mezbûr “Âmidî ‘Ömer Efendi” demekle meşhûr, hoş-ḥab‘ u pâkîze-gûy, merd-i nîk-hûy idi. Müretteb *Dîvân-ı* eş‘arı vardır. Bu ebyât andan nümunedârdur:

ez-Kaşâ’id-i Şıfat-ı Bahâr

Ḥamdü lil’lâh ki şeref virdi yine dehre bahâr
Ḥ‘âb-ı yek sâleden açıldı ‘uyûn-ı ezhâr

Şu virüp açdı yine ḥançer-i cevher-dârın
Ser-be-ser zînet için eyledi süsen rûzgâr

Tûğlar dikdi çemenzârda tûğ-ı şâhî
Sebz-gûn ḥaymelerin ḫurdı ser-â-ser eşcâr [375^a]

Tâb-ı şemşîri ‘adem râhını itdi rüşen
‘Adem iḫlîmine dek ḫurmadı kaçdı küffâr

Açabilmezdi dil-i gönçe-i bâğ-ı dehri
Bû-yı luḫfından eşer olmasa bād-ı eşhâr

Günde bir kerre yüzün sürmek ile işigine
Artırur bir derece kıdrini mihr-i envâr

Ve lehu

Her şüret-i kelâm ki tab'umda şân virür
Nefî-i hidâyetiyle dilüm aña cân virür

Her baħr-i nazmı zevrak-ı fikrüm ki seyr ider
Andan kenâr-ı sâhil-i ma'nâya kân virür¹

Hâlî hayâli ile midâdum sevâdına
Haṭṭ-ı mu'anberi aña düd-ı duḫân virür

ez-Gazeliyyât

Ârızuñ mı yâ celâlünden kızarmış ruḫlaruñ
Bâĝ-ı ḫüsnünde açılmış yâ gül-i zibâ mıdur

Görinen ḫüsnünde zülfin girih-girün mi yâ²
Âbda yetmiş ya iki sünbül-i ra'nâ mıdur³

Ve lehu

Câm-ı fırkatden içüp düşmiş iken ayağdan
Kaldırıp dutduñ elüm eyledün in'âm yeter

Ve lehu

Ol perî raḫşa girüp yine dâĝıtdı perçem
Ḥayl-i 'uṣṣâkı perîşân iken itdi derhem

Zülf-i dildâra şabâ degme cefâyıla şaḫın
Ter düşüp 'arızına olmaya senden kapa nem

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 389a ve Hamidiye 939 vr. 343'da şu beyit yer almaktadır:
Kilküm şu sâhir-i hüner-âmüz-ı nazmdur
Kim Rüm'da sevâd-ı Ḥoten'den nişân virür

2 Bu mısradaki vezin aksamaktadır.

3 S 404b.

Murğ-ı dil kâkülüne şöyle ki kayd olmuşdur
Her ne deflü çekilür 'ıkd olur andan muhkem

Halvetinde görelüm diyü cemâlin yârûn
Keşret oldı yığılup halvete cümle 'âlem

Heves-i serv-ı kadı 'Ömri hayâl-i zülfi
Döndürüp cismümi müya kadümi eyledi ham

Ve lehu

Bu ne zülf-i ham-be-hamdur bu ne kâkül-i şikeste
Dil ü cânı firkatüñle ol ider şikeste-beste

Ve lehu

Elemin çekmez olur her ne ise gamze oğın
Çekemem doğrusı ol zülf-i semensâ gamını

'Ömrî-i Diğer [Naşûh Paşa-zâde 'Ömer]

'Ömrî, tabâka-i Sulţân Aḥmed Ḥân-ı Evvel vüzerâsından tercemesi *Zeyl-i Aṭâyî*'de maşûr olan Naşûh Paşa'nuñ ferzend-i kihteri 'Ömer Beg'dür. Der-gâh-ı 'âlî kapucıbaşlarından iken biñ yetmiş dört Şafer'inde vâkı' Uyvar Sefe-ri'nde sefer nişâncısı olmuş idi. Seksen altı senesi hilâlinde dâr-ı fenâdan güzêr ve 'âlem-i 'uqbâya sefer eyledi.

Merḥûm-ı merḥûm ḥişşedâr-ı ma'ârif ü 'ulûm, ḥüsn-i ḥaṭda 'âlem, zarâfet ü leṭâfetde müselleme, hoş-ṭab' u nüktedân, ḥânesi mecma'-ı erbâb-ı ma'ârif ü yârân, şoḥbeti laṭîf bir vücûd-ı şerîf idi. Bu eş'âr güftâr-ı dürer-bârlarındandır:

Nazm

Ol 'uqdeler ki zülf-i girih-sâza bestedür
Bir sihrdür ki rişte-i i'câza bestedür

Bâd-âverî-i vuşlat için rişte-i hayâl
Engüşt-i ṭab'-ı nâdire-perdâza bestedür

Evc-i hevâda 'Ömri murabba'-nişin âh
Bir naqş uşûli tâze hoş-âvâza bestedür

Ve lehu

İdeyor taraf-ı 'izârın hâtı mestür henüz
Mâha karşı gezeyor hayret ile mür henüz

Ve lehu

Endişe iderek ruhını ihtimâldür
Bir âftâba yüklü ola mâder-i hayâl

Ve lehu

O dügmeler ço yirinde çözümlösün çursun
Tılsım-ı âyine-bendün bozulmasun çursun

Ve lehu

Çekegör ol şanem-i bî-bedeli pehlüya
Aldanup kalma şağın bir iki şeftâlüya

Ve lehu

Meded o rüyı dil-i dâğdâğa gösterme
Fetil-i şu'le-rübâyı çerâğa gösterme

Ve lehu

Sirişk-i dide âteşdân-ı kalbi eylemez teskîn
Söyünmez jâlelerle lâlenün dâğ-ı ciger-süzi

'Avnî [Filibevî Maḥmûd]

'Avnî, Filibevî Maḥmûd Efendi'dür. Ba'de taḥşîl-i isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aqçe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül olduqdan soñra¹ sâlik-i semt-i

1 olduqdan soñra H: iken S.

każâ ve mâlik-i ezimme-i hüküm ü imzâ olmuş idi. Biñ yetmiş beş târihinde fevt oldu. Bu şi'r güftârındandır:

Şi'r [375^b]

Ebr-i zülfin gün yüzünden ber-ţaraf kılmış o mâh
Şübhe kalmadı bu gün bildüm hevâ nev-rûzdu

N'ola meyl itse meye 'ışk-ı cüvânân ile dil
Hüb olur şimden girü âb u hevâ nev-rûzdu

Olma 'Avnî atlas-ı çarhuñ şağın âvâresi
Hil'at-i elţâf-ı şâhî kıl recâ nev-rûzdu

'Avnî-i Diğer [İstanbulî Aĥmed]

'Avnî, küttâb-ı dîvân-ı hümayûndan İstanbulî Aĥmed Çelebi'dür. Biñ seksen iki senesi ĥudûdında fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Baş çıkardı lâleler ŝanmañ derûn-ı ĥâkden
Câ-be-câ neler ŝaçıldı dîde-i nemnâkden

'Avnî-i Diğer [Burusevî Meĥmed]

'Avnî, Burusevî Meĥmed Efendi'dür. Târîk-ı 'ilmîye 'azîmet ile 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden¹ mülâzım ve kesb-i 'ilm ü ma'rifete müdâvim olup devr-i medâris iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ toĥsan üç târihinde fevt oldu. Bu beyt güftârındandır:

Beyt

Cemâlin 'arza kılmaz kimseye 'uşşâka şayd olmaz
Ne görmüş var ne ŝutmuş ol Hümâ-yı evc-i a'lâyı

Ġâzî Paşa [Meĥmed] [Şeh-süvâr-zâde]

1 S 405a.

Ġâzî Meĥammed Paşa ibn Şeh-süvâr Beg, Vilâyet-i Anaṭolî'da Kanķırı kâşabasından zühür ve "Şeh-süvâr-zâde" dimekle meşhûr olup ĥarem-i hümayûn-ı sulṭânîye dâhil ve ṭaşra çıkduķda Müşul eyâletine vâsıl olmuş idi. Bin altmış beş Rebî'ül-evvel'inde Şâm-ı şeref-encâm eyâletiyle ikrâm olunup altmış yedi Ramazân'ında Hâlicı-zâde Dâmâdî Muştâfâ Paşa yerine Mısr-ı Kâhire eyâleti in'âm olunmuş idi. Yetmiş Şevvâl'inde mazhar-ı ġazab-ı ĥusrevânî olmaġla belde-i mezkûrede katlı olındı.

Paşa-yı mezkûr 'ilm ü ma'ârif ile meşhûr idi. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Begüm reftâre gel reşk-âver ol serv-i dil-ârâya
Cemâlün tâb virsün çehre-i tezyîn ü ârâya

Nazîre şanma 'aksün maṭla'-ı mir'âte baķduķca
Nazîr olsun mı şâhum âftâb-ı âlem-ârâya

Yaķup ķandîl-i mâh u mihrini bu ṭâķ-ı mînâda
Bu bezm-i ĥâlet-efzâyı felek yillerle araya

Ĥayâl-i yâr ile ĥalvet-sarây-ı dil müzeyyendür
Gider efķârî Ġâzî girmesün aġyâr araya

Ve lehu

Yâr aġyâra çünki râm oldı
Zindeġânî baña ĥarâm oldı

Şâm-ı hicründe bezm-i ĥâşımuza
Ĥûn-ı dil bâde dîde câm oldı

Heves-i şubĥ-ı vaşlı cânānuñ
Ba'îş-i intizâr-ı şâm oldı

Sûd-ı sevdâġeri-i naķd-i vişâl
Ġâziyâ bir ĥayâl-i ĥâm oldı

Gâzî-i Diğer ['Abdü'l-kerîm]

Gâzî, 'Abdü'l-kerîm Efendi'dür. Târîk-ı pür-tevfîk-ı 'ilmîye 'azîmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden ihraz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib iderek kırık aççe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül olduğdan sonra semt-i kazâya sâlik olup Rûmili kâlem-revinde birkaç kaşabaya kâdî olmuş idi. Bîñ yetmiş altı târihinde fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Gördügin oğa tutar ğamzesi ruşat mı virür
Yayını biz çekerüz ğayrıya zaħmet mi virür

Fâriğ [Kütâhiyyeli 'Abdü'r-raħîm]

Fâriğ, Kütâhiyyeli 'Abdü'r-raħîm Çelebi'dür. Şehrî merhûmuñ terbiyet-kerdesi olup bîñ yetmiş toğuz senesi hilâlinde fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Maşşerde cevrine felegün bir nişânıdır
Dest-i cefâda çâk-i giribân-ı ehl-i derd

Ferîdün [Şîr 'Alî]

Ferîdün. İsmi Şîr 'Alî'dür. Bosna Sarâyı'ndan bedîd ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olup ba'z-ı evkâf kitâbeti hıdmetiyle evkât-güzâr iken bîñ altmış toğuz senesi hilâlinde 'azim-i dârü'l-ķarâr oldu. Nâ'ilî Efendi didüğü târihdür:

Mışrâ'

'Adni künâm eylesün Şîr 'Alî'ye İlâh¹

Bu beyt güftârındandır:

Beyt

Zülf-i siyehün bād-ı şabâ eyledi derhem
Aşüfte-dimâğ itdi anı bû-yı maħabbet² [376^a]

1 عدنى كنام ايلسون شير على يا اله

2 H nüshasında bu beyit yoktur. H nüshasında bu beytin yerinde Ferîdî biyografisinde yer alan

Bir şühûñ olup 'ışkı yine sinede peydâ
Mâh-ı ufuk-ı çarğ-ı maħabbet yeñilendi

beyti yer almaktadır. Kanaatimizce H nüshasının müstensihî "Ferîdün" biyografisini yazarken şîir örneği

Ferîdî [Meḥemmed]

Ferîdî, Meḥemmed Efendi'dür. Tarîḳ-ı 'ilme 'âzîm ve 'ulemânuñ birinden mülâzım olup қаṭ'-ı merâḫîl-i tarîḳ iderek kırık aççe medreseden ma'zûl olduḡdan sonra sâlik-i semt-i kazâ olmuş idi. Biñ seksen iki târiḫinde fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Bir şūhuñ olup 'ıṣḳı yine sînede peydâ
Mâh-ı ufuk-ı çarḫ-ı maḥabbet yeñilendi

Füzünî [Meḥemmed]

Füzünî, Meḥemmed Efendi'dür. Göynüklî'dür. Sarây-ı 'âmir-i sultânîde perveriş bulup² ba'dehu müteferriḳalikle taşra çıkmışdı. Bir müddetden sonra 'ulüfeciyan yemîn kitâbeti iḥsân olındı. Biñ altmış sekiz senesi ḫudūdında in-tikâl ve 'âlem-i ervâḫa isti'câl eyledi. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Urulmazuz nîgeh-i yâra dimesün 'uşşâḳ
O tîḡ-ı dil-güzerün ḳabzadârı bâḳîdür³

Ve lehu

'Arîzuñ üzre olan ol ḫâl-i 'anber-bū mıdır
Yâ ḫarîm-i Ka'be'de birkaç nefer Hindū mıdır

Şüretâ gerçi dehendür anı ma'lûm eyledüm
Ma'nide ammâ ki pürdür ḫoḳḳa-i lü'lü midür

Ḳad midür yâ nârven mi yâ nihâl-i gül midür
Yâ melâḫat bâḡına bir servi-i dil-cū mıdır

kısmına, bir sonraki biyografi olan "Ferîdî"deki şiiri yazmış, böylelikle hem Ferîdün'a ait şiir örneğini karıştırmış hem de "Ferîdî" biyografisini atlamıştır. Zira hiç bir nüshada Ferîdün biyografisinde, Ferîdî'ye ait şiir yer almamaktadır.

1 H nüshasında bu biyografi yoktur.

2 S 405b.

3 S nüshasında bu beyit yoktur.

Fikrî [Ahmed]

Fikrî, Ahmed Çelebi'dür. Vilâyet-i Anaçolı'da Akşarây nâm kaşabadandır. Biñ altmış üç târihinde fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Nice cân virmeyeyin kim görenün cânı sever
Hağ bu kim cânâ yakındur leb-i la'l-i dil-ber

Fevzî [Bosnevî Mehemmed]

Fevzî. Nâmı Mehemmed'dür. Bosneviyyü'l-aşldur. Dârü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve medîne-i Üsküdar'da iğâmet eyleyüp dîvân-ı hümayün kâtibleri züm-resine vuşül bulmuş idi. Tarîk-ı şüfiyyeye sülük idüp meşâyih-ı Celvetiyye'den¹ medîne-i merķūmede seccâde-nişin-i irşâd olan Şeyh Selâmî 'Alî Efendi'den ağız-ı dest-i inâbet ile gūşe-gir-i inzivâ vü kanâ'at iken biñ seksen dört târihinde fevt oldu. Aħbâbından biri bu gūne târih dimişdür:

Beyt

Gel şadâsın gūş idince Fevzi-i şâhib-kemâl
Hü didi girdi semâ'a 'azm-i cennet eyledi²

Merħūm-ı merķūm ma'ârif ile ma'lūm, hoş-şoħbet, nedim-i şūh-ṭabî'at idi. Bu ebyât güftârındandır:³

Nazm

Nesim-i âh ise zülfün perişân olmağa bâ'is
Senün berķ-ı ruħuñdur cânâ sūzân olmağa bâ'is

Nice ta'bîr-i luṭf-ı zaħm-ı peyķānuñ idem cânâ
Ki oldur didede her dem dūr-efşân olmağa bâ'is

Seħāba mihr-i ruħsāruñ girelden çeşm-i giryānum
Belî ebr-i ḥaṭuñdur bunca bārān olmağa bâ'is

1 Celvetiyye'den H: Ḥalvetiyye'den S.

2 هو دیدی کیردی سماعه عزم جنت ایلدی

3 ebyât güftârındandır H: güftâr andan nümünedârdur S.

Ve lehu

Elümde lâle-i gül-gün şanma cām-ı meydür bu
Dil-i sengin-i yarı nerm ider bir çurfe şeydür bu

Fevzi-i Diğer [İstanbulî Mehemmed]

Fevzî, İstanbulî Mehemmed Ağâ'dur. Muşâhib Muştâfâ Paşa merhûmuñ nüdemâsından idi. Biñ çoksan senesi hilâlinde hacc-ı şerife gidüp Mekke-i Mükerrerme'de fevt oldu. Bu iki beyt güftârındandır:

Nazm

Sâķî şarâb-ı la'lûn içür hâcetüm budur
Bezm-i ezelde neşve-i keyfiyyetüm budur

İdmân idüp kemân-ı belâya bu menzilûn
Tâ gâyetinde taş dikeyüm himmetüm budur

Fehmî [Sakâ-zâde Dervîş]

Fehmî, Köstendilli Saķâ-zâde Dervîş Efendi'dür. 'Ulemâ-yı kirâma hıdmet ve birinden iħrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp bi-hasebi'l-'âde kaķ'-ı medâris-i mu'tâde iderek kırk aķçe medreseden ma'zûl olduķdan soñra diyârında ba'zı medârise müderris olmış idi. Bir müddetden soñra Şofya pâyesiyle teķâ'üd iħ-tiyâr eyledi. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm iken biñ yetmiş sekiz senesi ĥudû-dında fevt oldu. Bu şî'r güftârındandır:

Şî'r

Vücûdum âteş-i 'işķuñla süzân oldu gitdükce
Nesîm-i şevķ-ı mihrûñle fûrûzân oldu gitdükce

Hevâ-yı fikr-i vaşl u ârzû-yı cām-ı la'lûñle
Döküldi eşķ-i çeşmüm dîdeden ķan oldu gitdükce

Mezâķ-ı câna keyfiyyet virüp ķand-i leb-i la'lûn
Açıldı tûti-i ķalbüm sühândân oldu gitdükce

Terakķî-yâb olup hüsnuñ dem-â-dem ey hilâl-ebrû
Meh-i nev-bedr olup şan mâh-ı tâbân oldı gitdükke

Gel ey Fehmî bu mir'ât-ı cihâna 'ayn-ı 'ibretle
Nazar kıl gör ne şüretler nümâyân oldı gitdükke¹

Feyzî [Muştafâ] [Ṭopkapulı-zâde]

Feyzî, Muştafâ Çelebi'dür. Maħmiyye-i Kõstantınıyye'den zuhûr ve "Ṭopkapulı-zâde" demekle meşhûr olup [376^b] yeñiçeri kâtibleri zümresine dâhil olmuş idi. Cevrî merhûmuñ perverdesidür. Biñ altmış sekiz târîhinde in-tikâl ve 'âlem-i ervâha isti'câl² eyledi. Müretteb *Divân*-ı eş'arı vardır. Bu ebyât andan nümunedârdur:

Nazm

Dil gördi luţfına felegüñ imtinânı var
Bir gûşe-i ferâğa çekildi emânı var

Zahm-ı kebûd-ı sîneyi seyr eyleyen didi
Ezhârı hep benefşe 'aceb gülsitânı var

Ol rind-i 'işk-bâza hâsed kim anuñ müdâm
Yanında mihrîbânlık ider bir cüvânı var

Lâl olmayınca fehm idemezsuñ rumûzını
Şâhenşeh-i maħabbetüñ özge lisânı var

Feyzî uzatma mîve-i maķşûda destüñi
Bir gün olur ķo hâmlıg itme zamânı var

Ve lehu

Beni pâ-mâl iden hâk-i rehâsâ hep o zâlimdür
Sirişk-i çeşmümi cüy eyleyen nev-res nihâlümdür

1 S 406a.

2 ve 'âlem-i ervâha isti'câl H: -S.

Ve lehu

Gâh Ferhâd ol gehî var kisve-i Mecnûn'a gir
Ey gönül n'eylerseñ eyle tek hemân vâdide ol

Ve lehu

Ey bād-ı şubḥ sen de 'aceb fitnekârsın
Âşüftegî-i kâkül-i yâra medârsın

Sende hevâ-yı turre-i pür-piç ü tâb ile
Feyzî-i zâr gibi siyeh rûzgârsın

Ve lehu

Serümde sinede dilde cigerde dâğ olsun
O şûre yirleri ço reşk-i çâr-bâğ olsun

Çü lâle kîse tehî olsam olmam âzürde
Elümde gül gibi tek bir tolu ayağ olsun

Ben ârzü-yı şehâdetle gelmişüm Feyzî
O tünd-ḥû eger öldürmez ise sağ olsun

Ve lehu

Maḥabbet sinede pinhân iken meşhûr olur bir gün
Bu 'âlem ser-be-ser şevk ile reşk-i Tûr olur bir gün

Dimâğ-ı şu'le-âşâmân olmaz her zamân pür-germ
Dilâ te'sîr-i âh-ı serd ile maḥmûr olur bir gün

Dil-âvîz eylemiş gîsûların ol şûḥ-ı şeh-r-âşûb
Dil-i sevdâ-zede hem-vaḫ'a-i Manşûr olur bir gün

Olursun şubḥ-ı rûz-ı vaşlla rûşen-derûn Feyzî
Şeb-i târik-i fırkat künc-i dilden dūr olur bir gün

Ve lehu

Geçdi hevâ-yı turre-i pür-pîç-i yârdan
Oldum hâlâş keşmekeş-i rûzgârdan

Ve lehu

Ruĥuñ pertev-fiken olsa şarâb-ı âteşin üzre
Nesîm-i ĥaclet eyler mevc-i cânı çîn çîn üzre

Zırîh-püş oldı 'aks-i turrasından âyine zîrâ
Şikest eyler ĥadeng-i ġamzesi ger baĥsa kîn üzre

Çemende ĥ'âb-ı nâza varmasun mecrûĥ ider Feyzî
Düşerse sâye-i gül ger o cism-i nâzenîn üzre

Ve lehu

Olup cûy-ı sirişkünden dil-i şad pâre âvâre
Gezer cûy üzre berg-i gül gibi âvâre âvâre

Ķonuşmaĥ isteyen ol şâhbâz evc-i 'işveyle
Kebüter gibi olsun tırmasun hemvâre âvâre

Nice temkîn olsun Feyzî-i ber-geşte aĥvâlûñ
Ki 'aĥl âşüfte cân Mecnûn dil-i pür-yâre âvâre

Ve lehu

Hemîşe ĥalĥı perîşân ider ġubârâsâ
Ķomaz iki kişiyi rûzgâr bir yirde

Ve lehu

Tek taĥammül idelüm zemzeme-i evtâra
Hiç yürekler mi duyar nâle-i müsîķâra

Sen sürüd eyle ĥadeĥ bezmde devr itdükce
Muĥrib uysun naġamuñ ĥâ'ide-i edvâra

Felek-i bûkalemün-nağşı sükûn itdirelüm
Başla ey muṭrib-i hoş-ḳavl yine bir kâra

Ve lehu

Çerâğ-ı lâleāsâ dâğ-ı sinem rüşen olmaḳda
Riyâz-ı dil maṭarâlıkda reşk-i gülşen olmaḳda

Gelür Feyzî o şûhuñ ğâlibâ gülzâr-ı küyından
Ki bād-ı şubḫ nâr-ı 'ışḳa dâmen-zen olmaḳda

Ve lehu

Müşterî çoḳdur o Yûsuf-ı hüsne naḳd-i cânla¹
Bozaruz şimden girü bâzârı biz ihvânla

Ve lehu

Şem'veş itsem 'aceb mi girye ey çarḫ-ı denî
Bir lebi şehd-i muşaffâdan çıkardun sen beni

Ve lehu

Mû-miyân-ı Çerkese dil-dâde görsek herkesi
Nâzûk oldu ḫalk-ı 'âlem ortalık hep Çerkesî²

Ve lehu

Benüm o gerden-i berrâḳa şarf iden cânı
Daḫı yeñi yaḳadur 'ışḳda giribânı

Ve lehu

Ḫâk-i reh olsaḳ³ daḫı ol rûzgâr rûzgârdur
Kûy-ı dil-berden niçe ferseng dür eyler bizi

1 Bu mısradâ vezin aksamaktadır.

2 S 406b.

3 olsaḳ H: olsan S.

Ve lehu

Dür-bîn-i neyi al destüñe seyr it neyimiş
'Âlem-i maṭmaḥ-ı nezzâre-i Mevlânâ'yı [377^a]

Âteş-i Şems ile bir 'aşık-ı nālândur ney
K'eylemiş dağ ile arâste hep a'zâyı

Ve lehu

Ne zülfi-i ḥam-be-ḥam-ı yâr-ı bî-vefâmuz olaydı
Ne başımız[da] şabâ gibi bir hevâmuz olaydı

Halâş iderdi bu gird-âb-ı tâbdan dil-i zârı
Kenâr-ı lücce-i himmetde âşinâmuz olaydı

Ve lehu

Ser-â-ser oldu pejmürde riyâz-ı ârzü şimdi
Gülünde yâsemîninde bulunmaz reng ü bû şimdi

Ne cânibden ṭulû' eyler diyü ol pençe-i ḥurşid
Ser-i rehde hemân kârum nigehdür sū-be-sū şimdi

Şeb-i tîre baña meh-tâb olurdu bi'llah ey Feyzî
Gireydi hâle-i âğüşuma ol mâh-rû şimdi

Ḳadrî ['Ayntâbî 'Abdü'l-ḳâdir]

Ḳadrî, 'Ayntâbî 'Abdü'l-ḳâdir Çelebi'dür. Rûz-nâmçe kâtiblerinden idi. Ba'dehu ba'zı evḳâfa mütevellî olup bu hâl üzre güzârende-i eyyâm iken biñ seksen iki târiḥinde 'azm-i dârü's-selâm eyledi.

Merḥûm-ı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile mevsûm idi. Müretteb *Divân-ı eş'ârı* vardır. Bu eş'âr güftâr-ı âbdârındandır:

ez-Kaşâ'id

Giryân olup gamuñla ider çeşm-i hûn-feşân
İcrâ-yı hüküm-i âyet-i 'aynâni tecriyân'

ez-Ġazeliyyât

Tîr-i ğamzeñ ki şehâ menzil-i cân olmuşdur
Sînede dağlarum aña nişân olmuşdur

'Aks-i engüştüñi cām içre gören itdi hayâl
Mâh-ı nevdür ki şafağ içre 'ıyân olmuşdur

Ve lehu

Her ne kadar şikeste-reng olsa ruḥ-ı niyâz-ı dil
'Ârız-ı nâz-ı dil-bere bâ'ış-i âb u tâb olur

Bâl-güşâ-yı 'azm iken cânib-i isticâbete
Tâb-ı derûn-ı sîneden murğ-ı du'â kebâb olur

Ve lehu

O şahrâ-yı maḥabbet kim dil-i nâ-şâd ayak başmış
Ne murğ-ı nâme-ber görmüş ne peyk-i bād ayak başmış

Ne şüret kim yazılmış çeşm ü müjgânında hâlet var
Zamân ile meger bu deyre bir Bihzâd ayak başmış

O ruḥsâr üzre ḥaṭṭuñ sebze-i bigânedan qalmaz
Yazıklar gülşen-i sîr-âb-ı hüsne yâd ayak başmış

1 *Kur'ân-ı Kerîm, Rahmân Sûresi* 55/50, ﴿فِيهِمَا عَيْنَانِ نُجْرِيَانِ﴾ "İkisinde de akıp giden iki kaynak vardır."
Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 392a ve Hamidiye 939 vr. 346b'de şu beyitler yer almaktadır:

Ol kıyâmet-kad nigârî cümleden a'lâ gözet
Alçağa meyl eyleme ey dil şaḫın bâlâ gözet

Ḥavf iderseñ rû-be-rû seyr-i cemâl itmekte ger
Künc-i istiğnâda ey dil anı bî-pervâ gözet

Şarâbı rîhte cāmı şikeste ehli dem-beste
Dirîgâ meclise bir kūr-ı mâder-zâd ayak başmış

Şağın küstâh-reftâr itme Kâdrî hâme-i şî'rûn
Hâzer kıll bu zemîne Vecdi-i üstâd ayak başmış

Ve lehu

Eylerüm şubha degin halka-i âgüşümü dâm
Aña nâ-geh düşe bir gün diyü naçcîr-i merâm

Şahn-ı gülşende tûran serv-i dil-ârâya döner
Câme-i sebz ile ol serv-i sehî itse kıyâm

Mihnet-i rûze ile zerd-ruḥ itdün peydâ
Rûz-ı 'îd irdi kıanı sâkı şarâb-ı gül-fâm

Ve lehu

Çıkarduñ başa cânâ bâliş-i zerkâra yüz virdün
Koparduñ fitneler yir yir ḥaṭ-ı jengâra yüz virdün

Hemân bir dâneyüm dir milket-i bâğ-ı cemâlünde
O Hindü-yı sipihr ü ḥâl-i 'anber-bâra yüz virdün

Çı kardı naqşuñı ey pâdişâh-ı mülk-i istiğnâ
O şûret uğrusı âyîne-i ğaddâra yüz virdün

Gelür bûs itmege şarḳar o ruḥsâr-ı 'araḳnâke
Ḥaṭâ itdün şehâ ol turre-i ṭarrâra yüz virdün

Elün kıo sîneye inşâfa gel kim Kâdrî-i zâra
Aña bir dest-bûsuñ virmedün ağıyâra yüz virdün

Ve lehu

Bahâr irişdi yine lâlezârı seyr eyle
Zuhûr-ı kıudret-i Perverdigârı seyr eyle

Elinde hañçer-i 'işve gözinde neşve-i mey
O şüh-ı 'arbede-cû şivekârı seyr eyle

Mürîd-i cām-ı maḥabbetle behre-yâb itmez
O pîr-i 'ışk dinen yâdigârı seyr eyle¹

Bir iki cāmla çâk eyledi giribânı
Toluya başla da bûs u kenârı seyr eyle

Güzel bulunmaya ḥübân-ı 'Ayntâb'a göre
Gerekse Ẕadri gezüp her diyârı seyr eyle

Kâtibî [Dervîş Muştafâ]

Kâtibî, Mevlevî Dervîş Muştafâ'dur. Bosna Sarâyı'ndan zühûr ve sür'at-i kitâbetle meşhûr olmuş idi. Biñ yetmiş sekiz senesi ḥudûdında medîne-i Yeñi-sehr'de fevt oldu. Bu iki beyt anuñdu

Nazm

Mestâne mey-i 'ışkla ben cüş idebilsem
Ol ḥâlet ile 'aqlı ferâmûş idebilsem [377^b]

Feyz-i himem-i merd-i Ḥudâ gelse yetişse
Pend-i ḥikemin cânım ile güş idebilsem

Kāmili [Mağnisî Dervîş Aḥmed]

Kāmili, Mağnisî Dervîş Aḥmed'dür. Biñ altmış sekiz senesi ḥudûdında maḥrûsa-i Burusa'da intiḳâl ve 'âlem-i 'uḳbâya irtihâl eyledi. Bu şî'r anuñdur:

Şî'r

Dil-güşâ olsa n'ola luṭf-ı hevâ-yı nev-rüz
Bezl ider cām-ı Cem'i zevḳ u şafâ-yı nev-rüz

Ba'ış-i nâṭıḳa pîrâye-i murġân-ı çemen
Bâreka'llâh zihî 'uḳde-güşâ-yı nev-rüz

1 S 407a.

Ġalibâ zâde-i gülzâr-ı bihişt-ârâdur
Dehri teşrif iden ħüsn ü bahâ-yı nev-rûz

Demidür bülbül-i şeydâ ne kadar mest olsa
Her gülün sāğarı destinde berây-ı nev-rûz

Ĥâne-i dilleri bezm-i feraĥa taĥşîşa
Eyledi taĥliye-firâş şabâ-yı nev-rûz

Kâmî [Mağnisî Muştafâ]

Kâmî, Mağnisî Muştafâ Çelebi'dür. Biñ seksen dört târihinde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

‘İd olsa niyâz eylesem ol yâr elin öpsem
Ağyâra elin virmese tekrâr elin öpsem

Güftî [Edrinevî Dervîş Muştafâ]

Güftî, Edrinevî Dervîş Muştafâ'dur. Biñ altmış iki târihinde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Bize biñ dürlü şüret gösterürsin ‘ışk-ı yâr ile
Sen ey çarĥ-ı denî-perver döner fânûsa beñzersin

Güftî-i Diğer [Edrinevî ‘Alî]

Güftî, ‘Alî Efendi'dür. Gülbün-i vücûdı ĥâk-i pây-ı Edrine'den zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ezeli den istifâza-i nûr-ı şu‘ûr idüp ‘ulemâ-yı kirâma ĥıdmet ve birinden iĥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib ve aĥz-ı revâtib ide rek kırk aĥçe medreseye mevşul ve andan daĥı ma‘zûl olduĥdan soñra sâlik-i semt-i ĥazâ ve mâlik-i ezimme-i ĥükm ü imzâ olup Rûmili ĥalem-revinde birĥaç manşıba ĥâđi olmış idi. Biñ seksen sekiz târihinde fevt oldı.

Âşârından müretteb *Dîvân*-ı belâgat-'unvânı olduğundan mâ'adâ hezl-güne *Tezkiretü's-su'arâ* nazm itmişdür. Bu ebyât *Dîvân*'ından intihâb olındı:

ez-Kaşâ'id

Sipihrüñ devri şimdi şive-i iqbâle mebnîdür
Kažâ-âyîn-i bend-i rüz-ı bazar-ı temennîdür

Hayât-ı tâze irdi mürdegân-ı 'âlem-i hâke
Meger şimdi nesîm-i şubh-dem enfâs-ı 'Îsî'dür

Ne şüret 'arz iderdi 'âleme Bihzâd-ı endişem
Kaalem zîrâ kefi nuçkumda reşk-i kilki Mânî'dür

Ve lehu

Sarây-ı Edrine güyâ şadefdür baħr-i devletde
Vücüd-ı bî-nażîri anda olmış dürr-i yek dâne

Gül-i bâğ-ı cihân-ı devletün yümn-i kudüminden
Harâb-âbâd şehri Edrine döndi gülistâne

Mürebî oldı 'adli ol kadar kim turre-i sünbül
Nesîm-i bâğa şimdi eylemez vaz'-ı perîşâne

Perişân kalmadı bir dil bu eyyâm-ı emânide
Perişânlık n'ola maħşûş ise gîsü-yı hûbâne

N'ola zülf-i benefşe itmese 'arz-ı perîşânî
Nesîm-i 'adli şâhî itdi sünbülde aña şâne

Ve lehu

Ne devrdür bu ki eyyâm-ı nâ-be-sâmânî
Derün-ı âha olur dil-ħırâş-ı ħayrânı

Ne devrdür bu ki gîsü-yı şâhid-i hevesün
Dile ħayâlî olur mâye-i perîşânî

Olurdu bezm-i kerem cümle vaqf-ı târîki
Cihânı eylemese şem'-i re'yi nûrânî¹

Ve lehu

Menem ol pây-be-zencîr-i 'ışk u sevdâyî
Ki eylemem hırede ba'd-ezîn müdârâyı

Çadeh-keşân-ı gama şimdi yâd itdürmez
Hayâl-i neşve-i ihsânı keyf-i şahbâyı

Dem-i mülâhaza-i şî'r-i âteşîn-erkâm
Egerçi hâme-i müyîn-zebân u hercâyı

Ki Rûm levha-i taħrîre çîn-i miħbereden
Keşân keşân getürür mehveşân-ı ma'nâyı

Henüz cilve-i Keşmîr itmedin hâmem
Nesîm-i şevkîle açdı bu verd-i ra'nâyı

Ki virdi dest-i heves gülşen-i mediħûnde
Gül-i hayâle hücüm-ı şikest-i yağmâyı

Ĥazân-ı gam dili lâl itmeseydi bülbül-i bāğ
Nedür gördi nev-âyîn-i semt-i gūyâyı [378^a]

ez-Ġazeliyyât

Ne cilveler ide semt-i zemîn-i tâzede Güftî
Virürse râ'iz-ı tab'ûn semend-i fikrete ruħşat

Ve lehu

Sükûnı fitnedür reftârı şür-engîz-i 'âlemdür
O naħl-i nâza elħağ nâz u istiğnâ müsellemdür

1 S 407b.

'Aceb mi cism-i dâğ-endüd-ı 'âşık tâbnâk olsa
Gül-i hasret-zemîn-i 'ışk dâ'im sebz ü hurremdür

Ve lehu

O şūhuñ sâ'id-i sīmīn ü rüy-ı âteşinin gör
Riyâz-ı behcetün ya'nī gülin gör yâsemnin gör

Temâşâ eyle yir yir sīnem üzre penbe-i dâğum
Muhaşşal bâğ-ı 'ışkuñ lāle-i hasret-zemīnin gör

Ne yüzden çehre-perdâz oldı Güftī şāhid-i nazma
Edâ-yı dil-keş ü ta'bīr-i şūh-ı dil-nişinin gör

Ve lehu

Rūyuñ ki berç-ı şu'le-i çarf-ı niçâb olur
Çeşm-i nezâre cilvegeh-i âftâb olur

Güftī ne deñlü olsa müsâ'id bu rüzgâr
Keşti-i baht vaçf-ı yem-i ıztırâb olur

Ve lehu

'Âşikuñ sūz-ı dili dâğ-ı serinden bellüdü
Şu'le-i âteş zuhūr-ı aḡgerinden bellüdü

Seyr iden dir âteşin ruhsâre-i hoy-kerdesin
Âftâb-ı hüsn seyr-i aḡterinden bellüdü

Bu zemīne rağbet eylerse n'ola yārân-ı Rüm
Her nihâl-i tâze-res âbiş-ḡorından bellüdü

Feyz-i isti'dâd-ı Güftī bâğbân-ı fikretün
Şive-i ter-desti-i kilik-i terinden bellüdü

Ve lehu

Kilk-i Güftî'dür binâ-yı nazmı ma'mûr eyleyen
Tarh-ı mi'mâr-ı hayâli hayli üstâdânedür

Ve lehu

Ol bi-dilûn ki ye's ile 'ahd ü emâni var
Ne kayd-ı arzû ne gam-ı nâ-gehâni var

Reşk eyleme güşâde derûnî-i lâleye
Görseñ anuñda sîne de dâğ-ı nihâni var

Şem'ün lisânını yine pervânedür bilen
Gel şem'-i bahtı gör ki bilinmez lisâni var

Hamyâze-i harâbı çeker şimdi 'andelib
Câm-ı gülünde gerdişinün bir zamâni var

Ve lehu

Gönül hayâl-i leb-i la'l-i yârdan geçmez
Esir-i bâde mey-i hoş-güvârdan geçmez

Hayâli dîdeye geldükce za'fdan nîgehüm
Tereşşüh-i müje-i eşk-bârdan geçmez

İderse sînesini tîr-i hâr-ı gam şad çâk
Gönül o gonçe-i âteş-'izârdan geçmez

Ve lehu

Hâzer ol şeh-süvâr-ı fitneden kim bîm-i cân bilmez
Cihâni pâymâl-i nâz ider zabt-ı 'inân bilmez

İder her dem nüvâziş sâye-i luţf ile âgyarı
Meger Güftî o naḥl-i nâz âh-ı şu'le-sân bilmez

Ve lehu

Zülfine beste dili hâk-i rehinden bilürüz
Ehl-i 'ışkı hele baht-ı siyehinden bilürüz

Añlaruz nâz-ı kadın sâye-i müjgânından
'Alem-i fitne-i şaff-ı sipehinden bilürüz

Ruh-ı hoy-kerde ider fitne-i ebrüsünü fâş
Ahterân-ı felek-i hüsni mehinden bilürüz

Ve lehu

Naqqâş-ı ezel kim qadi resmin raqam itmiş
Naql-ı kadini leşker-i nâza 'alem itmiş

Hayret olıcaq müy-ı ser-i hâme-i taşvîr
Cirm-i dehenin noqta-i mîm 'adem itmiş¹

Ol naql-ı ser-efrâza viren cilve-i nâzı
Güftî'yi reh-i 'ışkda şâbit-qadem itmiş

Ve lehu

Servi gördük nâz-ı naql-ı fitnekârın görmedük
Reng-i gülde şu'le-i nûr-ı 'izârın görmedük

Sâye şalmış gülsitân-ı rüyuña naql-ı müjeñ
Olmaduq gül-çîn tâ âzâr-ı hârın görmedük

Rûh-ı ümmîd irdi vaqt-i nez'e bezm-i 'âlemün
Bir nefes mir'ât-ı câm-ı şu'lebârın görmedük

Dâmen-i baht-ı emel gird-âb-hîz-i ye's olur
Keşti-i kâmuñ muvâfiq rûzgârın görmedük

Kilk-i Güftî şūr-ı ervāḥ-ı me'ânidür velî
Böyle dil-keş nağme-i siḥr-i-ıştihârın görmedük

Ve lehu

Gird-i la'linde o ḥatt-ı müşg-bârı seyr idüñ
Sebze bitmiş gönçede feyz-i bahârı seyr idüñ

Cilveger nezzâre-i nūr-ı ruḥ-ı ḥoy-kerdesi
Âb u tâb-ı dîde-i ḳulzüm-nişârı seyr idüñ

Ârzü-yı bûse-i dâmân-ı nâz eyler daḥı
Reh-güzâr-ı yârda cism-i ğubârı seyr idüñ [378^b]

İtmede her dem heyülâ-yı ḥayâle feyz-i rûḥ
Mâni-i endîşe-i Güftî-i zârı seyr idüñ

Ve lehu

Biraz müsâ'ade-i rûzgârını görebilsek
Bu lüccenüñ niçe emvâc-ı inḳılâbını gördük

Ne devr-i luḫfına irdük bu köhne meykedenüñ biz
Niçe çemen niçe biñ meclis-i şarâbını gördük

O rîg-i teşne-derûnuz ki rûzgâr ile biz de
Bu deştgâh-ı belânuñ niçe serâbını gördük

Zamân-ı Hâtem'e Güftî irişmedüñ hele şimdi
Cerîde-i keremün ḥarf-i intiḫâbını gördük

Ve lehu

Nedür şikâyetüñ ey dil ğamuñ nesin gördük
Bağılsa feyz-i dil-i ḥurremüñ nesin gördük

Cihânda gönçe-i câmından almaduğ behre
Güşâyiş-i gül-i bağ-ı Cem'ün nesin gördük

Hücüm-ı ye's ile ey bü'l-heves şüküfte-dil ol
Kerîm imiş tatalum Hâtem'ün nesin gördük

Ve lehu

Seyl-âb-ı sirişkümle yeter hâk-nişin ol
Ey gird-i gam âyine-i eflâk-nişin ol

Ve lehu

Sâyeveş pâ-mâl-i cevr oldum yolında 'âkıbet
Ol nihâl-i nâz-perverd-i cefâdan çekdüm el

Görmedüm câm-ı gülünde 'âlemün reng-i vefâ
Şimdi ol âyine-i 'âlem-nümâdan çekdüm el

Ve lehu

Cihânuñ fitne vü âşübına bâ'ış nedür gördüm
O çeşm-i mesti hem ol gamze-i cādüyı seyr itdüm

O nahl-i nâza beñzer serv-i dil-keş görmedüm Güfti
Egerçi 'ışkla mânend-i cevher-süyi seyr itdüm

Ve lehu

Üftâde hâtırum gam-ı 'ışka kebâdeyüm
İşkeste-beste dil-şüde-i oğcı-zâdeyüm¹

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 394a ve Hamidiye 939 vr. 349'da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Görince 'arız-ı yarı bahârdur bildüm
Zamân-ı seyr-i gül ü lâlêzârdur bildüm

Güşâde olmaduğın gönçe-i dil-i Güfti
Belâ-yı sıflegi-i rüzgârdur bildüm

Ve lehu

Bir ser-i mü üzre ey Güftî ider 'arz-ı hüner
Rağş-ı tab'ın füşhat-i meydân görsün görmesün

Ve lehu

Elinden cām alsak sāķi-i meh-pāre-i bezmün
Koparsak gülbün-i hüsnün yine bir verd-i ra'nāsın

Geçer ol serv-i ser-keş sāye-i luḫfın dirîğ eyler
Ser-i rāhında ḫāk olmuş görürken cān-ı şeydāsın

Felek dirine ḫaşm-ı ehl-i isti'dāddur Güftî
Anuñ kim gördi feyz-i gerdiş-i cām-ı tevellāsın

Ve lehu

İdersin sāye-perverd-i niyāzı ḫāk n'eylersin
Gubār-ı āha ey āyine-i eflāk n'eylersin

Ve lehu

Görinse ḫançer-i zerrin o şivekār yanında
Gören hilāl şanur mihr-i tābdār yanında

Ve lehu

'Aks-i ruḫuñ bu dīde-i ḫün-bāra ger düşe
Beñzer o cām-ı bādeye gül-berg-i ter düşe

Ey bād-ı āh eyleme sūz-ı dilüm füzün
Şāyed ki ḫırmen-i felege bir şerer düşe

Güftî tamām-ı tekye-zen-i āh-ı ḫasret ol
İtme ḫayāl-i semt-i ümīde güzere düşe

Ve lehu

Seher nesimgeh-i nûkhet-resân olup cāna
 Tolaşdı rişte-i dil zûlf-i 'anber-efşāna

Ve lehu

Kim¹ ıztırāb çekerdi gam-ı humārına Güfti
 Bu meclisün hele bir sāgar-ı murādı görilse²

Ve lehu

Meye hürmet mi var la'l-i leb-i dildārdan sonra
 Güle raġbet mi var ol āteşin ruhsārdan sonra³

Olur Güfti dile ol tāze nahl-i dil-keşün nāzi
 Çemen-pirā-yı hayret şive-i reftārdan sonra⁴

Manzūm Tezkiretü'ş-su'arā'sındandır

Şekera'llāh sa'yūn ey hāme
 Ne kalem Leyli-i siyeh-cāme

Şāneka'llāh ey hüceste-hayāl
 Vey şaġiyyu'llāh ey sütüde-hişāl

1 Kim H: -S.

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 394a ve Hamidiye 939 vr. 349a'da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Olmam hevā-yı 'ışk ile geşt ü güzārda
 Gönüm esir-i turre-i 'anber-nişārda

Ol serv-i hoş-hırāmı gelür diyü 'ākıbet
 'Ömr-i 'aziz geçdi reh-i intizārda

Ben yād-ı la'l-i yār ile hūn-ı dil içmede
 Sāgar müdām 'işret-i būs u kenārda

3 S 408b.

4 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 394a ve Hamidiye 939 vr. 349a'da şu beyitler yer almaktadır:

Ve lehu

Seyr eyleyen hayāl-i kadūn çeşm-i terde dir
 Bitmiş nihāl-i tāze leb-i cüy-bārda

Vâkıfû's-sırr-ı nükte-i ceberût
Râzdân-ı ma'ârif-i melekût

Ey Süheyl-i hadâ'ik-ı Yemenî
Şem'-i meclis-fürûz-ı encümenî

Ey ezel şâh-ı nahl-i bihbüdü
Meclisüñ şem'-i 'anberîn düdü

Ola her saır-ı harf-ı dil-girüñ
Pâ-be-zencîri hüsn-i ta'bîrüñ

Yine ey hâme-i sütüde-raşam
Bezm-i taḥkîka eyle vaz'-ı kadem

Eyle ey nükte-senc-i nâdire-fen
Keşf-i bürka' 'izâr-ı ma'nâdan

Ey viren metn-i hikmete fayşal
Şadef-i kevne gevher-i evvel

'Âleme şive-i süḥan göster
Reviş-i nazm-ı tâze-fen göster

Düşe âhüveşân-ı fikr-i şigerf
Dâm-ı saır-ı beyâna harf-be-harf

Ola harf-i hayâl-i tâze beyân
Hoş-nişîn hemçü hâl-i maḥbübân

Eyle Güftî hayâl-i sihr-engîz
Ba'd-ezîn câm-ı fikreti leb-rîz

Kelâmî [Ergenevî İbrâhîm]

Kelâmî, Ergenevî İbrâhîm Efendi'dür. Harem-i hâşş-ı sulţânide perveriş bulup taşra çıķduķda [379^a] sipâhîlik ihşân olunmuş idi. Ba'dehu küttâb-ı dîvân zümresine dâhil ve defter emâneti hıdmetine vâşıl olup biñ yetmiş beş târihinde fevt oldu. Bu iki beyt anuñdur:

Nazm

Kaşlaruñ menşür-ı hüsnuñ üzre çün tuğrâ mişâl
Hüblar sulţânı olduğına zülfüñ oldu dâl

Künc-i ğamda bu perîşân olmuş ahvâlüm görüp
Âh kim rahm eylemez bir kerre ol Yüsuf-cemâl

Kelîm [Eyyüb] [Patburun-zâde]

Kelîm, Eyyüb Çelebi'dür. Ebâ Eyyüb-i Enşârî '*aleyhi'r-rahmetü'l-Bârî'* civârından zuhûr "Patburun-zâde" dimekle meşhûr olmuş idi. Evâ'il-i hâlinde dergâh-ı âlî şolaķları zümresine vâşıl olup ba'dehu teķâ'üd ihtiyâr idüp bu hâl üzere güzârende-i eyyâm iken biñ toķsan sekiz senesi hilâlinde âlem-i uķbâya hırâm eyledi. Himmet Efendi-zâde Şeyh 'Abdu'llâh didüĝi târihîdür:

Mısrâ'

Kelîm'e Tûr-ı me'vâda tecellî eyleye Bârî²

Merhûm-ı mezbûr ma'arif ü nükte-dânlıĝla meşhûr idi. Müretteb ü mü-kemmel *Dîvân*-ı eş'ârı vardur. Bu ebyât andan nümunedârdur:

Nazm

Dâne-i ümmîd-i ehl-i şab'a nevbet degmeye
Hâşre dek dönse felek mânend-i seng-i âsiyâ

Ve lehu

Aĝyâr ile gülşende ider şoĝbet-i şahbâ
Zerrîn-ķadeh almış eline ol gül-i ra'nâ

1 "Bârî'nin (Allah) rahmeti onun üzerine olsun."

2 کليمه طور مأويده تجلى ايليه بارى

Ve lehu

‘Âşıkça göster cemâlün eyleme zülfün niķâb
Şive-i bî-vechi ķo ey reşk-i nūr-ı âftâb

Düşdi hıķ-ı ‘âlemün sevdâsı zülfün boynına
Şimdi sensin mülk-i hüsni içre şeh-i mâlik-riķâb

Ve lehu

Girme ķayda gönül ol zülf-i semensâdan geç
Dâm-ı endişeye gel düşme bu sevdâdan geç

Κılma yâķüt-ı mey-i nâbına rağbet felegün
Câm-ı la‘lîn-i leb-i dil-ber-i zibâdan geç

Ve lehu

Hayâl-i reng-i yâķüt-ı lebün mînâ-yı çeşmümde
Derün-ı sâğar-ı billûra ķonmuş la‘l-i şahbâdur

Ve lehu

Murğân serümde Kıys gibi idemez ķarâr
Âteş yanar başumda benüm ey perî-‘izâr

Ħaķķ-ı ‘izâridur görinen şanmañ ol mehün
Dil-ber yüzinden itdi felek fitne âşkâr

Ve lehu

Olmasun bu hâlet-i keyfiyyet-i esrâr-ı Ħaķķ
Seyr iden lâbüd gül-i ruķsârûnı Ħayrân olur

Ve lehu

Zülfüne bende geçenler nice âzâde olur
Dil-i dîvâne niķün bilmem o sevdâda olur

Ne bulurlar 'aceb ey Yūsuf-ı delv-i behcet
Her gören çāh-ı zenaḥdānuñı üftāde olur

Ve lehu

Yüzün ol meh çevirmezdi esīrān-ı belāsından
Bu devr-i 'aks-i ḥ'āhiş hep sipihr-i kīneverdendür¹

Ve lehu

Maḳşūd idinme kākūli seyrin ol āfetüñ
Tel kırma baḥş-i ṭarf-ı külāhından incinür

Ve lehu

Ḥalḳa ḥalḳa zülfi kim zīb-i ruḥ-ı pür-tāb olur
Keşti-i şabr-ı dile her ḥalḳa bir gird-āb olur

Ve lehu

Gördiler her lafzum āteş-pāre olmaḳda Kelim
Dilde sūz-ı dāğ-ı derdüm sözlerümden bildiler

Ve lehu

Ḥayāl-i lenger-i zülfün çıḳarsam lücce-i dilden
Hücüm-ı mevc-i ḥasret fülk-i şabrum bī-ḳarār eyler²

1 S 409a.

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 395a ve Hamidiye 939 vr. 350a'da şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Ḥıyābānzār-ı hicrinde ne ḳanlar dökdüğüm bilmez
Gözetmez ol nihāl-i nāz-ı 'işve niçe demlerdür

Ve lehu

Beni bīmār iden mehcūri-i çeşm-i ḥabīb midür
Baña şihḫat yüzün göstermeyen ey dil ṭabīb midür
Beni bihüde söyler nūş-ı meyden men' ider vā'iz
Ezelden nık ü bed görsem gerek ol kim naşib midür

Ve lehu

Nereden düşdi gönül böyle hayâl-i hâma
Senden ey nahl-i cefâ mîve-i vuşlat nic' olur

Ve lehu

Dîvânelerün âh-ı sehergâh çekerler
Şâhân-ı maḥabbet 'alem-i âh çekerler

Bizden kızarup duḥter-i rez hîç şıķılma
Mestâne erâzil seni her gâh çekerler

Ve lehu

Meh-i rûyında midur zülf-i mu'anberde midür
Bilemem ḥaste gönül gökde midür yirde midür

Eyleyüp mihr-i ruḥın perde-i zülfinde nihân
Şâm iden şubḥumı ol mâh-ı siyeh-çerde midür

Ey hayâ gülbünü bu gülşene zîb-efken olan
Gül-i şebnem-zede mi ol ruy-ı ḥoy-kerde midür

Şâhlık terk-i külâh eyleyenüdüdür dirler
Bilmedüm devleti ben serde mi eferde midür

Ve lehu

Ḥançerinden ḥavfı ķo âgüş it ol mâh-ı nevi
Düşme bîm-i câna kim devlet ķazâ yanındadır

Ve lehu

Murğ-ı nezzâre-i 'âşık nice itsün pervâz
Süzilür ķaşdına her demde o çeşm-i şebbâz

Ve lehu

Tîr-i âhı siper-i çarha geçürseñ ne 'aceb
Çille-i saht-ı kemân-ı ham-ı ebrû çekerüz¹ [379^b]

Ve lehu

İder ceyš-i Habeş çok fitneler ikâd ayak başmış
Meded ser-ğadd-i hüsn-i dil-rübâya yâd ayak başmış

Gözün kim bezm-i dilde sâki-i câm-ı teğâfüldür
Zuhûr-ı şûr-ı kıtl-ı halka ol cellâd ayak başmış

Nişân-ı na'l-i esb-i nâzı kalmış dâğ-ı dil şanma
Geçerken hâtırundan ol şeh-i bî-dâd ayak başmış

Kelîmâ haţve-i evvelde geçdüm semt-i i'câzı
Egerçi vâdi-i sihre niçe üstâd ayak başmış

Ve lehu

Sîne-i süzânı kıldum hasretünle dâğ dâğ
Tekyegâh-ı gamda yağıdum devletünde bir çerâğ

Bezm-i meyde pâyına düşdüm ki bir şâgar şuna
Olmadı almağ elinden ol perinün bir ayağ

Ve lehu

Siyeh-mest olmağı ol çeşm-i hün-âşâmdan² gördük
Perişân düşmeği biz zülf-i 'anber-fâmdan gördük

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 395b ve Hamidiye 939 vr. 350b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Eylemez 'azm-i çemen ol mest-i nâz ağyârsız
Âh kim ol tâze gül kıpmaz yirinden hârsız

Ve lehu

Bu i'tidâl-i hevâ böyle sâkiyâ kalmaz
Kümeyt-i zevrağı sür böyle bir hevâ düşmez

2 hün-âşâmdan S: âşâmdan H.

Sikender görmedi âyîne-i 'âlem-nümâsında
O 'âlemler ki zâhid biz derûn-ı câmdan gördük

Bizi bilmez kıyâs itme uşûl-i devri ey şüfi
Biz anı nüshâ-i câm-ı mey-i gül-fâmdan gördük

Ve lehu

Ey dil niçe bir hâncer-i bürrâna bakarsuñ
Yolında ğaraž ölmek ise yâ ne bakarsuñ

Gelseñ de eger yanına ben Kays-ı hazînuñ
Vağşî niçe âhû gibi yâbâna bakarsuñ

Ve lehu

Güzer itdi o nağlûn mîve-i vaşlı tağayyülden
Kelîmâ nesne olmazmış hayâl-i h'âbdan gördük¹

Ve lehu

Şüret-i dünyâyı fânûs-ı hayâlûnden çıkar
Şem'-i dil yandukça nağş-ı mâ-sivâ göstermesün

Ve lehu

Ey çeşm-i terüm ağla ki mânend-i dür-i eşk
Düşdüm o şeh-i milket-i hüsnuñ nazarından

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 395b ve Hamidiye 939 vr. 351a'da şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Ârzû-yı bû-yı zülf-i dil-rübâdan çekdüm el
Kây-d-ı bâr-ı minnet-i bād-ı şabâdan çekdüm el

Geçdi dil keyfiyyet-i şahbâ-yı la'l-i yârdan
Bâde-i yâkût-reng-i cân-fezâdan çekdüm el

Ve lehu

Añup ağıyarın ol şüh-ı perî-sîmâdan el çekdüm
Taşavvur eyleyüp hârin gül-i ra'nâdan el çekdüm

Ve lehu

Sikender olsa yur âb-ı hayât-ı cândan elin
Necâta yol kıomamış bunda tarh-ı zûlmet iden

Ve lehu

Felek senden görür âyîn-i cevri
 Toğuz kat sen felekden pür-cefâsın

Ve lehu

Yine dür itdi ben hâki ser-i küy-ı nigârumdan
 Şikâyet rûzgârumdan şikâyet rûzgârumdan
 N'ola dönse hilâle cism-i zârum künc-i fırkatde
 Niçe demdür ki dür oldum o mihr-i tâbdârumdan
 Gönül mir'âtını seng-i ğam-ı hasret şikest itdi
 Görinmez çeşmüme 'âlem kemâl-i inkisârûmdan

Ve lehu

Zahmuñ ki dilde merhem-i dermân şanur gören
 Keyfiyyet-i şarâb-ı lebûñ cân şanur gören
 Tiğ-ı nigâha âb virür halkı kırmağa
 Çeşm-i siyâh-ı mestini giryân şanur gören

Ve lehu

Haçdur çerâğ-ı mihr-i ruhuñ dil-pezîr iden
 Şebdür felekde meş'al-i mâhı münîr iden¹

Ve lehu

Her lahzada çevgân-zen-i şad seng-i cefâsın
 Üftâdelerûñ başına bir özge belâsın
 Pervâza gelür gözde hayâlûñ dem-i hasret
 Nakş-ı ruhı çeşmümde uçan murğ-ı Hümâsın

1 S 409b.

Ve lehu

Rûzgâruñ imtinânından hele olduğ ĥalâş
Çekdüğ el ol zülf-i 'anber-fâmdan şimden girü

Bezm-i vaşl-ı yârdan nevmîd olup çekdüğ ayağ
Geçdi dil cām-ı leb-i dildârdan şimden girü

Añlamaz sevdâ-yı ĥâm-ı mîve-i vuşlat bizi
Fâriğüz ol olmaduğ efkârdan şimden girü

Ve lehu

Elüñ kes didi kesdüğ dâmen-i vuşlatdan ol meh-rü
Dirîğ elden çıkardı bendesin ol gözleri âhü

Ve lehu

Mümkin mi gören virmeye dil nev'-i beşerde
Bir dânedür ol ĥâl-i siyeh devr-i ĥamerde

Fehm eylemeyen añlar anı sünbül-i âhum
Kaldı o gülün ârzu-yı kâküli serde

Küyuñda turur olmağ için küşte-i çeşmün
Ger cân ise kaçduñ güzelüm işte nazarda

Ve lehu

Dâğ urdı yâr sînemizün tâze dâğına
Koydı fetil kendi eliyle çerâğına

Ve lehu

Düşdi dil bir tıfl-ı şüĥuñ kâkül-i tarrârına
Merĥamet kılmaz aşılsa 'aşığ-ı Ėam-ĥ'ârına

Şoñ nefesdür gelsün ol merhem-tırâş-ı zaħm-ı dil
Nağd-i cân virsem gerek âyîne-i ruhsârına

Bezm-i ğamda nâlemüz besdür Kelim eglencemüz
Rûzgâruñ olmazuz dil-beste nağş u kârına

Ve lehu

Çılmasun jeng-i sivâ fersûde tîğ-ı bâtınıuñ
Çarħa gir âyîne aç rûşenger-i tevħid ile

Ve lehu

Dizilmiş cā-be-cā hâl ol ruħ-ı ferħunde-fâl üzre
Dökülmüş noğtadur gūyâ kitâb-ı Dânyâl üzre

Elem çekdüm ümîd-i rişte-i cân-ı belâ-keşden
Vebâlüm gerden-i cânânede ol zülf ü hâl üzre [380^a]

Çıkar elbette 'aşıklar giribân-ı taħammüldeñ
Girerse nağme-i Dâvûd'a bülbüller bu hâl üzre

'Înân-ı keşti-i şabruñ çıkar elden 'aceb sırdur
Hevâlar mevsim-i gülde olursa i'tidâl üzre

Kelîmâ şahid-i 'âdil yeter bu şi'r-i rengin kim
Tefevvuk eylesem da'vâ kelâmumdan kemâl üzre

Ve lehu

Geçdükce yanumdan yüzüme bakmaz o şūhuñ
Öldürdi beni ħasret-i şemşir-i nigâhı

Ve lehu

Gösterürseñ ölmeden göster [ki] dile sîneyi
Yoħsa ħaste şoñ nefesde n'eylesün âyineyi

Gencî [Muştafâ]

Gencî, Muştafâ Çelebi'dür. İstanbulî'dür. Biñ altmış târihinde Belgrad'da fevt oldu. Bu ebyât anuñdur:

Nazm

Bu gün şalâdur 'âşıkça kuruldı çün meydân-ı 'ışk
Şahbâ-yı 'ışkdan şadıka peymâne şundi cân-ı 'ışk

Bezm-i maḥabbet açılır deryâ-yı vahdet şaçılır
Baş ile cāndan geçilür gelsün olan ğalṭân-ı 'ışk

'İşkdan esen bād-ı şabâ virdi dile zevk u şafâ
Gel 'âşıkâne merḥabâ bir 'ıda ol kurbân-ı 'ışk

Envâr-ı tevḥîd ile töl bilinmeye hîç sağ u şol
Bulmağ dilersen Ḥaḳḳ'a yol aḳsun gözünden ḳan-ı 'ışk

Bu bâdeden kim nüş ider cânın ister ser-ḥoş ider
'Aḳlın daḥı bî-hüş ider olur çü ser-gerdân-ı 'ışk

Olmağ dilersen baş esen baḳ cân göziyle cāna sen
Gel furşat el virmiş iken bul dilde Gencî kân-ı 'ışk

Lafzî [Aydonatî İbrâhîm]

Lafzî, Aydonatî İbrâhîm Efendi'dür. Târiḳ-ı pür-tevfîḳ-ı 'ilmîye 'âzim ve 'ulemānuñ birinden mülâzım olup devr-i merâtib iderek kırık aḳçe medreseden ma'zûl olduḳdan soñra sâlik-i meslek-i ḳazâ olmış idi. Biñ seksen altı senesi hilâlinde fevt oldu. Bu şi'r anuñdur:

Şi'r

Şarḳıtdı ser-i zülfini çâh-ı zaḳanında
Zindâna şalar bend olanı her şikeninde

Şad Hızr u Mesîhâ aña varın ider ifnâ
Bilmem ne qodı şâni'-i qudret deheninde

Ebkâr-ı me'ânî tolaşur anı meges-vâr
Sükker mi qodı Lafzi o şîrîn sühanında¹

Me'âlî [Diyârbekrî Mehemmed]

Me'âlî, Diyârbekrî Mehemmed Çelebi'dür. Biñ seksen beş senesi hudüdında fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Degül destâr-ı sebze zînet-i iklili ol şâhûn
Cemâl i'câzıdır k'olmış gül üstinde çemen hâşıl

Maḥvî [Edrinevî Aḥmed]

Maḥvî, Edrinevî Aḥmed Çelebi'dür. Biñ seksen toquz târihinde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Zülf-i siyehin zînet-i taraf-ı küleh eyler
Biñ fitne vü âşûba anı cilvegeh eyler

Medḥî [Burusevî Nûḥ-zâde Muştafâ]

Medḥî, Burusevî Nûḥ-zâde Seyyid Muştafâ Çelebi'dür. Ba'de taḥşîli'l-isti'dâd Şeyḥü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi'den mülâzemetle ber-murâd olup devri medâris-i mu'tâde iderek kırk aqçe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül oluqdan soñra taraf-ı qazâyâ sülük itmiş idi. Rümili qalem-revinde Çorlu qazâsı va'd olınup taḥallüf itdükde taraf-ı merqûmı terk idüp meddâhliğe heves itdi. Bu ḥâl üzere güzârende-i eyyâm iken biñ toqsan bir Receb'inüñ on sekizinci günü fevt olup maḥrûsa-i Burusa'da Ḥazret-i Emîr merqad-i müniri civarında defn olındı.

1 S 410a.

Merhûm-ı merkûm ma'ârif ile ma'lûm, gâyet bî-naẓîr *Şeb-nâme-gûy*, şâ'ir-i pâkîze-hûy idi. Bu gâzel güftârındandır:

Nazm

Kimüñ 'ışkdan peri vardur o bil bâlâda aḥşamlar
Ne bâlâ 'arş-ı a'lâ belki *ev-ednâda*¹ aḥşamlar

Şaḳın sen küy-ı cānānı uzaḳdur şanma ey Mecnûn
Seḫer yola giren 'aşıḳ gice Leylâ'da aḥşamlar

Bu ten keştisini sâhilde ḳoma ḳo anı baḫrde
Anuñ kim bād-bān-ı 'aḳlı var deryâda aḥşamlar

Sür esb-i himmetüñ çöller içinde ḳalma zîrâ kim
T'avâfa sa'y idenler Ka'be-i 'ulyâda aḥşamlar

Gider her kim reh-i Aḫmed'de bu gün istiḳâmetle
İrer Maḫmûd'a Medḫî cennet-i a'lâda aḥşamlar

Medihî

Medihî. Taḫşîl-i 'ilme 'âzim ve 'ulemâ-yı kirāmuñ birinden mülâzım olup devr-i medâris iderek kırık aḳçe medreseye mevşûl ve andan daḫı ma'zûl olduḳdan soñra ṫariḳ-ı ḳazâ rızâ-dâdesi olmış idi. Biñ seksen üç târiḫinde fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Pîre-zen dünyâ güzellendi yine nev-rûzdur
Gün yüzün gördük bu da bir ṫalî'-i firûzdur

Mezâḳî [İbrâhîm]

Mezâḳî, İbrâhîm Efendi'dür. Taḫşîl-i 'ilme 'âzîmet ve Rızâyî 'Alî Efendi'den iḫrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp ba'de tekmîli'l-medâris kırık aḳçe medrese-

1 *Kur'an-ı Kerîm, Necm Sûresi*, 53/9, ﴿فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى﴾ "O kadar ki (birleştirilmiş) iki yay arası kadar, hatta daha da yakın oldu."

den ma'zûl olduğdan Őoŕna Rûmili alem-revinde semt-i azāya sālİK olmiŐı idi. Biŕn altmıŐ senesi ĥudūdında fevt oldu. Bu beyt gŕftārındandır:

Beyt

Hŕner maĥv-ı vŭcŭd itmekdedŭr tāb-ı maĥabbetle
Gŭle Şebnem gibi olmaĥ gerek ŭftāde ey bŭlbŭl

Mezākı-i Dıĝer [Sŭleymān]

Mezākı, Sŭleymān Efendi'dŭr. Bosna Sarāyı'ndan bedid ve nā'il-i rŭtbe-i dāniŐ ŭ did olup ĥarem-i ĥāŐŐ-ı sulţānide perveriş bulduğdan Őoŕna sipāhilik ile aŐra ıĥup ba'de zamān Şadr-ı a'zam-ı sābıĥ Kŕprili-zāde Fāzıl Aĥmed Paşa merĥŭmuŕn meclis-i Şeriflerine duĥŭl idŭp naŐar-ı ātıfetlerine maŐhar olmaĝın tezkiyecilikleri ĥıdmetine vuŐŭl bulmıŐ idi. Biŕn seksen yedi RamaŐān'ında mezāk-ı 'ış-i zindeĝānisi telĥ olmaĝla dār-ı fenādan rıĥlet ve 'ıdgāĥ-ı ervāĥa 'azımet eyledi. RŭŐdī Aĥmed Efendi didŭĝi tārıĥdŭr:

MıŐrā'

Bezmgāĥ ola Mezākı'ye cinān¹

Merĥŭm-ı mezbŭr Őāĥib-i ma'ārif ŭ Şu'ŭr, ĥoŐ-Őoĥbet, ābil-i ŭns ŭ ŭlfet idi.²

ĀŐārından mŭretteb ŭ mŭkemmell *Divān*-ı belāĝat-ŭnvānı vardır. Bu eş'ār andan nŭmŭnedārdu:

ez-aŐā'id

el-Minnetŭ li'llāĥ ki bu gŭn Şevk ile 'ālem
Gŭl-ĥin-i nihāl-i emen-i ĥamd ŭ Őenādur

Bu zŭlf-i dil-āvız-i ruĥ-ı Őāhid-i nuşret
ŭĝ-ı Şeref-i ālī'-i Şadru'l-vŭzerādur

Ol merkez-i pergār-ı sebŭk-dest-i Őeĥā kim
Devrinde felek dā'ire-i luţf u 'aŐādur

1 بزمكاه اوله مذاقی به جنان

2 S 410b.

Her meclis-i 'irfânda gül-âb-ı kelimâtum
Âb-ı ruh-ı cem'iyet-i yârân-ı şafâdur

Yekrân-ı hayâlün yine bir cünbişi var kim
Meydân-ı taḥayyül aña bir teng-fezâdur

Hâmem gibi meşşâta-i ebkâr-ı me'ânî
Yâd-ı dem-i hoş-büyuñ ile gâliye-sâdur

Gülzâr-ı sitâyışde bu gün ṭab'-ı Mezâkî
Bir bülbül-i şürîde-i şad gûne nevâdur

İtmâm-ı sitâyış olıcaḵ böyle gerekdür
Kim vâşîṭatü'l-ıḵdı dür-i silk-i du'âdur

Ve lehu

Dil ki şâhib-ķırân-ı ma'nâdur
Rüstem-i dâstân-ı ma'nâdur

Dil degül gülşen-i taḥayyülde
Şâf-âb-ı revân-ı ma'nâdur

Dil degül şaḥn-ı bâğ-ı sinemde
[Naḥl]-i gül¹ ergavân-ı ma'nâdur

Dil degül fikr-i zülf-i dil-ber ile
Sünbül-i büstân-ı ma'nâdur²

1 Metinde "H: gel gül, S: Kâkül"

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 397a-397b - Hamidiye 939 vr. 353a'da şu beyitler gelmektedir:

Ḷalbi mir'ât-ı 'âlem-i cândur
Cismi âyine-dân-ı ma'nâdur

Mecma'-ı âb-ı şâf-ı tibyânı
Ḷavz-ı bâğ-ı cinân-ı ma'nâdur

Câme-i gül-ruhân-ı iz'ânı
Ḷulle-i perniyân-ı ma'nâdur

Ve lehu

Mevc-**h**îz olsa nesîm-i keremünle **ṭab**'um
Pür olur gevher ile sâhil-i ba^hr-i efkâr

Silk-i güftâr-ı şafâ-ba^hşuma virdi zînet
Gevher-i vaşf-ı şerîfün gibi dürr-i şehvâr

Gevher-efşân-ı hayâl olmaz idi vaşfuında
Kulzüm-i **ṭab**'um eger olmasa ba^hr-i zeh^hhâr

Ve lehu

Vaşf-ı ba^hr-i kerem ü ma'den-i cüdın yazalı
Ġayret-efrüz-ı derün-ı yem ü kândur sühânım

Ni'am-ı mâ'ide-i lu^ṭfını ta'rif ideli
Çâşnî-ba^hş-ı mezâk-ı dil ü cândur sühânım

Ġâme mânend-i neheng anda şinâverlik ider
Gerçi bir ba^hr-i serî'ül-cereyândur sühânım

Cilvegâh-ı kümeyt-i efkârı
'Arşa-i kün-fe-kân-ı ma'nâdur

Lu^ṭfi bâğ-ı derün-i ehl-i dile
Bir nesîm-i vezân-ı ma'nâdur

Kaşr-ı evşâfuına kemend-i hayâl
Nâ-resân rîsmân-ı ma'nâdur

Ba^hr-i med^hhünde yok şitâba mecâl
Kulzüm-i bi-kerân-ı ma'nâdur

Ve lehu

Qalem destümde miftâh-ı der-i gencine-i dildür
Ne dil kim dâmen-i evşâfuına dürler nişâr eyler

Bu âb u tâb-ı vaşfuıyla görüp güftârımı hâsid
Mişâl-i lâle-i hamrâ derünün dâğdâr eyler

Benüm ol menkabet-pîrâ ki 'âkd-i gevher-i med^hhün
Felek şimden girü güş-i hilâle güşvâr eyler

Benüm ol kîmyâ-kâr-ı feşâhat cevher-i vaşfuân
Mis-i nâ-çiz-i güftârım zer-i kâmil-'ayâr eyler

Sâhil-i midhatini pür-güher itsem yiridür
Kim hemân bir yem-i dür-dâne-feşândur sühanum

Kim gamın dilleri şâd eylemede güyâ kim
Bâde-i cām-ı leb-i la'l-i bütândur sühanum

Behcet-i ma'ni ile ince hayâliyle hemân
Bir güzel dil-ber-i bârîk-miyândur sühanum

Ve lehu

Yine esdi nesîm-i ferruḥ-dem
Yine açıldı gül gibi 'âlem

Yine feyz-i neşât-ı mevsim-i gül
Ḳomadı ehl-i dilde zerrece gam [381^a]

Rûy-ı dil-cû-yı şâhid-i bâğa
Virdi ḥaḳḳâ ki zîver-i muḥkem

Ḥâl-i hoş-bû-yı lâle-i ḥamrâ
Kâkül-i sünbül-i ḥam-ender-ḥam

Ve lehu

'Âlemi eyledi saḳḳâyî-i luṭfî şâd-âb
Ber-ṭaraf oldu gönüllerde olan gerd-i elem

Didede naḳş olalı nûk-i hayâl-i müjesi
Ḥûn-feşân olmadadır merdüm-i çeşm-i pür-nem

Umarın kim ola bu şekl-i suṭûr-ı eş'âr
Ḳaşr-ı me'mûle şu'ud itmege a'lâ süllem

Ve lehu

Neş'e-i sāğar-ı Cem olsa da cāmumda benüm
Bilmezsin zevḳ nedür 'îş-i müdâmumda benüm

Ûâmetüm eyledi ham-geşte girân-bâr-ı melâl
Elif-i kıaddümi gör halka-i lânumda benüm

Zülf-i dil-berde gönül hâl-i 'izârın göremez
Yok gibi dâne dağı halka-i dânumda benüm

Âftâb-ı felek-i cüd ile ta'bîr iderin
Zât-ı pür-nûrını gördükçe menânumda benüm

Tîre-rûz-ı gam iken pertev-i mihr-i keremi
Nûr-ı hurşîd olur ref'-i zîlânumda benüm¹

Ve lehu

Bir tîğ-ı teveccühle kesildi ser-i a'dâ
Aşentü zihî himmet-i merdân-ı zamâne

İkbâl ile 'azm eyleyicek Baır-i Sefîd'e
Kopdı kefer başına tûfân-ı zamâne

Deryâyı dem-i kâfir ile eyledi pür-hûn
Sürh olsa n'ola pençe-i mercân-ı zamâne

Ser-rişte-i medhûnle baña oldu güşâde
Kıfl-ı dür-i gencîne-i pinhân-ı zamâne

Mest itdi beni bâde-i nazmuñ n'ola olsam
Câmî gibi ser-halka-i rindân-ı zamâne

Dâğ-ı gam-ı 'ışık ile meded oldu derünüm
Hem-reng-i dil-i lâle-i Nu'mân-ı zamâne

Dil-sühte-i 'ışık Mezâkî gibi olmaz
Pervâne-i her şem'-i şebistân-ı zamâne

Ve lehu

N'ola şîrîn-mezâķ-ı lezzet-i güft ü şinîd olsa
Yine tûṭî-i cāna müjde-i teng-i şeker geldi

N'ola pîş-i fezâ-yı dîde-i mihr-i münîr olsa
Bu hicrân-dîdeye kuḥl-i cilâ-yı çeşm-i ter geldi

N'ola bezm-i süḥanda zîb-i destâr-ı kemâl itsem
Nesîm-i şubḥ ile bir gönca-i bâğ-ı hüner geldi¹

Ve lehu

Bî-ta'ab nâḥun-ı endîşe ile ḥall eyler
Rişte-i dilde olan her girih-i düşvârî²

1 Bu beyitten sonra Revan 1445 vr. 536b'de şu beyitler gelmektedir:

Ḥamdü li'llâh ki yine şadme-i 'avn-i Bârî
Eyledi zîr ü zeber bütgede-i küffârî

Ḥamdü li'llâh ki yine kâfir-i ḥod-peymânûn
Oldı şad pâre hele silsile-i pindârî

Ḥamdü li'llâh yine dest-i nesîm-i iķbâl
Dökdi a'dâ gözine gerd-i reh-i idbârî

Ḥamdü li'llâh ki yine şu'le-i taķdir-i ezel
Yaķdı âteşlere ol ḥâr u ḥas-ı inkârî

Ve lehu

Nice şükr itmeyelüm çeşme-i gülzâr-ı neşât
Cûy-ı ümmîd gibi her taraf oldı cârî

Ergânünün götürüp başına çalsun küffâr
Oldı yek-beste-şadâ zîr ü bem-i evtârî

Seyf-i meslûl-i Ḥudâ tîğ-ı kef-i ehl-i Ḥudâ
Şadr-ı şemşîr-edâ merhem-i zaḥm-ı kârî

Hünerin hep aña 'arz itse n'ola ehl-i kemâl
'Âlemün baḥr-i muḥîte dökilür enhârî

Vüs'at-ı dâ'ire-i cāhını taḥmîn idemez
Meh-i nevden felekün elde iken pergârî

2 H nüshasında bu beyit yoktur.

Ve lehu

Jâle-i verd-i bâğ-ı ihsândur
Reşha-i kilik-i şebnem-efşânı

Şeh-süvâr-ı hüner odur şimdi
Ne 'aceb olsa böyle meydânı

Hem-çü mâh-ı nev evc-i 'izzetde
Gün-be-gün arta 'izz ü 'unvânı

ez-Gazeliyyât

Şeh-i 'ışkuñ ki biz gencîne-i pinhâniyuz cânâ
N'ola kılsañ nazâr görseñ ne gevher-kâniyuz cânâ

Nigâh itdük meger âyîne-i rüy-ı müniründe
Gubâr-ı haţţ 'iyân olmış anuñ hayrâniyuz cânâ

Mezâkîveş n'ola tertîb-i dîvân eyleseñ şimdi
Bu dârü'l-mülk-i nazmuñ Husrev-i devrâniyuz cânâ

Ve lehu

İdüp çîn-i cebîn âşkâr ebrü-yı istiğnâ
Bu yüzden gösterür 'uşşâk-ı zâra rüy-ı istiğnâ

Ser-i gîsü-yı zer-târında hâlin gör ne hoş düşmiş
Ham-ı çevgân-ı rengîne mu'anber küy-ı istiğnâ

Degül simîn-kemer 'arz-ı temennâ-yı kenâr itdüm
Taşup çıkdı miyân-ı arzûya cüy-ı istiğnâ¹

Ve lehu

Girih-gîr olsa zülfi bâğ-ı ruhsârında dildârüñ
Anuñ her bir hamından bir gül-i sîr-âb olur peydâ

1 H nüshasında bu şiir yoktur.

Mezâkî baħr-i endişe 'aceb deryâ-yı 'irfândur
Ki anda böyle şad silk-i dŭr-i nâ-yâb olur peydâ¹

Ve lehu

Görsem yüzüni olsa yine revzen-i ümmîd
Ârâste-i zîb-i gül-i gülşen-i ümmîd

Dergâhuña yüz sürmedür aqŝâ-yı murâdum
Olmazsa güzzer-bend-i emel reh-zen-i ümmîd

Vâdî-i talebde daħı çok cilveler eyler
Qalmazsa tekâpŭdan eger tevsen-i ümmîd

İtmezse meded 'avn-i yedu'llâh Mezâkî
Ser-pençe-i ħırmânda qalır dâmen-i ümmîd²

Ve lehu

'Işkla mihr-i cihân-tâb-ı maħabbet olıgör
Zerreden qadrüni ammâ daħı kemter göster

Ve lehu

Hŭsni kim mihr-i cemâl-i tâbdârın gösterür
Bir 'aceb âyinedür âyinedârın gösterür

Ey Mezâkî böyle gevher-senc olana erbâb-ı dil
Birbirine silk-i dürr-i ŝâhvârın gösterür³

1 H nüshasında bu şiir yoktur.

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 398b ve Hamidiye 939 vr. 354b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Yeter yeter geçelüm bâde ile dil-berden
Biraz da nüş idelüm ħŭn-ı dil Mezâkî-var

Ve lehu

Cevher-i nazm ile âlemde Mezâkî şimdi
Baş egmez felege var ise iksir bilür

Ve lehu

O kim vaqt-i ŝeħer sāgar çekŭp def-i ħumâr eyler
'Arŭs-ı neŝveye câm-ı meyi âyîne-dâr eyler

3 H nüshasında bu şiir yoktur.

Ve lehu

Ne gûne dest-i emel mîve-çîn olur andan
O nahl-i fitne ki hep berg ü bârî âteşdür

‘Aceb mi nazm-ı Mezâkî’de âb u tâb olsa
Taḥayyül-i ğazel-i âbdârî âteşdür

Ve lehu

Eger şad pâre de olsa cemâlün gösterür yir yir
O kim âyîneveş dil-dâde-i ḥâtır-şikestündür

Ve lehu

Meykede yirleri bî-bâk olacak yirlerdür
Dâmen-i duḥter-i rez çâk olacak yirlerdür

Sâye-i serv ü gül-i gülşeni gördüm el-ḥaḥ
Mest olup cür‘a gibi ḥâk olacak yirlerdür¹ [381^b]

Nev-zemînlerde Mezâkî görelüm eş‘ârün
Vâkıf-ı gevher-i idrâk olacak yirlerdür

Ve lehu

Ey Mezâkî olıcaḥ böyle güher-senc-i ḥayâl
Ḥâṭıra buncılayın şad dūr-i meknün gelür

Nicedür muntazam-ı rişte-i evşâf olsa
Güher-i vaşf-ı ḥudâvend ile maḥrûn gelür

Gülşen-i vaşf-ı dil-ârâ seni fikr itdükce
Hep meşâm-ı dile bû-yı gül-i mazmûn gelür

Ve lehu

Gelüp bezme yine ey duḥter-i rez cilveler eyle
Beni çâḥ böyle ḥûn-efşân iden kendü ayağundur

1 S 411b.

Ve lehu

Gönçe-leblerle Mezâkî hele 'işret idelüm
Vaḳti vardur yetişür ol gül-i ra'nâ da gelür¹

Ve lehu

Ḳâmetün naḥl-i gül ruḥuñ güldür
Zeḳanuñ âşiyân-ı bülbüldür

Fıkr-i mihr-i ruḥuñla endişem
Maşrıḳ-ı 'âlem-i taḥayyüldür

Zıkr-i la'l-i lebünle dil her dem
Maẓhar-ı feyz-i neşve-i müldür

Seyl-i eşk-i dü çeşm-i pür-ḥûna
Ḳaşlarum iki gözli bir püldür

Şeh-süvârân-ı 'arşa-i hünere
Nazm-ı pāk-i Mezâkî öndüldür

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 399a ve Hamidiye 939 vr. 354b-355a'da şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Bu meclis içre ki peymâne ber-ḳarâra döner
Gehî hilâl ü gehî mihr-i tâbdâra döner

Ne celb-i şevḳ u ne def'-i ğam-ı ḥumâr eyler
Felek bu sâġar-ı zerrîn ile ne kâra döner

Gönül ki zevraḳ-ı mevc-âşinâ-yı ḥaşretdür
Ne yaña dönse yine baḥr-i bî-kenâra döner

Bu perverişle Mezâkî şadefçe-i dilde
Le'âl-i nazm-ı terün dürr-i şâhvâra döner

Ve lehu

Mazhar-ı nûr-ı tecelli ola gör añlayasın
Sebeb-i cilve-i her zerre-i nâ-büd nedür

Tâcir-i bender-i iklim-i fenâ ol bilesin
Renc-i ḥusrân-ı metâ' [u] zarar u sūd nedür

Ey Mezâkî bilemez pileverân-ı 'âlem
Gevher-i der-ḥor-ı ser-rişte-i maḳşüd nedür

Ve lehu

Fezâ-yı sîne ki pür-dâg-ı nâr-ı hasretdür
Şüküfte-lâlesitân-ı bahâr-ı hasretdür

N'ola bu sîne-i pür-şerha üzre aķsa yaşıum
O vâdî-i ğam u bu cüy-bâr-ı hasretdür

Dil-i hâzîn-i Mezâķî ğüşâde olsa daķı
Mişâl-i lâle yine dâğdâr-ı hasretdür¹

Ve lehu

Girîbân-çâk olup bâğ-ı ser-i küyuında bî-pervâ
Ĝüşâde hâķır-ı feyz-i nesîm-i ruķşatuñ kimdür

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 399a-399b ve Hamidiye 939 vr. 355a-355b'de Şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Belâ-yı hicr ü sevdâ-yı ser-i zülfünle sulţânım
Mezâķî daķı çok endişe-i dür u dirâz eyler

Ve lehu

Mir'ât-ı şab'-ı Şâf-ı Mezâķî gibi müdâm
Sâĝar-keşân-ı meykece rüşen-zâmîr olur

Ve lehu

Olma ser-geşte-i devr-i felek-i nâdire-sâz
Ķuţb-ı ser-ħalka-i perĝâr-ı velâyet bir olur

Ve lehu

Ol merdüm-i dü çeşm-i dil ü cân-ı 'aşıkân
Ser-tâ-ķadem çü mihr-i felek nür-ı dîdedür

Lü'lü-i âbdâr-ı süħanla Mezâķiyâ
Bu silk-i nev-keşide 'aceb ber-ĝüzidedür

Ve lehu

Fezâ-yı ğam ki nâr-efrüz-ı hicrân olduĝum yirdür
Hemîşe ħân mân-süz-ı dil ü cân olduĝum yirdür

Bańa Őor bilmek istersenĝ begüm bismilgeh-i 'iŐķı
Müdâm âĝuşte-i ħün-ı Şehîdân olduĝum yirdür

Ĝüzerĝâh-ı nesîm olduķca zülf-i 'anber-efşânı
Benüm sünbül gibi hâķır-perişân olduĝum yirdür

N'ola böyle Mezâķî 'arşâ-ĝir-i ħüsn-i nazm olsam
Bu Atmeydânı merdâne feres-rân olduĝum yirdür

Ve lehu

Dâ'im Mezâkî reşha-i bârân-ı nazmla
Tuğm-ı hayâli ser-zede-i nev-zemîn ider

Ve lehu

Allar giydi yine 'arz-ı ruḥ-ı âl eyler
Var ise âl ile kaşd-ı dil-i meyyâl eyler

Ve lehu

Bu riyâḥ-ı nâ-murâdî ne kadar vezân olursa
Yüri nâ-ümîd olma buña rûzgâr dirler

Ve lehu

Reşha-i feyz-i hevâ-yı bâğ-ı vaşl-ı yâr ile
Nev-bahâr-ı ârzü-yı dil-nişînüm tâzedür

Tünd-bâd-ı âh-ı 'uşşâka taḥammül eylemez
Nev-resîde ol nihâl-i nâzenînüm tâzedür

Ey Mezâkî gönca efrûz-ı hayâl olsa n'ola
Gülbün-i ta'bîr-i nazm-ı nev-zemînüm tâzedür

Ve lehu

Ser-i zülfinde ḥâli necm-i gîsü-dâra beñzer kim
Anuñ devrinde bunca fitne vü âşüb yazmışlar

Muşavvirler yazup taşvîr-i zülf ü ḥâl-i dildârı
Ḥam-ı çevgân-ı müşkîne mu'anber tûb yazmışlar

Ve lehu

Taşavvur çok velî bûs u kenâr-ı yâra imkân yok
'Aceb naḥl-i temennâyum ki hiç berg ü berüm yoḡdur

Gönül pervâne-i mürde çerâğ-ı künc-i hasretdür
O meclis içre kim tâbende şem‘-i enverüm yokdur

Mezâkî h‘âce-i bâzâr-ı ‘irfân oldum ammâ kim
Henüz ser-rişte-i taḥsîne lâyıḳ gevherüm yokdur¹

Ve lehu

Taḥayyül-i leb-i dil-berle nazma virdi revâc
Mezâkî Mısr-ı ḫayâlün şeker-fürüşdür

Ve lehu

‘Âşıḳa seyr-i cemâlün geh ü bî-gâh yeter
Ayda bir kerre yüzün gördüğüm ey mâh yeter²

Ve lehu

Egerçi ey gönül kemter ğubâr-ı küy-ı yâruz biz
Velî mânend-i sürme kuḫl-i çeşm-i rûzgâruz biz

N’ola ğonca-ğüşâ-yı ğülbün-i bâğ-ı ḫayâl olsaḳ
Ĝülistân-ı ma‘ârifde nesîm-i nev-bahâruz biz

1 Son iki beyit H nüshasında yoktur.

Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 399b ve Hamidiye 939 vr. 355b’de şu beyit gelmektedir:

Ve lehu

Ḳo böyle turrelerin rüy-püş-ı nâz itsün
O şeh-levende münâsib siyâh püşdür

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 399b ve Hamidiye 939 vr. 355b’de şu beyitler gelmektedir:

Ḫazer ey nâ-ḫalef-i silsile-i diḫkân kim
Ḫırmen-i ‘ömrüne bir sâ’iḳa-i âh yeter

Ve lehu

Ne lâzım sübḫa-i şad dâne-i zerḳ u riyâ elde
Giriftâr-ı şikenc-i dâm-ı tezvîr olduğum yokdur

Ve lehu

Cevâhir-senc-i nazm iken Mezâkî böyle âlemde
Bizüm iksîr-i devletden ḫaberdâr olmamız vardur

Ve lehu

Gider ey h‘âce nedür sende bu taḫmîn-i ṭama‘
Aṭlas-ı çarḫ-ı felek kâbil-i endâze midür

N'ola çehre-nümâ olsa bize ebkâr-ı mazmûn kim
Cemâl-i şâhid-i endişeye âyinedâruz biz

Bizümle kimse meydân-ı sühanda hem-'inân olmaz
Kümeýt-i řab' ile cevlân-nümâ-yı iřtiharuz biz

Güher-pâş-ı ser-i taşsîn-i yârân olmamız vardur
Cevâhirlle şolı bir şulzüm-i gevher-nişâruz biz

şalâ dil-teşnegân-ı vâdi-i pür-süz-ı güftâra
Mezâķî çeşmesâr-ı bâĝ-ı nazm-ı âbdâruz biz

Ve lehu

Rüzĝâr ile der-i yâra düşersek yiridür
Biz de vâdi-i temennâda ĝubâr-ı 'iřķuz¹

Ve lehu

Dili şad pâre itdi tîĝ-ı şasret şan revân oldı
Meger bir dem mi vardur dide-i ter ĝarķ-ı ĥûn olmaz

Mezâķî böyle vâdide ne deñlü türktâz olsa
Kümeýt-i kilĝ-ı řab'-ı tîz-rev ařlâ řarûn olmaz²

Ve lehu

Cânâ nüvîd-i vuřlatuñı ĝuř ider miyüz
ĝuř-ı dile o gevheri menguş ider miyüz

Şan aĝladuķca ĝirye-i şâdi-i vaşl ile
Ol demleri felekde ferâmüş ider miyüz³

1 S 412a.

2 H nüşhasında bu şiir yoktur.

3 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 400a ve Hamidiye 939 vr. 356a'da şu beyit gelmektedir:

Mezâķî şab'-ı güher-sencüñe el-řaķ nazîr olmaz

Beli nazm-ı güher her nâzım-ı dür-dânededen olmaz

Ve lehu

O vâdi-i maḥabbet kim dil-i nâ-şâd ayak başmış
Ne Kays-ı bîhude gerdüna ḥod Ferhâd ayak başmış

Sifâl ile görüp cām-ı Cem'i mey-ḥānede bildüm
O bezm-i ḥāşa gelmiş bende vü âzâd ayak başmış

Ne mümkün ol sehî-ķāmetle da'vâ-yı ser-efrâzî
Gelüp bîhüde şahn-ı gülşene şimşâd ayak başmış

Nişân-ı pây-ı nâ-maḥrem görindi kūy-ı dil-berde
Ḥarîm-i vuşlata ḳorḳum budur kim yâd ayak başmış

Mezâķî mu'cize-gūluḳ sūḥanda sende ḥatm oldı
Egerçi pāye-i i'cāza ḳoḳ üstâd ayak başmış¹

Ve lehu

Sînem mişâl-i lâlesitân oldı bâḡ u daḡ
Daḡ üsti bâḡdur baña bu bâḡ u rāḡ-ı dāḡ

Ve lehu

Ḳoma kemend-i ümîdi kef-i tek ü pūdan
Bu gūne âḥū-yı vaḥşî şikâr olur giderek [382^a]

Bu lücce-ḥîz-i taḥayyürde fülk-i dil ḳalmaz
Yine müsâ'ade-i rûzgâr olur giderek

Sirişk-i dîdeyi ḥâk-i niyāza ḳıl cārî
O şürezâr-ı zemîn sebzezâr olur giderek

Mezâķî sen yüri mevc-âşinâ-yı 'ışḳ oligör
O dürr-i baḥr-i emel der-kenâr olur giderek

1 H nüshasında bu şiir yoktur.

Ve lehu

Gisü gibi pâ-bûsına el irmek olurdu
Ger sâye-şifat hâk ile yeksân olabilsek¹

Olsağ ne 'aceb sürme-keş-i dîde-i hürşîd
Hâk-i qadem-i Âşaf-ı devrân olabilsek

Ve lehu

'Işğ bir şem'-i ilâhî şem'dânıdur² gönül
Meclis-efrûz-ı hayât-ı câvidânıdur gönül³

Ey Mezâkî böyle bir kilik-i hayâl-engîz ile
Nağş-bend-i beyt-i ma'mûr-ı me'ânîdür gönül

Ve lehu

Yâ süveydâdur ya resm-i habbetü's-sevdâ yahûd
Lâlezâr-ı hasretün dâğ-ı siyâhıdur gönül

Her zamân böyle gubâr-engîz-i gam olsa n'ola
Leşker-i mihr ü maḥabbet şâh-râhıdur gönül

Ey Mezâkî âb-ı Hızr'a şimdi kim minnet çeker
Menba'-ı ser-çeşme-i feyz-i ilâhîdür gönül

Ve lehu

Dirîğ-ı nezd-i maḥabbetde zâr qaldı gönül
Ne çâre şeş-der-i vuşlat güşâd üzre degül

-
- 1 Bu beyitten önce Revan 1446 vr. 400a ve Hamidiye 939 vr. 356'da şu beyit gelmektedir:
Berğ ursa yine sinede envâr-ı maḥabbet
Bir zerre iken mihr-i dıraşşân olabilsek
- 2 şem'adânıdur S: şühüdânıdur H.
- 3 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 400a ve Hamidiye 939 vr. 356'da şu beyit gelmektedir:
Sâyeveş hâk ile yeksân olmadan hâlî degül
Bir sehî-serv-i revânüñ pây-mâlidür gönül

Ve lehu

Hem-cenâh-ı tã'ir-i kıdsî olursa çok degül
Evc-i 'ışkuñ bir Hümâ-yı lâ-mekânıdur gönül

Ve lehu

Ey zevrağ-ı hayâl-i temennâ-yı vaşl-ı yâr
Mevc-âşinâ-yı dîde-i deryâ-feşânım ol

Ey kâmet-i hamîde vü âh-ı felek-güzâr
Ceng eyledükçe çarh ile tîr ü kemânım ol

Ey girye bende kuvvet-i güftâra yok mecâl
Sen mâcerâ-yı çeşm-i tere tercümânım ol

Ve lehu

Bir şüh-ı şu'le-ğüy ile ser-germ-i ülfet ol
Pervâne-i çerâğ-ı temennâ-yı vuşlat ol

Geh kaatre gâh cüy u gehî seyl-i nev-bahâr
N'eylersen eyle vâşıl-ı deryâ-yı vağdet ol

Kuğl-i cilâ-yı derd-i meye eyle i'tibâr
Biniş-fezâ-yı merdüm-i çeşm-i başîret ol

Müjde Mezâki esdi yine bād-ı nev-bahâr
Şimden girü güşâde-dil-i bâğ-ı 'işret ol¹

Ve lehu

Var kuvvetümi 'ışk ile bāzūya getürdüm
Bir Yūsuf-ı gül-çehre terāzūya getürdüm

Reşk itse 'aceb mi baña hürşid-i cihân-tāb
Ben ol mehi hāle gibi pehlūya getürdüm

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 400b ve Hamidiye 939 vr. 356b'de şu beyit gelmektedir:

Ve lehu

Nice taqrîr ideyin zevk-ı vişâlün cânâ
H'âb-ı gâffet n'ideyin kâbil-i ta'bir degül

Gülşende yine çeşm-i terüm eyledüm icrâ
Ol serv-i qadi seyr-i leb-i cüya getürdüm

Ve lehu

Diller delinür hançer-i ser-tîzün ucından
Qanlar dökilür gamze-i hün-rîzün ucından

Bir kimse mi var olmaduq âvâre vü hayrân
Zülfünle gubâr-ı haq-ı nev-hîzün ucından

Çoq kimse Mezâkîveş ola hem-ser-i Mansûr
Cânâ heves-i zülf-i dil-âvîzün ucundan¹

Ve lehu

Girre olma hüsnuñe ey âftâb-ı evc-i nâz
Gird-bâd-ı nâle-i gerdün-zemînümden şağın

el-Hâzer her pâresi bir hançer-i elmâs olur
İnkisâr-ı şîşe-i qalb-i hazînümden şağın

Ve lehu²

Girre olma zevraq-ı iqbâlüne ey nâ-Hudâ
Mevc-i baqr-i eşk-i nâ-peydâ kenârümdan şağın

Qorqarın bir toz qonar mir'ât-ı hüsni dil-bere
Ey şabâ luqf eyle tahrik-i gubârümdan şağın

Ve lehu

Hîrâm itsün o şüh-ı işve bâğ-ı hüsne fer virsün
Cihân hayretde qalsun ol nihâl-i serv ber virsün

1 S 412b.

2 Ve lehu S: -H.

Yeter itdi mükedder vaz'-ı nâ-hemvârı dâneyi
Felek dönsün biraz da şab'-ı nâ-dâna keder virsün

Ġam-ı gîsû-yı yârı nâle-i şeb-ĥîz-i def' itmez
Mezâķî aña te'şîri hemân âh-ı seĥer virsün

Ve lehu

Ey çarĥ yeter baĥt-ı siyehle bu keş-â-keş
Tâli'de ķo bir kevkeb-i mes'ud bulunsun

Ĥâr-ı elem-i 'âleme şabr eyle Mezâķî
Destüñde hemân ġonçe-i maķşud bulunsun

Ve lehu

Bilür kim 'arşa-i miĥnetde ser-geşte olur âĥir
Gören güy-ı dil-i zârı ĥam-ı çevgân-ı gîsüda

Mezâķî ser-firâz olsa n'ola nazm-ı ser-âmedle
Bülend-eş'ârı var vaşf-ı ķad-i ĥübân-ı meh-rüda¹

Ve lehu

Şunar bir câm-ı memlü biñ tehî peymânenen şoñra
Döner vefķ-ı murâd üzre felek ammâ neden şoñra

Tuyup zevķ-ı ĥarâbâtı ele câm-ı şarâb alsa
Ayaķ başmazdı zâhid mescide mey-ĥânenen şoñra

Felek ĥar-mühre-i ġüftâr-ı a'dâya ķulaķ tıtmaz
Mezâķî gevher-i nazmuñ gibi dür-dânenen şoñra

¹ H nüshasında bu şiir yoktur.

Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 400b ve Hamidiye 939 vr. 356b'de şu beyit gelmektedir:

Ve lehu

Mezâķi dest-i ĥayâliyle genc-i şab'umdan
Cevâhir-i sühanum böyle intihâb iderin

Ve lehu

Nedür o turreler ol şüh-ı dil-nüvâzumda
Ki halka halka olur gerden-i niyâzumda [382^b]

Nesim-i mihr-i maḥabbetle nefḥa-güster olur
Nühüfte-bü-yı ḥaḳîḳat gül-i mecâzumda

Ve lehu

Ne mümkün şeh-süvârân-ı belâgat hem-‘inân olmak
Mezâḳî eşheb-i ṭab‘umla böyle nev-zemîn üzre¹

Ve lehu

Hîç maḳdem-i dil-berden yollarda eşer yok mı
Ey bād-ı şabâ sende bir tâze ḥaber yok mı

Bu bâğ-ı maḥabbet kim bir tâze gülistândur
Zib-i ser-i ümmide bir gonçe-i ter yok mı

Bu nâle-i şeb-girûn âşârı görünmez mi
Bu şâm-ı ğarîbâna bir vaḳt-i seḫer yok mı

Ve lehu

Şems-i Tebrîzî gibi bir ‘âşîḳ-ı ser-bâzı var
Gün gibi zâhir degül mi imtiyâz-ı Mevlevî

Ve lehu

Urulmaḳdan kaçır mı hîç aña murğ-ı dil-i ‘âşîḳ
Baḳ ebrû-yı kemândâra göre ol tîr-i müjgâñı

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 401a ve Hamidiye 939 vr. 357’da şu beyitler gelmektedir:
Gönül ço âhı ğamuñ âşîkâra gösterme
Açılma zaḫmuñı gel rûzgâra gösterme

Birez müsâ’ade kıl ey sipîr-i düşmen-kâm
Ser-i ümîd-i dile seng-i ḥâra gösterme

Mezâḳî âyine-i ṭab’-ı yârî gözle şaḳın
Ğubâr-ı ḥâtırı bād-ı bahâra gösterme

Gerek âzâd ide cânım gerekse hüd döke kıanım
Mezâkı ben hele oldım o şâhuñ kıulı kıurbânı

Ve lehu

Haç geldi büt-i perde-nişinüm yüze çıkıdı
Şâm irdi meh-i Zühre-cebînüm yüze çıkıdı

Haçtın görelı gırye-i hasret ider oldım
Hün-âb-ı gam-ı kıalb-i hazînüm yüze çıkıdı

Haçtuñ gelicek râz-ı derün oldu hüveydâ
Maıfı-haber-i sırr-ı kemînüm yüze çıkıdı

Âgâz ideli vaşf-ı haç-ı yâra Mezâkı
Böyle gâzel-i tâze-zemînüm yüze çıkıdı

Mestî ['Osmân]

Mestî, 'Osmân Çelebi'dür. Bıñ tokısan bir senesi hilâlinde fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Bir dem mı var ey şüh-ı gülistân gamuñda
Dâmân-ı dil âzürde-i hâr-ı sitem olmaz

Meşrebî [Üsküdarî Mehemmed]

Meşrebî, Üsküdarî Mehemmed Çelebi'dür. Bıñ tokısan beş târihinde fevt oldu. Bu şi'r anuñdur:

Şi'r

Hezâr-ı 'ışkđur dil gülşen-i envârdur sînem
Meger âyine-i tütî-i hoş-güftârdur sînem

Libâs-ı sürh ile bir serv-kâmet hübdur şerha
Gam-ı hâlünle yanmış dağ ile gülzârdur sînem

Biter her bār bāğ-ı dilde tāze mīve-i nazmum
Derûn-ı Meşrebîveş ravza-i eş'ardur sînem

Muşâhib Muştafâ Paşa

Muşâhib Muştafâ Paşa'dur. Bolı çaşabasında şehristân-ı 'ademden mülk-i vücûda nâzil ve 'âlem-i vücûdda kesb-i kemâl için bād-peymâ-yı menâzil olup harem-i¹ hâşş-ı sultânîye vâsıl ve yolıyla hazîneoçasına dâhil olmuş idi. Biñ yetmiş üç Zî'l-hicce'sinde hâşotaya naql olunup yetmiş dört Muharrem'inde muşâhiblik 'unvânıyla refi'ûş-şân ve müşârun ileyh bi'l-benân oldılar. Yetmiş yedi Şafer'inde rikâb-ı hümâyûnda muşâhib olmağ üzere ikinci vezâret ihsân u 'inâyet buyrulup çaşra çıkduklarında vâlid-i cāmî'ü'l-hurûf Feyzî Hasan Efendi bu târihi dimişdür:

Mısrâ'

Vezîr-i kâm-bîn oldı Muşâhib Muştafâ Paşa²

Seksen dört Şa'bân'ında rikâb-ı hümâyûn kâ'im-mağâmlığıyla memnûn kı-lınup seksen altı Rebî'ü'l-âhîr'inde duhter-i sa'd-ahter-i şehriyârî Hadîce Sultân hazretleri tezvîc buyrulup muşâheret-i husrevânî ile ser-efrâz olmuşlar idi. Toğsan beş Muharrem'inde Silahdâr Muştafâ Paşa yirine manşib-ı kapudanî erzânî görölüp toğsan altı Muharrem'inde Mora cezîresi istihlâşîcün ser-'asker olup sene-i mezbûre Şevvâl'inde Boğazhişârı'na muhâfız ta'yîn olinmişler idi. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken sene-i mezkûre Zî'l-ka'de'sinde intikâl ve 'âlem-i uqbâya irtihâl eyledi.

Vezîr-i mezbûr 'ilm ü ma'arif ile meşhur, 'âlî-himmet, Bermekî-menkâbet idi.

Âşârlarından mağlaşdan 'ârî Türkî eş'âr-ı belâgat-şî'arları vardır. Bu na't-ı şerîf güftâr-ı dürer-bârlarındandır:

Nazm

Hevâ-yı nefse cânum mübtelâdur yâ Resûla'llâh
İşüm hep cümleten cürm ü hağadur yâ Resûla'llâh

1 S 413a.

2 وزیر کامبین اولدی مصاحب مصطفی پاشا
Düşürülen tarihin ebced hesabına göre sayı değeri ile Musahib Mustafa Paşa'nın vezarete tayin tarihi örtüşmemektedir. Tarih ta'miyeli olabilir.

Senûn sünnetlerüñden biñde birin itmedüm icrâ
Baña her ne cezâ olsa sezâdur yâ Resûla'llâh [383^a]

'Aceb mi bülbül-i dil deşt-i hasretde figân itse
Cemâlün gülsitânından cüdâdur yâ Resûla'llâh

Sen ol sultân-ı 'âlî-rütbe-i taht-ı risâletsin
Kudümün olsa 'arş üzre revâdur yâ Resûla'llâh

Kerem kııl cürümüni eyle şefâ'at rûz-ı maşşerde
Kelâmuñ cümle mağbûl-i Hudâ'dur yâ Resûla'llâh

Yüzün ferş eyleyenlerden der-i devlet-me'abuñda
Biri de ümmetüñden Muştafâ'dur yâ Resûla'llâh

Mu'ın [Selanikî Mehemmed]

Mu'ın, Selanikî Mehemmed Mu'ın Efendi'dür. Ba'de taşşili'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aççe medreseden olduğdan sonra semt-i kazâya sâlik olmuş idi. Biñ altmış üç senesi hudûdında fevt oldu. Bu iki beyt güftârındandır:

Nazm

Haţuñ tahtırini keşf-i rumûz-ı tâzedür dirler
Kitâb-ı hüsne târ-ı kâkülün şîrâzedür dirler

N'ola erbâb-ı dil bir dem düşürmezse dehânından
Mu'ın'ün şî'rîne şîrîn-zebân-ı tâzedür dirler

Münîfi [İstanbulî Mehemmed]

Münîfi, İstanbulî Mehemmed Çelebi'dür. 'Ulemâ-yı kirâma hüdmet ve birinden ikrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp ba'de tekmili'l-medâris kırık aççe medreseden munfaşıl iken biñ yetmiş sekiz târihinde fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Mübtelâ olaldan 'ışkına o şüh-ı âfetün
Kaldı şabr u qarârûn gitdi dilden râhatun

Meyyâl [Mevlevî Dervîş Aḥmed]

Meyyâl, Mevlevî Dervîş Aḥmed'dür. Biñ seksen senesi ḥilâlinde fevt oldı.
Bu rubâ'î güftârındandır:

Rubâ'î

Her şüret ile dil nice bir deyr olsun
Varsun o büt ârâm-ı dil-i ğayr olsun
Ḥaṭṭın göricek terk idüp ol şühı didüm
Ey yâr-ı cefâkâr giceñ ḥayr olsun

Mîrî [Bosnevî Meḥemmed]

Mîrî, zümre-i sipâhîyândan Bosnevî Meḥemmed Beg'dür. Biñ seksen iki
senesi ḥudûdında fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Kaldı ayaqda şu'le-i dide-i intizârimuz
Sâğara el degürmedi sâķi-i gül-'izârimuz¹

Meylî [İstanbulî 'Alî]

Meylî, İstanbulî 'Alî Çelebi'dür. Re'is kâtiblerindendir. Nâ'ili Efendi'nün
perverdesidir. Biñ altmış sekiz târîḥinde fevt oldı. Bu iki beyt güftârındandır:

Nazm

Yâd-ı ğamzeñle gönül çâk-i giribân eyler
Neşve-i 'ışkuñ ile 'âlemi seyrân eyler
Reşk-i şemşîr-i nigâhuñ dilüm eyler süzân
Siḥr ü efsûn-ı müjeñ gönülümü ḥayrân eyler

1 S 413b.

Meylî-i Diğer ['Abdü'l-bâkî]

Meylî, 'Abdü'l-bâkî Efendi'dür. Taşşil-i 'ilme 'azim ve 'ulemânuñ birinden mülâzım olup devr-i merâtib iderek kırk aççe medreseye mevşul ve andan dahı ma'zül olduğdan sonra sâlik-i semt-i kaçâ ve mâlik-i ezimme-i hûlkm ü imzâ olmuş idi. Biñ seksen altı târihinde fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

İhâta eylemiş ceş-i haçı ruhsâr-ı cânânı
Yazık iklim-i emn-âbâd-ı hüsne yâd ayak başmış

Nâ'ili [Piri-zâde Muştafâ]

Nâ'ili, İstanbulî Piri-zâde Muştafâ Efendi'dür. Küttâb-ı dîvân-ı sultâniden iken ma'den halifesi olmuş¹ bir za'ifu'l-beden, şîrin-sülhan âdem idi. Be-ğâyet nâzük eş'ârı ve dil-nişin ü rengin güftârı vardır. Biñ yetmiş yedi senesi hilâlinde fevt oldu. Şeyh Nazmî Efendi didüğü târih-i manzûmdur:

Mısrâ'

Bihîştî Nâ'ili'ye eyleye mekân Mevlâ²

Bu eş'âr *Dîvân-ı* belâgat-'unvânlarından intihâb olındı.

ez-Kaşâ'id-i Na't-ı Şerif

Nuţğ-âferin ki tab'uma feyz-i maķâl ider
İlhâm-ı na't-ı mefhar-ı aşhâb u âl ider

Şükr-i nişâb-ı na't ile dâd-ı sühanverî
Nev-ţüti-i zebânumı şekker-nevâl ider [383^b]

İ'câz-ı na'tı kim kalem-i mü-şikâfumu
Şüret-nigâr-ı deyr-i bütân-ı hayâl ider

Feyz-i şenâsı her birine nuţğ-ı cân virüp
Raţbü'l-lisân-ı maħmidet-i lâ-yezâl ider

1 olmuş H: olmuşdur S.

2 بهشتی نائلی به ایلیه مکان مولا
Hemze "ی" olarak hesaplandığında sonuç tam çıkar.

Meşşâta-i kalem reşehât-ı midâdumı
Yir yir cemâl-i şâhid-i ma'nâya hâl ider

Luţf-ı hevâ-yı 'âlem-i himmet derûnını
Ehl-i dilûn riyâz-ı bihişt-i'tidâl ider

Ve lehu

Ey dil yirin ol zülf-i semen-sâ mı degüldür
Âşüfteligin kâbil-i inhâ mı degüldür

Farz eyle ki gird-âb-ı yem-i hayrete düşdük
Dâmen-be-kef-i zülf-i dil-ârâ mı degüldür

Bağ revzene-i turrenden ol 'arız-ı pâke
Nezzâregehûn ol gül-i ra'nâ mı degüldür

Gösterse n'ola kendüyi 'ahdinde ahâlî
Hürşid ile zerrât hüveydâ mı degüldür

Pür-gevher ider sâhil-i dâmân-ı recâyı
Keff-i keremûn mevce-i deryâ mı degüldür

Pür-jeng-i kelâl olsa da âyîne-i şab'ı
Destinde kalem tûṭi-i güyâ mı degüldür

Çekdüm güher-i ma'rifetüm silk-i beyâna
Ol pâygehe lâyıḳ-ı ihdâ mı degüldür

Ve lehu

Zamîri gerd-i kederden 'aceb mi şâf olsa
Ki rûy-ı devlete âyîne-i mücellâdur

Olursa sâha-i luţfuında ruḫşat-ı tek ü pü
'Înân-ı şekve-i dehre maḫall-i irhâdur

‘Înân-ı hünk-i sebük-tâz-ı hâme germ olsa
Degül ba‘îd ki luţfuñ fezâ-yı pehnâdur

Vücüd-ı pākūñ ola zîb-i efser-i iķbâl
Ki reşk-i gevher-i hurşîd-i çarĥ-ı vâlâdur

Ve lehu

Zevĥ-ı zülâl¹-i meşreb-i Kevşer-halâvetüñ
Aĥbâb-ı teşnegâna şarâb-ı şahûr olur

‘Âlem ‘arûs-ı baĥtuña olduĥca cilvegâh
Mâtem-serây-ı dehr çarabgâh-ı sûr olur

Derkâr olursa cünbiş-i dâmân-ı himmetüñ
Mir‘ât-ı dehrden eşer-i gerd dûr olur

Ṭümâr-ı midĥatüñde o gülzâr-ı feyz kim
Emvâc-ı selsebili müselsel suţûr olur

Ve lehu

Zamîr-i pâki bir âyîne-i şâf u mücellâdur
Derûnında hemîşe nûr-ı isti‘dâd muzmerdür²

Muĥaşşal cevher-i iksîr-i cândur tıynet-i pâki
Vücûdî kîmyâ-yı ķâbiliyyetle muĥammerdür

Nesîm-i iltifâtuñ olmasa bir gülşene reh-ber
Hevâ-yı sâhasında ĥâţır-ı ‘uşşâķ mu‘anberdür

Nice gülzâr kim hemvâre ebkâr-ı me‘ânîye
Güli ruĥsâr-ı âl ü sünbülü zülf-i mu‘anberdür

1 Metinde “lâl”

2 S 414a.

Zebân-ı lüle'-i kilkümden oldı bir ğazel cārī
Ki lafzı çeşme-i mihr ü edāsı âb-ı Kevser'dür

Ne hâme Hayder-i Kerrâr-ı nazmın Zül-fiķâr'ıdır
Ne hâme Rüstem-i endişeye tığ-ı dü peykerdür

Çemenzâr-ı hayâle serv-i bālâ-yı hırâmândur
Ki zann eyler görenler kâmet-i ra'nâ-yı dil-berdür

Ve lehu

Haţtı emvâc-ı müselsel kâlemi ebr-i miştar
Âb-ı cārī gibi elfâz u 'ibârâtı selis

Şâh-ı âmâle kâlem urmasa dest-i cüdi
Mîve-i devha-i iķbâli olur mıydı nefis

Ve lehu

Dünyâyı hüsn-i hülķuña dil-beste eylemiş
Âyine eyleyen ruķ-ı iķbâle devletün

Zâtuñ gül-i hadiķa-i cân itmiş eyleyen
Taķşil-i bâĝbân-ı gülistân-ı fıtratuñ

İtmiş hızâne hâne-i şun'ında Zül-celâl
Şandûķa-i cevâhir-i hikmet-ţabî'atün¹

Ve lehu

Söyledür âyine-i luţfuñ olursa ne kadar
Tûti-i nâţıķa vaşfuñda zebân-beste vü lâl

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 402b ve Hamidiye 939 vr. 359b'de şu beyit gelmektedir:
Hurşidi eylemiş şadef-i nüh-sipihre daĝ
Tâbende eyleyen güher-i ķabiliyyetin

Meylüm evşâfuña ol mertebedür kim görürin
Şâhid-i medhüni h'âb içre der-âgüş-ı hayâl

Yine bîdâr olıcağ maşrıq-ı tab'umdan ider
Böyle bir ma'la'-ı hürşîd-güher 'arz-ı cemâl

Fitne devründe 'adım olduğın itdükce hayâl
Ruğ-ı dil-berde döner noğta-i mevhûmeye hâl

Âbveş yirlere geçsün o tabi'at ki gönül
Zât-ı pākūn gibi bir menba'-ı cūda meyyâl¹

Ve lehu

Ka'be-i maqşada reh-yâb şanurdum kendüm
Hâşıl olduğca şafâ sa'y-i merâmumda benüm

Lâyık-ı rişte-i taḥsîn ü behâ olmaz idi
İntizâm olmasa lü'lü-yi kelâmumda benüm

Ve lehu

Mecrûḥ idük Allâh bilür tîr-i cefâdan
Bîñ güşe görürdük ḥam-ı ebrû-yı kazâdan

Hîç gitmez idi gerd-i keder âyinemüzden
İşkeste idi ḥâṭırımız seng-i cefâdan

Tâb-ı teb-i ârâm ile mânend-i süveydâ
Ezfünter idi lerzişimiz kıble-nümâdan

Eşkâl-i ğarîb itdi 'ıyân bād-ı ḥavâdiş
Bir cünbiş ile perde-i bî-reng-i ḥafâdan [384^a]

1 H nüshasında bu şiir yoktur.

Dāmānımız oldu güher-i kām ile memlū
Baḥr-i kerem-i ḥazret-i zū'l-fazl u 'aṭādan¹

Ve lehu

Ki ne cānibde zuhūr itdi ise bir fitne
Oldı gīsū-yı bütān gibi perīşān u nigūn

Çıkamaz taşra felek dā'ire-i ḥükmünden
Merkezinden nitekim ayrılamaz noḳṭa-i nūn

Nev-'arūsān-ı sūḥan ḥaclegeh-i ṭab'umdur
Gösterüp kendüyi eyler ḥarekāt-ı mevzūn

Ṭarḥ-ı nev-kāri-i ma'nā ile kim dest-i ḥayāl
Tār ü pūd-ı ḥaṭ-ı şî'rümde olur naḳş-nümūn

Görinür kārgeh-i naḳş-ı hūner-perverümün
Mevc-i ḥārā gibi hep kāleleri būḳālemūn

Siyeh ü sürḥ midād ile ki gāhī iderin
Ḳaşd-ı zīb ü fer ü rüşenter-i bîkr-i maẓmūn

Seyr iden naḳş-ı dil-ārāsını egninde görür
Gāh kemḥā-yı siyeh gāh ḳabā-yı gül-gūn

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 402b ve Hamidiye 939 vr. 359b'de şu beyitler gelmektedir:

Ebr-i keremi feyz-resān olsa olur sebz
Ḥākister-i düzaḥ eşer-i neşv ü nemādan

Ve lehu

Görinürdi eşer-i lezzet-i güftārumdan
Çeşm-i Ferhād-ı belā-pervere Ḥusrev Şîrīn

Kārgāh-ı hūnere naḳş-ı turāz eyleyli
Ṭab'-ı zer-düzümü ser-māye-i feyz-i taḥsīn

Tār u pūd-ı sūḥanum eyledi nessāc-ı ḳader
Tutuḳ-ı perdegiyān-ı ḥarem-i 'illiyīn

Ve lehu

Ey kilik-i siyeh-câme egerçi dü zebânsın
Ammâ ki ne hoş râz-güşâ-yı dil ü cânsın

Cârî ise hükümün n'ola emvâc-ı suţûra
Râyet-keş-i ma'nâ 'alem-efrâz-ı beyânsın

Sen cevher ü rîzân dehenüünden dür-i ma'nâ
Mânend-i şâdef kân-ı güher gevher-i kânsın

Reşhañla döner her varakı sâha-i Çîn'e
Evrâk-ı Hıfâyî'ye ne dem kaçtre-zenânsın

Geh micmerede çeşme-i dil-cüy-ı hayâle
Mîzâb-ı besâtîn-i me'ânî vü beyânsın¹

Geh lû'le-i ser-çeşme-i enhâr-ı ma'ârif
Geh âb-ı hayât-ı sühana şâdrevânsın

Ve lehu

Bi-ğamdî'llâh felek dâ'ir medâr-ı intizâm üzre
Sipihrüñ devri şâbit merkez-i nün-ı niğâm üzre

Fürüg-ı meyden olmuş sîne şâf u dîdeler rüşen
Olup pervâne sâķiler dönerler şem'-i câm üzre

Çalem kim müy-ı bârik-i hayâlüm piç ü piç eyler
Hümâveş indirür murğ-ı dil-i Cibril'i dâm üzre²

Ve lehu³

Meryem-i nuţkum idüp yine Mesîhâ-zâyî
Rühzâr eyledi beytü'ş-şanem-i ma'nâyı

1 S 414b.

2 H nüshasında bu şiir yoktur.

3 Ve lehu H: -S.

Yine gösterdi kelîm-i dile bir şu'le-i feyz
Tür-ı ma'nâda idüp nahl-i kalem lâlâyî

Bâr-dâr oldu dilüm yine cebîn-i feyze
Nefh-i Rûhü'l-ğudüs'e hâmem idüp hemtâyî

Yine mîzâb-ı kalem çeşme-i idrâkümden
İtdi şādâb bu nüh bâğçe-i hâdrâyî

Oldı tab'um gibi bir tâze zemîn üzre yine
Çüb-ı huşk-i kalem âbiş-ğor-ı nev-peydâyî

Tab'-ı şâfumdur o ser-çeşme-i ma'nâ ki ider
Reşhası âb-ı hayât-ı sühâna sakķâyî

Hum¹-ı tab'umda ki cüşide olur bâde-i feyz
Pür ider kaçresi bu nüh kadeh-i mînâyî

Ca'd-ı müşkîn-i bütân-ı harem-i endişem
Gerden-i 'aqla şalar silsile-i sevdâyî

Yeter ey râ'iz-i endişe yeter gösterdün
Eşheb-i germ-'inân-ı sühâna irhâyî

Ve lehu

Ey bahr-i cüd u mekrümetün pāk-gevheri
Ey zât-ı pākün efser-i iķbâl-i zîveri

Ey maşrıķ-ı necâbet ü şubh-ı sa'âdetün
Dünyâya ferr ü tâb viren mihr-i enveri

Meydân senüñdür elde gerekdür 'inân-ı şevķ
Çün girdi zîr-i rānuña devlet tekāveri²

1 Hum-ı S: Cem H.

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 403a-403b ve Hamidiye 939 vr. 360a-360b'de şu beyitler gelmektedir:
Sine gülzâr-ı maħabbet nâle bülbüldür baña
Vaķt-i dâğ-efrûzi-i dil mevsim-i güldür baña

ez-Ġazeliyyât

Yem-i âteş-ġurûş-ı dilde olduġca sükûn peydâ
İder her dâġ-ı ġasret tende bir gird-âb-ı ġûn peydâ

Girân itsün ġo diller târ târ¹-ı zülfün olsun tek
Ruhun bâġında nice müşg-bîd-i ser-nigûn peydâ

Ve lehu

Ne ġam şüküfte degilse bahâr-ı bâġ-ı ümîd
Zükâm-ı ye's ile efsürdedür dimâġ-ı ümîd

Zuhûr-ı neşve-i la'lünle dest-i 'âşıkda
Mey-i neşât ile leb-rîz olur ayaġ-ı ümîd

Nesîm-i kâkülün olduġca cilveger pür ider
Cihânı nefġa-i gül-rîz-i bâġ u râġ-ı ümîd

Ķalur mı zinde meġer şem'-i bād-ı âh gibi
Bu rûzgârda ey Nâ'ili çerâġ-ı ümîd

Ve lehu

Ne berg-i sâz-ı vuşlat ne gül-i şādâb-ı şādîdür
Ķarâz bâġ-ı maġabbetden ġazân-ı nâ-murâdîdür

Ĥişşedâr eyler şemîminden dili hengâm-ı âh
Fikret-i zülfün ki her dem tâze sünbüldür baña

Nâ'ili i'câz-ı nuţkımdur ki eyler ter-zebân
Ĥâme kim şem'-i şebistân-ı taġayyüldür baña

Ve lehu

Semt-i ġirmâna düşer teşne-leb-i cüy-ı taleb
Tih-i ġayretde ġalur germ-rev-i süy-ı taleb

Vâdi-i 'ışıkda ġirmez mi daġı dest-i dile
Ĥüşe-i dâmen-i nev-şâhid-i dil-cüy-ı taleb

Eyledi murġ-ı dil-i Nâ'iliyâ zârı hevâ
Beste-i dâm-ı şikenc-i ġam-ı ġîsü-yı taleb

1 Metinde "tatar"

Degüldür fitnede tahrik-i bâda turreşi muhtâc
O mest-i fitne-cû kim şad cihân-âşûba bâdîdür

Nesim-i dil-keş-i şubh-ı hidâyetden murâd ancak
Der-i maşşûd-ı erbâb-ı dilûn best ü güşâdîdur¹

Ve lehu

Sâde-diller kim felekden şefkat ümmîdindedür
Ser-nigün peymânenen keyfiyyet ümmîdindedür [384^b]

Dil nigâh-ı luft umar bilmez ne bî-rahm olduğun
Merdüm-i çeşminden insâniyyet ümmîdindedür

Ve lehu

Nişâr-ı naqd-i niyâz itmege şitâbum var
Benüm ol âfet ile başka bir hisâbum var

Ve lehu

Ey hûn-ciger şîşe-i çeşm-i teri taldur
Ârâyiş-i bezm-i ğam olan sâgarı taldur

'Aksin düşürüp lücce-i hûn-âba sipihrûn
Ol meyle bu nüh câm-ı ziyâ-güsteri taldur

Göster felege pençe-i hürşidde mâhı
Sâkî yine destûndeki câm-ı zeri taldur²

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 403b ve Hamidiye 939 vr. 360b'de şu beyit gelmektedir:

Ve lehu

Güşâyiş-i dile bir nice rûzgâr ister
Şüküfte olmağa ol gonçe çok bahâr ister

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 403b ve Hamidiye 939 vr. 360b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Ol şâh-ı hüsne kim şaf-ı müjgân sipâhdur
Dümdârı haţţ maşdem-i ceysi nigâhdur

Ey dil dime tağıtdı siyeh sünbülün şabâ
Senden yayılmasın bu haber kim siyâhdur

Ve lehu

Küyuında nâle kim dil-i müştâkdan kıpar
Bir nağmedür Hicâz'da 'Uşşâk'dan kıpar

Aç hokka-i dehânuñı nâz ile nuçka gel
Bir pâre zağm-ı câna o tiryâkdan kıpar

Hâmûşi-i edeb ki güşâyış-pezir olur
Bir gönçedür hadîka-i ahlâkdan kıpar¹

Ve lehu

Ârâma yir kıomaz dile küyuında rüzgâr
Ol âsitânenen bir avuç hâki dür ider²

1 S 415a.

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 403b-404a ve Hamidiye 939 vr. 361a-361b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Berq-ı hürmen-süz-ı dil cânum mı cânânım mıdur
Üfleyenler âteşüm âhum mı dâmânım mıdur

Ve lehu

İrişmez gavvına gavvâş-ı fikret Nâ'ili tab'ın
Dür-i güftârını bir bağr-i bün nâ-yâbdan söyle

Ve lehu

Şânenen dillere zülfündeki âfet görünür
Rište-i cânda niçe 'uçde-i hayret görünür

Küçe-i kâm gibi kıaldı tehî şehri-i vişâl
Şimdilik 'aşîka 'azm-i reh-i fırkat görünür

Nâ'ili zemzeme-i nây-ı kalem destünde
Çâşni-senc-i mezâyâ-yı tabi'at görünür

Ve lehu

Câm-ı Cem nazmını kim rinde kadeh-kâr okudur
Zâhide muğbeceler Sübhatü'l-ebrâr okudur

Güli geh dâ'ire geh levha-i ta'lim eyler
Tıfl iken bād-ı şehir bülbüle edvâr okudur

Şerha vü dağın açup yâra gönül merhem umar
Bilmege mâ-şâşalın defter-i timâr okudur

'Ârifün baht girüp gönline pul kondurmaz
Nerd-i iğbâlde âgyâra döner zâr okudur

Ve lehu

Kayda düşdük heves-i turre-i pür-tâbdayuz
 Âşinâ-yı yem-i 'ışk olalı gird-âbdayuz¹

Gösterüp güşe-i luţf-ı nıgehin ağıyâra
 Çeşm-i maħmûrına derd-i dili işrâbdayuz²

Ve lehu

Ġazâl-i ħüsne olup dâm u dâne turre-i yâr
 Dökülmiş ol ruĥ-ı pür-ĥâle deste deste yatur

Gönül firâk-ı ĥadengünle tāk-ı nısyânda
 Kebâde-i ġamın olmuş şikeste beste yatur

Ve lehu

Nâleñ ey dil za'fdan ol mâhi söyletmek midür
 Yoĥsa müsikârveş efvâlı söyletmek midür

Şekve-perdâz-ı zenaĥdân olduġın ol ġamzeye
 Gürg-i Yüsuf-ġire ey dil çâhi söyletmek midür

Ey ĥired bâlâ-yı 'ışka ĥaml-i minnetden murâd
 Biçdüġün bu ĥil'at-i kütâhi söyletmek midür

Ey şikenc-i turre maĥşüduñ dil-i âşüfteye
 Ĥarf-i râz-ı ser-be-mihr-i âhi söyletmek midür

Gösterürsin câna mir'ât-ı ruĥuñ kând-i lebün
 Kaşduñ ol tütî-i şekker-ĥ'âhi söyletmek midür

Ketm-i râz-ı 'ışk mümkindür dimekden Nâ'ili
 Ĥ'âhişin tıfl-ı dil-i âġâhi söyletmek midür

Ve lehu

Söz yoĥ ol ġonçe-dehen vaşfına imlâ şıġmaz
 Teng olur çây-ı süĥan lafzına ma'nâ şıġmaz

Ve lehu

Olalı fetile-fürüz-ı cân şeb-i ârzüda sirâcımız
 Bizi vaĥf-ı dâġ-ı ġam eyledi dil-i germ-şu'le mizâcımız

Kef-i şişgerde tamâm olursa kadeĥ yâ zarf müdâm olsun
 Eridüp bu pütede nâr-ı 'ışk yine 'âkd olunca zücâcımız

Bu şifâ-serâçede Nâ'ili bilineydi nabz-ı marîz-i 'ışk
 Elimüz alup ol taĥîb-i cân yine eyler idi 'ilâcımız

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 404a ve Hamidiye 939 vr. 361b'de şu beyit gelmektedir:

Gördüġi şüĥuñ olur kayd-ı ser-i zülfüñde
 İztırâb-ı ĥarekât-ı dil-i pür-tâbdayuz

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 404a-404b ve Hamidiye 939 vr. 361b'de şu beyitler gelmektedir:

Giceden gündüzi farĥ eylemezüz Nâ'iliyâ
 Mâh-rûlarla şafâ-yı şeb-i meh-tâbdayuz

Ve lehu

Emvâc-ĥîz-i ĥayret olup âh-ı saĥtımız
 Fülk-i yem-i maĥabbete bâr oldı raĥtımız

Ve lehu

Lubb-ı ma'nâ mahz-ı hikmet mağz-ı esrâr-ı ledün
Bü'l-'aceb mecmû'a-i kem-yâbdur endişemüz

İrtifâ'-ı âftâb-ı âsmân-ı vahdete
'Aklı hayrân iden uşurlâbdur endişemüz

Ma'ni-i rengin ile bâğ-ı sühanda Nâ'ili
Nev-şüküfte bir gül-i sir-âbdur endişemüz¹

Ve lehu

O nahl-i nâzuñ eller verd-i handânını devşürmiş
Dil olmuş hâre râzî ol da dâmânını devşürmüş²

Dâmân-ı şubh-ı vuşlata mümkün mi dest-res
Zulmet-resân iken şeb-i hirmâna bahtımız

Ve lehu

Şahbâ-yı bi-hüdiden olursak ne deñlü mest
Keyfiyet-i cününü ferâmüş ider miyüz

Olsañ humâr guşşadan ey pîr-i meykede
Câm-ı hayâtı şun hele gör nüş ider miyüz

Yâkût-ı âftâb ise de luţfuñ ey felek
Güş-ı 'arûs-ı rağbete mengüş ider miyüz

Nüh câm-ı bâz-günüñ bir bir getir hele
Gör sâgar-ı şikeste ye ser-püş ider miyüz

Ve lehu

Şatranc-bâz-ı naţ'-ı kemâlüz ki Nâ'ili
İtmez kabûl-i çarh-ı tekellûf zemînimüz

Ve lehu

Ruğların pür-tâb gördükce leţâfet kesb ider
Şebnem-i gül-berg-i rüyuñdur dil-i meyyâlimüz

Tünd-bâd-ı cevr ile pejmürdedür ey Nâ'ili
Gönçe-i hâtır gibi mecmû'a-i ahvâlimüz

- 1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 404b ve Hamidiye 939 vr. 361b'de şu beyit gelmektedir:

Ve lehu

Olduğ dür-i haķıķate ey Nâ'ili şadef
Kân-ı cevâhir-i sühanuñ la'l-i nabıyuz

- 2 H nüshasında bu beyit yoktur.

Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 404b ve Hamidiye 939 vr. 362a'da şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Se rûze devlet-i iķbâl-i çarha olma dil-beste
Bu ber-vefķ-ı meşeldür kim niçe bâzüya bağlanmış

Ve lehu

Görmedük âsâyişin bu vâdi-i pür-vaḥşetün
Güy-ı ser-gerdâniyuz çevgân-ı dest-i himmetün

Maḥzenün esrâr-ı ḥikmetden meger ḥâlî midür
Bi'llah ey abdâl-ı dil bilsek nedendür ḥayretün

Biz ḥazîz-i ḥâkde sen evc-i istiğnâdasın
Olmaduḡ ey mihr-i ḥüsn âyinedâr-ı ṭal'atün

Ve lehu

Nâ'îlî dâğ-ı dil-i köhne-bahâr-ı ğam olup
Gülşene açılalum tâze ğazeller diyerek

Ve lehu

Olmasun ayağı düz başduğına ğirre hele
İnkisârında bulan neşvesini şîşemüzün¹

Ve lehu

Başuñdan aşdı cüy-ı sirişk-i cefâ yine
Ol servün ârzü-yı kenârındasın gönül

'Aksin düşürdün âba nezâketle ḡaddinün
Ṭuramaz sirişk-i dide nişârındasın gönül

Gördün tevâzu'ı leb-i cüy-ı niyâzda
Ol naḥl-i nâz geşt ü güzârındasın gönül²

Şarılmış pâyine dil ârizuñ gül gül görüp meydân
Giyâh-ı rüstedür gül-deste-i hoş-büya bağlanmış

Senüñle Nâ'îlî kaçmaz o büt hem-ḡ'âbe olmağdan
Bilür 'âkd-i maḥabbet sâde bir pehlüya bağlanmış

1 H nüshasında bu beyit yoktur.

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 405a ve Hamidiye 939 vr. 362a'da şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Nağd-i dili dildâra virüp mâ-ḡaşal aldum
Bâzâr-ı maḥabbetde ğam-ı bî-kesel aldum

Ve lehu

Tâb-ı meyden ruhuñ ey muğbeçe gül gül görelüm
Reng-i ruhsârûña beñzer mi gül ü mül görelüm

Zîr-i şeh-per-i dü ebrûdan o şehbâz gözün
Şayd-ı murğ-ı dile eyler mi tenezzül görelüm¹

Ve lehu

Dil-i füsürdemi germ eyle tâb-ı mihrün ile
Zamân-ı devlet-i hüsünüñde bir çerâğ olsun²

Bir vech ile ta'bîr idemem zevk-ı hayâlin
Âğûşa bu şeb h'âbda bir ince bel aldum

Öpdüm ayağın meykedede pîr-i muğânuñ
Şeyhül-ğarem-i Ka'be-i 'irfândan el aldum

Vecdî'nün imiş Nâ'iliyâ nükteverândan
Ta'bîri hoş-âyende bir a'lâ gazel aldum

- 1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 405a ve Hamidiye 939 vr. 362a-362b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Bir müyî kâkülinden ol âfet çoparmasun
Söyleñ kıyâmet üzre kıyâmet çoparmasun

Âheste-rev buluñ ki göz açdurmayup saña
Hînk-i felek ğubâr-ı küdüret çoparmasun

Hengâm-ı giryê tüt ser-i zülfüñ ki lengerin
Fülk-i dilün telâçum-ı hayret çoparmasun

Ve lehu

Kim dir o vech-i pâke haç-âverde olmasun
Âmed-şüd-i nigâha hemân perde olmasun

Ebr-i siyâh-ı şerme ğurüb itdi âftâb
Yâ Rab gelen o mâh-ı siyeh-çerde olmasun

- 2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 405a ve Hamidiye 939 vr. 362b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Femine ğonçe didükce olur ebkem ne disün
Yoçdur ol ğonçe-i ney-hastede ğam ne disün

Ve lehu

Pister-i hicrinde bilmez h'âb-ı râhat n'idügin
Düşde görmez haste-i 'ışkuñ ifâkat n'idügin

Ve lehu

İtme her murğ-ı dilün şaydına pervâz şaķın
Nâvek-i âhdan ey gözleri şehbâz şaķın

Ve lehu

Olur rûh-ı muşavver cân bağışlar zevk-ı rindâna
Bedid olduķca sâķi 'aks-i ruyun sağar-ı mülden

Ve lehu

Bahâr eyyâmıdır ey Nâ'îlî şimden girü ʃab'ûn
Olur gül-çîn-i ma'nâ gülbün-i bâğ-ı te'emmülden

Ve lehu

Âşinâ çıkma añarlarsa dili yanuñda
Kâ'ilüz hâṭıra geldükce hemân yâd eyle¹

Ve lehu

Dâmân-ı riyyâ ber-zede gel meclise zâhid
Peymâne-i leb-rîz-i ḥarîfâna ʃoḡunma²

Ve lehu

Efkâr-ı ğam-ı zülfün ile 'uḡdeler itdi
Emvâc-ı pey-â-pey gibi ḥayret dilimizde

Ve lehu

Kârgâh-ı ḥikmetün naḡşı bilinmez Nâ'îlî
Gelmedükce 'iṣṣla zühdün ḡumâşî bir yire³

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 405a ve Hamidiye 939 vr. 362b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Çekdük el dâmân-ı zülf-i yârdan şimden girü
Ḥaydımuз yok ʃurre-i ʃarrârdan şimden girü

Ve lehu

Dehen-i teng degül noḡṭa-i cân ancaḡ bu
Merkez-i dâ'ire-i nün-ı nihân ancaḡ bu

Ve lehu

Zülfinde olan cem'î perişâna ʃoḡınma
Mecrûḥuñ olan dillere ey şâne ʃoḡınma

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 405b ve Hamidiye 939 vr. 362b'de şu beyitler gelmektedir:

İt Nâ'iliyâ kârını âh-ı dile ta'lik

Dâmân-ı niḡâb-ı ruḡ-ı cânâna ʃoḡınma

3 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 405b ve Hamidiye 939 vr. 363a'da şu beyit gelmektedir:

Ve lehu

Zülfün düşürdi her birini bir kemend ile

Cem' oldı diller ayaḡuña ḡayd-ı bend ile

Ve lehu

Zülfün ham itdi âh-ı dil-i giryekârimuz
Cem' oldı baħr-i fitnede gird-âb bir yire¹

Ve lehu

Ayda bir kerre görün kı'üz ey mâh-ı münir
Yeter eglence hayâlün geh ü bî-gâh bize

Ve lehu

Nâ'ili Şu'le-i hüsnin Őaħın âh-ı dilden
Şem'-i kâfûr-ı Şebistân-ı melâħatdür o mâh

Ve lehu

O Őûħı bâgda gördüm Şüküfte-rü tâze
Elinde bir gül açılmış o tâze bu tâze

Ve lehu

Ol mâh ile yâ Rab bu gice Őoħbet olur mı
Ol Şem'-i cihân-tâb ile germiyyet olur mı

Ve lehu

Ne câdüdur gör ol vaħŐi ğazâli
Ki yok 'uŐŐâħınıuñ nokħta mecâli

Bihîşt-ârâ-yı tab'-ı Nâ'ili'dür
Gelince cilveye tâze nihâli [385^a]

Ve lehu

Tûti-i nâtiķa-i Nâ'ili'ye ķand olmaz
Ēüft-güy-ı leb-i Şekker-Őikeninden Ēayrı²

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 405b ve Hamidiye 939 vr. 363'a'da Şu beyit gelmektedir:

Ey Nâ'ili pesend ki gelmek muħâldür

Naħmın gibi cevâħir-i nâ-yâb bir yire

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 405b ve Hamidiye 939 vr. 363'a'da Şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Çâr erkân-ı vücûduñ idegör kıble-i cân
Beyt-i ma'mûr olasin Ka'be-i mescûd gibi

Ve lehu

Reng-i hurşîd-i şikestin gül-i hüd-rûy gibi
Nâz gül-gonçe-i hüsünüñde nihân bûy gibi

İztırâb-âver-i envâr-ı ruhuñdur nîgehüm
Baħr-i 'ummânla âmîziş iden cûy gibi

Tâb-ı hüsünüñden olur ħam-be-ħam u pîç-â-pîç
Târ-ı cân âteş-i süzâna düşen müy gibi¹

Ve lehu

İntizârum sañadur şubħa dek ey mihr-i münîr
Berg-i ħâtırda olan şebnem-i ümmîd gibi

Sensin ol naħl-i ser-efrâz ki üftâdelerüñ
Dökilür ayaġuña berg-i ħazân-dîd gibi²

Ve lehu

Zulmet-âbâd-ı ġam itmiş bize dünyâyı iden
Şem'-i iġbâli müşâdif nefes-i serdimüze

Ve lehu

Ey dil ħazer ki zevrak-ı nüh bâdbân-ı çarħ
Bulduġda rûzgârın atar ħareye seni

Elmâs iseñ de şişe degül bi'llâh ey gönül
Bed-mestdür zamâne urur ħareye seni

- 1 S 415b. Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 405b ve Hamidiye 939 vr. 363'da şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Güşâde-kâre dil-i 'uġdedâr degmez mi
Nevâzişe elüñ ey rûzgâr degmez mi

'Aceb telâtumı var baħr-i aħđar-ı çemenin
Bizüm de ħişşemüze bir kenâr degmez mi

- 2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 406a ve Hamidiye 939 vr. 363a-363b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Ĥarîf-i neşve-i ħayret bilür ħırâş idügin
Mezâġ-ı nev-hevesâna ġubâr-ı nâ-kâmî

Ve lehu

Nâ'ili bulmaz mürebbî pâyesin perverdeler
Âftâb-ı çarħ-ı çârüm-gevherüñ kândur yiri

Ve lehu

Pür-pîç ü tâb-ı keşmekeş-i âhdur gönül
Ser-rişte-i emelde güşâyış görölmedi

İmsâk-i dehr kıldı tehî ceyb-i himmeti
Rüy-ı metâ'-ı kişver-i dâniş görölmedi

Feyz-i nesîm-i âh ile efsûs Nâ'ili
Ref'-i niķâb-ı çehre-i h'âhiş görölmedi¹

Ve lehu

Oldı eşküm gülşen-ârâ-yı heves cûlar gibi
Aķdı gönülüm bir nihâl-i tâzeye şular gibi

Ṭurfa Mecnûn'um ki pey-der-pey hayâl-i çeşm-i yâr
Ṭolanur eṭrâfumu ser-geşte âhûlar gibi

Bir nihâl-i âhdur kıaddûn hevâsıyla gönül
Şaĥn-ı gülşende hırâmân serv-i dil-cûlar gibi

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 406a ve Hamidiye 939 vr. 363b'de şu beyitler gelmektedir:

Bâdenûn vaķt-i ṭulû'-ı neşvede ey Nâ'ili
Âftâb-ı maşrıķ-ı endişedür her kıaṭresi

Ve lehu

Naẓm-ı pāküm âb-ı âteş-pâredür ey Nâ'ili
Belki tebhâl-i leb-i endişedür her kıaṭresi

Ve lehu

Ol mâh ile yâ Rab bu gice şoĥbet olur mı
Ol şem'-i cihân-tâb ile germiyye olur mı

Ve lehu

Dest-i nigeĥ-i yâr ki dâmânımı ṭutdı
Ser-pençe-i bi-dâd giribânımı ṭutdı

Gül-rîz-i neşâṭ oldı ḥazân bâĥ-ı dilümde
Ḥâr-ı ģam u endüh gülîstânımı ṭutdı

Şûr-ı nigeĥûn 'işķa maşâf eyledi sînem
Şaf şaf sipeĥ-i fitne biyâbânımı ṭutdı

Lerzende görüp Nâ'ili-i zârı dimiş 'işķ
Bi-çâreyi yâruñ teb-i hicrânı mı ṭutdı

Âb u tâb-ı çal'at-i ebkâr-ı nazm[un] Nâ'îlî
 Tâ'n ider âyîne-i hürşide meh-rûlar gibi

Nâmî [Nigdevî Mehemmed]

Nâmî, Nigdevî Mehemmed Efendi'dür. Ba'de taşşilî'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris iderek kırk akçe medreseye mevşul ve andan dahı ma'zûl olduğdan soñra sâlik-i çarîk-ı kazâ ve mâlik-i ezimme-i hüküm ü imzâ olup Rûmili kalem-revinde birkaç manşiba kâdî olmuş idi. Biñ seksen dört târihinde fevt oldu.

Müretteb *Divân-ı eş'arı* vardır. Bu ebyât andan nümunedârdur:

ez-**Kaşâ'id**

Nâ-gehân geldi hürûşa baħr-i bî-pâyân-ı dil
 Sürdi pây-ı 'arşa yine mevcesin 'ummân-ı dil

Cür'a-i câm-ı elestün neşvesi idüp zuhûr
 Şevk ile oldu leb-â-leb 'âlem-i vicdân-ı dil

İrişüp bārân-ı eşk-i dîdeden feyz-i nemâ
 Oldı pür nev-bâve-i ma'nâyla bâğistân-ı dil

Çâk-i ceyb-i şâhid-i endîşe-i Nâmî gibi
 Toldı gül-berg-i ma'ârifle yine dâmân-ı dil

ez-**Gazeliyyât**

Metâ'-ı vaşluña sevdâger-i derd ü ğamuñ cānâ
 Virür ser-mâye-i 'ömri şatar dünyâyâ istignâ

Ve lehu

Yine âb u hevâ-yı eşk ü âh-ı haste-dillerdür
 Nihâlün şive-perdâz u dil-ârâm olmağa bâ'îş

‘Îzâr üstindeki ol dâne dâne hâl-i miskindür
Gönül murğına zülfün ‘anberin-dâm olmağa bâ‘is

Ve lehu

Rişte-i ta‘nı kırmazsa n’ola elden zâhid
Ehl-i ‘işka ezeli ‘ukde-i dirine tutar

Ve lehu

Her yirde anuñçün dilimiz hâk-i rehûndür
Deryûze-ger-i cür‘a-i bezm-i nigeñdür

Ve lehu

Her ân-ı hüsñün olsa bahâr-ı şafâ-yı nâz
Dest-i niyâza düşmeye berg-i vefâ-yı nâz

İtmiş şüküfte gönçesini bâğ-ı hüsñinün
Feyz-i nesim-i hânde vü neşv ü nemâ-yı nâz

Nâmî didi o hâl-i cebinünle turreñe
Âhü-yı müşk-zede-i sünbül-çerâ-yı nâz

Ve lehu

Nâmiveş deryâ-dil ü gevher-şinâs-ı ma‘niyüz
Nazm-ı şîri reşk-sâz-ı dürr-i meknün eylerüz

Ve lehu

Feyz-i hevâ-yı nâz u vefâdan şüküftedür
Hep gönçe-i ümîd ü gül-i gülşen-i niyâz

Ve lehu

Reh-i belâ-yı velâda gubâr idüp cismi
Ümîd-i bûs ile dâmân-ı yâra dek giderüz

Gelürse âyine-i hüsne haţţ-ı jeng-âver
Şafâ-yı dil görilür bir diyâra dek giderüz¹ [385^b]

Ve lehu

Nâyveş hâlî-derün olup delenler bağrını
Bezm-i gâmda lâbüd ehl-i 'ışka olur hem-nefes

Ve lehu

Gele o güşe-i mihrâb-ı ebruvâna bakup
Elüni gögsüne ço eyle zâhidâ inşâf

Ve lehu

Sînemde gül-i dâğuma şebnem gibi düşdi
Peykân-ı nigâhı yine bir kaş-ı kemânuñ

Ve lehu

Derhem eyler gönçeyi gül-berg-i handânuñ senüñ
Berhem eyler sünbüli zülf-i perîşânuñ senüñ²

İRmez âşüb-ı heves olmaz temennâ dest-res
Pâkdür âlüdelikden taraf-ı dâmânuñ senüñ

Zerreves âşüftesi olsa dil-i Nâmî n'ola
Maţla'-ı mihr-i leţâfetdür giribânuñ senüñ³

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 406b ve Hamidiye 939 vr. 364a- şü beyitler gelmektedir:
Miyân-ı lücce-i gâmda kıomaz hevâ lâbüd
Bu fülk-i cânı sürer bir kenâra dek giderüz

2 S 416a.

3 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 407a ve Hamidiye 939 vr. 364b'de şü beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Yine seyr-i çemen-i bâğ-ı bahâr eyledi gül
Açılıp her tarafa 'arz-ı 'izâr eyledi gül

Cür'a-i jâleyi câmında bulup vaqt-i seher
Nim-mest oldu yine def'-i humâr eyledi gül

Terk idüp cilvegeh-i gülbün-i hâristânı
Dest-i endişe-i Nâmî'de karar eyledi gül

Ve lehu

İrmek için büsegâh-ı sâye-i dâmânına
Niçe yıllardur ki hâk-i reh-güzâridur gönül

Âteş-i 'ışık ile reşk-i gülşen itdi cismini
Lâle-ruh bir gül-'izâruñ dâgdâridur gönül

Çanda bir gül-ruh görürse pâyına olur revân
Gülsitân-ı naşş-ı hüsnüñ cüybâridur gönül

Ve lehu

'Adem yüz gösterür müy-ı miyânuñ fikrine düşsem
Açar dil cüyveş serv-i hürâmânuñ hayâl itsem¹

Ve lehu

Hayâli hâtıra geldükce cüy olur eşküm
'Aceb budur ki yine mâcerâ nedür bilmem

Ve lehu

Haç degül pîrâmen-i ruhsârına iren sevâd
Âşkâre-ma'ni-i râz-ı nihânumdur benüm

Ol kemân-ebrü dimişdi tîr-i gamzemden şakın
Zahm-ı berķâsâ o söz hâtır-nişânumdur benüm

Ve lehu

Tünd-bâd-ı cevri-i çarh elbette virür iztırâb
Bezm-i ehl-i dilde bir şem'-i firûzân görmesün

Gevher-i râzı şakın dest-i hayâle virmeden
Şöyle tut kim dürc-i dilde dide-i cân görmesün

Gerd-i ye's ile hemân pejmürde eyler rûzgâr
Gönçe-i ümmîdde çâk-i giribân görmesün

1 H nüshasında bu beyit yoktur.

Ve lehu

Tek sâye-i dāmānuñı âgūşa getürsün
Yıllarla felek cismümüzi hāk-i reh itsün¹

Ve lehu

Ne var gāhī lebüñden buse ihsān eyle ‘uşşāka
Nihāl-i kāmētün bāğ-ı vefāda berg ü ber virsün

Ve lehu

Zülfün gāmıyla beste hicrünüle dil şikeste
Ümmid-i luţfuñ eyler Nāmī şikeste beste

Ve lehu

Dimeñ pervāne-i dil bezmgāh-ı ünse yaklaşmaz
Şebistān-ı hayāl içre varur ol şem‘-i hāndāne
Gubār-ı cismi gird-i bād-ı āhuñ rüzgārıyla
Şarar elbette Nāmī bir gün ol serv-i hırāmāne

Ve lehu

Turmaduñ ‘ahdüñe ey serv-i revān-ı bāğ-ı nāz
Eşk-i hün-efşān-ı çeşmi cüybār itdüñ yine
Bildüm ey meşşāta olduñ şāne-zen gīsülara
Ceyb ü dāmān-ı nesimi müşk-bār itdüñ yine
El uzatduñ ey şabā zülfine murğān-ı dili
Āşiyānından uçurduñ bī-ğarār itdüñ yine

Ve lehu

Şafā-yı tab‘ ile gelsem n’ola deryā gibi cūşa
Murādum şahidin çekdüm yine gird-āb-ı âgūşa

1 H nüshasında bu beyit yoktur.

Ve lehu

Disem şebnem dür-i mengüşına gül güşına el-ħaķ
Yine oldur düşen evvelde ol dürr-i binâgüşa

Ve lehu

Her kaçan itsem nazar âyîne-i ruhsârına
Şu'le-i dâğ-ı nihânum 'aks ider dîdârına

Güş-ı yârâna yine âvîze kıldı bir güher
Âferîn Nâmî-i zâruñ tab'-ı gevher-bârına

Ve lehu

Başuma düşdi hevâ-yı zülf-i 'anber-bâruñ âh
Rûzgâr itdi perîşân hâlümü sünbül gibi

Ve lehu

Rûy-ı luţfuñdur muţarrâ eyleyen hep gülleri
Bü-yı zülfüñdür perîşân eyleyen sünbülleri

Nâmi vaşşâf-ı ruĥ-ı renginüñ olaldan beri
Gül-riyâz-ı ĥüsnüñe aķıtdı cüy-ı dilleri

Nişârî¹ [Ya'ķüb]

Nişârî, Ya'ķüb Çelebi'dür. Bilâd-ı şarkıyyedendür. Biñ altmış yedi târiħinde maĥrûsa-i Burusa'da² dâr-ı beķâyâ rıĥlet eyledi. Bu şi'r anuñdur:

Şi'r

Terk eylemişdi gönüm çoķdan hevâ-yı 'ışkı
Serv ķaddi gördi [gönül] uydı hevâyâ şimdi

1 Bu biyografi S nüshasında yoktur.

2 Metinde "maĥrûsada"

Peyk-i şabâdan aldı çeşmüm ğubâr-ı kûyuñ
 Qalması ihtiyâcı kuhl-i cilâya düşdi

Bimâr-ı 'ışka dermân mümkün degül Nişârî
 Sa'y itmesün ehibbâ söyleñ devâya düşdi

Nişârî-i [Diğer] [İstanbulî Hüseyn]

Nişârî, İstanbulî Hüseyn Çelebi'dür. Küttâb-ı divân-ı sultânî zümresinden idi. Bîñ yetmiş beş senesi hilâlinde¹ fevt olup² Mevlevî-hâne Yenîkapusı hâri-cinde defn olındı. Zekî 'Alî Efendi didüğü târihdür:

Mısrâ' [386^a]

Nişârî Hüseyn'ün cinân ola câyı³

Merhûm-ı mezbûr 'ilm ü ma'ârif ile meşhûr, bi-tahşîş şî'r ü inşâda mâhir, târih-güylükda akrânı nâdir idi. Bu ebyât güftâr-ı dürer-bârındandır:

Nâzm

Dil-i nâ-kâm olurdu behremend-i naqd-efzâyî
 Leb-i hemyân-ı vaşlı olmasa memhûr-ı istignâ

Ne mümkün devr-i zülfünde ola cem'iyet-i hâtır
 Ki olmuş fitne-i serdür hevâ mağrûr-ı istignâ

Göñül şubh-ı murâdı kırkârın maşşerde de görmez
 Nişârî böyle kalursa şeb-i deycûr-ı istignâ⁴

Ve lehu

'İtr-pâş oldı dimâğ-ı dehre bû-yı nev-bahâr
 Cûlar oldı şahın-ı bâğda âb-rû-yı nev-bahâr

1 hilâlinde H: hüdudında S.

2 olup H: oldı S.

3 نئاری حسینک جنان اولای جایی

4 S 416b.

Cem' idüp aldı şükûfe haylini eţrâfına
Milket-i gülzâra aķın şaldı cüy-ı nev-bahâr

Ve lehu

Güşe-i çeşmün meger kim cā-nişîn-i fitnedür
Her nıgeh bir kâtil-i ser-der-kemîn-i fitnedür

La'l-i rûh-efzân ile teşhîr-i aşüb eyle kim
Cân-bahâ-yı gevher-i engüşterîn-i fitnedür

Derhem eylerse n'ola zülfün nesîm-i şubh-ı nâz
Nahl-bend-i sünbülîstân-ı zemîn-i fitnedür

Nazmuñı 'ıķdu'l-lisân itseñ Nişârî vechi var
Kilk-i cādû-pey-revün sih'r-âferîn-i fitnedür

Ve lehu

Eyledi bezm-i çemende hıande gül
Ey dil-i pür-hünüm açıl sen de gül

Dâğ-ı ğam gitmez dil-i şad pâreden
Eksik olmaz böyle bir gülşende gül

Hıandezâr-ı ıal'ati her dem bahâr
'Ârız-ı ferhundesı tâbende gül

Ve lehu

Ķo bezm-i meyde sâğar dest-i yâra zib ü fer virsün
Nihâl-i gülbün-i bâğ-ı vefâdur verd-i ter virsün

Nişârî hâk-i cismün gerd-i râh-ı 'ışk-ı yâr eyle
Ki mir'ât-ı zamîr-i hâside bârî keder virsün

Ve lehu

Güşâde oldu gönül bezme yâr gelmekle
Açıldı gönçe-i gülşen bahâr gelmekle

Dimâğ-ı ʔab'a ğinâ geldi bû-yı sünbül den
Hevâ-yı mevsim-i zülf-i nigâr gelmekle

Güşâyiş-i dil için ey Nişârî âh eyle
Der-i ümmîd açılır rûzgâr gelmekle¹

Ve lehu

Humâr-ı 'işveden bî-tâb iken çeşm-i füsün-sâzı
Yine düşmez elinden sâğar-ı leb-ber-leb-i nâzı

Nihâl-i şive-bâr-ı kadd ile refâra geldükce
Ham eyler baña ğayret kâmet-i serv-i ser-efrâzı

Ve lehu

Şafâ-yı 'aks-i hüsnün söyledür bu ʔab'-ı mehcürü
İder ʔütî tekellüm olsa ger âyne-i manzûrî

Zuhûr iden sevâd-ı haʔ degül cirm-i 'izârûnda
Tutuldu âsmân-efrûz-ı nâzuñ mâh-ı pür-nûrî

Ne mümkün cür'a-rîz-i sâğar-ı leb-rîz-i nâz olmağ
Ne deñlü mest ü bî-tâb olsa yârûñ çeşm-i mağmûrî

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 407b ve Hamidiye 939 vr. 365b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Mevc-i ʔüfân-ı hürüş ya'nî mey
Reh-zen-i fülk-i hüş ya'nî mey

Şemse-i ʔâk-ı neşve ya'ni habâb
Şem'-i bezm-i sürüş ya'nî mey

Meş'al-i reh-revân şâm-ı şafâ
Mâh-ı seyyâre-püş ya'ni mey

Perişân eyile zülfün gerden-i billür-ı kevn üzre
Şeb-i târik ider efzün fűrüg-ı řem'-i kâfûrı

Nişârî nazm-ı gevher-ķadr-i üstâda nazîr olmaz
Dizersün târ-ı efkâra hezârân dür-i menşûrı

Naĥlî [İstanbulî Maĥmûd]

Naĥlî, İstanbulî Maĥmûd Ćelebi'dür. Biñ altmış beř senesi ĥudûdında fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

O yârûñ ĥ'âba vardı Ćeřm-i mesti řanma nâzından
Murâdı râĥat olmaķdur biraz ĥalkuñ lisânından

Nüzhetî [İstanbulî Eyyüb]

Nüzhetî, İstanbulî Eyyüb Ćelebi'dür. Biñ seksen beř târiĥinde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Nazm

Dil-i âvâreye bir dil-ber-i meh-sîne gerek
T'ûti-i mu'cize-gü olmaĥa âyîne gerek

Cevrüñi Ćekmege ey âfet-i biĥâne-nümâ
Nüzhetiveř saña bir 'âşık-ı dîrîne gerek

Neřîť [İstanbulî İbrâĥîm]

Neřîť, İbrâĥîm Ćelebi'dür. İstanbulî'dür. Biñ toķsan senesi ĥilâlinde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Neşve-i câm-ı mey-i Keşer'i gördük bilürüz
Ya'ni şahbâ-yı leb-i dil-beri gördük bilürüz

Naşibî [Edrinevî İsmâ'îl Efendi-zâde Hâlıl]

Naşibî, Edrinevî İsmâ'îl Efendi-zâde Hâlıl Efendi'dür. Târîk-ı 'ilmîye 'azîmet ve 'ulemâ-yı 'izâmüñ birinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib iderek kırk aqçe medreseden ma'zül olduqdan sonra Rümili kalem-revinde kuzât-ı sencide-şifât silkine dâhil ve birkaç manşiba vâşıl olmuş idi. Biñ toqsan [386^b] dört senesi hudûdında fevt oldu. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Dâgdâr olsa 'aceb mi sîne-i erbâb-ı 'ışk
Gülsitân-ı verd-i miñnet güllerinden bellüdür

Ve lehu

Ey mest-i câm-ı 'işve n'ola bî-mecâl isem
Maħmûr-ı sâğar-ı mey-i hicrânuñam senüñ¹

Ve lehu

Cemâlün bir gülistândur dehânuñ gönçe rüyuñ gül
Yiridür n'ola feryâd itse gönüm nitekim bülbül

Şabâ vaşf-ı ser-i zülfüñle gülzâra güzâr itdi
Anuñcün kendüsin böyle perîşân eyledi sünbül²

Nazmî

1 S 417a.

Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 408a ve Hamidiye 939 vr. 366a'da "Nuṭkı" mahlaslı bir şaire ait biyografi bulunmaktadır. Biyografide bahsedilen şahıs ile Sultan İbrahim tabakası şairleri arasında zikredilen, 1057'de Edirne'de vefat eden Karaş-zâde Meḥmed Nuṭkı'nin bazı bilgileri aynıdır. Kanaatimizce Şeyhî adı geçen Nutkı'yi eseri tamamlanmadan önce iki farklı şahıs gibi değerlendirmiş, metnini tamamladıktan sonra ikisinin aynı kişi olduğunu fark edince sonraki telif süreçlerinde biyografiyi kaldırmıştır. İhtiyaten bildirilen biyografinin metnini veriyoruz.

Nuṭkı

Edrinevî Karaş-zâde Pîr Meḥmed Efendi. Târîk-ı 'ilme 'azim ve 'ulemânuñ birinden mülâzım olup bi-ḥasebi'l-âde devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aqçe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül olduqdan sonra semt-i kazâya sâlik olmuş idi. Biñ yetmiş beş târihinde intiḳal ve 'alem-i 'uqbâya irtihâl eyledi. Bu beyt anuñdur:

Bejt

Gönül ol kâmet-i bälâya düşmiş
'Acebdür pest iken a'lâya düşmiş

2 H nüshasında bu şiir yoktur.

Naẓmî, Bağdâdî'dür. Bîñ altmış altı senesi hîlâinde fevt oldı. Müretteb *Dîvân-ı eş'arı* vardır. Bu ebyât andan nümünedârdur:

ez-**Kaşâ'id**

Eyledi ŝaĥn-ı çemenzârı zümürriid taĥtgâh
Ġâlibâ oldı yine şâhenşeh-i ezhâr-ı gül

Encümâsâ gönçelerle gülsitâni seyr idüp
Ĥayli revnaĥ virdi gülzâra Ŝüreyyâvâr gül

Bülbüli pervâneveş nâr-ı ğama süzân ider
Bezm-i güleşende olup bir şem'-i istiŝbâr gül

ez-**Ġazeliyyât**

N'ola ger tûti-i baĥt-ı dil olursa ĥâmûŝ
Olmadı cilveger âyîne-i rüy-ı ŧarab

Ve lehu

Cihânı eyledi gül gül revâĥ-ı bâde ile
Mişâl-i gönçe güŝâyîŝ bulup sebû-yı şarâb

Ve lehu

Olanlar bâde-nûş-ı sâĝar-ı sâĝî-i rûĥânî
Ĥaĥîĥat 'âlemine oldılar sultân-ı Cem-meşreb

Ve lehu

Ey ħâmeti naĥl-i çemen-ârâ-yı ħıyâmet
Vey ğamzesi âteş-fiken-i cây-ı ħıyâmet

Ve lehu

Olmadı ŝâdâbter luĥf-ı nigâh-ı yârdan
Ĥaldı pejmürde gül-i şad berg-i bustân-ı ümîd

Nâhûn-ı ser-pençe-i derd ile oldı çâk çâk
Ceyb ü dâmân-ı recâ bendi giribân-ı ümîd

Ve lehu

Hümâ-yı evc-i me'ânî iden beyânımızı
Felekde hem-ser-i 'arş itdi âşiyânımızı

Nazmî-i Diğer ['Osmân]

Nazmî, 'Osmân Efendi'dür. Ba'de taşşilî'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ¹ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris iderek kırık aqçe medreseden ma'zûl olduqdan soñra tarîk-ı kazâyâ sâlik olmış idi. Biñ seksen senesi hudûdında fevt oldı. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

İtmesün mi çeşmi nâz ehl-i niyâza n'eylesün
Virmesün ruhsat nigâh-ı cân-güdâza n'eylesün

Çeşmine kalsa pür-âşüb eylemezdi 'âlemi
Nev-hevesdür gamzesi icrâ-yı nâza n'eylesün

Ve lehu

'Uşşâkı nazar-kerde-i çeşm-i siyeh ile
Ey âfet-i cânım nigh eyle nigh eyle

Nazmî-i Diğer [İstanbulî Mehemmed]

Nazmî, İstanbulî Mehemmed Efendi'dür. Şeyhü'l-İslâm-ı sâbık H'âce-zâde Mes'ûd Efendi'den mülâzım ve tarîk-ı kazâyâ 'âzim olup Anaçolı kalem-revinde birkaç manşiba kâdî olduqdan soñra bir miqdâr cezbe zühür itmekle terk idüp Hazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında Zâl Paşa Medresesi'nde bir hücrede güşe-nişin-i inzivâ iken biñ toqsan senesi hilâlinde fevt oldı. Müretteb *Divân*-ı eş'arı vardır. Bu ebyât andan nümünedârdur:

1 'ulemâ-yı kirâmuñ S: 'ulemânuñ H.

Nazm¹

Bu gülzâra gelüp ol kâmeti şimşâd ayak başmış
Temâşâsına gelmiş bende vü âzâd ayak başmış

Gül-i ruhsârı şolmuş kâküli olmuş perâkende
Meger kim bâğ-ı hüsnine el irmiş yâd ayak başmış

Dil-i Nazmî gibi bir şüh şâ'ir gelmedi dehre
Niçe sâhîr gelüp gitmiş niçe üstâd ayak başmış

Ve lehu

Âdem bihişt rüyını itmez mi ârzü
Kim dâne dâne hâlle memlû taraf taraf

Ve lehu

Şerm eylemeyüp rüyına çıkmış yine yâruñ
Bu cür'eti ben bâde-i gül-fâma düşürdüm

Hâl-i siyehin şanur idüm dâne-i maşşüd
Bilmezlik ile murğ-ı dili dâma düşürdüm

Zülfini niğâb eyledi ruhsârına dil-ber
Açmaz ço şeb-i Qadr'i de bayrama düşürdüm

1 Bu kısımda Revan 1446 vr. 408b ve Hamidiye 939 vr. 366b'de şu beyitler yer almaktadır:

Felek bu ehl-i dili pây-mâl idüp n'eyler
Dilin şikeste tenin bî-mecâl idüp n'eyler

Kemîne kaşresini teşnegâna göstermez
Ya dil-berüm lebin âb-ı zülâl idüp n'eyler

Ve lehu

Bildüm vişâl-i dil-bere mâni' vücüd imiş
Mağv-ı vücüd mâye-i bezm-i şühüd imiş

'Âlemde ser-bürîde-i mikrâş-ı 'ışık olan
Mânend-i şem'-i bârika-senc şu'üd imiş

Ve lehu

Tek dil-berüm ol Yüsuf-ı gül-pirehen olsun
Ya'küb-ı dilüñ menzili beytül-ğazen olsun¹

Ve lehu

Çin-i ebrü kim cebînde girihler bağlamış
Bağr-i pür-tâb-ı belâdur itmiş emvâcın 'ıyân²

Hıttâ-i haţtuñ seyâhat eylemezdi Hızr-ı dil
Bulmasa la'lünde ger âb-ı hayât-ı câvidân

Nazîrî [Selanikî Mehemmed]

Nazîrî, Selanikî Mehemmed Efendi'dür. Tahşil-i 'ilme himmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden ikrâz-ı şeref-i [387*] mülâzemet eyleyüp ba'de tekmi'l-me-dâris kırk aççe medreseden ma'zül olduğdan sonra tarîk-ı kazâyâ duhûl ve Rümili kalem-revinde kuzât-ı sûtüde-şifât silkine vuşul bulmuş idi. Biñ seksen beş târihinde fevt oldu. Bu iki beyt güftârındandır:

Nazm

Döndürüp rüy-ı niyâzı çarh-ı bî-inşâfdan
Devr-i iqbâl-i felek çıkdı derün-ı şâfdan

Gel Nazîrî kılma sen mir'at-ı kalbün münkesir
Rüy-ı luţfi göresin bir gün cemâl-i şâfdan

Na'tî [Gelibolılı Mehemmed]

Na'tî, Gelibolılı Mehemmed Efendi'dür. Sâbıku't-terceme Pârsâ Mehemmed Efendi'nün niçe zamân hıdmetiyle şeref-yâb, ba'dehu Nişancı 'Abdu'r-rahmân Paşa'ya intisâb ile mahmiyye-i Edrine'de Çâr-tâk nâ'ibi iken Malğara kazâsına me'zün bi'l-iftâ olup bir müddetden sonra Tekfûrtağı fetvâsına naql olunmuş idi. Biñ çoksan senesi hudûdında fevt oldu. Bu şi'r anuñdur:

1 H nüshasında bu beyit yoktur.

2 S 417b.

Şî'r

Beni çokdan helâk eylerdi cânâ nâle vü âhum
Ecel murğın remîde eyler ammâ âh-ı cânkâhum

Saňa te'şîr ider süz-ı derûnum bir gün elbette
Çıkarma göklere ey mâh-rû âh-ı sehergâhum

Baňa ser-menzil-i maqşûda irmek hayli müşkildür
Meger kim Hızır-ı himmet ola bu vâdide hem-râhum

Bu bâğ-ı pür-fitende Na'tiyâ bilmem ki bir kerre
İrişür mi o nahlûn mîvesine dest-i kütâhum

Ni'metî [Naķib-zâde Efendi]

Ni'metî es-Seyyid Ni'metu'llâh ibnü's-Seyyid Mehemmed ibnü's-Seyyid 'Alî. 'Ulemâyı devlet-i Sulţân Aħmed Hân-ı Evvel'den tercemesi *Zeyl-i 'Atâyi'*de beyân olunan Naķibü'l-eşraf Burusevî es-Seyyid 'Alî Efendi'nün aħfâdından olmağın "Naķib-zâde Efendi" demekle şehîr ve bu 'unvânla ma'lûm-ı şağîr ü kebîr olmuş idi. Masķaţ-ı re'si olan maħrûsa-i Burusa'da Bâb Maħkemesi'nde hıdmet-i kitâbetle güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ yetmiş târiħinde intiķâl ve 'âlem-i 'uķbâya irtiħâl eyleyüp maħrûsa-i merķûmede Bıñarbaşı'nda defn olındı. Sebzi Efendi didüğü târiħdür:

Mısrâ'

Gitdi ya âh Ni'metî Ćelebi¹

Bu ebyât güftârındandır:

Nażm

Mezra'-ı hırşâ dem-â-dem tuħm-ı ĝam ekmekdesin
Hâşılı bilsem nedür ey h'âce dünyâdan ĝarâz

Ve lehu

Gördi çün düşdi biri birine la'l ü dehenün
Çıkdı nâzûklik ile aralarından süħanuñ²

1 كندی په آه نعمتی چلی

2 H nüshasında bu beyit yoktur.

Ve lehu

Pây-bûsa dest-res mümkin mi didüm yâre ben
Didi şimdi saña pâyuñ virürem bî-çâre ben

Şahn-ı gülzâr-ı cihânda gamdan âzâd olmadum
Olmayınca mübtelâ ol serv-i hoş-reftâre ben

Yaşuma raḥm eyleyüp meyl-i kenâr itse nigâr
Ağlamağdan döndürürdüm göz yaşın enhâre ben

Bir yalın yüzli fedâyî dil-ber-i ḥûn-ḥ'ârdur
Cân virür isem n'ola tıguñ gibi ğaddâre ben

Ni'metî dendân-ı cân-baḥş-ı nigârı vaşf idüp
Dürr ü gevher dizdüm el-ḥaḳ rişte-i efkâre ben

Nüşî [İstanbulî 'Alî]

Nüşî, küttâb-ı divân-ı sulṭâniden İstanbulî 'Alî Çelebi'dür. Biñ altmış iki senesi ḥilâlinde fevt oldı. Vecdî Çelebi bu güne târiḥ dimişdür:

Mışrâ'

Nüş-ı cân ola velî Nüşî'ye bu câm-ı fenâ¹

Bu iki beyt güftârındandır:

Nazm

Şeb ki fânûs-ı ḥayâli yaḳdılar mestâneler
Ḥâk-rîzinden güzel naḳş aldılar pervâneler

Mihr-i rüy-ı yâra karşı cân virüp pervâneler
Bir ayağla raḳş iderler şubḥa dek peymâneler

Nüvidî [Gelibolılı Meḥemmed]

1 نوش جان اوله ولی نوشی یه بو جام فنا

Nüvîdî, Gelibolılı Mehemmed Efendi'dür. T̄arîḫ-ı pür-tevfîḫ-ı 'ilmîye 'âzim ve 'ulemâ-yı 'izâmuñ¹ birinden mülâzım olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül olduğdan şofıra semt-i ḫazâya rızâ-dâdesi olmağla Rûmili ḫalem-revinde birkaç manşıba ḫâdî olmuş idi. Biñ seksen beş senesi ḫudûdında fevt oldu. Müretteb ü mükemmel *Divân-ı eṣ'arı* vardır. Bu ebyât andan nümünedârdur:

Nazm

'Uṣṣâḫı görüp yolda şatarsañ ne ğam ammâ
Râzî degilüz ğayrıla bâzâruña cânâ² [387^b]

Ve lehu

Şüküfte bir gül-i pür-jâle neşvesin virdi
Ḥabâb-ı ser-be-hevâyile reng ü bü-yı ḫadeḫ

Dü ğonçe gün gibi sâḫî kenâr-ı meclisden
Mişâl-i şebnem-i gülşen çekildi cüy-yı ḫadeḫ³

Ve lehu

Dil kim ümîd-i zülfle ḫaçdan güzâr ider
Beñzer o cüybâre çemenzârdan geçer

Âb-ı ḫayâtı Ḥızr'uñ elinden iḫer hemân
'Âşîḫ ki tiğ-ı ğamze-i dildârdan geçer

Ve lehu

Der-dest olursa n'ola şehâ dâğ-ı miḫnetüñ
Câm-ı ğamuñ el üzre ḫutar ḫürmet eylerüz

Pîr-i ḫarîḫ-ı 'ışḫa dilâ baş u cân ile
Ferhâdveş ölinceye dek ḫıdmet eylerüz

1 S 418a.

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 409b ve Hamidiye 939 vr. 368a'da şu beyit gelmektedir:

Büse mażmûnın doḫındurmaḫ ne lâzım ey ğoñül

Reng ala şâyed o gül ruḫsâre-i nâzûk-mizâc

3 H nüshasında bu şiir yoktur.

Ve lehu

Sen ğam-ı dehri ne yirsin ki dilâ 'âlemde
Feyz-i Hâk gibi veliyyü'n-ni'amuñ var senüñ

Ve lehu

Sâkıyâ şevk-nâme-i cāmı
Nüşa-i bezme der-kenâr idelüm

Ve lehu

Diller hevâ-yı şevkle tıldı habâbvâr
Herkes naşîbin aldı bu dem rûzgârdan¹

Ve lehu

Te'sîr-i mihr-i 'aks-i ruhuñdur sirişkümün
Her kaçre seni böyle la'l-i pâre eyleyen

Olur Nüvîdi derd [ü] ğam u ğuşşadan hâlâş
Âb-ı revân-ı nazmuma nezzâre eyleyen

Ve lehu

Hayfâ ki nakş bağlamadı şüret-i ümîd
Sürdüñ bu deñlü yirlere rüy-ı tenezzüli

Böyle vezân olursa eger bād-ı serd-i ye's
Eyler şikeste-reng 'izâr-ı tevekkülü²

Vâşîf [İstanbulî İmâm-zâde İsmâ'il]

Vâşîf, İstanbulî İmâm-zâde İsmâ'il Çelebi'dür. Tâlibü'l-'ilm ve nev-heves
iken biñ tokşan altı senesinde fevt oldı. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

1 H nüshasında bu şiir yoktur.

2 H nüshasında bu şiir yoktur.

Dil mû-miyân-ı yârı hayâl eylemekdedür
Bî-çâre şimdi fikr-i muhâl eylemekdedür

Dökmekte ğamze hûn-ı dili dem-be-dem yine
Çeşm-i siyâhı fitne vü âl eylemekdedür

Gör dâm-ı zülfe beste iken murğ-ı dil yine
Durma ümîd-i dâne-i hâl eylemekdedür

Vecdî ['Abdü'l-bâkî] [Boğuk]

Vecdî, Boğuk Muştafâ Ağa-zâde İstanbulî 'Abdü'l-bâkî Beg'dür. Küttâb-ı dîvân-ı hümayûn-ı sulţânî zümresinden iken erkân-ı Devlet-i 'Aliyye'den Re'î-sü'l-küttâb Şâmî-zâde Mehemmed Efendi'nün manzûrî olmağın beglikçilik hıdmetiyle şeref-yâb olmuş idi. Ol taqrîble hıdemâtından Şadr-ı A'zam Köprili Mehemmed Paşa dahı hoşnûd olup ziyâde iltifât itmegin müşarun ileyhe Şâmî-zâde Efendi hased eyleyüp 'âkıbet mezbûruñ leţâ'ifu'l-hiyeli ile biñ yetmiş bir Ramazân-ı şerifinün dördüncü Sülâsâ günü maẓhar-ı ğazab-ı husrevânî olup tafşili Şadrü'd-dîn-zâde Rûhu'llâh Efendi'nün tercemesinde zıkr olunduğı üzere Alayköşki mukâbilinde ser-bürîde kılındı.

Merhûm-ı mezbûr ma'arif ile meşhûr şi'r ü inşâda mâhir, hıdemât-ı dîvâniyyede akrânı nâdir idi. Müretteb *Dîvân-ı* eş'arı vardır. Bu ebyât güftâr-ı dürrer-bârındandır:

Nazm

Ġam-ı zülfünle âhumdan k'ola düd-ı derün peydâ
İder destâr-ı 'ışka sünbül-i bâğ-ı cünün peydâ

Şu deñlü dâğ dâğ oldı derün kim eylesem girye
Olur vâdî-i hasretde hezârân cüy-ı hûn peydâ¹

Ve lehu

Olur ğubâr-ı ğam-ı dehr-i dündan 'arî
Düşünce âyine-i fikre 'aks-i rüy-ı şarâb²

1 H nüshasında bu şiir yoktur.

2 S 418b.

Ve lehu

Dilün şabr u sükûnın nâle vü feryâda virdüm hep
Bu cism-i âteşinün âb u hâkin bâda virdüm hep

N'ola ger mest açılса gönçesi ol gülbün-i nâzuñ
Aña ben şu yirine hün-ı dilden bâde virdüm hep¹

Ve lehu

Eger müstelzim-i ihsân ise feryâd kâbildür
Kerem mebzül olursa 'arz-ı isti'dâd kâbildür

Ve lehu

Şağın şağın leb-i endişeñ olmasun süzân
Hayâl-i bûs-ı ruḥ-ı tâbdarı âteşdür

Libâs-ı 'ışkı ten-i şu'lezâr olan giysün
O köhne pîrehenün püd u târi âteşdür

Ġam-ı ruḥı beni hâkister itse ğam çekmem
Yaқан vücûdumı ey Vecdi bârı âteşdür

Ve lehu

Gönlümde senün âteş-i 'ışkuñ eşeri var
Âh eylese göynini yaқar bir şereri var

Nâz itse n'ola ehl-i maḥabbet yem ü kâna
Dünyâya deger anlaruñ özge güheri var

Tağ olsa nigâhına ṭayanmaz dil-i 'âşık
Ol âfetün Allâh ne zâlim nazarı var

Gencîne-i esrârını açsa n'ola Vecdî
Şandûқа-i ṭab'ında göreydüñ neleri var

1 H nüshasında bu şiir yoktur.

Ve lehu

Şebistân-ı ğamum bezmümde şem'-i enverüm yoçdur
Fenâ dünyâda ya'nî bir müselleml dil-berüm yoçdur

Serinde herkesün bir ğonçe-i sîr-âbı var şimdi
Benüm bâğ-ı cihân içinde bir berg-i terüm yoçdur

Zer-i hâliş-'ayâr itdi dili iksîr-i 'işk ammâ
Ele alur anı bir dil-ber-i sîmîn-berüm yoçdur

Nice feryâd idüp çāk-ı girîbân itmeyem ben kim
Yanumda sâķi-i ğül-ruĥ elümde sâğarum yoçdur

Sitanbul'a o denlü ârzü var dilde ey Vecdî
Uçardum bulsam ammâ n'eyleyüm bâl ü perüm yoçdur

Ve lehu

Eṭrâf-ı çeşm-i terde âh-ı kebûd göster
Te'sîr-i süzişüñle âb üzre dûd göster [388^a]

Va'd-i vişâlün ile bâzâr-ı derdi germ it
'Uşşâķ-ı cân-fürûşa ümmîd-i sûd göster

Ğüftâre gel dehânuñ maĥv eylesün vücûdum
Bûdı ne-bûd eyle nâ-bûdı bûd göster

Ve lehu

Rüyuña eylesem nâzar reng-i ĥayâ niķâb olur
Ğör ne siyeh-sitâreyem nûr baña hicâb olur

Ve lehu

Luṭf-ı felek ki ellere âbı şarâb ider
Dil-teşne-i maĥabbete baĥri serâb ider

Vecdî taḥammül eyle sipihrüñ cefâsına
Bir gün olur ki eyledüğinden hicâb ider

Ve lehu

Ṭüfân-ı sirişküm dime cüş-ı yeme beñzer
Bağ çeşmüme dāmānuma deryā neme beñzer

Bu ḥüsn ile insāna yaqın olmasını gör
Pek az bulunur böyle perī ādeme beñzer

Ḥün şaçduğın şaymadılar geçmedi giryeñ
Ey dide-i ter nağd-i sirişkün keme benzer

Ve lehu

Ġamze pür-ḥışm olduğı müjgānlarından bellüdü
Tiğ-ı ḥün-āşām nağş-ı cevherinden bellüdü

Ḥāl-i ruḥsārından añla ḥālümü itme su'āl
'Āşıquñ baht-ı siyāhı aḥterinden bellüdü

Āferinler ṭab'-ı Vecdî-i süḥan-perdāza kim
Āb-ı rüy-ı ehl-i dil nazm-ı terinden bellüdü

Ve lehu

Sīnemde tāze şerḥa ki tiğ-ı nigāh açar
Cān küy-ı yāra gitmek için şāh-rāh açar

Ezhār-ı rāz-ı dilde ne ḵaldı açılmadıḵ
Nā-reste-ğonçe-i gül-i sīr-ābı āh açar

Sīr-āb-ı 'afv olursa n'ola gülşen-i 'amel
Mecrā-yı cüy-ı raḥmeti seyl-i günāh açar

Vecdî cevâhir-i sühanı böyle nazm ider
Gencîne-i ma'ârifini gâh gâh açar

Ve lehu

Cihâna lâle-i dil dâğ dâğı ile gelür
Gelen bu tekyeye kendi çerâğı ile gelür

Gelürse bezme n'ola elde câm ile sâkî
Şikâr-ı deşt-i harâbât ayağı ile gelür

Ve lehu

Gönül sūzân iden cism-i nizāruñ tāze dāğuñdur
Seni pervâne-i 'ışk eyleyen kendü çerāğuñdur

Elüñ öpmekle sâkî ehl-i meclis ser-firâz olsun
Beni üftâde-i hâk-i niyâz iden ayağuñdur¹

Ve lehu

Gülşen-i 'ışk-ı yârda Vecdî
Tâzedür hâşılı nihâl-i niyâz

Ve lehu

Giribânın açup dil sîne-i cânâna el şunmuş
'Aceb mi gevher-i maşşûdı bulsa kâna el şunmuş

Hayâl-i sâ'id-i sîmînini gördüm derûnumda
Yine zâlim kemer-bendi miyân-ı cânâna el şunmuş

Ve lehu

O küh-ı derd kim aña dil-i nâ-şâd ayak başmış
Ne zağm-ı tîşe görmişdür ne hod Ferhâd ayak başmış

1 H nüshasında bu şiir yoktur.
S 419a.

Degüldür dâğ-ı nev sînemde nakş-ı pây-ı hûn-rîz
Gelüp qatlı dile ol ğamze-i cellâd ayak başmış

Derûn-ı dilde gördüm neşve-i câm-ı neşât ey ğam
Yetiş kim mülk-i hâşşü'l-hâşş-ı 'ışka bād ayak başmış

Gönül olmuş hevâdâr-ı hırâm-ı serv-ğadd-i yâr
Beni hâk itmege hep bende vü âzâd ayak başmış

Tekâpû-yı zemîn-i nev saña maḥşûşdur Vecdî
Bu vâdiyi ne bulmuş var ne bir üstâd ayak başmıŝ¹

Ve lehu

Ey dil ğam-ı ğisû-yı ruḥ-ı yârda qalduñ
Qayd-ı şanem ü 'uqde-i zünnârda qalduñ

Ey cân yolına çıqmağa kâdir mi degilsin
Kim ḥasret ile sîne-i efgârda qalduñ²

Ve lehu

Ṭab'um esrâr-ı nüḥüftüñ nüşa-i kübrâsıdur
'Aqla ḥayret-baḥş olan sırr-ı 'acibümdür gönül

Ṭutsa ey Vecdî cihânı âh u efgânum n'ola
Gülşen-i 'ıŝkam nevâ-keş 'andelibümdür gönül

1 H nüshasında bu şiir yoktur.

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 410b ve Hamidiye 939 vr. 370a'da şu beyitler gelmektedir:

Ey dide baqup rûyına ḥaṭṭında eyleşdüñ
Gül ister iken keşmekeş-i ḥârda qalduñ

Ey 'aql baña reh-ber idüñ şimdi ḥalâŝa
Sen de tutilup zülf-i siyeh-kârda qalduñ

Ey qadd-i dü-tâ geçmedüñ ebrü hevesinden
Kec-tîr gibi dest-i kemândârda qalduñ

Ey ḥüsn-i edâ ehl-i süḥan hep saña müştâk
Sen Vecdî-i ḥoş-ṭab' u ḥoş-âşârda qalduñ

Ve lehu

Dil virdüm anuñ zülfine tül-i emel aldum
 Âzâde iken zevki değışdüim kesel aldum

Ser-bâzlığum şâhididür zülfi başumda
 Ben ma'reke-i 'ışk-ı cüvânânda tel aldum

Sâķinün elin öpdüm olup şeyh-i hârâbât
 İller ayağın öpdüğü âdemden el aldum

Virdüm yolına naçd-i dil ü cân-ı 'azizi
 Yüsuf gibi bir mişli bulunmaz güzel aldum

Teslîmdür erbâb-ı sühân şî'rüme Vecdî
 Meydân-ı me'ânîyi bu gün bî-cedel aldum

Ve lehu

Gülşen-i ma'nâdur ey Vecdî bu tâze şî'r-i ter
 Hâk-i pây-ı ehl-i nazma armağânumdur benüm

Ve lehu

Nigâh-ı mest mi tîr-i kazâ mıdur bilmem
 Bürehne hançeri kaçdı baña mıdur bilmem

Esîr-i kâkülünün ıztırâbına bâ'ış
 Nesîm-i âh mı bād-ı şabâ mıdur bilmem

Beni getürmez o hercâyi yâdına hergiz
 Lisân-ı 'ışkda nâmum vefâ mıdur bilmem

Ruhında hâl mi yoħsa nezâreden қalmış
 Sevâd-ı çeşm-i dil-i mübtelâ mıdur bilmem

Ve lehu

Efsün ile şemşîrün alup ğamze-i mestün
Hıfz itmek için sine-i 'uryâna getürdüm

Bî-minnet-i Hızr u güzer-i vâdi-i zulmet
Ser-çeşme-i hayvânı leb-i câna getürdüm

Erbâb-ı şafa ile idüp 'işrete âğâz
Dest-i emeli çâk-i girîbâna getürdüm [388^b]

Bir dürr-i girân-mâye ğazel bahır-i beyândan
Hâk-i qadem-i qadr-şinâsâna getürdüm

Ve lehu

Şaqla sineñde gönül nâvek-i müjgânı ucın
İtme pür-jeng nem-i eşk ile peykânı ucın

'Uqde-i derdümi hâll itmedi dest-i keremi
Çoq görür bendesine nâhun-ı ihsânı ucın

Kimsenün destine ser-rişte-i şekvâ mı virür
Kime gösterdi dağı zülf-i perîşânı ucın

Toğunurdu saña ey sine-i süzân ammâ
Nâr-ı dilden şaқınur haңçer-i bürrânı ucın

Nüşha-perdâz-ı ma'ârif bulamaz Vecdî'nün
Târ-ı şîrâze-i mecmû'a-i 'irfânı ucın

Ve lehu

Gice gördüm hâke şalmış dilleri zülfîn çözüp
Kimse yâ Rab böyle bir h'âb-ı perîşân görmesün

Zîb-i gûş-ı cāndur ey Vecdî sözüm erbâb-ı dil
Gevherüm hem-seng-i nazm-ı hod-fürüşân görmesün

Ve lehu

Güle 'arz-ı cemâl it lâleveş 'ışkuñla dâğ olsun
Zamân-ı devlet-i hüsnüñde ol dahı çerâğ olsun

Dem-i gül-geştedür güşe-nişinânı ayaklandur
Meded imdâd-ı reftâr ile sâķi ber-ayağ olsun¹

Ve lehu

Gönül senüñ gibi ğam dâğdâriyuz biz de
Çemensitân-ı cefâ lâlezâriyuz biz de

Kemîne-cür'aña da degmedük mi ey sâķi
Bu köhne meykedenüñ hâksâriyuz biz de

Bizüm de al ele ey bād-ı luţf-ı hâţırımız
Reh-i maḥabbetüñ ednâ ğubâriyuz biz de

Ve lehu

Di biz çekdük ümîd-i meyve-i vaşlından ey eşk el
Yoluñ uğrarsa ger ol naḥl-i mevzûna selâm eyle

Ḥaţ-ı nev-ḥîzi medḥin itdi fermân la'li ey Vecdî
Meded imdâda gelsün tâze mazmûna selâm eyle

1 S 419b.

Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 411b ve Hamidiye 939 vr. 370b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Olanlar t̄alib-i âb-ı ḥayât eş'aruma baḫsun
Bulurlar Vecdiyâ biñ çeşme her saţr-ı siyâhumda

Ve lehu

Ḳaşdı cān almaḫdur ol zālîm eger dâd itse de
Şâd-merğ itmek murâd eyler beni şâd itse de

Gird-bād-ı deşt-i hicrân eyler anı rûzgâr
Cismîni 'aşîḫ ğubâr u âhını bād itse de

Ve lehu

O nev-resîde düşüp dillere yine oldı
Miyân-ı ehl-i maḥabbetde güft ü gū tâze

O ḳaddi ḥad ü ḥaṭṭ-ı ‘anberîn ne ḥoş düşmiş
Nihâl tâze vü gül tâze reng ü bû tâze

Ve lehu

Çekme ruḥuna niḳâb-ı ‘işve
Ey maṭla-ı âftâb-ı ‘işve

Kimden oḳuduñ bu ders-i nâzı
Ey ḥaṭṭ-ı ruḥuñ kitâb-ı işve

Müjde dil-i zâra dest-i ğamzen
İtdi yine fetḥ-ı bâb-ı ‘işve¹

Ve lehu

Dest urdı şabâ ṭurre-i ṭarrâr tağıldı
Faş oldı ruḥı ‘aleme esrâr tağıldı

Ve lehu

Çerḥe kim sâye-i mihr-i ruḥ-ı dil-ber düşdi
Şerm ile pertev-i meh ḥâke berâber düşdi

Başdı gülzâra ḳadem nâz ile ol serv-i ḥırâm
Sîne-i cân u dili ferş idicek yer düşdi

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 411b ve Hamidiye 939 vr. 370b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Dil düşmek için cüy gibi pâyına her dem
ḳadduñ gibi bir naḥl-i ser-efrâz mı ḳaldı

Ve lehu

Bî-sütûnda âb-rûy-ı himmet-i Ferhâd'ı gör
Kim ḥoy-ı pişânî ser-tîşedür her ḳaṭresi

Vaşf-ı ḥaṭṭ-ı yârda Vecdî midâd-ı kilkimûñ
Âfet-i ‘aḳl-ı Felâṭün-pîşedür her ḳaṭresi

Ruḥ-ı ferruḥda degildür 'araḫ ol ḡonçe-i nâz
Gül-i pür-şebnem-i rengini görüp ter düşdi¹

Ve lehu

Tâ kim ḫaṭuñ ey mâh-cebinüm yüze çıḫdı
Esrâr-ı dil-i zâr u ḫazînüm yüze çıḫdı

Ruḫsâruna ḫaṭ geldüğine aḫlamam ammâ
Baḫt-ı siyeh-i ser-be-kemînüm yüze çıḫdı

Cüş itdi hevâ-yı ḫaṭ ile baḫr-i ṭabî'at
Vecdî yine bir dürr-i şemînüm yüze çıḫdı

Vücüdî [Diyârbekrî Aḫmed]

Vücüdî, zümre-i ḫuzât-ı sûtüde-şifâtdan Diyârbekrî Aḫmed Efendi'dür.
Biñ altmış ṭoḫuz senesi ḫudûdında fevt oldu. Bu iki beyt ḡuftârındandır:

Nazm

Nâdân yanında zerrece yoḫ ise ḫadrimüz
'Ârif ḫatında gün gibidür i'tibârimuz

Her ḫüb-rüyı görse sever iḫtiyârsız
Dirlerse ey dil elde degül iḫtiyârimuz

Vecihî [İstanbulî Ḥasan]

Vecihî, İstanbulî Ḥasan Efendi'dür. Dîvân-ı ḫümâyün kâtiblerinden iken
biñ yetmiş bir târiḫinde fevt oldu. Edrineḫapusu ḫâricinde medfundur. Târiḫ-i
vefatı Şeyḫ Nazmî Efendi didüḫi mısrâ'-ı mevzündür:

Mısrâ'

Ola maḫâm Vecihî'ye cennet-i firdevs²

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 411b ve Hamidiye 939 vr. 370b'de şu beyitler gelmektedir:

Şeh-i nazmuñ yine feyz-i naẓarından Vecdî
Baḫr-i endişeme bî-ḫadd dür ü gevher düşdi

2 اولاً مقام وجیہی به جنت فردوس

Merhûm-ı merķûm ma'ârif ile ma'lûm idi.

Âşârlarından Sulţân Murâd Hân-ı Râbi' salţanatında vâķi' Bağdâd fethinden -ki biñ kırķ sekiz senesidür- bed' idüp altmış yedi senesine gelince [389^a] *Tevârih'-i Âl-i 'Osmân* tahrîr itdüğinden mâ'adâ müretteb *Dīvân-ı eş'arı* vardır. Bu ebyât nuħbe-i güftâr-ı dürer-bâridur:

ez-Ķaşâ'id

Nâr-ı Ķahrı hânümân-süz-ı 'adû-yı memleket
Nür-ı râyî rüşenâyî-baħş-i çeşm-i aħterân

Raħşî 'azminden tezelzül buldı 'âlem havfdan
Girdi hep zîr-i zemîne düşmenân-ı hâ'inân

Güş idüp şît-i tûfengin itdi âheng-i 'adem
Doluya uğraduğın bildi 'adû-yı bed-gümân

Sen o mihr-i âsmân-ı baħt u devletsin k'ider
Pertevün her zerreyi maħsûd-ı şâh-ı hâverân

Na't-ı Şerîf der-Şıfat-ı Bahâr

Şabâ gülşende gül-geşt eyleyüp evzâ'-ı mestâne
Doğundı şâhidân-ı nev-res-i şehri-gülistâne

Semâ Ķadr eyledi feyz-i bahârı ferş-i gülzârı
Olup nergisler encüm beñzedi gül mihr-i raħşâne

Görinür micmer-i pür-âteşâsâ câ-be-câ lâle
Yayıldı düdveş sünbül ser-â-pâ şaħn-ı bustâne²

İdüp bād-ı şabâ meşşâtañı açdı ruħ-ı verdi
Çözüldi zülf-i sünbül pençe-i Ķurşid olup şâne

1 Tevârih S: Târiħ H.

2 S 420a.

Yine şaḥn-ı çemen cüş itmede deryâ-yı aḥḍerveş
Demidür keşti-i şahbâyı çekmek mey-perestâne

Nigâh eyle pey-â-pey rîzesi bârânına gūyâ
Tınâb-ı sîm-gündur sâyebân-ı ebr-i Nîsân'e

Olup deryâ-yı dilde lücce lücce şevḳler peydâ
Hevâ-yı feyz-i taḥrîkiyle 'azm itdüm gülîstâne

Olam luṭfuñla hem-ḳıymet-şinâs-ı gevher-i vaḥdet
Derûnum âşinâ it lücce-i deryâ-yı 'îrfâne

O deñlü âteş-i şevḳuñla sūzânum ki tâbumdan
Dem-i taḥrîrde ḥâmem döner şem'-i fūrüzâne

Vecihî ṭab'um olsa âftâb-ı feyzine maḗhar
Reh-i vâdî-i şî'ri gösterürdüm rûḫ-ı Ḥassân'e

Ne mümkin bir benüm gibi siyeh-rüy u ḥaṭâ-ṭa'bir
İde ilḳâ-yı şebt-i na't-ı kilik-i gevher-efşâne

Urup bu rehde dest-i himmeti dâmân-ı ihlâşa
Ġarâz 'arz-ı 'ubüdiyyetdür ancak derdmendâne

Ve lehu

Açıldı geldi güller gibi hep dem-beste ḥâṭırlar
Vezân oldı nesîm-i feyz-i luṭf-ı Ḥazret-i Bârî

Nesîm-i himmet-i şâḫib-dilân-ı dehr ile geldi
Kenâr-ı devlete baḫr-i sühânuñ dürr-i şevhârı

Cebîn-i pâki üzre pertev-i devlet dıraḫşende
Sipîhr-i ihtîşâmuñ mihridür zât-ı keremkârı

Şu'â-ı mihr-i âlem-gîr-i ihsânun dirîg itme
Götürsün hâkden bu zerre-i bî-ğadr ü miğdârı

ez-Gazeliyyât

'Aceb midür uşûle uymasa efgânı muztardur
Nevâ-yı nâlede 'uşşâk şanmañ kim muhayyerdür

Ve lehu

Şafha-i ruhsârdan haţtın gidersün ol perî
Görelüm âyîne-i devrân ne şüret gösterür

Ve lehu

Ġubâr-ı râhı olmağdan beni men' eyleme dil-ber
Terahhumdan degüldür pāk-dāmān olduğındandur

Ve lehu

Bād-ı 'ışkıyla hürüş eyleye tā kılzüm-ţab'
Ey¹ Vecihî dahı çok böyle güher şadır olur

Ve lehu

Ol gül-i bāğ-ı 'işve bülbül olur
Bāde-i hoş-güvār ile açılır

Cevher-i tîğ-ţab'-ı ehl-i kemāl
Şaykal-ı i'tibār ile açılır

Beste kıalmaz der-i murād âhîr
Şabr kııl rûzgār ile açılır

Ve lehu

Bilindi rāz-ı 'ışkum halka ah-ı âteşinümden
Benüm şimden girü bilmem Vecihî dide nem şağlar

1 Ey S: Āh H.

Ve lehu

Reng ü rüyn saña teşbîh itmek olmaz güllerün
Gülşen-i hüsne yeter başdan şeref kâküllerün

Ve lehu

Dil-i zârı düşürdi nâr-ı 'ışka âteşin-rüyuñ
Tolaşdı bend idince cânı zülf-i 'anberin müyuñ

Ve lehu

Şafha-i dilde Vecihî nağş-ı hüsniñ resm idüp
Çeşm-i idrâki temâşasında hayrân eyledün

Ve lehu

Güşâde olmaduğ bir 'uğde-i gam kalmadı hergiz
Neden bilmem açılmaz hâtır-ı nâ-şâduñ ey bülbül

Ve lehu

Pey-ender-pey zuhûr itmekdedür emvâcveş ma'nâ
Vecihî baħr-i bî-pâyân-ı dânişdür derûn-ı dil [389^b]

Ve lehu

Gevher-i esrâr olurdu zîb-i güş-ı rûzgâr
Cûşa gelse cür'a-i câm-ı şarâbumdur gönül

Ve lehu

Gehî hûn-ı dil ü geh fikr-i la'l ile idüp 'âlem
Şarâb-ı nâb için sâķi-i bezmün minnetin çekmem

Şafâya cây-ı âsâyiş olur bir yir mi kalmışdur
Ruħı yâdıyla dildârûñ ser-â-pâ dâğdur sinem

Hayâl-i 'arız-ı hürşid-i feyziyle cüvânânun
Gül-i dâğ ile gülzâr oldu şahñ-ı bâğ-ı endişem

Ve lehu

Dil virüp būs-i leb-i la'lini aldum rāygān
Reşk idüp aña raķīb-i rū-siyeh de virdi cān

Ve lehu

Şanma haçdur görinen la'l-i güher-bārında
'Aks-i ebrūsıdur āyīne-i ruĥsārında

Dil-i bī-tāb tolaşmağda Vecihī her dem
Hiç ne buldı bilemem turre-i țarrārında

Ve lehu

Raķībi hem-dem itmeme diyü va'd itmişdi cānāne
Bozup 'ahdi bile şalındı yine uydu şeytāne¹

Tenezzül eyleyüp meyl eylemez ol serv-i āzādum
Sirişküm dönse de hicr ile ger cüy-ı firāvane

İder ol demde 'aşıķ ĥāk-i rāh olmaķ temennāsın
Semend-i nāz ile ol şeh-süvārum çıķsa meydāne

Görinür sāye-i ebr içre mānend-i gül-i ĥurşid
Vecihī cilve itdükce siyeh cāmeyle cānāne

Ve lehu

Vişālin ĥazzına ta'lik ider ol māh-rū dā'im
Egerçi va'dey eyles vefā ammā neden şoıra

Vecihī pīç ü tāb olmağda zülfinde şabādan dil
Anuñ da cevriñi çekmek görindi şāneden şoıra

1 S 420b.

Ve lehu

Cilveger olalı hüsni'n dil-i nālānumda
Mihr-i raḡşān-ı felek zerre degül yanumda

Ve lehu

Āyine düşmez elinden kimseye baḡmaz o māh
Var ise maḡrūr-ı hüsni ü ḡod-perest olmuş yine

Dide her dem dökmede hūn-ābe-i eşki meger
Şiše-i dil seng-i cevriyle şikest olmuş yine

Ve lehu

Ṭuyurmaz bezm-i dilde cāna zevḡ-ı zaḡm-ı müjgānuñ
Nice nāzla geçer gör ḡamze-i çeşm-i füsünkārı¹

Ve lehu

Şalınsa ol nihāl-i bāḡ-ı hüsni'n ḡadd-i bālāsı
Yüzin pāyine cūveş sürmedür ḡalḡuñ temennāsı

Ġubār-ı ḡaṭṭı virmiş şafḡa-i ruḡsārına zinet
Dil-i erbāb-ı 'ıḡḡa ḡayret-efzādur temāşāsı²

Vecihī feyz-i te'sīriyle hem-ṭab'-ı gül-āb eyler
Eger bir cūya düşse 'aks-i verd-i rüy-ı zibāsı

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 413a ve Hamidiye 939 vr. 372'da şu beyit gelmektedir:

Ve lehu

Sirişküme itmede ṭūfān-ı Nūḡ'a istiḡzā
Belā-yı 'ıḡḡuñ ile mā-cerā bilinmedi mi

2 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 413a ve Hamidiye 939 vr. 372'da şu beyitler gelmektedir:

O mihr-i 'ālem-ārā 'aşıḡa 'arz-ı cemāl itsün
Açılsun gülüstān-ı 'işvenüñ gül-berg-i ra'nāsı

Cem-i dehrüñ mey-i laṭifini bir kez olmadı görmek [vezin aksamaktadır]
Şunarsa cāmda ālüdedür zehr ile şahbāsı

Ve lehu

Rindler andan görürler resm-i bezm-i 'işreti
Câma nakş olmuş Cem'ün var ise kânûn-nâmesi

Pây-bend olup hayâl-i yâr-ı zülf-i ham-be-ham
Cilveden kaldı Vecihî'nün kümeyt-i hâmesi

Vahdetî [İstanbulî Hüsâm-zâde Ahmed]

Vahdetî, İstanbulî Hüsâm-zâde Ahmed Efendi'dür. Tarîk-ı 'ilmîye 'azim ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım olup devr-i merâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl olduğdan sonra semt-i kazâya sülûk itmiş idi. Biñ yetmiş toğuz târihinde fevt oldu. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Tağınmış turre-i zülfini mânendi iki sünbül
İki yapraklı güyâ gönçe-i ruhsâridur bir gül

Vahîd [Mehemmed]

Vahîd, Mehemmed Efendi'dür. Belde-i şâfiye-i Şofya'dan neş'et ba'dehu maħrûsa-i Bursa'ya hicret eyleyüp Muğassım Câmî'i'nde imâm ve Kayğan Câmî'i'nde haṭîb olmuş idi. Maħrûsa-i merķûmede Bâb Maħkemesi'nde kitâbetle meşgûl iken biñ seksen sekiz Cumâde'l-âhîre'sinüñ yigirminci Aḥad gicesi terk-i 'âlem-i fânî ve 'azm-i beķâ-yı câvidânî eyleyüp maħrûsa-i mezbûrede Bınarbaşı'nda defn olındı.

Merḥûm-ı merķûm hoş-nüvis ve hoş-şoḥbetlikle ma'lûm idi. Bu ebyât güftâr-ı âbdârındandır:

Nazm

Degül tenümde ser-â-ser nihâde penbe-i dâğ
Şabâ zemîne düşürmiş bahâr-ı ḥasretdür

Lebinde zâhir olan nev-demîde haṭ şanma
Kenâr-ı câmda nakş u nigâr-ı ḥasretdür

Sezâdur eşk-i Vahîd olsa dem-be-dem rîzân
Sevâd-ı çeşm-i teri çeşmesâr-ı hasretdür

Ve lehu

Gerd-i ruhsâr-ı 'araḡnâkûñde ḡâl-i 'anberîn
Ḥubb-ı miskîndür ki ter gibi gül-âb âlûdedür [390^a]

Ve lehu

Şubḡeş mihrinde şadık olduğum bilmez dime
Ey Vahîd ol maṡla'-ı envâr bilmez kim bilür

Ve lehu

Ḳomazsan ey şabâ âsûde bir dil zülf-i dil-berde
Yine âşüfteler ḡâṡır-perišan olmasun dirsın¹

Ve lehu

Serümde dâḡ-be-dâḡ heves ter ü tâze
Gönülde şad gül-i gülzâr-ı ârzü tâze
'Aceb mi olmasa ḡarf-âşinâ-yı resm-i fenâ
Daḡı ol ṡıfl-ı nev-âmûz-ı 'işve-cü tâze

1 Bu beyitten sonra Revan 1446 vr. 413a ve Hamidiye 939 vr. 372b'de şu beyitler gelmektedir:

Ve lehu

Ḥâlet-i 'işkı beyân eyleyüp âdem ne disün
Ḥâlden bilmez o müstaḡni-i 'âlem ne disün

Lâl gördüm seḡerî bülbül-i âşüfte-dili
Daḡı sulṡân-ı güle olmadı hem-dem ne disün

'Ahd-i gül meclis-i mül yâr-ı perišan-kâkül
Böyle bir reşk-i İrem bezm-i deme Cem ne disün

Ġamze âfet reviş âfet o cefâ-cü âfet
Aña âdem dimesün fitne-i 'âlem ne disün

Rûḡ vardur didiler şâhid-i nazmuñda Vahîd
Aña inşâfa nazâr 'İsi-i Meryem ne disün

Şarâb-ı nâz-ı ruḥın gül gül itse şâyândur
Mişâl-i gönçe-i ra'nâ o tâze bu tâze

Vaḥîd tâze ğazeller dinilse meclisde
Miyân-ı ehl-i dile düşse güft ü gû tâze

Vaḥyî [Diyârbekrî 'Ömer]

Vaḥyî, Diyârbekrî 'Ömer Çelebi'dür. Biñ altmış sekiz senesi ḥilâlinde fevt oldu. Bu şi'r anuñdur:

Şi'r

Dir gören 'arızuñı zülf-i siyehkâruñ ile
Böyle bir ḥûb ne dünyâda ne 'uḳbâda olur¹

Eşk-i nâ-âmede-i dîde sebû-yı dilde
Eşer-i feyz-i leb-i la'lüñ ile bâde olur

Kûy-ı dil-berde seni Vaḥyi görenler dirler
Ḥûr u ğilmânla ol cennet-i a'lâda olur

Veznî [İstanbulî Murtażâ]

Veznî, İstanbulî Seyyid Murtażâ Çelebi'dür. Biñ seksen iki senesi ḥudüdında fevt oldu. Bu şi'r güftârındandır:

Nazm

'Âlemüñ ey dil vefâsız nev-cüvânın n'eylerüz
'Ârife bir gül yeter yâ gülsitânın n'eylerüz

Kûyını seyr eyledük hem-sâye olduḳ ḳaddine
Servine çün kim irişdük büstânın n'eylerüz

1 S 421a.

Ġamzesin seyr eyleyüp dil-besteyüz ebrūsına
Ol şeh-i ħüsünün daĥı tîr ü kemânın n'eyleyüz

Va'dî [Burusevî Meĥemmed]

Va'dî, Burusevî Meĥemmed Efendi'dür. Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi âsitânesine intisâb ve şeref-i mülâzemetleriyle behre-yâb olup devr-i merâtib iderek kırık akçe medreseden ma'zûl olduğdan sonra¹ maska-ı re'si olan maĥrûsa-i merķûme maĥkemesinde ĥıdmet-i kitâbetle meşġül iken biñ elli toĥuz Rebî'ül-evvel'inün on toĥuzuncı Cum'a ġicesi va'de-i 'ömrü tamâm ve 'âlem-i 'uĥbâya ĥırâm eyledi. Maĥrûsa-i mezbûrede Şerefü'd-dîn Câmi'-i Şerîfi ĥaĥiresinde medfûn ve târiĥ-i vefâtı Muĥtârî Efendi didüġi mısrâ'-ı mevzûndur:

Mısrâ'

Va'dî biñ elli toĥuzda eyledi ĥayf intikâl²

Bu ebyât ġüftârındandır:

Nazm

Görüp câmı hilâlâsâ tamâm it sâķiyâ devri
Çıĥar burc-ı sa'âdetden ider ol meh-liķâ devri

'Aceb mi devr idersem Ka'be-i kūyını dildârûñ
Be-ġâyet hoş gelür her dem baña zevķ u şafâ devri

Muĥârin olmaġ için saña ey mihr-i dirahşânum
Feleklerde ider seyyâre ırmaz dâ'imâ devri

Muvâfiķ rüzġâr esse kenâre çıķsa fülk-i ten
Yem-i ġamda nihâyet bulsa ġird-âb-ı belâ devri

Metâ'-ı vaşluña Va'dî nişâr-ı naĥd-i cân itse
Şaĥın döndürme bâzârı geĥer ĥüsn ü bahâ devri

1 olduğdan sonra H: iken S.

2 وعدى بيك اللى طفوزده ايلدى حيف انتقال

Va'dî-i Diğer [Üsküdarî Ahmed]

Va'dî, Üsküdarî Ahmed Efendi'dür. Maskaat-ı re'si olan belde-i mezkûre mahkemesinde kitâbet hizmetiyile kanâ'at üzre iken biñ toksan dört senesinde rihlet ve 'âlem-i ervâha 'azîmet eyledi. Aḥbâbından biri bu târihi dimişdür:

Beyt

Fıkr-i luṭfuñla Hudâ'ya didiler târihini
Rûh-ı Va'dî bula envâr-ı cemâlünle neşât¹

Bu ebyât güftâr-ı dürer-bârındandır:

Nazm

Müştaḳ-ı nesîm ser-i zülf-i siyehüñdür
Demdür ki o sevdâyla dil ḥâk-i rehüñdür

Ve lehu

Dâğ-ı dil mihr-i ruḥuñla âşkâr olsun da gör
Zînet-i gülzârı faşl-ı nev-bahâr olsun da gör

Ḳaṭre-i eşküm hele düşsün müşâdif âhuma
Şiddet-i deryâyı ey dil rûzgâr olsun da gör

Tûtalum 'Anḳâ-yı küh-ı Ḳâf-ı istignâ imiş
Bir tezerv-i nâza Va'dî dil şikâr olsun da gör [390^b]

Ve lehu

Gül revân eyler imiş bâğda her sū eşkin
Yolına gelmeye mi eşk-i revân-ı bülbül

Ve lehu

Geh şîşe gehî câm-ı ziyâ-güstere şunma
Şüfî çek elüñ göz göre âteşlere şunma

1 روح وعدی بوله انوار جمالکله نشاط

Mağşüduñ eger bir gül ise al çemenden
Tek pençe-i sâķide olan şâğara şunma

Câ'iz ki ola mağhar-ı âşâr-ı celâlî
Zinhâr yazup nâme o meh-peykere şunma

Girme bir avuc kıanuña sâğar gibi ey dil
Meclisde şaķın câm-ı leb-i dil-bere şunma

Ķadr-i leb-i mey-günuñu Va'dî bilür ancaķ
Sâğar gibi her kıadrini bilmezlere şunma

Hem-demî [Meğhemmed] [Mişķâlî Şolaķ-zâde]

Hem-demî, İstanbulî Şolaķ-zâde Meğhemmed Ķelebi'dür. Biñ altmış sekiz târihinde fevt¹ oldu.

Merğüm-ı mezbür fenn-i müsiķide mâhir olmağın "Mişķâlî Şolaķ-zâde" demekle meşhür olmuş idi.

Âşârından Devlet-i 'Aliyye-i 'Oşmâniyye ibtidâsından biñ altmış yedi târihi-
ne gelince *Tevârih Âl-i 'Oşmân* tahrîr eylemişdür. Ħaķķâ ki eşer-i merğübdur
ve *Fibrîst-i Şâhân* ismiyle mevsüm te'lîf-i manzûmı dağı vardır. Bu beyt andan
nümünedârdur:

Beyt

Eşer devrinde hergiz kıalmamışdur fitneden Ħaķķâ
Meger erbâb-ı Ħüsnüñ ruğlarında Ħâl-i fettânî

Yümnî [Selanikî Meğhemmed]

Yümnî, Selanikî Meğhemmed Efendi'dür. 'Ulemâ-yı kirâma Ħıdmet ve bi-
rinden iħrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırķ aķçe
medreseden ma'zül olduğdan şoñra tarîķ-ı kıazâya 'âzim ve Rümilî kıalem-re-

1 S 421b.

vinde birkaç manşiba hâkim olmuş idi. Biñ seksen üç senesi hilâlinde fevt oldu. Bu ebyât güftârındandır:

Nazm

Oldı şahn-ı bāg-ı 'âlem dil-güşâ nev-rüzda
'Âlem it elden kıoma cām-ı şafâ nev-rüzda

El irişüp ki 'izāruña haṭ-ı müşkînüñe
Bir olurdu 'âleme şubḥ u mesâ nev-rüzda

Devlet el virmez diyenler dest-būs itmez niyâz
Luṭf iderseñ eyle gel bir merḥabâ nev-rüzda

Yümnî-i Diğer [İstanbulî Meḥmed Şâlih]

Yümnî, İstanbulî Meḥmed Şâlih Efendi'dür. Bu ṭabaḳa 'ulemâsı silkinde tercemeleri mürür iden şudür-ı kirâmdan Ḳadrî Efendi merḥümüñ hemşire-zâde-i sa'd-aḥteri ve âti't-terceme Rıfķî Meḥmed Efendi'nün birâder-i kihteridür. Ba'de taḥşilî'l-isti'dâd Şeyḫü'l-İslâm Bahâyî Efendi'den mülâzemetle ber-murâd olduḳdan soñra sâlik-i semt-i ḳazâ ve mâlik-i ezimme-i ḥükm ü imzâ olmuş idi. Rümili ḳalem-revinde Kili ḳazâsı muvaḳḳiti iken biñ yetmiş üç târihinde fevt oldu.

Merḥüm-ı mezbûr ma'ârif ile meşhûr idi. *Tezkiretü's-şu'arâ* tesvîdine mübâşeret eyleyüp zamânesi şu'arâsını bir miḳdâr taḥrîr eylemişdi. Lâkin itmâmına 'ömri müsâ'ade itmedi. Faḳîr-i cāmî'ü'l-ḥurûf kendü haṭṭıyla müsveddesini görmüş idüm. Bu beyt güftârlarındandır:

Beyt

O kâküller ki dāmân-ı 'izâr-ı yâra düşmişdür
Ki güyâ sâye-i sünbül gül-i gülzâra düşmişdür¹

1 Bu beytin yerinde Revan 1446 vr. 414b şu beyit yer almaktadır:

Maḥabbet baḥridür bu bunda hiç dürr ü güher yoḳdur
Çalışma yoḳ yire ey dil saña andan çıḳar yoḳdur

Aynı beyit Hamidiye 939 vr. 374a'da şu şekilde yer almaktadır:

Maḥabbet taḥriri'dür bunda hiç dürr ü güher yoḳdur
Çalışma yoḳ yire ey dil saña andan çıḳar yoḳdur

VEKÂYİ'U'L-FUZALÂ

[CİLD-İ SÂNÎ]

Bi'smi'llâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm

Hamd-i bî-gâye ve şükr-i mâlâ-nihâye ol müceddid-i zamân ve mün'im-i kadîmül-ihsân dergâhına şâyândur ki bu kemîne-bende-i¹ nâ-be-sâmânuñ hâme-i nâdire-dânını ber-şüret-i bed'ü'l-üslûb-ı behcet-ârâ imlâsına tevfiğ buyurdu ki ser-defter-i müverrihîn merhûm 'Aṭâyî-i sihr-âferinüñ zeyline zeyl ve dide-güşâyân-ı müṭâlâ'aya sezâvâr şarf-ı bâşıra-i meyl olmuşdur binâberin biñ kırk iki sâlınden biñ toḡsan sekiz senesi gâyetine degin rehîn-i râtibe-i itmâm² olup *Cild-i Evvel'e* şânî olmağa erzânî olan bu mecelle-i cemîle ki biñ toḡsan toḡuz sâl-i meymenet-me'âli ibtidâsından biñ yüz otuz senesi gâyetine gelince zîver-efzâ-yı şahâ'if-i eyyâm olan vefeyât-ı 'ulemâ-yı a'yân³ keşide-kerde-i suṭûr-ı beyân kılnmışdur. Fe-li-hâzâ ruḡsâr-ı dil-ber gibi iki cilde taḡsîm olunup cevher-i ferd-i ḡazîne-i şevket ve zîver-efzâ-yı taḡt-ı devlet-i sulṭânü's-selâṭîni'l-fiḡâm zıllu'llâhi 'alâ-kâffeti'l-enâm es-Sulṭân ibn es-Sulṭân es-Sulṭân el-Ġâzî Aḡmed Ḥân ibn es-Sulṭân Meḡemmed Ḥân *ebbedallâhu devletehu ilâ-intihâ'i'z-zamân*⁴ ḡazretlerinüñ şadr-ı a'zam ve dâmâd-ı muḡteremleri şadru'ş-şudûri'l-fiḡâm 'umdetül'vüzerâ'i'l-'izâm devletlü İbrâḡim Paşa *yessera'llâhu mâ yüridü ve mâ-yeşâ*⁵ ḡazretlerinüñ zamân-ı Devlet-i 'Aliyeyi ebed-peyvendlerinde şüret-pezir-i tebyîz olmaḡla mişâl-i *Cild-i Evvel* bu mecelle-i mükemmel daḡı ma'rûz-ı dergâh-ı Âşafâneleri kılnmaḡla mübeccel olmuşdur.

1 kemîne-bende-i H: bende-i R.

2 itmâm H: tamâm R.

3 'ulemâ-yı a'yân R: 'ulemâ vü a'yân H.

4 "Zaman sonlanıncaya (kıyamete) kadar Allah onun devletini sürekli kılsın."

5 "Dilediği ve istediği şeyleri Allah kolay eylesin."

**ṬABAḲA-İ BİSTÜM EZ-ṬABAḲÂT-I SELÂṬİN-İ CELÂLET-
PENÂH-I 'OŞMÂNİ VE TAFŞİL-İ VEFİYÂT-I DEVLET-İ
SULTÂN SÜLEYMÂN HÂN-I ŞÂNİ İBN ES-SULTÂN
İBRÂHİM HÂN 'aleyhimü'r-rahmetü ve'r-ırdvân'**

Eyyâm-ı sa'âdet-encâm-ı devletlerinde devre-i câm-ı hayâtı müşkîn-hitâm olan 'ulemâ-yı a'lâm ve meşâyih-ı zevî'l-ihtirâm hazarâtınuñ menâkıb-ı celîleleridür ki zikr olunur:

Şeyhü'l-İslâm Ebü Sa'îd-zâde Maḥdümü Meḥemmed Reşid Efendi² {Reşid}

el-Mevlâ Meḥemmed Reşid ibnü'l-mevlâ Feyzü'llâh ibnü'l-mevlâ Ebü Sa'îd Meḥemmed. Âti't-terceme Şeyhü'l-İslâm Ebü Sa'îd-zâde Feyzü'llâh Efendi' nün maḥdüm-ı ferḥunde-aḥteri ve ol deryâ-yı fazl u 'irfânun gevher-i şehvâr-ı şâfi-cevheri, maḥâdim-i kirâmuñ ercmeni Meḥemmed Reşid Efendi'dür. Biñ altmış beş senesi ḥudûdında³ şehrîstân-ı kademden tayy-ı merâhil-i 'âdem ve ma'mûre-i vücûda vaz'-ı kadem kırup âheng-i mürâ'ât-ı merâsim-i tariḳ ve devr-i menâzil-i ders ü taḥḳîk itdükde Şeyhü'l-İslâm fâzil-ı meşhûdü'l-enâm⁴ şadru'l-ifâde Minḳârî-zâde Efendi'den mülâzemetle be-kâm olmuşlar idi. Kırk akçe medreseden ma'zûl olduğdan⁵ sonra biñ seksen beş Muḥarrem'inde Meḥemmed Efendi yirine Fâtıma Sultân Medresesi'ne şâyân olup seksen yedi Ramazân'ında Üsküdarî İbrâhîm Efendi yirine Nişancı Paşa-yı 'Atîḳ Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ders ü taḥḳîk itdiler. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Kâra Ebü Bekr Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Zekerıyyâ Efendi [2^a] Medresesi Üläsi'na kıyâm, ṫoḳsan üç Rebî'ül-âḥir'inde Ebe-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine⁶ Şahn-ı Semâniyye'nün birine ḥırâm itmişler idi. Sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde Erdebîli-zâde Dâmâdı Ebü Bekr Efendi yirlerine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi'ne zînet-baḥşâ, ṫoḳsan altı Rebî'ül-evvel'inde 'İsâ-zâde Meḥemmed 'Azîz Efendi yirine İsmiḥân Sultân Medresesi'ne revnaḳ-efzâ olup ṫoḳsan sekiz Şevvâl'inde

1 "(Allah'in) rahmet ve rızası üzerlerine olsun."

2 Şeyhü'l-İslâm Ebü Sa'îd-zâde Maḥdümü Meḥemmed Reşid Efendi R: -H.

3 R 2a. [Yazmada numaralandırma yanlış yapılmıştır. Bilindiği üzere bütün yazmalar 1b varağı ile başlar, 2a varağı ile devam eder. Ancak bu yazma 1b varağından başlamasına rağmen 2a yerine 1a ile devam etmiş, böylelikle yazmanın tamamında yanlış bir numaralandırma ortaya çıkmıştır. Müstensihin hatasını tekrar etmek yerine sayfa numaraları düzeltilerek metinde bildirilecektir.]

4 meşhûdü'l-enâm H: meşhûrül-enâm R.

5 olduğdan R: olduklarından H.

6 yirine R: yirlerine H.

Şa'rânî-zâde Mehemmed Ramazân Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine irtikâ itdiler. Toğsan toğkuz Muharrem'inde ta'ne-i tã'undan intikâl ve riyâz-ı keşirü'l-hıyâz-ı kudse isti'câl eyleyüp Hazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî civârında cedd-i emcedleri H'âce Sa'dü'd-dîn Efendi Zâviyesi sâhasında defn olup medrese-i maḥlûleleri selef-i sâlifleri Kara Ebû Bekr Efendi'ye tevcih olındı.

Maḥdüm-ı merķüm kıdve-i maḥādīm-i 'ulemā-yı Rüm, nev-bâve-i büstân-ı necâbet, maḥdüm-ı şâhib-himmet, ḥalīm ü selīm, mütevâzî' ü kerīm idi.

Âşârlarından Reşîd maḥlaşı ile eş'âr-ı âbdârları vardır. Bu birkaç beyt nuḥbe-i güftâr-ı dürer-bârlarındandır:¹

Nazm

Sînemi mecrûḥ kıldı ḥayf zaḥm-ı ḥançerüñ
Ey tabîb-i cân u dil olsam devâña mazharuñ

Gönlüme fikr-i ruḥ-ı dildâr düşdi güyiyâ
Âbda oldı nümâyân 'aksi mihr-i enverüñ

Bî-bedeldür ḥabbezâ ol sîne vü ruḥsâr-ı yâr
Nâmı var mihr ü mehüñ âyîne-i İskender'üñ

Ve lehu

Süz-ı dil âşkâr olmaz mı
Âhum âteş-nişâr olmaz mı

Yine bir sebz-i ḥaṭ hevâsiyla
Eşkimüz cüybâr olmaz mı

Fikr-i müy-ı miyân-ı dil-ber ile
Dil-i zârüm nizâr olmaz mı

Şi'r-i renginle vaşf-ı la'li Reşîd
Ġazel-i âbdâr olmaz mı

1 dürer-bârlarındandır R: dürer-bârlarıdır H.

Kızıl Yüfus Efendi

el-Mevlâ Yüfus. Belde-i Diyârbekr'den bedîdâr ve "Kızıl Yüfus Efendi" demekle şöhet-şî'âr olmuş idi. Târîk-ı 'ilmde tehyi' e-sâz-ı levâzım ve Fâzıl Monlâ Çelebi hıdmetlerinden mülâzım olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aqçe medreseden ma'zül iken biñ yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Hekîmbaşî-zâde Yahyâ Efendi yirlerine Bâzîrgânbaşî Medresesi ile kâm-revâ, seksen Reb'ü'l-âhîr'inde Şâlih Paşa İmâmı İsmâ'il Efendi yirine Maqtûl Hâsan Paşa Medresesi sezâ görildi. Seksen bir Zi'l-hicce'sinde İmâm-zâde Süleymân Efendi yirine Hammâmiyye Medresesi virilüp seksen üç Muhârrem'inde Trabzonî İbrâhîm Efendi yirine kaşaba-i Bergôs'da Mehemmed Paşa' Medresesi'ne gönderilmiş idi. Toksan tokuz Muhârrem'inde fevt olup medrese-i mahlûlesi Kı-rımî Ahmed Efendi'ye virildi.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, dervîş-nihâd, pâk-i'tikâd idi.

Çavuş-zâde Hüseyin Efendi

el-Mevlâ Hüseyin. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulţân İbrâhîm Hânî'de tercemesi bu ceridenün *Cild-i Evvel* inde şebt olınan Çavuş-zâde İbrâhîm Efendi'nün hafididür. İ'mâl-i meleke-i mâder-zâd ile dâhil-i dâ'ire-i erbâb-ı isti'dâd olduqda 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım ve râh-ı tadrîse 'âzim olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aqçe medreseden ma'zül iken biñ seksen Cumâde'l-âhire'sinde Karamanî Ahmed Efendi yirine Hâcî İlyâs Medresesi hâricine 'âric, seksen beş Ramazân'ında Kabaşakal Ahmed Efendi yirine Seyyid 'Abdü'l-kâdir Efendi Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuş idi. Seksen sekiz Zi'l-ka'de'sinde Hâcî Yüfus-zâde 'Abdü'llâh Efendi yirine Kâdî 'Abdü'l-halîm Medresesi ile tekrîm olınup toqsan bir Muhârrem'inde Mehemmed Reşid Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne hâkîk olup toqsan üç Zi'l-[2^b]-hiccesinde Kâmetî-zâde Şeyhî Mehemmed² Efendi yirine Efdâl-zâde dâri'l-ifâdesine pâ-nihâde olmuşlar idi. Toksan sekiz Muhârrem'inde Şehlâ 'Abdu'r-rahmân Efendi yirine Şofya kazâsı hükümeti tefvîz olınup toqsan tokuz Şâfer'inde fevt olup mansıb-ı mahlûle İmâm-zâde Mehemmed Efendi mevşul oldu.

1 R 2b.

2 Kâmetî-zâde Şeyhî Mehemmed H: Kâmetî-zâde Mehemmed Şeyhî R.

Merhûm-ı mezbûr “Çâvuş-zâde Efendi” demekle meşhûr, şâlih ü şâfi-fu'ad, mü'min-i pâk-i'tikâd idi.

Bekr Çelebi-zâde Raĥmetu'llâh Efendi

el-Mevlâ Raĥmetu'llâh ibnü'l-mevlâ Meĥemmed. Âtî't-terceme Edrineli Bekr Çelebi-zâde Meĥemmed Efendi'nün ferzend-i ercmendi ve maĥdûm-ı ĥiredmendi Raĥmetu'llâh Efendi'dür. Ba'de taĥşîli'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aĥçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ toĥsan Şafer'inde Şa'bân Efendi yirine maşkaţ-ı re'si olan maĥmiyye-i merķûmede Şâh Melek Medresesi ĥâricine 'âric, toĥsan beş Rebî'ül-âĥir'inde Şems-zâde Muştafa Efendi yirine Kâdî 'Abdî Medresesi'ne ĥareketle mübtehic oldı. Sene-i mezbûre Zî'l-ka'de'sinde Aĥaveyn Ĥüseyn Efendi yirine belde-i mezkûrede İbrâhîm Paşa Medresesi i'tâ, toĥsan sekiz Receb'inde Berber-zâde İbrâhîm Efendi yirine Yâķût Paşa Medresesi'ne sezâ görilmiş idi. Toĥsan toĥuz Şafer'inde fevt olup medrese-i maĥlûlesi Na'lbur-zâde Meĥemmed Efendi'ye virildi.

Merhûm-ı merķûm şalâĥ-ı ĥâlle ma'lûm, nîk-ĥaşlet, şâfi-taviyyet idi.

Şabuncı-zâde Ĥasan Efendi

el-Mevlâ Ĥasan. Maĥrûsa-i Edrine'den zuhûr ve “Şabuncı-zâde Ĥasan Efendi” demekle meşhûr olmuş idi. Tarîĥ-ı tadrîse 'azîmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iĥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp 'alâ-ĥasebi'l-'âde kaţ'-ı merâtib-i mu'tâde ile kırk aĥçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş üç Ramazân'ında Bekr Çelebi-zâde Meĥemmed Efendi yirine maĥmiyye-i Edrine'de Şâh Melek Medresesi tevcîh olındı. Yetmiş toĥuz Şevvâl'inde Şeyĥ-zâde İbrâhîm Efendi yirine 'Alemü'd-dîn Medresesi virilüp seksen dörd Şafer'inde Ĥekîm-zâde Aĥmed Efendi yirine¹ Kâdî 'Abdî Medresesi'ne gelüp seksen toĥuz Receb'inde 'Abdu'llâh Efendi yirine Şeyĥi Çelebi Medresesi'ne taĥrîk olunmuş idi. Toĥsan Şafer'inde selefi 'Abdu'llâh Efendi yirine Yâķût Paşa Medresesi'ne irtikâ, toĥsan beş Rebî'ül-âĥir'inde 'Abdü'l-bâķî² Efendi yirine

1 R 3a.

2 'Abdü'l-bâķi H: 'Abdü'l-ķâdir R.

Taşlık Medresesi sezâ görülmüş idi. Toğsan yedi Cumâde'l-ülâsında¹ sefle-ri İbrâhîm Efendi yerine Halebiyye Medresesi tevcih olunup toğsan sekiz Receb'inde Bustân-zâde Ahmed Efendi yerine Şâniye-i Üçşerefeli Medresesi'ne mevşûl olmuşlar idi. Toğsan toğuz Şafer'inde irtihâl ve âlem-i ervâha ittishâl eyledüklerinde medrese-i maḥlûleleri sâbıkâ İmâm-ı Sultânî 'Alî Efendi'ye in-tikâl eyledi.

Merḥûm-ı mezbûr şalâḥ u taqvâ ile meşhûr, nîk-nefs ü şâfi-fu'âd, merd-i ḳavî-i'tikâd idi.

Ḳara İbrâhîm Paşa Tâbi'i İshâḳ Efendi

el-Mevlâ İshâḳ. Bayburdlı'dur. Taḥşîl-i 'ilme 'âzim ve 'ulemâ-yı kirâmuñ bi-rinden mülâzım olup ḳaṭ'-ı merâḥîl-i ṭarîḳ iderek kırk aḳçe medreseye mevşûl ve andan daḥı ma'zûl iken biñ seksen yedi Ramazân'ında Emru'llâh Efendi yerine Behrâmiyye Medresesi ḥâricine 'âric, toğsan üç Rebî'ül-âḥir'inde Seyyid Süleymân Efendi yerine Defterdâr İbrâhîm Efendi² Medresesi'ne ḥareketle mü-btehic olup toğsan altı Cumâde'l-âḥire'sinde Kerpiçci-zâde Meḥemmed Efendi yerine Silivri ḳaşabasında vâḳı'a Pîrî Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Toğsan toğuz Rebî'ül-evvel'inde fevt olup medrese-i maḥlûlesi Nu'mân Efendi'ye tev-cih olındı.

Merḥûm-ı merḳûm ḥişsemend-i ma'ârif ü 'ulûm, şadr-ı [3^a] a'zam-ı sâbık Ḳara İbrâhîm Paşa'ya³ intisâb ve himmetleriyle kâ-m-yâb olmuş idi.

Hâfiz 'Abdu'r-raḥmân Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'r-raḥmân. Merzifon ḳaşabasından zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ezeli-den istifâza-i nûr-ı şu'ûr idüp taḥşîl-i ser-mâye-i 'ulûm ve tekmîl-i levâ-zım-ı mantûḳ u mefhûm itdükde âheng-i dârü'l-mülk-i Rûm ve ṭâlib-i meṭâ-lib-i erbâb-ı 'ulûm olduḳdan sonra 'azm-i ṭarîḳ-ı sa'âdet-refîḳ ve devr-i mecâ-lis-i erbâb-ı ders ü taḥḳîḳ iderek İsmâ'il-zâde Meḥemmed Efendi'den mülâ-zım ve râh-ı tedri-se 'âzim olup kırk aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış

1 Cumâde'l-ülâsında H: Cumâde'l-ülâsınıñ R.

2 Efendi R: -H.

3 Paşa'ya H: Paşa'nuñ R.

iki Şa'bân'ında maska-ı re'si olan kaşaba-i mezkûrede İl Beg Medresesi tevcih olunmuş idi. Altmış beş Şevvâl'inde Zilevî Maḥmūd Efendi yirine Erzenür-rüm kazâsıyla nâ'il-i merûm olup altmış altı Receb'inde ma'zül ve yirlerine Kulaksız Seyyid 'Abdu'llâh Efendi mevşül oldu. Altmış sekiz Rebî'ül-âhîr'inde Meḥemmed Faḥrî Efendi yirine şâniyen manşıb-ı sâbıklarına i'ade olunup altmış toḫuz Cumâde'l-âhîre'sinde Gölbâzârî Hüseyn Efendi yirine Konya kazâsına menkûl ve yirlerine Şadrü'd-dîn-zâde Fetḫü'llâh Efendi vuşül buldı. Yetmiş bir Receb'inde 'azl ve yirlerine Ḥamîdî Maḥmūd Efendi vaşl olındı. Yetmiş dört Muḥarrem'inde Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Ser-ḥaddî Muştafâ Efendi yirine Bosna kazâsı¹ hükûmeti tefvîz olunup yetmiş sekiz Cumâde'l-âhîre'sinde Hâfîz Muştafâ Efendi yirine Diyârbekr mevleviyyetine naklle ikrâm ve yirleriyle Muḥtârî Muştafâ Efendi be-kâm oldu. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Burusevî Maḥmūd-zâde Meḥemmed Efendi yirine Bağdâd-ı bihişt-âbâd kazâsına naklle ber-murâd olup yirleriyle Hevâyî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi mesrûrül'fu'âd oldu.² Seksen bir Cumâde'l-âhîre'sinde ma'zül ve yirlerine Ser-bendî-zâde İshâk Efendi mevşül oldu. Bunlara³ Menemen ma'a Foçalar kazâları arpalık virildi. Seksen iki Cumâde'l-ülâsında sene-i âtiye Muḥarremül'l-ḥarâmî ğurresi tevkiyetiyle Nâli⁴ Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l Medîne-i Münevvere *şalla'llâhu 'alâ-münevvirihâ*⁵ kazâsı ihşân olunduḫda arpalıkları Debbâğ-zâde Meḥemmed Efendi'ye tevcih olındı. Seksen dört Muḥarrem'inde güşe-nişîn-i 'uzlet ve ol manşıb-ı celile ile Çuḫacı-zâde Meḥemmed Efendi⁶ kesb-i 'izz ü rifat eyledi. Seksen beş Cumâde'l-ülâsında ḫalefleri Debbâğ-zâde Efendi üzerinden şâniyen⁷ Menemen ma'a Foçalar kazâları arpalık virildi. Seksen yedi Ramazân'ında Edrine pâyesi zamîmesiyle ikrâm olındı.⁸ Sene-i mezbûre Zî'l-ḥicce'sinde 'Uşşâkî-zâde Seyyid 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine Mışır-ı Qâhîre kazâsıyla kevkeb-i iḫbâli zâhire olup arpalıkları Şarı 'Oşmân Efendi'ye ta'yîn olındı. Seksen toḫuz Şevvâl'inde

1 R 3b.

2 oldu H: olup R.

3 Bunlara H: -R.

4 Nâli H: Bâli R.

5 "Allah onu nurlandırana salât etsin."

6 Meḥemmed Efendi H: Meḥemmedi R.

7 şâniyen H: -R.

8 olındı R: olındılar H.

sene-i âtiye Muharremü'l-ḥarâmı ğurresi tevķitiyle Kevākibî-zāde¹ Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirlerine Mekke-i Mu'azzama ḳazāsına naķlle ta'zīm ve yirleriyle 'İşmeti Tābî'î Ḥasan Efendi tekrīm olındı. Ṭoķsan bir Muharrem'inde munfaşıl ve yirlerine Şehlâ 'Abdü'l-bāķî Efendi vāşıl oldı. Sene-i mezkûre Cumāde'l-āḫire'sinde² İstanbul pāyesi zamīmesiyle Eyyübî Şa'bān Efendi 'azlınden Ebā Eyyüb-i Enşārî ḳazāsı arpalıķ iḥsān olınmış idi. Ṭoķsan üç Şevvāl'inde Bosnevî 'İsā Efendi maḥlûlinden Anaṭolı pāyesi zamīmesiyle Toķat ḳazāsına tebdil ve Ebā Eyyüb-i Enşārî mevleviyetiyle Yek-çeşm Aḫmed Efendi tebcil ḳılındı. Ṭoķsan yedi Zî'l-ḳa'de'sinde Toķat ḳazāsı 'Abdü'r-raḫīm-zāde Meḥemmed Efendi'ye arpalıķ virilüp bunlara Ḳudsi-zāde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Begbāzārı ve Edremid ve Bayındır ḳazāları arpalıķ ta'yin olındı. Bu ḫāl üzere ğüzārende-i eyyām u leyāl iken biñ ṭoķsan ṭoķuz [3^b] Cumāde'l-ül'āsınuñ onıncı ğünü terk-i 'ālem-i fānî ve 'azm-i beķā-yı cāvidānî itdüklerinde Edrineķapusu ḫāricinde Emīr-i Buḫārî Zāviyesi civārında medfūn ve naķş-ı seng-i mezārı Şeyḫ Müstaķīm Efendi didüği tārīḫ-i mevzūndur:

Bejt

Müstaķīmā ḫarf-i menķūṭı bunuñ tārīḫ olur
Ḥāfız'a 'izz ile Bārî 'adni me'vā eyleye³

Maḥlûl olan arpalıķlarından Begbāzārı ḳazāsı Ḳızıl Müsā Efendi'ye ve Bayındır ḳazāsı ḫalefleri 'Abdü'r-raḫīm-zāde Efendi'ye ve Edremid ḳazāsı Emīn-i Fetvā 'Aṭā'u'llāḫ Meḥemmed Efendi'ye erzānî ğörildi.

Mevlānā-yı merķūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsüm, ḫāfız-ı Kelām-ı Ḳadīm, ḫalīm ü selīm, ḫ'ān-ı ni'meti ğüşāde, ḳayd-ı tekellüfden āzāde, dervīş-nihād, pīr-i münevverü'l-meşib-i pāk-i'tiķād idi. Şadr-ı a'zam-ı⁴ sābıķ Merzifonî Ḳara Muştafā Paşa ile hem-şehrî olmağın vezir-i mezbūr himmetiyle pest-pāyeden ḫalāş olup iḫrāz-ı rütbe-i şadāret itmiş idi.

*Raḫmetu'llāhi 'aleyh.*⁵

1 Kevākibî-zāde H: Kevākib-zāde R.

2 mezkûre Cumāde'l-āḫire'sinde H: mezbûre Cumāde'l-ül'āsında R.

3 حافظه عز ايله بارى عدنى ماوى ايليہ

4 R 4a.

5 "Allah'ın rahmeti onun üzerine olsun."

Ḳahveci-zâde Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed bin İbrâhîm. Maḥrûsa-i Burusa'dan zühür ve “Ḳahveci-zâde Efendi” dimekle meşhûr olup Muḥarrem-zâde Aḥmed Efendi maḥrûsa-i merḳûmede Sulṭâniyye müderrisi iken ḥıdmet-i i'âdelerinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet ve ṭarîḳ-ı tadrîse 'azîmet eyleyüp devr-i medâris iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ altmış beş Şevvâl'inde Yûsuf Paşa H'âcesi yirine maşkaṭ-ı re'si olan maḥrûsa-i mezbûrede Perî-peyker Medresesi virilüp yetmiş Zî'l-ḥicce'sinde Şarrâfiyye Medresesi'ne gelüp seksen üç Receb'inde Ḳavanoz İbrâhîm Efendi yirine Vâ'iziyye Medresesi tevcih olınup ṭoḳsan bir Cumâde'l-ülâsında İbrâhîm Efendi yirine Veliyyü'd-dîn-zâde Aḥmed Paşa Medresesi i'tâ olınmış idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumâde'l-ülâsınuñ yigirmi altıncı günü fevt olup Bınarbaşı'nda Ḳalender-hâne ḳurbinde defn olınup medrese-i maḥlûlesi Menteş-zâde 'Abdu'r-raḥmân Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥûm-ı mezbûr ma'ârif ile meşhûr, nik-ḥaşlet, süfre-güşâ-yı ni'met idi.

Minḳârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'llâh ibnü'l-mevlâ Şeyḥü'l-İslâm Yaḥyâ ibnü'l-mevlâ 'Ömer el-Minḳârî. Hîlâl-i terâcim-i Sulṭân Meḥemmed Hân-ı Râbi'de tercemeleri *Cild-i Evvel*de ziver-i şâḥife-i suṭûr olan Şeyḥü'l-İslâm şadru'l-ulemâ'i'l-a'lâm, fâzıl-ı ḳarâr-dâde Minḳârî-zâde Yaḥyâ Efendi merḥûmuñ şemere-i şecere-i vücûdı ya'nî maḥdûm-ı ferzend-i 'âlî-ḳadr-i mes'ûdı 'Abdu'llâh Efendi'dür. Vâlid-i 'âlî-şânları ḥacrinde ḳarîn-i neşv ü nemâ ve nihâl-i isti'dâdı keşide-bâlâ olup ṭaraf-ı şeriflerinden ḥil'at-i mülâzemet ile teşrif ü i'zâz olınuḳdan soñra mazhar-ı 'âtifet-i şehriyârî ile mümtâz olmaḳla gümrükden kırk aççe vazîfe ile ser-efrâz olmuşlar idi. Biñ yetmiş sekiz Zî'l-ḥicce'sinde Ḳaraḳaş Meḥemmed Efendi yirine Rûm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḥşâ, yetmiş ṭoḳuz Şafer'inde Ṭop-hâneli 'Abdu'llâh Efendi yirine Ğazanfer Aḡa Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Lâkin erbâb-ı ṭarîḳa mezâḥim olmamaḳ için sene-i mezkûre Rebî'ül-evvel'inde ṭaraf-ı beytü'l-mâlden vezâ'if ta'yîniyle 'azl olınup yirleri Ḥekîmbaşı-zâde Yaḥyâ Efendi'ye tevcih olındı. Seksen Muḥarrem'inde selefleri 'Abdu'llâh Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine ḥıram eyleyüp sene-i mezbûre Rebî'ül-evve'inde yine vezâ'if-i mu'ayyene ile ma'zûl ve yirlerine H'â-

ce-zâde Seyyid 'Oşmân Efendi mevşûl oldu.¹ Seksen üç Muḥarrem'inde T̄osyevî Meḥemmed Efendi yirine İstanbul'da vâkı'a Vâlide Sulṭân Medresesi ihşân, sene-i mezkûre Rebî'ül-evvel'inde 'Uşşâkî-zâde Seyyid 'Abdü'l-bâkî Efendi yirlerine Selanik kazâsına şâyân olup seksen dört [4^a] Cumâde'l-ülâ'sında İstanbul pâyesi zamîmesiyle 'azl² ve yirlerine Müfettiş İbrâhîm Efendi vaşl olındı. Sene-i mezkûre³ Receb'inde Muḥarrem-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Burusa kazâsıyla ikrâm olunup seksen beş Ramazân'ında 'Abdû'r-rahîm-zâde Meḥemmed Efendi üzerinden Edremid ve Bayındır ve İlahî-zâde Meḥemmed Efendi üzerinden Begbâzârî kazâları arpalığıyla munfaşıl ve maḳâm-ı ḥükümetlerine Kevâkibî-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi vâşıl oldu. T̄oḳsan dört Ramazân'ında Ḳudsî-zâde Tezkirecisi Meḥemmed Efendi yirine mesned-nişîn-i şadâret-i Anatoḻi olduklarında⁴ arpalıkları seleflerine virildi. T̄oḳsan beş Zî'l-ḥicce'sinde Edrineli İbrâhîm Efendi 'azlinden Anḳara kazâsı arpalığıyla müteḳâ'id ve yirlerine şâniyen Ebû Sa'îd-zâde Feyzullâh Efendi müteşâ'id oldılar. T̄oḳsan sekiz Şafer'inde tafşîli Ḥâmid Efendi tercemesinde vâkı' müşâdere ḥuşûşında cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunup Boğazḥişârî'na vâşıl olduklarında Köprili-zâde Muştafâ Paşa muḥâfîz bulunmağın ol maḥalde meḳşlerine sebep⁵ olmuş idi. Sene-i mezkûre Cumâde'l-âḥire'sinde Beyâzî-zâde Aḥmed Efendi maḥlûlinden arpalıkları Şire ve Bıñarḥişâr ve Ḳaraşu Yeñicesi kazâlarına tebdîl ve Anḳara kazâsıyla ber-vech-i mevleviyyet Sivasî-zâde Meḥemmed Emîn Efendi tebcîl kılındı. Bunlar birkaç günden sonra maḥrûsa-i Burusa'da ḳarâr ile me'mûr oldılar. T̄oḳsan t̄oḳuz Muḥarrem'inde ma'füvven Beşiktaş'da yalılarına dâḫil ve sene-i mezkûre⁶ Cumâde'l-âḥire'sinüñ yigirmi altıncı Şülâşâ günü rahmet-i Raḥmân'a vâşıl olup medîne-i Üsküdar'da vâlid-i keşîrül-maḥâmidleri cenbinde defn olunup maḥlûl olan arpalıkları şeyḫül-İslâm-ı sâbîḳ 'Alî Efendi'ye tevciḥ olındı.

Mevlânâ-yı merḳûm maḥdûm-ı fütüvvet-rüsûm, vecîh ü vaḳûr, kerîm ü ḡayûr, 'âlî-himmet, şâfi-taviyyet idi.

1 oldı R: oldılar H.

2 R 4b.

3 mezkûre H: mezbûre R.

4 olduklarında H: olduḳda R.

5 sebep H: ba'îş R.

6 mezkûre H: mezbûre R.

Kâtib-i Şer'îyyât 'Abdu'r-raḥmân Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'r-raḥmân. Anaṭolî tarafından âheng-i dârü'l-mülk-i Rûm ve tarîḳ-ı 'ilmi veche-i maṭlab-ı merûm eyleyüp Bezirci-zâde Maḥmûd Efendi'den mülâzım ve râh-ı tadrîse 'âzım olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ ṭoḳsan üç Rebî'ül-âḫir'inde Bosnevî 'Îsâ Efendi yerine Raḫîḳî Medresesi ḫâricine 'âric, ṭoḳsan yedi Cumâde'l-ülâ'sında 'Abdü'r-raḫîm-zâde Meḫemmed Efendi yerine Sittî Ḥâtûn Medresesi'ne ḫareketle mübtehic olmuş idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumâde'l-âḫire'sinüñ yigirmi altıncı günü ders ü devri tamâm ve 'âlem-i 'uḳbâya ḫıram eyleyüp medrese-i maḥlûleleri Necîb Meḫemmed Efendi'ye in'âm olındı.

Merḫûm-ı merḫûm dâḫil-i 'idâd-ı erbâb-ı 'ulûm, bi-taḫşîş fenn-i şakde mâhir olduḡı ecilden maḫâkimde ḫıdmet-i kitâbet ile meşḡul olmaḡın "Kâtib 'Abdu'r-raḥmân Efendi" dimekle ma'lûm idi.

Şadrî Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Dârü's-salṭanati'l-'aliyye maḫmiyye-i Ḳoşantıniyye'den bedîdar ve "Şadrî Efendi" dimekle şöhret-şî'âr olmuş idi. Tarîḳ-ı pür-tevfîḳ-ı 'ilmîye 'âzîmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ¹ birinden iḫrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib iderek kırk aḳçe medreseden ma'zûl olduğdan sonra biñ ṭoḳsan sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Üçbaş Medresesi ḫâriciyle be-kâm ve beyne'l-aḳrân şeref-i imtiyâz ile nâ'ilü'l-merâm olmuş idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumâde'l-âḫire'sinüñ² yigirmi sekizinci günü dâr-ı fenâdan rıḫlet ve 'âlem-i 'uḳbâya 'âzîmet itdüklerinde medrese-i maḥlûleleri³ Hâdî-zâde Feyzu'llâh Efendi'ye in'âyet olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr ḫüsn-i mu'âşeretle meşḫûr, şâfi-fu'âd, pâk-i'tiḳâd idi.

Şarı Aḫmed Efendi

el-Mevlâ Aḫmed. Belde-i Üsküb'den bedîd ve nâ'il-i rûtbe-i dâniş ü did olup ba'de taḫşîli'l-isti'dâd âheng-i dârü'l-mülk-i İstanbul ve devr-i mecâlis 'ulemâ-yı fuḫûl eyleyüp Şeyḫü'l-İslâm Minḳârî-zâde Efendi ḫıdmetlerinden

1 R 5a.

2 Cumâde'l-âḫire'sinüñ H: Cumâde'l-âḫire'sinde R.

3 maḥlûleleri H: maḥlûlesi R.

mülâzım ve ʃarık-ı tedrişe [4^b] ‘âzim olup devr-i medâris-i mu‘tâde ile kırk akçe medreseden ma‘zûl ve muntazır-ı neyl-i me‘mûl iken biñ seksen dört Receb’inde Şehlâ ‘Abdu’r-rahmân Efendi¹ yirine Çâvuşbaşı Medresesi hâriciyle kâm-revâ, seksen sekiz Şa‘bân’ında Seyfi-zâde Seyyid İbrâhîm Efendi yirine Kañlıca’da İskender Paşa Medresesi i‘tâ olındı. Toğsan bir Şafer’inde Trabzonî Seyyid Maḥmûd Efendi yirine Şâniye-i Kâsım Paşa Medresesi virilüp toğsan iki Receb’inde Hâmid-zâde ‘Abdu’llâh Efendi yirlerine Hâfız Paşa Medresesi’ne taḥrîk olındı. Toğsan dört Şevvâl’inde şeyḥü’l-İslâm-ı sâbık Ebü İŝhâk² İsmâ‘il Efendi ḥazretleri yirlerine Ḥayrüd-dîn Paşa Medresesi’ne mevşûl, toğsan yedi Cumâde’l-ülâsında Nîfi İbrâhîm Efendi yirine Şaḥn-ı Semâniyye’nün biriyle nâ’ilü’l-me‘mûl olup toğsan sekiz Şevvâl’inde selef-i zî-şerefleri İsmâ‘il Efendi ḥazretleri yirlerine Rüstem Paşa Medresesi iḥsân olunmuş idi. Toğsan toğuz Receb’inde rûḥ-ı revânî ‘âlem-i envâra ittişâl³ itdükde medrese-i maḥlûlesi Emru’llâh Efendi’ye intikâl eyledi.

Merḥûm-ı merḥûm “Şarı Aḥmed Efendi” dimekle ma‘lûm, ehl-i ‘ilm ü şâḥib-i ma‘rifet, baḥîret ü intibâh ile şöhret bulmuş idi.

Dâvûd-zâde Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ ibnü’l-mevlâ Dâvûd. ‘Ulemâ-yı devlet-i Sulṫân İbrâhîm Hânî’de tercemesi bu cerîdenün *Cild-i Evvel*’inde sebḫ iden Atlu Dâvûd Efendi’nün maḥdûm-ı mihteri ve ferzend-i ferḥunde-aḥteri Muştafâ Efendi’dür. İ‘dâd-ı meḥâsin-i isti‘dâd itdükden ŝoñra Şeyḥü’l-İslâm Ebü Sa‘îd Efendi’den şeref-i mülâzemetle be-kâm olup devr-i merâtib ve aḥz-ı revâtib iderek kırk akçe medreseden ma‘zûl iken biñ altmış yedi Receb’inde Bağdâdî-zâde ‘Abdu’llâh Efendi yirine Behmen Ağa Medresesi’ne hâric ile ‘âric, yetmiş beş Muḥarrem’inde Sivasî-zâde ‘Abdü’l-vehhâb Efendi yirine Çâvuşbaşı Medresesi’ne ḥareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş toğuz Rebî‘ül-evvel’inde Evliyâ Meḥemmed Efendi yirlerine Fîrûz Ağa Medresesi ‘inâyet olunup seksen üç Cumâde’l-âḥire’sinde Ḥaṫṫâṫ⁴ ‘Abdu’llâh Efendi yirine Süleymân Şubaşı Medresesi’ne ḥareket itmîşler idi. Seksen beş Şafer’inde Dendânî İbrâhîm Efendi

1 Efendi H: - R.

2 Ebü İşhâk H: -R.

3 ittişâl H: işâl R.

4 R 5b.

yirine Mollâ Gürânî Medresesi erzânî görölüp seksen altı Şevvâl'inde Atbâzârî Aḥmed Efendi yirine Şeyḥü'l-İslâm Zekerıyyâ Efendi Medresesi Üläsî in'âm olınmış idi. Seksen toḡuz Receb'inde Ḥâcib-zâde Meḥemmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine irtikâ, toḡsan bir Muḥarrem'inde Nefes-zâde Seyyid¹ 'Abdu'r-raḥmân Efendi yirlerine Zâl Paşa Medresesi'ne i'tilâ itdiler. Toḡsan iki Receb'inde selef-i sâlıfî Aḥmed Efendi yirine 'Alî Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürür eyleyüp toḡsan beş Rebî'ül-âḥir'inde Begler Ḥ'âcesi Aḥmed Efendi yirine Üsküdar'da Vâlide Sultân Medresesi'ne mevşül, toḡsan yedi Muḥarrem'inde Erdebîli-zâde Dâmâdı Ebü Bekr Efendi yirine ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla İstanbul'da Vâlide Sultân Medresesi ile nâ'ilül-me'mül olmışlar idi. Toḡsan sekiz Rebî'ül-evvel'inde sene-i âtiye Muḥarremü'l-ḥarâmı ğurresi tevḫîtiyle Gümülcinelî 'Abdu'llâh Efendi maḥlûlinden Medîne-i Münevvere kazâsıyla tekrîm olunup toḡsan toḡuz Receb'inde 'âlem-i ervâḥa vâşıl ve ol manşıb-ı celîle Seyyid Ḥalîl Efendi nâ'il oldı.

Mevlânâ-yı mezbûr ḥüsn-i ḥulḫla meşḥûr, ḥâlişü'l-cenân, ṭâhirü'l-lisân idi.

Malâtiyyeli Ḥasan Efendi

el-Mevlâ Ḥasan. Malâtiyyeli'dür. Ba'de taḥşîli'l-isti'dâd ṭarîḫ-ı sa'âdet-refîḫ-ı 'ilmîye 'azîmet ve 'Abdü'l-ḫâdir Efendi'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib ve aḫz-ı revâtib iderek kırık aḫçe medreseye vâşıl ve andan daḥı² munfaşıl [5^a] olduḡdan şoñra biñ toḡsan Cumâde'l-âḥire'sinde Beñli Şa'bân Efendi yirine Ḥurremiyye Medresesi ḥâricine 'âric, toḡsan üç Rebî'ül-âḥir'inde selefî yirine Bâlî Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübteic olmuş idi. Toḡsan altı Rebî'ül-evvel'inde Mekkî-zâde Es'ad Efendi yirine Şâniye-i Ḥusrev Kethudâ Medresesi sezâ görölüp toḡsan sekiz Cumâde'l-ülâsında Şafâyî Muştafâ Efendi maḥlûlinden Küçüçekmece'de vâḫi³ 'Abdü's-selâm Medresesi in'âm olınmış idi. Toḡsan toḡuz Şa'bân'ında 'azm-i 'âlem-i uḫbâ eyleyüp medrese-i maḥlûle-si Şirevî Maḥmûd Efendi-zâde Meḥemmed Emîn Efendi'ye i'tâ olındı.

Merḥûm-ı⁴ mezbûr 'ilm ü fazîletle meşḥûr idi.

1 Seyyid H: -R.

2 andan daḥı H: andan şoñra daḥı R.

3 vâḫi' R: vâḫı'a H.

4 Merḥûm-ı H: Merḥûm-ı R.

Begbâzârî Hüseyn Efendi

el-Mevlâ Hüseyn. Begbâzârî kaşabasından bedîd ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olup dârü'l-mülk-i İstanbul'a 'azîmet ve 'ulemânuñ birinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ seksen altı Zi'l-ka'de'sinde Trabzonî Hasan Efendi yerine kaşaba-i Kâsım Paşâda vâkı'a Eyyühüm Medresesi hâriciyle bekâm olup toğsan iki Rebî'ül-evvel'inde Debbâğ-zâde Efendi Birâderi Ahmed Efendi mahlûlinden Sittî Hâtûn Medresesi'ne hareketle memnûn kılındılar. Toğsan beş Cumâde'l-âhire'sinde Seyyid Süleymân Efendi¹ yerine Ca'fer Paşa Medresesi virilüp toğsan yedi Cumâde'l-ülâ'sında Şerif Efendi yerine Etmekcioğlu Medresesi'ne tahrik olunup toğsan toğuz Cumâde'l-ülâ'sında 'İsâ Efendi yerine Emre H'âce Medresesi'ne gelmişler idi. Sene-i mezkûre² Şa'bân'ında ders ü devri tamâm ve 'âlem-i uçbâya hırâm eyleyüp medrese-i mahlûlesi şadr-ı vâlâ-kadr Kevâkibi-zâde Veliyyü'd-dîn Efendi hâzretlerine tevcih olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr müşâreket-i emşâle meşhûr idi.

Fındık Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ ibn el-Hâc Mehemmed. Medîne-i Konya'dan zühûr ve iktisâb-ı ser-mâye-i 'ilm ü 'irfâna şarf-ı nuķûd-ı sinîn ü şühûr eyleyüp dârü'l-mülk-i İstanbul'a 'âzim ve Necâtî-zâde Mehemmed Efendi'den mülâzım olup devr-i merâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ elli sekiz Zi'l-ka'de'sinde fetvâsı zamîmesiyle Akşehr'de Atabeg Medresesi hâric³ elli ile tevcih olındı. Bir müddetden şoñra 'azl olunup medreseleri âhara virilmiş idi. Altmış iki Şevvâl'inde hareket-i mişliyye i'tibârıyla yine medrese-i mezkûreye⁴ i'ade olındılar. Altmış üç Receb'inde maskaç-ı re'si olan Konya şehrinde Monlâ-yı Cedîd Medresesi'ne ibtidâ dâhil i'tibârıyla vâşıl olup sene-i mezkûre Zi'l-ka'de'sinde medîne-i mezkûrede Şeyh Habîb Medresesi'ne tahrik olunmuşlar⁵ idi. Ba'dehu yine medreseleri âhara tevcih olunup altmış beş Şa'bân'ında

1 R 6a.

2 mezkûre H: mezbûre R.

3 hâric H: -R.

4 mezkûreye H: mezbûreye R.

5 olunmuşlar H: olunmuş R.

Şahın rütbesiyle¹ şâniyen medrese-i merķūmede ferş-i seccâde-i dirâset itmişler idi. Altmış altı Zî'l-ka'de'sinde ber-vech-i mevleviyyet Girid ceziresinde Resmo kazâsı hükümeti tefvîz olunup ba'de'l-'azl altmış toķuz Cumâde'l-ülâ'sında cezire-i mezkūrede Ebūkurūn ve Perye ve Melepote kazâları ilhâķıyla Hāmdî-zāde Luţfu'llāh Efendi yirine Hānya kazâsı ihşān olındı. Yetmiş Şāfer'inde ma'zūl ve yirlerine Arnavud Hūseyñ Efendi mevşūl oldu. Yetmiş beş Muħarrem'inde Mektübî Hūseyñ Efendi yirine Kütāhiyye kazâsı 'ināyet olunup sene-i mezkūre² Şa'bān'ında 'Abdü'r-raħīm-zāde Meħemmed Efendi arpalığı olan Şire kazâsına ber-vech-i mevleviyyet nakl ve yirlerine şâniyen Hēre-zāde Hūseyñ Efendi vaşl olındı. Yetmiş altı Cumâde'l-āħire'sinde munfaşıl ve yirlerine Müvezzi' Aħmed³ Efendi nā'il oldu. [5^b] Seksen Receb'inde Medīne-i Münevvere pāyesi zamīmesiyle Seyyid 'Abdü'l-fettāh Efendi maħlūlinden Trablus-ı Şām kazâsı in'ām olunmuş idi. Seksen iki Cumâde'l-āħire'sinde ma'zūl ve yirlerine Mu'īd-zāde Meħemmed Efendi mevşūl oldu. Seksen dört Şevvāl'inde Şa'rānî-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Kayşeriyye kazâsı 'ināyet olunup seksen beş Muħarrem'inde 'azl ve yirlerine şâniyen Hāfiz Şa'bān Efendi vaşl olındı. Seksen sekiz Cumâde'l-āħire'sinde Anķaravî-zāde Hāsan Efendi yirine Mağnisa kazâsı i'tā olunup⁴ seksen toķuz Cumâde'l-āħire'sinde munfaşıl ve yirlerine Muşāħib İmāmı Aħmed Efendi vāşıl oldu. Toķsan dört Muħarrem'inde Hāfiz Muştafā Efendi yirine Üskūdar kazâsı sezāvār görölüp toķsan beş Rebī'ül-āħir'inde 'azl ve yirlerine Tavuķcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi vaşl olındı.⁵ Toķsan toķuz Şāfer'inde Medīne-i Münevvere pāyesi zamīmesiyle H'āce es-Seyyid Feyzu'llāh⁶ Efendi arpalığı olan Ebā Eyyūb-i Enşārî kazâsına manşūb kılınmışlar idi. Sene-i mezkūre⁷ Ramazān'ının beşinci günü vedā'-ı 'ālem-i fānî ve 'azm-i beķā-yı cāvidānî itdüklerinde manşīb-ı maħlūl şâniyen Yek-çeşm Aħmed Efendi'ye erzānî görildi.

Merħūm-ı merķūm ĩşşemend-i ma'ārif ü 'ulūm, beyne'n-nās "Fındık Muştafā Efendi" demekle ma'lūm idi.

1 rütbesiyle H: medresesiyle R.

2 mezkūre H: mezbūre R.

3 Müvezzi' Aħmed H: Nūrî-zāde Aħmed R.

4 olunup H: olındı R.

5 R 6b.

6 es-Seyyid Feyzu'llāh H: Seyyid 'Abdu'llāh R.

7 mezkūre H: mezbūre R.

Müfettiş İbrâhîm Efendi

el-Mevlâ İbrâhîm bin 'Abdü'l-hay. Vilâyet-i Anaṭolî'da Şihâbü'd-dîn kazâsına tâbî' Kabaḫ nâm kıaryeden zühür ve âftâb-ı feyz-i ezeliden iktibâs-ı nür-ı şu'ür idüp vâlid-i mâcidleri Anaṭolî kıalem-revinde kıuzât-ı sûtüde-şifâtdan olup bunlar biñ elli üç târiḫinde dârü'l-mülk-i İstanbul'a kıudüm ve taḫşil-i ma'ârif ü 'ulüm¹ eyleyüp Ebu'l-hayr Efendi dârü'l-ifâdesinde mu'îd ve meclis-i derslerinden müstefid olarak biñ altmış bir Şafer'inde Bayram Paşa Medresesi'nden² hareketlerinde mülâzım ve râh-ı tadrîse 'âzim olup ba'de tekmîli'l-medâris kırık aḫçe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biñ yetmiş üç Receb'inde Muṭahhar Efendi yirine Fâtıma Hânım Medresesi hâriciyle kâm-revâ, yetmiş altı Cumâde'l-âḫire'sinde Bezirci-zâde Maḫmûd Efendi yirine Tevḫî'î Ca'fer Çelebi Medresesi sezâ görölüp sene-i mezbûre Zi'l-ka'de'sinde Kıabaşakal Aḫmed Efendi yirine Şâh-ı Hübân Medresesi iḫsân, yetmiş yedi Şa'bân'ında Debbâğ-zâde Meḫemmed Efendi yirlerine Haremeynü'ş-Şerîfeyn evḫâfî tefṫışine şâyân görölmişler idi. Yetmiş ṫoḫuz Rebî'ül-evvel'inde Hâfız Şa'bân Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne mevşül, seksen Rebî'ül-âḫir'inde H'âce-zâde Seyyid 'Osmân Efendi yirlerine Şaḫn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mül oldılar. Seksen bir Muḫarrem'inde Şalâḫî Hâsan Efendi maḫlûlinden Kıılıç 'Alî Paşa Medresesi virölüp sene-i mezkûre Zi'l-ḫicce'sinde Mu'îd Meḫemmed Efendi yirine 'Alî Paşa-yı 'Atıḫ Medresesi'ne ḫaḫîḫ olup seksen üç Muḫarrem'inde selefi Mu'îd Meḫemmed Efendi yirine Medrese-i Şeh-zâde³ mesnedgâh-ı ifâdeleri olmuş idi. Seksen dört Cumâde'l-ülâsında Minḫârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirlerine Selanik kıazâsı 'inâyet olınup seksen beş Ramażân'ında ma'zül ve yirlerine Nâlî⁴ Meḫemmed Efendi mevşül oldu. Seksen altı Zi'l-ḫicce'sinde İlähî-zâde Meḫemmed Efendi yirine Edrine kıazâsı iḫsân olınmış idi. Seksen sekiz Rebî'ül-âḫir'inde 'azl ve yirlerine Şarı 'Osmân Efendi vaşl olınup bunlara sene-i mezkûre Receb'inde Kıevâkîbî-zâde Şeyḫ Meḫemmed Efendi üzerlerinden Ayazmend ve Büy-âbâd kıazâları arpalık ta'yîn olındı. Seksen ṫoḫuz Rebî'ül-âḫir'inde Kıâḫî-zâde Meḫemmed [6^a] Efendi maḫlûlinden Ebâ Eyyüb-i Enşârî kıazâsı arpalık virölüp Ayazmend

1 ma'ârif ü 'ulüm H: 'ulüm u ma'ârif R.

2 Medresesi'nden S: Medreseleri"nden H.

3 Şeh-zâde H: Şâh-zâde R.

4 Nâlî H: Bâlî R.

ve Bûy-âbâd kazâları Aşk Maḥmûd Efendi'ye virildi. 70 Rebi'ül-âhîr'inde Kudsî-zâde Tezkirecisi Meḥammed Efendi yirine İstanbul kazâsı hükümetiyle ikrâm olunduğlarında arpalıkları şâniyen Ebû Sa'îd-zâde Feyzullâh Efendi'ye in'âm olındı. 70 bir Şevvâl'inde munfaşıl ve maḥâm-ı hükümetlerine se-lefleri Kevâkibî-zâde¹ Efendi nâ'il oldılar. Bunlara halefleri arpalıkları Mene-men ma'a Foçalar ve Ḥarmencik kazâları ta'yîn olındı. 70 iki Şafer'inde şeyhül-İslâm-ı sâbîk Esîrî Meḥammed Efendi maḥlûlinden Birgi ve Mudanya kazâlarına tebdil ve evvelkiler ile Memek-zâde Tezkirecisi Meḥammed Efendi tebcil kılındı. 70 yedi Cumâde'l-ülâsında Anaḫolî şadâreti pâyesi zamîme-siyle² selef-i sâlifleri Ḥ'âce-zâde Seyyid 'Osmân Efendi yirlerine şâniyen maḥ-miyye-i Koşantınıyye kazâsı tevcih olunduğda³ arpalıkları seleflerine virildi. 70 sekiz Ramazân'ında İmâm-ı Sulṫânî İbrâhîm Efendi yirlerine bi'l-fi'l Anaḫolî şadrına menḫûl ve yirlerine Fenârî-zâde Seyyid Meḥammed Efendi mevşûl oldu. Sene-i mezkûre⁴ Zi'l-ḥicce'sinde müteḫâ'id ve yirlerine şâniyen 'Abdü'r-raḫîm-zâde Meḥammed Efendi müteşâ'id oldu. Bunlara 70 70 Cumâde'l-âhîre'sinde şeyhül-İslâm-ı sâbîk 'Alî Efendi üzerlerinden Gelibolî ve Sulṫânḫîşârî kazâları arpalık ta'yîn olunup ve bu ḫâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken sene-i mezkûre⁵ Ramazân'ınun on üçüncü günü intikâl ve 'idgâh-ı cinâna isti'câl itdüklerinde⁶ Sulṫân Meḥammed Ḥân Câmî-i Şerîfi ḫurbinde Efrâziyye Mescidi sâhasında medfûn ve naḫş-ı seng-i mezârî ber-vech-i ta'miye Kâmî Meḥammed Efendi didügi târiḫ-i mevzundur:

Mısra'

Üç ihlâş ile İbrâhîm Efendi rûḫını yâd it⁷

1 R 7a.

2 pâyesi zamîmesiyle H: zamîmesi pâyesiyle R.

3 olunduğda H: olındı R.

4 mezkûre H: mezbûre R.

5 mezkûre H: mezbûre R.

6 itdüklerinde H: eyledüklerinde R.

7 اوج اخلاص ايله ابراهيم افندى روحنى ياد ايت

Bu tarih mısraının hesaplanması hakkında Avusturya Viyana Milli Kütüphanesi H. O. 127 vr. 5b'de der-kenârda şu açıklama yapılmıştır:

Târiḫ-i mezkûrûnî ṫariḫ-ı istiḫrâcî budur ki üç lafzından murâd se'dür. Se ise 'adedde altmış beşdür. Süre-i İhlâş'ın mecmû'-ı ḫurûfî 'adedde biñ ikidür. Altmış beş ile cem' olduğda biñ altmış yedi olur. Rûḫdan ise murâd mektûbî olmayup melfûzî olan ḫurûfdur. İbrâhîm lafzında râdan şoñra olan elifdür. Üç kerre yâd itmeden murâd bir def'a elifün murâdifî yekdür. Biñ 'adedde otuzdur. Bir def'a daḫı elif 'adedde birdür. Bir def'a daḫı yine birdür. Mecmû'ı otuz iki olur. Evvelki biñ altmış yedi 'adedi ile cem' olunca biñ toksan 70 olur.

Maḥlûl olan arpalıkları Şa'bân-zâde Meḥemmed Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı merķûm fenn-i fıkhâ intisâbla ma'lûm, üslûb-ı maḥkeme-
de kâr-güzâr u sûtûde-kirdâr, vecih ü vaķûr, şedid ü ğayûr, 'iffet ü nezâhetde
'alem, evzâ' u eṭvârî müsellemdir.

Gelibolılı¹ Şeyhî Meḥemmed Efendi [Anķaravî Efendi Şeyhîsi]

el-Mevlâ Meḥemmed Şeyhî. Gelibolı sâhilinden² bedid ve nâ'il-i rütbe-i
dâniş ü did olup taḥşil-i ma'ârifte iştigâl ve tenvîr-i mebahîş-i kıl ü kâl itdükde
Anķaravî Meḥemmed Efendi'den mülâzım ve ṭarîķ-ı tadrîse 'âzım olup devr-i
medâris iderek kırk akçe medreseye vâsıl ve andan dahı munfaşıl olduğdan
soñra biñ ṭoķsan bir Muḥarrem'inde Tezkireci 'Alî Efendi-zâde Meḥemmed
Efendi yerine Şâniye-i Rûm Meḥemmed Paşa Medresesi hâricine 'âric, ṭoķsan
dört Ramazân'ında 'Uşşâķî-zâde Seyyid 'Abdu'llâh Efendi ḥazretleri yirlerine
Sa'dî Efendi Medresesi zamîmesiyle hareketle mübtehic olmuş idi. Ṭoķsan
altı Şa'bân'ında Tatar 'Abdu'llâh-zâde³ Yahyâ Efendi yerine Nişâncı Paşa-yı
'Atîķ Medresesi'ne ḥaķîķ olup ṭoķsan yedi Zi'l-ķa'de'sinde efendisi Anķaravî
Meḥemmed Efendi şeyhü'l-İslâm olduğda fetvâ emâneti ḥıdmetiyle ikrâm,
ṭoķsan sekiz Muḥarrem'inde 'Aṭâ Efendi Birâderi 'Abdu'r-raḥmân Efendi
maḥlûlünden Şeyhü'l-İslâm Debbâğ-zâde Meḥemmed Efendi Medresesi in'âm
olunmuş⁴ idi. Ṭoķsan ṭoķuz Muḥarrem'inde Gümrükci Maḥmûd Aĝa Ḥ'âcesi
Meḥemmed Efendi yerine Ḥayrüd-dîn Paşa Medresesi virilüp sene-i mezkûre⁵
Şevvâl'inde 'idgâh-ı ervâḥa vâsıl olduklarında medrese-i maḥlûlelerine Çeş-
mî-zâde Meḥemmed Emîn Efendi nâ'il oldu.

Merḥûm-ı merķûm ḥişşemend-i ma'ârif ü 'ulûm, şâlih ü ber-güzide-fi'âl,
'ilm ü ma'ârifde müşârik-i emşâl olup Şeyhü'l-İslâm Anķaravî Meḥemmed
Efendi âsitânesine müntesib olmaĝın⁶ "Anķaravî [6^b] Efendi Şeyhîsi" dimekle
şehîr ve bu 'unvânla ma'lûm-ı şaĝîr ü kebîr olmuş idi.

1 Gelibolılı R: La'li Gelibolılı H.

2 sâhilinden H: sâhilinde R.

3 'Abdu'llâh-zâde H: 'Abdu'llâh Efendi-zâde R.

4 in'âm olunmuş H: virilmiş R.

5 Ṭoķsan ṭoķuz Muḥarrem'inde Gümrükci Maḥmûd Aĝa Ḥ'âcesi Meḥemmed Efendi yerine Ḥayrüd-
dîn Paşa Medresesi virilüp sene-i mezkûre H: Sene-i mezbûre R.

6 Anķaravî Meḥemmed Efendi âsitânesine müntesib olmaĝın H: -R.

'Abdü'r-rahîm-zâde Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed ibnü'l-mevlâ en-nihrîr 'Abdü'r-rahîm. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulţân Mehemmed¹ Hân-ı Râbi'den tercemeleri bu mecellenün *Cild-i Evvel*'inde tahrîr olunan Şeyhü'l-İslâm üstâdü'l-ķavâbil-i enâm 'Abdü'r-rahîm Efendi'nün maĥdûm-ı şâliş-i ĥıredmendi şadr-ı vâlâ-ķadr Mehemmed Efendi'dür. Şeyhü'l-İslâm ibn Şeyhü'l-İslâm Yaĥyâ Efendi'den mülâzım ve râh-ı tadrise 'âzim olup kırķ akçe medreseden ma'zûl iken biñ elli yedi Şa'bân'ında 'İzzetî Şeyĥ Mehemmed Efendi yirine müşârun ileyh Yaĥyâ Efendi merĥumuñ medreseleriyle kâm-revâ, elli sekiz Zî'l-ĥicce'sinde A'rec Muştafâ Efendi yirine Şaĥn-ı Semâniyye'nün birine revnaķ-baĥşâ olmuşlar idi. Altmış Zî'l-ķa'de'sinde 'Alî Bâr Efendi yirine Hâşekî Sulţân Medresesi iĥsân, altmış iki Zî'l-ķa'de'sinde İcî-zâde Seyyid Yaĥyâ Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine şâyân olup altmış beş Ramazân'ında 'Acem Mehemmed Efendi yirine Selanik ķazâsı ĥükümetiyle taĥşil-i nâm ü şân itmişler idi. Altmış altı Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Hâlıcı-zâde Aĥmed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş bir Şevvâl'inde H'âce Fesâd-zâde Seyyid Aĥmed Efendi yirine Mıťır-ı zâtü'l-ehrâm ķazâsıyla ikrâm olunup yetmiş iki Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Sa'id Efendi vâşıl oldılar. Yetmiş altı Rebî'ül-evvel'inde Bâķî-zâde Es'ad Efendi yirine Edrine ķazâsında ĥâkim ve revnaķ-efrûz-ı maĥâfil ü maĥâkim olmuşlar idi. Yetmiş yedi Şafer'inde Molova ķazâsı arpalığıyla 'azl ve yirlerine ĥalef-i sâilifleri Hâlıcı-zâde Efendi vaşl olındı. Seksen iki Muĥarrem'inde İlâhî-zâde Mehemmed Efendi yirine Şâm-ı dârûs-selâm ķazâsı rızâ-dâdeleri olup seksen üç Receb'inde Kabaķulaķ-zâde Mehemmed Efendi maĥlûlinden Mekke-i Mükerrreme ķazâsına naķlle ta'zîm ve yirleriyle Şarî 'Oşmân Efendi tekrîm olındı.² Ba'de edâ'i'n-nüsûk mücâveret itmeyüp seksen dört Muĥarrem'inde cânib-i Rûm'a 'avdet itdüklerinde yirlerinde Beyâzî-zâde Aĥmed Efendi iķâmet eyledi. Sene-i mezkûre³ Cumâde'l-âĥire'sinde Esîrî Birâderi Muştafâ Efendi yirine Kōştantıniyye ķazâsı ĥükümetiyle vâşıl-ı ümniyye oldılar. Seksen beş Rebî'ül-âĥir'inde munfaşıl ve yirlerine Debbâĥ-zâde Mehemmed Efendi vâşıl oldu.⁴ Bunlara ĥalefleri üzerlerinden Kâl'a-i Sulţâniyye ve Şehlâ 'Abdü'l-bâķî Efendi üzerinden Edremid ve Bayındır

1 R 7b.

2 olındı R: kılındı H.

3 mezkûre H: mezbûre R.

4 oldı R: oldılar H.

każaları arpalık virilüp sene-i mezbûre Ramazân'ında Qal'a-i Sulţâniyye każası ibkâsiyla selefleri Esîri Birâderi Muştafâ Efendi üzerinden Gümülcine ve Uzuncaova Hâşköyi ve Çeşmi-zâde Mehemmed Şâlih Efendi üzerinden Keşân każalarına tebdil ve Edremid ve Bayındır każalarıyla Minķârî-zâde 'Abdu'llâh Efendi tebcil kılındılar. Seksen sekiz Şa'bân'ında Hâmid Efendi yirlerine Anaţoli şadâretiiyle kâm-yâb olduklarında¹ arpalıklarından Qal'a-i Sulţâniyye każası selefleri Çeşmi-zâde Mehemmed Şâlih Efendi'ye ve Gümülcine ve Uzuncaova Hâşköyi ve Keşân każaları² selef-i sâlifleri 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi'ye virildi. Toķsan Rebî'ül-âhîr'inde ma'zûl ve yirlerine halefleri Debbâğ-zâde Efendi mevşul olup bunlara Molova każası ilhâkıyla halefleri üzerinden³ Midilli ve Cisr-i Ergene ve Vize każaları arpalık virildi.⁴ Toķsan beş Cumâde'l-ülâ'sında Midilli ve Molova ve Vize każaları Şa'bân-zâde Mehemmed Efendi'ye virilüp bunlara Cisr-i Ergene każası ibkâsiyla Hekîmbaşî-zâde Yahyâ Efendi üzerinden⁵ Gümülcine ve Keşân każaları bedel virildi. Toķsan yedi Zi'l-ka'de'sinde Rümili pâyesi zamîmesiyle Hâfız 'Abdu'r-raħmân [7^a] Efendi üzerinden Toķat każası arpalık 'inâyet⁶ olup Gümülcine ve Keşân ve Cisr-i Ergene każaları halefleri Debbâğ-zâde Efendi'ye tevcih olındı.⁷ Toķsan sekiz Zi'l-hicce'sinüñ on ikinci günü Müfettiş İbrâhîm Efendi yirlerine şâniyen mesned-nişin-i şadr-ı Anaţoli olduklarında arpalıkları olan Toķat każası halef-i sâlifleri⁸ Es'ad-zâde Seyyid Mehemmed Sa'îd Efendi'nüñ zamîme-i revâtibleri kılındı. Toķsan toķuz Rebî'ül-âhîr'inde müteķâ'id ve yirlerine selef-i sâlifleri⁹ Hekîmbaşî-zâde Yahyâ Efendi müteşâ'id oldılar. Bunlara halefleri üzerlerinden Gemlik ve İnegöl każalarına, Mîrzâ Muştafâ Efendi üzerlerinden Güzelhişâr każası daħı zamm olup arpalık ihsân olındı. Sene-i merķûme Cumâde'l-ülâ'sında Hâfız 'Abdu'r-raħmân Efendi maħlûlinden Bayındır każası daħı zamîme-i revâtibleri kılındı. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken sene-i mezbûre Şevvâl'inüñ yigirmi yedinci günü maħmûmen intikâl ve 'idgâh-ı cinâna isti'câl itdüklerinde Edrineķapusu hâricinde defn olup

1 olduklarında H: oldukda R.

2 arpalıklarından Qal'a-i Sulţâniyye każası selefleri Çeşmi-zâde Mehemmed Şâlih Efendi'ye ve Gümülcine ve Uzuncaova Hâşköyi ve Keşân każaları H: -R.

3 üzerinden H: üzerlerinden R.

4 R 8a.

5 üzerinden R: üzerlerinden H.

6 arpalık 'inâyet H: 'inâyet ü arpalık R.

7 olındı H: olup R.

8 halef-i sâlifleri H: halef-i selefleri R.

9 selef-i sâlifleri H: halef-i selefleri R.

mahlûl olan arpalıklarından Gemlik ve Bayındır kazaları Şadrü'd-dîn-zâde Şadık Mehemmed Efendi'ye ve İnegöl kazası halef-i sâlifleri' Şa'bân-zâde Efendi'ye ve Güzelhişâr kazası Bolevî Birâderi 'Alî Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı merķûm maḥdûm-ı maḥâdîm-i Rûm, ḥalîm ü selîm, maẓyâf u kerîm, ḥoş-şoḥbet, t̄arih-i külfet, iṣâl-i ḥayra mâ'il, merd-i şâfi-dil idi.

Tabîb Seyyid Ḥalîl Efendi² [Koca Emîr-zâde]

el-Mevlâ es-Seyyid Ḥalîl ibnû's-Seyyid Mehemmed ibnû's-Seyyid 'Abdü'l-cebbâr. Maḥmiyye-i İstanbul'da Koca Muştafâ Paşa semtinden zuhûr ve "Koca Emîr-zâde" demekle meşhûr olmuş³ idi. Biñ yigirmi altı târihinde meclis-i şühûda vürûd eyleyüp ba'de taḥşîli'l-isti'dâd vâlid-i mâcîdleri Ḥâşekî Sulţân Dârü's-şifâsı'nda re'isü'l-eṭibbâ olmağın fenn-i celîl-i tıbbâ istigâl it-dükden soñra 'Abdü'r-raḥîm-zâde Mehemmed Efendi'den mülâzemetle nâ'il-i evvelîn-i âmâl olmuşlar idi. Devr-i merâtib ve aḥz-ı revâtib iderek kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ yetmiş yedi Muḥarrem'inde ibtidâ ihdâş olınan Emînü'l-ġanem Medresesi ḥâriciyle kâam-revâ ve ⁴ اول مدرس درس بها oldılar. Seksen bir Cumâde'l-âḥire'sinde yirlerinde⁵ ḥareket-i mişliyye itibâr olunup seksen üç Muḥarrem'inde Erdebîlî-zâde Dâmâdı Ebû Bekr Efendi yirine Başcı İbrâhîm Medresesi ile tekrîm olunup seksen altı Şevvâl'inde Cezmî Mehemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi yirine Etmekcioğlı Medresesi virilmiş idi. Seksen sekiz Şevvâl'inde Coğrafi Ebû Bekr Efendi yirine Şeyḫü'l-İslâm Zekerîyyâ Efendi Medrese-i⁶ Şâniyesi in'âm olunup⁷ seksen toḫuz Şevvâl'inde Başmaḫcı-zâde Seyyid 'Alî Efendi yirlerine Ğazanfer Aġa Medresesi'ne mevşûl, toḫsan iki Muḥarrem'inde La'lî-zâde Şeyḫ Mehemmed Efendi yirlerine medâris-i Şaḥn'ûn biriyle nâ'ilü'l-me'mûl olup sene-i mezkûre⁸ Receb'inde selefi La'lî-zâde Efendi yirlerine Qadırġa Limanı'nda vâkı'a Mehemmed Paşa Medresesi sezâ görilmiş idi. Toḫsan dört Ramazân'ında Bosnevî Maḥmûd Efendi yirine Gevher Ḥân

1 halef-i sâlifleri H: halef-i selefleri R.

2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Emînü'l-ġanem. Fi-Muḥarrem sene 1077. [Bu kayıt H nüshasında bulunmamaktadır.]

3 olmuş H: -R.

4 "Burada ders okutan ilk müderris."

5 yirlerinde H: yirlerinden R.

6 Medrese-i H: Medresesi R.

7 R 8b.

8 mezkûre H: mezbûre R.

Sulţân Medresesi ihsân, üçyüz sekiz Rebî'ül-evvel'inde Dâvud-zâde Muştâfâ Efendi yirine İstanbul'da vâkı'â Vâlide Sulţân Medresesi'ne şâyân olup üçyüz Cumâde'l-ülâsında sene-i âtiye Muhtarremül-harâmı ğurresi tevķitiyle¹ selefi Dâvud-zâde Efendi yirine Medîne-i Münevvere *dâmet bi'l-envâri mü-sevvere*² kazâsıyla tahşil-i 'izz ü şân itmişler idi. Cānib-i Mış'dan henüz nişf-ı tarik̄ kaç' itmedin sene-i mezbûre Zi'l-ka'de'sinde irtihâl ve mecma'-ı ervâh-ı mü'minîne isti'câl itdüklerinde manşib-ı maḥlûl Karamanî Aḥmed Efendi'ye intikâl eyledi.

Merḥûm-ı merķûm ḥişsedâr-ı ma'ârif ü 'ulûm, fenn-i tıbbâ şedidül-i'tinâ, merd-i bî-pervâ idi. [7^b]

Ḳırımî Sefer Efendi

el-Mevlâ Sefer. Diyâr-ı Ḳırım'dan zâhir ve ḳurş-ı i'tibârın âteş-i mücâhede ile tâhir olup 'ulemâ-yı bilâdından tahşil-i fûnûn ve tekmil-i 'ulûm-ı mefrûz u mesnûn itdükden sonra dârül-mülk-i İstanbul'a ḳudûm ve ḥıdmet-i 'ulemâ-yı Rûm ḳılıp Şeyḫül-İslâm Esîri Meḥemmed Efendi'den mülâzemetle bekâm olmuş idi. Devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken bin yetmiş bir Şa'bân'ında Nâli³ Meḥemmed Efendi yirine Seyyid 'Abdül-ḳâdir Efendi Medresesi ḥâricine 'âric, yetmiş beş Muhtarrem'inde Siyâhî Muştâfâ Efendi yirine⁴ Süheyl Beg Medresesi'ne hareketle mübtehic olup yetmiş üçyüz Rebî'ül-âḫir'inde Mekki Meḥemmed Efendi yirine Ḳâdî 'Abdül-ḫalîm Medresesi ile tekrîm olunmuş idi. Seksen bir Cumâde'l-âḫire'sinde 'Aḫâ'u'llâh Meḥemmed Efendi yirine Şâḫlulî Medresesi virilüp seksen üç Receb'inde Buzağı Maḥmûd Efendi yirlerine Şeyḫül-İslâm Zekeriyyâ Efendi Medrese-i⁵ Şâniyesi in'âm olındı. Seksen beş Ramazân'ında Rodosî Aḥmed Efendi yirine⁶ Beşiktaş'da vâkı'â Sinân Paşa Medresesi'ne irtikâ, seksen altı Şevvâl'inde Ḥaḫḫâḫ Şa'bân Efendi yirine⁷ medâris-i Şaḫn'ın birine i'tilâ eyleyüp seksen yedi Ramazân'ında Kefevî Ḥüseyn Efendi maḥlûlinden Mağnisâ'da vâkı'â Murâdiyye Medresesi ile tekâ'üd ihtiyâr itmişler idi.

1 ğurresi tevķitiyle H: ğurresinde tevķitle R.

2 "Çepeçevre nurlar içinde olmaya devam etsin."

3 Nâli H: Bâli R.

4 yirine H: yirlerine R.

5 Medrese-i H: Medresesi R.

6 yirine H: yirlerine R.

7 yirine H: yirlerine R.

On seneden mütecâviz ol buķ'a-i laţifede ifâde-i fûnûna meşğul iken biñ toķsan toķuz Zî'l-ħicce'sinde dâr-ı fenâdan gûzer ve 'âlem-i 'uķbâya sefer eyleyüp medrese-i maħlûleleri İzmir Müftisi İsmâ'îl Efendi'ye muķarrer kılandı.

Mevlânâ-yı mezbûr¹ fazilet-i 'ilmiyye ile meşhûr, her fende kâmil, merd-i fâzil idi.

Laz Meħemmed Aġa-zâde İsmâ'îl Efendi

el-Mevlâ İsmâ'îl bin Meħemmed. "Laz Meħemmed Aġa-zâde" dimekle² şehîr³ ve bu 'unvânla zebân-zed-i şaġîr ü kebîr olup ba'de taħşîli'l-isti'dâd t̄arîķ-ı pür-tevfîķ-ı 'ilmîye 'azîmet ve Şeyhü'l-İslâm 'Alî Efendi merħûmdan ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ toķsan yedi Zî'l-ķa'de'sinde Fındık Meħemmed Efendi yirine Top-ħâne ķaşabasında⁴ vâķı'a Ebu'l-fazl Medresesi ġâricine 'âric, toķsan toķuz Rebî'ü'l-evvel'inde yirlerinde ġareket-i mişliyye i'tibârıyla mübtehic olmuşlar idi. Sene-i mezkûre⁵ Zî'l-ķa'de'sinde sâkin olduġı menzîlde maķtûl bulunup medrese-i maħlûlesine Bâbî-zâde Meħemmed Efendi mevşûl oldılar.

Merħûm-ı merķûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, nîk-ġaşlet, şâfi-taviyyet idi.

Eyyübî Mü'ezzin Şa'bân Efendi

el-Mevlâ Şa'bân. Sebû-yı vücûd-ı nezâhet-âlûdı ġâk-i pâk-i ġâzret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî'den bedîd ve neşvedâr-ı dâniş ü did olup 'ulemâ-yı 'aşr ġıdmetlerinde ser-germ-i raġîķ-ı taġķîķ ve murâ'î-i t̄arîķ olmaġla Re'îsü'l-eţibbâ Zeynü'l-'âbidîn Efendi'den mülâzım ve râh-ı tadrîse 'azim olmuş idi. Devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aķçe medreseye mevşûl ve andan daġı ma'zûl olduķdan soñra biñ yetmiş üç Ramazân'ında A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine⁶ T̄uţî Laţîf Medresesi ile talţîf olunup yetmiş altı Cumâde'l-âġhire'sinde Kızıl Mûsâ Efendi yirine Siyâvuş Paşa Medresesi i'tâ olındı. Seksen Rebî'ü'l-âġhir'inde 'Abdü'l-ġaffâr Efendi maħlûlünden Ca'fer Paşa Medresesi virilüp seksen bir

1 olmuş H: -R.

2 R 9a.

3 şehîr H: şöhret R.

4 Top-ħâne ķaşabasında H: ķaşaba-i Top-ħâne'de R.

5 mezkûre H: mezbûre R.

6 yirine H: yirlerine R.

Zî'l-hicce'sinde Mantıķî Mehemmed Efendi yerine Hâce Hayrüd-din Medresesi'ne tahrik olunmuş idi. Seksen dört Rebî'ül-evvel'inde Şahhâf Mehemmed Efendi yerine Nişancı Paşa-yı Cedid Medresesi'ne mevşul, seksen beş Ramazân'ında selefi Mantıķî Mehemmed Efendi yerine medâris-i Şahn'ın biriyle nâ'ilü'l-me'mül oldılar. Seksen altı Şevvâl'inde Mü'min-zâde Mehemmed Efendi yerine Hânķâh Medresesi'n câygâh eyleyüp seksen sekiz Şa'bân'ında Bosnevî Kâssâm Mehemmed Efendi yerine [8^a] Sinân Paşa Dârü'l-ħadîsi sezâ görülmüş idi. Tõksan bir Muħarrem'inde maskaĥ-ı re'si olup Ebû Sa'îd-zâde Feyzullâh Efendi arpalığı olan Ebâ Eyyübî Enşârî kazâsına manşüb kılınıp sene-i mezkûre Cumâde'l-âhire'sinde kazâ-yı mezkûr Hâfız 'Abdu'r-raħmân Efendi'ye arpalık ta'yin olunmağla bunlar sıfru'l-yed ma'zül kalmışlar idi. Sene-i merķûme Ramazân'ında İsmâ'il-zâde Muştafâ Efendi yerine Üsküdar kazâsı sezâvâr görölüp tõksan iki Cumâde'l-âhire'sinde ma'zül ve yirlerine Seyrek-zâde Hâfız Muştafâ Efendi vuşul buldı. Tõksan yedi Cumâde'l-ülâsında selefi İsmâ'il-zâde Efendi yerine Bağdâd-ı bihişt-âbâd kazâsıyla ber-murâd olup tõksan sekiz Rebî'ül-âhir'inde sene-i mezkûre¹ Receb'i ġurresi tevķitiyle 'azl olınıp yirleri Beg-zâde Mehemmed Efendi'ye virilmiş iken kable'z-zabĥ fevt olmağın ġurre-i Şa'bân'da² Mandâl Aħmed Efendi'ye tevcih olındı. Tõksan tõkuz Zî'l-ka'de'sinde manşib-ı ĥayâtdan daħı munfaşıl ve âlem-i ervâħa vâşıl oldu.

Mevlânâ-yı merķûm ĥişşedar-ı ma'ârif ü 'ulüm, ta'lik-nüviside kalem gibi 'alem, evzâ' u etvârı müsellemler olup şadr-ı a'zam-ı sâbık Köprili-zâde Aħmed Paşa'ya tefsir-i kebîr tahririyle intisâb eyleyüp 'izz ü rifat iktisâb itmiş idi. Evâ'il-i ĥâlinde mü'ezzinlik ĥıdmetiyle meşğul olmağın³ "Mü'ezzin Şa'bân Efendi" demekle şehîr ve bu 'unvânla ma'lûm-ı şağîr ü kebîr olmuş idi.

Mandâl Aħmed Efendi⁴

el-Mevlâ Aħmed bin 'Alî. Belde-i Malatıyye'den âheng-i dârü'l⁵-mülk-i Rûm ve maħmiyye-i Kõştantıniyye'ye kudüm eyleyüp 'ulemâ-yı 'aşra ĥıdmet

1 mezkûre H: mezbûre R.

2 R 9b.

3 olmağın H: idi R.

4 Evvelü müderrisin bi-medreseti Bâli Paşa. Fi 13 Rebî'ül-evvel sene 1063.

Evvelü müderrisin bi-medreseti Ĥaydar Ağa. Fi 15 Ramazân sene 1064. [Bu kayıtlar H nüshasında bulunmamaktadır.]

5 dârü'l H: -R.

ve birinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet itdükden sonra devr-i medâris iderek kırk aççe medreseden ma'zül iken biñ altmış üç Rebî'ül-evvel'inde ibtidâ ihdâs olunan Bâli Paşa Medresesi hâriciyle kâ-m-revâ ve ¹ اول مدرّس درس بها idi.² Altmış dört Ramazân'ında yine bunlarda ihdâs olunan Hândân Ağa Medresesi'ne tahrik olunup altmış sekiz Şa'bân'ında İsmâ'il-zâde Muştafâ Efendi yirine Şeyhü'l-harem Medresesi virilüp yetmiş Cumâde'l-ülâsında Top-hâne-li 'Abdî³ Efendi yirine Şâniye-i Mesîh Paşa Medresesi i'tâ olındı. Yetmiş bir Şa'bân'ında Veliyyü'd-dîn Efendi yirine Topkapusı'nda dâhiline Ahmed Paşa Medresesi'ne gelüp yetmiş üç Receb'inde Şarı 'Osmân Efendi yirine Ca'fer Ağa Medresesi'ne mevşül, yetmiş altı Muharrem'inde Yûsuf Paşa İmâmı Ebû Bekr Efendi yirine Hayrû'd-dîn Paşa Medresesi'ne menkûl, yetmiş yedi Ramazân'ında selef-i sâlifî İsmâ'il-zâde Efendi yirine medâris-i Şahn'ın biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Yetmiş toqz Rebî'ül-evvel'inde yine selefleri⁴ yirine Hânkâh Medresesi'n câygâh eyleyüp seksen Ramazân'ında Hevâyî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi yirine Diyârbekr kazâsı 'inâyet olunmuş idi. Sene-i mezbûre Zî'l-hicce'sinde Hâfiz Şa'bân Efendi yirine Kayseriyye kazâsına nakl olunup⁵ seksen bir Muharrem'inde yine selefleri İsmâ'il-zâde Efendi yirine Magnisa kazâsına menkûl ve yirlerine Şireli Maḥmûd Efendi mevşül oldu. Seksen iki Cumâde'l-âhire'sinde munfaşıl ve yirlerine⁶ Başmaçcı-zâde Mehemmed Efendi vâşıl oldılar. Seksen altı Şevvâl'inde Edîbî-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yirine Üsküdar kazâsı sezâvâr görilüp seksen sekiz Rebî'ül-evvel'inde 'azl ve yirlerine halefleri Başmaçcı-zâde Efendi vaşl olındılar. Toqsan üç Rebî'ül-evvel'inde Sirozî Seyyid 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine Filibe kazâsı ihşân olunup⁷ toqsan beş Rebî'ül-âhir'inde ma'zül ve yirlerine Luḫfi-zâde Ahmed Efendi mevşül oldu. Toqsan sekiz Receb'inde [8^b] henüz tehniyye eşnâsında fevt olan Beg-zâde Mehemmed Efendi maḥlûlinden Bağdâd-ı bihişt-âbâd kazâsıyla nâ'il-i murâd olup toqsan toqz Zî'l-ka'de'sinde⁸ irtihâl ve selefine ittishâl itmekle manşib-i maḥlûl şâniyen Şa'rânî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi'ye intikâl eyledi.

1 "Burada ders okutan ilk müderris."

2 olmuşlar idi H: olmuş iken R.

3 'Abdî H: 'Abdu'llâh R.

4 selefleri R: selefî H.

5 olunup H: olındı R.

6 yirlerine R: yirine H.

7 olunup H: olup R.

8 R 10a.

Mevlânâ-yı mezbûr “Mandâl Aḥmed Efendi” dimekle meşhûr, dâhil-i ‘idâd-ı erbâb-ı rûsûm, müşâreket-i emşâlle ma'lûm idi.

İmâm-ı Sultânî Şeker Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed. Tûṭî-i zâtı perverde-i âyîne-i terbiyet-i üstâd olmağla taḥsîl-i muḥaddimât-ı ‘ulûm itdükden sonra Nişancı İmâmı Meḥemmed Efendi'den ta'allûm-i vücûhât-ı Ḳur'âniyye ve tefehhüm-i kıra'at-i Furḳâniyye idüp ḥüsn-i şavt sebebiyle “Şeker Efendi” dimekle şehîr ve şöḥreti ‘âlem-gîr olduḳda Şeh-zâde Câmî'-i Şerîfi'nde imâ ve muḳtedâ-yı enâm olup Zâl Paşa Câmî'-i Şerîfi'nde ḥaṭîb-i edîb olmuşlar idi. Bir müddetden sonra Süleymâniyye Câmî'-i Şerîfi imâmet ü ḥiṭâbetine naḳl olındılar. Tıoḳsan tıoḳuz Muḥarrem'inde vâkı' cülûs-ı meymenet-men'ûs-ı Sultân Süleymân Ḥân-ı Şânî'de İbrâhîm Efendi yirine ḥıdmet-i imâmet-i sultânî bunlara erzânî görölüp ve selefleri üzerlerinden Sultân Aḥmed Ḥân Medresesi daḫı iḥsân olındı. Sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâsında Re'isü'l-eṭibbâ Ḥayâtî-zâde Muştafâ Efendi üzerinden Tekfûrtağı kazâsı daḫı arpalık ta'yîn olunmuş idi. Sene-i merḳûme Zî'l-ḥicce'sinde ḥicce-i ‘ömri tamâm ve ‘âlem-i ‘uḳbâya ḥıram eyleyüp maḥrûsa-i Edrine'de Üçşerefeli Câmî'-i Şerîfi miḥrâbı ḥizâsında medfûn ve maḥlûl olan arpalıklarıyla Top-ḥâneli ‘Abdi Efendi ve ḥıdmet-i imâmet-i sultânî ve medrese-i maḥlûle¹ ile ‘Alî Efendi memnûn kıılındılar. Vefâtlarına Fâ'îḳ Efendi bu güne târiḫ dimişdür:

Beyt

Kerûbiyân işidince vefâtını târiḫ

Naşîb-i tûṭî-i firdevs ola Şeker didiler²

Merḥûm-ı mezbûr tecvîd-i Ḳur'ân-ı ‘azîm ve tertîl-i Furḳân-ı Kerîm'de ḥâ'iz-i ḥazz-ı mevfûr, ḥüsn-i şavt ile meşhûr olmuşlar idi.³

Beyâzî-zâde Maḥmûd Efendi

el-Mevlâ Maḥmûd ibnü'l-mevlâ Aḥmed. ‘Ulemâ-yı devlet-i Sultân Meḥemmed Ḥân-ı Râbî'den tercemeleri silk-i taḥrîre keşide kıılınan şudûr-ı kirâm-

1 maḥlûle R: mezbûre H.

2 نصیب طوطی فردوس اوله شکر دیدیلر

“Tûṭî” kelimesinin sonundaki “hemze” “1” kabul edildiğinde sonuç tam çıkar.

3 olmuşlar idi H: olmağın Şeker Efendi dimekle ma'lûm-ı cumhûr olmuşlar idi. R.

dan Beyâzî-zâde Aḥmed Efendi merḥūmuñ maḥdūm-ı mihteri ve ferzend-i ferḥunde-aḥteri Maḥmūd Efendi'dür. Biñ elli yedi târiḥinde şaḥn-ı vüçüda vürüd eyleyüp sinn-i temyîze resîde olduḡdan soñra yetmiş dört Muḥarrem'inde şadr-ı âli-ḳadr 'İşmetî Meḥemmed Efendi'den mülâzım ve ʔarıḳ-ı tadrîse 'âzim olup devr-i merâtib iderek kırk aḳçe medreseye mevşül ve andan daḡı ma'zül iken biñ seksen beş Receb'inde Bosnevî Süleymân Efendi yirine Receb Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḡşâ, seksen toḳuz Şa'bân'ında Ḳudsî-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ḥādım Ḥasan Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ olmuşlar idi. Toḳsan bir Muḥarrem'inde Ḳadrî-zâde¹ 'Abdu'llâh Efendi yirine Muştafâ Aḡa Medresesi virilüp toḳsan iki Receb'inde Etmekci-zâde Seyyid 'Alî Efendi yirine Şeyḡü'l-İslâm Mu'îd Aḥmed Efendi Medresesi in'am olunup² toḳsan üç Rebî'ül-âḡir'inde 'Uşşâḳî Muştafâ Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine ḳıyâm itmişler idi. Toḳsan dört Ramazân'ında Ebe-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirlerine Bayram Paşa Medresesi'ne i'tilâ eyleyüp toḳsan yedi Zî'l-ḳa'de'sinde Bosnevî Maḥmūd Efendi yirine³ Ayaşofıyya-i Kebîr Medresesi ile tevḳîr olmuşlar idi. Toḳsan toḳuz Zî'l-ḥicce'sinde ders ü devri tamâm ve cennât-ı âliyâtı maḳâm eyleyüp Edrineḳapusu ḡâricinde Şırt Tekye⁴ nâm mezâristânda defn [9^a] olındılar. Sinleri kırk iki sâle bâliḡ olmuş idi. Medrese-i maḡlûleleri Seyyid Ya'ḳûb Efendi'ye tevciḡ olındı.

Mevlânâ-yı merḳûm maḥdūm-ı ma'âli-rüsüm, cesîm ü besîm, ḡalîm ü selîm idi.

Siyâvuş Paşa İmâmı Maḥmūd Efendi

el-Mevlâ Maḥmūd. Vilâyet-i Anatoî'da ḳaşaba-i Ermenak'den⁵ nümâyân ve ḡüşe-nişîn-i mekteb-i 'irfân olup dârü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudüm ve Esîrî Birâderi Muştafâ Efendi'den mülâzemetle nâ'il-i maḡlab u merüm olduḡdan soñra devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aḳçe medreseden ma'zül iken biñ toḳsan sekiz Rebî'ül-evvel'inde ḡâlen mesned-nişîn-i şadr-ı fetvâ olan 'Abdu'llâh Efendi ḡâzretleri yirlerine Cânbaziyye Medresesi ḡâriciyle kâm-revâ olup toḳsan toḳuz Muḥarrem'inde İşḡâḳ-zâde 'Ârif Meḥemmed Efendi yirine Şâh-ı Ḥü-

1 Ḳadrî-zâde H: Ḳudsî-zâde R.

2 R 10b.

3 yirine H: yirlerine R.

4 Tekye H: Tekyesi R.

5 Ermenak'den H: Ermeyak'den R.

bân Medresesi ihsân olunmuş idi. Sene-i mezkûre Zî'l-hicce'sinde sinîn-i 'ömri qarîn-i hitâm olup medrese-i maḥlûleleri Mîrzâ Efendi-zâde Şeyḥ Meḥammed Efendi ḥazretlerine maḥal görildi.

Merḥûm-ı mezbûr şadr-ı a'zam-ı sâbık Siyâvuş Paşa'ya intisâb ve imâmetleri ḥıdmetiyle kâm-yâb olmağın "Siyâvuş Paşa İmâmı" dimekle meşhûr olmuş idi.

Şarı Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Anaṭolî tarafından âheng-i dârü'l-mülk-i Rûm ve tariḫ-ı 'ilmi veche-i maṭlab u merûm eyleyüp 'ulemâ-yı kirâma ḥıdmet ve birinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet itdükden¹ sonra devr-i medâris iderek kırk aḫçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken bîn seksen dört Cumâde'l-ülâsında Helvâcıbaşı Medresesi ḥâricine 'âric olup toḫsan bir Muḥarrem'inde Ḥüseyn Efendi-zâde Yaḥyâ Efendi yirine Emînü'l-ğanem Medresesi virilüp toḫsan dört Zî'l-hicce'sinde Himmet Efendi yirine Erzenü'r-rûm kâzâsına ḫudûm itmişler idi. Toḫsan altı Cumâde'l-ülâsında ma'zûl ve yirlerine Nâzır-zâde Meḥammed Efendi mevşûl oldu. Toḫsan yedi Receb'inde Kürd 'Abdü'l-ḥalîm Efendi yirine² Lefkoşa kâḫîsi olup toḫsan sekiz Şafer'inde munfaşıl ve yirlerine şâniyen Sürürî Muştafâ Efendi vâşıl oldu. Toḫsan toḫuz Zî'l-hicce'sinde binâ-yı vücûdî mütezelsil ve zıll-ı serî'üs-seyr-i ḥayâtı zâ'il oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr "Şarı Muştafâ Efendi" dimekle meşhûr, ḥişşedâr-ı ni'met-ḥâne-i 'ulûm, müşâreket-i emşâlle ma'lûm idi.

Beyâzî-zâde Dâmâdı Maḥmûd Efendi

el-Mevlâ Maḥmûd bin Ḥalîl. Vilâyet-i Rûmîli'nde Mostar nâm ḫaşabadan dergâh-ı 'âlî-sipâhîlerinden Ḥalîl nâm kimesnenüñ ferzend-i maḥmûdü'l-ḫişâlîdür. 'Unfuvân-ı şebâbetinde İstanbûl'a vâşıl ve şadr-ı 'âlî-ḫadr³ Bosnevî Şa'bân Efendi âsitânesine dâḫil olup ḫıdmetlerinden mülâzım⁴ ve taleb-i ma'ârif ü 'ulûma müdâvim olmuş idi. 'Ulemâ-yı 'aşrdan Ders-i 'Âm Şalîḫ Efendi ve Bıçaçcı Meḥammed Efendi ve 'Arab-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi ve Ḳâsım Paşa

1 itdükden H: eyledükden R.

2 yirine H: -R.

3 R 11a.

4 mülâzım H: mülâzemet R.

şeyhi Seyyid Hâlif Efendi'den telemmüz ve kıand-i mu'ad-ı ifâdelerinden te-
lezzüz idüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseden ma'zül iken biñ
seksen iki Şâfer'inde Trabzonî İbrâhîm Efendi¹ yirine Defterdâr Yahyâ Medre-
sesi hâricine âric, seksen üç Muḥarrem'inde Tavîl Aḥmed Efendi yirine Bala-
ban Ağa Medresesi'ne hareketle mübtehic olmuşlar idi. Seksen beş Ramazân'ın-
da Dendânî İbrâhîm Efendi yirine Muştafâ Ağa Medresesi ile be-kâm, seksen
yedi Ramazân'ında Bâkî-zâde İsmâ'il² Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı Cedîd
Medresesi ile mazhar-ı ikrâm-ı kirâm oldılar. Seksen sekiz Şevvâl'inde Şahn-ı
Semâniyye'nün birine nâ'il, toḫsan Cumâde'l-âhire'sinde Dâvûd Paşa Medre-
sesi'ne vâşıl olup bu iki rütbede selefleri Bâkî-zâde Efendi'yi ta'kîb itmişler idi.
Toḫsan bir Cumâde'l-âhire'sinde Tavuḫcî Paşa İmâmı 'Alî [9b] Efendi yirine
Gevher Hân Sulṭân Medresesi iḥsân olunmuş idi. Toḫsan dört Ramazân'ında
Haṭṭât 'Abdu'llâh Efendi yirine Kara Muştafâ Paşa Medresesi'ne terfî, toḫsan
altı Rebî'ül-evvel'inde Çavuş-zâde Aḥmed Efendi yirine Ayaşofıyya-i Kebîr
Medresesi ile tevķî olunup toḫsan yedi Zî'l-ka'de'sinde Başmaḫcî-zâde Seyyid
'Alî Efendi yirlerine Medâris-i Süleymâniyye'den birine irtikâ, toḫsan toḫuz
Receb'inde Cevherî-zâde Meḥemmed Efendi yirine Halebü'ş-şehbâ kazâsı sezâ
görilmiş idi. Sene-i mezkûre³ Zî'l-ḥicce'sinde irtihâl ve âlem-i ervâḫa ittîşâl
itdiklerinde manşib-ı maḫlûl H'âce-zâde Luṭfu'llâh Efendi'ye intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü faẓlla meşhûr, ekşer-i 'ulûmdan vâyedâr, bi-taḫşîş
fenn-i me'ânî vü uşulde mahâreti âşikâr, vaḫûr u vecîh, nazîf ü nebîh idi. Şu-
dûr-ı kirâmdan Beyâzî-zâde Aḥmed Efendi ile 'aḫd-i peyvend-i muşâheret ve
"Beyâzî-zâde Efendi Dâmâdı" dimekle şöhret bulmuşlar idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden fenn-i bedî'de *Bedî'iyye* ismiyle mevsûm te'lîf-i laṭîf-
leri ve Monlâ Câmî'yi menşübâta gelince şerḫleri vardur.

Debbâg-zâde Şun'u'llâh Efendi {Şun'î}

el-Mevlâ Şun'u'llâh ibnü'ş-Şeyḫ⁴ Maḫmûd. Âtî't-terceme Şeyḫü'l-İs-
lâm Debbâg-zâde Meḥemmed Efendi'nün şinv-ı kihteri ve ṭabaḫa-i Sulṭân
Meḥemmed Hân-ı Râbî'de tercemesi *Cild-i Evvel*de sebḫ iden Debbâg-zâde

1 Efendi R: -H.

2 İsmâ'il H: İbrâhîm R.

3 bi-taḫşîş

4 ibnü'ş-Şeyḫ H: ibn Şeyḫ R.

Ahmed Efendi'nün birâder-i aşğarı Şun' u'llâh Efendi'dür. Taşşil-i 'ilme küşş ve kesb-i ma'arife verziş idüp Şeyhü'l-İslâm fâzıl-ı meşhüdül-enâm¹ şadru'l-ifâde Minğârî-zâde Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet ve râh-ı tadrîse 'azîmet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aqçe medreseden ma'zül iken biñ seksen yedi Ramazân'ında Nîfi² İbrâhîm Efendi yirine Defterdâr Yahyâ Medresesi hâriciyle kâm-revâ, toqsan bir Zi'l-hicce'sinde Kâtib Maḥmûd Efendi maḥlûlinden Siyâvuş Paşa Medresesi sezâ görîlmîş idi. Toqsan üç Rebî'ül-âḥîr'inde Sürûri Muştafâ Efendi yirine Süleymân Şubaşı Medresesi virilüp toqsan dört Ramazân'ında Yek-çeşm Süleymân Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne gelmişler idi. Toqsan altı Rebî'ül-evvel'inde Çivi-zâde 'Atâ' u'llâh Efendi ḥazretleri yirlerine Ḥadîce Sulṭân Medresesi iḥsân olınup toqsan toquz Şafer'inde Begler Ḥâcesî Ahmed Efendi def'a-i şâniyesi yirine medâris-i Şaḥn' uñ birine şâyân oldılar. Sene-i mezkûre³ Cumâde'l-ülâsında 'Alî Efendi-zâde Meḥemmed Efendi yirine 'Alî Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne ḥaḳîḳ olup sene-i merḳûme Şa'bân'da yirlerinde müşîla-i Süleymâniye i'tibâr olınmış idi. Yüz Muḥarrem'inde rû-gerdân-ı 'âlem-i fânî ve dîde-düz-ı na'im-i câvidânî eyleyüp medrese-i maḥlûleleri Muşâḥib Paşa İmâmı İbrâhîm Efendi'ye erzânî görîldi.

Mevlânâ-yı merḳûm ḥişşedâr-ı ma'arîf ü 'ulûm, işâl-i ḥayra ma'il ve umûrında müstaḳîl idi.

Âşârından Şun'î maḥlaşı ile eş'arı olup bu beyt güftârındandır:

Beyt

Kızarsa tâb-ı mülden Şun'iyâ rûy-ı 'araḳnâki
Virür gülzâr-ı ḥüsne âb u tâb ol ḡonçe-i ra'nâ

Kilisî Dâmâdı Hıfzî Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Ḥarem-i ḥâşş-ı sulṭânide kesb-i ma'arîf ü şân ve taşşil-i 'ilm ü 'irfân eyleyüp taşra çıqduḳda Şeyhü'l-İslâm fâzıl-ı meşhüdül-enâm⁴ Minğârî-zâde Efendi ḥıdmetlerinden mülâzemetle be-kâm olmışlar idi. Devr-i merâtib iderek kırk aqçe medreseden ma'zül olduḳdan soñra biñ seksen bir

1 meşhüdül-enâm H: meşhürül-enâm R.

2 R 11b.

3 mezkûre H: mezbûre R.

4 meşhüdül-enâm H: meşhürül-enâm R.

Zî'l-ħicce'sinde Tāvîl Aħmed Efendi yirine Taħta Kāđı Medresesi ħāricine 'āric olup seksen beş Ramazān'ında Başmağcı-zāde Seyyid 'Alı Efendi yirlerine Bālı Efendi Medresesi'ne vālı olmuşlar idi. Seksen altı Cumāde'l-ülā'sında La'lı-zāde Őeyĥ Meħemmed Efendi [10^a] yirlerine Őāh-ı Ĥübān Medresesi iřsān olup seksen yedi Ramazān'ında 'İsā-zāde Meħemmed 'Azız Efendi yirine Efđal-zāde Medresesi'ne pā-nihāde oldılar. Seksen sekiz Őevvāl'inde Bosnevı Maħmūd Efendi yirine Niřāncı Pařa-yı Cedid Medresesi'ne mevşul, toğsan bir Muħarrem'inde selef-i sālifi Aħmed Efendi yirine Őāĥn-ı Őemāniyye'nün biriyle nā'ilü'l-me'mül olup toğsan iki Receb'inde 'Uřřāķı Muřtafā Efendi yirine Ĥānķāĥ Medresesi'n tekyegāĥ eyleyüp toğsan üç Reb'ü'l-āĥir'inde Elmās Aġa Ĥ'ācesi 'Alı Efendi maħlülinden Siyāvuř Pařa Sulťānı Medresesi erzānı görilmiş idi. Tođsan beş Cumāde'l-āĥire'sinde Atbāzārı Aħmed Efendi yirine Őāniyye-i Sarāy-ı Ġalaťa Medresesi 'ināyet olup toğsan yedi Muħarrem'inde Dāvūd-zāde Muřtafā Efendi yirine Üsküdar'da Vālide Sulťān Medresesi'nde bař-ı seccāde-i dirāset itmışler idi. Sene-i mezküre¹ Cumāde'l-ülā'sında Nefes-zāde Seyyid 'Abdu'r-raħmān Efendi yirlerine Ülä-yı İbrāĥım Pařa Medresesi i'tā olup² toğsan toğkuzda Cumāde'l-ülā'sında selefı Nefes-zāde Efendi yirlerine Dārü'l-ĥadıř-i Süleymān Ĥānı ile ikrām, sene-i mezküre³ Receb'inde Őā'bān-zāde Meħemmed Efendi yirine Őām-ı dārü's-selām ħazāsında murabba'-nişin-i mesned-i aĥķām olmuşlar idi. Yüz Muħarrem'inde manşıb-ı ĥayāt-dan munfaşıl ve zıll-ı ser'ü's-seyr-i ĥayātı zā'il olup manşıb-ı maħlüle Ķara Ebü Bekr Efendi nā'il oldılar.

Mevlānā-yı merķūm Kiliři Muřtafā Efendi ile 'aķd-i peyvend-i muřāheret itmeġin "Kiliři Dāmādi" dimekle⁴ ma'lūm, 'ilmi miyāne, tarz u řavrı ādemiyāne idi.

Buzaġı Maħmūd Efendi

el-Mevlā Maħmūd bin Meħemmed. İstanbullı'dür. Vālid-i mācidleri Anaťolı ħalem-revinde ħuzāt-ı sütüde-řıfātdan olup bunlar biń yigirmi yedi tārıĥinde 'ālem-i eřbāĥa ħudūm ve "Buzaġı Maħmūd Efendi" dimekle⁵ mevsūm olmuř-

1 mezküre H: mezbüre R.

2 R 12a.

3 mezküre H: mezbüre R.

4 dimekle H: dinmekle R.

5 dimekle H: dinmekle R.

lar idi. Muḳaddimât-ı 'ulûmı Kiçi Meḳemmed Efendi'den temhîd idüp ba'dehu Cerrâh Şeyhî İbrâhîm Efendi ve Fâzıl Muşlı Efendi'nün derslerinden müstefid olup Kec-dehân Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi'nün Şaḫn Medresesi i'âdesinden mülâzım ve medâris-i resmîyye tekmîline müdâvim olmağla kırk akçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış sekiz Şafer'inde Debbâğ-zâde Meḳemmed Efendi yirlerine Aḫmed Paşa Medresesi ḫâriciyle kâm-revâ olup yetmiş üç Receb'inde İmâm-zâde Meḳemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-ḫarem Medresesi ile mükerrer olmuşlar idi. Yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde 'Aṭâ'ullâh Meḳemmed Efendi yirlerine Başçı İbrâhîm¹ Medresesi ile ta'zîm olup yetmiş çoḫuz Rebî'ül-evvel'inde Ebu's-su'ûd-zâde Aḫmed Efendi yirine² Cezerî Kâsım Paşa Medresesi virilmiş idi. Seksen bir Cumâde'l-âhire'sinde Uzun Sa'dî-zâde 'Abdü'l-ḫalîm Efendi yirine Şeyḫü'l-İslâm Zekerîyyâ Efendi Medrese-i Şâniyesi in'âm olup seksen üç Receb'inde Kellâ Maḫmûd Efendi yirine Ğazanfer Ağa Medresesi'ne i'tilâ, seksen dört Zî'l-ḫicce'sinde Şolaḫ-zâde ḫalîl Efendi yirine Şaḫn-ı Şemâniyye'nün birine irtikâ itmişler idi. Seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında selef-i sâlifî Maḫmûd Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi i'ṭâ, seksen yedi Receb'inde ḫân-zâde ḫ'âcesi Muşlı Efendi yirine Kâsım Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Çoḫsan bir Muḫarrem'inde Rıfḫî Meḳemmed Efendi yirine Ülä-yı Sarây-ı Ğalaṭa Medresesi'ne vâsıl, çoḫsan iki Receb'inde sene-i âtiye Muḫarremü'l-ḫarâmî ğurresi tevḫîtiyle Aḫ Maḫmûd Efendi yirlerine Medîne-i Münevvere ḫazâsına nâ'il olup çoḫsan beş Muḫarrem'inde munfaşıl ve ol maḫâm-ı celîle Edrinevî Murtażâ Efendi vâsıl oldu. Bunlara sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâ'sında sâbîḫâ İmâm-ı Sulṭânî Meḳemmed Efendi ḫazretleri [10^b] üzerlerinden İbşala ve Edincik ḫazâları arpalık virildi. Çoḫsan çoḫuz Şafer'inde Burusa pâyesi zamîmesiyle Erzurûmî Meḳemmed Efendi yirine³ İzmir ḫazâsıyla tevḫîr olınduklarında arpalıklarından İbşala ḫazâsı Edrineli İbrâhîm Efendi'ye tevciḫ olup ve Edincik ḫazâsı⁴ ḫ'âce-zâde Seyyid 'Oşmân Efendi'nün zamîme-i revâtibleri ḫılındı. Sene-i merḫûme⁵ Cumâde'l-ülâ'sında 'azl olup yirleri Ebû Sa'id Efendi-zâde Feyzü'llâh Efendi'ye şâniyen arpalık ta'yîn olındı. Bu ḫâl üzere sübḫa-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ yüz Muḫarrem'inde intikâl ve 'âlem-i uḫbâya irtihâl eyledi.

1 İbrâhîm H: İbrâhîm Efendi R.

2 yirine H: yirlerine R.

3 yirine H: yirlerine R.

4 R 12b.

5 merḫûme H: mezbûre R.

Mevlânâ-yı merķûm ma'ârif-i 'ilmiyye ile mevsûm, emşâli miyânında isti'dâd ile mu'allem, şâlih ü nîk-nefs âdem idi.

Halîl-zâde Hasan Efendi

el-Mevlâ Hasan bin Halîl. Diyâr-ı 'Acem'den zühûr ve "Halîl-zâde Hasan Efendi" dimekle meşhûr olup ârzü-yı dârü'l-mülk-i Rûm ve belde-i Kõoştançı-niyye'ye ķudûm eyleyüp 'ulemâ-yı kirâma ķıdmet ve birinden iķrâz-ı şeref-i mülâzemet itdükden sonra devr-i medâris iderek kırķ aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ seksen üç Muħarrem'inde maħrûsa-i Burusa'da Kõpükli Medresesi ħâricine 'âric, toķsan üç Zî'l-ħicce'sinde Menteş-zâde 'Abdü'r-raħîm Efendi yerine Seyyid Ĥüseyn-i Erzincânî Medresesi'ne ħareketle mübtehic olmuş idi. Toķsan beş Rebî'ül-evvel'inde Menteş-zâde 'Abdu'r-raħmân Efendi yerine Çendik Medresesi virilüp toķsan altı Muħarrem'inde Bâyezîd Paşa Medresesi'ne taħrîk olunmuşlar¹ idi. Biñ yüz Muħarrem'inde fevt olup maħrûsa-i merķûmede Deveciler Mezâristânî'nda² defn olındı. Medrese-i maħlûlesi Meħammed Efendi'ye virildi.

Merħûm-ı merķûm şalâħ-ı ħâlle ma'lûm idi.

Kebâbcı-zâde³ Aħmed Efendi

el-Mevlâ Aħmed. Maħmiyye-i Edrine'den nümâyân ve "Kebâbcı-zâde Aħmed Efendi" dimekle ma'lûm-ı 'âlemiyân olmuş idi. Ba'de taħşîli'l-isti'dâd 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murâd olup devr-i merâtib⁴ iderek kırķ aķçe medreseden ma'zûl iken biñ altmış toķuz Muħarrem'inde Murtażâ Efendi yerine maskať-ı re'si olan maħmiyye-i merķûmede Mütereddîdîn Medresesi tevcih olunup yetmiş Cumâde'l-ülâ'sında Bustâncı-zâde Aħmed Efendi yerine Kâđî 'Abdî Medresesi'ne taħrîk olunmuş idi. Seksen bir Cumâde'l-âĥire'sinde Bekr Çelebi-zâde Meħammed Efendi yerine Şeyĥî Çelebi⁵ Medresesi virilüp seksen dört Şafer'inde selefi Aħmed Efendi yerine Yâķût Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında Dizdâr-zâde Meħammed

1 olunmuşlar H: olunmuş R.

2 Mezâristânî'nda H: Mezâristânî ķurbinde R.

3 Kebâbcı-zâde R: Kitâbcı-zâde H.

4 merâtib H: medâris R.

5 Çelebi H: Efendi R.

Efendi yerine Taşlık Medresesi'ne gelüp seksen toköz Receb'inde Halebiyye Medresesi'ne menkül, toköz Şafer'inde Üçşerefeli Medresesi Üläsî'na mevşul olup bu iki rütbede selef-i sâlifleri Bekr Çelebi-zâde Efendi'yi ta'ķib itmişler idi. Toköz beş Rebî'ü'l-âhîr'inde Edrine Dârü'l-ħadîsî'ne vuşul bulup toköz sekiz Receb'inde Edrine Bâyezîdiyyesi ile ķadr ü menzileti mezîd olup bu iki rütbede daķı selef-i sâlifleri¹ Dizdâr-zâde Efendi'yi ta'ķib itdiler.² Yüz Muħarrem'inde fevt olup yirlerine selef-i sâlifleri³ Aħmed Efendi ĥalef oldu.

Merħüm-ı mezbür ĥüsn-i ĥulķla meşhür idi.

Mîrzâ Efendi-zâde Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ ibnü'l-mevlâ Meħemmed. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulţân Meħemmed Ĥân-ı Râbî'den tercemeleri⁴ *Cild-i Evvel*de silk-i taħrîre keşîde ķılınan Mîrzâ Meħemmed Efendi merħümüñ maħdüm-ı şânileri Muştafâ Efendi'dür. Bin seksen Cumâde'l-ülâ'sınıñ yigirmi birinci Erba'â günü ba'de'l-âşr ķadem-nihâde-i kâşâne-i vücüd olup seksen sekiz Muħarrem'inde vâlid-i mâcidlerinüñ Mekke-i Mükerrime ķazâsı teşriflerinden mülâzım olmuşlar idi. Devr-i merâtib iderek kırķ açķe medreseden ma'zül iken toköz sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Şa'bân Efendi yerine [11^a] Cenâbî Efendi Medresesi tevcih olup yüz Muħarrem'inüñ beşinci günü birâder-i mihter-i mükerrmeleri Şeyħ Meħemmed Efendi ĥazretleri yirlerine Bâlî Efendi Medresesi'ne vâlî olmuşlar idi. Mâh-ı mezbûruñ yigirminci İşneyn günü ķable tulu'-ı şemsde 'âzim-i ci-vâr-ı ķurb-ı ilâhî olduklarında medîne-i Üsküdar'da vâlidleri cenbinde defn olinup medrese-i maħlûleleri Tatar 'Abdu'llâh Efendi'ye virildi.

Maħdüm-ı merķüm farķ-ı zekâ ve istiķâmet-i ŧab' ile mevsüm idi.

Erzurümî Meħemmed Efendi⁵

el-Mevlâ Meħemmed. Belde-i Erzenü'r-rüm'dan bedîd ve 'ulemâ-yı aşrından taħşîl-i dâniş ü did itdükden soñra dârü'l-mülk-i İstanbul'a 'âzîmet ve 'ulemâ-yı

1 selef-i sâlifleri H: selefleri R.

2 itdiler H: itmişler R.

3 selef-i sâlifleri H: selefleri R.

4 R 13a.

5 Evvelü müderrisin bi-medreseti Şayyâdbaşı. Fî-Ramazân sene 1065. [H nüshasında bu kayıt bulunmamaktadır.]

kirâma hüdmet iderek Muhteşem Emiri Seyyid Mehemmed Efendi'den ihraz-ı şeref-i mü'lazemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tade ile kırk aççe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mül iken biñ altmış beş Ramazân'ında ibtidâ ihdâş olınan Şayyâdbaşı Medresesi tevcih olunup yetmiş beş Muharrem'inde Seyyid Ca'fer Efendi yerine Pirinçci Sinân Medresesi ihşân olındı. Yetmiş yedi Ramazân'ında selefleri yerine¹ Hâşo'tabaşı Medresesi virilüp yetmiş sekiz Receb'inde Nâzükî-zâde Muştafâ Efendi ma'hlûlinden H'âce Hayrüd-dîn Medresesi'ne tahrik olındılar. Seksen Zî'l-ka'de'sinde Kızıl Mûsâ Efendi yerine Sekbân 'Alî Medresesi'ne mevşül, seksen bir Muharrem'inde Evliyâ Mehemmed Efendi yerine² Kara Çelebi-zâde Ma'hmûd Efendi Medresesi'ne men'kûl, sene-i mezkûre Zî'l-hicce'sinde Yek-çeşm A'hemmed Efendi yerine Şahn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mül olmuşlar idi. Seksen üç Muharrem'inde Şaydî Yûsuf Efendi yerine Çorlu Medresesi'ne gönderilüp seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında İlahî-zâde Mehemmed Efendi yerine Edrine'de Sul'tân Selîm Medresesi ile tekrîm olındılar. Sene-i mezbûre Şa'bân'ında Şadrü'd-dîn-zâde Mehemmed Şâdık Efendi yirlerine Gevher Hân Sul'tân Medresesi'ne şâyân, seksen sekiz Şa'bân'ında Kapucî-zâde A'hemmed Efendi yerine Üsküdar'da vâkı'a Vâlide Sul'tân Medresesi ile tahşil-i 'izz ü şân eyleyüp to'ksan Ramazân'ında Kuds-i Şerîf pâyesi zamîmesiyle Tavîl Hâsan Efendi yerine Bağdâd-ı bihişt-âbâd kazâsıyla ber-murâd olındılar. To'ksan bir Şevvâl'inde ma'zül ve yirlerine Diyârbekr kâdîsi Sivasî-zâde Mehemmed Emîn Efendi men'kûl, anlaruñ yerine Ankaravî-zâde Hâsan Efendi mevşül oldu. To'ksan beş Muharrem'inde Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Trabzonî İbrâhîm Efendi ma'hlûlinden Ayazmend kazâsı arpalık virildi. To'ksan yedi Şa'bân'ında Burusa pâyesi zamîmesiyle selef-i sâlifî Kızıl Mûsâ Efendi yerine İzmir kazâsıyla tev'kir olunduğlarında arpalıkları Muşlî Efendi'ye tevcih olındı. To'ksan to'kuz Şafer'inde Nâ'ib-zâde Seyyid Mehemmed⁴ Efendi manşıbı olan Trablus-ı Şâm kazâsı arpalığıyla munfaşıl ve yirlerine Buzâğı Ma'hmûd Efendi vâsıl oldu. Sene-i mezkûre⁵ Cumâde'l-âhire'sinde arpalıkları ber-vech-i mevleviyyet Şahhâf Şeyh-zâde Enes Efendi'ye 'inâyet olunmuş idi. Bunlar hacc-ı Beytu'llâhî'l-Harâm ve ziyâret-i ravza-i seyyidü'l-enâm *'aleyhi efdalü's-şalatü ves-selâma* 'azîmet ve ba'de kazâ'ı'l-va'atar cânib-i bah'reden 'avdet

1 yirine H: yirlerine R.

2 yirine H: yirlerine R.

3 R 13b.

4 Mehemmed H: Ma'hmûd R.

5 mezkûre H: mezbûre R.

idüp yüz Rebî'ül-evvel'inde Gelibolı kaşabasına vâşıl olduklarında sefine-i vücûdi şikest olmağla keştiyân-ı rûhı hürûc ve a'lâ-yı 'illiyîne 'urûc idüp cesedi kaşaba-i mezkûrede defn olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, 'ulûm-ı 'aqliyye vü naqliyye yede mâhir, ekser-i fûnûnda mahâreti zâhir olmuş idi.

Eyyübî Sürûri Muştafâ Efendi¹ [Kıbrısî Muştafâ] {Sürûri}

el-Mevlâ Muştafâ bin Hasan. Medîne-i Hâzret-i [11^b] Ebâ Eyyüb el-Enşârî *radîye 'anhu Rabbuhu'l-Bârî*² mahallâtından Emîr-i Buḥârî Maḥallesi'nden zuhûr ve "Eyyübî Muştafâ Efendi" demekle meşhûr olmuş idi. Vâlid-i mâcidleri Hasan Efendi kuzât-ı sûtüde-şifât zümresinden olup bunlar biñ yigirmi sekiz târihinde maḥalle-i mezkûrede³ 'alem-efrâz-ı vücûd ve elf-i kâmeti keşide-i şâhife-i şühûd olduğdan şoñra 'alâ-ḥasebi'l-'âde kesb-i ma'arife ictihâd iderek Re'isü'l-eṭibbâ Zeynü'l-'âbidin Efendi'den mülâzım ve ṭarîḳ-ı tadrîse 'âzim olup kırk aqçe medreseden ma'zül iken biñ altmış yedi Receb'inde ibtidâ ihdâş olınan Şafiiye Hâtûn Medresesi hâriciyle memnûn kılınımlar idi. Seksen sekiz Şa'bân'ında Şarı Yûsuf Efendi yirine Pervîz Efendi Medresesi'ne⁴ tahrik olunup ṭoḳsan iki Receb'inde Dâvûd-zâde Meḥemmed Efendi yirine Süleymân Şubası Medresesi virilmiş idi. Ṭoḳsan üç Şa'bân'ında Merzifonî Muştafâ Efendi yirine Lefḳoşa kazâsı ḥükûmeti tefvîz olunup ṭoḳsan altı Cumâde'l-ülâ'sında⁵ ma'zül ve yirlerine Kürd 'Abdü'l-ḥalîm Efendi mevşül oldu. Ṭoḳsan sekiz Şafer'inde Şarı Muştafâ Efendi yirine ...⁶ fetvâsı zamîmesiyle şâniyen kazâ-yı mezkûra⁷ i'âde olınmış idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Receb'inde munfaşıl ve yirlerine Vize müftisi Ḥanefî İbrâhîm Efendi nâ'îl oldu. Yüz Rebî'ül-evvel'inde rebî-i ḥayâtı mübtelâ-yı ḥazân ve ṭarab-ḥâne-i şafâsı beytül'aḫzân olup Edrineḳapusu hâricinde Emîr-i Buḥârî Zâviyesi civârında defn olındı.⁸ Sinîn-i 'ömrleri yetmiş iki sâle bâliḡ olmuş idi.

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Şafiiye Hâtûn. Fi 27 Receb sene 1067. [H nüshasında bu kayıt bulunmamaktadır.]

2 "Bârî Rabbi (Allah) ondan razı olsun."

3 mezkûrede H: mezbûrede R.

4 Medresesi'ne H: Medresesi ile R.

5 Cumâde'l-ülâ'sında H: Cumâde'l-âḫire'sinde R.

6 Metinde yeri boş bırakılmıştır.

7 mezkûra H: mezbûra R.

8 R 14a.

Merhûm-ı merkûm ‘ilm ü ma‘ârif ile ma‘lûm, fezâ’il-i beşeriyyeden isti‘dâdı miqdârı hişşedâr, üslûb-ı mahkemede kâr-güzâr, şî‘r ü inşâya kıdır, mecmû‘a-i leţ‘îf ü nevâdir, hâlîm ü selîm, hâlûk u kerîm idi. Müddet-i medîd Lefkôşa kıdırî olmağla “Kıbrısî Muştafa Efendi” dimekle dağı şöhret-yâb idi.

Âşâr-ı ‘ilmiyyelerinden Sürûrî mahlaşî ile eş‘âr-ı âbdârları vardır. Bu ebyât nümüne-i güftâr-ı dürer-bârlarıdır:

Nazm¹

Gönçeyi açdı nesîm-i sünbül-i müşkîn-i yâr
Bülbülün gönlin güşâde eyledi bād-ı bahâr

Zülfî sevdâsına düşmiş sünbül-i sevdâ-zede
Kendüsin kılmış perîşân nitekim zülf-i nigâr

İşigi taşıyla eyler hâk-i pâyin ârzü
Ağlar inler taşâ toprağâ sürer yüz cüybâr

Şâmî Hüseyin Efendi

el-Mevlâ Hüseyin ibnü’ş-Şeyh Mehemmed bin Cemâlüd-dîn. Şâm-ı cennet-meşâmdan zühür itmekle “Şâmî Hüseyin Efendi” dimekle meşhûr olup vâlid-i mâcidleri belde-i mezkûrede² Siyâvuş Paşa Câmî‘-i Şerîfî’nde imâm ve muhtedâ-yı enâm olmuş idi. Şâhibüt-terceme dârü’l-mülk-i İstanbul’a kıdüm ve bin elli bir Zî’l-ka‘de’sinde Fenârî-zâde Şâh Mehemmed Efendi’nün fevtinden mülâzemetle nâ’il-i maţlab u merûm³ olup devr-i medâris iderek kırk aççe medreseden ma‘zûl olduğdan sonra yine vâtan-ı aşlilerine ‘avdet eyleyüp bir müddet taşîl-i ‘ilm ü ‘irfân ve kesb-i vecâhet ü şân itdükde şâniyen ‘âzim-i cânib-i Rûm ve belde-i Kôştanîniyye’ye kıdüm idüp Şeyhül-İslâm, fâzil-ı meşhüdül-enâm⁴ Minķârî-zâde Efendi’nün mecâlis-i derslerine duhûl ve hâric elli rütbesine muntazır-ı vuşûl iken bin seksen üç Cumâde’l-âhire’sinde Kâplân Paşa H‘âcesi ‘Abdu’r-raħmân Efendi yirine Havâşş-ı Mahmûd Paşa

1 Nazm H: Nazmül-mezkûr R.

2 mezkûrede H: mezbûrede R.

3 maţlab u merûm H: maţlûb R.

4 meşhüdül-enâm H: meşhûrül-enâm R.

Medresesi ile kām-revā, seksen dört Cumāde'l-âhire'sinde Cezmî Mehemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi yerine Mağnisalı Çelebi Medresesi sezā görülmüş idi. Seksen yedi Ramazân'ında Uzun Süleymân Efendi yerine Zeynî Çelebi Medresesi virilüp seksen sekiz Rebi'ül-evvel'inde Şireli [12^a] Aḥmed Efendi yerine Bālî Efendi Medresesi'ne vālî olup seksen toḡuz Rebi'ül-evvel'inde Şemsü'd-dîn-zāde Muştafâ Efendi yerine Şāniye-i Ḥusrev Kethudâ Medresesi tevcih olunup toḡsan Şa'bân'ında Tezkireci 'Abdü'l-ḡalîm Efendi yerine Rûm Mehemmed Paşa Medresesi i'tâ olındı. Toḡsan iki Cumāde'l-ülâ'sında Ḥ'âce-zāde Luḡfu'l-lâh Efendi yerine Ḥaydar Paşa Medresesi'ne mevşül, toḡsan üç Zî'l-ḡicce'sinde Nâ'ib Yûsuf Efendi yerine medâris-i Şaḡn'ın biriyle nâ'ilül-me'mûl olmuşlar idi. Toḡsan dört Şevvâl'inde Kuyumcî-zāde Mehemmed Efendi yerine Sinân Paşa Dârü'l-ḡadîşi'ne irtikâ eyleyüp toḡsan yedi Cumāde'l-ülâ'sında yirlerinde altmışlı hareketi i'tibâr olunup toḡsan toḡuz Cumāde'l-ülâ'sında Karamanî Aḥmed Efendi yerine Kâsım Paşa Medresesi'ne i'tilâ itmişler idi. Yüz Cumāde'l-ülâ'sında dâr-ı fenâdan rihlet ve 'âlem-i uḡbâya 'azîmet eyleyüp medrese-i maḡlûlelerinde¹ Rodosî Ebû² Bekr Efendi ferş-i seccāde-i dirâset eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr olup Şeyhü'l-İslâm 'Alî Efendi merḡumuñ müfettiş-i evḡâfî olmaḡla ḡidmeti meşḡûr idi.

'İsâ-zāde Mehemmed 'Azîz Efendi {'Azîzî}

el-Mevlâ Mehemmed 'Azîz ibnü'l-mevlâ 'İsâ. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṡân Mehemmed³ Ḥân-ı Râbi'î'den tercemesi *Cild-i Evvel*de sebḡ iden Bosnevî 'İsâ Efendi merḡumuñ maḡdûm-ı reşîdi ve Şeyhü'l-İslâm Kara Çelebi-zāde 'Abdü'l-'azîz Efendi'nün ḡafid-i sa'îdi Mehemmed 'Azîz Efendi'dür. Vâlid-i mâcidleri ḡacrinde ḡarîn-i neşv ü nemâ ve neşve-i isti'dād-ı mâder-zād ile ḡadîḡa-i 'ilm ü dānişde cilve-nümâ olup Şeyhü'l-İslâm Minkâri-zāde Efendi'den mülâzemetle be-kām olduḡdan sonra kırḡ açḡe medreseden ma'zûl iken biñ seksen üç Receb'inde Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi yerine Sittî Ḥâtûn Medresesi ḡâricine 'âric,⁴ seksen beş Ramazân'ında Tavuḡcî Paşa İmâmî 'Alî Efendi yerine Topḡkapusı dâḡilinde Aḥmed Paşa Medresesi'ne ḡareketle mübtehic olmuşlar idi. Seksen

1 R 14b.

2 Ebû H: -R.

3 Mehemmed R: -H.

4 'âric H: 'âric olup R.

altı Cumâde'l-ülâsında Haçtâṭ 'Abdu'llâh Efendi yirine Efḍal-zâde Medresesi'ne pā-nihâde olup¹ seksen yedi Ramazân'ında Cezmî Meḥemmed 'Abdü'l-kerim Efendi yirine Sinân Paşa Medresesi'ne revnaḵ-baḥşâ, seksen toḡkuz Şa'bân'ında Ḳadrî-zâde Aḥmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ eyleyüp toḡsan bir Muḥarrem'inde selef-i sâlifleri Çavuş-zâde Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ olmuşlar idi. Toḡsan üç Rebî'ül-âḫir'inde İmâm-ı Sulṭânî Halîl Efendi yirine İsmihân Sulṭân Medresesi iḥsân olunup toḡsan altı Rebî'ül-evvel'inde ḥâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla 'Aṭâ'ullâh Meḥemmed Efendi yirlerine Ḥâḳâniyye-i Vefâ'da ferş-i seccâde-i ifâde itmişler idi. Sene-i mezkûre² Şa'bân'ında Ebe-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine terfî³, toḡsan yedi Şa'bân'ında Burusa pāyesi zamîmesiyle 'Abdü'r-raḥîm-zâde Yaḥyâ Efendi yirine Selanik ḳazâsı ḥükümetiyle tevḳî⁴ olunmuşlar idi. Toḡsan sekiz Şa'bân'ında 'azl olunup yirlerine⁵ selef-i sâlifleri Çavuş-zâde Efendi ḥalef oldu. Yüz Cumâde'l-âḫire'sinde marâz-ı tã'undan irtihâl ve 'âlem-i ervâḥa isti'câl eyleyüp Ḥazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî *radîye 'anhu Rabbuhu'l-Bârî'* civârında Ḥ'â-ce Sa'dü'd-dîn Efendi Zâviyesi sâḥasında defn olındılar.

Maḥdüm-ı merḳûm ḳuvvet-i zekâ ve selâmet-i ṭabî'at ile ḥâ'iz-i ser-māye-i 'ulûm, fûnûn-ı lâzîmede müşârik-i emsâl, ders ü ifâdeye şedidü'l-iştigâl, ḥalîm ü selîm, saḥî vü kerîm, şâḫib-i ḡayret, ehl-i himmet idi.

Âşârlarından 'Azîzî maḥlaşî ile Türkî eş'âr-ı belâḡat-şî'ârları vardır. Bu beyt nuḥbe-i ḡüftâr-ı dürer-bârlarıdır:

Beyt [12^b]

Ey şarâb-ı 'ışḳ ile âlüde-i renc-i ḥumâr
Ḡam yime bir gün keser şusuzluḡuñ şemşîr-i yâr

Memek-zâde Birâder-zâdesi Tezkireci Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed. Devlet-i Sulṭân Meḥemmed Ḥân-ı Râbî'de şeyḫül-İslâm⁵ olan Memek-zâde Muştafâ Efendi'nün birâder-zâdesi olup hengâm-ı şa-

1 olup H: olmuşlar idi R.

2 mezkûre H: mezbûre R.

3 yirlerine H: yirine R.

4 "Bârî Rabbi (Allah) ondan razı olsun."

5 R 15a.

dâretlerinde tezkirecilikleri hıdmetiyle müşerref olmağın “Tezkireci Efendi” dimekle şehir ve bu ‘unvân ile ma‘lûm-ı şağır ü kebîr olmuşlar idi. Şeyhü'l-İslâm Mu‘îd Aḥmed Efendi hıdmetlerinden mülâzemetle be-kâm olup devr-i medâris iderek kırk akçe medreseye vâşıl ve andan daḥı munfaşıl olduğdan sonra bîñ elli toḡuz Ramazân'ında Naḡīb-zâde Seyyid ‘Abdu’llâh Efendi yirine Cezerî Kâsım Paşa Medresesi ḥâriciyle kâm-revâ olup altmış bir Şa‘bân'ında Edîbî-zâde Seyyid Muştafâ Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi'ne taḥrîk olunmuşlar idi. Altmış iki Şa‘bân'ında yirlerinde dâḥil i'tibâr olup sene-i mez-bûre Zî'l-ka‘de'sinde Muşlî Efendi yirine Etmekcioğlı Medresesi virilüp altmış üç Zî'l-ḥicce'sinde Ḥüseyn Efendi-zâde Çelebi maḥlûlinden Nişancı Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürûr eyleyüp altmış dört Şa‘bân'ında yirlerinde müşıla-i Şaḥn i'tibâr olunmuş idi. Altmış yedi Receb'inde ‘Alî Çelebi-zâde Meḥemmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine ḥıram eyleyüp altmış sekiz Cumâde'l-ülâ'sında Kadrî Efendi Dâmâdı ‘Abdu’llâh Efendi yirine Ḥadîce Sulṭân Medresesi iḥsân olındı. Yetmiş bir Muḥarrem'inde Ḥâmid Efendi yirlerine Üsküdar Mihrümâhı Medresesi'ne sâye şalup yetmiş iki Şafer'inde selefleri ‘Alî Çelebi-zâde Efendi yirine Ḥazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî Medresesi ‘inâyet olunmuş idi. Yetmiş üç Cumâde'l-âḥire'sinde Ünsî ‘Abdü'l-laṭîf Efendi yirine İzmir kazâsıyla tevķîr olup yetmiş dört Cumâde'l-âḥire'sinde ma‘zûl ve yirlerine Öreke-zâde Aḥmed Efendi mevşûl oldu. Yetmiş toḡuz Cumâde'l-ülâ'sında Ḥaṭṭât ‘Ömer Efendi maḥlûlinden Ğalaṭa kazâsı rızâ-dâdeleri olup seksen bir Rebî‘ü'l-âḥir'inde ‘azl ve yirlerine Burusa kâḍisi İşḫâk-zâde Meḥemmed Şâliḥ Efendi naḡl ve anlaruñ yirine Altıbarmaq İbrâḥîm Efendi vaşl olındı. Seksen iki Ramazân'ında Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Bahâyî Birâderî Yahyâ Efendi maḥlûlinden Bolı kazâsı arpalık ta‘yîn olındı. Seksen altı Şa‘bân'ında Kevâkîbî-zâde Şeyḥ Meḥemmed Efendi yirlerine maḥrûsa-i Burusa kazâsı ḥükümeti müyesser olduğda arpalıkları Çeşmî-zâde Meḥemmed Şâliḥ Efendi'ye virildi. Seksen yedi Receb'inde munfaşıl ve yirlerine Aḡ Maḥmûd Efendi vâşıl oldu. Seksen sekiz Şafer'inde Kebîrî-zâde Muştafâ Efendi üzerinden şâniyen Bolı ma‘a Koñurapa kazâsı arpalık virildi. Toḡsan Cumâde'l-ülâ'sında Mekke-i Mükerrerme pâyesi zamîmesiyle Şehlâ ‘Abdü'l-bâķî Efendi yirine maḥmiyye-i Edrine kazâsıyla maḡziyyü'l-merâm olmuşlar idi. Arpalıkları Es‘ad-zâde Seyyid Meḥemmed Ebu's-su‘ud Efendi'ye tevĉih olındı.

Ṭoḡsan bir Cumâde'l-âhire'sinde ma'zül ve yirlerine Fenâri-zâde Seyyid Meḡemmed Efendi mevşul oldu. Ṭoḡsan iki Şafer'inde Müfettiş İbrâhîm Efendi üzerlerinden Menemen¹ ma'a Foçalar ve Ḥarmencik kazâları arpalık virilüp sene-i mezkûre² Zî'l-ka'de'sinde İstanbul pâyesiyle kâm-yâb, ṭoḡsan üç Şafer'inde selef-i sâlifleri Kevâkibi-zâde Efendi maḡlûlinden Bînarḡişâr ve Ḳaraşu Yeñicesi kazâları arpalıklarıyla şeref-yâb olduklarında Menemen ma'a Foçalar ve Ḥarmencik kazâları halefleri Fenâri-zâde Efendi'ye tevcih olındı. Ṭoḡsan yedi Zî'l-ḡicce'sinde Anaṭolî pâyesi zamîmesiyle Kebîri-zâde Muştafâ Efendi maḡlûlinden 'Ayntâb kazâsı arpalık ta'yîn olunup Bînarḡişâr ve Ḳaraşu [13^a] Yeñicesi kazâları Beyâzi-zâde Aḡmed Efendi'ye virildi. Ṭoḡsan ṭoḡuz Şafer'inde Rûmîli pâyesiyle ikrâm olunup arpalıkları daḡı Ebû Sa'id-zâde Feyzu'llâh Efendi üzerlerinden Saḡız kazâsına tebdil olunmaḡın 'Ayntâb kazâsı ber-vech-i mevleviyyet Ḳonya müftisi Seyyid Meḡemmed Efendi'ye 'inâyet olındı. Bu ḡâl üzere güzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ yüz Cumâde'l-âhire'sinde intiḡâl ve ravza-i cinâna irtiḡâl eyleyüp Nişâncı Paşa-yı Cedîd Câmî'-i Şerîfi baḡçesinde medfûn ve maḡlûl olan arpalıklarıyla ber-vech-i mevleviyyet Ḳavuçcı-zâde 'Abdu'llâh Efendi memnûn kılındı.

Mevlânâ-yı merḡûm dâḡil-i 'idâd-ı mevâlî-i Rûm, ḡoş-şoḡbet, şâḡib-i şer-vet idi. 'Ale'l-ḡuşuş envâ'-ı mîve ve eşnâf-ı şükûfe taḡḡıkında mâhir olup:

Nazm

روضه ماء نهرها سلسال

دوحة سجع طيرها موزون

آن پرواز لاله های رنگارنگ

وین پرواز میوه های کوناکون³

nazmına mâ-şadaḡ ḡadîḡa terbiye idüp vaḡtinde maḡşûlin ḡül-i şîşe-pîrâ-yı i'tibâr ve zîb-i ṭabaḡce-i enzâr itdüklerinde ol mîve-i ḡün-â-ḡün ve şükûfe-i

1 R 15b.

2 mezkûre H: mezbûre R.

3 "Nehri tatlı sudan olan bir su bahçesidir.

Kuşları vezinli öten kafiyeli gölgeliktir.

Bu, rengarenk lalelerle dolu; şu, çeşit çeşit meyvelerle dolu."

reng-â-reng ahvâl-i bedî'ü'l-mişâlınden varak varak ebhâsı nigâşte-i şahîfe-i beyân eyleyüp gâh ahvâl-i berg ü bârından daķıķa-gü ve gâh nümâyiş ü tarâvetinden hâlet-nümü olmağla el-hâşıl bu şan'atda pîşever olanlaruñ müsellemleri olmuşlar idi.

Hâcib-zâde Mehemmed Efendi {Rev'î}

el-Mevlâ Mehemmed bin Muştafâ. Vâlid-i mâcidleri hâcibân-ı sarây-ı sultânî zümresinden olmağın "Hâcib-zâde Efendi" demekle şöhet-dâde ve bu 'unvânla ma'lûm-ı bende vü âzâde olmuşlar idi. 'Unfuvân-ı şebâblarında taḥşîl-i meleke-i isti'dâd eyleyüp Şeyhü'l-İslâm Ebü Sa'îd Efendi'den mülâzemetle bermurâd olup birkaç pâye kaç'-ı merâtib-i mu'tâde iderek kırık aççe medreseye mevşül ve andan daḥı ma'zül iken biñ altmış üç Receb'inde 'Arûzî Mehemmed Efendi yerine Yûsuf Çavuş Medresesi hâricine 'âric, seksen Rebî'ül-âḥir'inde Rodosî Aḥmed Efendi yerine Fâtıma Hânım Medresesi'ne hareketle mübtehic oldılar. Seksen üç Muḥarrem'inde Sivasî-zâde 'Abdü'l-vehhâb Efendi yerine Cezeri Kâsım Paşa Medresesi virilüp sene-i mezbûre Receb'inde Mîrzâ Muştafâ Efendi ḥazretleri yirlerine Nişâncı Paşa-yı 'Atîķ Medresesi'ne ḥaķîķ olup seksen beş Muḥarrem'inde Edincikli Mehemmed Efendi yerine' Şeyhü'l-İslâm Yahyâ Efendi Medresesi'ne mevşül, seksen sekiz Şa'bân'ında Atbâzârî Aḥmed Efendi yerine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mûl oldılar. Seksen ṭoķuz Şevvâl'inde Muşâḥib İmâmı Aḥmed Efendi yerine Mağnisa ḳazâsı sezâ görilüp ṭoķsan Zî'l-ḥicce'sinde ma'zül ve yirlerine Ḳayseriyyeli İsmâ'îl Efendi mevşül oldu. Ṭoķsan dört Ramazân'ında 'Abdu'llâh Efendi maḥlûlünden Diyârbekr ḳazâsı iḥsân olunup ṭoķsan altı Şafer'inde munfaşıl ve yirlerine ḥalefleri İsmâ'îl Efendi vâşıl oldu. Yüz Rebî'ül-evvel'inde İmâm-ı Sultânî İbrâḥîm Efendi arpa-lığı olan Üsküdar ḳazâsı ber-vech-i mevleviyyet sezâvâr görilüp sene-i mezbûre Cumâde'l-âḥire'sinde ḳazî iken dâ'in-i ecel müteḳâzî ve ḳazâ-yı vâcibü'l-edâ-yı câna râzî olduklarında yirlerine Şalbaş Aḥmed Efendi ḳaḏî oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif-i 'ilmiyye ile meşhûr, dür ü dirâz Dîḥkî Efendi merḥûm ḥıdmetlerinde olmağın 'ilm-i fîrû'a şedîdü'l-i'tinâ ve 'itibârât-ı res-miyyede daḥı aña hem-tâ olmuş idi.

Âşârlarından *Bizâ'atü'l-aḥkâm* ismiyle müsemma *Şukûk-i Şer'îyye-i Mer'îyye* cem' itmişler idi.

Andan mâ'adâ Rev'i maḥlaşı ile sâdece eş'arı vardır. Bu ebyât güftârından-
dur:

Nazm¹

Bu cihân dârında aşlâ kimse yok bâķi ḳalur
Çün fenâsı olanuñ ne şevket ü şâni ḳalur [13^b]

Mâl-i Ḳârûn'ı olursa nef'i yok illâ ki ol
Ḥayr iderse bâķi olduḳca anuñ nâmı ḳalur

Hem-nevâ-yı defterine yazılan biri budur
'Âlimüñ biri gider yirine şâgirdi ḳalur²

Birisi daḫı anuñ ol kimsedür kim dünyede
Rıḫlet itdükde du'acı şâlih evlâdı ḳalur

Rev'iyâ hem daḫı dinmişdür cihânda bu meşel
At ölür meydâni ḳalur er ölür adı ḳalur

'Arab Süleymân Efendi³

el-Mevlâ Süleymân. Medîne-i Ḥalebü'ş-şehbâdan ḳarîn-i zuhûr ve “ Arab Süleymân Efendi” dimekle meşhûr olmuş idi. Devr-i mecâlis-i 'ulemâ-yı fuḫûl ve Ḳara Çelebi-zâde Meḫemmed Efendi âsitânesine duḫûl idüp ḫıdmetlerinden mülâzım ve râh-ı tedrişe 'âzim olup kırk aḳçe medreseye vuşûl ve andan daḫı ma'zûl iken biñ altmış dört Şa'bân'ında ibtidâ ihdâş olınan Buḫâriyye Medresesi ḫâriciyle be-kâm, altmış yedi Receb'inde İmâm-ı Sulṫânî Ḥâfız Meḫemmed Efendi yirlerine⁴ Yarḫişâr Medresesi'ne ḫareketle nâ'ilü'l-merâm oldılar. Yetmiş dört Receb'inde Recâyî Muşṫafâ Efendi yirine Balaban Ağa

1 Nazm H: Nazmu'l-mezkûr R.

2 H nüshasında bu beyit yoktur.

3 Evvelü müderrisin bi-medreseti Buḫâriyye. Fi 8 Şa'bân sene 1063. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

4 yirlerine H: yirine R.

Medresesi sezâ görölüp yetmiş altı Cumâde'l-âhire'sinde Mantıkî Mehemmed Efendi yirine Şâniye-i Kâsım Paşa Medresesi i'tâ olındı. Yetmiş toqkuz Cumâde'l-ülâsında Tavil Hasan Efendi yirine Sinob kazâsına manşüb kılınup seksen üç Muharrem'inde ma'zül ve yirlerine Seyyid 'Alî Efendi mevşül oldı. Seksen yedi Ramazân'ında Naşru'llâh Efendi yirine Lefkoşa kazâsı hükümeti tefvîz olınup seksen toqkuz Zi'l-ka'de'sinde 'azl ve yirlerine Nâ'ib-zâde Seyyid Mehemmed Efendi vaşl olındı. Toqsan üç Muharrem'inde Haţib-zâde Aşmed Efendi yirine Anqara kazâsı 'inâyet olınup toqsan¹ dört Rebî'ül-âhîr'inde munfaşıl ve yirlerine 'Abdü'l-kâdir-zâde Receb Efendi nâ'il oldı. Toqsan sekiz Receb'inde Gümüsayak-zâde Mehemmed Efendi def'a-i şâniyesi yirine Kütâhiyye kazâsı ihsân olınmış idi. Toqsan toqkuz Şafer'inde Kaşîr Hasan Efendi maħlûlinden yirine Konya kazâsına menkûl ve yirlerine Keşf Kâtibi 'Ömer Efendi vuşul buldı. Yüz Cumâde'l-âhire'sinde dâr-ı fenâdan irtiħâl ve selefine ittişâl eyleyüp manşib-ı maħlûl Lüħümî 'Alî Efendi'ye intiķâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr miyâne-i 'ilmle mezkûr idi.

'İmâd-zâde Seyyid Mehemmed Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Mehemmed Ebu's-su'ud ibnü's-Seyyid 'Abdü'l-ħay bin Mehemmed. Kuţbü'l-aķţâb mazhar-ı tecelliyât-ı Rabbü'l-erbâb Üsküdarî Şeyħ Maħmûd Efendi'nün aħfâdından Seyyid 'Abdü'l-ħay Efendi'nün ferzend-i âzâdesi ve sâbıkâ Vâlide Sulţân kethudâsı olan 'İmâd Efendi'nün rebib-i terbiyet-dâdesi olmağla “ 'İmâd-zâde Efendi” dimekle şehîr ve bu ta'rîfle ma'lûm-ı sağîr ü kebîr olmışlar idi. Tahşîl-i 'ilm ü ma'arife küşîş ve tekmîl-i âdâb-ı nefse verziş eyleyüp Şeyħü'l-İslâm Minkârî-zâde Efendi'den mülâzım ve tarîķ-ı sa'âdet-refîķ-ı 'ilme² âzim olup devr-i medâris iderek kırık aķçe medreseden ma'zül ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş beş Şevvâl'inde Dersiyeye-i İskender Paşa Medresesi ile kâm-revâ olup seksen Receb'inde 'Abdü'l-ğaffâr Efendi maħlûlinden Küçükçekmece'de vâķı'a 'Abdü's-selâm Medresesi in'âm olındı. Seksen bir³ Zi'l-ħicce'sinde 'Oşmân-zâde Kemâlü'd-dîn Efendi yirine Hâdım Hasan Paşa Medresesi sezâ, seksen üç Muharrem'inde Şaħħâf Mehem-

1 R 16b.

2 sa'âdet-refîķ-ı 'ilme R: sa'âdet-refîķa H.

3 bir H: -R.

med Efendi yirine Rûm Mehemmed Paşa Medresesi i'tâ olunup seksen altı Şevvâl'inde Kıyımî Sefer Efendi yirine Beşiktaş'da vâkı'a Sinân Paşa Medresesi'ne irtikâ, seksen toktuz Şevvâl'inde Elmâs Ağa H'âcesi 'Alî Efendi yirine Şahn-ı Semâniyye'nün birine i'tilâ itmişler idi. Toxtsan bir Muhtarrem'inde 'Ömer Efendi yirine Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdîd-i sürür eyleyüp toxtsan iki Receb'inde Başmaçcı-zâde Seyyid 'Alî Efendi yirlerine Murâd Paşa-yı 'Atîk Medresesi'nde başt-ı seccâde-i ders ü tahkîk [14^a] itdiler. Toxtsan beş Rebî'ül-âhîr'inde İdrîs Efendi yirine Kâsım Paşa Medresesi'ne gelüp toxtsan sekiz Receb'inde La'li-zâde Şeyh Mehemmed Efendi yirlerine Ğalağa Sarâyı Medresesi Ülâsı'nda karar, toxtsan toktuz Muhtarrem'inde Medîne-i Münevvere pâyesi zamîmesiyle Esîrî Birâderi Muştafâ Efendi mahtlûlinden arpalığı olan Üsküdar kazâsı sezâvâr görülmüş idi. Sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâsında kazâyı mezkûr İmâm-ı Sulţânî İbrâhîm Efendi'ye arpalık ta'yîn olunmağla bunlar Cumâde'l-âhîre ğurresi tevķitiyle Burusa pâyesi zamîmesiyle Sivasî-zâde Mehemmed Emîn Efendi yirine Anķara kazâsına naql olındılar. Sene-i merķûme Şevvâl'inde munfaşıl ve yirlerine Cezmî Mehemmed 'Abdü'l-kerîm Efendi vâşıl oldu. Yüz Receb'inde dâr-ı fenâdan irtihâl ve irem-i zâtü'l-'imâd-ı cinâna isti'câl itdiler.¹

Mevlânâ-yı merħûm mahtdûm-ı ma'âlî-rüsûm, ğasenül-âhlâk, tayyibül-a'râk idi.

Mü'min-zâde Mehemmed Efendi

el-Mevlâ Mehemmed bin Mahtmûd. Vâlid-i mâcidleri evâ'il-i ğâlinde arpacılık idüp ba'dehu yefniçeri kethudâlığından ma'zûlen fevt olduğdan soñra vâlidelerin eşraf-ı kuzât-ı Mışriyye'den 'Abdü'l-mü'min Efendi-zâde Mehemmed Efendi tezevvüc itmekle Mü'min-zâdelik ile şöretleri Arpacı-zâdeliklerine ğalebe eyleyüp "Mü'min-zâde Efendi" dimekle² şöret-dâde olmuşlar idi. Biñ kırķ dört târiħinde vâşıl-ı ser-menzil-i vücûd ve dâhil-i şaħife-i şühûd olup 'ulemâ-yı Rûm mecâlis-i ifâdelerinden taħşil-i 'ulûm ve tekmil-i merâsim-i manţûk u mefhûm itdükde Şeyhül-İslâm Bahâyî Efendi ğidmetlerinden mülâzemetle vâşıl-ı kâm olup bi-ğasebi't-ţarîk kaţ'-ı merâtib-i ders ü tahkîk iderek kırķ aķçe medreseden

1 R 17a.

2 şöretleri Arpacı-zâdeliklerine ğalebe eyleyüp "Mü'min-zâde Efendi" dimekle H: -R.

ma'zül iken biñ altmış yedi târihinde İznik kaşabasında Süleymân Paşa Medresesi hâriciyle kâm-revâ olup yetmiş iki Şafer'inde A'rec-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Mağnisalı Çelebi Medresesi'ne tahrik olınmışlar idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde Köprili Mehemmed¹ Paşa İmâmı Maḥmūd Efendi yirine Monlâ Kestel Medresesi virilüp yetmiş altı Cumâde'l-ülâsında Edincikli Mehemmed Efendi yirine Mi'mâr Sinân Medresesi ihsân, yetmiş toḡuz Rebî'ül-evvel'inde Şaḥḥâf Mehemmed Efendi yirine Kañlıca'da vâkı'a İskender Paşa Medresesi'ne şâyân olmuşlar idi. Seksen Rebî'ül-âhir'inde Kızıl Mūsâ Efendi yirine Emre H'âce Medresesi'ne gelüp seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde Muṭahhar Efendi yirine Beşiktaş'da vâkı'a Sinân Paşa Medresesi'ne mevşül, seksen üç Muḥarrem'inde Şadrü'd-dîn-zâde Şâdıḡ² Mehemmed Efendi yirlerine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün biriyle nâ'ilül-me'mül oldılar. Seksen beş Şafer'inde Zekî Aḥmed³ Efendi yirine Hânḡâh Medresesi'n tekyegâh eyleyüp seksen altı Şevvâl'inde Şeyḥül-İslâm 'Alî Efendi Birâderi Ebû Bekr Efendi yirine Zâl Paşa Sulṡânı Medresesi erzânî görilmiş idi. Seksen toḡuz Receb'inde Grebneşi Muştafa Efendi yirine ḥıdmet-i emânet-i fetvâya elyaḡ u aḥrâ görilüp⁴ sene-i mezkûre⁵ Şa'bân'ında selef-i sâlifleri Kızıl Mūsâ Efendi yirine Ebâ Eyyüb-i Enşâri Medresesi ile tekrîm, toḡsan bir Muḥarrem'inde Evliyâ Mehemmed Efendi yirlerine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm olındılar. Toḡsan üç Receb'inde Kellâ Maḥmūd Efendi yirine Yenîşehr kazâsı ḥükûmeti tefvîz olunup toḡsan dört Zî'l-ḥicce'sinde ma'zül ve yirlerine İmâm-ı Sulṡânî Kâba Halîl Efendi mevşül oldu. Toḡsan toḡuz Rebî'ül-evvel'inde Seyyid Ca'fer Efendi yirine Mışr-ı zâtü'l-ehrâm kazâsıyla ikrâm olındılar. Yüz Rebî'ül-âhir'inde munfaşıl ve yirlerine Ebe-zâde 'Abdu'llâh Efendi vâşıl oldılar. Ba'dehu maraz-ı sille ibtilâsı sebebiyle müdâvât u mu'alecât kâr itmeyüp sene-i mezbûre [14^b] Zî'l-ka'de'si evâḥirinde nâ-çâr sâlik-i meslek-i dârü'l-ḡarâr olduklarında Edrineḡapusu hâricinde Emîr-i Buḡârî⁶ Zâviyesi civârında defn olındılar.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'arif-i 'ilmiyye ile meşḥûr, bi-taḥşîş fenn-i fûrû'a şedîdü'l-iştîḡâl, ḡadîdü'z-zihni-serî'ül-intiḡâl, dervîş-nihâd, mü'min-i pâk-i'tiḡâd idi.

1 Mehemmed R: -H.

2 Şadrü'd-dîn-zâde Şadıḡ H: Şadrü'd-dîn Şadıḡ-zâde R.

3 Aḥmed H: Mehemmed R.

4 görilüp H: görildi R.

5 mezkûre H: mezbûre R.

6 R 17b.

Antâkıyyeli Muştafâ Efendi {Remzî}

el-Mevlâ Muştafâ ibn el-Hâc Hasan. Hıttâ-i Şâm-ı cennet-meşâm dâhilinde Antâkıyye nâm şehir-i dil-ârâmdan bedîd ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olup vâlid-i mâcidleri tüccâr-ı zevî'l-iiktidâr zümresinden zî-şervet kimesne olmağın terbiyeleriyle 'ulemâ-yı 'aşrıdan taḥşîl-i 'ilm ü kemâlî sâ'î ve âdâb-ı erbâb-ı isti'dâda murâ'î olmuşlar idi. Boynıgri Meḥemmed Paşa Şâm vâlisi olup belde-i mezkûreye uğraduğda intisâb ve imâmetleri ḥıdmetiyle şeref-yâb olmağla Şâm-ı dârû's-selâma ma'an vâşıl ve iltifât-ı bî-nihâyelerine nâ'il oldılar. Biñ altmış altı Ramazân'ında paşa-yı merķûm mühr-i şadâret iḥsânıyla İstanbul'a vuşul bulduklarında ma'an gelüp himmet-i 'aliyyeleriyle bilâ-mülâzemet sene-i mezkûre Şevvâl'inde Receb-zâde Şeyḥ Meḥemmed Efendi yirine Başçı İbrâhîm Medresesi ile tekrîm olunup yetmiş iki Şafer'inde Yâverî-zâde Es'ad Çelebi yirine Sittî Hâtûn Medresesi ile memnûn kılınmışlar idi. Yetmiş üç Receb'inde Nisbetî 'Alî Efendi yirine Ḥusrev Kethudâ Medresesi Ülâsı virilüp yetmiş dört Cumâde'l-âḥire'sinde İsmâ'il-zâde Muştafâ Efendi yirine Şeyḥü'l-İslâm Aḥî-zâde Hüseyñ Efendi Medresesi in'âm olındı. Yetmiş altı Muḥarrem'inde Mandâl Aḥmed Efendi yirine Ca'fer Ağa Medresesi'ne gelüp sene-i mezkûre Cumâde'l-âḥire'sinde Şa'bân-zâde Meḥemmed Efendi yirine Ḥadîce Sulṭân Medresesi iḥsân, yetmiş sekiz Ramazân'ında Nâlî Meḥemmed Efendi yirine Şahn-ı Şemâniyye'nün biriyle taḥşîl-i 'izz ü şân itmişler idi. Yetmiş toḫuz Rebî'ül-evvel'inde Küçük Bolevî Muştafâ Efendi yirine¹ Ḳadırga Limanı'nda vâkı'a Meḥemmed Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşâ, seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde 'İşmetî Tâbi'i Ḥasan Efendi yirine Ḳâsım Paşa Medresesi'ne revnaḫ-efzâ olmuşlar idi. Seksen dört Receb'inde Yûsuf Paşa İmâmı Ebû Bekr Efendi yirine Ḥazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşâri Medresesi in'âyet olunup² sene-i mezbûre Şa'bân'ında İmâm-ı Sulṭânî Meḥemmed Efendi yirlerine Zâl Paşa Sulṭânî Medresesi erzânî görilüp seksen beş Ramazân'ında Ḥekîmbaşî-zâde Yaḫyâ Efendi yirlerine Sulṭân Selîm-i Ḳadîm Medresesi ile tekrîm, seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında Bosnevî 'Alî Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm olındılar. Seksen sekiz Zî'l-ka'de'sinde Ḳâsım-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine Şâm-ı dârû's-selâm ḳazâsında murabba'-nişin-i mesned-i aḫkâm olup toḫsan Muḥarrem'inde

1 yirine H: -R.

2 olunup H: olındı R.

ma'zül ve yirlerine Bosnevî Kâssâm Mehemmed Efendi mevşül oldu. Tıoşsan üç Cumâde'l-ülâsında Trabzonî İbrâhîm Efendi yirine maħrûsa-i Edrine kazâ-sı mecrâ-yı zülâl-i ħüküm ü imzâları kılınup tıoşsan dört Cumâde'l-âħire'sinde Ĥ'âce-zâde Seyyid 'Osmân Efendi' üzerlerinden Bolı ma'a Koñurapa kazâsı arpalığıyla ma'zül ve yirlerine Evliyâ Mehemmed Efendi mevşül oldu. Tıoşsan beş Receb'inde sene-i âtiye Muħarremü'l-ħarâmı ğurresi tevķitiyle selefleri Ĥ'âce-zâde Efendi yirlerine Mekke-i Mu'azzama kazâsıyla ikrâm olunduğlarında arpalıkları ħalefleri Evliyâ Efendi'ye in'âm olındı. Tıoşsan yedi Muħarrem'inde munfaşıl ve ol maķâm-ı celile Mîrzâ Muştafa Efendi ħazretleri nâ'il oldılar. Bunlara sene-i mezbûre Receb'inde Bolevî Birâderi 'Alî Efendi üzerlerinden Bâzârköyî ve Burusa Yenîşehri kazâları arpalık ta'yîn olındı. Tıoşsan sekiz Zî'l-ħicce'sinde Fenâri-zâde [15^a] Seyyid Mehemmed Efendi yirine ħâkim-i Dâriûs-saltana olduğlarında arpalıkları Rıfķî Mehemmed Efendi'ye tevcih olındı. Tıoşsan tıoşuz Cumâde'l-ülâsında selef-i sâlifleri İmâm-ı Sulţânî Mehemmed Efendi ħazretleri² üzerlerinden Pravadi ve selefleri Fenâri-zâde Efendi üzerinden Ĥarmencik kazâları arpalıklarıyla ma'zül ve maķâm-ı ħükümetlerine ħalefleri Mîrzâ Muştafa Efendi ħazretleri³ mevşül oldılar. Yüz Muħarrem'inde cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunup sene-i merķûme Zî'l-ħicce'sinin on tıoşuzuncı Şûlâşâ ğünü dâr-ı fenâdan rıħlet ve 'âlem-i bâķiye 'azîmet itdüklerinde cezîre-i merķûmede Ayaşofıyya Câmî'-i Şerîfi sâħasında defn olındılar. Maħlûl olan arpalıklarından Pravadi kazâsı Re'isül-eţibbâ Ĥayâti-zâde Muştafa Efendi'ye virilüp Ĥarmencik kazâsı evlâdı üzerinde ibķâ olındı.

Mevlânâ-yı merķûm dâħil-i 'idâd-ı erbâb-ı 'ulüm, murâ'î-i merâsim, ħâkim-i ħâsim idi.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinden *Muğni'l-Lebib* üzerine şerħleri olduğundan mâ'adâ Remzî maħlaşı ile eş'arları vardır. Bu ebyât ğüftârlarındandır:

Beyt⁴

Âğâz-ı neberd itse kaçan çeşm-i ğazâlûn
Şaf şaf çekilür her yañadan leşker-i ğazmeñ

1 R 18a.

2 ħazretleri R: -H.

3 arpalıklarıyla ma'zül ve maķâm-ı ħükümetlerine ħalefleri Mîrzâ Muştafa Efendi ħazretleri H: arpalıklarına R.

4 Beyt R: Nazm H.

Yeñişehrli Seyyid Hüseyn Efendi¹

el-Mevlâ es-Seyyid Hüseyn. Vilâyet-i Rûmili'nde medîne-i Yeñişehr'den zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ezelden iktibâs-ı nûr-ı şu'ûr eyleyüp dârü'l-mülk-i İstambul'a 'azîmet ve Şeyhü'l-İslâm 'Alî Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet itdükden soñra devr-i medâris-i mu'tâde ile kırık aqçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ toqsan toquz Şevvâl'inde ibtidâ ihdâş olınan Şâniye-i Dâmâd Efendi Medresesi hâricine 'âric ve beyne'l-aqrân şeref-i imtiyâz ile mübtehic olmuş idi. Yüz Zi'l-hicce'sinde fevt olup medrese-i mañlûlesi Zekî-zâde Mehemmed Şâlih Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı merķûm 'ilm ü ma'ârifle mevsûm idi.

Edrineli 'Abdu'llâh Efendi

el-Mevlâ 'Abdu'llâh. Dârü'n-naşr ve'l-meymene mañmiyye-i Edrine'den bedîd ve nâ'il-i rütbe-i dâniş ü did olup 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım ve tariķ-i tedrişe 'âzim olmuş idi. Devr-i merâtib ve ahz-ı revâtib iderek kırık aqçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış Receb'inde Añmed Efendi yirine maskať-ı re'si olan mañmiyye-i merķûmede 'Alî Kuşcı Medresesi virilüp altmış toquz Receb'inde İbrâhîm Efendi yirine 'Alemü'd-dîn Medresesi'ne tahrik olunup yetmiş sekiz Receb'inde Luťfi-zâde² Mehemmed Efendi yirine Orûc Paşa³ Medresesi i'tâ olındı.⁴ Seksen dört Şafer'inde Şeyh-zâde İbrâhîm Efendi yirine Çuķacı Hâcî Medresesi sezâ görilmiş idi. Seksen altı Cumâde'l-ülâ'sında Şeyhî Çelebi, seksen toquz Receb'inde Yâķût Paşa Medreseleri tevcih olunup bu iki rütbede dahı selefleri İbrâhîm Efendi'yi ta'ķib itmişler idi. Toqsan Cumâde'l-ülâ'sında Himmet Efendi yirine Erzenü'r-rûm kaźası hükümeti tefvîz olunup toqsan bir Zi'l-ka'de'sinde 'azl olunduķlarında yirlerine şâniyen selefleri Himmet Efendi halef oldu. Toqsan beş Muħarrem'inde Muźaffer-zâde Dâmâdı Feyzu'llâh Efendi yirine Konya kâğisi olup toqsan altı Zi'l-ka'de'sinde ma'zûl ve yirlerine Nâzûk 'Abdu'llâh Efendi mevşûl oldu. Bu hâl üzere güzârende-i eyyâm iken biñ yüz senesi hilâlinde 'âlem-i ervâha hırâm eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif ile meşhûr, şâlih ü şâfi-fu'âd, merd-i pâk-i'tiķâd idi.

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Şâniye-i Dâmâd Efendi. Fi 3 Şevvâl sene 1099. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 Luťfi-zâde H: La'li-zâde R.

3 R 18b.

4 olındı R: -H.

Hâci Velî-zâde Seyyid Mehemmed Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Mehemmed ibn el-Hâc Velî. Maħrûsa-i Burusa'dan neş'et¹ ve 'ulemânuñ birinden iħrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp ba'de tekmîli'l-medâris kırık akçe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül olduğdan soñra biñ seksen üç Şa'bân'ında [15^b] maskaṭ-ı re'si olan maħrûsa-i merķūmede Ğasan Paşa Medresesi sezâ görilmiş idi. Yüz senesi Ğudūdında intiķâl ve 'âlem-i 'uķbâya irtiħâl eyledi.

Merħūm-ı² merķūm "Ğâci Velî-zâde Efendi" dimekle³ ma'lūm idi.

Sirozî Seyyid 'Abdü'l-bâķi Efendi {Senâyi}

el-Mevlâ es-Seyyid 'Abdü'l-bâķi. Vilâyet-i Rümili'nde Siroz қаşabasından burüz eyleyüp 'Alî Efendi-zâde 'unvânı ile iştihâr-efrüz olmişlar idi. Taħşil-i 'ilm ü 'irfâna bezl-i mechūd ve mâh-ı cihân-tâb gibi rüz-be-rüz me'âric-i kemâle şu'ud eyleyüp 'ulemânuñ birinden mülâzım ve tarıķ-ı kazâya 'âzim olup Rümili kalem-revinde birķaç manşıba Ğâkim olduğdan soñra Devlet-i 'Aliyye Yenışehr'e varduğda Muşâhib Muştafâ Paşa âsitânesine istinâd ile biñ seksen beş Zî'l-ħicce'sinde Şolaķ-zâde Ğalil Efendi yirine Belğrad kazâsıyla nâ'il-i murâd olup seksen yedi Zî'l-ķa'de'sinde ma'zül ve yirlerine Beg-zâde Mehemmed Efendi mevşül oldu. Tıķsan bir Şevvâl'inde Edrineli Murtażâ Efendi yirine Filibe kazâsı 'inâyet olunup tıķsan üç Rebî'ül-evvel'inde 'azl ve yirlerine Mandâl Aħmed Efendi vaşl olındı. Tıķsan yedi Muħarrem'inde Şadr-ı A'zam Bosnevî Süleymân Paşa Nemçe üzerine serdâr olduğda ordu-yı Ğümâyün ķâđisi olmiş idi. Tıķsan tıķuz Muħarrem'inde Şaydi Yūsuf Efendi yirine Edrine kazâsı iħsân olunup⁴ sene-i mezbûre Cumâde'l-ülâ'sında munfaşıl ve yirlerine Ca'fer-zâde Şeyħ Mehemmed Efendi vâşıl oldu. Bu Ğâl üzere Ğüzârende-i eyyâm u leyâl iken biñ yüz târiħinde intiķâl ve 'âlem-i ervâħa irtiħâl eyledi.

Merħūm-ı merķūm ma'ârif-i 'ilmiyye ile mevsūm, ekşer-i fūnūndan behremend, aķrânı miyânında ser-bülend idi.⁵

1 neş'et H: neş'e-yâb olup R.

2 Merħūm-ı H: Mezbûr-ı R.

3 dimekle H: dinmekle R.

4 olunup H: olındı R.

5 R 19a.

Âşârından Senâyi mahlaşî ile eş'arı olup bu beyt güftârındandır:

Beyt

Şöyle ser-mest eylemişdür neş'e-i ruhsâr-ı yâr
Bâde vü mey-ğâne vü pîr-i muğân bilmem nedür

'Uşşâkî Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Belde-i 'Uşşâk'dan bedîdâr ve " 'Uşşâkî Muştafâ Efendi" demekle şöhret-şî'âr olmuşlar idi. Taşşil-i bizâ'a-i 'ilmiyye ârzüsüyla mahrûsa-i Burusa'ya hicret ve envâr-ı ışık-ı ilâhî kânûn-ı dil ü cânında müsta'il olmağ-la Şeyh Mısrî Mehemmed Efendi'den ahz-ı dest-i inâbet eyleyüp on bir sene mücâhede vü riyâzete müstağil olduğdan sonra Dârü's-salţanatı'l-'aliyye mah-miyye-i Koşantıniyye'ye kudüm ve Uzun 'Alî Efendi dârü'l-ifâdesine duhûl ile tekmil-i ma'ârif ü 'ulüm itdükde Şeyhü'l-İslâm Bolevî Muştafâ Efendi hıd-met-i 'aliyyelerinde kıyâm ve Medrese-i Bâyezîdiyye'ye i'âdelerinden mülâze-metle be-kâm olup tarîk-ı tadrîse kaat'-ı merâtib iderek kırık aqçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ seksen Rebi'ül-âhîr'inde Alahoz H'âcesi Muştafâ Efendi yirine Çivi-zâde Dârü'l-ğadîşî'ne hâric ile 'âric, seksen beş Ramazân'ında 'İsâ-zâde Mehemmed 'Azîz Efendi yirine Sittî Hâtûn Med-resesi'ne hareketle mübtehic olup seksen sekiz Şa'bân'ında 'Abdü'l-ğalîm-zâde Mehemmed Şalîh Efendi yirine Şâniye-i Mesîh Paşa Medresesi i'tâ olunup sek-sen toquz Şa'bân'ında İmâm-ı Sulţânî Halîl Efendi yirine Toqkapusı dâhilinde Ağmed Paşa Medresesi virilüp toqsan bir Şafer'inde Elmâs Ağa H'âcesi 'Alî Efendi yirine Hânğâh Medresesi'n tekyegâh itmişler idi. Toqsan iki Receb'in-de Menteş-zâde 'Abdü'r-rağîm Efendi yirlerine Şah-n-ı Şemâniyye'nün birine hıram eyleyüp toqsan üç Rebi'ül-âhîr'inde Üsküdarî Karabacağ Mehemmed Efendi yirine Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi ile tecdid-i sürür itdiler.¹ Toqsan [16^a] dört Ramazân'ında Şa'rânî-zâde Mehemmed Ramazân Efendi yirine Zâl Paşa Sulţânî Medresesi erzânî görölüp toqsan yedi Zî'l-ğicce'sinde İdrîs Efendi yirine Şeh-zâde Medresesi'nde baş-ı seccâde-i ifâde eylediler. Yüz Şafer'inde hâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla H'âce-zâde Luţfu'llâh Efendi yirine Hâğâniy-

1 itdiler H: eylediler R.

ye-i Vefâ dârü'l-ifâdesine pâ-nihâde olup sene-i mezkûre¹ Şa'bân'ında selef-i sâlifleri 'Abdü'r-raḥîm Efendi yirlerine Dârü'l-ḥaḍîṣ-i Süleymâniyye ile vâsıl-ı ümniyye olmuşlar iken yüz bir Muḥarrem'inün sekizinci günü intikâl ve 'âlem-i ervâḥa irtihâl itdüklerinde 'Aşık Paşa Câmî'-i Şerîfi mezâristânında defn olup medrese-i maḥlûleleri Kâra Ḥalîl Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr fezâ'il-i 'ilmiyye ile meşhûr, 'iffet ü nezâheti müsellemler, diyânet ü taqvâ ile mu'allem, müzâkere-i 'ilm-i şerîfe mülâzım, herkesle ḥüsn-i mu'aşerete müdâvim, şâlih ü müteşerri', 'âbid ü müteverri' idi.

Cevherî-zâde Meḥemmed Efendi

el-Mevlâ Meḥemmed. Vilâyet-i 'Alâ'iyye'den zâhir² ve "Cevherî-zâde Efendi" demekle ma'lûm-ı ekâbir ü aşâgîr olmuşlar idi. Zamân-ı taḥşîl-i ma'ârif ü kemâlî zâyi' itmeyüp esâtîze-i 'aşrı pîşgâhında istifâza-i envâ'-i³ ma'ârif ü 'ulûm ile ârâste ve istifâde cevâhir-i zevâhir-i fûnûn ile pîrâste olup be-her cihet kıabil-i kabûl ve merâtib-i ref'aya sezâvâr-ı nâ'il-i vuşul olduğda Şeyḫü'l-İslâm Bolevî Muştafâ Efendi'nün Sulṭân Bâyezîd Medresesi'nden mülâzım ve ṭarîḫ-ı tadrîse 'âzim olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aççe medreseye vâsıl ve andan dahı munfaşıl olduğdan sonra biñ seksen Rebî'ül-âḫîr'inde Tavîl Aḥmed Efendi yirine Zeynî Çelebi Medresesi tevcih olup seksen bir Zî'l-ḥicce'sinde Sivasî-zâde Meḥemmed Emîn Efendi yirine Ḥâcî Ḥasan-zâde dârü'l-ifâdesine pâ-nihâde olmuşlar idi. Seksen üç Muḥarrem'inde Seyrek-zâde 'Aşım Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne gelüp seksen dört Receb'inde Yek-çeşm Aḥmed Efendi yirine Pîrî Paşa Medresesi'ne revnaḫ-baḥşâ, seksen altı Şevvâl'inde Rodosî Aḥmed Efendi yirine Şaḥn-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ eyleyüp seksen sekiz Şa'bân'ında Ca'fer-zâde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi'ne zînet-efzâ oldılar. Seksen çokuz Şevvâl'inde Trabzonî İbrâhîm Efendi yirine Qadırğa Limanı'nda vâkı'a Meḥemmed Paşa Medresesi virilüp çoksan iki Muḥarrem'inde Burhân-zâde İbrâhîm Efendi yirine İstanbul'da Vâlide Sulṭân Medresesi ile tekrîm, çoksan beş Rebî'ül-âḫîr'inde Tavuḫcî Paşa İmâmı 'Alî Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle

1 mezkûre H: mezbûre R.

2 zâhir R: zuhûr H.

3 R 19b.

ta'zîm olındılar. 70xan yedi Cumâde'l-ülâ'sında Bâkî-zâde İsmâ'il Efendi yirine medrese-i Dârü'l-hadîs-i güzîn ihşâniyla re'is-i müderrisîn olup 70xan sekiz Şafer'inde Ebe-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirlerine kaçâ-yı fezâ-yı¹ Halebü's-şehbâ ma'arr-ı hükm ü imzâları olmuş idi. 70xan 70xuz Receb'inde ma'zül ve yirlerine Bosnevî Maḥmūd Efendi mevşül oldu. Yüz bir Muḥarrem'inün on beşinci günü maḥrem-i ḥarem-i sarây-ı cinân ve hem-şoḥbet-i ḥavrâ vü ḡlman olup 'âlem-i ervâḥa vâşıl ve ruḥ-ı revânı ravza-i cinâna dâhil oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr 'ilm ü fazîlet ile meşhûr, bahḥâs u müdekkik, munşif ü muḥikḥ, zâtı nâmına ḡâlib, iḥrâz-ı fezâ'il-i celîleye râḡıb, şedîdü'l-iştigâl, serî'ül-intikâl, ḥakkâk-i cevâhir-i menşûr u mevzûn, şarrâf-ı [16^b] nuḳûd-ı ma'ârif-i gün-â-gün, 'afif ü nazîf, zât-ı şerîf idi.

Erzurûmî 'Abdü'l-laṭîf Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-laṭîf bin Meḥemmed. Şâḥib-i şerret-i firâvân bir tâcir-i kâm-rânun veled-i reşîdi ve ferzend-i ḥayrû'l-ḥalef-i sa'ididür. Bîn elli bir târiḥinde belde-i Erzenûr-rûm'dan bedîdâr ve ol cây-ı ṭarab-fezâ 'ulemâsından kesbi fezâ'il ile evḳât-güzâr olup tekmîl-i levâzım-ı 'ulûm ve tetmîm-i meḥamm-ı manṭuḳ u meḥmûm itdükden sonra cânib-i İstanbul'a tevciḥ-i 'inân-ı 'azîmet ve ḳâ'im-maḳâm-ı rikâb olan Ḳara Muştafa Paşa'ya intisâb ile kesbi-i şöhret itmişler idi. Pâdişâh-ı 'aşr u evân Sulṭân Meḥemmed Ḥân-ı 'âlî-şân ḥâzretlerinin medîne-i Yenîşehir'e revân olduklarında ders-i hümayûn için fermân buyurmalarıyla bunlar daḫı ḥuzûr-ı hümayûnda derse² ḥâzır olup âşâr-ı ṭabî'at-ı veḳḳâdı pesendide-i çeşm-i i'tibâr-ı pâdişâhî olduḳda muntazım-ı silk-i müderrisîn-i kirâm ve dâhil-i ṭarîḳ-ı sa'âdet-refîḳ-ı 'ulemâ-yı 'izâm olması lâyıḳ u sezâ olmaḳla ol ân ḥâric medresesiyle tekrîm olunmaḳ için ḥaṭṭ-ı şerîf-i sa'âdet-elîf şâdır olmuş idi. Lâkin henüz 'alâ-ḥasebi'l-'âde muḳaddime-i 'urûc-ı me'âric-i meṭâlib olan nüşḥa-i mülâzemet dest-res olmaduḳundan mâ'adâ 'icâletü'l-vaḳt bir mâdde-i mülâzemet daḫı bulunmamaḳla ḥıfzen li'r-resmi'l-'Osḡmânî ve imtişâlen li'l-emri's-sulṭânî Şeyḫü'l-İslâm 'Alî Efendi Kethüdâsı 'Abdü'l-laṭîf Efendi'nün mülâzemeti tezkiresine binâ ḳılınup ism-i peder ü mâder-nihâdları 'Abdu'llâh iken şâḥib-i mülâzemet ismi 'Abdü'l-laṭîf ile ta'rîf ve bîn seksen bir Muḥarrem'inde İmâm-ı Sulṭânî Meḥemmed

1 fezâ-yı H: -R.

2 R 20a.

Efendi hâzretleri yirlerine Ülä-yı Husrev Kethudâ Medresesi hâriciyle talîf olındılar. Seksen üç Muhârrem'inde Cevherî-zâde Mehemmed Efendi yirine Hâcî Hasan-zâde Medresesi'nde ferş-i seccâde-i ifâde eyleyüp seksen dört Receb'inde Kürkcibaşı Medresesi'ne nâ'îl, seksen altı Şevvâl'inde Pîrî Paşa Medresesi'ne vâşıl olup bu iki rütbede selefleri Cevherî-zâde Efendi'yi ta'ķib itdiler. Seksen sekiz Şa'bân'ında Tavuķcı Paşa İmâmı 'Alî Efendi yirine Şahn-ı Semâniyye'nün birine sâye şalup seksen toķuz Şa'bân'ında Fenâri-zâde Seyyid Ahmed Efendi yirine Murâd Paşa-yı 'Atîķ Medresesi'ne haķîķ, toķsan bir Muhârrem'inde İmâm-zâde Süleymân Efendi yirine 'Alî Paşa-yı 'Atîķ Medresesi'nde baş-ı seccâde-i ders ü taķķîķ itmişler idi. Toķsan iki Receb'inde Kec-dehân Dâmâdı 'Abdu'llâh Efendi-zâde Şeyh Muştafa Efendi yirine Sulţân Selîm-i Qadîm Medresesi ile tekrîm, toķsan dört Şevvâl'inde Ca'fer-zâde Şeyh Mehemmed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den biriyle ta'zîm olunup toķsan beş Cumâde'l-ülâsında Muhârrem-zâde Mehemmed Efendi yirine Halebüş-şehbâ kazâsına revnaķ-bahşâ olmuşlar idi. Toķsan altı Şevvâl'inde ma'zûl ve yirlerine Ebe-zâde 'Abdu'llâh Efendi mevşûl oldu. Toķsan toķuz Zî'l-ķa'de'sinde 'Abdü'r-raħîm-zâde Yahyâ Efendi yirine maħrûsa-i Burusa kazâsıyla maķziyyü'l-merâm olunup yüz Zî'l-ķa'de'sinde munfaşıl ve maķâm-ı hükümetlerine selef-i sâlîfleri Fenâri-zâde Efendi nâ'îl oldu. Yüz bir Şafer'i ğurresinde dâr-ı fenâdan râhile-bend-i sefer-i uķbâ olduklarında Edrineķapısı hâricinde Emîr-i Buħârî Zâviyesi civârında medfûn ve naķş-ı seng-i mezârı ber-vech-i ta'miye bu târiķ-i mevzundur:

Beyt¹

Qaldırup iki elüm kıldum bu târiķi du'a
Gülşen-i firdevs ola 'Abdü'l-laţîf'e cilvegâh² [17^a]

Mevlânâ-yı merķûm fazîlet-i 'ilmiyye ile mevsûm, hâfız-ı *Kelâm-ı Qadîm*, şâhib-i tab'-ı müstaķîm idi.

Erdebîli-zâde Dâmâdı Küsec Ebü Bekr Efendi

el-Mevlâ Ebü Bekr bin 'Alî. Belde-i Toķat'dan zuhûr ve sevķ-ı mehâr-ı tefvîķ ile cânib-i taķşile taħrîk-i ķaţâr-ı sinîn ü şühûr idüp vâşıl-ı ser-men-

1 Beyt H: Târiķü'l-mezkûr Beyt R.

2 كلشن فردوس اوله عبد اللطيفه جلوه كاه

zil-i isti'dād ve Şeyhü'l-İslâm Bahâyi Efendi hıdmetlerinden mülâzemetle bermurād olmuşlar idi. Ba'de tekmi'l-medâris kırk akçe medreseden ma'zül iken biñ yetmiş dört Cumâde'l-âhîresi'nde Hekîmbaşı-zâde Seyyid Mes'ud Efendi yirine Merdümüyye Medresesi hâricine 'âric, yetmiş toköz Rebî'ül-evvel'inde Buzağı Maḥmūd Efendi yirine² Başcı İbrâhîm Medresesi'ne hareketle mübtehic oldılar. Seksen üç Muḥarrem'inde Kızıl Yüsf Efendi yirine Ḥammâmiyye Medresesi virilüp seksen dört Şevvâl'inde Üsküdarî Karabacaḳ Meḥemmed Efendi yirine Şâhkulı Medresesi'ne taḥrîk olındılar. Seksen altı Receb'inde Çavuş-zâde Aḥmed Efendi yirine Ḥ'âce Ḥayrüd-dîn Medresesi'ne mevşül, sene-i mezkûre Şa'bân'ında Ebu's-su'ud-zâde Aḥmed Efendi yirine Fethiyye'de vâkı'a İsmihân Sulṭân Medresesi'ne menḳül, seksen sekiz Şevvâl'inde Şâmî 'Abdü'l-bâķi Efendi yirine Şaḥn-ı Semâniyye'nün biriyle na'ilül-me'mül olmuşlar idi. Seksen toköz Şevvâl'inde selef-i sâlifleri³ Ebu's-su'ud-zâde Efendi yirine Siyâvuş Paşa Sulṭânı Medresesi erzânî görölüp toközsan bir Şafer'inde Şa'rânî-zâde Meḥemmed Ramazân Efendi yirine Kılıç 'Alî Paşa Medresesi ile kâ-m-revâ, toközsan üç Zî'l-ḥicce'sinde selef-i sâlifi Çavuş-zâde Efendi yirine Kälender-hâne Medresesi i'tâ olındı. Toközsan altı Rebî'ül-evvel'inde ḥâmis-i Süleymâniyye itibâriyla İmâm-zâde Süleymân Efendi yirine İstanbul'da vâkı'a Vâlide Sulṭân Medresesi ile taḥtîf, toközsan yedi Rebî'ül-evvel'inde selef-i İmâm-zâde Efendi maḥlülinden Ḳuds-i Şerîf ḳazâsiyla teşrif olındılar.⁴ Toközsan sekiz Rebî'ül-evvel'inde ma'zül ve yirlerine Başmaḳcı-zâde Seyyid 'Alî Efendi mevşül oldılar. Yüz bir Rebî'ül-evvel'inde manşib-ı ḥayâtdan daḥı munfaşıl ve 'âlem-i uḳbâya vâşıl oldılar.

Mevlânâ-yı merḳûm fazîlet-i 'ilmiyye ile ma'lûm idi. Ayaşofıyya Vâ'izi Erdebîlî-zâde Şeyḥ Aḥmed Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muşâheret itmegin "Erdebîlî-zâde Dâmâdi" dimekle⁵ şehîr ve bu 'unvânla zebân-zed-i şaḡîr ü kebîr olmuşlar idi.

1 R 20b.

2 Merdümüyye Medresesi hâricine 'âric, yetmiş toköz Rebî'ül-evvel'inde Buzağı Maḥmūd Efendi yirine H: -R.

3 sâlifleri R: sâlifi H.

4 olındılar H: olındı R.

5 dimekle H: dinmekle R.

Mü'min Efendi Dāmādı İsmā'îl Efendi

el-Mevlā İsmā'îl. Gürciyyü'l-aşldur. İbtidā-yı hâlinde harem-i haşş-ı sultânide perveriş bulup taşra çıkdıkdâ tārîk-ı sa'âdet-refîk-ı 'ilme sevğ-ı rāhile-i 'azîmet ve Şeyhü'l-İslâm 'Alî Efendi'den ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i merâtib ve ahz-ı revâtib iderek kırk akçe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül oldukdan soñra biñ yüz Muharrem'inde Mirzâ Efendi-zâde Muştafâ Efendi yirlerine Cenâbî Efendi Medresesi hâricine 'âric ve beyne'l-akrân şeref-i imtiyâz ile mübtehic oldılar. Yüz bir Cumâde'l-ülâ'sında irtihâl ve 'âlem-i 'uqbâya isti'câl itdüklerinde¹ medrese-i mañlûleleri Kınalı Ebü Bekr Efendi'ye intikâl eyledi.

Mevlânâ-yı merķûm dâ'ire-nişin-i erbâb-ı 'ulûm olup eşrâf-ı kuzât-ı Mışriyye'den Mü'min Efendi ile 'akd-i [peyvend-i] muşâheret itmekle “Mü'min Efendi Dāmādı” dimekle² ma'lûm idi.

Keşf Kâtibi 'Ömer Efendi

el-Mevlā 'Ömer bin İsmā'îl. Belde-i Koştançınıyye'den karîn-i zühür ve ufķ-ı vücûddan fâ'izü'n-nûr olup derece-i isti'dâda vâşil oldukdâ devr-i menâzil-i ifâde ve 'avez-i deryâ-yı tahķik u icâde iderek 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım ve rāh-ı tadrîse 'âzim olup ba'de tekmîli'l-medâris kırk akçe medreseden ma'zül iken biñ seksen altı Şa'bân'ında 'Abdü'l-halîm-zâde Mehemmed [17^b] Şâlih Efendi yirine Şeyhü'l-harem³ Medresesi hâriciyle mükerrem olmuşlar idi. Toķsan iki Cumâde'l-ülâ'sında Hâcî-zâde Mülâzımı Hasan Efendi yirine Aħmed Çavuş Medresesi virilüp toķsan üç Rebî'ü'l-âhîr'inde Tezkireci 'Abdu'llâh Efendi yirine Kañlıca'da vâķı'a İskender Paşa Medresesi'ne gelmişler idi. Toķsan altı Cumâde'l-âhîre'sinde Belğrad pâyesi zamîmesiyle Sünger (?) Aħmed Efendi yirine Kamanıçe kazâsı tevcîh olunup ba'de'l-'azl toķsan toķuz Şafer'inde 'Arab Süleymân Efendi yirine Kütâhiyye kazâsına vaş olındılar. Yüz Muharrem'inde ma'zül ve yirlerine Hüseyñ Efendi-zâde Yahyâ Efendi mevşül oldu. Yüz bir Cumâde'l-ülâ'sında intikâl ve 'âlem-i ervâha irtihâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr hüsn-i hâlle meşhûr, faķâhetde ser-efrâz, şalâh u 'iffetle mümtâz idi. Niçe zamân keşf kitâbeti hıdmetinde istihdâm olunmağın “Keşf Kâtibi 'Ömer Efendi” dimekle meşhûr olmuşlar idi.

1 itdüklerinde H: eyledüklerinde R.

2 dimekle H: dinmekle R.

3 R 21a.

Resül Efendi Dâmâdı Seyyid Hasan Efendi

el-Mevlâ es-Seyyid Hasan ibnü's-Şeyh Şa'bân. Belde-i Kaştamoni'dan zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ezeliiden iktisâb-ı nûr-ı şu'ur idüp taḥşil-i 'ilme kûşîş ve tekmil-i âdâb-ı ʔarîka verziş eyleyüp Re'isü'l-eṭibbâ Şalîh Efendi'den mülâzemetle kâm-revâ ve semt-i tedrisde menâzil-peymâ olup kırık aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ ʔoḳsan bir Şafer'inde Bosnevî 'Abdü'l-bâkî Efendi yirine Şeyh Muḫyî'd-dîn el-Ḳocevî Medresesi ḫâricine 'âric, ʔoḳsan beş Rebî'ül-âḫir'inde Nu'mân Efendi yirine Monlâ Ḳırımı Medresesi'ne ḫareketle mübtehic olmuşlar idi. ʔoḳsan ʔoḳuz Şafer'inde Muḫarrem Efendi yirine PapasoḒlu Medresesi virilüp yüz Muḫarrem'inde 'Uşşâkî-zâde es-Seyyid 'Abdü'llâh Efendi ḫâzretleri yirlerine Ḳasan Efendi Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz bir Cumâde'l-âḫire'sinde ders ü devri tamâm ve 'âlem-i 'uḳbâya ḫırâm itdüklerinde Edrineḳapısı ḫâricinde Otaḳcılar ḳurbinde defn olunup medrese-i maḫlûleleri Şun'ullâh Efendi ḫâzretlerine tevcih olındı.

Mevlânâ-yı merḳûm dâḫil-i 'idâd-ı erbâb-ı fûhûm, şalâbet ü vaḳâr ile ma'lûm, mevâlî-i 'izâmdan Şaḫḫâf Resül Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muşâheret itmegin "Resül Efendi Dâmâdı" dimekle meşḫûr olmuşlar idi.

İmâm-zâde Meḫemmed Efendi

el-Mevlâ Meḫemmed bin Muşṫafâ. Anaṫolî ḳalem-revinde ḳuzât-ı sûtüde-şifât zümresinden İstanbulî İmâm-zâde Muşṫafâ Efendi'nün ferzend-i ercmendi ve maḫdûm-ı ḫıredmendi Meḫemmed Efendi'dür. Maḫrûsa-i Ḳoşṫanıyye'de ṫayy-ı merâḫil-i vücûd ve 'arz-ı cemâl-i meclis-i' şühûd itmiş idi. Taḫşil-i 'ilme muvaffaḳ ve erbâb-ı isti'dâda mülḫaḳ olup ba'z-ı 'ulemâdan mülâzım ve ḳaṫ'-ı menâzil-i ʔarîka 'âzim olup kırık aḳçe medreseden ma'zûl olduğdan şoñra Burusa Yeñişehri'nde Süleymân Paşa Medresesi'ne mevşûl ve biñ yetmiş Cumâde'l-ülâsında Mandâl Aḫmed Efendi yirine Şeyḫü'l-ḫarem Medresesi'ne vuşûl bulmuşlar idi. Yetmiş üç Receb'inde Ḳanya ḳazâsı ḫükûmeti tefvîz olunup ba'de'l-'azl seksen bir Zî'l-ḫicce'sinde Ḳonevî 'Abdü'r-raḫîm Efendi maḫlûlinden Mar'aş ḳazâsı 'inâyet olunup seksen dört Muḫarrem'inde 'azl ve yirlerine Ḳaşîr Ḳasan Efendi vaşl olındı. Seksen ʔoḳuz Rebî'ül-âḫir'inde Mu'îd-zâde Meḫemmed Efendi yirine Saḳız ḳazâsı virilüp ʔoḳsan Ra-

1 meclis-i H: -R.

mażân'ında ma'zûl ve yirlerine Ankaravî Ya'kûb Efendi mevşul oldu. Tıoksan üç Receb'inde Kâplân Paşa İmâmı¹ 'Ömer Efendi maħlûlinden Bosna kâzâsına ħâkim oldılar. Tıoksan beş Receb'inde munfaşıl ve yirlerine ħalefleri Ya'kûb Efendi² vâşıl oldu. Tıoksan tıokuz Rebî'ü'l-evvel'inde Çavuş-zâde Ĥüseyn Efendi maħlûlinden Şofya kâğisi olup yüz Rebî'ü'l-evvel'inde [18^a] 'azl ve yirlerine Şaħĥâf Şâlih Efendi vaşl olındı. Yüz bir Receb'inün ikinci ħüni dâr-ı fenâdan ħüzer ve 'âlem-i 'uĥbâya sefer itdiler.

Merĥûm-ı merĥûm dâħil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, 'iffet ü şalâĥ ile mevsûm, ħişsemend-i ma'ârif ü 'ulûm idi.

Beşiktaşî Eftas Monlâ Çelebi ['Abdü'l-kerîm]

el-Mevlâ 'Abdü'l-kerîm bin Aħmed. Kaşaba-i Beşiktaş'dan zuħûr ve "Eftas Monlâ Çelebi" dimekle meşhûr olmuş idi. Vâlid-i mâcidleri eşraf-ı kużât-ı sûtûde-şifâtdan olup şadr-ı 'âli-kâdr 'Azmi-zâde Muştafa Efendi'nün tezkirecilikle ri ħıdmetiyle şeref-yâb olan Aħmed Efendi'dür. Şaħibü't-terceme Bosnevî Bâli Efendi'den mülâzım ve râh-ı tadrîse 'âzim olup kırk aĥçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ seksen altı Zi'l-ka'de'sinde Mûsâ-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi yirine İbrâħim Ketħudâ Medresesi ħâriciyle kâam-revâ, tıoksan iki Receb'inde Muħarrem Efendi yirine Monlâ Kestel Medresesi sezâ görilmiş idi. Tıoksan yedi Cumâde'l-ülâ'sında İmâm-ı Sultânî Edrineli 'Ali Efendi yirine Şâniye-i Kâsım Paşa Medresesi virilüp tıoksan tıokuz Cumâde'l-ülâ'sında Begbâzârî Ĥüseyn Efendi yirine Etmekcioĥlu Medresesi'ne taħrik olınup yüz Cumâde'l-ülâ'sında Müfettiş 'Oşmân Efendi yirine İbrâħim Paşa-yı 'Atiĥ Medresesi'ne ħaĥiĥ olmuşlar idi. Yüz bir Rebî'ü'l-âħir'inde Mışır kâğisi Şadrü'd-dîn-zâde Şadıĥ Meħemmed Efendi ile Mışır'a gidüp sene-i mezkûre Receb'inde belde-i mezkûrede dâr-ı fenâdan rıĥlet ve 'âlem-i 'uĥbâya 'azîmet itdüklerinde medrese-i maħlûlelerinde Şa'bân Efendi ħâzretleri ferş-i seccâde-i dirâset eylediler.

Mevlânâ-yı mezbûr kâdr-i müşterek-i 'ilmle meşhûr, ma'ârif-âşinâ, berş ü efyûna mübtelâ idi.

1 İmâmı H: -R.

2 R 21b.

Fındıklılı 'Abdu'llâh Efendi ['Abdî Efendi]

el-Mevlâ 'Abdu'llâh. Civâr-ı saltanat-ı 'aliyyede Fındıklı kaşabasından zuhûr ve âftâb-ı feyz-i ezelden istifâza-i nûr-ı şu'ur idüp taḥşil-i meleke-i isti'dâd itdükde Şeyhü'l-İslâm Ebû Sa'îd Efendi âsitânesine duḥûl ve ḥıdmetlerinden şeref-i mülâzemeteye vuşûl bulduḡdan sonra ol âsitânededen münfek olmayup ḥıdemât-ı münâsibe ile istiḥdâm ve üçüncü def'a şeyhü'l-İslâm olduklarında ḥıdmet-i telhîşide kıyâm itmişler idi. Devr-i merâtib ve aḡz-ı revâtib iderek kırk akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken bin altmış dört Şa'bân'ında kaşaba-i Kâsım Paşa'da ibtidâ ihdâs olınan Eyyühüm Medresesi ḥâricine 'âric, altmış sekiz Şa'bân'ında Kâra Ca'fer Efendi yerine Şâniye-i Mesîh Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmuş idi. Yetmiş Cumâde'l-ülâsında efendisi menfi bulunmaḡın 'azl olunup medresesi Mandâl Aḡmed Efendi'ye tevciḥ olındı. Yetmiş üç Muḡarrem'inde Şarı Mu'îd-zâde Meḡemmed Şâlih Efendi maḡlûlünden Fâtıma Sulṡân Medresesi ihşân olınmış idi. Sene-i mezkûre¹ Receb'inde Nedîm Meḡemmed Efendi yerine Nişâncı Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne ḡaḡîk olup yetmiş beş Muḡarrem'inde selefi Nedîm Efendi yerine Beşiktaş'da vâkı'a Sinân Paşa Medresesi sezâ görülmüş idi. Yetmiş altı Cumâde'l-âḡire'sinde yirlerinde müşıla-i Şaḡn i'tibâr olunup yetmiş yedi Ramazân'ında La'lî-zâde 'Abdü'l-'azîz Efendi yerine Ğazanfer Aḡa Medresesi'ne mevşûl, yetmiş toḡuz Muḡarrem'inde Bosnevî 'Alî Efendi yerine Şaḡn-ı² Semâniyye'nün biriyle nâ'ilü'l-me'mûl olmuşlar idi. Seksen Reb'ü'l-âḡir'inde Bolevî Birâderi 'Alî Efendi yirlerine Pîrî Paşa, seksen bir Zî'l-ḡicce'sinde Müfettiş İbrâḡim Efendi yirlerine Kılıç 'Alî Paşa Medreseleri'nde baş-ı bisât-ı ifâde eyleyüp seksen dört Receb'inde Kabaşakal Aḡmed Efendi yerine Kalendar-ḡâne dârü'l-ifâdesine pâ-nihâde, seksen altı Cumâde'l-ülâsında Ḥ'âce-zâde Seyyid 'Oşmân Efendi yirlerine Medrese-i Şeh-zâde mesnedḡâh-ı ifâdeleri olmuş idi. Sene-i mezbûre [18^b] Zî'l-ḡicce'sinde Yûsuf Paşa İmâmı Ebû Bekr Efendi yerine Kuds-i Şerîf kazâsıyla teşrif olunup seksen sekiz Muḡarrem'inde 'azl olunduḡda yirlerine selefi-i sâlifleri La'lî-zâde Efendi ḡalef oldu. Toḡsan bir Şa'bân'ında Burusa pâyesi zamîmesiyle 'İşmetî Hışmı Meḡemmed Efendi maḡlûlünden İzmir kazâsıyla tevḡir olunup toḡsan üç Muḡarrem'inde ma'zûl ve yirlerine A'rec-zâde 'Abdu'l-

1 mezkûre H: mezbûre R.

2 R 22a.

lâh Efendi mevşul oldu. Tıoksan beş Zî'l-ka'de'sinde Edrine pāyesi zamimesiyle Gümülcineli 'Abdu'llâh Efendi yirine'¹ maħrûsa-i Burusa kazâsı virilüp tıoksan yedi Şafer'inde munfaşıl ve yirlerine Rıfķî Meħemmed Efendi vâşıl oldu. Tıoksan sekiz Şa'bân'ında Mekke-i Mükerrerme pāyesi zamimesiyle Hâmid Efendi maħlûlinden Mudurnı ve Aķsarāy kazâları arpalık ta'yin olunup bir müddetden soñra Aķsarāy kazâsı bā-fermân-ı 'ālî kuzât-ı kaşabâta tevcih olındı. Yüz Muħarrem'inde İmâm-ı Sulţānî Şeker Meħemmed Efendi maħlûlinden Tekfūrtağı kazâsı arpalığıyla mükerrerem ve İstanbul pāyesiyle muħterem olduklarında Mudurnı kazâsı Nefes-zāde Seyyid 'Abdu'r-raħmân Efendi'ye virildi. Yüz bir Şa'bân'ınıñ on ikinci Aħad gicesi intiķâl ve dārû's-selâma irtihâl itdüklelerinde maħlûl olan arpalıkları şāniyen Hāyātî-zāde Muştafâ Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı mezbûr “ 'Abdî Efendi” dimekle² meşhûr, şalâhı 'ilmine gâlib, tâlîb-i meţâlîb idi.

Āşâr-ı hayriyyelerinden maskat-ı re'sleri olan kaşaba-i mezkûrede bir cāmî-i şerif binâ eyleyüp kendüler daħı sâhasında defn olındılar.

Menteş-zāde 'Abdü'l-kerîm Efendi

el-Mevlâ 'Abdü'l-kerîm ibnü'l-mevlâ Maħmûd. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulţân Meħemmed Hân-ı Râbî“de tercemesi bu ceridenüñ *Cild-i Evvel*'inde maşţûr olan Mentēş-zāde Maħmûd Efendi'nüñ maħdûm-ı ercmendi 'Abdü'l-kerîm Efendi'dür. Ba'de taħşîli'l-isti'dād 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzemetle ber-murād olup devr-i merâtib ve aħz-ı revâtib iderek kırķ aķçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ seksen beş Receb'inde Müttecir 'Abdu'llâh Efendi yirine maskat-ı re'si olan maħrûsa-i Burusâda Seyyid Hüseyin-i Erzincānî Medresesi erzānî görilüp tıoksan bir Muħarrem'inde Monlâ Hüserev Medresesi Bādincānî Meħemmed Efendi'nüñ tarîķ-ı hacda fevti ħaberi şüyü'yla medrese-i mezbûre bunlara tevcih olınmış idi. Lâkin mezkûr Meħemmed Efendi'nüñ fevti ġayr-ı vâķi' olmağın sene-i merķûme Cumâde'l-ülâ'sında medresesi kendüye ibķâ ve bunlar şıfru'l-yed 'azle mübtelâ oldılar. Tıoksan üç Muħarrem'inde İnegöl kaşabasında vâķı'a İshâķ Paşa Medresesi i'tâ, sene-i

1 yirine H: yirlerine R.

2 dimekle H: dînmekle R.

mezbûre Receb'inde selef-i sâlifî Müttecir 'Abdu'llâh Efendi yirine Kâdriyye Medresesi sezâ görülmüş idi. Tõksan sekiz Muḥarrem'inde Ḥâfız Meḥammed Efendi yirine Sulṭân Orḥan Medresesi iḥsân olındı. Yüz bir Şa'bân'ında fevt olup maḥrûsa-i merḳûmede Bıñarbaşı Mezâristânı'nda medfûn ve medrese-i maḥlûlesiyle¹ 'Abdü'n-nebî Efendi memnûn kılındı.

Mevlânâ-yı mezbûr ma'ârif ile meşhûr, ḥoş-şoḥbet, şüḥ-ṭabî'at² idi.

Bâdincânî Meḥammed Efendi

el-Mevlâ Meḥammed. Maḥrûsa-i Burusa'dan nümâyân ve "Bâdincânî Meḥammed Efendi" demekle ma'lûm-ı 'âlemiyân olmuş idi. Târîḳ-ı pür-tevfîḳ-ı 'ilmîye 'azîmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris iderek kırık aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yetmiş ṭoḳuz Rebî'ül-evvel'inde maskaṭ-ı re'si olan maḥrûsa-i merḳûmede Esediyye Medresesi ḥâriciyle kâm-revâ, seksen iki Rebî'ül-evvel'inde Şamṭî Birâderi Muşṭafâ Efendi yirine Şarrâfiyye Medresesi sezâ görölüp seksen üç Ramazân'ında Kavanos İbrâhîm Efendi yirine Bâyezîd [19^a] Paşa Medresesi virilüp seksen altı Zî'l-ḥicce'sinde Ḥâfız Meḥammed Efendi yirine Monlâ Ḥusrev Medresesi'ne taḥrîk olındı. Seksen ṭoḳuz Receb'inde ḥacc-ı şerîfe 'azîmet eyleyüp ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde fevti ḥaberi şüyü'ıyla medresesi Menteş-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi'ye virilmiş iken fevti ḡayr-ı vâḳî' olup şıḫḥat ile menziline vâsıl olduḳda sene-i mezkûre³ Cumâde'l-âḫire'sinde medresesi yine kendüye ibkâ vü muḳarrer kılındı. Tõksan beş Rebî'ül-evvel'inde selefî⁴ Ḥâfız Meḥammed Efendi yirine Ḥançeriyye Medresesi'ne vuşûl bulup ṭoḳsan sekiz Cumâde'l-âḫire'sinde yirlerinde Şaḥn i'tibâr olınmış idi. Yüz bir Ramazân'ında irtihâl ve 'âlem-i ervâḥa isti'câl itdüklerinde maḥrûsa-i merḳûmede Bıñarbaşı'nda defn olunup medrese-i maḥlûlesi Süleymân Efendi'ye inṭikâl eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr ḥüsn-i ḥulḳla meşhûr, 'ilm ü ma'ârifden ḥişşemend, aḳrânı miyânında ser-bülend idi.

1 R 22b.

2 şüḥ-ṭabî'at H: ḥoş-ṭabî'at R.

3 mezkûre H: mezbûre R.

4 selefî H: -R.

Bıçakçı-zâde Muştafâ Efendi

el-Mevlâ Muştafâ. Maħrûsa-i Burusa'dan neş'et ve "Bıçakçı-zâde Efendi" dimekle şöhret bulmuş idi. 'Ulemâ-yı kirâma hıdmet ve birinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp 'alâ-hasebi'l-'âde kaṭ'-ı merâtib-i ifâde iderek kırk aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ altmış beş Muħarrem'inde masḳaṭ-ı re'si olan maħrûsa-i merḳûmede 'Arabiyye Medresesi ħâri-ciyle be-kâm, yetmiş Receb'inde Çizmecî-zâde İsmâ'îl Efendi yerine Bâyezîd Paşa Medresesi'ne ħareketle nâ'ilü'l-merâm olmuşlar idi. Yetmiş altı Şevvâl'inde Kızıklı-zâde Aħmed Efendi yerine kaşaba-i İnegöl'de İshâḳ Paşa Medresesi virilüp yetmiş toḳuz Cumâde'l-ülâ'sında selef-i sâliḳ Çizmecî-zâde Efendi yerine Ĥamza Beg Medresesi'ne taħrik olup seksen üç Receb'inde selefi' Kızıklı-zâde Aħmed Efendi yerine 'İsâ Beg Medresesi'ne gelmişler idi. Seksen altı Zi'l-ħicce'sinde selefleri Çizmecî-zâde İsmâ'îl Efendi maħlûlünden Ĥançeriyye Medresesi ihşân, seksen sekiz Receb'inde Muşannif Meħemmed Efendi maħlûlünden Sulṭân Orħan Medresesi şâyân görildi. Toḳsan iki Zi'l-ka'de'sinde Vâni Efendi Dâmadı Muştafâ Efendi yerine Ġâzî Ĥudâvendigâr Medresesi sezâvâr görilüp toḳsan sekiz Cumâde'l-ülâ'sında yirlerinde müşıla-i Süleymâniyye i'tibâr olup yüz bir Receb'inde İshâḳ Ĥ'âcesi Aħmed Efendi yerine şâniyen İshâḳ Paşa Medresesi'ne naḳl olındılar. Sene-i mezkûre² Şevvâl'inde rihlet ve âlem-i uḳbâya 'azîmet itdüklerinde maħrûsa-i merḳûmede Bınarbaşı maḳâbirinde defn olup³ medrese-i maħlûlesi şeyḫü'l-İslâm-ı sâbiḳ 'Alî Efendi Kethüdâsı⁴ 'Abdü'l-laṭîf Efendi'ye tevcih olındı.

Mevlânâ-yı merḳûm⁵ ma'ârif-i 'ilmiyye ile ma'lûm, merd-i şâlih, saâdetmend-i müfliḫ idi.

Şirevî Maħmûd-zâde Meħemmed Emîn Efendi

el-Mevlâ Meħemmedü'l-emîn ibnü'l-mevlâ Maħmûd. 'Ulemâ-yı devlet-i Sulṭân Meħemmed Ĥân-ı Râbi'den tercemeleri *Cild-i Evvel*de silk-i taħrîre keşide kılinan Şirevî Maħmûd Efendi'nün ferzend-i mes'ûdı Meħemmed

1 selefi H: -R.

2 mezkûre H: mezbûre R.

3 olup H: olındı R.

4 R 23a.

5 merḳûm H: mezbûr R.

Emîn Efendi'dür. Târîk-ı 'ilme vaz'-ı kadem ve livâ-yı şöhrele ref-i 'alem kılduğda esâtize-i 'aşrdan Hanlı-zâde Efendi ve Şeyh 'İsâ Efendi ve Nâsır¹ Efendiler'den telemmüz ve kand-i mu'ad-ı ifâdelerinden telezüz eyleyüp taḥşil-i ma'ârif ü 'ulüm ve tekmil-i levâzım-ı mantûk u mefhûm itdükden sonra Kâmetî-zâde Meḥemmed Efendi'nün Mekke-i Mükerrete teşrifinden mülâzım ve rāh-ı tadrîse 'âzım olup devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aḳçe medreseden ma'zûl iken biñ ṭoḳsan Şa'bân'ında Çeşmî-zâde Tâbi'i Ḥasan Efendi yirine Ebu'l-fazl Medresesi ḥâriciyle kām-revâ olmuş idi. Ṭoḳsan beş Rebî'ül-âḥir'inde 'İsâ Efendi yirine Şâniye-i İbrâhîm Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne ḥaḳîk olup sene-i mezkûre Şevvâl'inde Vizeli İbrâhîm Efendi maḥlûlünden Fîrûz Ağa Medresesi'ne revnaḳ-efrûz oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz [19^b] Şafer'inde Güzelḥişârî Aḥmed Efendi yirine Fuḍayliyye Medresesi virilüp sene-i mezkûre² Şa'bân'ında Malâṭiyyeli Ḥasan Efendi yirine Küçükçekmece'de vâḳı'a 'Abdü's-selâm Medresesi ile ikrâm olındılar. Yüz bir Zî'l-ḥicce'sinde ders ü devri tamâm ve 'âlem-i 'uḳbâya ḥîrâm itdüklerinde Edrineḳapusu ḥâricinde Emîr-i Buḥârî Zâviyesi civârında³ defn olunup medrese-i maḥlûlesi 'Acem-zâde Ḥ'âcesi Muştafâ Efendi'ye in'âm olındı.

Maḥdûm-ı merḳûm 'ilm ü fazîlet ile ma'lûm idi.

İsmâ'îl Efendi

el-Mevlâ İsmâ'îl. Taḥşil-i 'ilme himmet ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk aḳçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Ramazân'ında Anḳaravî Şeh-süvâr-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Çobân Çavuş Medresesi virilüp yüz bir Şa'bân'ında Ḥayâtî-zâde Aḥmed Efendi yirine Ülâ-yı Mesîḥ Paşa Medresesi'ne taḥrîk olunmuşlar⁴ idi. Sene-i mezkûre Zî'l-ḥicce'sinde fevt olup medrese-i maḥlûlesi Elmâs Paşa İmâmı İshâḳ Efendi'ye tevciḥ olındı.

Merḳûm-ı merḳûm ma'ârif-i 'ilmiyye ile ma'lûm idi.

1 Nâsır H: sâ'ir R.

2 mezkûre H: mezbûre R.

3 civârında H: ḥâricinde R.

4 olunmuşlar H: olunmuş R.

Malğaralı Mülâzımı 'Abdü'l-kâdir Efendi¹

el-Mevlâ 'Abdü'l-kâdir bin Hâamza. Vilâyeti Rûmili'nde Hâayrabolı çaşabasında nümâyân ve gûşe-nişin-i mekteb-i 'irfân olup Malğaralı Mehemmed Efendi'den mülâzım ve t̄arîk-ı tederise 'âzim olmuş idi. Devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk akçe medreseye mevşul ve andan dağı ma'zûl iken bin seksen üç Şafer'inde ibtidâ ihdâs olunan Hüb-yâr² Mağallesinde vâkı'a Kâtib Muştafâ Efendi Medresesi hâriciyle kâm-revâ ve ³ اول مدرس درس بها oldılar. Seksen tokuz Şevvâl'inde Trabzonî Seyyid Mağmûd Efendi yerine Yarhişâr Medresesi sezâvâr görölüp tokşan iki Receb'inde selefi yerine Kâdî 'Abdü'l-halim Medresesi tekrîm olunmuş idi. Tokşan üç Zi'l-hicce'inde Malâtiyyeli Muştafâ Efendi yerine Ūlâ-yı Husrev Keşudâ Medresesi'ne gelüp tokşan dört Şevvâl'inde Şakkâk Fındık Muştafâ Efendi yerine Kandıye kazâsı hükümeti tefvîz olındı. Tokşan yedi Receb'inde 'azl ve yirlerine Muştahhar Efendi⁴ vaşl olındı. Yüz Receb'inde Mağnisa pâyesi zamimesiyle 'Abdü'l-mecîd-zâde Seyyid Aşmed Efendi yerine Mar'aş kazâsı 'inâyet olunup yüz bir Şa'bân'ında munfaşıl ve yirlerine şâniyen Nu'mân Efendi nâ'il olmuş idi. Yüz iki Cumâde'l-ülâsında manşıb-ı hayâtdan dağı mün'azil ve 'âlem-i uqbâya vâşıl oldu.

Mevlânâ-yı mezbûr hüsn-i mu'aşeretle meşhûr, fazilet-i 'ilmiyye ile ma'lûm, salâh-ı hâlle mevsûm idi.

Âşârlarından *Tefsîr-i Beyzâvî* üzerine risâleleri vardır.

Coğrafiyyacı Ebû Bekr Efendi

el-Mevlâ Ebû Bekr bin Behrâm ed-Dımışkî. Şâm-ı cennet-meşâmdan bedîdâr ve girîbân-ı zühûrdan nümâyende-i didâr olup ba'de taşşili'l-isti'dâd dârü'l-mülk-i İstanbul'a azîmet eyleyüp şadr-ı a'zam-ı sâbık Köprili-zâde Aşmed Paşa âsitânesine intisâb ile 'İzzetî Şeyh Mehemmed Efendi'den iktisâb-ı şeref-i mülâzemet itmîş idi. Devr-i merâtib ve ağız-ı revâtib iderek kırk akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken bin seksen Rebî'ül-âhîr'inde Kürd

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Muştafâ Efendi der-Mağalle-i Hüb-yâr. Fî 8 Şafer sene 1083. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 Hüb-yâr R: Cüybâr H.

3 "Burada ders okutan ilk müderris."

4 R 23b.

Yüsuf Efendi yirine 'Abdu'llâh Ağa Medresesi hâriciyle kâm-revâ, seksen altı Receb'inde Mecdi Mehemmed Efendi yirine Hâşoṭabaşı Medresesi i'tâ olunmuş idi. Sene-i mezkûre Şevvâl'inde İdris Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi virilüp seksen yedi Şa'bân'ında Ders-i 'Âm Şâlih Efendi yirine Şeyhü'l-İslâm Zekeriyâ Efendi Medrese-i Şâniyesi in'âm olındı. Seksen sekiz Şevvâl'inde Erdebîlî-zâde Dâmâdî Ebû Bekr Efendi yirine Sinân Paşa Sulṭânî Medresesi erzânî görilüp seksen ṭoḳuz Şevvâl'inde Şa'rânî-zâde Mehemmed Ramazân Efendi yirine Şah'n-ı Şemâniyye'nün birine i'tilâ, ṭoḳsan bir Muḫarrem'inde La'lî-zâde Şeyḫ Mehemmed Efendi yirine Pîrî Paşa Medresesi'ne irtikâ eylediler. Ṭoḳsan iki Receb'inde selef-i sâlifî Şâlih Efendi yirine 'Âişe [20*] Sulṭân Medresesi iḫsân, ṭoḳsan altı Rebî'ül-evvel'inde Bosnevî Maḫmûd Efendi yirine Kâra Muşṭafâ Paşa Medresesi'ne şâyân oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şafer'inde Kâra Ebû Bekr Efendi yirine hâmis-i Süleymâniyye i'tibârıyla Hâḫâniyye-i Vefâ'da bast-ı seccâde-i ifâde eyleyüp sene-i mezkûre Cumâde'l-ülâsında selefî Maḫmûd Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den birine terfî, yüz Cumâde'l-ülâsında H'âce-zâde Luṭfu'llâh Efendi yirine Halebü's-şehbâ ḫazâsıyla tevḫî' olunmuşlar idi. Yüz iki Cumâde'l-ülâsında 'azl olunup yirlerine selef-i sâlifleri İdris Efendi ḫalef oldu. Sene-i mezkûre' Cumâde'l-âhire'sinde manşıb-ı ḫayâtdan daḫı munfaşıl ve 'âlem-i ervâḫa vâşıl oldu.

Mevlânâ-yı merḫûm dâ'ire-nişîn-i erbâb-ı 'ulûm, bi-taḫşîş fenn-i riyâziyyât-da mâhir olmaḫla dâḫil-i meclis-i ekâbir olduğundan mâ'adâ vezîr-i müşârun ileyh Aḫmed Paşa ba'dehu Merzifonî Kâra Muşṭafâ Paşa himmet ü terbiyele-riyle pâdişâh-ı 'aşr u evân Sulṭân Mehemmed Hân-ı 'âlî-şân ḫazretlerinin daḫı ma'lûm-ı hümayûnları olup bâ-fermân-ı 'âlî *Coğrafiyyâ-yı Atlas* nâm kitabı Latin lisânından Türki'ye terceme itmekle "Coğrafiyyacı Ebû Bekr Efendi" unvânıyla şehîr ve bu nâm ile ma'lûm-ı şaḫîr ü kebîr olmuşlar idi. Kitâb-ı mezkûr el-ân ḫazîne-i hümayûnda maḫfûzdur.

Manastırlı Nu'mân Efendi

el-Mevlâ Nu'mân. Vilâyet-i² Rûmili'nde Manastır nâm ḫaşabadan zuhûr

1 mezkûre H: mezbûre R.

2 R 24a.

ve âftâb-ı feyz-i ezeliiden istifâza-i nûr-ı şu'ûr eyleyüp Dârûs-salţanatı'l-'aliyye¹ maħmiyye-i Kõştanţınıyye'ye 'âzim ve 'ulemâ-yı kirâmuñ birinden mülâzım olup bi-ħasebi'l-'âde kaţ'-ı medâris-i mu'tâde ile kırık aķçe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül iken biñ seksen altı Zı'l-ka'de'sinde İzmir Müftisi-zâde Seyyid Meħemmed Efendi yirine Şayyâdbaşı Medresesi ħâricine 'âric, toķsan iki Cumâde'l-ülâ'sında Kerpiĉci-zâde Meħemmed Efendi yirine Hâmid Efendi Medresesi'ne ħareketle mübtehic olmış idi. Toķsan dört Muħarrem'inde Şa'bân Efendi yirlerine Monlâ Kırımî Medresesi virilüp toķsan beş Rebi'ül-âħir'inde Muķım-zâde 'Abdu'r-raħmân Efendi yirine Ferhâd Paşa Medresesi i'tâ, toķsan yedi Cumâde'l-ülâ'sında Kaşır Ĥasan Efendi yirine Mar'aş każâsı sezâ görilmiş idi. Toķsan sekiz Rebi'ül-evvel'inde ma'zül ve yirlerine 'Abdü'l-mecîd-zâde Seyyid Aħmed Efendi mevşül oldu. Yüz bir Şa'bân'ında 'Abdü'l-kâdir Efendi yirine sâniyen każâ-yı mezkûr tevcih olunmuş idi. Yüz iki Receb'inde ħaber-i fevti rikâb-ı ħümâyûna vâşıl olup manşıb-ı maħlûl Naķıbü'l-eşraf Başmaķcı-zâde es-Seyyid 'Alî Efendi'ye arpalık ta'yin olındı.

Merħûm-ı merķûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, nik-ħaşlet, şâfi-ţaviyyet idi.

Mîrzâ Efendi Eniştesi Meħemmed Efendi

el-Mevlâ Meħemmed. Kefevî'dür. Tahşil-i ser-mâye-i tarık ve kesb-i me-
leke-i ders ü tahķik eyleyüp dârû'l-mülk-i İstanbul'a ħudûm ve devr-i me-
câlis-i 'ulemâ-yı Rûm iderek Mîrzâ Muştafâ Efendi ħazretlerinüñ âsitâneleri-
ne intisâb ve hemşirelerin tezevvüc itmekle mazħar-ı elţâf-ı bi-ħisâbları olup
Esîri Birâderi Muştafâ Efendi'den mülâzım ve râh-ı tedrişe 'âzim olmuşlar idi.
'Alâ-ħasebi'l-'âde devr-i medâris-i ifâde iderek kırık aķçe medreseden ma'zül ve
muntazır-ı neyl-i me'mûl iken biñ yüz Muħarrem'inde Murâd Efendi yirine
Koğacı Dede Medresesi ħâricine 'âric ve beyne'l-aķrân şeref-i imtiyâz ile mü-
btehic oldu. Yüz iki Receb'inde nâ-kâm u nâ-ümîd 'azm-i nüzhetgâh-ı câvid²
itdüklerinde Koğacı Dede Mescidi sâħasında defn olunup medrese-i maħlûlesi
Çeşm-i Siyah Muştafâ Efendi'ye tevcih olındı.

Merħûm-ı merķûm dâhil-i 'idâd-ı erbâb-ı rûsûm, nik-ħaşlet, şâfi-ţaviyyet idi.

1 'aliyye H: -R.

2 câvid H: câvidâni R.

Beyâzi-zâde Mektûbcısı 'Abdü'l-kâdir Efendi'

el-Mevlâ 'Abdü'l-kâdir. Begbâzârî'dür. Taḥşil-i 'ulûm-ı dîniyye ve tekmil-i ḥaḳâ'ik-ı yakîniyye idüp şudûr-ı kirâmdan Beyâzi-zâde Aḫmed Efendi'ye in-tisâb ile mülâzemetlerin iktisâb ve şadâretleri ḥâlinde mektûbcılık ḥıdmetiyle şeref-yâb olmuş idi. Devr-i medâris ve 'aḳd-i mecâlis iderek [20^b] kırk aççe medreseden ma'zûl iken biñ seksen dört Şa'bân'ında ḳaşa-ba-i Ṭop-ḥâne'de ib-tidâ ihdâş olınan Ḳarabaş Muştafâ Ağa Medresesi ile kâm-revâ ve ² اول مدرس بها olup seksen sekiz Şa'bân'ında yirlerinde ḥareket-i ḥâric i'tibâr olunmuş idi. Ṭoḳsan bir Cumâde'l-âḫire'sinde Şehlâ 'Abdu'r-raḫmân Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi virilüp toḳsan üç Rebî'ül-âḫir'inde İzmir Müftisi-zâde Seyyid Meḫemmed Efendi yirine Şâḫḫulı Medresesi'ne gelmişler idi. Ṭoḳsan beş Cumâde'l-âḫire'sinde Ḳudsî-zâde Şeyḫ Meḫemmed Efendi yirine Sinân Paşa Sulṫânı Medresesi erzânî görölüp toḳsan yedi Zî'l-ḥicce'sinde Ṭrabzonî Meḫemmed Efendi yirine Medâris-i Süleymâniyye'den³ birine i'tilâ, toḳsan toḳuz Şafer'inde Muḫîm-zâde⁴ 'Abdu'r-raḫmân Efendi yirine Fetḫiyye'de vâḳı'a Sinân Paşa Medresesi sezâ görildi. Sene-i mezkûre⁵ Şa'bân'ında Rodosî Ebû Bekr Efendi yirine Murâd Paşa-yı Cedîd Medresesi ile ḳadri mezîd olup yüz Şa'bân'ında Çivi-zâde 'Aṫâ'ullâh Efendi ḫâzretleri yirlerine Şâniye-i Sarây-ı Ğalaḫa Medresesi tevcîḥ olunmuş idi. Yüz iki Receb'inde rihlet ve 'âlem-i ervâḫa 'azîmet itdüklerinde medrese-i maḫlûlelerinde Yek-çeşm Süleymân⁶ Efendi ferş-i seccâde-i dirâset eyledi.

Mevlânâ-yı mezbûr kemâl-i şalâḫle meşḫûr, me'lûf-i 'ibâdet, müdâvim-i cemâ'at idi.

Dâvûd-zâde Meḫemmed Efendi

el-Mevlâ Meḫemmed ibnü'l-mevlâ Aḫmed. Ḥilâl-i terâcim-i Sulṫân İbrâḫîm Ḥânî'de *Cild-i Evvel*de evşâf-ı celîlesi taḫrîr olınan Atlu Dâvûd Efendi'nün kerîme-zâdesi ve ṫabaḳa-i Sulṫân Meḫemmed Ḥân-ı Râbî' 'ulemâsı sil-

1 Evvelü müderrisin bi-medreseti Ḳarabaş Muştafâ Ağa der-Ṭop-ḥâne. Fî 16 Şa'bân sene 1083. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 "Burada ders okutan ilk müderris."

3 Süleymâniyye'den H: Şemâniyye'den R.

4 R 24b.

5 mezkûre H: mezbûre R.

6 Süleymân H: Sulṫân R.

kinde yine *Cild-i Evvel*'de tercemesi tercemesi sebğ iden Mūsâ Paşa İmâmı Aḥmed Efendi'nün maḥdüm-ı āzâdesi Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥşîli'l-isti'dād Şeyḥü'l-İslâm Minḳārî-zâde Efendi'den mülâzemetle ber-murâd olup ba'de tekmi'lîl-medâris kırk aççe medreseden ma'zül iken biñ seksen üç Şafer'inde Seyyid Ḥalîl Efendi yirine Emînü'l-ġanem Medresesi ile mükerrem olup seksen yedi Ramazân'ında Şakkâk Fındık Muştafâ Efendi yirine Balaban Aġa Medresesi'ne sezâ görilüp seksen tokuz Muḥarrem'inde Mūsâ-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi yirine Başçı İbrâhîm Medresesi'ne gelüp¹ tokşan bir Muḥarrem'inde Rodosî Ebû Bekr Efendi yirine Süleymân Şubaşı Medresesi virilmiş idi. Tokşan iki Receb'inde selefi Mūsâ-zâde yirine Monlâ Gürânî Medresesi erzânî görilüp tokşan dört Ramazân'ında Ḥâmid-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine² İbrâhîm Paşa-yı 'Atîk Medresesi'ne ḥaḳîk olup tokşan altı Rebî'ül-evvel'inde Yek-çeşm Süleymân Efendi yirine Nişâncı Paşa-yı Cedid Medresesi ile tecdid-i sürür, tokşan yedi Muḥarrem'inde Ḳudsî-zâde es-Seyyid³ Şeyḥ Meḥemmed Efendi maḥlûlinden Şaḥn-ı Semâniyye'nün birine mürûr eyleyüp tokşan sekiz Receb'inde İzmir Müftîsi-zâde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine 'Â'îşe Sultân Medresesi iḥsân, tokşan tokuz Ramazân'ında Yüsrî⁴ Aḥmed Efendi yirine Gevher Ḥân Sultân Medresesi ile taḥşîl-i 'izz ü şân idüp yüz iki Receb'inde⁵ Mecdî Meḥemmed Efendi yirine Ġalaṭa Sarâyı Medresesi Ülâsı'na şâyân olmuşlar iken sene-i mezbûre Şa'bân'ınun on beşinci leyle-i Berât'da 'âzim-i 'âlem-i beḳâ olduklarında medrese-i maḥlûleleri ḥâlen meşîḥat-i İslâmiyye'den munfaşıl İsmâ'îl Efendi ḥazretlerine sezâ görildi.

Mevlânâ-yı mezbûr "Dâvûd-zâde Meḥemmed Efendi" dimekle meşhûr, sâde-levḥ-i ma'ârif ü 'ulûm, murâ'î-i muḳteziyyât-ı rüsûm idi.

1 gelüp H: -R.

2 Monlâ Gürânî Medresesi erzânî görilüp tokşan dört Ramazân'ında Ḥâmid-zâde 'Abdu'llâh Efendi yirine R: -H.

3 es-Seyyid H: -R.

4 Yüsrî R: Beşerî H.

5 Receb'inde H: Muḥarrem'inde R.

Sıfı'l-meşâyiḥ *ellezîne mâtü fı-bâzihî'd-Devleti'l-'Aliyye'*

Minhüm

Tekfürtaḡlı Şeyḫ Muşlı Efendi [Muşlihü'd-dîn]

eş-Şeyḫ Muşlihü'd-dîn. Vilâyet-i Rûmili'nde “Rodoscuḡ” demekle ma'rûf Tekfürtaḡlı kaşabasından zuhûr ve Tekfürtaḡlı Muşlı Efendi 'unvânıyla meşhûr olmuşlar idi. Cevher-i zâtı perverde-i âftâb-ı terbiyet-i üstâd ve cilâ-dâde-i mışkale-i şalâḥ u sedâd olmaḡla taḡşil-i 'ulûm-ı 'Arabîyye ve tekmil-i fûnûn-ı edebîyye itdükden soñra kaşaba-i mezbûreye [21^a] säye-efken-i sa'âdet olan Şeyḫ 'İbâdî-i Ḥalvetî'ye ḫıdmet ve dergâḫ-ı irşâd-penâhında tekmil-i t̄arîḡat idüp nâ'il-i murâd-ı fu'âd ve me'zûn bi'l-irşâd oldılar. Biñ yetmiş sekiz Ramazân'ında 'azîzleri müşârun ileyh Şeyḫ 'İbâdî el-Ḥalvetî ḫazretleri² 'azim-i ḫuld-i berin olduḡda kaşaba-i merḡümede vâḡı'a zâviyelerinde seccâde-nişin olup ol buḡ'a-i celilede gâḫ naḡl-i tefsîr ü ḫadîş ile kerem-sâz-ı maḡfil-i va'z u tezkîr gâḫ tevḫîd ü tekbîr ile âteş-endâz-ı ḡulûb-ı şaḡîr ü kebîr iken biñ toḡsan toḡuz Rebî'ül-evvel'inde «أَرْجِعِي إِلَيَّ رَبِّكَ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً» «يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ»³ ḫiḡâb-ı müsteḡâbını gûş-ı cân ile istimâ' ve sıla-i aşliyyeye zamîr-i münîrin ircâ' eyledüklerinde⁴ zâviye-i mezbûrede şeyḫleri cenbinde mütevâri-i ḫâk-i 'ıtrnâk oldılar.

'Azîz-i mezbûr 'ışḡ u şevḡ ile meşhûr, ḫarîḡ-ı âteşkede-i vecd ü ḫâl, ḡarîḡ-ı gird-âb-ı maḡabbet-i Zül-celâl, âftâb-ı âlem-tâb gibi ser-germ-i bâde-i 'ışḡ u maḡabbet, şems-i felek-i hidâyet ve şemse-i eyvân-ı kerâmet idi.

Edrineli Şeyḫ İbrâḫîm-i Ḡülşenî⁵

eş-Şeyḫ Dervîş İbrâḫîm el-Ḡülşenî. Şehr-i dil-güşâ belde-i Maḡnisa'da “Semerci Dede” demekle şehîr bir pîr-i rûşen-zamîrûñ veled-i ḫayrül-ḫalef-i ḫıredmendi Ḡülşenî-t̄arîḡat Dervîş İbrâḫîm Efendi'dür. Egri Fâḡihî Sultân Meḫem-

1 “Devlet-i Aliyye'de (yüce devlette) vefat edenler.”

2 R 25a.

3 *Kur'ân-ı Kerîm, Fecr Süresi*, 89/27-28, “Ey huzura kavuşmuş nefis!” “Sen O'ndan hoşnut, O da senden hoşnut olarak Rabbine dön.”

4 eyledüklerinde H: itdüklerinde R.

5 Edrineli Şeyḫ İbrâḫîm-i Ḡülşenî R: -H.

med Hân belde-i mezkûrede şeh-zâdelikleri hâlinde mutaşarrıf-ı 'imâret iken gül-berg-i mizâc-ı laṭîfleri hazân-zede-i hastegî olduğda ol pîr-i rüşen-zamîrûn te'sîr-i nefes-i bür'üs-sâ'alarından şifâ-yâb olurlardı. Ba'dehu serîr-ârâ-yı cihândârî olup Egri Seferi'ne teveccüh-i hümayûnları eşnâsında maḥrûsa-i Edrine'de mizâc-ı leṭâfet-ımtizâcları şikest olduğda, "Semerci Dedecigüm, gel beni oḡu." diyü ḥaṭṭ-ı hümayûn irsâliyle maḥrûsa-i merḡûmeye da'vet olunmuş idi. Ol taḡrîb ile Edrine'de iḡâmet ve te'eḥhül itmekle biñ yedi târiḡinde şâhibüt-terceme ḥâzretleri saḡa-i vücûda vaz'-ı ḡadem eyleyüp sinn-i temyîze reside olduklarında meşâmm-ı cânlarına bû-yı fenâ vezân olmaḡla ṡariḡat-i 'aliyyenüñ birine intisâb ve ol zevḡden neş'e-yâb olmaḡ ârzüsüyle ḡalvet-saray-ı ḡâbda 'uzlet-güzin ve ṡariḡat-ı istiḡâre ile encâm-bîn olduklarında kendüleri bir şaḡrâ-yı pehnâda görüp mânend-i serv-i revân evc-i 'âlem nümâyân olup her birinüñ altında bir pîr-i rüşen-zamîr ve verâlarında dervîşân-ı keşîr zâhir oldı. Meger ol pîrlerüñ biri Ḥâzret-i Mevlânâ ve biri Ḥâcî Bektaş-ı Velî ve biri Şeyḡ İbrâhîm-i Gülşenî hazarâtı idi. Mülâkât olduklarında Ḥâzret-i Mevlânâ ile Ḥâcî Bektaş-ı Velî, Şeyḡ Şeyḡ İbrâhîm-i Gülşenî'ye "Bu dervîş sizüñ hem-nâmınızdur, size münâsibdür." diyü işâret itmeleriyle¹ anlar daḡı "Gel oḡul." diyüp iltifât gösterdiklerinde ol sâ'at dest-bûs-ı bî'atleriyle müşerref olurlar.² İrtesi ḡ'âbdan bîdâr olduklarında maḥrûsa-i Edrine'de sâkin-i ṡariḡ-ı Gülşenî meşâyihündan Velî Dede-zâde Şeyḡ Meḡemmed Efendi'den aḡz-ı dest-i inâbet ve dâḡil-i ḡalḡa-i cem'iyet olmuş idi. Bir müddetden soñra dâri'ül-mülk-i İstanbul'a teveccüh eyleyüp Emîr-i Buḡârî şeyḡi Ḥ'âce es-Seyyid Fazlu'llâḡ en-Naḡş-bendî ile üç sene miḡdârî şoḡbetden soñra bir def'a râcilen ve bir def'a râkiben iḡrâm-bend-i 'âzîmet-i Beytü'l-ḡarâm ve edâ-yı ḡıdmet-i nüsük-i İslâm itmişler idi. Ba'dehu ârzü-yı seyâḡat ile³ المرفیق ثم الطريق maẓmûnına binâ'en Bağdâd'da Dervîş Ḳâni'î nâm bir merd-i Ḥudâ'ya refîḡ olup İsfahân'da Şeyḡ Bahâü'd-dîn nâmında Melâmiyye'den bir merd-i kâmilüñ şoḡbeti ârzüsüyle memâlik-i 'Acem'i tamâmen geşt ü güzâr itdükden soñra yine cânib-i gül-zemîn-i Edrine'ye vâşıl olduklarında çirk-âb-ı ülfet-i dünyâdan dâmen-keşide olup otuz sene miḡdârî⁴ 'uzlet-güzin ve seccâde-nişin olmuşlar idi. Bu ḡâl üzere sübḡa-şümâr-ı eyyâl u leyâl iken biñ yüz târiḡinde dâr-ı fenâdan rıḡlet ve 'âlem-i 'uḡbâya 'âzîmet

1 itmeleriyle H: itmişler idi R.

2 olurlar H: oldılar R.

3 "Önce arkadaş sonra yol..."

4 R 25b.

eyleyüp ʃarâvet-şiken-i gülşen-i hayât ve ʃadem-zen-i gülistân-ı cennât oldılar. Maḥrûsa-i merķūmede Uzunḳaldırım ta'bir olınan maḥal mezâristânında defn [21^b] olındılar. Necl-i necibleri Kâmî Meḥemmed Efendi ḫazretleri ber-vech-i ta'miye bu güne târiḫ dimişlerdür:

Nazm¹

Pîr-i rüşen-dil ü dervîş-nihâd İbrâhîm
İntikâl eyleyicek derd ile giryân oldum

Âh-ı pey-der-peyi mir'ât-ı zamîrümde görüp
'Âḳıbet iki gözüm yaş ile ʃolmuş buldum²

Sinn-i şerifleri ʃoksan üç sâle bâliğ olmuş idi.

'Azîz-i mezbûr kerâmât-ı 'aliyye ile meşhûr, pîr-i mu'ammer, mübârek-nefes, niçe ʃalibine meded-res, şaḫâbî-nihâd, müteşerri' ü riyâzet-i'tiyâd idi.

Âşârlarından³ maḫlaşdan 'arî eş'âr-ı âbdârları vardır. Bu beyt güftâr-ı dürrer-bârlarındandır:

Beyt

Şüfiyâ bilmem siyeh-ser olduḡuna sırr nedür
Yiter artar yüz senûn gibiye yüzün ʃarası

Balaḫ Şeyḫi Seyyid Ḥasan Efendi {Nûri}

eş-Şeyḫ es-Seyyid Ḥasan ibnü's-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed Emîn ibnü's-Seyyid 'Abdü'l-ḫâlık. Vâlid-i mâcidleri Seyyid Meḥemmed Efendi'nün tercemesi *Zeyl-i Aḫâyi*'de beyân olınmaduḡı ecilden tafşiline cür'et olındı.

1 Nazm H: Nazmü'l-mezkûr R.

[R nüshası der-kenâr: Târiḫ-i mezkûruñ ʃariḫ-ı istiḫrâcı budur ki "âh-ı pey-der-pey"den murâd iki kere lafz-ı âhdur. Lâkin iki hemze ba'dehu iki zamîr kitâbet olına ki 'adedde beş bin beş yüz on bir olur. Âyineye muḳâbil itdükde zamîrler hemzelere teḫaddüm ider ki 'adedde bin yüz elli beş olur. Ba'dehu iki gözden murâd iki zamîrdür. "Yaş ile ʃolcaḳ" iki şifir olur ki 'adedde bin yüz olur.]

2 عاقبت ایکی کوزم یاش ایله طولمش بولدم

3 R nüshasında metin boyunca "âşârlarından" kelimesi, müstensih tarafından "âşârlarından" şeklinde yazılmış, muhtemelen okuyuculardan biri tarafından "-lar" ekinin üzeri çizilerek "âşârlarından" şekline dönüştürülmüştür. Şeyḫi Mehmed Efendi'nin "âşârlarından" kelimesini saygı için kullandığından üzeri çizilmiş "âşârlarından" kelimeleri, "âşârlarından" şeklinde değerlendirilmiş ve nüsha farkı olarak gösterilmemiştir.

Seyyid Mehemmed Efendi merhûmuñ vâlidleri Seyyid 'Abdü'l-ḥâlîk Ḥazret-i Ebâ Eyyüb-i Enşârî *radîye 'anhu Rabbûhu'l-Bârî'* nün türbedarlıkları hıdmetinde 'ömrin ifnâ eylemiş bir pîr-i mübârek idi. Ferzend-i ercmendi Seyyid Mehemmed Efendi civâr-ı Ebâ Eyyüb-i Enşârî'den zühûr ve âftâb-ı feyz-i ezelden istifâza-i nûr-ı şu'ûr itdükde ṭarîḳ-ı sa'âdet-refîḳ-ı 'ilmîye² 'azîmet ve Monlâ Aḥmed-i Enşârî'den iḥrâz-ı şeref-i mülâzemet eyleyüp devr-i medâris-i mu'tâde ile kırk akçe medreseden ma'zûl olduğdan soñra Koca Muştafâ Paşa Zâviyesi'nde seccâde-nişîn-i irşâd olan Necmü'd-dîn Ḥasan Efendi bunlaruñ hemşirelerin tezevvüc itmekle ṭarîḳ-ı tadrîsi terk eyleyüp cenâblarından bî'at ve Koca³ Muştafâ Paşa Zâviyesi'nde bir hücrede ihtiyâr-ı 'uzlet ü ḳanâ'at itmişler idi. Ba'dehu ârzü-yı seyâḫat ile Rümili semtine 'azîmet eyleyüp 'avdetlerinde şeyḫleri Ḥasan Efendi cânib-i Yemen'e gitmiş bulunup Yediḳulle ḳurbinde vâḳı'a el-Ḥâc Evḫad Zâviyesi şeyḫi 'Abdü'l-bâḳî-zâde Mehemmed Çelebi şılasına gitmege niyyet itmekle zâviye-i mezbûreyi bunlara ferâḡat itmişler idi. Biñ on toḳuz târîḫinde Şeyḫ Ḥasan Efendi'nün Yemen'den fevti ḫaberi gelüp yirlerine 'Adli Efendi şeyḫ olduğda anlardan⁴ daḫı tekmil-i ṭarîḳat eylediler. Ba'dehu Balat Câmî'-i Şerîfi va'ziyyesi tevciḫ olunmuş idi. Biñ yigirmi altı Şa'bân'ında 'Adli Efendi 'âlem-i 'uḳbâya rıḫlet ve bunlar Koca Muştafâ Paşa Zâviyesi'nde seccâde-nişîn-i meşîḫat oldılar. Biñ otuz sekiz târîḫinde ḫacc-ı Beytu'llâhi'l-Ḥarâm'a 'azîmet eyleyüp ba'de edâ'i'n-nüsük Medîne-i Münevvere'ye dâḫil ve mizâclarınuñ inḫirâfi sebebiyle rûḫ-ı revânı a'lâ-yı 'illiyîne vâşıl oldu. Eḫibbâlarından biri bu güne târîḫ dimişdür:

Beyt

Fevti târîḫi bir ziyâde ile
Ola rûḫına raḫmet-i Yezdân⁵

Maḫlûl olan zâviyeleri hemşire-zâdeleri Seyyid Kirâmü'd-dîn Efendi'ye maḫal görildi.

'Azîz-i merḳûm gül-deste-bend-i ma'ârif ü 'ulûm, şî'r ü inşâya ḳâdir, mecmû'a-i⁶ cevâhir-i nevâdir idi.

1 "Bârî Rabbi (Allah) ondan razı olsun."

2 'ilmîye H: 'ulemâya R.

3 Koca H: Ḳara R.

4 anlardan H: anlar R.

5 اولاً روحينه رحمت يزدان

6 R 26a.

Âşârlarından mahlaşdan 'ârî ilâhiyyât u eş'ârları vardır. Bu ebyât güftârlarındandır:

Nazm

Pür-şafâ olduca dil mir'ât-ı İskender gibi
Görinür 'aks-i cemâlün ey şanem taşvirden

Ve lehu

Nür-ı Hâk'dur görinen 'aşıkdan ey şâhib-hüner
Nitekim şem'ün ziyâsı görünür fânüsdan

Ve lehu

'Işk bir şem'-i ilâhîdür menem pervânesi
Şevk bir zencîrdür gönüm anuñ dîvânesi¹

Maḥdüm-ı mükerremeleri şâhibüt-terceme Seyyid Ḥasan Efendi ḥazretlerinin âftâb-ı zât-ı mes'udları biñ yigirmi toḫuz mâh-ı Şaferü'l-ḥayrında burc-ı şühüdâ vâşıl ve ḥil'at-i vücüd ile mütemessil olup ḳā'ide-i ḳadîme-i müstaḥsene üzere ibtidâ şeyḫü'l-fenn-i 'ilm-i ḳırâ'at olan İmâm-ı Sulṫânî Evliyâ Meḥemmed Efendi'den ta'allüm-i² tecvîd ü tertîle himmet eyleyüp niçe zamân kendülerden ve ḥalîfeleri Yûsuf Efendi'den ḳırâ'at itmişler idi. Ba'dehu taḫşil-i 'ulüm-ı zâhire için Şâriḫ-i *Mülteḳâ* Sinobî Ḥalîl Efendi ve [22^a] Ders-i 'Âm Şâliḫ Efendi dârü'l-ifâdelerinde müstefid olduğdan soñra 'ammete-zâdeleri müşârun ileyh Şeyḫ Seyyid Kirâmü'd-dîn Efendi'den ṫarîḳat-ı 'aliyyeye³ sülûk ve sebîke-i i'tibârın sikke-i ma'hûde ile meskûk itmekle nazar u 'inâyetleriyle vâşıl-ı kemâl-i âdâb ve maḫzar-ı füyûzât-ı Rabbü'l-erbâb olmuşlar idi. Biñ yetmiş dört Şevvâl'inde Balatḳapusu dâḫilinde Ferruḫ Keṫhudâ Zâviyesi tevcîh olunup otuz seneye ḳarîb ol güşede seccâde-nişîn-i ṫarîḳat olup irşâd-ı ṫâlibîne sa'y ü himmet ve civârında vâḳi' câmi'-i şerîfde va'z u naşîḫat ve tedris-i 'ilm

1 Bu beyit XVI. asır şâirlerinden Ḥayâlî'ye aittir. Yazar sehven Seyyid Abdülhâlık Efendi'ye mâl etmiştir. Bkz. Ali Nihat Tarlan, (hzl.) *Ḥayâlî Divanı*, Akçağ Yay., Ankara 1992, s.302-303.

2 ta'allüm H: ta'lim R.

3 Metinde " 'ilmiyye"

ü ma'rifet üzere güzârende-i eyyâm ü leyâl iken biñ¹ yüz Muḥarremü'l-ḥarâ-
mınuñ yigirmi birinci İşneyn gicesi maṭ'ünen 'âlem-i ervâḥa irtihâl itdüklerin-
de irtesi 'aḫîb-i şalât-ı zuhrda edâ-yı şalât-ı cenâzeleri için muşallâ-yı Câmî'-i
Ebu'l-feth'e ihzâr olunup âşinâ vü bî-gâneden istimâ' idenlerün ekşeri ḥâzır
olup ba'de's-salât Ebâ Eyyüb-i Enşârî Kaşısı ḥâricinde vâkı' mezâristânda
defîn-i zîr-i zemîn ve maḥlûl olan zâviye vü va'ziyyelerinde maḥdûm-ı 'âlî-ḳad-
rleri Şeyḫ Seyyid Meḥemmed Vaḫyî Efendi seccâde-nişin oldı. Sinn-i şerîfleri
yetmiş bir sâle bâliğ olmuş idi.

'Azîz-i sâlifü'l-beyân *şubbet 'aleyhi sicâlül-ğufırân*,² aḫlâḳ-ı Muḥammediyye
ile ârâste, zâhir ü bâtını kemâlâta pîrâste, dünyâ vü mâ-sivâdan mu'riz, şalâḫ
u taḳvâya mütemaḥḫız, ehl-i ḥâl olduḡı maḳâlinden zâhir, kelimâtı pür-süz ve
enfâsı mü'eşşir, fânî fi'llâḫ, bâḳî bi'llâḫ, şeyḫ-i kâmil ve 'ârif-i âgâḫ idi.

Âşârlarından Nürî maḫlaşı ile ilâhiyyât u eş'arları vardır. Bu iki beyt andan
nümünedârdur:

Nazm

Senüñ esrârünüñ keşf ide bir dil
O dili Zü'l-fıḳâr ile iki dil

Ve lehu

Rûy-ı pâkinde ol siyeh ḫâli
Hiç olmaz söz itmeden ḫâli

Şeyḫ Seyyid 'Abdü'l-kerîm Efendi

eş-Şeyḫ es-Seyyid 'Abdü'l-kerîm. Masḳaṭ-ı re'si belde-i dil-güşâ-yı Mağni-
sa olan Şeyḫ Seyyid 'Abdü'l-kerîm Efendi'dür. Evâ'il-i ḫâlinde bir şeb 'âlem-i
menâmda tarîḳa-i meşâyiḫ-ı Ḥalvetiyye'den Tekfûrtaḡlı Şeyḫ Muşlî Efendi
ḫazretlerini görüp sülûk-i tarîḳat-ı Ḥalvetiyye ile me'mûr olduḡda hemân
seḫeri 'azîz cânibine 'azîmet eyleyüp ḳaṭ'-ı merâḫil iderek sâḫil-i Mudanya'ya
vâşıl ve andan bir sefîneye süvâr olup:

1 biñ H: -R.

2 "Rahmet kovaları onun üzerine dökülsün."

Beyt¹

Çorşan ol hâşıl-ı dünyâdan alarğa olıgör
Bu hayırsız atada çurma dü lâ ise seren²

mantûkıncıa Tekfûrtağı kaşabasına irişüp 'azîz-i merķūmuñ meclis-i şerîflerine dâhîl olduğdan şoñra cenâblarından bî'at ve aĥz-ı dest-i inâbet itmiş idi. On iki sene miķdârı ĥıdmet-i şerîflerinde iştiğâl itdükden şoñra istiĥlâfla maĥrûsa-i Burusa'ya irsâl eylediler. Niçe zamân Murâdiyye ĥurbinde vâķi' Mîr-i Budelâ Zâviyesi'nde baş-ı seccâde-i iķâmet ve dâhîl-i ĥışn-ı maĥrûsa-i merķūmede Ďarb-hâne Mescidi'nde taşĥih-i sikke-i tã'at üzere iken biñ yüz senesi ĥilâlide dâr-ı beķâya rıĥlet ve 'âlem-i ervâĥa 'azîmet idüp Bıñarbaşı maķâbirinde defn olındı.

'Azîz-i merķūm aĥlâķ-ı ĥasene ile ma'lûm, güzîde-i ehl-i intibâh, kerîmü'-t-ĥab'-ı 'ârif-i bi'llâh idi.

eş-Şeyĥ Feyzî Ĥasan Efendi Vâlid-i Câmî'ül-ĥurûf {Feyzî}

eş-Şeyĥ Ĥasan bin Meĥemmed.³ Râķîmü'l-ĥurûf olan 'abd-i za'îfün naķş-ı saĥîfe-i vücûd olmasına bâdi ve muķaddime-i netice-i icâdi vâlid-i seyyidi ve üstâdi Şeyĥ Feyzî Ĥasan Efendi ĥıdmetleridür. Biñ otuz altı târiĥinde münbit-i kerîm-i kirâm olan ĥadıķa-i eniķa-i Ĥoşantıniyye ĥâkinden ruĥşat-yâfte-i ĥurâm olup vâlid-i mâcidleri ser-sîm-keşân bir merd-i kâm-rân⁴ olmağla ibtidâ-yı ĥâlde pişce-i vâlide duĥûl ile az zamânda şan'at-i mezbûrenüñ neticesine vuşûl müyesser olmuş idi. On sekiz yaşına bâliğ olduĥlarında ĥuĥb-ı merkez-i velâyet mazĥar-ı kerem ü kerâmet 'ârif-i bi'llâh ve vâşıl-ı ila'llâh eş-Şeyĥ 'Abdü'l-aĥad en-Nürî Efendi'nüñ tercemelerinde zıķri sebķ iden vâķi'a sebebiyle meclis-i [22^b] şerîflerine vâşıl olup ĥâzret-i 'azîzden aĥz-ı dest-i inâbet ile âdâb-ı ĥarîķatdan behre-yâb ve esrâr-ı ĥaķîķatdan iktisâb idüp mir'ât-ı bâli şayķal-ı mücâhede ile muşayķal u pür-tâb ve şafâ-yı cevher ile mânend-i levĥa-i âftâb olup mişķale-i icthâd ile mü-şikâf-ı deķâ'ik-ı esrâr olmağla ĥaĥ'-ı

1 R 26b.

2 Metinde yukarıdaki biçimde okunacak şekilde harekelenmiştir.

3 Meĥemmed R: 'Ömer H.

4 merd-i kâmrân H: merd R.

menâzil-i 'irfân ve tayy-ı merâhil-i şehristân-ı Rıdvan itmişler idi. Bir müddet hazret-i 'azîzün hâne-i sa'âdetlerinde kethudalık hizmetiyle şeref-yâb oldılar ve bir zamân dahı zâviyede hücre-nişin ve Bolbolcu-zâde 'Abdü'l-kerîm Efendi yirine ser-çarîk-ı fuçarâ-yı ehl-i yakîn olmuşlar idi. Mebâdi-i 'ulûmı hazret-i 'azizden taşşıl, ba'dehu Fâzıl Monlâ Çelebi ve Ders-i 'Âm Şâlih Efendi ve Bıçağcı Mehemmed Efendi dârü'l-ifâdelerinde tekmil eyleyüp Nakîbü'l-eşraf Kudsî-zâde Şeyh Mehemmed Efendi'den mülâzım ve râh-ı tedrise 'azim olup devr-i merâtib iderek kırk aqçe medreseye mevşül ve andan dahı ma'zül olduğdan soñra va'z u naşihat semtine sâlik olmağla çarîka-i Halvetiyye'de 'aziz-i müşarun ileyhden mücâz olduklarından ma'adâ çarîka-i Nakş-bendiyye'de Hekim Çelebi Zâviyesi'nde seccâde-nişin olan Bosnevî Şeyh 'Osmân Efendi'den ve çarîka-i Mevleviyye'de Yenikapu hâricinde vâkı'a âsitâne-i Mevlânâ'da şeyh olan el-Hâc Ahmed Dede'den dahı¹ mücâz olmuşlar idi. Biñ altmış iki târihinde Seyyid Ya'kûb Efendi yirine Topkapusı hâricinde 'Araçiyeci İbrâhim Çavuş Câmî'-i Şerîfi'nde cum'a şeyhi ve yetmiş toquz Rebî'ül-evvel'inde mûmâ ileyh el-Hâc Ahmed Dede mahlûlinden Top-hâne kaşabasinda vâkı' Kılıç 'Ali Paşa Câmî'-i Şerîfi'nde yevmü'l-Ahad vâ'izi olup seksen altı Şevvâl'inde Şeyh Mehemmed Emîn Efendi yirine Edrinekapusı² hâricinde Emîr-i Buğârî Zâviyesi ihsânıyla râh-nümâyı çarîkat³ ve mürşid-i râh-ı inâbet olmuşlar idi. Kırk sene miqdârı vâ'iz ü tezkir ve nakl-i hadîs ü tefsir ile külüb-ı nâsi tenvir üzere iken biñ yüz iki Şaferü'l-hayrınıñ ikinci Şülâsâ gicesi vaqt-i şubhda intikâl ve âlem-i ervâha isti'câl eyleyüp zâviye-i merkume civârında medfün ve nakş-ı seng-i mezâr-ı pür-envârî Rüşdî Ahmed Efendi didüğü târih-i mevzundur:

Nazm

Cihândan gidüp Şeyh Feyzî Hasan

İdince fezâ-yı bihişti mekân

Didi hâtif ol demde târihini

Ola cây-ı Feyzî İlahî cinân⁴

Sinn-i şerîfleri altmış beş sâle yetmiş idi.

1 ve çarîka-i Mevleviyye'de Yenikapu hâricinde vâkı'a âsitâne-i Mevlânâ'da şeyh olan el-Hâc Ahmed Dede'den dahı H: -R.

2 Edrinekapusı R: kapusı H.

3 R 27a.

4 اولاً جای فیضی الهی جنان

Merhûm-ı mezbûr fazîlet-i 'ilmiyye ile meşhûr, vâ'iz-i rûşen-beyân, şâhib-i tahkîk u ikân, hoş-âyende-takrîr, güher-nişâr-ı hadîs ü tefsîr, ehl-i takvâ ve müteverri', tâbî'-i sünnet ve müteşerri', mecma'ül-bahreyn-i 'ilm ü 'amel, kıdve-i meşâyih-ı kümmel, hoş-ıtab' u fehîm, sahî vü kerîm, süfre-güşâ-yı ni'met, nîk-ıhaşlet ü germ-ülfet, mu'azzez ü mükerrem, melek-ıhîşâl âdem idi.

'Ulûm-ı 'Arabîyye'de mahâretlerinden mâ'adâ 'ilm-i Fûr'de dağı yed-i tûlâsı zâhir olup nazmen ve nesren elsine-i selâse tekellümüne kıadir olmalarıyla binâberîn Feyzî maḥlaşı ile tamğa-zen-i nuḳre-i vücûd-ı hâşşü'l-hâş olmuşlar idi.

Menḳabe

Bu fakîr kendülerden mesmû'um olmuşdur ki evâ'il-i hâllerinde nev-heves olan ba'z-ı tâze-güyân-ı emşâl ü akrân ile mübâheş-e-i şî'riyye eyleyüp her birisi birer ğazel inşâd ve ol vaḳtde sulṭânü's-şu'arâ bulunan Şeyḫül-İslâm Yahyâ Efendi cenâblarına 'arz idüp birer maḥlaş ile ber-murâd olduklarında bunlaruñ dağı vâlidleri ser-sîm-keşân olmağla Sîmî maḥlaşın ta'yîn buyurmışlar idi. Ba'dehu 'aziz-i müşârun ileyh eş-Şeyḫ 'Abdü'l-aḥad Efendi ḫazretlerinin ḫıdmet-i şerîfelerine vuşûllerinden soñra "İHasan Çelebi senüñ maḥlaşuñ ba'de'l-yevm Feyzî olsun." diyü nefes itmeleriyle ile'l-vefât maḥlaş-ı mezkûr ile feyz-yâb oldılar.

Âşâr-ı 'ilmiyyelerinde *Tefsîr-i Beyzâvî* nüñ *Sûre-i Şerîfe-i Bakara*'da ¹﴿لُفُقْرَاءَ الَّذِيْنَ أَحْصَرُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ﴾ [23^a] âyet-i kerîmesi maḥalline maḥşûş risâleleri ve *Gamze vü Dil* ve *Mi'râc-nâme* ve *Cevâb-nâme* nâm Türkî manzûmeleri olduğundan mâ'adâ Türkî *Divân-ı* belâgat-'unvânları vardır. Bu ebyât güftâr-ı dürer-bârlarındandır:

Ġamze vü Diḷindendür

Oldı güyâ ki kâfiye bu cihân
Kelimeydi o nüşhada insân

Aña ref' olmuş idi çarḫ-ı berîn
Ki muzâfun ileyh idi bu zemîn

1 *Kur'an-ı Kerîm, Bakara Sûresi 2/273*, "(Yapacağınız hayırlar,) kendilerini Allah yoluna adanmış fakirler için olsun"

'Ameli cer idi hemân zîrâ
Aña mecrûr olupdı şâh u gedâ

***Mirâc-nâme*'lerindendir**

Enbiyâ hem-çü halkâ-i pergâr
Noqtadur içlerinde ol dildâr

Mülk-i İslâm'ı pâydar itdi
Hâne-i dîni üstüvâr itdi

Göklere çıķduđı Mesîhâ' nuñ
Rü'yet-i cismi idi kaçdı anuñ

***Cevâb-nâme*'lerindendir**

Çalma şüretde ma'nâ-bîn olıgör
Vâşıl-ı nükte-i yakîn olıgör

Bilesin lâ nedür nedür illâ
Açılursa gönül gözi illâ¹

Yokdurur yirde gökde ğayrı İlâh
Dindi çün *lâ-ilâhe illâ'llâh*²

ez-Çaşâ'id

der-Şıfat-ı Çalem

Gele ey hâme özüñ nâle-zen-i şubh-dem it
Şafha-i kevne döküp eşküñi müşkîn-raçam it

Nuçka gel inliyerek çäk-i giribân eyle
Söyleyüp derd-i derünuñ 'arız-ı saçam it

1 R. 27b.

2 "Allah'tan başka ilah yoktur."

Cân vir şûret-i ma'nâya sühan-perver olup
Kendüni hem-dem-i Rûhu'l-Ḳudüs-i 'İsi-dem it

Cümle maḥfi olan aḥvâl-i¹ dilüñ var söyle
Ḥal-i eşkâl kamu tâzi-i Rûm u 'Acem it

Seni el üzre tutup vâsıl-ı esrâr ideler
İstikâmetle özüñ hem-nefes-i gönçe-fem it

Dest-i nâ-dâna düşüp üstüne kıl ḳondurma
Başı çek başına gün gibi firâz-ı 'alem it

der-Şıfat-ı 'Işık

Hevâ-yı 'ışık ile itdüm çü terk-i dâr u diyâr
Menâzil-i ğamı seyr eyledüm hemîn deyyâr

Semend-i hüşumuñ aldı 'inânını elden
Fezâ-yı 'ışka şalup itdi târumâr vaḳâr

Biḥâr-ı 'ışka tefevvüz-künân olan diller
O dürre vuşlat ile eylemez ümîd-i kenâr

Ve lehu

Kerîm-i 'ârifet-baḥşâyîş ü ser-çeşme-i himmet
Zülâl-i iltifâtı mürde cisme âb-ı ḥayvândur

Ne deñlü itse geşt eṫrâfını ma'ḳül u menḳülüñ
Olar kim 'arşa-i fazl u ḥıredmendide fersândur

Bulurlar anı her vâdîñün elbet müntehâsında
Ḥidiv-i mülk-i dâniş şahn-ı yek-tâyide yek-rândur

1 Metinde "aḥvâlî"

Semend-i tab'um ammâ yine biñ kez sürse vaşfında
 Qalur elbette çıkmaz başa zîrâ hayli meydândur

Ve lehu

Huşül-i¹ maṭlabını herkesün ider naḥcîr
 Fezâ-yı mekrümete şâhbâz-ı himmetdür

Şafâ-yı hâtırına konmamış ğubâr-ı 'arz
 Derünü âyineveş pür-ziyâ vü şafvetdür

Ve lehu

Şaḥn-ı vaşfuñda ne deñlü olınsa tek ü pû
 Çıkamaz başa yine esb-i belâgatla şu'ür

Eyledüm câme-i elfâzı siyeh-reng-i midâd
 Şâhid-i ma'niye gidersem olurdu semmür

Ve lehu

Ne dem² kaçd-ı sitemle kâmetin gerdün kemân eyler
 Dil-i erbâb-ı fehmi tîr-i cevriñe nişân eyler

Gürîz itdükce seng-i mihnet-i çerḥ-i sitem-gerden
 Nihâl-i vaşf-ı zâtın murğ-ı tab'um âşiyân eyler

Ve lehu

Olınca cilve-ger dîdem o zülf-i 'anberîn üzre
 Açıldı mü-be-mü esrârı fehm-i ḥurde-bîn üzre

Didiler seyr idenler şekl-i ebrûsın taḥayyürden
 Zihî şanı' ki göstermiş hilâl ol meh-cebîn üzre [23^b]

Görenler ḥâtem-i la'linde nuṭkın didiler yârûñ
 Hüveydâ itmiş üstâd-ı ezel şun'ın nigîn³ üzre

1 Huşül-i H: Huşûş-ı R.

2 Ne dem H: Neden R.

3 meh-cebîn

Sihâm-ı şiveyi pertâb idelden kavş-i ebrûdan
Nişân itdün fezâ-yı sinede cân-ı hazîn üzre

Bedîdâr olduğınca nuṭṭuñ ebkâr-ı me'ânide
Didüm lü'lü kabâdur geydirilmiş ḥûr-ı 'în üzre

Vücûdum gird-bâd¹ itdüm tarîḳ-ı vaşf-ı zâtuñda
Töḳinsa bâd-ı luṭfuñ raḳş ider çerḥ-i berîn üzre

Ve lehu

Nişân idince süm-i esb-i ṭab'a ḥınâyı
Sözüm fezâ-yı feşâhatde geçdi i'şâyı

Muḥîṭ-i ṭab'um idüp bâd-ı dânişüm temvîc
Çıḳardı sâhil-i nazma bu deñlü mînâyı

ez-Ġazeliyyât

Eyle yâ Rab gül-i vaḥdetle dimâğum büyâ
Murğ-ı dil gülşen-i vaşfuñda ola tâ güyâ

Ve lehu

Geçer menzil-be-menzil kendinüñ âḥir nişânın ḳor
Bulur elbette bir gün rûzgârın tîr-i istiğnâ

Müzâb ile ümîdüñ pûte-i himmetde 'ışḳ ile
Nuḥâs-ı zilleti altun ider iksîr-i istiğnâ

Ve lehu

Ser-i meclis-nişînâyı yine germ eylemiş sâḳî
Ki düşmiş ayağına cümleten aşḥâb-ı istiğnâ²

1 gird-bâd H: giryân R.

2 R 28a. H nüshasında bu beyit yoktur.

Veliyyüddin Efendi 2362 vr. 20b ve Ali Emiri Tarih 731 s. 62'de bu beyitten sonra şu beyit yer almaktadır:

Olupdur fâriğ u âzâde seyr-i mehveşândan dil
Olaldan rû-nümâ ḥurşid-i 'âlem-tâb istiğnâ

Ve lehu

Câm-ı dil seng-i meşakkatle şikest olmuşdur
Feyziveş târik-i keyfiyyet-i nûşuz cānā¹

Ve lehu

Gerçi aldı yaşımız deşt-i sitemde gerdün
Haşre dek durma döner kendide mişl-i dülâb²

Ve lehu

Açalı diğkat ile kākül-i a'lâdan baḥş
Düşdi meydāna yine 'âlem-i bālâdan baḥş
Başa çıkmaz o da bir müşkil olup 'uğde ḳalur
T̄tulum eylemişüz zülf-i semen-sâdan baḥş³

Ve lehu

Peykân-ı müjeñdür telef-i cānuma bā'ış
T̄ir-i sitemüñdür yine eḡganuma bā'ış
Bir ḡonçe-i nev-restenüñ ümmîd-i vişâli
Oldı heves-i seyr-i gülistānuma bā'ış⁴

Ve lehu

T̄âli'ün çün şâhid-i iḳbâle der-güş eylemez
Z̄âyî' itme Feyzi güftâr-ı dürer-bârî 'abeş

1 H nüshasında bu beyit yoktur.

2 H nüshasında bu beyit yoktur.

Veliyyüddin Efendi 2362 vr. 20b ve Ali Emirî Tarih 731 s. 62'de bu beyitten sonra şu beyitler yer almaktadır:

T̄tulum baḥş-i lebin yâra su'al eyledi dil
Yine gör müşkili sen vîrmez aña cevâb

T̄arḥ-ı iksîr-i niğâh itse gelür mâye-i rûḥ
Cesedüm pûte-i miḥnetde tamâm oldı müzâb

Dür-i dendânını vaşf eyle bulursa revnaḳ
Feyziyâ şî' rûñ olur sük-ı sühanda nâ-yâb

3 H nüshasında bu iki beyit yoktur.

4 H nüshasında bu iki beyit yoktur.

Ve lehu

Eylerdi dem-â-dem ğam-ı cānān ile feryād
Gördi başınuñ yazusını tişede Ferhād

Zülf ile çıkılmaz başa zinhār dolaşma
Ey dil eger itmezse saña kāküli imdād

Ve lehu

Dest-i sākīde yine cām-ı şarāb olsun da gör
Bağ ne 'ālemdür gözinde nīm-h'āb olsun da gör

Almaduñ şūfī mey-i 'ışkuñ dağı sen dadını
Neşve-i bezm-i şafāyı dil kebāb olsun da gör

Niçe demdür eşk-i ter gelmez derūn-ı dīdeden
Sīnede bir pāre şabr it āb u tāb olsun da gör

Ve lehu

Ebrūsını ayırsa çatup mihr-i ruḥından
Feyzi o mehūn vaz'ını taḥvīl şanurlar

Ve lehu

Şaḥn-ı güftāra şalan şalsun kümeyt-i zihnini
Esb-i ṭab'ūñ Feyziyā meydānda Düldüllenür

Ve lehu

Teşnegān-ı nükte-i ma'nāya dil şerbet virür
Āb u tāb-ı şī'rüme vaşf-ı lebi lezzet virür

Gerçi Feyzi ḥüsn-i māder-zād tezyīn istemez
Bikr-i mazmūna dür-i nuṭqumda bir zīnet virür¹

1 H nüshasında bu iki beyit yoktur.

Ve lehu

Gonçe-i nev-şüküftedür o nigâr
Şaklasun tünd-bâddan Settâr

Ve lehu

Reh-i ümîd-i vişâl içre cismi hâk idelüm
İrer ser-i küy-ı dildâra rûzgâr gelür¹

Ve lehu

‘Arz itse şubh-dem yüzün ol şeh-süvârimuz
Şahrâ-yı şabr-ı ‘ışkda kalmaz kararımız

Durmaz o bir kavilde çü² her gün döner yürür
Çerhün hilâf va‘dine yok i‘tibârimuz

Nev-rüz-ı vaşl-ı maqşada baht irse Feyziyâ
Yeksân olurdu şevk ile leyl ü nehârimuz

Ve lehu

Çünkü vişâl-i dil-rübâ olmadı dest-girimüz
Çâh-ı fırâk-ı yârda olsa ‘aceb mi yirimüz

Ve lehu

Leb-i şîrîne göre kand-i mükerrer neymiş
Zevkin idrâk idegör cân ile sükker neymiş

Ve lehu

Çekseñ ne ‘aceb Feyzi gibi silk-i beyâne
Endişeye sözde dür-i nâ-yâb virilmiş

1 H nüshasında bu beyit yoktur.

2 çü H: -R.

Ve lehu

Başa çıkmazken gönül ham-der-ham-ı gîsü ile
Bir taraftan açdı efsün ile zülfi rüy-ı âl

Bahş-i yâr olmaz itmez teşne-i ma'nî nazar
Hâmeden cārî olursa Feyziyâ âb-ı zülâl¹

Ve lehu

O servüñ ayağına eşki seyl ider mi idün
Ne çäre n'eyleyelüm Feyzi tab'imuz meyyâl

Ve lehu

Nişân-ı 'ışk için meydân-ı dilde tîr-i ğam dikedüm
Fezâ-yı sînede başdan yine seng-i elem dikedüm

İdince yir harîm-i cânı² fikr-i kâmeti yâruñ
Gülistân-ı hayâl-i zihne bir serv-i harem dikedüm

Müsellem gûy u çevgân-ı me'ânî dest-i efkâra
Zemîn-i vâdi-i sıhr-i helâl üzre 'alem dikedüm

Ve lehu

İdeli zâhid-i şayyâd emel-i sübhayî dâm
Çekdi ol cânına murğ-ı dili pây-ı ikdâm

Bulmaduğ şadr-ı harâbâtta zevk-i dâ'im
Meclis-i 'ışkda ancağ görülür keyf-i müdâm

Ve lehu

Sebz ü ter feyz-i bahâr ile çemenzâr-ı sühan
Eylesün hâtırına her yirde refâr-ı sühan

1 H nüshasında bu beyit yoktur.

2 yir harîm-i cânı H: pür-harîm-i cânı R.

Bâğbân-ı dil kalem ursun nihâl-i ma'niye
Rûzgâr ile bulur neşv ü nemâ bâr-ı sühan¹

ʻAndelîbân-ı hıreddeden gûş kııl sec'-i edeb
Gülşen-i dânişde olma zâğ-ı güftâr-ı sühan

Künc-i ʻuzletde sükûn eyle [şadef-]sâ pîşeñi
Eyleye memlû dilüñ Feyzî dürer-bâr-ı sühan

Ve lehu

Çaldı dil varduğda râh-ı ʻışğdan gîsüsına
Hoş dimişlerdür gönül çalsun hemân yol çalmasun [24^a]

Ve lehu

Bilmem ne yel esdi şalınur nâz ile cânân
Murğ-ı dilüm uçurdiya ol serv-i hırâmân

Ve lehu

Kârgâh-ı ʻışğda taşvîr-i vişâl olmaz hüner
Terk-i serdür kâr-ı ʻaşığ örnek al Ferhâd'dan

Ve lehu

Gelseñ ey muṭrib eger meclis-i rindân-ı ğama
Gözedüp dâ'ireñi çıçma şağın çenberden

Ve lehu

Diñlesün ʻuşşâğ dirse nağme-i zîr ü bemin
Büselikden başlasun muṭrib çıçup gerdânenen

Her zamân zülfi hevâsında yelersin bādveş
Başına Feyzî neden bu çayd u bu sevdâ neden

1 R 28b.

Ve lehu

Rûz u şeb fitnesinüñ çâresini kılsañ da
Çıkamazsuñ başa bir zülf-i semen-sâdur bu

Ve lehu

Gülzâr-ı maḥabbetde yetişmişleri gördük
Naḥl-i emel-i Feyzi daḥı ber-şemer olsa

Ve lehu

Geh başı taşu urdu geh urdu taşu başu
Ferhâd'ı gör kim ey dil işin çıkardı başu

Ve lehu

Hâtır-ı pākîze vaşf-ı la'lüñe mu'tâddur
Dâd-ı Hâḳ'dur dōstum bu ṭab'-ı gevher-zâ bize

Bezmgâh-ı 'ışḳda ḳorḳum budur gavgâ ḳopar
Çoḳ dolaşdı ey gönül gīsü-yı 'anber-sâ bize

Ve lehu

Murâd üzre yürütmek ḳâbil esb-i ṭab'ı her yirde
Çemenzâr-ı edebde lik reftâruñ yirin gözle

İder mengüş şî'rün gūşa 'âlem vaḳti dar şabr it¹
Bulur bir gün bahâsın dürr-i şehvâruñ yirin gözle

Ve lehu

Çerḫ toz ḳondurımaz ṭab'-ı sebük-tâzımuza
İrmez idrâk-i felek gerd-i reh-i râzımuza

Diñlemez nâle-i 'uşşâḳı nevâmuz bozdu
Uymadı naḡme-i ṭanbūr-ı felek sâzımuza

1 şabr it H: -R.

İtse naşşın çıkarup çenber-i çerhi der-kâr
Muṭrib-i ğam-giremüz perde-i şehnazımuza

Evc-i taḥkika gönül Feyzi gibi bâl açsa
Çeşm-i şayyâd-ı ḥayâl ırmeye pervâzımuza

Vâsıl-ı Sırr-ı Şamed 'Abdü'l-aḥad Efendi-zâde Şeyḥ Muştafâ Efendi

eş-Şeyḥ Muştafâ ibnü's-Şeyḥ 'Abdü'l-aḥad en-Nürî *nevvara'llâhu merḳadi-hümâ*.¹ Tabaka-i Sulṭân Meḥemmed Ḥân-ı Râbi' meşâyihü silkinde tercemeleri *Cild-i Evvel*de maşṭûr olan meşâyih-ı kümmelinden ḳuṭbü'l-vâşılın eş-Şeyḥ 'Abdü'l-aḥad en-Nürî Efendi merḥûmuñ gül-ğonçe-i zibâ-rüy-ı şühûdi ve şemere-i şecere-i vücûdı miyâne-i gevher-i silkü'l-le'al-i hüsmendi eş-Şeyḥ Muştafâ Efendi'dür. Biñ kırık altı târiḥinde perverde-i şadefçe-i vücûd ve fûrüzende-i şu'â'-ı şühûd olmuşlar² idi. Vâlid-i mâcid-i keşîrû'l-maḥâmidleri terbiyeleriyle dâḥil-i ṭarîḳat olup biñ altmış iki Şafer'inde 'âlem-i 'uḳbâya rıḥlet itdüklerinde Meḥemmed Ağa Zâviyesi'nde yirlerine seccâde-nişîn-i meşîḥat olduğdan soñra ihyâ-yı âyîn-i ṭarîḳat ve 'ibâdu'llâha va'z u naşîḥat ile sübḥa-şümâr-ı eyyâm u leyâl iken biñ yüz iki Rebî'ü'l-âḥir'inde irtihâl ve 'âlem-i ervâḥa isti'câl itdüklerinde medîne-i Ebâ Eyyüb-i Enşâri'de Nişâncı Paşa-yı³ 'Atîḳ Câmî'-i Şerîfi civârında vâlidleri türbesinde defn olındılar. Sinn-i şerîfleri elli altı sâle bâliğ olmuş idi. Maḥlûl olan zâviyeleri Esirci-zâde Şeyḥ Hüseyn Efendi'ye tevcîh olındı.

Merḥûm-ı merḳûm 'umde-i meşâyih-ı Rûm, âdâb-ı ṭarîḳatda⁴ 'arif, terbiye-i fuḳarâya vâḳıf, ḥoş-şoḫbet, nîk-ḥaşlet idi.

1 "Allah onun kabrini nurlandırın."

2 olmuşlar H: -R.

3 Paşa-yı R: -H.

4 ṭarîḳatda R: ṭarîḳata H.